Ancarano In Clement.

No A 35-55

13.a.2.10

Nº 3
29-4013

Biblioteca Universitaria
GRANADA
A
35
25

3

27 - 1

171

10

del Collegio dela Compañia de Jesus de Granada N. 1073 Bª

Petrus de Anch. sup clem.

Lectu. subtilis z aurea Re-

stantissimi Jurisvtriusq; professoris Domi. Petri de Ancharano super Clementinis: permultis illustrata Summarijs numerorum prenotationibus distinctis: cumq; additionibus domi. Catherini Pariel. ac nōnullorum aliorum iurisconsultorum in margine decenter appositis: necnon Repertorio alphabetico materias scitu dignas cōplectēte: tam apte digesto vt singula citra lōgioris inq̄sitionis laborē Lectori facile occurrāt.

c19074839

Summa perutilis excellentissimi iuris interpretis Petri de Ancharano super clementinis cum additionibus Clarissimi docto. d. Catherini Pariel necnon cum alijs nouis elegantissimis ⁊ vtilissimis apostillis locis suis oportune insertis feliciter incipit.

De rescriptis. Rubrica.

1 Abbates ⁊ alij religiosi possunt sub se habere prioratus ⁊ administrationes speciales administratores habentes.
2 Ecclesia vel prioratus alicui subiecta dz habere administratorem separatū ⁊ iura sua diuisa a iurib⁹ ecclesie principalis.
3 Superior vtrū ⁊ quādo possit pro iuribus locorū sibi subditorum aut pro iniuria eorūdem locorum rectori illata agere. Et ibi vtrū dominus possit agere ad interesse ⁊ damna suorum subditorum ⁊ emendam petere. ⁊ nume. ij.
4 Administratores speciales possunt pro iuribus locorū quorum administrationes gerunt agere ⁊ in iudicio experiri.
5 Superioris potestas regulatur in exercitio actionum pro locis sibi subiectis scōm potestatem administratorum talium locorum: ⁊ excōmunicato inferiori rectore potest superior agere nec ei obstabit talis excommunicatio. Et vtrum superioris excommunicatio noceat inferiori. ibidem. numero. 6.
7 Actor aliquem temerarie trahens ad iudicium debet in expēsis ⁊ interesse condemnari.
8 Judex in cognitione quam facit an sit cōpetens vel ne in aliqua causa vtrum possit pronunciare super expensis factis in cognitione illius articuli.
9 Dietarum computatio cum agitur reali aut personali quomodo aut a quo loco fieri debeat scz aut a loco rei que petit aut domicilio rei conuenti.
10 Actor potest reum per literas apostolicas etiā per plures dietas extra domicilium eius trahere imo quod plus est in domicilium ipsius actoris si res quam vendicare intendit est in sua dioces.
12 Pater ⁊ filia vbi in petitione dotis concurrunt vter ipsorum preferri debeat.

1 ABbates. Diuidit ī duas partes. In prima ponit duplex dictū. In scōa pena contrariuz facientis. secūda ibi. si quis. vnde ortū habuit ista cōstitutio. et quare emanauerit prima glos. declarat idē Pau. zen. ⁊ Stepha. ¶ No. qō abbates ⁊ alij religiosi possunt sub se habere prioratus loca ⁊ administrationes speciales administratores habētes. Unde autem posset dicta subiectio causari. dic qō altero ex trib⁹ modis. ex donatione patroni. vel ex fundatiōe vel ex cōcessione episcopi. ⁊ hoc modo diuersimode. Nam quandoq; simpliciter qñq; pleno iure qñq; in proprios vsus. Itē qñq; ecclesiā sine cura. qñq; curatā non collegiatam. ⁊ quādoq; collegiatam. que plene prosequere. vt
a no. in. c. de monachis[a]. s. de preben. ¶ Scōo no. q; dz prioratus vel ecclesia alicui sit subiecta. tamen debet habere
2 administratorem separatum ⁊ iura sua diuisa ⁊ distincta a iurib⁹ ecclesie principalis. ⁊ sic est diuisio non solum facti sed iuris: vt. l. inter tutores. ff. de administra. tuto. fit enim ista diuisio ⁊ differentia gratia melioris culture. sicut paterfamilias diuidit hac de causa vnum fundum in plures: vt. l. gaius. §. fin. de legatis secundo. Ex quo patet qō creditores maioris ecclesie non possunt conuenire ecclesiam subiectam. nec debet fieri missio in eius bonis: vt notat Innocentius in. c. pastoralis.
3 s. de priuile. ¶ Tertio not. qō superior potest agere pro iu-
b ribus subditorum sibi locorum similiter pro iniuria [b]illata illi rectori: vt. c. dilectis. s. de appellatio. quod est verum quādo ex veratione subditorum suorum pretendit aliquod interesse. quia forte possessiones male coluntur: vt. l. vim facit. ff. de vi ⁊ vi arma. l. qui pendentem. ff. de acti. empti. Ad interesse vero ⁊ damna subditorum. vtrum dominus possit agere ⁊ emendam petere. dic vt not. Hostiē. in summa. de procu. §. fina. ver. sed pone guerra. Si vero subdito alicuius nō ministratur iustitia in loco actoris an dominus possit ⁊ qualiter prouidere. not. plene. Joan. andr. in capit. non debet. aliquis. de regulis iur. libro. vj. in mercur. ⁊ Barto. in tractatu
4 represaliarum. ⁊ not. in. c. j. de iniur. ⁊ dam. da. ¶ Quarto nota in versicu. nisi. vbi quod speciales administratores pro iuribus locorum quorum administrationes gerunt: possunt agere ⁊ in iudicio experiri. concord. s. de iudi. capitu. cum deputati. cum enim administratio sit eis commissa similiter cōmissum videtur exercitium: vt. l. j. in fine. ff. vsufructus quēadmodum caueatur. Utrum autem ex dolo dictorum administratorum teneantur prioratus. ⁊ inquantum ⁊ quādo valeant ex eorum contractibus conueniri. dic vt nota. Innocentius in. c. quod quibusdam. de fideiusso. qui equiparat istos administratores institoribus ⁊ filijsfamilias siue seruis habentibus peculia. Ex quorum dolo negligentia siue culpa. vel etiam contractibus dubitatur an dominus teneatur de
5 peculio vel insolidum. ¶ Quinto nota quod potestas superioris in exercitio actionum pro locis sibi subiectis regula-
c tur secundum [c]potestatem administratoris talis loci vt in loco vbi ⁊ coram quo agere debuisset inferior rector in eodem. et coram eodem superior teneatur ⁊ sic ex persona inferioris metitur superior iudicem atq; locum iudicij. habilitas vero vel inhabilitas ipsius inferioris quando ipse superior experitur non videtur ponderanda. vnde excommunicato inferiori rectore potest superior agere nec obstabit sibi illa excom
6 municatio secundū Paulum ⁊ Stephanum. ¶ Quid ecōtra an excommunicatio superioris nocebit inferiori. videtur quod sic: vt in cap. romana. de offi. vica. libro. vj. Contrariuz dico: licet enim inferior preficiatur per superiorē. tamen eius administratio non dependet ab eo sed a. l. sicut illa visitatorum economorum sindicorum ⁊ rectorum ecclesiarum quibus excommunicatio episcopi instituentis non noceret in exercitio actionum: vt tetigi supra eodem. c. j. vbi videas. ⁊ per Innocentiū plenius in. c. consulti. de procurato. Secus ergo esset in administratore bonorum spectantium ad mensamque vero consueuerunt habere rectorem. Si enim ibi abbas ponit vnum censetur eius procurator. ideo repellitur exper-
7 sona abbatis: vt in. c. post cessionem. de probatio. ¶ Sexto
d nota[d] qō trahens aliquem temerarie ad iudicium condemnatur in expensis ⁊ interesse. concord. supra eodem dispendia. libro. vj. vbi vtitur verbo expensis. hic vero verbo magis latoscilicet interesse quod potest consistere in lucro cessante ⁊ dāno emergente iuxta materiam. l. j. C. de senten. que pro eo. ratione vero victorie illa non veniunt sed expense tantum. vt remisi in dicto capitu. dispendia. ¶ Septimo not. qō index coram quo quis iniuste trahitur licet non sit competens in cau
e sa principali. tamen est competens in expensis[e] imminentibus super illo articulo de quo cognouit vtrum esset competens necne. de quo not. Ber. in cap. finali. s. eodem. Et hic est casus quem tenet mentī pro practiça. l. si quis ex aliena. ff. de
8 iudi. ibi. tenim dicitur quod potest cognoscere sed si reperit se incompetentem an possit super expensis factis in cognitione illius articuli pronunciare nihil ibi dicitur sed hic est ca-
9 sus qō possit. ¶ Octauo not. quidam per istum textum qō cum agitur reali in computatione dietarum de quibus in. c. statutum. supra eodem debet haberi ratio ⁊ consideratio a loco rei vbi sita est res que petitur. Capitulum ergo statutum quo dicitur qō a fine dioceseis in qua reus habet domicilium computentur dicte debet intelligi cum agitur personali. secus vbi agitur reali: vt hic. ⁊. s. eodez dilectus. ⁊. c. ex parte. b. de foro competenti. Et hoc tenet hic Guli. scōm Joan. de ligna. per preallega. iura. ⁊ dicit hoc verum siue agatur reali ad rem mobilem siue immobilem: quia sunt eiusdē nature quātum ad hoc. iuxta notata. supra eodem dilectus. ij. Sed idem dominus Joan. hic videtur residere quod sit in optione actoris vel velit computare dietas a loco rei que petitur. an a domicilio rei conuenti. allegat pro casu. l. fina. C. vbi in rem acti. ergo si licet dicere ⁊ videtur verum domi. Joan. ad scripta domini Guliel. non aduertit nec verba ponderauit. Guliel. ēm dicit quod in loco vbi sita est res mobilis vel immobilis potest impetrari nec in hoc contrariatur Joan. and. vel Archi. qui non querunt de hoc an in loco vbi sita est res impetrari possit. Sed cum extra illam diocesim actor alterius diocesis vult agere vtrum fiet computatio a domicilio rei vel a loco vbi res est sita. de hoc querit ibi Joannes and. ⁊ Archidiac. et tenent quod a loco domicilij habeatur consideratio diete. et credo bene vt dixi in capitu. statutum. §. cum vero. in vltima colum. ⁊ concordant cum Guli. hic qui dicit quod in loco vbi sita est res. ⁊ in loco vbi pecunia est promissa. ⁊ in loco delicti. in quo esset remissio facienda. sicut in predictis locis possit quis coram ordinario conueniri. ita coram iudice impetrato. Quantum autem ad trahenduz reum extra quod a predictis locis fiat computatio etiam in realibus prout sentit Joan. de ligna. non credo verum. Non obstat ista decre. qz secundū Zen. hic non deciditur a quo loco dieta cōputetur. nec de vēdicatione locorum loquitur iste tex. sed cum de iuri-

[a] De monachis. Et ibi plene per panor. qui addit alios casus. ⁊ per Hoc. in sum. tit. de cap. mo. §. fin.
[b] Pro iniuria illata. An dns pro iniuria vel furto facto subditis vel colonis agere possit ⁊ an possit intētare alias actiones eis competentes. vide Joān. and. ⁊ arch. in. c. ad aplice. de re iu. libro. vj. ⁊ p zen. in clesi dñm. de relig. ⁊ ve. san. tex. i. c. lz. i fi. ⁊ ibi p Panor. de probatio.
[c] Qō est verum. Adde Lor. in clej. in prin. j. de reli. ⁊ ve. san. glo. in. c. accedentibus. de priuileg.
[d] Sexto nota. ad de ad hanc materiā doc. maxime. d. Jas. ibi. plenel. pperandum. §. finaūt alterutra. C. de iu.
[e] Expēsis. adde illud qō dicitur ī gloss. fi. in. c. ex tenore. de rescri. de illo qui traxit aliquē coram diuersis iudicibus q; scōs iudex icompetēs teneī reū liberare ⁊ actorē in expensis cōdēnare p. l. vbi acceptū. ff. de iudi. qō intellige vt ibi p Panor.

bus ad locum spectantibus litigatur.ꝛ sic locus pro vniuersitate accipitur.Et intellectum iure habens sicut peculium bereditas ꝛ similia.non autem loquitur si ad rem singularem agitur.ꝛ hoc secundum Zen.Ex predictis potes elicere vnū
10 casum †in quo actor potest trahere reum per literas apostolicas etiam per plures dictas extra suum domicilium.ꝛ quod plus est in domicilio ipsius actoris cum scilicet res quā vendicare intēdit est in eius dioceſi:quod tenet hic Guli.ꝛ domi. Joan.de ligna.post eum.Venio succincte ad apparatum vt cum eo applicem quod hic scribunt moderniores.¶Quero primo iste text.loquitur in abbatibus ꝛ aliis religiosis ha-
11 bentibus sub se ecclesias.†Quid in aliis superioribus non religiosis sed secularibus habentibus sub se loca talia.¶Glosa tertia dicit quod idem.ꝛ quare de religiosis expresserit dic vt in ea.Idem Zen.Idem Pau.ꝛ Guli.qui tangit de conversione bonorum ꝛ locorum secularium clericorum permissa ꝛ a iure approbata religiosis.xvi.questio.iij.bone rei.de donatio.apostolice.econtrario vero econuerso de regulari ad secularem est reprobata ad hec vide.c.inter quatuor.de reli.domi.Idem dicit Pau.cum ageret vnus de capitulo pro recuperandis iuribus ecclesie inferioris.quod potest.de testi.cuz olim.de rebus eccle.non alienan.si quis presbiterorum.cum simi.¶Secūdo quero.textus loquitur quādo superior agit occasione locorum.quid si pro iure proprio vel propria iniuria dic vt in glosa quarta.Idem Pau.ꝛ plenius qui exemplificauit cum superior agit pro iniuria illata suo subdito. quod potest: vt capitulo fina.de suc.abintesta.ꝛ. c.presbiteri. de penis.Et idem sentit cum agit in casibus in quibus inferior agere non posset.Idem si agit contra ipsum administratorem.vel econuerso cum quarta glosa cōcord.Pau.ꝛ Zen.
¶Tertio quero quando concurrunt in agendo superior et inferior qui ambo possunt.quis alter alteri preferatur.dic vt in gloss.agere.que remittit ad.c.cum deputati.ꝛ.c.cum venerabilis.ꝛ.c.cum olim.In omnibus bis plene de boc[a] ꝛ est †simile in patre ꝛ filia qui concurrunt in petitione dotis ꝛ invicem de prelatione contendunt.quod dic vt in.l.titia.ff.solu.matrimo.ꝛ.l.j.§.fina. ꝛ.l.non solum eodem titulo Et est mirum quod superior admittatur pro locis sibi subiectis ad agendum cum bona talium locorum non possit sibi appropriare:vt in.c.si vna infra de reb.eccle.non alie.sed certe ꝛ pater debet dotem pro qua agit filie conseruare ꝛ tamen agere potest.vt diri facit autenti.sed quānis.C.de rei vxo.actio.ꝛ multi sunt qui agunt ad commodum proprium.alienum vero vt regulariter eius administratores sicut prelati cēsentur. c.secundo de dona.Et aduertendum quia licet superior possit agere pro locis sibi subiectis tamen rectores dictorum locorum non possunt nisi de suo loco intromittere.ꝛ pro iuribus alterius loci non commissi nullus ex eis potest in iudicio experiri vel conueniri.quod vtrum ita sit in administratoribus ab eodem domino diuersis administrationibus prepositis:dic vt.l.titium ꝛ meuium.§.tutorum.ꝛ.l.inter tutores.de administra.tuto.que.ll.sunt not.ad boc.c.Unum verbum not.quod dicit glo.videlicet quod cum plures possunt agere pro iuribus eiusdem loci propter contumaciam vnius non fiet missio nisi omnes[b] vocentur quod satis videtur durum si agitur contra vnum membrum hic situm ꝛrector sit cōtumax.debet etiam vocari eius superior qui est in eodem.dico ergo quod cum isti inferiores administratores babeant administrationem liberam et generalem eorum contumacia sicut aliorum procuratorum sufficit ad missionem in possessionem.vt.l.eum qui.C.de procuratori.fateor si sint presentes sunt vocandi sicut amici cognati.ꝛsimi.vocantur ad defensionem absentium:vt.c.fi.de eo qui mittitur in posses.

a ¶De boc.Adō Inn.in.c.cōqueꝛēte.de offi.ordi. in prin.

b ¶Dēs.adde cōtra gl.ꝛ Inn.cuius aut.glo.fundaꝛ facere ter.in l.de pupillo.§.si pluriū.ff.de nope.nuncia.vbi pbaꝛ qꝛ si multi sunt dñi eiusdē rei satis est alteri eorū nouū opus nunciare.

c ¶Debet itelligi pꝛi[o].Adde ad istā reg.q̄ dicūt doc.i.l.q liberis. §.nec verba.vbi d.Jaſ.plura aggregat in notabilibus.ff.de vul.ꝛ pupilla.

d ¶Cōuentuali. An priorat[us] cōuentualis sit dignitas vide Oldra.cōsil.clxxxj.i pnn.ꝛ in fi.

e ¶Tantummō. Adde qꝛ requiritur qꝛ sit officialis gñalis vt per Old.cōsi.clxxxj.i ti.de prebē.alle.

1 ¶Dignitatis verbum simpliciter prolatum intelligendū est per prius ꝛ non per posterius.

2 Principalis is dicitur qui per cōmissionem officij sibi factā generaliter constitutus est in principali curia.
Et si episcopus ciuitatis parum habitat ibi vicarium constituat ꝛ alium in loco insigniori vbi habitat quis eorum dicendus erit principalis.ibi nu.ꝛ.
Et quid si duos cōstituat extra locum sedis vbi forte nullus habitat.ibi.nu.ꝛ.

4 Uicarius cui facta est delegatio an cessante vicaria officiū delegationis amittat.

5 Episcopus an ꝛ quando possit de causa vicario suo delegata cognoscere.

6 Uicarius principalis an et quando possit esse conseruator.

7 Foraneus quis dicatur ꝛ qualis sit eius iurisditio an ordinaria vel delegata.

8 Prioratus multiplices sunt species seu qualitates.

9 Prior claustralis quare delegatus esse non possit.

10 Jura de seruis loquentia extenduntur ad monachos licet potestas in eos sit magis patrie potestati similis quam seruili.

¶Et si principalis. ¶Emanauit ad declarationem capitulo statutum.in princi.§.vbi dicitur quod dignitate preditis sunt cause de legande.de dignitate igitur vicarij poterat
1 dubitari.†Nam verbum dignitatis simpliciter prolatum debet intelligi[c] per prius et non per posterius.
c sicut dicimus in dominio lege secunda.ff.si ager vecti.vel empbiteoticarius pet.Sed dignitas vicarij est dependens ab episcopo sicut vxoris dignitas a marito dependet:vt.l.femine.ff.de senato.de accessoria igitur dignitate ꝛ non principaliter per se stante non videbatur intelligi.c.statutum.Et maxime quia talis dignitas non est perpetua sed ad nutum episcopi reuocabilis:vt.l.iudicium soluitur.ff.de iudi.ꝛ tenent hic docto.Sed ratio decidendi in contrarium fuit quia sufficit quod sit dignitas.ergo non curandum sit dependens vel principalis perpetua vel temporalis.Dignitas enim potius ratione loci quā persone vel temporis diuturnitate consideratur secundum Zcñ.Unde quod hic dicitur de priore
d conuentuali[d] habet locum etiam si ad nutum possit ad claustrum reuocari:vt in glosa super verbo electionem.quia ter. iste quatuor personas enumerat.quarū duas decernit habiles.et duas inhabiles ad causas cognoscendas ex commissione apostolica vel legati ideo per quatuor questio. principales cum multis sub vnaquaq; accessoriis est tangendum.Et primo quero de vicario.quia textus loquitur de vicario episcopi an sit idem de vicario inferioris ab episcopo.tenet glosa quarta quod non.Nam secundum Zen.qui idem tenet. boc fuit statutum propter autoritatem episcopalem cui in multis defertur.argumento capitulo quia pontificali.de officio.delega.libro sexto Nec mirum.preest enim vicarius episcopi territorio quod alij nō habent:vt nota.Hostien.de foro competenti cum contingat.Idem Guliel.lau.Quid in vicario episcopi sede vacante.et quid in vicario electi confirmati nondum consecrati.glosa quarta.Idem in istis quod in vicarijs episcopi.Idem Zen.super verbo officialis. Paul. dicit posse attentari de officiali cuiuscunq; in loco exercentis iurisditionem episcopalem de consuetudine vel priuilegio speciali.tutius tamen putat non recedere a ter.
¶Ulterius queritur quia dicitur hic.vicarius principalis quis dicatur principalis Zen.plene declarat quod ille dicitur principalis qui in principali curia constituitur per commissionem officij generaliter sibi factam.vt not.Innocen.de offic.ordina.capitulo romana.ꝛ de offic.vica.c.licet.libro sexto Ex quo infertur qō in officiali siue vicario in spiritualibus tantummodo[e] non haberet locum quod hic dicitur.qō
e 2 tenet glosa tertia †Quid ergo si episcopus ciuitatis parum habitate.vt aquilegia vnum ibi constituat ꝛ alium in loco notabili ꝛ insigni vbi morā trabit vt patriarcha.aquilegiensis in vtino.ꝛ grandēsis Venetijs.quis dicatur principalis. dic quod ille vbi est cathedra principalis:vt.ff.de reli.ꝛ sumfu.l.cum in diuersis.ꝛ capitulo quamuis.de preben.libro sexto †Quid ergo dices si duos constituit extra locum sedis vbi
3 forte nullus habitat.dicit Zen.in talibus recurrendum ad communem vsum ꝛ opinionem vulgi.de qua si non constat ꝛ commissio sit facta vicario episcopi cum sint duo.quis eorum cognoscit.disputat glosa in simili.§.de officio.delega. quoniam abbas.Zen.Hostiensis tenet hic quod nullus. Pau.idem in ista questione sentit quod de illa que habetur in dicto capitulo quoniam.

4 ¶†Querit glosa secunda quid si desijt esse vicarius an expiret delegatio sibi facta.dic vt in ea.Idem Paul.ꝛ plenius tractat.Zen.tenet quod etiam duret commissio facta sub nomine officij.licet desierit esse vicarius.argumento.C.de vete.lege finali libro duodecimo Et credo hoc verum si transierit ad aliam dignitatem.cuius respectu posset sibi de nouo committi.vt sic in habentibus simbolum facilior sit transitus.Secus si remanserit simplex clericus.quia tunc cum non posset de nouo cōmitti.ergo commissio pendens expiret.argumē. l.gaius.ff.de fideiussori.ꝛ quod not.Dynus in regula possessor malefidei.de regulis iuris libro sexto Eadem forte esset distinctio in commissione facta canonico qui desijt esse canonicus.an adeptus fuerit aliam dignitatem vel nullam.de quo per Archidiaco.plene in.c.statutum.in princip.§.eo.Idem

potest

potest queri de priore conuentuali delegato.ꝛ postea ad clau
struz reuocato an expiret commissio.dicit Pau.quod potest
cognoscere de licentia abbatis.alias non dixi in dicto.c.statu
5 tum.¶†Querit Pau.nunquid episcopus[a] de causa delega
a ta suo vicario poterit cognoscere dicit quod non argumento
capitulo hi qui.de prebend.libro sexto.In delegata enim iu
risditione non potest dici idem consistorium cū vna causetur
a papa.ꝛ alia ab episcopo.ꝛ vna delegata alia ordinaria.Ex
quo inferas quod licet excōmunicato episcopo vicarius non
habeat exercitium iurisditionis:vt in capitulo primo de offi
cio vica.libro sexto.Secus tamen erit in exercitio delegate iu
risditionis.quod non perdit per excommunicationez episco
pi secundum Pau.alibi tamen Innocen.tractat plene vtrū
mandatum directum vicario seu vicem gerenti teneatur epi
scopus adimplere.ꝛ econuerso vicarius teneatur implere qō
6 mādatur episcopo.dic plene vt in.c.eam te.s.eodem.¶†Ul
timo queritur an ille officialis possit esse conseruator.Dic vt
in glossa quid dices ꝛc.Paul.contra Joannem de ligna.te
net gloss. quod verius credo.quia vicarij iurisditio non fun
datur super annexione ordinis pontificalis. sed iurisditio
nis episcopalis quam exercet vt vicarius.ꝛ hic talem conse
quitur dignitatem.Et hec sint dicta de officiali siue vicario
principa.¶†Secundo prin.quero de officiali foraneo[b].De
7 quo dic vt in gloss.antepen.quam not.in eo quod dicit quod
b habent delegatam iurisditionem ideo appellatur de eis ad
episcopum.Et dicitur mirum quod habeāt delegatam cum
vniuersitas causarum certi loci ꝛ hominum sit eis commissa.
ꝛ de hoc vide qō legitur ꝛ notatur.ff.quis ꝛ a quo app.lege
prima.§.primo vidi ꝛ consului in ardua questione tali.vide
licet magnificus ꝛ illustris dominus padue commisit trigin
taser hominibus vt cognoscerent de omnibus litibus pa
due vertentibus cum potestate delegandi.subdelegauerunt
vnam causam ꝛ a sententia subdelegati fuit ad eos appella
tum:post decem dies dicebatur sententiam transiuisse in rem
iudicatam.quia appellatio non tenebat quia non ad eos cuz
censerentur delegati sed ad dominum debuit appellari:vt di
cto.§.primo Et aduerso dicebatur quod isti censebantur or
dinarij ꝛ sic debuit ad eos appellari.Glossa ista videtur vel
le quod licet sit commissa vniuersitas causaruz:nihilominus
censeatur delegata non ordinaria iurisditio.Qualiter ergo
cognoscam vnam ab altera dic vt not.Joan.andre.in capitu
lo quoniam abbas.s.de officio delegati.ꝛ Cynus in lege mo
re maiorum.ff.de iurisditio.omnium iudicum in penultima
ꝛ vlt.questio.De isto foraneo vltra gloss. alij nihil dicunt ni
si Stepha.qui addit quod archiepiscopus in diocesi suffra
ganeorum non constituit talem officialem.de officio ordina.
capitulo romana libro sexto.
8 ¶†Tertio quero circa istum priorem conuentualem.quis
dicatur habere conuentum ꝛ quomodo cognoscatur.dic vt
not.Joan.andre.s.de iure patrona.postulasti.ꝛ capitulo no
bis.Quandoq; enim plures habitant sub eodem tecto tan
quā collegium quandoq; tanquā singuli quo casu talium su
perior non poterit esse delegatus.Ponit Zen.exemplum in
priore qui habens prioratum opulentum multos socios se
cum tenet.non conuentum sed vt socios.Circa istos priores
queritur quid iuris si sint temporales nō perpetui an de eis
habeat quod hic dicitur.glossa super verbo electionem tenet
quod sic.Idē Zen.qui ponit simili.de vicario episcopi qui
potest ad libitum reuocari de offic.iudi.l.iudicium. Digni
tas enim que coheret loco potius consideratur quam perso
na vel perpetuitas officij.vnde dicit Lau.q; mutabilitas per
sonarum statum beneficij non immutat ꝛ intelligitur vt dixi
de prioratu conuentuali in quo secundum Paul. facta proui
sione de dignitate intelligitur facta prouisio de interdictione
ei annexa ꝛ sic intelligitur vt prela.vices suas capitulo secun
do.Et sic habet dignitatem a conferente. Jurisditionem ve
ro habet a lege.si vero sine colla. digni.conferatur iurisditio
talis appellatur locum tenens siue vicarius in quo habent
locum que dicta sunt in prima questione.Qui autem sunt illi
priores qui possint ad nutum remoueri.an illi qui elegun
tur per electionem.vel per prouisionem not.Archidiaco.de
offic.ordina.presenti.libro sexto ꝛ vide quod de illo priore cō
uentuali not.docto.s.de preben.nisi essent.ꝛ.c.de multa.eod.
9 ¶†Quarto ꝛ vltimo quero de priore claustrali quare nō pos
sit esse delegatus.Nam habet officium perpetuum ꝛ durat
mortuo prelato.s.ne sede vacante capitulo primo ergo vide
tur magis idoneus quam officialis.cuius officium cessat per
mortem sui episcopi.Item magis idoneus quam prior con
uentualis quādo potest remoueri ad nutum superioris.So
lu.secundum Guli.dic quod ideo aliud in istis.quia solum
ad curam animarum ꝛ ad regulares obseruantias eligun
tur:qui quasi inexperti sunt forensium negociorum:quia de
bent seruare silentium ꝛ esse sub obedientia abbatis.ꝛ sine
claustro finguntur non posse viuere decimasexta questio.pri
ma placuit.Prior vero conuentualis dum est in loco est prin
cipale caput monasterij.ꝛ in quibusdam a regula absolutus:
vt nota.decimasexta questione prima de monachis.Autori
tate ergo loci cui monachus presidet redditur habilis ad
id quod hic dicitur.ꝛ etiam vt hic tenet Guliel.per ordina
rios puta episcopos ꝛ abbates suos tales religiosi alias lite
rati ꝛ discreti poterunt officiales cōstitui ꝛ cause eis commit
ti.Semper tamen si alius commiserit abbatis licentia requi
ritur decimasexta questione prima de prelentium. Tangit
etiam hic Paul.ꝛ Guliel.an monachus possit esse exequtor
testamenti.an procurator an arbiter.an arbitrator.ꝛ an com
promissarius in causa electionis.dic vt hic per Paul.et Gu
liel.ꝛ per Innocen.s.de re iudicata.cum. J.ꝛ A.ꝛ de prini
le.cum olim.† Et adde regulam quod iura que loquuntur
de seruis adaptantur ad monachos.vt no.Bartolus in.l.vl
tima de stipula.seruo.est tamen potestas in eos magis simi
lis patrie potestati quā seruili.vt ibi per eum.Petrus de an
charano legum doctor.

1 ¶Auditores sacri palatij vtrum habeant iurisditionē or
dinariam vel delegatam.
Jurisditio auditorū sacri palatij nō coheret territorio nec p
sonis:sed de die in diem singulis cōmittūtur cause per papā.
2 Beneficiorum petendorum modi qui sint ꝛ quomodo diffe
rant.
3 Sententia sola licet titulum pariat efficacem ꝛ validum:
non tamē transfert dominium etiā si ex ea sequatur traditio.
4 Transactio iuris realis in beneficijs sola promissione ver
bali est contenta etiam si collatio ꝛ traditio alteri facta nō te
neret.
5 Sententiam vtrum ꝛ quando quis ferre possit in causa:au
dientia cuius sibi commissa est.
6 Circuitus an ꝛ quomodo vitandus est.

c **Auditor.** ¶Nota quod quandoq; papa deputat auditorem in
causa decidenda quandoq; quis est deputa
tus exequtor super certis articulis ad meri
ta cause ꝛ iste habet cognitionem non iuris
ditionem.ꝛ ideo ab eo non appellatur.quod
dic vt.s.de officio delegati.super questionū.§.porro.De plu
d ribus generibus auditorum[b] curie romane non camere con
tradictarum ꝛ aliorum hec in ver.in glo.deputatus.de depu
1 tatis ab alijs tangitur in auten.C.de iudicijs.†vtrum autem
isti auditores sacri palatij habeant ordinariam vel delegatā.
de hoc in gloss.j.Joan.de ligna.dicit opinionem Archidia.
recitatā hic in gloss.j.esse verissimam.Ego idem sentio quia
istorum iurisditio non coheret territorio nec personis sed de
die in diem singulis committuntur cause per papam.ad hoc
quod notat Hostiensis in capitulo cum contingat.de foro cō
petenti Bartolus tamen contrarium not.in.l.precipimus.
C.de appella.ꝛ ibi etiam tangit Jacob.butr.de istis auditori
2 bus ꝛ etiam de assessoribus tangit Barto.ibi.¶†Secundo
nota formam pronunciationis super beneficio.scilicet quod
fit debitum petitori quandocūq; pronunciatur suū.ꝛ magna
est differentia inter istos modos vt tangit glossa si pronun
ciaret ꝛc.nam petens beneficium tanquā debitum perviam
exceptionis potest repelli.Si vero repetat tanquā suū.vtrum
possessorio vel petitorio an possit per viam exceptionis crimi
nis vel defectus vel forme repelli.dic vt.s.de electi.qō sicut.ꝛ
c.inter dilectos.de excessi.prelato.vbi videas.ꝛ.c.cōstitut[c].de
3 appella.¶†Tertio hic colligitur quod ex sententia nō que
ritur dominium rei que vt debita petebatur:licet enim sentē
tia pariat titulum efficacem ꝛ validum;vt.l.iuste.ff.de acqui
renda possessione.tamen sequuta traditione ex sola senten
tia non transfertur dominium.sicut nec ex alio titulo regu
lariter:vt.l.traditionibus.C.de pact.ꝛ ita no.institu.de offi
e cio iudi.in fine.sequuta vero traditione[e] post sententiam si
actum fuerat reali.vtrum dominium prioris condēnati tran
seat in victorem.ardua est questio ꝛ inclinat ibi glossa quod
sic.quod tenet Bartolus in.l.pomponius.§.qui iussu.ff.de
acquirenda possessione.Si vero agens erat dominus rei quā
petebat ꝛ succubuit propter probationis defectum.dominiū
quod habet vtrum applicetur reo absoluto.est gloss.nota.in
l.exceptio.ff.de exceptio.rei iudicate.Ista protanto dixi hic:
quia postquā pronunciatum est beneficiū alicui debitum vi

a ¶Nunquid eps adde Inno.in.c.eam te.de rescrip. doct.in.c.qñ abbas.de offi.deleg.

b ¶Foraneo.q dicañ officiales foranei.vide Inn.ī c.romana.de offi. or.lib.vj.ꝛ anp̄dicti dicañ habere iurisditionē ordinariā vel delegatā vide Jo.an.in.d.c.roma.quē refert Domi.ibi ꝛ Fel.ī cōsi.cccij.ꝛ an possint esse delegati a sede aplica. vide Jo.an.ꝛ Domi.ī d.c.allega.

c ¶Auditor.adde q; ista cle.hz locū l auditore ét extra curiā vt declarat Lar.ħ quē refert ꝛ sequit fel.ī.c.super eo.ad fi.extra de offi.dele.

d ¶Auditorū.q dicañ auditores in curia romana vide spec.in ti.d auditore ꝛ assessore. ꝛ an auditores sacri palatij gñales sint ordiarij ꝛ qd de auditore ꝛ an ille vel illi suā iurisditionē valeāt exercere sede vacā te vide eñdē spe. in ti.de offi.or.§. j.ꝛ per totū ti.

e ¶Sequuta vero traditiōe. Adde bar.in.l.ex hoc iure.ī.ij.co.v.vlteri op.ff.de iust.ꝛ iur. ibi doc.ꝛ bal.in l.traditionibus. C.de pac.ꝛ in.l.j. C.cōia vtriul. iu.

deretur directa sentētia exequenda per missionē in possessio-
nem ipsius beneficij. ⁊ illa missione dominium beneficij que-
ritur vt extunc dicatur suum sicut ex quacūq3 alia re post pro
nunciationem exequutio facta esset. Quare igitur iste textus
requirit post sententiam nouam collationem vel prouisionē.
Ad hoc dico quod per sententiam nō possunt beneficia pos-
sideri sed ex canonica institutione: vt in capitulo primo de re
gulis iuris. lib. vj. hinc est quod in eis non fit missio propter
contumaciam: vt in capitulo primo de eo qui mitti. in posses
sio. lib. vj. Nec transactio vel compositio transfert titulum ni-
si roboretur illius autoritate qui habuit potestatem conferē-
di. vt. c. decetero. cum similibus. ē. de transac. In alijs ergo re
bus pronunciatis debitis sententia exequutioni mandata cō
fert titulum efficacem ⁊ dominium. vt predixi. ⁊ per hoc ha-
4 bes intellectum. c. ¶ †Quarto nota quod ad transactionem
iuris realis in beneficijs sufficit sola promissio verbalis post-
quā alteri facta collatio ⁊ traditio non teneret. quod secus
esset in rebus prophanis: vt. l. quoties. C. de rei vendica. ratio
nem differentie vide per gloss. ē. de prebend. si tibi absenti.
5 lib. vj. ¶ †Quinto nota quod ille cui est commissa audiētia
cause potest in dicta causa ferre sententiam. quod intellige
quando papa hoc sibi specialiter demandauit. De hoc an si
committitur cause cognitio possit ille pronūciare. ⁊ an in du
a bio videatur etiam commissa exequutio ⁊ econuerso[a] cui cō-
mittitur exequutio an possit cognoscere. vide plene per Bar
tolum in. l. a diuo pio. ff. de re iudica. ⁊ de potestate auditorū
pape. vide in Specul. de auditore. Et de forma quam serua-
uit in pronunciando. vide in Spec. de sen. prola. §. vt autem.
versi. ceterum. ⁊ in versi. sed etiam auditores. vide formam ex
communicationis ⁊ denunciationis.
6 ¶ †Sexto nota quod circuitus[b] est vitandus. de quo distin-
b gue vt per Barto. in. l. dominus testamento. ff. de condictio.
indebi. vbi tangit an possim agere recta via contra illum con
tra quem tertius tenebatur mihi cedere actionem ⁊ non vult
cedere vel non potest. Cum apparatu Joan. andre. omnes
concordant. excepto Pau. qui aliter sentit in eo quod tan-
git hic glossa secunda que vult quod illud capitulum nō ven
dicet sibi locum in delegato extra curiā. Paul. cōtra vtrinsq3
motiua plene hic prosequitur Joan. de ligna. qui concordā-
do distinguit ita. aut quilibet ex litigatoribus dicit sibi debi-
tum ex facto pape qui nullum exequutorem deputauerat su-
per dicta gratia exequenda ⁊ sit vera opinio Pau. vt ille quē
papa deputauit extra curiam prouidere possit vt hic. Aut
aliquem deputauit ⁊ tunc illo negligente prouidere ⁊ idem
aut non negligit: ⁊ tunc est vera opinio Joannis andree
quia per illam secundam commissionem non videtur papa
reuocare priorem: vt. c. ceterum. ē. eodem. Petrus de anchara
no legum doctor.

1 ☞ Renunciare vtrū ⁊ quando quis possit tacite iuri qđ ha
bet in beneficio ⁊ ad beneficium.
Et qualiter renunciatione perdantur alia iura. 3.
2 Electus vtrum si eletioni de se facte consensit possit postea ei-
dem renunciare.
4 Jurium incompatibilium vnius acceptatio tacitā alterius
renunciationem inducit.
6 Beneficij curati vel dignitatis secūde acquisitione vacat pri-
mum ipso iure. ⁊ nu. 10. 11.
Et idem dicendum de gratia quam quis habet ad tale bene-
ficium obtinendum. ibi.
7 Jus alicui competens postquā semel est extinctum vtrum ces
sante extinctionis causa reuiuiscat.
8 Emptori agenti contra venditorem ad rei traditionem pre-
tio non soluto vtrum si in libello dicat se paratum pretiū sol-
uere competat actionis exercitium quod cōpetit ex reali obla
tione pretij.

1 GRatie. ¶ †Not. quod ius quod quis habet ad beneficium potest qs
tacite renūciare similiter ius quod habet in
beneficio; vt. c. admonet. ⁊ c. quod in dubijs.
ē. de renunci. Non ob. si dicatur non valet re-
nūciatio sine superioris autoritate vt ibi. ha-
bet enim locum in renunciatione expressa non in tacita que
resultat per acquisitionē alterius curati. vt est gloss. nota. in
c. ex ore. ē. de his que fiunt a maio. parte cap. ⁊ est argumen.
2 † qđ si electus consentit electioni de se facte possit postea dis-
3 sentire. de quo. ē. de electio si electio. li. vj. † Alia iura qualr̄ re
nunciatione perdantur: vt dominia actiones personales. ⁊ si
milia. dic vt not. Innocen. in. c. veniens. de renun. ⁊ per Bar-
toluȝ in lege nō solum. §. si liberationis. de libe. lega. ⁊. l. post
quā liti. C. de pact. ⁊. ē. de pact. cum pridem. vbi videas.
4 ¶ †Secundo not. quod in iuribus incompatibilibus acce-
ptatio. vnius inducit tacitam renunciationem alterius. sicut
de illo qui potest rumpere testamentum per querelam. nam
recipiendo legatum ex eo tacite querele renūciat vt. l. si pars.
§. fina. ⁊. l. fina. de inoffic. testamen. facit. c. vt quis duas. ē. de
elect. libro sexto. Ad hoc. ff. de mino. l. si filius. ⁊. ff. de legi. l. le
ge dicta. §. fina. ⁊. ē. de testibus. cum venisset. ⁊ de officio. dele-
ga. gratum.
5 ¶ †Tertio nota illud appellari beneficium debitum quod
per literas apostolicas expectatur ⁊ sic est argumen. quod per
literas monitorias queratur ius ad beneficium secundū In
nocen. ⁊ Hostien. ē. eod. constitutus. licet Bern. not. contra-
6 rium de renuncia. veniens. ¶ †Quarto not. quod sicut per
acquisitionem secūde dignitatis vel beneficij curati vacat pri
mum ipso iure: vt. c. de multa. de prebendis. Ita vacat gratia
quam quis habet ad tale beneficium obtinendū. Nam si per
ditur ius in re quod est potētius multo fortius ius ad rem q
est debilius: vt. ē. de preben. quodam. ⁊ de conces. preben. quo
7 niam. §. fina. lib. vj. ¶ †Quinto nota in ver. licet quod postq̄
ius semel alicui competens est extinctum non reuiuiscit licet
cesset id quod fuit causa extinguendi. facit ad. questio. quam
format gloss. penulti. ⁊ ad illam quam format Cyn. in. l. post
aditam. C. de impub. ⁊ ali. substi. ⁊ est hic argu. quod testamē
tum semel ruptum natiuitate posthumi non reconualescit li-
cet statim posthumus postea moriatur: vt. l. j. C. de posthu. he
re. instit. Facit etiam ad questionem Lazari vbi recuperaret
vxorem ⁊ bona ad alias deuoluta. de qua in. c. fraternitatis.
de frigi. ⁊ maleficia. ⁊. l. nam ad ea. de legi. ¶ Sed not. quod
iste text. ponit illa duo. vt paria renunciare vel ad hoc dicere
8 se paratum. † Facit ad. q. quaȝ de facto habui. emptor pretio
non soluto egit contra venditorem ad traditionem rei ven-
dite. ⁊ in libello dixit se paratum soluere pretium. Dicebam
ex istis verbis non competere sibi exercitium actionis quod
competit ex reali oblatione pretij: vt. l. iulianus. §. offerri. ff.
de actio. empti. Nam ⁊ vbi facto opus est verba non sufficiūt:
vt. ē. de eo qui mit. in posses. c. j. ⁊ vide de hoc per Barto. in. l.
pretor ait. §. si quis paratus. ff. de opera. not. nuncia. ¶ Ve-
nio ad suppletionem glossarum. prima glossa querit quare
emanauerit ista decreta. dic vt in ea. Idem Pau. Idem Ste-
pha. Vel potest dici secundum Zen. ⁊ Guliel. quod fuit elici-
ta ex mente. c. de multa. de preben. c. ad audientiam. ⁊. c. in no-
9 stra. ē. eodem. ¶ † In glo. ibi plenius scripsi. nam secundum
Pau. per receptionem curati vel dignitatis renunciare vide
tur prime consimili si eam pacifice possideret multo fortius li
ti quod est minus. Et facilius quis repellitur ab agendo q̄
priuetur iure quod habet. C. de prescript. xxx. anno. si quis.
Quid econtrario habens ecclesiam curatam pacifice eligitur
ad episcopatum vel dignitatem de qua litem patitur an re-
nunciare videatur prime. dic quod non: vt not. docto. ē. c. in
nostra. Et quare magis videatur renunciare liti recipiendo
secundum: quā videatur renunciare primo recipiendo secun
dum cum litigio. ibi videas in nouella. plus dicit Pau. econ
uerso. ar. text. quod si habens curatum vel dignitatem acqui
rat gratiam ad secundum si. non videtur renunciare primo
quia plus est rem accipere quā actionem. ff. de regu. iur. l. mi-
nus. Et hoc non inuenitur in iure expressum secundum In-
no. ⁊ Compost. qui de hoc not. ē. eo. titu. in nostra. Ista dicta
non reputo subtilia quia text. ille ⁊ si. qui loquuntur de vaca
tione primi per secundum expresse volunt talem vocationem
prioris beneficij induci post adeptam pacificam possessionē
secundi. Idem in vacatione iuris ad rem vt in isto capitulo.
Acquisitio ergo secundi cum litigio vel acquisitio iuris ad
beneficium. non mirum si illam vacationem non iudicant. et
vide de ista materia vt no. Jo. cald. in commento prealle. c. in
nostra. in. vij. ⁊ alijs questionibus ibi sequētibus.
10 ¶ † In ead. glossa in fine. Idem Zen. Idem secundū Pau.
si fuit potestatus quod eam recipiebat saluo iure suo in pri-
ma quia sua promotio est vitiosa. tum quia non est purus cō
sensus prima questione secunda q̄pio. tum quia talis consen
sus nō est perpetuus sed tēporalis ergo nullus. lxx. di. c. ij. Re
fert Hostiē. dicere contrarium ⁊ nō bene vt credo. cum enim
obtinere beneficium nō pendeat tantū ex volūtate recipiētis
sed etiā dantis protestatio vnius tantū nihil operatur: vt no.
in. l. si fideiussor. ff. de fideiusso. ⁊. l. v. §. celsus. ff. de acquirēda
hereditate. ⁊ quod not. Inno. in. c. cumana. de elec. ⁊ per Bar-
to. plene. in. l. non solum. §. fina. de oper. no. nuncia. In gloss.
quarta in fine. Idem tenet Pau. ⁊ exemplificat in eo qui ex-
pectat prebendam que requirit residētiam ⁊ accipiat secūdā
similis

a ¶ Et econuerso. Adde alex. in cō. lxxj. in fi. in. v. volu. vbi an iudex exequutiōis possit cognoscere de desertiōe appellatiōis. ⁊ an exequutor cognoscat ⁊ admittat exceptiones. ponit feli. i. c. pastoralis. §. quia vero. i. ij. col. de offi. dele. Et de mā an exequutor debeat ⁊ possit assumere partes iudicis ponit plene feli. in. c. dudū. in. v. col. cū trib9 sequē. de presum. Et an executor possit pnūciare de exceptiōe opposita vide fel. i. c. oliȝ ad fi. de exce. ⁊ de hac mā tradidit plenissime fel. i. c. decetero. i quatuor primis colū. de re iudi.

b ¶ Circuit9. adde tex. i. l. si insolutū. de ac. ⁊ ob. ⁊. l. nec in arbitris. i fi. C. de arbi. q itellige vt no. tradidit. d. Jas. in. l. dñs. ff. d cōdic. inde.

c ¶ Gratum. adde tex. in. c. ex literis de trans. ⁊ glo. ibi iuncto tex. ex qua not. q qñ qs fuit scienter aduocat9 p actore vr̄ renunciare iuri q hȝ in illa cā secus si fuit aduocat9 rei q limita vt p gl. in. l. iter. ff. de rei ven.

d ¶ Nō reuiuiscit. adde q dicit feli. i c. si vero. i. j. col. circa medi. extra de iureiuran.

e ¶ Secūdi. Adde istud nō esse verū qñ supior pmi bñficij nō vult habere ratā collationē scđi sȝ repetit ipȝ clicū ⁊ hoc iđ ē q cleric9 n̄ pōt directe ⁊ expsse renunciare bñficio suo sine licētia sui superioris ita nec directa recipiēdo scđȝ. c. ad monet. ⁊. c. qđ in dubijs. iuncta gloss. de renuncia.

similis nature. iuxta no. per Innocen. in capi. finali. de cleri. non residen. quod intellige verum de residentia precisa. secus si ad eam tenentur per retentionem prouentuum. Idez si haberet temporalem vicariam. de appella. peruenit. Idem tenet Guil. de altaribus siue capellis que ex ordinatione testatoris vel fundatoris residentiam requirunt. Idem zen. qui ponit predicta exempla. ⁊ remittit ad Innocen. in dicto cap. fina. de cleri. non residē. Qui subdit q̄ promotus ad proprium vel alienum patrimonium non videtur renunciare gratie de qua in textu. Idem Guil. qui plus dicit quod per talem promotionem ad alienum vel proprium patrimonium non videtur renunciare gratie in forma pauperū. ¶In glossa puto: Idem in fine. Idem Paulus ⁊ Stephanus. ⁊ zen. qui intelligit possessionem pacificatam si habet liberum exercitium cure. licet possessionem pacificaz maioris partis beneficij non sit adeptus. de quo dic vt nota. supra de electio. cōmissa. libro sexto. nec desinit esse pacifica licet ex postfacto controuersia moueatur. secus si in ipsa apprehensione. vt. l. si
11 post perfectam. C. de euict. ¶†In glossa. si ergo in fine. Circa retentionem plurium beneficiorum dicit Paulus q̄ quedam sunt in quibus ius expresse resistit. ⁊ de talibus in capitulo de multa. quedam sunt in quibus ius non assistit nec resistit ⁊ tunc per adoptionem secundi non inducitur priuatio primi ipso iure. licet superior ex officio posset priuare si alterum per se sufficit vel non potest vtriqz deseruire. de cleri. non residen. conquerente. Quedam sunt in quorum pluralitate ius assistit. supra de electio. dudum. ſſ. ⁊ de talibus non est dubium. Ita dicit Paulus super verbo de iure.

¶In glossa penultima ibi. ⁊ facit ad questionem Pau. eaz ponit etiam ⁊ refert Vin. tenere quod non remittit ad Specco. titu. in fin. zen. refert idem tenere Bart. brix. quod Vinc.

¶In glo. fina. ibi inhabilis ad illud. Idem Pau. super verbo. paratus. ⁊ zen.

1 ☞ Beneficij vacaturi collatio a papa per literas alicui cōcessa vtrum moriente papa ante vacationem talis beneficij vacet.

2 Rescripta ad lites quemadmodum non extenduntur ad lites futuras ita nec rescripa beneficialia ad beneficia post creata.

Et quid de beneficio ab olim creato sed tēpore date rescripti suppresso postea vero renouato ibidē nu. 4.

3 Date tempus in literis ad beneficia inspiciendum est.

Et quid de beneficijs post literarum datam creatis. nu. 6. 7. ⁊ 8.

5 Probandi onus cui icūbat si dubitatur vtrū beneficiū creatum sit ante vel post datā literarum.

1 **Literas.** †Nota quod papa cōcedit literas ad beneficiuz vacaturum. similiter ⁊ legatus de latere cum moderamine. de quo in capitulo. presenti ⁊ capitulo. deliberatione. supra de officio. legati. libro sexto. Utrum autem moriente papa ante vacationem expiret illa gratia. dic quod aut contulerat canonicatum et tunc ⁊ per consequens prebendam nulli debitam. ⁊ tunc non expirat etiam re integra nec potestas executoris. vt capitulo si super gratia. de officio delega. libro sexto. Aut canonicatum non contulit. sed simpliciter conferri mandauit beneficium vacaturum. ⁊ dic vt supra de preben. si cui. in fine. ⁊ hic vide per Lauren. quod sit remedium ne per mortez pape talis gratia expiret. qui remittit ad no. de concessio. preben. clemen. vna. in principio. ¶†Secundo nota post glossaz
2 a finalem quod sicut rescripta ad lites non extenduntur[a] ad lites futuras. capitulo finali supra eodem. Ita nec rescripta beneficialia ad beneficia post creata. similiter in iudicio non includitur ius quod post litis contesta. contingit vt. l. non potest videri. de iudi. nec arbitrium ad futura protenditur. vt l. de his. ff. de arbi. nec pactum. de pac. l. tres fratres nec transactio de transactio. cum aquil. nec stipulatio. ff. de verborum obligatione. l. si ita. §. grisogonus. nec voluntas testatoris. ff. de auro ⁊ argento legato. l. ita nec iuramentum. de iureiurando. clericus. Item si conceditur imunitas ecclesie cum capel. intelligitur de capellis presentibus non futuris. vt capitulo. cuz capella. ⁊ capitulo. quia circa. de priuileg. Alia exempla collige ex glo. in. l. damni. §. si is qui. de dāno infecto. ⁊ quod not. docto. in. l. fideiussorum magistratuum. de fideiusso. ⁊. l. omnium. ⁊ quod ibi not. de procura. ⁊ adde quod si remitto omne ius in tali re vel hereditate quod habeo vel habere spero debet intelligi de spe que habet subsistentiam de presenti. vt not. Barto. in. l. post emancipationem. de liber. leg. Item scias quod multa possem allegare iura contraria que volunt quod simpler dispositio trabitur ad futura. Ex quibus et alijs preal. elice distinctionem quam ponit Bartol. in dicta lege si ita. de auro ⁊ argento leg. ⁊ hoc ponit Joan. de ligna. Et quid iuris quando verbum in dispositione apposituz potest referri ad preteritum ⁊ futurum. dixi in capitulo. vt animarum. de constitu. libro sexto. ⁊ ponit Barto. in repetitione
3 l. omnes populi. de iusti. ⁊ iure. ¶†Tertio not. q̄ in literis ad beneficia inspicimus tempus date. concor. §. eod. si eo tempore libro sexto. quod quando sit verum vel non. In rescri. ad lites hic Guil. distinguit super verbo post datam. ⁊ similiter zen. post princi. in prima ⁊ secunda glos. cum ip sis cōcor. Stepha. circa finem. Idem zen. post principium. In glossa a ¶Extendūtur. Limita istud nisi loquamur i casu. c. felicis in v. vexde pe. li. vi. limita scōo nisi loquamur in casu in quo loquitur ant. de bu. i. c. cū dilectus. de suc. abinte. vbi pōit de offerēte bona sua vtrū videat offerre futura limita tertio nisi in cāu. l. si māda uero. §. is cuius ff. mā. vbi publicatis bonis alicuius cēsent bona pñtia ⁊ non futura publicata ⁊ vide q̄ no. p vgo. i. c. vt lex cōtinētie. xxvij. q. j.
4 quarta in fine. concordat Zen. post principium. ¶†Glo. po
b ne recitata per duas questiones. vna est vtrum[b] illud. ca. habeat locum in beneficio ab olim creato sed tempore date suppresso. nunc autem renouato tenet quod extendatur ad illud per not. in. c. cum accessissent. ⁊ c. significauit alle. in glo. Idē Pau. qui etiam allegat de iudi. iudei. ⁊ quod not. xij. distinctione. c. secundo. Idem tenet zen. qui allegat. §. de feu. ca. ij. ⁊ C. de iude. l. fina. §. illud. ⁊. ff. de oper. no. nuntia. l. prima. §. si quis edificium. Nam ex consequentia primi iuris hoc fit argumentum. ff. de institu. cuiuscūqz. §. sic. Et potius causa originalis beneficij primi quam reuocatio est inspicienda. ff. de dona. id quod. ⁊ de fideiusso. titij. Nec videtur in totum non esse quod iuuatur primordio veritatis. de legatis secundo. l. cum filius. §. heres. Aliud est enim nouiter creari aliud renouari. de consecra. distinctione. iiij. re vera. Ad quedam autez iura ex quibus potest argui in contrarium hic respōdet zen. ⁊ tenet cum glo. Idem Stephanus. nihil addens. Ego idez sentio ⁊ allego legem ⁊ attilianus. de serui. rusti. predio. ⁊ le
c gem si locus. quemad. ser. amittat. Aliud est enim[c] de nouo facere. aliud obstaculum remouere. ⁊ sic rem ad pristinuz statum reducere. vt. l. filio quez patri. de liberis ⁊ post. ibi non translatus sed redditus videretur ad hoc optime quod not.
5 in. l. quod dicitur. de impens. ¶†Secundo quero quid si dubitatur vtrum beneficium sit creatum ante vel post datam literarum cui incumbit onus probandi. videtur quod impetranti vt glossa arguit. deinde cōcludit quod aduersario qui negat ipsum ante creatum siue agat siue contra impetrantez se defendit. Idem Paulus ⁊ zen. plenius idez Stephanus. presens enim status beneficij quod deprehenditur extare ⁊ a nemine possessum releuat eum ab onere probandi. ⁊ incumbit aduersario. C. si ser. expor. ve. l. moueor. Et si dicas quomodo neganti ⁊ possidenti incumbit onus probandi contra omnes regulas. Respondeo vt in glo. quia habet implicitam affirmatiuam. ideo non curandus an deducatur verbis affirmatiuis an negatiuis. vt. l. secūda. in fine. ff. de exceptio. per Bartolum qui alibi multum not. istam glossaz. Ex qua colligit talem regulam quod quando prioritas vel posteriotas temporis est fundamentum intentionis alicuius debet tempus limitate probari. Idem de loco vt ipse plene not. in l. non solum. §. sed vt probari. ff. de operis noui nuntia. Unde si egi contra titium ⁊ probaui euz obligatum simpliciter ⁊ non ante motam litem debeo succumbere. quia ius quod deduco debet precedere iudicium. ⁊ sic probari. vt. l. non potest videri. ff. de iudi. ⁊ ita ipse notat in lege an eādē. §. actio. ad finem. ff. de exceptio. rei iudi. Item si probaui quod appellauit non tamen. j. decem dies succubā. vt not. in. c. venerabilibus. de senten. excōmu. libro sexto. ⁊ per Joannem andream in capitulo abbate sane. de re iudicata. eod. lib. ⁊ omnino vide per Fred. consilio. lvj. Ex predictis habes quatuor casus. Nam quandoqz est certum quod creatum erat ante datam. quandoqz certum quod postea quandoqz dubitatur quandoqz ante datam erat creatum ⁊ suppressum sed postea renouatum addo. v. casum cum ante datam erat ordinatum ⁊ firmatum de creando ⁊ post datam creatum fuit. ⁊ de hoc hic p Pau. qui tenet quod non veniat. Addo. vj. scilicet cum tempore date erat ichoatum ⁊ non confirmatum quia erat dotatum sed non fundatum vel econtra. Istam hic formal Pau. ⁊ quod debeatur facit. ff. de iurisditione omnium iudicum. l. si quis id quod. §. quod si dum proponitur. ⁊ de auro ⁊ argēto legato. ⁊ si non sint. §. quid ergo. ⁊ supra de electione. cum in cunctis. Paulus alleg. de consecratione distinctione. j. nemo ⁊ de consecra. eccle. cum sicut. ¶†Glo. magna. fin. contra
6 istum ter. opponit ⁊ oppositionē corroborat ter rationibus ⁊ deinde soluit ibi quare dico ⁊c. Et no. illam glo. qñ bñficiū post ipetrationē mutat statū an talis mutatio pficua vel nociua impetrāti debeat considerari in eius p̄iudiciū vel fauo-

b ¶Una est vtrū. Adde. d. fe. in. c. cū accessissent in pe. col. de cōsti. ⁊ ibidez circa finem limitat banc gl.

c ¶Aliud ē enim. Adde bar. i. l. j. §. si qs edificiuz ff. de op. no. nū. fel. in. c. cū accessissent i pe. ⁊ vlt. col. de ꝓsti. fel. in c. cōsuluit. in. ij. no. de inde. alex. in consi. cxc. in. j. col. ad fi. i. ij. vo.

rem de qua questione vide plenius in disputatione Paul. de leaz. que incipit ipetrauit clericus ꝛc. ꝛ ibi plene quomodo possit status ꝛ conditio beneficij alterari vt presupponit ista glo. ꝛ quod glo. dicit ꝛ firmat de ista mutatione ꝛ alteratione beneficij per omnia sequitur zen. ꝛ plenius Guil. Naz illa relinquit disputationi ꝛ ponit exẽplũ glos. cũ beneficij iã creati alius est collator tẽpore date alius tempore collationis fiende. Item cum estimatio ꝛ taxatio beneficij est mutata ita quod tempore date includebatur sub gratia apostolica sed non tempore vacationis vel econuerso ꝛ potest hoc contingere de facili propter diminutos redditus vel augmentatos. vt c. cuz. ad. ferrariensis. de constitu. vel propter diminutaz vel auctam estimationem possessionum vel monete. vt. c. cũ olim de censi. cum si. Ponit etiam exẽplũ cuz prebenda erat sacerdotalis tempore date sed non tempore vacationis vel tempore date spectabat ad collationez episcopi quez litere concernebant. sed tempore collationis erat ad aliũ collatio devoluta vel econuerso. omnia illa disputationi reliquit. Quorum solutionez potes eligere ex predicta disputatione Pau. ꝛ guil. quasi omnia ista exẽpla tangit. ꝛ concludit quod in talibus non consideretur tẽpus date. sed collationis iminentis sine vocationis. ꝛ sic concor. cum glos. Similiter Pau. circa finẽ concludens quod sufficit quod tẽpore collationis in gratia includatur. et remittit hic Pau. ad questionem quam disputauit. que incipit de beneficio. vbi tenuit ꝙ si beneficiuz creatum ante datam alteri donetur. post datam ad ipsum rescriptum extenditur. ꝛ vide quod de ista mutatione dixi in. c. si eo tempore. de rescrip. libro sexto. facit. l. lega. seruis. §. si ex officio. de legatis tertio. ꝛ. l. si cognatis. de reb. dub. cuz multis similibus. ¶ In glos. fina. ibi. ꝛ tamen dico. Idem Paul. super verbo extendi. vbi supplet etiaz in secunda vel vlteriori collatione. Idem et plenius Zen. Nam ſm eum cum text. dicat generaliter non extendi ꝛc. debet intelligi in quacunq; vacatione. Quo ad hoc ergo vt impetranti nõ debeatur. censeri debet perpetuo nouiter creatum. quod post datam creatum fuit alleg. j. de priuileg. c. vlti. ¶ In ead. glos. ibi. sed si ponis in expectante ex canonia in ecclesijs vbi non est numerus. ita quod de nouo oritur creatio tenet zen. Idem circa fi. Pau. per modum contrarij obijcit de predicto. ca. cum. ad. ferrarien. ꝛ. c. relatum. de preben. ꝛ. c. cum super. de concessio. preben. in quibus patet quod receptis in canonicos debentur fructus noue prebende create de fructibus superexcrescẽtibus. Solu. ſm eum ibi non expectabat simpliciter vacaturum sed facultatem prouidendi. Tenet etiam quod si papa mandat prouideri de beneficio proxime vacaturo in ecclesia vbi non est numerus quod valet rescriptum licet oporteat in eius receptione beneficium de nouo creari. de preben. c. dilecto. hic tamen adde quod not. Innocen. ꝛ Hostien. de prebẽ. dilectus filius. ꝛ de concessione prebende. ex parte. Circa hoc etiam limitando istud. c. dicit Pau. de recepto in canonicuz motu capituli pro quo papa scribit quod ei prouideatur et quod plus est receptum confirmat autoritate apostolica. vt sic eius autoritate videatur receptus per. c. si eum. ꝛ. c. si apostolice de preben. libro sexto. Isti tali debebitur beneficium post datam creatum. idem si tali mandat prouideri in forma cõmuni ꝛ sic per literas iustitie vel mandat promoto ad sacros ordines de beneficio prouideri. de preben. cum secundũ. istis enim casibus non vigore literarum sed ratione iuris prius quesiti ex ipsa receptione vel ordine beneficiuz expectat licet litere sint concesse ad excitandum quodammodo officiuz ordinarij vt erga illum faciat quod de iure tenetur. argumẽ. c. licet de officio ordinario. ꝛ. §. eodem. cum aliquibus. libro sexto. Istud ergo. c. debet intelligi quando titulus ꝛ preben da de nouo creatur: sed vbi creatur tantum prebenda ꝛ non titulus canonie quem iam habet ex receptione. et de sui natura expectat prebendam cum se facultas obtulerit tunc non habet locum quod hic dicitur. censetur enim prouisio huic fienda fauorabilis ꝛ ſm iustitiam. cum vero per literas queritur titulus ꝛ prebenda reputatur odiosa ideo non extenditur ad creatum postea. vt hic patet coniuncto. c. quãuis. §. de preben. Ita dicit Pau. que notabis ꝛ vnum singulare elicias quod prouisio que nascitur ex iuris dispositione complectitur nedum iura que extant tunc cum dispositio in esse perducitur sed etiam que nascuntur postea quandocũqz. vt sic a primordio tituli posterior formetur euẽtus. vt. C. quãdo ꝛ qui. quarta pars de. l. j. libro decimo. nec miruz quia talis est natura legis. s. futura prospicere ꝛ semper loqui. vt. l. arriani. C. de here. ꝛ. l. leges. C. de legi. ꝛ cõsti.

¶ De electione. Rubrica.

a ¶ Et nulli dubiũ. Adde gl. i. c. itel. lerimus de eta. ꝛ qua. ꝛ in. l. q sub ptextu. ꝛ ibi notãt bar. ꝛ bal. C. ô sanc. eccle. ꝛ Panor. in. c. lz de regula.

7

8

1 Professionum diuersarum vel habituum homines non debent simul eadem monasteria colere rationem assignat.

2 Religiosorum diuersitas quotupler.
Et quot modis ꝛ quibus permissus est transitus. ibi. ꝛ numero. §.

3 Episcopus vtruz ꝛ quando sub vna prelatura possit duo loca diuerse professionis simul vnire. ita quod quelibet statum primũ retineat ꝛ regulaz.

4 Professiones christianorũ quot sint ꝛ de corum diuisionibus ꝛ subdiuisionibus multiplicibus.

1 ¶ Cum rationi. No. quod ratione caret extirpari necesse est. quando tamen nõ potest edi perfecta ratio illorum que dicta sunt a maioribus. ꝛ in talibus sufficit ita scriptuz esse vt lege prosperit. ff. qui ꝛ a quibus. ꝛ. l. non omnium. ff. de legi. ꝛ supra de rescriptis si quando. ¶ Secundo not. quod homines diuersarum professionum vel habituum non debent in eisdem monasterijs sociari quia coniungi non debent quorum studia sunt diuersa. xvj. questione septima. in noua. Est etiam ratio philosophi quod in habentibus simbolum facilior est transitus. vnde vult lex quod in venientibus diuerso iure non habeat locum ius accrescendi. Secus si eodem iure venient. vt. l. sed cum patrono. ff. de bonorum possessione. Et res quandoq; transit ad illos qui sunt de eadem professione non diuersa vt lege peto. §. fratre. de legatis secundo. Et intellige quod coniungi non debent collegialiter. et ad hoc vt faciant vnuz corpus singulariter vero coniungi possunt puta clericus ꝛ laicus executores testamenti. procurator. arbiter. testes ꝛ similes infra de procurato. c. j. §. de testi. tam ex literis. de renun. veniens. de arbi. contingit. ꝛ. c. per tuas. quod tenet hic Pau.

2 ¶ Tertio not. ꝙ in religiosis reperitur triplex diuersitas. in professione. in religione. ꝛ in habitu. Aut ergo cõueniunt in omnibus. ꝛ nulli dubium ꝙ transitus est permissus. aut differunt in omnibus: et hoc claruz quia est prohibitus. aut differunt in aliquo ex eis. vt predicatores a canonicis regularibus. non enim differunt professione sed religione. Idez in Cartusien. ꝛ Cistercien. qui differunt religione ꝛ non professione ꝛ transitus prelature de vno ad alium prohibetur. vt in glossa que incipit supra dixit.
¶ Quarto nota quod iste textus solum prohibet eligi in prelaturam. nunquid ergo per viam prouisionis poterit prouideri. Paulus quod non. quia ratio huius capituli adaptatur ad omnes modos quibus ecclesijs prouidetur. et ratio legis extendit verba ad casum vbi eadem ratio reperitur. facit quod dixi supra eodem titulo. si postꝙ. lib. vj.

3 ¶ Quinto nota quod iste textus prohibet eligi in abbatez vel prelatum alterius: sed quid dices si episcopus vult vnire duo loca diuerse professionis ita quod quilibet retineat statum primum et regulam. vult tamen eis dare vnum prelatuz an possit. Paulus pro decisiõe questionis premittit quinq; species vnionis. Et banc vnionem per quam neutra alteri subijcitur. dicit quod non potest facere inferior a papa. Naz si sunt diuersa collegia forte monachorum ꝛ canonicorum regulariuz prelatus assumptus de vna religione siue professione non poterit esse prelatus aliorum disparis professionis ꝛ habitus secundum Paulum qui prosequitur de alijs speciebus vnionis qui etiam hic tangit quid iuris si sunt due professiones per omnia eiusdem obseruationis et habitus: habent tamen diuersos inuentores nunquid sit locus huic constitutioni. dicit quod non. Nam secundus videtur imitator primi non nouus inuentor. vigesima quarta questiõe prima acatius. ¶ Sexto nota quod iste textus aliter factas electiones decreuit irritas ipo iure. Quid ergo si fuerit talis electio confirmata. nunquid erit prelatus sic confirmatus. videtur quod non per id quod notatur eodem titulo cum dilectus. ꝛ de dolo ꝛ contumacia. cũ oliz. vbi dicitur quod potest agi de forma non seruata post consecrationem. ad hoc facit regula accessorium: ꝛ regula non firmatur. de regulis iuris. lib. vj. ꝛ capitulũ auditis. supra eodem. Pan. hic arg. in contrarium de confirmatione adoptionis inualide que ipsam reddit validaz. vt. l. adoptio. ff. de adopti. sic cõfirmatio reddit validã sententiaz que non tenet. vt. l. j. §. j. ff. que sen. fine appella. refert opi. quorundam qui distinguunt inter electionez que

est nulla

est nulla ex defectu consensus eligentium. ⁊ istam confirman
do si confirmat ⁊ electionem nullam de iure positiuo ⁊ hanc
confirmatio reddit validam. de hac opi. vide plenius per cō
po. s. cod. quod sicut. Paul. tenet hic indistincte quod talis
electio per confirmationem non potest conualescere pro qua
opi. alleg. ff. de te. tu. l. iure. nostro vbi decretum iudicis con
firmantis feminam tutricez que esse non potest non valet ad
hoc l. seie egresse. ⁊ l. si tutor petitus. ff. de tuto. ⁊ cura. da. ab
bis. Quero etiam post Pau. quia iste tex. prohibet decetero
tales electiones. vtrum hodie posset contra istam prohibitio
nem hoc de consuetudine introduci. dicit quod non. nam li
cet olim esset rationabilis talis consuetudo hodie non est ita
per istam constitutionem tenet tamen quod si ante istaz con
stitutionem de consuetudine vel priuilegio vna ecclesia elige
bat sibi prelatum de gremio alterius professionis vel habi
tus. de verborū significatio. abbate. talis consuetudo nō esset
per istam constitutionem sublata postꝙ de ipsa non est facta
mentio in hac constitutione. vt. s. de consti. c. primo libro. vj.
4 ¶ Ultio vt coniungas fere omnes casus de illa assumptio
ne sine transitu prohibito vel concesso. ꝑmitte quod due sunt
principales professiones christianorum. clericalis ⁊ laicalis
de quibus. xij. q. j. duo. Laicalis subdiuiditur. nam quidam
sunt pure laici. quidam sunt conuersi siue oblati qui vxorem
retinent ⁊ proprio non renunciant. de quibus tetigi remissi
ue. s. eod. c. ex eo. li. vj. Item clericalis subdiuiditur in duas
species. quedam est clericorum secularium. quedam religio
a sorum. Et ista[a] religiosorum etiam subdiuiditur in quam
plures. ⁊ quadruplex diuersitas reperitur inter eos in profes
5 sione. in religione. in habitu. ⁊ colore. †De vna ergo ad aliaz
quando assumptio siue transitus sit permissus. Dicas quod
aut queris de transitu sociali. ⁊ hic distinguitur vtrum reli
gio ad quam transit sit paris minoris vel maioris professio
nis. vt hic not. in glo. puta. Quandoq; queris de transitu. vt
sic dixerim rectoriali. ⁊ de hoc loquitur ista clemen. in qua di
cas quod de pure laycis est certum quod assumi non possunt
quia in magistrum ⁊c. vt. s. eod. cum in magistrum. De lay
cis conuersis siue eremitis. dic vt. s. eodem cum monasteriuz.
Aut queris de secundo genere scilicet clericorum prout com
prehendit clericos seculares ⁊ religiosos. ⁊ in istis quantum
ad prelaturas vnius professionis ⁊ alterius dicas ꝙ clerici se
culares non possunt assumi ad prelaturas religiosorum per
dictum. c. cum in magistrum. Econuerso autem vtrum reli
giosi possint assumi ad regimen ecclesie secularis. dic quod
pro cura animarum certum est quod sic vt in capitulo. ꝙ dei
timorem de statu. mona. Et hoc in ecclesijs secularibus non
collegiatis est clarum. Ad prelaturam vero ecclesie secularis
collegiate est dubium. ⁊ glossa penultima arguit ⁊ pro ⁊ con
tra. Idem facit Pau. ⁊ fortius ambo tamen inclinant quod
indigeret declaratione. ⁊ glo apotius videtur residere in il
lam opi. ꝙ possit assumi. ⁊ hec questio habet locum de prin
cipali prelatura ipsius ecclesie secularis. Si autē non de prin
cipali sed de aliqua dignitate ipsius ecclesie secularis. puta
ad preposituram archidiaconatum ⁊ similia. tenet glossa pe
nultima. quod de iure cōmuni religiosi assumi non possunt
nisi dispensatiue propter officium predicandi. idem Pa ul.
Et hec sint dicta cum queritur de assumptione clericorum se
cularium ad prelaturas religiosorum vel econuerso. Si vero
queris de ipsis religiosis inuicez inter se. de hoc loquitur cle.
ꝙ religiosi vnius religionis professionis vel habitus ad aliā
disparis obseruantie in altero ex predictis assumi non pos
sunt. In propria igitur religione possunt dumtamen sint ex
presse professi. ⁊ ad eos non transiuerint de ordine mendican
tium quod dic vt. s. eodez. nullus libro sexto. ⁊ clem. vt pro
fessores. j. de regu. vtruz autez ille qui transiuit ad regulaz ar
ctioreż possit assumi ad prelaturaz sue regule laxioris quā di
misit. videtur quod sic. Quia res de facili reuertitur ad natu
ram suaz. vt. l. si vnus. §. pactus ne peteret. ff. de pactis. credo
quod non. hec oia in dignitate episcopali cessant quia enim
omnes cuiuscūq; religionis subsunt episcopo ⁊ sic cuz omni
bus cōmunicat. ideo de omni religione potest assumi. vt hic.
⁊. s. eo. nullus lib. vj.

Petrus de ancharano.

1 ☞ Opiniones varie doctoruz vbi alicuius iminentis ne
gocij expeditionem differunt: alteri earum inherere non est
temerarium.
Et pro decisione taliuz opinionuz ad quez debeat haberi re
cursus. ibi. nu. 3.
2 Doctores cuz a iure auctoritatez habeant interpretandi con
stitutiones ⁊ iura eoruz opiniones approbātur ⁊ in scriptis
redigi debent.
4 Papa arctare ꝑ potest cardinales ad certam formam ⁊ obser
nantiam super creatione futuri pontificis ⁊ constitutiones
facere.
Et vtrū episcopus tutor ⁊ legatus possint vltra tēp⁹ sui offi
cij aliquid disponere. ibi. nu. 5. 6. ⁊. 7.
8 Inferior superioris legē tollere non potest.
9 Jus positiuuz canonicuz vel ciuile ius diuinum tollere non
potest.
10 Papam eligere debent cardinales sancte romane ecclesie et
non alij.
Et ibi admittit varias ⁊ per pulcras questiones circa pape
electionē occurrentes. nu. 11. ⁊. 12.
14 Cardinaliū potestas ⁊ iurisditio que sit ⁊ ad que extēdatur
sede vacante.

1 b **Eromani.** Summa ⁊ diuide vt in glos. ¶ No. ꝙ opi
niones doctoruz varie prebent obstaculuz et
dilationez expeditioni alicuius negocij imi
nentis. Vaz in tali[b] varietate alteram sequi
non est temerariuz. vt not. in capitulo. ne in
niteris. s. de constitu. ⁊ secunduz Pau. sine reprehensione po
test vnus adherere vni ⁊ alter alteri quia opinionibus est de
ferenduz vt. s. de restitu. spolia. literas. Et per hoc dico quod
si iudex in iudicando sequitur vnaz opini. de pluribus non
facit litez suaz. quod dic vt not. Barto. in. l. cuz prola. ff. de re
iudica. habens etiaz pro se opi. docto. excusatur ab expensis
quia videtur ex hoc habere iustaz causaz litigandi que excu
sat ab expensis. vt. l. qui soliduz. §. etiaz. de legatis secundo. ⁊
2 no. pe. de samp. de ap. vt debitus † Nam doctores habent au
toritatem a iure interpretandi constitutiones ⁊ iura ⁊ eoruz
opi. sunt probabiles ⁊ in scriptis redigende. vt not. de postu
la. prela. c. j. ⁊. C. de professo. qui in vr. constan. l. j. libro. xij. ⁊
hoc per Zenze.
3 ¶ Secūdo not. quod pro talibus opi. decidendis debet ha
beri recursus ad papaz quia dubitatio super noua lege no
uiter emergens debet dirimi per interpretationē conditoris.
⁊ hoc quo ad vniuersos. Quantū vero ad iudicē hunc ⁊ illū
qui de questione cognoscit in qua talis interpretatio requiri
tur ipse potest interpretari mentez legis ambigue sequendo
quod legitur ⁊ no. in. l. non possunt. ff. de legib. ⁊ predicta de
principe consulendo sunt vera quando dubium est proba
bile. sed quādo mens legis ⁊ ratio est certa debet stari verbis
⁊ incuti nec est tunc consulendus princeps vel alius imo est
increpandus qui aliuz consulit super non dubia questione.
vt. l. domitius. ff. de testa. ⁊ dicendū sibi quod ibi dicitur aut
te non intelligo aut valde stulta est consultatio tua. Unum
dicit dominus meus dominus Bald. quod quando habe
tur presentia principis non debet recurri ad interpretatio
nem inferioruz sed ad ipsuz principez qui est lex animata in
terris. vt in aut. de cōsul. columna quarta. Et ideo cause que
sunt in audientia pape quando est dubitatio iuris in illis
semper referende sunt ad ipsum apostolicum anteq̄ pronun
cietur. ita not. in. l. cuz de nouo. C. de legi. facit. c. p venerabilez
§. rationibus qui fil. sint legiti. vbi videas.
4 ¶ Tertio hic patet. ⁊. s. eodem. vbi periculum. libro sexto.
⁊. c. licet. eodem titulo quod papa facit constitutiones super
creatione futuri pontificis arctando ad certam formam ⁊ ob
seruantiam cardinales ad quos spectabit electio.
5 ¶ Sed nunquid idem dices in episcopo qui vult constitu
tionem facere quod canonici teneantur aliquos ad electio
nem admittere vel in ipsa electione aliquid obseruare. tenet
Paulus quod non nam aut statuit contra formam. ca. quia
propter ⁊ non potest. xxj. distinctio. inferior. aut non contra.
sed aliter ⁊ tunc similiter non valet qz constituit de his que
ad ipsum non pertinent ⁊ tendunt in alterius preiudicium.
scilicet canonicorum. nam tale statutuz respicit tempus quo
non est futurus iudex. ergo non valet quod agit. vt. l. cuz qui
§. finali. ff. de iurisditio. omniuz iudicū.
6 ¶ Simile in tutore qui vltra tempus sui officij non potest
7 aliquid disponere vt. l. si tutele. ff. ō admi. tu. † nec quod facit
legatus habet effectū vltra tempus sue legationis. c. presenti
de officio legati. lib. sexto. Illa tamen que consūmationem ⁊
effectum in vita rectoris recipiunt durant etiam post mortez
vt statuta sententie contractus ⁊ similia vt. c. fin. de offi. lega.
⁊. l. gesta. ff. de re iudi. ⁊ quod no. Ly. in. l. emptor. C. loca. ⁊. c.
querelam. ne prela. vi. suas. vt ergo cōstitutio episcopi valeat
in predicta questione requiritur presentia ⁊ consiliuz canoni
corū. ⁊ ꝙ aliter non possit eps canonicos ꝑ suaz ordinationē
priuare ptāte eligēdi vel ptātē arctare. bñ facit qō no. Inno.

a ¶ Et ista . Qui veniāt appellatione religiosorū. vide ab. in. c. eccl'ia sancte marie de ẽsti. ⁊ ab. in. c. ex multa de vo. ⁊ voti red. ⁊ abb. in rub. ō regul. gl. ⁊ dñic. in c. religiosus ō te sta. lib. vj.

b ¶ Vā in tali varietate. adde gl. no. in. c. capellanis ō feriis. do. abb. in. c. cū dilectus ō ẽsue. ale. in ẽsi. cvij. in. iij. col. i. ij. vo. d. ias. in. l. diē functo i vj. col. ō of. assess. ⁊ de materia vide plene ꝑ Felyn. i. c. j. in pe. ⁊ vlt. col. extra. ō ẽsti.

de supplend. negligentia prelatorum grandi. libro sexto. vbi dicit q reges non possunt filios vel alios consanguineos priuare regno sola voluntate licet papa vel alius superior hoc possit ex causa de voto licet. de re iud. ad apostolice. lib. vj. Et hoc obtinet quando regnū deberet per successionem. de hoc not. viij. q. j. moyses. Tangit etiam circa hoc Pau. Utrum papa possit facere constitutionem q liceat sibi eligere successorem no. lxxx. dist. si transitus ꝛ. viij. q. j. §. bis omnibus. ꝛ tz ibi Jo. q non quia nec moyses facit vt. d. c. moyses. Aliud est enim cardinalium potestatez eligendi restringere per constitutionem. Aliud sibi ipsaz ascribere ꝛ per constitutionē sibi detinere quod non licet. ¶ Multa enim alijs indulgemus que nobis reseruare non licet. j. de re. eccle. non alie. si vna.

a ¶ Quarto not. Adde Fely. in. c. cū accessissent. in iij. ꝛ. iiij. col. i fi. extra de consti.

8 a ¶† Quarto[a] no. q inferior legem superioris non potest tollere. concor. xxj. di. inferior. ꝛ. C. de leg. l. fin. iuuare tñ posset p adiectionem pene vt in glo. iuuari. Et gui. lau. hic ponit exēpla in prouincia arelateñ. vbi contra comedentes carnes illis primis duobus diebus quadragesime est pena excōmunicationis. iiij. di. deniq. in prin. Et per hoc. s. q inferior nō po
9 test ꝛc. † collige q ius diuinum non potest tolli per ius positiuum canonicum vel ciuile nec etiam per statutum. vt not. Inno. s. de consti. cū oēs. ꝛ. c. que in ecclesiaruz. Plus ēt dico q si non directe sed indirecte tolleret vel minueret ius superioris inferioris constitutio non valeret. vt. c. venientes. de iureiur. ꝛ vide quod no. Barto. in. l. testamenti factio. ff. de testa. vbi non valet statutū q spurius succedat patri q nutrit pecatū dum homines ad imundiciam ꝛ incōtinentiā prouocat ꝛ a libidine non coercet. vt iura faciunt. dic vt ibi ꝛ in consilijs fre. de senis. ¶ Quinto no. sex modos in text. reformandi legez. singula sex verba expone vt hic per Pau. qui circa hoc ad septimū modū querit. an cardinales possint illi constitutioni. lz in totū renunciare. Hof. fz Pau. dicit ibi q possint renunciare. ꝛ fm Compo. possent ordinare q valeat electio facta a maiori parte. Item in aliquos possunt compromittere vt illum eligant in quem interuenerit maiorem partē consentire ꝛ talis electus ab eis videtur electus a toto collegio. arg. s. eo. in causis. in fi. De hoc tamen vide per Pau. super
10 verbo constitutio. † ¶ Sexto[b] no. quod electio pape spectat
b ad cetum cardinalium romane ecclesie. ꝛ per hoc quod dicit romane ecclesie excludit cardinales rauennates ꝛ alios q nō sunt proprie cardinales. vt no. xxxij. q. ij. pudor. In hac autē electione pape non arctantur cardinales ad aliquam formaz fm Pau. qui post hosti. querit quid iuris si nō supersint nisi duo cardinales. dicit q ipsi eligent. s. eo. c. j. ꝛ vnus potest
11 alium eligere de quo dic vt in simili no. s. eo. cū in iure. † Sed quid dices si non remanet nisi vnus videtur q debeat eligere alium non seipsum. s. de insti. cum ad nostrā ꝛ de iurepat.
12 per nostras. † Sed nunquid ille solus potest in alium compromittere ꝛ compromissarius eū postea eligere. videtur qō non per ea que no. in. d. c. cum ad nostram. Sed contra iste sustinet vices totius collegij. s. de postu. c. ij. sed si collegium cō promitteret vnus de compromittentibus bene posset eligi. Solu. duobus modis. si totaliter in illum compromissariuz transfert omnem eius potestatem irreuocabiliter. Secus si non in totum ꝛ reuocabiliter. ꝛ sic debet intelligi quod not. in. d. c. cum ad nostram. Vel dic q quocunq modo transferat cum ius eligendi causetur ab eo eligi non poterit. secus si non causetur ab eo sed a iure. vt ius superiorum per negligētiam inferioris quod a iure causatur. vt. s. eo. ne pro defectu. poterit ergo superior ipsum inferiorez eligere illo casu ratio
13 ne predicta. † Sed quid si nullus cardinaliuz supereſt quod deus auertat. Et aliqui dicunt quod generale concilium. Alij quod clerus romanus quod leuius ꝛ commodius ideo amplectendum propter periculum more. arg. s. eod. ne pro defectu. ꝛ ita Pau. hic. ꝛ Joan. an. s. eod. ne pro defectu. Septi-
14 mo no. quod iurisditio ꝛ potestas non transit in collegiuz cardinalium sede vacante ꝛ in hoc ipsorum collegium est deterioris conditionis quam alia in que transit. vt. c. cuz olim. s. de maio. ꝛ obe. c. j. eo. titu. lib. vj. Rationem differentie hic assignat zen. ꝛ hoc verum quod nihil transit nisi aliqua premissa in constitutione vbi periculū cum. s. inopinate aliquid occurrit arduum ꝛc. Circa quod querit Pau. si pro tali facto cardinales concorditer volunt mittere vnum cardinalez ille vero recusat an possit ad hoc compelli. videtur quod sicsicut episcopus potest precipere suo clerico vt peregrinetur pro vtilitate sue ecclesie. vij. q. j. Quis. Contrarium tenet ipse scilicet quod non possint eum compellere cum sit eis equalis ꝛ coniudex: ꝛ maxime est hoc verum. quia illud ca. hoc permittit quando cardinales concorditer hoc decernunt.

c ¶ Circa boc. Adde plura q̄ accumulat Feli. in. c. nō pōt in. vj. col. ō re iudi. ꝛ alex. in. l. iurisgentiū §. fi. ff. de pac.

15 ¶† Octauo not. quod potest cetus cardinalium concorditer c loco deficientiū totidē ꝛ plures subrogare. Circa hoc quod dicit concorditer. queritur an vnius contradictio impediat istam subrogationez glossa super dicto verbo dicit quod sic. quasi non videatur fieri concorditer quando vnus actui contradicit. argu. contra. lvj. distinctio. apostolica. ꝛ. s. eodē. cuz nobis olim. ꝛ. c. coram. concors enim dicitur electio a maiori ꝛ saniori parte celebrata. vt not. Hostien. s. de re iudica. cum olim lz. Pau. tenet cū glos. nam secundum eum negari non potest hoc esse contra significatum vocabuli. Unde si papa mandat electionem concorditer celebrari si vnus contradicat non est satisfactum mandato. Item si electo vltramontano vnus contradicit non potest administrare vt electus in concordia. s. eod. nihil. ꝛ idem quod hic tenet Pau. post gl. idem not. in simili. s. c. cupientes. §. ad hoc. super verbo concordem. ꝛ tene menti illum articulum. Circa hoc etiam queritur quid si nullus sede vacante deficit an poterunt numeruz augere. tz Paul. qō non. quia ista constitutio loco deficientium hoc permittit scilicet supplere ꝛ augere. Idem tenet gl. in verbo si hoc. eadem ratione zen. contra attenta ratione fauorabili huius subrogationis que non est aliud nisi vitatio periculi ꝛ fauor animarum qui fauor si imminet etiam nullo deficiente poterit numerus augeri si forte magna confluit ad curiaz populi multitudo sede vacante. ita quod antiqui non sufficiunt. Et hoc dicit ipse: probat mens capituli vbi periculum quod cardinalibus reseruat prouisionem in arduo negocio occurrente. certe sic nullum est maius periculuz quam animarum[1] que sunt omnibus[1] preferende. C. de sacro sanctis ecclesijs. l. iubemus. Et hec opinio est magis equa. Et istud capitulum, considerauit id quod communiter accidit. nam tempore quo incepit sedes vacare credendum est huius iuris latorem considerasse quod numerus erat sufficiens. et ideo aliquo ex eis deficiente voluit alios subrogari. ꝛ etiam numerum ampliari: que ampliatio parem rationem habet cum nullus[1] ex superuenientibus deficit sicut si deficiant ex postfacto. Et hoc verius credo.

1 ¶ Territorij ꝛ districtus nomē qualiter accipiendum est. Et que loca non intelligantur esse de districtu alicuius ciuitatis: ibi. numero. 2.

3 Ciuitas vtrum appellatione diocesis comprehēdatur. Et vtruz districtus et comitatus ligentur statutis ciuitatis. numero. 4.

5 Pape electio vbi sit fienda si in vno loco est audientia causarum ꝛ literarum in alio papa moritur.

6 Voluntas siue animi destinatio vtrum ꝛ quando pro opere consummato reputetur.

Sane. ¶ Uenit ad declarationem capituli vbi pericu-
1 lum. §. porro. † declarans qualiter ibi sumi debeat nomen territorij ꝛ districtus ciuitatis. debet enim sumi pro diocesi. Nam potest vnus locus esse de districtu et territorio vnius ciuitatis de diocesi alterius. quod exemplifica vt in glossa iustum fuit ꝛc. que opponit quia iustius fuisset sumere territorium et districtum proprie propter potentiam coercendi cardinales si opus fuerit per illius ciuitatis regimen ad quod spectat iurisditio temporalis licet sit
2 alterius diocesis. † Solutio. vt in ea. in qua multum alias consueui notare inquantum dicit quod certa sunt loca que vero distinguuntur per ciuitates aliquas sed per singularia dominia quorum domini etiam ciuitatibus non respondent. talia enim loca non sunt de districtu alicuius ciuitatis secundum glossam quam nota. et adde quod notat Joannes andreas supra de iureiurando. nimis: et dixi in capitulo statutum. §. cum vero. de rescriptis. libro sexto. et in capitulo si propter. eodem titulo ꝛ libro in prima questione. versiculo ad idem queritur. Aduerte etiam quia si esset aliqua diocesis. que non haberet ciuitatem actu quia passa aratrum vel inhabitata vt Fesulana vel in diocesi sibi contigua et coniuncta redderetur iustitia non in illa ciuitate. vt in Venetijs que appellatur diocesis castellaneñ. Istis enim casibus et similibus situs et incongruentia loci non paterentur seruari quod hic dicitur: ꝛ in dicto capitulo vbi periculum.

¶ In loco ergo dyocesis. vbi secularis iustitia ministratur celebrabitur electio. ¶ Esset enim absurdum quod si Papa decederet in vno loco insigni celebraretur electio vt in aquilegia principali ciuitate fere inhabitata. Et ita tenet hic Paul. ¶ Secundo not. quod ciuitates de iure cōi habent territoria ꝛ districtuz: ꝛ que in castris: ꝛ villis siue municipijs emergūt debent in ciuitate dirimi: quia ibi est coercendi potestas que coertio quia quandoq requiritur in negocio electionis pulsum

nis prouisum est vt in ciuitate ꝛ non in eius territorio celebretur. ꝛ illa est ratio huius iuris. Alia est ergo conditio ciuitatis. alia diocesis ꝛ districtus ꝛ hinc sumpta occasione queritª
3 Pau. † nunquid sub nomine dioce. comprehẽditur ciuitasᵇ.
b videtur quod non supra de rescrip. rodulfus. vbi de hoc. sicut nec etiam ecõuerso sub nomine ciuitatis comprehẽditur diocesis. argu. xñ. qõ. ñ. c. fin. de verb. sig. l. ij. Sed contra quia qui in continentibus edificijs moratur rome morari intelligitur. ff. de verb. sign. in continentibus. ꝛ l. edificia ad munici. l. qui ex vico. de cen. lege forma. §. si vero. Solut. dicit ipse post pe. et Hosti. quod in statutis cõstitutionibus ꝛ priuilegijs ciuitas cõtinetur sub nomine dioc. secus in rescriptis. vt capitulo rodulfus. de rescrip. Idem quod in priuilegijs ꝛ alijs predictis videtur in literis gratiosis ad beneficia. vt si mandatur prouideri tali de tali diocesi licet sit de ciuitate videtur quod possit ei prouideri. Contrarium tamen not. de eta. ꝛ qua. accepimus in vltima glos. secundum eum. Ego in comitatu ꝛ ciuitate loquens dico quod est materia satis pulcra si in materia fauorabili ꝛ etiam odiosa loqnamur. Utrum pena ꝛ immunitas ciuitatem concernens comprehendat comitatum ꝛ districtum. vel econuerso vtrum talia statuta in comitatu includant ciuitatem. De his ergo vide per Bartol. in lege vbis appellatione. ff. de verb. sign. ꝛ per Lyn. in. l. fina. C. de testa. diri in dicto §. cum vero. ꝛ tangit. Joan. andr. in capitulo si ciuitas. de sen. excommuni. libro. vj. Iuxta predicta quia dictum est de territorio ciuitatis ꝛ de districtu quid in terris recõmendatis que ciuitati cui adherent dant pallium in anno vel certum quid aliud in signum superioritatis an cẽseantur de comitatu vel districtu. Pau. super verbo. hoc casu dicit hoc bononie sepe terminatum quod statutum loquens de ciuitate ꝛ comitatu nõ arctat illos de districtu. nescio si per verbuz districtus velit intelligere dicta loca recommendata. Ego consului senis quod non. Est enim ibi statutum quod de omnibus salarijs officialium comitatus ꝛ districtus soluatur tantuz pro libra. diri enim quod castra ꝛ terre recommendate. vt sarcianum lucignanum mons pollicianus. ꝛ cetere alie non dicuntur proprie de districtu sed potius confederate vt inuicem se conseruent licet pallium vel aliam rem transmittant in signum preeminentie. Casus est not. in. l. cum dubito. ff. de cap.

§ ¶ Tertio no. in versi. eo tamen. quod si in vno loco est audientia causarum ꝛ literarum apostolicarum: ꝛ in alio papa moritur in loco vbi est audientia celebrari debet electio quia ibi morj censetur vbi dimittendo familiam videtur domicilium retinere. Quod quidem non mutatur nisi cuz tota familia de loco discedat. vt est casus not. in. l. predia maritima. ff. de fun. instru. ꝛ ibi Bartol. non enim videtur discessisse qui est de proximo reuersurus de pe. distin. j. dinortium. ꝛ §. de ꝑben. presenti libro. vj. ꝛ l. ex facto la grande. ff. de bere. insti. ꝛ de ritu nupleriqz. ꝛ de pigno. debitor.

c ¶ Quarto noᶜ. in versi. nisi forsan. quod animi destinatio siue deliberatio habetur pro opere consummato ꝛ perfecto paria enim sunt aliquid in esse consistere vel in eo statu esse qui de proximo rem producit in esse. vt. l. finali. C. qui. ad lib. proclamanon li. et quod not. in capitulo secundo. §. de institu. de layco destinato clericatui ꝛ. l. si filius. l. si eo tempore de testamento militari. Quando autem hoc sit verum quod destinatio idez operetur quod operis consummatio. vide in. l. cetera. §. sed si parauerit. ff. de lega. primo per Bart. Querit Paul. quia hic ꝛ in capi. vbi periculum. statuitur quod fiat electio certo loco vtruz locus sit de substantia electionis ita quod alibi celebrata non valeat. videtur quod sit de substantia. vt notat Jo. an. xxiij. distin. in nomine domini. ad hoc capitulo. quod fient. et c. cum terra. §. eodez. ꝛ c. qua fronte. de appel. Paul. post tan. ꝛ Hostien. tenet hic quod locus non sit de substantia. sed teneat vbicunqz celebrata dummodo locus sit clericorum et honestus. quia non in coquina vel lupanari. ff. de iusti. et iure. l. penultima. Idem tenet Goffre. qui tamen fatetur honestuz esse quod fiat in loco debito tamen alibi facta tenet idem Archidiaconus in dicto capitulo vbi periculũ secundum Pau. qui etiam hic querit an valeat electio facta in loco interdicto. tenet quod sic: quia in tali loco prohibita est maxime celebratio diuinorum ꝛ tamen secrete ꝛ submissa voce possunt celebrari capitulo alma. de senten. excommu. libro sexto. Item interdicto loco clerici sunt interdicti quo ad locuz non quo ad seq. vt not. Vincen. supra de consuetu. cum inter vos. Fatetur tamen quod valeat. absentes tamen ad talem locum citati venire non tenentur tanqz ad locum inhonestum credit etiã quod ad ecclesiam interdictam possit fieri electio cum sibi magis expediat habere gubernatorem qui interdictum faciat remoueri. ꝛ de ecclesia sita in loco interdicto patet. c. j. de postu. fin eti. Petrus de ancha.

1 ☞ Arbiter si sub pena aliquem compellat ad rem restituendam quam tamen post iterum occupat ꝛ restituere recusat an incidat in penam.
2 Laici vtrum ꝛ quibus casibus possint manus iniicere in personas ecclesiasticas.
3 Cardinales si omnes exeunt conclaue vel pars ipsorum quid agendum sit in electione pontificis.

Porro. Venit ad declarationem casus indecisi in dicto capitulo vbi periculum vt in gloss. prouidet ꝛc. In quo primo not. quod constitutio que loquitur de prima compulsione vt est decre. vbi periculuz si non sit sortita effectum debet coactio iterari et sic non expirat prima coactio
1 ne † facit ad questionem si arbiter sub pena mandauit rem restitui ꝛ restituta fuit ꝛ deinde iterum occupata. An si iterum recusat restituere incidat in penaz. de qua questione per Bar. in. l. si fideiussor. de lega. primo ꝛ. l. in numerationibus. de solutio. facit. l. ꝛ si possessori. in princi. de iureiuran. per Guil. Quando enim quis est ad aliquid obligatus vt liberetur debet illud facere cum effectu. vt. l. qui satisda. ff. de fideiusso. ꝛ. l.
2 quoties. qui satisda. cogan. ¶ † Secundo nota casum specialem in quo laicis licet manus iniicere in personas ecclesiasticas. Alios casus vide. xxiij. questione quinta principes vbi inter ceteros not. casum quando clerici faciunt scisma. possunt enim tunc comprimi per potestatem secularem cui adde qõ nota. in capitulo si duo. lxxix. dist. vbi de congregatione con-
3 cilij in certo casu. ¶ † Terno nota. quod aliud statuitur quãdo omnes exeunt de conclaui. aliud quando quidam tantũ ꝛ quidam remanent nullo enim remanente non potest fingi esse colleginz vbi nullus est. secus si quis ibi remanet quia in illo tunc dicitur ius collegij residere. vt. c. gratũ. §. de postu. ꝛ l. sicut. ff. quod cuiuscunqz vni. nomi. capitulo igitur aggregato non dicitur dissolui collegium etiam per recessum maioris partis sed anteqz aggregetur nisi due partes accedant nõ fingitur capitulum 2ueniſſe in loco. ꝛ de ista reuocatiõe exeũtium vel absentium quando fieri possit ꝛ vtrum a paucis ꝑsentibus. vide plene. §. eo. cum nobis olim. quarto not. quod si omnes exeũt compellendi sunt reintrare. quid ergo si compelli non possunt quia omnes recesserunt de illo territorio iudicis qui debebat eos compellere. ꝛ quid si recesserunt inde aliqui ꝛ aliqui remanserunt. dic vt in glo. sed quid circa hoc alias. q. format quas format etiam zen. qui circa hunc §. querit quid si sola voluntate aliqui recusant reitrare conclaue. vtrum tales compelli debeant reintrare videtur quod non quia tales ille. §. sane priuat voce contrarium tenet. ꝛ ille. §. loquitur quando a principio quidam nolunt intrare sed vbi omnes intrant ꝛ deinde exeunt omnes reingredi compelluntur. nec est maior ratio compellendi vnum quam alium. Aduerte etiam quia iste text. circa illam compulsionem excipit duos casus. sed glos. preal. tangit alium casum quando illi qui recusant denno intrare allegant iustum metum ꝛ locum non tutum dicant etiam dominum temporalem impotentem ad eorum securitatem. zen. dicit quod quando talis impotentia allegatur. debet vicinorum dominorum temporalium auxilium imploari. §. de treu. ꝛ pa. c. primo.
¶ Quinto nota in versi. penas. quod quando constitutio ad casum non decisum extenditur intelligitur talis extensio cuz eisdem penis ꝛ conditionibus concor. l. prima. §. hec actio.
d ff. si quis testa. esse li. iuf. fue. Idem est ᵈ cum hominis dispositio prorogatur quia intelligitur cum suis quantitatibus. vt. ff. de arbi. l. labeo. cum si. ꝛ quod not. in. c. preterea requisiti de ap. Petrus de ancha.

1 ☞ Papa qui priuſqz eligeretur mulierem quam habebat. credebat mortuam ꝛ ob id electioni de se facte cõsensit an repeti possit ab ipsa muliere si viuere reperiatur.
2 Citatio que post mortem iudicis eo tamen mandante facta est vtrum expiret morte ipsius mandantis.

Ceterum. † Not. qõ exceptiones que alias sunt valide contra eligentes nõ sunt admittẽde in electione pape. similiter nec cõtra papã vt capitulo si quis pecuniã septuagesimanona disti. vbi querit gl. si qs credens vroꝛẽ esse mortuã ꝑsensit electioi de se facte l papã. deide vroꝛ eũ repetat. vtrũ possit. ꝛqd si negat eã vroꝛẽ suã qs cognoscet

a ¶ Querit pau. ad de fe linũ plene ĩ d. c. rodulphᵘ in v. col. v. iij. ꝛclusio ꝛ ĩ col. seq. de rescrip.
b ¶ Ciuitas. Adde pano. ĩ. c. dilectus de rescri. ꝛ p Jo. an. ꝛ dominic. ĩ. c. j. de re ũ pmu. lib. vj. ꝛ ꝙ in mã odiosa appellatiõe ciuitatis veniũt suburbia p ter. in. c. si ciuitas. ꝺ senexcõ. li. vj. qõ itelligeverũ qñ ꝓuisio faciẽs mẽtionẽ ꝺ ciuitate frustrareꝯ suo effectu nisi ꝓpterentur suburbia.
c ¶ Quarto no. ad desaly. ĩ. l. iij. C. ꝺ fur. feli. ĩ. c. fi. in pri. extra de inꝺ. saſ. ĩ. l. si creditoris. C. de fideicõ. ri auk. si qua mulier. j. ĩ. vj. co. C. ꝺ sac. sanc.
d ¶ Idẽ ĩ. Adꝺ feli. ĩ. c. j. ĩ. ñ. et. iij. col. extra ꝺ iureiur. feli. ĩ. c. ꝺ causis. i. j. col. ad finẽ de of. ꝺle. ꝛ fe. ĩ. c. ñ. in. x. col. extra de spõsa.

dic vt ibi. pileus etiam disputauit vtrum mulier nupta possit accusari quod commisit adulterium cum papa. tenet quod sic. per. l. adulter si diem. ff. de adul. ¶ Uenio ad. §. verum pro cuius euidentia premitte quod electi ꝛ aliqui alij venire tenẽtur ad sedem apostolicam infra certum terminum. de quibus in capitulo cupientes. §. eodem. libro. vj. Alij ergo ꝛ alij quicunqꝫ sint illi tenentur in curia comparere sede vacante. Sed contra hoc oppo. ꝛ videtur quod mors iudicis excusẽt citatũ. vt. l. arbiter si literis. ff. de arbi. Solu. hic sperabatur in breui creatio successoris. ꝛ per hoc melius est accedere quam differre sicut is quis comparuit iudice impedito debet enim expectare non repente recedere alias censetur contumax. vt no. In

a ¶ Quid si moritur. Adde sely. i c. eccl'ia sante marie. in. xij. co. ver. x. no. extra de cõsti. fel. in. c. relatũ iij. col. circa fi. de offic. del. fel. i. c. a nobis. el. j. circa fi. de sent. excom.

2 nocen. in. c. calumniam. de penis. ¶ †Secundo not. quod citatio non expirat per mortem iudicis. quid si moritur iudex a antecꝫ nuncius citet. an citatio postea facta valeat. videtur qõ non. quia mandatus expirat morte mandantis re integra: vt c. gratum. de offic. delega. l. mandatum. ff. manda. In contrarium facit quia iussus non expirat cum quis necessario obedire tenetur. quod dic vt. l. fundi venditor. ff. de acquir. possess. ꝛ dixi in capitulo quoniam abbas. de offic. dele.

Petr. de ancha.

1 ☞ Appellans parte presente vel eius spãli procuratore causam beneficialẽ devoluit ad curiã.
Et quid si pars vel eius specialis procurator non inueniant. ꝛ nu. 10. ꝛ. 12.

2 Questio emergens a causa principali certam naturam habente similẽ naturã sibi assumunt occasione ipsius.

5 Appellatio extraiudicialis debet interponi presente parte si potest haberi eius copia.

6 Procuratoris specialis scientia idem operatur quod sciẽtia domini quantum ad preiudicium domino imminens circa causam de qua agitur.

7 Iudex locum non tutum assignans si requisitus vsqꝫ ad mensem locũ non mutat aut comminatur partibus non consentientibus coꝝ eo litigare ab eo appellari potest.

8 Appellatio ad hoc vt devoluat causam debet legitime intimari sub scriptura autentica.
Et expensis cuius debeat hec scriptura autentica aduersario porrigi.

11 Intimatio debet fieri ante domuz aduersarij nec debet appellans eo inuito domũ eius ingredi.
Et quibus remedij vtendum est contra illos ad quos citatio peruenire non potest.

14 Detus aduersarij ꝛ suorũ excusat quem ne personaliter coram eo compareat.

15 Scientia certa ꝛ plena idem operatur quod solennis intimatio.

16 Appellanti ad curiã quantum tempus constituatur ad iterarripiendum.

1 Causam. †Appellatio cãm beneficialez devoluit ad curiaz si fiat ꝑsente parte vel eius speciali procuratore. vel si eisdez ꝙ citius cõmode poterit fuerit intimata. ꝛ si nequeunt inueniri ad domum habitationis si nõ est remota alias in ecclesia cathedrali. quod si per metum non audet fiat in loco quod ad aduersarium possit verisimiliter peruenire intimatio aliter facta non tenet. hoc dici ꝑm Pau. ꝛ diuidit decreta. in quinqꝫ partes sicut etiaz glo. j. ¶ Nota quod istud. c. loquitur cum litigatur de beneficio respectu tituli collati altero de tribus modis. Quid ergo si est questio de iure cõferendi prouidendi vel eligendi et contingat in tali causa appellari ad papam. vtrum habeat locum quod hic dicitur. Pau. hic dicit hoc equum vt sic appellans certus esse possit de iure suo et diu sub vna expectatione non maneat. Ista ratio est multum generalis et quibuscunqꝫ causis applicari potest. et est contra nota. in simili in clemen. dispendiosam. de iudi. vbi quando agitur de proprietate beneficij est agendum via ordinaria et aliter quam cum agitur de titulo ad hoc capitulo primo. de eo qui mitt. in possess. libro. vj. Et ista iura que loquuntur de devolutione ad curiam solum statuunt cum de titulo contenditur ne ecclesie diu vacent supra eodem. c. primo et. c. vt circa libro. vj. ¶ †Secundo nota quod dicit ab ipsa vel occasione ipsius ꝛc. quod quando b principalis causa habet certam naturam etiam questiones emergentes occasione ipsius assumunt sibi naturam similem. ꝛ ideo dicit Bartol. qõ si vna cã

b ¶ Qõ qñ Addebart. in extraua. ad rep. i gl. j. vb. summarie. in. iij. col. vs. si vo cã pncipalis. ꝛ q̃ dicit do. Jas. i rubr. C. q admi. in. ij. col.

ꝛ ¶ Idẽ qõ. Limita nisi lex reqreret q̃ act9 deueniret in plenã notitiã vel scientiam dñi vt p alex. in. l. nõ solũ. §. fi. col. xiij. ff. de no. opnũ. q̃ exp̃resse monetur p gl. hic in vbo appellatuz.

est priuilegiata puta alimentorũ etiam alie incidentes in ea gaudent eodem priuilegio. ita no. in. l. solent. ff. de alimen. et

3 ciba. lega. ¶ †Tertio nota quod tunc demum dicitur causa deuolutaad curiam per appellationem cum ista fuerint obseruata et nõ aliter. Sed dices istud. c. videtur limitare multa iura que volunt quod sine ista solenni intimatione appellatio sit legitima si interposita fuit ex causa ꝓbabili et in scriptis: vt. §. de appella. vt debitus. et. §. eo. quamuis. libro sexto cum multis similibus. ¶ Solutio dic quod quelibet appellatio devoluit si fuerit interposita: vt dicitur in cõtrarijs quo ad hoc vt fiat commissio ipsius cause devolute extra curiam. sed quo ad hoc vt causa tractetur in curia et non extra requiruntur solennitates quas statuit istud. c. Et hinc est q vbi est appellatum ad curiam si cause non debent ibi necessario ventilari sufficit mittere procuratorem ad impetrandum et contradicendum: vt. c. nicolao. §. de appella. sed quando est taliter devoluta quod debet ibi necessario agitari debet mitti cum sufficienti mandato ad agendum et defendendum et cum actis ꝛ munimentis. quod dic: vt. §. eodem. c. j. libro. vj. Causa ergo dicitur esse in curia seruatis his qne hic dicũtur et in canis hic expressis. ꝛ. d. capitu. j. et ita hic Stephan.

4 ¶ †Quarto nota. in quibus causis ista devolutio locum habet electionis prouisionis ꝛ postulationis. quod intelligenõ solum in prima appellatione sed etiam in secunda etiam si appelletur a iudicibus delegatis a papa extra curiam: vt in glos. idest propter. Idem si appelletur a confirmatione. non enim possumus negare quin confirmatio fiat occasione electionis. ergo habet locum constitutio secundum Paulum.

5 ¶ †Quinto nota. quod appellatio extraiudicialis debet interponi presente parte si potest haberi eius copia. alias ea absente interposita valet. et in hoc est similis appellationi iudiciali que fieri debet ꝑsente iudice si haberi potest eius copia. alias eo absente. l. j. §. dies. ff. quando appel. sit ꝛ not. Innocen. de appela. si instus metus. Differunt tamen in multis: vt notat Innocen. de maio. ꝛ obed. dilecti. et de his que fiunt a maiori parte ca. c. j. de appella. bone. ꝛ. §. eo. cum inter canoni

6 cos. et. c. cum nobis olim per Innocen. ¶ †Serto not. quod dicit appellati aut procuratoris ꝛc. quod scientia procura-

c toris specialis. idem quod scientia domini operatur quantum ad preiudicium dño parandũ circa causam de qua agit generalis vero procurator vel ad diuersam causam constituti scientia non sufficit. qõ tenet Paul. j. ad fin. remittens ad not. per Byn. §. de regu. iur. c. cum qui certus. lib. vi. olim de hoc erant opi. vt no. Ber. §. eo. c. j. hic ergo dicise sunt quod sufficit intimare procuratori specialiter constituto. ad hoc. ff. de libe. cau. l. imo: et. ff. de contraben emptio. in huiusmodi. ꝛ. §. de testi. presentium. §. preterea. librum. vi. ꝛ vide in Specu. de his opinio. in titulo de appella. §. qualiter appellatio fieri debet. versi. quid si procurator ipsius appellati. ¶ Septimo no. quod dicit ab interpositione ꝛc. quod illud quod tempus computatur de momento ad momentũ. sicut. x. dies qui dantur ad appellandum computantur a recitatione sententie. ff. q. vj. anteriorum. vbi de hoc. ꝛ in Spe. de ap. §. restat ver. sed nunquid hoc tempus. ꝛ versi. seq. Et hoc verum sine fuerit diffinitiua sine interloquutoria vel habens vim interloquutorie. Si vero iudex comminatur vel grauat aliter. ex quo grauamen non habet vim interloquutorie semper potest appellari si iudex requisitus grauamen non reuocet.

7 Unde si iudex assignat hodie locum non tutum ꝛ requisitus vsqꝫ ad mensem non reuocat. licite tunc appellatur. Idem si comminatur nisi coram eo consentiret litigare. de appella. cũ cessante. ꝛ ita dicit hic Panor. super verbo ab interpositiõe. quod dictum tene menti. Subdit vlterius quod quandoqꝫ tempus est vtile quo ad initium ꝛ progressum. Interdum est vtile quo ad initium ꝛ continuum. in progressu interduz est continuum ab initio et in progressu. interdum est continuũ ab initio ꝛ vtile in progressu. ꝛ omnia membra hic exemplificando prosequitur. que videas in clemen. j. j. de restitu. in integr. In dubio tamen omne tempus est continuum nisi exꝑsse dicatur in lege quod sit vtile. vt est glossa. nota. in rubr. ff.

8 de diuer. ꝛ tempo. prescrip. ¶ †Octano nota. quod ad hoc vt appellatio devoluat requiritur quod fuerit intimata legitime sub scriptura autentica ꝛc. Que autem dicatur scriptura autentica vel publica. dic vt in Spe. de instrumen. edi. §. nũc dicendum. in prin. ꝛ. §. de fid. instru. c. j. ꝛ. ij. Et aduerte quia solennior est ista exhibitio ꝛ intimatio appellationis que fit parti ꝙ illa que fit iudici. que licet debeat fieri in scriptis. nõ tamen est de substantia quod scriptura sit autentica. de appellatio. capitu. appellatio. lib. vj. ꝛ eodem titu. c. cordi. li. vj. per Inno. Ratio est q̃ appellationis intimatio de qua hic

habetur

habetur pro citatione.q2 ille cui sit & omnes quorum iterest
& causa tangit tenentur iter arripere ad curiam infra men-
sem.s.eo.c.j.lib.vj.Expedit ergo qd taliter intimetur quod
appellans variare non possit nec aduersario meo asserenti se
appellasse credere teneor.quia inimici facile metiuntur.ff.de
questi.l.j.§.preterea.Et satis esset absurdum quod aduersa-
rii assertio non solenis me ita arctaret ad accessum.que ratio
nes cessant cum coram iudice ap.etiam sine publica scriptu-
ra.de hoc in spe.de cita.§.sequitur.versi.quinqz per notarium
9 & hic in glo. ¶ Nono [a] not.qd dicit porrecto vel perlecto ipsi'
tenore &c.quod expensis intimantis debet aduersario porri
gi hec scriptura autentica sicut dicitur de libello quod tenet
hic glo.super verbo porrecto.Idem spec.in tit.de li.concep.
in ver.actoris.Idem hic Pau.super verbo consimili.Zen.
dicit quod suo iudicio predictorum opinio non est vera.naz
per istud.c.non arctatur appellans nisi vel ad porrigendum te
norem vel ad legendum & ad copiam faciendam petitam.Alte
rum ergo faciendo liberatur.argu.ff.de eden.l.j.§.edere.pre
terea appellans in appellando vtitur iuris beneficio quod
debet esse ab omni denunciatione extraneum.vt in anten.co
sti.que de di.§.illud.col.vj.satis ergo grauatur appellans in
tali intimatione & satis sit appellatio si appellans ad alteru
de premissis arctatur & quod aliter intimatio facta non te-
neat nec alia afflictio est addenda afflicto:vt.l.plane.de peti.
here.allegat etiam.C.de erog.mi.an.l.cum sepe.li.xij.& quod
no.ff.quibus ex causis in posses.ea.l.ij.§.defendi.Non obstat
verbum porrecto hic positum quia talis porrectio no arctat
porrigentem vt propriis expesis copiam eius quod porrigit
faciat sicut dici consueuit de illo qui aliquid tenetur edere vel
exhibere qui liberatur prestando facultatem describendi vel
apprehendendi.ff.de eden.l.j.§.edere.& de tab.exhiben.l.iij.
§.ait pretor.vel dic sm eum qd ipsa facti porrectio vel lectio
fieri debet expensis appellantis quia illud onus sibi iniun-
git ista clemen.sed porrecti tenoris vel lecti copia sit expensis
appellati.vt dictum est.Subdit quod licet copia petita & no
facta parti prestet impedimentum deuolutioni.secus est si
quis coram iudice appellauit & copiam non fecerit.quantu
cunqz eam petierit.ipse enim certus esse debet vtrum graua-
men intulerit nec ne.de appella.si a iudice.libro sexto.Item
non cauetur iure quod talis omissio vitiet appellationem se
cundum eum.Sed quid dices si dum appellans incipit lege
re appellationem in presentia appellati vel eius procurator.
ille non expectat sed recedit.dicit Paul' quod non est quid
imputetur appellanti cum per eum non stet.ff.de.l.comis.l.
commissoria.§.j.& de regulis iuris.c.imputari.libro sexto.et
10 hic plenius per eum super verbo presentia. ¶ †Decimo no.
in ver.quod si forsan ordinem litere quod primo domino vel
procuratori sed si hoc non potest propter eorum absentiam
ad domum appellati.si non est nimis remota alias in eccle-
sia cathedrali & in vtroqz casu in ecclesia beneficij de quo agi
tur & si prefatus ordo obseruari non possit propter metu &c.
publicetur intimatio prout dixit text.peruersio autem ordi-
nis predicti reddit appellationem nullam.de rescriptis cuz
dilecta secundum Paulum qui dicit similiter seruadum in
citatione ad iudicium vt primo citetur principalis si inueni
tur in eadem prouincia & si no inuenitur citetur procurator
si quem dimisit quem tenetur dimittere maxime post citatio
nem supra de eo qui mit.in pos.c.finali.& de procur.dilectus.
tertio fit citatio ad domum citatis consanguineis et amicis
licet istorum citationis omissio non vitiet processuz secundu
eum qui al'.no.per Cyn.C.de bo.auto.iudi.pos.l.cum propo
nas.bis ante per ordinem obseruatis nemine comparete ad
defensionem pceditur contra eum tanqua contra contuma-
cem.s.de dolo & contu.cam.vbi de hoc.Ex predictis [b] collige
quod vbi principalis potest reperiri non sufficit citatio ad
domum licet Dy.dixerit contrarium in.l.j.§.j.ff.de li.agno.
per.l.scire oportet.§.oportet.de excusa.tuto.ibi ad faciem vel
ad domum quasi electio in illa alternatiua sit citantis.Inno
cen.tenet primum scilicet quod non sufficiat hoc casu ad do-
mum si principalis est presens:vt no.in capi.fin.supra de eo
qui mit.in pos.& Host.in.c.causam.de dolo & cotu.& hoc etia
no.in spec.de cita.§.sequitur videre.ver.sed nunqd sufficit.&
Bar.concor.cum Inno.in.l.iiij.§.pretor ait.ff.de dam.infec.
vbi etiam querit vbi requiritur quod inueniri no possit ad
hoc vt valeat citatio ad domum et breuiter concludit quod
aut loquimur in causis que celeritatem desiderant et sufficit
quod non reperiatur in iudicio:vt.d.§.ait pretor.aut loqui
mur in aliis causis ordinariis:& tuc aut re' in iudicio nunqz
fuit & requiritur quod absit de ciuitate.vt in aut.de exhibe.
re.§.si vero etia qda.aut ab initio fuit in iudicio & tuc semp
sufficit abesse a iudicio vt valeat citatio ad domu:vt.l.& post
edictum.ff.de iudi.& hoc etiam no.Bart.in.l.j.post princ.ff.
de li.agno.Pau.etiam hic tangit qd quis variis modis dici
tur abesse & presens esse sm diuersas materias:sed ibi quo ad
iudicium tene qd dixi.Sed hic vlterius quero vtrum in dno
& pcuratore sit ordo citationis vt primo dominus si inueni-
ri possit & in defectum domini procuratori ipsius gloss.in.d.
c.causam.videtur velle quod sic.Idem Cy.in.l.iii.C.de pcu.
quod tenet Bartol.quo ad veniendum ad secundum decre-
tum sed quo ad veniendum ad primum potest prima cita-
tio fundari in procuratore.vt ipse plene de hoc not.in.l.hoc
amplius.§.finali.de damno infec.&.l.iij.ad fi.de ali.& cib.le.
11 ¶ †Undecimo no.quod intimatio debet fieri in domuz vbi
cómuniter &c.& expone in domo.i.ante domuz.eo cm inuito
non debet appellans eam ingredi alias diceretur sibi facere
iniuriam.ff.de in ius voc.l.plerique.& ff.de iniur.l.qui in do-
mum.Tangit gloss.quid iuris si equaliter habitaret in duo
bus locis.dic vt in ea que incipit licet ergo.quam sequitur Zen.
Paulus dicit quod si tempore citationis certum est ipsum
in vna ex eis habitare ibi debet itimari personaliter si reperi
tur alias ibi publicari nec sufficeret hoc casu in altera itima
ri vel publicari.Si autem permixtim in vtraqz habitare con
sueuit.& in neutra inuenitur in altera publicari sufficit licet
sit tutius in vtraqz secundum eum.& in hoc concordat gloss.
Sed hic queritur si non habet propriam habitationem vbi
citabitur.Textus in dicto.§.ait pretor.dicit quod ad pdiuz.
Bartol.ibi dicit quod aut est questio de aliqua re immobili:
& tunc debet fieri citatio ad ipsum locum legendo ibi citatio
nem vel affligendo.vt ibi dicit text.& glo.Si vero est conten-
tio de alio debito vel pecunia siue delicto.tuc debet citari in
illo loco vel hospitio vbi plus conuersari consueuit.vt.l.ij.
et ibi not.C.vbi de crimi.agi opor.& ita dicit in.d.§.ait ptor.
vbi tangit vbi debeat fieri discussio procura.an reperiatur
sicut ipsius principalis.& circa ipsum principalem etiam de-
clarat qualiter debet iudex committere nuncio vt perquirat
an reperire possit.& qualiter nuncius debet inquirere & refer
12 re cum sit citatio multum vaga.ibi vide formas. ¶ †Duode
cimo not.quod principali vel procuratorem non repertis et
domo in remotis existente debet fieri intimatio in ecclesia ca
thedrali.quando autem dicatur remota relinquitur ad arbi
trium boni viri secundum Paulum qui subdit.Quid iu-
ris si non sit facta in ecclesia sed inter scepta ecclesie vel in clau
stro siue cemiterio nunquid sufficit cum possit intrare eccle-
siam.videtur quod sic:quia continentia edificia vnum cen-
sentur cum eo qui coherent.ff.de verbo.signi.l.ij.&.l.edificia.
&.l.in continentibus.& polluta ecclesia cemiterium cotiguu
est pollutum.de consecra.eccle.vel alta.c.si ecclesiam.lib.vj.et
fugiens ad porticum ecclesie gaudet immunitate.xvij.q.iiij.
si quis contumax.& quod no.de priui.c.j.lib.vj.tenet ipso qd
si potest intrare ecclesiam no sufficit facere in predictis locis.
quia scepta claustrum & cemiterium sunt extra ecclesiam.xij.
q.j.c.necessaria.&.c.nulla nec proprie sumpto vocabulo idez
sunt cum eo cui coherent.de senten.excommu.si ciuitas.libr.
vj.Tu de natura & proprietate istius dictionis in.dic vt per
dominum meum in.l.gallus.§.ille casus.ff.de libe.& posthu
mis.nam secundum eum quandoqz iungitur verbo significa-
ti terminum.quandoqz verbo significanti motum:quandoqz
iungitur persone.puta dicit statutum si qs offenderit in per-
sonam &c.vel iniiciens manus in clericum &c.vt.c.si quis sua
dente.xvij.q.iiij.alle.ipse gl.decreti.de consecra.distinc.iiij.c.
a quodaz.& de peni.di.ij.c.neqz.vbi dicit qd illud quod fit in
hospitio vel porticu partem dicitur fieri intus domum.par
tem extra.facit.l.j.§.in locum.ff.de relig.& sump.fu.&.l.si sta-
13 tuta.de iureiurando. ¶ †Decimotertio no.in ver.vtrum ge-
nerale remedium contra illos ad quos non pot citatio per-
uenire altero ex predictis modis.quod declaro:vt in glossa
quia nec domino &c.que vult quod si tute per se non potest
intimare sed per procuratorem hoc facere teneatur.et econ-
tra si per procuratorem no potest sed per se similiter ad hoc
arctatur.& loquitur in appellante vt per se vel procuratorem
intimet prout tute potest.In eo autem cui debet fieri intima
tio si ipse non potest tute adiri sed eius procurator an pro-
curatori appellans teneatur intimare necessatio.Zen.sentit
quod non.quia iste tex.exonerat appellantem ab intimatio
ne de qua supra propter metum aduersarii vel suor.& astrin
git eum ad intimationem.de qua in isto versi.Et satis est ad
hoc eum arctari vbi subest iustus metus aduersarii vel suo-
rum.Nam culpa sua appellatus talez se reddidit.ff.quod vi
aut clam.l.j.§.sed & si quis & ne vis fiat ei.Et no.hunc articu
lum si metus est personalis respectu loci vbi dz actus necessa-

a ¶ Nono.add Fe. li.i.c.cu ptingat.l v.co.v.vi.gctio.& co.se.ex d rescri.& Fe.i.c.j.circa fi.de libe.obla.

b ¶ Ex pdictis.add plura q ponit.d. Fe.i.c.cu sit romana.i.v.co.de app. Ite adde qd citatio i dubio presumitur fca ad domu sm Bal.i.l.pperadu.§.& si qde.i iiij.col.C.de indi.

rio explicari an per alium debeat actus necessario expediri.
14 ad qō vide qō no. in. c. bone memorie. de electio. ¶ †Decimo quarto no. qō metus aduersarij ꝛ suorum excusat ab ista intimatione. similiter[a] a personali comparitione. non enim tenetur quis coram tyranno aduersario suo comparere: vel in loco in quo etiam circunscripta aduersarij potentia sine metu haberet alias capitales inimicitias: vt in clem. pastoralis. de re iudi. ꝛ c. statutum. §. cum vero. de rescript. lib. vj. facit. l. de pupillo. §. si quis ipsi pretori. ff. de oper. noui nuncia. vbi vide plene per Barto. ꝛ l. j. §. sed aristo. ꝛ §. si quis tamen. ff. qui aut clam. ꝛ qui. ex cau. in pos. ea. l. fulcinius. §. quid sit aūt latitare. vbi fit mentio de tyranno. ꝛ vide quod not. Innocē. in. c. cum ex iniuncto. de oper. no. nuncia. Unde collige quod consideratur potentia nocendi que infertur ꝛ prebet iustum timorē etiā si ad actū nō peruenerit sicut alibi idez operatur appellatio in potentia quod operatur appellatio in actu: vt c. non solum. de appel. lib. vj. ꝛ quod not. in. l. j. C. vnde vi in illa. q. quod sufficiat terror armorum. Uerbum ergo suorum hic positum est large sumendum licet alibi magis stricte sumatur in. l. si femina. C. ad turpil. vbi per Lyn. ¶ †Decimo quinto no. in ver. nisi. qō certa ꝛ plena noticia operatur idez qō solennis intimatio de qua in ista cle. facit ad. q. cum emptor cui mota est questio qō non denunciat hoc vēditori sciēti litem motam esse an possit agere de euictiōe. videtur quod sic. quia scientia idem operatur qō interpellatio siue requisitio vt hic. ad hoc. §. de regu. iur. c. eum qui. lib. vj. de hac questione vide per glo. in. l. emptor. C. de euic. ꝛ plenius per bar.
16 in. l. denunciasse. §. quid ergo. ff. de adul. vbi videas. ¶ †Decimosexto not. ad finem qō eadem forma de qua hic requiritur in omnibus intimationibus faciendis isti autem alij casus sunt multi de quibus aliquos hic enumerat stepha. C. de euic. l. emptor fundi. §. de emp. ꝛ ven. c. fi. de no. oper. nun. pretor. C. ait pretor. ꝛ §. de rescrip. si tibi. §. idem quoq; lib. vj. ff. de peti. here. l. item veniunt. §. peti tam. §. de rescrip. cum contingat. cum multis similibus: sed dubiū videt q; in oībus predictis casibus ꝛ similibus requiratur intimatio tā solennis ꝛ videtur contra casum. l. fin. C. de nego. gest. vbi sine scriptis sufficit protestari. Sol. dicit Stepha. qō quandoq; quis nūciat siue intimat actum precedentem a se celebratum ꝛ habet locum qō hic dicitur ꝛ idem vbi intimatur per executorē gratie processus per eum factus sed vbi intimans siue nunciās non intimat actum precedentem a se celebratum sed nunciat factum alterius vt cum emptor nunciat venditori de cuius cause motione forte non extat scriptura autētica: vel si ille in cuius solo alius edificat nunciat nouum opus non videtur tales denunciationes debere fieri necessario cum tanta solennitate ꝝ eum. ¶ Op. de. c. j. §. eo. lib. vj. vbi non conceditur nisi mensis ad iter arripiendum ad curiam. hic vero primo conceditur mensis ad intimandum appellationem et vltra mensem conceditur etiam quā cito cōmode poterit intimare certum est autem q; intimatio fienda infra mensem ꝛ in tempore quo cōmode postea potest debet precedere arreptionem itineris. Ex quo infertur qō ad arripiendum iter. habeat vltra mensem cōtra illud. c. So. dic vt tibi loquitur cum est appellatum in presentia aduersarij vt extunc habeat solum mēsem vbi vero in eius absentia ꝛ eo ignorāte tunc habebit mēsem ꝛ illud plus de quo hic ꝛ sic ista clemen. limitat qō ibi de mense dicitur vt predixi. Innoc. dicit q; ille mensis currebat etiam aduersario ignoranti appellationem fuisse interpositam. ratio est ꝝ eum quia illa constitutio limitat illud tempus in fauorem vacātis ecclesie non litigatorū qñ ergo de fauore tertij queritur currit tps etiā ignoranti. pro quod dicto optime facit de pben. statutum. lib. vj. ꝛ l. genero mortuo. ff. de bis qui no. infa. eius tamen opi. hic reprobatur. nam quā tūcunq; de fauore vacantis ecclesie ius certum tps limitet illud tñ tps non currit ignoranti vel impedito: vt. c. ij. coniuncto. c. qz diuersitatē. de cōces. pbē. ¶ Querit Paul. vtrum ad iustificandum appellationem ad curiam interpositam sufficiat seruare formam hic tradita dicit q; ista forma non detrahit nec minuit aliis solennitatib; que requirūtur. vt appellatio censeatur legitima puta expressio cause ꝓbabilis ꝛ probatio veritatis qñ ꝓbare eas expedit. iuxta no. in. c. interposita de app. Sed quid si dices si appellatus tñ ipsam ꝓsequit in curia. vtrū debeat ꝓbare deuolutionē legitimā prout statuit ista cle. ꝛ idē potest in quacunq; appellatione ad quēcūq; iudicem interposita. cū. s. appellatus solus eā ꝓsequitur vt sententia confirmet. tenet Paul. q; in appellatiōe ad papā interposita non expedit probare solennitatem forme. In appellatione vero interposita ad inferiorem. dicit idem si fuit delatū appellationi per iudicem a quo vt. c. cum appellationib;. s. de app. lib. vj. Si vero non detulit. tunc aut appellatus petit pronunciare male appellatum ꝛ non compellitur iustificare appellationem respectu forme. aut petit ꝓcedi in principali ac si appellatio negocium detulisset ad superiorem. ꝛ hoc nō potest nisi ꝓbet talem fuisse appellationem qō negocium detulerit. vt. c. romana. in prin. de fo. compe. lib. vj. Ad hoc coti. cum dilecti. in fine. ꝛ qō no. Buli. in specu. de app. §. de officio. ver. penul.

a ¶ Silr. adde Fel. pulchre i. c. cora. i j. ꝛ. ñ. co. ō of. ōle. vbi an teneat cōparere cuz saluo ꝙductu. ꝛ an p ꝓcuratorem. et ibi alia plura de materia ꝛ Fe. in. c. extrāsmissa. i. ñ. co. i fi. ꝛ seq. ex ō ꝓscri.

1 ¶ Exceptiōes que opponunt in causis bñficialibus interdum concernunt ius ecclesie: ꝛ interdum ius opponentis.
2 Jus persone vel ecclesie opponētis tūc directe respicere dicit cum directe ꝛ immediate ꝓponit se ius habere in bñficio vel dignitate de quibus agitur.
3 Accusato de aliquo omnis defensio datur que ipsum dūtaxat tueatur non alium grauet.
4 Declarare proprie quid sit.
5 Exceptionis inepta propositio ita agentem repellit sicut ineptа actionis probatio.
Et ibi vtrum exceptiones criminum ꝛ defectuū opponi possint post terminum peremptorium assignatum ad perēptorias proponendas.
6 Snīa cōtra vnū lata in popularib; actionib; licet alteri noceat: non tamen nocet inepta deductio.
7 Appellanti pōt tertius assistere ne colludat.
8 Interesse proprij prosecuto quare facilius concedatur ꝙ cōmunis.
9 Judex vtrum ex suo officio possit prosequi articulos in quibus non fuerunt circunstantie specificate vel alia ineptitudine vitiosos.
10 Appellās qñ dicatur agere ꝛ qñ defendere.
11 Bona pupilli tanq; tutor administrare non valens an tanq; curator admitti possit.
Et vtrum prohibitus a successione de iure ciuili sit prohibitus de iure pretorio.
12 Litigans actui per quem est aduersario ius quesitum renunciare non potest.
Et ibi vtrum impetrans possit renūciare vsui rescripti ab eo impetrati si aduersarius eo vti velit.
13 Appellatus volens appellantem propter ineptam appellationem repellere: debet de ipsa appellatione iudici fidem facere. causam inferius subñcit.
14 Fides vbi de magno agitur ꝑiudicio intelligi debet de plena: vbi vero de modico ꝑiudicio agitur de semiplena intelligitur pro qua interdum sufficit iuramentum.

Constitutionem. Summa vtun ꝑma gl. ꝛ venit ad declarationē. c. vt circa. §. e. decidēdo plura dubia. que post illā doct. emerserāt. ꝛ doc. varie loquebant. Et primo no. q; ista dec. dum interpretatur. c. vt circa. non tangit. c. j. ꝛ c. cupientes. §. eo. tit. lib. vj. dicta enim. c. habent locum etiam si ius super quo litigat directe respiciat ecclias vel personam. Item dant formā ꝓsequendi electionē factam statutis temporibus: sed. c. vt circa ponit formā appellādi exprimendi obiecta ꝛ iurandi. ꝛ ita hic not. gl. ñ. Pau. ꝛ Zen.
1 ¶ †Secundo no. exceptiones que opponuntur in causis beneficialibus interdum concernunt ius ecclesie. ꝛ hoc exemplifica vt in glo. possit coniungi ꝛc. cum qua concor. Bul. Pau. ꝛ Zen. Interdum exceptiones concernunt ius opponentis ꝛ exemplifica vt in glo. vt qz interdum concernunt formā: interdum personam contra quā crimina opponuntur. Circa istos obiectus in formam vel personam querit dicta gl. de dubitabili questione. Sed dices cum decretalis vt circa locum habeat in simplicibus beneficijs quod nō potest opponi in forma cum in eis non sit seruanda forma. e. tit. quia propter dic vt hic per Pau. super verbo in forma. verbum enim forma intellige de quacūq; siue proueniat a iure communi siue ex rescripto pape vel aliter qui etiam supplet ad tex. dum loquitur de defectu forme. Idem dicit de defectu persone puta scientie lepre quod vexetur a demonibus quod sit paraliticus bigamus mutilatus ꝛ simili. §. eod. titu. si forte. lib. vj. de cleri. egro. de rectoribus. vij. q. j. in prin. eo. ti. cum inter canonicos de bigamis per totum cū si. Sed hic quero si opponatur electionem vel ꝓuisionem non tenere ob aliam causam ꝙ ꝓpter crimina vel defectus: puta quia dicitur electum renunciasse in appellatione seruabit forma. c. vt circa. Pau. dicit qō non: etiam hic tangit si quis non per appellationē: sed principalitet petit suam electionem confirmari ꝛ electionem aduersarij irritari. ꝛ de sua iustitia nihil probat sed ꝓbat tñ q; sufficiat ad cassationē electionis aduersarij an cassabitur

remittit

remittit ad no. p Inno. in. c. cum bertoldus. ꝫ. de re iudi. vbi
declarat an iste libellus in ea parte qua petiit cassari electio-
nem aduersarij debuerit recipi si sua non intererat tenet qd
non tenuit tamen admissio si non fuit exceptum. qꝛ illa exce-
ptio tua non interest videtur dilatoria vt no. Inno. ꝫ. de ac
cus. super his. ¶ Tertio no. ꝙ constitutio vt circa non ven-
dicat sibi locum quando opposita respiciunt ius ecclesie vel
persone opponentis directe: qn autē dicatur ius pdictorum
2 directe respicere. Steph. hic tangit ꝛ dicit † ꝙ tunc directe di
citur respicere ius proponentis quando directe ꝛ immedia-
te pponit se ius habere in beneficio vel dignitate. de quibus
agitur vel in re siue ad rem. nō aūt indirecte aut in cōsequen
tiam: puta diminuēdo seu debilitādo ius aduersarij: vt cum
opponitur contra formam electionis aut personas eligētiuz
vel electi. aut contra puisionem seu postulationis defectus.
vel quid aliud qd non respiciat directe ius opponentis per-
sone vel ecclesie. pdictis enim casibus locum habet constitu-
tio vt circa. Pone exemplum cū obiicio contra personas eli-
gentium coelectum meū: qꝛ nō pstant sibi suffragium ppter
crimina vel aliam causam. ppter qd volo augere ius meum
quando etiā directe dicatur respicere ius ecclesie exemplifica
vt in glo. possit dñs Oldr. dicit qd tūc dꝛ directe respicere ius
psone opponentis quādo opponēs directe canonizat titulū
suum: ꝛ quo titulo deficiente etiam sine competitore vel ob-
iectore canonice beneficium possidere nō posset. Et hec sunt
quatuor quando scꝫ dat persone sue habilitatem conferētis
potestatem modi congruitatem ꝛ rei collate in hunc actum
deducibilitatē. ꝛ hec probantur. ff. de confir. tu. l. naturali. §.
si queratur. sunt enim hec sic concomitantia actū qd sine his
esse non potest. ergo sunt de iure ipsius. ff. si vsusfru. pe. l. j. §.
vsusfructus. quando autem opponens non intendit directe
ꝛ principaliter aliquod istorum quatuor sed per exclusionez
alterius fortificat aliquod istorum quatuor non directe dici-
tur talis obiectio concernere ius suum. Nam excludit alterū:
vt sic sibi psit hoc autem non licet quandoqꝫ vllo modo. Nā
sicut licet vnicuiqꝫ in suo facere qd vult licet per hoc alius dā
nificetur non tamen licet quod in alium mittat etiam frag-
menta. ff. de damno infec. l. proculus. ꝛ si serui. vend. sicuti. §.
aristo. ¶ Et talis sic faciendo non dicitur proprium ius tue
ri sed alienum impetere. ff. ad carbo. l. iij. §. si duo. ꝛ sui iuris
defensionē concessam trahit ad alterius impugnationē pro-
hibitam contra ius. ꝫ. de excep. cum inter priorē: ꝛ pōt colli-
gi ex solutione duarum legum. quarum vna dicit quod ser-
no accusato de crimine ꝛ a domino ois defensio datur q̄ dare
tur libero. ff. de accu. l. seruos. alia dicit ꝙ seruus accusatus a
domino de adulterio non potest excipere de lenocinio. vt. C.
3 de adul. l. qm alexandrum. Sol. dicunt doc. † omnis defensio
datur que ipsuz dūtaxat tueatur non alium grauat qd facit
exceptio lenocinij. ff. de adul. l. j. §. si publico. ꝛ. C. eo. l. ita pu-
dor. nec moueat quēquā ꝙ per indirectum ꝛ per quandam
cōsequentiam facit pro iure opponētis. hoc enim attēdi non
debet. ff. de aut. tu. l. j. ꝛ de li. lega. l. si is qui duos. ꝛ de resti. in
integ. non solum. in fi. ꝛ hec sunt verba Oldr. consil. cvj. ex cu
ius verbis liquet quid denotet illud verbum directe. qd idez
vult Stepha. vt pdixi. No. ergo quod obiectus in formā vel
personam quandoqꝫ fortificat ius opponentis indirecte et
tamen directe dicitur contra formam ꝛ personam ꝛ habet lo
cum. c. vt circa: vt in. q. glosse que incipit vt quia. Venio ad
ver. ceterum in quo no. iiij. qd cum crimina vel defectus op-
ponuntur debent per circunstantias declarari: circunstantie
eñ augent ꝛ grauant qñqꝫ delictū ꝛ qñqꝫ minuūt: vt. c. sicut
dignum. de homi. ꝛ. l. aut facta. ff. de pe. ꝛ de peni. dist. v. consi
deret. quantum tamen ad. c. illud. dicit Stepha. satis suffice-
re specificare circunstantias que obiectum redderēt clarum
ꝛ certum puta locū tempus ꝛ personas ꝛ huiusmodi de qui
bus. ij. q. viij. libellorum. ꝛ de excep. pia. li. vj. cum simi. Ad-
uerte tamen quia specificare nouas circunstantias nō est pro
4 prie declarare † quia declaratio concernit verbum ambiguuz
vel obscurum quod plura significat: vt. l. si quis intentione.
ff. de iudi. ꝛ hoc non credo prohibitum per istam cle. Unde
si aliquod verbum in exceptione criminis vel defectus habe
ret varios intellectus crederem quod posset declarari quia
illud non est aliquid de nouo ponere vt. l. heredes palam. §.
sed si notam. ff. de testa. ad hoc. c. cum dilecti. de accusa. omis-
sas ergo circunstantias prohibet ista clemen. de nouo propo
nere non facta specificatione loci temporis ꝛ personarū non
autem verbum ambiguum declarare: vt. d. l. si quis. Aduer-
te etiam quia illa declaratio per circunstantias criminis op
positi habet locum in casu huius. c. vt circa. cum nemo con-
tra testes vel alios crimen per modum exceptiōis deducitur
in iudicio. vtrum circunstantiaruz omissio reddat exceptio.
inualidam. tenet Innocen. quod hoc non sit de substantia
exceptionis sed simpliciter sufficiat in genere obiicere homi
cidium adulterium periurium ꝛ si. dicit quod ita videtur te
nere Innocen. ꝛ Compo. in. c. cum inter canonicos. supra. e.
ꝛ ipse Innocen. de appel. consti ratio quare magis hic quaz
alibi. quia talis exceptio in beneficialibus habet vim accu-
sationis ꝛ punitur deficiens in probatione: vt. d. c. j. ꝫ. eodez.
lib. vj. ꝛ. c. super his de accu. quod in alijs secus est: vt. c. cum
dilectus. de ordi. cogni. fatetur tamen Pau. qd etiam in alijs
casibus debent in articulis circūstantie criminis declarari:
vt. c. presentium. de testi. lib. vj. Tangit etiam Paul. vtrum
cum per inquisitionem iudex procedit debeat crimē per cir-
cunstantias declarari sicut cum proceditur per accusationez
vt. d. l. libellorum tenet quod non secundum quosdā: vt not.
Inno. ꝛ Hosti. de purg. ca. c. fi. ꝛ insti. de offic. iudi. in princi.
Ja. but. cōtra. insti. de act. in prin. ꝛ Bar. in. l. ex lege iul. ff. de
adul. vbi etiam querit an contra iudicem inquirentem pos-
sent opponi ille exceptiōes que cōtra accusatorem. dic vt ibi.
5 ¶ † Quinto[a] no. † quod sicut inepta probatio actionis repel
a lit agentem: vt. ꝫ. de iudi. c. examinata. ita inepta propositio
exceptionis: vt hic: ꝛ. l. j. §. labeo. ff. de flumini. Sed nunquid
sicut potest quis redire ad viam aptam in actione: vt. d. ca.
examinato. ꝛ. l. j. ff. si mens. fal. mo. di. ꝛ. l. libellorum. §. quod
si libelli. de accusa. ita etiam in exceptione tex. iste facit quod
non. quod intelligo verum cum post terminum perempto-
rium vult corrigere ꝛ supplere. Nam etiam accusans inepte
non possit: vt. l. accusaturus. ff. de accusa. secus credo si hoc ve
lit facere infra terminum ꝛ apte concipere qd inepte deducit
vt. d. §. quod si libelli. Circa hoc querit Pau. vtrum post ter
minum peremptorium assignatum ad perēptorias pponen
das possint opponi exceptiōis criminum ꝛ defectuū distin-
gue vt hic per Pau. super verbo appellās. ibi quid ergo di-
ces. ꝛ Compo. no. ꝫ. eo. qd sicut. Oldr. in consilio loquens de
edicto peremptorio proposito. probat efficaciter quod post
ipsum non audiatur dic vt ibi. ¶ Venio ad versic. sane. et est
tertia pars principalis in qua appellatore deficiente quādo
ꝛ qualiter cuius interesse admittatur annectitur ꝛ qualis et
quis sit ille. legitur ꝛ nota. xvj. questione. vij. filijs. ꝛ. ꝫ. eo. cuz
inter. per Innocen. ꝛ Hostien. ¶ Sexto nota quid iuris de
tertio veniente ꝛ comparente ad prosecutionē cause per aliū
incohoate. Obstat enim huic tertio inepta propositio ꝛ dedu
ctio principalis: ꝛ est hoc regulare vt ius istius tertij regule-
tur quantum ad prosecutionem iudicij sicut ius principalis
agentis. vnde si principali agenti est via preclusa productio-
ni testium propter lapsum termini vel eorum publicationez
vt. ꝫ. de probatio. licet causam. ꝛ. c. fraternitatis. de testi. simi
liter debet intelligi preclusa huic tertio venienti postea qui
debet causam assumere in eo statu in quo eam reperit vt sen-
tit Inno. in. c. cum super. ꝫ. de re iudi. ipse idē ꝛ compo. ꝫ. e. c.
j. ꝛ. c. ij. in fi. de pcu. li. vj. sic dicimus de cōtumace postea com
parēte vt admitti debeat in eo statu in quo cām inuenit ꝛ nō
acta preterita reiterari. vt no. Inn. in. c. ij. ꝫ. de dila. ¶ Septi
mo no. quid iuris si vnus admissus fuerit pro communi in-
teresse. an alius sit postea admittendus in eadem instantia ꝛ
dicit quod non si iudicium est inepte formatum cum primo.
de nouo aūt nō videt fore tertio phibitum super eisdē articu
6 lis deductis inepte nouū iudiciū incohoare. ¶ † Nam licet in
popularibus actionibus sententia contra vnum lata noceat
alteri. vt. ff. de popu. act. l. iij. ꝛ nau. cau. sta. l. licet non tamen
nocet inepta deductio. Sed tunc dices quid proderit appel-
lato appellantem nō admitti super talib[9] articulis ineptis:
si alius de nouo in alia istātia admittatur. Zenz. dicit quod
multum: qꝛ talis inepte appellans condemnabitur in expen
sis ꝛ a suis beneficijs suspendetur. vt. ꝫ. eo. c. j. lib. vj. Quare
autem culpa inepte deducentis debet nocere alijs in eadem
instantia. vide in glo. scilicet non specificatos. Quere etiam
sententia lata cum principali appellante noceat alijs. vt pre-
dixi. dicit Pau. qd illa constitutio statuimus. ꝫ. eod. omnes
citat. imputent ergo sibi si non comparuerūt est etiam ratio
quia de facto eiusdem hominis nō debet sepius queri. vt di-
cta. l. licet. ꝛ. c. de his de accus. Si autem principalis appellās
apte non prosequatur vel velit desistere. an alij quorum in-
terest poterunt contradicere. videtur quod nō: quia tale ius
assistendi habent ex prouisione ꝛ diligentia principalis. er-
go eo inuito vti non possunt. vt. l. si iudex. ff. de mino. Contra
rium tenet hic Paul. Nam a iure hoc beneficium assistendi
consequuntur licet propter factum alterius qui non potest
eis in hoc preiudicare. de regu. iuris nemo. ꝛ. l. si post mortē.
§. fina. ff. de contratabul. ꝛ qd nota. Cynus ꝛ Barto. in. l. pe-

a ¶ Quinto nota. Adde bart. i. l. j. i iij. co. ver. quo vi-
deo. ff. d exc. alex. i ꝯsi. lxviij. i. iij. co lū. i pnc. i. ij. volu. alex. i ꝯsi. xxxij. in ij. co. circa fi. i. iiij. vo. Fe. in. c. tertio loco. i. j. ꝛ. ij. col. d pb. ꝛ i. c. pastoralis. i. v. col. d exce.

tende.C.de temp.in integ.resti.ꝛ hoc tenet Pau.qui inducit predicta ad no.per Inno.ꝛ Hostiē.ꝫ.de resti. spo.ex conquē stione.in illa ardua questione vtrum inuito impetrante is contra quem impetratum est possit vti rescripto.dic vt ibi.

7 a ¶ †Octauus not.quod tertius potest appellanti assistere ne colludat quod intelligitur super expressis in quibus est forma seruata si.de pcu.quāuis.lib.vj.ꝛ de inoff.testa.l.si suspecta.ꝛ de ap.l.si plusorio. Ad quid autem ꝑdest illud assistere.dic post Zen.q ꝑderit qꝛ nedum ad vitandum collusionem:vt dictis iuribus:sed etiā poterit ꝑducere testes neduꝫ nominatos per principales litigantes.imo ꝛ alios:qō dicvt d.l.si suspecta.ꝛ per Innocen.in.d.c.cum super.de re iudica-

8 ¶ †Sono no.in ver.non tamen q facilius conceditur prosecutio ꝓpriꝰ interesse q̄ cōis. Nam talis proprium interesse allegans auditur etiam tempore executionis sententie:vt.c.veniens.de testi.ꝛ.d.c.cum super.multo magis igitur est audiē dus si superueniat nondum lite finita. Ad hoc.ff.de rei vend.si is a quo. Ad quid autem iste admittatur in casibus maxime in quibus requiritur litis contestatio. vtrum si de suo iure constiterit erit pro eo fienda sententia.ꝛ cum eo iudiciū a capite ordinabitur.ꝛ dic vt no.subtiliter Innoc.in.d.c.cū super.dicit etiam hic Zenze.quod appellans contra quem iste comparet pro ꝓprio interesse non habebit ius reuocandi domum cum roma sit cōis patria et appellaꝭ in curia ob illam causam sit presens.de foro compe.licet ꝛ ad muni.l.roma.

9 †Quero de duabus.q.hic non tactis per docto.prima est vtrum iudex ex suo officio possit ꝓsequi articulos in quibꝰ non fuerunt circunstantie specificate vel alia ineptitudine vitiosos. Secundo si dicta exceptione ineptitudine non opposita lata fuerit sententia pro vel cōtra promotum ad petitionem illius quinon debuit admitti secūdum formam huius ꝯ.valeat sententia.dubium facit scilicet quod valeat sentētia ꝛ iudex possit ꝓcedere ex officio super inepte deductis quia latissimum est suum officium in predictis: vt.c.cum nobis olim.s.eodem. In contrarium facit iste ter.quia indistincte repellit omnem alium cosdem articulos prosequentem ergo et iudicem qui succedit loco partis. Item ꝙd non valet sententia lata obstante defectu inhabilitatis ꝓsequentis optime facit.l.cum non iusto.de collu.deteg.ꝛ.c. cum dilecti.de emptio.ꝛ vendi.vbi colligitur quod exceptio ineptitudinis libelli potest opponi etiam post sn̄iam.ꝛ istis rationibus in vtraq̄.q.dici posset quod nec iudex ex officio suo posset innito appellato eosdē articulos inepte deductos prosequi sicut nec posset alius vt hic.apta enim probatio non iustificat ineptam petitionem siue exceptionem.vt sentit Specu.in titu. de offi.iudi.ꝯ.desernit.ꝛ not.Barto.in.l.j.ff.de eden.in contrarium facit tamen finis huius.c.ꝛ quod no.ibi Paul.sup verbo infirmat.requirit enim ista ineptitudo exceptiōis obiectum.imputet ergo sibi qui ab initio admisit quē poterat per exceptionem repellere secundum Paul.super dicto verbo. ¶ Venio ad ver.inter.vbi est quarta pars in qua ꝓsequitur an deficiens in appellatione audiatur per viam simplicis querele. Ad cuius ver.euidentiam premitte quod super

10 eo no.in prima glo.in quo no. ¶ †Decimo not.quod appellans dicitur agere quando principaliter causam introducit. quando vero eam prosequitur principaliter appellatus.appellans dicitur defendere ꝛ appellatus agere. Istis enim vocabulis in vtroq̄ vtitur iste ter.ꝛ sic facit ad not.in.c.dilecti. ꝛ.c.cum inter priores.s.de exceptio.ꝛ.c.exhibita.de iudi. vbi de istis se opponentibus dubitatur vtrum sint censendi rei vel actores quo ad exclusionem eorum excommunicationis pretextu. ¶ Decimoprimo nota quod repulsus ab obiectis propter ineptam appellationem non debet super eisdem audiri alia via sc̄z per viam simplicis querele. Ex quo collige ꝙ si ad idē cōpetūt diuersa remedia exclusus ab vno ꝓpter ineptā ꝓpositionē vī expulsus ab alijs.ꝛ est spāle in hoc casu i quo ineptitudo est huiꝰ iuris exclusiua sicut cēt sn̄ia:regīr vo secus.vt.c.examinata.de iudi. Pau.hic:ꝛ Steph.allegāt ad hoc plura similia que fundantur super illo generali qō proh bibitus bvna via ab actu non dꝫ admitti alia ꝯ vnde si qs nō

11 pōt administrare bona pupilli tanq̄ tutor nō dꝫ etiā tanq̄ curator.vt.ff.de tu.ꝛ cu.da.ab.bis.l.scire oportet.ꝯ. si mat.et ꝓhibitus a successione de iure ciuili.nō debet admitti de iure ptorio.ff.de bo.pos.l.nō est ambigendū. ad idē de concess.prebē.detestāda.lib.vj.de pcu.tue.ꝛ.c.anaritie.s.eo.li. vj.allegat etiā ad hec cōtraria.que declara vt no. By.s.de reg.iu-

12 cum quid.lib.vj. ¶ †Decimosecundo no.in ver.etiam quod non potest litigator renunciare actui per quem est aduersario ius quesitum:per factum ergo aduersarij aduersario ius queritur et eo inuito contra eum vtitur potest ergo dicere beu.patior telis vulnera facta meis. Et gl. que incipit vidēs enim.inducit hoc ad not.per Innocen.ꝛ Hostien.s.de resti.

c spo.ex conquestione.vbi queritur an impetrans possit renūciare vsui rescripti ab eo impetrati si aduersarius vti velit. dic vt ibi.facit etiam iste ver..ad id quod dixi de secunda dilatione que reo conceditur an postquam eam petijt possit renunciare inuito actore qui vult ea vti de qua ꝛ alijs ad istuꝫ versi.facientibus.dicvt dixi.s.eo.ab eo.libro.vj.tangunt etiā remissiue doctores vtrum deserta causa appellationis possit appellans prosequi viam nullitatis. de qua per docto.s. de

13 appel.dilecto.ꝛ per Bar.in.l.si expressim.de appel. ¶ †Decimotertio no.quod appellatus qui vult repellere appellantē propter ineptam appellationem debet de ipsa appellatione facere fidem iudici.nec mirum quia est finalis causa ꝛ exclusiua agentis.ꝛ quia ter.simpliciter dicit quod fiat fides.q̄runt docto.vtrum sufficiat facere semiplenam fidem de quo dicvt in glossa plene cum qua concordat Paulus super dicto ver-

14 bo. ¶ †Ex quibus collige quod vbi agitur de magno preiudicio verbum fides debet itelligi de plena fide. Vbi vero agitur de modico preiudicio tunc sufficit semiplena ꝛ quādoq̄ iuramentum.ꝛ sic debet intelligi capitulo cum bertoldus.de re iudica.ꝛ capitulo ex literis.de restitu.in integrum.ꝛ.l.thesaurus.ff.ad exhiben. ¶ Ultimo nota quia gloss.que incipit ad huius.ꝯ.intellectum ꝛc.dicit quod.c.j.s. eod.titu.lib.vj. non excludit appellantem venientem post terminum ibi prefixum.sed tm̄modo statuit q̄ post terminum ꝓcedatur eius absentia non obstante. Hinc sumpta occasione do. Joan.de lig.format hic.q.in istis terminis. appellatum fuit in causa beneficiali a diffinitiua ad sedem apostolicam ꝛ appellationi delatum fuit sine alia termini prefixione appellans nō seruauit tēpora illius.c.j.ꝛ nullus nec appellans nec appellat̄ prosecutus est aliter appellationem per quinq̄ mēses. postea venit appellās obm̄citur quod appellatio est deserta. Queritur quid iuris.prolixe nimis prosequitur ꝛ arguit pro et contra.ꝛ tandem concludit quod appellatio sit deserta ꝛ sententia exequenda.ꝛ si dicatur capitulo illud non statuit terminum appellationis ꝓsequēde ꝛ terminande sed tantummodo incboande ꝛ introducende. Rñdet ipse q̄ etiam huiꝰ termini lapsus.s.in traductione ap.inducit desertionem ap. ad hoc alleg.de sen.excom.licet.libro.vj.ibi ab homine vel a iure statutum ad idem.ij.q.j.ꝯ.ista.ver.si qui intra statuta tēpora. Ad hoc etiam.l.preses.C.de ap.que secundum primam lec.loquitur de termino introducende appellationis. Non minus enim inducit desertionem lapsus huius termini ad incboandum q̄ terminus ad ꝓsequendum: vt colligitur ex no.in.c.ex rōne. de ap. Item talem desertionem inducit terminus prefixus a iudice ꝛ a parte:vt capitulo oblate.ꝛ capitulo personas.de ap.multo magis ergo ꝓfixus a iure. Nam durius agitur cum lege q̄ cum homine cum agitur de nullitate actus:vt.l.si libertus.ff.de iurepa. Item ille terminus si pars post ipsum veniens quandocūq̄ audienda esset frustra esset prefixus cum tamen ad obuiandum diuinis vacationibus sit prefixus.ꝛ in hoc residet. Contra quam decisionem faciunt dicta docto.maxime Compo.in prealleg.c.j. qui tenet qō post illum terminum pars quandocūq̄ veniens sit audiēda:quia solum ille terminus prefigitur.vt intra ipsum terminum in causa ꝓcedi non possit:sed postea sic alicuius absentia non obstante:ꝛ licet sit prescriptum devolutioni per lapsum illius termini:non tamen prosecutioni infra annuꝫ: vt dicit glo.supra clemen.proxi.quod ergo not.ꝛ vere mens illius.c.non videtur velle inducere per lapsum illius termini desertionem appellationis:sed tantummodo concedendi facultatem procedendi partis absentia non obstante. Et si dicatur ille textus loquitur cum altera pars comparuit.cui? comparitio prodest alteri quod veniens postea admittatur ad prosecutionem. Sed questio loquitur cum neuter comparuit.que est eius potissima responsio que meo iudicio contra ipsum retorqueri potest. Nam neutro comparente illud capitulo nihil disponit. ergo cum emanauerit contra ius commune quo cauetur quod aliter procedatur non debemus ipsum extendere ad casum non expressum.ꝛ vt ibi alibi est verbum glossa non debemus per subauditionem corrigere iura.nec etiam ius singulare extendere nisi ad casum in quo esset eadem vel maior ratio statuendi.ar.eius quod leg.ꝛ not.in autentica quas actiones.ꝛ.l.finali.C. de sacro sanc. eccles̄ijs. ¶ Venio breuiter ad versicu.illius in quo not.xiij. quod si omissa exceptione ineptitudinis processum est vt in causa.valent confessiones ꝛ probationes alias legitime ibi facte.et de confessione quod valeat licet processus sit nullus ratione ineptitudinis vel modi vel forme obmisse videtur

minus

a ¶ Octauo no.ad de q̄ dicit alex.in consi.lx.in fi.i.iij. volu.

b ¶ Qō phibit̄.ad de pau.ō cas.in.l. q̄ties.ad fin.C.de iud.ꝛ alex.in ij. xxj.i.iij.col.in fi. volu.iij.

c ¶ Ubi q̄rit.adde d.Jas.i.l.iij.i ꝑn. i.ij.co.i.iij.not.ff. q̄ q̄sq̄ iur.Hel.in c.cete.i.ix.col.de reseri.i.c. si diligēti.i.vij.col.v.tertiū correlariū.de fo.ꝓpe.in.c.ij.i fi. col.v. Āplia vltra alios ō mutu.pe-

minus dubium per.c.pisanis.de resti.spo.ꝛ per ea que not.
Inno.in.c.per inquisitionem.s.eo.vbi de confessione clerici
a facta coram iudice seculari[a]. De aliis vero probationibus te-
stium ꝛ instrumentorum et similibus: qd valeant si pcessus
est nullus ratione inepte petitionis vel aliter esset maius du-
bium. Iste tamen tex.facit ꝙ valeat. intelligitur tamen cum
nō est nullus ipso iure.sed si exceptio opponatur que si omit
titur valet qd agitur.vt sentit hic Pau.dum dicit qd impu-
tet sibi qui ab initio admisit quod poterat per exceptionem
repellere. Nā vt hic dicit cū hoc ius respiciat fauorem perso
ne eo patiente procedit obiectio.vt etiā sentit glo.que inci-
pit optime. Specul.ponit.q.quando libellus fuit ineptus.
actor tñ plene probauit.vtrū debeat sequi condēnatio.dic
qd sic.si in aliquo modo rei petite potest adaptari actio in-
tentata.alias secus vt plenius no.in ti.de offi.iudi.§.deser-
uit.ver.quid si libellus ineptus.

☞ Ecclesia cathedral' qñq; caret pplo ꝛ clero christiano et
1 parochialis interdū caret pplo ꝛ tūc dicitur curata habitu
sed non actu.
Religiosus dignitatem appetēs an ꝛ qñ mortaliter peccet.
3 Et ibi quomodo intelligendū sit illud apostoli.j.ad timo-
teum.iij. Si quis episcopatū desiderat bonū ꝛc.
Collegij defectus facit vt prouidendi potestas ad superio-
4 rem deuoluatur: sec⁹ si sit collegiū licet negligēs: quia supe-
rior negligentiam eius non supplet nisi in casibus a iure ex
pressis.
Episcopalis dignitas imperitorum iudicio vilescit pauper
5 tate ꝛ mendicitate: licet quo ad veritatem paupertatis hu-
militas inferiorem non faciat graduz.nec potentia diuitia-
rum sublimiorez.
Ecclesie cathedrali carenti altero cleri ꝛ populi an superior
6 prouidere poterit.
Copula ꝛ cadens inter plures orationes principaliter copu
latas quid operetur.
8 Punctus inter plura positus qñdoq; idē operat qd copula

1 In plerisq;. Summa ꝛ diuide vt in pri-
ma glo. ¶† Nota qd qñq;
ecclesia cathedralis caret clero ꝛ populo christia-
no vt est hodie fm Ste. terra sancta. Ad hec.s.de
2 parochi. significauit. Similiter †quandoq; parochi.ecclesia
caret populo ꝛ dicitur tunc curata habitu sed non actu qd
dic vt nota.s.c.licet canon.libro.vj. Utrum autem ecclesia
occupata ab hostibus desinat esse sacra.videtur quod sic.ff.
de reli.ꝛ sump.fune.l.cum loca. Contrarium est verum.vij.
q.j.pastoralis.ꝛ ibi not.retinet ergo talis ecclesia priuilegia
loci sacri.ar.ff.de contrahen.emp.l.ede sacra.ꝛ de re.di.l.in
tantum.§.que semel.secus est si propter delictum inhabi-
tantium in aliquo loco destrueretur ecclesia.tunc decetero
nullus debet vocari canonicus monachus vel prelatus il-
lius ecclesie.xvij.q.vij.ꝛ hoc diximus.de cōse.dist.j.placuit.
vbi autem superioris autoritate ad alium locum transfe-
runtur vel vniuntur non amittunt hoc ius.ne se.va.c.j.de
reli.do.quia monasterium de hoc per Inno.de oper.no.nū.
c.ij.de aliis rebus occupatis ab infidelibus an efficiantur
occupantium qui eas postea recuperant vl' concedi possint.
vide.c.abbate sane.de re iudi.libro.vj.ꝛ.l.id quod apud pri-
ma charta.de le.j. ¶ Secundo no.quod religiosi magis in
hoc peccabunt quam alij quare autem isti magis cupiunt
exaltari quam alij.dicit Guil.quod quilibet magis appetit
quo se videt destitui. Unde anglici ꝛ scoti plusquam alij vi-
num appetūt quia in suis partibus eo carent.de hoc.xxxij.
3 q.ij.moyses.in gloss. Sed †nunquid religiosi appetentes
dignitatem peccent mortaliter.videtur quod non quia qui
epatum desiderat bonum opus desiderat.viij.qd.j.qui epi-
scopatum. In contrarium videtur quia quodammodo bo
num incommutabile quod est deus volunt dimittere pro-
pter temporale ꝛ commutabile ꝛ sic peccant mortaliter.de
regu.licet.xix.qd.ij.due sunt non oh.c.qui epatum quia in-
telligitur quod illud quod desiderat est bonum:non autem
quod desiderium suum sicut de ribaldo qui desiderat capaz
regis.bonum quidem desiderat sed non sequitur quod ei⁹
desiderium bonum sit vel aliter.illud.c.debet intelligi vz
quod qui episcopatum desiderat bonum hic puncta opus
desiderat.xl.di.ante omnia.quia ille dignitates plus mero-
ribus afficiunt quam honoribus gaudent.xiij.dis.nerui.
Concludit Guil.quod vbi appetitus istorum concordat cū
appetitu moysi.de quo legitur.xxxvj.di.si quis vult quod
tunc non peccant.alias contra.fm eum.lex dicit in epo quod
dignus est sacerdotio nisi fuerit ordinatus inuitus in.l.si quē
quam.C.de epi.ꝛ de. ¶ Tertio no.quod iste text.prohibet
4 superiori puisionem ecclesie carētis clero. †ppter eñ defectū
collegij quia nullus est ad superiorem deuoluitur prouiden
di potestas.facit quod no.Innocen.de iure pat.postulasti.ꝛ
Archi.ix.q.iij.scimus.vbi aūt eēt collegium eius negligen-
tiam non supplet superior nisi in casibus expressis in iure.et
hoc est regulare.vt no.Inno.de elec.cum ecclesia.ꝛ de conces.
preben.quia diuersitatem. Sed si datur licētia supplendi de-
fectum tunc hoc poterit sine autoritate alicuius superioris.
lxxix.dist.si duo.forte ꝛ sine aliqua citatione si negligentia cō
sistit in male faciendo vel in male dando quia cum ibi sit de-
lictum statim pena committitur contra ipsum.s.eo.tit.cum
in cunctis.si vero consistit in obmittendo necessaria est moni
tio hominis vel iuris antequam negligentia suppleatur et
vide Vin.s.eo.cum in cunctis.ꝛ quod not.Innocen.de pre-
5 ben.c.extirpande. ¶† Quarto not.ꝙ paupertate ꝛ mendici-
b tate vilescit episcopalis dignitas.quod est verū quo ad opi.
imperitorum ꝛ vulgi.quantum enim ad veritatem diuitiaꝝ
potentia ꝛ paupertatis humilitas non facit gradum subli-
miorem vel inferiorem.xciij.di.legimus.in fi. ¶ Quinto no.
ꝙ dicit recipiatur honore ꝛc.ꝙ ordo epalis est honor. cōcor.
s.de epo qui re.epi.c.j.theologi tñ dicunt ꝙ non est ordo sed
quedam dignitas siue pemineñtia vel honor.s.alios ordines
vt hic per Guli.ꝛ supra in prima constitutione.vj.lib.in no-
uel.super glo.iij.vbi plenius. ¶ Sexto no.ꝙ aliter consecra
tus contra istam prohibitionem nō vult ista constitutio qd
pro episcopo habeatur. Sed hic queritur si contra formam
decre.fecerit se in episcopum consecrari. An talis cōsecratio
teneat videtur quod non.quia hic decernit irritum et inane
quod agitur in contrarium.ad hoc.s.e.si eo tempore.lib.vj.
In contrarium videtur quia in sacramentis que per se sor-
tiuntur effectum sicut sunt baptismus confirmatio et ordo
existentibus debita materia ꝛ debita forma ꝛ intentione per
contradictionem superioris effectus diuine gratie impediri
non potest:vt supra de bap.maiores.de sacra vnc.cum venis-
set.dic de hoc vt no.glo.de consecra.dist.v.manus.ꝛ hoc per
Guliel.cui adde quod de hoc legi.ꝛ no.s.de consue.quanto.
6 Quero hic dicitur nullus prouideat ecclesie cathedrali que
clero careat.ꝛ subditis xpianis ꝛc.quid iuris si caret tantum
altero puta populo si non clero vel econuerso.caret clero sed
non populo. An habebit locum ista prohibitio vel iure suo
poterit superior prouidere.gloss.iiij.arguit quod sic:qr cum
ista duo copulentur per copulam ꝛ debent ambo cōcurrere
vt sit locus cōstitutioni.scilicet carentia vtriusq;. Idē Pau.
Zen.contra vt hic plene per eum.credo opi.Ioā.an.veriorē
naz ista est noua prouisio in hoc casu tm̄:vt patet in fi.c.intel
ligam ergo quod vt habeat locum natura copule que reqrit
cōcursum copulatorum stet proprie: ꝛ sic requiratur vt dixi
carentia vtriusq;.vbi vero altero cui careat casus iste iuri ve-
teri relinquatur tanquā hic non comprehensus:vt in fi.c.ar.
l.si heredi plurium.de condi.insti.cum si.alle.hic per Paul.
cui adde ꝙ de ista copula no.Barto.in.l.j.ff.de his qui not.
infa.vbi text⁹ dicit condemnatus de furto de homicidio de
adulterio ꝛ lenocinio sit infamis.vtrum ergo requiratur qd
sit de omnibus condemnatus vel sufficiat qd de altero tan-
7 tum dicit ipse quod †quādo copula ꝛ cadit inter plures ora
tiones principaliter copulatas nō requirit cōcursus omniū
vt in predictis exemplis. Secus si plures orationes copulen-
tur accessorie ad aliud vt.l.heredi plures.ff.de cōdi.ꝛ demō.
ꝛ no.Bar.etiā de hoc in.l.si is qui ducēta.§.vtrum.ff.de reb.
dub. Quandoq; contingit qd in vna parte ex copulatis po-
nitur aliqua conditio siue qualitas.vtrū tunc videat in alia
repetita.puta lego tibi fundum instructū ꝛ domū:vtrū intel
ligatur domus instructa:vel pone lego titio centum si nauis
ex asia venerit ꝛ martino domū.an in hoc legato martini vi-
deat illa qualitas repetita.vide plene per Barto.in.l.scie.§.
gaio.ff.de fun.instr. Adde ꝙ pūctus q qñq; ponit iter plura
sumit loco copule.vt no.in.l.cum duobus.§.si in coeunda.ff.
pro so.ꝛ de.sepe.de verb.sig. Petrus.

1 ☞ Electio voce priuatorum vel de facto in numero cōputa
torum cōtradicētium est nulla licet ipsi electiōi ab aliis cele-
brate impedimentum prestent.
2 Uxor defuncti licet agnatis extantibus viro non succedat fi-
lios tñ ipsius defuncti naturales eidem succedere ipedit qui
alias succederent.
3 Statutorū verba debēt intelligi ꝛ referri ad factū siue veri-
tatem.non ciuiliter ꝛ secundum fictionem.
4 Constitutionis verba debent verificari in facto non in iuris
effectu.
5 Fictio quid sit: ꝛ quot sint eius species ꝛ in quib⁹ casibus ins
fingat.

a ¶ Seculari. Qd
ɔfessio fcā p clicū
corā iudice secla-
ri nō valeat.adde
tex.i.c.at si clici.d
iudi.ꝛ ibi p pañ.
ꝛ Ant.d hu.qd d
ɔfessiōe fctā p lai-
cū corā iudice in-
cōpetēti vid ea q̄
no.p doc.i.l.ma-
gistratib⁹.ꝛ.ff.de
iur.om.iudi.vbi
bal.tz ꝙ facit īdi
ciū ad torturaz ꝛ
seq.ibi doc.vt re-
fert alex.tu distin
gue aut quis fuit
tract⁹ iuit⁹ corā i-
cōpetēti iudice et
tūc nō vz cōfessio
maxie i ciuilibus
nec facit īdiciū vt
torqat qr i ciuili-
bus ñ deuenit ad
torturā in liberis
hoib⁹.l.diu⁹.i fi.
vbi bar.ff.d qd.ꝛ
ātiq cōpilatio.c.
at si clici.logt i il
lis q ipsis iuitis
tracti fuerunt qre
dicit ꝙ non sunt
aliq sententia cō-
dēnādi ꝛ ita fuit
d mēte Inn.i.c.p
inqsitionē.d elec.
se.Ant.d hu.d.c.
at si clici.et ibi p
imo.aut vo quis
spōte ɔfessus ē co
rā ñ suo iudice cri
mē ꝛ fuit ɔtēt⁹ cō
parere ꝛ tūc ɔfes-
sio facit īdiciū vt
dicit bal.i.d.l.ma
gistratibus.
b ¶ Quarto nota.
Adde q̄ dicit Fe.
i.c.ad aures.circa
pn.d rescri.ꝛ ang.
i ɔsi.cxliiij.i.f.:o.
in vers.ij.ratione.

UNIVERSITARIA

6 Statuta oĩa loquẽtia de ciuibus an extendanť ad scholares quibus statuto concessum est haberi pro ciuibus.

QUod circa. Paul. vltra gl. nihil quasi tãgit vtile super ista cle. in qua pone casum. vt in prin. gl. magne. cũ qua oẽs
1 etiam concor. †Ex eo no. qó licet isti voce priuati contradicentes. vel de facto in numero cõputati presentiment impedimentum electioni ab alĩs celebrate. tamẽ eorum electio etiam si multi essent numero non valeret: vt ista glossa. Dicit idem Pau. Buli. ⁊ Zen. qui dicit quod quandoq; quis alteri nocet ⁊ sibi nõ prodest. †⁊ est simile in vxore defuncti que
2 licet agnatis extantibus non succedat viro: vt. C. vnde vir et vxor. l. j. nocet tñ filĩs naturalibus defuncti et eos succedere impedit qui possent alias succedere. C. de natu. libe. auten. licet. Et alibi non capax qui sibi prodesse non potest. aliũ impedit nec sinit acquirere. vt. ff. de leg. j. l. plane. ⁊ de adi. leg. l. ⁊ si transferam. ⁊. l. legatum. ⁊ idez erat olim in. l. fusia canina. vt institu. de lege fu. ca. tol. cum ibi no. Isti ergo excommunicati suspensi vel alias voce priuati officiunt et prodesse non possunt. ⁊ hoc contingit ex dispositione iuris considerantis ⁊ statuentis quod in electione mendicantis assit concordia: ⁊ in alĩs religiosis maior numerus. que concordia et numerus referuntur ad factum siue veritatem. non ad iuris effectum vel fictionem sicut alibi verba dispositionis vere ⁊ naturalis debent intelligi non ciuiliter ⁊ secundum fictionem: vt lege statius florus. §. cornelio. de iure fis. ⁊. l. si ita quis. §. finali. ff. de lega. ij. cum concor. ibi positis. sic etiam verba statutorum debent intelligi. †In casu vero non ficto: vt. l. iĩj. §. hec verba. ff. de nego. gest. per Barto. post gloss. ¶Secundo
3 collige quod verbum discordia ⁊ verbum numerus referuntur ad factum non ad iur iseffectum siue iuris fictionem. similiter verbum concordia. vt dixi supra eodem clementi. ne romani. in princi. in. viĩ. no. Ex quo colligit Zen. quod sufficit quandoq; aliqua subesse de facto licet non subsistant de iure si. de spon. commissum. ⁊ eo. ti. ca. j. lib. vj. ⁊. ff. ad trebel. l. beredibus. §. fi. ⁊ alibi sufficit conditionem de facto impleri etiam sine iuris effectu. ff. de condi. insti. l. mulier. §. si quis dicit tamen quod vbi dispositio potest impleri de iure non sufficit adimplere de facto vt. l. bec conditio. ff. de conditio. ⁊ demonstra. sed vbi non potest poni de iure sufficit adimplere de facto: vt dicto. §. si quis. Et distingue tres casus. Nam quandoq; queritur vtrum sufficiat fieri de facto quo ad pene commissionem. ⁊ de hoc per Cy. in. l. ea quidem. C. si manita fu. alj. quãdoq; queritur an sufficiat fieri de facto quo ad pene euitationem. ⁊ dic vt. l. quidam cum filium. in fine. de verbo. oblig. quandoq; quo ad actionem consequendam et dic vt. d. §. si quis. facit. l. stipulatio ista. de verbo. oblig. ⁊ qõ no. ibi per Barto. in multis ergo alĩs casibus reperies simi
8 ¶Fictio. videab bas in. c. is qui. ó spon. ⁊ in. c. quã. ró. de presump. 4 lia eius quod hic dicitur †quod verba constitutionis debẽt verificari in facto non in iuris effectu: vt. §. de biga. nuper. quandoq; effectus iuris consideratur. vt prealleg. locis. ⁊. l.
a j. in fin. ff. qõ quisq; iuris. Querit Buli. quid est fictio. a dicit
5 quod est †simulata intentio que interdum a iure pro veritate habetur. l. dist. ferrum. Item multe sunt species fictionum quedam licite. quedam illicite. §. qõ met. causa. c. j. Item alia intentionis alia operis. xxvij. distin. quod interrogasti. Item quedam iuris tantum. quedam iuris ⁊ de iure: vt. d. c. ferrũ. Illa iuris tantum recipit probationem in contrarium: sed non illa que est iuris ⁊ de iure: vt. l. j. in princi. de rei vxo. act. in quibus autem casibus ius fingat. dicit ipse quod in omnibus predicamentis vt substantie nam fingitur de Joanne quod sit belias. xxij. q. ij. c. queritur. §. item opponitur. et sic in substantia fingitur esse qui non est. xxiij. q. v. si homicidiũ. fingitur quis quandoq; minor quam sit. ij. q. vij. quãq; fingitur pater qui non est. xxv. q. ij. §. iusta. Fingitur agere qui nõ agit. de senten. excommu. mulieris. fingitur non pati qui patitur. xxxij. q. v. pposito. fingitur esse in loco qui non est. xij. distin. duo. fingitur non habere qui habet. xxxj. distinctio. nicena. Et fingitur olim decessisse qui nunc moritur: vt. l. lex cornelia. ff. de testa. Quare autem iura istas fictiones introduxerunt. dic plene per Bartolum in. l. si is qui pro emptore.
6 Circa istas fictiones quero statutum est hic quod scholares pro ciuibus habeantur. vtrum ergo omnia statuta loquentia de ciuibus extendantur ad scholares ⁊ quid iuris si imperator vel papa concedit priuilegium ciuibus bononiensibus an includat scholares qui sunt ciues quadam iuris fictione non in veritate. Bartolus dicit quod in omnibus in quibus habet potestatem disponendi ille qui fictionem inducit locum sibi talis fictio vendicabit non in procedẽtibus aliunde vt ipse not. in. l. si maritus. §. j. ff. de adul. Et iam dubitaui qz dñi Veneti habent pacta cum omnibus principibus ⁊ ciuitatibus circunstantibus multum suis ciuibus fauorabilia. vtrum talia pacta extendantur ad forẽses qui per eorum consilia sunt ciues effecti aliter vero prosequor cogitabis. ⁊ tetigi de materia fictionis. §. de reseri. si pro te. ⁊. c. quãuis. lib. vj. Pet. de ancha.

1 ¶Bona obuenietia vacationis tpe ⁊ similiter dimissa successori conseruanda sunt si erãt ecclesiastica: secus si patrimonialia ipsius prelati.
Et ad quem talium custodia spectat remissiue.

2 Sigillũ quot ⁊ quibus de causis imprimi vel appendi possit charte: ⁊ quid presumendum sit vbi non apparet ex qua causa sit appensum vel impressum.

3 Expenseróabiles occurrẽtes in exercitio iurisditionis debent de emolumẽtis inde prouenientibus deduci.

4 Priuilegia ratione personaꝝ tñ cõcessa citius tollũtur q̃ ea que sunt dignitatis ratione attributa.

5 Collegiũ ⁊ singularis psona collegñ quare ex aliqua cõsuetudine vel iure spãli non põt consequi emolumenta rõne iurisditionis cui sede vacãte succedit proueniẽtia sicut singularis persona ratione sue dignitatis.

STatutum. Primo declarat. Secundo modificat constitutionez qz sepe. supra eo. libro sexto. ⁊ summa vt in prima gl. ¶Not. quod dicta constitutio quia sepe. ⁊ ista locum habent in ecclesĩs hic expressis. In ecclesĩs ergo nõ collegiatis loquitur. c. presenti. de offi. ordi. quod etiam amplia tur per clem. quia regulares. ver. in quibus de supplẽ. negli. prelato. quomodo autem cognoscatur vtrum ecclesia sit collegiata vel non dic vt per Joan. and. in. c. nobis. de iure pat.
1 Secundo not. quod †bona obuenientia vacationis tempore conseruantur successori similiter et dimissa quod intellige si erant ecclesiastica secus si patrimonialia ipsius prelati. in talibus enim non succedit ecclesia sed propinqui. xij. questiõe vltima. c. finali. ⁊. q. in quacunq;. Ad quem autem spectat talium custodia dixi in dicto. c. quia sepe. ⁊. c. is cui. ¶Tertio nota quod emolumentum quandoq; prouenit ex iurisditione et exemplifica vt in glossa ex qua soluuntur ⁊c. Idẽ Paulus qui allegat. xvij. distinctione quoniam. vbi de hoc que etiam intelligit hunc tex. quando emolumentum directe prouenit ex iurisditione secus si persone iurisditionem exercenti gratis aliquid detur. puta si officiali dato ad permissionem in possessione aliquid donetur. ad boc facit quod dixi in repetitione. c. si propter. in. iij. questione principali. Et aduerte quia illa glossa innuit ⁊ etiam tex. quod pene que ex iurisditione proueniunt pertinent ad prelatum. alibi tamen de hoc dubitatur vt. §. de offi. or. irrefragabili. in nouel. ⁊ de penis licet. de sigillo etiam hic vide per Paulũ satis plene. sed plenius per Innocen. ⁊ Host. §. de fide instru. c. ij. vbi dicunt
2 quod multis de causis potest †sigillum imprimi vel appendi charte quandoq; in signum consensus quandoq; in signum testimonij: quandoq; in signum autoritatẽ prestantis quandoq; in signum confirmationis vt iura ibi allegata probant vbi autem non apparet ex qua causa sit appensum siue impressum que presumi debeat ibi vide et etiam an in dubio videatur impressum a domino cuius sigillum deprehenditur si aliter non apparet. Ad boc vide. l. not. C. de re. alie. non alie. lege secunda. ¶†Quarto nota quod expense rationabiles
3 que occurrunt in exercitio iurisditionis sunt de emolumentis inde prouenientibus deducende ⁊ exemplifica vt in gloss. boc etiam. Circa boc querit Paulus capitulum constituit vnum canonicum officialem sede vacante. nunquid habebit certum salarium de bonis pertinentibus ad prelatum. videtur quod non: quia suo nomine capitulum exercet iurisditionem: ergo suis sumptibus non vacantis ecclesie debet boc exequi. Item talis officialis est ordinarius: vt no. xxv. distinctione perlectis. ⁊ de offi. vica. c. licet. libro. vj. ergo gratis debet boc exequi. c. cum ab omni. de vita ⁊ bone. cle. Contrariũ tenet Pau. postquam enim capitulum non consequitur cõmodum ex tali exercitio iurisditionis sed futurus prelatus vt bic: ergo ⁊ onus sentire non debet: vt in regula secundum naturam. de re iudica. Quid si capitulum dedit delegatũ ad vnam causam. nunquid habebit expensas de bonis vacantis ecclesie distinguit vt notai. n delegato ordinarij in capitulo statutum. de rescrip. lib. vj. ⁊ in Specu. de sala. §. j. ver. poro. ¶†Quinto nota in. §. ceterum priuilegia personis tan
4 tum concessa citius quam ratione dignitatum attributa tolluntur. concord. §. de rescriptis capitulo vltimo libro. vj. Fauorabili⁹ enim censetur ius competens ratione ecclesie quã persone: vt supra eodem cum nobis olim. §. finali. In dubio vero vtrum

vero vtrū videat cōcessio realis vel personalis. dic vt no. ſ. de insti. cum venissent. ⁊ per Bartol. in l. pater filie. de ser. leg. ⁊ Dyn. in regula priuilegium. de regu. iu. lib. vj. Opponitur ⁊ videtur qō sicut capitulū sede vacante succedit in iurisditiōe vt. c. cū olim de maio. ⁊ obe. ⁊ eo. titu. c. j. lib. vj. ita succedat in emolumento inde proueniente ⁊ sic succedat in honore qui succedit in onere. vt dicta regula secundum naturam. ⁊ in regula qui sentit. de reg. iur. lib. vj. Labor enim non debet esse sine mercede. in auth. de iudi. §. ne autem. coll. vj. ad hoc regula accessorium. de reg. iu. lib. vj. Preterea in cōiunctis adherentibus ⁊ cōnexis vno concesso videtur concessum alterum. iij. q. j. sicut christus. vbi de hoc. Nam ⁊ in simili vno ex cōnexis probato videtur probatum reliquum. xxxj. dist. laicus. vbi de hoc. ⁊ vno dicto videtur dictum quod sequitur ex illo. xj. q. iij. non solum. sed tamēz pene ⁊ emolumenta que ex iurisditione proueniunt videantur sibi multum contigua ⁊ connexa. videtur quod iurisditio capli reseruata sede vacāte etiā p̄dicta consequi debeat. Sol. prouisum est a iure quod capitulum succedat in iurisditione sede vacante. non tamen quod succedat ad suum commodum. nec est absurdum quod vn⁹ gerat curam beneficij ⁊ ad alium spectet lucrū vt patet in eo cui est ecclesia commendata qui nō facit fructus suos. vt no. Inno. ⁊ Hosti. ſ. c. dudum. ⁊ eo. ti. nemo deinc ps. li. vj. Similiter in eo an libera procuratio ⁊ administratio ecclesie est permissa. vt. ſ. eo. is cui. el. ij. libro. vj. Idem etiam in tutore ⁊ curatore qui habentes bonorum administrationem pupilli ⁊ adulti. tamen non faciunt fructus suos. ff. de admi. tu. l. a tutoribus. §. principalibus. Ex quibus patet qō ar. de coniūctis ⁊ cōneris non habet locum hic: quia non sunt taliter cōnera quod non possint adinuicem separari. facit quod not.

5 Host. de prescrip. auditis. †Quero quare capitulum ⁊ singularis persona collegij non potest ista emolumenta consequi aliqua cōsuetudine vel iure speciali. vt. d. c. quia sede. ⁊ tamē singularis persona collegij hoc potest ratiōe sue dignitatis. Rñ. glo. que incipit hic patet. tangit rationem quare canonici non succedunt. non enim curarent sollicite vt tenentur p̄uidere de successore. ad hoc. ſ. e. vbi periculum. §. prouisiōis. nam capitulum dicitur vicarius episcopi sede vacante. vt no. Inno. ſ. de rescri. ea te. ⁊ est maxima coniunctio inter ipsos de testa. requisiti. non ergo in consuetudine inducenda posset pretendere bonam fidem applicādo sibi que debet domino reseruare. ar. c. si diligēti. de prescrip. Iste autem rationes cessant in singulis personis quibus ista competunt ratione sue dignitatis. Nam non posset electionem impedire contra voluntatē maioris partis. ⁊ cessat tanta coniunctio inter ipsos ⁊ prelatum. sicut ergo contra prelatum possent prescribere iurisditionem ita ⁊ accessorium inde proueniens. Pau. ēt rationem differentie tangit super verbo consuetudine. Scōo quero post Pau. vtrum sede vacante soluentur salaria consueta aduocatis ⁊ procuratoribus. videtur qō nō quia dicto tpe suspenduntur lites. ſ. ne sede vac. in. c. vlti. Suspendi ergo debet premium suspenso labore sicut sublato labore premium sublatuz intelligitur: vt. l. alumne. §. seia. ff. de adi. leg. Nā premiū et labor diuisionem recipiunt: vt. l. seio. ſ. de anlega. Contrarium tenet ipse. Nam dicto tempore vacationis ecclesia indiget consilijs ⁊ redditibus recuperandis si denegentur posset litem sustinere habebunt ergo isti salarium ēt eo tempore quo ecclesia nō litigat ad hoc de offi. ordi. p̄senti. §. porro. lib. vj.

1 Licentia data clerico seculari vt electioni de se faciende possit consentire an valeat.

2 Monachus vtrum sine licentia sui abbatis possit esse papa.

3 Priuilegiū nō est cōcedendū rei que non est vel esse nescitur.

Cum concessa. Non valet licentia religioso data vt electioni de se faciēde valeat ꝯsentire. hoc dicit. ¶ Not. quod ista prohibitio concernit religiosos vtrum ergo talis licentia data clerico seculari valeat. dicit Pau. qō clerico seculari in consentiendo electioni vel prouisioni non est necessaria alicuius licentia sed religioso sic alias ipso iure non tenet ipsius electio vel consensus: vt. ſ. c. si religiosus. lib. vj. Aduerte tamen quia licet clericus secularis possit vt dixi libere consentire non tamen transire ad ecclesiam alterius episcopatus sine expressa licentia propriij episcopi sed in eodē episcopatu sufficit tacita. vt no. Joan. vij. q. j. placuit. ⁊ idem Vin. ſ. de renun. veniens. vbi vide per Hosti. ¶ Secūdo no. quod superior potest religioso sibi subiecto dare licentiam vt consentiat electioni certe ⁊ determinate. ⁊ intellige superiorem proximum ⁊ immediatum puta abbatem si est monachus. xvij. q. ij. q̄ fit. vbi dixit Jo. †q̄ monachus nō pōt esse papa sine licentia abbatis. ad hoc. xvj. q. j. ne p̄ cuiuslibet. et ita refert hic Pau. quod meo iudicio nō procedit sine dubio nā posq̄ quis est electus in papā nō potest aliqua exceptio contra ipsum opponi nisi hereſis ⁊ popularis tumult⁹: vt. c. si quis pecuniam. lxxix. dist. Quomodo ergo illa exceptio nō accommodati consensus per abbatem poterit contra cū opponi. ⁊ si dicas quia iste monachus fit electus cuz nō habeat cōsensum: vt. d. c. si religiosus. nō fingitur consentisse. ad hoc potest dici quod illud est verum per quandam fictionem. nā naturalis consensus proueniens a natura nō potest dici sublatus sicut dicitur quod habetur pro mortuo non tamē quo ad comedendum: vt in auth. idem est. C. de bo. que lib. ⁊ quod duret in religioso naturalis consensus. est tex. in. c. j. de spon. lib. vj. ius ergo istud fingens monachum non habere consensum ⁊ non posse sine abbatis licentia quidq̄. non video quia duret si cetera impedimenta iuris sunt in pape electiōe sublata. ¶ Tertio not. quod non valet generalis licentia superioris concessa monacho in casu huius. c. †Nam rei que non 3
est vel esse nescitur priuilegium non conceditur de eccle. edifi. c. ad audientiam. ⁊ de despon. impu. ad dissoluendum. vbi de hoc. vide quod not. Jo. and. ſ. c. si confirmationem. lib. vj. sic non debet dare licentiam ad generalem consensum prelature. vt hic. ita nec transeundi ad arctius monasteriū nisi certum sit quod eum velit recipere nisi secundum Pau. daret licentiam hoc modo quod sub sua obedientia vadat et querat locuz arctiorem. non tamen est consulendum prelato qō hoc faciat sine magna causa. vide ibi quod de hoc not. Hostien. ⁊ Inno. ſ. de renun. c. fina. Tangit hic Paul. si post licentiaz datam monacho querendi arctius monasterium monachus reperit ⁊ ingreditur cuius erunt bona medio tempore acquisita. Dic vt in Specu. de sta. mo. versi. xlj. vbi dicit quod sunt prioris monasterij. Tangit etiam hic si relictum fuit monacho sub aliqua conditione ⁊ ea pēdente factus est episcopus et deinde deuenit conditio cuius erunt ista bona an prioris
4 monasterij an episcopatus. ⁊ distinguit inter contractus ⁊ vltimas voluntates vt in contractibus existens conditio trahatur retro. ⁊ sic quesita sint monasterio in vltimis voluntatibus non trahitur retro ⁊ sic quesita sint episcopatui. De ista materia quando contingit ita varietas ⁊ mutatio conditionis persone monachi pendente conditione dispositiōi annexa an acquiratur conditione postea existente disputauit vnā q. d. fre. de senis. vbi predicta plene examinat. q̄ro post Pau. tempore electiōis erat quis monachus vnius monasterij ante consensum transiuit ad secundum quis debit licentiam. Credit ipse quod per transitum ad secundum ipse renunciet iuri quesito ex electione quia renunciare videretur per talez transitum dignitati ⁊ beneficio si habet qō est plus. adducit notata. ſ. ti. prori. cle. gratie. Sed si vellemus dicere quod nō renunciaret quia forte non erat no. sibi talis electio cum trāsiuit tunc secundus debet dare licētiam in cuius potestate est ⁊ de cuius preiudicio non tractatur. ad hoc. xvij. q. j. c. j. Petrus de ancha.

¶ De renunciatione. Rubrica.

1 Testis varians vel vacillans: a veritate deuiare presumitur nec est ei adhibenda fides.

2 Animi duplicitas seu incōstantia ⁊ si in omnibus: in psonis tamen ecclesiasticis est detestanda.

3 Procuratoris constitutio ad actum gerendū interdū p̄ opere perfecto ⁊ consummato habetur.

4 Renunciatio facta in manibus non sui prelati aut nulli⁹. an teneat.

5 Procuratoris reuocatio sibi aut superiori nō ītimata an impediat actū qui per ipsum geritur.

6 Matrimonium carnale contractum a procuratore reuocato ⁊ reuocationem ignorante non tenet.

7 Reuocatio procuratoris ad negocia: ad iudicia aut ad maleficia quā dōs fecit an ⁊ cui debeat intimari.

8 Sententia ⁊ processus cum procuratore reuocato agitat⁹ an ⁊ in quibus casibus valeat.

9 Mandatum vtrum ⁊ quando morte mandantis solui dicatur.

a ¶ Cū illusio. ad de ad istaz de. q̄ dicit fel. i. c. ex p̄te decani. i. vij. ⁊ ix. col. extra de rescri. vbi āpliat ⁊ limitat vt p eū.

8 **Cum illusio.** ¶ Summa et diuide vt in prima gloss. ¶ No. qō variatio ⁊ incōstātia est in oīb⁹ reprobāda. Nā qui variat vel vacillat presumitur deuiare a veritate ⁊ presumit ꝯ ipsum
1 vt. ſ. vt ec. bñfi. vt nostruz †testis ēt ista de cā

a est suspectus[a] ⁊ fides sibi non adhibetur:vt.l.eos.ff.de fal.⁊
quod not.Innocē.s.de proba.c.quoniam contra falsam.ta-
lis etiam dicitur duplex animo qui inconstans est omnibus
vijs suis.que duplicitas multum a iure reprobatur.xiij.q.v.
2 excommunicatorum.†talis ergo inconstantia ⁊ si in omni-
bus.in viris tamen ecclesiasticis est magis vituperāda.Nam
eorum verbum aut verum aut sacrilegium.ad hoc.s.de he-
re.cum ex iniuncto.⁊.c.cum autem.de iure pa.¶Secundo
not.quod non eo ipso quod quis constituit procuratorem
ad renunciandum videtur renunciare.⁊ ideo ante renuncia
3 tionem potest debito modo penitere.†Quandoq̄ tamen so-
la procuratoris constitutio ad actuz gerendum habetur pro
opere consummato et perfecto.vt aditione hereditatis:vt.
b l.paulus.ff.de acquirē.heredi.sed ibi speciale regulariter[b]
not.non sequitur volo sic facere ergo facio.quod dic vt.l.
i emētis.C.de cōtrahen.emp.⁊.l.i filij.ff.ad tertul.¶Tertio
no.quod in manibus superioris debet fieri renūciatio.quis
autem sit censendus superior.dic quod ille qui posset eum in
uitum destituere.et vide.s.eo.c.fina.⁊ ibi vide per Inno.
Quid iuris si ad abbatem spectat presentatio ⁊ ad episcopū
confirmatio.dicit enim quod requiretur consensus abbatis
in renunciatione cum eius intersit.de offic.archi.ad hoc.si-
militer in renunciatione requiritur consensus eligentium si-
cut ⁊ presentantis vt dixi.quod tenet hic Pan.⁊ remittit ad
no.eo.titu.super hoc per Innocē.¶Quarto innuit ista cle.
4 quod †renunciatio facta in manibus non sui prelati.vel in
manibus nullius non tenet.de quo dic vt.s.eo.c.veniēs per
Inno.⁊ plenius per Bar.in.l.non solum.§.si liberationis
verba.ff.de lib.leg.vbi de renunciatione iuris realis ⁊ per-
sonalis.de renunciatione vero litis facta absente parte.vide
per glos.⁊ docto.in.l.si postquā liti.C.de pact.facit quod no.
Cyn.in auten.sacramenta.C.si aduer.ven.vbi omnino vide
quando preiudicet quod geritur in presentia iudicis aduer-
sario non presente.quando scilicet iudex ad hoc tendit vt suū
5 impediat officium.⁊ non aliter.quod no.¶†Quinto no.[c]
c quod reuocatio procuratoris nō intimata sibi vel superiori
non impedit actum qui per ipsum geritur postea in preiu-
dicium ipsius domini si procurator reuocatus aliquem actū
gerit an valeat.videtur quod non.vt.s.de rescri.ex par-
te decani.¶Sexto no.quod intimatio impedita a tertio
vel a parte est habenda perinde ac si facta fuerit.similiter in
citatione quam si ille qui citari debuit impediuit debet ha-
beri perinde ac si citatus fuerit:vt.c.quoniam frequenter.§.
porro.vt lit.non contesta.⁊.ff.quod vi aut clam.l.j.§.sed ⁊ si
quis.Opponitur dicitur hic quod penitentia siue reuocatio
non impedit cessionem nisi fuerit intimata.Sed contra imo
videtur quod indistincte possit reintegra penitere:vt.l.is
qui.ff.de cessio.bo.vbi ille qui cessit bonis potest antequam
distracta sint.⁊ sic re integra penitere.Solu.illa lex loquitur
in vero domino hic in non domino sed prelato qui cense-
tur procurator:vt.c.ij.de dona.non mirum.ergo si maius
priuilegiam habet dominus in recuperatione rei sue quam
procurator in recuperatione rei aliene.Item ibi est cessio ne-
cessaria hic voluntaria.ibi ergo subueniendum:vt.l.fideius-
sor.§.si necessaria.ff.qui satis.cog.Vel aliter hic et ibi consu-
litur fame cedentis.ibi enim vt reuocet cessionem consulitur
fame sue qui alias remaneret infamis.⁊ si non de iure saltem
de facto:vt.l.j.⁊ fi.C.qui bo.ce.pos.similiter hic consulitur fa-
me penitere volentis eius penitentiam non admitti alias de
constantia arguatur:vt in tex.⁊ ita hic Pan.¶Oppono se-
6 cundo de.c.vlti.in fin.s.de procura.libro.vj.†vbi non tenet
matrimonium carnale contractum a procuratore reuocato.
licet ad eum reuocatio non peruenerit.et bonum est ar.de
carnali ad spirituale.viij.q.j.sicut.Solu.aliud in carnali.vt
ibi.aliud in spirituali.vt hic ratio differentie est quod car-
nalis matrimonij fundamentum est consensus.xxvij.q.ij.suf-
ficiat.et de spon.cum locum.Si ergo tempore quo contrahi-
tur non accedit quia dominus reuocauit iam procurator.
quia nunc contrahit.hic deficit fundamentum scilicet consen
sus quem nulla constitutio supplere potest.in priuatione au
tem beneficij sine eius admissione iura non exigunt semper
consensum.imo quandoq̄ inuitum priuant.et cedere com-
pellunt.de cleri.non residen.inter.et.c.seq.⁊ no.ix.q.iij.per
principalem.⁊ de do.⁊ contu.veritatis.cum concor.non mi-
rum ergo si aliud in vno aliud in alio facit quod not.Ioā.
lxiij.dist.tibi domino.⁊.xxx.q.v.nec illud.licet ergo in mul-
tis conueniant matrimonium carnale ⁊ spirituale.tamen
in hoc ⁊ in multis differunt.vt not.Ioā.and.s.de spon.tue.
¶Tertio ad idem oppo.⁊ videtur quod reuocatio domini
etiam que ad procuratoris notitiam non peruenit impediat
actum gerendum:vt.l.si patri.ff.de ma.vinc.Solu.glossa.
magna.ponit opi.⁊ practicam Dyn.qđ sufficiat reuocatio
sine certioratione ad impediendum quod postea procurator
gessit.Alij contra in expressa reuocatione per.l.si mādassem.
ff.manda.secus in tacita que fit per mortem:vt.l.eius qui in
prouincia.ff.si certū petatur.Alij distinguunt quod aut mā-
datarius interuenit vt nudus minister.Aut vt procurator.
⁊ si vt procurator aut actus gerendus requirit necessario do-
mini voluntatem adesse.aut non requirit de necessitate.vt
in glos.que hanc distinctionem non approbat quo ad casum
huius cle.quicquid sit in alijs casibus.prout dicit.⁊ sic in du
bio in dictis alijs casibus nos relinquit.Tu dic quod tres
sunt casus.Nam quandoq̄ loquimur de procuratore ad ne-
gocia.quandoq̄ ad iudicia.quandoq̄ ad maleficia.In his
enim tribus casibus dubitari potest an ⁊ cui debeat reuoca-
7 tio procuratoris quam fecit dominus intimari.†In nego-
cijs ergo dic quod aut post reuocationem procura.contraxit
in fauorem domini aut eius preiudicium.primo casu sola
reuocatio domini etam procuratori non intimata videtur
impedire acquisitionem domino fiendam:vt.c.ex parte deca
ni.s.de rescri.quandoq̄ post reuocationem procura.contra-
xit in preiudiciuz domini reuocantis.⁊ tunc aut procurator
fuit institor ⁊ debet reuocari palam ne postea contrahendo
domino preiudicet:vt.l.si pupil.§.j.⁊.seq.ff.de institut.Si
vero nō fuit institor sed procurator simpliciter generalis aut
contraxit post reuocationem dn̄o sciente ⁊ non cōtradicente
⁊ preiudicat domino.Nam talis patientia etiam in illo qui
nunq̄ habuit mandatuz facit gerentem actum haberi pro p-
curatore.vt not.Inno.in.c.ex parte pro quo.l.qui patitur.
ff.mā.Si vero dn̄s nō sciuit cōtractū nec postea approbauit
⁊ tunc aut procurator erat institutus cum certa persona ad
contrahendum ⁊ debet tali notificari.alias reuocatio nō p-
desset:vt.l.si fideiussor.§.j.ff.man.Si vero nō dirigebatur ad
certam personam tunc ex quo tempore pcurator certificatus
fuit non obligat dominum sed agetur contra ipsum falsum
procuratorem:vt.ff.de condi.indeb.l.procurator.In casu ta-
men huius.c.operatur reuocatio suum effectū etiā si ad dn̄m
non peruenit.⁊ hoc de primo membro elicito ex no.in.d.c.ex
8 parte.in nouel.¶Secundū membruz fuit de †procuratore
ad iudicia vtrum sententia ⁊ pcessus agitatus cū pcuratore
reuocato teneat necne.Dicas qđ quatuor sunt casus.primus
est qn̄ nulli est reuocatio intimata.s.nec iudici nec aduersario
nec ipsi pcuratori.⁊ in hoc casu omnes concordant qđ talis
reuocatio nō noceat ipsi aduersario.sed an noceat ipsi dn̄o re
uocanti.videtur ꝙ nō:quia sicut pcurator non recipit ptātē
anteq̄ sciat de mandato:vt no.in.c.is qui.de pcu.li.vj.in no
uella.ita ecōtra nō videtur amittere officium ptātis anteq̄ si
bi reuocatio innotescat.In cōtrariū videt̄ ꝙ iste qui reuocat
mandatum videtur dissentire in gerēdis.ergo sibi nō queri-
tur ius ex illis:vt.l.dispensatorie.ff.de solu.d.Bald.tenet pri-
mā partez.s.ꝙ valeant gesta etiaz in fauorez domini reuocan
tis:qr reuocatio nō intimata nō est perfecta nō ob.l.dispensa
torie.quia loquitur in eo qui gessit sine mandato cuius factū
dominus postea reuocauit qui nō potest postea approbare.
hic autē precessit mādatu z quod nō excedit reuocatio imper
fecta idest nemini intimata.Secundus casus est quando re-
uocatio peruenit ad pcuratorē iudicem ⁊ ad partē.⁊ in hoc
etiam oēs concordant quod iudicium est nullum quia iudex
scit se procedere cum persona inhabili.vnde talis scientia iu-
dicis reddit processum nullum:vt.l.quesitum.ff.de re iudi.
Itez est falsus procurator.ergo etiam ex hoc capite iudiciuz
est nullum.s.de procura.in nostra.Tertius casus est quādo
iudex tm̄ scit.sed procurator ⁊ aduersarius talem reuocatio-
nē ignorant.⁊ gl.⁊.d.c.mandatū.⁊.l.j.C.de satis.videntur te-
nere quod iudicium sit nullum.Idem tenet dn̄s meus ibi.
Nam ſm eum tale iudiciuz peccat in forma nam de esse iudi-
cij tres sunt persone.de ver.sig.forus.Sed hic per reuocatio-
nem iudici notam deficit vna persona.ergo processus nul-
lus.Quartus casus est quando iudex ignorauit reuocatio-
nem aduersarius vero sciuit.⁊ hoc casu glo.in.d.l.j.videtur
tenere quod teneat iudiciuz.tamē aduersario reuocationem
scienti non proderit.litigauit enim cum falso procuratore.
ergo iudiciuz nullum:vt.d.c.in nostra.⁊.l.cū quis.§.j.de sol.
hoc credo verum si dominus reuocationē ipsam aduersario
intimauit.vbi vero aduersarius non per intimationē sz ali-
ter hoc sciuisset non noceret sibi.qđ sentit Io.an.in.c.māda-
to.s.de procura.vbi de hoc.¶Sed hic queritur procuratori
tantū innotuit reuocatio.sz non parti vel iudici.⁊ lata fuit
sententia pro pcuratore an patrocinabit̄ dn̄o reuocāti.glos.
in.d.c.mandato.dicit ꝙ nō licet pro eo lata valent.claudicat
ergo iudiciū

a ¶Est suspect⁹ Adde qđ dicit̄ de teste qui vnū dicit in iudicio ⁊ extra 9iū cui credat̄ vl' stet vi- de Abb.in.c.p tuas.de pba.⁊ i 9si.lij.ici.qdaz in egritudine.i j.volu.⁊ i.c.lite ras.de psum.⁊ i c.vltra tertiā.⁊ i c.sicut.de tes.⁊ i c.inquisitiōis.§.iij.de accu.

b ¶Regl'r autez. Adde q̄ tradū- tur in.l.absenti ff.de doñ.⁊ in.l. absēti.ff.de acq ren.pos.⁊ fel.in c.nouit.i.vj.co- lū.circa mediū. de iudi.

c ¶Quinto no. Adde que dicit Fely.i.c.ex par- te dcani.in.v.co lum.extra de re scrip.Bal.in.l. mādatuz.in pe. ⁊ vlt.col.C.mā.

ergo indicium propter culpam reuocantis mandatum et nõ intimãtis aduersario neq; iudici: vt.l.si fideiussor.ff.man. et boc verum quando tenuit reuocatio quando ante litem con testatam.vel postea cum causa.Si vero reuocatio non tenuit tunc valet iudiciũ pro vtraq; parte postq; reuocatio fuit nul la de iure. boc declarat secundo principali mẽbro. ¶ Tertiuz mẽ brum fuit in maleficijs.pone exemplum mandaui titio q̃ ali
a quem verberaret vel aliter delinqueret.vtruz ergo [a] sufficiat reuocatio aliter non intimata vel intimata soli mandatario. An vero etiam sit necesse intimare illi in cuius preiudicium q̃ perniciem boc mandaui.dicit quod sufficit intimatio facta mandatario.secus est si alicui persuasi vel consului vt maleficium perpetraret tunc enim non sufficit sola reuocatio intimata illi cui cõsului sed intimari debet etiam illi in cuius periciem consilium illud dedi. et boc dictum et rationem diuersitatis vide in nouel.post Inno.in.c.ad audientiam.de bomi. et per Bar.in.l.non solum.§.si mãdato.ff.de iniur. quod tene menti. et vide in.c.mulieres.de senten.excom. Item predicta omnia membra in quibus dixi reuocationem necessario intimandaz esse.intellige vbi homo siue procurator actũ exequetur qui obligat et nocet nisi reuocatio intimetur.si vero non exequitur ipsum homo sed lex tunc reuocatio sola sufficit etiam nemini intimata.vnde si mandaui seruum mannitti si ille negligat succedit constitutio que post tempus facit eum liberum.quod est verum nisi ante diem illum sit mãdatum reuocatum: vt est casus not.in.l.si pecuniam.§.si seruum.ff.de condi.ob.Et bec omnia de reuocatione expressa. De tacita autem que fit quandoq; morte vtruz sit verum simpliciter quod mandatum extinguatur morte.dic vt plene p Bar.in.l.ij.§.sed et si quis.ff.de dona. et quod not.in.l.eius q in prouincia.si cer.peta.vbi quid iuris si delegatio fuerit revocata.an valet processus delegati post talem reuocationem si ad eius notitiam non peruenerit.dic vt ibi.et.c.audita.de resti.spo. et plenius per Innocẽ.in.c.quia cunctis.de concess. preben.lib.vj.vbi quid iuris de alijs reuocationibus priuilegiorum vel concessionibus exceptionum et effectu sentẽtiarum an sumant effectum anteq; ad notitiam deducantur.dic
9 vt ibi plene.†Quando autem verum sit quod per mortem inducatur tacita reuocatio facta procuratori.breuiter sic distingue.Nam aut loquimur in mandato institoris aut in mandato alterius p̃curatoris.primo casu nõ soluitur morte mandatum.vt.l.si is.§.impubes.de insti.nisi conditio institoris esset mutata.in.d.§.quas vero.secũdo casu aut loquimur in procuratore in rem suam. et tamen non extinguitur mandatum: vt.l.illam.C.de dona.quod intellige secundum determinationem.l.j. et quod ibi nota.C.de act. et ob. Si vero loquimur in procuratore simplici tunc aut eius mãdatum fuit collatum post mortem et non finitur morte: vt.l.si vero.§. finali ff.manda.si vero non post mortem sed in vita et tunc aut laltem eius effectus conferebatur post mortem et nõ finitur morte: vt.l.cum pater.§.meuio. et quod ibi no.de lega.ij.aut eius effectus non conferebatur post mortem tunc aut mandator illud quod mandauit habet necesse facere et precise et non finitur morte: vt.l.fundi.§.j.de acquirẽ.pos.secus si causatiue: vt l.si defunctus.ff.de procura.si vero non habebat necesse facere tunc mandatũ extinguitur morte.vt hic.et.l.ij.§.fi.ff.de dona. et boc in procuratore actoris. In procuratore vero rei tangitur per gl.in.l.qui negocia.ff.man.

¶ De supplenda negligentia prelatorum. Rubrica.

1 ☞ Prelati regulares habent cognoscere de ordinatiõe poratuũ et aliorũ beneficiorũ ad eos varijs vt inferius aperte declarat et diuersis respectibus pertinentium.
2 Beneficia quecunq; cadunt sub gratia dũmodo sint eiusdez generis et gradus cuius sunt specificata.
3 Concilij lateran.tempus vtrum et quando habeat locum in prioratibus seu beneficijs per prelatum conferendis.
4 Prelati negligentia regulariter non facit collationem deuolui ad conuentũ: secus est in collegio p̃pter negligentiã cuius collatio deuoluitur ad prelatum.
Et quid de prelato inferiore ep̃o vtrum eo negligente collatio deuoluatur ad conuentum.
5 Beneficia seu dignitates collegiorum vel monasteriorum nõ debent extraneis conferri.
6 Beneficia ad superiorem ab inferiori deuoluta debent dum conferuntur regulari ꝑm potestatem ipsius inferioris nõ superioris.
7 Beneficia q̃ per religiosos gubernari cõsueuerũt an possint secularibus clericis conferri.
8 Episcopus cui papa ius suum limitate concedit vt negligẽtiam suppleat prelatorũ si infra sex menses cõferre neglexerit an et ad quem fiet deuolutio.9.
10 Beneficiorũ status prelati mutare nõ possunt nec mensis sine vsibus suis applicare q̃tũcunq; pleno iure vel in ꝓprios vsus ad eos spectet.
11 Prelati nouas pensiones imponere vel veteres augere non debent.
Et vtrum sola possessio noui census vel aucti possessorem tueatur.12.
13 Beneficia seu ecclesie monachorum rectores suscipiunt non perpetuos sed ad nutum reuocabiles rationem in sequentibus assignat.
14 Papa in discernendis aut separãdis bonis seu ecclesie ministris semp ad antiquã se refert consuetudinẽ.
15 Beneficiorũ prioratus seu rectoria interdum per vnuz. cura vero animarum per alium administrari solet et in quibus ec
a clesijs boc contingat.

1 QUia. Summa et diuide in prima gloss. ¶†No.qõ ad prelatos regulares spectat ordinatio prioratuũ et aliorũ bñficiorũ que beneficia varijs et diuersis considerationibus ad eos pertinent. Nã q̃lib; quo ad p̃sentationẽ tm̃.q̃lib; pleno iure. q̃lib; aliter vt plene leg. et no.in.c.de monachis.de prebend. et.c. cũ et plãtare.§.in ecclesijs.de priuile. et.eo.ti.pastoralis per Innocen- ¶ Secũdo nota.quod dicit ter.quenis alia beneficia ꝛc. Ista eñ generalis clausula referenda est ad beneficia ecclesiastica de quibus premiserat non ad tpalia.puta feuda et similia.de prescri.ad audientiã.in fi.fm Pau.qui dicit qõ ista est natura istius relatiui alia.pro bocallegat.l.fin.§.cui dulcia.ff.de tri.vi. et ole.lega. et quod le. et nota.s̃.de rescrip.sedes. Itẽ ista generalis clausula alia beneficia ꝛc.intelligi debet cuiuscũq; conditionis existant dũmodo ecclesiastica secundum Gulie. qui inducit boc pro impetrantibus a sede apostolica.vt prouideatur eis de persona dignitate officio vel beneficio eccle-
2 siastico†omne enim beneficium cadit sub gratia dumtamen sit einsdez generis et gradus cuius sunt specificata.secus si nõ sunt eiusdem generis sed diuersorum vt curatum. et simplex dignitas. et simplex beneficium eligibile et non eligibile.tunc enim secus esset: vt.s̃.de preben.quãuis. et.c.cũ in illis.lib.vj. Idẽ dicit de verbo dispositioni quod est verbũ generale sub se continens presentationẽ collationẽ et quãlibet prouisionẽ. secus si non apponeretur tale verbũ generale.quia tunc sola specificata venient: vt dicto capitu.cũ illis.§.cũ autẽ.secundũ
3 Lau. ¶†Tertio nota.quod in prioratibus et beneficijs quibuscunq; per prelatuz conferendis habet locũ tempus laterañ.concilij.c.secundo de concess.preben. et non tempus concilij generalis.s̃.de elec.ne pro defectu.quod est verũ secunduz Pau.etiam si prioratus sit principalis in ecclesia collegiata. Si vero non per viam prouisionis sed electionis esset fienda prouisio locũ habet.c.ne pro defectu: vt in glo.de concess. pre-
4 ben. ꝛc.an concor. Pau. ¶†Quarto no.post Zen.quod propter negligentiã prelati regulariter non deuoluitur collatio ad conuentũ.pro boc.de sta.reg.ne in agro.§.abbate. vbi in speciali casu fit deuolutio ad conuentũ.Sed quid econtra dicit quod idez. nã iura de tali deuolutione deuno in alium loquunt de episcopis et suis capitulis.s̃.de elect.cũ in cunctis. et boc operatur maior coniunctio inter ipsuz episcopũ et suuz capitulũ.q̃ inter prelatos alios et conuentus suos.s̃.de testi. requisisti.idẽ tenet Lau.Nã secundũ eũ non tantũ periculuz si cessaret spiritualis iurisditio in alijs sicut esset de episcopali per quã prouidetur toti dioceſi.Sed glo.ij. bic tenet contrariũ qõ ꝓpter negligẽtiã collegij fiat deuolutio ad prelatũ. et de ipso ad episcopũ. Idem in capitulis regularibus tenet Pau.alle.de concess.preben.n.c.ij.preceden.opi. Zen. et Lau.di
b cit Jo.de lig.quod tenet Bertran.s̃.quod propter negligentiã prelati inferioris episcopo non fit deuolutio ad conuentũ
5 nec econtra. et ita refert tenere curiã. ¶†Quinto no.argu.secundũ Lau.quod dignitates et beneficia solũ illis de collegio sunt conferenda et non alijs.nec abbas conferre posset monacho alterius monasterij prioratũ.s̃.de preben.cũ singula lib. vj. et est contra id quod nota.Hug.xvj.q.vij.in noua.vbi de
6 boc.¶†Sexto [b] no.quod potestas superioris in conferendis
b beneficijs deuolutis modificatur et regulatur ꝑm ptãtẽ ipsi⁹ inferioris: vt quibus iste ꝓferre nõ potuisset.similr nec posset superior.trãslatiões em̃ de psona in psonã fiunt cũ sua cã et suis qualitatibus modis et cõditionib⁹: vt.l.gaio et seio.ff.de ali. et ciba.leg.et.l.legatũ sub cõditiõe de adi.leg.similiter cũ iura

a ¶ Utrũ ergo ad de gl.no.ĩ.c. cuz qs.iij. mãdato.ô sẽ.ercõ.ĩ.vj. Jas. i.l.j.i.iiij. et.v.col. C.de ser.fugi.

b ¶ Sexto no. Ad de q̃ scribit Hely. i.c.bis q̃.col. si. et i.c.cũ oli.de maio. et obed.

subrogant vnam actionem loco alterius intelligitur subro-
gatio facta cum omnibus qualitatibus precedentis actiõis:
vt.l.j.§.hec actio.ff.si quis testamento li.esse iuf.fue.Cum au-
tem fit nouatio debiti de persona in personam ante dies con
dittonis mora et simi.qualitates que inerant in actione pri
ma transeant in sequentem diem:vt.l.aliam.ff.de noua.ꝛ.l.
ij.ꝛ.j.eo.titu.Et faciunt ista ad.q.glo.que incipit concor.de
preben.ꝛc.quam etiam format.Pauf.ꝛ vide tamen quod
7 not.Ber.ꝛ Jnno.in.c.ne pro defectu.¶ †Septimo not.qõ
beneficia consueta gubernari per religiosos non debent con-
ferri clericis secularibus.nec econtra.quod dic vt legi.ꝛ nota.
s.de relig.domi.inter quatuor.ꝛ.c.cum de beneficio.de pre-
ben.libro.vj.Circa hoc querit Lau.prioratus consueuit regi
per seculares per.xl.annos.licet originaliter fuissent ibi po-
siti.regulares nunc regularibus commiserũt.nunquid cur-
rit eis tempus.videtur quod sic quia collatio facta penitus
inhabili.vt hic.ꝛ ideo non videtur impdire cursum concilij
lateranẽſ.iuxta not.in.c.quia diuersitatem.ꝛ.c. cuz nostris.
de concef.prebend.Contrarium tenet ipse:quia facilis est trã
situs ꝛ conuersio de secularibus ad regulares.de re.ec.non
alie.possessiones.ꝛ de facili res reuertitur ad naturam ꝛ effi-
giem sue primeue originis gestate.C.de nup.l.ꝛ si contra.de
priuileg.si de terra.non ob.illud.c.quia non est ita libera po
testas conferendi beneficia iure deuoluto sicut quando com-
petit iure ordinario.Jste enim nullius consilio debet vti ille
vero sic.vt.d.c.ne pro defectu.ꝛ.c.nulla.de concef.preben.
8 ¶ †Querit glo.que incipit sua autoritate ꝛc.dicitur hic qõ
in exemptis episcopus autoritate apostolica supplet negli-
gentiam prelatorum.quid ergo si post deuolutionẽ ad ipsuz
conferre neglexerit infra sex mẽses.an fiet deuolutio ad aliuz.
ꝛ ad quem.vtrum ad papam an ad metropolitanum titu-
bando concludit quod si currat tempus episcopo in exem-
ptis.fiet deuolutio ad papam cui opi.ob.quod not.Hosti.
in.c.ad abolendam.de bere.vbi tenet quod delegatio de qua
ibi hic ꝛ in similibus est censenda ordinaria cum sit genera-
lis ꝛ vbiqz autoritate istius cõstitutionis.argu.ff.de iur.om.
iud.l.ꝛ qua.Jtem non expirat morte pape.ergo est censenda
ordinaria.in auteñ.vt nulli iudi.§.ꝛ hoc vero iubem⁹.ꝛ hac
ratione Pau.etiam titubando dicit quod diocesani negli-
gentiam supplebit metropolitanus etiã in expensis.Laud.
etiam idem sentit.d.Jo.de lig.tenet glo.quod ad papam fiat
deuolutio propter negligentiam episcopi in exẽptis.ꝛ credo
verius postq̃ enim limitate ius suum papa concedit eꝑ vt
apostolica autoritate suppleat non currit ratio extendendi
ad alium banc concessionem spãliter sibi factam.ar.l.quod
non.ff.de leg.facit.l.in agris limitatis.ff.de acquiren.re.do-
9 mi.¶ †Ultimo circa istam partem quero posito quod pro-
pter negligentiam episcopi.infra alios sex menses fiat deuo-
lutio a quo tempore incipient sibi sex mẽses ꝛ videtur quod
a die scientie.c.quia diuersitatez.de concef.preben.quãdo au
tem in ipso sit scientia presumenda.Dic ꝑm Lan.qõ citius
vel tardius sciẽtia presumit ꝑm q̃ vacatio erit publica vel oc-
culta nec est ista ꝓsumpta sciẽtia referẽda ad casum.cle.j.in fi.
de ꝛcef.prebẽ.ibi enim est speciale.vide tñ pleni⁹ de ista.q.s.de
cõcef.prebẽ.ex parte asten sis.

10 **Eadem.** †No.quod prelati beneficia sibi subiecta
non possunt mensis suis sine vsibus appli-
care.hoc enim esset immutare statum beneficij.quod nõ po-
test fieri q̃tumcunq̃ pleno iure vel in proprios vsus spectet
ad eos:vt not.Joã.and.post Jnno.s.de priuile.pastoralis.
Ecclesia enim in ꝓprios vsus cõcessa retinet iura sua ꝛ actio
nes ꝛ pro debitis maioris ecclesie cui subest conueniri non
potest nec in eius bonis fieri exequutio vt ibi p eos.ꝛ quod
11 nota.s.de dona.pastoralis.in nouel.post Jnno.¶ †Secun-
do not.prohibitum prelatis nouas pensiones imponere vel
veteres augere concor.s.de censi.prohibemus.Quid de cen-
su consueto prestari et prescriptione extincto:nunc autem re-
nouato an dicetur nouus.dic vt not.Joã.and.s.de censi.si-
gnificauit vbi tenet Host.quod non.Nam aliud est de no-
uo imponere aliud renouare de iure.consuluit.Circa mate-
riam pensionis querit Lau.de pluribus questionibus.Et
primo quid est pensio. Secũdo vnde dicatur. Tertio quot
sint eius species. Quarto si pensionarius fiat miles vel in
episcopum consecretur.an vacet pensio.Jtem quid si fiat im-
petratio in forma pauperum de pensione non habita men-
tione.dic vt in.c.eps.de preben.per Jnno.ꝛ Hostien.Jtem
vtrum possint cum beneficijs permutari.Jtez a quo tempo-
re dicatur nouel.Jtem que est ratio quod noua pensio pro-
hibetur constitui.ꝛ nunquid de consensu episcopi hoc pote
rit fieri.Dic de bis ꝛ alijs:vt.d.c.phibem⁹.ꝛ.c.nisi essent.d'

12 preben.per Jnnoc.ꝛ Hostien.¶ †Tertio no.in.§.sine.qõ
sola possessio noui census vel aucti non tnetur possessorem
ꝛ hoc ideo quia possessio vsurpata cui ius commune resistit
non prodest.argumentũ.xxiij.dist.illud.ꝛ.C.de fun.rei pu.l.
vsus aque.libro.xj.Nam factum vsurpatum prescriptionem
non inducit.argu.c.j.de prescrip.libro.vj.ꝛ de restit.spol.ad
decimas.eo.lib.vbi tali possessione spoliatus non potest pe-
tere restitutionem.Nam in talibus ordinarius magis dici-
tur sui officij exequutor quaz alterius spoliator.ar.s.de pac.
accepimus.ꝛ.c.cum clerici.vbi autem non esset possessio vsur-
pata non deberet auferri sine cause cognitione:vt in auten.vt
nulli iudi.§.illas.colꝰ.ix.ꝛ.C.de iure fis.l.facultas.li.x.Si ta-
men pensiones vel census debiti denegentur episcopo vel alij
prelato.vtrum contra negantes possit exercere censuram.et
qualiter resistere debeat ne possessione priuetur. vide.s.de
cen.venerabili.in nouella.post Jnno.¶ Quarto no.in ver.
premissa de beneficijs que non sunt de mensa.circa que vide
quod no.Jnnoc.in.d.c.pastoralis.de priuile.vbi tenet quod
debet ipsa conseruare in statu suo.ꝛ idem no.de dona.pasto
13 ralis.¶ †Quinto not.quod in beneficijs siue ecclesijs mona
chorum instituũtur rectores non perpetui sed ad nutum re-
nocabiles.ꝛ ista renocatio ad claustrum istorum religiosorũ
conceditur vt magis vigeat ꝛ conseruetur obedientia.ꝛ ideo
ſm Pau.talia beneficia deberent dici obedientiarie de sta.
mona.c.ij.regulariter vero beneficiorum collatio debet esse
perpetua ꝛ ad tempus conferri non possunt nisi per papam.
vñ.q.j.pastoralis. Circa istam collationem renocabilem de
qua iste ter.loquitur querit Pau.nunquid vacent ista bene-
ficia per mortem conferentis.dicit quod non si sit facta sim-
pliciter probat per ſi.de legato qui renocari potest.ꝛ ō dele-
gato ꝛ de precario.ꝛ tamen morte concedentis siue commit-
tentis non expirant.s.de offic.lega.c.ij.libro.vj.c.gratum.ꝛ
relatum.de offic.delega.ꝛ de preca.c. fina.si autẽ exprimatur
in collatione donec durerit renocandum vel ad bene placi-
tum nostrum ꝛc.dic vt.s.de rescrip.si gratiose.libro.vj.vbi
dixi. Circa istam renocationem: quia text.dicit cum oportue
rit ꝛc.querit Laud.qualiter intelligitur istud verbum nun-
quid pro nutu et sola voluntate superioris.et videtur quod
sic per nota.in.c.monachi.s.de sta.reg.Dicit quod si sint com
missa per papam vel collata non tamen facile remoueri po-
terunt.vt not.Vincen.ꝛ Jnno.s.de elec.cum inter.R.et de
preben.nisi ad ſi.idem de ecclesia curata in qua per eꝑm ad
presentationem abbatis est institutus clericus secularis.s.
de sta.mo.quod dei timorem.xvj.q.j.de monachis.Jn alijs
vero dic quod aut non sunt collegiati.ꝛ dic:vt.s.de sta.reg.
cum ad monasterium.§.tales autem sunt collegiati.ꝛ dic vt
eo.ti.c.monachi.§.prioratus.ꝛ.§.priores.facit quod nota.
Jo.and.post Jnno.s.qui cle.vel vouẽ.c.fi.¶ Sexto not.post
14 Lau.ter.dum dicit consuetum ꝛc. †quod sine loquamur
de separatione ꝛ discretione bonorum siue ministrorum sem
per papa se refert ad antiquam consuetudinem.Ex quo ar-
guit non esse necesse probare vnionem aliarum ecclesiarum.
ex quo per.xl.annos sunt solite sic regi.argu.xj.dis.ecclesiasti
carum.cum seq.Nam si in dependentia vnius ab altero sola
consuetudo sufficit.de consue.cum dilectus.ꝛ de ver.sig.ab-
bate.ergo idem in vnione dicendum quia dependentia ꝛ an-
neritas equiparantur in talibus:vt.s.de eta.ꝛ qua.preterea
de similibus ergo simile debet esse indicium.de consti. trans-
lato.ꝛ in compassibilibus saltem dicit hoc verum.¶ Septi-
mo no.in ver.ac nihilominus ꝛc.quod prohibet hic tantum
pluralitatem prioratuum ꝛ ecclesiarum.Ex quo datur intel-
ligi quod non est eadem prohibitio in alijs administrationi
bus.nam de facto seruatur quod hospitalarij ꝛ alij duas ad
ministrationes ꝛ plures vni committũt.prout eis expedire
visum est ꝛ vide quod super hoc no.Host.s.de preben.de
multa.vbi circa istam pluralitatem prohibitam dixi i quar-
to no.quomodo multa iura successiue emanarunt nouissi-
me extrauagans execrabilis que tales pluralitates acriter pu
15 nit.¶ †Octauo no.quod quandoqz vnus est prior ꝛ rector
beneficij ꝛ cura animaruz residet penes alium.ꝛ cõtingit hoc
in ecclesijs annexis que per vicarios regũtur.s.de preben.ex
tirpande.Sed dices cum propter curam animaruz monachi
possint assumi ad ecclesias seculares:vt.c.quod dei timorem.
s.de sta.mo.quare hic per alium quam per monachũ ibi ad
regimen assumptum cõmitenda est cura aiarum.Dic quod
ibi loquitur in monacho p assumptionẽ absoluto ab obediẽ
tia abbatis.ꝫ loqtur de illo q nõ est ab obediẽtia abbatis ab
solut⁹ sz põt ad claustrũ reuocari qõ dic vt no.s.ō ca.mo.c.j.
¶ Nono ꝛ vltimo collige hic in ſi.ar.q̃ prioratus q̃tumcunq̃
sit mutabilis ꝛ sine cura est censenda dignitas.qõ ptz.qz ideꝛ

in eis qđ in alijs dignitatibus etiā nō curatis prohibita est pluralitas: vt patet. s. de prebē. de multa. De hoc per Lau. s. de prescri. c. e. ꝛ si principalis. Pet. de ancha.

De etate ꝛ qualitate ꝛ ordine preficiendorū. Rubrica.

1 Promouendi in quibus nō cōcurrunt ea que requiruntur ad hoc vt quis idone⁹ reputetur an admittēdi seu eligēdi sunt si alij idoneiores nō inueniantur.
2 Ignorantia iuris positiui an ꝛ in quib⁹ generet mortale peccatum.
3 Eps qui ꝓpter ignorantiā assertorē sibi querit an salarium a partibus petere possit.
4 Episcopi canones nō tm̄ obseruare verū etiā a subditis suis obseruari facere debēt.
5 Et vtrum et quando canonum trāsgressores mortaliter peccent. nu. 5.

1 Cum ecclesie. † Nota quod in promouendis requiruntur plura. vt idonei reputentur [a] scilicet
a mores. etas et scientia. remissiue tangit glo. ij. de moribus. dic etiam vt not. in. c. cum in cūctis. s. de elec. et. C. de profes. et medi. l. magistros. li. x. Quid ergo si non reperiūtur tales in quibus illa cōcurrant. dic qđ de lapidibus qui occurrunt necesse est domum construi. nam melius est qualemcunqꝫ eligere ꝙ locum relinquere: vt. l. generaliter. §. spurios. ff. de decuri. Hostien. tamen dicit quod si non est in diocesi nisi vnus dignus illi cōmittentur omnia. xxj. q. j. c. j. ꝛ ita in capi. graue. de prebend. vbi refert historiam canonici: qui imminente electione nominauit asinum canonie: dicens illum alijs preferendum: quia semper vtilitatem ecclesie procurauit ꝛ a damno abstinuit: quod alij non fecerunt. Sed pone quod omnino illiteratus promotus est an recipiat ordines. dicit Lau. quod sic. si in forma ecclesie conferantur: nam secundum eum infans vnius diei dummodo baptizatus et masculus fuerit reciperet caracterem. de quo. xl. distinc. sicut viri. subdit quod etiam paruꝫ sciens si modo sit in posterum spes profectus promoueri potest alias nullo modo. lxxvij. distin. si quis grauiter insuper peccat qui sciens se insufficientem recipit officium vel beneficium ad quod scit suam scientiam non sufficere. xxxviij. disti.
2 per totum. † tangit et an ignorantia sit peccatum et dicit qđ sic. iuris naturalis. de quo scriptum est qui ignorat ignorabitur. xvj. q. j. si cupis. Scientiam vero humanam iuris positiui ignorare est peccatum mortale in illis ad quos spectat ex officio scire. xxxviij. di. que ipsis ꝛ. c. omnes. In alijs quod vero est potius defectus ꝙ peccatum nisi ex malicia, ꝛ contemptu quis sit ignorans quia tunc peccatum. xxxviij. dist. si iuxta. vide tamen qđ not. xj. q. iij. si quis dixerit. facit. l. reguli. et qđ ibi no. ff. de iur. ꝛ fac. igno. vbi plene an quo ad euitatio
3 nē pene vel i lucro captādo excuset ignorātia. † Tāgūt Pan. ꝛ Zen. si episcopus est ignorās ꝛ ꝓpter hoc vult habere assessorē an possit petere salarium a partibus. tenent quod nō sibi eni imputet si nescit ꝛ si est occupatus soluat de suo. de offi. ordi. inter. ꝛ vide de ista. q. in Specu. de salario. §. salarium autem versi. sed nunquid ordinarius. cum seq. Ultimo no. ꝙ episcopi tenentur obseruare canones. nam custodes eorum dicuntur vnde non debent ab eis discedere nec ipsos violare. xxiiij. q. iij. cum quibus. xxv. q. ij. igitur in fin. ꝛ. lxj. distin. statuimus. ꝛ nō solum debent ipsi seruare sed facere ab alijs obseruari vt sic curent quod subditi bene viuant ꝛ sub iuris limitibus non solum metu penarum sed etiam premiorum exhortatione: vt. l. j. ff. de insti. ꝛ iur. facit. c. licet heli. de simo. ꝛ
5 ij. q. vij. negligere. de officio ordin. irrefragabili. † Ultimo no. in fi. ꝙ trāsgressores canonum peccant mortaliter. quod quando sit veruꝫ hic vide per Pan. qui subdit quod prelati possunt deponi nō solū propter dolū sed propter negligētiā. vt no. lxxxj. dictum. de consec. dist. j. nemo. de offic. ordina. cōquerente. de statu mona. cum ad monaste. Ego credo veꝫ qđ prelatus promouens indignum tenetur ecclesie ad interesse quā lesit ad similitudinem magistratus qui min⁹ idoneo tutelam pupilli commisit. tenetur enim sibi si cōtra tutorē male administranteꝫ nō potest habere regressum. qđ dic vt nota. ꝛ legi. in. l. j. §. nunc tractemus. ff. de tu. ꝛ ra. distr. ꝛ de ma. quasi per totum.

1 Ecclesia qualiter et quibus signis cognoscitur quod sit collegiata.
2 Beneficia simplicia seu ruralia et sine cura habētes an teneātur ad diuinum ꝛ canonicum officium.
3 Clericus in sacris non constitutus non habet vocem in capitulo vbi agitur de alienatione: electione vel alijs communibus tractatibus: in alijs vero negocijs que non collegialiter sed vt a singulis expediuntur standum est ꝯsuetudini. ꝛ nu. 5.
4 Inhabilis ad actum gerendum pro seipso nō censetur habilis ad illum gerendū nomine alieno.
6 Prebendas: dignitates: ꝑsonatus: ꝛ officia in ecclesijs cathedratib⁹ ꝛ collegiatis habētes: an ipsis priuari possint ꝛ vtrū tales dignitates: prebende ꝛ officia in dictis ecclesijs institui possint.
7 Beneficia ecclesiastica habēt interdū ordines annexos quos promotus suscipere debet post ipsorum beneficiorum pacificam adeptam possessionem. alias punitur. ꝛ nu. 9.
Et qua pena puniantur isti negligentes ordinari. nu. 10.
8 Consuetudo vt qui intersunt certis horis licet nō oībus possint cōsequi quotidianas distributiones ac si interessent singulis horis an sit rationabilis.

Ubi qui. No. ꝙ ista cōstitutio locum habet solū in ecclesijs expressis. secus ergo in capellanis per defunctos constitutis vel ecclesijs ruralibus ꝯm Lan. Agitur em̄ hic de perdenda voce in capitulo exprimenda quam exprimere qs nō potest nisi in altera de expressis in tex. Sed pena igitur cōstitutionis nō potest alijs coaptari ergo nec constitutio. ar. s. de elec. indēnitatibus. circa fi. ꝛ. l. ita aūt. de admi. ꝛ peri. tuto. alijs ergo remedijs intitulati in alijs ecclesijs erūt cogēdi ad receptionē ordinum. iuxta no. in. c. licet canon. de elec. lib. vj. ꝛ per ibi dicta credo ꝙ si isti hāc penā vocis in capitulo cōtemnerēt posset ordinarius eos aliter cogere. ar. l. quoties. ff.
1 de act. ꝛ ob. † Incidenter tangit Pan. qualiter cognoscitur ꝙ ecclesia sit collegiata. dicit ꝑ signa qꝛ habet sigillum cōe. de ap. significauit. ꝛ de exces. prela. dilecta. Item communem tractatum dormitorium ꝛ refectoriuꝫ qđ prosequere vt no. Jo. an. in. c. nobis. de iu. pa. ꝑ que collige ꝙ qnꝙ sunt plures in ecclesia tanꝙ singuli nō tāꝙ collegiū. de quo dic vt. s. de ꝑbē. cum non ignores. vbi no. Inno. quod ad esse collegij non re
2 quiritur quod habeat rectorem. ꝛ vide in. d. c. dilecta. † Secūdo no. ꝙ tex. loquitur de mancipatis diuinis officijs nō in sacris cōstitutis. ꝛ quia sic indistincte loquitur. colligit Zen. ar. ꝙ habens beneficiū simplex rurale sine cura teneatur dicere diuinum ꝛ canonicū officium. remittit ad not. de hoc per Hosti. ꝛ Inn. de celeb. mis. c. j. Non mancipatos igitur vt cōuersos vel laicos professos ista cōstitutio non astringit vt in gl. iij. quā sequitur Pan. ꝛ etiā Zen. plenius. † Tertio no. ꝙ ista ꝯstitutio ligat institutos suo tempore ꝛ instituēdos i posterū sed inꝙtū respicit institutos. glos. op. ꝙ constitutio nō dꝫ ligare ꝑterita. So. vt in ea. cui adde qđ plene dixi in. d.
3 c. lꝫ canō. ꝛ cū hac gloss. concor. Lau. Pau. ꝛ zen. † Quarto no. qđ isti non in sacris nō habent vocem in capitulo que cōsistit in electionibus alienationibus ꝛ alijs cōibus tractatibus. Alia ergo que nō expediuntur collegialiter sed vt a singulis vt aliquem de facto recipere ad canonicatum vel optare domū vel prebendā si talis est cōsuetudo ecclesie ab his nō excluduntur nō constituti in sacris. vnde poterit sibi causa a sede apostolica delegari. iuxta no. in. c. statutum. de rescri. li. vj. Iteꝫ nō excludūtur ab his que proueniunt ratione chori. vt sunt distributiones que dātur interessentibus diuinis. de quibus. j. versi. primo. Ista ergo cōstitutio tanꝙ penalis vltra priuationem vocis in capitulo ꝛ dimidie distributionuꝫ nō extenditur. a. c. odia. de reg. iur. lib. vj. ꝛ de elec. statutum. eo. li. Sed dices cū eligere sit ius collegij. ꝛ sic vniuersorū quare hi delinquentes vt singulares puniuntur iure ad collegiū pertinente cōtra. c. qui manumittit. xij. q. ij. Solu. lꝫ actus electionis sit vniuersoruꝫ tm̄ voces sunt singulorum. ideo tanꝙ singuli si delinquant vocibus priuantur. ad hoc. s. de elec. in genesi. Querit Land. vtrum tales sic voce priuati poterunt eligi ibi vel in alia ecclesia. Idem querit de priuatis dimidia distributionum: vt in. ij. rn̄so tenet quod possint. Nam tales scđm eum non sunt suspensi ab officio. que suspensio reddit quem ineligibilem vbiqꝫ: vt. s. de consue. cum dilectus. Iteꝫ nec est suspensus a beneficio. que suspensio prohibet eum ibi eligi. ꝛ communibus ecclesie negocijs interesse. vt nota. Innocen. de excep. apostolice. ꝛ. capit. per inquisitionem. de electi. eligere tamen talis poterit ꝛ eligi in alijs ecclesijs ꝙ in illa in qua est suspensus: vt a capi. si compromissarius. de elec. lib. vj. ꝛ. c. cum vintoniensis. eo. titu. Isti ergo de quibus loquitur cle. ista. nō sunt suspensi officijs vel beneficijs. sed subtrahitur eis certa pars fructuū ꝛ vox capituli que etiā inter

a Reputentur. Adde ꝙ ordies nō sunt ꝯferēdi nisi hn̄tib⁹ ea ꝗ sequūt ꝙ nō tm̄ ad epos vt per apl'm. j. ad thim. c. iij. imo etiā ad alios cl'icos ordinandos extendunt. vt ꝑ aug. ꝛ amb. in. c. apl's. lxxxj. dist. ꝛ in. c. cognoscamus. xxxiiij. disti. p'mo opꝫ ordinādū cē neophitū. i. in fide nonum. c. qm̄ xlviij. di. scđo sit ltime etatis. tertio reqrit itegritas mēbrorū. de cor. vi. ꝑ tot. iteꝫ ꝙ sit ō ltimo matrimonio ꝓcreat⁹. ꝙ dic vt no. d fil. ꝑsbi. itē qđ sit ꝯditiōis liber. ꝙ dic vt no. de ser. or. itē ꝙ n̄ sit obligat⁹ ad rōci. vl curie astrict⁹ qđ dic vt no. ꝑ totū de ob. ad rō. iteꝫ ꝙ n̄ sit ignotus. qđ dic vt not. de cle. peg. ꝑ tot. s. itē ꝙ n̄ sit excōicat⁹ suspēsus vl irregl'aris. s. de sen. ex. cū illorū. itē ꝙ nō sit bigamus vt ꝑ to. ti. d biga. iteꝫ reqrit sex⁹ nec ei m'lieri sꝫ hoi sūt ordies ꝯferēdi sic dicit. s. Amb. sup illo vbo m'lieres sil'r pudicas qꝛ nec tōsurari dn̄t. j. d quer. ꝯiu. c. vxorat⁹ i fi. itē ꝙ sue domui hn̄ dispositū. s. oꝫ ꝙ itelligit. s. familie sue hn̄ disposit⁹ qn̄ eā rgit hōeste vbo ꝛ exēplo ꝛ vbo trahēdo a vitijs ad vtutes vt xlvij. di. §. necesse. itē nō cupidū s. oꝫ esse ꝛc. xlvij. dis. §. j. ; lxxxv. di. c. florētinum. al's archidiaconuꝫ. itē doctorē. s. esse oꝫ ꝗ doctrina in duob⁹ ꝯsistit. s. i vbga correctiōis ꝛ smōe ꝑdicationis. itē n̄ litigiosuꝫ. s. opꝫ qꝛ cuꝫ ipe sit litigios⁹ ꝛ ꝑ ꝯn̄iam ꝓuocet alios ad discordiā si possꝫ alios ad cōcordiā rno car qđ tm̄ ex offi

cio videtur facere.xc.di.§.j.et per totā dist.itēnō p cussorē sed modestuz.l.opz.xlj.di. .c.j.ī.ñ.ī p totū. Itē q̄ sit irreprehensibilis ī sine peccato q̄ i mortali ꝙstitut⁹ non dz promoueri.c. ad aures.ō etate ī qualitē.ñ. itē qō sit vnius vxoris vir.xxvj.dist.c.j. itē sobriū nō vinolētū. c.crapula.de vi.ī ho.cle. itē prudentē.itez pudicū.itē ornatuz.itē hospitalē vnde Hieron. domus clericoꝝ oīb⁹ debent esse cōes.xvj.q.j.c. quoniam.

fructus computatur:vt no.in.c.cum venisset.ñ.de re.in integ. Ex quibus infert Laud.quod tales huius cōstitutionis trās gressores non incurrerent irregularitatem.similiter nec immiscentes se in beneficijs a quibus essent suspensi: nec ipsa ex hoc amitterent nisi ita cautum esset in iure:vt in casu.c.cupientes.§. ceteruz de elec. ¶ Quinto no. q̄ dicit etiaz si hoc 4
sibi ab alijs ꝛc.q̄ ille qui est inhabilis pro seipso ad actum gerendum non potest illum gerere nomine alieno.facit ad no.in cle. religioso de pcu:ī in hoc vide glo.que incipit cō
cor.ñ.ꝛc.quam sequitur Zen.ī Pau. ¶ Sexto no.quod 5
non constituti in ordine saltem subdiaconatus non habent vocem in capitulo.ī ista habilitas consideratur ex tempore electionis imminentis non ex tempore vacationis.quod efficaciter probat glo.que incipit ī habens etatem cum qua in questionibus quas formaī concor. Zen.ī Pau.etiam nisi in vltima questione.in qua glo.tenet quod superior vbi nullus est in sacris debeat expectare finez termini iuris.pro qua facit.c.commissa.ñ.de elec.lib.vj. Pau.contra.nam ꝑm eum statim vacante ecclesia ius eligendi debet esse penes aliquem. sed cum non sit penes capitulū inhabilitate canonicoruz qui non sunt in sacris fateri oportet quod sit penes superiorem. non obst.c.commissa:quia loquitur de amissione iuris questi quod non perditur ante finem termini.sed penes canonicos non in sacris nunq̄ fuit illud ius eligendi.ī sic non possunt dici ipsum ius amittere.xxxij.q.ij.q̄ vero.Verius dicit glo.quia iura que dant superiori illam ꝓtestatem ordinandi ecclesias limitate loquūtur.s.post terminum de quo in.c. ne pro defectu.de elec.ī.c.ij.de concess.preben.Cum ergo ante finem termini in dictis constitutionibus limitari non reperiatur hoc superiori permissum debet intelligi denegatū.ar. c.j.ñ.de sup.neg.prela.lib.vj.Naz ī simili modo si est spes tutoris legitimi magis propinqui non deuenitur ad sequentem legitimum: vt not.in.l.si quis sub conditione.ff.de test.tu-
6 ¶ Septimo no.in.§.illi vero[a] q̄ in ecclesijs cathedralib⁹ ī
a collegiatis instituūtur dignitates personatus officia ī prebende similiter supprimuntur iaz institute quandoq̄.quod dic vt no.in.c.cum accessissent.ñ.de constitu.ī eo.titu.c. cum ad.ī de preben.vacante.ī in quo illa tria inter se differant ī qualiter cognoscantur dic per Archid.ñ.de consue.c.j.lib.vj. Et aduerte quia constitutio ista loquitur de habentibus beneficia hic expressa in ecclesijs cathedralibus ī collegiatis. A contrario ergo sensu secus videtur dicendum in habētibus alia beneficia in talibus ecclesijs.puta capellanias ī altaria. tales enim cum ibi vocem non habeant:vt nota.de cler.non residē.c.pe.ideo ipsam perdere non possunt.vt institu.de capi.dimi.§.seruus.ꝑm Zen.Item non perderent fructus vel eorum partem quos reciperent ratione illius altaris licet cōstructum sit in ecclesia collegiata.et tales licet nō ligentur ista cōstitutione.ordinarius tamē posset eos cogere ad receptionem ordinum.iuxta.c.cum in cunctis.§. inferiora.ñ.de elec. Itez si participarent partem distributionum que dantur interessentibus certis horis quo ad tempus ligantur etiam isti hac constitutione ꝑm Laud.contra quem facit quod dixi qō ista constitutio non includit nisi habentes dignitates personatus officia ī prebendas glo.tamē que incipit.per hoc ver-
7 bum.idem tenet. ¶ Octauo nota.quod quādoq̄ beneficia ecclesie habēt certos ordines annexos.quod dic vt in glo.de iure communi ꝛc.Circa hoc querit Pau.si dispensetur cum aliquo talem ordinem non habente vt prebendam illam possit habere.Ex hac dispensatione dicit ipse vocem non habebit nisi dispensetur vt non teneatur promoueri.facit de preben.non potest.in fi.lib.vj.ī quod not.de cle.non resid.c. ſ.in glos.not.quod.lib.vj.et de ꝓuileg.pastoralis.De istis annexionibus ordinum not. Innocem.de cleri.non resi.c.fina. ¶ Circa hanc primam partem glos.que incipit cathedralibus ꝛc.querit an ista cle.in vtroq̄ responso habeat locuz in principali prelatura ecclesiarum.De quibus constitutio ista loquitur.tenet qō non.idem tenet ī efficacius probat Zen.
8 ¶ Nono no.quod de consuetudine potest induci vt qui interſunt certis horis licz non omnibus possint cōsequi distributiones quotidianas vt si interessent singulis horis quam consuetudinem Laud.dicit irrationabilem.ī per consequens
6 non seruandam vt hic per eum plenius. ¶ Decimo no.qō post adeptam pacificam possessionem beneficij quod habet ordinem annexū debet promotus suscipere illum ordinem annexum.alias punitur.vt in text.non autem priuatur sicut ille de quo in.c.licet canon.de elec.libro.vj.vbi dubia que circa illam acquisitionem possent occurrere qualiter debent intelligi etiam hic cadunt.ī Pau.tāgit.qui etiam plene prosequitur.vtrum confirmatus vel prouisus statim possit administrare licet non inducatur in corporalem possessionem. Jo.de ligna.dicit q̄ non.xxvij.q.ij.si quis.ī.c. desponsatam idem Dy.de regu.iur.c.beneficium.lib.vj.ī Archi.de prebē. eum qui.lib.vj.vbi dixit quod violentia intelligitur nisi fiat apprehensio beneficij autoritate exequutoris vel superioris ad hoc potestatem habentis.ff.quod met.causa.l.extat.Et si diceremus contrariuz frustra esset inducta installatio de qua loquuntur.xxij.dist.in nomine domini.cum multis similibus.sed Innoc.ī Hostien.tenent contrariuz in.c.transmissa.de elect.dicunt enim quod statim post confirmationem vel institutionem potest quis sua autoritate nancisci pos.et administrare in temporalibus ī spiritualibus.argu.l.fin.C.de edi.dini adri.tol.ī.l.cum heredes.de acqui.pos.bancopi.tenet Pau.ī rationem assignat quare magis ex titulo beneficij consequitur qs ius apprehendēdi possessionez et administrandi propria autoritate quam in alijs rebus propbanis. Dicit tamen quod hoc fallit in confirmatis ī prouisis a papa ꝑm formā extrauagantis bonifa.que incipit iniuncte.in quibus est speciale vt ibi patet.patet ergo a contrario quod secus est in alijs ꝑm eum.Item fallit si consuetudo ecclesie aliter se haberet que esset seruanda.de appel.constitutus.iij.
10 ¶ Querit glo.que incipit etiam si reliqua ꝛc.cui accrescet illa dimidia que subtrabitur istis negligentibus ordinari.dicit quod alijs nisi aliter se haberet ordinatio ecclesie. Idem Paul.ī idē quotidianis distributionibus.not.glos.in clem. ij.j.de vi.ī bone.cle. in glos.suspensis.vbi secus dicit si quis suspenditur a fructibus beneficij distincti.tales enim non accrescent alijs sed in vtilitatem ecclesie conuertentur. Zen.dicit idem in ista dimidia distributionuz vt ecclesie applicetur in recompensationē officij quo interim caruit.ar. de offi.or. si canonici.lib.vj.et.xvij.q.iij.si quis deinceps. Idem Laud. quorum opi.credo veriorem quia siue illa distributio procedat a constitutione siue ex prouisione canonicoruz habemus regulam quod inter coniunctos coniunctione legali vel coniunctione conuentionali non habet locum ius accrescendi: vt.l.et proculo de lega.ij.et.l.si mihi et titio.de verborum obligationibus.Item iste distributiones dantur ob causaz limitatam pro onere scilicet diuini officij in quo onere cum quis non possit succedere et supplere defectum socij non debet succedere in commodo.Item dantur pro alimentis ī vsufruc. in quibus non habet locuz ius accrescendi:vt.l. dominus.ff. de vsufruc.l.j.in fi.cum.l.sequen.ff.de vsufruc.accrescē. Item inter istos nulla est coniunctio quia diuisio ī distributio fit per quotas inter eos ergo cessat ius accrescendi quod ex aliqua coniunctione re tātum.verbis tātum.vel re tātum ī verbis tātum causaī:vt.l.re cōiuncti.de leg.iij.ī.l.j.§.in primo. cum.l.seq.C.de cadu.tol.

1 ☞ Promouendi ad aliquos ordines siue minores siue sacros cuius etatis esse debeāt.
Et ibidem que etas requiratur in promouēdis ad beneficia siue spiritualia siue secularia.

b Eneralem. b ¶ Not.quod generalem obseruantiam vult papa preualere iuri scripto.et ponderat Paul.qui dicit in hac parte.a cōtrario ergo sensu non videtur quod generalis consuetudo in alijs preferat iuri.sz cōtra.iij.dist.§.leges.et.ñ.de consue.c.fin. Solu.vt hic per eum.et plenius in
1 materia consuetudinis.per Joā.and.in.d.c.fi. ¶ Secundo not.que etas requirat in pmouendis ad ordines. In ordinibus enim sacris hic distinguitur triplex tempus. In minoribus dic vt in glo.fi. In promouendis vero ad beneficia quāta etas requiratur. Hostiē.plene in.c.super inordinata.ñ.de prebēd.nam beneficiorum quedam suprema.vt episcopatus et maiora.quedam infra episcopatum.et istorum quedam sunt duplicia.vt dignitas abbatie et alie curate. Quedam sunt simplicia.vt beneficia sine cura canonie et similia.quedam vero non a iure communi tantum sed a consuetudine constitutione ecclesie vel statuto recipiunt certum statutum in predictis singulis variantur etates. In episcopalibus quidem dignitatibus et superioribus requiritur etas.xxx.annorum.vt.ñ.de elec.cum in cūctis. In dignitatibus.xxv.vt in preallega.c.§.inferiora.fallit in.c.indemnitatibus.post prin. de elec.libro.vj. Item fallit in dignitatibus sine cura in quibus sufficiunt.xx.anni cum dispensatione ordinarij.s.e. permittimus.libro.vj. In simplicibus vero beneficijs si sunt canonie sufficiunt.xiij.anni.in.c.super inordinata.non obstat.c.ex eo.ñ.de elec.quia ibi factum recitatur et loquitur dispensatiue:vt ibi no. Si vero sint alia simplicia beneficia.tunc

sufficit

sufficit excessisse.vij.annum.qđ dic vt leg. ⁊ no.s. de rescrip.c. si eo tẽpore.lib.vj.⁊ ista dicta sint in assumẽdis ad ordines vel beneficia ecclesiastica. In assumendis vero ad officia secularia vel ad actus legitimos sine ad alios quoscunq; que etas requiratur longũ esset potius quam subtile per singula discurrere. dic vt.l.j.§.pueritiam.ff.de postu.s.de officio delega.cũ vigesimum.⁊.l.quidam consulebat.de re iudica. Sed circa ordines queritur si quis ordinatus fuerit ante etatem legitimam an recipiat caracterem. Pau. hic dicit quod sic. vnde puer potest esse sacerdos ⁊ eps.⁊ omnes recipere ordines. vt no. Hug. lxxvij.di. subdiaconus. Est tamen suspendendus ab executione ordinis sic intempestiue suscepti. de temp.or.c.vel nõ est compos. Ego iam vidi vnum qui in ordine predicatorum recepit subdiaconatum in duodecimo anno.⁊ nolens postea in etate legitima profiteri abiecto habitu volebat ducere vxorem glo. in.c.j. de cleri. per sal. promo. tenet qđ talis continere cogatur. Innocen.⁊ Hosti. contra. in.c.vel non est compos prealle. dic vt ibi.⁊.d.c.j.

¶ De officio vicarij. Rubrica.

1 ¶ Beneficium ecclesie non curate non expirat per cõsecutionem secunde curate nec promotus ad talem ecclesiam non curatam incurrit penam.c.licet canon si se non facit promoueri infra annum: rõnem annectit inferius.

2 Vicarius perpetuus debet infra annũ ad sacerdotalẽ ordinẽ promoueri nisi studiorũ causa episcopus cũ eo dispẽsauerit qđ potest sicut cum principali rectore.

3 Constitutus in minoribus an promoueri possit ad vicariam curatam sicut eligi posset ad prelaturam.
Et de quibus vicarijs sit intelligendum vide ibi. num. 4.⁊ se. vsq; ad finem capituli.

1 Tale de ecclesijs curatis quo ad pluralitatem prohibitam sacerdotium ⁊ etatem in perpetuis earundem vicarijs locum habent. hoc dicit. ¶ Nota primo secundum Pau. verbum habentibus positum in tex. per quod verbum dicit quod si ecclesia non est curata actualiter. ita quod non habeat parochianos non vacat per receptionem secunde curate promotus etiam ad talẽ ecclesiam non incurrit penam.c.licet canon. si se non facit promoueri ad sacerdotium infra annum. predicta enim capitula: scz cap. de multa. quod loquitur de priuatione prime curate per adeptionem secũde similis.⁊.c.licet canon. quod loquitur de priuatione ipso iure propter nõ assumptum sacerdotiũ infra annũ debent intelligi de ecclesijs curatis actu ⁊ habitu. non habitu tantũ quod importat verbum habentibus hic positũ ff. de verbo. signi. l. nomen filiarum. §. habere. ⁊ videt probari hec opinio. s. de clericis nõ resi. qz nõnulli. causa enim dictaz cõstitutionũ est exercitium cure imminẽtis. que ratio cessat in ecclesia non curata actu propter carentiam parochianorum. ergo cessat constitutio: vt. l. adigere. §. quamuis. ff. de iure pa. Nam rebus sic se habentibus iudicamus: vt. l. quod seruius. ⁊ ibi no. ff. de condi. cau. da. ⁊ hanc opi. secundum Pau. tenet Hosti. Bar. ⁊ Jo. an. in. d.c. licet canon. vbi de hoc dixi. ⁊ ipse eã tenet hic licet Inno. spec. ⁊ archi. s: vt hic per eum. ¶ Scđo
2 not. qđ vicarius † ppetuus debet assumere sacerdotium infra annũ qđ intellige nisi causa studiorum eps dispensauerit secũ in. vij. qđ potest sicut cũ principali rectore secundũ glo. quã tenet Pau. qui tangit vtrũ ex alia causa cp studiorũ possit inferiores epis cũ suis subditis super residentia dispẽsare. Inno. ⁊ Hostiẽ. qđ sic de cle. non resi. relatũ. ⁊ gar. in. d.c. licet canon. archi. contra. ij. q. vj. biduum pro cuius opi. allegat Pau. qđ not. ipse Inno. de eo qui fur. ordi. su. cũ. b. ⁊ de re iudica. cum olim. vbi dicit quod inferiores epi non dispẽsant nisi hoc eis inueniatur concessum. Idem ibi Host. ⁊ compo. de po. c. fi. de hoc in spe. ti. ij. §. sunt quoq; in fi. ¶ Tertio no. quod ista cle. in promouendis ad curam facit mentionem de sacerdotio ⁊ etate. de ordinibus autem nihil dicit. per quod infert Paul. qđ constitutus in minoribus possit eligi ad vicariam curatã sicut posset eligi ad prelaturam. fm Hug. Lau. ⁊ Joã. qui hoc tenent. lx. dist. c.j. ⁊ de elec. c. dudum. idem ibi Ain. ⁊ hanc opi. tenent ibi Inno. ⁊ Compo. in dignitate nõ curata. alij vt Tã. Host. ⁊ Pbi. tenent Prium dicentes qđ constitutus in minoribus ad dignitatem eligi non potest: vt ipsi no. in. d.c. dudum. Idem ibi Ber. ⁊ Hosti. in. c. preterea. de eta. ⁊ qua. Archi. tenet opi. Ain. qđ etiam ad curam potest eligi cõstitutus in minoribus etiam si non sit accolitus: cum iura requirãt tantum modo etatem infra quam possit ad sacerdotium promoueri. Nam talis: scz in minoribus põt presentari ad ecclesiã parochialem. de insti. si is ad quem. lib. vj. potest etiam eam consequi per collationem pape. c. si pro clericis. de preb. lib. vj. non occurrit ergo ratio quare nõ possit eligi. imo rõ maior subest: quia electio veluti ordinaria est fauorabilis presentatio ⁊ papalis collatio extraordinarie ac magis iuribus odiose. Pau. tamen putat in dignitatibus curatis opi. contrariã veriorem
4 vt hic plenius per eũ dixi in. d.c. licet canon. ¶ † Quarto not. qđ ista cle. loquitur in vicarijs perpetuis. quomodo autẽ isti cognoscantur. vide. s. eo. ad hec. ⁊ c. extirpande. §. qui vero. de preben. vbi dixi qđ mortuo principali rectore qui vicariũ presentauit episcopo non expirat officiũ istius vicarij: licet secus sit in vicario tpali cuius officiũ expirat per mortẽ principalis ⁊ suspendit ab exercitio propter principalẽ excõicationẽ: vt. s. de offi. vi. c.j. lib. vj. Iste enim vicarius ppetuus nõ recipit potestatẽ ⁊ curã a rectore: sed ab episcopo. vt. d. c. extirpãde. §. qui vero. ergo rectoris mors vel suspensio nõ curatur. per no. in. c. consulti. de procur. ⁊ dixi in. d.c. romana. penes quẽ autẽ dicatur esse cura: an penes principalem rectorem vel vicariũ ppetuum dic qđ exercitiũ est penes vicariũ: proprietas cure est penes rectorem. Ex quo sequitur qđ principalis rector non posset ibi exercere curam fori penitentialis postquam penes vicarium residet exercitium. Ex quo etiam infertur quod cuz ipse habeat curam animarum cadit sub prohibitione ca. de multa. vt in isto. c. ⁊ sub prohibitione extrauagã. execrabilis: vt ibi ad fi. ⁊ ita dixi in. d.c. extirpande. datio autem huius vicarij perpetui locum habet in ecclesijs parochialibus annexis: vt dicto. §. qui vero. In non annexis vero nõ potest quis deseruire pro vicarium perpetuum: sed per seipsum: qz electa est industria persone quo casu non potest quis seruire per substitutũ sicut nec doctor legere vel aduocatus per alium aduocare. qđ dic vt per Barto. in. l. nemo. ff. de duo. reis. ⁊ l. inter artifices. de sol. ¶ Sed hic queritur vtrũ ex causa ⁊ ad tps rector vel vicarius perpetuus ecclesie curate sine licentia episcopi possint pro missis celebrandis sacramẽtis ⁊ penitentijs parochianor audiendis alios deputare. Laud. tenet qđ sic. dũtamen notis cõmittant. sunt enim ordinarij tanq̃ dati ad vniuersitatẽ cure. s. e. c. fi. ergo iure suo possunt cõmittere: vt. c. fi. s. de offi. or. Lau. hic primo premittens. iij. vicariorũ genera principaliter plene prosequitur de isto vicario perpetuo. primo quid est illud quod facit istos vicarios perpetuos plusq̃ alios qui gerunt vices alienas. dicit qđ autoritas cpalis ⁊ exercitium cure animarum: vt no. Hostien. s. c. ad hec. ⁊ Innocẽ. de preben. de monachis. ⁊ in. c. in lateranẽ. ⁊ de cap. mona. puberi. libr. vj. dic vt ibi. Ulterius querit quis tales ecclesias visitauit: tenet qđ episcopus quo ad gubernationem ecclesie ⁊ cure populi et patronus quo ad tẽporalia. ⁊ si cõcurrant quilibet faciat officiũ suum cũ sint distincta. quod dic vt. d. c. in lateranẽ. Querit vlterius quis habeat exercitium actionum an rector an vicarius. dic vt. c. g. perpetuus. de fide instru. de exercitio cure dixi supra. Quer it etiam an quis possit ad talem vicariatus titulum promoueri. tenet qđ sic qui possidet iure suo. vt hic p eum qui etiam tangit que fuit ratio dubitandi in isto. c. dicit ipse qđ fuit: qz ex quo isti non habent principalem curam animarum. ⁊ vice aliena ministrant sacramenta ecclesiastica ius editum super hoc. de quibus in text. tanq̃ penale non videbatur ad istos extendi. ar. c. statutum. de elec. libro. vj. facit optime. l. sed si hac. §. fi. ⁊. l. quesitum. ⁊ quod ibi not. ff. de in ius vocan. ratio decidendi in contrariũ fuit: qz penes ipsos est exercitiũ cure. propter quam iura super bis de quibus in tex. principaliter emanarunt. iustum est igitur vt postq̃ in istis est eadẽ ratio idem ius statuatur. l. illud. ad. l. aquil. Item licet alius: scz principalis rector habeat ius directum: tamẽ iste qz ppetuus habet ius vtile ⁊ in re tanq̃ emphyteota ⁊ cõductor ad nõ modicum tempus: vt. l. j. §. qui in perpetuuz. ff. si ager vectiga. vel emphy. pet. ⁊ preferuntur veris dominis in agẽdo ⁊ aliijs que ad eorum spectant officium. Facit quod de fructuario legitur ⁊ no. ff. de ope. no. nun. l. j. in ñ. Et hec sint dicta de isto perpetuo vicario qui assumptus est ad regimen parochialis ecclesie annexe. De alio vero genere vicarij qui assumitur super iurisditionis exercitio. tangit hic Lau. de quo plene dixi. s. eod. c. j. ⁊. ij. lib. vj. vbi omisi. q. quam format Jo. cal. in addi. vti ũ scilicet episcopus dãdo aliũ vicariũ videatur in dubio reuocare primum. videtur qđ sic ad instar eius quod dicit de procu. s. de procu. non iniuste. non obst. de offi. leg. volentes: quia illud habet locum in legatis diuersorum generum. secus autem vbi per omnia essent eiusdem potestatis vel officij. vel licet per dationem secundi legati non reuocetur potestas etiam

eiusdem generis.per no.xxv.q.ij.c.iij.ꝛ in Spec.titu.ij.§.finiꝫ. ad fi.tamen secus est in vicariis: qꝛ quod facit vicarius videtur facere episcopus.sicut qđ facit procuratoꝛ videtur facere dominus:sed non sic in legato quantū ad papā cum ipsoꝛ cō fistoria sint diuersa.ita dicit Jo.cal.in addi.in.c. tua nos.§.e. ¶Ultimo quero post Pau.sede vacante ex consuetudine vel statuto cura exercetur per Arbi.vel antiquioꝛem canonicum nunquid ratione istius vicarie cēsetur habere curam. Et proꝛcedit ista questio etiam in extrauagan.execrabilis que locum habet etiam in bis vicariis:vt ibi in.§.qui vero tenet Paul. qđ non.talis enim censetur potius vicarius tpalis q̄ perpetuus.quod patet:qꝛ durat tantū sed vacāte.ꝛ hinc est qđ ecclesiam intitulatam cōmenda non facit vacare.de elec.nemo.lib. vj.ꝛ qꝛ ipsum officium exercet noīe alieno.principalis cēsetur curatus.de rescrip.ex parte.Item ista cōstitutio acquirit actū non habitum tantum:vt.§.dixi.huic autē vicarie de qua queritur non competit officium pure ꝛ simpliciter:sed in euētum conditionis scilicet si vacabit sedes.ꝛ sic poterit forte contingere qđ suo tēpoꝛe non vacabit. Ad hoc facit.ff.de in lit.iur.l. j.vbi non consideratur augmentatum extrinsecū aliqua occasione preueniens secūdum eum. Idem tenui post Oldra.§. de elec.licet canon.lib.vj.

¶De officio ꝛ potestate iudicis delegati. Rubrica.

1 ¶Testium receptio aut prouisio de idoneitate indaganda si per papam alicui commissa fuerit vtrum potest iste receptoꝛ vices suas alteri cōmittere.ꝛ nu.2. Et quid de hac clausula si est idoneus etate moribus ꝛ scientia ꝛ aliis clausulis in literis beneficialibus inseri consuetis vtrum ꝛ que faciant conditionem ꝛ que monitionem.ibi.nu.6.ꝛ.7.
Et quid in inquisitione vtrum ille cui commissa fuit inquisitio possit vices suas alteri committere.ibi.nu.2.
4 Delegatus alterius q̄ principis vtrum possit certum articulum de sibi commissis alteri subdelegare.
5 Delegatus pape vtrum possit testium receptionem super causa criminali alteri subdelegare.
Et quid in ordinario. ibidem.
Et quid in delegato principis. ibidem.
6 **Vdices.** †Ille cui per papaz commissa est testiuz receptio in ciuili vel prouisio facienda aliqbus si reperti fuerint idonei potest alteri cōmittere vices suas. hoc dicit. Quia duo sunt dicta in isto.c.primū de receptione testium.secundum de executoꝛe ad prouidendum ꝛ de ambobus coniunctim dicit quod possunt cōmittere vices suas. contra quodlibet istoꝛum opponitur.Et circa primum membrum videtur quod receptoꝛ alteri committere non possit: qꝛ simplex ministerium sibi commissum videtur igitur nō committit.§.eodem.c.fi.Sol.vt in glo.j.que circa fi.sui tāgit illud contrariū.ꝛ ꝑm eam ponderanda est forma cōmissionis vtrū simplex facti examinatio:vel examinatio cū mixtura iurisdi. demandetur.quod qualiter cognoscatur ex glo.colligitur.Ex qua not.illud qđ dicit qđ simplex examinatio potest fieri die feriato.Et sic non est actus in figura iudicij expediēdus. imo secrete fieri debet exēplo Danielis. habetur enim pro recepto tempoꝛe quo iurauit.arg.C.de testi.l.pe.ꝛ est ratio Specu. in titu.de fer.§.ij.quid si tuncex qua ratione argue quod si testis iurauit in palatio coram iudice ꝛ eius examinatio in qua falsum deposuit facta fuit in vna domo priuata quod iste videt tulisse falsum testimonium in palatio non in domo illa attēto tempoꝛe quo iurauit non quo deposuit.ad ferendū enim vez testimonium obligat cum iurat.C.de testi.l.nullum.in princi. ibi dicendi testimonij gratia fuerit ingressus. Nam in contractibus ꝛ delictis ꝛ in omnibus ex quibus obligatio oriꝫ referenda sunt omnia.ff.man.l.si pcura.in prin.ꝛ de pen.l.j.ꝛ ita soluit brocardum istud per Ber.§.de elec. dudū. ¶Secunda ratio est iuramentū ꝛ depositio sunt intricata ꝛ inseparabilia ꝛ vnū sine altero nihil valet.C.de testi.l. iurisiurandi. Ex istis duobus actibus vnus occultatur:scz examinatio que fit in secreto ꝛ parte absente.Sacramēti aūt prestatio fit in publico ꝛ parte p̄sente:vt no.in.l.si qñ.C.de testi.ꝛ actus occultatus nō debet attēdi nec facit ius:nec in numero actuum computatur ff.de dona.inter vir.ꝛ vxo.l.iij.§.fi. Itē alibi dicit lex qđ agricole censiti ꝛ originarij licet ab agro descedant ꝛ ad alia loca se transferant non mutant conditionē suam:sed semp in agro esse videntur.C.de agri.ꝛ censi.l.omnes oīno.ꝛ.l. cū scimus.§. illud quoq̄.sic ꝛ testis cuius testificatio ꝛ examinatio annexa est iuramento:licet a iuramenti loco recedat ꝛ ad alia loca se transferat ius ꝛ cōditio eius non mutatur. ꝛ sic facta fingitu vbi iuranit.accedit ad predicta q̄ ad tps ꝛ locū iuramēti oīa referanꝫ.quod no.Guli.in spe.de testi.§. qualiter autem.ver. quoq̄.ꝛ in preal.ver.quid si tunc.vbi dies depositionis refertur ad diem iuramenti.ꝛ in illo ver.quoq̄ dies depositiōis refertur ad diem iuramēti si forte infra terminū ad probādum iurauit ꝛ postea deposuit:vt ibi patet.ꝛ si ita est in tēpoꝛe idē dicendum est in loco.ff.de testa.mili.l.miles. §.j. ad hoc optime.l.qui domum.ꝛ.l.seq.ff.de adul. Nam.l.iul.de adul. tenet qui domum prebuit.ꝛ tamen ibi dicitur quod si in domo habitum est colloquiū de adulterio si alibi est commissum tenet: qꝛ sine colloquio cōmitti non pōt:vt ibi ptz.ꝛ p p̄dicta patet qđ locus iuramēti est cōsinandus in accusatione.ꝛ ꝑm illū puniendus falsus non ꝑm locum testificationis.ꝛ ita consuluit do.Ray.de monte Ubiano doctoꝛ Perusinus. Ista etiam faciunt ad aliam.q.disputatā.data fuit dilatio ad probandum vtriq̄ parti.actoꝛ fecit testes iurare infra dilationem: nūquid possit post dilationē deponere.videt q̄ sic per iam dicta trahitur enim depositio ad tēpus iuramēti. Examinare enim pti net ad iudicem non ad partem cui sufficit diligentia adhibita faciendo eos iurare.nec est negligentia iudicis imputanda parti.arg.c.per tuas.de testi.ꝛ.l.iusiurandum.in prin.ꝛ.§. ait pretoꝛ.ff.de iureiur.ꝛ ita determinauit Byñ.per.l.j. in fi.ff. de bono.posses.ex test.mili.vbi dicitur 'quod miles receptus ad iuramentum ad totum receptus videtur.Barto.dicit istā determinationem veram si pars interpellauerit iudicem quod testes examinet ꝛ q̄ protestetur per eam nō stare.alꝫ enim nō presumitur stare per officialem nisi sibi fuerit protestatū:vt.l. prima.C.de suscep.ꝛ archa.ꝛ.l.placuit.de fund. patri.facit qđ no.Archi.ꝛ post eum Joan.an.§.de excep.pia. libro.vj.ꝛ ita
2 no.Bar.in.l.dāni.§.sabini.ff.de dā.infec. ¶†Secūdo opponitur ad secundum dictū ꝛ videt qđ ille cui cōmittit ingsitio non possit alteri committere vices suas:qꝛ videt electa industria persone:vt.§.eo.c.fi.Sol.qñq̄ inquisitio venit principaliter in dispositione ꝛ cōmitti non potest.vt in contrario quādoq̄ venit accessorie ad collationē fiendam aliquibus:et tunc potest alteri cōmitti:vt hic.Nā hec collatio beneficiorū fienda aliquibus veniebat principaliter.cum igitur hoc cōmitti possit vt.§.c.is cui.j.respō.ergo ꝛ inquisitio eoꝝdem qbus est prouisio facienda.arg.c.accessoriū.de regu.iur.qđ enim in dispositione deducitur accessorie ꝛ incidenter non considerat sed qđ principaliter geritur.arg.c.super eo.de preben.libro sexto.ꝛ.l. prima.ff.de autoritate tutoꝝ cum simil.rationem differētie hic assignat Lau.nam qñ inquisitio cōmittitur principaliter hoc concernit publicā vtilitatē:quando vero persone puisio principaliter demandatur tractatur principaliter de priuata vtilitate.ideo hic cōcedit subdelegato.ibi non intellige tamē qđ prouisio non pōt alteri delegari qñ est facta expressio personarium:alꝫ secus quādo beneficio alieno prouideat: vt.§. eo. si is cui.libro.vj.secus si proprio.de elec.cum causam.ꝛ.c.quia
3 propter. ¶†Tertio contra proxime dicta opponitur ꝛ videtur qđ simpliciter ille cui fit commissio per papam possit alteri subdelegare:vt.c.pastoralis.§.eodē.ꝛ.l. a iudice.C.de iudi.
a Sol.quandoq̄ [a] papa in cōmittendo habet cōsiderationē ad industriam persone.ꝛ iste talis non subdelegat.vt dicto.c. finaut ad hoc non habet consideratio.ꝛ tūc secus.quomodo aūt hoc poterit apparere.ꝛ quid in dubio. dixi.§.c. si is cui. libro vj.ꝛ tangit Joā.an.in.d.c.fi.super verbo eligere.in nouel.vbi tangit quando est electa industria persone ꝛ facta fuit cōmissio sub nomine dignitatis an trasibit ad successoꝛem in digni
b tate [b].refert ibi opi.super verbo in hac parte.ꝛ vltimo ponit illam Hostien.qđ transeat.nam ex quo scribitur dignitati videtur magis electa dignitas q̄ persona:vt ibi plenius:vt tamen plenius liqueat:scilicet cum queritur vtrū qđ quis tenet facere:possit illud alteri demandare.ꝛ distingue: aut enim illud quod cōmittitur de sui natura non requirit cause cognitionem vel iurisditionem:aut requirit.primo casu aut iurisditioni adiūcitur iurisditio:aut non.Si adiūcitur:puta quia papa committit predicationē cum clausula cōtradictoꝝ ꝛc.tūc predicatio subdelegari non potest:sed si annexa est sibi iurisditio bene potest:vt.d.c.fina.§.eodem.Si autem nulla iurisditio commissa sit tunc tale ministerium committi non potest: vt.d.c.fina.§.ceterum.Si autem id quod committitur de sui natura requirit cause cognitionem ꝛ habet iurisditionem annexam.tunc subdistingue vtrum sit electa industria persone vel non:vt primo casu non possit.secundo possit.ꝛ ista vera cū quis gerit actum nomine alieno.si vero suo: tunc potest committere:vt prediri.ꝛ ita hic Paul. Sed dices videtur quod semper quando mandatur simplex ministerium possit alteri delegari.

a ¶So.qñq̄ adde q̄ plene dicit do. Jason ī.d.l. a iudice.C. de iudi.

b ¶In dignitate. Adde ter. magistra.in.c. quoniā abbas. vbi ponitur tota materia ꝛ ibi per doc. maxime per.d. meū Vbi. decium de officio delega.§.

delegari. vt in regula qui per alium. de regu. iur. lib. vj. Sol. ꝑm Jnno. in. d. c. fi. illud verum in tpalibus ministerñ: ſz que dicta ſunt de commiſſione in alium prohibita locū habent in ministerñs ſpiritualibus. puta in officio predicandi diſpēſandi penitentias iniungendi. ⁊ huiuſmodi: vt in. d. c. fi. ſimiliter ⁊ his que ſunt in iudicio ſine iuriſdi. commiſſa ſecus ſi cū iuriſdi. quia tunc ſubdelegari poſſunt. ⁊ ita no. Jo. an. in. d. c. fi. ſuper verbo in hac parte. Sed circa hoc primo querit quomodo cognoſcat vtrū iudiciales articuli ſint cōmiſſi cum iuriſdictione vel ſine. glo. prima ſentit illud dubium ⁊ ꝑm eā collige ex forma commiſſionis: ſz in dicto. c. fi. §. e. in nouel. ſuper verbo in hac parte verſi. dicunt etiā quidā ⁊c. refert opi. Jnnocē. qui dixit qō quecunq; pars iudicioꝝ cōmittatur ſemper intelligitur ineſſe iuriſditio: ſiue ſit citator teſtiū: ſiue receptor: ſiue allegationum auditor. vnde receptor poterit teſtes cogere ⁊ punire ſi falſum coram eo dixerint. Joan. and. ibi non credit iſtos iuriſditionem habere niſi ſpecialiter ſit cōmiſſa allegat quod leg. ⁊ no. §. eo. ſuper queſtionum. §. porro. ⁊. §. j. verſicu. vnde ſi forſitan. videtur autem commiſſa iuriſditio ſi in commiſſione adñcitur clauſula cōtradictores ⁊c. vel alia ſimilis per quā apparet quod cum certo miniſterio iuriſditio ſit commiſſa et talis poterit ſubdelegare articulum iuriſditionis non illius miniſterñ: vt ibi per eum plenius. ⁊ ſic iſta prima glo. dum dicit quod talis receptor poteſt teſtem cogere punire et ſimilia.

a dicit verum quando receptor eſt inder[a] quod in dubio non preſumitur niſi appareat expreſſe vel per aliquam clauſulam ſecundum Joan. an. ibi. multum tamen bis ſuis dictis obſtat iſta clemen. que de receptore ſine aliqua clauſula loquitur. et tamen appellat eum iudicem ⁊ per conſequens poteſtatē ſubdelegandi concedit. ſecundū hoc ergo videretur cum Jnnocē. dicendū quod in dubio talis commiſſio ſemper habet iuriſditionem admixtā niſi appareat contrariū. pro Joan. an. etiam multum facit prealle. c. ſuper queſtionum. ver. cum autem alicui medium ⁊c. Tangit etiam hic Pau. vtrum quod in text. dicit de articulo receptionis teſtium delegato locum habeat in alijs articulis quo ad poteſtatem ſubdelegandi. dic vt hic

4 per eum ſuper verbo receptione. ¶ †Secundo [b] quero quod
b eſt dictum de ſubdelegatione habet locū in delegato pape vt patet ex iſta clemē. vtrū ergo delegatus ab alio quā a principe poterit ſubdelegare certū articulum. puta examinationem teſtium. Pau. hic refert opi. Guli. no. Jnno. ⁊ Hoſti. diſtinguētium: quia aut ſunt omnia examinata. puta articuli interrogatoria: numerus teſtium limitatus ita qō non reſtat niſi mera facti examinatio. ⁊ hanc ſubdelegare pōt etiā delegatus alterius ꝙ principis. ſecus ſi predicta non fuerint ſic plene diſcuſſa. Lau. Tan. Ber. ⁊ Specu. dicunt quod delegatus ab alio quā a principe citationem teſtium receptionem vel alium articulum committere non poteſt: quia talia ſunt iudicialia. de proba. quoniā contra. ⁊ cauſe cognitionē deſiderant. iij. q. iij. §. iudice procedente. Item qua ratione poſſet vnum articulū committere eadem ratione duos tres ⁊ alios. ⁊ ſic totam cauſam. quod prohibet lex a iudice. de iud. facit ca. apoſtolice. de dona. ⁊ licet ꝑm Pau. iſta opiñ. videatur verior de iure precedens cōtraria de facto ſeruatur: ⁊ ſecundū eum eſt ſuſtinenda gratia dirimendarū litiū. de reſtitu. ſpolia. frequens. libro. vj. ita tamen quod ſi contra citationē contra teſtes vel articulum cōmiſſum aliquid opponatur non ipſe cognoſcat ſed delegatus: vt. d. c. ſuper queſtionū. §. quē vero. ⁊ hec ſecundū eū tenet Guli. in Spec. tit. j. §. iam nunc. verſi. ſed nunquid ſubdelegatus. ita dicit hic ad fi. cui adde qō licet ſubdelegatus alterius quā principis non poſſit ſubdelegare: tamen ſi teſtes nō ſunt de loco domicilij poteſt rogare iudicē ſub quo degūt vt teſtes recipiat ⁊ dicentur iſti teſtes recipi non delegata ſed iuris poteſtate: ſicut ordinarius rogat ordinariū cui non poſſet imperare. §. de fideiuſ. conſtitutus. ⁊ ita no. in. d. c. ſuper queſtionū. in nouel. ⁊ ibi dixi in. r. no. ⁊ plenius in nouel. ſuper gloſſa ſi ergo. vbi videas. ⁊ vide quod no. in. l. hac conſultiſſima. circa fi. C. de teſta. vbi ad iuramenta non poteſt tabellio teſtes recipere: ſed inder. ¶ †Tertio quero dicitur hic de iſtis datis ſu-

5 per receptione in cauſa ciuili quod poſſunt alijs ſubdelegare. nunquid idem erit in datis ſuper receptione teſtium in cauſa criminali. glo. ij. quod non. Aduerte in delegatione cauſe criminalis de iure canonico vtrū poſſit ordinarius delegare vel etiā delegatus. Uin. ⁊ Hoſtien. quod non. §. eo. ſuper queſtionū. §. intentionis. ⁊ ibi etiā idem ſentit Ber. in delegato pape quod non poſſit. Contrariū no. Joā. xxij. q. iij. illud. ⁊ Ber. de offi. ord. quod ſedes. ⁊ Pau. in ordinario firmat hoc quod poſſit ſecundū canones: ſed in delegato principis vtrū poſſit non clare loquitur. ⁊ magna vrget ratio quod nō poſſit: quia ex magnitudine rei commiſſe preſumitur maior fides ⁊ maior induſtria electi. C. de ſum. tri. l. inter claras. §. liquet. circa fi. et in delegato imperatoris in cauſa meri vel mixti imperij. hoc firmat Ly. quod ſubdelegare non poſſit in. l. j. in. iij. q. C. qui pro ſua iuriſdi. ſed quicquid ſit in delegato pape in cauſa criminali: tamen in delegato ſuper articulo receptionis teſtium cauſe criminalis teneas quod non poſſit ſubdelegare. qō firmat hic Paulus per hunc textū a contrario ſenſu inquātum loquitur in ciuili. Nam inter ciuiles ⁊ criminales multe ſunt differentie quo ad modū procedendi quo ad litigantes: quo ad iudices: quo ad modum procedendi quo ad teſtes ⁊ quo

6 ad alia vt hic per eum. ¶ †Quarto quero ⁊ ingredior gloſſam magnam. ad cuius euidentiam premitte quod in literis beneficialibus quedam ſunt clauſule que ſonant in monitionem quedā in conditionē prime: que ſonant in monitionē ſunt ille que tacite inſunt rei in diſpoſitione deducte. puta idoneitas in clerico que in multis conſiſtit: vt. §. de elec. cū in cunctis. iſte

c ſi in literis exprimantur puta mandat prouideri ſi eſt idonee ⁊c etate moribus ⁊ ſcientia non faciunt gratiā conditionalē ſed monent ordinariū quid agendū ſit. Ad hoc optime. l. muto. §. ſub conditione. de tutel. ⁊ per hoc alibi dicit Jnnocen. quod ſi papa cōmittit cauſam ſub hac forma quod ferat ſententiaz pro gaio. ſi debitū probauerit valet talis ſententia etiā ſi debitū non probauit quia iſta expreſſio ſi probauerit ⁊c. non fecit conditionē: ſed monitionē. ideo eius defectus non vitiat ipſo iure. Ad hoc vide quod no. Barto. in. l. iij. ff. de leg. primo. ille vero dicuntur ſonare in cōditionem que non inſunt tacite ſed

a veniunt extrinſecus puta prouideas ſi ſit doctor iuris canoni ci vel de tali loco oriundus. ⁊ ille vitiant prouiſionem niſi ſint vere ⁊ ita dicit glo. in prin. ſz quod defectus clauſule que ſonat in monitionē qz nō dat nouā formā mādato nō vitiat ipo iure ſecus qñ ſonat in ꝙditio. que verba no. Hoc ergo ꝑmiſſo quero vtrū qñ eſt appoſita clauſula que ſonat in altero expredictis. ſ. in monitionē vel conditionē teneat prouiſio executo-

b ris ſine cauſe cognitione. Jn gloſ. ſunt quatuor opiñ. Prima eſt ꝙ pōt eligere alterā ex ꝑdictis vijs ⁊ ita dicit ibi tamē dicit Jnno. ⁊c. Idem dicit ſi nulla ex predictis clauſulis ſit expſſa. Secunda eſt opi. in clauſula que ſonat in cōditionē vtrū p talem prouiſionē tollat vel ledat ius alicuius necne. ⁊ ita dicit

7 ibi demū. Jnno. alios ⁊c. ¶ †Tertia eſt opi. qō ſiue ſonet in

c monitionē ſiue in conditionē tenet prouiſio nō ꝑmiſſa cauſe cognitione. Ultimo videt approbare ſcām opi. ſ. ſi tertiꝰ poſſit ledi vel nō ibi. ſecus ſi dicatur i literā ⁊c. ⁊ credo eā verā. nā quantūcunq; verba literaꝝ ſint late concepta. tū in auferenda poſſeſſione tertij eſt plena cauſe cognitio adhibenda alias puniretur etiam qui autoritate iudicis minus iuſte alterius poſſeſſionem occupauerit lege meminerint. C. vnde vi. ⁊ ibi per Barto. ⁊ in. l. iuſte. de acqui. poſ. Nam ſi tertius cuius intereſt impedit executionē ſententie que fit in beneficio vacante. vt. c. veniens. de teſti. ⁊ ibi per Jnnocen. multo magis debet ipedire prouiſionē executoris pape qui etiā poteſt aſſumere ſi volue rit partes iudicis. vt in iſta glo. Iſta tū diſcuſſio ⁊ inueſtigatio conſiſtit magis in ſubtilitate ꝙ in vtilitate. Nā ſi ſine cauſe cognitiōe proceſſerit ⁊ puiderit. ꝓbata poſtea falſitate monitiōis vel conditionis prouiſio retractabitur. de re ind. cū oliz licet aliter ⁊ aliter. Et ex hoc qō alius cui affertur preiudiciuz ſit vocandus innuitur ꝙ tales litere ad prouidendū de beneficijs vacantibus vel vacaturis extendantur ad beneficia que non vacant de facto: ſed de iure. quod tenet Compo. ſupra de reſcrip. c. capitulū. Similiter ⁊ legati de latere talia beneficia conferre poterunt ſz etiam ſint ad papam per negligentiā devoluta. ⁊ etiam ſi ſint per aliquem de facto occupata. vt notat Hoſt. §. de preben. venerabiliter. vocatis tamen poſſeſſoribus ⁊ ſuper hoc cauſe cognitione premiſſa: vt. c. conquerente. §. de reſtitu. ſpolia. ⁊ ita hic Lan. ego in talibus beneficijs de facto poſſeſſionis an poſſint executores ad prouidendum ſe intromittere. aliter dixi in. c. fi propter. §. de reſcri. in. ij. q. principali. vbi audeo tenere contrarium. Petrus.

¶ De officio iudicis ordinarij. Rubrica.

1 ¶ Priuilegium clericale pretextu cuius clerici leuius delinquere dicuntur qualiter limitandum ſit.

2 Priuilegium clericale non perdunt clerici licet enormiter delinquāt: ſed aliter puniuntur.

3 Delegatus pape ſi ſua iuriſditione abutitur contra formam c. ſtatutum. de reſcrip. lib. vj. an ſuper hoc epiſcopus habebit ſe intromittere.

4 Predicatores minores ⁊ alios huiuſmodi exemptos quorū notoria delicta diocēſim inquietant poſſunt epi coercere: nec ob id dicuntur violentiā cōmittere: ſed quietem.

¶ Est inder. adde iudicem poſſe punire teſtē coram eo falſuz deponē tē. l. nullū. C. de teſti. vbi ibi p doc.

¶ Sco quero. Adde que dicūt doc. marie Soder. in. l. more. ff. de iuriſ. om. iud. ⁊ in. d. l. a iudice. C. de iudi.

¶ Si eſt idone⁹. Adde do. Feli. in c. oudum. in. viij. col. ver. iij. cōcluſio. de ꝓſum. Feli. in. c. cām in. iij. colū. cir. me. de re iudi. alex. in ꝙſil. cxxviij. in. ij. vol.

5 Episcopi vtrum ꝛ quando possint ex officio procedere cōtra clericos in criminibus.

VT clericoꝝ. No. ꝙ clerici ꝑtextu priuilegij clericalis lenius delinquūt. Istud autē priuilegiū consistit in multis. sunt enim exēpti a iurisditiōe se-
a culari[a] ꝛ immunes in personis ꝛ rebus ab eoꝝ
b vexatione: vt. c. si. de vi. ꝛ bo. cle. ꝛ c. si diligēti. de fo. ɔpe. [b] Cōtra iniiciētes ēt man⁹ iipsos emanauit cōstitutio si quis suadente. xvij. q. iiij. quam glossatores limitant tribus modis. primo quando esset clericus fugitiuus quem creditor posset impune capere: vt not. Inno. in. c. vt fame. de sen. excom. Secundo quando reperiretur inflagranti crimine: qꝛ tunc potest personaliter detineri ꝛ capi. vt not. Ber. in. c. cum non ab homine. de iud. Tertio si est feudatarius laici ꝛ rebellis sibi cōtra legem feudi. potest enim per spatulas capi ꝛ retineri. vt no. Inno. s. de foro compe. Uerum lau. horum neutrum credit verum: quia regulam generalem illius constitutionis si quis suadente non reperit in istis casibus limitatam per aliā constitutionē. ergo est precise standum qd tenet Hostie. ꝺm eū in dicto. c. vt fame. Ego credo Innocē. ꝛ Ber. in predictis verius dicere: quia illa constitutio non punit omnem iniectio-
c nem manuum sed dolosam. [c] dum dicit suadente diabolo. qd verbū capiētibus in ꝑdictis casib⁹ nō adaptaṫ cū capiāt iure in similibus ꝑmittente causa iuris sui vel publici conseruādi ꝛ iuris autoritate. ergo impune: vt. l. gracchus. C. de adul. Nā captura ꝛ detentio persone de iure generaliter prohibetur. C. de priua. car. l. j. ꝛ l. extet quod me. causa. ꝛ l. ob es. C. de actio. ꝛ ob. ꝛ tamē in predictis casibus permittiṫ. promptū est ergo iura iuribus concordare: vt. l. j. C. de inoffi. do. ꝛ absurdū esset ꝙ familia potestatis repiens clericū cōmisisse homicidiū non posset fugientē capere ꝛ ad suū iudicem ducere. ꝛ remaneret
2 delictū impunitū contra. c. vt fame prealle. ¶ Secundo not. ꝛ collige qd clerici propter enormia que cōmittunt nō perdunt priuilegiū clericale: sed aliter puniunṫ. de quo dic vt. s. de sen. excō. perpēdimus. ꝛ de priuil. ex parte. ꝛ d. c. si. de vi. ꝛ bo. cle.
3 ¶ † Tertio no. qd ad ep̄os spectat correctio ꝛ punitio delictorū. sunt enim loco presidū qui purgare debēt prouinciā malis hominibus. nec distinguiṫ vnde sint: vt. l. preses. ꝛ l. congruit. de offi. ꝑsi. ꝛ s. e. ti. c. j. hinc sumpta occasione Lau. plene prosequiṫ vtrū exēptor corriget si delinquant in suo territorio dato qd sint exēpti ɔ tenorē. c. j. de priuile. lib. vj. Et nunqd ɔ delegatū pape abutentē iurisditione ɔ. c. statutū. de rescrip. li. vj. Et
4 nunqd cōtra ꝑdicatores ꝛ minores † grauātes ecclesias parochiales in retinēdo portionē eis debitā ɔ cle. sup cathedrā. de sepul. arguit qd ɔ tales nō possint se epi ītromittere. de offi. le. si quando. ꝛ c. pastoralis. de offi. lega. studuisti. de iudi. cū venissent cū si. Soluit quod de his ꝛ similib⁹ possit se intromittere ep̄s declarādo ex suo officio talia nō posse vel debere fieri. nā illa declaratio sup iure vel cōsuetudine non requirit iuris ordinē nec partis petitionē: vt no. Inno. s. de consue. cū inter. ꝛ ibi per ddo. credo hoc verū. s. qd possit ordinarius ꝓhibere ꝛ resistere ɔ tales exemptos. non solū vt dicit Lau. verbaliter: sed de facto non per modū exercitij iurisdi. contra tales. hoc enim nō possunt nisi in casibus a iure ꝑmissis sicut est in. c. ad abolendā. de here. ꝛ cle. qꝛ regulares. s. de sup. neg. ꝑ. cū multis similib⁹. Si ergo ꝓpter exemptorū delicta notoria turbaṫ quies diocesis possunt epi eos coercere ꝛ non dicunṫ violentiam cōmittere sed quietē suā defendere. facit. c. dilecto. de sen. excō. lib. vj. coerceat ergo eos de facto nō iuris cēsura quā exercere nō possunt in tales: vt dixi. ꝛ ista est mēs Lau. facit in autē. vt iud. sine quoquo suf. ꝑ. nolumus. coll. ij. ꝛ qd no. Ioan. an. de iudice delegato pape delinquente in ꝓcessu cause. in. c. si. s. de rescrip. ꝛ ex. in autē. qua in ꝓuincia. C. vbi. de cri. agi oportet. ¶ Quarto no. qd dicit litera vigilanter intēdāt. nā agēdo solicite dicit lex ꝙ ista facile obtinebit. facit pal. l. cōgruit. tacēdo enim videṫ cōsentire. xliij. di. sit rector. ꝛ de eoꝝ manibus ꝛc. s. de offi. ordi. irrefragabili. ¶ Quinto no. qd dicit officij sui debitū ꝛc. ꝙ epi possunt in criminibus ꝓcedere ex officio cōtra clericos qd qn sit verū. Lau. hic distinguit qꝛ aut loquimur in papa ꝛ tūc pōt tā sup iurib⁹ ecclesiarū. s. de testi. olim. ꝛ vt ecbn. vt nostrā. ꝙ sup pctō. s. de iud. nouit. aut loqmur in alio ꝛ tunc aut vult inqrere ad priuatū cōmodū ꝛ nō pōt regulariter qꝛ cōgruis actionibus est agendū. s. de lib. ob. c. j. fallit qn est preclusa via agendi ꝓpter dolū partis extorquentis iuramentū. s. de iureiur. ad nostrā. ij. ꝛ. c. quēadmodū. aut vult inquirere ꝓ iure tangente principē ꝛ pōt. C. de bo. va. l. j. ꝛ vult. lib. x. aut vult inqrere fauore rei publice ꝛ tunc aut loqmur in delegatis aut in ordinarijs. Primo casu oportet ꝙ ꝑmo ɔstet de infamia generali. s. de accu. qliter. i. nisi aliud appeat ex tenore mādati: vt no. in. c. cū oporteat. de accu. vel nisi ille contra quē inquiriṫ hāc exceptionē nō precedentis infamie nō opponat. s. de accu. c. j. ꝛ ij. li. vj. Si vero loqmur in ordinarijs vtrū debeat ꝓcedere necessaria infamia. hoc vide per eū qui tangit vtrū in inquisitione seruabiṫ iuris ordo. de his vide ꝑ Bart. in. l. ij. ꝑ. si publico. ff. de adul. ꝛ l. diuus. de custo. re. ꝛ de pur. ca. cū dilectus. per Inno. ꝛ d. c. ad nostrā. de iureiur. vbi oīno videas. Querit Lau. quis exemit clericos a iurisdi. imperatoris cū prius sibi subessent saltē in puncto natiuitatis. dicit qd summus imperator. i. deus ꝛ ratio naturalis: vt patet. xcvj. di. cū ad verū. ꝛ. c. duo sunt quippe. ꝛ cap. si imperator. Itē etiam inferior imperator. in auten. vt cler. apud propri. epi. ꝛ in auṫ. de sanctis. epis. per totum. de hoc per Innocen. de maioritate ꝛ obe. si quis.

a ¶ Seculari. aduerte qꝛ clericus qui falso corā iudice seculari ꝺposuit ꝑ eū puniri pōt: vt ꝑ bal. in. l. nullū. C. de test. ꝑ illā. l.

b ¶ Foro ɔpe. addē text. in. c. si iudex laic⁹. de sen. excō. lib. vj. ꝛ ibi ꝑ doc.

c ¶ Sed dolosam. Adde panor. in c. cū nō ab hoīe. i ij. col. circa fi. ꝛ in ꝑn. se. extra de in.

d ¶ Mētio. limita istud non procedere qn primum bñficiū esset inutile qꝛ nō dicitur bñficiū. ita dicit Bal. in. l. j. in pe. col. C. cōia de leg. ꝛ ꝑ hoc facit illd qd habeṫ in arg. in cap. ex pte. B. de foro cōpe. vbi impetratio qn aliqd falsum impetraṫ nō vitiat rescriptū si illd narratū sit lꝫ falsum nō ꝑ hoc īpediat victoriā īpetrantis in eo ꝙ petit. vide ibi ꝑ docto.

e ¶ Itē legat⁹. De ptāte legati vide pulchre Feli. i ca. ad eminentiā. l. j. colū. extra de sen. excom.

1 ☞ Beneficiū secūdum impetrans nulla de primo beneficio facta mentione reddit pape collationem nullā. ꝛ idē dicendū de delegato pape potestate in beneficijs conferendis. taciturnitas tamen ipsius beneficij non vitiat alterius collationem. ibi. n. 1. 3.

2 Beneficiū aliquod impetrans debet de eo mentionē specialē facere nominando eius circunstantias ꝛ conditiones.

1 ET si ab apostolice. † Not. qd sicut taciturnitas ꝛ suppssio beneficij impetrātis aliud reddit nullā collationē pape. ita ꝛ legati sui cuius potestas est multū hodie limitata in beneficijs conferendis: vt. s. de offi. leg. c. ij. ꝛ in glo.
2 penulti. cum qua omnes concordant. ¶ † Secundo not. quod debet in impetratione fieri de beneficio qd quis obtinet men-
d tio [d] specialis. non ergo sufficit generalis: vt in glos. in hoc approbat ꝛc. debet ergo expresse nominare ipsum primum beneficium ꝛ eius circunstantias ꝛ conditiones ꝛ omnia que possent mouere facilius principem ad gratiam concedendam vel denegandā. nam cum tales impetrationes sint ambitiose debent stricte interpretari: vt supra de prebē. quāuis libro sexto. similiter in literis ad lites non sufficit expressio generalis. supra de dolo ꝛ contuma. ex literis. ꝛ de re iudica. inter monaste-
3 rium. cum ibi no. ¶ † Tertio no. quod taciturnitas ꝛ suppressio beneficij non vitiat alterius collationē quā prepositio ꝛ legati sui similiter non vitiat presentationem patroni qui bene poterit presentare habētem aliud curatum quod vacabit per adeptionem secundi: vt. c. de multa. de preben. adde tamen casum specialem capitulo ordinarij. ꝑ. in conferendis. de officio ordi. libro sexto. vbi in collatione fienda alicui plurali aliqua specialitas inducitur per illum text. Querit glo. tertia vtrum istud capitulū intelligatur de collatiōe legati facta motu proprio. Certum est enim quod si per papam fieret collatio motu proprio esset valida non obstante quod in collatione tali non fuerit facta mentio alterius beneficij quod haberet gratiosus vt supra de prebendis si motu proprio. libro sexto vtrum ergo idem sit in collatione facta motu proprio per legatum magna est altercatio inter modernos. Ioan. and. tenet quod valeat. Ioan. monac. contra. vt glo. Pau. hic allegat per Ioan. and. illam decre. collatio. s. de offi. lega. que impetrantem necessitat ad expssionem beneficij quod obtinet: non est ergo qd sibi imputari possit si legatus motu ꝓprio sibi cōfert. ergo puniri sine culpa graue est. lvj. dist. satis ꝑuersum. Itez facti possessio impedit impetrationē beneficij: vt. c. cū nostris. de conces. ꝑbē. sed non collationē. de ꝑben. c. licet episcopus. lib. vj. ꝑ Ioan. mona. allegat dictū. c. collatio. quod indistincte irritat collationē legati si nō fuerit facta mentio ꝑut ibi dicitur. Itē lega-
e tus [e] nō est solutus legibus sicut est papa. de constitu. ca. ꝑmo coniuncto. c. ꝓposuit. de conces. ꝑben. non mirum ergo si plus operatur motus ꝓprius pape quā legati. hanc opi. vt ipse dicit tenet etiā Archidia. in dicto. c. si motu ꝓprio. hanc etiā tenet Lapus. idem Matth. ꝛ Zen. secundū quē ad quid fuisset edita specialis cōstitutio in papa cōferente motu ꝓprio: vt dicto. c. si motu ꝓprio. ꝛ cle. si romanus. de ꝑben. Land. non tangit. Steph. hic tenet opi. Ioan. and. dicens quod ratio illa qd papa est solutus legibus nō legatus. nō facit ad ꝓpositū: quia nullo iure cauetur quod habenti vnum beneficiū non possit conferri aliud: imo potest: vt. c. de multa. cum simi. bene autez cauetur iure quod taciturnitas impetrantis vitiat collationē pape ꝛ legati: vt hic: sed collatio facta motu proprio: quia hic nulla est impetratio non debet esse irrita a legato facta quem iste textus equiparat pape quo ad collatiōem irritandā: multo magis debet equiparari quo ad eam validandam postquam non potest in aliquo notari ambitio. surreptio igitur impetrantis non iuris prohibitio vitiat collationem factam

habenti

habenti aliud. que surreptio cessat vbi collatio facta est motu proprio legati. banc opi. glo. tenet Jo. de ligna. ⁊ Jo. de santis. vt hic per eum. Petrus.

De procuratoribus. Rubrica.

1 Procurator vtrum ⁊ quomodo possit quis in sui absentia constitui.
Et ibi in quibus possit quis constituere procuratorē: ⁊ quotupler sit cautio. nu. 2. ⁊ nu. 3.
4 Procurator vtrum sola literarum receptione cum scientia videatur consentire bis que in literis continentur ⁊ quomodo probandum sit qō scienter eas receperit. ⁊ nu. 7.
Et ibi vtrum ⁊ quando patientia sola habeatur pro cōsensu.
5 Obligatio vtrum ⁊ quando impediatur contrabi per protestationem.
6 Procurator qui mandatū acceptauit an ⁊ quando possit cōpelli precise dām suum defendere.

Instrumento. Nota qō pōt cōstituī procurator in absentia transmittendo sibi literas vel instrumētum. huic autem instrumento si est publica manū confectū creditur si est absq; suspitione ⁊ producens sit bone fame licet factum sit in longa regione: ⁊ de cōficiente nulla habeatur noticia: vt habetur in Spec. de instru. edi. §. restat. versicu. sed quid si producitur. literis antē an credatur. dic quod sic si habent sigillum publicum alicuius ciuitatis communis vel domini: vt. l. si publicanus. de publi. ⁊ in auten. vt nulli iudi. §. si quis vero comprehensorum. colla. ir. aut non habent sigillum publicum: aut litere iste approbātur ab aduersario: vt. l. si procurator. ff. eo. aut non sunt approbate. ⁊ tunc non facerent fidem nisi alio modo approbarentur: vt. C. de lati. liber. tollen. l. j. qualiter autem fiat ista approbatio. dic quando habēt testimonium publicum: vt. l. si qua per calumniam. C. de episcopis ⁊ clericis. vel probatur per testes qui viderunt dominum sigillare: vt dicta. l. si procurator. ⁊ l. sed si quis ex signatoribus. ff. quemadmodum testa. aperian. Et ex hoc vltimo dicto inferas quod mandatum potest pbari per testes domino absente ⁊ ei preiudicat do. Joan. de santu. hic plene tangit referens opi. legistarum super hoc. de quibus in. l. prima. C. eo. ⁊ l. non solum. §. qui alieno. ff. eodem. et
2 dicta. l. si procurator. eodem titulo vbi tangit Barto. ¶† Secundo nota formā cautionis: scilicet in causis suis ⁊c. vtrum autem ista constitutio sit simpler extendat se etiam ad futuras causas. Pau. hic quod sic per. l. fina. C. que res pigno. obligari possunt. Accur. not. contrarium in. l. omnium. ff. eod. cuius opinionem sequitur Barto. in. l. damni. §. si is qui. ⁊ ibi not. ff. de damno infecto. ⁊ per hoc quod ter. dicit suis patet quod in alienis non potest quis constituere procuratorem nisi lite contestata. vel habeat specialiter in mandatis: vt. §. eodem. ca. primo. libro. vi. ⁊ ibi de certis alīs personis que constituūtur in causis non suis: vt pater in causis filiorū ⁊ prelati in causis
3 ecclesiarum. dic vt ibi. ¶† Tertio nota quod dominus cauet in instrumento vel literis pro suo procuratore. de qua autem cautione loquatur iste ter. nam multiplex est cautio. quedam enim est cautio de iudicio sisti. id est quod vsq; ad finem quis manebit in iudicio. ⁊ bāt vtrum prestare teneatur hodie qui suo nomine conuenitur. dic vt. l. sciendum. ff. qui satisda. cogan. ⁊ l. iul. eodem titulo quedam est cautio de iudicato soluē do. ⁊ banc prestat qui conuenitur nomine alieno non suo: vt institu. de satisda. §. sed hodie. quedam est cautio rati. et banc prestat procurator actoris quando dubitatur de mādato: sed vbi est certum non tenetur ad ipsam: vt legitur ⁊ notatur in. l. prima. C. eodem. ⁊ C. de satisda. l. prima. procurator vero rei ad istam cautionem de rato regulariter non tenetur: quia sufficit illa de iudicato soluendo. fallit in certis casibus in qbus per istam de iudicato soluendo non esset plene actori consultum: vt. l. nō solum. §. si status. ⁊. §. est ⁊ casus. ⁊. §. penultimo. ⁊ l. pomponius. §. sedis. ff. eodem. Item ⁊ in causis spiritualibus secundum quosdam: vt no. Hostien. s. de officio delegati. coram. Sunt ⁊ alie cautiones de quibus hic per Pau. Ad propositum ergo de qua cautione loquatur iste ter. dico quod loquitur de cautione de iudicato soluendo quam debet prestare procurator rei veniens ad defensam a qua dominus in instrumento vel literis procurationis potest suum procuratorem liberare cauendo pro eo debito modo: vt hic dicitur. que autem erit forma huius cautionis. dic vt colligitur ex §. si vero aliquis. instituta de satisdation. et in Speculato. de procuratoribus. §. vt autem. versiculo si autem: sed hic est aduertendum posito quod procurator sit a domino releuatus ab illo onere satisdandi in instrumento procurationis vtrum procurator teneatur saltem nuda cautione promittere. Specu. in titu. de satisda. §. expedito. circa princi. §. tenet quod non. Sed contra hoc opponitur: quia fideiussoria obligatio non potest esse sine principali. vt. l. fideiussor obligari. ff. de fideiusso. sed si procurator non se obligat saltem de nuda cautione obligatio fideiussoria quam facit dominus non adheret alicui. ergo inefficax. vt. d. lege fideiussor. Barto. formatistud contrarium super rubrica. ff. iudicatum solui. ⁊ ponit multas so. ⁊ finaliter illam Ja. de are. qui dixit quod modus releuandi procuratorem potest esse duplex. Uno modo quod dominus promittat pro procuratore suo notario recipienti nomine omnium quorum interest ⁊ det fideiussores notario: ⁊ tunc sufficeret: quia hic esset principalis ⁊ fideiussor. vt. l. si defunctus. ff. eodem. Alio modo releuatur quod dominus ipse promittit simpliciter nec dat fideiussores. ⁊ hoc non sufficit nisi procurator caueat postea saltem nuda cautione. vt. l. prima. §. exigere. de magi. conue. ⁊ hec opinio sibi placet per. l. tribus. ff. de vsufructu earum rerum que vsu consumuntur. ⁊ dicta. l. j. §. si quando. vt legitur ⁊ notatur in ea. Aduerte tamen: quia licet procurator illo casu dicatur principalis: tamen prius contra dominum qui pro eo fideiussit fiet executio ⁊ contra ipsius fideiussorem in subsidium. quia ipse revera est principalis. in auten. de fideiusso. §. primo. facit. §. de pactis. l. fideiussoris. cum. l. sequenti. ⁊ l. de die. §. qui mulierem. qui satisda. cog. nisi eēt procurator in rem suam. arg. legum predictarum. dicit etiam ibi Bar. quod si principalis qui vult relevare suum procuratorem non est soluendo nec possidet immobilia. nō est idoneus fideiussor. vt not. in auten. de exhi. et introdu. re. §. sancimus. Et hec sint dicta de exoneratione procuratoris rei in instrumento sue constitutionis procurator autem actoris vtrum possit releuari in instrumento procurationis a cautione de defendendo. Spe. in ti. de satisda. §. expedito. v. item queritur. vī dicere quod non. Bar. tenet contrariuz super dicta rubrica vbi in fine dicit qō promissio facta per procu. in instrumento per dominum non sufficit substituto. vt. l. si ante acceptū. ff. iudi. sol. Et ideo cōsuetudo ē i instrumento qō dīs ipse promittit p suo procuratore ⁊ p substituto ab eo. ⁊ ista sufficiāt de ista eautione de qua ter. loquit. qbus adde qō
4 de ipsa tāgit dīs meus in. l. j. C. de satisda. ⁊ ibi per Cy. plene
a ⁊ per. d. Jo. de san. hic. ¶† Quarto no. quod procurator recipiendo scienter instrumentum vel literas procurationis videtur consentire bis que in literis scripta sunt. sola ergo receptio cū scientia obligat etiā si non appareat aliter de ipsius intentione ꝑm zen. Sed dices quomodo ꝓbabitur qō sciēter receperit. dicit laud. ꝙ eoipso quod ipsas literas de libertate recepit apertas ⁊ nomē est scriptum in eis secus si clause erāt vel alias ipse inde liberat⁹ eas recepit ar. ff. de pigno. l. fideiussor. §. pater. seī. ⁊ de transac. ex literis. forte non esset malū dicere quod probata presentatione sibi facta per partem talis etiam non probata aliter lectione ipsarum ex retentione ipsarum penes se presumatur de ipsarum tenore habere plenam noticiam ar. c. constitutus. s. de testi. tutū tī esset facere presentationem solenniter iuxta formā cle. causam. s. de elec. Quidā colligunt hic quod sola patientia habetur pro consensu: sed hic non est simpler patientia sed coniunctus actus. l. receptio literarum: vt in glos. si. alias contra vt. l. si filius. §. inuitus. de procura. laud. hic inducit ad. q. de illo qui volens pro sua representatione coram iudice satisdare dixit isti. A. ⁊ B. qui sunt hic pro me fideiubent. ⁊ ita scripti sunt per notarium in libello ipsis tacentibus: quia an sint obligati videtur quod non quia fideiussor obligatur verbis: vt. l. blandicijs. C. de fideiusso. ⁊ man. refert aliquos dicere contrarium per. l. cum ostēdimus. ff. de fideiussoribus ⁊ heredibus tutorum. vbi fideiussio apud acta siue coram iudice sufficit sine verbis. ⁊ illum casuz Bartol. enumerat inter alios in quibus fingitur stipulatio in. l. prima in prima oppositione. ff. de verborum obligationibus ex quo sentit quod ille ter. non inducit specialitatē aliquam in pupillo: vt quidam dixerunt per. l. omnes. §. in hac. C. de episco. ⁊ clericis. vbi presentes ⁊ tacentes non obligātur nisi expresse dicant se velle obligari. ¶† Sexto nota quod pro
5 testatio impedit obligationem contrabi. quod est verū si post ipsam non interuenit actus protestationi contrarius. alias secus: vt capitulo cum. ad. ferrariensis. de constitutionibus. non est autem actus contrarius retinere penes se instrumentum vel literas sibi presentatas post talem protestationem: vt in glossa quinta. Et facit ad questionem si fideiussor super futuro mutuo protestatur creditori ne mutuet illi pro

¶ Quarto nota. Adde ter. illū singu. in. l. si filiusfa. ff. ad macedo. ⁊ q̄ dicit alex. ꝑ si. lxxviij. col. j. v. corroborant. in. j. vo. ⁊ in ꝑ sil. cxlvij. col. iij. circa fi. ī. ij. vo. feli. ī pe. decre. in vj. col. ⁊ Feli. in. c. nōne. i. iiij. col. v. fallit. iiij. de presump. ⁊ ī. c. ij. ī. vj. col. ō fide instru. alex. ī. l. non solū. §. morte. ī. xj. col. ⁊ seq. ff. de opernoui nuncia.

quo fideiussit quia fideiubere non intendit. an illa ptestatio
6 impediat obligationē. dic vt no. in l. titius. ff. eo. ti. ¶ Opponitur. dicitur hic quod procurator qui acceptanit mādatum cogitur precise dominum defendere: sed contra de. l. mutus. §. vlti. ꝛ l. seq. ff. eo. Solu. iura variant. quedam enim dicūt precise quod non compellitur: vt. l. inuitus. C. eod. quedam qō sic quedam aliter pronident. ꝛ ideo glo. que incipit licet enim ꝛc. distinguit vt in ea patet ꝛ darius Accur. in. l. sed ꝛ hec. §. pretor. ff. eo. ꝛ Ly. in. l. inuitus. in. v. q. C. eo. regula enim est quod non compellitur. fallit cum dominus satisfecit pro eo presente ꝛ consentiente: vt. l. si defunctus. ff. eo. vel pro absente ꝛ ignorante. qui tamen per instrumentum vel literas certior factus est ꝛ tacuit: vt hic patet. ꝛ sic sunt casus in quibus quis precise cōpellitur ad factum contra regulam qua cauetur quod quis ad factum precise non compellitur sed sufficit quod succedat obligatio ad interesse. de quo plene per Bart. in. l. stipulationes non diuiduntur. §. celsus. de ver. ob. Esset etiā hic tractandum vtrum procurator constitutus ad certā causam vel generaliter a sententia contra eum lata teneꝫ appellare. ꝛ in causa appellatiōis dominum defendere marime in casu hui⁹. c. ꝛ in alīs in quibus in causa principali compellitur. de quo dic vt
7 no. s. e. nō inuste. ꝛ per Ly. ꝛ post eum Bal. in. l. inuitus. C. e. vbi plenissime. ¶ Secundo oppo. dicitur hic qō taciturnitas suscipientis instrumentū vel literas procurationis habeꝫ p cōsensu contra. imo pro dissensu: vt. l. filius. §. inuitus. ff. eo. So. vt in glo. fi. vnde sumpta occasione hic optime applicatur illa
a materia: vtrum ille qui tacet videatur consentire [a] vel dissen-
b tire. Nā iura diuersimode de hac materia loquuntur ꝛ ideo [b] dic vt no. Ly. in. l. inuitus palle. ꝛ Bar. in. l. que dotis. sol. ma-

a ¶ Consentire. ad de ter. ꝛ docto. in c. nonne bene dicimus. de psum.

b ¶ Et ideo. adde ad istā materiā q̄ plene dicit Felī. i c. nōne. in. ij. co. et iij. se. extra de p̄sum. in. c. cū oēs. in. vj. col. de ꝓsti. ꝛ in. c. ij. in. ij. col. de ꝓscriptionib⁹.

1 ☞ Causarum genera quot sint.
2 Clausula generalis iuncta his que speciale mandatum requirunt similia cōplectitur nec extenditur ad maiora ꝛ grauiora. Et vtrum ꝛ quando clausula generalis maiores causas ꝛ personas includat q̄ exprimantur. nu. 3.
4 Causa grauior etiam vocatur cum quis in personaz electi vel eius cui facienda est prouisio crimina vel defectus opponit.
5 Procurator vtrum possit interuenire in causa criminali si ad hoc habuerit speciale mandatum.
Et ibi quot modis criminaliter agi potest.

1 ¶ Non potest. † Pro clariori intelligē-tia. c. premitte quod no. hic Lau. quatuor esse genera causarum. quedā maxime: vt causa fidei. de bap. maiores. quedā minores sicut epatuum ꝛ maiorum dignitatū. de elec. q̄nis. li. vj. q̄dā medie. vt cause beneficiales ꝛ spirituales. de cri. fal. c. fi. vbi plene per Hostiē. quedam
2 cause iferiores vt ciuiles ꝛ pecuniarie. ¶ † No. quod clausula generalis post expressionem casuum qui requirūt speciale mādatum includit consimilia: non maiora. ad hoc. s. de preben. si apostolice. ꝛ de rescrip. sedes. ꝛ de vino tritico ꝛ oleo lega. l. fi. in fine. ꝛ. s. de elec. scriptum ꝛ hoc est verum quādo generalis clausula adiungitur his que requirunt speciale mandatū: tūc non extenditur ad maiora ꝛ grauiora. vbi vero de talibus nō queramus clausula generalis post expressionem alicuius cause vel persone complectitur maiores causas ꝛ personas expressis: vt no. Joan. an. post Innocen. ꝛ docto. s. de rescrip. sedes. nisi odium abutentis aliud inducat: vt ibi. ꝛ ita vult glos. pe. ꝛ clarius pau. circa fi. minus ergo operatur generalitas subsequens post enumerationem certorum casuum circa casus qui exigunt mandatum speciale quam circa alios non eiusdē nature. nam vt dicit Pau. procurator simpliciter cōstitutus omnes casus tractare potest: vt. l. j. ff. eo. ꝛ sic expressio non minuit potestatem ex officio competentem. arg. l. quesitum. §. fina. ff.
2 de fun. instr. ¶ † Sed hic queritur [c] si post expressionē aliquo-
c rum casuum ad hoc vt sub clausula generali veniant maiora ꝛ grauiora. vtrum sufficiat dicere ꝛ generaliter ad omnia alia etiam maiora ꝛ grauiora quam sint expressa. d. Joā. de fantu. dicit quod non sufficit nisi eorum aliquod exprimatur. nam sicut non sufficit in genere dicere constituo te in causis omnibus etiam requirentibus mādatum speciale nisi aliqua exprimantur: vt. c. qui ad agendum. s. eo. lib. vj. ita non sufficit sub generali clausula habere generaliter mentionem de grauioribus nisi aliqua exprimantur vt sic eiusdem necesse sit compa-
4 ratinum cuius est positiuum. ¶ † Secundo no. qō opponere crimina vel defectus in personam electi vel eius cui est prouisio facienda numeratur inter causas grauiores. ꝛ hoc ideo qꝛ tale exceptionem obiiciens ꝛ in ea deficiens punitur: vt in glo.

c ¶ Sed hic queritur. adde que dicit do. Abb. in. c. sedes. i. ij. col. circa fi. extra ō rescriptis.

antepe. ꝛ hinc est quod crimina sic obiecta debent per circūstātias declarari sicut si essent principaliter intentata: vt no. s. de elec. vt circa. libro. vj. ꝛ Barto. in. l. j. ff. de excep. ꝛ hoc est verū cum opponuntur. in constitutione vero procur. sufficit generale mandatum ad opponendum crimina. vt hic in gloss. iiij. Et idem Pau. addens vtrum sufficiat habere mādatum ad opponendum vt probare possit. remittit ad Spe. in ti. de procura. §. primo versiculo sed nunquid sufficit. ꝛ verficu. sequendoc. hic scribentes vltra glo. quam nihil dicunt ideo eorum di
5 cta aliter non recito. ¶ Sed op. innuit text. qō in causa criminali potest internenire procurator si ad hoc mandatū habuerit speciale: sed contra de. c. veniens. s. de accu. Solu. dic quod de crimine agitur multis modis: quādoqꝫ ciuiliter: quādoqꝫ criminaliter. quandoqꝫ per viam exceptionis. quandoqꝫ per viam accusationis inquisitionis vel denunciationis. Primo casu quandoqꝫ ciuiliter. dic vt. s. de procura. c. tue. secundo casu quandoqꝫ criminaliter ꝛ per viam exceptionis. ꝛ tunc aut exceptione probata vel non probata nulla pena imponitur ꝛ tunc interuenire potest etiam si non habeat speciale mandatum: vt sentit hic glo. vj. quandoqꝫ probata vel non probata exceptione aliqua pena imponitur opp. qui deficit in probando vel ei contra quem obiicitur si probatur. ꝛ tunc potest interuenire procurator: vt in capi. super his. s. de accusa. in fine vbi redditur ratio quare possit internenire dicto casu. debet tamen habere speciale mandatum vel tale quod vim obtineat specialis mandati ꝛ iste est casus no. huius clemen. ¶ Tertio casu quando per viam accusationis: tunc est subdistinguendum: quia quedam sunt cause criminales infra relegationem quedam supra relegationem. ꝛ de illis que sunt infra parum dubitatur: sed circa illa crimina que sunt supra multa occurrunt dubia quando possit vel non possit interuenire. que ꝑ se quere per Joan. and. in dicto. c. veniens. ꝛ in Spec. in titu. de procur. in addi. suis. ꝛ per Ly. in. l. reos. C. de accu. ꝛ per Bar. in. l. pe. §. ad crimen. de pub. ind. ꝛ. l. seruum quoq;. §. publice. ff. eod. vbi etiam per eum post glos. quod hic non prosequor: qꝛ longum esset.

1 ☞ Monachus vtrum procurator effici possit pro sui vel alterius monasterii religiosis: ꝛ vtrum obstet qō in similib⁹ inter collegiatos ꝛ eos qui alterius sunt ꝓfessionis quedaz licēt que alias non licerent.
2 Inhabilitatis species quot sint: ꝛ vtrum inhabilis sicut non potest constitui procurator ita prohibeatur constitui ad substituendum habilem.

¶ Religiosus. Nota quod monachus non potest suscipere ꝓcurationis officium etiam pro religiosis sui vel alterius monasterii. ꝛ videbatur contrarium dicendum: scilicet qō pro istis possit propter maiorem coniunctionem eiusdem monasterii vel religionis. Nam ꝛ in similibus inter collegiatos ꝛ illos qui sunt eiusdem professionis quedam licent que alias non licerent: vt in glossa secunda. et supra de electionibus. clementina prima. ꝛ. l. sed ꝛ milites. §. primo. ꝛ. l. non tantum. §. ylienſibus. et. §. finali. ff. de excusatione tutorum. vbi immunitas a tutelis concessa militibus inquilinis et alīs non porrigitur ad tutelas illorum qui sunt filī commilitonum et similis conditionis hominum ad hoc lege peto. §. fratre. ff. de legatis secundo. vbi inter illos qui sunt de eadem familia quedam licent que alias inter alios prohibentur ratio tamen decidendi contrarium in hac clementina fuit carentia et defectus voluntatis religiosorum qui absq; abbatis licētia nihil possunt. ¶ Secundo nota quod de licentia sui superioris potest religiosus esse alterius procurator. quis autem debeat dici eius superior cum plures habeat scilicet episcopum et abbatem: vt supra de officio ordinarii. quanto videtur quod vterq; vt notat Lau. decimasexta questione prima. qui vere. ꝛ. l. finali. C. de bonis que liberis. cum consensu enim illorum monachi licite exercent officia etiam secularia presertim miserabilium personarum. octuagesimasexta distinctione. peruenit. pro vtilitate etiam monasterii possunt procuratores existere. de quo plene per Innocentium in capitulo cum. J. ꝛ. H. supra de re iudicata. Judices autem vtrum esse possint. dic vt in capitulo cum olim. de priuilegiis. ꝛ vtrum testes. dic vt in autentica de monasteriis. §. cogitandum collatio. prima aduocare etiam vtrum possit. dic vt supra de postu. capitulo ex parte. vtrum etiam agere pro coniunctis personis de quibus in. l. sed ꝛ hec. ff. eo. ꝛ. c. nonnulli. s. de rescrip. Pau. hic q̄ non quia mortui sunt mūdo: vt. l. deo nobis. C. de epi. ꝛ clericis. et

sic eorum

sic eorum cognatio est in celis: vbi translati sunt in corpore et anima. vt in auc. hec constitutio. col. v. per hoc tamen non negat Pau. quin ius cognationis retineant quo ad successionem in auc. de san. epi. §. nullam. col. ir. ꝛ idem tenet Hosti. de postu. c. ñ. ¶ Tertio no. quod pro cõsorte eiusdẽ litis põt religiosus esse procurator. cõnexitas enim cause ꝛ mixtura negocij reddit habilem alias incapacẽ. vt hic. ꝛ l. qui duos. ff. de li. le. vbi est remedium qõ spurius succedat patri si pater instituat spurij socium in omnibus bonis. facit. l. eum actum. ꝛ l. pomponius scribit. ff. de neg. gest. In hac tamẽ materia vtrũ vnus ex consortibus possit agere pro alio sine mãdato vel defendere. dic per Ly. in l. ñ. C. de consor. eiusdem litis. ꝛ §. de cõsti. cum. Jo. in j. glo. ¶ †Quarto not.[a] quod inhabilis sicut
2 a non potest constitui procurator ita non potest cõstitui ad substituendũ habilem. quod quando sit verum distinguit glo. fi. et Pau. idem dicit. distinguunt enim inhabilitatis species. Interdum enim quis est ipso iure inhabilis. tunc non potest alium substituere nec iure suo nec ratione mandati ad substituendum. Interdum quis est inhabilis ope exceptionis. Et tunc potest substituere. Interdum non est inhabilis sed exercitium non competit sibi sine alterius permissione tunc illa permissio requiritur in substituendo que requirit in acceptãdo. acceptatio eñ precedit. actũ substituẽdi. vnde pbibito antecedẽte videt prohibitum consequens per qõ peruenitur ad illud. vt. l. oratio de spõsa. ꝛ huic est similis questio de incapace instituto ꝛ rogato restituere capaci vtrum possit cogi adire ꝛ restituere. de qua plene in. l. si ea que. C. de fideius. mi. Item ꝛ illa vtrũ nepos filij spurij possit instituí ab auo. per mediũ enim filium spurium deuenitur ad nepotem. vtrum ergo radix infecta inficiat totum de qua per Bar. in. l. gallus. de li. ꝛ posthumis. Petrus. de ancharano.

1 ¶ Prelatus vel alius habens titulum in beneficio ecclesiastico: vtrum ante lit. conte. possit in causis sui beneficij constituere procuratorem.
2 Procuratoris officium vtrum expiret morte prelati vel rectoris qui eum cõstituerat: etiam quo ad causas iam incobatas. et in quibus ipse procurator fuerat litem contestatus.
3 Tutoris morte an expiret officiũ curatoris vel coadintoris eidem ex causa per iudicem dati.
4 Reuocatio tacita plus operatur si per mortem contingat ꝙ expressa.
5 Inhibitio inducta per lit. conte. plus operatur quam expressa que fieret verbo.
6 Compromissum in prelatum factum sub noie dignitatis an transeat in futurum prelatum mortuo primo.

1 PRocuratorem. †Jo. prelatum et quẽlibet habentẽ titulũ in beneficio ecclesiastico posse ante litẽ cõte. cõstituere procuratorẽ causis sui beneficij vt patet ibi per ipsum lis fuerit ꝛc. Et hoc not. Inn. §. de iura. ca. cũ causam. ꝛ Jo. v. q. iij. quia eps. lz accur. vt hic refert zeno. cõtra in. l. nec ciuitatis. ff. e. motus ex eo quod procurator debet constitui a domino vt. l. j. ff. e. sed prelati nõ sunt domini sed procuratores tutores ꝛ defensores rei. xvj. q. j. in canonibus. sed ista ratio non est probabilis. quia pater in bonis filij ꝛ maritus in rebus parafernalibus vxoris procuratorem cõstituit ante litem contest. l. j. C. de bo. ma. ꝛ C. de pac. do. l. fi. et quod de iure ciuili prelatus etiam ante litem conte. procuratorem constituat. probatur in auc. de san. epi. §. si quãdo. col. viij. licet accur. ibi. ꝛ l. neq. C. e. exponat procuratorem. i. sindicum ꝛ nota bene. vt hic per zen. ꝛ dixi. §. e. c. j. lib. vi. ¶ Secũdo nota quod iste ter. volens complecti omnem intitulatum in beneficijs expresso nomine prelati ꝛ rectoris subiunxit generaliter vel alio quolibet. ꝛ hoc ideo. quia varijs nominibus appellantur secundum cõsuetudinem regionum secundum quam nomina sunt mutabilia. ff. de leg. j. l. si quis in fundi vocabulo de nomine autem non est curandum. quia nõ semper propriis vocabulis vtimur. vt. l. labeo. ff. de sup. leg. ꝛ hoc est quod dicit ter. ꝙ intelligentia verborum ex causis est assumẽda dicendi. de ver. sig. c. intelligentia. facit. c. ad audiẽtiam. de app. ꝛ c. marchion ꝛ basilides. j. q. j. ¶ Tertio no. ꝙ ista constitutio loquit de prelatis ꝛ rectoribus beneficiorũ: per quoꝛ obiectum expirat indistincte officium procuratorum ab eis institutorum. Quid ergo dices de procuratoribus constitutis ab hospitalarijs. videtur quod secus in ipsis quia nõ di-
b cuntur habere beneficia ꝛ sub nomine beneficiorum non veniunt. vt cle. literas. de preben. Item sunt similes tutoribus ꝛ curatoribus qui ante litem contestatam procuratorem non constituunt. vt cle. quia contingit de reli. do. coniuncta. l. neq; tutores. C. eo. ꝛ hanc opi. scilicet qõ sit secus in istis tenet Jo. de lig. post Bertrandum qui etiam dicit sic tenere Lau. in cuius lectura quam habeo hoc non reperio. ꝛ contrarium credo scilicet quod illa cle. locum habeat etiam in istis rectoribus hospitalium. ipsa quidem eodẽ gaudent priuilegio quo ecclesie vt dixi. §. de restitu. in inte. c. j. lib. vj. ꝛ licet habeat similitudinem cum tutoribus vt in. d. cle. quia contingit non tamen per omnia vt ibi patet quia annuatim tenentur reddere rationem vt ibi. quod secus est in tutoribus. quia non nisi finita tutela vt. l. aduersus. C. de admi. tuto. imo posset propter istam annuam redditionem rationis dici quod sint perpetui vt alij qui semper ad hoc tenẽtur cum ab eis petitur propter tempus incertum administrationis vt not. in simili in. l. nisi finita. §. fi. ff. de tu. ꝛ ra. dis. Et hãc opi. tenet zen. scilicet quod ista cle. sub nomine beneficij includat hospitalia zenodochia ꝛ similia cum in ipsis sit eadem ratio. Nam nomen beneficij large sumitur vt in li. feu. qui. mo. feu. amit. c. fi. Quid dices de procuratoribus constitutis a rectoribus ciuitatũ siue vniuersitatum. Laud. quod non est idem quia cessat in eis ratio que est in rectoribus ecclesiarum que est ne sede vacãte ꝛc. zen. tenet quod idem in vtrisq; quia ius ecclesiasticum ꝛ publicũ pari passu ambulant. l. vt inter diuinum. C. de sac. san. ecclesie equiparantur enim rectores vniuersitatũ ꝛ ecclesiarum. C. de transac. l. preses ꝛ ff. de iure fi. l. procu. §. j. Idem hic Pau. de quo in spec. de procu. §. ratione quoq;. ver. sed nunquid procura. ꝛ archi. §. eo. si duo lib. vj. Idem etiam hic tenent zen. in vicario perpetuo. qui habens perpetuam vicariam dicit habere beneficium ecclesiasticum de rescrip. postulasti. Idem et in quolibet commendatario qui licet non sit ecclesie prelatus vt no. xxj. q. j. qui plures. habet tamen titulum canonicum de elec. ducdum. ꝛ legitimam administrationem vt not. Inno. et hosti. de accu. si constiterit. Ex predictis igitur cõclude quod verbum rectore hic posituz late patet includens prelatos hospitalarios rectores vniuersitatum perpetuos vicarios ꝛ cõmendatarios constituentes procuratores ꝛ postea decedentes. Sed tuvltra queres quid iuris de procuratore constituto a collegio in causis quibus põt. an omnibus de collegio mortuis ꝛ alias subrogatis duret eius officium. videtur qõ non. quia si expirat per mortem rectoris constituentis vt hic. Ita ꝛ per mortem omnium de collegio constituentiũ licet alij subrogentur. Contrarium determinat di. in compromisso facto a collegio vbi sunt. x. ex quibus. v. vel. vij. postea mortui sunt. tenet enim quod non extinguatur compromissum quia vnũ ꝛ idem collegium remanet ꝛ censetur etiam alijs subrogatis vt. l. proponebatur. ff. de iudi. ꝛ ita no. Bart. in. l. quod in rerum. §. ꝛ si nauem. de leg. j. vbi tangit si excommunicatur collegium an illi qui postea in locum mortuorum successerũt sint excommunicati. de quo plenius per eum in. l. inter stipulantem. §. sacramenta. ff. de verbo. oblig. facit quod not. in simili doc. §. de elec. quod sicut ibi de canonicis subrogatis loco mor
2 tuorum quid iuris quo ad aliqua vt in nouel. ¶ †Quarto no. quod per mortem prelati siue rectoris ecclesie expirat procuratoris officium constituti ab eo etiam quo ad causas iam inceptas ꝛ in quibus ipse procurator contestatus fuit litem quod est notandum ꝛ improuise vt dixi quilibet responderet contrarium vt patebit ex oppo. quam statim faciam. ꝛ sic opponitur ꝛ videtur quod talis procuratoris officium non expirat sed suspendatur quo ad exercitium vsq; ad aduentum successoris sicut suspenditur officium vicarij propter excommunicationem prelati vt. c. j. de officio vica. lib. vj. So. hostiẽ. hic sensit quod prelato alio substituto procurator talis procedere statim poterat in causa absq; nouo mandato cuius opi. reprobatur per hunc ter. in glo. antepenul. finitur enim non suspenditur eius officium propter mortem prelati vt hic. dic ergo quod mors soluit officium prelati ergo ꝛ procur. constituti ab eo. sed excommunicatio non extinguit sed suspendit prelati officium ergo similiter ꝛ sui procuratoris secuta igit absolutione recuperat exercitium vt hic fm Pau. aliud ergo est ius in persona alicuius in suspenso retineri aliud in totum opprimi ꝛ extingui. vt. l. illa institutio. §. is qui apud. ff. de bere. insti. ¶ Secundo opponitur ꝛ videtur quod quo ad negocia iam incepta nõ expiret officiũ procuratoris per mortẽ cõstituẽtis. sz ꝛ de. l. si quis mãcipijs. §. si impubes. ff. de insti. So. ista est longa materia. s. an mandatũ morte mandantis re
b integra vel nõ integra moriat[b] vel expiret. de qua dic vt plene

a ¶ Quarto not Adde ad istã. q. Bar. in. l. j. §. itẽ acquirimus circa fi. ff. de acqui. pos. ꝛ ibi doc. maxime. d. Jas. ĩ pe. ꝛ vlti. colũ. ꝛ do. abb. ꝛ alios in. c. post cessionez in vlti. q. de proba. ꝛ fel. ibi ĩ pe. col. ver. iij. cõclusio.

b ¶ Zaborias. adde panor. in. c. relatũ. de offi. dele. ꝛ ibi per do. Felic. sande.

per Ly. in l. mandatū. C. mãda. ⁊ qz regulariter re nõ integra mandatū procura. ad iudicia non renocak morte cõstituẽtis. vt. l. si defunctus. ff. e. videndū est q̃ fuerit ratio decidẽdi cõtra riū in illa cle. Preterea mandatū pcura. ⁊ iurisditionis sunt similia. vt. l. ⁊ qz. ff. de iurisd. om. iudi. sed mandatū iurisditionis re non integra non expirat morte mandantis. vt. c. gratū ⁊ relatū. ⁊. c. licet. s. de offi. dele. So. zen. reddit alias rõnes prima est qz in iudicio quasi ꝟbitur. l. iñ. ℌ. idem scribit. ff. de pecu. sed sede vacãte non põt ecclesia cõtrahere nec in iudicio litigare. vt. s. ne sede vac. c. fi. alia ratio est ⁊ melior ꝟm eum: qz per mortem prelati libera administratio deuoluitur ad capitulum vel ad alium. vt. s. de sup. neg. prela. c. si eps. lib. vj. Itẽ ordinario cõpetit vacante ecclesia ius in iudicium deducẽdi. vt. c. fi. de suc. ab intesta. ideo ergo expirat pcuratoris officiū per mortem constituẽtis ne libera vel legitima deuolutio fienda in alterum impediri possit per factū prelati constituẽtis. ego vltra dico. s. qõ a quocũq; administratore: puta tutore curatore coadintore ⁊ si. fuerit cõstitutus procurator finita eius administratione per mortẽ vel per lapsum temporis expirabit officium procuratoris ab eo constituti quã non possit vltra pretendi administratio accessoriꝰ administratoris ꝙ principalis. ⁊ probak hoc in officio coadiutoris quod finitur per mortẽ epi vel alterius cui datur. nam superueniente administratore legitimo cessat datiuus. ff. de tute. ⁊ ratio. distra. l. si tutor. ℌ. j. sz capitulū est administrator legitimus defuncto epo.

a facit de cle. egro. c. j. li. vj. ⁊ vide[a] ad predicta qõ no. Bar. in. l.

3 solet. ff. de tut. vbi quid iuris de curatore vel coadiutore dato tutori per iudicẽ ex causa an expiret mortuo tutore ei⁹ officium de quo esset maius dubium propter iudicis autoritatẽ intercedentem. facit. l. si per epistolã. ff. de acqui. here. vbi mor te tutoris reuocatur mandatū ab eo factum. sed qũo respõde bis ad id quod dixi de iudice delegato qui pcedit in cã mortuo mãdatore re nõ integra. Lau. hic tangit: sed plenius zen. dicit enim ꝙ in mandato iurisditionis hoc statutum est ad citiorem litium expeditionem ⁊ ad voluntatem capituli potest reuocari etiam post litem cõtest. talis iudex delegatus a prelato defuncto vt credo sicut potest ab eo oĩs iurisditio exerceri. vt. c. j. ne sede vacã. lib. vj. ⁊ ex hoc sequitur ꝙ non impeditur eius administratio per durationem talis iudicis. secus esset si duraret procurator qui fuit lit. contest. talis enim nõ potest post litẽ reuocari sine causa. ideo ex eius perseuerantia in officio lederetur administratio capituli. ⁊ per hoc finitur. vt hic patet. zen. tñ alĩs verbis vtitur nõ sic claris. Tertio opponitur in causis siue negociꝭs ecclesie est tanta cõmunio ĩter capitulum et prelatum qõ vnus nõ agit sine reliquo nec quicq̃ facit. vt. s. de procur. c. j. ⁊ de iud. cum causam. ⁊. s. de his que fiunt a prela. nouit. ⁊. c. quanto. ⁊ per totũ. sed in iuribus pertinentibus cõmuniter ad vtrũq; si procurator talis fuit a prelato ⁊ capitulo constitutus non debet expirare procuratoris officium sed durare propter capitulum superuiuens. Preterea prelatus sub noĩe dignitatis ⁊ pro ipsius iuribus procuratorem constituit: sed que gerunt sub noĩe dignitatis durant mortuo prelato. vt. c. qñ Abbas. de offi. delega. So. Lau. illa tangit ⁊ soluit quod prelato mortuo ⁊ sic sede vacante quedã stant in suspenso. vt litium prosecutio: beneficiorũ collatio: rerum alienatio ⁊ si. vt. s. ne sede vac. per totum. ideo pcurator non potest vltra prosequi mortuo illo qui constituit. sed certe ista ratio non infert quod mandatum expiret: sed potius sit in suspenso. vt sentit etiã Host. vt dixi in prima oppo. et ideo lapus videtur intelligere istum text. qñ fuit facta constitutio procuratoris sub noĩe proprio: non sub noĩe dignitatis. ⁊ sic concor. cum cõtrario. ista solutio non est bona. nam postq̃ super rebus ecclesie facta fuit constitutio non est curandũ qualiter sint verba concepta: qz semper sub noĩe dignitatis videtur actus celebrari. iuxta no. per Jo. an. in regula priuilegium. de resti. in integ. lib. vj. in mercu. ⁊ per Barto. in. l. post mortem. ff. qñ ex fac. tuto. Jo. an. timore dictorũ cõtrariorũ hic in glo. ante pe. distinguit tres casus. vt in ea patet. quam sequit pau. hic. sed in membro in quo tenet quod procurator cõstitutus in re vel causa cõi capituli et prelati durat prelato mortuo. lapus impugnat nam negari non potest: tale etiam isto casu cõstitutum a prelato. ergo expirat. vt in ista cle. Item posset prelatus si viueret a se ⁊ capitulo talem constitutum solus reuocare. vt no. Jo. an. in. c. presentium. de testi. in nouel. ⁊ Bar. in l. actor a tutore datus. ff. rem ratam habe. multo fortius ergo reuocabitur per mortem: qz fortior est ista reuocatio per mortem ꝙ viuentis. vt patet ex ista cle. coniuncto. c. ñ. s. eo. lib. vj. Item lz causa sit cõis capituli ⁊ prelati. tamen penes prelatũ consistit exercitium actionum. vt no. in ca. edoceri. de rescrip.

b Et vide. adde q̃ dicit Areti. de cõmẽdatario ĩ. c. si cõstiterit. ĩ. iiij. col. de accusationibus.

b Ultimo. adde que scribit feli. in c. presentata. circa prin. de testi. ⁊ in. c. cũ ex officij. in. xiij. col. in fi. ⁊ seq. de ꝓscriptionibus.

eo ergo mortuo expirare debet similiter procuratoris officiũ sicut si in cã discreta a capitulo constitutus esset. ⁊ ita hoc firmat. cuius opi. credo veram in iuribus spectantibus ad prelatum que in iudiciũ deducit cum consensu capituli. sed si quo ad cõmoditatem spectat pariter ad vtrunq;: tunc teneo opi. Joã. an. ⁊ Pau. quos credo sic vt dixi cõmunionẽ intellexisse non cum ad vnum spectat exercitiũ ⁊ ad alterũ exbibere consensum. ⁊ probatur opi. glo. in simili in. c. j. ne sede vac. lib. vj. nã si alꝭ prohibita capitulo beneficiorum collatio sede vacante est permissa propter cõmunionem. vt ibi. multo magis aliorum iurium prosecutio: ⁊ sicut tunc. s. sede vacãte capitulum habet in talibus iuribus cõibus administrationẽ insolidum quasi per quoddã ius accrescendi. Ita debet remanere pcuratoris constitutio ⁊ nõ extingui tanq̃ accessoria administratio ni. arg. c. si sup gratia. de rescrip. lib. vj. aliter sentit Bar. in. l. ꝛ per epistolam. de acqui. here. vbi videas. Quarto opponit dicit hic quod morte prelati post li. conte. a procuratore videtur procurator renocatus: sed contra pcurator erat iam effectus dñs litis. vt. c. j. s. eo. li. vj. tale autem ius dñi alicui quesiti non põt sine facto ipsius dñi auferri. vt. l. id quod nostrũ. ff. de regu. iu. hic autem dicitur quod extinguitur morte dñi: ergo male. Sol. procurator est dñs litis ⁊ instantie nõ ad suũ cõmodum: sed domini. vt. l. qui proprio. ℌ. procu. ff. eo. Ideo non potest pretendere se priuatũ aliquo cõmodo. ad hunc ef-

4 fectum ꝛ dñs litis effectus: qz sine causa reuocari non põt vt. ff. eo. l. post litẽ. ⁊. l. in cause. †Et ex hoc colligit zen. vnũ mirabile quod plus operatur tacita reuocatio per mortẽ cõ-

5 tingens ꝙ expressa que fieret verbo. sicut alibi plus operatur tacita inhibitio que inducitur per li. contesta. ꝙ expressa verbo. ff. de solu. l. si quis stipulatus fuerit. ⁊. in melle. ⁊. l. vero pcuratori. ℌ. vltimo. de quo. s. de his que fiunt a prelatis ex ore sed hoc contingit ob iuris dispositionem scõm eum. Ultimo glo. fi. inducit hunc tex. ad q. de prelato qui facto compromisso decessit qõ expiret compromissum sicut hic expirat procurator. officiũ ⁊ remittit ad Spec. ⁊ Bar. similiter istam. q. tangit in. d. c. si per epistolã. de acqui. here. vbi allegat istã cle.

7 †Ego quero non de cõpromisso facto a prelato: sed in prelatum sub nomine dignitatis an transeat in futurum abbatẽ de qua per Bar. vide in. l. qui liberis. ℌ. hec verba. ff. de vul. et pup. vbi tangit de priore fraternitatis relicto executore an eo mortuo transibit in successorem executoris officiũ. de qua in simili in. c. fi. de testa. lib. vj. ⁊ in Specu. de arbi. ℌ. finitur. versi. quid si prelatus. et de testa. ℌ. j. ad fi. Petrus.

De restitutione in integrum. Rubrica.

1 Prelatus vtrum sine speciali mandato possit petere restitutionem aduersus contractum vel sententiam si lẽdatur ⁊ aduersus lapsum tempus.
Et quanto tempore duret ista cã ⁊ vtrum possit dictum tps a iure statutum per iudicem abbreuiari. ibi. au. 2. 3. ⁊ 4.

5 Statutũ est in ciuitate ꝙ oĩs cã infra sex mẽses terminari debeat. aduersarius quidã producendoꝛ testiũ cã de vltramarina prouincia petiit dilationẽ q̃ vltra dictũ tps statutum ertẽsa est: nunquid non obstante tali statuto de causa dicti aduersarij cognoscetur.

6 Prelatus excõicatus vtrum ⁊ quando possit nomine ecclesie petere restitutionem in integrum.

7 Sententia lata post instantiam que cursu triennij periit: est ipso iure nulla. Et vtrum ⁊ quando valeat id quod actũ est post tempus a iure statutum.

8 Prescriptio omnis ⁊ dilatio in dubio intelligitur continua nisi cautum reperiatur quod sit vtilis.

A Becclesia Not. quod sicut ecclesia petit restitutionẽ aduersus contractum vel sententiam si lẽdatur. vt. s. eo. c. j. lib. vj. ita ⁊ aduersus lapsum tps: ⁊ qualiter accipi debet ecclesia in hac materia. ibi dixi. vtrum antẽ prelatus petet istam restitutionem sine speciali mandato. zen. hic quod sic allegat Inno. s. capitulo suscitata. alius autẽ administrator sine speciali mãdato non potest petere restitutionem in integrum principaliter: sed incidenter potest. vt notat Bernar. in dicto capitulo suscitata. Et hoc est verum scilicet quod incidenter potest si petatur durante iudicio principali vel appellatino eo autem finito contra sententiam que transiuit in rem iudicatam non posset: quia per eam negocium est finitum ⁊ per consequens procuratoriũ quo ad dictã cãm ꝟm zen. aduersus aũt ꝓfessionem vtrũ possit ecclesia vel minor restitui aliter nõ ꝓbato error. Inno.

rore. Anno. ꝙ nō. ſ. e. auditis. idē ſpe. vt dixi. ſ. eo. c. ñ. li. vj. cō
trariū tenet hic. d. Jo. de fan. ꝛ allegat iſtud. c. 2 iuncto primo
rūſo cū ſcō. dic vt ibi dixi vbi dixi de exceptionibus perem
ptoriis ꝛ declinatoriis omiſſis vtrum reſtituat ecclesia ad eas
2 opponēdas. ¶† Secundo no. quod iſta cauſa debet incipi et
finiri infra quadriēnium continuum a tempore leſionis ꝛ ſic
nō perpetuatur li. cōte. vel citatione ſicut alie actiones vt. l. cū
notiſſimi. ꝛ. l. ſicut. C. de preſcrip. xxx. an. differt etiam ab alīs
iſta cauſa ſine inſtantia quia tempore. i. quadriēnio coartat
cum tamē de iure canonico inſtantia iudicij poſſit eſſe perpe
tua. ſ. de iudi. venerabil. tangūt hic doc. vtrū poſt quadrien
niū poſſit reſtitutio peti per viam exceptionis. tenent ꝙ non
a rationē reddūt de qua dixi in. d. c. j. tangunt etiam vtrum in
der[a] poſſit iſtum quadriēniū abbreuiare. tenēt ꝙ nō qr datur
fine iudicis miniſterio. de qua tamen materia. vtrū ſcilicet iu
der poſſit minuere vel augere terminum a iure ſtatutū. dic vt
ſ. de ap. cum ſit romana. ꝛ per Dy. in. c. indultum. de reg. iur.
li. vj. ꝛ per Bar. in. l. ij. de re iudi. dominus ꝛ preceptor meus
dominus Bal. alibi ſic diſtinguit aut terminus prefigitur iu
dici ꝛ non poteſt per arbitrium iudicis prorogari. ff. loca. l. ſi
in lege. in prin. per quem ter. dicit Bar. ꝙ licet poteſtati ſit da
tum liberum arbitrium nihilominus tamen debet expedire
proceſſum infra terminum ſtatutum. aut terminus ſtatutus
eſt actioni. ꝛ tunc ſiue ſit ſtatutus circa actionis ſubſtantiam
ſiue circa actionis inſtantiam non poteſt per iudicem prorо
gari. ff. de excu. tu. l. l. ſcire oportet. §. conſequens. bene tamen
poteſt prorogari per aliam legem. vt. l. ſi cū ipſe. ff. de excu. tu.
ꝛ. l. petende. ꝛ. l. intra vtile alle. in glo. ꝛ. l. vlti. C. de adul. ꝛ qō
no. Cy. in pe. ꝛ vlt. q. l. j. C. qui accu. non poſ. Interdū prefigit
terminus perſone actoris vel rei ad aliquid dandum vel fa
ciendum. ita quod meta non imponitur iudici vel cauſe ſed
perſone. tunc aut loquimur in his que nō reducuntur ad in
dicium ꝛ illa non ſunt in iudicis poteſtate aut in illis que re
ducuntur in controuerſia. ꝛ illa incipiunt eſſe in iudicis pote
ſtatem ꝛ poſſunt ex cauſa augeri ꝛ minui. vt. d. l. ñ. ff. de re iu
di. Iſta verba vltima ſunt Hul. ꝛ Ja. bu. in. l. de die. ff. qui ſa
tiſda. cog. Et iſta eſt diſtinctio quam ponit ipſe in. l. j. C. de iu
3 re delib. quam no. ¶† Tertio no. ꝙ tempus infra qō reſtitu
tio peti debet eſt vniforme. tempus vero ad quod debet reſti
tui eſt diſforme. qñq enim ad plus. quandoq ad minus reſti
tutio indulgetur prout leſio in tempore perſuadet. de iure ci
uili ſuper hoc erant varie opi. de quibus in gl. pe. ꝛ Pau. idē
ponit. ¶ Quarto no. qō nō ſufficit eccleſie affirmare ſe leſam
in tempore. ſed probare leſionē tenetur probabitur autem eo
ipſo quod preſcriptio eſt decurſa vel lapſus eſt terminus da
tus ad probandū. hoc enim pbato probata eſt leſio licet qui
dam aliter dixerunt. vt refert hic Joan. de fan. ad ſi. cum qui
bus ipſe tenet. ſed non bene iudicio meo. nam ſi petitur reſti
tutio aduerſus decurſam preſcriptionem probare ſe aliter le
ſam ꝙ in tempore eſſet probare dominium rei quam reſciſſa
b preſcriptione vendicare intendit vel ſi petit[b] reſtitui aduer
ſas termini lapſum ſibi prefixi ad probandum debitum tene
tur probare ipſum debitum ſecundū eius opi. ſed certe iſtud
venit in alio iudicio reſciſſorio quo agendum eſt poſt indul
tam reſtitutionem cōtra preſcriptionem vel terminum. vt. ſ.
eo. tū ex literis in nouel. ꝛ dixi in. c. j. ſ. e. li. vj. ꝛ hoc ſentit hic
glo. iiij. exempla ponens in leſione tēporis nihil tangens niſi
4 de probatione ſolius curſus tpis. ¶† Opponit ꝛ videtur qō
vltra quadriennium poſſit peti reſtō. vt. l. petende. de reſti. in
integ. Jtez opponitur ꝙ finiri non debeat quadriēnio inſtā
tia ſuper dicto iudicio inchoata. vt. ſ. e. cū ex literis. vbi dura
uit annis. lx. So. vt in glo. hoc eſt ꝙ dicimus ꝛc. ex qua no. qō
impedito facto iudicis vel aduerſarij non currit dilatio lega
lis. concor. l. intra vtile. ꝛ. l. petende. alle. in glo. que loquūtur
in cauſa ciuili idem in criminali. vt. l. fin. C. de adul. que. l. non
eſt alibi ſm Bal. in. l. ſi cum ipſe. ff. de excu. tuto. vbi inducit
5 iſta ad queſtionem † quod ſi ſtatutū eſt in ciuitate qō omnis
cauſa intra tres menſes decidatur ꝛ aduerſarius cauſa teſtiū
producendorum de vltra marina prouincia petit dilationem
que vltra tres menſes extenditur quod non obſtante ſtatuto
c audiatur. ꝛ ſic poſt tres mēſes[c] de cauſa cognoſcetur ſm Dy.
ꝛ Cy. ibi quod eſt nota dignum ſecundum prefatum dominū
meum ibi qui allег. no. in. c. de cauſis. de offic. dele. ſed nō me
minit de no. per Joan. an. in. c. vltra tertiam. de teſti. in nouel.
in. iij. q. vbi ſentit contrarium. dicit enim quod propter dila
tionem petitam vltra ſtatuta tempora non debet publicatio
teſtium vel ſentētia retardari. premiſſa tamē cognitione ſum
maria poſt talē apertura vel platione ſententie per reſtitutio
nis beneficium poterit ſubueniri. ſ. de reſti. in inte. c. ij. ꝛ. c. ex
literis. ꝛoino ad predicta vide qō no. Cy. in. l. j. C. qui accu. nō
poſ. cuius dicta ꝛ multoꝝ retuli in. c. tuā. de ordi. cogni. Doc.
hic querūt de pluribus. primo ergo poſt eos quero vtrū alia
preſcriptio ꝙ. xl. an. currat contra eccleſiam. quidā qō oēs pre
ſcriptiones inducte a iure ciuili contra eccleſias quia equipa
ratur minoribus factis maioribus ꝛ de vſucapione trienniꝰ
qō currat contra eccleſiam tenet Dy. in. c. poſſeſſor. de reg. iur.
lib. vj. Et quidam alij vt ibi in nouel. de alīs etiā preſcriptio
nibus quod currāt vt illa. x. vel. xx. annorum tenent multi ꝛ
fere omnes excepto hoſti. qui tenet contrarium vt plene vi
deas in nouel. ſ. e. c. j. ſuper. iiij. glo. ¶ Secundo quero in ca
ſibus in quibus certum eſt quod currāt vt in quadragenaria
ꝛ iudicialibus in quib⁹ tenet etiā Hoſt. quod currant cōtra
eccleſiā. vtrum currāt cum beneficio reſtitutionis. Pau. hic
plene tangit ꝛ refert opinio. Jo. vin. Pbi. ꝛ Bar. ſ. e. audi
tis dicentium quod contra preſcriptiones non detur eccleſie
reſti. Idem Hoſ. dicens quod non inuenit eccleſiam reſtitui
in vſuca. ꝛ preſcrip. licet inueniat quedam tpa in preſcriptio
ne ſubduci. vt. c. ex tranſmiſſa. de preſcrip. cum ſi. Idem cle
mens. iiij. qui pronunciauit treuerenſem electum non poſſe
opponere creditoribus exceptionem non numerate pecunie
poſt biennium. vt no. in Spe. de reſti. in integ. §. ſi quis au
tem. ỹ. hoc autem notandum. Contrarium tenet Hoſti. de
tranſac. contingit. ꝛ hoc videtur verius Pau. quia iſta litera
loquitur generaliter. dum dicit aduerſus lapſum temporis
ꝛc. Non enim eſt dare rationem differentie quare magis re
ſtituenda ſit in preſcriptionibus iudicialibus contractibus
ꝛ alīs ꝛ non in preſcriptionibus extraiudicialibus incipiet
autez in iſtis currere quadriennium poſt completam preſcri
ptionem quia ex tunc incipit leſio ꝛ ſi dicatur etiam aduer
ſus lapſum huius quadriennij ſi ipſam reſtitutionem petere
neglexerit iterato reſtitutio peti poterit ꝛ ſic iterum ꝛ in in
finitum dico quod illud non eſt verum quia contra lapſum
quadriennij quod de iure ſpeciali ſibi competit alia ſibi reſti
tutio non conceditur niſi ex magna cauſa. vt. ſ. e. c. j. ꝛ. ij. li. vj.
ponitur enim eccleſia in illo inſtanti quo minor factus eſt ma
ior ꝛ ſicut ex tunc minori facto maiori computatur quadrie
nium ita eccleſie ex tempore leſionis quadriennium indulge
tur vt. d. c. j. ꝛ. ij. Eccleſie ergo excluſe a iure communi tantum
ſubuenitur beneficio ſpeciali reſti. in inte. ab hoc autē ſi lapſu
temporis excludatur vlterius non ſuccurritur in illa eſt veri
tas ꝛ iſta procedunt in preſcriptionibus legalibus ꝛ canoni
cis. preſcriptiones autem ſtatutarie ꝛ conſuetudinarie tenet
hic Laud. ꝙ currant contra eccleſias ꝛ minores vt. ſ. e. conſti
6 tutus ꝛ de eo qui mit. in poſ. c. cum veniſſet. ¶† Tertio que
rit Jo. de lig. nunquid prelatus excōicatus poterit petere re
ſtitutionem iſtam in integrum nomine eccleſie. Refert opi
quorundam dicentium qō poteſt ſi eccleſia erat rea: alīs ſecus
deinde dicit Laud. tenere ſimpliciter quod non poteſt qr illa
reſtitutio petitur per officium iudicis ꝛ illum implorat in lo
cum deficientis actionis illo caſu vt. ſ. de offic. iudi. c. ij. ſed ex
communicatus non poteſt agere de excep. cum inter. ergo nec
illud officium implorare dominus Joā. de fan. petendo ſi. q.
de reo excōmunicato poſt ap. ꝛ inhibitorem ſpoliato. an poſ
ſit petere ſe reſtitui per iam dicta. videtur ꝙ nō quia non pōt
iudicis officium implorare. Nam talis petitio reſtitutionis
tendit ad impugnationem non defenſionē ſed excōmunicato
omnis impugnatio phibetur vt. d. c. cum inter. In cōtrariū
facit. c. j. de reſcrip. li. vj. nam ſi excōmunicato eſt reſeruata de
fenſio ergo impetratio iudicis ꝛ omnia que ab ea dependent
ꝛ lz principaliter non poſſet excōicatus petere reſtitutionē tñ
poterit incidenter. vt no. xxiij. di. c. j. nam illa petitio effectum
victorie defenſionis reſpicit ergo permiſſa. vt. d. c. cum inter.
facit. l. de pupillo. §. qui remiſſione. de ope. noui nun. ꝛ quod
no. xj. q. iij. quoniam multos. ꝛ in hoc reſidet. cui adde quod
no. in. c. quoniā frequenter. §. in his. vt lit. non conte. ꝛ. c. qua
fronte. de ap. Quid iuris ſi excōicatus paſſus miſſionem pro
pter contumaciam petit miſſionem reuocari reſtitutis expen
ſis ꝛ preſtita cautione cui excōmunicatio obſtit. dic vt vtro
biq in nouel. ꝛ per Bar. in. d. §. qui remiſi. ꝛ habes ex predi
ctis ꝙ reſtitutio in integrum pōt peti per modū exceptionis
vt. l. nā poſtea. §. ſi minor. ff. de iureiur. ꝛ ſm Jo. de fan. tūc eſt
alterius nature ꝙ ſi principaliter peteret tūc enim certum eſt
qō excōicatus non dz admitti. vt no. ſ. de excep. ſignificauerūt
i nouel. ¶ Quarto quero ſi poſt quadriēniū det reſtitutio p
iudicē vtrū valeat. gl. q incipit hoc eſt qō dicimus ꝛc. tenet ꝙ
non. adducit ſi de excuſatione cōceſſa tutori poſt terminum in
ris. ꝛ de ſnīa lata per iudicē appellationis poſt appellationē
7 deſertā vt in ea † tu adde de ſnīa lata poſt peremptā inſtantiā

a ¶ Vtrū. ſ. inder. adde ad hāc ma teriam an iudex poſſit augere tps determinatum a ſtatuto Alexā. in conſi. lxxvij. in. ij. col. circa med. in ij. vo. ꝛ ecōtra an poſſit breuiare. ponit fel. i. c. quo ad conſultationē in. vj. ꝛ. viij. colū. de re iudi. ꝛ in. c. cū ſit romana de appel.

b ¶ Vel ſi petit. ad de rer. ꝛ ibi Bar. et doc. i. l. minor. xxv. annis. ff. de mi.

c ¶ Et ſic poſt tres mēſes. adō alex. in cōſi. lxxj. col. j. volu. v. ꝛ alex. in cōſi. lxxij. in. j. col. in. iij. volu. fel. in ca. ex ratiōe. in. ij. col. de appel.

cursu triēnñ que non valet ipso iure. vt not. in. l. properandū in prin. C. de iudi. vt tamen plenius tibi liqueat ista materia vtrū. s. valeat quod agitur post tps iure statutū. super hoc vide glo. fi. in fi. de elec. cp̄ sit. lib. vj. facit regula vnde mora de regu. iur. li. vj. breuiter[a] sit distingue aut tps prefigit pti aut iudici aut actioni aut instantie. primo casu nil põt fieri post tps et si fiat non tenet sine illud tps sit certū quantū ad terminum et quantum ad numerū. vt. ff. de excu. tuto. l. quinquaginta. cō iuncto. §. consequens. alleg. in glo. sine sit certum quantū ad solum terminū lz dies nō sint numerati. vt. l. sed si susceperit. de iudi. et l. peremptorias. C. sen. rescin. non pos. et ideo excōicatio ꝓposita post terminū statutū a iure etiā si sit ꝓbata nihil operatur. vt. d. §. consequens. facit. c. pastoralis. de except. ¶Secundo casu aut prefigitur terminus iurisditioni. et tūc quod fit finito tpe non valet. ff. de iudi. l. ñ. §. fi. iudex. et l. cum eo die. C. qñ prouo. non est ne. si aūt prefigitur iudici tantū et non iurisdi. tunc potest iudicare post tps. et tenet quod fit lz iudex puniatur. vt. l. fi. C. de edi. pri. et l. j. C. vt oēs tam ciuiles cp̄ mili. ꝛc. ¶Tertio casu quando prefigitur tēpus actionis circa substantiā actionis tunc finito tpe finitur actio et instantia illius actionis. et quod postea fit non tenet. C. de dolo. l. fi. et ne de sta. defun. l. ñ. §. fi. et hoc verum quando lapsus tēporis finit actionem ipso iure. Secus si ope exceptionis. nam licet quis sit tutus excep. tñ valet snīa contra eum. vt. ff. de condi. inde. l. eleganter. §. si quis post. ¶Quarto casu. qñ non prefigitur tempus circa substantiam actionis sed circa litis instantiam. tunc finito tpe finita est instantia ipso iure. nec potest iudex pronunciare si instantia est perempta. nā cum pereāt acta iudicij. vt no. in. d. l. pperandū reperiretur sententia lata sine lit. conte. et processu. ergo nulla. vt. c. j. de lit. conte. et l. platā. C. de sen. et iterlo. om. iud. et ista est distinctio dñi mei post Bar. in. d. l. properandū. in prin. ex qua patet in qōne ꝓposita. glo. verum dicere sine dicas tps quadriēnñ prefixū esse instantie. vt innuit ter. iste. et. d. l. superuacuam. sine dicas prefixū esse iudicis officio quod in locū actiōis proponitur. vt. c. ñ. de offi. iudi. vtrobiq; enim non valet quod agitur post tps a iure statutum. vt ex predictis apparet. quid dices de tempore prefixo a statuto. cauetur enim in eo quod omnis causa terminet infra duos menses. nunquid poterit finiri post. dicūt quidā qō nō. qz isti duo mēses subrogantur loco termini legalis. s. triēnñ. ergo assumunt sibi eius naturam. vt. s. nō valeat quod fit postea. vt. l. j. §. hec actio. ff. si qs te. li. esse iur. fu. alij distinguūt quia aut statutum dirigit verba ad iudicem. quia dicit quod debeat terminare causaz infra tantū tps et vz snīa lata postea. sed punitur iudex statutum transgrediens. aut statuti verba diriguntur ad instantiā. quia dicit quod instantia duret duobus mensibus. et tunc non valet quod fit postea. et hec opinio est multum in vsu et cōiter approbatur ꝑm Jac. bu. in. d. l. properandum. qui circa hoc ponit aliam opi. vt ibi per eū. et dominū meū videas. ¶†Ultimo no. glo. de tpe vtili et cōtinuo. vide aliā. C. de tempo. in integ. resti. superuacuā et adde quod in dubio oīs dilatio et prescriptio intelligitur cōtinua nisi reperiatur cautū quod fit vtilis. vt no. ff. de diuer. tēp. et prescri. in rub. hic non sunt alia dicenda.

a ¶Breuiter. adde alex. i cōsi. cxxxvj. in prin. et in cōsi. seq. in pn. et alex. in cōsil. ciij. in. j. colū. in. v. volu. et Alex. i ꝙsi. lxxxij. in. v. volu. vbi de laudo lato post instantiā vide ēt Feli. in. c. pastoralis. in pe. colū. de except.

b ¶Budū. ad istū ter. vide plene feli. in. c. ñ. i. vj. no. de consti.

c ¶Qui aūt. adde que scribit Feli. in. c. gratuz in. ñ. no. extra de offic. deleg.

d ¶Cōparere. adde cp̄ citatus non tenet cōparere si fuit citatus vt cōpareat de nocte ꝑm gl. i cle. pastoralis. §. pisana. ō re iud. et ter. in. c. bone. el. ñ. de ele. secūdo non tenet cōparere si fuit citatus ad locū vbi est pestis et mortalitas vel aeris intēperies vt notat gl in. c. cōmunis filius. xxij. distī.

¶De iudicijs. Rubrica.

1 ¶Citatio pape oēs cōprehendere dicitur non apposita distinctione vnde sint: rationem assignat.

2 Citatio iudicis specialis ligans subditos intus et extra suum territorium an liget extraneos qui ibidē deliquerunt vel contrarerunt.

3 Citandi modus per edicta proditus per cōstitutionē bonifacij vtrum et quibus permittebatur.

4 Citationē impedientes ne ad eos perueniat habent pro personaliter et peremptorie citatis.
Et quid si domestici vel coniuncti citandorum impediant ipsam citationē nunquid ipsi citandi habebūtur pro citatis. ibidem.

5 Citatus per edictū ꝑm cōstitutionē emissam a bonifacio vtrū semper debeat comparere.
Et ibi vtrū sufficiat semper citatio ad domum facta.

[b]Adum. [b]Summa et diuide vt in prima glo. ¶No. quod citatio pape ligat oēs nec distinguit vnde sint: qz vicarius est illius cuius est terra et plenitudo eius. vt in gl. exprimit ꝛc. citatio vero aliorū iudicū quos liget. dicas cp̄ si fuerit citatio speb

cialis liget subditos intus et extra territorium. vtrū liget etiā extraneos qui dicuntur ibi deliquisse vel contrarisse. vide qō plene dixi in. c. ñ. de dila. c. ñ. et c. romana. §. cōtrahentes. s. eo. lib. de foro competē. et l. omnes. §. si vero apparitor. C. de epi. et cle. quādoq; vero per edicta fit citatio generalis. vt. s. eo. li. de elec. c. fi. et auk. si oēs. C. si vt se ab heredi. absti. et talis citatio non preiudicat nisi presentibus. vt. l. eo tempore. C. de distra. pigno. facit quod no. Innocen. de maio. et obe. c. fi. et ibi in no
3 uel. super verbo requiratis. ¶†Secundo no. quod modus citandi per edicta proditus per constitutionem bonifacij ita demum erat validus si emanabat specialiter et ex certa scientia Pape. talis ergo modus citandi aliis iudicibus non videtur permissus: sed citari debet quis personaliter vel ad do
c mum iuxta illa que infra dicā. Qui autē[c] iudices possint citare per edicta: glo. v. in fi. remittit ad Specu. ¶Tertio nota. quod constitutio bonifacij restringitur ad illos qui faciūt impediunt vel procurant per se vel alios ne possit ad eos citatio peruenire. Et hoc secundū Barto. sepe accidit quando citatur aliqua communitas vel dominus: vel multi ciues vnius ciuitatis. argu. s. eo. lib. de rescrip. statutum. §. cum vero. Jtē cum locus in quo est persona citata est rebel. non ēm tute mittitur ad locum inimicum. vt. l. sciendum. ff. de lega. et l. de etate. ad trebellia. putat tamen ipse recte fieri anteq̄ talis citatio fiat quod super hoc ad iudicis informationē aliquid cognoscatur. vt. d. l. de etate. ¶Quarto no. quod in ista citatione bo die permissa contra tales de quibus supra debet assignari cōpetens terminus vt possit venire in noticiam citati vt sic possit ad se defendendum in termino comparere. alis contineret edictum quid impossibile et per consequens non teneret sub lata facultate defensionis que cum sit de iure naturali Papa et etiam Jmperator non possit tollere. vt clemen. pastoralis. j. de re iudicata. et l. defensionis facultas. de iure fisci. libro decimo. Sed qualiter sciet iudex moderari istum terminū si ignorat vbi moretur. Respon. ter. in auk. qui semel. C. quomodo et quando iudex. dicit quod iudex debet primo examinare vbi sit: sed hoc videtur impossibile quod testes coram iudice deponentes dicant quem esse Florentie vel Parisius et propter hoc ter. in corpore de exhibendis reis. §. illud. columna quinta. dicit quod iudex examinet vbi poterit. Jn qua terra habitasse vel fuisse dicitur vel abūsse. Et ex eo quod dicit abūsse apparet quod sufficit sola fama vel vulgi opinio. quod in certum locū abūsse dicitur et hoc debet examinare summatim ad sui informationem etiam parte non citata. vt ibi no. dicit tamen Bart. quod cōmunis practica nō obseruat quod fiat ista examinatio sed satis est assignare terminū cōuenientem respectu loci vbi est vel habitare consuenit sicut sufficit ibi citari. vt. l. j. ff. de li. agno. et l. iij. §. pretor. de dā. ifec. et alia et ista circa istā citationē predicta no. Barto. in extrauag. ad repri. vbi imperator specialiter prouidit in crimine lese maiestatis quod cōtra citatū per nūciū literas vel edictū publice propositū possit procedi ac si personaliter interesset et foret lis legitime cōtestata ad testiū receptionē sententiā et executionē et sic durior illa cōstitutio cp̄ bonifacij. nec mirū ista cōstitutio i omnibus cau-
4 sis vendicat sibi locū illa solū in crimine terra atroci. et ꝑbene no. cp̄ impedientes ne possit ad eos citatio peruenire habent pro personaliter citatis. Jtem habent pro citatis peremptorie. et videt ter. in. c. qñ frequenter. §. porro. vt lit. nō conte. vt vnū scias cp̄ si fui ipeditus a domesticis tuis vel a cōiunctis videor impeditus volūtate tua. vt. c. cōstitutus. de testi. et hoc
5 no. Bar. in. l. j. §. fi. ff. qō vi aut clā. ¶†Ultimo qz ista cōstitutio nō cōtinet ius cōe sed est localis qz i curia et spālis qz in papa ex certa scientia spāliter sic agente. ideo quo ad ipsam vlteriori ꝓsecutione omissa gñaliter de citatione loqnēdo quero vtrum citatus semper debeat comparere. Innocentius de hoc plene loquitur sed more suo solito intricate in capitulo preterea supra de dilationibus. Et ideo clarius sic distingue. aut queris in delegato: aut in ordinario. Primo casu aut in rei veritate non erat delegatus vt dicebat. et nō valet quod facit: quia litere nulle vel falsе non tribunt sibi iurisditionem: nec mea cōtumacia. quinimo nec presentia mea iustificat eius processum. quod dic vt notat Jnnocentius in capitulo super literis. de rescriptis. licet Cynus aliter dixerit et non bene in lege ex quacunq; ff. si quis in ius vocatus non ierit. in octana questione. Aut in rei veritate erat delegatus. et tunc si nō
d compareo subdistingue aut citat simpliciter me in citatione delegationis copia non transmissa. Et tunc teneor comparere: [d]nec valeret processus cōtra me. vt. l. prima. C. de mādatis principū. et capitulo cū in iure. de officio delegati. aut trāsmittit mihi copiam. et tunc teneor comparere: alias essem cōtu-

max. vt

mar.vt.d.c.cum in iure.ꝛ vtrum comparenti debeat exhibere bullam sue delegationis.dic per Ly.in prealle.l.ex quacũq; et per archi.in.c.nobilissimus.xcvij.di. ¶ Secũdo casu principali scilicet in ordinario an citatus ab eo semper debeat cõparere.distingue quatuor casus quandoq; citat omnino subditum.quandoq; subditum cum priuilegio declinandi:quãdoq; non subditum quandoq; exemptum. ¶Primo casu quãdo omnino subditum.dic q; aut citat eum super causa nõ sue iurisditionis.vt iudex laicus super re spũali.ꝛ non valet citatio.c.tua de or.cog.aut super causa sue iurisditionis.ꝛtũc aut in citatione exprimitur aliquid ex quo patet citato competere declinatoriã fori.puta q; compareat tempore messium. vel rũsurus militi procuranti aliena negocia.vel spoliatori suo.ꝛ in his casibus ꝛ omnibus alijs vbi citatio cõtinet aliquid iniustum vel inhonestũ vel tale quid exprimitur. ex quo patet citatum posse declinare forum.ꝛ non cogitur comparere ſm Inno.si autem nihil tale in citatione exprimitur.tunc aut est notorium iudici ꝛ aduersario competere exceptionem vt si citetur ad locum notorie non tutum.ꝛ non valet citatio.vt.capastoralis.§.pisana.j.de re iudi.aut non est ita notorium. et
a tunc[a] tenetur comparere.alias ſm naturam cause procedetur ad sententiam vel missionem in pos.Sed obijcit sibijpsi Inno.nam quantũcunq; in citatione exprimatur tale quid pro-
b pter quod prima facie[b] videatur competere declinatoria fori. vt domino contra seruum patri contra filium ꝛ si.tamen põt subesse legitima replicatio cõtra illam exceptionem in certis casibus spãlibus.Solu.dicit Inno.sufficit qõ prima facie sit iniusta nisi per aliquam causam expressam appareat q; sit iusta.quod no.ꝛ hoc de primo membro qñ citatur omnino subditus.Secũdus casus est quãdo citatur subditus cum priuilegio declinandi forum vt scholaris.ꝛ tunc tenetur comparere.et ita intelligit.l.si quis ex alia.ff.eo.Tertius casus est qñ quis citat omnino non subditum.tunc dic q; aut citat ipsum sine causa ꝛ cum causa que facit eum iudicem.puta q; contraxit vel deliquit.primo casu non valet citatio vt.c.vt animarũ s.de consti.li.vj.ꝛ.l.extra territorium.de iur.om.iudi. Secundo casu aut illa causa est vera.ꝛ tenet processus.iurta no.in.c. romana.§.cõtrahentes.e.li.de fo.cõpe.debeo igitur comparere.aut illa causa est falsa.quia non cõtrari vel deliqui.vt iudex pretendit ꝛ tunc aut compareo ꝛ sponte litigo coram eo.ꝛ valet iudiciũ si non erraui in iure vel in facto.ꝛ suus iudex exequetur illam sentẽtiã cõtra eum vt.l.a diuo pio.ff.de re iudi.in prin.aut non cõpareo nec litigo.ꝛ tũc aut agebatur reali.qr possidebam ibi rem ad quam agebatur.ꝛ debeo comparere alias contra me tanquam contra contumacem procedere poterit.vt.c.sane.de foro compe.ꝛ. C.vbi in rem ac.l.j.ꝛ.ff. aut non agebatur reali.sed personali.ꝛ tunc aut non comparui vel comparui ꝛ nolui litigare.ꝛ non valet quod facit contra me aut comparui et postea me contumaciter absentaui. ꝛ tunc valet processus quantũcunq; causa sit falsa super qua sua iurisditio fundabatur.ꝛ hoc verum quantũ ad multam infligendam quantũ vero ad hoc vt valeat processus in principali requiritur vt pronunciet se iudicem cõpetentem.alias non valeret processus scõm eũ.ꝛ que sit ratio differentie quare magis falsum fundamentuz iurisdi.vitiet processum delegati quã ordinarij. vide ibi per eum.ꝛ per Ly.in.d.l.ex quacunq;.in.xij.ꝛ xiij.q. ¶Predicta omnia locũ habẽt cum citatio apprehendit citatum.ꝛ querit vtrũ arctet ipsum talis citatio necne.sed in casibus in quibus arctat vt predixi.vtrũ arctat similiter si ad domum fiat quo ad vigorẽ ꝛ efficaciam ꝓcessus cõtra nõ comparentẽ. Inno.super hoc confuse scribit.in.c. si aduersarius.de eo qui mit.in possessio.ex cuius dictus videt mihi posse breuiter sic distinguit: cum queritur vtrum sufficiat citatio ad domũ.dicas quod aut loquimur in eo qui semel fuit in iudicio aut in eo qui in iudicio nunquã fuit. primo casu sufficit citatio ad domum quo ad reliquum processum.vnde si liquebit de causa poterit deueniri ad diffinitiuã sententiã alias ad alia iuris remedia contra contumaces prodita.vt.§.de do.ꝛ contu.c.causam que.ꝛ.c.prout secundo casu cum queritur de illo qui in iudicio nunq; fuit ꝛ tunc aut ipse tenebatur certo loco morari vt clericus in ecclesia et vxor
l cum marito. Et tunc similiter sufficit citatio ad domum vt
c per eam procedi possit in causa quia si ibi non reperitur presumitur latitare.quod potest esse verum si agatur de illa ecclesia vel de illo matrimonio.secus si de causa prorsus extranea. nam ista obli.ad trahendum moram in certo loco non debet extendi ad causas non eiusdem nature sicut culpa commissa quo ad certum actum non reputat quem suspectum quo ad alium vt.ff.de suspe.tu.l.iij.§.queri.ꝛ hac ratione dicit Inn. videtur quod si quis teneretur certo termino soluere certo loco si ibi non reperitur videtur posse procedi tanq; contra latitantẽ.contrarium tenet ipse quia non ita astringitur ad morandum ibi sicut clericus ꝛ vxor de quibus.§.Si vero non tenebatur ad talem moram tũc vtrum ad efficaciam processus ꝛ contumacie sufficiat citatio ad domum.ꝛ super hoc videt intentio Inno.quod sufficiat quo ad primum decretum etiã contra pupillum ꝛ absentem causa rei publice: quantum vero ad sententiam diffinitiuam in casibus in quibus potest fieri li.non conte.vel quãtum ad vendicationẽ.tenet q; nõ sufficit citatio ad domum postq; malitiose non absentauit secus si malitiose puta post citationem vel per alias cõiecturas de malitia cõstat de quibus in.l.fulcinius.§.quid sit latitare.ff. ex quibus cau.in pos.ea. Ly.tamẽ dixit quod ab initio sufficit citatio ad domum si non potest haberi copia persone.ꝛ dicit Bar.quod hanc tenet Inn.in.d.c.fi.de eo qui mit.in pos. sed tenet eam vt dixi quo ad primum decretum non quo ad ea que sunt magni preiudicij vt sententia ꝛ vendi. bene dicit nisi latitarent.Et bene no.quod dixi quia ille qui semel fuit in iudicio postea si non comparet presumitur latitare ꝛ ideo semper sufficit citatio ad domum vt no.etiam Bart.in.l.iij.§.pretor ait.ff.de dam.infec.ꝛ ibi plene per eum de qua domo debet intelligi:ꝛ quid si domum non habet vel duas in quibus equaliter habitat ibi etiam plene tractat vtrum in receptione testium ad perpetuam rei memoriam sufficiat citatio ad domum.de qua per Jo.an.in regula presumitur de regu. iuris in mercu.reliqua que de ista citatiõe per literas per nũcium per preconem et per edictum vide per Bart.in dicta extrauag.ad reprimen.ꝛ in spe.in ti.de citatione.

a ¶Et tunc aut in citatione.adde q; scribit Bar.in.l.ij.in.j.col.ff. si qs in ius vo.non ie.

b ¶Sufficit q; prima facie.adõ bar to.idẽ tenentẽ in l.ij.i.j. col. ver. ſz cõtra hoc.ff.si qs in ius vo.non ie. Et lex.in cõsi.cj.in ij.col. circa med. ꝛ cõsi.ciij.ad fi.in v.vol.Bal.in.l.si qs.circa fi.C. fin reg.ꝛ faciũt que pulchre ponit Feli.in.c.j.i.iij.col. C.de re iu.ꝛ in.c. quo ad ꝓsultationẽ i.rj. col.ꝛ seqe.ti.ꝛ fel.in.c.ad nostrã i fi. de ap.

1 ¶Subtilitas minima quo ad captandos homines in verborum formulis reprobatur:licet quo ad intellectum iurium si sit rationabilis veniat commendanda.

2 Beneficij seu officij appellatione vtrum veniant hospitalarij eleemosinarij ꝛ leprosarij.

3 Ecclesie vel ecclesiastici beneficij in iure cõmuni expressio non solum includit in se monasteria sed etiam omnia pia loca presertim vbi de ipsius ecclesie vel bñficij ecclesiastici fauore agit.

4 Decimas non soluentes an ꝛ quando possint per censuram ecclesiasticam coerceri ad illas soluendas. Et vtrum ecclesie rector possit pro decimis in futurum soluendus monitorias seu excommunicatorias literas obtinere.

5 Matrimoniales causa dicenda nõ est sed accusatio mixta ad penam imponendam vel separationem thori faciendam cũ de Matrimonio agitur non de fedre. Et quid de sponsalibus.ibi.

6 Questione principali in ordine ꝓcedendi priuilegiata:ꝛ alia similiter ipsam causam tangentia seu ab ea dependentia priuilegiata esse censentur.

7 Solet verbum necessitatem non importat sicut nec verbum potest.

8 Usurarij debiti exceptio coram quo iudice sit remittenda:an coram ecclesiastico an seculari.

9 Matrimoniũ cõtrarit quis cũ duabus petebat pena sanguinis plecti:negabat tñ accusatus in accusatione contenta. ad quem spectabit ꝛ testium ꝛ probationum receptio an ad iudicem ecclesiasticum:an secularem.

Dispendiosam. Nlo. quod quãdoq; subtilis ꝛ exacta iudiciarij ordinis obseruantia prebet causam prorogationi litiũ.in causis ergo in quibus desiderat celeritas vt in infra scriptis debet relaxari puta de matrimonio spirituali in quo mora vacationis est periculum allatura vt.§. de elec.ne pro defectu.ꝛ in matrimonio carnali in quo mora prebet materiã fornicandi vt.§.vt li.non conte.quoniam frequenter.§.porro.ꝛ in vsuris ꝛ decimis vbi vertitur periculũ aĩe hoium ergo fuit necesse rigorẽ ordinis iudiciarij relaxare in istis.ꝛ quare non in alijs habentibus similẽ rationẽ.dic vt in glo.iij.cum qua concor.Pau.facit.§.de fer.lz ꝛ.e.ti.l. dies festos.C.ꝛ.l.ait pretor.§.si debitorem de bis q; in frau.credi.in
e quibus ꝓpter iminens ꝛ verisimile periculũ alr ꝓhibita cõcedunt. ¶Scõo collige q; hec nimia subtilitas reprobat alibi cõmendat.§.de fer.capellanus gl.ñ.remittit ad no.§.ca.dilecti.sed dic q; cõmendat quo ad intellectũ iuriũ si sit rõnabilis. alias veridenda est.C.de le.l.vltima ſz quoad hoies capiendos in formulis verbor ꝛ alias reprobat ſm Pau. ¶Tertio no.q; ordo iudicior seruãdus est in alijs causis q; in istis de hoc ordine no.ñ.q.j.in summa ꝛ q; sint substantialia iudiciarij ordinis no.Ber.§.de li.ob.c.j.ꝛ in.l.platã.C. de sen. Et ego plene dixi.§.de re iud.c.fi.li.vj.ꝛ hec ꝑ Pau.nõ sic plene

qui dicit q̄ quedam nō sunt de substātia iudiciarū ordinis ⁊ tamen pena si negentur vitiant processum vt no. xvij. qō. iij. vbi. dicit etiam quod si ordo traditur ab homine eius omissio reddit iudicium nullum. s̄. de restit. spolia. pisanis. ⁊ per Inno. de officio delega. venerabili. ⁊ de rescrip. cum dilecta. ¶Quarto no. quod in quibuscūq; beneficiis ecclesiasticis vē
2 dicat sibi locum iste ordo irregularis †sed nunquid appella-
a tio būficii siue officii ecclesiastici includit hospitalarios[a] elee-
mosinarios ⁊ leprosarios. glo. quod sic. Idem Pau. Lapus hinc sumpta occasione annectit. q. de facto nunquid propter contumaciam rei debet autor mitti in possessionem hospitalis consueti per laicos gubernari. Et an in tali causa possit p cedi secundum formam huius. c. videbatur quod non: quia sub appellatione beneficii ecclesiastici nō videtur venire istud hospitale. contrarium respondit. d. Fred. de senis. dixit enim quod non includuntur nec veniunt in odiosis ⁊ ambitiosis dispositionibus in quibus debet fieri stricta interpretatio et in quibus cessant argumenta a contrario. et de similibus ad
3 similia: sed in dispositionibus fauorabilibus nomine ecclesie veniunt nedum monasteria: sed etiam pius locus. secundum no. per Joan. and. post Archi. in nouel. s̄. de resti. in integ. capi. fi. super verbo ecclesia. lib. vj. et est fauorabile quando maxime in iure communi ecclesia vel ecclesiasticum beneficiū exprimitur. Et de fauore ecclesie vel beneficii ecclesiastici agitur fm Lapū. Circa hoc etiam quod dicitur de beneficiis querit Bertrā. quod si agatur de beneficio possessorio an habeat locum processus. de quo in ter. tenet quod sic: quia non est dubium quod ista causa tangit causam beneficialem: quia de titulo suo in possessorio saltem probabiliter tenetur facere fidē vt no. de resti. spolia. in literis. ⁊ c. ex transmissa. nec sunt ille cause diuidēde. s. petitorij ⁊ possessorij. vt. c. j. ⁊. ij. de causa pos. ⁊ proprie. Item si sic proceditur de titulo multo magis si de possessione. C. qui legi. perso. l. fi. ⁊ credo istud verum quando intitulatus agit possessorio pro beneficio obtinendo in titulum. secus si pro obtinendo in proprietate. vt in casu. c. cū venisset. s̄. de restitu. spolia. tunc enim sicut in petitorio non ha-
4 bet locum ista cle. vt no. in glo. nunquid in causis ⁊c. ita nec in possessorio causato ab ipa proprietate. ¶Quinto no. †quod censura ecclesiastica coercentur omnes ad solutionem decimarum. sed querit Lau. qualiter fiat illa coertio an seruato iuris ordine. dicit quod cum decime notorie debeantur de iure cōmuni ab omnibus sciri debet. ij. q. iij. ℣. notandum. ⁊ ideo in facientem contrariū tanq̄ contra notorie delinquentē animaduertere potest iudex ex officio et etiam extra iudicium. de fil. presbi. quoniam. ij. q. j. de manifesta. ⁊. c. manifesta. Idem tenet Pau. s. quod procedet sicut super notorio in ista coertione vbi constat illum subditum notorie deliquisse. Idē in obedientia ⁊ si. quod dic vt no. Inno. de censi. c. significauit. et. c. venerabili. ⁊ de verbo. signi. ex parte. Querit etiam circa hoc Bertran. nunquid rector ecclesie possit obtinere literas monitionis ⁊ excommunicationis pro decimis in futurum solnendis sicut pro presentibus ⁊ preteritis. videtur q̄ non per. c. romana. ℣. caueant: de senten. excō. In contrarium facit. c. peruenit de deci. Archi. in. c. j. de senten. excō. lib. vj. not. qō interdū in casibus sn̄ia excōicationis trahit ad futura: sed nō enumerat vllum casum do. Jo. de lig. hic dicit q̄ in decimis in futurū soluendis pōt ferri sn̄ia excōicationis. ratio est q̄ ius decime est ius seruitutis. sed in seruitutibus tractus futuri tēporis spectat ad iudicem. vt no. Ber. Inno. ⁊ Hosti. in. c. in nostra. de sepul. ⁊ sic in eo quod debetur ex dispositione iuris annuatim potest grauari debitor adiectiōe pene pro futuris prestationibus. Ego quod condemnari possit non dubito per. l. j. C. de fideicom. sed quod possit cum augmento pene iudicialis in alio casu q̄ in decimis dubitarem. ⁊ etiam in decimis si in preteritis prestationibus non precessit culpa vel mora. vñ enim iura grauant obligatum ad seruitutem vt caueat vt. l. barum. ⁊. l. legi. ff. si ser. vendi. in alio ergo nō videtur fine causa posse fieri durior conditio debitoris. ¶Sexto no. quod in matrimonijs proceditur vt in ter. ⁊ aduerte ad glo. magnam que incipit si queratur. que enumerat plures casus quibus de matrimonio litigatur. quandoq; est questio de federe matrimonij. ⁊ hoc tripliciter vt in glo. ⁊ in quolibet ex his trib⁹ hz locum istud. c. idem Lau. ⁊ Pau. qñq; de matrimonio agit: non de federe: sed ad separationem. ⁊ dicit non habere locum
5 istam cle. Idem Pau. qui hoc casu dicit illam non posse dici causam matrimonialem: sed accusationem mixtam ad penā imponendam vel separationem thori faciendam. de procur. tue. ⁊ vt lite non contest. c. j. ⁊ q̄ hic loquitur de matrimonijs quid iuris in sponsalibus. dicit glo. q̄ idem quasi sit de tangentibus. idem Paul. Et facit hoc ad. q. de qua dixi in. c. ex publico. de conuer. coniu. ⁊. c. quemadmodum. de iureiurā. et s̄. de spon. ⁊ ma. c. j. li. vj. Item quādoq; q. matrimonij deducitur incidēter ad aliam principalem. q. vt in casu. c. tuam. de ordi. cogni. ⁊ non habet locum istud. c. naturam enim iudicij ex eo quod principaliter deducitur debemus considerare nō ex incidenti. q. arg. l. ex pupillari. ff. de vulg. ⁊ pup. ⁊. c. super eo de preben. lib. vj. ⁊ concor. gl. cum repetūtur ⁊c. In questione tamen petitur debitum ex contractu ⁊ excipitur qō est vsurarium. ista enim exceptio non alterat naturam iudicij ordinarij super debito intentati: q̄ natura principalis cause consideranda est fm Pau. facit quod no. in. l. certi condictio. ff. si cer-
6 pe. ⁊. l. j. ff. de in lit. iuran. ¶†Septimo [b] not. in ver. ⁊ eas ⁊c. b qō si questio principalis est priuilegiata in ordine procedēdi. similiter ⁊ alia ipsam causam tangentia ⁊ pendentia ab eadē concor. optime. l. cū hi. ℣. si vni. ff. de transac. vbi causa † alimētorum in transactione est priuile. ⁊ similiter quicquid alimēta tangit causa alimentorum censetur. Et ideo dicit Bart. q̄ si per statutum in causis damnorum datorum sufficiat probatio per iuramentum quicquid quocunq; modo tangat causam illam potest probari per iuramentum. ⁊ hoc no. Bart. in l. solent. ff. de alimen. ⁊ ciba. leg. facit regula accessorium. ⁊. c. si super gratia. de offi. deleg. lib. vj. ibi naturam sequi conuenit principalis ⁊c. sed cum dos vt sic dixerim fraternizet cum matrimonio sine quo esse nō potest. vt. l. iij. ff. de iure dotiū. vtrū causa dotis habebit ista priuilegia in ordine procedēdi. vt dicitur in ista cle. ad hoc dico quod si causa dotis agitatur in foro seculari non habebit: quia non fuit intentio huius iuris latoris hic prefigere ordinem in iudicio seculari. vt dicit glos. que incipit cum repetuntur ⁊c. sed si de dote agatur in iudicio ecclesiastico procedit dubium in quo dico quod si questio dotis dependeat a questione matrimonij: quia forte petit matrimonium nullum declarari ⁊ datum nomine dotis restitui ⁊ credo in causa ista dotis sicut in questione matrimonij principaliter mota locum esse huic cle. Si vero matrimonium nō reuocetur in dubium: sed super dote questio moueatur: tunc est dubium an principaliter agitari possit in iudicio ecclesiastico. iuxta no. per glo. Inno. ⁊ Jo. an. in. c. de prouidentia. s̄. de dona. inter virum ⁊ vxo. sed posito pro vera illa opinio. q̄ possit credo non esse locum huic cle. quia natura. q. principalis trahit ad se accessoriam. vt dixi. principalis autem questio non vestit ab accessoria. l. petēs. C. de pac. cū ibi no. ¶Octauo no. qō dicit procedi valeat. i. possit. Ex quo patet vt dicit glo. quod iste ordo de quo in ter. non est ordo necessitatis ⁊ adeo substantialis qō eius omissio vitiet iudicium. potest ergo iudex si vult alīs non cogitur etiam instantibus partibus vt seruetur. vt dicit. glo. non dicit ⁊c. ad hoc optime. l. j. C. quo. ⁊ qñ
7 iud. vbi de verbo solet quod nō †importat necessitatem. sicut nec verbum potest. vt. l. non quicquid. ⁊. l. non potest. ff. de iudi. ⁊. l. sepe. ⁊. l. seq. ff. de offi. presi. circa tamen consensum partium super obseruantia ordinis iudiciarū in casibus de quibus in ter. ⁊ si. vtrum aliquid operetur vel ipsarum cōtradictio. vide glo. magistram in cle. sepe. j. de verb. sig. in glo. ante pe. ⁊ fin. ¶Nono aduerte diligenter quod dicit procedi valeat ⁊c. solum enim prouidet ista constitutio super ordine procedendi in causis istis: sed cum in causis quandoq; exigantur probationes luce meridiana clariores. vt in criminalibus. l. sciant. C. de proba. quandoq; plene. vt in ciuilibus. vt. l. indices. C. eo. titu. quandoq; semiplene. quandoq; per iuramentum. vt. c. ex literis. de resti. in integ. ⁊. c. cum bertoldus. de regu. iuris probabiliter queri potest que probatio sufficiat in istis causis sic priuilegiatis in ordine procedendi. ad hoc dico quod probationes legitime quasi restrictio ista concernēs acta iudicij non extēdatur ad acta cause que alterius sunt nature. iuxta no. per Barto. in. l. cum lite mortua. ff. iud. solui. ⁊ dixi in. c. venerabili. de iud. ⁊ ponderat hoc Joā. an. in. d. cle. sepe. in glo. facit ad hoc de offic. delega. ⁊c. quam singulariter no. ⁊ vide etiam ad hoc quod no. Barto. in extraua. ad reprimendam. super verbo summarie. ⁊ dicam de hoc plenius in d. cle. sepe. vbi de significatione istorum verborum simpliciter ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij. ⁊ ibi in. iij. glo. quid iuris si non omnia ista vocabula in oratione ponantur: ſz alterum tantum quod plenius de vnoquoq; Barto. prosequit vbi supra. ¶Decimo no. in ver. volentes quod ista constitutio extenditur nedum ad futura quod est proprium constitutionis. vt. l. leges. C. de legi. sed etiam extenditur ad presentia ⁊ per appel. pendentia. Quid autem si hoc in nona lege non exprimitur an ad ista extendatur. dixi plene in. c. licet canon. s̄. de elec. lib. vj. et hoc tangit Stepha. minus perfecte. ¶Undecimo ⁊ vltimo aduerte qō in certis alīs causis q̄ hic enumeratis iura statuunt quod ordo iudiciarius non in totum

seruetur

a ¶Hospitalarios. adde qō appellatione beneficii venit hospitale. vt per gl. in cle. vn⁹. de rer. permuta.

b ¶Septimo no. adde Bar. in extraua. ad reprim. in ver. summarie in. iij. col. ver. sive ro causa principalis. pe. de ancha. in cle. causam. in ij. notabili. s̄. de elec. do. Jas. ī rubri. C. qui admit. in. ij. columna.

a seruetur^s vt in notoriis.§.de iureiur.ad nostram.z quandocz statuũt cp procedatur summarie:quandocz de plano:quãdo cz sine strepitu z figura:quãdocz sine figura: quãdocz lenato velo.iura aliqua ex predictis videas in.d.cle.sepe.in.iñ.glos. Et quid tunc vnũquodcz importet z denotet.Bar.plene no. in dicta extranag.z dicam in.d.cle.vbi melius cadit tractare
8 naturam istorum verborum cp hic. C †Quero^b vigore instru
b menti petit titius mille coram iudice seculari.Opponitur cp est debitum vsurarium.quero an ista exceptio sit remittenda ad iudicem ecclesiasticum.videtur cp sic.sicut questio legitimi tatis:vt.c.tua.de ordi.cog.z.c.lator.qui filñ sint legiti.Paul. j.de vsu.c.j.z ibi Joan.de lig.dicunt cp vbi non defertur questio an id quod petitur sit vsura.z sic non est questio de prohibito z concesso sed tantum de soluto vel non. Etiam in foro seculari repeti possunt:in foro autem ecclesiastico litigari debet cum dubitatur an id quod petitur sit vsura.z sic intelligitur quod no.de foro compe.cum sit.Bart.istam.q.examinat in.l.titia.ff.solu.matri.z dicit cp de vsuris potest esse questio duobus modis.vno modo quando partes fatentur cõtractũ in forma sed dubitant vtrum sapiat vsuram.z istud dubium remittitur ad episcopum.qñcz vero partes nõ sunt cõcordes in facto.qz creditor dicit totum debitum instrumenti fuisse z esse verum debitum.reus dicit pro parte tantum esse verũ debitum:z illo casu cum sit questio super facto iudex secularis cognoscit.z alleg.Pau.de leaza.vbi.§.idem dicit in.q.matrimoñ.nam quandocz dubitatur vtrum inter talem dominã z alium poterit esse matrimonium.z illa questio est spiritualis.z ideo ad episcopum remittenda.qđ dicit verum quando inter ipsos coniugatos esset questio.secus si inter tertias personas de istorum matrimonio.vel inter alterum ex cõiugatis z tertium.si enim ad alium finem questio matrimoñ deducatur incidenter in iudicium non potest ista dici questio spiritualis qz non super matrimonio: sed super alio est ferenda sententia.Idem dicit si de matrimonio non refertur questio: sed an talis sit natus de illo matrimonio necne.hic enim cum nulla sit spiritualitas poterit de hoc cognoscere iudex secularis. z si diceremus contrarium sequeretur cp iudex secularis non posset punire sacrilegum vel hereticum. quoniã incidenter de re spirituali queritur.z ita dicit in.d.l.titia. dñs meus ibi.z in.l.quoties.C.de iud.dicit cp sive sit questio facti sive iuris nõ pertinet ad iudicem temporalem eius disceptatio. sed si non esset questio an cõtractus esset feneratitius sed esset questio calculi.vt qz in casu licito solui vsuras:sed dico me soluisse vltra debitum.hic non est questio de crimine sed de calculo. z tunc bene potest cognoscere iudex secularis:quia actio que proponitur est condictio indebiti:vt.l.si non sortem. in prin. de condi.indebi.mihi videtur cp Pau.Bart.Joã.de ligna.z alij qui distinguunt in questione matrimoñ prout.§. patet. parum ponderauerunt.c.tuam.de ordi.cog.z.c.lator.qui filij sint legitimi.vtrobicz enim filij agebant pro successione parẽtum predefunctorum: z sic super matrimonio incidenter deducto z ab spiritualitate iam per mortem abstracto z nõ erat ferenda sententia inter ipsos coniugatos sed inter alios. Et nõ apparet cp ibi esset questio super iure:imo magis super facto.z tamen ad ecclesiasticum iudicem dicte exceptionis est cognitio remittenda:z sic per illos text. videtur mihi cp verius dixerit doctor meus.in.d.l.quoties.vbi querit si positionib^ factis super exceptione que erat ad ecclesiasticum remittenda reus respondeat coram iudice seculari an valebit ista confessio.videtur,quod non:vt.c.at si clerici.de iudi.contrarium tenet ipse allegan.dictum Specu.qui dicit quod.c.tuam.habet locum quando proceditur per modum disceptationis. secus vbi non est contradictio vel disceptatio. sed certum est quod iste qui confitetur non contradicit:vt.l.domus.§.qui confitetur.de lega.j.z ita not.in Specu.in ti.de conuen. z reconuen. ibi etiam tangit Bal.si quis accusatur de adulterio ad penã personalem.cer est enim quod est de substantia probatio matrimoñ.vtrum super eo poterit iudex secularis probatiões
9 recipere. C †Ego pridie habui de facto similem questionem de vno qui dicebatur contraxisse matrimonium cum duabus z petebatur puniri pena capitali.tamen negaret contenta in accusatione.dubitabatur an iudex secularis posset probationes recipere super istis matrimoñis.necessario dicendũ fuit quod sic.Nam cum adhunc finem pene sanguinis infligende non possent examinari in curia episcopi qui de causa sanguinis non cognoscit:vt.c.in archiepiscopatu.de rap. necessario conclditur quod cum punitio huius criminis spectet ad iudicem secularem.similiter z receptio testium z probationum. z idem in similibus.z vt dominus meus refert.ita de consuetudine obseruatur.In ciuilibus ergo p̃dicta.c. que de remis. talis exceptionis loquuntur.intelligas prout sonant. Petrus de Ancha.

C De foro competenti. Rubrica.

1 ☞ Episcopis non licet in aliena dioceſi iurisditionem exercere.
2 Patriarcha:primas:vel quicuncz alius archiepiscopus si in dioceſi alteri^s episcopi delinquat an potest per ipsum episcopum puniri cum illic censeatur vt priuatus.
3 Episcopus vel alius quicũcz prelatus an z quibus insignijs vti possit in aliena dioceſi.
4 Possessionem rei corporalis amittens censetur etiam rei incorporalis ei adherentis possessionem amisisse et quid in iure eligendi.
Et vtrum expulsus de re corporali in parte perdat totius rei possessionem an partis tantum occupate.nu.6.
5 Jurisditionis exercitium ad eum pertinet qui est possessor loci vel soli etiam si ad eum non pertineat iurisditionis proprietas sed ad alium.
7 Prelatus qui propter metum proprie persone iurisditionem exercere nõpotest alium delegare vel loco sui ponere tenetur.
8 Prelatus vtrum z quando possit cognoscere de iniuria sibi vel dignitati eius aut dignitatis iuribus illata.
9 Citatus ſm formam citationis de qua in clemen.q̃uis. de foro compe.an in singulis actibus successiue sit citandus an pro cedendum sit super tota causa etiam ad sententiam.
10 Citatio vtrum explicite continere debeat factum super quo quis citatus:puta circũstantias loci vel temporis vel generaliter cp compareat super crimine.
11 Citatus ad hoc vt non comparendo possit dici contumax an debeat expresse per verbum peremptorie citari.
12 Episcopus vtrum z quãdo possit procedere in causa sui subditi qui in aliena dioceſi vbi idẽ episcopus morator deliquit z dioceſanum in procedendo preuenire.
Et ibidem quis dicatur subditus.
13 Episcopus in aliena dioceſi degens quibus cõstitutionibus circa subditos suos vti debeat.
14 Episcopus vtrum trahere possit subditos suos vltra duas dietas a fine sue dioceſis specialiter a iure concessis si ibidem secure morari non potest.
15 Conscientie dicto vel assertioni alicuius si aliquid committatur quando ei standum est.
Et vtrum is cui a papa aliquid committitur cum hac clausula super quo conscientiam tuam oneramus possit alteri subdelegare.
16 Episcopus requisitus super exequutione alicuius sentẽtie an illam exequi possit si percipiat illam iniustam aliquod afferre preiudicium.

1 c **C**Amuis. Summa z diuide in prima glo. C †Mo.cp episco
c pis^c est interdictum exercere iurisditionẽ in dioceſi aliena.postcz enim suã dioceſim egressus est redigitur ad instar priuati quantũ ad exercitium iurisditionis cõtentiose: vt.l.ij.ff. de offi.procon.z leg.l.fi.de offi.pref.ratio est:qz iurisditio coberet loco siue territorio:vt.l.fi.z ibi Bar.C.vbi z apud quos
2 z hinc est cp †si patriarcha:primas:z quicũcz archiepiscopus nisi suus delinquat in ista Bononien.dioceſi.poterit per istũ episcopum puniri:qz hic vt dixi debet censeri vt priuatus.ad hoc vide quod no.in.c.cum inferiore.de ma.z obe.z ex hoc.s. cp iurisditio contentiosa adheret territorio existens extra nõ poterit eam de iure cõmuni etiam inter subditos exercere nisi ex speciali indulgentia quam hic Papa episcopis concedit. facit.c.vt animarum.de consti.lib.vj.z.l.extra territorium.de
3 iur.om.iu. †Sed hic incidẽter queritur vtrum in dioceſi aliena poterit vti insignijs dignitatis.puta mitra baculo pastorali z similibus.tangit hic Laur.z dicit cp quedam sunt insignia in quibus representatur officiũ vt in pallio in archiepiscopo.z baculo pastorali in episcopo.z talibus nõ põt vti in aliena dioceſi:vt in.c.ex tuarum.de aut.z vsupal. quedã sunt insignia ipsius dignitatis non officij.vt annuli vel birretum in doctore. z istis potest quis vti in aliena dioceſi: vt.l.j.ff. de offi.procon.z leg.de hoc per Hosti.in.c.fi.de auto.z vsupal.z l.j.C.de prepo.sacro.scri.facit.c.j.z quod ibi no.§.vt li.pen.de iurisdi.volunta.z benefi.colla.hic vide in glo.iij.ex qua patet non est priuatus quo ad omnia iudicandus.sed quo ad iurisditionem contentiosam.vt dixi.illa autem que sunt fori penitentialis vtrum possit exercere extra inter suos subditos.dixi

a C Seruetur.Adde tex.in.c.euidẽtiam.de accusa.
b C Quero.Adde Panor.ĩ.c. cum sit gñale.in.v. co. de fo.cõpe.paul. de ca.in cõsil.cccxxxiij.incip.visa petitiõe. Cal.in 2si.iij.posito sub rub.de fo.cõpet. incip.in cã vsuraria.Alex.ĩ.l.si nõ sortẽ.in princi.ff. de 2di.ind. Pe. de anch.ĩ.c.post miserabilem. de vsu.Alex.in 2si. xcj.inci.visis actz in.ij.vo.z in 2sil. ix.prestantissime doc.z ĩ 2s.lxxvij. col.ij.in.iij.volu. Panor.in consil. lxiij.ĩ.iij.col.z ĩ cõsi.lxxj.in.ij. co. in.j.volu.Paul. de cast.in.l.omni novatione. C. de sa.san.ecc.z ĩ autẽ cã que.C.õ epi. z cle.Feli.in.c.fi. de excep.Bal. in l. quoties. C. de iudi.

C Mo.cp epis. ad de Feli.in.c. cum inferior.in.ij.col. ex de ma.z obe.

in.c.postulasti.§.eo.in repetitione. Item aduerte qꝛ ista decre. boc indulget episcopis.nō ergo inferioribus:vt in glo.v. vij. q.j.petisti.ꝛ.ff.de cen.l.etatem.§.rebus.exorbitat enim ista de cre.a sacris canonibus vt in sui prin.patet ergo non trabēda ad similia vel ad alia:vt.c.quea iure.de regu.iur.lib.vj.ꝛ boc etiam tenet Zen.archiepiscopis vero ꝛ superioribꝰ sic expul sis bene competit illud priuilegium cum etiam sint censendi epi.xxj.di.in nouo.ꝛ de sacra vnc.c.vno. ¶Tertio not.ꝙ eps quandoq; expellitur de propria sede.ꝛ non pōt ibi vel in dio cesi siue eius parte residere.ꝛ talis de iure cōmuni non exercet
4 iurisdi. Sed de speciali gratia vt hic patet.†Ex quo collige ꝙ expulsus de re corporali non solum ipsius rei perdit possessio nem sed etiam iure incorporalis:puta iurisdi.coherētis.ꝛ affi xe solo vt dixi non sic videtur in iure eligendi. Nam si omnes canonici vel maior pars sunt expulsi de ecclesia ꝛ dioceſi pos sunt eligere vbicūq;.qꝛ ius eligendi nō coheret ecclesie sed per sonis canonicorum.ad boc.§.de elec.bone.el.j.de hoc tñ qua liter quis acquirat vel amittat pos.rei incorporalis adheren tis vel non adherentis alicui rei corporali.vide quod dixi re missiue.§.de resti.spo.c.ad decimas.li.vj. ¶Quarto no. ex eo
5 ꝙ illud quod hic statuitur esse speciale collige † ꝙ exercitium iurisdi.competit possessori loci ꝛ soli.quantumcūq; igitur ad aliquem pertineret proprietas iurisdi.ius eligēdi ꝛ si. si tamē non esset in pos.non haberet exercitium talis iurisdi.sed pos. quod dic vt no.Inno.in.c.consultationibus.de iur.patr. per Inno.ꝛ Jo.an.in.c.cum ecclesia sutrina.de cau.pos.ꝛ propri. in nouel.ꝛ.c.in literis.de resti.spo. ¶Quinto no.ꝙ ad hoc vt episcopis competat illud priuilegium plura debent concurre re ꝛ inter alia ꝙ nō possit in aliqua parte dioceſis residere.se cus ergo si possent. Nam iurisditio veluti individua reputa tur tota in toto territorio ꝛ tota in qualibet eius pte sicut di cunt philosophi de anima.ꝛ probatur in simili ꝙ qui tangit auriculam videtur tangere totum corpus:vt.l.vulgaris.ff. de fur. hinc est ꝙ episcopus potest in qualibet parte sue dioceſis
6 exercere iurisdi.vt.c.cum episcopus.de offi.ordi.li.vj.† Et di ligenter no.ꝙ si quis de re corporali est expulsus in parte illa possessionem amittit ꝛ nō in alia:vt.l.quod meo.ff.de acquir. pos.ꝛ licet perdat pro parte pos.partis dicte rei corporalis iu risdi.tamen retinet insolidum ratione minime particule retē te.arg.huius.c.ꝛ ad hoc vide quod no.Jo.an.post Jnnoc.§. de rescrip.super literis.contra in valorem igitur iurisdi. vten tem agendum esset tanq; contra turbatorem non tanq; cōtra spoliatorem iurisdi.ꝛ vide quod legi.ꝛ nota.in.c.dilectus.de ca.mona. Aduerte etiam ad hunc tex.dum dicit ꝙ isti episco pi sic expulsi nō audent propter metum residere.ergo videtur ꝙ propter talem metum solum perdat episcopus possessionē episcopatus ꝛ iurisditionis.dic vt legi.ꝛ no.in simili in.l.tij. §.si quis autem visis armatis.ff.de vi ꝛ vi ar. ¶Sexto not.ꝙ dicit per se vel alium quod si posset in propria per alium exer
7 cere non posset in aliena:vt hic dicitur†impeditus igitur pro pter metum propie persone exercere iurisd.tenetur alium de legare vel ponere loco sui. Sed dices imo impeditus non tene tur in propijs negocijs constituere alium:vt not.in.c.cum di lecti.de do.ꝛ contu.sed ibi oportet intelligi in factis suis pro prijs:sed iudicare in alienis si non potest per se debet facere p alium sicut impeditus interesse in loco electionis propter me tum:vt.d.c.bone.ꝛ.c.qꝛ propter.de electione. Circa boc querit Lau.quid si nō potest per quēlibet alium sed tantūmodo per illum qui expulsoribus ꝛ persequutoribus esset gratus.dic ꝙ locus esset huic constitutioni.qꝛ tali veluti suspecto non tene tur ista committere:qꝛ verisimiliter complaceret eis.ad hoc.c.
8 repellantur.de accu.in ratione sui. ¶†Septimo not.[a] in ver.
a ¶Septimo not. Adde Bal. in.c. j.§.iniuriā.in pn ci.de pac. iur. fir. vbi ꝙ ptās pōt facere eū decapi tari qui ei dedit alapam.qō tñ in tellige vt per Jas. in.l.qui iuris ditioni. ī primo no.ff.de iur. om. iudic.ꝛ vide etiā Archi. in.c.j.i.ñ. col. de penis. lib. vj.ꝛ Alex. in con si.xxxv.circa fi.in ñ.volu.

a ne iniuria eorum ꝛc.ꝙ iniuria illata in persona prelati inquā tum offenditur eius dignitas potest per ipsum puniri.ꝛ quā do possit vel nō cognoscere de iniurijs ꝛ iuribus dignitatis vel propijs.ponit Jo.an.post Jnno.in.c.ex parte. de verbo. signi. Ex cuius dictis ꝛ alijs ego in.c.j. de maledic. sic distinxi quandoq; iniuria infertur persone:quandoq; dignitati: quā doq; iuribus dignitatis.si persone ꝛ tūc aut iniuria est occul ta ꝛ nō potest ipse cognoscere quia cognosceret de re propria nisi consuetudo boc habeat.de pe.c.j. lib.vj. Aduerte tamen qꝛ licet non habeat cognitionem poterit tamē in custodia po nere successori ꝛ principi reseruando cognitionem ꝛ penam. ff.de offic.presi.l.senatusconsulto.ꝛ.l.si adulterium.§.fin.ff.de adul.aut est notoria ꝛ potest:qꝛ in notorijs male gestis nō ha bet locum recusatio sicut nec appellatio.c.nouit.de appella.ꝛ c.cum sit romana.eo.titu.quandoq; iniuria est illata dignita ti.tunc potest de illa cognoscere sine sit occulta siue publica.ij. questio.vij.si quis ergo. vbi de boc. Tertio casu cum queri tur an cognoscere possit de iuribus pertinentibus ad prelatu ram.tunc aut sunt talia iura que spectāt ad eum de iure com muni.de quibus in.c.conquerente.de offi.ordinan.in boc po test esse iudex ꝛ contra negantem exercere censuram quia sunt notorie debita:vt.c.cum ex officij.de prescrip.ꝛ in.d.c.ex par te.ꝛ.c.venerabili.de cēsi. si tamē grauatj poterit appellari.eo. ti.sopite.aut agitur de iuribus que non spectant de iure com muni ad prelaturam.ꝛ in bis distinguitur:vt.§.vtrum noto rie debeantur ꝛ possit alias secus.ꝛ eodem modo videtur di stinguendum si pertineant ad personam prelati.ꝛ vide quod de bac materia not.Ly.in.l.j.C. de quis in sua causa.vbi dicit ꝙ licet iudex iniuriam suam que respicit dignitatē ꝛ rem pu blicam punire possit:vt.l.j.C.de offic.eius qui vic. alte. gerit. non tamen ipse solus poterit ius dicere.vnde si delegatus fue rit recusabitur.si ordinarius peti poterit alium adiungi:vt de iudi.l.apertissimi.ꝛ aut.ibi posita:quia cum sermo contin gat personam eius merito potest dici suspectus. qō dicit Ly. equum.vt refert Joan.andr. in.d.c.j.de male. ¶Octauo no. casum specialem quod delinquentes trabuntur extra suū do micilium ad locum delicti.ꝛ boc propter eorum dolum ꝛ can sam necessitatis que in locis ꝛ in multis limitat ꝛ restringit ius commune:vt.c.statuimus.§.de offic.delega.lib. vj.c.iñ.de furtis.licet.de fer.cum simi.ꝛ licet isti expulsores ꝛ alij de qui bus bic sint iuribus odiosi ꝛ trabantur alibi quam deliquerint.tamē locus ad quem trabuntur debet eis esse tutus.ꝛ di cimus in iudicijs enim attendi debet potius equitas indican tis quam odium litigantis:vt.c.causam.el.ij.de iudi. Qui au tem dicantur consiliarij ꝛ qui fautores vel aliter participes in delicto.dic vt legi.ꝛ not.in clemen.j.de pe.vbi glo.magistra.ꝛ c.j.de offic.delega. ¶Nono not.ordinem citandi. primo per sonaliter.secundo ad domum.vel si non potest in ecclesia ca thedrali ꝛ etiam si bic non potest tunc alibi vt in text. dixi de ista citatione.§.eo.c.j.ꝛ clemen.causam.de elec. ¶Decimo no. in.§.si vero.quid iuris si citati solenniter non comparuerint:
9 proceditur enim ac si citati legitime extitissent.† sed text. non declarat vtrum vigore vnius citationis facte in forma de qua in text.possit procedi super tota causa etiam ad sentētiam vel in singulis actionibus sint citandi successiue. Lau.dicit quod boc debet considerari ex forma citationis:qꝛ si super tota cau sa emanauit non citabitur vlterius.secus si ad certum articu lum quia tunc esset citandus super alijs. Bar.dicit ꝙ aut pri ma citatio fui facta simpliciter ꝙ compareat super tali negō cio responsurus.ꝛ tunc veniendo satisfecit primo termino. et tunc eadem solēnitate est citandus in secunda citatione sicut in prima aut prima citatio fuit facta magis extense dicēdo ꝙ veniat responsurus super tali negocio ꝛ ad procedendum in causa predicta vt iuris fuerit vsq; ad finem ꝛ tunc debet fiare vsq; ad finem.non intelligas in conspectu iudicis sed in ciui tate in qua causa ventilatur.ꝛ tunc ad alios actus citabit per preconem missum per ciuitatem per iudicem ad citandum ta lem.ꝛ tunc si non comparuerit procedatur ad alium actum ꝛ sic successiue.dat tamen ipse consilium ꝙ reus comparens in prima citatione moneatur a iudice vt certum locum in ciuita te eligat vbi sit citādus. sicut enim potest eligere domicilium: vt.ff.ad municip.l.domicilium. ita potest eligere quo ad cer tum actum.quidam autem precipiunt tali sic comparenti de longinquo vt singulis diebus ꝛ boris quibus ius redditur compareat coram eis.ꝛ ista no.Bar.in extrauag.ad reprimē. super verbo per edictū.ad finem que sunt necessaria pro pra
10 ctica huius clemen. ¶†Sed bic post eum etiam querit vtrum citatio debet explicite continere factum super quo citatur vel generaliter compareat super delicto expulsionis episcopi.di cit ꝙ sufficit generaliter delictū in citatione deduci nec requi ritur ꝙ explicite per circunstantias loci vel temporis:vt.l.j.C. de exhiben.re.vbi dicitur ꝙ postq; citatus venerit ad iudicem debet explorare quesitum ꝛ dicere quare fuit citatus:ꝛ sic pa tet ꝙ in citatorio boc non fuit expressum. Item in criminali bus debent sic fieri citationes sicut in ciuilibus:vt no.in.l.ab sentem.ff.de pe.sed in ciuilib⁹ debet citari vt veniat ꝛ sui pre sentiam faciat.C.quo.ꝛ quan.in.l.consentaneum.ꝛ aut.qui se mel.super verbo vocare.ꝛ ita not.in.d.extrauag. super verbo supra dicto vbi refert opi.Ber.contrariā ꝛ respondit. ¶Un decimo no.in.d.§. si vero ꝙ ista citatio fuit peremptoria ꝛ sic potest iudex mittere prima vice peremptorium quod intelli ge ex causa.alias secus:vt.§.de resti.in integ.tum ex literis.in fi. ꝛ.c.cum dilecti.in fi.de do.ꝛ contu.ꝛ.l.consentaneum.C.quo. ꝛ quan.iud.ꝛ dicit bic Stepb.ꝙ si citatus sit quis ad procedē dum super tota causa vsq; ad sniam inclusiue ꝙ eo nō citato sententia ferri poterit istud eius dictum est verum qñ citatus non comparuit in tali prima citatione.sed si comparuit ꝛ stē tit in iudicio vsq; ad finem cause si tempore sententie nō adest

debet

debet citari ad sententiam specialiter. vt in cle. sepe. de ver. sig.
⁊ ita no. Bar. super illo verbo per edictum. ¶ †Sed hic gene
11 raliter quero vtrum in qualibet citatione ad hoc vt non com-
parens censeatur cōtumax debet poni verbum peremptorie.
Ad hoc dico ꝙ quedam sunt dilationes que dantur ad pro-
bandum ⁊ ibi omnis dilatio est peremptoria licet non expri-
matur: vt no. Inno. in. c. ad petitionem. de accu. ⁊ Bar. super
illo verbo: quedam est dilatio que datur ad allegādum ⁊ ista
non est peremptoria nisi dicatur. C. de iudi. l. iubemus. quedā
est dilatoria expectatoria ad veniendum. ⁊ aduerte si quidem
ista dilatio datur a iudice ⁊ semper intelligitur peremptoria
etiam si non dicatur: vt. l. ij. C. quo. ⁊ quan. iu. si vero per nun-
cium per epistolam vel edictum: tunc si quidem sunt tres nun
ciationes ⁊ habent vim peremptorij etiam si non dicatur. vt
d. l. ij. ꝯm aliam lec. Si vero procedit vna citatio tantum ⁊ tūc
quandoqꝫ per talem citationem vult peruenire ad sentētiam
diffinitiuam. quandoqꝫ ad interloquutoriam primi vel secū-
di decreti. quandoqꝫ ad interloquutoriam super aliqua emer
genti. quandoqꝫ ad alium actum cause. primo casu quādo ad
diffinitiuam ⁊ requiritur peremptoria alias non valeret sen-
tentia etiam si citatus esset ad sententiam audiendam. ita vi-
detur tenere Io. xxiiij. q. iij. de illicita. ⁊ Guli. in Spec. de cita.
§. viso de tempore. ver. al's autem. ⁊ in vers. quod si lata. ⁊ hoc
puto verum quando citandus ad sententiam audiendā non
esset personaliter inuentus: sed si personaliter esset inuentus
si citatur ad sententiam audiendam licet non exprimatur per
emptorie valeret sententia in ordinario iudicio: q2 si exprimi-
tur ꝙ ferret sententiam tali die satis ista expressio equipollet
peremptorio. ⁊ ita videtur loqui glo. in. l. ea que. C. quo. ⁊ qñ
iu. ⁊ in. d. c. de illicita. ⁊. c. consuluit. de offi. dele. ⁊ hoc vbi pro-
ceditur ordinarie. al's non requiritur peremptorium: vt not.
Io. and. in cle. sepe. in ver. non peremptorie. ¶ Secundo casu
quando per citationem vult venire ad interloquutoriam pri
mi vel secūdi decreti. ⁊ tunc etiam requiritur peremptorium:
vt. l. presenti. §. sed si hec. de his qui ad eccle. confu. ⁊ tenet glo.
in. l. si finita. §. iul. de dam. infec. ¶ Tertio casu quando cita-
tur ad aliquam interloquutoriam super aliqua incidenti vel
emergenti ⁊ tunc si quidem illa interloquutoria quasi exhau-
rit vires totius negocij: vt q2 fertur absolutoria ab obseruatio-
ne iudicij. ⁊ idem ar. l. titia. de accu. in interloquutorijs vero
non ita ponderosis vt quando quis citaretur ad aliquē actū
puta ad videndum iurare testes vel publicationem ipsorum.
tunc nō debet precedere peremptorium sufficit enim ꝙ fuerit
requisitus. C. de testi. l. si quando. ⁊ ita seruat cōmunis practi-
ca quod tene menti perpetuo ꝯm Bar. qui ista partim not. in
d. l. ij. ⁊. l. consentaneum. C. quo. ⁊ quan. iud. vt vnum nō obli
uiscaris ꝙ illud peremptorium detur ad petitionem partis.
al's non valet: vt probat tex. in. l. peremptorium. ff. de iudic. de
illo peremptorio tangit hic Steph. nō tamen plene. ¶ Duo-
decimo no. in. §. eisdem duo specialia. primum ꝙ subditos in
uitos cogit episcopus litigare extra dioce. ꝯm qd ibi potest in
12 ter subditos ius dicere. de quo in glos. in duobus. †Sed circa
hoc quero post Bertrā. si eius subditus delinquit in illa dio-
cesi vbi episcopus trahit moram an poterit preuenire diocesa
num in procedendo. videtur ꝙ sic quia iudex domicilij potest
preuenire iudi. delicti. vt. l. j. C. vbi de cri. agi opor. Itē in illo
casu speciali videtur iste omnia posse in aliena que posset in
propria ipse tenet contrarium. nam ista indulgentia intelligi
tur cōcessa sine preiudicio diocesani. vt hic. sed si fuisset in sua
diocesi verisimiliter non preuenisset iudicē delicti de quo non
habuisset tam cito noticiam ⁊ etiam potestatem preueniendi
per citationem: vt. c. quanto. §. de presum. sed Io. de lig. tenet
primam partem per illam cle. que generaliter iurisditionem
omnimodā indulget inter suos subditos. nec ad istud interes
se vicinitatis videt̄ habenda consideratio ꝯm eum. Quis au-
a tem dicatur[a] subditus vtrum ille qui ratione contractus vel
delicti sortitur ibi forum. gl. que incipit etiam laicos ⁊c. tenet
ꝙ non. dicit enim ꝙ licet ibi sortiantur forum. non tamen pro
prie possunt dici subditi. quod no. Idem Lau. Zen. ⁊ Io. de
lig. ⁊ bene no. prouisionem iuris vbi in loco non est superior
qui ministret iusticiam propter impotentiam. possunt enim
ipsum adire alibi extra suum territorium. ⁊ q2 hoc est specia-
le quid erit in nō epis sic expulsis dubium esset vtrum deuol-
uatur iurisditio ad capitulum si ipsum habet talis expulsus
vel proximum superiorem vel ad ipsum inuasorem. aliter nō
decido sed remitto. §. de negli. prela. si eps. lib. vj. ⁊. l. vt perfe-
ctius. C. de anna. excep. ⁊ quod no. Inno. in. c. in literis. de re-
stitu. spo. in casu huius cle. certum est ꝙ exercitium iurisditio-
nis est penes episcopū sic expulsum. ⁊ cum debeat cuncta age-
re de consilio capituli sui: vt. §. de his que fi. a prela. c. nouit. si
talis persequutio non cōcernit capitulum an requiret ipsum
⁊ quid si sibi ⁊ alteri non expulso iuramento est communis.
an ille vtetur. videtur ꝙ sic. q2 tex. iste hoc demū indulget quā
do per se vel alium exercere non posset. hic vero potest per col
legium ⁊ etiam in precedenti questione per suum capitulum.
13 facit. c. j. ne sede vacā. lib. vj. †Querit etiam circa hoc glos. que
incipit temporalem ⁊c. quas cōstitutiones seruabit iste inter
subditos suos in diocesi aliena. dicit ꝙ seruabit suas siue ten-
dat ad ordinationem iudicij siue decisionem. dum tamē casus
illi euenerint infra suam diocesim. ⁊ istā glo. singulariter no.
pro limitatione eius quod dicimus ꝙ in ordinatione iudicij
debemus sequi semper consuetudines ⁊ statuta loci vbi causa
agitatur etiam si cognoscat̄ ex delegatione apostolica vel etiā
si clericus litiget in iudicio seculari: vt. c. quod clericis. §. eo. ⁊
no. §. de consue. in rubri. per Inno. facit quod not. Bart. in. l.
14 cunctos populos. C. de sum. tri. ¶ †Decimotertio not. in ver.
ita tamen. qd ista specialis concessio cognoscendi alibi inter
suos subditos limitat̄ ad duas dietas a fine sue diocesis. Sed
quid si intra illas duas nō potest etiam secure morari. vtrum
subditi poterunt vltra trahi. videtur ꝙ nō: quia limitata dis-
positio limitatum producit effectum: vt. l. in agris limitatis.
de acqui. re. do. nec est nostrum leges extendere: vt. l. si vero. §.
de viro. ff. sol. matri. maxime leges speciales editas contra iu-
ris cōmunis regulas. vt est ista. vt patet in princ. c. Nam tales
etiam ex similitudine vel maioritate rationis non sunt exten-
dende: vt. l. quod vero. ff. de legi. not. in aut. quas actiones. C.
de sac. sanc. ecc. cum ergo ista constitutio contra ius commune
episcopis limitate concedat exercitiū iurisditionis extra dio-
cesim inter suos subditos. dummodo vltra duas dietas non
trahantur ⁊c. nō est nostrum ipsam extendere vltra duas etiā
vbi subsit aliqua equitas. puta defectus iusticie. Et ex opi. cō-
traria que videtur aliquibus probabilior sequeretur ꝙ si per
multas dietas non posset proprie fines sue diocesis morā tra-
here posset vbicūqꝫ esset inter subditos iurisditionem huius-
modi exercere: quod esset absurdum vt propter iniuriam sibi
factam cogerentur eum subditi sequi vbiqꝫ. ⁊ tenentes contra
rium non considerant subditorum incommodum in accessu
remoto sed fauorem episcopi expulsi. ⁊ ne desit iusticia. sed cer
te fauor vnius non debet esse alteri damnosus: vt. c. ex tuarum
de auto. vsu pal. ⁊ iniuria vni illata non debet alij esse damno
sa: vt. l. si per imprudētiam. ff. de euic. ⁊ est papa qui adiri po-
terit vt subditis prouideat: vt. c. si episcopus. de supplē. negli.
prela. lib. vj. per ista sustine glo. contra do. Io. de lig. do. Ioā.
de fano. ⁊ alios reprobantes ipsam. ¶ Decimoquarto not. ꝙ
ante omnia debent isti episcopi sic expulsi petere licentiam a
diocesanis. alias nō valeret processus. vt in glo. ⁊ hoc per ver-
bum ante omnia. Quid ergo si non poneretur istud verbum
sed diceret constitutio quod debeant requirere licentiam ⁊c.
vtrum tunc etiam deberet exercitiū necessario precedere doct.
non tangunt. tu dic ꝙ quādoqꝫ debet dispositio celebrari ius-
su alterius ⁊ talis iussus debet precedere ⁊ nō sequi: vt. l. si qs
mihi bona. §. iussum. ff. de acqui. here. similiter ⁊ mandatum:
vt. l. si vero non remunerandi. §. si post creditam. ff. mandati.
quandoqꝫ in actu requiritur autoritas ⁊ illa debet adhiberi
in ipso negocio incontinenti ante vel post: vt. §. de auto. tuto.
l. obligari. §. tutor. quandoqꝫ requiritur consensus siue volun
tas ⁊ tunc potest procedere ⁊ sequi. C. ad macedo. l. fi. ⁊ de so-
lu. l. ratum. quādoqꝫ requiritur licentia ⁊ debet precedere: vt
C. de sacrosanc. ecc. l. j. ⁊ de eius significatione vide in. l. alio. de
alimen. ⁊ ciba. lega. per Bar. quandoqꝫ requiritur consilium
⁊ tunc debet precedere: vt. ff. de administra. tuto. l. titium ⁊ me
uium. in princ. ⁊ quod not. in. c. j. de reb. eccle. non alie. lib. vj.
ista est distinctio Bar. in. l. si autem plures. ff. de aqua plu. ar.
15 ¶ †Decimoquinto no. in. §. sane. quod iura cōmittunt quan-
doqꝫ aliquid assertioni ⁊ dicto alicuius siue eius conscientie
b nec videtur tunc[b] contra talem assertionem probatio in con-
trarium admittenda. quod dic vt dixi post glo. in. c. statutum
§. assessorem autem. §. de rescript. lib. vj. Utrum autem quili-
bet ita possit disponere ꝙ stetur ⁊ credatur alicuius assertio-
ni siue dicto. Ad hoc dico ꝙ quandoqꝫ testator sic disponit in
testamento volo ꝙ omnibus debentibus recipere a me solua-
tur ⁊ de hoc stetur simplici verbo titij fratris mei. hoc non va
let tanqꝫ captato. vt. l. captatorias. de heredi. insti. fallit in reli
ctis ad pias causas. c. cum tibi. de testa. Item fallit quando
talis eius assertio firmaretur aliqua coniectura verisimili. vt
l. theopumpus. de do. prelega. quandoqꝫ contrahentes conue
niunt stare dicto titij super aliquo de quo est questio inter eos
⁊ iste censetur assumptus arbitrator. ⁊ valet eius dictum nisi
redarguatur de iniquitate quod dic vt plene leg. ⁊ nota. in. l.
j. ff. de lega. ij. ⁊. l. si quis arbitratu. de verbo. signi. quandoqꝫ

a ¶ Quis autē di-
cat̄. Adde Pañ.
in. c. dilectus. el. ij.
in. ij. col. circa fi.
extra de rescrip.
vbi refert ⁊ sequi
tur istā gl. dicens
eam notabilem.

b ¶ Nec videt̄ tūc.
Adde Angel. in
trac. malefi. in gl.
in ver. necnō. ad
denunciā. in. iiij.
col. ver. quero an
denunciari. ⁊ Fe-
li. pulchre in. c. p
posuisti. in. j. et
ij. col. extra de p-
batio.

quis paciscitur stare dicto alicuius contrahentis secum: puta de damnis ⁊ omni interesse que dixeris ⁊ asseruerís recepisse de hoc facto promitto restituere ⁊ de eis stare simplici dicto tuo. ⁊ hoc an valeat ⁊ standum sit. vide hic per Bar. in l. fi. de preto. stipula. ⁊ per Ly. in l. si quis in conscribendo. C. de pac. In casibus autem in quibus est credendum an in declaratione
a sue assertionis ⁊ dicti requiratur[a] ꝙ iuret. ⁊ etiam presentia illius cuius interest plene per Barto. in d. l. theopompus Reperio in decisionibus Rote dubitatum fuisse quando in literis Pape apponitur super quo tuam conscientiam oneramus ⁊c. vtrum ille cui aliquid committitur cum predicta clausula possit alteri subdelegare. ⁊ debet intelligi questio q̃ factum quod committitur sit alĩs delegabile iuxta no. in. c. fi. de offic. delega. Obtentum fuit per maiorem partem auditorum quod dicta clausula super quo tuam conscientiam oneramus ⁊c. non mutet naturam negocii super quo litere conceduntur. certum est enim quod tacite inest omnibus commissionibus quod iudices vel exequtores ſm bonam conscientiam cuncta agant: vt. c. j. de re iudi. li. vj. Expressio ergo eius quod tacite inest nihil operatur ⁊ sonat potius in monitionem ⁊ excitationem ꝙ in conditionem: vt not. Innocen. in. c. fi. de presump. ⁊ c. licet. de offic. ordi. ⁊ ita practicatur ⁊ minime sunt mutanda ⁊c. vt. l. minime. ff. de legi. Decimosexto not. in. §. eorundem. quod sententias ⁊ precepta vnius episcopi alius debet exequi. ⁊ sic sibi adinuicem mutuum auxilium exhibere tenentur: vt sic vna potestas per alteram adiuuetur vt secularis ⁊ ecclesiastica: vt. c. j. de offic. ordi. ⁊ c. j. de oper. noui. nuncia. ⁊ xc. distinc. precipimus. ⁊ ſ. de treng. ⁊ pace. c. j. et hoc verum quando petitur auxilium iustum. secus autem si notorie iniustum. vt in glos. que incipit si. de foro compet. ⁊c. sed relata ad tertium qui loquitur de publicatione ⁊ denũciatione processuum ⁊ sententiarum censure non videtur quod propter iniusticiã sententie vel processus possit recusare quando denunciet. de offic. delega. pastoralis. §. quia vero. nam in tali denunciatione non includitur peccatum cum per denunciationem amplius non rigetur. de appel. pastoralis. tanquã igitur nulla iniusticia in denunciatione includatur. non videtur ꝙ hoc pretextu episcopus requisit⁹ possit se exonerare ſm
16 Zen. †qui per hoc sentit qõ vbi exequntio habet afferre preiudicium episcopus requisitus non teneretur exequi iniustam sententiam prout glo. dicit. Lapus aliter in hoc sentit qui generaliter loquens dicit ꝙ isti episcopi super exequutione requisiti sunt meri exequutores nec tenentur aliquas exceptiones etiam nullitatis admittere. nec cognoscere an sit bene vel male sententiatum nec coram eis offeretur libellus. nec aliquis ordo seruabitur nec in exequendo assumẽt partes iudicis. sed meri exequutoris quod si aliquas exceptiones admitterent appellari posset ab eis alĩs non. in Spec. de exe. senten. §. nunc dicendum. ver. sed pone iudex. ⁊. §. breuiter dicendum ⁊ quod not. Inno. de offic. delega. cum in iure. ⁊ Archi. ff. qõ. vj. sunt etiam quorum versi. ab exequutore. ⁊ quod no. Compost. de rescrip. super literis. ⁊ Innocen. in. c. decetero. de re iudica. ⁊ Hostien. eo. titu. quod ad consultationem. ⁊ Joã. and. Inno. ⁊ Hosti. de confir. vtil. vel inuti. c. j. Ego remitto etiam ad no. in clemen. pastoralis. j. de re iudic. super verbo de more. ⁊ ad Barto. in l. a diuo pio. in princi. de re iudica. ⁊ ad ea que dixi. ſ. de bere. c. quoniam. lib. vj. Decimoseptimo no. in. §.
b per p̃missa casum in quo nunq̃ currit p̃scriptio. [b]Alĩ not. in c. cum non liceat. ſ. de prescrip. ⁊ in isto sit ratio q⁹ in illo territorio moram trahit ⁊ iurisditionem exercet iure cuiusdam familiaritatis ⁊ amicitie copulate inter episcopos iuris auctoritate. talis autem ficmoram trahens in alterius solo ⁊ territorio nullam possessionem ibi querit: vt. l. qui vere familiaritatis. ff. de acquiren. pos. ⁊ quod no. Inno. in. c. bone. ĩ. de postula. prela. ⁊ dixi in. c. ad decimas. de resti. spo. lib. vj. sine possessione autem prescriptio non precedit: vt. c. sine possessione. de regu. iur. libro. vj. Item talis ficin alieno territorio vti volens iurisditione tenetur requirere licentiã: vt. ſ. §. volumus. insuper ergo videtur quodammodo precario ibi esse. ⁊ per cõsequens non prescribit: vt. l. male agitur. C. de prescriptio. xxx. ann. Item petita licet non obtenta licentia inuito diocesano talem iurisditionem exercent: vt. d. §. volumus. diocesano igitur prohibere non valenti non debet currere prescriptio sicut non currit alĩs agere impeditis a iure: vt. l. j. in fi. C. de anna. excep. Petrus de Ancha.

De causa possessionis ⁊ proprietatis. Rubrica.

1 Dominium quid sit ⁊ quid possessio. Et que actio ad adnocandam possessionem detur domino rei et non possessori quasi domino ⁊ habenti vtile dominium.
Et quotifariam eis a iure super tali possessione subueniendũ sit si ea fuerint spoliati vel aliter quomodocunq̃ eam amiserint cum in ea sic adepta defendi debeant.

2 Beneficium quod mihi vt priori in data erat debitum si alter acceptauit ⁊ sibi collatum occupauit ponendo se violenter in possessione in qua prius corporaliter positus fueram vtri cõpetat intentare possessorium ⁊ petitorium si ab hoc appello ad curiam.

3 Appellatio ita prodest appellato sicut appellanti ad hoc vt in noua capitula nouas assertiones producere possit.

4 Beneficiatus dicitur dominus ⁊ possessor beneficii: ideo habet in eo petitorium tanq̃ dominus ⁊ possessorium tanq̃ possessor. datur enim possessorium possidenti vel possidere volenti ⁊ petitorium domino.

5 Petitorio suspenso potest quis redire ad possessorium ⁊ hoc in odium spoliatoris.
Et quid deciso possessorio postea moto erit de petitorio primoto ⁊ postea suspenso. 7.

6 Conclusio in causa principali non extenditur ad causam appellationis.
Et ibi an ⁊ quomodo differant renunciare ⁊ concludere.

8 Petitorium ⁊ possessorium an quãdo ⁊ quomodo possit intentari: pulchre opponit ⁊ soluit. 9. 10. ⁊ 11.

c Causa. Pro iunioribus premittẽdum quid est dictum [c] possessorium ⁊ quid petitorium. ad quod dic ꝙ in omnibus
1 rebus quas de iure possumus possidere est reperire dominium ⁊ possessionem. †Dominium idẽ est quod proprietas que potest esse penes vnum ⁊ possessio penes alium. hinc dicitur ꝙ nihil habet commune proprietas cum possessione: vt. l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de acqui. pos. Pro istis autem obtinendis prodita sunt a iure plura remedia. si quis enim est dominus rei. sed non possessor ad aduocandum possessionem illã a possessore habet rei vendicationẽ que datur domino: vt. l. in rem actio. ff. de rei ven. si est quasi dominus habet publicianam si habet vtile dñium vt emphiteota habet similiter rei vendi. de quo in. c. j. ff. de rei ven. isti sic dñi agẽtes dictis actionibus dicuntur intẽtare petitorium. vt. l. qui petitorio cum similibus. ff. de rei vendi. de quorum dominio si constiterit aduocabunt possessionem a possessore quia proprietas tanquã dignior trahit ad se possessionem. c. cum dilectis. §. eo. ⁊. c. cum ecclesia sutrina. eo. ti. Postq̃ autem sic domini adepti sunt pos. debent in ea defendi. ⁊ si ea fuerint spoliati vel aliter ipsam amiserit multifariã subuenitur eis a iure super tali possessione turbata vel amissa. quandoq̃ per interdictum vti pos. de quo. ff. vti pos. per totum. quandoq̃ per interdictum vnde vi. ff. de vi et vi ar. per totum. quandoq̃ condictione ex certis constitutionibus ciuilibus ⁊ canonicis: vt. C. vnde vi. l. inuasor. l. si quis in tantam. l. meminerint. ⁊. l. cum querebatur. §. de resti. spol. conquerente. ⁊. c. sepe contingit. ⁊. iĩ. qõ. reintegranda. solum enim ista iura prouident circa possessionem tuendam vel reformandam ⁊ est facilior ista via q̃ agere ad proprietatem. nã difficilius est probatio dominii: vt. l. at qui natura. §. cum me absente. ff. de nego. gest. vnde dicit. l. is qui qui destinauit rem petere animaduertere debet in aliquo interdicto possit nanci sci possessionem q⁹ longe commodius est ipsum possidere et aduersarium ad onera petitoris compellere q̃ alio possidente petere: vt. l. is qui. ff. de rei ven. facit insti. de interdic. §. com
2 modum. ⁊ prealleg. c. sepe. ⁊. §. c. pastoralis. †Hoc premisso pone casum cum Lau. beneficium vacans quod erat mihi debitum vt priori in data alter acceptauit ⁊ sibi conferri fecit ponens se violẽter in eius possessione in qua prius corporaliter positus fueram post collationem mihi factam a quo appellaui ad curiam vult ista clemẽ. ꝙ per talem appellationem legitimam non solum ego sed etiam appellatus possumus possessorium ⁊ petitorium intentare ⁊ suspenso petitorio a me vel ab aduersario intentato in solo possessorio procedendo ista positio casus est dubia. presupponit enim ꝙ fuerit appellatũ pro proprio interesse ⁊ sic non vendicat sibi locum deuolutio c. j. §. de elec. lib. vj. sicut nec cum appellatur pro interesse communi. vt cle. cõstitutionem. de elec. oportet ergo ponere ꝙ fuerit appellatum ex causis que deuoluant: vt. d. c. j. ⁊. c. vt circa. eo. ti. que legitime interposita appellans ⁊ appellatus in causa appellationis possunt deducere petitorium ⁊ possessorium nec mirũ q⁹ ista est deuolutio totius cause nõ solum illius articuli super quo fuit appellatũ totã aũt cãm ista cõstitutio interpretat petitoriũ ⁊ possessoriũ sicut cum in rescripto delegationis videtur in dubio delegata causa perẽptorii ⁊ possessorii: vt. c.

a Requiratur ꝙ iuret. Adde Ale xan. in cõsi. liĩ. in j. col. ad fi. ⁊ col. seq. in. ii. vo. alex. in cõsil. lxxj. in. ij. col. in. iĩ. vo. vbi etiã ponit an debeat iurare coram iudice. ⁊ Feli. i. c. significasti. el. j. circa fi. de homi. vbi etiã an is cuius Scientie stat debeat iurare.

b Prescriptio. Adde aliũ i. c. cũ nõ liceat. de pſ. r. ⁊ vide Hostiẽ. in sum. de pscrip. §. que res prescribi possunt.

c Quid est dictũ Adde Sali. multũ magistraliter declarãtẽ. in. l. incerti. in prin. C. ſ inter. Spec. in ti. de resti. spoli. §. j. ver. ⁊ no. Bal. in l. pe. C. si a nõ cõpe. iu. Alex. i cõsil. xciĩ. in. ij. col. in. v. volu.

rij: vt. c. j. ꝛ. ij. de cau. poſ. ꝛ proprie. ꝛ. c. j. de ſeque. poſ. ꝛ fruc. ꝛ C. ſi a nõ cõpe. iud. l. proprietatis. mirandum tñ eſt ꝙ appellatio pro intereſſe cõi vel ꝓprio non devoluat: vt. d. cle. conſtitutionem. ꝛ tñ poſſit propriũ intereſſe deduci in cauſa appellationis puta poſſeſſorij ꝛ petitorij: vt hic ꝓz. fuit forte noviſſimi iuris intentio refrenare nimiam appellandi licentiam. poſtꝙ vero in caſibus premiſſis appellatum eſt: voluit pro celeriori expeditione totam cãm ſic devolui ꝓpter periculũ qõ in diutina vacatione verſat: vt. d. c. j. ꝛ. c. vt circa. difficilis igitur aditus appellandi ꝛ poſtꝙ legitime appellatũ fuerit totam cauſam devoluendi ad eundẽ finem tendũt. ſ. vacationi-
3 bus obuiare. no. †ꝙ appellatio ita prodeſt appellato ſicut appellanti ad hoc vt poſſit producere novas aſſertiones in nova capitula. ꝛ hoc ideo qꝛ vt. ſ. dixi ius ſuũ ſicut appellantis per talem appellationẽ devoluit: vt. d. c. j. vbi eſt ſpãle in alĩs ergo cauſis in quibus appellatio ſup vna cã ſive capitulo nõ devoluit alia niſi in certũ euentum: vt. c. cordi. ꝛ. c. romana. de app. li. vj. ſuper nõ conneris articulo ſup quo eſt appellatum app. nõ prodeſſet appellato quo ad facultatẽ deducẽdi vnde vigore app. interpoſite a ſnia ſuper cõuentione nõ poſſet deducere cãm recõuentionis a cuius ſnia non fuit appellatũ vel ſi plura ſunt petita appellatio ſuper altero nõ devolueret reliquum. oportet ergo ꝙ vbicũqꝫ per ſentẽtiã vtraqꝫ pars granatur vtraqꝫ appellet: vt. c. raynutius. ꝛ. c. raynaldus. de teſtamen. omnino tamen vide quod no. in. l. omnem bonorem. C. qñ prouo. non eſt neceſ. per Ly. ꝛ in caſu huius. c. ꝛ alias vbi prodeſt appellatio vnius alteri collige ꝙ non poſſet appellãs ſue appellationi renunciare in preiudicium appellati cui ex facto aduerſarij eſt ius queſitum. ar. c. conſtitutionem. vt circa ſ. de elec. ꝛ. c. ab eo. de elec. lib. vj. ꝛ. l. ſi poſt mortem. §. fin. ff. de contratabu. ꝛ hoc no. pro limitatione. l. ſi quis libellos cano-
4 nizata. ij. q. vj. facit. c. interpoſita. ſ. de app. ¶†Secundo not. ꝙ iſta cle. locum habet cum agitur de beneficio in titulum nõ vt de proprietate: vt in glo. ij. ex quo collige ꝙ beneficiatus in beneficio habet petitorium ꝛ poſſeſſorium qꝛ petitorium datur domino ꝛ poſſeſſorium poſſidẽti vel poſſidere volenti: vt dixi in euidentiali. ſed cum equiparetur vſufructuario: vt no. in. c. preſenti. de offi. ord. lib. vj. ſicut penes vſumfructuarium non eſt proprietas nec ciuilis poſſeſſio. ſed naturalis tantum: non videtur iſta in clerico reſidere ſed illa naturalis vſufructuarij habet quandam ciuilem admixtam: vt. l. ait pretor. §. item ei. ex quib. cau. ma. ꝛ etiam pro naturali tantum dat ſibi poſſeſſorium ſi fuerit ſpoliatus: vt. l. ij. §. vnde vi interdictũ. ff. de vi ꝛ vi ar. ſimiliter ergo ꝛ clerico vſufructuario. ſimiliter poſſeſſorium competit. vt hic patet. petitorium autem quod cauſatur dominio. vt dixi cum non ſit dominus rerum eccleſie quomodo ſibi cõpetat. dic tanꝫ procuratori in rem ſuam. Nam cum ratione poſſeſſionis cui canonice inſidet habeat ipſius rei cuſtodiam. ergo poteſt agere petitorio tanꝫ legitimus adminiſtrator. ꝛ in hoc ſicut tutor curator ꝛ ſimiles habetur loco dominij: vt. l. tutor. ff. de admi. tu. ꝛ vide quod ſuper hoc no. Joan. an. poſt Inno. ſ. eo. cum ſuper. ibi plene penes quem ſit dominium rerum eccleſiaſticarum. ꝛ. l. j. in fi. ff. vſufruc. quemadmo. caue. ꝛ. l. j. §. fi. cum ſeq. ꝛ quod ibi per Bar.
5 ff. de oper. no. nunci. ¶†Tertio no.[a] ꝙ in odium ſpoliatoris
a poteſt quis ſuſpendere petitorium ꝛ redire ad poſſeſſorium. licet ergo proprietas ſit dignior ꝛ trahat ad ſe cauſam poſſeſſionis. Odium tñ ſpoliantis facit vt prius de poſſeſſorio cognoſcatur: vt hic. ꝛ. ſ. de or. cogni. c. fi. In alio etiam ſpoliator legibus odioſus eſt qꝛ contra ipſum probat intereſſe per iuramentum: vt. l. ſi quãdo. C. vnde vi. ſicut regulariter ℑ omnem doloſum: vt. c. fi. ſ. qõ me. cau. ꝛ. l. ſemper. §. in hoc interdicto. ff. quod vi aut clam. ꝛ quod no. ſ. de fo. competẽ. cum dilecti-
6 ¶†Quarto no. ꝙ ſicut fit concluſio in cauſa principali ita in cauſa appellationis. concluſio igitur in principali non extenditur ad cauſam app. quod patet qꝛ in ea non probatum probabo ꝛc. vt. l. per banc. de tempo. ap. ꝛ. c. fraternitatis. de teſti. quod non eſſet ſi ad ipſam extenderetur: vt. c. cum Joannes. de fide inſtru. Tangunt hic quidam ſcribentes vtrum idem ſit renunciare ꝛ concludere. dic ꝙ qui concludit bene renunciat. ſed qui renunciat non concludit. vide tamen plene in. d. c. paſtoralis. e. vbi de hoc dixi poſt Jo. an. qui de hoc ibi tãgit ſuper verbo renunciatum. ꝛ tene menti bene qꝛ notabile eſt: facit. l. iubemus. de iudi. ¶Quinto no. ꝙ quandoqꝫ ſuſpenditur proſequutio litis mote ſed cõtra de aut. qui ſemel. C. quomodo ꝛ quando iudex. Solu. ſpeciale eſt hoc propter odium ſpoliantis. ꝛ cum iſta ſuſpenſio fiat iuris autoritate. non videtur ꝙ iſte qui facit illum trãſitum: ꝛ ſic differat litem motam debeat condemnari in expenſis. quod tenent docto. ꝛ ibi dixi in. d. c. paſtoralis. ꝛ Bart. in. l. naturaliter. §. nihil commune.

7 de acqui. poſſeſ. †Deciſo autem poſſeſſorio poſtea moto quid erit de illo petitorio prius moto ꝛ ſuſpenſo. dic vt not. in. d. c.
8 paſtoralis ſuper glo. penul. ¶†Venio ad aliquas oppo. ꝛ primo opponitur. dicitur hic ꝙ in cauſa appellationis poteſt deduci petitorium ꝛ poſſeſſorium non deducta cauſa principali ſed contra de elec. appellanti. de appel. Nam coram iudice appellationis non habet locum recõuentio. vt in gloſ. iij. que format iſtud cõtrarium ꝛ ſoluit quod ſpeciale eſt in cauſa iſta beneficiali. in qua appellatio ſuper vno articulo devoluit totam cauſam. quod intelligo eandem non penitus extraneam in qua extranea non poſſet beneficio huius clemen. poſſeſſorium intentare nec ſuſpendere petitorium alterius cauſe in qua fuit appellatũ. Secundo opponitur ꝛ videtur ꝙ queſtio ſpoliationis poſtea intentata per vnum non ſuſpendat petitorium aduerſarij inſtitutum prius ſed tanꝫ ſuper duabus petitionibus ſe minime contingentibus procedatur: vt. ſ. de ordi. cogni. cum dilectus. Solu. ibi loquitur cum ſuper diuerſis rebus. hic cum ſuper eadem queſtio petitorij ꝛ poſſeſſorij hinc inde mouetur quo caſu petitorium prius motum ſuſpẽditur per poſſeſſorium intentatum ab aduerſario. vt hic patet. ꝛ hec ſolu. eſt vera non ſolum in cauſa beneficiali. vt expreſſe hic probatur ſed etiam in quacũqꝫ vt per monitionem poſſeſſorij ſuper eadem re petitorium ſuſpendatur. vt refert hic glo. penul. tenere Joan. ꝛ Ber. Oſtien. contra vt plene legitur ꝛ notatur in. c. ex conqueſtione. ſ. de reſtitutio. ſpoliato. Ego in alĩs cauſis vltra omnes dico quod ſi ſpoliatio deducatur in iudicio per modum actionis diſtinguitur vtrum ſuper diuerſis rebus ꝛ habet locum ca. cum dilectus. aut ſuper vna ꝛ eadem ꝛ procedant op. de quibus. ſ. ſed quandoqꝫ deducitur per modum exceptionis. ꝛ tunc aut in vim dilatorie ꝛ opponi debet ante lit. conteſta. quia eſt dilatoria: vt nota. in d. c. cum dilectus. aut in vim peremptorie ad excluſionem petitorij intentati per aduerſarium qui dicitur cecidiſſe a dominio propter ſpoliationem per. l. ſi quis in tantam. C. vnde vi. Et dico quod poteſt. licet enim illa conſtitutio nõ priuet ſpoliatorem dominio ipſo iure ſed per ſententiam tamen per modum exceptionis poteſt deduci in iudicio ſicut filius exheredatus contra heredem agentem excipit de querela inofficioſi antequã ipſam intentet: vt. l. papinianus. §. ſi filius. ff. de inofficio. teſtamen. ꝛ ſicut leſus in caſibus in quibus competit ſibi reſtitutio ante ipſam conceſſam opponit eam per modum exceptionis: vt. l. nam ꝛ poſtea. §. ſi minor. ff. de iureiurando.
9 ¶†Tertio opponitur ad id quod dicit in ſolo poſſeſſorio procedendo quaſi agens illo poſſeſſorio in cauſa beneficiali non teneatur docere de titulo ſed contra. ſine titulo non poteſt beneficium poſſideri: vt. c. j. de regulis iuris. libro. vj. quãtumcunqꝫ igitur ſpoliatus ſi agat debet docere de titulo ſicut laicus petens poſſeſſionem decimarum ꝛ maritus petens reſtitutionem vxoris. Solu. vt in glo. fina. ꝛ ſi predicti tenentur oſtendere de titulo quantumcunqꝫ ſpoliati: ſed non ita clericus ſpoliatus beneficio qui non tenetur niſi conſtet euidenter de improba poſſeſſione. Nam magis reſiſtit ius commune laico poſſidenti decimas ꝙ clerico poſſidenti beneficium in matrimonij̃s etiam ſi quis agit poſſeſſorio quare nõ ſufficit probare quaſi poſſeſſionem matrimonialem dixi poſt Innocen. in. c. ex parte. de reſtitu. ſpolia. vbi omnino videas. ꝛ in beneficijs quando requiratur probatio tituli hic per glo. ꝛ plenius
10 in. d. c. j. ꝛ dixi de offi. ordi. c. ordinarij. lib. vj. ¶Quarto opp. ꝛ videtur quod nedum in cauſa beneficiali in qua aliqd ſpeciale videtur velle inducere iſtam clemẽ. ſed etiam in quacũqꝫ poſſit ſuſpendi petitorium ante conclu. cauſe ꝛ poſſeſſorium intentari: vt. c. paſtoralis. ſ. eo. Item in omni cauſa iura non exhibita in cauſa principali poſſunt deduci in cauſa appel. vt l. per banc. C. de tempo. ap. ꝛ. c. fraternitatis. de teſti. Ex his videtur ꝙ iſta cle. fruſtra mẽbranas occupet nihil noui ſtatuẽs vt videtur velle ſolutio. c. paſtoralis. ſtatuit poſſe poſſeſſorium recuperande intentari pendente primo iudicio ſed ꝙ poſſit in cauſa appellationis de nouo ſtatuit iſta cle. in cauſa beneficiali in alĩs ergo cauſis hoc non licet in cauſa appellationis: ſed tantum in principali: vt ibi. Item ibi illi qui intentauit petitorium hoc licet. ſed hic licet etiam aduerſario nouũ poſſeſſorium intentare in iſta cauſa. quod autem liceat in principali in caſibus in quibus admittit concurſus petitorij ꝛ poſſeſſorij illud. c. paſtoralis. non dicit. ſed ſolũ quando ab eodẽ iſta cle. hoc ſtatuit in cauſa beneficiali ꝙ poſſit etiã ab aduerſario eidem ergo in principali cauſa non videtur licere ad. l. per banc. que permittit nova iura poſſe produci in cauſa appdic ꝙ loquitur de nouis pendentibus vel conneris veteribꝰ. iura autem nihil commune habẽtia cum cauſa principali ſicut eſt petitorium vel poſſeſſorium: vt. d. §. nihil cõmune. iſta

a ¶Tertio no. ad de Feli. in. c. ſignificauerunt. circa fi. de teſti. vbi ampliat iſtum tert. procedere etiam in delegato.

ele. de nouo inducit posse produci in causa beneficiali. in alijs ergo appellans super petitorio non potest in causa appel. deducere possessorium. nec econtra. nec similiter appellatus. Ex predictis igitur clare habes quid inducat ista clemē. de nouo.

II ¶ Quinto op. ad id quod dicit a se ꝛ ab aduersario intentatum ꝛc. innuit enim ꝙ actor ꝛ reus super eodem beneficio potuerint petitorium intentare. sed contra petitorium datur cōtra possessorem: vt. l. fi autem. ff. de rei ven. ꝛ l. j. C. de ali. iu. ad hoc ergo vt vnus contra alterum petitorio possit agere requiritur ꝙ vterq; possideat. sed istud est impossibile ꝙ duo possideant eandem rem insolidum. vt sic vnus possit ab altero vendicare: vt. l. si vt certo. §. si duobus. §. cōmo. So. timore huius contrarij vt puto glo. ante pe. exponit ꝛ pro vel. quasi innuat quod vnus non potest agere petitorio ꝛ etiam conueniri. Aduerte Bar. istam materiā petitorij ꝛ possessorij examinat multum plene in. d. l. naturaliter. §. nihil commune. de acqui. pos. Et pro eius clariori declaratione ponit. vij. combinationes quas retuli in. d. c. pastoralis. ista autem cle. tangit duas ex illis. vnam. s. quando vnus intentauit primo petitorium deinde ex interuallo possessorium. Aliam quādo vnus primo possessorium: alius ex interuallo petitorium. Quando vero vnus simul ꝛ semel vel vnus vnum alius statim aliud vellet intentare sunt due alie combinationes de quibus ꝛ al's per eum quādo admittitur talis concursus: ꝛ quando non. Item quid in ris si non in princ. nec pēdente iudicio super vno sed eo finito puta iudicio petitorij vult qui obtinuit vel succubuit possessorium intentare vel econuerso. vtrum possit vt sic sententia lata in possessorio non pariat exceptionem rei iudicate in petitorio nec econtra tangit hic Jo. de lig. ponens dicta Barto. non completa. sed vide per eum plenius vbi. §. ꝛ per Ly. in. l. ordinarij. C. de rei ven. ꝛ l. menti. C. de interdi. ꝛ l. si de vi. ff. de iudi. ꝛ. d. c. pastoralis. querit hic Jo. de ligna. ꝛ alij. vtrum ista cle. debeat intelligi de appellatione iudiciali vel extraiudiciali. Zen. tenet ꝙ in vtraq; propter generalitatē ter. Item propter rationis identitatem. Item qr ista clem̄. loquitur in causa beneficiali deuoluta per appellationem fm formam decre. prime. §. de elec. li. vj. vt hic no. in. iij. glos. ꝛ. v. ꝛ sentit hic Stepha. sed ista decre. habet locum in appellatione iudiciali: vt no. in cle. causam. in. iij. glo. §. de elec. per Jo. an. in. d. c. j.

a ¶ Quinq; tñ. adō q̄ scribit Fel. post alios in. c. j. extra de rescri. in. j. col. Feli. in rub. ō ap. in. ij. col. qualiter autē intelligant statuta prohibētia appellationē vide Feli. in. c. ad reprimen. in fin. col. de offic. ordi.

b ¶ Vide. Adde Abb. in. c. j. de rescrip. ꝛ. d. Phil. dec. in. c. pastoralis. in prin. ō ap. vbi tractat an pn ceps vel inferior possit concedere rescriptū appellatione remota.

¶ De dolo ꝛ contumacia. Rubrica.

1 ☞ Appellatio ante diffinitiuam sententiam valet de iure canonico cum moderatione tñ. c. vt debitus. ꝛ. c. cordi. de appel. Et ibi vtrum ꝛ qñ valeat hec clausula appellatione remota.

2 Judex cui canonice inhibitum fuit ne in causa tali vlterius procedat vtrum ad vlteriora procedere possit licet ab eius interloquutoria appellatum sit.

3 Judex potest ad diffinitiuam sententiam contra absentē procedere modo constet de causa ꝛ lis contestata fuerit.

4 Contumax vtrum appellare possit a diffinitiua ex quo contumacia precludit sibi aditum iudicij.
Et quis dicatur verus contumax: remisiue. nu. 10.

5 Appellatio friuola manifeste licet appellantem priuet beneficio appellandi a diffinitiua contra eum postmodum lata a iudice a quo non tamen a remedio nullitatis.
Et que dicatur appellatio friuola manifeste. nu. 8.

6 Appellans a diffinitiua vtrum videatur renunciare appellationi interloquutorie.

7 Appellatio a diffinitiua viua voce geminata vtrū impediat appellantem quin possit in capite decem dierum iterū in scriptis appellare.

9 Appellans legitima causa expressa in veritate falsa vtrū hoc comperto ꝛ detecto poterit a diffinitiua appellare.

10 Contumax fictus is dicitur qui personaliter non fuit citatus verus vero contumax quem citatio apprehendit. vtrum is ad quem non a principio sed post citatio peruenit censendus sit verus contumax superueniente scientia an fictus cōtumax cōsiderato citationis principio.
Et ibi vtrum quilibet vel nullus ipsorum appellare possit.

11 Citatus qui propter iustum impedimentum non comparuit an ꝛ quando admittatur ad appellandum ꝛ quādo restituatur ad totam causam.

12 Appellationis prosequende tempus si per negligentiam vel contumaciam lapsum sit vtrum ꝛ quando possit a grauamine vel sententia appellari.

13 Citandus per nuncium cui iudex commisit vt eum personaliter citet si eum inuenerit al's eum citet ad domum sue solite habitationis vtrum si non comparuit censendus sit verus contumax vel fictus si nuncius retulit se eum citasse ꝛ omnia que in mandatis habuit perfecisse.

1 Sante. ¶ No. ꝙ quandoq; qui sappellat ante diffinitiuam sententiam ꝙ de iure canonico licet cum moderatione de qua. §. de app. vt debitus. ꝛ. c. cordi. eo. ti. lib. vj. quandoq; tamen a lex vel principis rescriptum continet clausulam ꝙ procedatur appellatione remota de cuius effectu vide. b §. de app. pastoralis. ꝛ per Bart. in. l. j. ff. qui. app. li. vel non. vbi de ista clausula appellatione remota de iure ciuili ista appellatio ab interloquutoria regulariter prohibetur ꝙ prosequere: vt not. in. l. ante sententiam. ff. de app. rec. vel non: ꝛ ꝙ ius in hoc incedat equius Jo. an. ꝙ ius canonicum. vt ipse no. §. de app. c. fi. lib. vj. Ly. ꝙ ius ciuile in. l. ante sententiam. C. que app. non reci. ¶ Secundo no. ꝙ ter. loquitur cum iudex nō detulit al's non valeret eius processus vel sententia subsequuta quantūcunq; appellatio fuerit friuola. rationem collige ex. c. cum appellationibus. de app. lib. vj. hec autem delatio non cadit in app. extraiudiciali. ideo ibi cessat secunda nil nouari ap. pen. rationem collige ex no. per Inno. in. c. cū inter canonicos. ꝛ. c.
2 cum nobis olim. §. de elec. ¶ Tertio ꝙ iudex a cuius interloquutoria appellatur dicta appellatione nō obstante potest ad vlteriora procedere etiam ad sententiam eo vlterius non citato. rationem vide in. c. ij. §. eo. lib. vj. hoc verum nisi fuerit canonice sibi inhibitum ne procedat sicut enim delatio ita tal's inhibitio ꝛ apostolorum denegatio suspendit iurisditionem a quo: vt. §. de app. c. ab eo. ꝛ. c. vt super. c. cum appellationibus. c. non solum. ꝛ. c. romana. de app. lib. vj. per que iura li
3 mita hunc ter. ¶ Quarto not. ꝙ contra absentē potest iudex procedere ad diffinitiuam sentētiam: quod est verum si liquet de causa. ꝛ fuerit lis contestata al's nō procedet ad sniam. sed ab obseruatione iudicij absolnet presentem. quod qñ facere debeat. vide per Inno. §. de offi. dele. de causis. ꝛ. l. properandum. §. ꝛ si quidem. C. de iudi. ¶ Quinto no. ꝙ appellans ab interloquutoria potest nihilominus appellare a diffinitiua lata postmodum per iudicem a quo. ꝛ aduerte qr per hoc oō permittit a diffinitiua videl denegare app. super al's interloquutorijs ꝛ super aliquo processu iudicis a quo appellauit. Nam cum talis sic appellans sit cōtumax: vt. d. c. ij. nō dz audiri in illa causa nisi renunciet appellationi prime. Ad hoc oō
4 leg. ꝛ no. §. de app. directe in noue. † Ex quo inferas ꝙ licz ois cōtumacia precludat aditū iudicij contumaci: vt. l. sancimus. C. de iudi. ꝛ. l. sed si per pretorem. ff. ex qui. cau. ma. non tñ precludit sibi aditum appellandi a diffinitiua: vt in ista cle. ꝛ. j. dicam ratio est magnum preiudicium qō infertur per diffinitiuam ꝛ in cā appellationis ab ea poterunt omnia grauamina reparari concernentia ipsam causam: vt. c. fi. §. de ap. li. vj. ideo superfluū esset a reliquo processu iudicis appellare. a cuius iudicio subtraxit per appellationem primā. ꝛ no. istud qr
5 alius non tangit. ¶ Sexto no. ꝙ appellatio friuola manifeste priuat taliter appellantem beneficio appellandi a diffinitiua que postmodum cōtra ipsum fertur per iudicem a quo ꝛ aduerte quia licet excludatur a remedio appellationis non tamen vt puto a remedio nullitatis: puta si aliqua ratione sit nulla: qr lite non contestata: quia die feriato lata quia continet expressum iuris errorem ꝛ similia. Nam remedium nullitatis non tollit tacitumitas appellandi. vt. l. si expressim. ff. de appel. nec desertio etiam appel. firmat sententiam contra nullitatem: vt no. Bart. in. d. l. si expressim. In casu ergo huius. c. licet appellatio manifeste friuola firmat sniam contra appellantem nō tñ cōtra nullitatem. qō no. Venio ad recitationem
6 apparatus qui est vtilis ꝛ subtilis. ꝛ † primo quero vtrum is qui appellauit a diffinitiua videatur renunciare appellationi ab interloquutoria. glo. pe. dicit ꝙ non qr generatio appellationum non submittit sed magis subtrahit appellantem a potestate iudicis a quo vt in iuribus alleg. in glos. sit ratio qr ap. est species defensionis: vt. c. significauerunt. §. de excep. nemo autem prohibetur pluribus defensionibus vti etiā §ñs:
7 vt. c. nullus pluribus. de reg. iur. li. vj. per Ly. † Et aduerte qr glo. ista loquitur cum super diuersis cōtingit ista geminatio: puta primo a grauamine. secundo a diffinitiua: sed vtrū sup eodem ista geminatio possit fieri. pone exemplum appellauit quis a diffinitiua viua voce incōtinenti qō pōt: vt. l. litigatoribus. C. de ap. nunquid ergo in capite. x. dierum poterit apin scriptis. Dic ꝙ aut prima app. tenuit ꝛ non possum qr scōa appellatio non poterit amplius rescindere quod est rescissum vt. l. nam ꝛ si sub cōditio. §. post defectum. ff. de inust. rup. tes. nec valet scōa stipulatio super eodē: vt. l. qui bis. dever. ob. nec legari debitū creditori: vt. l. si creditori. de leg. j. nec quod meū est potest

est potest amplius fieri meum.c.inter dilectos.ad finem. de fi-
de instru.iste ergo qui pluries appellat videtur sepius loqui
non sepius appellare.sicut idem est testamētum pluribꝰ char
tis scriptum.vt.l.menius.§.cum qui de le.ij.⁊.l.vnum.ff.de te
sta.si vero prima appellatio fuit nulla tunc tenet secunda dū-
tamen.j.x.dies fuerit interposita quia ap.inepte concepta nō
impedit cursum.x.dierum.l.accusaturus.ff.de adulteriis.⁊ li
citū est inepte appellanti ex integro appellare si tempora suf-
fragantur argu.l.libellorum.§.quod si libelli de accu.⁊.c.exa-
minata.de iudi.Ex hoc habes qđ annus appellationis pro-
sequende incipit a die interpositionis ipsius vt cle.si appella-
tioni.j.eo.si pluries super eodē appellauit incipit a prima si
fuit valida alias a sequēti valide.⁊ ita tenet Bar.in.l.cū ꝓcu
rator.§.si dñs.ff.de oper.no.nū.†Secundo quero que dicatur
8 appellatio friuola manifeste.glo.magna in princi.iiij.modis
exprimit satis clare.Sed restat vnus casus dubius quando cā
legitima est expressa in veritate falsa.licet non manifeste vtrū
9 hoc postea detecto pronunciabit iudex ap.hunc non posse ap
pellare a diffinitiua.videtur quod sic.quia paria sunt causā in
ap.deductam manifeste falsam a prin.vt nunc talem declarari
per iudicem.Iudex enim declarat in preteritum sic fuisse non
aliquid statuit.vt.l.heredes palam.§.sed si notam.ff.de testa.
Contrarium dico.nam ista cle.priuat appellationis beneficio
a diffinitiua cum vitium prime appellatiōis est visibile ⁊ ap-
parens ab interlocutoria secus si tale vitium sit occultum ⁊ la
tens sic alibi lex facit differentiam inter ista.vt.l.fin.⁊.l.j.C.de
edi.di.adr.tol.vbi magis impedit actus efficaciam vitium vi
sibile quam velatum.Ad hoc facit quod dicimus de exhere-
da.filij facta sine causa vel cum causa tamen minus iusta.viti
atur enim exheredatio.secus si sit legitima licet falsa. vt notat
barto.in.l.j.ff.de testa.Pro hoc facit iste tex.dū dicit esset qua-
si referat se ad tempus ap.interposite vt tunc scilicet debeat eē
friuola.manifeste non dixit erit.tunc ergo debet apparere fri-
uola manifeste cum interponitur quia qualitas manifesta ad
illud tempus referretur scilicet interpositionis non pronun-
ciationis.argu.in.l.in delic.§.si extraneus.ff. de nora.sicut in
vsurario vt enim eius testamentum non valeat requiritur ꝙ
dicta qualitas manifesta subsit tempore testamenti. nec suffi-
cit si postea per sententiā declaretur vsurarius.ar.d.§.si extra-
neus.⁊.l.titius.de ma.te.obmisit ergo gl.non sine ministerio.
illum casum prosequor in eadem glo.ibi ⁊ aduerte ⁊c.⁊ oppo
nitur videtur in tex.quod potest appellare a diffinitiua sentē
tia qui recessit apellans nisi ⁊c.Sed cōtra hoc opponitur ⁊ vi
detur quod indistincte talis recedēs nō possit appellare post-
ea a diffinitiua.Nam hoc ipso quod sic recedit videtur dicere
ꝙ non vult vlterius coram iudice venire vel comparere.vt.c.
ij.§.eo.li.vj.Certum est antē ꝙ sic.dicens nolo venire maxime
in conspectu iudicis vt est iste est nedum verus sed euidens et
manifestus contumax.⁊ talis ꝑm omnes non appellat. vt in
hac glo.⁊ in iuribus allegatis in glo.ij.q.vj.sunt etiam quoꝝ.
xxiij.q.iij.de illicita.cum si.hicantē dicitur contrarium ergo
male.Sol.gloss.primo refert tres opi.primo vnā in prin.qua
distinguitur inter veram que est penitus manifesta.⁊ aliā que
sit dubia.Secundo refert opi.Spe.Tertio aliā Ja.de are.de-
inde in versi.sed circa hoc est sciendum ⁊c.altius exordiendo
10 implicitam qđ.predictam in duas diuidit.prima est quis de-
bet dici ⁊ censeri verus contumax ⁊ quis fictus.⁊ super hoc
primo circa vtrunqꝫ refert quatuor opinio.⁊ in qualibet ap-
probat secundā que est quod ille dicitur verus contumax quē
apprehendit citatio.fictus quem citatio non apprehendit quia
non fuit inuentus.Sed hic occurrit dubiū si a principio nō
apprehendit eum citatio sed ipsius notitia superuenit post
modum nec comparuit an sit fictus considerato principio ci-
tationis an verus propter scientiam superuenientem.glo.no-
tabiliter dicit quod iste debet censeri fictus ⁊ non verus.quia
de.ista scientia non apparet iudici in figura iudicij.⁊ hoc te-
net Cyn.in.l.properandum.C.de iudi.in ix.qđ.versi.sed quid
si citatus.alle.ff.quod fal.tu.auc.l.ij.⁊.C.de adult.l.sine metu.
vbi colligitur quod ad penam vitandam non ita sufficit sciē-
tia velata:sicut directa secundum eum.gloss.tamen ista in ver.
ex his excludit illum qui postea se citatum nouit a beneficio
appellandi siue prosequendi app.si de hoc fuerit facta fides
coram iudice appellationis.Reprobat etiam quartam opi.
que citatum a iure appellat fictum contumacem.citatum ab
homine appellat verum.⁊ probat per simile.sed eam repro-
bat.⁊ bene nam vt in fin.dicit fortius cadit vera contumacia
in citato per ius commune quod ignorare non licuit quam in
citato per iudicem.⁊ pone exemplū.§.de elec.c.j.lib.vj.⁊ hoc
tenet Cyn.in.l.properandū.de iudi.in princ.in.ix.q.ad fi.vbi
ponit.q.que super hoc fuit de facto in curia romana quia cōtra
quēdā electum qui nō comparuit iuxta formā.c.j.preal le.fuit
lata sententia ⁊ dubitatur vtrum posset appellare.quidam
ꝙ sic.pe.ꝫ per rationem predictam huius glo.in fi.Sed hic
a quero[a] quis sit euidens siue verissimus vel manifestus cōtu-
max.glossa dicit quod ille qui dicit se nolle venire.quod vtrū
vtrum sufficiat dicere nūcio citanti extra iudicium.remittit
glo.ad no.in.c.venerabilibus.§.secus.de sen.excō.li.vj.⁊ ibi
dicit qđ nō sufficit.qđ potest esse verū quātū ad hoc qđ si citatꝰ
esset non peremptorie deberet iterum citari.nec haberet locū
glo.fin.ff.de in inte.resti.l.diuus.⁊ ibi Bart.qui dicit talem
amplius non citandum.sed si poneremus eum peremptorie
citatum siue in iudicio siue extra dixerit nolo venire satis est
vt sit verus contumax.⁊ ita no.Barto.in.l.ex consensu.ff.de
ap.Secunda questio est postꝙ vidimus quis sit verus con-
tumax ⁊ quis fictus.est videndum vtrum quilibet vel nullus
contumax appellare possit glos.in.ver.item sciendum ponit
super hoc quatuor opi.prima est communis quod fictus ap
pellat.Secunda singularis qđ etiā ficte contumax non appel
let.Tertia quod ficte contumax appellet si venit iudice sedē-
te pro tribunali.⁊ non aliter.Quarta quod nedum fictus sꝫ
etiā verus dummodo non sit manifestus siue euidens appel
lare possit pro qualibet.gl.allegat iura ⁊ rationes.⁊ sic ꝯtrā-
sit dñs Cy.in.d.l.properādū in.xj.q.istas opiniones clarius
refert ⁊ postea sic dicit.Dicas ⁊ melius quod vbi citatio ap-
prehendit citatum quia fuit citatus per nuncium personali-
ter.tunc aut dixit nolo venire ⁊ planum est quia est verus cō
tumax statim ⁊ non appellat talis.aut tacuit vel dixit.ego ve
niam ⁊ non venit.⁊ tunc debet procedere tertia citatio postꝙ
est fictus contumax ⁊ talis etiam non appellat.vbi autem ci-
tatio non apprehendit eum personaliter sed fuit citatus ad
domum tunc est quasi contumax.⁊ talis appellat.si vero fuit
citatus ad domum sed postea audiuit se citatum quia fuit si
bi relatum.tunc etiam iste censetur fictus contumax quia potest
eius contumacia velari.vt dixi.§.⁊ ita tenet ibi.Ut tamē cla-
rius tibi liqueat hec materia post Bar.⁊ sic distingue cū que
rit vtrū ꝯtumax cōdēnatus appellare possit.dicas quod qui
dam est verus contumax apparenter ⁊ existenter.quidam est
verus contumax apparenter sed non existenter.quidam est
fictus contumax apparenter ⁊ existenter.quidam est fictus
contumax apparenter sed non existenter.ita quod sunt duo
casus in vero.⁊ duo in ficto.Redeo ad pmū mēbrū quis.s.est
ille qui est verus contumax apparenter.⁊ existenter ⁊ dicit ꝙ
ille qui dixit nolo venire vel inuentus dixit.veniam ⁊ non ve
nit absqꝫ aliqua causa.iste vere contemnit iudicem ideo est ve
b rus contumax nec appellat.vt.l.ex[b] consensu.ff.de app.⁊.l.⁊
post edictum.in fi.de iudi.Secundum membrum fuit quan-
do quis est verus contumax apparenter sed non existenter.⁊
quis sit ille.dic quod qui inuentus dixit se velle venire.sꝫ do
lo aduersarij vel alio casu impeditus fuit absqꝫ aliqua culpa
sua.vt.ff.de resti.in inte.l.diuus.Iste si vult appellare nō au-
ditur a iudice a quo.nec admittitur eius appellatio quia est
verus contumax.apparenter tamen coram iudice ad quem
appellandum est si probabit tale impedimentum iudex pro-
cedet super sua appellatione sicut si esset admissa vt.l.sciendū
ff.de ap.re.⁊.l.a proconsulibus.C.de ap.Interim vero dum
de hoc discutitur an fuerit impeditus vel non.Iudex a quo
suam sniam exequetur.vt sentit ista glo.in istis vero casibus
⁊ similibus quibus quis perdit beneficiū appellandi dicas
verum esse nisi talis contumax veniat iudice sedente pro tri-
bunali.vt est casus in.d.l.diuus.Tertiū mēbrū est qñ qs est
fictus contumax apparenter ⁊ existenter.vt citatus ad domū
ad quē citatio non peruenit.⁊ iste sine dubio auditur appel
lans.vt.l.ab eo.C.quō ⁊ qñ iu.quidā est fictus contumax ap-
parenter ⁊ verus existenter.vt in eo qui nō fuit inuentus tñ
citatio peruenit ad eius notitiam tunc istius appellatio reci
pitur a iudice a quo quia sibi non liquet vt iudici eū verū cō
tumacem tñ pars coram iudice ad quē poterit excipere de ista
superuenienti notitia qua probata iudex ad quem pronun-
ciabit appellationē non detulisse causam ad eum quantū er-
go ad iudicē a quo vt eius appellationē recipiat censetur fi-
ctus contumax si coram iudice ad quem.si de notitia fuerit fa
cta fides censebitur in effectu verus.⁊ sic saluari potest ista gl.
que videtur sibi obloqui.in versic.⁊ licet tertia.coniuncto ibi
iudex tamen ad quē ⁊c.Aduerte in secundo membro circa ve
rum contumacē apparenter ⁊ non existenter quem Bartol.
admittit ad prosecutionē appellatiōis si probat corā iudice
appellationis impedimentū qđ etiā sentit ista glo.ibi.si vo si
bi constabit ⁊c.dubito an bene dicat nā ꝯ eum facit.c.cū ber-
toldus.de re iudi.⁊.c.ex literis.de resti.in inte.vbi sententia
petitur retractari propter impedimētum citati nō comparē-

a ¶ Sꝫ hic qro.ad de Bar.i.l.si.in pe.col.ff.de in in te.resti.⁊ plenissi me imo.hic bal. i.l.ꝯsentaneū.C. quō et qñ iud.

b ¶ l.ex ꝯsensu ad-de.d.ias.i.l.j.§.si ꝓcurator in.iiij. col.ff.si quis ius di.nō obtē.vbi ā pliat istā regulā vt ꝑ eū limita tñ nō ꝓcedere ꝑꝫ ob seruātiā rote ꝑm quā verus cōtu-max appellat.vt ꝑ feli.i.c.j.i.vj.co lū.i pri.extra vt lit.nō cōte.⁊ i.c. qđ ad ꝯsultatio-nē i pe.col.versi. viij.ꝯclusio extra de re iudi.itē li-mita nō ꝓcedere i rustico.vt p.d. ias.i.l.ij.in.ij.co. ff.si qui s in ius vo.non ie.

tis restitutionis beneficio coram eodem iudice non beneficio
ii appellationis coꝝ alio. ✝Item doctrina glo. est ꝙ citatus qui
a non comparuit[a] propter iustū impedimentuz quandoqz restituitur ad appellandū tantū quandoqz ad totā causaz. vt not. in. l. pe. ꝛ fi. ff. de resti. in inte. titulo generali. sed opi. Barto. et etiam istius glos. admittūt ipsum ad prosecutionem appellationis sine aliqua restitutione. qđ videtur contra p̄dicta iura per q̄ tenes cōtra istā glo. ꝛ Bar. in isto membro. ꝛ dico istum quē citatio apprehendit ipeditū admitti ad appellanduz restitutionis beneficio ꝛ interim retardari executionem sententie nisi ex aliquibus presumptionibus contra sic petentem malicia presumatur in ꝛta formam. c. suscitata. §. de resti. in inte. cōiuncta. l. j. C. in inte. re. post. nec ista restitutio est petenda coraz iudice ap. ad quem non est causa devoluta per talem ap. Sed coram iudice a quo. vt no. Barto. post Ly. in simili in. l. preses C. de ap. Et pro hoc infero aliudvcz qđ inquantum ista gloss. dicit contra talē apparenter contumacem sententiam exequēdam per iudicem a quo non esse verū indistincte si coꝝ eo petitur restitutio propter dictū impedimentū ꝛ equior videtur illa opinio vt coram eodem iudice hoc tractet non vt vnus de hoc cognoscat. s. iudex appellatiōis alius exequatur. s. iudex a quo. Pro Jo. tamē an. facit. c. romana. §. si aūt post. §. de appli. vj. vbi patet ꝙ si oritur dubitatio super casibus in quib⁹ iura prohibent appellare de hoc cognoscit iudex ad quē ita igit hic cognoscat an potuerit appellare vel non. ꝛ interim exhibere executionem iudici a quo qui anteꝯ sibi fiat potest exequi. vt ibi. ꝛ vere obstat si dicamus quod de except. que possunt elidere manifestam enidentem vel veram cōtumaciam iudex appellationis cognoscat vt vult expresse ille. §. Et per ista habes quod dicit gl. in ver. ex his ꝛc. videri nouum quod dicit vere est nouum ꝛ magis dubium ꝯ glo. ostenderit per predicta iura que multum obstant vt vidistis. Jtē licet communis sit opinio ꝙ verus contumax quem apprehendit citatio vel postea notitiā eius habuit non admittitur ad prosequutionem ap. vt in ista glo. ver. ex his concludi ꝛ c. tamen ad illum tertiū per quem glo. allegat in contrariū non respondet. constat enim ꝙ ille qui a iudice recedit appellans videtur protestari ꝛ dicere ꝙ nolit coram eo vlterius comparere. vt. c. fi. §. eod. lib. vj. omnes autem concordant quod ille qui dicit nolo venire si iudici est manifestus ꝛ euidenter contumax. si vero hoc dicit nuncio est verus ita ergo talis appellans qui appellando dicit iudici se venire nolle non videt posse appellare tanꝯ contumax manifestus. Ad hoc respondeo quod aliud est simpliciter dicere nolo venire aliud appellare. primo enim casu est resistentia ꝛ contemptus sine clipeo rationis. dum sic dicit nolo venire. ille autem qui appellat exprimendo causam legitimam occultat contumaciam ꝛ contemptum. ad hoc facit quod dixi. §. in. fi. q. ꝛ in ver. sed hic occurrit. Jtem multum granatur iste qui sic a iudice recedit appellans quia proceditur contra ipsuz super tota causa eo vlterius citato. vt. d. c. fi. releuetur ergo in hoc quod possit appellare p̄m qđ hic dicitur ar. l. eū qui. ff. de iureiuran. Sed iterum cōtra istum ter. opponitur ꝛ videtur quod ista appellatio a diffinitiua sit superuacua. Naz aut iudex ap. reperiet appellationez ab interlocutoria que precessit fuisse iustam ꝛ tunc istam diffinitiuam sententiam subsecutam ꝛ alia innouata renocabit per modum attentati. vt. c. non solum de app. lib. vj. Aut illa appellatio ab interlocutoria pronunciabitur friuola vel iniusta ꝛ tunc ista diffinitiua sententia subsecuta remanebit efficax ꝛ valida. frustra ergo ab ipsa appellatur quia precedens appellatio ab interlocutoria dabit huic principium aut finem per iam dicta argu. c. si forte de elec. lib. vj. ꝛ censenda ꝛ preiudicialis illa prima appellatio ad banc subsequentem per ea que dicta sunt. ergo de ea primitus cognoscendum. §. de or. cogni. tuam. Sd. gloss. in versi. ad ter. igitur redeundo ꝛc. formatistam oppo. ꝛ soluendo ipsam ponit. iiij. effectus quos potest producere ista appellatio subsequens ab ista diffinitiua ꝛ inter alios no. secundum ꝛ tertiū Quid iuris si appellatio subsequens a diffinitiua sit interposita post desertam appellationem ab interlocutoria que precessit. ista glo. in versi. si vero etiam quid iuris sit non determinat. sed remittit ad notata in. c. directe super tertia gloss. §. de appel. ibi dicit quod licet per contumaciam vel negligentiam lapsum sit tempus appellationis prosequende tamen a sentētia vel grauamine adhuc posset appellare. quod est verum nisi obstet sibi contumacia in non veniendo vt quia post negligentiam vel contumaciam reassumpsit causam principalem. aliter non posset appellare. ꝛ hoc sibi placet vt ibi. ꝛ ex hoc sentit quod in casu huius capituli si post desertam appellationē ab interlocutoria lata esset ista diffinitiua in absentez qui appellando ab interlocutoria iam deserta recesserat non posset

a Quero de tali q. Adde de citatiōe facta ad domū plura p̄ fe. in c. cū sit romana. i v. co. extra de ap. ꝛ imo. in cle. cām in. fi. co. ꝛ ibi pe. de anc. in. iij. col. §. de electi.

ab ea appellare. talis enim desertio fingit eum non appellasse. vt lege furti in principio. ff. de his qui not. infa. ꝛ sic subsequens diffinitiua non reperiens obstaculum appellationis contra non comparentem lata irreuocabiliter valet tanꝯ lata fuerit contra verū contumacem. si vero infra tempora prosequendi interlocutoriam que precessit fuerit lata diffinitiua licet postea illa destruatur ista tamen non firmatur quia reperit obstaculum impedimenti. ꝛ ita sentit illa gloss. dum allegat. c. licet de senten. excommu. lib. vj. licet ibi loquatur in sententia excōmunicationis que lata pendente appellatione non valet ipso iure. vt. c. cum contingat de of. delegati. non mirum ergo si nō potest conualescere licet cesset impedimentum. vt. l. filius. ff. de li. ꝛ postbu. sed alia attentata pendēte appellatione ab interlocutoria non sunt ipso iure nulla sed sunt in pendenti. vt. c. nō solum de appel. lib. vj. sicut ergo tali appellatione deserta illa interlocutoria firmatur ita viderentur firmari interim attentata postꝯ nec fingitur appellatum. vt dicta. l. furti. ꝛ p̄m hoc non refert sint attentata post desertam appellationem vel ea pendente si postea deseratur. sed certe postꝯ illius pendentie beneficio permissum fuerit appellare a diffinitiua sequenti illius desertio non videtur tollere ius quesitum ad aliud propter ipsum. vt. l. excusantur. ver. nec rursus. ff. de excusa. tuto. ꝛ quod no. in. c. decet de regu. iuris in mercu. ꝛ sic teneo gloss. similiter credo quod licet appellatio a tali interlocutoria precedente pronuncietur iniusta non minus per hoc appellatio a tali diffinitiua valebit ꝛ prosequi poterit etiam ex nouis causis ꝛ probationib⁹ impugnari. vt. c. fraternitatis de testi. Jsta non reperio per aliū hic tacta ꝛ multum pro intellectu. c. sunt necessaria. Et not. ista per que habes quid iuris si appellatio ab interlocutoria deseratur an talis desertio firmat interim vel postea attentata per iudicem a quo que intelligas si talia attentata non precessit inhibitio iudicis ad quem ap. propter talem inhibitionem forte desertio nō firmaret nisi dicas inhibitionem operari appellatione pendente. non ea deserta quod verius credo. Et per ista patet beneficio declarata ista
3 gloss. difficilis sed non minus vtilis. Extra gloss. quero de tali questione commisit iudex nuncio quod citaret titium personaliter si eum reperit alias citet eum ad domum sue solite habitationis apparet relatio nuncij quod citauit ꝛ omnia fecit que habuit in mandatis ille citatus in termino non comparuit. vtrum censeri debeat verus vel fictus contumax cum non appareat ex relatione nuncij vtrum citauerit personaliter vel citauerit ad domum. dominus meus. d. Bald. dicit qđ presumitur eum potius citasse ad domum quam personaliter quia citatus personaliter non comparendo esset in vero dolo. sed citatus ad domum est in culpa. vnde potius debet p̄sumi culpa quam dolus. quia debemus presumere potius in benigniorem partem. vt. l. enim. ff. de susp. tu. ꝛ. l. interpretationem. de peñ. ꝛ. l. merito. ff. pro so. ꝛ ita not. in. l. properandum. §. ꝛ si quidem. C. de iudi. Pe. de anch.

Ut lite pendente nihil innouetur. Rubrica.

1 ☞Beneficij vnius duo insolidum possessores esse non possunt sicut nec vnius rei plures insolidum non possunt esse domini.

2 Beneficij vacatio incipit a loco vbi beneficiatus moritur non a loco vbi est ipsum beneficiū.

3 Beneficiū de quo duo litigant si ad tertiuz pertineat ꝛ de hoc constiterit iuri suo non preiudicatur.
Et ibi quid iuris si de iure tertij non liqueat pape et mortui sunt litigatores aut alter ipsorum lite pendente ꝛ non discusso aliter vter ipsorum ius in eo habeat.

4 Et quid iuris si alter ex litigatoribus moritur in curia alius extra quis locus inspiciendus erit.

5 Concursus plurium quoties fit ad eundem actum dignior est preferendus.

6 Beneficij primi vacatio vbi fieri dicat si cōfirmatus in curia possessionē beneficij extra curiā per procuratorem acceperit.

1 Duobus. Sūma ꝛ diuide vt in j. glo. Not. qđ inter duos est qñqz contentio super titulo beneficij ad quem ex eis spectet ad vtrunqz eniz insolidum pertinere non potest. vt. c. cuz non ignores. §. de preben. sicut nec plures p̄nt esse dñi insolidum eiusdem rei. vt. l. si vt certo. §. si duobus. ff. commo. Et aduerte quia ter. debet intelligi cū est questio deducta principaliter in iudiciuz super bñficio. secus si de ipso litigatur incidenter puta per modū exceptionis obiicit contra electū pluralitas bñficiorū. ꝛ ille replicat de dispensatiōe annexione ꝛc. vel aliter

vel aliter. hic enim de istis beneficijs qr de eis non principali
2 ter litigat nō habebit locū qō habet ꝛ dicit. ¶ †Secūdo not. qō vacatio beneficij referenda est ad locū vbi beneficiatus moritur non vbi de beneficio litigatur. Incipit ergo in illo loco vacatio vbi persona moritur nō vbi beneficium est situm. Et ideo papa sibi vendicat illud ius cōferendi beneficia vacātia in curia. qr cū sit omnium ordinarius ꝛ beneficiorū collator. vt. c. j. §. de preben. li. vj. si in curia. ꝛ sic in eius speciali territorio vacatio nascit per obitum beneficiati preferendus est ordinario ad cuius territorium iuris intellectu fingitur vacatio posterius peruenisse. vacatio ergo beneficiorum in curia p mortem nō ex plenitudine ptātis sed stricta rōne iuris videt
3 inducta. vt hic no. qr alius hoc nō tangit. Tertio no. in verni si forsan alius. qō qñ ꝙ duo litigant de beneficio ad tertiuz pertinente ꝛ si de hoc constiterit iuri suo preiudicium nō paratur. facit. c. veniens de testi. ꝛ. c. cum super de re iudi. vbi tñ de iure tertij non liqueat pape mortuis litigatoribus lite pēdente non discusso aliter. vtrum alter vel neuter ius in ipso habeat: confert illud quare aūt altero tantum mortuo mandat discuti de iure defuncti propter istud ius devolutionis vt in verbo futurus declarabit ꝛc. dic ꝙ ibi contradictio supstitis hoc facit. Idem ergo hic si vtroq; defuncto episcopus vel alius opponendo se pbaret nullū ex litigantibus defunctis habuisse ius in beneficio qō sentit lau. Joā. de lig. et alij aliter infra dicam in prorimo notabili vbi ad probationem admitto tertiū qui nititur ex titulo non ex proprietate conferendi. quo nō apparente vel non probante ꝛ stante vacatiōe presumit hic papa ex duobus litigantibus defunctis alterū habuisse ius in ipso. ꝛ ideo cōfert qr licet quis ex eis habuerit sit incertum. nō est de hoc curandum postq; certū esse incipit ius habentis morte fore finituz. facit. l. gallus. §. si eius. ff.
4 de li. ꝛ posthu. ¶ †Quarto no. quid iuris cum vnus litigantium moritur in curia alius extra inspicitur esi locus vbi decessit possessor beneficij vt ibi vacare dicatur. ꝛ sic ille conferat rō qr in dubio ius magis pſumit pro possessore ꝙ pro petitore. vt in. c. inter dilectos ad fi. §. de fi. instru. ꝛ. l. iij. ff. vti pos. ꝛ c. a memoria. ꝛ. c. laudabilē. §. e. Sed dices sola possessio in beneficialibus ius non tribuit sine canonica institutione vt. c. j. §. de re. iur. lib. vj. Sed dic ꝙ licet nō tribuat tamen in mul
a tis est melior possidentis [a] conditio. ita etiā fit in isto. vt in gl. sicut ergo ꝛc. Quis aūt dicat possessor beneficij. dic qō ille q̄ bz maiorē ptē bonorū tpaliū ꝛ spūalium. vel maiorem spiritualium in curatis beneficijs. facit. §. de resti. spo. frequēs li. vj. ꝛ eo. li. de elec. cōmissa. ſm pau. Sed quid si ordinarius collator vult probare ꝙ mortuus extra curiam non possessor habebat potiora iura ꝙ possessor mortuus in curia vel vult pbare possessorem in curia defunctum non habuisse ius in illo beneficio. quia renunciauit. vel qr erat homicida vel bigamus. ꝛ si posset argui qō cum ista clem. vtroq; mortuo admittat solū ius habentem in ipso beneficio ad contradicendum ex hoc videatur precludere viam alijs qui non ex proprio titulo sed ex priuatione possessoris iam defuncti venirēt ad cōtradicendū solum etiam tali iure hic mandatur inquiri propter superstitem in. §. si vero aliter ergo videtur in alijs casib⁹ prohibere. ar. l. cū pretor. ff. de iu. ꝛ. c. nōne de presum. Lau. tamen hic dicit ꝙ si ordinarius dicat neutrum mortuorum ius habere vel habuisse. ꝛ petit admitti iuxta tenorem. c. ij. in fin. §. c. lib. Debet audiri. vt sic ex euentu appareat an ad papam vel ordinariū spectet collatio. Idē Joā. de lig. Sed certe ille ter. admittit tertium venientē pro suo interesse lite pendente in illo statu in quo causam reperit. sed vtroque mortuo lis non durat amplius ꝛ solum ille ter. admittit precedētē habere ius in ipso beneficio. quod glo. intelligit de eo qui pretendit habere ius respectu tituli non respectu proprietatis conferendi ex defectu iuris defunctorum. Item intellige hūc ter. quando vterq; moritur pendente iudicio. eo aūt finito nō inspicitur vbi decedat possessor. sed ille p quo sentētia lata fuit invita sua pro qua presumitur ꝛ absorbet presumptionē que faciebat pro possessore. ar. c. in presentia. de renun. ꝛ. l. berenius. §. gaya. de euic. ¶ Quinto no. in versi. neutro quod vbi
5 iura partium sunt obscura est ferenda sententia pro digniori qō nō credo in sententia. sed semper in possessore. vt in. c. in
b ter dilectos. Sed cum queritur [b] de concursu plurium ad eūdem actum: in dubio dignior preferendus est patet in testibus in electiōibus ꝛ similib⁹ actibus in quibus stante equalitate dignioribus deferendum est capitu. in nostra de testi. ꝛ §. de elect. eccle. nostra. de officio. leg. volentes. cum concordā. Et not. ex hoc Lau. malum esse dividere cum suo superiore totum enim sibi appropriat ad instar luporum dividentium cum oue vt in esopo. facit quod nota. in lege ex hoc li-

beribus. ff. de bere. insti. ¶ Sexto no. in ver. si vero. quod per mortem vnius ex litigatoribus non expirat iudicium sed durat cum superstite. ꝛ queritur etiā in dicto iudicio de iure defuncti ad alium finem quā deductum fuerit in iudicio. de hoc diri in. c. ff. ꝛ. j. §. eod. lib. vj. ꝛ ea que ibi dicta sunt possunt hic
6 etiam adaptari ideo omitto. ¶ Et quero de notabili questione glo. magne. si confirmatus in curia apprehendit per procuratorem possessionem beneficij extra curiam vbi dicatur beneficium primum vacare. Utruz in curia vbi est confirmatus an extra curiam vbi per procuratorem est apprehensa possessio. ¶ Glo. primo probat quod non per confirmationem nec per consecrationem sed per apprehensionem pacificam possessionis vacatio priorum beneficiorum inducit. vt. c. cū in cunctis. §. de elec. Dubiū. q. cōsistit an locū vbi est sita possessio que apprehenditur vel personam cuius nomine acquiritur debeamus inspicere. Glo. notabiliter distinguit inter procuratorez ꝛ negociorum gestorem sine mandato nomine meo actum gerentē vt in procuratore debeamus inspicere locuz in quo act⁹ per ipsum geritur. non locum vbi dominus moratur: in negociorum gestore debeamus inspicere locum in quo dñs ratum habet non vbi ille nomine domini actum gessit. Faciunt ista ad. q. hic bononie mandauit titius homicidium committi florentie ꝛ commissum fuit quia an possit floren. iste titius conueniri tanq; ibi deliquerit ſm istam glos. que respicit locum in quo procurator actum gerit non autem locū mandati videtur ꝙ delicto secuto possit floren. cōueniri qō tenet Bar. in. l. si vt proponitur. ff. de fideius. vbi etiam tangit de negocio quod meo nomine est gestum sine mandato si in alio loco ratum habeam ꝙ gestū fuerit quis locus consideretur ista glo. tenet ꝙ locus ratihabitionis ibi ipse dicit ꝙ actio negociorū gestorum non oritur ex ratihabitione sed ex negocio prius gesto propter ratihabitionem est text. in. l. si pupilli. §. item queritur. ff. de nego. gest. ꝛ secundum hec vacatio videtur induci ex apprehensione positionis beneficij propter ratihabitionē sequentem que retro trahitur. vt in regula rati. ꝛ sic in ratum habente remanet ista glo. decisio mihi dubia quia si trahitur retro quo ad tempus ergo ꝛ quo ad locum vt. l. vinum. ff. si cer. pet. ꝛ de illa fictione quod gesta vno loco vel tempore fingātur gesta in alio vide quod dixi in simili in clem. prima. de offi. dele. Petrus doctor egregius.

1 ☞ Lite pendente siue principaliter siue per appellationem nil innouandum est.
2 Et qualiter intelligendum sit illud lite pendente nil innouetur.
3 Judicis officium incipit post legitimam citationem quo ad hoc vt post ipsam nil innouetur.
4 Citatio ad hoc vt sit legitima que requirantur.
Et quot de causis citatio possit esse nulla.
5 Citatus is personaliter dicitur ꝛ pro contumace si non venerit habetur: qui impedit quominus ad eum citatio personaliter perueniat.
6 Contumax ad hoc vt iudex possit procedere contra aliquē vt contumacem oportet quod primo constat ei qō sit contumax alias non valet quod agit.
c Judex competens quis dicatur.

1 **Cum lite.** [c] †Nota regulam quod lite pendente nil est innouādum ꝛ intelligitur siue pendeat principaliter siue per appellationem vt. ff. nil no. ap. pen. l. appellatione. Itē intellige a partibus de innouatis a tertio. vide quod not. in. c. j. §. de offi. delega. per Innocē. ꝛ quod no. in. l. creditor. in prin. ff. man. ꝛ. c. romana. §. in alium. de ap. lib. vj. ꝛ per Joan. and. in. c. cum. xlij. de consti. sed dices. videtur satis superfluum qō hic statuitur ꝛ similiter. §. eo. titu. per totum. nam contra turbantes contra spoliantes contra aliquid molientes in rebus ab alio possessis prodite sunt in iure speciales actiones et remedia vt interdictum vnde vi. de ope. no. nun. quod vi aut clā. de iti. actuq; priua. ꝛ ne vis fiat ei. Itē ti. de litig. ꝛ de alie. iud. cum si. cum ergo multifariam sit prouisum videt ista prouisio superflua ꝛ sic merito resecanda. so. non negatur quin predicta remedia competant supradictis: sed dicēdum est quod hoc cum illis concurrit ꝛ pinguius subuenitur per istud. vt in. j. glo. istud ergo est quoddam remedium extraordinarium quod mero iudicis officio expeditur. ꝛ cuz sit fauorabile non excluditur per ordinarium sed concurrit cum eod. vt. l. in prouinciali de ope. no. nun. per bar. ꝛ. l. j. §. dixerit aliquis de publica. ꝛ idē ꝙ in illa. j. gl. no. §. eo. c. j. in noue. vide etiā qō not. c. cū. xlij. fer. §. de cōsti. ad fi. vbi dicitur ꝙ in reuocatione istorum innouator requirit cause cognitio. nō ob. l. ediles. §. itez sciēdū. de edil. edic. fateor enim quod spectant ad iudicis offi-

a ¶ Possidentis Adde qō possidens bñficiuz p lōgū tps bz presumptionē tituli bñficial'. naz vbi factū est antiquū vt qr diu stetit in pacifica possessione bñficij ꝑsumptio est p ti. vt p ab. ī. c. dilecto. de pbē. p imo. ꝛ per eundē in. c. lz beli. de simo. ꝛ ibi p hos. ꝛ Joā. an. et per ang. in. l. qui in aliena. §. qō si non adierit. ff. de acquiren. pos.

b ¶ Sed cū queritꝛ adde qō not. do. abb. ꝛ doct. in. c. cum aūt extra de iurepa.

c ¶ Cū lite. Adde p extensione ad banc materiā qō etiam priuilegiū concessum motu proprio non nocet cāe pendenti fel. in. c. j. in. r. co. extra de rescri. et ibi limitat ista iura vt pcedant quo ad litez pendentē non autez q̄ ad alia. qñ aūt lis dicatur pēdere vid fe. in. c. sup literis. ī. viij. circa. fin. extra de rescri. vbi et limitat istam clem. vt per eum.

cium illa que post litē. contest. accidunt non illa que ante nisi petantur ꝛ hoc dicit ille. ℌ. sed non dicit quod summatim cognoscatur ex quo infertur quod in tali reuocatione est cause cognitio adhibenda ꝛ ita ibi tenet ꝛ sic contradicit huic glos. ꝛ alīs qui summatim ꝛ sine libello ex puro iudicis officio dicunt innouata reuocari vt etiam not. s. eodem. c. primo in nouella. Querit etiam ibi si receptus in canonicum petit prebendam vacantem a capitulo ꝛ facta lit. con. capitulum confert illam alteri vel petit quis confirmationem electionis ad canoniam vel archidiaconatū lite contestata capitulum confert illā canoniam vel archidyaconatum an collatio talis statim sit reuocanda anteq̄ constet de iure actoris. quod videtur vt hic et s. e. ti. p totū. ꝛ. C. de litig. aut. litigiosa. Lōtrariū sentit ibi Jn no. in predictis qō. non obstant contraria que locum habent cum quis rem corporalem vel incorporalem vendicat vt suam iure dominij quo casu titu. de liti. locum habet secus quando quis vendicat sibi rem tanq̄ sibi debitam vt in predictis questionibus. ille enim a quo petitur vt debita potest lite pendēte sine vitio litigiosi illam alienare. Idem si petatur electiōis confirmatio etiaz si ante electionem fuerat appellatum ad papam non ob. titu. nil. no. app. pen. quia verum est in bis que spectant ad iudicem vel cause processum vt ferre sententiaz testes recipere ꝛ si. collatio vero non pertinet ad processum cause. causa tamen pendeñ. maxime appel. possessio nō debet parti auferri quia illud est de processu. ad hoc de appel. cuz teneamur. facit. c. licet episcopus de preben. lib. vj. De ista tamē possessione prohibita in alterū transferri lite pendente speciale videtur statutū in beneficiis etiā si petantur vt debita nō vt sua vt in. c. j. ꝛ. ñ. s. eod. lib. vj. per que tamen. c. non videtur corrigi quod dicit Joan. an. post compo. in dicto. c. cū. ℣. vbi dixit quod si episcopus agit contra aliquem vt remoueatur ab ecclesia ꝛ lite pendente ipsam ecclesiā conferat lis mota nō impedit collationem episcopi. si vero de dominio fit questio. vt si quis dicat prebendā suā esse. tunc si is a quo petitur eaz alienat incidit in vitiū litigiosi a tertia tamen persona alienatur sine tali vitio cū prohibitio fiat litigantibus tantuz. Et ex predictis apparet verū esse quod dicit gloss. super verbo innouari quod vti positione non est aliquid innouare. sed vetus ius
2 conseruare ꝛ eo vti. si. de iudeis cōsuluit. †exponе ergo lite pēdente nihil innouetur id est possessor sua possessione non priuetur. vt. s. eod. c. j. ꝛ. ñ. nec res litigiosa alienetur. quod intellige vt predixi nec nouū priuilegiū impetretur. vt. s. eodem. c.
3 finali. ¶ Secundo not. quod post citationē legitimaz de qua hic incipit iudicis officiū quo ad hoc vt post ipsam nihil debeat innouari. Sed obst. fortiter prealleg. ℌ. item sciendu. vbi
a ¶ Vbi illa q̄ accidūt. Adde alex. in 2si. rei. co. pe. circa fi. in. v. vol. fel. in. c. ñ. i. iij. co. extra de off. iudi.
illa que accidunt[a] post litē. contest. dicuntur spectare ad officium iudicis ob. etiā. c. significante vbi similiter li. conte. videtur exigi. ꝛ ante non possit iudicis officiū imploari. Hostiē. hoc examinat. s. eodē. c. primo ꝛ ibi in nouel. vbi post eū dicit Joan. an. quod nedū illa que post litem contest. presumūtur. Sed que ante saltem post citationem attentantur sunt fine libello aliquo ex puro et mero iudicis officio in statū pristinū reuocanda ꝛ in melius reformanda. vt patet de constit. cū. ℣. fer. ad fi. ꝛ clarius de despon. impu. ad dissoluendū ꝛ de accu. olim. ꝛ in hoc ibi residet ꝛ de innouatis est bene dictū quia est hodie casus hic. sed de alīs post citationē contingentibus. puta furtis dānis violētijs ꝛ similibus an incipiant venire post citationem vel post litem conte. mains est dubiuz propter verbū quod hic in textu ponitur quo ad hoc ꝛc. quasi secus quo ad alia. Item propter text. in prealle. ℌ. Itez sciendū qui se refert ad litē contesta. Joan. andre. post Jnnocen. ista tangit in prealle. c. significante super verbo non audiebant. vbi dicit qō si talia accidunt ante citationē non veniunt in cognitione iudicis delegati. nec videntur sibi cōmissa. sed opus est noua impetratione. argu. ff. de iudic. l. non potest. ad hoc allego. c. cum olim abbas. de offic. delega. vbi quo ad damna vt veniant in commis. se refert ad tempus li. contesta. ꝛ hoc verum nisi talia que accidunt ante litē motaz venirent ex priuilegio ꝛ natura actionis intentate super qua est impetratū rescriptū. vt super actionibus bone fidei vel arbitrarijs. que tamen necesse est expresse peti in libello. vt supra de restit. spo. grauis. omnino tamen vide quod dixi in dicto capitulo cum olim. in secundo oppo. ꝛ hoc de his que accidunt ante citationez. De his vero que accidunt postea ante litē. contesta. si non veniant ex natura actionis ꝛ non sint de attētatis. vt dixi dubito an veniant quia text. in dicto capitulo cū olim. ℌ. qui vero refert se ad litez conte. vt veniant ante ergo non videntur venire. Ex quibus patet quod. ℌ. item sciendum. qui exigit litē. contest. locum habet in alijs quam in attentatis que non veniant in dicis officio nisi lis fuerit conte. vel veniant de natura actionis ꝛ fue-
4 rint petita vt dixi. ¶ †Tertio not. [b] quod vt citatio sit legiti
b ma requiritur vt emanauerit a iudice cōpetenti. cū eā sit pars iudicij principium ꝛ fundamentum. vt not. in. c. ecclesia sancte marie. de constitu. sicut non valet sententia a non suo iudice lata. vt. C. si a non compe. iudi. per totum. ita nec citatio confessio ꝛ reliqua que sunt partes iudicij. vt. s. de probati. c. quoniam contra falsaz. ꝛ. c. at si clerici de in. facit. l. si pater. ꝛ quod ibi no. C. ne de statu. defun. ꝛ quod no. in. c. vt debitum de ap. ꝛ quod ibi no. Bern. super verbo idoneo. ¶ †Quarto no. qō paria sunt citationem ad aliquem peruenire personaliter vel per eū fieri quominus peruenіat ꝛ sic argue quod ille qui impedit quominus possit ad eum citatio personaliter peruenire babetur pro personaliter citato et pro vero cōtumace si nō venerit. gloss. tamen tenet quod talis habeatur pro citato denunciatione publica facta ad domicilium suum. vt lite contesta. quoniam frequenter. ℌ. porro. facit. s. de foro competen. clemen. j. ℌ. si vero. in fin. ꝛ clemen. j. de iudi. ꝛ hoc inuestigare est vtile propter beneficium appellandi. nam vnus appellat
6 alter non. vt dixi. s. clemen. j. de do. ꝛ cōtu. †Quinto no. quod ad hoc vt citatio sit legitima quo ad litis pendentiam requiritur inter alia quod citatio sit talis ex qua plene possit īstrui qui citatur ꝛ tutum est quod si inseratur tot⁹ tenor libelli. vt in gloss. fina. ꝛ no. in. c. ij. s. de dila. Sed generaliter quero vtz sit de substantia citationis quod inseratur in ea tenor libelli vel valeat etiam generalis scilicet quod compareat responsurus titio de iure. ego tetigi. s. de for. compe. clemen. j. x. nota. vbi dixi post Bartol. quod sic. sed. Ly. hoc plenius examinat in autent. offeratur. C. de litis conte. vbi dicit quod primo libellus est offerendus iudici ꝛ deinde index mittit illum vel exemplum eius parti cum citatione. ꝛ quod hoc sit verū probatur quia actor anteq̄ reus citetur debet scribere in libello quod perseuerabit vsq̄ ad finem litis. vt. d. auten. offeratur. ꝛ auten. libellum. ergo anteq̄ reus citetur debet libellus esse porrectus. item alia. l. dicit transmiserit. C. de an. ex. l. fi. ꝛ in antē. de exbi. ꝛ intro. re. ℌ. j. Itē iura dicunt quod per citationez interrumpitur prescriptio sed si non daretur sic libellus ꝛ reus pluribus actionib⁹ teneretur nesciremus in qua actiōe interrupta esset prescriptio item. l. antiqua dicit quod fit editio libelli vt reus instructus veniat responsurus. l. j. ff. de edend. et hoc firmat Lyn. in dicta. auten. offeratur. ꝛ respōdet iuribus allegatis in contrarium. ꝛ sm hoc illa cle. inducit specialitatez aliquam in hac litis pendentia sed quia contrarium communiter obseruatur speciale sit in ista cle. vt cum queritur de litis pē. vt citatio debeat esse certa pront hic dicitur quod min⁹ est
7 dicere q̄ quod inseratur tenor libelli. ¶ †Sexto ꝛ vltimo not. gloss. que incipit alibi ꝛc. que dicit quod ille dicitur index cōpetens cuius iurisditio potest declinari. nam anteq̄ declinetur ei⁹ iurisditio est fundata q̄ ad ꝓcessus efficaciā. ꝛ ad om-
8 nia no. ipsam. †Paul. vero hic per exempla examinat quod multis de causis citatio potest esse nulla que examinari plene post doct. in dicto. c. ij. de dila. ꝛ in clem. j. s. de iudi. vbi de hoc
9 etiam plene dixi. †Quero post lapum commissio de citando facta fuit legitime vt hic dicitur: ꝛ sic citatio subsecuta: relatio tñ non fuit facta iudici vel si fuit facta non tamen in scriptis redacta deinde attentatur aliquid quod iudex vult reuocare per modum innouati post citationem legitimam de qua hic pars opponit quod iudici de citatiōe non constat ꝛ quia non auditur appellat. Utruz valeat reuocatio iudicis post talem appellationem si vult ipsam iustificare ex citatione legiti
c ma que precessit sibi tamen nō relata[c] vel relata et non in scriptis redacta. tenet hic Lap. quod talis reuocatio iustificari non possit ex predicta citatione legitima tamen iudici non relata. vt cle. appellanti. de appe. ꝛ quod no. Joan. an. in. c. cum qui certus. de reg. in. lib. vj. in mercu. pro hoc ego allego quod no. bartol. in. l. multum. ff. de condi. ꝛ demon. vbi dicit quod si iudex pronunciauit contra aliquē tanq̄ contra contumaczcum eius contumacia esset sibi incognita licet in veritate esset contumax non valet quod agit. ꝛ ita refert tenere Jnnoc. in. c. cum contingat de offi. dele. in. glo. super verbo iuste. ad hoc. l. hec autem. ℌ. non defendi. ff. ex qui. cau. in pos. ea. vbi de his q̄ iudex facit debet constare ꝛ liquere vt iudici. ꝛ non facto agere. ꝛ onmino vide in. d. l. multum. ꝛ in dicta mercuriali.

¶ De sequestratione possessionis ꝛ fructus. Rubrica.

1 ☞ Sequestratio beneficij super quo litigat an ꝛ quo casu sit permissa ꝛ in quibus rebus ipius beneficij ꝛ per quem iudicem fieri debeat ꝛ de officio sequestri.

3 Sententia lata super possessorio est diffinitiua nec potest ab eo appellari.

Possessio

4 Possessio magis recens antiquiori succumbit.
8 Sequestrationē beneficij super quo litigatur impediens aut fructus occupans: qua pena puniri debeat.
Et vtrum nullitatis exceptio impediat executionē sententie super tali sequestratione fienda. nu. 8. 9. ⁊ seq.
11 Et vtrum per sequestrationem perdatur possessio communis.

AD compescendas. Summa ⁊di

1 uide vt in prima glos. ¶ No. casum nonum in quo beneficium quod est in litigio sequestratur. quod intellige quando est questio de titulo secus si non de proprietate. tunc enim non habet locum ista sequestratio sed vtetur possessor possessione sua qualitercunq; lis pendeat principaliter vel per appel. facit quod not. s. de app. sepe. ⁊ supra vt lite penden. c. primo. ¶ Secundo not. quod ista sequestratio habet locum tribus concurrentibus. primo quod diffinitiua sit promulgata contra possessorem pro petitore. secundo quod in curia tertio quod possessor illud triennio pacifice non possederit. ⁊ intelligetur de sententia lata in curia ab alio quam a papa. nā si ab eo non posset appellari. ff. qui ⁊ a qui. app. non li. l. j. posset etiam in eo habere locum si contra eius sententiam perviā supplicationis proponeretur querela. Sed tunc medio tempore non fieret sequestratio sed executio quod dic vt legitur ⁊

3 no. in. c. cum ex literis supra de restitu. in inte. ¶ Tertio no. quod sententia lata super possessorio est diffinitiua. ⁊ non potest ab ea appellari. quod tenent Pau. ⁊ Laur. idem Jo. ñ. q. vj. §. de possessione ⁊ vin. de causa posses. c. primo ⁊ efficaciter hoc probant alij contra quod videtur verius secundum canones ⁊ tenet Specu. in titu. de appe. §. in quibus. §. vj. ⁊ se. ⁊ archi. in. dicto. §. de possessione. ⁊ Joan andr. c. ñ. s. de rescriptis super glossa pen. dixit quod ille. §. de possessione non habet locum secundum canones. ⁊ vidi etiam per Innoc. in. c. signi-

4 ficātibus de oper. no. nun. ⁊ de testi. significauerūt. ¶ Quarto no. quod pro possessiōe antiquiori plus presumitur q̄ pro magis recenti. succumbit enim possessio magis recens antiquiori. vt. c. licet causam de proba. facit quod not. Inno. in. c. innotuit de eo qui fur. or. su. ⁊ in. c. sepe contingit. de resti. spo. vbi possessio recētior presumitur iniusta si alius probat se pri-

5 mitus possediſſe. quod dic vt ibi dixi. ¶ Quinto not. quod dicit beneficium sequestrari ⁊ fiet sequestratio nedum rerum temporalium beneficij sed spiritualium ⁊ omnium que consistunt in iure. vnde secundum Innoc. ⁊ host. poterit omnia spiritualia exercere. puta eligere presentare ⁊ similia. nam illa debent dici fructus. vt no. de re iudi. cum Bertoldus. et de restit. spo. in literis. Sed dices tu cum sequester iste debeat restituere fructus victori in electione ⁊ presentatione non potest cadere ista restitutio. quia ipsa electione ⁊ presentatione consumitur. solue vt legitur ⁊ nota. in capitulo consultationi bus in fi. de iure. pa. Cum ergo in ista sequestratione veniant spiritualia ⁊ temporalia. ideo. text. dicit quod debet esse persona idonea et talis vt dicit gloss. que incipit equum esset ⁊c. Paul. similiter dicit quod hec persona erit in eo ordine in quo debet esse obtinens illud beneficium. allegat de etat. et qua. ex ratione. de appella. peruenit. Idem zen. per hunc text. qui tali sequestrato committit ipsius beneficij plenam ⁊ debi tam curam ⁊c. tacite igitur videtur includere idoneitatez persone in qua possit subsistere e talis cura. vt sic talia sint subiecta qualia predicata demonstrant. vt. l. si quis filio. §. irritum. ff. de iniusto rupto testamen. sicut enim sermo relatus ad personam intelligitur secundum conditionem persone sue vt. l. plenum. §. equitū. ff. de vsu. ⁊ habi. ita relatus ad ipsam propter aliud debet intelligi secundnm subietam materiam. facit. c. so

6 lite de ma. ⁊ obe. ⁊. c. intelligentia. de verbo. signifi. ¶ Sexto not. in ver. id quod de fructibus ⁊c. quod sit officium istius sequestri ad ipsum enim spectat cultura ⁊ cura beneficij ⁊ expeñ. etiam ministrare ⁊ pro quibus videtur permittere iste tert. fi. bi vendicationem fructuum vsq; ad concurrentem quantitatem dum precipit superfluos in sequestro teneri. nec alibi. ita plene habemus tertū de istius officio sicut hic. ideo bene not. Et adde quod licet mandet fructus in sequestro teneri. tamen si seruando seruari non possunt. puta poma vel frumentum vel vinum vltra certum tempus debet ista ⁊ alia que tempore corrumpuntur vendere ⁊ precium in sequestro tenere casus est notabilis in. l. is cui. §. qui seruandorum. ff. vt in poss. le. ⁊ l. litibus. C. de agri. ⁊ cen. li. xj. ⁊ l. vlt. ff. de requi. reis. fa-

7 cit. l. tutor qui repertorium. ff. de admi. tu. ¶ Septimo not. quod licet sententia lata in curia ⁊ ab ea appellatum. tamen ista sequestratio fit per ordinarium loci. ⁊ hoc ideo q; melius babet notas personas sue iurisditionis. ⁊ cui principaliter est commissa cura. x. questiōe. j. decretū. ⁊. c. regēda. ⁊. c. decernimus. ⁊ est spāle. regulariter vero per iudicez qui cognoscit de cā dz fieri sequestratio ēt si ab eo sit appellatum vt. l. ab executore. C. quorum ap. non re. ⁊ l. generaliter. §. si autem de iureiu. hoc verum si nondum appellatio fit recepta vel appellatiōi delatū alias debet fieri per iudicem appellatiōis vt not. Hosti. s. e. c. fi. In casu ergo huius cle. q; est spāle procedet ordinarius iure suo tāq; habeat hoc a lege. vt. l. ⁊ q; ō iurisd. omiu. ⁊ absq; literis proferentis talē sentētiaz poterit hoc facere facta sibi fide de sententia ar. l. que sub condi. §. fi. ff. de condi-

a insti. Sed hic quero[a] vtrū ad euitandū istam sequestrationez possit possessor contra quem est lata snia offerre idoneā cautionē de restituendo si finaliter succumbet. videtur quod sic nam in casu simili hoc contingit cuz. s. possessor est suspectus qui offerendo talem satisdationem enitat onus sequestrationis. vt no. Ly. in. l. j. C. de probi. seq. ⁊ est notabile remedium hic tamen credo cōtrariū q; ista sequestratio de qua hic: non fit propter suspitionē fugevel dilapidationis. sed propter p̄sumptionem malicie quam non tollit talis satisdatio. naz vt dicit. l. satisdatio: proposituz malinolum tutoris non mutat sed diutius crassandi in re familiari facultatem prestat. vt. l. quia satisdatio. ff. de suspe. tu. ⁊ ex hoc etiaz posset dici q̄ aduersario pro quo lata est sententia non petente istam sequestrationē ⁊ forte etiam consentiente ne fiat posset ordinarius ipsam facere ex officio suo. nam cum fiat propter dolum presumptum. vt in principio. c. non videtur quod huic iuri possit ille pro quo lata est sententia renūciare. ar. l. quenire. ff. de pact. do. non enim principaliter in fauorem suum sed cause ista constitutio est inducta: super hoc tamen cogita an sit bñ

8 dictum. ¶ Octauo no. penam priuationis ipso iure aduersario impediente sequestrationem vel occupante fructus. ⁊ dicit glo. ante pe. quod ordinarius istam sententiam declaratoriam pene iuris poterit ipse ferre. Idez zen. ⁊ Lau. et Lapus qui dicit q̄ licet ordinarius de causa que ventilatur in curia romana cognoscere vel iudicare non possit de delicto tamen cognoscere ⁊ iudicare potest. al. s. de priuil. c. j. in prin. lib. vj. ⁊ quod ibi per eum. ⁊ per Jo. an. post Inno. ⁊ Host. de offi. dele. super eo. ⁊ de re iudi. decetero. in prin. magne gl. in questione. in ver. ⁊ videtur q̄ ō sic. in nouel. facit pro ⁊ contra. q̄ ō no. s. de ma. ⁊ obe. per tuas. ¶ Sed querit hic notabiliter lapus vtrum ab illa sententia declaratoria hominis super pena inflicta per. l. poterit appellari dicit quod sic. cum dubiū est vel constat aliquem penam non incurrisse. vt nota. Bar. Buli. Arch. ⁊ Jo. an. s. de elec. cupientes. §. quod si in gl. fi. li. vj. alle. quod no. in Spe. de recu. §. vlt. ver. no. ⁊ quod not. archi. iij. q. v. q̄ ō suspecti. dicit etiam q̄ ō pendēte ista appellatione nihil est innouandū tanq̄ pendente q̄ōne preiudiciali. de or. cog. tuam. ⁊ qui fi. sint le. lator. Et idem dicit si appelletur a declaratione qua pronūciat sen declaratur aliquem excommunicationis sententiā incurrisse vt. s. appellatione pendente non debeat in extraiudicialibus ⁊ forte in iudicialibus euitari de sen. excō. solet in fi. lib. vj. ⁊ de ap. pernenit. ⁊ quod no. Jo. an. e. ti. c. pastoralis. superverbo denunciare potest. in no

9 uel. ¶ Nono no. q̄ exceptio nulli. non impedit executionem snie super ista sequestratione fienda. vt hic dicitur. Querit tñ notabiliter lapus quid si constat ordinario quod talis sentētia est nulla ipso iure q̄ō p̄ōt contingere multis modis quos hic enumerat lau. vtrum faciat istā sequestrationem dicit q̄ nō: q; nō potest dici snia que apparet nulla vt in iuribus allegatis hic in glo. fi. Non ob. ista cle. quia per eā clauditur via parti aliquid opponendi. sed non iudici. nam. ⁊ in multis alīs casibus repellitur opponens. sed tñ non tollitur officiū iudicis. vt not. ñ. q. vñ. alieni facit de elect. si forte. ⁊ quod ibi no. ⁊ de excep. pia. lib. vj. ⁊ eo. ti. exceptionem. ⁊ quod no. Innoc. ⁊ Host. de ap. solicitudinem. §. cū autem. §. precedenti. ⁊ no. hoc dictum pro quo allego. l. no. ff. de pe. be. l. fin. vbi licet sit precluſa via parti ad excipiendum. non tamen iudici ad

10 illud idē ex officio exequendum. ¶ Decimo ⁊ vltimo[b] not.

b glos. fin. in ver. putoſtamen. quod licet per constitutionem sit prohibita contra sententiam exceptio nullitatis. non tamen videtur prohibita exceptio iudicis incompetentis. hanc gl. dicit doc. meus esse notabilē ⁊ aureā in. l. si quis filio. §. q̄ si quis. ff. de iniusto testa. Et induco ipsam ad. q. dicit statutuz q̄ z instrumentū publicū non possit opponi aliqua exceptio nisi falsitatis quietationis ⁊ solutionis ⁊ nulla possit opponi sed cum multe alie exceptiones possint esse legitime. vt prescriptionis iur. iuran. rei iudicate ⁊ similes. an opponi poterunt. ⁊ videtur quod possint omnes alie que sunt legitime. nam ⁊ si papa dicit procedatur remota ap. intelligitur de fri

a ¶ Sz hic q̄ro. ad de q̄ notant doc. maxime moder. in. l. si fideiussor. §. q satisdatū. ff. q satis. cog. ⁊ fel. pulcre i. c. examinata. i. vj. col. de iudi.

b ¶ Decio ⁊ vltio Adō ale. vbi dicit istā gl. fing. i cōsi. lxxvij. i. iij. col. circa me. i. ñ. vo. ⁊ i 2si. cxj. in. v. vol. fe. i rub. ō fo. 2pe. v. tertiū fundamētū. ⁊ in c. pastoralis. i. iij. col. de excep. fel. vbi limitat in. c. ea q̄ in. ñ. col. de re iudi. ⁊ in. c. q̄liter. in. x. colū. de excep.

uola non de legitima. vt. c. pastoralis. de ex cep. ad hoc quod no. in. l. j. in prin. ff. quod vi aut clam. vbi Barto. in predicta. q. dicit quod qñz opponitur exceptio qđ illud non est instrumentum publicum. tunc illa potest opponi. quia statutum p̄ hibet cõtra instrumentũ publicum. cõstare ergo oportet ante omnia quod sit tale. vt. l. iiij. §. condemnatum. ff. de re iudi. Similiter si prohibet opponi contra. Laudum contra preceptũ iudicis contra iustrumentũ confessionatum ꝛ si. q̄ enim talia non sint propter defectum potestatis vel solennitatis opponi poterit non ob. tali. statuto. ad hoc. l. nõ ignorat. C. qui accus. non poss. Ad propositũ ergo huius gloss. dico quod oportet constare quod ille qui tullit sententiam super possessorio vel petitorio in casu huius cle. fuerit iudex in curia romana delegatus pape. Et ista exceptio quod non fuerit non videtur p̄ hibita opponi vt in illa glos. quandoqz constat de fundamento scilicet in predicta. q. quod instrumentũ est publicũ cõfessionatũ ꝛ laudũ sit latũ tunc an possint opponi alie exceptiones quã pmisse a statuto dicit quod aut ille alie descendũt ex alijs capitulis voluminis statutorũ ꝛ opponi poterunt q̄ non est verisimile quod per illa verba nulla alia ꝛc. voluerit se corrigere. vt. l. non ad ea. de cõ. ꝛ demon. ꝛ. l. si non. de inoffi. testa. si vero iste alie exceptiones descendant ex alijs partib⁹ iuris tũc non possunt opponi. debemus enim inherere verbis statuti q̄p̄ duris. vt. l. prosperit. ff. qui et a qui. circa boc tamen dicit aduertendũ. nam si quidẽ opponatur exceptio cõtra personã puta non potes esse in iudicio quia minor quia monachus q̄ seruus ꝛ si. ꝛ ista non prohibentur per statutũ quod prohibet solũ contra instrumentum. Iste vero instrumentũ non respiciunt sed personam agentis. vt. l. filio. ff. de inoffi. testa. diligenter tamen no. quod licet cõtra instrumentuz parti sit via precluſa opponendi alias exceptiones q̄p̄ permissas a statuto tamẽ cõuentus cui alie legitime cõpetũt poterit iudicis officiũ implorare vt. d. l. fi. de peti. be. ꝛ. l. plane. c. tit. ꝛ. l. iij. i fi. ff. naucau. sta. Sed si statutuz diceret nulla alia exceptio vel defensio admittatur tũc nõ posset etiã iudicis officiũ implorare quod ergo tunc erit remidiũ dicit ipse quod soluat ꝛ repetat. Sz cõtra hoc obijcies nã qui soluit de mandato iudicis non repetit tanq̄ indebitũ. vt. l. j. C. de cõdi. inde. ad hoc dicas q̄ si ad repetendum competit sibi aliqua actio ita quod non sit necessaria cõditio indebiti planũ est illam sibi cõpetere. verbi gratia volebam opponere exceptionem que oritur ex regula dolo facis quod petis ꝛc. certe si non fuit admissa illa exceptio tunc soluo ꝛ repeto actione mihi competente. ꝛ ita practicatur quotti die. sed si haberem necesse redire ad cõditionem indebiti. vel sine causa tunc esset dubium. demum dicit qđ cõditio indebiti vel sine causa habet locũ. vt. l. si fideiussor. §. in omnib⁹. ff. mã. ꝛ. l. si fullo. de cõdi. sine causa nõ ob. l. j. ff. de cõdi. indebi. quia verũ est quod nõ potest repeti illa cõditione solutũ per sententiam quando causa illa vtrũ scilicet esset debitum ꝛ indebituz potuit in illo iudicio examinari. sed quando examinari non potuit nihil impedit quin competat cõdictio indebiti ꝛ sine causa ar. eorum que scribit ibi Ly. ꝛ. c. debitores de iureiuran. vbi debitores coguntur soluere vsuras ꝛ repetunt. ratio quia propter iuramentum erant prohibiti excipere. ita ergo sit hoc quando prohibentur per statutum. ꝛ ista sunt notanda per q̄ habes quid iuris cum per statutum vel per. l. prohibetur omnis exceptio. quid importent illa verba. ꝛ adde bonum tex. §. de off. dele. ex parte. ¶† Querunt[a] hic docto. vtrum per sequestrationem perdatur possessio communis opinio. legistarum est quod sic si fuit sequestratio voluntaria secus si necessaria de quo per Lyn. plene. l. j. C. de prohi. se. ꝛ per bart in. l. interesse de acqui. poss. quorum dicta rettuli in capitulo examinata supra de iud. vbi inter cetera illud not. quod licet in casibus perdatur possessio per sequestrationem. tamen non perditur effectus possessionis quo ad libellum. quo ad onus probandi. quo ad numerum dillationum. quo ad hoc etiam vt pro eo in dubio feratur sententia. quo ad illa igitur ꝛ similia quanquam res fuerit posita in sequestro erit melior conditio dependentis. vt sic licet perdat quandoqz possessionem tamen in dicto iudio sustinebit partes ꝛ commoda possessoris. ꝛ ita not. Lyn. in dicta. l. j. quod perpetuo tenementi ꝛ de ista materia sequestrationis. vide plene per Joan. andr. in. c. locupletari de re iudica. libro. vj. in mercu. Secundo quero. dicitur in. §. si quis autem quod non prius debet absolui nisi ammoto impedimento ꝛ resti. fructibus ꝛc. quero vtrum absolutio valeat non seruata forma ꝛ ordine hic prefixis glo. que incipit per ordinariũ primo arguit quod nõ deinde cõcludit quod sic. primam partem tenet hic step. propter formam hic expressam in absolutione que seruanda est licet contrarium in excõmunicatis. no. Ber. ꝛ Host. de off. ord. c. j. §. officiales. li. vj. ꝛ ibi super glo. licet de iuru. zen. etiam dicit idem propter verbum prius hic positum. Ex hoc enim videtur prefigere certam formam qua obmissa non valet actus. c. cum dilecta de rescrip. pro gl. multum facit doctrina quam tradit in cle. j. de iu. patr. vbi forme prefixio tũc vitiat actum cuz traditur a principio attribute potestatis ex iurisditionis. vbi autem post ipsam concessaz aliquid in eius exercitio seruanduz statuitur eius omisso si redit quod geritur nullum ita ergo ista forma nouiter introducta ordinarijs post eorum iurisditionẽ in esse productam non debet censeri adeo substantialis q̄ reddat absolutionẽ nullã. Pau. Lau. ꝛ zen. etiam hic tractant vtrum sub nomine beneficij prolati a iure vel ab homine veniat dignitas. ꝛ sub nomine dignitatis veniat episcopalis. ꝛ archiepiscopalis vel illa ad quam per electionem prouidetur alibi melius adaptãtur ideo hic obmitto.

¶ De probationibus. Rubrica.

1 ☞ Literis pape vel aliorum inferiorum a papa an ꝛ quãdo sit credendum.

3 Mandatum principis se habere asserens suscipiendus nõn est nisi pragmaticam formam ostendat.

5 Verba in instrumento prolata presentibus contrabentibus an ꝛ quado faciant fidem contra eos ꝛ ipsis standum sit. Et quid de huiusmodi verbis incidenter prolatis tangentibus tertium nõ principaliter litigantem.

6 Instrumentum faciẽs mentionez de alio sine quo ipsum nullum esset vtrum plenam faciat fidem de tali eo sine quo nõ haberet vigorem.

7 Verba enuntiatiua vel narratiua an ꝛ quando probẽt vel inducant dispositionem.

b c **Literis[b] nostris.** No. quod litterts[c] papei quibus narrat se aliquid fecisse datur plena fides. nam summe voci eius creditur de test. cum a nobis. ergo similiter ꝛ eius literis sua bulla bullatis. §. de proba. c. post cessionem. ꝛ istud est verum vt dicit tex. quando super talibus verbis narratiuis fundatur eius intentio ꝛ sic emissa sunt principaliter propter se vel in modum cause finalis que etiam dispositionẽ inducunt. vt. j. dicam. secus si incidenter propter aliud proferantur vt. c. si summus. j. de sen. excom. ꝛ. l. ex bis verbis. C. de temi. non cadunt super tex. multa not. que faciant principaliter ad propositum cle. ꝛ illa que incidenter veniunt gloss. tangit ipsius tamen principalem declarando materiam an verbis assertiuis vel enunciatiuis in aliqua dispositione prolatis detur fides. dicas quod quãdoqz queritur de verbis narratinis pape. quandoqz legati eius de latere. quandoqz alterius inferioris iudicis. quandoqz tabellionis in instrumento aliquid asserentis quondoqz hominis priuati puta testatoris asserentis aliquid ita esse vel non esse vel etiam hominis priuati aliter disponentis. sunt ergo. v. vel. vj. membra de quibus per. q.

1 super quolibet prosequor declarando ꝛ remittendo. ¶† Primo ergo[b] quero quando verba narratiua proferuntur a papa an detur eius fides gloss. ante pe. in materia rescriptorum cira fin. distinguit quod aut super his non fundatur intentio pape sed incidenter emittuntur in rescripto ꝛ non disponunt vt in dicta. c. si summus. per que patent exẽpla quandoqz sunt de facto proprio ꝛ super his fundatur intentio pape. ꝛ tunc glo. distinguit aut de facto proprio ꝛ est danda fides plenaria vt hic. hic tamen dicit gloss. aduertendum quod contra ipsaz assertionẽ pape non admittitur probatio in contratiũ. sed ea stante potest alijs de causis impugnari. vt per exempla declarat. simile in sententia que postq̄ transiuit in rem iudi. nõ potest impugnari ex causis propter quas redarguatur iniquitas. sed ea stante potest ille contra quem lata est ex alijs causis se tueri. pone exemplum ex. l. ex diuerso. §. si in iudicio. ff. soluma. ꝛ. l. j. §. j. C. de iur. ꝛ fac. igno. ꝛ per doct. simile etiam in confes. cõtra quam non auditur confessus in iure. vt. l. j. C. de cõfes. auditur tamen vt ipsam exponat ꝛ declaret licet non vt eaz perimat vt. c. cum dilectus. §. de accu. quandoqz talia verba sunt de facto alieno. ꝛ super his fundatur intentio sua. ꝛ tunc etiaz datur fides. sed potest directo probari contrarium. vt in gloss. lapus in hoc membro attentat subdistinguere. ꝛ dicit glossa verum dicere quãdo talis narratio facti alieni fit proprio motu pape. vt faciat tunc fidem nisi probetur contrarium. si autẽ talem assertionem faciat ad petitionem alterius tunc nõ facit fidem. nec trasfertur per eam onus probandi in aduersarium eius pro quo est facta narratio. ad hoc de prebend. c. si motu proprio. et. c. sequeti ꝛ eadem. compil. c. si romanus. bene facit

c. summ⁹

a ¶ Querunt hoc do. Adde. comẽ. in ꝛsil. lxxxv. fel. in. c. examinata. ĩ. vj. col. de iudi.

b ¶ Literis nostris Pro ĩtellectu huius cle. adde ea q̄ no. p pau. de cas. in. ꝛsil. cclxxx. incip. fcõ pñti non intẽdo adulari. ꝛ Panor. ĩ. c. ad audiẽtiã ô pscri.

☞ ¶ No. q̄ literis pape. An autẽ stet verbis papei facto proprio dñi eẽt cardinalis vide fel. in. c. sicut. circa fi. de senten. ex com.

11 a

d ¶ Primo ergo ad de. d. ab. in. c. q̄ in ecclesiarũ in. iiij. col. de cõsti. alex. in cõsili. xv. in. ij. col. in. v. vol. gemi. in cõsil. xcvj. ĩ iiij. col. circa fi. feli. plene in. c. cũ a nobis in. j. ꝛ. ij. col. extra de testi. ꝛ fe. ĩ. c. ad audiẽtiaz. in. iij. col. de pscri. vbi etiã ponit an ista cle. habeat locum inter laicos vel inter clericos quo ad bona patrimonialia.

c.si sũmus.j.de sen.excõ.⁊ de trãsact.ex literis.⁊ quod scripsit Jo.an.in.c.nõ liceat actoꝛi.de reg.iur.lib.vj.in mer. circa fin. Circa hoc ẽt querit Steph.quid si papa narrat pꝛedecessoꝛẽ suum fecisse illa que hic in tex.pounntur.vel similia nũquid huic narrationi adhibetur fides.arguit quod possit ꝯtradici ⁊ concludit consulendum papam.lapus dicit in extrauagã. cle.pape.vj.que incipit ꝓuida cõtineri qꝺ narratis in literis ꝓuisionis sue de refoꝛmationibus ⁊ decretis pꝛedecessoꝛum suoꝛũ sup q̄bus gratia fundatur adhibeatur plena fides ĩ iudicio ⁊ extra sicut suis ꝓpꝛijs absqꝫ alia pꝛobatione. vꝛ ergo
2 secus in alijs ſm eũ. ¶ †Secũdo quero vtrum credatur asser tioni cardinalium sicut pape. Glos. hic que loquiꝛ de legato dicit quod non salua consuetudine curie que adhibet sibi fi-
a dem.vt no.in.c.constitu.š.de ap.in nouel. sup verbo crediꝛ[a] vbi remittit ad Spec.de teste.§.j.ver.q̄d si aduocatus.aduer te q̄nqꝫ est qꝺ de fundamẽto.s.de iurisditiõe. qꝛ negaꝛ ipsam esse legatã.⁊ per ꝯñs ptãtem habere.quãdoqꝫ hoc non negatur sꝫ cũ asserit ⁊ narret aliqua se fecisse q̃ spectãt ad offm̃ suũ puta pꝛiuasse suspẽdisse clericũ a beneficio excõicasse vel beneficiũ ꝯtulisse vel reseruasse.si de hoc aliter nõ appet vtꝝ d̃beat dari fides verbis suis naratiuis. Queriꝛ circa pꝛimum mem brũ fuit questio de facto.dñs enim agabitus de colũna cũ eẽt legatus de latere in ptib⁹ italie ĩ ciuitate bꝛixie absoluit vnũ clericũ ab irregularitate narrãs in dispẽsatione qꝺ habebat super hoc ptãtem a papa. Queriꝛ an si hoc aliter non appareat debeat eius verbis dari fides.videꝛ qꝺ nõ. qꝛ mãdatum pꝛincipis requirit scripturã.C.de mã.pꝛin.l.j.⁊.C. de iure fis. ꝓhibitã.li.x.⁊ d̃ exacto.tri.l.missi opinatoꝛes.⁊ de coll̃.§. eos
3 aũt.coll̃.ix.⁊ in auꝛ.de mã.pꝛin.§.si q̄s aũt. vbi null⁹ asserẽs se habere mãdatũ pꝛincipis suscipiendus est. nisi pꝛagmaticam foꝛmã ostẽdat ⁊ ibi apparet in sũma ⁊.xxv.q.ij.istitutionis. Jn ꝯtrariũ facit qꝛ huius verbis tãq̃ nobilissimi genere ⁊ v̄tute ⁊ isup in oꝛbe notissimi erat dãda fides sine lr̃is.xcvij di.nobilissimus.vbi de hoc in gl.⁊ tꝫ Jo.an.in.c.ad apostolice de re iudi.li.vj.in verbo pꝛoponi. Jn hac q̃stione cõsultus dñs Angelus de pusio.dixit ꝙ aut illa assertio cardinalis legati emanat sup his q̃ ꝯcernunt p̄iudiciũ alienũ ⁊ tũc nullo mõ crediꝛ sine allegatiõis pꝛagmate ⁊ ita loquanꝛ ꝯria q̄nqꝫ emanat sup eo qꝺ pꝛincipal̃r nõ oꝛdinaꝛ ad p̄iudiciũ alienuꝫ sꝫ ad cõmodũ pape vel pꝛicipis vel cõmodũ subditoꝛũ absqꝫ alieno dispendio vt est in casu nostro quod dispensare possit sup his de q̄bus asserit se habere spãlem cõmissionem ⁊ tunc creditur sine literis.vt.d.c.nobilissimus ita dicit in effectu ⁊ discrepat a Jo.an.in.d.c.constitutus.in hoc quia de iuris rigoꝛe sentit quod sibi sit credendum in casu.š. pꝛoximo. Sed Jo.an.tꝫ indistincte non credendũ sibi de rigoꝛe iur. nisi de cõsuetudine curie ⁊ certe qꝛ legati non possunt dispensare cõtra iura nec cũ irregularibus in his ⁊ alijs ad que se eius iurisditio non extendit qꝺ credi debeat simplici verbo suo non crederẽ iure posse ꝓbari.nã qua rõne crederetur sibi sup potestate dispẽsandi cũ irregularibus eadẽ rõne trãsferẽdi ⁊ deponẽdi epos ⁊ alia exercendi spãl̃r reseruata de quibus.š.de offi.le.qꝺ translationẽ qꝺ durũ est sentire.c.nobilissimus nõ multũ viget nec que ibi no.nam locum habent cũ asserit se legatũ.qꝛ eñ nõ ꝯsueuerũt legati de curia se trãsferre alibi sine legatiõe. Jdeo ex hac cõsuetudine p̄sumenduꝫ est eos tales vt se asserunt vt in recipiendo eũ vt legatum credi debeat.vt ibi dicit glo.sed si vltra offm̃ legationis aliã ptãtẽ ꝑtendat in casibus reseruatis pape non tutum arbitroꝛ eis credere. ista ꝓcedũt vt dixi cũ q̃riꝛ de fundamento iurisditiõis.sꝫ hac p̄supposita si narret se aliquẽ ꝯdẽnasse vel absoluisse siue suspendisse vel fecisse aliud tanq̃ iudex ĩter partes de rigoꝛe iur. nõ credo suis verbis fidẽ adhibendã.nisi sicut vni oꝛdinario vt d.c.cum a nobis. Jpse enim ligatur cõstitutionibus canonicis ad eoꝛũ obseruãtiã sicut alij.vt not.in.c.fi.de hereti.li.vj. ligeꝛ ergo sicut ⁊ ceteri ad redigendũ ꝓcessũ iudiciariũ ĩ scri-
4 ptis p.c.qm̃ ꝯtra falsaꝫ.de ꝓba. ¶ †Tertio q̃ro de alijs iudicibus inferioꝛibus an eoꝝ lr̃is in q̄bus narraꝛ aliq̄d de facto suo vt suspẽdisse excõicasse bñficiũ cõtulisse dispẽsasse ⁊ similia sit dãda fides.gl.ij.de hoc remittit ad not. p ipm̃ in.c.post cessionẽ.š.de ꝓba.de quo ẽt.xj.q.iij.cure.⁊ p Jnno. de fi.istr. c.j.⁊ in spe.de ꝓba.§.videndũ.ver.x.⁊ vide de istis verbis iudicũ assertiuis facti ꝓpꝛij.vt no.in.c.ad apostolice de re iudi. lib.vj. Qñ vero iudex facit mentionem de pꝛocessu iudicij in sñia de li.cõte.iuramento calũ.⁊ reliquo ꝓcessu an faciat fidẽ talis eius narratio gl.que incipit in narratiuis ⁊c. de hoc remittit bar.ẽt de hoc no.in.l.sciendum de ver.ob.cõis est opi. qꝺ p sñiam nõ ꝓbantur acta iudicij q̃ fuerunt facta alio tpe. sed bene pꝛobarentur acta iudicij q̃ facta essent tunc tẽpoꝛis. verbi gratia. qꝛ diceret in sñia pꝛesenti tali ⁊ legitime moni

to.⁊ hoc no. Bal.in auten.si quis in aliquo.C. de eden. Ego hoc dictũ confirmo per no.in.c.cũ in iure de offi.deleg. in no-
5 uel.circa fi.vbi verba † in instrumẽto ꝓlata p̄sentibus contra hentibus faciunt semp fidẽ ꝯtra eos ⁊ standũ est eis p.l. optimã de ꝯhen.stip.⁊ not.her.in.d.c.qm̃ ꝯ falsam.sed si dicta verba non emissa pꝛincipaliter sed incidenter tangerent pꝛeiudiciũ tertij absentis tunc secus.ponit exemplũ cũ in sñia d̃r cõdẽnamus vel absoluimus talẽ ꝓcuratoꝛeꝫ titij. Jsta.n. verba in p̄iudiciũ titij qui non fuit in iudicio non pꝛobant ipsum fuisse eius ꝓcura.de quo vide p Cy.in.d.l.optimam.idẽ si in instr̃o dicaꝛ actũ in castro talis dyo.non enim per illa verba incidẽter ꝓlata ꝓbant castrũ illud esse de illa dyoce. ẽt si multa instr̃a reperirenꝛ sic asserentia.qꝺ dic vt.d.l. optimã. p Cy. eo.ti.l.cũ quis.de iure deli.lꝫ ꝯrium no.glo.in.c.cũ olim.de cẽ si.⁊ de his verbis incidenter pꝛolatis tangentibus tertium absentẽ nõ pꝛincipaliter litigantẽ.vide quod no. in Spec.de senten.pꝛola.§.vt autẽ.ver.⁊ nota.⁊ de instrumen. edit.§. restat.ad fin.ver.in summa.qꝺ tamen sit remediũ vt si sñia facit mentionem de ꝓcuratoꝛijs literis delegationũ ⁊ in istr̃is de biti ꝓductis in cã non sit semper necesse ipsa oꝛiginalia exhiberi.⁊ videꝛ velle glo.in.d.c.cũ in iure.vide Jnno.in.c.alberi
6 cus.de testi. ¶ †Quarto quero circa notariũ d̃ tali qõne vnũ instrumentũ facit mẽtionẽ de alio sine quo nõ haberet vigoꝛẽ.puta instrumentũ dotis facit mentionem de matrimonio. vtrũ ꝓbeꝛ matrimoniũ.dicit Jnno.qꝺ si alij matrimonio fieret p̄iudiciũ nõ ꝓbaꝛ matrimoniũ ex instrumento dotali.ita
b no.de p̄sump.c.illud[b].sꝫ alibi sup tex.ꝙ instrumẽtũ dotis insinuatũ apud acta ꝓbet matrimoniũ.in auten.vt fratrũ filij §.j.colla.ix.vbi est tex.singularis saluãdo Jnno.dicit Bal.ꝙ vbi non p̄iudicaꝛ alijs nisi ipsis ꝯhentibus vel eoꝝ successoribus qꝺ facit fidẽ.vt.d.l.optimã.si aũt pꝛeiudicaꝛ tertie p̄sone qꝛ esset qꝺ inter plures de federe matrimonij tunc nõ induceretur ꝓbatio matrimonij p instrumentũ dotale.qꝛ est magis enunciatiuũ q̃ dispositiuũ matrimonij lꝫ instrumentũ dicat dotẽ ꝓmissam pro matrimonio ꝯcto.ideo vtilissimũ est ꝙ super ipso matrimonio ꝯficiaꝛ instrumẽtũ.vt insti.de nup.§.fi.⁊ in auten.qui.mo.na.effi.legi.§.iiij.col.vj. Sed iuxta hoc etiã quero pone ꝙ vnum instrumentũ faciat mentionẽ de precedenti tanq̃ de sua causa.vtrũ sit necesse pꝛimuꝫ ꝓduci.dic qꝺ aut secundũ instrumentũ capit substantiã a pꝛimo aut non. pꝛimo casu opꝫ pꝛimũ pꝛoduci nisi cõtrahẽtes sint tales qui sola assertiõe possint sibi p̄iudicare.vt.l.generaliter. de nõ nume.pe. Secundo casu non est necesse pꝛimũ pꝛoduci.vt.l. si diuoꝛtio.ff.de verb.obli. Et per hoc determinatur questio vtrũ instrumentum conseruationis indẽnitatis pꝛobet si non pꝛoducitur instrumentũ pꝛincipalis debiti.⁊ dicendũ est qꝺ nõ. qꝛ si nulla apparet pꝛomissio nõ hꝫ substantiã.qꝛ conseruatio talis fundatur respectu dãni ⁊ interesse de q̄bus nõ apparet. ad hoc facit quod no.ff.de ver.obli.l.sciendũ.⁊ ibi per Dy.⁊ hoc no. Bal.in.d.autẽ.si quis ĩ aliquo.vbi quid iuris si vnũ instrumentũ facit mentionẽ de alio vel de alijs rebus incidẽter.dicit ꝙ non facit fideꝫ imo quod . lus est falsitas in talibus incidenter ꝓlatis non redderet instrumẽtũ falsuꝫ.quod dic vt.d.c.cũ in iure.⁊.c.fraternitatis.de hereti. per Jnnocẽ.
7 ¶ †Quinto quero[c] quando ista verba assertiua siue enũciatiua pꝛoferuntur a testatoꝛe vtrũ inducant dispositionẽ.que
c dam leges videntur dicere ꝙ non.vt.d.l.ex his verbis.vbi si lego decẽ foꝛtunato liberto meo per illa verba non facio eum liberũ si sit seruus.⁊.l.verba.C.de testa.ad idẽ.l.ex facto etiaꝫ agitatũ.de here.insti.vbi per illa verba si titius meus heres non erit sempꝛonius heres esto.non videtur titius istitutus. ꝓ hoc.l.cũ tale.§.fi.ff.de condi.⁊ demon.vbi si ex centum que legaui Titio lego Sempꝛonio decẽ non videoꝛ Titio centũ legasse.in contrariũ facit.l.qui volebat.ff.de here.insti. vbi si testatoꝛ dicit te filiã ideo exheredaui quia dotẽ reliqui. dicta verba enunciatiua de pꝛeterito pꝛobant eã exheredatam. ad idem.l.emptoꝛ.§.ancilla.ff.de rei vendi.⁊ auten. quod obtinet.C.de pꝛoba.vbi standum est verbis assertiuis defuncti.⁊ l.cum quis.§.codicillis.ff.de lega.iij.similiter ⁊ in contractibus leges variant vtrum verba enunciatiua vel assertiua inducant dispositionẽ vel pꝛobationem ⁊ ideo Bar. istam materiam reassumpsit plene in.l.ex hac scriptura.de dõa. Et ibi pꝛimo pꝛosequiꝛ in vltima voluntate in qua distinguit pꝛincipaliter duos casus.nam quandoqꝫ pꝛoferuntur pꝛincipaliter pꝛopter se quandoqꝫ pꝛopter aliud incidenter. ⁊ illud secundum mẽbꝛum subdiuiditur in plura.nam quandoqꝫ ꝓferuntur pꝛopter modum modi:quandoqꝫ per modum conditionis:quandoqꝫ per modum cause:quandoqꝫ per modũ demonstrationis.⁊ quid in vnoquoqꝫ membꝛo ibi plene.vbi inter cetera illud no.quod talia verba enũciatiua testatoꝛis

a ¶ Crediꝛ. Adꝺ gl. in extrauag. execrabilis ĩ verbo sublimitatis de p̄hẽ.⁊ philip. frã.in.c.si eũ.super cuius d̃ pꝛeben.in.vj.

b ¶ Ca.illud.adꝺ alex.ĩ ꝯsi. cl.col. iij. circa fi. in.v. volu. an verba enũciatiua pꝛobẽt matrimõiũ.

c ¶ Quinto q̃ro. adde q̃ scribit. d.Jason. in.l.ex his verbis.C.de testa.mi.vbi tradit reg. cũ fallẽ.

quandoq; sunt vallata ipsius iuramento ⁊ tale iuramentuz operatur multos effectus. primo quia verba enunciatiua tunc inducunt probationem actus celebrati siue iuret: siue iurasse dicat. vt dicto. §. codicil. ⁊. d. autenti. quod obtinet. alʒ licet inducat fideicõmissum non tamen probationem actus celebrati. secundo operatur q; non refert vtrum proferantur principaliter propter te vel propter aliud: siue incidenter. Item non refert ad quem verba dirigantur. vt dicta autenti. quod obtinet. Item operatur: quia non potest probari contrarium. vt not. in. l. rationes. C. de probati. ⁊ hoc ideo quia iurando videtur velle q; valeant omni modo quo potest. vt l. cum pater. §. filius. ff. de legatis secundo. ⁊ illa not. Barto. in dicta. l. ex hac scriptura. cui adde. c. dilectus. de successio. ab intestato. In contractibus vero an verba enunciatiua inducant dispositionem. dic q; sic ad liberandum. vt. l. tale pactũ. in principio. ff. de pact. ⁊ hoc est verum quando principaliter proferuntur: secus si incidenter propter aliud. vt. l. iubemus. de liberali causa. si vero ad obligandum: tunc aut principaliter ⁊ inducunt probationem non dispositionem. vt. l. publia. ff. depositi. Aut propter aliud. ⁊ tunc aut in cõtractu aliquo inter presentes celebrato ⁊ inducunt probationez seu dispositionem donec probetur contrariuz. vt dicta. l. optimã. Idez si in epistola directa absenti. vt. l. epistola. in principio. ff. de pactis. Ex predictis patet q; materia huius de. que loquitur de verbis narratiuis ⁊ enunciatiuis prolatis a papa extenditur ad alias materias iudiciorum cõtractuum ⁊ vltimarum voluntatuz que hic congrue applicantur. Et si quis vellet repetere hanc clementinam. videat vltra iam dicta in dicta. l. ex hac.

Petrus.

¶ De testibus. Rubrica.

1 ☞ Priuilegium regis vel principis vtruz ⁊ quando inhabilitare possit personas habiles ad testificandũ.

2 Consuetudo ea que sunt inualida ⁊ non probant de iure cõmuni validat.

3 Probatorie solẽnitates aliter interduz disponuntur a iure canonico ⁊ ciuili q; a lege diuina ſm quam in omni negocio duo testes sufficiunt.

Per Inno. ad de panor. i. c. postulasti. de iude.

4 Fides testium ⁊ scripturarũ variatur ſm varietatem regionum ⁊ locorum remissiue.

b ¶ Dic vt in glos. Adde ad hanc gl. Feli. in. c. ij. in ij. col. circa fi. extra de spon. ⁊ q̃ tradit. d. abb. in c. j. de consti.

5 Constitutio episcopi vt testium depositio cũ fama faciat plenam fidem contra vsurariũ vtrum ⁊ quando valeat.

6 Judei ⁊ saraceni vtrum ⁊ quando possint habere propriuz quod ab eis violenter auferri non possit.

7 Infidelium cause quare in curiis secularibus christianorum ventilentur. Et vtrum inter eos veraz habeant iurisditionẽ. ⁊ numero. 13.

8 Papa vtrum priuilegia constitutionibus suis non derogãtia reuocare possit. Et quid de suis vtrum ⁊ quando ea irritare valeat.

9 Pape aut alterius domini exhortatio aut rogatio vtrum ⁊ quare vim mandati habeat.

10 Principes in suis principatibus debent vsus illicitos prohibere ne delictis fauere videantur ⁊ consentire.

11 Infideles si contra nos delinquant veniunt consortio hominum priuandi.

12 Christiani vtrum ⁊ quando possint contra iudeos testimonium ferre ⁊ econuerso.

13 Judeo in testẽ producto quale iuramentum exhibendum sit

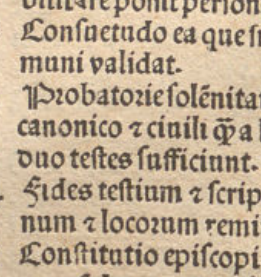

Am iudei et. Not. quod priuilegio regis vel principis nõ possunt persone habiles ad testimonium inhabilitari vt christiani contra iudeos. cõceditur enim tale priuilegium contra ius cõmune quod christianos contra tales admittit. vt. c. iudei. §. eod. ergo nõ valet. vt. C. de officio preto. l. ij. ⁊ quod not. Hosti. de offi. archipresby. c. fi. fundatur tamen ratio huius cle. super opprobrio quod per tale priuilegiũ irrogatur fidei christiane. vbi ergo hoc non esset vtrum priuilegio vel statuto regis vel alterius possent aliqui reddi inhabiles ad testimonium ⁊ ad ciuiles actus siue publicos. ⁊ videtur quod sic. naz econuerso illa q̃ sunt inualida ⁊ non probant de iure cõmuni consuetudo facit valida. vt. c. cũ dilectus. §. de fide instru. Item potest statutum minuere solẽnitatẽ probatoriam. puta vt in testamento sufficiant duo testes vt no. Bar. in. l. testamenti factio. ff. de testa. ⁊ l. cunctos populos. de sum. trini. Item super habilitate

c ¶ Solu. illud verum. Adde Fel. i. c. ij. in. ij. col. v. firma. extra de mutu. pti. vbi dicit istã glo. esse aureã.

3 persone. puta quod filiusfami. possit facere testamentum in aduentitijs. vt no. in. d. l. testamenti factio. nam ciuilis constitutio ⁊ canonica quãdoq; super solẽnitate probatoria dispo nit aliter quam lex diuina ſm quã in omni negocio sufficiũt duo testes. vt. c. in omni. de testi. cũ tamen lex ciuilis requirat quandoq; septem. vt in testamentis. quanq; quinq;. vt in codicillis. vt. l. hac consultissima. de testamen. l. fi. C. de codi. naz vt notabiliter dicit Bar. in. d. l. cunctos populos. fides testiũ

4 ⁊ scripturarum variatur secundũ varietatem regionuz ⁊ locorum. Naz Venetijs vbi exuberat bona fides duo testes sufficiunt in testamentis ⁊ vnus idoneus in quocunq; negocio alibi vero requiritur maior numerus pro vitanda falsitate. vt. l. hac consultissima. C. qui testa. facc. pos. ⁊ ideo. l. an sit dãda fides testibus reliquit iudicis arbitrio. vt. l. iij. ff. de testi. Idem ergo debet posse statutum quod fit cum maiori deliberatione. ⁊ similiter consuetudo ⁊ priuilegium regis. Concludo ergo q; hic ista priuilegia erant illicita ⁊ opprobriosa fidei. Ideo papa reprobat. In alijs ergo casibus statutuz cõ

5 suetudo ⁊ priuilegium que sunt paria. vt. §. de iud. nonit. videtur q; possit reprobare testimonium certi generis personarum prout ius canonicum reprobat testimonium laicorũ cõtra clericos. vt leg. ⁊ not. in. c. cum. P. de accu. scias tamen q; do. Fre. de senis disputauit questionẽ solẽniter vtrũ valeat cõ

6 stitutio episcopi q; testes singulares cum fama faciant plenã fidem contra vsurarium ⁊ est questio. xvij. in ordine consiliorum. ⁊ concludit q; non. quia est contra equitatẽ ⁊ irrationabilis per quã posset innocens condẽnari. de quo alibi latius dicaz. ¶ Secundo not. q; iudei ⁊ saraceni possunt stare in iudicijs ⁊ sic proprium possidere quod non potest ab eis violẽter auferri: vel aliter molestari. vt patet. C. de iude. l. die sabbati. ⁊ de paga. l. christianis. ⁊ hoc verũ quando nobiscũ pacifice volunt viuere. alʒ dic vt no. §. de voto. quod super bis. in

7 nouel. post Inno. ¶ Tertio collige q; cause infideliũ venti lantur in curijs secularibus christianorum. ratio quia ipsi nõ habẽt iudices sue secte. nec inter nos fungi possunt publicis officijs. vt. l. fi. C. de iude. ⁊. §. de iude. c. cũ sit nimis. apud eos vero an sit vera iurisditio. dic vt in. d. ca. quod super bis. per

8 Inno.ª ¶ Quarto no. qõ papa hic irritat priuilegia iã con a cessa quod sunt iuri contraria: similiter consuetudines ⁊ statuta locorum. vt. §. de consti. c. j. li. vj. Si autẽ non essent suis constitutionibus contraria an posset reuocare. videt q; non: qz sic impediret iurisditionem alterius. quod non intendit. vt. c. nouit. in prin. de iudi. propria vero reuocare posset nisi transierint in contractum. vt clemen. j. in fin. de sepul. ⁊. c. j. de proba. ⁊ per Barto. in. l. omnes populi. ff. de iusti. ⁊ iure.

9 ¶ Quinto no. q; papa hic exhortatur reges ⁊ principes ad obseruantiam huius constitutionis. hec autem exhortatio b vtrum habeat vim precepti. dic vt in glo. ᵇ que dicit q; sic vnde vulgariter dicitur q; rogamina domini habent vim mandati propter iniunctam reuerentiam. vt. l. j. §. que bonorũ de ff. quarum rerũ actio non datur. ⁊ not. in. c. vnusquisq;. xxij. q. iiij. ⁊ faciunt ad no. per Ly. in. l. in minorum. C. in quibus causis in integrum resti. non est necesse. ⁊. l. quod te. si certuz petatur.

10 ¶ Sexto nota quod principes debent in suis principatibus vsum illicitum prohibere. alʒ viderentur fauere delicto ⁊ consentire. c. sicut dignuz. de homi. quod an sit ita in priuato. dic vt no. in. c. quanto. de senten. excõmunicationis. ⁊ in. c. nullus ex consilio. de regulis iuris. lib. vj. per Gynum.

11 ¶ Septimo nota quod denegatur infidelibus si delinquunt contra nos cõmunio hominum. ⁊ hec est magna pena esse inter homines ⁊ hominum carere suffragijs. vt. l. bi qui sanctã C. de aposta. ⁊ est quedam excõmunicatio indirecta que infligitur propter delictuz. alʒ non videtur licere domino statuere quod subditi sui non conuersentur siue participent cum subditis alienis. puta laici cum clericis. cum enim inter nos cognationem quandam natura cõstituerit. vt. l. vt vim. ff. de iustitia ⁊ iure. subtrahere cõmerciuz inter homines est pena ⁊ contra naturalem cognationem nature que homines bominũ causa generauit. vt ait Tullius. ad hoc optime ca. quã to. de priuileg. arg. contra in. l. fina. ff. de decreto ab ordine faciẽ. ⁊. l. mercatores. C. de cõmer. ⁊ merca. sed i illis ex causa talis conuersatio prohibetur. ⁊ sic faciunt pro ⁊ contra.

12 ¶ Oppo. ⁊ videtur quod christiani cõtra iudeos ad testimonium non sint admittendi sicut nec econuerso iudei contra christianos testificari possunt. vt ca. iudei. §. eo. vnde videtur c obsta. l. j. ff. quod qnisq; iuris. Solutio illud verum ᶜ in priuilegio impetrato ad alicuius instantiam. secus in priuilegijs concessis proprio motu principis maxime in corpore iuris clausis. vt est istud. vt. l. ij. eodem titulo. voluerũt enim iuris latores christianos non posse conuinci per infideles. ⁊ sic contra ipsos

tra ipsos non debet iuris priuilegium retorqueri. vt no. in simili. s. de mutuis petitio. c. fi. facit. ff. q. vii. nõ potest. cuz seq. vel solue z melius vt in gl. s. eo. iudei ꝛc. sed pone q̃ christiani sint criminosi vel aliter male fame an sint idonei testes contra iudeos. videtur q̃ sic. qz infamis contra infamem nõ potest obiicere infamiã sicut nil iudeus iudeo. vt. l. quoniam. C. de bereti. z in. l. arena. C. de inoffic. testa. z. c. intelleximus. de adulte. z. c. quia frustra. de vsu. glo. iii. hic remittit ad no. per ipsum. s. eo. iudi. ibi dicit q̃ si crimen quod obiicit est vtracz lege damnatum vel noua tantum q̃ admittatur excipiens. qz cum illi iudicentur per. l. romanam fm eam excipere possunt. C. de iudeis. l. iudei. sed si veteri lege tantum dãnetur sicut comedere carnes porcinas vel similia non repellit. xxvii. q. j. sepe malorum. z ita hic Lau. z bene. licet eiz quis sit malus z legibus odiosus vt excõmunicatus: tamen dz iuste con
13 uinci: quia in iudicio non attenditur odium litigantis: sed equitas iudicantis. vt. c. cum inter priorem. de excepti. z ideo alibi dicit glo. q̃ infamis vel aliter criminosus litigans in iudicio potest contra testes excipere de infamia z aliis criminibus: nec poterit contra eum replicari q̃ laboret eodem morbo. z ita no. in. c. testimonium. s. eodem. in glo. scilicet quãdo. z allega. ad hoc. l. not. ff. de accusa. l. bos accusare. §. si seruus. vbi seruus accusatus est legitime conuincendus. non obst. l. in arena. z. l. quoniam. qz illi inter se non sunt cẽsendi criminosi qui consentiunt in eundem errorem z in prauis actionibus cõmunicant. vnde si quis produceret criminosos pro se teneretur recipere contra se. quod intellige vt not. Innocen. in. c. venerabilem de exc. iudeus tamen contra iudeum licet non possit eum repellere: quia iudeum: potest tamen eum repellere: quia aliter criminosum etiam in transgressione legis veteris in cuius ritu etiam tolerantur. vt in matrimoniis et aliis. vt. c. gaudemus. de diuor. z. l. die sabbati. de iudeis. vnde quia lex ipsorum damnat esum carnium porcinarum contra comedentem posset obiici quia peccat in obseruantia le-
14 gis sue. ¶ Querit Lau. si iudeus producatur in testem nunquid super sacra iurabit. vel si litiget cum christiano iurabit de calumnia. videtur q̃ non: quia sicut non licet sibi ingredi sacra. ita nec tangere. v. distinctio. ad eius. in contrarium no. C. de iude. l. iudeis. dic quod si hoc expedire videatur iudici potest ipsum compellere vt iuret super sua lege sicut fit quando producitur in testem. C. de iudeis. l. qua. de quo plene in Specu. z in secunda parte titu. de iuramen. calum. §. restat videre. in fine.

1 ¶ Testium productio quot modis impediri possit.
2 Testes examinari non debent in presentia partium: sed figillatim z in secreto.
3 Testium producendorum via si cui adimatur in causa principali: eidem quoq; intelligitur adempta in causa appella.
4 Timor subornationis vtruz z quando impediat ne post publicationem testium possint alii super eisdem articulis vel directo contrariis produci. Et quid in minore vel ecclesia: rustico aut muliere: an z quando non obstante tali timore admittantur ad testium productionem super eisdem aut directo cõtrariis articulis. z nu. seq.
6 Appellationis cã fingitur eadem cũ prima. rõnem assignat.
7 Eligere bonũ is dicitur qui duobus malis concurrentibus minus malum eligit.
8 Testes si rite recepti sunt z eorũ attestationes publicate vtrũ licite possint alii induci super eisdem articulis.
9 Testes quot z quibus modis produci possunt ad reprobationem priorum circa personas.
10 Testes si quid dicere omiserunt. vt pote quod comprehẽdi poterat sub primo capitulo vtrũ de nouo produci poterunt.
11 Testium z attestationum sola publicatio vtrum z quando impediat aliorum productionem.
12 Testis bis productus si in secunda examinatione deposuit contrarium eius quod dixit in prima cui depositioni sit standum prime an secunde.
Et qua cautela vtendum sit si dubitatur ne testis in iudicio productus mutet voluntatem. ibi. nu. 13.
13 Judex coram quo testis scõo pductus sup eodẽ facto sic dicit: depono z testificor p oia put deposui alias super isto facto: an possit reiicere banc depositionem: z si reiiciat quid facere debeat ipse testis.

1 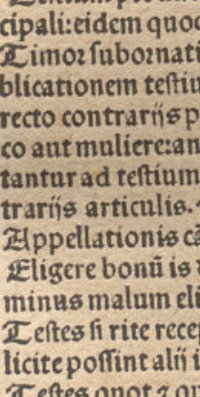

Estibus. Premitte pro clariori intelligentia clemẽ. q̃ quandoq; quis vult impedire productionem testium propter lapsum dilationis: z ista non est nostra materia hic. sed in. l. fi. ff. de fer. z. c. licet causam. de probat. onibus. post princi. z c. ff. s. de dila. quandoq; quis vult impedire testium produc. propter multitudinez. z ista est materia. c. significauerunt. s. eo. quandoq; quis vult impedire pductionẽ testiuz propter pluralitatẽ productionũ. z ista est materia. c. vltra tertiã. s. e. z auten. at qui semel. C. de pba. qñq; quis vult impedire testiũ productionem propter renunciationẽ z conclusionẽ. z tã gitur in auten. de testi. §. qz vero. z per Innoc. s. e. cũ venisset. qñq; quis vult ipedire productionem testium propter ipsorum publicationẽ z aperturã. z tunc qñq; in eadem causa z est casus in. §. qz vero. qñq; i diuersa cã z est casus. s. e. veniẽs. quãdoq; in cã appellationis z tunc qz ista censetur eadẽ cuz prima quadã iur. fictione dissident inter se canoniste z legiste z est materia cle. nostre. secundo premitte tu inuenis quid est articulus de quo dic vt. s. e. presentiũ. z. c. j. de confes. li. vj. tertio p̃mitte qui dicant articuli directo ꝛñ vel idirecto. de boc dic vt in glo. indirectã vero ꝛc. bis p̃missis pone casum vt in j. glo. ¶ Et no. primo qõ ista cõstitutio prohibet isto casu pductionẽ testiuz propter timorẽ subornationis. que ratio qz cessat i instrumẽtis non vendicat sibi locũ in eis ista constitutio. nã etiam post publicationẽ poterũt produci vsq; ad sententie diffinitiue calculũ anteq̃ sit in cã conclusum. vt. s. de fi. instru. cũ dilectus lz alibi equiparentur testes z instrumẽta. vt. c. peruenit de testi. cogẽ. z. l. in exercendis de fide instru. C.
a ¶ Secundo no. qõ ter. dicit receptis ꝛc. nã dz testis recipi ad testimoniũ p quẽ autẽ[a] fiat ista receptio dic q̃ per iudicẽ cause vel per illũ cui cõmiserit in ciuili. in criminali non posset qõ dic vt legitur z no. in cle. j. de offi. dele. z ant. apud eloquẽtissimũ. C. de fide instru. in ista receptiõe z examinatiõe quãtam debeat iudex diligentiã adhibere collige ex no. p Jo. an.
2 post Inno. s. de proba. c. qñ contra falsam. ¶ Tertio not. q̃ in testibus requirit publicatio ex quo ptz q̃ non sunt examinãdi in p̃sentia partiũ sed figillatim z in secreto exemplo danet. vt. c. in nomine dñi. s. e. z. l. si quando. C. de testi. ¶ Quarto no. q̃ ille cui est precluſa via pducendi testes in principali
3 est precluſa similiter in cã app. propter identitatem rationis. Acta autẽ in cã principali faciunt fidẽ in cã ap. z coram ipso iudice pducenda sunt. vt. l. is apud quem. C. de eden. z p hoc ptz qõ cã ap. fingitur eadẽ cũ prima. qõ est vez quo ad quid. non quo ad oia. vt colligitur ex no. in. l. inuitus. C. de pcu. z. c. non iniuste. s. e. ti. z. l. cũ apud. ff. iudi. sol. z. c. ii. s. de iur. calũ. li. vj. in ista ergo noua productione post publi. canoniste cãm
4 ap. reputant p eadẽ legiste pro diuersa. vt. j. dicã. ¶ Quinto no. rõnem quare post publicationẽ testiũ non possint alii pduci sup eisdẽ articulis vel directo cõtrariis. s. propter timorez subornationis. Utrũ autẽ ppter istũ timorẽ denegetur minori vel ecclesie restitutio vt non debeat restitui ad pducenduz testes sup eisdẽ articulis vel directo ꝛñis. Jo. an. post Inno. in ecclesia hoc plene examinat in. c. auditis. s. de resti. in itegr. z reliquit istud iudicis arbitrio psonarũ qualitate z aliis circũstantiis cõsideratis. Bar. in minore ẽt hoc plene examinat in. l. j. §. nunciatio de ope. no. nun. z tz idem. s. qõ possit restitui. vt. l. minor. xxv. annis obmissam. ff. de mino. z quomodo respondeatur ad cõtrarium de timore subornationis z dolo presumpti ibi videas vbi queritur ẽt circa hoc vtrum restituto minore ad istam pdu. post publicati. poterit ẽt maior producere. dic vt bẽ in spe. de dila. §. videndũ ver. in sũma z qd in rustico z muliere. an in eis imineat iste timor suborn. tõis
5 vt sic producere non valeant alios post publicationem. dic vt ibi per Bar. qui tz similiter quod non possint. ¶ Oppo. z videtur quod ista rõ de timore subornationis testiũ sit adeo generalis quod ẽt vendicet sibi locum ẽt ante publicationez. nã ante possunt testes subornari z corrũpi sicut postea. vt. s. de proba. c. lz causam. z. s. eo. ex tenore. z de presum. quia verisimile. si ergo ista rõ timoris est bona concluditur quod in nulla cã sunt testes admittendi contra totũ tractatũ de testi. So. Jo. an. per modum. q. formal istud contrarium. s. e. fraternitatis in. viii. q. z tripliciter soluit. primo quia examinatio fit cũ magna diligentia vt. s. e. cum cãm. vnde non est ita possibile subornare testes anteq̃ sciat super quo deponant sicut post publicationem vbi põt perpẽdi in quo defecerint z facilius id suppleri. secũda rõ est qz postq̃ videt quis se defecisse in p̃bando qõ pbare posse sperabat quasi quadam iracundia z rubore cõmotus p̃sumitur velle conari ne in mendacio eius qõ asseruit deprehẽdatur. ideo plus timet subornatio isto casu. ar. l. qui cũ maior. §. si libertus. ff. de bo. lib. tertia rõ est qz iustum fuit imponere metã productioni. Nam si liceret secundo pducere post p̃imã. ergo z tertio post secundam. z sic de
6 inceps. contra. c. lz. s. e. ¶ Secũdo oppo. z videt q̃ sup eisdẽ articulis z directe cõtrariis non obstante publicatione possint testes pduci in cã appellationis. vt. l. eos. C. de appella. z

a ¶ Per quẽ autẽ Adõ q̃ plene tradit bal. in. l. iudices. C. de fi. instru.

l.p banc.C.de tpi.appellatio.vbi in cā appellationis nō op-
positū opponā ꝛ nō ꝓbatū ꝓbabo.So.p istas.ll.tenēt cōiter
a legiste ꝙ publicatio testiū[a] īpedit ꝓductionē sup eisdē arti-
culis in ipsa cā principali nō in cā appellatōis.canoniste cōi
ter tenēt ↄ̄riū p.c.fraternitatis.s.e.vbi de hoc in glo.ij. ꝛ qd
sup ea in noue.ratio canonistarū fundaꝫ sup timore suborna
tionis.qui ita īminet in cā appellationis sicut in principali.
Itē qꝛ cā appellationis fingiꝫ eadē cū prima. qꝛ appellatio
extinguit ꝓnunciationem.vt.l.j.in fi.ff.ad turpil.p hoc etiā
facit.§.quia vero.in corpo.eius.tit.legiste respondent ad pri-
mam:quia timor subornationis non est sola ratio ꝓhibitio
nis:sed idētitas instātie.vbi ergo variatur instantia licet sint
eedem persone eadem res ꝛ eadem causa petendi publicatio
non impedit testes iterato ꝓduci sup eisdem articulis. vt.s.
eo.veniens.ꝛ.l.fi.C.eo.ꝛ.c.presentata.s.eo.preterea ad aliud
producuntur in prima causa vt quis.s.absoluatur vel condē
netur.ꝛ ad aliud in secunda vt scilicet iniquitas vel equitas
sententie detegaꝫ.sicut ergo propter diuersitatē rei petite vel
cause petendi non obstaret sentētia ita nec publicatio.vt no.
Jo.an.in.d.c.fraternitatis.in.ix.q.hec ratio non est bona.vt
no.Barto.in.d.l.per hanc.vbi tenet opi.canonistarum.Jac.
7 but.tenet opi.legistarum tali ratione.vbi occurrūt duo ma
la eligere minus malum est eligere bonū.vt.l.pe.ff.de insti.
ꝛ iure.sed ita est qd si debet probari per testes in causa appel
lationis insurgit vnum malum:scilicet qꝛ adest timor subor
nationis:sed si probari non potest insurgit aliud malum:sci
licet qꝛ veritas ꝛ iustitia occultantur.vt.d.l.eos.§.si quis au-
tem.hoc est maius malum ꝙ̄ primum.quod patet quia con-
tra primum non potest subtilis indagatio ꝛ examinatio iu-
dicis occurrere.vt in.c.quoniam contra.per Inno.ꝛ per no.
in.d.c.cum causam.sed vbi probationes testium nolit ꝓpter
illum timorem recipere ꝛ alie non sint iudex nihil potest sup
tali inquisitione veritatis:propter maius igitur malum eui
tandum toleretur illud minus: presertim qꝛ in multis aliis
casibus ista publicatio non īpedit nouos testes ꝓduci quos
enumerat Joan.an.in.d.c.fraternitatis.in.ix.q.toleretur igi
tur in hoc casu sicut in illis.in ista varietate sequor in dubio
opi.Cy.vt in foro canonico seruetur ius canonicum:ꝛ in fo-
ro ciuili seruetur ius ciuile.vt in simili dixi in.c.abbate sane.
ad fi.de re iudi.lib.vj.¶Tertio op.ꝛ videtur ꝙ testibus ri-
te receptis ꝛ eorum attestationibus publicatis licet alios re-
cipere super eisdem articulis.vt.s.de restit.in integ.auditis
s.eo.veniens.ꝛ.c.cum clamor.ꝛ.c.presentata.Soln.dic ꝙ re-
gulariter verū est quod dicitur in ista cle.fallit in multis ca-
b sibus[b] quos enumerat Jo.and.in.d.ix.q.fallit enim ista re-
gula in causa matrimoniali.s.eo.series.secundo vbicūqꝫ nō
obstaret exceptio rei indi.ibi non obst.publicatio.ad hoc.s.
eo.cū causam.per Innocen.tertio vbicunqꝫ perit instantia
propter ineptam petitionem vel per lapsum termini.de iud-
examinata.ꝛ.C.de iud.l.properandum.§.j.quarto quando
predicta sunt dicta testium.eo.ti.cum causam.de proba.c.fi.
ꝛ in Spec.eo.ti.§.satis vtiliter.ad fi.quinto cum inter alias
psonas agiꝫ.s.e.constitutus.sexto cum inter easdē sed varia
tur modus agendi.s.e.veniens.septimo cum restituitur mi-
nor vel ecclesia.vt.d.c.auditis.ꝛ.§.nunciatio.palleg.octauo
cū p inquisitionē iudex ꝓcedit ex officio.vt.d.c.cum clamor.
nono cū qs vult ꝓbare directā falsitatē testiū cū correptione
s.de ꝓba.lꝫ in nouel.sup gl.ij.decimo si inscia vel inuita pte
ꝛ indiscreta facta sit publicatio.vndecimo si ps testificata lꝫ
publicata nō didicit.de quo.s.e.ↄ̄stitutus.ij.in vlti.gl.xj.i.c.
pñtata.s.e.ꝛ.c.cū cām.in fi.vlti.gl.duodecimo ẜm Hostiē.de
ↄ̄sensu ptiū.pñt enim renūciare publicatiōi ꝛ ↄ̄sentire ēt ille
ↄ̄tra quē ꝓducunꝫ vt sup eisdē capitulis alij inducanꝫ cū ip-
sius fauore ius hic ꝓhibēs sit inductū ergo ꝛc.de reg.ad apo
stolicā.ꝛ istos casus enumerat Jo.an.in.d.q.ix.ꝛ.x.¶Et ad
de ꝙ qñqꝫ testes ꝓducunꝫ ad reprobationē prior̄ circa perso
nas.ꝛ hoc pōt fieri cū moderatiōe q̄ habeꝫ in autē.si dicaꝫ.C.
e.ꝛ.c.pñtiū.s.e.li.vj.qñqꝫ ꝓducunꝫ ad reprobationē priorū
circa psonas ꝛ dicta simul.exēplū deposuit titius ꝓduct⁹ ad
ꝓbādū pscri.xxx.an.ex hoc reprobo psonā eius.qꝛ nō est eta-
tis de qua deponit ꝛ p ↄ̄ñs ēt dictū.ꝛ hoc possū qꝛ deficit in
fide.vt.l.[illegible] de testi.qñqꝫ publi.attestationibus volo repro-
bare dicta testiū tm̄mō non psonas ꝛ subdistingue nā aut di
co eū dixisse falsum cū corruptiōe ꝛ possum.vt.l.diuus.de re
iudi.ꝛ.c.licet.palle.Si vero volo dicere falsum absqꝫ corre-
ptione:tunc aut directe ꝛ non possum.vt hic.ꝛ dicto capitu-
lo fraternitatis.aut indirecte ꝛ possum.vt.c.ex tenore.s.eod.
ꝛ.l.optimam.C.de contrahen.stipu.super hoc tamen omni-
no vide quod no.Ber.s.eod.in nostra.vbi requiriꝫ excessus
in testibus reprobatoriis in hoc casu in instrumentis.dic vt
c.cū Joannes.de fide instru.Itē id quod dixi ꝙ publicatis
attestationibus indirecta reprobatio recipitur.Intellige ve
rum ẜm Pau.qñ certificatum ꝛ scitum non fuit id sup quo
fit ex forma articulorum.tunc enim nō est quid parti debeat
imputari alias si de illa indirecta reprobatiōe potuit esse in
structa.puta qꝛ locus ꝛ tēpus fuerit a principio declaratum
sup quibus testes deposuerunt.tunc etiam indirecta repro-
batio ꝓhibetur ẜꝫ eū qd no.cui adde qd no.Inno.s.c.cū cla-
mor vbi post publicationē pñt ꝓducere nouos testes ad ↄ̄fir
mandum dicta priorum testium qui sunt indirecte per alias
10 reprobati quod ēt no.¶Quero vtrū sup eo qd testes nō di-
xerūt.tñ comprehendi poterat sub primo.c.testes possint de
nouo ꝓduci.Jo.an.ponit istā.q.in.d.c.fraternitatis in.iij.
q.ꝛ ponit exemplum si produxi testes ad ꝓbandū pscriptio-
nem.qui super ti.non deposuerunt.vtrum publicatis atte-
stationibus ad ipsum ꝓbandum potero alios ꝓducere.ibi
plene p eū.Sed Bar.plenius sic distinguit.quedā sunt que
sub precedēti capitulo ↄ̄tinentur expsse.puta mutuaui mille
Titio tali die si de die nō deposuerūt post publicationē nō
potero ꝓducere alios ad ꝓbandū diem.vt in.d.§.qꝛ vero ibi
prioribus additamēto.quedā sunt que in pcedēti.c.nō ↄ̄tinē
tur expsse sed cōprehendunꝫ de natura eor̄ ō petebanꝫ ꝛ hoc
pōt esse dupl'r.vel qꝛ cōprehendebanꝫ quantum ad necessita
tem facti ꝛ ꝓbationis.vel quantum ad necessitatem facti tā-
tum.In primo pone exemplū in articulo pscriptiōis longi
tpis in qua requiritur ꝓbatio ti.ꝛ pos.sine quib⁹ pscriptio
non pcedit.vt.l.j.C.de vsu.trāsf.ꝛ isto casu si testis omisit di-
cere sup aliquo non posset ꝓduci idem testis vel alius vt ad
deret prioribus.vt.d.§.qꝛ vero ibi adiiciendo.ꝛ ita intelli-
go quod no.Jo.an.in.d.c.fraternitatis.secūdo casu quādo
cōprehenditur de necessitate facti tm̄ ꝛ non ꝓbationis.puta
dicit ar.quod mutuaui.c.de necessitate facti īcluditur locus
ꝛ tps.non tñ de necessitate ꝓbationis.qꝛ potest mutuū ꝓba-
ri absqꝫ tpe.vt no.in.l.testium.C.e.ꝛ isto casu hñ admittitur
nouus articulus ꝛ noua ꝓductio pro hoc.s.e.ex tenore.que
dam sunt q̄ nō cōprehendunꝫ de necessitate sub pcedētibus.
pñt tñ cōprehēdi ꝛ nō ↄ̄prehēdi.vt aliq̄ q̄litates q̄ pñt adesse
ꝛ abesse extra ↄ̄tractū.vt.l.pacta.ff.de ↄ̄trah.emp.ꝛ sup istis
posset fieri noua ꝓductio si in pcedentibus facta non est.s.e.
c.veniens.ista est distinctio Bar.in.d.auc.at qui semel.C.de
11 ꝓba.¶Secundo quero tex.hic dicit attestationibus publi-
catis vtrū sola publicatio impediat aliorum ꝓductionem su
p eisdem articulis vel directo contrariis.dicit Spec.quod so
la verbalis publicatio si adhuc sunt clause non impedit ces-
sat enim tūc timor subornationis.vt no.in spec.de teste.§.sa-
tis.ver.qd si publicate.ꝛ ita tꝫ gl.s.eo.constitutus.Refert tñ
Spec.quod cle.defendebat ↄ̄riū ꝑ quo.s.e.causam.ij.ꝛ.c.
cū venisset.ꝛ.c.de testi.nam iura dicūt qd publicatis ꝛc.ꝛ sic
sufficit ita scriptum esse.vj.q.iij.scriptum est.ꝛ Host.idē sen-
tit in sūma.e.ti.§.ꝛ vtrū.ver.dicas igitur opi.glo.in.d.c.ↄ̄sti
tutus vꝫ verior.plus dicit Bar.qd si ipsa pars testes interro
gasset quid ipsi dixerint vel librū attestationū transcursoie
viderit non vꝫ didicisse testificata.sed tunc demū si liber dep
bendiꝫ apud eū.Ita tunc psumiꝫ didicisse testificata.Idē si
viderit legi ꝛ examinari pfecte.ꝛ principaliter hoc ipse ꝓbat
p tex.ī dicta auꝫ.at q semel.ibi dū dicit neqꝫ subtraxerit neqꝫ
pcūctatus est attestationes.verbū enī pcūctatus īportat qd
viderit diligenter.¶Tertio q̄ro post Jo.an.in.d.c.fraterni
tatis.de pluribus aliis q̄ōnibus ꝛ ibi p eū an sup nouis capi
tulis possint testes ꝓduci in cā ap.ꝛ que dicanꝫ noua capitu
la ibi p eum ꝛ in pal.l.j.p hanc p Bar.post glo.¶Quarto q̄
ro pone ꝙ publicatis attestationibus pars didicit testificata
c tñ examinatio[c] apparet nulla ex causis de quibus hic in glo.
ij.que tꝫ ꝙ tunc non impedit secundam examinationē.Idē
tꝫ Bar.in.d.auc.at qui semel ad fi.alr'.l.non putauit.§.non
12 q̄uis.ff.de ↄ̄tabu.ꝛ no.in.c.cū cām.s.e.¶Sed hic incidenter
quero post Math.quid iur.si testis dixit vnū ī vno testimo-
nio.ꝛ ↄ̄trariū eius dixit in secūdo cui dicto erit standū vtrū
prīo vel scdo vel neutri dicit Math.ꝙ Ber.ꝛ q̄si oēs sentiūt
stādū prīo.s.e.veniēs cl.ij.ꝛ.c.cū cām.sed certe glo.in.d.c.ve-
niens nō dicit stādū primo dicto.sed dicit simpliciter ꝙ non
valet dictū suū.spe.dicit neutri dicto stādū in Spec.e.ti.§.v.
quid si idē testis.Jo.an.post Inno.dicit in.d.c.venias nō va
lere secūdū dictū ꝙ posset pcedere qñ attestatio ī primo iudi
cio facta tenuit alias secus vt no.l.d.c.cū cāꝫ p Ber.Per ista
non mihi vꝫ psens qd declarata.nā alia iura de hac materia
varie loquunꝫ.c.enim sicut.s.eo.ꝓbat quod stetur dicto pri-
mo.c.pterea de testibus cogen.probat ꝙ stetur vltimo dicto
ad idem.ff.de adulte.l.si postulauerit.§.ratio quedam.l.in-
nuit neutri dicto standū.vt.l.eos.ff.de fal.vult eñ talē sic va
riantem

a ¶Publicatio testiū.adde pract.papi.ī for.op.ↄ̄ testes ī ver.sūtqꝫ publicatis.feli.ī c.inter.ī.vij.co.de re iudi.in.c.significauerūt.in iij.col.de except.fel.plene in.c.cū ioānes.col.v.cū trib⁹ seq.extra d̄ fi.instru.pau.de ca.in.l.iudices.ī fi.col.C.de indi.

b ¶Fallit ī multis casibus.adde plures casus per pa nor.in.c.fraternitatis.extra eo.ꝛ fel.in.c.ītimanit col.j.ꝛ in.c.tā literis.in princi.ꝛ in.c.ex tenore.in ij.col.ꝛ ī.c.cū clamor in.j.colū.de testi.

c ¶Tñ examinatio.adde fel.in.c.ij.in fi.ꝛ in.c.fraternitatis eo.iij.ver.prīo igitur.de testi.alex.in.l.qui per salutem ff.de iureiur.

riantem z diuersa deponentē puniri vt falsariuz. vnde bar. ibi dicit quod quandoqz testis variat in eadē causa inter easdem psonas z tunc aut secundum dictum est cū tormentis z statur secundo. vt. d. l. si postulauerit. §. rō z quod ibi p bar. aut est dictū secundū sine tormentis. z tunc aut se animo corrigendi z stat secundo z intelligit hoc verū qñ exprimit causam correctionis incontinenti. z hoc iudici videat alias si dicit diuersa z varia sine iusta cā habetur testis vt varians z punitur vt vacillans. vt. d. l. eos. z qd no. Inno. in. c. qm contra falsam. de pba. ex interuallo vult dicere ɔtrium eius qd dixit in primo iudicio. tunc vr vltimū nō valere tanq̄ si piurus p pter attestationē ɔtrariā pcedentē cum iuramento. illa autez prima vtrū p istam vltimam corrūpatur vr q sic. postquam punitur vt falsarius. vt. d. l. eos. In ɔtrariū facit. l. ij. ff. de iti. actuqz pri. vbi dictū supueniens nō corrūpit vel mutat qd legitime gestū est. In isto mēbro dubito vbi durāte iudicio deponat scdo ɔtriū primo dicto. nā sicut vbi incōtinēti hoc faceret censeret vacillans z neutri crederet. ita ēt si hoc facit ex interuallo añ iudiciū finitū. forte posset dici hoc iudi. arbitrio relinquendū. p. l. iij. ff. de testi. z. l. ob carmē. e. ti. in pectore eī iudicis reseruat. qñ sit fides testibus adhibēda. vt ibi. z. d. c. qm. p Inno. si vero vnū dixit in iudicio. aliud extra iudiciuz dictū extra iudiciū si sequat nihil nocet dicto prio in iudicio deposito. z ita intelligit. c. sicut nobis. š. eo. Si vero ecōuerso. prio dixit vnū extra iudiciū deinde aliud in iudicio. istud se
13 cūdū nō valet. vt. l. generaliter. de nō nu. pec. z. c. p tuas. de p
a ba. Et ideo cautela[a] est q si hēs testem de quo dubitas ne pductus in iudicio veritatē mutet coram testibus iterroga eū qd scit de tali facto. nam si dixerit z postea aliter in iudicio deposuerit falsi piculo se submittit vt. d. l. eos. cauti tamen testes taliter interrogati rñdent qñ ero in iudicio dicā id quod scio. z ista no. Bar. in. d. l. eos. vbi notabiliter ēt dicit quod lz acta fcā in vna cā non faciant fidem in alia cā inter diuersas psonas. vt. l. is apud quem. C. de edē. tñ dicta vnius testis in vna cā faciunt fidem contra eundem testificantē sup eodez in alia. qd tenet Inno. in palle. c. veniens. Caute tamen facit testis si secundo pductus sup eodez facto dicat depono z testificor p omnia put deposui alias sup isto facto. posset tamē iudex depositionem non habere ratā. nam pter loquelā trepidationē z alia posset iudex subtilius veritatem ab eo inquirere. tunc tñ ipse testis pōt dicere. volo mihi exhiberi testimonium alias p me latū in cā illa vt recordetur. z ita ibi Bar.

¶ De iureiurando. Rubrica.

1 Papa quoruz actuū exercitio pbat maior imperatore.
2 Iuramenti aliqua z diutina prestatio vtrum z qñ inducat probationem in futurum.
3 Notarij plures possunt rogari super eodem facto. z testamētum vnum in pluribus instrumentis redigi.
4 Electis queritur plenuz ius: cuius iuris non habent exercitium ante confirmationem.
5 Ius quando queratur electo.
6 Iuramentum potest per alium z prestari z recipi.
7 Iuramentorum forma.
8 Monachus habitū monachalem portans sub habitu laicali coopertum an sit apostata.
9 Coniecturis non est locus vbi verba sunt clara.
10 Iuramētum nō coherens ɔtractui nullam parit actionem.
11 Lis si oriat inter epm z iperatorē papa de hoc cognoscet.
12 Iurare debet quilibet successor in dignitate imperij.
13 Parentelam contrahere non debet imperator cum infidelibus z inimicis ecclesie.
14 Rex romanorum nondum imperator vel coronatus priuilegia dare potest z omnem iurisditionez imperij exercet.
15 Donatio quam fecit Cōstantinus ecclesie an valeat ita q nō possit per successorem reuocari.
16 Et de confirmatione huius donationis.
17 Imperator in terris ecclesie non potest iurisditionez aliquā exercere per se nec per alium.
18 Comites Palatini imperatoris an poterunt in terris ecclesie legitimare spurios quo ad successiones parentum.
19 Legitimatio pape non extenditur ad temporalia.
20 Donator non tenetur defendere de facto rez quam tradidit.

Romam. Diuide vt in prima glos. ¶ Nota. q submissio siue subiectio ex actibus comprobatur z superioritas simpliciter p exercitium actuuz ex quorum exercitio preeminentia denotatur. nam approbatio vnctio consecratio z corone imperialis receptio demonstrant papam ista ministrantem esse maiorem Imperatore. similiter vsus possessionis facit presumere q ille sit dominus. vt. l. titia. ff. de sol. z beneficium esse curatum colligitur p exercitium actuum qui curatis beneficiis competunt. vt. c. q sicut. de elec. similiter quez esse familiarem alicuius conuincitur si facit ministeria famulatus. vt. l. j. §. familie. ff. de publi. per Bar. z non soluz ex predictis sed etiā ex alio nititur hic papa pbare istam eius maioritatez. qr s. imperium a grecis transtulit in germanos auctoritas etiaz electorum pgressa est ab eo. cum ergo tituluz ex predicta trāslatione receperit Imperator ab ecclesia dignum est vt se submitat z reuerentiaz adhibeat auctori suo. i. pape. vt enim dicit hic Pau. iperiū ē ab ecclesia immediate z ea mediante a deo. vt pbat extrauagans bonifacij vnā sanctam. z ea ratiōe potuit ipsum transferre z ius electionis concedere quib9 placuit. Sed ante aduentū xpi populus sibi eligebat imperatorem. xciij. di. legimus. z. viij. q. j. moyses. z. c. si ergo. ¶ Secundo no. in ver. put. q papa probat iuramentuz illud esse pstādum pter morē obseruantie antique. Antiqua ergo z diutina pstatio inducit obligationē in futurū qd quando sit verum dic p doc. in certis annis. C. de pac. z. l. cū de in rem verso. de vsur. p Bar. In casu vero huius cle. non erat nuda prestatio. sed titulus ex quo z aliis verisimilibus cōiecturis papa hic ipsum exigit tanq̄ debituz. facit quod legitur z notat in. c. puenit de censibus. ¶ Tertio no. in ver. dudum q papa hic vt superior occurrit celeriter ad sedanduz scandala z discordias subditorum similiter dz agere quilibet bonus iudex vt. l. equissimū. ff. de vsufru. z. c. in presentia de pba. in nouel. post Inno. vbi oīno videas. facit. š. de treug. z pac. c. j. z. š. de indi. nouit. z. xxiij. q. j. p totum. ¶ Quarto no. quod papa dixerit literas cardinalibus in vrbe morantibus sup pace tractanda. literis autem suis data fuit fides. literis vero aliozuz
b platorum vel priuatorum an detur fides[b]. dic vt. c. post cessio
c nem de pba. ¶ Quinto[c] no. in ver. decimis autē qd ille cui alterius litere psentantur si in eis aliquid contineat qd tendat in eius preiudicium dz publice contradicere al's videtur approbare. vt cle. j. de pcu. z hoc videtur verū etiā si erāt verba emissa pter aliud non principaliter propter se: vt erant ista verba pape in cuius literis incidenter z propter aliud de iuramento imperatoris fiebat mentio. quod an sit verum vide in. c. cum in iur. de officio delegati. post Innocen. z dixi in clemen. literis. de probationibus. Et papa hic reprehendit imperatorem ex eo quod coram multitudine quasi cōmotus cōtra illas literas sic respondit. secrete enim debuit ptestari iuxta illud. Qui dulces sūt sermonib9 plus audiūtur. de peniten. distinctione secunda. si enim inquit. furor autem ira z indignatio non tractantur humili sermone. C. de officio prefe. afri. l. j. vltra medium. de ista tamen intimatione siue voluntatis declaratione videtis quod fuit confecta scriptura publica z absente parte. quod an sufficiat vide per Barto. plene in. l. non solum. §. fina. ff. de oper. noui nunciatione. z. l. si. C. de negociis gestis. z. ff. eodez titu. l. nensennius. tangit hic Paulus remissiue quis grauius peccet vel ille qui deliquit occulte: vel ille qui publice. not. de re mili. l. omne delictum. octuagesimaprima distinctiōe. clericus. vigesimaquinta que
3 stione prima. nulli. ¶ Sexto nota quod dicit multis tabellionibus zc. quod plures notarij possunt rogari de eodem facto: z sic vnum testamentum redigi in pluribus instrumentis. vt. l. vnum. ff. de testamentis. z. l. finali. de his que in testamento delentur. z collige quod notarius debet esse vocatus z rogatus. quod vtrum presumatur vide in secunda parte Specu. de fide instrumentorum. §. instrumentum. circa finē. ¶ Septimo nota in versi. nos itaqz. q ille cui iura debita denegantur non debet denegationi acquiescere z sub silentio palliare. al's fit sibi preiudicium vt in isto tex. Et in quo preiudicium hoc consistat: dic quod perdit quasi possessionem dicti iuris z aduersariū possessorez constituit. ad hoc qd legitur z notatur in capitulo querelaz. de electionibus. z per Innocentium plene in capitulo venerabili de censibus. vbi qualiter resistere debeat ne amittat illam quasi possessionez. z in capitulo olim. el tertio. de restitutio. spoliatorum. vbi omnino videas. Iste tamē Imperator non fuit requisitus ad prestationem iuramenti: sed pro alio incidenter vero negabat se obligatum vinculo iuramenti: z talis assertio afferret preiudicium ius habenti nisi contradixerit. ad quod vide notata in capitulo cum venissent. supra de restitutione in integruz. z per Bartolū in. l. prima. ff. vti possidetis. vbi contra istos diffamatores remedia sunt a iure pdita. ¶ Octauo nota formam mandati cum petitur approbatio regis Romanoruz: z hoc innuit verbum plenum zc. z que pape exhibere z que

a ¶ Et id cautela. adde alex. in ɔsi. lxxxj. in pe. col. z pn. in. iij. vol. z i ɔsil. cliiij. col. ij. z si. in. v. vel. fel. in c. p tuas. i si. de pba. z i. c. cū i tua. colū. pe. v. tertia ɔclusio. de testi. i c. si. in si. col. ver. postremo. de testi. cog. fel. in. c. literas. col. j. i si. de psūp. i. c. ɔstitionis. §. iij. dubitationis. col. ij. v si. vlt. ad istum tex. de accu.

b ¶ Det fides. add ab. in. c. a nobis. de test. an literis seu scripture iudicis credat. vid abb. in. d. c. cuz a nobis. z an literis seu instro alicui9 psidētis credat adde ab. i. c. cū dilect9. d ɔsu.

c ¶ Quinto nota. adde tex. not. i. l. filiusfa. ff. ad mace. fel. in proe. decreta. in. vj. colū. alex. i ɔsi. lxxviij. in. j. col. v. corroborat. in. j. volu. alex. in ɔsi. cxlvij. in. iij. col. circa fi. in. ij. vol. alex. i l. nō solū. §. morte in. xj. co. z seq. ff. de op. no. nū. fel. in. c. nōne. i. iiij. col. v. fallit quarto. de psum. fel. i c. ij. in. vj. col. extra de si. instru.

ab eo recipere debeat sunt in ipso mandato specialiter expri
menda ⁊ hic enumerantur. vtrum autem in consecratione re
cipiat ordinem. notatur sexagesimatertia distinctione. valen
tinianus. ⁊ in Specu. titulo secundo. §. nunc autem ostendē
dum. versi. trigesimonono. ¶ Nono nota in versicu. prefatis
officium procur. constitui ad confirmationem petendam. de
bet enim sui literas mandati primitus presentare quod ha
bet ab electo ⁊ decretum eligentium: ⁊ postea iuramentū pre
stare post. s. approbationem electi in qua approbatione qua
liter superior debeat se habere ex textu clare colligitur. ⁊ nota
quod papa de isto habebat aliqualem notitiam quasi non
plenam. nam si plenaȝ non esset necessaria examinatio: quia
noti non sunt examinandi. de quo vigesimatertia distinctio
ne. qui episcopus. in secunda glossa. ⁊ vigesimaquarta distin
ctione. capitulo primo. ⁊ quadragesimaseptima distinctio
ne. de petro. Et ex hoc quod iste tex. dicit. nos pri⁹ ⁊c. arguit
Lau. contra promotos qui postꝙ sunt in dignitate impin
guati socios scholares pauperes nolunt recognoscere: sed di
cunt non noui vos ⁊ loqui eis dedignantur ⁊ in socios ha
buisse sit ratio: quia sensus ex pinguedine crassus efficitur. ⁊
ideo memoriam status pristini retinere non valent. quadra
gesimaquarta distinctione: capitulo fina. ⁊ duodecima que
stione secunda. aurum. intrant enim tales vt vulpes: regnāt
vt leo: sed frequentius moriuntur vt canes. argumentum se
ptima questione prima. nouatianus. vbi de similibus loqui
4 tur. ¶ Decimo nota post Laud. quod dicit denunciauimus
⁊ declarauimus ⁊c. ꝙ confirmatio superioris in istis electio
nibus est quasi acquisiti iuris competentis ex electione pre
cedenti declaratiua corroboratio. acquiritur eniȝ talibus ele
ctis etiam ecclesiasticis ius plenum in electione canonica. sed
exercitium huius iuris non habet ante confirmationem per
quam nihil noui iuris acquiritur: sed tantum exercitium. vt
legitur ⁊ notatur sexagesimatertia distinctione. quanto. vbi
plene de hoc aduerte iura variare videntur quando acquira
a tur ius electo. quedam iura[a] volunt quod statiȝ celebrata ele
5 ctione: quedam subsecuta acceptatione: quedam post confir
mationem: quedam post inchoatam administrationem: que
iura allegat Bartolus in. l. absenti. ff. de donationibus. pro
quorum concordantia sic distinguit: quedā est electio ad offi
cium quod necessario cogitur quis subire vt tutor ⁊ alii de
quibus in. l. munerum. §. iudicandi. de muneribus ⁊ hono
ribus. ⁊ istis sola electione queritur ius absenti. vt. l. illud. ⁊
l. sequenti. ff. de tutoribus ⁊ curatoribus datis ab his. Istud
tamen ius eis non preiudicat si non administrant nisi a tem
pore scientie. vt. l. ⁊ si scisses. C. de administratione tutorum.
vel a tempore quo ceperit electio esse publice nota. vt. C. de
periculo tutorum. l. si tutor. ⁊ de isto officio loquitur glossa
que est in. l. priuatorum. C. de iurisditione omnium iudicuȝ.
nam officium defensorum subiit quis de necessitate sicut tu
tor. vt in autenti. de defensoribus ciuitatum. §. interim. Isto
tamen casu licet absenti queratur ius: non tamē administra
tio nisi sibi tradatur sicut hic: postꝙ confalonerii sunt electi
traduntur confalones. vt. l. vltima. C. arbitrium tutele. et ta
lis non posset reuocari et alius eligi. vt. C. in quibus causis
tuto. habenti. per totum. idem dicit de electis ad officia in ci
uitatibus. quoddam est officium quod defertur alicui volū
tarie: ⁊ isto cāu aut ille q eligit: eligit ex necessitate ⁊ fcā electio
ne non potest variare. vt capitulo publicato. de electionibus
⁊ capitulo si tibi absenti de prebendis. libro sexto. est eni fun
ctus officio suo semel eligendo. vt. l. iudex. de re iudicata. sed
electo nullum ius acquiritur nisi facta acceptatione. vt pro
batur in dicto capitulo. et sic loquitur. l. fina. de consul. libro
duodecimo. iura vero que volunt quod incipiat gerere de
bent intelligi quo ad perceptionem salarii. vel quo ad hoc vt
liberetur a cōditione curiali. vt instituta quibus modis ius
patrie potestatis soluitur. §. filiusfamilias. et in autenti. con
stitutio que de dignitate. §. primo. vbi textus et gloss. ⁊ in au
tentica. de admini. §. penultimo. collati. septima. quandoꝙ
ille qui eligit non eligit ex necessitate: et tunc ante acceptatio
nem nullum ius queritur: et potest ille qui eligit reuocare: et
alium eligere. vt dicta lege absenti. ⁊. l. secunda. §. sed si quis
donaturus. eodem titulo. et ideo si commune Bononie eli
git aliquem in suum potestatem: quia hoc volūtarie facit: po
terit ante presentationem et acceptationem reuocare. Si ve
ro priores vel confalonerii ⁊ massarii ex eorum officio sunt
astricti eligere officiales in ciuitate ⁊ comitatu post talem ele
ctionem non poterunt variare. vt dicto capitulo si tibi absen
ti. et ita distinguit in dicta. l. absenti. no. ¶ Vndecimo nota

a ¶ Quedaȝ iura. Adde q̄ scribit fel. in. c. sup his. i j. co. extra de acc.

b ¶ Decimotertio no. add. d formis iuramētorum plene p fel. in. c. dilecti. in. j. col. de maio. ⁊ obe. vbi d iuramēto regis erga papā ipatoris in coronatiōe iuramēto reuertētis ab heresi iuramēto vasalli iuramēto clericorū ꝯ q̄s ingrit iuramēto testis sinodalis: iuramēto clerici purgantis se ab heresi. iuramēto testis: iuramēto iudei: iuramēto officialis: iuramēto notarii i creatione. iuramēto i ꝯpatiōe lr̄arū: iuramēto estimatorum obstetricum tutoris nūcii publici. aduocati. de iura. calū. purgationis canonice: iuramēto absolutōis excōicati: iuramento rectoris ecclesie: iuramēto epōrum aduersus papā: iuramento pbrōrum curatorum aduersus epm. ⁊ vide etiaȝ fel. in. c. ne dei. in ij. col. de simo.

in. §. postꝙ. quod imperator tempore confirmationis et ap
probationis prestitit vnum iuramentum secundum formaȝ
illius decreta. tibi domino hic prestat aliud tempore corona
tionis ⁊ consecrationis: sed si primum ligat illud secundum
continens illud idem videtur superuacuuȝ. ⁊ per consequēs
non exigendum: vt in si. ff. vt leg. nomine caueatur. l. stipula
tio. §. diuus. et. l. non cogendum. §. sabinus. de procuratori
bus. Solu. dic ꝙ primum prestitit vt rex romanorum istud
secundum prestat vt imperator ⁊ sic vt duplex persona non
mirum si duplici iuramento astringitur. dignitas tamen re
galis videtur confundi per excellentiam imperialis culmi
nis accedentis super eodem non sic super diuerso: vt. c. roma
na. §. primo. de appella. libro sexto. ⁊ quod ibi dixi. ergo ⁊ si
militer iuramentum illud: ideo aliud est prestandum.
6 † ¶ Duodecimo nota post Lau. dum dicit nostro nomine.
quod sicut iuramentum potest prestari per alium vt hic. ita
potest etiam recipi. ⁊ not quod dicit coram deo et beato Pe
tro quod promissio iuramento vallata videtur fieri corā deo
⁊ ideo de iure canonico etiam si talis promissio facta fuerit
absente illo cui per ipsam queritur. ⁊ pro eo nomine presen
ti agi potest ex ea. vt notatur prima questione septima. quo
tiens cordis oculus. quod not. ⁊ dicit etiā Lau. ꝙ ideo opor
tet super altare beati Petri vt consecretur ⁊ coronetur coraȝ
beato Petro. ⁊ sic locus romane ecclesie ⁊ corporalis presen
tia coronandi sunt hic de substantia non ipsius consecratio
nis vel coronationis que ali i fieri potest seruato debito mo
do faciendi. argumentū de restitutione spoliatoruȝ. pisanis.
⁊ est argumentum ꝙ archiepiscopus extra suam ecclesiam ca
thedralem non debet suos episcopos consecrare: sed contra
rium dicitur quinquagesimaprima distinctione. capitulo fi.
b in fine. ¶ Decimotertio[b] nota formam iuramenti principis
7 secularis de forma episcoporum dic vt supra eodē. ego. N. de
forma abbatuȝ dic vt supra de simonia. ne dei. de forma bene
ficiatorum dic vt supra eodē. nullus. de forma aliorūȝ non be
neficiatorum non suspectorum dic vt supra de maioritate et
obedientia. legebatur. suspectoruȝ vero. eodem titulo. cuȝ in
ecclesiis. de forma vasallorūȝ dic vigesimasecunda questione
vltima. de forma. ¶ Decimoquarto nota in ver. veruȝ. quia
contra illos qui amplectuntur verba legis ⁊ ostendunt eius
mentē ⁊ sententiaȝ. vnde dicit lex scire legēs non est verba ea
rum scire sed vim ac potestateȝ. vt. l. scire. ff. de legib. ⁊ in regu
8 la certū. de regulis iuris. libro sexto. vbi de monacho qui por
tat habituȝ monachaleȝ: sed coopertū sub habitu laicali an
sit apostata. tenetur quod sic nisi sit iusta causa trāsformatio
nis. vt in clementina quoniā. de vita ⁊ honesta. clericorum. fa
cit etiaȝ ad questioneȝ de barbitonsore flobotomante aliquē
in palatio an incidat in penā statuti punientis extrahentem
sanguinem in palatio. certe non attenta mente ⁊ non verbis
vt. l. fina. ff. de exercitoria. quomodo ergo cognoscatur legis
intentio. dic vt dixi supra de electionibus. capitulo si postꝙ.
libro sexto. In dubio si de mente legis non apparet deseruiē
dum est verbis. vt. l. prima. §. si is qui naueȝ. ff. de exercitoria.
⁊ si verba clara sunt non est recurrendum ad coniecturas. vt
l. ille. §. cū i verbis. ff. de legatis tertio. facit. l. prosperit. ff. qui
⁊ a quibus. ¶ Sed dices quid mouit imperatorē ad reuocā
dum in dubium vtrum predicta iuramenta essent fidelita
tis. doctores non tangunt: credo quod fuerit: quia vna pote
stas debeat per alteram adiuuari. vt capitulo primo. de ope
ris noui nunciatione. ⁊ maxime imperator ecclesiam roma
nam similiter et econtra. Iste autem fauor reciprocus non vi
detur presupponere ius fidelitatis: sed debitum naturale et
tuitionem iuris publici quod in sacris et sacerdotibus con
sistit. vt. l. prima. ff. de iustitia et iure. iuramentum igitur in
terpositum super aliqua dispositione debet iudicari secun
dum naturam ipsius dispositionis et ex ipsa recipere fomen
10 tum vt. l. si duo patroni. §. idem iulianus. ff. de iureiurando.
Item iuramentum non coherens alicui contractui non vi
detur parere actionem. vt notat Innocentius in capitulo cū
venissent. de institutionibus. ⁊ Bartolus in. l. si quis pro eo.
de fideiussoribus. vnde cum in casu huius capituli fuerit pre
stitum super eo ad quod tenebatur ex debito naturali ⁊ re
uerentiali propter deum non videbatur sapere speciem fide
litatis. nam illa que propter reuerentiam exhibentur non
sunt redigenda ad prestandā necessitatem nec preiudicium
afferunt exhibenti. vt. l. prima. §. que honorande. ff. quarum
rerum actio non datur. ⁊. l. qui iur. familiaritatis. ff. de acqui
ren. possessione. tacite enim debet inesse principi bono eccle
siarū defensio. vt. xxiij. q. iij. maximian⁹. Si ergo deducatur i ex
pressum

presumvidetur deductum per eum modum qui tacite inest. ꝛ sic nō plus operat. vt. l. becverba de lega. j. ꝛ. l. cornelius. ꝛ. l. si quis sempronium de here. instit. ꝛ in tam coniunctis personis ꝛ dignitatibus vt est sacerdotium ꝛ imperium sub nomine liberalitatis debitum naturale persoluitur cum mutuum sibi prebent auxilium. vt. l. j. in fi. C. de impo. lu. de. lib. x. cōtrarium hic papa statuit vt non inducens aliquam rationē pro se nisi morē hactenus obseruatū qui facit necessitatis qō fuit a princi. voluntatis ꝛ deuotionis sicut illud. s̄. de iudi. c. nouit ver. cum valentinianus. ¶ Decimoquinto no. in. §. quia igitur. qō papa de dubio qō oritur inter ipsum ꝛ imperatorē
11 ipse cognoscit ꝛ determinat. ꝛ hoc ideo qꝛ dicit questionē super hoc iure sibi motam non habere dubium quo casu nō solum ipse sed quilibet prelatus quando notoriū est iura denegata sibi deberi potest super hoc esse iudex iuxta no. in. c. ven. s̄. de cen. ꝛ. c. ex parte de verb. signi. per. Inno. ꝛ dixi in. c. apostolice de re iud. vbi papa similiter fuit iudex in facto ꝓprio. qꝛ delicta imperatoris contra ecclesiam erant notoria. facit ꝙ de materia not. in. c. j. de maledi. ꝛ. c. cum venissent. ff. de iudi. ¶ Decimosexto no. in. d. §. declarationem pape qui prouidet in futurum super prestatione huiusmodi iuramētorum per futuros imperatores. ex quo duo collige. primum qō tractus futuri temporis sicut spectat ad iudicem cum agitur in materia seruitutum ꝛ iurium incorporalium. vt. l. barū. ꝛ. l. egi. ff. si ser. ven. ita spectet ad condito. canonis maxime cum natura legis sit futura prospicere. vt. s̄. de cōsti. c. fi. ꝛ. l. leges ꝛ constitutiones. C. de legi maxime in hoc casu in quo vt dixi natura rei super qua emanat constitutio est talis. regulariter vero tractus futuri temporis non spectat ad iudi. nisi pro tali iure futuro competat actio ꝛ obligatio de presenti iuxta no. in. l. j. C. de fideius. ꝛ in. c. auditis de procu. per Inno. ꝛ ita etiā potest hic intelligi quia obligatio ad prestandum tale iuramentum est pura ꝛ de presenti licet exactio fiat per tempora successiue. Collige etiam qō quilibet successor in dignitate imperij
12 iuramentum prestare tenetur. ratio quia iuramentum obligat animā ideo iuramentū predecessoris non obligat animā successoris. ideo iterum est prestandū. qꝛ primum veluti personale extinguitur. sed ex parte recipientis est reale. ideo iuramentum prestitum actori obligat etiam quo ad eius successorem qō dic vt dixi post Inno. in. c. veritas. s̄. eo. ꝛ. c. fi. s̄. de fo.
13 compe. lib. vj. ¶ Decimo septimo no. in. §. porro qō cum infidelibus ꝛ ecclesie inimicis non debet imperator contrahere parentellam vel aliquam confederationem inire. ad exterminium vero infidelium vtrum possit se confederare cum alijs infidelibus. ꝛ vtrum hoc possit quilibet catholicus. s. inuocare auxiliū infidelium ad iustam defensionē dixi in. c. presidentes. de here. lib. vj. in fi. In simili vero dicit. l. ꝙ pater pōt exheredare filium si cū eius capitalibus inimicis amicitias copulauit. vt. l. quoniā liberi. C. de inoffi. testa. ad hoc. c. repellā
tur de accu. catholici autem inter se vtrum sine consensu superioris possint se confederare. vide bonum text. qō sic in. l. non dubito de cap. quem intellige cū limitatiōe Inn. de qua legitur ꝛ no. in. c. j. de scisma. ista autem de quibus in isto iuramēto fine ipso Justinianus feruore fidei pollicebat ꝛ exequebatur vt patet in epistola inter claras vbi patet qō inter ipsum ꝛ Joannem tunc papam secundum vigebat sincera dilectio non coacta iuramento aliquo ꝛ negocia fidei optime procedebant vt ibi patet. ¶ Decimooctauo no. in. d. §. ver. eidem etiā
14 adijciens. ar. quod rex romanorum nondum imperator vel coronatus priuilegia dare potest. ꝛ omnem imperij iurisditionem exercet. de quo in gl. romanos ꝛc. de hoc remittit lau. ad no. per Hostien. in. c. sup quibusdam. de verbo. significa. vbi vt pau. hic refert dicit quod rex romanorum ex quo electus est in concordia eandem potestatem habet quā imperator. nec vnctio dat ei nisi nomen quod tamen ipse non approbat. sed Paul. dicit verius quod predictum est ꝛ refert se vidisse literas de quibus in gloss. hoc etiam tenet gloss. xciij. dilegimus. quam gloss. ibi dicit archi. sequuntur hug. ꝛ Lan. Jo. tamen de san. tenet cum host. scilicet quod plenitudinem potestatis non dicitur habere nisi ipsam consequatur a papa cui deus simul cōmisit iura celestis ꝛ terreni imperij. xxij. di. c. j. Lyn. tenet opinio. gloss. Paul. ꝛ aliorum de quibus. s̄. in. l. bene a zenone. C. de quadri. prescrip. ꝛ vide quod dixi. s̄. de elec. c. anaricie. libro. vj. super isto etiam ver. tangit[a] gloss. illam. q. vulgarem. vtrum donatio quam fecit constantinus
a 15 ecclesie valeat irrenocabiliter adeo qō nō possit per successorē renocari. multa iura pro ꝛ contra in medium deducuntur. et glo. disputat in auten. quomodo oportet episcopos. in prin. ꝛ tenet quod de iure non valuit sed Joā. gloſſator contra vt in gloss. Pau. dicit quod de hoc non multum expedit dispu-
tare propter longissimam prescriptionem ꝛ multas confirmationes subsecutas. sed secundum illos qui tenent opi. contrariam facile est respondere cōfirmationibus que nō ligant successores in dignitate ꝛ prescriptiōe que contra supremum imperiū ꝛ obedientiā cessat. vt. l. cōpetit. C. prescrip. xxx. ann. vbi de illa. q. per Ly. ꝛ alios moderniores legistas in premio ffor. vbi etiam per Barto. ꝛ Buli. ꝛ de cu. Ja. bu. ꝛ alios.
1 ¶ Decimonono no. formam confirmationis antique donationis constantini. nam non solum cōfirmauit sed etiam de nouo donauit. sola igitur confirmatio non preberet nouū tivnde si prima donatio esset inualida talis confirmatio nō firmaret ipsam qō vtrū sit verum vide no. in. c. j. ꝛ. ij. s̄. de cōfirvti. vel inuti. ꝛ de hoc vtrū. s. qui confirmat det. vide in. l. legitima. ff. de pac. per doct. facit qō no. s̄. de fi. instru. c. inter dilectos ante fin. ¶ Vigesimo not. qō imperator in terris eccle-
17 non potest iurisditionem aliquā exercere per se vel aliū. vtrū
18 ergo sui comites palatini poterunt legitimare spurios quo ad succes. parentum. vel quo ad promotionem ad dignitates
19 ecclesiasticas. videtur ꝙ non sicut nec legitimatio pape extenditur ad temporalia. vt. c. per venerabilem. qui fi. sint le. similis est. q. in tabellionibus creatis imperiali autoritate an interris ecclesie ꝛ super rebus spiritualibus possint cōficere instrumenta ꝛ pendent dubia predictarum questionum qꝛ ista sunt iurisditionis voluntarie que videtur vbiqꝫ posse exerceri. vt. l. ij. ff. de offi. procon. ꝛ le. ꝛ vide ad hoc qō no. Bar. in re pe. l. cunctos populos. C. de sum. trini. in. vij. q. ¶ Vigesimo primo no. qō terras donatas ecclesie per imperatorem debet imperator defendere non ex eo ꝙ donator de euictione tenea
20 tur: sed quia est generalis ecclesie aduocatus. nam non est alius contractus ex cuius natura teneatur qui rem tradidit ipsam de facto defendere sed bene quandoqꝫ de iure qō dicit no. Bar. in. l. stipulatio ista. de verb. obli. De predicto tamen articulo vtrum qui donat teneatur rem donatam defendere vel de euictione si euincatur. dic vt plene no. Lyn. in. l. ij. C. de euic. hic non sunt talia dicenda.

¶ De exceptionibus. Rubrica.

1 ☞ Exceptionum plures sunt species.
2 Reus nō cogitur repellere excōicatum ab agendo: nec iudex eum repellet si rei interfit ipsum repelli..
3 Exceptio excōmunicationis in vim dilatorie potest opponi in qualibet parte litis.
4 Exceptio excōicationis in vim dilatorie potest proponi post terminū peremptoriū assignatum dilatorijs proponendis.
5 Renunciari an possit productioni testium.
6 Exceptio excommunicationis quādo opponitur in vim dilatorie ob personam actoris excommunicati potest peti absolutio ad cautelam.

Excōmunicationis.

Premitte ad euidentiam per modum distinctionis. qō
1 plures sunt species exceptionū. nā q̄daꝫ sunt dilatorie: vt exceptio solutiōis: quedā fori vt exceptio incōpetentis iudicis. q̄dā peremptorie ꝛ istorū aliqne cōcernūt causam principalē dūtaxat. quedā vero sunt apte cōcernere causam principalē ꝛ iurisditionem vt si contra rescriptū obijcit de obreptione. ꝛ de istarū numero videtur esse ista exceptio excōmunicationis. nam quādoqꝫ opponit in vim dilatorie. quādoqꝫ in vim peremptorie cōtra electum vel prouisum. quādoqꝫ post sententiā ad executionē impediēdā. vt. in. c. pia. eo. ti. lib. vj. quādoqꝫ opponit vt vna de illis exceptionibus que iudiciū nullū reddit. vt in casu. c. j. s̄. de rescrip. eo. li. ꝛ. c. ad probādū. de re iudi. ꝛ sic nō sequit naturam aliarū exceptionū que habent suos terminos limitatos. vt vsqꝫ ad certū terminū opponantur. Ista vero quandoqꝫ habet terminū quādoqꝫ non. fm contingentiā casuum prout supra patet: quedā vero exceptiones sunt anormale siue dubie. de quibus in. l. ij. ff. de excep. vbi de excep. ne quis cōueniatur nisi quatenus facere potest. ꝛ de excep. nō numerate pecu. ꝛ nō numerate dotis. ꝛ de excep. ordinis vt prius conueniat reus quam fideiussor ꝛ prius debitor quam possessor rei obligate. de singulis supradictis aliqua dixit in. c. pastoralis. s̄. eo. ꝛ vide per Host. in summa. eo. tit. §. ij. ꝛ in Spe. eo. ti. §. ij. ꝛ. iij. q. vj. §. exceptio. ꝛ s̄. de excep. c. exceptionem. ꝛ. C. de iuris ꝛ facti ignorantia. l. j. vbi plene de exceptionibus que opponi possunt post sentētiā. de quibus etiā in spec. eo. tit. §. iij. ver. hoc tm̄. ¶ Ho. primo ꝙ dicit tex. pōt ꝛc. quasi reus nolēs
2 excōicatū repellere ab agendo non cogit iudex tamen potest

a ¶ Tangit glos. Adde panor. in. clxxxij. i. j. vol. in. ij. colū. Fel. in proe. decre. i pe. col. panor. in. c. intellecto. extra de iureiur. alexā. in l. omnibus. ff. ad treb. alex. in cōsi. lxvij. in col. fi. in j. vo. ꝛ in cōsi. xxiiij. i pe. col. in. v. vo. Feli. in. c. solite. circa. fi. de ma. ꝛ obe. i. c. j. in. iij. col. de proba.

ipsum repellere ex officio.vt.c.j.in fi.s.eo.lib.vj.quod intelligo verū nisi interſit rei ipsum nō repelli.puta q̄ instat vt diffinitiue obseruat iuxta formā autē.qui semel.C.quomodo et q̄n iud.vel vult excōicatū cogere ad agendum.iuxta not.in.l.diffamari.C.de inge.manu.ꝛ.l.j.C.vt nemo inui.ꝛ hoc dixi post Jnno.in.d.c.exceptionem. ¶Secundo no.q̄ ter.loquitur quando opponitur ista exceptio excōicationis in vim dilatorie:q̄n vero opponit invim peremptorie cōtra personam q̄ ex eius facto dicitur aliquid irritū vel perpetuo irritandū vt si dicat electio vel prouisio facta per talem vel tali.de cōsuecum dilectus.de elec.cum inter.R.de cleri.exc.mini.postulastis.ꝛ taliter opponenti obstat lapsus termini nisi redderet iudicium retro nullum.vt si opponit cōtra iudicē vel procuratorem.vt in glo.ij.ex qua no.q̄ sicut lapsus termini ad proponendum exceptionem non obst.exceptioni excōicationis. vt hic.ita nō obst.quominus post lapsum talis termini possint opponi exceptiones que reddunt iudicium retro nullum tales enim non includuntur in termino sicut nec exceptio excōicationis:quod intellige verū scōm Lapum nisi de talibus exceptionibus nullitatis fieret expressa mentio in assignatione termini:q̄ tunc opponi non poterunt post sententiā nisi fuerit appellatū.ad hoc de proba.licet.ꝛ de fide instru.accepimus.ꝛ de appel.licet.lib.vj.scōm Lapum ꝛ Joā.de lig.Aduerte q̄ ista iura loquunt q̄n exceptio que reddit iudiciū retro nullum fuit deducta in iudicium quo casu non mirum si terminus vel pronunciatio ꝛ discussio super ipsa habita claudit sibi viam ad iterum opponendum:sed vbi non est deducta in iudicium q̄ iudex possit prefigere terminū opponendi excep.iudicis incompetentis vel falsi procura.vel falsitatez ꝛ corruptionem testium productorum contra ipsum vel cōtra instrumenta non credo verum:nam tales excep.non claudun tur termino.vt exceptio contra iudicem.vt.c.super eo.de crimine fal.que habet terminum satis longum.vt.xx.ann.vt.c. cum venerabilis.de excep.si ergo nō sunt deducte in iudiciū non sunt in iudicis potestate nec terminum iuris adeo longuz potest iudex sine causa ad breuē terminū coarctare.iuxta no.in.c.indultū.de reg.iur.lib.vj.per By.ꝛ.l.ij.ff.de re iudi.

3 per Bar. ¶Tertio not.q̄ exceptio excōmunicatoris in vim dilatorie potest opponi in qualibet parte litis.ꝛ intellige scilicet lit.principalis cause;nam in causa ap.dicta exceptio nō ob.etiam actor originario appellanti.vt.c.significauerūt.s. eo.Aduerte tamen post Pau.q̄ si actor appellat ab interlocutoria vel grauamine super illo articulo bene auditur propter iniquitatem interlocutorie vel grauaminis contra iudicem pretensam:sed finito dicto articulo licet cōstet ipsum fuisse grauatum ꝛ per consequens deuolutam causam principalem totā ad iudi.app.per.c.vt debitus.s.de app.cōtra ipsuz appellatum prosequi volentē causam principalem bene obstabit talis exceptio.nam scōm eum super instantia illius interlocutorie se defendit in illa ꝛ in instantia cause principalis impugnat ꝛ iudex app.tunc facit q̄ deberet facere principalis cum eadē sit ratio ꝛ cognitio vtriusq̄ in cognoscendo ꝑm eū qui subdit quid iuris si actor appellet a diffinitiua in q̄ a possunt noue probationes ꝛ iura produci.vt.s.de testi.fraternitatis.ꝛ de tem.app.l.per banc.vtrum obstabit sibi exceptio excommunicationis:nam hic est mixtura iniquitatis iudi.qui dicitur tulisse iniustam sententiam ꝛ impugnationis propter concessionem productorum nouorum iurium vt prediri videtur dicere in hoc Pau.q̄ hoc sibi non licet pro eo q̄ talia producendo impugnat.ꝛ sic defensio traheretur ad impugnationem contra.c.cum inter.in fi.s.eo.Aduerte Joan. and.in.c.significauerunt.s.eo.in nouel.tangit istam questionem post glo.que ibi dicit q̄ si actor excommunicatus appellat a diffinitiua ꝛ liqueat iudici an sententia sit ferenda pro eo debebit eam proferre.Hostien.ibi dicit q̄ debebit eam differe donec absoluatur.de offi.deleg.prudentiam.§.sexta.Joan. and.videtur ibi sentire cum glo.nam absurdum est dicere q̄ actor excōmunicatus super app.a diffinitiua debeat audiri. vt ibi.ꝛ sibi iusta sīa denegari.cōtra.c.cum inter priorem.s. de excep.ꝛ contra regulam de qua re iudex cognoscit ꝛc.s.de causa pos.ꝛ proprie,cum super.ꝛ.l.de qua re.de iudi.bene credo vt dixi in.d.c.significauerunt.q̄ si reus appellauit ꝛ non prosequatur q̄ actor excōmunicat⁹ si vellet prosequi vt sentētia cōfirmetur poterit repelli ista exceptio excōmunicationis licet alibi diximus in reo excommunicato instante q̄ in causa quam actor prosequi neglexit iuxta formā autē.qui semel.prealleg.credo enim q̄ sibi dicta exceptio non obstabit.vt dixi

4 in.c.pia.s.eo.lib.vj. ¶Quarto no.q̄ post terminum peremptorium assignatum dilatorijs proponendis pōt etiā in vim dilatorie proponi exceptio excōmunicationis.ꝛ cū sit specia-

¶Et ideo.adō Alex.i q̄.clviij. col.iij.circa fi.in ij.vol.ꝛ an p statutum possit tolli pbatio testiuz vide Alex.in cōsil.lxviij.i.j.col.i iij.vol. Alex.cōsi.cv.in prici.in iiij.vo. Feli.in.c. si diligenti.i.iij. col.ver.primum correlariū.de foro.cōpe.l.c.n.in iij.col.de proba.ꝛ ibi in pe.colū. ponit quid ō p ꝛto.

le in ista per rationes de quibus in.c.pia.in alijs est dicēdum secus.vt.c.pastoralis.s.eo.ꝛ si in alijs iudex illum terminum non prefigeret possent dicte exceptiones dilatorie quādocūq̄ opponi ante lit.cōtest.que est meta ꝛ terminus iuris ad ipsarum propositionem.vt.l.fi.C.eo.sed q̄ successiue succumbēs in prima secunda ꝛ tertia posset sic semper negocium retarda re emanauit illud.c.pastoralis.q̄ vtrum vendicet sibi locuz in peremptorijs.glos.antep.remittit ad ibi not.vbi tenet q̄ non.Jnno.ꝛ Hostien.Ber.contra By.in regula indultum. dicit q̄ cum causa iudex potest:alias non.ff.de re iudi.l.iij. §.si qs.d.Jo.de lig.dicit q̄ aut reus cōuenit ex cōtractu non secū inito:sed cum eius autore.ꝛ tunc nō potest sibi talis terminus peremptorius statui.nam cū habeat iustā ignorantie cām nō debet sic arctari.vt in.l.qui in alterius.de reg.iur.ꝛ in illo casu sit vera opi.Ber.aut cōuenit ex cōtractu proprio:et tunc possit ꝛ vera sit opi.Jnno.ꝛ Host.cum illo casu non habeat iustam ignorantie cām in proprio facto.vt.s.de rescrip. c.ab excōmunicato.Item ista locū habent in termino prefixo ad peremptorias vel dilatorias proponēdas:sed in termino prefixo post ipsarū propositiones ad eas probandas vel etiā actori ad probandum suam intentionem:vtrum post talem terminum possit probationem inducere.vide gloss.no.in clesepe.ver.eo saluo.j.de verbo.sig.aduerte etiā q̄ illa vendicāt sibi locum ad proponendum vel probandum intentionē vel exceptionē quid in renunciatione si partes renunciauerunt hincinde iuribus producendis ꝛ probandis.glo.in auten.iubemus.C.de iud.dicit q̄ productioni testiū ꝛ instrumentoz

5 non possit renunciari.sed Jac.de are.dicit cōtrariū q̄ potest renunciari testibus ꝛ instrumentis ꝛ allegationibus in causa tam facti quā iuris:q̄ fauori suo quilibet renūciare pōt:vt.l. si quis in cōscribēdo.C.de pac.Jtē remittētibus iura sua ꝛc. vt.l.queritur.§.si venditor.de edil.edic.ꝛ est casus in.c.de testibus.s.de testi.do.meus do.Bal.in dicta auth.dicit hoc verum de renunciatione facta in iudicio que valet vt dixi.Sed facta extra iudiciū non teneret.vt in auth.vt fine probibi.madebi.ꝛ credi.§.q̄ vero.Et ideo dicit ipse q̄ illa pacta que in instrīs apponunt.s.q̄ cōtra tale instrumentū nō possit pbari nisi per aliud instrīm ꝛ nō per testes nō valent.q̄ sunt ꝛtra publicā vtilitatē ꝑm eū post Bart.qui etiā de hoc notat post By.in.l.fi.de pacto.stipu.ꝛ per Jo.an.in.c.si diligenti.de foro cōpe.in nouel.Predicta tamen renunciatio facta in iudicio valet:vt dixi in ciuilibus:sed in criminalibus nō potest reus renunciare suis defensionibus.vt not.in.l.pactum inter heredem.ff.de pac.ꝛ.l.non tantū.de ap.vtrū autē inter renūciare ꝛ cōcludere sit differētia.ꝛ vide q̄ no.in.c.fi.de resti.in integ. lib.vj.ꝛ.c.pastoralis.de causa pos.ꝛ propri.in nouel.post Jnno. ¶Quero post Lan.vicarius ecclesie annexe agit cōtra rectorem vt rector principalis ipsius ecclesie.opponit q̄ est vicarius ꝛ debet esse sua portione contentus.querit an de ista exceptione opposita cōtra personā cognoscere in vim dilatorie vel peremptorie.Joā.de lig.prolixius hoc refert.ego dico q̄ quotiescunq̄ in agente substātiatur iudiciū vel negociū. vt in casu nostro debet de excep.cōtra personā agentis opposita cognosci in vim peremptorie:alias in vim dilatorie q̄ ꝑ exempla declarauit post Joā.an.in.c.nihil.in fi.s.de elec.facit

6 q̄ no.do.meus post Bar.in.l.si queramus.ff.de testa. ¶Ultimo ꝓdictis adde q̄ quando exceptio excōicationis opponitur in vim dilatorie:idest ob litē differendā ob psonā actoris excōicati potest peti absolutio ad caute.s.eod.aplice.vbi de illa absolutione.ꝛ.c.venerabilibus.§.pe.ꝛ vlti.de sen.exc. lib.vj.Jtē aduerte licet hic dicatur p iudicē assignatū terminum peremptorium q̄ talis dilatio semp intelligitur esse peremptoria etiam si non exprimatur.vt no.in Spe.de dilatio.§.j. ver.exceptorie.

¶De sententia ꝛ re iudicata. Rubrica.

1 ☞ Sentētijs tribꝰ datis si refricetur questio nullitatis ꝑsumitur calumnia.
2 Sententie tres si fuerint late sup eodē prius mandande sunt execution: q̄ agere volens de ipsarum nullitate audiatur. Sententia petitur declarari nulla iudicis officio.ibidem.
3 Appellare tertio non licet in vna ꝛ eadem causa.
4 Exceptio nullitatis sententie nō impedit executionem quando excipiens habet tres sententias contra se.
5 Executio sententie an retardetur si contra diffinitiue sententie executionem opponatur exceptio pendentie appellatiōis interlocutorie.
6 Sententie diffinitiue plures possunt ferri sup eodem facto.
7 Sup sententie nullitate quis iudex adiri debeat.

Sentētia

8 Sententia petitur declarari nulla iudicis officio.
Et quid de contractibus: testamentis: ⁊ aliis dispositionibꝰ vtrum iudicis officium competat super ipsa nullitate.
9 Sententiã declarari nullam querit aliquis: ille pro quo lata est vult ipsam iustificare petens eam in melius reformari an index hoc possit.
10 De exceptione nullitatis sẽtẽtie ⁊ aliis que opponi possunt contra sententiam an possit cognoscere ille cui executio est cõmissa.

a VT calumniis. a† Nota ꝙ presumitur calũnia in illo qui refricat. q. nullitatis post tres sententias habitas cõtra se ⁊ hãc presumptionẽ vt dicit Paul. nõ excludit iuramẽtũ calumnie. vtrũ autẽ excludat cõdemnationẽ expensarũ dicit ꝙ nõ. nam talis condemnatio fit non solũ propter calũniam sed propter temeritatem vnde licet iuramentum calũnie excludat forte presumptionem calumnie non tamen presumptionẽ temeritatis ⁊ ita dicit tenere Jac. de ra. ⁊ pe. per. §. oportet in aut. de iudi. col. vj. ⁊ Bar. idem tenet in. l. j. ff. ad turpil. ⁊ dixi plene. in. c. finem litibus. de dolo ⁊ contu. in repe. ¶ Secundo no. ꝙ in omni causa ista prouisio vendicat sibi locum vt prius tres sententie late super eodem executioni mandentur quã volens agere de ipsorũ nullitate audiatur qd intellige verũ secundũ Pau. quãdo executio esset retractabilis vbi postea de nullitate agens obtineret. secus si executio esset irreuocabilis puta si deberet decapitari vel suspẽdi. post factam enim executionem nõ posset iam mortuo vita restitui argu. v. di. baptizari. intellige ergo istud capitulum quando potest executio retractari nullitate probata secundum eũ qd est no. per illud enim dictum credo limitari omnia iura que volunt quod executionem sententie non impediat exceptio nullitatis que requirit altiorem indaginem impediret enim illo casu quando scilicet reuocari nõ posset probata exceptione postea reseruata. ¶ Tertio no. ꝙ quandocunqꝫ agitur de
b nullitate b sententie principaliter ⁊ istum modum agendi ponit gloss. in. l. j. ff. que sententie sine appellatio. ⁊. l. j. §. j. de fer. sed quo iure siue qua actione agatur docto. non tangunt hic dic ergo quod agitur officio iudicis vt not. Inno. in. c. fin. de offi. iudi. ⁊. d. l. j. §. j. de fer. quis autẽ iudex sit adeundus sup nullitate an superior an ille qui tulit. plene hic per Paul. de quo. ĩ. dicam. ¶ Quarto collige ꝙ licet quis nõ possit in vna
3 eadẽqꝫ causa tertio prouocare. vt. c. sua. ẽ. de ap. tamen potest etiam post tres sententias de ipsarum nullitate agere vt hic patet. Sed dices cum in iudicio appellationis veniat etiam nullitas. vt. l. quedam mulier. ff. fa. ercis. ⁊. l. cornelia pia. de iure pa. videtur qd tanquã sub inclusis iudicio ap. sententia super eo lata pariat exceptionem rei iudicate super nullitate tã quã parte ipsius iudicii app. vt. l. si quis cum totum. ff. de exceptione rei indi. so. dic ꝙ nullitas in indi. ap. venit incidenter et ea que incidenter veniunt in vno iudicio si in eo plene nõ examinantur possunt deduci in alio principaliter. vt. l. pe. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ⁊ quod ibi not. ⁊ per hoc dico in casu huius. c. qd si ille qui appellauit primo ⁊ secundo fuit in illis iudiciis causam nullitatis ⁊ in iusticia prosecutus non posset post dictas tres sententias agere de ipsarum nullitate. cum de ipsa sit quesitum ⁊ disputatum in precedentibus iudiciis ap. vt. l. ii. C. si ex fal. instru. ⁊. l. fina. C. de fi. instru. secus si sententia a qua appellaui ⁊ nullam dixi fuisset confirmata per lapsum fatalium per. c. ex ratione de app. tunc enim licet sit deserta causa appellationis non videtur deserta causa nullitatis que non habet instantiam sic limitatam. vt. c. venerabilis. ẽ. de ind. Aduerte tamen quia pendente ap. iudi. officium conquiescit. vt. l. j. ff. nil no. ap. pẽ. sed ea deserta non obstante qd remaneat questio super nullitate poterit eam exequi si illa cognitio nullitatis exigit altiorẽ indaginem. vt infra dicam. ⁊ sentit ita Barto. in. l. si expressim. ff. de app. ⁊ plenius dominus meus Bald. in. l. tale pactum. §. qui prouoca-
4 uit. ff. de pact. in repe. ¶ Quinto not. casum in quo exceptio nullitatis non impedit executionem. cum scilicet ille qui exci-
c pit habet tres sententias contra se. a contrario ergo c sensu si esset lata vna sententia siue due ipsarum executionem impediret ⁊ retardaret exceptio nullitatis quod an sit verum dic post Barto. ꝙ quandoqꝫ ex parte eius qui opponit exceptionem nullitatis nihil est probandũ. vt qr dicit nõ fui citatus. vel non fuit procurator qui egit. quia illa apparere debent ex actis. exceptio talis nullitatis impediet executionẽ. vt. l. iiij. §. cõdemnatũ. ff. de re indi. ⁊ sic intelligit. l. si eũ nulla. eo. tit. ⁊ qd no. Inn. in. c. cũ in iure de offi. delega. quãdoqꝫ est aliqd probandũ in causa nullitatis. ⁊ tunc aut ista cognitio habet altiorẽ indaginem ⁊ nõ impedit executionem. vt. l. fin. in fi. C. de ordi. cogni. ⁊. l. ii. C. de fal. aut incontinenti potest probari a ⁊ tũc impedit executionem. vt. l. indicati. C. si ex fal. instru. ⁊. l. pretor. §. marcellus. ff. de iudi. ⁊ sic debet intelligi dictũ Spe. in ti. de sen. §. qui autẽ. ⁊ probat ratione. qr in executione adhiberi debet summaria cognitio. vt. l. a. diuo pio. §. si sup rebus. ff. de re indi. sed in summaria non admittitur exceptio q̃ requirat altiorẽ indaginem que non potest incontinenti probari. vt. l. ille a quo. §. si de testamento. ff. ad treb. ⁊ in hac materia accipe incontinenti illud tp̃s qd datur iudicatis. vt no. Bar. in. d. l. iiij. §. condẽnatũ. ¶ Sexto no. ꝙ ista constitutio precludit viam nullitatis ante factã executionem illi qui ha-
d buit tres sententias cõtra se. vtrũ ergo d tertio qui quãdoqꝫ ꝑ suo interesse auditur cõtra executionẽ sñie. vt in. c. veniens de te. ⁊. c. cũ super. ẽ. eo. noceant ille tres sententie ita ꝙ executionem ipsarum nõ possit impedire. vt dicitur in illis. c. ⁊. l. a diuo pio. §. si super rebus. ff. eo. dominus Jo. de lig. tenet ꝙ impedit. qr illa constitutio exorbitat a dispositiõe iuris cois ꝑm ꝙ exceptio nullitatis impedit executionẽ sententie. ergo non debet extendi ad hunc tertium. vt. c. que a iure. de reg. iur. lib. vj. preterea ratio huius. c. in prin. locum habet in illo qui cõtra se habuit tres sententias cõtra quas aliquã nullitatem allegando presumitur calumniari. vt in tex. que ratio cessat in tertio. ergo ⁊ iuris prouisio. vt. l. adigere. §. quãuis. ff. de iure pa. ⁊ hoc ipse tenet post zen. licet aliter dixerit Lau. pro quo facit. c. ii. §. fi. ẽ. vt lit. pen. lib. vj. vbi tertius admittitur in eo statu in quo causam reperit. sed iste reperit cãm in eo statu in quo principali est via preclusa aliquid opponendi ante factã executionem. ergo ⁊ sibi. ad hoc quod no. Innocen. in. d. c. cũ
5 super cognita. ¶ Septimo no. quod si contra executionẽ sententie diffinitiue opponitur exceptio pen. ap. interlocutorie vel grauaminis precedentis non retardatur executio in casu huius. c. alias pendentia ap. ab interlocutoria precedẽtis videtur impedire executionem diffinitiue sententie subsequentis. quod non credo nisi post inhibitionem vt. c. non solum. de ap. lib. vj. diligenter tamen no. post lapum quod licet ista cle. excludat allegationem nullitatis sẽtẽtie ante factam executionem non per hoc debet intelligi ex causa nullitatis que procedit ex defectu iurisdi. iuxta no. in cle. j. ẽ. de seque. pos. in glo. fi. licet contrarium hic sentiat Jo. an. in glo. alle. appellas se. ver. dico ꝙ etiam. ⁊ dominus Joã. de san. dicit hic forte verius propter presumptionem surgentem ex triplici concordi pronunciationum. sed in prealle. c. j. erat vnica sententia. resident ergo in hoc. qd propositio nullitatis ex defectu iurisdi. perueniẽtis ante factam executionem in casu huius. c. allegari non possit. Sed certe cum tunc non mereatur habere no-
6 men sententie fundamento sublato non tutum arbitror recedere a doctrina illiꝰ glo. singularis. vt ibi dixi. ¶ Octauo no. ꝙ plures sententie diffinitiue possunt fieri super eodem facto ⁊ maior est ipsarum efficacia quã vnius tantũ ⁊ hoc est verũ non solum cum sunt cõformes sed etiã si sunt cõtrarie. vt vltime standũ sit cũ. ll. in diuersis instantiis proferuntur. vt. l. j.
7 C. quãdo prouo. nõ est ne. dic vt ibi per Bartol. ¶ Uenio ad questiones. Et prio quero quis iudex sit adeũdus super nullitate sententie vtrũ ille qui eam tulit. an eius superior. Pau. in hoc distinguit. nam aut loquimur de nullitate interlocutorie ⁊ admittitur idem iudex cum per eam nõ expirauerit iurisdi. vt. c. cũ cessante. ẽ. de ap. aut loquimur de nullitate diffinitiue. ⁊ tunc aut est lata ab arbitro aut delegato. aut ordinario. primo casu dic vt in spe. de arbi. §. fi. ver. licet autẽ secũdo casu aut pronunciat super instantia ⁊ ipse idem poterit iterũ pronunciare. ẽ. de iud. examinata. ⁊ eo. titu. c. pe. aut pronunciat super principali. ⁊ tunc ipse delegatus functus est officio suo. ⁊ superior reformabit. de quo in spe. de sen. §. qualr. ver. hoc quoqꝫ. hoc verum nisi ad talem sententie nullitatem fuisset delegatus ductus probabili errore facti. vt not. Inno. de re iudi. c. j. vel probabili errore iur. secundũ Host. tertio casu cũ loquimur in ordinario ipse idem corrigit per viã querele. vt l. iiij. C. de accu. sed nũquid coram iudice ap. possit agi de nullitate. dicit qd nõ si diceretur sententia nulla propter defectũ iuris priuati. secus si ꝑpter defectũ iuris publici vel iurisdi. qr tunc per ap. nõ efficit aliqua sicut in casu precedenti. vt. l. si expressim. de ap. coniuncta. l. iij. §. falsus. ff. rem ra. ha. ⁊ ita dicit Pau. in effectu qui demum remittit ad no. de hoc per Inno. in. c. dilecto. de ap. ⁊ in spe. de sen. §. iusta. ad fi. ver. sꝫ nunquid talis libellus dominus Bar. in. d. l. si expressim. in pen. col. refert multorũ opi. nam quidã dicunt ꝙ corã eodem indice. quidam ꝙ corã superiore. quidam ꝙ corã altero ꝑut ma-
e gis voluerit. ipse dicit e ꝙ aut ego volo petere principaliter ꝙ iterum pronuncietur. et sic questio nullitatis venit inciden-

a ¶ Ut calũniis adde ad istã cle. q̃ ponit cur. i ad di. ꝑd practicã pap. i forma execu. sen. dif. i. j. gl. i. ii. addi. an aũt hec cle. hẽat locũ qñ opponit nullitas insti ex iurisditiõe. vid alexã. i cõsil. lxxvii. i iiii. col. i. ii. vo. et ibi i pe. co. ponit an ꝑ cle. hẽat locũ qñ. ii. ⁊. iii. sũt reformatorie et nõ cõfirmatorie ⁊ i ea. col. ponit al's limitatiões. ⁊ vnã aliã limi. vide ꝑ alex. i cõsi. clxxxvj. i pe. co. in. ii. vo. ⁊ consi. lxxvii. col. ix. i fi. in. iii. vo. ⁊ cõsi. cvii. circa fi. e. vo. ⁊ ad intelligẽtiã huiꝰ cle. addõ fel. i. c. ea q̃. i. lj. col. v. o b. ii. de re iu.

b ¶ De nullitate. sñia qño ⁊ oñ possit dici nulla vid ab. i. q. lxxii.

c ¶ A ɔtrario ergo. Addõ alex. in cõsi. lxxvii. in pe. co. i. ii. vo. ⁊ cõsi. lx. col. ii. circa fi. i. iii. vo. ⁊ cõsi. lxxxiii. co. ii. vo. v. ⁊ ɔs. cix. co. i. e. vo.

d ¶ Utrũ ergo tertio. Adde oino q̃ tradit alex. in ɔsi. lxxxiii. in fi. col. ⁊ ɔsi. l. se. i. iii. co. i. iii. vo. ⁊ i ɔs. clxxxv. circa fi. i v. vo. ale. i. l. a diuo pio. §. si sup rebꝰ i. viij. co. ff. de re iu. ias. i. l. si nouis. §. aũ oia ff. de pac. ⁊ alex. oĩ. in pulcro. si. i ɔs. cxxiij. i pe. co. i. iiij. vo. ⁊ plura pulcra siliã põit fel. i. c. sup eo i. j. co. de of. dele. i. c. veniẽs. i. ii. co. de test. i. c. exceptionẽ. i. vii. col. ⁊. se. ð excep. fel. i. c. cũ sup. i. vj. col. ð re iu. i. c. q̃lr ⁊ qñ. i vii. co. ð acc. ias. i. l. q̃dã. §. nihil. i iii. no. ff. de edẽ.

e ¶ Ipse dicit. adde fel. i. c. in lr̃is i pe. co. ð of. dele. vsqꝫ ad. fi. c. in. c. ea q̃. i. j. co. de re iu. ⁊ i. c. ꝑ tuas i co. fi. ð sen. excõ.

ter. ꝛ tũc ipse idẽ iudex debet adiri. vt. l. iiij. de accu. ꝛ. l. j. C. de
sen. sed si simpliciter dico nullã ꝛ hoc possum petere corã prio
iudice vel corã superiore. vt. l. ablentẽ. C. de accu. Aduerte ta-
men q2 si peto iterũ pronunciari ꝑpter nullitatẽ prime sentẽ-
tie. an oportebit iudiciũ a capite icohare. dic ꝙ qñqꝫ nullitas
apparet manifesta nullo extrinsecus probato q2 lata die dñi
co q2 cõdẽnatus dñs qui nunquã fuit in iudicio q2 nõ expres
sa quãtitate. sic de singulis. ꝛ tunc iudex poterit de nouo iudi
care sine alia cognitiõe. qñqꝫ nullitas snĩe nõ apparet ex ipsa
nisi probet extrinsec⁹ puta q2 dicit lata cõtra minorẽ mortuũ
vel infirmũ. tunc debet precedere cognitio de nullitate anteꝙ̃
sententiet iterũ q2 sup eo ꝙ iudici nõ liqueat nõ est ferẽda sen
tẽtia. ꝛ hoc no. Bar. in. l. si vt ꝑponis. C. quõ ꝛ qñ iud. vbi cir
ca hoc tangit vtrũ sicut debet precedere cognitio de nullitate
vt dixi ita sup eo debet precedere snĩa. dicit qð sic. si peto prĩci
palr ꝑnũciari nulla secus si incidẽter. puta peto iterũ ꝑnun-
ciari nõ obstante snĩa: q2 fuit nulla nõ enim ꝑnunciabit illo
casu sup tali incidenti. vt. l. j. de or. cog. ꝛ ita ẽt ipse not. in. l. cũ
querebat. ff. eo. vbi querit vtrũ si snĩa est nulla ita etiã acta vt
sic oĩa a capite incohentur. dicit qð sic si nullitas respicit vni-
formiter acta ꝛ snĩam. sec⁹ si snĩam tm̃. vel snĩam ꝛ partẽ acto-
rum. vt ibi per exẽpla declarat. ꝛ no. ista q2 pridie habui de fa
cto in quadã cã in qua fuit lata snĩa nõ citata parte. ꝛ cũ pete
rem iterũ pronũciari altera pars tanꝙ̃ esset noua qð petebat
libellũ de nouo satisd. in cã recõuentionis a prin. cõsueta pre
stari ꝛ alia. pꝫ autẽ ex predictis qð sine cause cognitione post
quã error p acta est visibilis dꝫ iterũ ꝑnũciari. vide tñ qð no.
in Spec. de sen. §. iusta. ver. sed si cã. vbi q̃rit an in cã nullita-
tis debeat de nouo lis cõtestari ꝛ ꝑnũciari ex eisdẽ actis. La-
pus hic dicit ꝙ cũ qs petit snĩam ex aliqua cã nullã ꝑnũciari
dꝫ offerri libellus lis cõtestari ꝛ cetera fieri. ꝛ sic seruat curia.
spe. in ti. de li. cõte. §. nunc dicẽdũ. ad fi. ver. qd si snĩa. dicit qð
qñ opponit in modũ actiõis. tũc si idẽ dicit de lit. cõtest. ꝙ fie
ri debeat vel nõ fieri in cã nullitatis snĩe. vt de li. cõtest. §. qm̃
autẽ. ver. qd de cã nullitatis snĩe. pꝫ ergo ex p̃dictis qð potest
8 agi principalr de nullitate. ¶ Scdo q̃ro dixi. s. in. ij. not. qð
iudicis officio petit declarari snĩa nulla vtrũ idẽ sit in cõtra-
ctib⁹ testamẽtis ꝛ aliis dispositionib⁹ vt iudicis officiũ ꝑpe-
tat sup ipsarũ nullitate. dicit Bart. qð qñqꝫ cõtract⁹ est null⁹
ex partiũ cõuentiõe siue irritat ipso iure. ꝛ tũc poterit ꝑnun-
ciari nullus ꝛ cassari quatenus de facto ꝑcessit actiõe ex eo cõ
tractu. vt. l. ex empto. §. is qui vina. ff. de act. emp. qñqꝫ cõtra-
ctus est null⁹ ex alia cã quã ex partiũ cõuentiõe ꝛ tũc si quidẽ
dolo partis fuit nullus ꝛ petit cassari actiõe de dolo. vt. l. ele
gãter in pri. ff. de dolo. si vero fuit nullus nõ dolo partiũ ſꝫ ex
alio defectu tũc petit cassari iudicis officio. vt. l. ꝛ si is. C. d. ꝑ.
dñs mi. ꝛ ita intelligit prima opi. posita. in. l. si dolo. C. de re-
scin. vẽ. si vero nõ est cõtract⁹ sed testm̃. vel snĩa q̃ sunt nulla. ꝛ
tũc petit declarari nullũ siue nulla quatenus de facto ꝑcessit
per iudicis officiũ. vt. l. j. §. j. cũ glo. ff. de fer. ꝛ in. d. c. fi. de offi-
cio iudicis per Jnn. ꝛ ꝑbat in. l. certa. C. qñ ꝑuo. nõ est neces-
se. ꝛ ita intelligit. l. j. §. j. ff. que sentẽ. sine appella. rescin. cũ sua
glo. ꝛ. l. chirographis. §. prio. de admi. tuto. ꝛ hoc no. Bar. in
a l. que sub conditione. §. fi. ff. de condi. insti. ¶ Tertio quero*
corã superiore petitur sententiã declarari nullã: ille pro quo
9 lata est vult ipsam iustificare petẽs ipsam in melius reforma
ri. vtrum iudex hoc possit. dicit Barto. ꝙ sicut appellatio de
uoluit totam causam ad superiorem vt possit sententiam re-
formare etiam ex noua causa. vt. l. j. in princi. ff. de app. ꝛ. l. fi-
na. ff. quod cum eo. ꝛ. C. de tempo. appel. l. per hanc. ꝛ de testi.
c. fraternitatis. ita etiam causa nullitatis deuoluit totam cau
sam ad superiorem vt possit primã causam reformare quod
videtur sentire Jnnocen. in. c. cum contingat. de offi. deleg. ꝙ
dicit Bart. esse multum not. in. d. l. si expressim. vbi ad fi. que
rit vtrum sicut condemnatus potest dicere sententiam nullã
principaliter agendo. ita actor possit petere principaliter agẽ
do sententiam confirmari. tenet quod sic per titulum de con-
fir. vti. vel inuti. qui statim sequitur post titulum de appell.
vt per hoc detur intelligi quod sicut victus appellat ita actor
possit petere sententiam confirmari: quod dicit verum etiaꝫ
de iure ciuili. quandoqꝫ enim victus appellauit ꝛ non fuit
prosecutus: ꝛ tunc victor potest ingredi iudicium super illa
appellatione ꝛ petere confirmari sententiam pro se latam. vt
l. fi. C. quando prouo. non est neces. ꝛ in aut. de his qui ingre.
ad app. §. volumus. aut victus non appellauit: ꝛ tunc idem:
scilicet qð possit adiri superior ꝛ petere snĩam cõfirmari ꝛ vi-
cto perpetuum silentium imponi. vt. C. vt lite penden. l. fina.
quid antẽ debeat iste victor probare in causa illa. ꝛ quos effe-
ctus producat de nouo ista confirmatio sentẽtie que de se erat
valida. vide plene in. c. j. de cõfirma. vti. vel inu. in nouel. post

a ¶ Tertio quero. adde ad hãc q. Alex. in consilio. liij. in. j. col. ĩ in. literis. in pe. v. vol. Feli. in. c. col. et fi. de offic. delegati.

b ¶ Quero ergo inter. Adde alexan. in consilio lxxi. in fi. in quinto vol. ꝛ Feli. in c. pastoralis. §. quia vero. in. ij. col. de offi. dele. ꝛ Fel. plene in. c. dudũ. in. v. col. cum tribus seq. de presumpti. ꝛ Fel. latissime in c. decetero. ĩ. iiij. primis co. extra de re iudicata.

Jnno. Et hec dicta sint vera quãdo nullitas deducitur in iu-
dicio principaliter de per se vel per modum excep. sed si dedu
catur simul cum appellatione: tũc vtrum super vtraqꝫ admit-
tatur de iure libellus app. alternatiuus: puta dico sententiaꝫ
pronunciari nullam: ꝛ si qua est appello. Bartol. subdiuidit
istam. q. in tres. primo circa ipsam app. que interponitur co-
ram iudice a quo. secundo circa libellum qui datur iudici ad
quem. tertio circa prosecutionem ipsius libelli ꝛ appellatio-
nis. Circa primum tenet quod nedum cõsuetudine: sed de iu-
re possum dicere dico sententiam nullam ꝛ si qua est appello
quod probat appellatio non est actus iudicialis proprie: q2
in ea nullus actus iudicis intercedit. ꝛ ideo potest fieri die fe
riato. vt. l. j. C. de fer. ꝛ pendet ex arbitrio appellare volentis
vel non: sed in his que ex libera voluntate dependent nõ pro
hibemur duas causas conditionaliter vel alternatiue propo
nere ad eundem effectum. vt promitto tibi decem siue nauis
ex asia venerit siue non venerit. vt. l. iulianus. de condic. inde-
bi. ꝛ. l. huiusmodi. quando dies legati cedat. eodem modo di
cte cause proponi possunt ad diuersos effectus promitto de-
cem si nauis ex asia venerit. ꝛ si non venerit promitto equuꝫ.
ita in predicta questione quantum ad effectum deuoluendi
causam ad superiorem possum istas causas cumulare. qua
si dicat ad superiorem prouoco siue causa sit nulla: siue ali-
qua. nam ista conditio est de presenti que non suspendit dis-
positionem. vt. l. cum ad presens. ff. si certum petatur. Jtem si
dicas actum appellandi esse iudiciarium etiam idem probat
siue appellauerit reus: ꝛ sic contrariis defensionibus vti po-
test. siue actor qui in hoc iudicio reputatur se defendere. vt. c.
significauerunt. de exceptionibus. Jtem sicut conditionali-
ter reus potest vti contrariis defensionibus ita actor contra-
riis replicationibus. nam exceptiones ꝛ replicationes sunt
idem. de excep. l. ij. sed impugnatio sententie quo ad actorem
venit per modum replicationis: ergo sibi debet licere. Et ex
his infert in secundo quesito quod procedat alternatiuus li-
bellus coram iudice ad quem. puta peto sententiam nullam
pronũciari: ꝛ si appareret aliqua peto ipsam pronunciari in-
iustam. Circa tertium: scilicet super modo procedendi in cau
sa nullitatis ꝛ iniusticie. ꝛ etiam circa modum pronunciãdi.
vide Bar. in. d. l. si expressim.
10 ¶ † Quarto quero post Lapum dictum est. s. in quinto nota
bili quod quandoqꝫ exceptio nullitatis impedit executioneꝫ
b sententie: ꝛ quãdoqꝫ non. quero ergo ᵇ vtrum de ista exceptio
ne ꝛ aliis que opponi possunt contra sententiam. de quibus
in. l. prima. C. de iuris ꝛ facti ignoran. possit cognoscere ille
cui executio est commissa. Lapus distinguit: quia aut ille cui
committitur est minor: aut est par vel maior si minor: aut est
merus: aut mixtus: si merus nõ tenetur tales exceptiones ad
mittere nisi esset notoria. puta si constaret legitime appellatũ
a sententia vel ante fuisse delatum appellationi. vt. c. cum ap-
pellationibus. ꝛ. c. nõ solum. de appellationibus libro sexto.
ꝛ. c. dilectis. in fi. de appellationibus. ꝛ quod ibi notatur. et
de officio delega. ex literis. super penultima glossa. in nouel-
la. si vero est mixtus ideꝫ dicas in eo quod in ipso iudice qui
sententiam tulit. vt in dicto quinto notabili. si autem ille cui
committitur est par vel maior. ꝛ idem quod in predictis. vt
potest colligi ex nota. per Joan. andre. post Jnnocen. ꝛ Ho-
stien. in capitulo decetero. de re iudicata. ꝛ capitulo quod ad
consultationem. ꝛ. c. pastoralis. de officio delegati. ꝛ. c. cum in
iure. ꝛ de tempo. ordi. ad aures. quod tamen dictum est de
equali nõ habet locum cum iudici seculari committitur exe-
cutio sententie iudicis ecclesiastici: quia non habet examina-
re processum iudicis ecclesiastici sicut nec ecclesiasticus minor
habet examinare processum maioris. de officio ordi. c. j. in no
uel. ꝛ Archi. xxiij. q. v. administratores. dicit tamen Lapus
qð licet iudex secularis non habeat examinare processum iu-
dicis ecclesiastici. si tamen constat sibi quod iniuste processit.
puta post appellationẽ non obediet ei. vt. d. c. j. in nouel. Gu-
liel. autem in Spec. de execu. senten. §. nunc dicendum ver. sed
pone. dicit quod iudex par vel minor a quo petitur executio
non cognoscit an sit bene vel male sententiatum. sed solum an
sit sententiatũ. ꝛ Jnno. in. c. j. de confir. vtili vel inuti. dicit ꝙ
petens executionẽ snĩe nihil habet probare. Jsta sunt que di-
cit Lap. circa istam questionem. ex quibus paruꝫ remanet in-
tellectus clarus. vt ergo clarius materiam habeas post Bar-
to. distingue quandoqꝫ mandatur executio nulla precedente
cause cognitiõe: vt q2 scribit imperator conquestus est nobis
talis qð est tali possessione indebite spoliatus: ideo tibi com
mittim⁹ vt facias eã restitui. ꝛ isto casu talis executio habet
omnẽ cognitionẽ ꝑpter clausulam subintellectã si preces ve-
ritate nitant. vt. l. ꝛ si non cognitio. C. si cõtra ius vel vtilita.

publi. ꝛ

pub. ꝛ l. meminerint. C. vnde vi. quã doꝫ est plene cognitum de causa per iudicem ꝛ l. committit executionem in defectum iurisd. iudicis. vt. l. a diuo pio. in prin. eo. titu. ꝛ talis sine dubio habet omnem cognitionem que requiritur vt ibi. quandoꝫ lex cõmittit executionem in auxiliũ iurisditionis post latam sententiam vt quando vnus iudex committit alteri vt suam sententiam exequatur. vt est videre in omnibus membris lapi de quibus. s̃. Et hic est aduertendum qꝛ quedam est cognitio circa res in quibus debet fieri executio. ꝛ de istis potest cognoscere. vt. d. l. a diuo. ℌ. in venditione. ꝛ. ℌ. si super rebus. quedam est exceptio que opponitur sententie. ꝛ hic aduerte. quedam sunt exceptiones que respiciunt merita principalis cause. vt ille de quibus loquit. l. j. ꝛ ibi glos. C. de iur. ꝛ fac. igno. ꝛ de his non poterit cognoscere talis executor iudex sed debet remittere ad priorem iudicem. vt. l. pe. ff. de confes. quedam sunt exceptiones que solum tempus respiciunt nec infringunt sententiam vt ꝙ quis exigatur inquãtum facere potest ꝛ si. ꝛ de his cognoscit executor. vt. d. l. pe. ꝛ pronũciabit vt ibi patet quedã sunt exceptiões que directo veniũt contra sententiam ꝛ eam impugnant vt est exceptio nullitatis falsorum instrumẽtorum ꝛ si. ꝛ tũc Ber. in. c. pastoralis de offi. deleg. videtur dicere ꝙ talis executor potest de his cognoscere. ꝛ est hoc verũ quod de his cognoscit non vt pronunciet sententiam exequendam non esse ratione nullitatis sed si viderit dictas exceptiones fore veras supersedeat in executione ꝛ remittat ad iudicem primum. ꝛ hic est text. in. l. pretor in prin. ꝛ ℌ. marcellus. ff. de iudi. ꝛ probatur ratione. nam si talis iudex executor possit super bis pronũciare. sequeretur qõ minor iudex vel par possit infringere sententiam maioris vel paris contra. l. nam magistratus de arbi. ꝛ est tex. in. c. decetero. s̃. eod. titu. quod videtur tenere ibi Inno. quandoꝫ post sententiam ꝛ post habitam omnem cause cognitionẽ super executione committit iudex nudam executionem facti vt in commissione que fit nuncio ꝛ iste vocatur merus executor et nullam habet cognitionez. vt. l. si vt proponis. C. de execu. rei iudi. ꝛ ita distinguit Bar. in. d. l. a diuo pio in principio quã distin. no. vbi etiã videas econuersoꝝ trũ. s. si cõmissa sit cognitio videatur commissa executio dic vt ibi.

1 ☞ Defensio subditorum pertinet domino.
2 Iniuriam infert mortuo cum vxore sua concumbens ꝛ perdit legatum.
3 Conspirãtes in imperatorẽ incidũt in crimẽ lese maiestatis. Et nume. 7. Et priuabitur dignitatibus bonis ꝛ honoribus ibi. nu. 8.
4 Rebelles qui dicãtur.
5 Delictũ populi recidit in dominũ quãdo eis fauet ĩ delicto.
6 Et delictum illud fit notorium.
9 Pena capitalis triplex.
10 Solennitatibus siue substantialibus iudiciorum potest derogare imperator.
11 ℣ Detus iustus mortis excusat a comparitione etiam coram principe.
12 Ad mortem iniuste inferendam non tenetur quis se vltro offerre nec redire teneꝫ etiam si iurauerit.
13 Damnatus ad mortem an teneatur vltro se offerre.
14 Citatio facta ad locũ notorie non tutum non arctat citatum.
15 Citatio facta extra territorium citantis non arctat citatum.
16 Remissio habet locum in delictis: ꝛ vtrum iudex loci ad quẽ confugit delinquens possit cogi per iudicem delictum ad remittendum ipsum delinquentem.
17 Mandãs nõ debet puniri in loco delicti: sed in loco mãdati.
18 Crimen lese maiestatis non potest in principem committere subditus romane ecclesie.
19 Pena si adĩcitur a lege vel alia dispositione si nõ dicitur cui debeat applicari: an appellabiꝫ parti vel imperatori.
20 Sententia siue decretũ imperatoris non extenditur ad personas ꝛ loca sibi non subdita.
21 Absoluere potest papa fideles imperĩ ab obedientia imperatoris.
22 Defensio est de iure naturali ꝛ eam non potest tollere imperator.
23 Sententia que ipso iure ex defectu iurisditionis est nulla nõ meretur dici sententia.
24 Imperator est dominus mundi.
25 Imperium primo fuit orientale babilonie: secũdo imperiũ medorum ꝛ persarum: tertio grecorum: quarto fuit imperiũ romanorum.
26 Bãniti ad mortem cũ publicatiõe bonorũ ꝑm statuta ciuitatis an perdãt ea que iuris ciuilis sunt: vel alterius ciuitatis.
27 Aratro subĩci an ꝛ quãdo debeat ciuitas rebellis principi.

Pastoralis. Glo. j. istud. c. diuidẽdo summat. ¶ Not. qõ papa ex officio ꝓpellitur ad illa q̃ in isto ꝓmio dicuntur peccat igitur si hoc non facit. vt no. gof. s̃. de offi. dele. consultationibus ꝛ qꝛ text. iste loquit de ista cura vigili populi xpiani tangit Pau. quid de infidelibus. ꝛ dicit quod sit idẽ si loquimur de solicitudine cõpulsiua concernente eorũ animas vel virtutes nutriente. quia in his nihil ad nos de his que foris sunt. ĩ. q. j. multi. ꝛ de diuor. gaudemus. ꝛ per Inno. plene. in c. quod super. bis. s̃. de vo. ꝛ vo. redemp. tangit etiam de ista dictiõe in. de qua remittit ad no. in spe. de disputatiõe ꝛ alle. aduo. ℌ. post. ver. vel ibi in ponitur. ꝛ. l. gallus. ℌ. ille casus. ff. de lib. ꝛ post. per Bartol. ꝛ Bal. Et per istud ꝓemiũ patet qõ defensio subditorum ne ab aliꝭs indebite opprimãtur ꝛ ẽt quod inter se viuant pacifice spectat ad dominum. ꝛ sua interest. ꝛ ideo agit vt dixi. in. c. apostolice. s̃. de re iudi. libro vj. facit. l. congruit. ff. de offi. presi. ꝛ. l. j. ℌ. quies. eo. titu. bene ergo dixit Inno. in. c. in presentia de proba. qõ si iudex timet ne partes veniãt ad rixas ꝛ arma potest eis prohibere accessum ad possessionẽ de qua est questio facit. l. equissimũ[a]. ℌ. vsufru. ¶ Secũdo no. ꝙ papa hic appellat charissimũ filiũ regẽ Robertũ ꝛ imperatorẽ simplici nomine. ꝛ hoc ideo qꝛ ille viuebat. Imperator autem mortuus erat vnde bonoribus buius seculi functus erat. quia mors omnia soluit. vt in auten. de nup. ℌ. deinceps. facit. c. sacris de sepul. hinc est qõ iniuria regulariter non infertur mortuo licet quandoꝫ sic puta si qs eo mortuo cum vxore concũbat vnde perdit legatum. vt not. in. l. sororẽ. C. de his qui. vt indi. facit. l. qui sepulcra de sepul. vio. ꝛ. l. j. ff. de his. qui. vt indig. ¶ Tertio not. formam processus imperatoris. exprimitur enim solum nomen regis Roberti ꝛ alĩ conspirantes ꝛ confederati secum in genere subsequenter ꝛ sic sufficit expressio solius principalis in processu ꝛ de accessoriꝭs mentio generalis ad hoc. s̃. de or. co. cum dilectus. facit. c. in nostra de sepul. ꝛ eo. titu. certificari. per Inn. ꝛ dixi in. c. j. de lib. ob. Et aduerte quia imperator processit per inquisitionem ꝛ hoc potest fieri de iure in illo crimine vt in extraua. ad reprimendam sic ꝛ in certis aliꝭs iuxta not. per Bar. in. l. ĩj. ℌ. si publico. ff. de adul. ¶ Quarto no. qõ qui cõspirat ꝛ confederationem facit in offensam Imperatoris incidit in crimen lese maiestatis secus si super re licita qõ prosequere per exempla vt no. Inno. de scisma. c. j. omnis tamẽ cõfederatio ciuitatum ꝛ aliorum qui non multum habent agere inter se presumitur illicita prima facie. vt ibi per eũ. ꝛ hinc est quod ista collegia ꝛ corpora ciuitatum nisi sint a iure vel a principe approbata censentur illicita. vt. l. j. ꝛ per totum. ff. de col. illi. Scias tamen quod iste obligationes ꝛ confederationes quas inter se faciunt ciuitates vel cum dominis ipso iure sunt nulle ꝛ prohibite vt in. x. col. de pace iu. fir. ℌ. connẽticulas quod intellige principe existente in partibus sed eo absente non puto prohibitum tales societates ꝛ colligatiões fieri ad defendendum se ab oppressionibus tirannorum vel malarum societatum que sepe insurgunt in italia ad deprimendum alios. fiunt enim ad iusticiam conseruandam ergo debent valere vt no. in. l. prima. ff. quod cuiusꝫ vni. no. ꝛ hoc no. Barto. in illa extrauagan. qui sint rebelles super vero occulte facit. l. non dubito de cap. ¶ ſ Quinto no. quod in vna ciuitate cadit rebellio contra principem. circa hoc dicit Bar. in dicta extrauagã. ꝙ quedam sunt ciuitates que per vim occupantur ab aliquo tirãno vel hoste imperĩ ꝛ iste proprie nõ dicuntur rebelles sed ciuitates capte que si recuperantur dicuntur redire in pristinam libertatem. C. de offi. pre. affri. l. j. in prin. quedam proprio motu ciuium vel maioris partis se rebellant. ꝛ iste sunt proprie rebelles de quarum pena. j. subdam ex quibus autẽ actibus rebellio cognoscatur. dic quod rebellare idem est qõ resistere scõm bug. ꝛ probatur in. l. ĩj. C. de ser. lib. xĩj. ꝛ hoc resistere potest fieri faciendo aliquid contra vel non faciendo ꝛ non obediendo. vt. s̃. de offi. dele. c. sane. ꝛ in multis dec. in quibus ponitur istud verbum rebelles pro non obedientibus. de iure tamen antiquo secundũ Bar. in dicta constitutione istud nomẽ rebelles nõ erat in vsu. sed si aliquis rebellabat locum hoc est recedendo de locis subiectis ꝛ eundo ad hostes talis vocabatur trãsfuga. ff. de penis. l. si quis aliquid. ℌ. transfuge. ꝛ de cap. l. postliminium. ℌ. trãsfuga. ꝛ de re mili. l. proditores. cum si. quãdoꝫ quis rebellat locum in quo stabat contra principis obedientiam. ꝛ isti de iure ciuili antiquo non habent speciale nomen. sed vocantur illi qui deficiunt. vt. l. amissione. ℌ. qui deficiũt. ff. de capi. di. Et isti si quidem rebellant faciendo bellũ principi tanꝫ hostes ipso iure puniebant ꝛ perdebãt ea q̃ sunt iur. ciuilis. vt

[a] C. equissimũ Adde q̃ ad propositũ ponit de rixis ꝛ scãdalis enitãdis alex. in consil. vĩj. in pecol. ĩ. v. vo. ꝛ felin. c. ꝙto. ĩ. j. col. circa med. ô sen. excom.

ibi. Sed si aliquis rebellasset solum non obediendo principi non receptando forte gentem suam non puniebatur ipso iure nec perdebat ea que sunt iuris ciuilis nisi princeps vel senatus indiceret. vt. d. l. amissione. ꝛ hoc de iure antiquo: sed de iure nouissimo prouisum est per illam constitutionem extrauagã. qui sint rebelles. vbi per eum super verbo tenor. tertamen iste ponderat conatum sine effectu dum dicit tractauerat ꝛc. ꝛ conatum cum effectu dum dicit pro ipso rege occupata tenebãt ꝛc. in isto enim crimine quo ad penam sufficit machinatio ꝛ conatus. vt. l. quisquis. ad legem iuliã maiesta. in alijs dic vt. l. si quis non dicam rapere. C. de episco. ꝛ cleri. Et pondera quod in illo processu imperatoris non apparent in tert. obseruata iuris solennia de loco tempore ꝛ personis cũ quibus delictum fuit perpetratum. quod est necesse de iure. vt. l. libellorum canonizata. ij. qõ. vij. ꝛ ideo hic supplet defectum omnem solennitatis que non solum eius sententia: sed presentia ibi facit. vt. l. omnium. C. de testa. vel dic vt no. Barto. in. d. l. libellorum. de accu. per Bart. vbi per eum quod in certis delictis talis expressio non requiritur. Paul. dicit qõ expresso vno loco delicti in accusatione vel inquisitiõe sequi possit indefinita. Idem videtur in criminibus. vt in isto tex. subdit ipse quod forte imperator omnia specificauit. sed pa pa breuitatis causa omisit. ꝛ sic non obst. d. l. libellorum.

a ¶ Ex delicto. ad de Abba. i. c. j. de resti. spo. ꝛ Bar. in. l. si post. C. de assess. ꝛ in. l. si cuz a exhibuissent. ff. õ pub. iudi. ꝛ i. l. j. ff. furti. aduer. nau. ꝛ i. l. ne qd. ff. de incen. Ray.

¶ Sexto nota quod dicit gentesq; sui ꝛc. quod tenetur dominus ex delicto suarum gentium. quod est verum quando eis fauet in delicto. a vt hic patet ipsius fulte subsidio ꝛc. alias iste rex non tenetur ex delicto suorum familiarium. argu. j. qõ. iij. quia presulatus. ꝛ. ẽ. de resti. spol. cum ad sedẽ. in vltima glos. nisi de eis neglexerit iusticiam facere. xxiij. q. ij. dominus noster. cum concor. ꝛ. l. j. §. familie. de publi. per Bart. ꝛ quod

6 dixi. ẽ. de foro competen. c. j. libro. vj. ¶ Septimo no. in ver. prebabitis interlocutoriaz: quod delictum de quo agitur fit notorium: ꝛ est vtile consilium sic interloqui. vt dicit glo. non tamen est necessarium secundum Paul. dũtamen verificetur notorium etiam si iudici de eo non constet. vt no. Innocen. ẽ. de coba. cleri. ꝛ mulie. tua. quod dictum no. ꝛ ad ipsum adde quod dixi in. c. vestra. de coha bi. cle. ꝛ mul. si autem procederetur tanquã super notorio cum nõ esset sententia retractatur. vt no. in Spec. de noto. §. j. post prin. quod est verum nisi precessisset interlocutoria de qua hic: quia tunc imputet sibi qui ab ea non appellauit cum sit lata contra ius litigatoris. multum est ergo vtilis illa declaratio prout in gloss. simi. no. Inno. ẽ. de dila. c. preterea. vbi de interlocutoria qua iudex pronunciauit se iudicem competentem que est magni effectus. vt ibi patet. Sed cum multipliciter sit notorium iuris presumptionis facti permanentis ꝛ trãseuntis. iurta no. in. d. c. tua. ꝛ. c. vestra. d. tit. ꝛ cũ aliter procedatur in vno quã in alio vtile est in. d. interlocutoria declarare speciem talis notorij secũ-

7 dum Pau. quod no. ¶ Octauo b no. in ver. imperator ipse.

b quod ille qui contra principalem ꝛ imperium illa committit de quibus in tex. efficitur reus criminis lese maiestatis. quid si non contra principem sed contra eius officialem. dic quod idem si est rebellis in his que ipsum officium respiciunt ꝛ cõcernunt statum imperij si aliqua ciuitas vel persona singularis conueniretur coram principe vel eius officiali in aliqua causa ciuili vel criminali ad petitionem alicuius ꝛ esset contumax vel alio modo resisteret: tunc enim licet largo modo dicatur rebellis. vt. c. sane. de offi. deleg. tamen propter hoc non videtur rebellis imperatoris vel imperij. nec incideret in crimen lese maiestatis quoniam non rebellat contra prosperitatem imperatoris vel imperij principaliter. sed in damnũ aduersarij cum quo litigat: quod patet: quia contra talem non proceditur nisi parte presente. vt. C. de iudic. l. properandum. §. ꝛ si quidem. Quid de illo qui rebellat contra alium principem vel regem siue propriam ciuitatem. videtur quod idem quod in imperatore. vt. l. quisquis. ad. l. iul. maie. ꝛ in dicta extrauagan. qui sint rebelles ibi cõtra officiales nostros ꝛc. nã omnes predicti possunt dici eius officiales: quia ab eo habẽt iurisdi. vel ex concess. vel ex longa consuetudine. vt. l. j. §. fina. ff. de aqua quoti. ꝛ esti. ꝛ. c. j. ẽ. de prescrip. libro. vj. contrariũ tenet Barto. in. d. extrauag. super verbo rebellando. nã tunc non fit contra prosperitatem principis vel imperij principaliter licet ex istis dissensionibus respublica ledatur. casus est in. l. si quis ingenuã. §. in ciuilibus. ff. de cap. ꝛ quod dicitur de officialibus imperatoris intelligo de bis qui principaliter ac directo pro eo sunt vt legati ꝛ vicarij imperatoris. vt. l. j. C. de offi. eius qui vic. alte. ger. reges ꝛ ciuitates esto quod habeant iurisdi. a principe: tamen ipsam exercent principaliter pro seipsis: nõ propter principẽ: ꝛ sic cessat constitutio super lesa maiestate principis vel imperij. habet tamen locum. d. l.

amissio. §. qui deficiunt. de capi. que generaliter loquitur de bis qui deficiũt a iurisdi. eorũ sub quorũ imperio sunt. quid dices si aliquis homo de terris ecclesie aliqd faciat cõtra principẽ de bis q̃ ad rebellionẽ pertinẽt an rebellis est ꝛ in crimie lese maiestatis incidat. Henricus autor illius extraua. ex eo q; condẽnauit istũ regẽ sensit q; sic. clemẽs autor huius decre. sensit contrarium dũ dicit eũ qui est de terris ecclesie ratione originis ꝛ domicilij nõ posse crimen hoc cõmittere cõtra imperatorẽ. Bar. dicit y trũcq; recte sentire. directo enim nõ dicit iste offendere maiesta. imperatoris cui ad fidelitatẽ vel ad aliquid nõ tenetur: sed est liber quo ad eũ: sed ex tali offensa commissa per subditũ ecclesie cõtra imperatorẽ bene dicit lesa maiestas pape: q; offendit fidatum ab eo: ꝛ sic incidit in crimẽ lese maiestatis. vt. ff. ad. l. iul. ma. l. j. in prin. Sz q; imperator hoc in sua snia nõ expressit ꝛ intellexit principaliter de maiestate sua nõ pape dũ dixit in ipsius maiestatis offensa ꝛc. ideo pa-

8 pa eius sniam cassauit. ¶ Nono no. q; imperator in ista snia snia fert snìam priuatiõis dignitatũ bonorũ ꝛc. Sed dices cũ incidens in illud crimen priuetur bonis ipso iure quare hic priuauit: satis enim fuisset declarare ipsum dicti criminis reũ esse ꝛ in cõsequentiã succederet legis potestas. vt. l. j. ff. ad turpil. sol. Bar. tangit in dicto verbo rebellãdo: vbi tenet q; donec tolerarek in dignitate etiã post talẽ priuationem ipso iure tenerẽt gesta per eũ. vt. l. barbarius. de offi. preto. vel aliter vt ibi per eũ. vbi de alijs penis in quas incidunt qui hoc cri-

9 men cõmittunt. ¶ Decimo no. qõ dicit mutilationis etiam capitis ꝛc. non dixit pena capitali ꝛc. nã tripler est pena capi-

c talis. vt. l. rei capitalis. ff. de penis. vnde in dubio debet intelligi de mitiori. vt. l. interpretatione. de pe. ꝛ sic obtinuit Hos. vt refert Joã. an. in qõne facti. vt no. in. c. quanto. de iureiur. pro quo alleg. glo. no. in. l. in criminali. C. de inrisdi. om. iud.

10 ¶ Undecimo no. in ver. omnẽ supplendo ꝛc. q; imperator põt derogare substantialibus siue solennibus iudiciorũ. con cor. ẽ. de elec. illa inferior. hoc nõ posset etiã legatus. vt. c. fi. de beret. lib. vj. ꝛ quid importet ista clausula super suppletione defectuũ. vide in Spe. ti. ij. §. nũc ostendendũ. ver. xvij. solata men principis presentia videtur operari istã suppletionẽ defectuũ. vt. l. omnium. C. de testa. ex qua posset argui qõd sententia ꝛ processus pape nõ potest redargui de nullitate ratione solennitatis omisse. ad hoc qõ no. Inno. ẽ. de lib. obla. c. primo. et de lit. contest. c. j. consensus partiũ vtrũ posset hoc operari vt sententia que est nulla sit valida quo ad ipsos. vide. l. ij. C. cõmunia vtriusq; iud. facit qõ no. in. c. fi. ẽ. de re iudi. lib. vj. ꝛ. c. in causis. de offi. deleg. ¶ Duodecimo no. in. §. verũ. qr q; hic non apparet an papa istã sententiã reuocauerit ad instantiã huius regis Roberti an ex officio: ꝛ ideo credo qõd ex officio. nã si euidenter cõstat de iniusticia ꝛ iniquitate sententie inferioris iudicis poterit illius superior illã sententiã retractare hoc nõ petito per partẽ condẽnatam. ad qõ facit. ẽ. de rescrip. c. ex tenore. in fi. ꝛ qõ ibi not. Inno. ꝛ de elec. c. cũ inter. R. hic etiã alijs rationibus hoc potuit. nam dicta snia poterat nutrire ꝛ generare maximũ scandalũ. ergo fuit occurrendũ. vt. c. in nose dñi. xxiij. dist. Itẽ qr condẽnauit hominẽ alterius iurisdi. s. papa. ne ergo taciturnitas ꝛ patiẽtia posset haberi p consensu sicut de facto alienũ subditũ condẽnauit ita fuit resistendũ. vt hic dicitur. talis enim resistentia conseruat resistentem in quasi possessione istorũ iuriũ incorporaliũ quã amitteret patiendo. vt subtiliter colligitur ex no. per Innoc. in. c. olim. ij. de resti. spo. ꝛ. c. super literis. de rescrip. vbi etiã tan-

11 git. ¶ Decimotertio no. q; iustus timor mortis excusat a cõparitione etiã coram principe. sed videtur qõd iste nõ fuerit iu-

d stus timor. vt. C. de bis qui per met. iudi. l. j. vbi dicit imperator: in sacro comitatu nostro timere non debuisti. so. inimicitia capitalis grãdis ꝛ fortis exercitus ac loca in quo debet iudiciũ exerceri prebet iustũ timorẽ quãtũcũq; in domino taliuz zelus insticie presumatur. vt in principe. exercitum enim totum ꝛ populum ciuitatis non potuisset imperator ab iniuria coercere. fidei enim promissio non sufficit ad cõmittendũ se capitalibus inimicis. vt. c. accedens lo. ij. vt lite nõ contest. sufficit enim terror armorum. vt. l. iij. ff. de vi ꝛ vi ar. Et no. q; in vno populo ꝛ ciuitate potest subesse inimicitia capitalis. ꝛ potest mora ibi pro iudicio exercendo allegari suspectio: multomagis iudicium coram suis presidentibus. qõ facit ad no. in. c. j. de iud. in illa qõ. vtrum possit tota synodus recusari ratione suspitionis vel vnum collegium siue corpus. dic vt

12 ẽ. de fo. competen. c. licet ex suscepto. ¶ Decimoquarto notqõ ad mortem iniuriose non per iusticiã inferendã non tenetur quis vltro se offerre. ꝛ hoc verũ secundũ gloss. etiam si hoc firmauerit iuramẽto. puta redire tali die. nã nõ tenetur redi-

e re si mors erat iniuriosa. alias secus e scõm glo. ꝛ idẽ pan. qui dicit qõ

dicit quod captus fugiens peccaret vbi iuste deberet mori.
sed Stepha. dicit qd iuste dānatus non debet iudici mortem
inferenti resistere violenter non tamen debet facere id vñ se-
quatur mors quod est manere in loco vñ ducatur ad mortez
sicut si aliquis est dānatus vt fame moriatur non peccat si si-
bi cibum ministratum sumit. quia non sumere esset seipsum
occidere qd non licet. xxiij. q. v. si non licet. ſm Tho. ita dicit
Stepha. qd videtur probabile. nā ꝛ si in condēnationib⁹ pe-
cuniarijs teneatur condēnatus vltro se offerre ad solutionez
ꝙ condēnatus ad mortem similiter teneatur non est sentien-
dum abhorret enim hoc natura qua vnusquisqꝫ nititur cō-
serua re seipsū ꝛ corrumpentibus resistere. ꝛ hoc faciūt aues.
vt hic Pau. sententia em̄ que est act⁹ iuris ciuilis non videt̄
sufficiens ad corruptionem iuris naturalis. vt insti. de iure
na. gē. ꝛ ci. §. sed naturalia. l. j. ff. de ho. eorum qui mor. sibi cō.
qd tamen teneatur in casu quo redire iurauit vel promisit. fa
cit. ff. de neg. ge. nam ꝛ seruius ꝛ exemplum reguli qui redijt
14 subiturus supplicium: qꝛ fidem dederat. ¶ † Decimo quin-
to not. post Pau. qd citatio facta ad locum notorie non tutū
non arctat citatum intantum ꝙ nec sibi expedit super hoc ex
ceptionem opponere nec etiam appellare. facit quod not. in
specu. de cita. §. j. versi. item qd fit ad locum. ꝛ. s. vt lite non cō
test. accedens lo primo. alibi dicit glo. qd notorium debet in
iudicio allegari licet non probari. vt no. in cle. appellanti. j.
ti. j. sed illud verum in illo qui non timet in iudicio compa-
rere hic in illo qui non comparet ob timorem iustum. quia
ergo pro absente debet iudex supplere. vt in autē. qui semel.
C. quō ꝛ quando iu. iudex ipse notorium debuit allegare. ꝛ
15 sic loqtur iste tex. ꝛ hoc dictum no. ¶ † Decimo sexto no. in.
§. vt. illud tanꝙ notissimum ꝛc. ꝙ citatio extra territoriuz ci-
tantis non arctat citatum. ꝛ hoc est verum ſm quosdaz etiaz
si citatus sit subditus iudicis citantis. ꝛ ad istam partem qd
non valeat verbalis citatio facta extra territorium Pau. ad-
ducit plures rationes primo arguendo de toto iudicio ad
partem. scdo de tempore ad locum circa iurisdi. exercitiuz vt
sicut vltra tps non potest. ita nec vltra locuz. ꝛ refert istos hoc
dicere in qualibet specie citationis siue fienda per ipsum iu-
dicē siue per preconem siue per lr̄as siue per nunciū siue per
publicum edictum. nam ista representāt iudicem. vnde sicut
per seipsum non potest ita nec per ista media organa. ꝛ idez
ꝛ multo magis hoc dicunt in citatione reali. ꝛ alij dicūt vale-
re citationem factam de subdito extra territorium. ipse tenet
hoc verum de subdito rōne domicilij. sed de eo qui sortitur
forū ratione contractus valet citatio facta extra quo admis.
in bonis. vt in. c. j. §. contrahentes de foro compe. lib. vj. non
autem quo ad penam personalem. ꝛ sic loquitur iste tex. ego
dixi de hoc plene in. d. §. cōtrahentes. referēdo opi. Cy. ꝛ bar.
16 ꝛ preceptoris mei. ibi videas. ¶ † Decimoseptimo no. in. §.
quod si punitio. ꝙ in delictis habet locum remissio. sed vtrū
iudex loci ad quē confugit possit cogi per iudicem delicti ad
istam remissionem glo. arguit ꝙ sic. ꝛ dicit hoc tenere Pet. ꝛ
Ja. de are. quod sibi non placet. nec Bar. in. l. si cui. §. fina. de
accus. de ista materia remiss. hic plene per Paul. ꝛ ego dixi
plenius in repe. c. postulasti. de fo. compe. ideo hic omitto
vbi etiam plene examinaui vtrum iudex domicilij possit ꝓ-
cedere cōtra subditū de delicto commisso extra teritorium. ꝛ
si pōt que statuta seruabit in punitione ipius an statuta pro-
pria an iudicis loci vbi deliquit an ius cōe. dic vt plene. ꝛ. c.
17 j. de rap. per Joā. cal. ꝛ hic p Paul. satis plene. ¶ † Decimo-
octauo no. in. §. rursus. ver. cuz ꝛ si illa fuissent ꝛc. ꝙ si in vno
territorio est habitus tractatus ꝛ in alio est delictuz consum-
matum ꝛ mandatuz factū mādans debet puniri in loco mā-
dati non in loco delicti cōsummati qd an sit verum vide in. l.
sine proponitur. ff. de fideius. per Bar. ꝛ dixi. in cle. j. vt lite
18 pēdente. ¶ † Decimonono no. in principio huius. §. rursus.
ꝙ subditus ecclesie romane non potest cōmittere crimen lese
maiestatis in principē: ꝛ notorium erat istum regem talem
esse. ex quo no. Pau. sniam esse nullam quando notorium est
crimen a condēnato non potuisse cōmitti. qꝛ impossibilitas
impedit oēm obligationez. vt in. c. nemo pōt. de reg. iur. lib.
vj. per Dy. item notorium ad eo fortificat sniam latam quod
non licet ab ea appellari de ap. cum sit. ꝛ. c. peruenit. fortius
faciet nullam contra ipsum latā cū iura magis faueant abso-
lutioni ꝙ condēnatiōi de proba. ex lr̄is. error enim in notorio
equipollet errori expresso in snia vt no. Inno. de sent. excō. ro
mana. li. vj. ꝛ hoc est verū si est notoriū cōtinuū idē si est noto-
rium actu trāsiens dum tn̄ tanta fiat expressio in snia qd con-
currat notoriū cū tpe quo dr̄ maleficiū cōmissum. ꝛ hoc pro-
bat hec lr̄a ꝛ hec vera qn̄ allegatur notoriū ꝙ in illo q dr̄ cō-
misisse nō potuisset cōmittere ꝛ in eo non poterat cadere il-
lud delictum. vbi vero est notorium condēnatū non cōmisis- a
se non tn̄ negatur cōmittere potuisse. tūc vtrum ꝯ tale noto-
riū valeat sententia hic vide per eum q ēt no. super vbo non
hēbat ꝙ non valeat sententia si ex eius tenore dep̄hendit̄ eui-
dens iniquitas de quo hic in glo. no. nō valere ꝛc. Idem di-
cit Pau. post pe. ꝛ Ja. de ra. quando error pꝫ ex actis etiam
si nō exprimatur in sētentia qꝛ robur hꝫ ex mente actorū sicut
contractus ex mente cōtrahentium. ff. de act. ꝛ obli. l. obliga-
tionū. ꝛ snia refertur ad acta vt eis certa iudicetur. ꝛ sic etiaz
referenda est vt dicatur erronea. ff. de re iudi. ait pretor. §. j. ꝛ
no. Inno. de testa. raynaldus. ¶ Uigesimo no. in versi. in-
hibendo quod hic imperator expressit in snia qd deberet sibi
19 pena applicari. ſquid in dubio si in lege vel alia dispositio
ne pena adijcitur ꝛ non dicitur cui debeat applicari. Bart.
in pena legali distinguit. quandoqꝫ lex penam imponens in
troducit actionē parti. qñqꝫ accusationē. qñqꝫ simpliciter. lo-
quitur. primo casu regula est ꝙ applicatur parti. vt. l. si cui
de verbo. sign. ꝛ. l. iij. circa principiuz de sepul. vio. ꝛ. l. si quis
id quod de iurisd. om. iudi. fallit si aliter exprimit̄. vt. l. agra-
ria de ter. mo. ꝛ. l. fi. de reli. ꝛ. l. lege cor. in fi. ad sill. scdo casu
quando lex introducit accusationez. ꝛ tunc applicatur fisco.
vt. l. multarum. C. de mo. mulct. ꝛ in. x. col. que sint rega. c. j. et
ad hoc glo. in. d. l. iij. de sepul. vio. fallit quādo aliud exprime
retur in. l. qñqꝫ lex simpliciter loquitur tunc putat qd in du-
bio introducat accusationem. ꝛ sic pena in dubio applicet̄
fisco. vt. l. iubemus. §. his iudicibus. C. de sa. san. eccle. ꝛ. d. l.
mulctarum. ꝛ. d. c. j. ꝛ ita no. ipse in. d. l. agraria de iure cano-
nico pena que imponitur per iudicē vel per legem pro deli-
ctis commissis cui debeat applicari. dic vt. s. de offic. ordi. c.
irrefragabili super verbo pecunie in noue. facit qd not. in. c.
de hoc autem. de simo. ꝛ. c. presbyteri de penis. vbi etiam de
hoc. ¶ Uigesimo primo no. in. d. ver. quod post latā senten-
tiam depositionis non debēt subditi respondere deposito de
iuribus dignitatis. pendente autez lite non vr̄ ꝙ debeāt sub
diti ab eius obediētia se subtrahere ēt pendente appellatio-
ne a sētentia depositi nis. vt no. in. c. sepe de ap. ꝛ ego de hoc
dixi in. c. apostolice. s. e. li. vj. similiter nec debent respondere
de iuribus sibi debitis vt priuato post latam sententiam su-
per crimine ex quo bona publicata sunt ipso iure. ante vero
talem sententiam cum retineant administrationem videtur
quod soluendo sibi liberentur. vt. l. reo. de so. ꝛ. l. post contra-
ctum. ff. de don. vbi plene per Bar. ꝛ. l. si quis post hac de bo.
20 dā. ¶ † Uigesimosecundo no. ꝙ snia ꝛ decretum imperatoris
non extēdit̄ ad personas ꝛ loca sibi non subdita. nec ēt si per
eius sententiam ꝓhibita attētantur in locis sibi nō subditis
includuntur sub eius penali ꝓhibitione. sed contra de. c. po-
stulasti de foro compe. vbi snia priuationis lata per vnuz iu-
dicē includit beneficiuz alibi situm. Itē ꝓhibitio participij
cum excōicatis facta per vnum iudicē porrigit effectum suū
vbiqꝫ. vt. c. cum ab ecclesiarum. s. de offi. ordi. sed ibi fertur
sententia ab vno iudice super eo qd est delictum de iure cōi ꝛ
pena a dicto iure cōi descendit. non mirum ergo si vbiqꝫ vim
suam extendit. vt. c. j. s. de consti. sed hec pena descendit a de-
creto principis: cuius effectus nō extenditur ad personas ꝛ
loca sibi non subiecta. de hoc dixi in. d. c. postulasti. ꝛ. j. dicā.
21 ¶ † Uigesimotertio no. in ver. absoluendo quoqꝫ quod im-
perator propter delictum in eum commissum non pōt absol
uere illos qui condēnato tenentur a fidelitate ꝛ alijs hic ex-
pressis si non subsint sibi sed pape econuerso aūt papa absol-
uit fideles imperij ab imperatoris obedientia cū ipm depo-
nit vt. c. apostolice. circa fi. s. eo. ꝛ. xv. q. vj. alius. ꝛ. c. nos san-
22 ctorum. ꝛ de here. c. fi. ꝛ de pe. c. fi. ¶ † Querit hic Paul. si hec
sententia tenuisset nunquid debitores constricti iuramento
debuissent soluere. Host. de cē. c. significauit. dicit quod sic ex
quo super crimine lata est sententia ꝛ bona cōfiscata. quia in
fisco tanꝙ heredi solui debeat. C. de bo. dam. l. fi. inest enim
tali iuramento conditio si creditor non mutauerit statuz. ad
hoc. s. de iureiura n. quēadmodum. ita ꝙ a fidelitate secuta
depositione per eam non intelligitur liberatus sed a prin. vr̄
sub ipsa conditione ꝓmisisse nisi sit rebellis. ꝛ ita itelligitur
ꝙ non. in. x. col. hic finitur. l. cor. c. j. ꝛ. l. quid ergo. §. si heres
de leg. j. ¶ Uigesimoquarto no. in. §. ceterum. v. nec predicta.
qd imperator nō pōt tollere defensionē que est de iure natura
li nec ad defectum talis solennitatis omisse eius suppletio se
a extendit sed ad illa que sunt iur. positiui. ꝛ per hoc dico[a]
ꝙ si esset defensio proueniens a iure positiuo illa bene posset
tolli per legem. vt. l. quoniam alexandrum. C. de adul. ꝛ dixi
in. c. j. de rescrip. lib. vj. ꝛ. c. j. de consti. eo. lib. glos. inducit. q.
de arbitrio potestati concesso. de qua per Pau. quid impor-
23 tet. ꝛ per Bar. in. l. filiussa. ff. de don. ¶ † Uigesimoquito no.

a ¶ Per h̄ dico
An papa pos-
sit tollere defen-
sionē. add alex. i
cōsil. ij. in. ij. col.
i. ij. vol. ponit fe-
li. plene in. c. ex
tpe el. ij. i. ij. colū.
de off. dele. vbi
pulchre limitat
istū tex. ꝛ an p sta
tutū possit tolli
defēsio. vid alex.
in consi. cv. in. ij.
col. in. v. vo. ꝛ ad
istū tex. vide fel.
in. c. que in eccle
siarū in. xx. colū.
ver. limita. vj. ex
tra d ꝯsti. vbi ꝙ
nō p̄sumit̄ ꝓ sen
tentia principis
que sit lata pte ñ
citata. ꝛ ibi plu-
ra alia elegātia
ponit ad hāc ma
teriā. ꝛ vid oino
alex. in cōsi. cvij.
in. j. colū. in fi. in
v. volu. ꝛ fe. in. c.
qm̄ ꝯ in. xiiij. co.
de pba. ꝛ in. c. ij.
extra de testi. et
an valeat statu-
tū ꝙ debitor nō
citat⁹ possit icar
cerari pōit feli.
in. c. dilecti. in. v.
vo. ver. sꝫ not. de
excep. ꝛ de statu-
to reijciēte exce-
ptiōes ꝛ replica
tiones ꝛ denegā
te audiētiā: ꝛ an
citatio sit de iure
naturali ꝛ an p
statutum possit
tolli. vide feli. in
c. cū olim. in. vij.
colū. de re iud. ꝛ
ibi i. viij. colū. et
ix. co. an ꝓcessus
valeat cōtra nō
citatū d plenitu
dine ptātis ꝛ ibi
in pe. colū. an in
casu huius cle.
snia fuerit iuste
cassata. ꝛ ibidez
ponit nōnullos
casus i quib⁹ va
let snia sine cita-
tione ꝛ an ex ea
possit snia ferri
ꝯ nō citatū pōit
fel. i. c. iquisitio-
nis. s. ad petitio
nem. i. j. colū. de
accu. ꝛ de mate-
ria an possit tol-
li citatio seu de-
fensio pōit feli.
in c. qualiter. el.
ij. §. dꝫ. in. j. no. d
accu. Item vide
duas limitatio-
nes p Jas. in. l. j.
in. iij. col. ff. de cō
sti. princi.

in.§.vt igitur qō ſnīa que eſt ipſo iure nulla ex defectu iuriſ-
ditionis non meretur habere nomen ſententie carens enim
effectu ꝺz carere ꝛ nomine.qz nomina debent eſſe conſequen
tia rebus vt inſti.de dona.§.eſt ꝛ aliud.ꝛ.xvj.q.j. ſi cupis.|et
de ver.ſig.ſcius.ꝟ.iuder.ꝛ ideo dicit glo.ꝙ licet ꝺ ſnīam ſit ꝑ
cluſa via opponēdi exceptionē nō tamen vī ꝓhibita exce
ptio iudicis incōpetentis.qz per iſtā exce.apparet tale nomē
ſententie nō mereri vt.s.de ſeque.poſ.ꝛ fru.cle.j.in fi.facit.l.
iiij.§.condemnatum.de re iud.ꝛ licet dicta ſententia ſit nulla
tū poteſt declarari nulla ꝛ reſcindi quatenus de facto proceſ
ſit.nā illa que nulla ſunt qñqꝫ ꝺum apud vulgus talis nulli
tas non apparet poſſunt parere ꝛ producere ſcandalū ꝛ gra-
uamen de facto.vt hic ꝓz in ter.ꝓo tali ergo intereſſe poteſt
peti qō per ſuperiorē declaretur nulla ꝙ etiā ex officio ꝺz fa
cere ſi per eam timetur ſcandalū ꝛ turbatio reipublice.ꝛ ita
bic papa dicta ratione hāc ſnīam ex officio irritauit ꝛ etiā ex
24 alia cā vt dixi.s.in.xij.no. ¶Vigeſimoſexto no. qō papa ꝺz
ſuperioritatē ad impium ꝛ habet patrimonium in quo im-
perator nullā ꝺz iuriſditionē.vt patet in iſta cle.ſed ꝺ de.l.de
precatio.ff.ad.l.rbo.de iac.vbi ꝺr ꝙ iperator eſt dñs mundi ꝛ
omnia eius eſſe intelligunt.vt.l.bene a zenone.de quadr.pre
ſcrip.ſo.vt no.Bar.in extrauag.ad repri.ſuper verbo totius
orbis. vbi premiſſis duabus ſolutio.ſic ſubdit.vel tertio in
25 berendo opi.ſancte eccleſie.primo fuit impium orientale ba-
bilonie.ſcō fuit imperiū medorū ꝛ pſarū. tertio fuit impiū
grecorū.quarto fuit imperiū romanorum.vltimo aduenien
te xpo illud imperium romanorū incepit eſſe xpi impium. ꝛ
ideo apud pſonam xpi vicarij eſt vterqꝫ gladius. ſ. ſpiritua-
lis ꝛ tpalis.xps enim eſt lapis abſciſſus ſine manibus cuius
regnū non diſſipabitur.de quo expreſſe danielis.j.c.vbi hec
omnia impia deſcribunt.dic ergo qō ante xpm imperium ro
manorum dependebat a ſolo deo ꝛ imperatori recte dicebat
qō dñs mundi eſt poſt ipſum vero imperium eſt apud xpm ꝛ
eius vicarium.l.papam.ꝛ per papā tranſfertur in principes
ſeculares.vt.c.venerabilē.s.de elec.poſt pauca tamē ſubdit qō
illa tranſitorie dicit qz opus per ſe requirūt correctiōi ſe ſub-
iiciens in predictis ꝛ bene.ꝛ vide qō dixi poſt oldr.in.c.licet
ex ſuſcepto.de fo.cōpe. ¶Quero videtis in ter.plures penas
in iſta ſnīa imperatoris cumulatas ꝺ committentē crimen le
ſe maieſtatis que hoc ideo carent effectu quia non legitime
conuictus quia ſi ſubditus ꝛ aliis de cauſis vt in ter.pone er
go qō ſnīa ſit iuſte lata an ſint contra tales prodite alie pene
q̄ iſte.dicit Bart.qō quedā ſunt pene qne infliguntur ipſo
iure.qz perdunt ea que iuris ciuilis ſunt vt.d.l.amiſſione.q̄
dam alia eſt pena per quēlibet inferenda tali.nā poteſt impu
ne occidi.ff.de re mili.l.proditores.poſſunt etiā capti retine-
ri vt ſerui.ff.de acqui.re.do.l.tranſfugam.quedā eſt pena in-
fligenda p iudicē.qz poteſt talē damnare vt capite puniatur
vt.ff.de penis.l.ſi quis aliquid.§.tranſfuge.ꝛ qō ibi no. Cir-
ca primū genus qñ pena infligitur ipſo iure.vtrū poſſit adi
ri iuder vt ſuper ea pnunciet.dicqō ſic.ꝛ eſt vtilis talis ſentē
tia declaratoria propter pluravt dixi in.c.cum ſecundū leges
de bereti.lib.vj.ſingulariter ipſe ibi proſequitur.vtrum per-
dantur ea que ſunt iuriſgentium vt dñia vel illa que ſunt iu
ris ciuilis vt iuriſdi.ꝛ quid de promiſſionibus ꝛ obligatio-
nibus factis tali rebelli que hic non proſequor.ſed ſolum de
bis que talis rebellis habet a ſummo pontifice vel a iure ca-
nonico.dicit ipſe qō quoddā ius eſt ſupra ius ciuile quoddā
infra ius ciuile.quoddam equale.primo caſu per ſolā rebel-
lionē non perditur vt ius naturale vl gen.vt.d.l.amiſſiōe.ſed
per ſentētiā poteſt quis eo priuari vt patet in dānato ad me
tallū qui in ipſa ſententia perdit ciuitatem ꝛ libertatem que
eſt naturalis facultas ꝛc.vt.l.libertas.de ſta.ho. eodem mo-
do non perdit ea que habet a ſummo pontifice quoniam ei⁹
autoritas eſt ſupra ius ciuile.ſed per ſententiam legitime la-
tam poſſet quis illo iure priuari etiaz a iudice ſeculari.vnde
in caſu huius cle.ſi ſententia talis alias fuiſſet iuſta valuiſſet
etiam ſuper iuribus ꝛ bonis que iſte rex ab eccleſia obtineret
ſed quia nō tenuit ideo irritat ipſam papa.Sed certe in hoc
videtur contradicere iſta cle.in ver.inhibendo.ꝛ in verſi. nec
ex cōmittendis cū ſe.vbi effectus ſententie Imperatoris non
extenditur ad terras ꝛ loca ſubiecta eccleſie.ad hoc quod no.
xvj.q.vij.filius ꝛ hic in glo.que incipit argu.ad no. ¶Secun-
do caſu cum queritur de eo iure quod eſt infra ius ciuile vt
ſunt iura ꝓpria ciuitatis ꝛ dominorū ſub imperio conſtitu-
torum ꝛ iſta ſine dubio ꝑdit quia ſunt pars iur.ciuilis ꝛ ei⁹
autoritate edita.ꝛ eſt expreſſum in.x.col.hic finitur lex.c.j. de
eo vero iure quod eſt equale noſtro iuri ciuili in quo non ca
dit proprie exemplum niſi de facto inquātum reges et popu
li non recognoſcunt Imperatorez tenet quod iſta iura rebel

a ¶Utrū.ſ.vniuer
ſitas. Adde ad
hanc.q. qñ vni
uerſitas dicat cō
liqre fel.plene i.
c.cū oēs.in.xiiij.
col.cū trib⁹ ſe.ex
tra de ꝛſti. are.i
ꝛſ.clxiij.ici.ſicut
ioānes dixit.iaſ.
in.l.ciuitas. ff.ſi
cer.pe.Et anvni
uerſitas puniat
fel.i.c. dilecte.in
iiij.co.extra ō ex
ce.i.c.dilectis el.
ij.i.ij.col.extra ō
ſimo.ꝛ ibidēi pe.
ꝛ fi.col.ꝛ i.c.gra-
ue circa me. de
ſen.excom.

26 lis imperij non perdit ipſo iure. ¶Ex predictis ſoluit.q. de
bannitis ad mortem cum publicatione bonorū ſecundū ſta-
tuta ciuitatis an perdent illa que ſunt iuris ciuilis vel alte-
rius ciuitatis dicit quod non.ſed tantummodo illius ex qua
bannitus fuit.vt.l.ſi quis ingenuam.§.in ciuilibus de cap.ꝛ
vide per eum in.q.quā diſputauit lucane ciuitatis ꝛc.ꝛ.l. cū
27 ctos populos de ſum.tri. ¶Ultimo quia iſta habent locum
in perſonis ſingularibus committentibus illud crimen qd
iuris ſi ciuitas ſe rebellat principi quam penam patietur.in
a cidit iſta.q.in aliam vtrū ſcilicet vniuerſitas[a] poſſit delinque
re ꝛ capitaliter puniri.Inno.quod non in.c.grauem de ſen.
excō.aliter Bar.in.l.aut facta.ff.de pen.preſuppoſito ergo ꝙ
poſſit qua pena mulctabitur in illo crimine leſe maieſtatis.
videtur quod debeat ſubiici aratro.ſicut Troia ꝛ Carthago
aratrum paſſe ſunt vt.ff.qui.mo.vſufruc.amit.l. cum vſum
fructum.iſto enim modo dicitur ciuitas mori ad hoc quod
nota.Innocen.in.c.cum ex iniuncto de oper.noui nun.dicit
tamen bar.ꝙ hanc penam.ſ.quod ciuitas ſubiiciatur aratro
nullus poteſt imponere niſi princeps.nā licet domus parti-
culares ſint priuatorum ipſa ciuitas vniuerſaliter conſidera
ta eſt principis ſimiliter ꝛ palatia publica ciuitatis. vt in.x.
col.que ſint rega.c.j.non poterit ergo deſtrui ciuitas que prin
cipis eſt abſqꝫ eius voluntate ſicut nec aliqua eius edificia p
que ciuitas deformatur.vt.l.cetera.§.hoc ſenatus de le.j.dicit
etiam quod ſolus princeps poteſt cogere homines ciuitatis
capte illam dimittere cum omnibus bonis ꝛ ad aliam trāſi-
re.vt.C.de iur.fi.l.certa forma ꝛ ibi no.li.x.ꝛ vt not.C.de me
tro.be.l.j.li.xj.ex cauſa autez relegare poteſt preſes vel alius
inder.ff.de offi.pre.vt.l.j.§.pe.hic non ſunt alia. Petrus
de anchara.

¶De appellationibus. Rubrica.

1 ☞Actus qui debet explicari coram pluribus iudicibus quo
rum vnus ſine altero nihil poteſt:an ꝛ qñ poſſit agitari coram
altero tantum.
2 Appellatio interponi poteſt in abſentia aduerſarij.
3 Appellatio interponi debet coram iudice a quo.
4 Terminus appellationis eſt triplex:ꝛ eum poteſt prefigere
iuder a quo.Et quid ſi iuder a quo aſſignat terminum ap-
pellanti ad preſentandum ſe coram iudice ad quem:ꝛ poſtea
ſibi faciendum fidez de preſentatione:ille ſe preſentauit in ter
mino ſed de illa non fecit fidem iudici a quo queritur an ap
pellatio ſit deſerta.
5 Juder a quo deferendo appellationi poteſt aſſignare termi-
num.
6 Et vtrū iſtā delationē poſſit facere iuder a quo inuito appel
lato:ꝛ intimari ꝺz appellato dicta delatio:ꝛ habet locū gene
raliter ſcilicet vbicunqꝫ a ſententia appellatur.
7 Appellatio an habeatur ꝑ deſerta ſi iuder a quo in cauſa be
neficiali aſſignat terminum conſentientibus vel diſſentienti
bus partibus ad iter arripiendum vel ſe preſentandū ſi ap-
pellans vel appellatus nihil facit in termino.

¶A iudicibus. Coraz duobus

iudicibus vel maiori parte plurium appellari pōt: ꝛ peti
poſſunt apoſtoli etiaz ſeparatim:appellato
tū ignoranti delationis ꝛ ꝓſecutionis termi-
nū ſi ſecuti fuerint eſt denunciatio facienda
hoc dicit ꝓm zen. ¶No.qō indefinite ꝺr hic iudicibus.in ob
bus igitur cuiuſcunqꝫ ſpeciei iudicibus vendicat ſibi locum
vt in gl.j.cū qua concor.pau.ꝛ zen. ¶Secundo no.ꝙ indefi-
nite dicit fuerit appellādū ꝛc.ſed cū poſſit appellari a ſnīa ꝛ
grauamine vtroqꝫ iſta ꝓuiſio locū ꝺz ꝓm glo.ſcōam cum 2cor.
zen.ꝛ pau.idē dicas ſi a iudicibus appellet ab actu extraiudi
ciali ꝓm zen.ꝛ pone exēplū cū appellat a collatione ꝓuiſiōe
ꝛ alīs actibus quos iuder exercet non in figura iudicij. In
omnibus enī ꝺz locū ratio huius.c.ergo idem ius vt in.c.in-
ter corporalia.de tranſlati.ꝛ.l.illud ad.l.aqui. ¶Tertio no.
ꝙ qñ nō poſſunt plures iudices de facili adiri permittitur a
iure qō alīs ꝓhibet nā actus qui ꝺz explicari coraz pluribus
iudicibus quorū vnus ſine altero nihil pōt.vt.s.de offi.dele.
c.prudentiā in prin.nōvidebat poſſe agitari coram altero tñ ſz
tñ iſta cle.hic pmittit ex eo qz non de facili poteſt haberi pre
ſentia pluriū ſic in ſimili ſi iminet periculū in mora adhibitio-
nis iudicis.vel non pōt haberi eius copia ius permittit dice
re ius ſibi ipſi vt.l.ait prator.§.ſi debitorem.ff. de his que in
frau.cre.propter facilis enim rei pemptionē iura pmittunt
alias prohibita.vt.c.licet ꝛ ibi dixi.s.de fer.facit qō no.j. di-
ius gentium.iſta tamen ꝓuiſio non vī multum neceſſaria ex
eo quia

eo quia grauatus volens appellare tenet requirere iudices
in loco publico vbi iudicium agitat. ⁊ si ibi non facit copiaꝫ
sui non imputatur appellare volenti nec currit ei tẽpus. vt. l.
j. §. dies. ff. quando ap. sit. sꝫ lꝫ verũ sit qd debeat excusari. vt
ibi tñ cũ postea copiã sui facit tenet adire. melius est ergo qd
2 sibi liceat appellare vt hic dr. ¶ †Quarto no. in ver. est tamẽ.
quod appellatio potest interponi in absẽtia aduersarij. ⁊ sic
nõ vr actus iudicialis. quia alias debuisset requiri a princi.
vt. l. de vno quoqꝫ. ff. de re iudi. item quia põt interponi tpe fe
riato. vt. l. j. C. de fer. ¶ Quinto. no. diligenter quod iste tert.
permittit separatim appellari a duobus vł maiori parte plu
rium quam duorũ ⁊ ẽt apostolos petere. dilationẽ tñ ⁊ termi
ni ꝑfixionẽ sepatim singulis non permittit iste text. sed de mẽ
te eius est quod fiant illa duo a predictis duobus vel maiori
pte plurium vt patet ibi delationis eorum ⁊ prefixionis ⁊c.
⁊ hoc tenet lapus. dicit enim ꝙ sicut diuisim appellatur sic ⁊
apostoli dari poterũt. vt non ad imparia iudicẽtur iudices
⁊ appellãs. Idem Jo. an. ꝓ lapũ sed certe Jo. an. sentit cõ
trarium. i pe. gl. ⁊ istõ ꝯriũ tꝫ hic zen. s. ꝙ talis delatio ⁊ termi
ni ꝑfixio ñ posset fieri p iudices sepatiꝫ quare aũt magis ap. ⁊
apostolorũ petitio. dicit ipe. qꝛ ista duo ꝓueniũt a pte sꝫ ap
pellationi deferre ⁊ terminũ ꝑfigere ꝓuenit a iudice vñ sicut
iudices vel arbitri plures nõ poterant ꝓcedere sepatim. ita
nec ꝑdictos act⁹ explicare. maxie cũ p delationẽ agat ð iur. ⁊
potestate abdicanda ab eis ⁊ in supiorẽ trãsferẽda. vt. s. e. cuꝫ
appellatiõib⁹. li. vj. hoc aũt casu qñ agit de officio finiendo ẽ
ꝓhibitũ qd alr ẽ ꝯcessuꝫ. vt. l. fi. C. de aut. ꝑstan. ⁊ infert istõ ei⁹
dictũ ꝙ nedum illi duo vel maior ps pluriũ in delatione vel
ꝑfixiõe termini dũt cõuenire siue pñtes eẽ. sꝫ ẽt oẽs qd tũc er
go si ex duob⁹ vnus vel ex plurib⁹ qdam deferunt. qdã non.
dic vt dixi post Joã. an. s. e. cũ appellationib⁹. ⁊. c. legitima.
3 li. vj. ¶ †Sexto no. ꝙ coram iudice a quo dꝫ appellatio inter
poni. ⁊ hoc qñ de facili põt adiri. vt. s. e. vt debitus. ⁊. ij. q. vj.
biduum. §. adeũdi. vbi de hoc. Hof. dixit qd appellatio facta
in abñtia iudicis si non fiat in fraudẽ bñ vꝫ. no. s. e. suggestũ.
vbi de hoc ⁊ idem Jnn. s. e. dilectis. in glo. pe. ⁊. s. e. si iustus
4 met⁹. ¶ †Septio no. ꝙ iudex a quo põt ꝑfigere terminuꝫ ap
pellãti. ⁊ dic ꝙ est triplex terminus. ꝓmus ad iter arripiẽdũ.
s. e. ꝓuenit. scdo. secũdus ad se ꝑsentãduꝫ iudici ad quẽ. e. tit.
ꝑsonas. ⁊. c. ꝓuenit. lo prio. ⁊. c. significauit. ⁊ qlibꝫ istorũ ter
minorum potest ꝑfigi tã a iudice quaꝫ a pte. s. appellãte. s. e.
oblate. ⁊. c. ꝑsonas. non autẽ ab appellato. vt not. s. e. c. j. li. vj.
tertius terminus ẽ ad terminãdum seu finiẽduꝫ cãꝫ ap. vt. s.
e. cum sit. ⁊. j. e. sicut ap. ⁊ iste tñ a lege ꝑfigitur. s. e. ex ĩsinua
tione. ⁊ ibi p ho. ⁊ lꝫ iudex a quo non possit ꝑfigere terminuꝫ
cãe ap. terminande iudex tamen ad quem hoc potest. vt not.
Her. de do. ⁊ contu. cũ olim. ¶ Circa hoc qrit lapus iudex a
quo assignat terminũ appellanti ad se pñtandũ coram iudi
ce ad quẽ. ⁊ faciẽdum postea sibi fidẽ in termino ꝑdicto de ta
li ꝑsentatiõe ille se ꝑsentauit in termino sꝫ de ipa non facit fi
dẽ iudici a quo in termino. querit an sit deserta. tꝫ ꝙ nõ. qꝛ il
le mod⁹ desertiõis non est ꝓditus a iure nisi iudex i ꝑfixiõe
termini ꝯminatus fuisset penã desertiõis quo casu lꝫ p lapsũ
talis termini faciẽdi fidẽ non induceretur desertio ipso iure.
posset tamen iudex eã ꝓnunciare desertã ꝭm lapũ. ego credo
qd non fcã pñtatio corã iudice ad quẽ in termino inducat de
sertionẽ sꝫ ꝙ sub dicta pena possit statuere terminũ appellã
ti ꝙ de dcã pñtatiõe faciat sibi fidẽ. non credo p rõnẽ suã. s. qꝛ
in iure non repitur illa pena statuta. Jtẽ p pñtationẽ corã iu
dice ad quem cognitio ẽ in eũ trãsfusa efficaciter. effectus er
go interlocutorie iudicis a quo relata in tps quo futurus est
non iudex ⁊ vltra tps sue iurisditiõis in aliũ iaꝫ trãsfuse nõ
potest extendi. ar. c. pñti. de offi. le. li. vj. ⁊. l. eum qui. §. fi. ff. de
5 iurisdi. om. iu. ¶ †Octauo collige post lapũ ꝙ iudex a quo
deferendo appellatiõi potest terminũ assignare qd tꝫ Jo. an.
s. e. cordi. li. vj. sup verbo delatũ. Jdem Sp. in spe. e. ti. §. sequi
tur in forma reuerẽdo vel sanctissimo zen. tꝫ ꝯrium. dicit eñ
ꝙ p delationẽ tota iurisditio est trãsfusa in aliũ ⁊ ab eo abdi
cata. ergo eius ꝑfixio nulla vt pote iurisdi. amodo iã carẽtis.
vt. c. cum appellationib⁹. s. e. li. vj. nam statim delatione siue
termini ꝑfixiõe fcã succedit terminus iuris quem alterare q
desiit esse iudex forte in ipo actu delatiõis añ vel post statim
potest sꝫ ex interuallo nõ põt. ar. l. obligari. §. tutor. ð auc.
tu. ⁊ qꝛ sic a diffinitiua appellatur viua voce vel i scriptis. vt
l. litigatorib⁹. C. e. ⁊ quia q̃ incõtinẽti fiũt vident inesse actui
non sic si ex interuallo. vt. l. iurisgẽtium. ff. de pa. ⁊. C. e. ti. l. pa
cta credo tutius in dubio adherere Jo. an. qui de hoc plene
6 no. i. c. cũ appellationib⁹. e. ti. li. vj. ⁊ ibi dixi i pria. q. ¶ †Que
rit hic lapus an istã delatiõem possit facere iudex inuito ap
pellato dicit qd sic sicut appellatus approbatiõeꝫ appella
tionis iuito iudice vt no. Jo. an. s. e. c. interposita sup verbo
ab aduersario. ¶ Nono no. quod itimari dꝫ appellato dela
tio ap. si fuerit subsecuta secus ergo si fuerit refutata ⁊ non
admissa. tũc eñi non ẽ intimatio faciẽda: itimatio aũt talis ar
ctat appellatũ ad ꝓsecutioneꝫ. vt. s. de ele. cãꝫ. ⁊. c. j. e. tit. li. vj.
⁊ añq̃ fiat nõ habet appellatio appellationis effectum vt ea
pẽdente nihil debeat innouari vel ĩnouata reuocari. nã licet
appellatio eximat appellãtẽ a ptãte ⁊ iuris. iudicis a quo. vt
s. e. directe tamen hic dꝫ intelligi cũ fuerit intimata ei ꝯ quẽ
interponitur sec⁹ in priuilegio exẽptiõis. qꝛ ⁊ si nõ veniat in
notitiã ei⁹ ꝯ quẽ conceditur eximit tñ priuilegiatũ. de cõces. ꝑ
bẽ. qꝛ cũctos li. vj. ꝭm lapũ q ẽt hic tãgit de effectu delatiõis.
dicit eñ qd p eã trãsfert nedũ articul⁹ sup quo fuit appel
latum sed tota cã ad iudicem ap. ⁊ hoc verũ si deferẽs iudex
erat alias p eius delatiõem trãsfert solũ articul⁹ ap. ⁊ ñ cã ꝓn
cipalis. vt no. in spe. e. ti. §. qualiter in fi. ⁊ p Jo. an. s. e. cũ ap
pellatiõib⁹ sup verbo iudex nõ sic trãsfertur per approbatio
nem appellati p quam transfertur solum articulus cãe apel
latiõis ⁊ ipius cognitio ⁊ decisio: dꝫ tñ appellãs ⁊ appella
tus tunc mittere ꝓcur. non solũ ad ipetrãdũ: sed etiaꝫ ad tra
ctãdam ⁊ finiẽdã cãm ap. in curia. ⁊ hoc verum nisi vltra ꝓce
dat ⁊ dicat ꝙ velit ẽt cãꝫ principalẽ tractari ⁊ deferri i curia.
vt. s. e. cordi. li. vj. ⁊ no. in spe. e. ti. §. qualiter ꝑallegato. vide
ẽt hic p lapũ circa istam delationem qñ sunt plures iudices
quoꝝ quidam deferũt. quidã non de qua dixi post Jo. and.
in. d. c. cũ appellationib⁹ vbi p eũ plenius ⁊ in simili. s. e. legi
tima. li. vj. ¶ Quero quia de ista intimatiõe faciẽda text. iste
loquitur multũ stricte. s. cũ est separati appellatũ queritur an
hẽat locũ gñaliter. s. vbicũq; a sẽtentia appellat. gl. fi. tꝫ ꝙ sic
⁊ hic. s. ꝙ in qualibꝫ cã ap. sit aduersario intimatio faciẽda.
tenet spe. in ti. de ap. §. qualiter. nã i oĩbus ap. siue simul a iu
dicib⁹ siue separati fuerit iterposite ẽ eadẽ rõ. tñ eñ piculum
subest appellato ignorãti in vno casu sicut in alio. Sꝫ aduer
tẽdũ ꝙ forma intimatiõis in causis beneficialib⁹ est diuersa
ab aliis in hoc qꝛ in aliis debet intimari delatio ⁊ termini ꝑ
fixio sed in bñficialib⁹ sufficit simpliciter intimari. rõnẽ diffe
rentie reddit gl. fi. ⁊ clarius zen. ad fin. ¶ Sed circa hoc que
rit lapus pone ꝙ iudex a quo in cã bñficiali defert appella
tioni ⁊ assignat terminũ qui habet i. d. c. j. vel aliũ consentiẽ
tibus. vel nõ ꝯdicẽtib⁹ partibus ad iter arripiẽdũ vel ad se ꝑ
sentãdũ ⁊ appellãs vel appellatus nihil facit in termino. nũ
qd dẽbit appellatio p deserta hẽri. vr quod sic si nullũ subest
impedimẽtũ. s. e. l. ꝑsonas. ⁊. c. cũ sit. ⁊. j. c. q̃diu. ista sũt verba
sua q̃ñ placẽt in duob⁹. prio in eo qd dicit ꝙ iudex possit sta
tuere aliũ terminũ q̃ illũ. de quo in. d. c. j. dico. n. qd hoc non
potest facere iudex qꝛ sic tolleret. l. maioris. facit qd no. de ac.
cum. p. glo. fi. ⁊ de sorti. c. ij. ⁊ qd no. de elec. cupientes. §. qd si.
⁊. l. iiij. §. si quis ꝯdẽnat⁹ de re iu. ⁊. c. ex ĩsinuatiõe. s. e. vbi nõ
ꝑt derogare termio legali ꝑfixo iudici ap. a iure multo min⁹
termino legali ꝑfixo sine aliquo ministerio iudicãtis. vt. l. ij.
ff. de re iu. p har. scdo non plꝫ in eo qd dicit ꝙ si in termino p
iudicẽ ꝑfixo non comparet habetur appellatio p deserta. il
lud enim. c. j. ñ ꝯparẽti iponit penã ꝓcessus. i. qd i cã ꝓcedat
post illũ terminũ non obstãte cõtumacia nõ comparẽtis. assi
gnatio ergo iudicialis termini non debet alterare dispõnem
iuris ⁊ desertionẽ ap. inducere non iductã a iure sed potius
terminus iudici in dubio recipit intellectum ⁊ vestit a iure
cõi. vt. l. miles. §. x. ff. de re iud. subrogat enim eius loco ergo
debet i dubio assumere ei⁹ naturã. vt. l. j. §. si quis sub ꝯdi. ff.
vt le. no. ca. ⁊. l. si eum. §. qui iniuriarũ. ff. si qs cau. quinimo si
exp̃meret in ꝑfixiõe termini ꝙ p ei⁹ lapsum habeat appella
tio p deserta nõ vꝫ qꝛ non põt statuere aliter sine cã q̃ ius di
ctet. vt. d. §. si quis condẽnatus. ad hoc optime faciunt que di
xi post Old. in. c. j. s. de consti. li. vj. ad fi. v. sed iuxta ꝑdicta.

a **Quanuis.** No. quod de iuris rigore illõ dr se
pius[a] peti qd petitur in diuersis
temporib⁹. si vero vno contextu dicat quis sepi⁹ pe
to. peto. ẽt si decies ⁊ pluries iteraret. debẽt oẽs ille vices ha
beri p vna petitione dũtaxat. nã in simili vult lex quod cre
ditor añq̃ pignus distrahat ter denunciet debitori vt soluat.
vt. l. iiij. ff. de pi. ac. ⁊ inter vnã vicẽ debet esse tpis interuallũ
vt ibi. glo. que p vna vice reputat si dixerit solue. solue: solue
nã ⁊ alibi que fiũt cõtinuato tempore ẽt horis interpositis si
ad idẽ tẽdũt q̃q̃ sunt fcã diuersa p vno reputãtur vt. l. illud.
§. fi. ff. ad. l. aql. ⁊ faciunt ad qõnem si pluries dixerit alicui
fur vel latro vel meretrix an dicant plura verba iniuriosa vel
vnũ. si forte p statutũ p quolibꝫ verbo iniurioso punitur cer
ta pena. dic quod si idẽ verbũ cõtumeliosuꝫ vno cõtextu repe
tit pluries p vno ẽ habẽdũ. sec⁹ si diuersa significẽt vt latro p
ditor ⁊ adulter. ⁊ vide p har. in. l. itẽ apd. in pri. ff. de iniur. ⁊ i. l.

a ¶ Jllud dr sepius Add q̃ i simili dicit ias. i. l. j. i viij. col. ff. de offi. ei⁹ cui mã. est iur. feli. in. c. fin. i. j. co. de offi. de le. fel. in. c. si cautio. in. x. col. ver. sed vnũ nouissime no. extra ð fi. instru.

2 vnũ de testa. ¶ Scdo no. qđ sicut equitas scripta pferẽ rigori
ita equitas nõ scripta sed cõsuetudine approbata. nam cõsue
tudo non solũ modificare sed in totũ abrogare legem potest.
vt. l. de quibus. ꝛ. l. si de interpretatiõe. de l. gi. lau. hic no. qd
a est equitas[a]. ꝛ dicit qđ equitas[b] est iustitia dulcore misericor
b die tẽperata ẜm Ciprianũ. vtrũ aũt pferaẽ semp rigori distin
gue post eum. nã aut loquũtur in diuersis casibus ꝛ vtrumq̃
remanet. nã diuersorũ diuersa est rõ. vt. l. si maritus. C. de do
na. inter vi. ꝛ vx. ꝛ. c. susceptũ. de rescrip. lib. vj. qñq̃ ꝯcurrũt
in codẽ casu. aut vnũ est scriptum alterũ non est stamus scri
pto. C. de iu. l. placuit. ꝛ de trã. c. fi. Si autẽ vtrunq̃ est scriptũ
vel non scriptũ tunc si equitas est in genere scripta. pone exẽ
plũ in. l. nã ꝛ natura. de condi. inde. rigor vero in specie. vt in
vsucapione ꝛ stamus rigori. vt. c. generi. de reg. iur. lib. vj. Si
vero vtrunq̃ est generale vel spẽale. tunc posterius prefertur
priori. de consti. c. lꝫ. li. vj. vbi aũt simul cõcurrũt equitas vin
cit rigorẽ. vt hic de hoc p Dyn. in regula malefidei. siue in re
gula siue possessione. de reg. iur. lib. vj. ꝛ per Cy. ꝛ alios in. l.
j. C. de leg. ꝛ p Joã. an. in. c. fi. ẜ. de trans. ista est distictio Lau.
3 ꝛ Pan. in effectu. ¶ Tertio no. qđ sepius peti debent vno cõ
textu ꝛ illud dr fieri vno contextu quod fit nullo actu extra
neo intermixto vt in glo. qđ intellige nisi sit actus naturalis
necessarius vt depositio superflui põderis. vt. l. antiquitas.
C. de vsufr. ꝛ vide qđ no. in. l. ex duobus reis. ꝛ. l. de vno. ff. de
duo. quoq̃. de re iudi. ꝛ. l. qđ ait lex. §. qđ ait. ff. de adulte. vbi
actus qui debent fieri incontinenti ꝛ vno impetu si fiant suc
cessiue cõtinuato tpe ẽt horis interpositis dñr fieri vno impe
tu siue vno contextu. qđ no. ¶ Quarto no. quod illud quod
incũbit iudici debet quis petere cõgruo loco ꝛ tpe. pone exẽ
plũ in loco. s. qñ est in publico nõ si est in prandio vel in mis
sa. de tpe pone qđ non de nocte vel cum videt eum in maiori
bus occupatũ. simile dicit. l. ꝙ ad constituendũ debitorem in
mora debet interpellari congruo loco ꝛ tpe. alias interpella
tio non noceret. puta facta ante diẽ solutioni prefixũ. vel in
loco nõ destinato solutioni. vt. l. cum filius. §. fi. ff. de ver. ob.
4 per Bar. ¶ Quinto no. in ver. verũ. qđ iudex potest certũ ter
minum prefigere appellanti ad recipiendũ apostolos. itelli
ge dũ tñ nõ excedat. xxx. dies infra quos tradere eos debet. vt
l. iudicibus. C. eo. dictũ ergo terminũ legalẽ potest totũ prefi
gere ꝛ ẽt eius ptẽ. vt hic colligitur. ex quo patet ꝙ iudex põt
abbreuiare dilationẽ legalez. Sed hoc ideo quia iste termin⁹
est prefixus in fauorẽ iudicis vt deliberet quos apostolos da
re debeat. non mirũ ergo si dilationi prefixe in eius fauorem
potest renunciare ꝛ terminuz preuenire. nã hoc potest facere
oĩs debitor in cuius fauorẽ dilatio indulgetur. s. ante termi
nũ soluere. sed non ita si in fauorẽ creditoris vt. l. qui rome.
ꝛ qđ ibi no. ff. de ver. ob. per qđ alias dixi ꝙ cleric⁹ nõ potest
in dicendo officium horas debitas preuenire. qꝛ fauore credi
toris. s. xpi dicta diuisio facta est: vt sepius laudetur. facit. l. cũ
5 qui al. tabul. de an. le. ¶ Sexto[c] not. qđ in termino prefixo p
c iudicẽ ad recipiendũ apostolos debet appellans comparere
ꝛ apostolos petere. sed cõtra in prin. c. vbi dicit sufficere si pe
tãtur semel. vt ibi. so. verũ est ꝙ sufficit si eos tradat vel dene
get vel nullo pfixo termino rñdeat se daturum. sed vbi certũ
terminũ statuat debet iterum adiri in termino prefixo ꝛ pe
ti. in nulla enim culpa fuit iudex si in prima petitione illico
non exhibuit ei qui venit vt sic dixerim cuz sacco paratus. vt
l. qđ dicimus de so. potius ergo imputandũ est appellanti si
in prefixo termino nõ rediuit pro eis. ꝛ ista ratio plus placet
ꝙ illa laud. que est qꝛ iura deferunt in hoc iudicibus vt pos
sint post petitionẽ apostolorũ terminũ statuere ad mitigan
dũ iudices qui ppter ap. ad iracundiã pronocãtur quã cũ tẽ
pore deponũt. sed certe non debent ex hoc cõmoueri nec ad
iniuriã reputare si ab eorũ sententĳs appellatur. vt. l. oẽm ho
6 norẽ. C. qñ prouo. nõ est necesse. ¶ Septimo no. in ver. simili
ter ꝙ interpellatio facta infra dilationẽ legalem illi qui tene
tur aliquid facere nõ constitait talem in mora nisi totus ter
minus labatur cõcor. d. l. cũ filius. §. fin. licet enim iudex pos
sit petẽtẽ apostolos arctare ad minorẽ terminũ ꝙ legalem. vt
hic. appellans tñ nõ põt arctare iudicẽ ad tradẽdum ante fi
nẽ tpis. ꝛ hoc verũ qñ appellãs eos semel petĳt. nã ita loqui
tur totũ istud. c. quid ergo si appellauit. ꝛ de apostolis nihil
dixit. an iudex possit arctare appellantẽ ad minorẽ terminuz
ꝙ legalẽ vt eos recipiat ratio quã tetigi. s. qꝛ hec dilatio sit in
ducta in fauore iudicis. facit ꝙ sic cogita tñ qꝛ alius non tan
7 git. ¶ Octauo no. qđ lapsus termini prefixi a iudice vel a iu
re inducit desertionẽ appellationis sꝫ nũqd possit morã pur
gare ꝛ post terminũ comparere ꝛ petere. videẽ ꝙ sic sibi celeri
ter puidendo. vt. l. ꝛ si post tres. ff. si quis cau. ꝛ. c. potuit de lo
ca. ꝯrium credo isto casu in quo p lapsum termini inducitur
tacita renunciatio iuris sui. ꝛ sic ipo iure infligitur illa pena
desertionis vnde nõ hꝫ locũ purgatio more. vt no. ẜ. de ele. l
cet canon. li. vj. in glo. ipso iure. glo. tñ sup verbo ex tunc qu
sentit quod ista denegatio inducatur p lapsum termini a
dice pfixi. vt in primo casu ver. quod si iudex. item per resp
sionem factam simpliciter nullo termino assignato. vt in ver.
at si. ꝛ sic in istis duobus casibus nõ dꝫ expectari finis termi
ni legalis. sed statim potest psequi ac si denegati fuissent mul
to fortius ergo si dũ peteretur tacuit ar. ꝯ. ẜ. de elec. commis
sa. li. vj. vbi ẽt si sit certũ infra iuris terminũ actum explicari
nõ posse. debet tamẽ finis termini expectari anteq̃ ad aliud
pcedaẽ. in cuius solutione cogita. ꝛ cõcludo ꝙ solũ cũ respõ
dit infra iuris terminum se daturũ potest retinere appellan
tem impeditum vsq̃ ad finẽ termini. vt in glos. tertius casus
ꝛc. tacendo autem vel simpliciter pollicendo vel terminũ sta
tuendo in eo ipso non tradendo vel expresse negando preclu
dit iudex sibi viã in eo qđ restat de termino legali. vt sic ex tũc
videantur apostoli denegati. tex. tamen in. c. ab eo. ẜ. eo. li. vj.
in fi. videtur velle qđ lapsus totius termini legalis equipare
tur expresse denegationi. non ergo taciturnitas iudicis vel la
psus iudicialis termini. vel oblatio sine pfinitione termini
hunc effectũ expsse denegationis videnẽ pducere quo ad hoc
vt psequi possit ante finem termini legalis. Et hoc sentit gl.
ẽt si iret ꝛc. ꝛ Pau. idẽ sentit dum dicit ꝙ iudex qui in termi
no pfixo nõ tradidit potest purgare moram ꝛ tradere postq̃
adhuc supest de termino iuris. ꝛ sic eius iurisditio non expi
rauit nec pcessus impeditur imo tenetur eos recipe post ter
minũ cũ dentur ad instructionẽ superioris glo. tamen sup ve
8 bo ex tunc sentit aliter vt pdixi. ¶ Querit gloss. si est prefixus
certus terminus ad aliquid agendum vtrum possit talem
actũ explicare ante finẽ termini gl. que incipit no. qꝛ distiguit
considerando sub qua forma. terminus sit pfixus. nam si cer
tus ꝛ limitatus nõ potest pueniri. secus si dictum fuerit. j. cer
7 tũ terminum quid agendũ esse. qꝛ tunc põt. j. ipm terminum
9 illud agere qñcunq̃. ¶ Sꝫ ego vltra quero si datus est termi
nus reo. vt. j. certũ terminum pbet vel aliquid faciat. vtrum
actor debeat. j. illud temp⁹ omni hora iuridica ibi presens es
se vel est requirendus cum reus vult illud facere. dicit Bart.
ꝙ ista dilatio põt dari duobus modis. prĩo ad certũ actũ mo
mẽtaneũ puta assignat terminũ octo dierum ad veniendum
illo casu põt reus venire qñcunq̃ voluerit. j. dictũ terminum
tñ ego actor ad cuius petitionẽ datus est terminus non sum
contumax. nisi in vltima die termini ego nõ essem in iudicio
tunc enim posset iudex reum cõparentẽ licentiatium dimitte
re ꝛ circuncidere edictũ. vt. l. ꝛ post. edictum. ff. de iud. rõ quia
licet reus qñcũq̃ vis ante finem termini possis venire tñ nõ
est psumendũ nisi ꝙ tu venias vltimo die termini. quandoq̃
datur terminus ad aliquẽ actũ non momentaneum. vt ad p
bandũ in quo multa requiruntur. ꝛ hoc casu si expectareẽ al
tera pars vsq̃ ad vltimã diẽ non posset tunc pbare. ideo reus
potest infra totũ illũ terminũ pbatiões offerre dꝫ tñ tũc actor
in qualibet productione citari vt veniat ad videndum te
stium iuramenta ꝛ articulorum pbationes. hoc pbat tex. in
aut. equi. C. de tẽp. ap. ꝛ. l. ĳ. cũ sua glos. eo. tit. rõ qꝛ ego actor
bene scio quod tu potes pbare. j. octo dies sꝫ nescio qua die
vel hora hoc facias. ꝛ ideo nisi mihi dies ꝛ hora nuncientur
nõ imputatur mihi. vt. l. aut qui alter. §. j. ff. quod vi aut clã.
Sed dices. si verũ est quod ad quẽlibet actum explicandum
debeat actor in toto illo termino citari. quid erit si actor est
cõmitatẽsis a longe morã trahẽs in cõmitatu. nũqd in singu
lis diebus pductionũ citabit vt a longe cõpeat. dicit bar. co
gitabis in. l. q añ calẽdas. de. v. ob. Ego hoc soluo p illa que
10 dixi in cle. j. de fo. cõpe. in. x. no. ¶ †Secũdo quero post glo.
cuius expensis apostoli sint tradẽdi arguit multis iuribus
ꝙ expensis iudicis. ꝛ cõcludit quod de cõsuetudine obserua
tur ꝯrium. hãc cõsuetudinẽ zen. coadiuuat ꝙ iur. fundetur.
prĩo qꝛ hoc facit ex necessitate sibi a iure iniuncta. vt. ẜ. c. cor
di. li. vj. ꝛ. l. eos. C. e. ergo ñ debet ex hoc aliqđ damnũ pati. l.
cũ quidã. C. de admi. tu. Jtẽ facit hoc ex necessitare officĳ sed
nulli officiũ debet esse damnosuz. vt. c. cũ non deceat. de elec. li.
vj. ꝛ. l. si quis ex signatoribus. quẽ ad. testa. api. nã ꝛ testis co
gitur cõparere ad testimoniũ nõ tñ suis sumptib⁹. vt. iĳ. q.
iĳ. venturi ꝛ vasalli tenenẽ sequi dñm in exercitum nõ tñ suis
sumptibus. vt. l. menia. de an le. nã ꝛ alibi pcendũ est illi qui
iuris pcepto obtẽpat ne detrimẽtum in sua substãtia patiaẽ.
ff. de bo. li. l. qui cum maior. §. si patris. item apostolorũ tra
ditio vr esse de pcessu. vt colligitur ex. l. iudicibus. C. e. ꝛ de p
ba. c. qm. sicut ergo de pcessu non teneẽ iudex dare copiã suis
sumptibus. ita nec apostolos ꝛ alia. p hac pte possent alle
gari vt no. in fi. ẜ. de ele. cãm. vbi autem quis non ex necessita
te officiĳ

a ¶ Quid est equitas. Adde spec. i ti. de le. §. dispensatio. v. notãdũ ꝛ. d. ias. in. l. placuit in pri. C. de iudi. ꝛ quot modis sumaẽ rigor declarat. d. abb. in. c. in lris in. ĳ. col. in vl. notabili. de resti. spo.

b ¶ Qđ eqtas adđ ab. ꝛ doc. i. c. fi. đ trãsac. ꝛ vide gl. i. c. vt ꝯstitueret. l. di. vbi põit differẽtiã iter rigorẽ iuris ꝛ dispẽsationẽ. ꝛ qd iportẽt ista vba hoc đ rigore illud đ eqtate. vide glos. ꝛ doc. i. l. si cũ hermes. C. loca. ꝛ vide no. i. l. placuit C. de iudi. ꝛ p canon. i. d. c. fi. đ trãsac. ꝛ i. c. cũ dilecti de iud.

c ¶ Sexto no. adđ bar. i. l. j. i v. q̃ro qd si iudex. ff. de lib. dimis. arch. i c. j. in. iĳ. col. de ap. lib. vj.

te officij actū gerit: sed volūtaria ꝯuētiōe se ad aliqđ fctm̄ obligauit ꝙ expēsas exigi faciet suo sūptu si aliud nō ꝯuenit. vide bonā. l. ff. d op. li. qđ nisi. ibi vnusqsqꝫ ꝙ spopōdit suo impēdio dare dꝫ. vñ si ꝓmisi tibi dare. x. corbes vini vel frumēti siue carr⁹ lignoꝝ expēsā curruū ꝛ gabellaꝝ soluer teneor. ar. d. l. ꝛ vide ꝙ no. bar. d gabella i. l. j. ff. de ali. ꝛci. le. late h dispu

8 tat zen. a q̄ tpe cōputent. xxx. dies q dātur ad petēdū apłos. a Jo. an. s. eo. c. ab eo. h ēt plene tractat ꝛ ꝯcludit ꝙ a tpe sententie. vt ibi dixi. zen. h sequit opi. host. qui tenuit qđ a die app. emisse: cui⁹ rōnes nō refero: qꝛ oēs tetigi post Joā. an. i. d. c. ꝛ rñdi. dicit ēt ipse h ꝙ apłi nō sunt petēdi de necessitate simul cū interpositiōe ap. qꝛ ali⁹ est termin⁹ petendoꝝ apłoꝝ. ali⁹ appellādi. vt ptꝫ in. d. c. ab eo. ꝯiūcta aut. hodie. C. d sen. ꝛ ita

11 sētit Spe. e. tit. §. sequit. i fi. ꝛ. l. j. §. fi. ff. eo. ¶ †Ultimo no. gl. ꝙ appellās non tenet recipe apłos clausos. Idem tenet zen. nam ipsorum oblatio hꝫ instar relatiōis: que non clausa sed intimata partibus mitti debet. vt. c. intimasti. s. eo. ꝛ de rela. l. j. ꝛ. C. eo. l. iudicibus.

Sicut. Emanauit ꝑ declaratione eoꝝ que no. Inno. de maio. ꝛ obe. dilecti. ꝛ per eundem. s. eo. ꝯstitutus. in glo. no. ꝙ appellationi ꝛ ꝑ eū ꝛ Host. s. eo. bene. de elec. cum inter canoni-

1 cos. ꝛ in Spe. eo. tit. §. vt breuiter. ¶ †No. ꝙ non statim illa to grauamine ꝑ sniam currit ann⁹ app. ꝓsequende: sed a die app. interposite vbi a pñti grauamine appellat: secus si a futuro ꝛ extra iudicium. si vo i iudicio grauat qs ꝑ iud. i futurum stati currit tps. vt. l. j. §. biduū. ff. qñ ap. sit. ꝛ. c. ꝓterea. s. d ap. quare aūt magis cito incipit cursus anni cū appellatur a futuro grauamine in iudicio q̄ extra. dico quod autoritas snie hoc facit: qꝛ stati grauor q̄tūcūqꝫ ꝑ ꝯditionē vel aliter ei⁹ effect⁹ suspēdat. vt. d. c. ꝓterea. nō autē est sic cum appel. a grauamine futuro verisimili extra iudiciū inferēdo. ibi eñ pars ꝯ quā appello nondū quidq̄ egit ꝓpter quod ad iudicium trahi ꝛ ꝓuocari possit. vñ cuꝫ appellās nō possit eū ꝯ quē appellat vel gñaliter timet ad iudicium trahere nō mirū si ante

2 nō incipit cursus. vt. l. j. in fi. de an. exce. ¶ †Scđo no. ꝙ lꝫ de iure canonico instātia cause ꝓncipalis nō sit limitata ad certum tps ꝓut leges eā triēnio restringunt. vt. c. ven. s. de indi. cōiuncta. l. ꝓperandum. in prin. C. eo. tñ in instātia cāe appellus canonicū ꝛ ciuile ꝯueniūt vt anno vel biēnio coarctetur. ꝛ hoc ꝓpter autoritatē snie ꝓcedentis ꝑ qua pria facie presumitur. vt. l. herēni⁹. §. gaya de eui. nec diu dꝫ stare in suspēso.

3 ¶ †Tertio no. differentiā inter appellationē iudicialē ꝛ extraiudicialem in tpe ꝓsequēdi ꝛ finiēdi: in tpe autē appellandi ꝯuenit. vt no. in. c. ꝯcertationi. s. e. vbi plures enumera

4 ui differētias inter eas. ¶ †Quarto no. qđ infra annū debet cā app. incipi ꝛ finiri. alia vero iura q̄ tpe coarctant sufficit deducere in iudiciū infra illud tps: nec nocet si infra metā dicti tpis cā nō decidat: imo sola litis ꝯtestatiōe ꝛ citatione in tps longi⁹ ꝓrogant. vt. l. more. C. d rei vē. ꝛ. l. emptor. C. de ꝓscrip. long. tēp. sed illa iura loquunt cum tps ꝓfigitur actioni non instātie iudicij. vt hic est. instātia eñ habet tpa sua. ꝛ ita finit

5 sicut actio lapsu tpis diffiniti ꝑ legē. ¶ †Quinto nota quod iustum impedimentū excusat appellantē si cām non fuerit ꝓsecutus infra annū. qualiter autē ꝓbet impedimentum. spe. dicit ꝙ ꝓprio iuramēto. e. ti. §. nunc breuiter. v. qd ergo. alle. l. scire oꝫ. circa medium. de excus. tut. subdit ibi quod cōsiderari in hoc debet qualitas cause ꝛ ꝑsone ꝛ sic dicit cle. quartū ꝓcepisse auditoribus obseruari. Bar. ēt idē no. in extrauagā. ad reprimendā. ¶ In ꝯtrium vr tex. in. l. fi. §. illud ver. nisi ipse. C. de tē. app. ibi nisi ipe appellator eu identissimis ꝓbationibus possit ostendere se summa ope nisum voluisse litē exercere. per iudicem autem stetisse vel aliam iexorabilē cām ꝛc. ad idem. c. cum sit romana. s. e. ibi ex necessaria ꝛ euidenti cā ꝛc. plus dixi in quadā. q. facti ꝙ solum impedimentū interueniēs non excusat nisi impeditus de hoc fuerit ꝓtestatus vt ꝑ ipsam saltem diligentia ōñdatur. ad hoc qđ le. ꝛ no. in. c. si iustus metus. s. e. ꝛ. c. plerūqꝫ. de rescript. ꝛ. l. j. §. si quis ipsi ꝓtori. de op. no. nū. ꝛ vide quod circa hoc no. oldra. ꝯsilio. lvij.

6 ¶ †Sexto ꝛ vltimo no. penā non ꝓsequentis appellationē. nam habetur eius appellatio deserta ꝛ sententia fingit retro vt non videat a ꝓncipio appellatum. vt not. in. l. furti. ff. de his qui not. infa. ꝛ ex hoc sequitur quod iudex a quo reassumit iurisditionem ꝛ suam exequitur cum appellatio est deserta. vt dixi i. c. romana. i. viij. q. s. eo. li. vj. ꝙ intelligūt qdā verum qñ iudex a quo nō detulisset appellationi alias nūq̄ reassumit nisi ꝑ iudi. ap. cā remittatur ad eum. vt. c. cum appellationibus. s. e. li. vj. sed nō credo dilatiōem impedire hūc reditū ad iudicem a quo in casu desertionis. nō ob. c. cū appellationibus. quia loquitur cum corā iudice ad quē fuit appellatio pñtata ꝛ recepta. sed vbi deserit non fingitur pñtata nec recepta. ꝛ sic cū iurisditio nō deprehendatur in supiori transfusa iudex a quo non vr eam amisisse vt sic non ꝑdat qđ alteri non q̄ritur. vt. l. nec vtilē. ff. ex qui. cau. ma. ꝓterea posito quod recepta fuerit tñ si pars appellatiōi tali renunciat ꝛ redire vult ad iudicē a quo delatio illa nō impedit vt no. i. c. ꝓal. cum appellatiōibus. in nouel. sed ille qui deserit satis vr renunciasse postq̄ fingitur non appellasse. vt dixi. ꝛ ita dissen

7 tio. ¶ Op. dr hic ꝙ annus ap. ꝓsequēde incipit currere a die interposite ap. Sed ꝯ hoc op. et vr ꝙ incipiat post icobatā litem sup ap. vt. l. fi. C. de temp. ap. So. timore istius ꝯrij ꝛ aliorum iuriū q in hoc variare videnṫ Jo. an. disputauit de hoc vnē. q. ꝛ tenuit qđ hic decidit. s. ꝙ a tpe ap. iterposite incipiat iste ānus ad ꝓsequēdū. Et h in gl. ma. refert alias opi. q ēt iurib⁹ ꝛ rōnibus adiuuātur quibus tādē respōdet. vt in ea pꝫ. ¶ Que circa hoc i pri. sui querit. qꝛ dr in tex. ꝙ a die iterposi-

b tiōis ꝛc. vtrū dicta dies [b] iterpositiōis cōputabit in termino ānali. tꝫ ꝙ nō cōputet sed cedat lucro appellātis. ꝛ i hoc differt a tpe. x. dieꝝ q dātur ad appellādū qui cōputātur de momēto ad momētū. ꝛ ꝑ ista glo. s. ꝙ illa dies in qua appellatio iterponit nō computet i termino alle. zen. ff. si qs caut. l. j. vbi nec dies i qua tm̄ ꝓmittit i. xx. milibus passuū ꝯputat ad idē s. e. sup eo. lo. ij. ꝛ. s. de excep. pia. li. vj. ꝛ. c. frequēs d resti spo. e. li. ꝛ. iiij. q. v. qsqs. ꝛ. ff. de req. re. l. ann⁹. oīa ēm ista iura ꝓbāt ꝙ dies termi nō ꝯputat i termino ꝓfixo ꝑ. l. in ꝯtriū ꝙ termin⁹ cōputet de momēto ad momētū. all. ij. q. vj. anteriorum. ꝛ qñ ap. sit. l. j. §. dies ꝛ. ff. de adul. l. pater. §. j. ꝛ de suc. edi. l. j. §. qđ dicim⁹. ꝛ. ff. de mino. l. iij. §. minorē. ista sūr iura ꝓbāt ecōuerso ꝙ dies termini ꝯputet in termino. ꝛ sic dicit zen. tenēdū in ꝓposita. q. glo. nā si dies illa nō ꝯputaret nō curreret annus a die sed post diē. ꝑ hoc iducit qđ sit magis fauēdum snie ꝑ qua ꝓsumit quā appellāti. cōcludit igit ꝯ glo. que tꝫ ꝙ dies illa nō ꝯputet. cū gl. cōcor. pau. Jo. an. i. c. sup eo. tenet ꝙ verius sibi vr ista tpa ꝯputari de momēto ad momētū vbi aliđ nō exprimit i. l. ꝛ sic vr sibi ꝯtrius hic ꝛ ibi nisi dicas ꝙ hic ex

c primit aliud in. l. ꝓpter naturā istius ꝓpositiōis a: que denotat separationē loci ꝛ tpis ei cui adiūgit. vt no. in. c. statutū de ꝓhē. li. vj. in glo. est ꝛ quod ibi sup ea. hoc tenet Accur. in l. iij. ff. de act. emp. ꝛ ꝓdicta de termino a q̄. sed de termino ad quē. vtrū tot⁹ vltim⁹ dies cedat lucro eius q debet actū gerere. ita vt die sequēti post terminū sufficiat qđ incūbit peragere vel debeat potius in dicto die vltimo termini actū gerere. vide circa hoc qđ no. i. c. ꝯsuluit. d offic. dele. ꝛ insti. d ver. ob. §. oīs stipulatio. ꝛ qd iur. si vltīa dies termini fuerit feriata an die sequēti vel ꝓcedēti debeat act⁹ [c] explicari. dixi plene in c. ꝯq̄stus de ferijs. vbi oīo videas pulchrā dist. Bal. ¶ Ultio

d scias ꝙ circa id qđ h dr de ꝓsecutiōe ap. j. ānū iusto ipedimēto cessante occurrunt q̄dam dubitabiles. q. q̄ elici possunt ex apparatu Jo. an. difficili et confuso quem ponit in capitulo ex ratione. s. eodem. vt ergo clare de ipso notitiam habeas

8 breuiter ꝑ. q. succincte referaꝫ. ¶ †Et ꝓmo quero de isto impedimento siue ipotentia ꝓsequēdi. vtrum semꝑ impotētia excuset appellantem ita ꝙ non noceat sibi lapsus anni. So. dic quod impotētia pōt multiplr ꝓuenire. nā quedā est ipotentia ꝓueniēs a iudice: quedam ab ipso appellāte. quedam ab aduersario. quedā a tertio. q̄dam a casu fortuito. quedam cōmuniter ab ipsis litigatorib⁹ forte cōpromittentibus. prio casu qñ ꝓuenit a iudice. ꝛ tūc dic ꝙ aut potuit appellans de iudice negligēte cōqueri ꝛ nō fecit: ꝛ imputet sibi. vt. l. fi. §. vl.

c C. de tēp. ap. ibi cū sit ei aptissima [c] facultas nostrā adire maiestatē ꝛc. aut non potuit adire supiorē. ꝛ tūc ipso iure seruat illesus. ꝛ idē in scđo casu cum. s. ipotētia causat ab appellāte ꝛ idē in tertio casu cū. s. impedimentū causat ab aduersario ꝛ hoc sentit gl. in. d. c. ex rōne. ꝛ ibi Jo. an. in gl. sua magna. in ver. sed quid si tertio. circa quartū mēbrū cū ipotētia causat a tertio. gl. ibi distinguit vtrū sit idone⁹ ille tertius necne. vel pōt dici vtrū impediuerit iuste ꝓpter delictū forte appellantis vel nō. vt prio casu nō subueniat. in scđo habeat locum distinctio supra dicta. ar. l. ij. §. fin. ff. si quis cau. vbi etiā vide de quinto mēbro si stetit ꝑ casum de sexto cū. s. ꝑ vtrūqꝫ stetit: qꝛ cōpromiserūt ꝛ nō hꝫ dubiū: qꝛ nō currit tps ipso iure. vt. j.

9 c. pri. ꝛ in aut. e. tit. col. viij. ¶ Scđo quero quāti tpis impedimentū sufficiat vt detur secundus annus. Joā. an. in. d. sua glo. circa vlt. col. arguit qđ nō sufficiat impedimentū modici tpis: qđ ptꝫ qꝛ in multis tpibus anni sunt ferie quibus age-

d re impedit. refert etiā opi. Inno. qui dixit ꝙ si fuerit ipedit⁹ [d] ꝑ vnū diē tm̄ quomin⁹ infra annū possit snīam petere postq̄ cepit ꝓsequi habebit scđm annū. qđ alij intelligūt verū quādo in toto anno fuit diligēs in principio medio ꝛ in fine ita qđ illa dies sola impedimēti fuit cā ꝙ non fuit qđ terminata

a ¶ Apostolos. q dicantur apostoli ꝛ species apostoloꝝ. vide gl. ꝛ docto. i. c. cordi. d app. li. vj. maxie ꝑ Jo. an.

b ¶ Utrum dicta dies. adđ ad istā glo. feli. in. c. j. in ij. col. in pri. de ꝓscrip. glo. no. in §. oīs. in ver. tribui. insti. de ver. ob. bar. i. l. lecta ad fi. ff. si cer. pe. fel. in. c. inquisitiōis. §. ad petitiones. i. vij. col. extra de accusa.

c ¶ Ibi cū sit ei apertissima. adđ Alex. i cōs. lxxj. in fi. co. in. v. vo. fel. in. c. significantib⁹. in. ij. co. extra d offi. dele. ꝛ in. c. pastoralis in pe. co. de offi. ordinarij.

d ¶ Quod si fuerit impedit⁹. ad de alex. i addit. bar. in aut. ei q. i addi. magna circa mediū. ibi ꝛ subdit. C. d tempo. ap. ꝛ fel. i. c. ex rōne. in. ij. co. extra de appel.

infra annū. ꝛ bec bene ſonāt verba Inno. ꝛ Jo. an. videt etiā ſic ſentire dū dicit circa fi. d. glo. ꝙ ſi non incobauit proſequi tali tpe quo veriſimiliter potuerit finiri et forti⁹ ſi nullo modo pſecutus eſt vel aliquo tpe fuerit diligēs in aliquo negligens lz ille fuerit die vel ſeptimana impeditus ēt ineuitabili impedimento potuiſſet tñ poſt impedimentum ſi fuiſſet diligens infra annū ſnīaz cōſequi. tūc a iure non habebit aliū annum quaſi tps negligentie corrodat tps impotentie. ſ. de elec. cū in veteri in fi. cū concor. quinimo ſi tanto tpe anni fuit ipeditus quod veriſimiliter in reſiduo dicti anni non poſſit cā expediri. tñ dz eſſe diligēs in dicto reſiduo vt ipſaz proſequatur. ꝛ idē ſi fuit impeditus in toto primo anno dz infra ſcōm quamcito pōt cām ipſam pſequi. nam qñcūqz precipit aliqd fieri infra certum tps ſi is cui iniungitur impediatur in parte vel in totum dz ſtatim ceſſante impedimento ꝙ cito poteſt cōmode quod incumbit adimplere qz impedimentum non liberat ab onere iniuncto. ſed executionem termini ſuſpendit ꝛ vltra diffundit ad boc optime. ſ. de elec. cupientes. §. qō ſi per. xx. ỽ. nibilominus. facit. l. ij. §. confeſtim ad ter. ꝛ. l. ij. ff. ſi quis cau. ꝛ. c. cū dilecti. de dolo ꝛ qtu. als ibi refert ſuper boc opi. Sed predicta vidētur mihi conſona mēti iuris; et ſic obtinui de facto cū quidam appellans fuiſſet pro certa parte tē poris impeditus propter acceſſum ad curiam ꝛ in parte negligens. ꝛ boc per tex. in. d. l. fi. §. fi. de tempo. app. vbi appellans debet ſumma ope niti ꝛ cām non relinquere ſine prouiſione. vt ibi tex. ¶ Tertio quero ſi pro parte tpis fuit negligens ꝛ pro parte diligens et non fuit cā expedita an ſibi imputabit ex dictis Jo. an. in gl. magna. ver. ſufficit ergo. vt dicit Inno. ꝛc. collige ꝙ ſi appellans fuit negligens pro maiori parte tpis; ſed incobauit talī tpe quo veriſimiliter nullo impedimento iutercedente potuiſſet cā expediri ſufficit ſibi licet propter exceptiones oppoſitas a parte ꝛ dilationes ad probandū indultas cā erit vltra protracta. Ly. etiam boc examinat in aut. ei qui. C. de temp. app. in. iij. q. ꝛ ibi recitat ſup boc opi. de quibus bic per Joā. and. Et predictis in primis duabus. q. diſtingue. nam qñcqz appellans eſt pro parte temporis proſequendi diligens. pro parte negligens. qñcqz pro pte negligens ꝛ pro parte impeditus: qñcqz pro parte diligens ꝛ pro parte negligens ꝛ pro parte impeditus. quid iuris in ſingulis caſibus ſi cā infra annū nō fuerit terminata. collige

8 ¶ Tertio no. ad de do. Jaſo i. l. p erādū ipn. ipe. col. C. ō iu. ꝛ alex. lz ſi. xxiij. circa fi. in. iij. vol.

ex predictis. ¶ Quarto quero pone ꝙ iuſtū impedimentuz in certa parte tpis puta menſis impediuit cauſam terminari infra annū: vtrū propter tale impedimentū habebit integrū ſecundū annū vel ſolūmodo tñ tps quātū fuit impedimentū. queſtio ſtat in boc vtrū impedito detur ſecundus annus ipſo iure per. l. an vero indiget reſtitutiōe. ꝛ communis eſt opi. ꝙ ſcōm ānuz habeat ipſo iure; ſed ſi eſt impeditus in ſcō vel vlteriori indiget reſtitutione. ꝛ boc no. Accur. in dicta aut. ei qui. ꝛ bec eſt cōis opi. quā firmat Joā. an. in. d. c. exrōne. in vlt. col. ver. item cū cōis ſit opi. ꝛ in verſi. ſed quid ſi tertio anno. boc ergo premiſſo dicit quod impeditus in primo anno bz ſcōm ipſo iure. impeditus vero in ſecundo vel vlteriori reſtituit ad tñ tps ꝙtū fuit tps leſionis ꝛ nō vltra arg. ff. ex q. cau. maio. l. ab hoſtibus. §. fi. ꝛ ita ibi tenet Joā. an. in ver. qō ſi poſtꝙ. ꝛ ver. ſed quid ſi tertio. ꝛ verſi. item cum cōis ſit opi. ꝛ tangit etiā boc in. c. ſi electio. in gloſ. fi. de elec. lib. vj. ꝛ vide etiā de boc p Ly. in dicta aut. in predicta queſtione.

12 ¶ Quinto quero vtrum ſtatim poſt appel. ſi appellans differt proſequi poſſit appellatus inſtare vt in cā procedatur: vt cōfirmetur prima ſnīa videtur ꝙ non: qz illud tempus anni indulgetur appellanti. vt aut. ei q appellat. C. de temp. app. et. d. c. ex rōne. nō ergo terminū eius fauore ſtatutū pōt aduerſarius preuenire. arg. c. oblate. ſ. eo. pro boc videt tex. in aut. de bis qui ingre. ad ap. §. qz enim. col. v. vbi appellatus in fine anni pōt petere cōfirmationē ſnīe pro ſe late. In cōtrariuz facit aut. qui ſemel. C. quō et qñ ind. vbi reus poteſt inſtare vt in cā procedat ſi actor proſequi ſubterfugit: multo magis appellatus qui pro ſe habuit iam ſententiam. In prima tamen opi. videtur reſidere Jo. an. in dicta ſua glo. verſi. itē vid tur ꝙ appellatus Jaco. but. reliquit boc arbitrio iudicis

13 in. d. aut. ei qui. ¶ Sexto q̄ro vtrū lapſo anno cauſa nō deciſa per iudicē appel. poſſit iudex a quo ſine alia citatione contra appellantem ſnīam exequi. Jo. an. ſuper principio gloſſ. magne in. d. c. ex rōne videt tenere ꝙ ſic. conſulit tñ appellanti q fuit impeditus ꝙ debeat ptestari executori vel iudici ne ſnīam exequat cū fuerit impeditus. ꝛ ſi ꝫfecerit appellet ſicut non vult admittere vbi dz exceptionem nullitatis de offi. dele. paſtoralis. §. j. ꝛ. c. cū in iure cautius tñ ſecundū Hoſtien. procedet executor ſi partes citet anteꝙ ſnīam exequatur ꝛ audiat partem ſi vult aliquid opponere p qō debeat execu-

tio retardari. vt ibi in nouel. ex cuius dictis collige duo primū quod appellatione deſerta iudex a quo debeat ſuā ſnīam executioni mandare. de quo dixi. ſ. e. romana lib. vj. ſecūduz qō deſerta appellatione exceptio iuſti impedimenti impedit executionez ſententie. ꝛ ſic loquimur de impedito de primo anno qz bz ſecūdū ipſo iure per legem vt dixi. ſ. in. iij. q. iſtō dictū eſt probabile. nā inſtantia tranſfunditur in ſequentem annū non ergo iudex a quo pōt ſe intromittere. ſed ſi impeditus in ſcō petat tertium annū vel impeditus in tertio petat quartū ꝛ ſic de ſingulis. qz boc petitur per viam reſtitutionis ex clauſula generali vt dixi in. d. iij. q. ꝛ no. Ja. bu. in d. aut. ei q ꝙ vī pēdente illa cā reſtitutiōis in integ. nō debeat executio retardari niſi vt legitur ꝛ no. in ſi. ſ. de reſti. in inteſuſcitata. ꝛ no. bunc ar. qz nullum vidi qui tangeret. ¶ Sed incidenter quero coram quo petetur iſta reſtitutio an coram iudice a quo an coram iudice ad quē Barto. format in ſimili queſtionē in minore qui eſt leſus ex eo qz non eſt proſecutus

15 appellationez coram quo ex predictis dz petere reſtitutionē in integ. dicit quod ſi minor appellauit ꝛ non eſt proſecutus iſta leſio contingit coram iudice ad quē coram quo proſecutio fieri dz. ideo ipſe reſtituet caſus eſt in. l. preſes. C. de app. ſi vero non appellaſſet ꝛ vellet reſtitui ad appellandū: tunc illa leſio contingit coꝝ iudice a quo. ideo coꝝ ipſo petetur reſtitutio. dicit etiā ꝙ illo caſu poterit reſtitutio peti coꝝ ſuperiore. vt. C. ſi ſepius in integ. reſti. poſt. l. j. ꝛ ex bis in queſtiōe propoſita. Idem dico ꝙ ſi poſt ap. interpoſitā ꝛ receptā ſupuenit impedimentū petet reſtitutio tertij ſiue quarti anni coꝝ iudice ad quē. Si vero qs fuit impeditus in appellādo petet reſtitutio coꝝ iudice a quo. huic tñ impedimento prouidet ptestando de impedimento. vt. c. ſi iuſtus metus. eo. tit. ꝛ reſtitutio ceſſat poſtꝙ ipſo iure ſeruatur illeſus.

1 ☞ Pendentia litis per compromiſſum impedit curſuz anni prefixi ad appellandum.

2 Cōſenſus expreſſus ptiū ꝛ etiā ꝙpromiſſum ipediūt curſum temporis proſequendi appellationē.

3 Lis coram iudice pendens poteſt de conſenſu partiū tranſ. ri coram arbitris.

4 Inſtantia cauſe appellationis poteſt de conſenſu partium p rogari.

5 Remedia duo que habent eadem tempora vel diuerſa ſi competant alicui: vnum intentando non currit tempus in alio.

6 Conſenſus expreſſus partium requiritur vt nō currat annꝰ

7 Pendentia compromiſſi impedit curſum temporis proſequendi appellationem.

8 Cōpromittentium vnus an poſſit redire ad iudicē appellationis ante finē temporis cōpromiſſi.

1 Quandiu. Pendentia litis per cōpromiſſum impedit curſum anni prefixi ad appellandum: ſiliter impedit talem curſuz expreſſus partium cōſenſus niſi vtrōqz caſu aliud

2 iudici videatur. h. d. ¶ Dico ꝙ expreſſus conſenſus partium ꝛ etiaz cōpromiſſum impediunt curſum tpis proſequēdi appellationem: non ita curſum tpis appellandi. ſ. r. dierū. ſm Paulum ſi igitur infra tpa appellandi partes compromitterent vel aliter conuenirent expreſſe ne currerēt. x. dies nō haberet locū qō hic dicitur. rō eſt ſm eū qz tps ap. interponendatur tātum grauato. tps vero pſequēdi appellationem eſt cōe vtriqz nō mirū ergo ſi in re cōi forti⁹ operat cōſenſus. Jtez. x. dies dātur etiā vt infra eos cā devoluat ad ſuperiorē: ꝛ vt iuriſditio abdicet a iudice a quo: non ergo cōpromiſſuz tale vel pactū tñ concerneret ius ipſorum cōpromittentiuz: ſed etiā aliorum: ſed pactū initū inter duos ad alios non extendit. vt. l. ſi vnus. §. ante oīa. de pac. ¶ Sōo no. quod lis q̄ pendet coraz iudice poteſt tranſferri de conſenſu partium coraz arbitris. Similiter de arbitro in aliuz arbitrū poteſt facere tranſitū. ꝛ de arbitro in iudicē. vt. l. ſed ſi in ſeruū. §. fin. cuz. l. ſeq. ꝛ ſeq. ff. de arb. ꝛ boc de ꝫſenſu vtriuſqz ptis. alias regulare eſt quod vbi acceptū eſt iudiciū ibi finē accipere dz. vt l. vbi acceptū. ff. de iud. de iudice in iudicem an poſſit facere tranſituz de conſenſu partiuz. credo quod ſic. nā ſi omiſſa exceptione lit. pen. coram vno facit valere iudiciū coraz alio. vt no. Inn. in. c. cū. ad. d. fer. de cōſti. ꝛ Bar. in. l. ij. de ſepulc. violmulto magis expreſſus conſenſus partiuz poteſt boc operari ſaluo tamē quod leg. ꝛ no. ſ. de reſcrip. c. diſpendia. §. reus quoqz. lib. vj. vbi tñ non loquitur in p̄dicto caſu: ſtante vero iudicio eodē an poſſit inſtantia trāſire de vno in aliū ꝛ quot

a modis alibi dixi. ¶ Tertio no.ª quod īſtātia cauſe appellationis pōt ꝫconſenſu partiū prorogari: nō ſic inſtātia cāe p̄ncipalis. vt no. in. l. pperādū. in p̄n. C. de iud. nā nec cōpromiſſuz curſuz īpedit: ꝛ que ſit rō diuerſitatis. dicit Ly. qz per

lapſum

lapsum instantie cause principalis non perit ius partis sed bene perit p lapsum instantie cause ap. vt. c. ex ratione. ℌ. eo. ꝛ d. l. properandum. ad fi. non mirū ergo si plus cōceditur vbi maius periculū versaꝫ vt. c. vbi periculū. de elec. li. vj. ¶ Sed hic ego quero vtruz sicut illa prescriptio annalis impeditur per pactū ita pactum ꝛ cōuentio partiū possit impedire siue suspendere cursum aliarū prescriptionum. puta ꝓmitto mille ꝛ volo qō semper possis petere non obstante aliqua prescriptiōe. Aduerte de iure canonico quod semper in ꝓscriptiōe requiritur bona fides. questio nō habet dubium nec tantuz vim pacti quantum propter malam fidem impediretur prescriptio: vt. c. fi. de prescrip. in berede qui habet probabilem ignorātiam: vt. l. qui in alterius. de reg. iur. ꝛ in alijs qui bñt bonam fidem an cōtra eos posset illud pactū operari. Bart. de hoc no. in. l. j. ff. de vsuc. vbi querit an possit renunciari prescriptioni. et dicit qō sic. qñ prescriptio exigit bonam fidem que abest propter pactum. si vero loquimur in illa que pcedit cum mala fide: quia est inducta propter bonum publicū non potest renunciare pacto si vero est inducta principaliter in fauorem partis tūc ei bene potest renunciari: vt. l. qō si nolit. ℌ. si quid ita. de edil. edi. ꝛ vide quod no. Ly. in. l. ℭtra maiores. C. de inoffi. testa. ¶ †Quarto not. qō si alicui cōpetant duo remedia que habēt eadem tpa vel diuersa intētādo vnū nō currit tps in alio ar. ℌ. insti. de excu. tuto. ℌ. qui aūt. ꝛ. ff. de excu. in. l. scire opz. ℌ. scire. so. ibi loquit qñ simul poterāt concurrere ꝛ etiam cumulari. nō sic aūt cōpromissum ꝛ iudiciuz sicut nec questio falsi testamēti ꝛ querela inofficiosi: ꝛ iō pendente questione in vna via non currit tps in alia: vt. d. l. ℭtra maiores vbi Lyn. in ista materia. scz cum cōpetunt ad idem duo siue plura remedia an pēdente iudicio super vno currat ꝓscriptio super alio. sic distinguit. aut plura remedia ℭpetūt alicui vere: aut competit vnum tm̄ ꝛ credit sibi aliud competere. primo casu subdistingue aut illa remedia que vere competunt possunt simul proponi ꝛ intentari ꝛ intentando vnū currit sibi tempus in alio: vt. d. ℌ. qui autem. ꝛ. ℌ. scire. aut nō possunt simul intentari: ꝛ tunc si vnū intentat non currit sibi tempus ad aliud: vt. l. quinquennium. ꝛ. l. denūciasse. ℌ. queritur. ff. de adul. ꝛ no. in. c. cum dilectus. de religio. domi. In secundo casu vbi nō competit nisi vnum remedium ꝛ credit sibi aliud competere: ꝛ tunc aut illud quod credit sibi competere potest concurrere cum illo qō vere cōpetit ꝛ currit sibi tempus in vtroꝫ sicut si vere competerēt. ar. predictorum. ℌ. aut non possent concurrere: ꝛ tunc refert aut illud quod sibi credit competere licet non competat intentat calumnioſe et currit sibi tempus in eo qō vere cōpetit ne calūnioso succurraꝫ sicut bona fide agenti: vt. l. seruius. qō vi aut clam. de nora. l. non solum. aut intentat illud legaliter siue bona fide: et tunc non currit sibi tempus in remedio vere competenti: vt d. l. ℭtra maiores. vbi ita distinguit ꝛ inducit pdicta ad plures questiones. vt ibi videas. ¶ †Quinto no. ꝙ exꝑssus consensus partium requiritur vt nō currat annus. quid ergo dices de consensu qui venit in consequentiā expressi. pone prosequentes appellatiōis causam cōuenerunt ire simul ad sanctum Jacobum vel alium actum facere incompassibilem cū litis prosecutiōe vtrum hoc impediat cursum anni sicut expressus consensus. Lau. qō sic. ꝓ quo facit. l. illud. ff. de acquirere. nam illud quod venit in cōsequentiā ad expressum licet non exprimatur verbis expresse tamen dicitur de eo constare ꝛ illud dicitur manifestum ꝛ euidens quod venit ex cōiecturis: vt. l. licet imperator. de leg. j. ad hoc vide quod leg. ꝛ not. ℌ. de rescrip. si duobus. ꝛ quod ibi dixi. Zen. tenet cōtrariuz inherendo verbis. nam nisi de consensu partium expresso liqueat. currit annus. cuius cursum soluz impedit alterum de duobus. hic no. ar. l. j. ℌ. si eius qui nauē. ff. de exerci. glo. [a] sup verbo expresso tenet cum Zenze. ¶ †Sexto not. qō pendētia compromissi impedit cursum temporis prosequendi appel. eo igitur expirato per subsequens laudum ꝛ lapsum termini in cōpromisso inserti tempus reincipit cursuz suum. quid ergo dices si pars non vult parere laudo sed penam soluere vtrum post solutionem pene vel statim lato laudo reincipiet currere credo quod tempus ad deliberandum vtrum sit parendum laudo necne computetur cum pendentia compromissi ꝛ sic illo tempore retardetur cursus anni ꝛ post eum incipiat quasi illo tempore non sit in mora prosequendi ꝙ sentit Zen. licet obscure. ¶ Opp. ꝛ videꝫ ꝙ ista cle. sit superflua erat enim hoc decisum. C. de tem. ap. auꝺ. si tñ. ꝛ in cor. de ap. ℌ. j. col. viij. Sol. ista cle. tria addit ad illā. primo qꝛ ibi dicebaꝫ solū de compromisso. hic additur ꝙ idem de expresso cōsensu partium. secūdo ibi dicebaꝫ solū de termino iuris. hic additur de termino hominis tertio ibi solū pēdebat boc a volūtate partium. hoc modificatur nisi iudici aliud videaꝫ.

8 ¶ †Querit gl. vtrum vnus excōpromittētibus possit redire ad iudicem ap. ante fi. temporis cōpromissi. dicit ꝙ sic soluendo penā. Lapus dicit hoc verum nisi dictum fuisset in cōpromisso ꝙ quoties veniretur contra toties pena cōmitteretur ꝛ ea soluta vel non ratum maneat compromissum ꝛ lauduz quo casu adeo recessum est a iudicio ꝙ ad ipsum vlterius redire non potest per cōpromittentes durāte tēpore cōpromissi ad hoc quod no. Host. in sum. de arbi. ℌ. qualiter constituaꝫ ver. ꝛ sic ex quo semel. ꝛ in spe. eo. ti. ℌ. vt in forma. ꝛ. ℌ. sequiꝫ. ver. cōsueuit. ꝛ ver. quid ergo ℔m ꝓmissa. ꝛ ver. quid si in compromisso. ¶ Scōo extra quero nūquid qō hic dicit de pendētia compromissi super impediendo cursum temporis ap. ita impediat cursum cuiuscūꝫ alterius obligationis ꝛ ꝓmissionis puta debebā aliqd facere infra certum tēpus vel penā solue re aduersarius meus ꝛ ego sup hoc cōpromisimus. nunqd interim terminus vel pena cōmittetur. ꝛ videtur ꝙ non arg. huius. c. ꝛ. d. aut. si tamē. vbi hoc not. Ly. ꝛ colligit etiā ar. qō si feci pactum cū debitore meo de nō petēdo debitum vsqꝫ ad xxx. an. ꝙ mihi nō currat interim ꝓscriptio de quo not. C. de ꝓsc. impe. offe. l. quoties.

9 ¶ †Tertio quero tex. loquiꝫ quando litis prosecutio retardatur per cōpromissum vel per consensum partium. quid ergo dices si prefigitur terminus a statuto ad causas terminandas ꝛ incidit questio preiudicialis que requirit altiorem indaginē puta falsitatis vel alia remittenda ad curiam epi vtrum illius cognitione pendente curret instantia in principali dic vt plene dixi in. c. tuam. de or. co. ꝛ. l. j. C. q accu. nō pos. p Ly. vbi oīno vide. ¶ Quarto, ꝙro dicit in ver. nisi forte iudex ꝛc. de quo iudice loquaꝫ vtruz de iudice a quo an de iudice ad quē. ꝛ videꝫ ꝙ de iudice ad quē vt. ℌ. eo. c. oblate. in fi. vel dic ꝙ etiā de iudice a quo pōt intelligi vt sic sit casus spālis in quo possit se intromittere iudex a quo non obstāte ap. ab eo interposita ꝛ delatione sicut in filiꝫ. ℌ. eo. cum teneamur. ad hoc. ℌ. de offi. ord. significauit vbi iudex a quo est iurisditio abdicata per delegationē pape ipsaz reassumit in casu periculi imminētis ꝓpter negligētiā retardati processus. idem ergo hic vbi iurisditio abdicaꝫ per appellationēqꝫ nō maior abdicatio est illa ꝙ ista ꝛ facit qō no. ℌ. de ma. cō. ℭtra interdic. eccle. c. ij. in gl. no. ꝙ licet. Exempla aūt de periculo imminente vide in glo. pe. que ponit exempla cum per appellationē deductū est in iudicio interesse ecclesie vel rei spiritualis. nam in istis non est dubium ꝙ iudex pōt supplere de facto: vt. c. cum nobis olim. de ele. ꝛ. c. bone de postula. prela. cum eīm in rebus ecclesiasticis siue sacris ītendaꝫ publicum interesse cōuentio partium nō debet afferre preiudicium rei publice: vt. l. iurisgentium. ℌ. si paciscar. ff. de pact. sicut nec ecōuerso cōuentio administratorum reipublice ꝓiudicat priuato in eo qō sibi debeꝫ de debito cōi cū fisco: vt no. in. l. venia. C. de in ius vocā. potest etiā iste tex. intelligi de periculo tangente ipsas partes puta est causa que desiderat celeritatem: vt in vltimo exemplo. glo. inuito enim iudice non posset eam protelare. idem si iurisditio iudicis esset tempore peritura vel etiam instantia iudicij iudex cuius quantūcūꝫ partes conueniant non debet permittere: vt suum iudicium fiat delusorium: vt. l. pretor. ℌ. marcellus. ff. de iudi. poterit ergo in casu quo est instantia peritura ferre sentētiam etiā neutra parte petente licet alias hoc non posset scz ex officio ꝓcedere super iuribus priuatorum. ꝛ no. de hoc Bar. in. l. seyus ꝛ augerius. ad. l. fal. instantia enim est in iudicis potestate nō partium: vt est tex. no. in. l. properādum. post prin. C. de iudi. tene ista menti. Petrus.

1 ¶ Appellatio ab interlocutoria debet iustificari ex causis allegatis ꝛ probatis.

2 Et est notatim inferenda causa in dicta appellatiōe ab interlocutoria vel grauamine nec sufficit dicere: dico interlocutoriam iniustam: vel dico me grauatum.

3 Snīa interlocutoria pōt ex pluribus causis impugnari ꝛ sufficit alteram probare.

4 Sentētia interlocutoria vel grauamen dz impugnari ex his que acta sunt vel exhibita coram iudice a quo.

5 Snīa ꝙ sit iniusta in cā appellatiōis an debeat ꝓbare appellans: vel appellatus ꝙ fuerit recte ꝛ rite lata.

6 Appellatio ab interlocutoria vel grauamine an possit iustificari ex causa notoria non expressa.

b **Appellāti.** [b] No. qō tex. in. c. vt debitus. ℌ. eo. ꝛ. c. cordi. eo. ti. li. vj. exigunt causę expressionem in appellatione ab interlocutoria vel grauamine: ꝛ loquūtur in exꝑssione

a ¶ Gl. sup vbo expresso. Adde ad istā gl. q̄ dicit alexā. ī ℭsi. lxxij. ī. iij. co. circa fi. ꝛ ī fine cōsi. in. iij. vol.

b ¶ Appellāti ad intellectū buiꝰ cle. vide fel. ī. c. translato. ī. iij. co. ō cōsti. vbi pōit an cā dicaꝫ exꝑssa qñ intellectualr cōprehendiꝫ exvbis. et vide ēt ℭeli. ī. c. cū venerabilis. ī. xv. col. extra de app.

fienda tẽpore appellationis emisse. iste tex. loquitur de prosecutione cause sic in ap. deducte nõ alterius nõ expsse. ibi ergo loquit̃ in cã in talibus exprimẽda. hic loquit̃ de eadẽ non alia psequẽda scdo ad iustificãdũ vel impugnãdũ. magis ergo exacta siue specifica expssio nõ reqrit̃ hodie q̃ olim ẽm zẽ. ⁊ lau. q arguebat cõtrariũ ex ṽbo noiatim hic posito s; certe satis põt dici expssio noiatim facta iuxta formã illorũ iuriũ
1 ar. l. j. ij. ⁊. iij. ff. de lib. ⁊ post. ¶ †Scdo no. q ap. ab interlocutoria d; iustificari ex causis allegatis ⁊ pbatis. nõ ex nouiter allegãdis vel pbãdis. est ergo cã de substãtia ei⁹ qd deducit̃ in iudicio. ergo est pbãda sicut alibi est pbãda qualitas q̃ est de substãtia actionis. vt. l. iij. ff. vi bo. rapto. similiter si dico rẽ mihi debitã ex vna cã debeo illã pbare. nec sufficit pbatio alterius cause nõ deducte ĩ iudicio. vt. l. hebius. ff. de pac. do. ⁊. l. hereditas. C. de pe. here. facit qd no. Bar. in. l. denũtiasse. §. quid tñ. ff. de adul. ⁊. l. habebat de insti. ¶ Tertio nota. q istud. c. loquit̃ cũ grauamẽ infert̃ a iudice. ⁊ sic ĩ ap. iudiciali secus ergo v̄r cũ appellat̃ a grauamine extraiudiciali illato per iudicem sed a tertio. Item nõ h; locũ in electione nec in causis in quib⁹ iudex põt supplere de facto. nã pter causas expssas põt appellãs alias psequi ante cõfirmationẽ vel cõsecrationẽ ẽm Inno. q hoc no. de elec. cũ inter. ⁊ Ber. s̃. e. cõstitutus. ⁊ vide qd no. s̃. eo. c. cordi. in. iiij. glo. ⁊ qd ibi not. supea. in nouel. Inepte tñ quo ad hoc ista differẽtia inducit̃ iudicio meo: q2 h loquitur cũ appellatur ab ĩterlocutoria vel a grauamine. Grauamen vero extra iudicium equiparari videtur potius grauamini quod infertur per diffinitiuam q̃ per interlocutoriam. non mirum ergo si potest ex nouis causis iustificari v̄l impugnari. vt. l. scio. de appel. ⁊ no. in. c. cu;
a causam eo. tit. ¶ Quarto[a] nota q nominatim est causa infe-
2 renda in appel. ab interlocutoria vel grauamine. non sufficit ergo dicere dico interlocutoriam iniustam: vel dico me grauatum vt in glossa. ij. sed nunquid sufficiat dico eam iniustam: q2 ex instrumentis ⁊ alijs coram vobis pductis debuistis pronuntiare contrarium. ista glo. ij. sentit q nõ. paulus dicit q si iniquitas interlocutorie deprehenditur p allegationes iuris vel ex tenore ipsius appareat euidẽter iniqua non est alia causa exprimenda. ad hoc. s̃. titu. j. cle. pastoralis sed vbi iniquitas sententie detegenda est ex allegationibus facti habet locum quod hic dicitur vt necesse sit exprimi causam quare sit iniusta. ⁊ ita Pau. et post eũ Lapus. Aduerte non sufficit sententiam interlocutoriam apparere iniquam ex causa de qua constet in actis nisi ob illam fuerit appellatum. vt. s̃. eo. dilecto. vnde licet ex inspectione actorum appareat euidenter iniqua nisi sit ob talem causam appellatum. nõ sufficit ad eius irritationẽ vt ibi nisi fuerint expsse in appellatione deducta. vt hic. põt ergo intelligi q pdicti dicunt cũ cã inserta in interlocutoria est a iure reprobata. ⁊ sic ex allegatione iur. apparet ei⁹ iniquitas sine aliqua exhibitione actorũ. sed certe ex tali expssiõe erroris reddit̃ ipso iure nulla sicut diffinitiua. vt. l. j. C. qñ prouo. nõ est ne. si ergo iudex cũ pbauerim exceptionem excõicationis vel aliam dilatoriam pnuntiauit ɔtra me iniuste ⁊ me nõ citato ⁊ die feriato. vtx si appello ab ea ⁊ allego cãm q2 nõ fui citatus potero ipsam iustificare ex alia q2 lata die feriato. vel q2 contrarium euidẽter apparet ex pbatis. pdicta faciunt qd nõ. q2 ex his causis nõ appellaui. s; tantũmõ q2 lata cõtra nõ citatũ. Si vero sub iunxissem ⁊ etiã dico eã iniquã ex alijs causis q̃ ex actis apparẽt forte nõ esset absurdũ dicere q hoc sufficit q2 paria sunt aliqd exprimere p se vel p relationẽ ad aliud se ad certũ referre. vt. l. asse. de here. institu. ⁊. l. si ita scripsero. de condi. et demon. ⁊ de re iud. ait pretor. §. j. et sic credo. s. causam allegatã in ap. posse iustificari ex quibuscũq; pbationibus factis in cã per quas eius iniquitas detegatur. hoc nãq; non est nouã cãm deducere sed deductã ex actis qualitercũq; pbare qd nõ
3 phibet ista cle. sed permittit vt vult glo. pe. ¶ Quinto no. q eadem interlocutoria vel grauamen põt ex pluribus causis impugnari. ⁊ sufficit alteraz pbare que sit efficax ad ipsius irritationem. vt. c. exhibita. s̃. de iudi. ⁊ qd ibi dixi in. xij. no. facit qd no. dñs meus Bal. in. l. titia. ff. so. ma. stilus tñ curie vt hic dicit gl. aliter se h; v; vnã ex plurib⁹ causis in ap. ĩsertis exprimere qd est cõtra istũ tex. ille tñ stilus nitit̃ equitati ne
4 appellans falsas causas exprimat in appel. ¶ Sexto not. qd interlocutoria vel grauamen d; iustificari vel impugnari ex illis que acta sunt vel exhibita coram iudice a quo. qd intellige sane vt dicit glo. pe. cum qua concor. pau. ⁊ zen. qui dicit quod iste tex. non intendit qd causa coram primo iudice non probata non possit probari coram iudice appellationis. sed vult q ex nouiter pponẽdis vel pbãdis nõ iustificet̃ appellatio nisi sup habitis coram primo indice secundum zen. pa

a ¶ Quarto no. ad de ad h an cã grauamis dẽat expmi. Feli. i. c. veniẽs. in ij. co. cir. fi. dõ accu. an aũt iste tex. habeat locũ ĩ iterlocutoria hñte vim snie diffinitiue. ponit Fel. in rub. extra de re iud. in iij colũ. ver. circa interlocutoriã.

tet q de iniquitate cause in appellatione deducte sufficiat cõstare ex actis si tamen de ipsa non constaret. puta quia exceptionem legitimam repulit statim potero probare ipsam fore veram in causa appel. ad quod teneor nisi offerens me probaturum non fuerim admissus hoc enim solum probare sufficit ad irritationem sententie: licet non quo ad effectum consequendum excep. opposite: quod dic vt leg. ⁊ no. s̃. de te
5 sti. c. ex parte ade. ⁊. c. interposita. s̃. eo. ¶ †Quero quis debet probare in causa app. vtrum appellans q sententia sit iniusta: vel appellatus q fuerit rite et recte lata respondeo de hoc no. in. c. in presentia. de renuntia. ⁊ loquor in app. a diffinitiua in qua Barto. sic distinguit quandoq; queritur qs probare debeat appellari rite interpositam hoc est congruo loco et tempore et apostolos petitos ⁊ similia. ⁊ tunc sine dubio ille qui appellat debet probare: vt. l. litigatorib⁹. ⁊. l. eos. in princi. ⁊. §. penul. C. eodem. quandoq; queritur quis probare debeat iusticiam cause: ⁊ tunc aut vna pars tantum prosequitur appella. altera existente contumace: ⁊ ille debet probare iusticiam cause qui prosequitur ⁊ pro se vult sententiaz vt in autenti. de his qui ingre. ad appel. §. illud quoq;. et. C. eodem. lege ampliorem. quandoq; vtraq; pars prosequitur. ⁊ hic aduerte quedam est probatio que fit per modum abnegationis. verbi gratia dico sententiam latam me non citato non precedente cause cognitione: et hoc volo probare per inspectionem actorum: quia in eis non continetur citatio: neq; terminus ad probandum et similia. ar. l. fi. C. de reb. credi. et in isto casu ei qui appellat incumbit probatio et probabitur per inspectionem actorum. vt. C. de eden. l. is apud quem. Si vero queris de probatione que fit directo per testes vel instrumenta: tunc ille d; probare in causa appel. qui habebat probare in principali. vt. c. fraternitatis. s̃. de testi. ⁊. l. p hanc de tempo. ap. interposita enim appellatio reducit causaz ad eum statum in quo erat ante app. emissam. ⁊ quo ad hoc talis appellatio dicitur extinguere pronuntiatum. vt. l. j. in fi. ad turp. et ita distinguit in. d. l. ei qui ad ciuilia. Io. an. in dicto. c. in presentia. in nouel. alijs verbis vtitur: sed fere in idẽ recidit. ⁊ hec procedunt cum queritur quis probare debeat instantiam snie in cã app. si autem a snia non fuit appellatũ ⁊ sic transiuit in rem iudicatam vel appellatio sit deserta si postea redarguatur de nullitate vel iniustitia quis probare
6 debeat. ibi vide. ⁊. c. quoniã contra falsam. de proba. ¶ †Secundo quero vtrum appellatio ab interlocutoria vel grauamine possit iustificari ex causa notoria nõ expressa in app. gl. iiij. dicit quod licet notorium possit releuare ab onere pbandi. non tamen ab onere exprimendi. ⁊ no. illam glo. quam tenet Pau. ⁊ idem Zenze. Aduerte dicit Ja. bu. qd qñ aliqd est notorium non expedit probari rem sic esse. Et dicit q illa que non habent actum manentem non possunt trãsire in notorium licet possint trãsire in manifestum: ⁊ talia bene debẽt probari: vt. l. ciues ⁊ incole. C. eo. ⁊. l. si vero. §. qui pro rei. ff. q satis. cog. quedam sunt que habent actum manẽtem: vt sunt edicta in albo proposita: ⁊ ista bene possunt transire in notorium: ⁊ in tali vt dixi nõ expedit probare sic esse: sed notoriũ esse ⁊ ita notat ipse in aut. qui semel. C. quõ ⁊ quando iudex ⁊ Bar. eum refert in. d. §. qui p rei. ⁊ sic intellige illã gloss. sc; quod notorium releuet ab onere probandi. s. sic rem esse: sed notorium esse pbari d; ẽm Ja. but. atten de attamẽ in. c. vr̃a. de coha. cle. ⁊ mulie. in. iij. q. dixi. cum agit̃ de crimine notorio puniendo debent duo probari. s. delictum fore cõmissuz ⁊ hoc esse notorium. ⁊ d; probari sic esse ⁊ notorium esse ɔtra Ja. bu. qd t; Io. an. ĩ. d. c. ĩ nouel. ibi ⁊ si neget op; accusantẽ duo probare. s. homicidium ⁊ qd publice factum sit ⁊c. idem Cy. in. l. ea quidem. in tertia ⁊ quarta questione. C. de accusationibus. vbi dicit quod multi transeunt hunc passum oculis festinatis. tex. tamen in. c. bone. lo. j. de elec. dicit quod ad cautelam recipiuntur testes super notorio: nõ de iuris necessitate. cogita de solutione.

1 ☞ Tempus si prefigitur iuri ⁊ instãtie non valet ipso iure qd agitur post illud tps.
2 Prorogatio instãtie appellationis põt pcedere de consensu partium: psecutio tamen vtriusq; facta vltra terminum non habet vim talis prorogationis.
3 Appellatus solus põt appellationem psequi ⁊ petere ɔfirmationem sententie pro se late.
4 Appellatus impeditus prosequi in primo anno an dabitur secundus.
5 Appellans ad instantiam appellati citatus ad prosequẽdã appellationem si fuerit contumax ⁊ appellato prosequente voluerit purgare contumaciam ⁊ admitti ad prosecutionem an sit audiendus.

Si appellationem

a Sappellationem.[a] No. qd text. loquitur i appellatione deserta per negligentiam appellantis: sed quia potest aliis modis appellatio non valere: puta si a princi. non tenuit: quia non rite interposita vel non infra decem dies vel tertio pnunciatum vel ei renunciatum vel ex aliis causis nõ pcedit. de quibus in. c. romana. §. si vocũ. §. seq. et seq. eo. ti. lib. vj. in omnibus enim illis casibus in quibus appellatio est nulla a principio vel ex postfacto psecutio talis appellationis inefficacis non suspendit effectum sententie. nec impedit quominus transeat in rem iudicatam vt hic dicitur. et hoc sentit gl. ij. et iij. Sed adverte quia alibi dicit Joan. an. quod si Pet. finxit se appellasse contra me cũ vere non appellasset vel non valebat appellatio quia non ex rationabili causa vel quia tertio emissa iudex me vocat nunquid teneor ire. dicit qd sic et nisi vadam et iudex pronunciat contra me super principali tenet sententia nec queritur postea an fuerit appellatum vel nõ: quia ratione dubii iudex habet iurisditionem licet potuisset per excep. elidi. et sic dicit Compo. obtinuisse. et ista refert ad literam. s. de rescri. super literis. in nouel. Item alibi dicit qd si sine scriptis et sine causa fuit appellatum si iudex appellationis pnunciavit causam ad ipm devolutam poterit cognoscere quia hec sententia et si sit contra ius litigator tñ facit ius inter partes. et ita no. in. c. j. s. eo. li. vj. in nouel. super glo. qd no. ex his apparet qd etiam vbi appellatio non detulerat causam ad iudicem ad quem tamen valet eius pcessus et snia ctra primã que trãsivit in rem iud. et cõfirmatur hoc in quocũq iudice corã quo valet iudicium licet actori nulla competeret actio vel aliqua rõne cõventus non esset de eius foro puta quia non ctrit vel deliquit vt dicebatur et hoc no. Innoc. in. c. ij. s. de dila. quid ergo vult ista cle. que post ap. desertam reddit iudiciũ nullum agitatum corã iudice ap. posset dici q ista cle. loquitur cum desertio supvenit lite pẽdente. cum em per ipsam desertionem finita sit instantia iudicij pcessus fundatus sup instantia iam deserta nõ tz: vt. l. pperandum. ante fi. C. de iudi. sed vbi tanquam appellatio adhuc pendeat questio moveatur et appellatus hac exceptione desertionis: renũciationis vel tertie pvocatiõis et si non opposita iudiciũ suscipiat cũ tũc iudiciũ fundetur cũ psona legitima et habeat fundamentũ valebit snia iudicis ap. rescissoria prime. et hoc vbi iudex ap. pnunciasset se iudicẽ cõpetẽtem. et sic intelligatur qd no. Jo. and. in. d. c. super literis. vbi tñ hoc non firmat ppter illud qd no. Inn. in. c. si duobus. s. e. et ibi in nouel. In gl. quid ergo. vbi hoc etiã dicimus. ista ergo cle. restringitur ad casum in quo introducta causa ap. est infra legitima tpa et postea deseritur. secus si a principio nulla vel minus legitima appellatio pcessit et super ea tali exceptione nõ opposita pcedatur valebit enim tunc snia subseqũes cõtra primã si dictum Jo. an. in. d. c. super literis. verum sit qd credo esse verũ qñ de tali exceptione cõtra ap. est oppositũ et discussum partibus psentibus. iuxta formã. c. romana. eo. ti. lib. vj. secus si sup tali appellatione invalida sit pcessum: quia snia sup tali pcessu fundata non debet tenere. et sic debeat intelligi illa glo. ij. et in simili alibi distinguitur vtrum sit cognitum et discussum. de excep. vel nõ. in. l. fi. C. de fide instru. Sed dices cum snia secũda cõtra primã de qua nõ fuit exceptum in secundo iudicio indistincte valet: vt. c. inter mona. de re iud. queritur si coram iudice appellatiõis nõ obijciatur de ipsius appellationis desertione. cur nõ semp tenet eius sentẽtia cõtra primam. Rñdeo quia iudex ad quem habet iurisditionem modificatã. s. cum ad eũ per appellationẽ causa devolvitur et alias est iudex incompetẽs si principaliter adeatur etiam de consensu partium: vt. c. cum in ecclesia. s. eo. dz ergo sibi cõstare cãm devolutam esse: vel si hoc revocetur in dubiũ sup hoc primo cognoscere et pnunciare: vt in. d. c. romana. defectus igitur iurisdi. a princi. iudicij vel ex postfacto reddit sententiam iud. ap. nullam. non prima snia que transivit in rem iudi. nã ista bene reciperet aliam cõtra se si ferretur p iudicem competentem. et considera ista p intelligentia huius cle. an sint bene di
1 cta quia alius non tangit. ¶ †Secundo no. qd si tẽpus prefigitur iuri et instantie non valet ipso iure quod agitur post illud tempus. istam materiam plene examinavi in cle. j. de restitu. in inte. in. iiij. q. que hic etiam bene cadit pro intellectu
2 huius cle. dic vt ibi. ¶ †Tertio no. post Pau. quod licet prorogatio instantie ap. possit pcedere de cõsensu partium: vt. s. e. quandiu. psecutio tamen vtriusq facta vltra terminum nõ habet vim talis prorogationis: vt hic. postquam enim appellatio est deserta sive extincta nõ cadit in illo prorogatio quod extinctum est: vt. l. sed si manente. ff. de pca. nam transivit sententia in rem iudi. vt hic. et. c. ex ratione. s. e. vnde de expresso consensu partium non potest super ea amplius litigari nec transigi: vt. l. si causa cognita. C. de transac. et. s. de arb. c. expo
3 sita. et per Archi. ij. q. vj. §. diffinitiva quoq. ¶ †Quarto no
b ta[b] quod solus appellatus potest ap. psequi et petere confirmationem sententie pro se late. et circa hoc vide quod dixi. s. eo. cle. sicut. in. v. q. Sed pone quod appellato solo prosequẽte et petente sententiã cõfirmari tpe debito. Iudex reperit eaz infirmãdam. vtrum poterit infirmare videtur qd non: quia hoc nullus petit et stultus iudex qui pnunciat sup nõ petitis: vt l. fi. C. de fideicom. lib. nam non potest supplere de facto in factis privatorum nec impẽdere suum officiũ nõ petitũ. iuxta illa que dixi. s. de postu. hone. lo. j. Contrarium dico per illa que nota. Inno. in. c. cum contingat. de offi. dele. altero enim petito scz sniam cũfirmari vel infirmari põt iudex pnũciare ctrium eius quod petitum est si sic repererit faciendum p hoc. s. eo. oblate. cõiuncto prin. c. cum si. nõ ob. q nõ fuerit petitũ. nam venit in consequentiam ad petitum sicut cum iudex pronunciat rem tuam esse pnũciare videtur meam nõ esse: vt. l. pompo. §. si is qui. ff. de pcur. non ob. qd non supplet de facto: quia imo supplet pro absente maxime si repererit eum fovere instam causam. nã debebit pro eo pnunciare: vt. l. pperanduz. §. si aũt ex gestis. C. de iudi. ¶ Quero post Lap. de notabili questione iura que loquuntur de secundo ap. anno si appellans fuerit impeditus in primo solum hoc indulgent appellanti impedito: vt aut. ei qui appellat. C. de tempo. ap. et. c. ex rõne. s. eo. ibi ctra vos latam etc. et. c. cum sit. eo. ti. ibi appellantibus etc. vtrum ergo appellato impedito psequi primo anno dabitur secundus. videtur q non quia illud annale tempus solum appellantibus est indultum. et per consequens eisdẽ impeditis dz indulgeri scõs. non autem appellato cui satis esse debet si p lapsum anni rata maneat sentẽtia pro se lata: vt in hallega. iuribus. Lapus dicit quod appellato impedito nõ
c currit dictum tempus quo ad executionem snie et condemnationem expensarum fiendam per iud. ap. non tñ quin appellatio sit deserta et transivit in rem iudi. quo ad appellãtem et ipsum appellatũ et iudicẽ a quo et ad quẽ vt ctra eam p aliquez ipsorum nil possit fieri. nõ ob. q appellãti ĩpedito sit istud tps indultum et nõ appellato. nã postquã appellatio venit in noticiam appellati ipsius psecutio est cõis vtriq: vt. c. cordi. eo. ti. lib. vj. et eo. lib. de elec. c. j. et. c. quãvis. et cle. cãm. et cle. constitutionem. de elec. et de resti. spolia. ex conquestione. Adverte istam eius decisionez et ad aliud quod hic dicit de effectu decursi primi anni fatalis. dicit enim q eius effectus est q lz durãte tpe psecutionis ap. appellatus possit appellationem prosequi invito appellante. ij. q. vj. §. appellatore. et. s. eo. oblate. secus tamen est ex quo est lapsum debitum tps non em potest iudex ap. post app. desertam pnunciare bene vel male fuisse appellatum: sed tñ tpa appellatiõis psequẽde fuisse decursa vt no. Archi. s. eo. romana. §. cum autem. in. j. glos. nec etiam posset appellantem ipsi appellato taliter psequenti in expẽsis cõdemnare. sed dz remittere ipsum cdemnãdum ad iudicem a quo: vt no. Jo. an. s. eo. cordi. lib. vj. in nouel. sup gl. nõ dixit ita. dicit hic que sm aliud dictum eius. s. intelligenda videntur nisi appellatus fuerit impeditus psequi. quia tũc executio sententie et expẽsarũ cõdemnatio peti potest p iudicem ad quem sm eum qui ad aliud q ad ista duo nõ admittit appellatum impeditũ sed cum ista cõdẽnatio expensaruz veniat in cõsequentiam ex iustitia vel iniustitia prime cause et ab ea depẽdeat iuxta illa que dixi in. c. finem litibus. de dolo et contu. si de iusticia principalis cause nõ potest iudex ap. post annum decursum se intromittere: vt ipse dicit. ergo nec de condemnatione expensarum que ab ea dependet. arg. c. si super gratia. de officio deleg. libro. vj. veniunt enim iste expẽse officio iudicis mercennario et extincto iudicio per sententiam peti non possunt: vt. l. iiij. C. deposi. et. l. terminato. C. de fruc. et lit. expen. Item executio si ap. deseritur spectat ad iudicem a quo: vt not. in. d. c. romana. eod. titu. lib. vj. in nouel. quid ergo velit lapus dum dicit quod appellatione deserta vbi appellatus fuerit impeditus nõ currit tempus quo ad executionem sententie: non intelligo nisi velit limitare precedens dictum scilicet quod appellatione deserta iudex a quo suam sniaz exequatur nisi appellatus fuerit impeditus prosequi: quia tunc videtur spectare iudicem ad quẽ instante appellato impedito: qd dictum etiã rõne caret: vt exequatur sententiã alterius confirmatam cursu tpis perinde ac si non fuerit
c appellatum[c]. vt. l. furti. ff. de his qui not. infamia. si enim de ipsius iuribus se non potest iudex intromittere put ipse dicit quod ad ipsum spectet executio nullo iure pbatur et propterea ego dico salvo iudicio melius sentientis in hac dubia q. lapi quod appellatus impeditus psequi ĩfra annũ qui in

a ¶ Si appellatione. Adde p limitatiõe huius cle. q ista cle. nõ pcederet qñ appellatus ĩcepisset appellationẽ ĩfra terminũ. lz fuisset psecutus post terminũ notabiliter dclarat d. abb. in. c. ex pte el. ij. i. ij. col. ad fi. de resc. et ibi vid d materia huius cle. feli. plenissime in iij. col. cũ. iiij. seq.

b ¶ Quarto no. ad de q dicit Feli. i. c. ex pte. el. ij. in. iiij. co. extra de rescri.

c ¶ Ac si nõ fuerit appellatũ. Adde alex. i csi. ciiij. ici. circa pmũ dubiũ in. v. volu.

ꝓsequẽdo habuit illã diligẽtiã que requiritur in appellante: vt dixi. s. eo. sicut habet duas vias: aut eñ nõ vult vltra ꝓseq ⁊ rata manet sñia: vt hic ⁊ ꝑall. iuribus. aut vult vltra ꝓseq ⁊ instare pro aliquo eius interesse qd̃ ꝑtendit vt prima sententia cõfirmeꝛ forte ꝓpter omissam ꝯdẽnationẽ expensaꝝ p primum iudicẽ vel vt habeat sñiam scd̃am ex qua actio in factũ ⁊ executio oritur: vt. d. c. romana. ⁊ hoc põt petere etiam post annum ꝓpter dictũ impedimẽtum. qd̃ intelligo vt cognoscat de iusticia totius cause nõ expensarum vel executionis tñ vt dixit Lap. Item dico ꝙ si ipse appellatus ita decreuerit scilȝ ꝓpter dictum impedimẽtum ꝓsequi vltra annũ cãm ipsam ꝓpter ꝯfirmationem poterit appellans quãtũcũq; fuerit negligens primo etiam ad talem prosecutionem admitti ⁊ ostẽdere qd̃ debeat infirmari. ad hoc optime. l. petende. C. de tẽp. in inte. resti. vbi exclusus a termino admittitur beneficio aduersarii ad id qd̃ ex sua persona non posset. ad hoc quod no. Inn. in. c. j. de confir. vtili vel inuti. vbi si ille qui habet pro se sñiam que transiuit in rem iudi. petat illam confirmari poterit aduersarius petere infirmari. ⁊ de iniusticia eius ostende

5 re quod non posset si principaliter ageret. ¶ †Querit etiam Lapus si ad instantiam appellati citaꝛ appellãs prosecutionem qui fuit contumax. deinde postea appellato ad ꝓsequente vult purgare. cõtumaciã ⁊ admitti ad ꝓsecutionem vtrum sit audiendus dicit ꝙ sic: lȝ eñ ꝓpter eius contumaciã ꝓcedi possit in cã: ⁊ postea se admitti petẽs in expẽsis ꝯdemnari tñ cõtumacia nõ excludit ipsum adeo qd̃ nõ possit purgare moram ⁊ ad ꝓsecutionem admitti: qd̃ intellige ad sequentia vt sic in eo statu in quo cãm reperit reassumat: vt not. Inn. s. de dila. c. ii. sic eñ est in actore vel reo cõtumace in cã principali vt postea comparẽs admittatur cũ solẽnitate. de qua in actore. in auꝛ. qui semel. C. quõ ⁊ qñ iud. ⁊ auꝛ. ei qui. C. de bonis auto. iud. pos. ⁊ de do. ⁊ contu. c. j. lib. vj.

a ¶ Et hoc põt facere. adde gl. not. i. l. q cũ maioꝛ. §. si patris. i v. vł calumniosaȝ. ff. de bo. li. quã dicit sing. allerã. ꝯsi. xlii. i. iii. co. i. iii. vo. vide ẽt feli. i. c. lȝ. i. ii. co. cir. fi. de pb. i. c. null⁹. circa fi. ⁊ i. c. qꝛ vi sile. i. ii. col. ex de ꝓsum. fel. i. c. ad aures. cir. fi. de ꝓscri. feli. plene i. c. decetero. i. iii. co. ⁊ se. ⁊ de re iu. ⁊ in. c. ii. ad fi. de calum.

1 ¶ Exceptionẽ perẽptoriã an ⁊ qñ possit iudex repellere. ⁊ quid de dilatoriis ⁊ aliis emergentibus.

2 Appellatio ab interlocutoria lȝ sit adeo finita ꝙ non possit in dubiũ reuocari puta qꝛ tres sñie sunt late appellãs tamẽ poterit adhuc appellare a diffinitiua.

3 Sñie tres late sup exceptiõe inepte ꝓposita nõ ꝑcludũt viaȝ exceptionis opponende postea apta forma.

4 Exceptio si repellitur inserenda est causa in repulsione: ⁊ qd in sententia.

5 Sententia lata per iudicem appellatiõis super instãtia ipsi⁹ cause: puta qꝛ appellãs nõ potuit appellare an sit diffinitiua vel interlocutoria.

6 Delatio appellatiõis operaꝛ deuolutionẽ totius cause.

b ¶ Et si nõ sit vera. adde ad istã qd̃. alex. i ꝯs. lxiii. col. iiii. ad fi. i. iiii. vo. feli. i. c. examinata. in v. co. ex de iud. vbi ẽt fel. i. c. pe. i. ii. colũ. ex de exc. vbi qd si iudex in sñia exprimat fȝ vnã cãȝ ⁊ ex actis apparẽt plres: ⁊ ibidẽ an ⁊ qñ sñia fferaꝛ ad acta. ⁊ ibidẽ i co. se. qd si ex actis ñ appeat cã ex q̃ cã ꝓsumiꝛ lata sñia. ⁊ ibi i. iiii. col. an i absolutoria debeat exprimi causa. ⁊ de materia an et quando in sñia debeat exprimi cã. põit plene fel. i. c. sicut. in. viii. et ix. co. ex de re iu. et ibidẽ i. xi. co. ⁊ se. põit an falsa cã vitiet sententiam.

Cum a repulsione. Pone casuȝ in primo dicto. c. vt in gl. j. in ver. nisi. pone exemplum siue casum: vt in glo. fi. que ponit quatuor exempla: tria alia exempla colligit Zen. ex. c. cum dilecti. de accu. vbi si delictum deducitur in iudicium taliter qd̃ potest se habere ad

1 delictum: ⁊ sic inepte possum postea apte deducere. ¶ †Not. ꝙ iudex quãdoq; reiicit siue repellit peremptoriam exceptio

a nem oppositam. ⁊ hoc potest facere[a] quando contra opponẽtem est presumptio ꝙ maliciose opponat puta cum opponit ꝙ non est verisimile vel cum multum tarde. vt. c. quia verisimile. s. de presum. ⁊ c. super hoc. s. de renun. ⁊ c. licet cãm. de proba. vnde dicit Inno. qd̃ quando iudex suspicatur de malicia opponentis non male faciet ea reiecta sententiam ꝓferre nec cassabitur sentẽtia propter hoc ꝙ non admisit excepti. etiam si se obtulerit probaturum nisi ꝓbet in causa ap. veritatem cause allegate. ⁊ ita no. in. c. post electionem. s. de cõces. preben. nõ ob. c. interposita. vbi sufficit probare ꝙ se obtulerit probaturum. debet enim intelligi quando cõtra opponẽtem iudex non suspicaꝛ vehemẽter de calũnia vt in casu nostro. qd̃ no. pro limitatione illius. c. de quo dixi pleni⁹ in pe. c. post electionem. in. iiii. oppo. ¶ Scd̃o no. qd̃ iudex pronunciabit hic super exceptiõe peremptoria quod an fieri debeat ⁊ quid iuris de dilatoriis ⁊ aliis emergentibus ⁊ incidentibus. tangit hic Lau. ⁊ Ioã. cal. in. c. j. de ordi. cogni. vbi post Cy. plenius distinxi. Barto. in. d. l. j. dicit qd̃ aut exceptio opponitur ad impediendum processum ⁊ super ea est pronunciandum de necessitate. C. de dila. l. a ꝓcedente. ⁊ l. liberum. in fi. de lib. cau. ⁊ l. preuaricationis. de preua. aut opponitur ad instantiam cause ⁊ super ea non est pronunciãdum: vt. d. l. j. ⁊ hoc intelligit de necessitate. potest tamen iudex si vult: vt l. intra vtile. ff. de minori. ita ibi dicit ego dico hoc verꝫ quando exceptio que opponitur ad instantiam cause est examinãda coram eodem iudice. Sed si coram alio: vt in. c. tuã. de ord. cogni. ⁊. c latoꝛ. qui filii sint legi. ⁊ tunc etiam est pronunciãdum vt in dictis iuribus. Sed hic quero vtrum in casu quo debuit pronunciare super emergenti si non fecit vitietur reliquus processus. Specu. dicit ꝙ non vitietur ipso iure sed potest appellare ab eo quod illam exceptionem vel contradi. iudex non admisit. de offi. deleg. c. ex parte. ⁊ no. Spec. de exce. §. fina. ver. prepositis. Barto. dicit quod quandoq; iudex nõ obstante contradictione partis procedit in causa nulla facta examinatione de eius contradictione. tunc habet locum capitulo interposita. de appella. nam potest appellare ⁊ in causa appellationis habet probare veritatem excepti. opposite nisi se offerens probaturum ⁊c. vt ibi quandoq; iudex de veritate exceptionis inquisiuit ⁊ examinauit ⁊ tamen non obstante excepti. vltra procedit. ⁊ tunc ex hoc scilicet quod non sit super ea pronunciatum processus non redditur nullus nec etiam annullandus. nam procedendo vltra tacite super excep. pronunciat ipsam non obstare sicut pronunciando diffinitiue tacite pronunciat super incidenti. C. de ordi. iudi. l. ii. ita procedendo in causa tacite pronunciat super emergenti que respicit processum ad vlterioꝛa. ex hoc ergo capite tacite pronunciat per processum ad vlterioꝛa. ⁊ tunc posset pars appellare. sed non ex hoc quod non pronunciauerit super ea. et

2 ita not. Specula. in. l. a procedente. C. de dila. ¶ †Tertio no. quod licet appellatio ab interlocutoria adeo sit finita quod non possit in dubium reuocari: puta quia tres sentẽtie sunt late contra ipsam. tamen adhuc talis appellans poterit appellare a diffinitiua quod est contra id quod dixi. supra de dolo ⁊ contu. clemen. j. in vltima columna vbi dixi quod talis appellans ab interlocutoria non poterit appellare a diffinitiua que fertur post illam interlocutoriam iam desertam nam si auditur appellans a diffinitiua postquam fuit interlocutoria reprobata per tres sententias multomagis postq̃ fuit deserta quia minus delictum est deserere ꝙ tres contrarias sententias reportare vt patet in glo. si ergo. cogita quia vere ista cle. est contraria illi dicto qd̃ est Ioã. an. vt ibi dixi.

3 ¶ †Quarto no. in ver. nisi ꝙ etiã tres sñie late super exceptione inepte ꝓposita nõ ꝑcludunt viam exce. opponende postea apta forma ⁊ hoc qd̃ hic dicit in exce. audiui dñm meum dicentem idem in libello siue petitione vt de eius ineptitudine possit opponi etiam post sententiam: ⁊ hoc ipse colligit ex. c. cum dilecti. de emp. ⁊ ven. quod no. ⁊ adde post Zenȝ. quod sicut actione semel inepte proposita potest haberi recursus ad aptam etiam coram iudi. deleg. vt no. Inno. ⁊ Host. in. c. consuluit. de offi. dele. in. j. gl. ⁊ de re iudi. cum. A. ⁊. B. in. ii. glo. ⁊ in Specu. de offi. iudi. §. deseruit. ver. quid si proponẽs. sic etiam est in exceptione: vt etiam illa semel inepte ꝓposita iterꝫ possit apte ꝓponi. Et collige per ista qd̃ sicut ineptitudo vitiat petitionem: vt. c. examinata. de iudi ita vitiat exceptionem vt hic. ⁊. l. j. §. labeo. de flumi. facit quod no. in. l. titio textore. de lega. j. per Bal. ¶ Quinto no. quod in repulsione excep. est causa inserẽda. in sententia vero vtrum debeat exprimi causa. text. qd̃ non in. c. sicut. de re iudi. tu post dñm meuȝ Bal. dic ꝙ aut sñia p relationẽ ad acta includit cãm ⁊ nõ est alia expssio cãe necessaria: qꝛ sufficit qd̃ ex actis appareat: vt d. c. sicut aut per relationem ad acta non apparet certa causa tunc aut possunt subintelligi in sñia simplr̃ ꝓferenda plures cause que non sunt eiusdem effectus et dȝ cã exprimi: vt. ff. de his qui no. infa. l. ii. §. ignominie. ⁊ si non exprimatur mitior causa intelligitur in condemnatione: vt no. ff. de suspec. tuto. l. he enim cause. ⁊ de penis. l. preses. aut sentẽtia non põt ferri nisi ex vna causa: tũc non est necessaria expssio cause et ideo in diffinitiua sententia que nõ põt ferri nisi ex cã deducta in libello non oportet specificare causam ⁊ si specificatur ⁊ nõ sit

4 vera[b] an vitiet sententiam dic vt. l. titianus. ff. qd̃ cũ eo. et. l. si is ad quem. de acquiren. here. per Bar. ⁊ dñm meũ Bald. in l. qui testamẽto. de excu. tu. per Ia. de are. in. l. si legatario. de fideicom. liber. facit quod not. Innocẽ. in. c. cum bertoldus. de re iudi. ⁊. c. ex parte. de officio ordin. vbi per Ber. an falsa cum vitiet excommunicationem vel absolutionem ab ea. ¶ Sexto no. qd̃ sicut non est licitũ tertio ꝓuocare: ita sic nõ licet illud sic decisum alio genere iudicii refricare. collige etiã hic qd̃ exceptio pluries reprobata per iudicez potest semper repeti in nouo iudicio nisi fuisset reprobata vt hic dicitur quia ab ipsa reprobatione bis fuerit appellatum. Aduerte quando aliquid est decisum per modũ exceptionis vtrum in alio iudicio possit eadem exceptio repeti nõ obstante repul. in priori iudicio vel econuerso si admissa fuerit faciet fidem in scd̃o pone exemplum excepi de excõicatione vel replicatione ⁊ probaui vel non probaui si iterum super alia vel eadeȝ re ille contra me agat illa sentẽtia ꝓ vel contra lata in illo iudicio prosit

dicio prosit vel noceat in isto. Innocen. q̄ non in. c. cum dilectus. de ordi. cogni. ⁊ subtiliter super hoc loquitur in exceptione excōmunicationis in qua sentit aliter Hostiē. q̄ ipse in alīs concordat. Ego etiam ibi plene dixi post Bartol. in iij. q̄. principali. quid iur. si sententia lata est super except. vtrū obstet si illud idem per modum actionis in iudicio deducatur. puta ego conuentus ad. c. opposui except. compensationis de alīs centum depositis ⁊ succubui an possiz postea dicta centum petere actione depositi vel succubui in exceptione spoliationis an potero postea ad idem agere interdicto vnde vi. pone etiam exemplum in omnibus casibus in quibus ad idem competit actio ⁊ exceptio vt in querela inofficiosi in restitu. in integrum. in compensatione spoliatione ⁊ simi. dic vt ibi dixi. ⁊ in. c. fi. eo. titu. ⁊ vide per Bartol. in. l. j. C de ordi. iudi. ¶ Quero vtrum sententia lata per iudicem appellationis super instātia ipsius cause puta q̄ appellans non potuerit appellare sit diffinitiua vel interlocutoria videtur q̄ interlocutoria q⁹ non diffinit causam principalem: vt not. in cle. j. de seq. pos. ⁊ fruc. glo. ij. hic tenet q̄ est interlocutoria: ⁊ dicit Lap. hoc verum quo ad principale negocium secus quo ad instantiam ap. nam cum ipsaz diffiniat hoc respecta potest dici diffinitiua. non ob. decre. eod. titu. q⁹ ibi nulla erat instantia finita vel etiam nulla diuisa a negocio principali potest dici finita. ⁊ sic refert sibi scripsisse Jo. an. alle. no. in Specu. de offi. iudi. §. deseruit. ver. quid si opponens. vbi reus absoluitur propter ineptam petitionem per iudicē delegatum per illam sententiam super dicta obseruatione iudicij non est functus officio quin proponentem aptam nō possit audire: ⁊ hoc vltimum dictum ponit Jo. an. post Guliel. Pet. Abb. ⁊ Innocē. in. c. examinata. de iudi. vbi tenet post Fran. q̄ talis sententia super ineptitudine non sit diffinitiua sed interlocutoria. Archi. de hoc no. xx. dist. §. j. ver. in absolutione. Bart. in. l. titia. ff. de accu. dicit q̄ sententiam esse diffinitiuam potest sumi duobus modis. vno modo quo ad solennitatem ti. de sen. ex pericu. reci. ⁊ isto respectu sentētia ab obseruatione iudicij non est diffinitiua: quia non regrit illas solēnitates de quibus in. l. ij. C. de sen. ex peric. reci. non enim est necesse quod feratur in scriptis: ⁊ ideo hoc respectu dicitur interlocutoria vt dicit gloss. in. d. l. titia. ad hoc. l. properandum. §. ⁊ si quidem. C. de iudi. vbi dicit quod si liquet exactis absoluet diffinitiue vel ab obseruatione iudicij. quādoq⁹ queritur an sit diffinitiua hoc est an determinet causaz imponendo sibi finem. ita quod decetero non agatur: et isto respectu q̄nq⁹ est interlocutoria q̄nq⁹ diffinitiua habita consideratiōe ad illud super quo profertur nam si talis absolutio ab obseruatione iudicij non tangit. merita cause principalis. puta quādo fertur ꝓpter ineptā petitionem vel propter accusatoris absentiam ⁊ isto modo potest dici interlocutoria postquam ad principale debitum actio vel accusatio salua remanet: vt predictum est. quādoq⁹ talis absolutio ab obseruatione iudicij imponit adeo finem controuersie quod decetero super eo de quo in iudicio agebatur non potest agi amplius: puta absoluo te ab obseruatione iudicij quia fuisti als absolutus q⁹ ꝑscripsisti trāsegisti ⁊ similia: vel q⁹ occisus poterat impune occidi: ⁊ isto respectu: q⁹ ista sentētia permit nedū instantiā sed causam principalem potest talis sententia ab obseruatione iudicij dici diffinitiua q⁹ imponit finem cōtrouersie. ⁊ sic intelligi dz glo. in. d. l. titia. Ex quibus in. q. proposita glo. nostre videtur dicendū q̄ sentētia sup obseruatione iudicij lata per iudicem ad quem super hoc scilz q̄ appellans non potuerit appellare q⁹ absorbet non solum instātiā sed etiam causam principalem accedit ad naturā diffinitiue non interlocutorie per theoricam supradictam quā no. relata tū gl. ad ter. qui loquit de appellatione prohibita super exceptiōe perēptoria a qua bis fuerat appellatū. bene dicit quod sit censenda interlocutoria sicut lata in alia qualibet peremptoria: vt ipsa dicit. Bart. vero loquit cum sup instātia totius cause ꝓfert talis snīa super obseruatione iudicij. de qua vide in. l. pperandū. §. pe. de iud. per Ly. ⁊ Ja. bu.
6 ⁊ alios. ¶ Ultimo no. gloss. que incipit plata ⁊c. q̄ delatio ap. operatur deuolutionem totius cause nō solum ad iudicē prime ap. sed etiam ad iudicē secūde appellatiōis vbi a snīa cōfirmata per primum iudicem appellationis iterato fuerit appellatum q⁹ est no. ⁊ maxime si ad plures iudices appellationum successiue cā fuerit derinata. nā q̄nq⁹ potest redire cā ad primum q⁹ impediret delatio vltimi deferentis appellationi frustratorie. pone exemplum. §. eodē. c. dilecte in xpo. In cuius glorioso nomine hic finē facio ⁊ virginis Marie ⁊ beati Antonij comple. die. xv. decembris. M. ccc. xciij. per me Pet. de ancha. doctorem vtriusq⁹ iuris.

¶ De vita ⁊ honestate clericorum. Rubrica.

1 ☞ Canones editos super correctiōe clericoz ministrare habent soli epi: ⁊ ipsos executioni mandare.
2 Officij nomen verificatur etiam ad illa que sine iurisditione exercentur.
3 Officia ⁊ negocia sunt clericis gñaliter interdicta: ⁊ maxime vilia ⁊ immunda: que si publice ⁊ personaliter exercēt penaz huius cōstitutionis incurrunt monitione diocesani ꝓmissa ⁊ de substantia monitionis est q̄ nominatim fiat id est noīe expresso vel alio eq̄pollenti.
4 Constitutio penalis vbi facit mētionem de trina citatiōe nō sufficit peremptorium.
5 Prohibit⁹ desistere ab aliquo actu si destiterit an satisfaciat phibitioni lz i'lud postea reassumat.
6 Clerici cōiugati si incedāt vt laici an perdāt priuilegium. Et vnde traxerit originē clericorum priuilegium.
7 Ecclesie sunt immunes ab obsequijs realibus et personalibus.
8 Clerici cōiugati oīno non cōiugati in rebus: ⁊ si incedunt vt laici etiā in psonis perdunt priuilegiū clericale.
9 Clerici cōiugati abstinere debent a negociationib⁹ illicitis.
10 Clericus tabernarius vel macellarius monitus non desistēs ⁊ vt laicus incedens in persona ⁊ rebus perdit priuilegium clericale.

Diocesanis. Summa ⁊ diuide vt in. j. gl. ¶ No. q̄ ista cōstitutio excitat diocesanos ad monēdum istos ⁊ executionē istius cōstitutionis alios ergo ordinarios lz sup clericos talia exercentes iurisdi. habētes nō includit. q̄ est verum ꝑm gl. j. inquantū ista ꝙstitutio ius nouum ponit. idē Pau.
1 Zenz. ⁊ Lau qui dicit q̄ soli epi habēt ministrare † canones editos super correctiōe clericoz ⁊ ipsos executioni mandare vt hic. ⁊ §. de sen. excō. nup. ⁊ c. vt fame. ⁊ c. si clericos. e. ti. lib. vj. q̄ est verū regulariter fallit in abbatib⁹ ⁊ religiosis q̄ nūt dispēsare iurta canonē illū. xvij. q. iij. si quis suadēte. de sent. excom. cum illoz. pro epis ergo est ius regulare. fallit in casibus spālibus exp̄sse exceptis vel habētibus simile rōnē cum
2 eis. de cōsti. trāsla. ¶ † Sco no. q̄ hic appellat officiū exercere ista phibita ecclesiasticis psonis ⁊ sic nomē officij verificat etiaz vbi nulla est iurisditio attributa. circa q̄ vide q̄ dixi §. de offi. dele. in rubri. est enī statutum senis q̄ ille qui habuerit aliquod officium a cōi non possit assumi ad aliud vsq⁹ ad certum tempus. modo quidā fuit electus ad custodiēdū vnū fortilicium. dubitabatur vtrum illud sit officium ita q̄ non possit assumi ad aliud infra tps phibitionis. videtur q̄ sic.
a q⁹ nomē officij a late ptz etiā ad illa q̄ absq⁹ iurisd. exercentur. vt hic: ⁊ l. legatis seruis. §. si ex officio. de leg. iij. vbi gl. si. dicit q̄ ap. officij generalis est ⁊ ibi differētia inter officium et artificium ꝑm tū vulgarem vsum loquendi officiū videt deberi intelligi de actu habente aliquā iurisditionē admixtaz dic vt in illa rubrica. ⁊ ꝙclude per hoc q̄ ista cōstitutio appellat ista officia q̄ nō verificātur ex vnico actu vnde qui semel exercuit alterum ex istis hic phibitis nō posset dici tabernarius vel macellarius q⁹ noīa significantia vel denotātia officium exigunt assiduitatem ⁊ iterationem: vt not. Bart. in. d. §. si ex officio. ⁊ l. mariti lenocinium. in prin. de adulte. alibi actus buffonum ⁊ ioculatoz appellat ars. §. eo. c. j. lib. vj. dic vt ibi. ¶ Tertio not. q̄ licet officia ⁊ negocia sint generaliter clericis interdicta. et maxime vilia ⁊ immunda. de custo. eucha. c. fi. ⁊ xliij. di nulli clerico licet tū officium macellarij ⁊ tabernarij spāliter phibetur hic. nam cum tabernā eis ingredi non liceat multominus retinere qui autem dicant carnifices siue macellarij ⁊ tabernarij dic vt in glo. sed dices cuz sint alie artes ⁊ officia magis ignominiose q̄ iste vt lenonuz ⁊ conducere postribula ⁊ similia quare iurisdictoz non ita exaggerauit penam contra istos ⁊ alios ignominiosam vnam quandocunq⁹ ducentes. videtur q̄ ad tales etiam extendat ista pena q⁹ tacite cautum videtur vbi eadem vel maioz ratio reperitur: vt. l. his solis. C. de reuo. do. ⁊ l. illud. ad. l. aquil. videntur enim casus siłem rōnem habētes venire ex mēte legis vt legi. ⁊ no. in. c. j. §. de tēp. ordi. lib. vj. gl. iij. tenet hic Zuiū. s. q̄ alios alias artes viles exercentes ista cōstitutio nō includat idem Bertran. nā hic post prohibitionē istoz duoz cū pena subij̄cit clausulam generalem. in ver. aduersus vero alios vbi patet q̄ canonica instituta antiqua seruanda sunt ꝫ clericos alia prohibita exercentes: ⁊ potuit esse rō quare magis ista duo q⁹ magis frequentabant vnde fuit pena exaggerāda sicut in adulterio. xxxij. q. vj. nihil iniqu⁹. ⁊. ff. de pe. l. aut fa-

a ¶ Q⁹ nomen officij. adde bal. i rū. C. de op. libe. ⁊ q̄ tradit. d. Geli. in rub. eē ō off. dele. in. j. ⁊ ij. col.

eta.hanc etiam partem tenet hic Jo.de lig.per.c.odia.de reg.
iur.lib.vj.⁊ veram credo q2 nona cõstitutio exaggerãs penã
a super certo delicto nõ extenditur[a] ad alia delicta penitus di-
uersa quantumcunqꝫ in eis fuisset maior ratio statuendi.qd
dic vt subtiliter no.Cy.in.l.j.C.que sit lon.consue.vbi omni-
no vide.⁊ quod no.s.de elec.si postquam.lib.vj.vbi constitu
tio penalis non extenditur ad casum qui venit ex mẽte.mẽs
autem legis qualiter colligatur dic ex ratione ⁊ aliis prout
ibi dixi:⁊ per Barto.in.l.non dubium.C.de legi.¶Quarto
not.qd clerici has penas incurrunt si publice ⁊ personaliter
istas artes siue officia exercẽt:secus ergo si per aliũ vel occul-
te vt in gloss.coniunctum requiruntur ⁊c.que opponit de re
gula qui per alium ⁊ de.c.fundamenta.so.vt in ea idẽ Zen.
⁊ licet etiã exercere occulte vel per aliũ sit,delictum nõ tamen
tantum.Ex istis ergo qualitatibus cẽsetur delictum maius:
ergo ⁊ pena maior nõ sufficeret ergo ad hanc penã infligẽdã
probare clericum monitum ⁊ exercuisse ista nisi probaret qd
publice ⁊ personaliter:quia iste qualitates sunt de substãtia
delicti ergo probande:vt.l.iiij.§.docere.ff.vi bo.rapt.⁊.l.de-
nunciasse.§.quod tamen.ff.de adulte.per Barto.⁊ not.qd si
qualitates que augent delictum in principali delinquẽte ces-
sant in mandatario.cessat pena etiã in mandante illo delicto
per mandatarium postea commisso.super quo vide qd ple-
ne no.in.c.is qui.de sen.excom.li.vj.nam reperitur quãdoqꝫ
qꝫ aliquid est delictum in principali qd nõ est delictũ in man
datario:tunc non punitur mandans:vt hic.facit.l.si is qui.
§.si tu titium.ff.de fur.¶Quinto no.qd monitio diocesani
vt sit locus huic pene est necessaria.quod est contra Innocẽ.
qui dixit qꝫ quando pena adijcitur cõstitutioni affirmatiue
non est necessaria monitio secus si negatiue quia facta patẽt
non facta latent:vt ipse not.s.de prebend.c.extirpande.nam
hic ponitur pena aliquid facienti ⁊ tamen exigitur monitio
sed potest dici doctrinam Innocen.veram in dubio secus si
aliud exprimatur in.l.vt hic.¶Sexto not.quod de substan-
tia monitionis est quod fiat nominatim ⁊ quod tertio vt ab
stineant ⁊ nullatenus reassumant.nominatim autẽ dicit gl.
i.propriis nominibus ipsorum expressis quasi innuat quod
non sufficiat expressio per circũlocutiones vel alias euidentes
demonstrationes per quas persona redditur certa de quib9
in.l.certum.ff.si certum pet.⁊ hoc tenet hic Pau.ex eo quod
hic sic statuitur.si.quod no.Archi.de senten.excommuni.cõ
b stitutionem.lib.vj.Idem Jo.de lig.Zen.contra.dicit enim[b]
qd nominatim debet intelligi id est nomine expresso vel alio
equipollenti.argu.d.c.cõstitutionem.⁊ eorum que nota.per
Inno.de preben.c.in laterañ.⁊ eius opi.sequor quia in mate-
ria etiam plurimũ odiosa.vt in exheredatione nominatim
dicitur fieri quod fit per propria vel per euidentia signa:vt
l.j.ij.⁊.iij.de liber.⁊ posthu.Circa autem id quod dicitur de
trina monitione not.gloss.que dicit quod hoc casu non suffi
ceret vnum peremptorium pro omnibus idem Zenze.sub
dubio forte.dicit enim quod forte non sufficeret vna monitio
peremptoria pro omnibus.quia a verbis edicti est receden-
dum.ff.de exer.l.j.§.in re igitur dubia.⁊ ad muni.l.constitu-
tionibus.nec mirum vt dicit.quia ⁊ alibi in causa feudi idẽ
est;vt.x.col.de mili.vasal.qui contumax est.c.j.⁊ ibi not.per
hoc infert quod inter vnam monitionem ⁊ aliam debent esse
aliqua temporum interualla.argu.d.c.constitutionem.⁊.ff.
de public.iudi.l.inter.Stepha.pro hac parte fortius arguit
scilicet quod non vno contextu simul possit fieri trina moni
tio sed requiratur inter vnam ⁊ aliã tp̃is interuallũ pbat per
plura similia que probant qd iteratur pluries vno contextu
habetur pro vna vice ⁊ que per interuallum temporis repu-
tantur pro pluribus;vt.l.qui bis.de verb.obli.cõiuncta.l.nõ
est nouum.de accusatio.ex quibus patet quod si bis eodem
contextu eadem res promittitur vna obligatio nascitur sec9
si inter vnam ⁊ aliam apponatur temporis interuallum si.
in.l.si conuenerit.ff.de pig.actio.vbi dicendo solue solue sol-
ue pro vna interpellatione non pro tribus recipitur.secus si
adhibeatur inter vnam ⁊ aliam temporis interuallũ ad idẽ
xxxj.q.ij.lotharius.§.preterea.⁊ quod ibi nota.his argumẽ-
tis non obstantibus tenet contrarium scilicet quod vno con
textu poterit fieri ista trina monitio.dũtamen ibi sint compe
tentia temporis interualla per preallega.c.constitutionem.
adducit efficaciter cle.quãuis.s.de appella.vbi per eum op.
4 gloss.⁊ Zen.tenet Jo.de ligna.⁊ hanc.q.no.†volunt enim[c]
c quod vbi constitutio penalis facit mentionem de trina cita-
tione non sufficiat peremptorium quod no.¶Septimo no
ta quod hic limitatur terminus infra quem desistant arbi-
trio iudicis.circa quod tangit Laud.qualis erit iste termi-
nus ⁊ dicit quod partim erit legis partim hominis.nam le-
gis ordinatione ab homine assignatur.si.de senten.excom.c.
tua nos.sed quo ad purgationem more ista sunt cõtrarie na
ture.quia si terminus est legalis potest mora purgari.si iudi
cialis non.iuxta no.in.l.si insulam.de verbo.oblig.quid erit
in termino.de quo hic postquã dicit quod participat de na-
tura vtriusqꝫ:⁊ quo ad casus huius.c.non est querendũ de
purgatiõe more:quia ista pena committitur ipso iure lapso
termino nam dicit eo ipso ⁊c.quod denotat ipso iure vt not.
in.c.quam sit.s.de elec.libro.vj.in quo casu cessat purgatio
more:vt nota.eod.titu.cupientes.vbi ergo pena esset per sen
tentiam infligenda est pulchrum dubium.vtrũ post lapsuꝫ
termini arbitralis habeat locum purgatio more.ex dictis
Lau.⁊ Zen.posset dici quod sic.dicunt enim talis terminus
quo ad initiũ potest dici terminus hominis:sed quo ad pro
gressuꝫ potest dici terminus legis.ergo cum finis termini sit
legalis habet locum purgatio quasi iudi.in arbitrando pre-
beat nuduꝫ ministerium:⁊ sic terminus arbitratus denomi
netur a lege.non ab eo qui declarat maxime quia ad hoc co-
gitur.ad hoc.l.vnum ex familia.de legatis secundo.⁊.l.si ser-
5 uo.de here.insti.¶†Octauo no.ibi quod ⁊ ipsa nullo vnqꝫ
tempore ⁊c.si enim istud non fuisset dictum videretur quod
prohibitus desisteret ab aliquo actu si destiterit satisfacit pro-
hibitioni licet postea reassumat non videtur venire contra
postquã semel paruit sicut in implemento conditionis dici-
mus quod sufficit adimplere semel etiam si nõ duret tale im
plementum:vt.C.de condi.insti.l.si quis heredeꝫ.⁊ facit hoc
ad q.legatus condemnauit castrum ad destructionem mu-
rorum nec aliud dixit.queritur an post destructioneꝫ possint
refici.Hy.dicit quod fuit determinatum quod non quia de-
bet subintelligi quod sint destructi perpetuo sicut seru9 dam
natus stare in vinculis intelligitur perpetuo:vt.l.seruus.C.
de pe.⁊ ibi per Cy.de ista.q.⁊ per Barto.in.l.si adulter.ff.de
adulte.facit quod ipse not.in.l.si fideiussor.de lega.j.In casu
autem huius.c.intellige quod reassumptio facit incidere in
hanc penam si fiat post lapsum termini ad desistendum pre-
fixi.sed si durante termino dimittat ⁊ etiam reassumat non
incidat in hanc penam secundum glossam.Idem Zen.nam
secundum eum talis reassumptio nõ potest plus operari qꝫ
illiciti officij continuatio quo casu infra terminũ non hꝫ lo-
cum ista pena.ergo nec in reassumente ne sit deterioris condi
tionis quia semel destitit sed certe semel desistendo videtur
dilatio sine terminus expirasse sicut quando paretur iudici
vel actus geritur infra terminum a iudice statutum.nam fi-
nita causa dilationis finitur dilatio:vt.l.a filia.§.alumno.ff.
ad trebel.⁊ parendo siue desistendo infra terminum videtur
renunciare residuo termini sicut per actum cõtrarium quis
recedit ab appellatione:vt.l.ad solutionem.C.de re iudic.ex
quibus vr̃ quod istorum decisio non procedat sine dubita-
6 tione.¶†Nono nota quod clerici coniugati omnino nõ cõ-
iugati in rebus ⁊ si incedant omnino vt laici etiam in per-
sonis perdunt priuilegium clericale.tangit hic Laud.vnde
traxit originem priuilegium clericorũ.dicit quod a rege egy-
pti:vt legitur Gene.xlvij.capitu.in fi.vbi dicitur.Ex eo tem
pore vsqꝫ in presentem diem in vniuersa terra egypti regib9
quinta pars soluitur ⁊ factum est quasi in legem absqꝫ terra
sacerdotali que libera ab hac conditione fuit.de hoc de im-
muni.eccle.non minus procedente tempore ab imperatori-
bus.similiter hec priuilegia ecclesijs sunt indulta:vt.C.de sa-
crosan.eccle.l.ad instructiones.habent autem priuilegium
in personis ⁊ bonis.sunt enim immunes ab obsequijs reali
7 bus ⁊ personalib9.†⁊ hic ipse distinguit quod alia sunt mu-
nera sordida.alia honesta ⁊ honestorum.alia ordinaria alia
extraordinaria.Item extraordinariorum alia pertinent ad
pietatem vt ad refectionem pontium ⁊ viarum.alia ad pu-
blicam vtilitatem similiter ordinariorum alia sunt angaria
alia perangaria.alia superinducta que hic omnia predicta
per exempla declarat parum tamen.sed plenius dic vt lege
ad instructiones.⁊ lege placet.C.de sacrosanctis eccle.et dixi
supra de immu.eccle.capitulo secundo libro sexto.Bertran.
etiam circa hoc enumerat.xiiij.priuilegia clericorum:et quia
singula notissima sunt omitto referre.¶Decimo not.quod
dicit quãdiu premissis institerint.ex hoc enim patet qd ista
priuatio est temporalis non perpetua cessando igitur in pre-
dictis prohibitis cessat pena:sed dubitatio est fortis vtrum
iste versicu.quandiu referatur ad clericos coniugatos ⁊ non
coniugatos.de quibus premisit.an vero ad non coniuga-
tos tantum.glossa que incipit scilicet ⁊c.format istud dubiũ
⁊ non soluit textus iste quo ad pene impositionem si nõ de-
8 stiterint eos separat†q2 coniugati oĩno non coniugati in re-
bus ⁊ si incedũt laici etiam in personis perdũt priuilegium
clericale

a ¶Nõ extẽdit.ad-
deq̃ ponit.d.Fe.i
c.trãslato.in.v.et
vj.col.ex q̃stione d.
Jas.i.§.seq̃ns.in
ij.car.⁊ l.§.ex ma
leficijs.i gl.i v.iu
diciũ.ist.d ac.vbi
multũ pulchre ⁊
plene an et qñ.l.
penal.extẽdat ⁊ qñ
ñ ⁊ d.Jas.i.§.tri
pli.l.iij.co.v.ego
q̃.isti.d ac.⁊ Jas.
i.l j.i pnc.i.ij.col.
vsi.p ista pte.ff.si
ex cã nox.aga.

b ¶Dicit eñ.add
alex.i q̃si.lxxx.i.j.
col.ad fi.i.j.vol.⁊
are.i,l.j.i pn,i.vij.
co.ff.d vul.⁊ pu.

c ¶Volũt eñ.add
q̃ dicit Feli.i.c.cũ
cã.circa fi.extra d
offi.deleg.

clericale. vtrum ergo quod dicit quãdiu in his institerint ⁊c. exequit eos in recuperatione priuilegij. Lud. dicit quod tutius est sentire quod illud quãdiu respiciat clericos nõ coniugatos. coniugati vero moniti nõ desistentes vel talia resumentes perpetuo perdant non tpaliter hoc est quãdiu in pmissis institerint. alias verbũ oĩno concernens clericos cõiugatos. ⁊ verbum quãdiu essent ꝯria qr primũ denotat exclusionẽ perpetuã hic scdm tpalem tm̃. Idem tenet zen. ⁊ dicit quod verbum oĩno dꝫ exponi. i. in totũ. ⁊ verbum quãdiu nõ videt cõgrue adaptari posse ad eos. cũ enim eo ipso quod non destiterint amittãt priuilegium frustra diceretur quãdiu. ⁊ hoc dicit esse de mente huius litere alibi reuocatur in dubiũ vtrũ clerici coniugati carentes priuilegio clericali ex eo quod dimiserunt habitũ ⁊ tonsuram. vt. s. de cle. coniu. c. j. recuperẽt illud si tonsuram ⁊ habitum reassumunt. ⁊ Jo. an. in. c. Joã. de cle. coniu. in. iiij. q. arguit pluribus medijs pro ⁊ contra. ⁊ tandẽ dicit quod indigeret declaratione si vera esset opi. qꝫ reassumendo recuperarent non est dare rationem differentie quare hic desistendo ab istis illicitis non resumant sicut clerici non coniugati nisi dicas quod hic est maior contẽptus. s. canonis ⁊ ministri eius qui monuit ibi est cõtemptus canonis tantũ.

9 ℂ†Undecimo no. ⁊ collige hic quod clerici coniugati abstinere deberẽt a negociationibus illicitis. vt pbat iste tex. ⁊ no. xxxij. dist. si quis ex hoc tm̃. s. quod talibus se immisceant si incedant in habitu ⁊ tonsura. non perdunt priuilegium clericale nisi post trinã monitionẽ ⁊ nominatim vt a talib⁹ abstineãt. de quo archi. s. c. vno. li. vj. post talem aũt monitionẽ perdũt priuilegium in personis ⁊ rebus. ⁊ sic nunꝙ priuilegio clericali vtentur. quia dicit omnino ad hoc de cle. coniu. ex parte sm Mattheũ hꝫ equitatem ista perpetua exclusio exercendo post dictam monitionẽ ista officia ignominiosa. de quibus in tex. alia aũt non ita vilia lꝫ clericis illicita exercendo quod perdant perpetuo. nec per cessationẽ recuperent non vr equũ maxime tenendo illam opi. quod recuperent resumẽdo habitum ⁊ tõsuram de qua in. d. c. Joãnes. Item dubito qualiter in clericis cõiugatis debeat accipi negociatio illicita. vtrum omnis negociatio secularis an vero vilis ⁊ ignominiosa dũtaxat quod credo verius. vnde vt puto nõ poterit eps monere clericum coniugatum ne sit de officio priorum siue antianorum vel assessor in iudicio seculari. vel ne exerceat tabellionatus officium vel ne sit procurator in curia seculari siue aduocatus ⁊ simi. postꝙ eñ iura ipsum inhabilitant ad beneficia. vt in. c. diuersis fallacijs de cle. cõiug. qꝫ nõ possit sibi vxori ⁊ filijs victum querere ex honestis officijs secularibus non habet rationẽ. facit iste tex. a ꝯrio sensu. nam istis ignominiosis officijs se exercendo debet per epm moneri vt desistat. In alijs ergo non vilibus nõ videt episcopo permissa monitio.

10 ℂ†Duodecimo no. quod clericus tabernarius vel macellarius monitus non desistens ⁊ vt laicus incedens in persona ⁊ rebus perdit priuilegiũ clericale. alios casus similes vide. s. de sen. excõ. si iudex laicus li. vj. vbi dixi vt hic tangit Matth. ℂDecimotertio ⁊ vltimo no. in ver. aduersus quod officia ⁊ negocia secularia sunt clericis iterdicta ⁊ que sint ista videas s. ne de. vel mo. c. j. ⁊ per totum. sed querũt hic zen. ⁊ Matth. vtrum clericus acquisita ex tali negociatiõe sibi illicita teneat restituere. dicunt quidam quod tenetur talia erogare pauperibus. xiiij. q. v. qui habetis. dicunt zen. ⁊ Rayn. quod si non totum restituit nõ per hoc sit in statu damnationis per. c. nõ sane. xiiij. q. v.

1 ℂ Uestes congruentes ordini suo nemo abijcere debet.
2 Uestis partite vsus prohibetur in publico: secus si secrete vtatur subtus alias vestes.
3 Uestes partitas vel virgatas deferentium pena.
4 Pena que veniret imponẽda quando non cadit in delinquẽtem commutatur in aliam illi equalem.
5 Pena grauiori punitur in dignitate positus vt religiosus ⁊ sacerdos ꝙ alij inferioris gradus.
7 Habitum cõgruentem religioni debet portare religiosus publice non absconsum.

1 Quoniam. †Sũma et diuide vt in gl. ℂNo. ꝙ nõ dꝫ quis
a abijcere vestes suo ordini cõgruẽtes[a]. q̃ autẽ dici debeãt cõgruẽtes tractat gl. ij. zen. ⁊ lau. dicũt ꝙ cõgruẽtes dicunt oẽs nisi ille q̃ sunt spãliter interdicte. ⁊ interdicte intelliguntur oẽs que de se nimis sunt fulgide vel nimis sordide. xlj. di. §. j. ⁊. c. ij. ⁊ spãliter per quas in exterioribus effigies mutatur humana apparens alia ꝙ sit. s. e. cũ decorẽ de conse. di. v. l. fucare. In spẽ aũt cõgruẽtes dicunt clericis put le. s. e. clerici. ⁊. xxj. q. iiij. quasi per totũ quo ad monachos ꝯgruẽtes dicunt put no. s. de sta. mo. c. cum ad mona. ⁊ eo. titu. cle. ne in agro. In alijs regularibus congruentes dicunt prout in eorũ regulis ⁊ constitutionibus reperitur nec super hoc põt dari certa regula cum sint facti. s. de cõsti. c. j. li. vj. vnde in talib⁹ quelibet puincia abundat in sensu suo de sepul. certificari. diuersitas aũt habitus in religiosis inducit diuersitatẽ in effectu iuris. vt no. in cle. j. de elec. ⁊ videntur inducte iste varietates vt vna religio ab alia cognoscatur sicut ex tali varietate cõis cognoscitur meretrix a virgine clericus a laico ⁊ alij inter se de quibus. s. de sen. excõ. c. si iudex laicus. sic per signa cognoscuntur signata nec signum vnius debet alius vsurpare. dixi in. c. dilecta. de exces. prelat. ⁊. C. vt nemini liceat signa rebus imponere. l. vna. ⁊ per Bar. in tractatu de signis ⁊ ar. ℂSecũdo no. quod phibet vsum vestis partite vel virgate in publico secus ergo innuit si secrete vtatur puta subt⁹ alias vestes tales portando sic ꝙ exterius non appareat vt lex dicit qꝫ paria sunt nõ esse ⁊ esse ⁊ nõ apparere. vt. l. in lege. ff. de ꝯhẽ. emp. Idem ẽt si domestice. puta domi in studio vel similib⁹ locis talibus vestib⁹ qs vtat. ista eñ cõstitutio phibet ꝙ vtat talib⁹ publice ergo si nõ publice permisisse vr. ar. de psump. c. nõne sm zẽ. qui circa hoc querit quid de illo qui talẽ vestẽ portaret nõ cõtinue nec causa vsus pprij sed alia puta ppter festũ socij militare doctorale vel vxorale vel ob honorẽ alicuius magnatis de cuius raubis clericus esset indutus portãs eas ad momentum tpis vel per tẽporũ interualla nõ plixa. an incideret i istã cõstitutionẽ. tenet ꝙ nõ. cum talia raro cõtingãt ⁊ ad talia nõ aptantur iura. vt. l. nam ad ea. ff. de legi. Itẽ tex. dicit vtãtur. vsus aũt designat tpis cõtinuitatem siue assiduitatem. vt. l. de quibus. ff. eo. hinc in si. dr nõ vr venisse q nõ stetit. c. j. de iudi. ⁊. c. si postꝙ. de elec. lib. vj. facit quod not. in. c. super specu. ne cle. vel mo. de clerico phibito audire leges si vadit causa honorandi principiũ socij sui doctoris nõ incidit in penã. Item alibi dicit lex ꝙ ea que iocose fiunt non obligãt. ff. de ac. ⁊ ob. l. obligationũ substantia. §. verborũ. ⁊. xv. q. j. illud. Itẽ illa q̃ fiunt causa amenitatis lꝫ alias sint de genere phibitorũ tolerentur vt patet. ff. de his qui no. infa. l. ij. §. fi. ⁊ qꝫ no. Inn. l. c. cũ decorẽ. s. e. pro hoc etiã facit tex. dũ dicit rõnabili cã hoc cõcessum. nullus autem iustus arbitraretur ob premissa talẽ incidere in has penas. preterea tex. dicit assumere qꝫ importat ⁊ debet intelligi cum animo deferẽdi. ille vero qui assumptũ est statim dimissurus assumpsisse non videtur. vt ar. l. diuortium. ff. de diuor. canonizate. de peni. dist. j. c. diuortium. et de verbo. signi. l. nomen filiarum. §. habere. ⁊ de cle. non resi. c. relatum. Item in prin. c. tex. dicit abiectis. abijcere autem nõ videtur qui ad tempus abijcit. ff. de heredi. insti. l. ex facto. de le. iij. l. quesitum. ⁊ hanc partem tenet ⁊ dicit eam consonã menti iuris que preferenda est cortici verborum. ff. de excu. tu. l. scire oportet. §. aliud. ⁊. c. intelligentia. de verbo. significa. ⁊. j. q.
3 j. marchion ⁊ basilides. ℂ†Tertio no. penam clericorum vestem partitam vel virgatam deferentium. nam alia imponit clericis circa sacerdotium constitutis. alia constitutis in sacerdotio. item alia habentibus beneficia simplicia alia habentibus dignitatem ⁊ personatus seu curam. ⁊ alia beneficia nõ habentibus. beneficiati enim a perceptione fructuum beneficiorum sunt suspensi per semestre: ⁊ dic beneficiorum. s. omniũ vt in glo. omnium ⁊c. Idem Lan. Pau. zen. qui dicunt quod est ratio: quia taliter incedẽdo videntur dehonestare vniuersalem ecclesiam: et sic per consequens singula eius membra. et idem dicit glo. que querit cui cedant isti fructus qui durante suspensione percipientur. dic vt in glo. si tamen. que est notabilis. Stepha. zen. ⁊ Pau. dicunt quod si suspensus non habeat aliud vnde viuat habebit modicam sustentationem ne ex toto egeat. vt no. s. de elec. cum vintoniensis. in glo. ⁊ no. de dona. pastoralis. ⁊. l. distinc. studeat. non obstat. c. generali. §. illos. s. de elec. lib. vj. ibi aliquid percipere inhibemus. nam ibi est speciale in odium clerici non opponentis se pro defensione ecclesie. vt ibi no. Aduerte tamen quod licet isti sint suspensi a perceptione fructuum non per hoc sunt excusati quominus officient ecclesiam. vt no. de electio. cum in cunctis. ⁊. c. cum vintonieñ. ℂQuarto not. in ver. si vero. ⁊ ver. ceteri. qꝫ qui non possunt priuari re priuantur spe in illius rei consecutione. simile. j. de statu regula. ne in agro. §. si quis autẽ pro-
b missorum. et est hoc regulare[b] quod quando pena que veni-
4 ret imponenda non cadit in delinquentem commutatur in aliam illi equalem. vt. v. q. vlti. quia iuxta. vnde puniẽdus pena infamie que veniret imponenda vel in parte bonorum si fama careat vel non sit capax bonorum fit commutatio in aliam penam. vt. l. iij. C. vt intra certum tempus. vt. l. hos ac-

a ℂCongruentes. de vestibus clericorũ ⁊ cuius coloris ⁊ qualr debẽt esse. vide plene p abb. in. c. clerici. de vi. ⁊ hone. cle. ⁊ quid de caligis vide ibi per eundẽ. ⁊ videas bonã gl. in cle. pria. in glo. fi. de elec. ⁊ adde ꝙ per illaꝫ glo. clerici seculares nõ habet certum habitũ cum non sit expressum in iure ⁊ colore ⁊ forma.

b ℂEt hoc est regulare. adde q̃ dicit Do. Feli. in. c. j. in ij. notabili. de accu. ⁊ in. c. postulasti. in. j. notabili. extra de iude ⁊ in c. qualiter. el. ij. §. ad corrigendos. in. v. col. ⁊. iij. se. extra de accu.

ensare.§.omnibus.ff.de accusa.ꝛ vtrobiqꝫ per Ly.ꝛ Bart.ex quo no.quod si ex forma statuti propter delictum sit alicui manus amputanda si ea careat vel habeat eam aridam fiet
5 commutatio in aliam.quod no. ¶ †Quinto no.quod in eadem specie delicti magis punitur positus in dignitate religiosus ꝛ sacerdos ꝙm alij inferioris gradus siue status: nam isti sex mensibus:illi autem per annum suspenduntur a beneficio vel a spe beneficij prout hic dr̃.ꝛ.l.dicit quod augeꝫ peccatuz dignitate'prepositi.ff.de re milita.l.omnes.§.augetur et ideo maiori pena punitur qui in maiori dignitate prepollens occulto reperitur in crimine.vt.l.presbiteri.C.de episcopis ꝛ cleri.rō quia prepositi sunt tanꝙm signū positi ad sagittā.vñ si male agunt faciūt delinquere populū.c.magne.devo
a to.de hoc.xl.dist.c.homo christianus.Ly.super hoc[a] gs.s.magis puniaꝫ maior vel minor in eadē specie delicti. breuiter sic distinguit:aut tractatur de pena pecuniaria ꝛ magis punit maior ꝛ diues ꝙm minor ꝛ pauper.vt.l.properandū.§.si aūt cū simi.de iud.aut tractatur de pena corporali.ꝛ tūc ꝑm Dy. aut delictum redundat ad contumeliam dignitatis eius qui deliquit ꝛ magis punit.vt dicta.l.presbyteri.ꝛ.l. quedā.ff. de penis.quedam non redundant neqꝫ tendūt specialiter ad cōtumeliam dignitatis.vt sunt delicta communia:ꝛ tūc aut est maius in maiori:ꝛ minus in minori.aut econtra.quod decla
6 ra vt per eū in.l.nemo.C.de summa tri.ꝛ fide catho. ¶ †Sexto nota in ver.idem quoqꝫ.quod alij clerici a predictis.s.beneficiatis vel constitutis in sacris ita demum puniuntur deferendo partitam vel virgatam si cum ea deferunt clericalem tonsuram.a contrario ergo sensu clerici non beneficiati ex sola tali veste portata sine tonsura hanc penam non incurrerēt: sed solum beneficiati vel in sacris constituti. vt supra.ꝛ est ratio qꝛ illi vestem talem sine tōsura portare possunt sine pena recedendo a statu clericali.de cle.coniug.Joannes.sed alij nō saltem beneficium retinendo.Sed portantes talem vestem cum tonsura.isti in minoribus non beneficiati ideo puniuntur: quia videntur in illusionem ꝛ desertionem talem tonsuram portare incedendo in habitu laicali sicut de virgine dicitur q̃ portando habitum meretricalem:ꝛ sic statui virginali nō cōgruentem non gaudet priuilegio virginali.ff. de iniur.l.item apud labeonem.§.si quis virginem.ꝛ de sen.excō.c.in audiē-
7 tia. ¶ †Septimo no.quod per extrinseca iudicantur intrinseca.c.ex studijs.de presump.ꝛ.xlj.dist.in fine.ibi.incompositio enim corporis qualitatē indicat mentis.ꝛ collige prout dicit glo.ꝙ religiosus debet deferre habitum congruētem religioni publice non absconsum.quod enim latet dicitur nō existere:siue non esse.vt.l.in lege.ff.de contraben.emp.facit.l.j.ff. de bis que in testa.delen.ꝛ gl.que incipit hec litera ꝛc.hoc inducit ad questionem quam no. ¶ Octauo no.in ver.sed ꝛ tales: quod omnibus clericis ista constitutio interdicit ferre tabarrum fodratum ꝛ breuem.vt hic dicitur:ꝛ debet talis vestis pauperibus erogari prout dicit litera.ex qua collige ꝙ penā que imponitur delinquenti de iure canonico non debet ep̃s imbursare.quod dic vt.§.de offi.ordi.c.irrefragabili.in nouel.ꝛ.c.dilectus.de penis.reliqua ꝛ etiam supradicta sunt leuia vt in glossis tangunt q̃ p alios h̃ scribunt.ideo nō repeto.

a ¶Super hoc.ad de gl.no.in.c.cuz quidaz.ꝛ ibi do. Abb.ꝛ alij extra de iureiurando.

b ¶Dignitate.ad de Abba.in.c.de multa.de prebendis.vbi qd sit dignitas:quid psonaꝫ.ꝛ qd officiū in col.v.

¶ De prebendis. Rubrica.

1 ¶ Dignitas quid sit:et ad hoc vt sit,censenda dignitas qd sufficiat.
2 Dignitates plures ecclesiasticas potest quis per dispensationem pape retinere.
3 Beneficia plura non curata an sit licitū de iure cōi retinere.
4 Suppressio cure in literis apostolicis super dispensatiōe plurium dignitatum reddit literas vitiosas.
5 Possideri non potest beneficium sine institutione canonica: secus in alijs rebus que possunt etiam sine titulo possideri.
c ¶Quarto no.ad de que plene tradit Feli.in.c.literis.in.j.ꝛ.ij.col. ꝛ in.c.ad audientiam.el.ñ.in.xij. col.ver.rem ad lites.cum pluribꝰ seq.extra ō rescri. vbi late p regulā ꝛ fallentias tractat istā materiā an ꝛqñ surreptio vitiet literas ad lites ꝛ ad bñficia.
6 Litere executorie propter surreptionem non sunt nulle:sed per exceptionem annullande.
7 Renunciare tenetur quis in foro conscientie beneficio quod per sententiam iniustam obtinuit.
8 Suppressio cure vel alterius quod necesse esset exprimi ita reddit surreptitiam pronisionem pape sicut ꝛ mandatum.
9 Scientia pape tollit inhabilitatem cum eligit inhabilē ad officium sibi alis interdictum.
10 Scientia simpler pape non sufficit ad purgandū surreptionis vitium:sed requiritur expressio motus proprij.
11 Beneficium deuolutum ad collationem episcopi per negligē tiam capituli vtrum in dicto casu ad episcopum deuoluatur electio vel pronisio.
12 Modus electionis debet exprimi in literis.
13 Et quare de modo debeat fieri mentio.
14 Dignitates plures possunt esse in vna ecclesia.
15 Impetrans non solum tenetur exprimere curam dignitatis quam de nouo impetrat:sed etiam dignitatis obtente.
16 Impetrans tenetur facere mentionem non solum de beneficijs que obtinet:sed de cura ipsoꝝ:alis impetratio ad aliud beneficium est surreptitia.
17 Mentio de cura ꝛ alijs qualitatibus beneficij iam obtēti an debeat fieri in impetratione alterius.

1 **§ V dignitatem.** Summa et diuide vt in gl. ¶ †Not.qō qñ habenti dignitatē papa mandat de alia pro
b nideri.ꝛ qd sit dignitas [b].dicit Hul.ꝙ est quedā preeminentia quo ad fornm cōtentiosum in ecclesia gradum tenens que qñ personatus ob honorificentiam in qua ponit personā qñ ob officiū quod exercet denominatur.ē.de consti.cum accessissent:qñ assumit sua propria et specialia nomina sicut hoc nomen custodia.de insti.c.fi.succentoria.de excess.prela.c.inter dilectos decanatus ꝛ similia.de rescriptis. ca.ad aures.prepositura.de re iudi.cum olim.A nomine aūt non debemus ista iudicare:sed ex effectu qui colligitur ex actibus ꝛ exercitio in quibus versatur:ꝛ ex talibus iudicaꝫ vtrū sit dignitas necne.vt.c.dudū.ñ.ver.tandem.ē.de elec.ꝛ.c.petitio.de procu.ꝛ.xiiij.q.iij.vlericqꝫ facit.c.intelligentia.cum ibi no.de verbo.signi.Et sufficit ad hoc vt sit censenda dignitas etiā si in modicis causis iurisditionem habeant sicut habent in pictauiensi ecclesia archipresbyteri: nam excommunicant suspendunt ꝛ absoluunt:ꝛ sic propter talem gradum dicuntur habere dignitatem:ꝛ sic sunt exclusi a pena.c.licet canon. de elec.ꝛ.c.statutum.lib.vj.Si autem nullam iurisditionem habent:sed tantum visitant:ꝛ vt pice referunt episcopo sicut testes sinodales de quibus trigesimaquinta questione sexta. episcopus.tunc censetur habere simplex officium ꝛ nō dignitatem secundum Hul.ꝛ Lau. ¶ †Secūdo no.quod papa dispensat vt possit quis plures dignitates ecclesiasticas retinere
2 nam de iure cōmuni non lz.vt.c.de multa.ē.e.ꝛ ibi plene.an ep̃s possit dispēsare super pluralitate beneficioꝝ.ꝛ vide etiā quod plene no.ē.e.cum iam dudū.vtrum de iure cōi sit licitū
3 retinere plura beneficia non curata.ꝛ.ē.de rescrip.gratia.lib. vj.vnū hic adde quod si dispensatū est cum aliquo super pluribus dignitatibus obtinendis non intelligitur de dignitatibus eiusdem ecclesie nisi hoc exprimatur.vt not.Jo.an.ē.e.
4 c.de multa.ꝛ ibi dixi in.vij.no. ¶ †Tertio no.quod suppressio cure in literis apostolicis super dispensatione pluriū dignitatum reddit literas vitiosas.opꝫ enim nedū de cura que imminet dignitati sed etiā de quibuscūqꝫ alijs in literis mentionem fieri.vt.c.cum in illis.ē.eo.lib.vj.qō loquitur de cura imminēte in beneficijs impetratis.de cura aūt imminēte in bñficio iam obtento.vtrū debet fieri mētio in impetratione alterius.glo.que incipit si intelligas multum dubitat.de quo.j. dicam. ¶ Tangit hic Hul.quid est cura.ꝛ dicit quod cura est vigil onerosa ꝛ solicita custodia aiarum cōmissa alteri vt curet ne pereant sed saluentur.vt no.hosti.ē.de pe.ꝛ re.ois.ꝛ intellige quod tūc de cura est mentio facienda qñ principaliter stat per se puta qꝛ per seipsam exercet vel per suos temporales vicarios.vt.ē.de elec.dudum.vel per vicarium perpetuū institutum.vt.ē.eo.cum singula.secus esset si cura veniret accessorie puta in ecclesia annexa dignitati vel prebende.nā de tali cura non expediret facere mentionem.vt.c. super eo.ꝛ qō ibi no.ē.eo.lib.vj.ꝛ vide quod no.in.c.cum non ignores.ē.e.ꝛ.c. lz canon.ē.de elec.lib.vj.ꝛ.c.de mulcta.ꝛ quod vtrobiqꝫ dixi. Tangit hic Hul.que est dignior ꝛ maior cura vel illa q̃ exercetur in foro anime vel in foro cōtentioso.ꝛ vñ ꝙ cura aiarum nō est ars artium de eta.ꝛ qua.cum sit ars ꝛ cunctis alijs aia preferenda est.xij.q.j.precipimus.quanto ergo quis melioribus preest tanto maior habetur.vt no.ē.de rescrip.statutum post prin.In cōtrariū vñ qꝛ archidiaconus ꝓpter curā ꝛ solicitudinem quā exercet super forenses regimine est maior archipresbytero qui gerit curam animarū.de offic.archip.officiū ꝛ dyaconus ꝙm presbyter.xciij.di.precipimus.ꝛ dyaconus Cardinalis vel legatus ꝙm ep̃s simplex.xciij.di. nobilissimus credit ipse quod in qua aia preest corpori ꝛ rebus ista sit maior sed illa dignior inquātū bonorabilior ꝛ inquātum magis imediate adherent ipsi pape.de offi.le.volentes.xj.q.iij.gsgs Bertrā.dicit qꝙ cura aiarū est dignior ꝙm sit cura fori contentiosi ꝛ iudicialis.sicut aia est dignior corpore.vt.d.c.precipimꝰ. xij.q.j.ꝛ de pe.ꝛ re.cū infirmitas.sed cura iudicialis ꝛ contentiosa est supior administratione.vt in iuribꝰ alle.in ꝓiū.ꝛ idē
c recidit cū Hul. ¶ Quarto no.ꝙ dicit nullius penit[c] est momenti ꝛc.quod gratia beneficialis subreptitie obtēta est nulla ipso iure

ipso iure. ex quo sequitur ꝙ processus eius vigore habit⁹ nul
lus est. ar. ꝫ. de rescrip. c. j. li. vj. secus est in literis iusticie subre
ptitie obtentis. valet enim ꝓcessus ⁊ sententia si non fuerit ta
5 lis exceptio opposita. vt. c. ad audientiam. ꝫ. de rescriptis. ⁊ ca
pitulo ad aures. eodem titulo. per Innocē. rationem dic esse
qꝛ bñficium sine institutione canonica non pōt possideri: vt
c. j. de reg. iu. li. vj. secus in aliĳs rebus que possunt etiā sine ti-
tulo possideri. item litere in beneficiĳs habent̃ pro ti. de renū.
veniens. sed ex literis subreptitiĳs non resultat ti. de quo. ꝫ. de
rescrip. super literis. per Hosti. Tertia ratio est qꝛ in istis spi
ritualibus maior puritas debet adesse ⁊ prauitas abesse quā
in aliĳs ꝓphanis. j. q. iĳ. si quis. ver. sed si perseuerans. d. Jo.
cal. in cōmēto. c. dilectus. el. iĳ de prebē. format circa hec. q. in
istis terminis executor datus per literas apostolicas ꝓnūciat
beneficium debitum. vtrum valeat? cōpo. in. d. c. super literis
distinguit aut ꝓcessit cū cause cognitione aut sine. primo casu
valet nisi excipiat̃ postꝙ iuris ordine obseruato lata fuit sen-
tentia sicut valeret oīs alia sñia. C. sen. rescin. non pos. l. perem
ptorias. ⁊ de re iud. c. suborta. Idem si non est ꝓnūciatum sed
cū cause cognitione mandauit eum recipi. vt. e. ti. quod ad cō-
sultationem. sed tunc iudex ex officio reuocabit qđ per subre
ptionem est factum. de rescrip. ad audientiam de elec. cū dile-
cti. de re iudi. cum olim. aliĳ dicunt quod post diffinitiuā non
pōt ex officio reuocari nisi fuerit appellatum ⁊ sic loquuntur
contraria. ipse tamen renunciare tenetur nisi canonici sciētes
factū eū recepissent. qꝛ tunc videt̃ receptus eorū autoritate. et
non rescripti etiā si errassent in iure. C. ad. l. fal. l. error. ⁊ de re-
gulis iuris. l. cuius per errorem. ⁊ notatur de electionibus. cū
dilecti. si vero ignorabant possunt cōuenire. ꝫ. de rescrip. cōsti
tutus. ⁊ itē videt̃ placere Inno. in. c. ad audientiam. e. ti. scđo
casu qñ sine cause cognitione ꝓcessit ⁊ non valet ⁊ pōt qñcūqꝫ
reuocari ꝓpter puritatem que requiritur in beneficiĳs in qui
bus litere habentur loco tituli sine quibus nō pōt beneficiū
obtineri. vt in. d. regula. j. ⁊. c. ex frequentibus. de insti. hoc ve
rum nisi ordinarius scienter recepisset. vt dictum est. sed in. c.
ad audientiam. dicit glo. simpliciter non valere in beneficiali
bus quod est factum per literas subreptitias. Jo. cal. dicit qđ
opi. glo. est vera quādo executor datur in literis gratie ⁊ nul-
litas que inest gratie insit etiam executorū potestati ⁊ ꝓpter
hoc rescriptum vniformiter est totum nullum ar. de bap. ma-
6 iores ver. similiter alias ꝓcedat opi. cōpo. qꝛ litere executorie
propter subreptionem non sunt nulle. sed per exceptionē an-
nullande. sicut alie iurisditionales. ita dicit in. d. ca. dilectus.
mihi videt̃ quod inceperit aperire viā intranti. sed nō plene
declarauit. vult enim facere differentiam inter executorias cō
cessas separatim ⁊ seorsum a gratia concessas simul cum ipsa
gratia vt in istis subreptio q̄ ꝯcernit gratiā etiā executoris po
testatem afficiat. sed non ita qñ potestas executoris causat̃ nec
adheret gratie subreptitie. sed extrinsecus ꝓuenit. ⁊ est ab ea
disiuncta. sed cum potestas executoris siue sit cōiuncta siue se-
parata a gratia subreptitia sit censenda accessoria. nō videt̃ ꝙ
possit influere vel vestire siue colorem dare gratie subreptitie
⁊ reddere ipsam efficacē. ar. no. in. l. petens. C. de pac. ⁊. l. ex pu
pillari de vul. ⁊ pu. ⁊ qđ no. c. j. de consec. eccle. vel al. Preterea
vt dictū est in istis bñficialibus quis recipit titulū canonicū
ex litera gratiosa nō ex sñia executoris. vt. d. c. j. de reg. iur. lib.
vj. sed sm predicta reciperet titulū ex sententia ⁊ ꝓnunciatio
ne executoris fundata super infecta radice. s. gratia subrepti-
tia que nō potest fructū ꝓducere. j. q. j. ventū. ⁊. c. principatus
preterea nō videt̃ qđ papa executorē sue gratie deputādo con
cesserit sibi potestatē nouū titulū cōferendi sed titulū iam cō-
cessum ad effectū producēdi sicut cum mādat̃ alicui executio
alicuius facti in testamento. talis enim nō cōfert titulū sed de
clarat ⁊ nihil de nouo facit. vt. l. qui seruo de hẽ. insti. ⁊. l. vnū
ex familia de le. ĳ. ⁊. c. nouit de ap. facit. l. iĳ. §. subtilius. de cō
di. cau. data. ⁊ quod no. Cy. l. l. ĳ. C. cōia vtri. iudi. sustinendo
tū eius opi. dico quod in casu in quo potestas executoris non
pendeat nec cōiuncta sit cum gratia subreptitia si de iuribus
literarum cognoscens iuris ordine seruato ⁊ sic partes indi-
cis assumendo quod potest. vt in cle. j. de offi. delega. ⁊. c. si. de
presump. per Inno. pronunciauerit beneficium debitum va-
let talis sñia ⁊ facit ius sicut lata in quacūqꝫ alia causa. vt. d. c.
cum dilecti ad fi. de elec. non ob. quod fundetur super infecta
radice. i. super gratia subreptitia. nam de hoc amplius cogno
sci non poterit nec questio refricari tum qꝛ sñia accipit̃ ꝓ ve-
ritate. vt. l. res iudi. ff. de reg. iur. tum qꝛ de istis peremptoriĳs
non potest cognosci post sententiam vt preall. l. peremptorias
⁊. c. suborta. non ob. quod executor non de nouo confert titu-
lum sꝫ declarat. ⁊ ꝙ hoc sibi tantūmodo videt̃ cōmissum per
c. nouit. ⁊ per. l. si seruo ⁊. l. vnū ex familia. nā loquunt̃ in me-
ro executore sed nos loquimur in mixto ⁊ in eo qui assump-
sit partes iudicis: ⁊ sic facit ius inter partes eius sñia. sicut al-
terius cuiuscunqꝫ: vt. d. l. res indicata. nā ⁊ in rebus ꝓphanis
ex sñia secuta traditione trāsfertur dñium: lꝫ iudicis intentio
7 fuerit declarare non de nouo concedere: vt no. insti. de offi. iu
di. §. si. coniuncta. l. loci. §. competit si ser. vendi. fateor tū qđ
iste qui obtinuit talem sententiā tenet̃ renunciare tali benefi-
cio quod obtinet vigore talis sñie que fundatur super infecta
radice: vt dixi quod intelligo verū in foro conscientie quā qs
tenet̃ sequi potius ꝙ iniustā sñiam pro se latā vt. c. literas. de
resti. spo. ⁊. c. cum inhibitio. §. pari modo. de clan. despon. qđ
etiā facit ꝯ. vbi factum iudicis ⁊ obseruātia iuris nō purgat
malam fidē partiū quo ad efficaciā actus: sed ibi non loquit̃
in actu iudiciali sed extraiudiciali. facit quod no. Inno. in. c.
qꝛ pleriqꝫ. de immu. ec. ⁊ hoc modo intelligo opi. Inno. dum
dicit qđ renunciare tenet̃. s. in foro conscientie nō contentioso
in quo nō pōt sibi de subreptione gratie qđ refricari etiam ex
officio iudicis: vt p̄dictum est in ver. aliĳ dicūt qđ post diffini
tiuam ⁊c. Posset opponi ꝯ p̄dicta de eqparatione spūalis ⁊
carnalis mr̃imoniĳ ꝓpter quā vr̃ ꝙ sicut in carnali sententia
nō trāsit in rem indicatā: vt. c. lator. ⁊. c. cōsanguinei. de indi.
ita videret̃ qđ nec in spirituali: vt in. c. iter corporalia. de trās
la. sed certe quo ad hoc ista differūt: qꝛ in beneficialibus sñia
trāsit in rē iudicatā ⁊ firmat actū ꝯ nullitatē: vt. d. c. cū dilect⁹.
ad fi. sed p ista non videt̃ respon. qđ litera in beneficialibus
habet̃ loco tituli ex quo sequit̃ quod ꝓbato qđ litera sit subre
ptitia vel iniusta. ergo illius vigore iustus titulus in benefi-
cio haberi nō pōt. ar. ff. de in ius vo. l. sed si. §. patronū. ⁊. ff. de
re. eor qui sub tuto. vel cu. l. j. C. ex q. cau. in pos. ea. l. fulcini⁹.
§. si quis. xiiĳ. q. v. neqꝫ. xvj. q. iĳ. si sacerdotes in fi. ⁊. j. q. j. ꝓn-
cipatus ⁊ de elec. qualiter cum si. huius cōtrariĳ so. collige ex
no. per Inno. in. c. j. de lit. conte. lib. vj. dicit enim literam ha-
beri loco tituli in collatione facienda non in facta in qua col-
latio est titulus. de conces. preben. c. vlti. lib. vj. fit enim gratia
sine literis ⁊ semp literas p̄cedit: vt no. Inno. ꝫ. de rescrip. cō-
stitutus. ⁊ ideo dicit archi. quod litera est titulus remot⁹ non
immediatus si. qđ no. in. l. j. C. per quas pers. no. acqui. Et qđ
solet dici de lib. ob. c. ĳ. ego dico qđ litera nō est titulus nec re-
motus nec mediatus sed est ꝓbatio tituli sicut instr̃m est pro
batio iuris cōpetētis ⁊ nō actio siue ius: vt. l. q chirographis.
de leg. iĳ. veritas ergo solutionis oīum ꝯtriorum est qđ autori
8 tas rei indicate hoc operetur vt superius est ꝓbatū. ¶ Quin
to not. quod tex. dicit ꝓuideri mandamus ⁊c. ⁊ sic loquit̃ cū
papa mandat ꝓuideri. Idem si ipsemet ꝓuideret non ꝓprio
a motu. nam etiā dicto casu [a] suppressio cure vel alterius qđ ne
cesse esset exprimi. ita reddit subreptitiā ꝓuisionē pape. sicut
mandatum de prouidēdo: vt patet. ꝫ. c. si motu ꝓprio. lib. vj.
ĳ. respon. ⁊. e. ti. c. non pōt. j. respō. ⁊ de offi. leg. c. si. ⁊ cle. ĳ. de
offi. le. ⁊ ita dixi post Jo. an. ꝫ. c. ei cui li. vj. ⁊. c. cū in illis. e. ti.
Prouisio igitur ⁊ mandatum de prouidendo in hoc equipa
rantur. vt. s. vtranqꝫ suppressio vitiet quo ad alia satis diffe-
runt. s. vendere ⁊ ꝓmissio de vendendo ⁊ legare fundū vel dā
nare heredē vt vēdat. primū em̄ significat rem perfectā ⁊ con-
summatā. scđm denotat rem fiendā ⁊ cōsummandā. ⁊ vide ꝙ
no. Bar. post Dy. in. l. vxorē. §. agri plagā. de lega. iĳ. ⁊. l. fide-
iussor. §. meminisse. de lega. ĳ. etiam in materia nostra satis li-
quet quod plus confert prouisio ꝙ mandatū de ꝓuidēdo. vt
c. dilectus. ꝫ. eo. ⁊. c. si postꝙ. ⁊. c. si tibi absenti. de prebē. li. vj.
¶ Sexto no. in ver. quāꝙ. ꝙ si de cura in literis ad bñficia fit
mentio incidēter nō sufficit ad excludendū surreptionis defe
ctum. iura ergo que statuūt ꝙ fiat mētio de cura vel de modo
electionis debent intelligi quod fiat mentio principaliter ad
hunc finem non ad alium. vt hic fiebat. fiebat enim hic mētio
cure pro identitate dignitatum ⁊ de electione fiebat mētio ad
ligandum manus ordinariĳ: non ad finē expressionis que de
talibus in literis fieri debet. verba ergo que ponunt̃ ad mo-
dificationem gratie ⁊ ad cautelam nō habent gratiā amplia-
re. vt. l. legata inutiliter. de lega. primo. ⁊. ꝫ. eo. non potest. §. fi.
lib. vj. ⁊ de conditio. ⁊ demonstratio. l. cū tale. §. fina. vbi ver-
ba ad vnum effectum in dispositione etiam fauorabili appo-
sita non debent alium operari. multominus in ambitiosis vt
sunt litere ad beneficia. vt. ꝫ. eodem. quamuis. ⁊. c. non potest
§. fi. eod. titu. ⁊ lib. videbatur contrarium quasi in quacunqꝫ
parte litere habetur mentio cure vel electionis sufficeret esset
quasi finis ⁊ medium declarandi principium ⁊ econtra. vt. l.
si seruus plurium. §. fina. de lega. j. vbi intentio declaratur ex
principio: medio siue fine scripture. sic ⁊ incerta iudicis inten
tio in sententia declaratur per acta. vt. C. de sen. que sine certa
quanti. l. fin. ⁊ de appella. secundo requiris. facit. l. inciuile. ff.
de leg. nam ⁊ exceptio declarat regulam. vt. l. fina. de vino tri.

a ¶ Nam etiam dicto casu. Adde q̄ dicit Feli. in. c. ad aures. in. iiĳ. col. ad fi. ⁊ col. sequē. extra de rescri. et in. c. cum oliꝫ. in v. col. extra de re iud. in. c. causam que. el. ĳ. in. ĳ. co. ⁊ se. extra de testi.

a ¶Sed dices ista sciẽtia. adde que scribit Feli. in. c. nõnulli. in prin. in. xiij. colũ. 7 sequen. extra de rescrip. 7 in. c. cum inter prioẽ. in. j. col. 7. ij. seq. extra de excepti. in. c. si quando. ad finẽ. de senten. excommu. do. Jas. in. l. iij. in. j. col. ff. qõ quisq; iuris.

a 9 7 oleo leg. sed solue ista vt. §. 7 in glo. hoc inducebat. 7 in glo. istud verbum ꝛc. sed dices ista scientia[a] pape tantum videtur tollere istas surreptiones de cura tacita vel de modo electionis sicut tollit inhabilitatem persone cum eligit inhabilem ad officium sibi als interdictum. vt. l. quidam consulebat. ff. de re iudi. 7 l. idem vlp. §. fi. ff. de excu. tuto. 7 no. in. c. statutũ. post princip. de rescrip. lib. vj. in glo. pone. ad hoc dicas quod 10 simplex scientia pape non sufficit ad purgandum surreptionis vitium: sed requiritur expressio motus proprii. vt. c. si motu proprio. §. eo. lib. vj. vel dic secundo quod ista verba in modum conditionis prolata. puta si dignitatibus ipsis vel alteri earum imminet ꝛc. ideo non inferunt scientiã principis sic scribentis: nec augent dispositionis effectũ: sicut nec verba apposita ad onus inducunt emolumentum etiam dependẽs et connexum principaliter illi oneri sic iniuncto. vt. l. ex facto etiam agitatũ. 7 l. hereditas ad statium. ff. de bere. insti. similiter in ver. inhibentes. verbũ electionis fuit expressum ad finem monitionis: 7 verbũ quod sonat in monitionem nõ inducit dispositionem nec auget ipsius effectum. vt. l. muto. §. si sub conditione. ff. de tute. vel dic tertio qõ in. j. rñ. huius. c. illa verba gratie q; animarũ cura si dignitatibus ipsis ꝛc. nõ sunt apta ad istam dispensationem de duabus dignitatibus curatis retinendis vel de curata vel non curata: nam dispensatio exigit causse cognitionem. vt. c. de multa. de preben. in no nella. Sed verba conditionaliter prolata sonant in oppositũ scilicet causse cognitionem non adhibitam. vnde dicit lex q; illud quod in conditione nõ est in dispositione: vt. l. si quis sub conditione. ff. si omis. cau. testa. vel dic quarto q; istam surreptionem inducit dolus impetrantis cõsistens in tacendi fraudem cum de cura vel electionis modo mentionem non facit. est enim in lata culpa non facere quod de iure tenetur. vt not. in. l. liberorum. §. notatur. ff. de bis qui not. infamia simplex ergo principis cure seu dignitatis non purgat latam culpam impetrantis qui curam vel modum electionis subticuit cum deberet exprimere. 7 hoc vult. c. si motu proprio: scilicet quod ad tollendum surreptionis vitium vel motus proprius exprimatur vel impetrans de his que habẽt gratiam reddere subreptitiam mẽtionem faciat. ¶Septimo no. q; dicit cura si dignitatibus ipsis ꝛc. nam per hoc patet qõ cura animarum est penes ipsam dignitatem sed exercitium cure consistit penes prelatum. circa quod vide qõ. j. subdam in examinatione lecture quid autem iur. esset si dignitas esset curata habitu sed non actu. de hoc est alĩs dic vt dixi in. c. ij canon. §. de ele. li. vj. ¶Octauo no. in. §. ad hoc formam literarum in qua dicitur cuiuscũq; vel quorũcũq; ꝛc. nam propter verborum generalitatem includuntur etiã beneficia devoluta ad papã propter negligentiam inferiorum non per vacationẽ in curia. vt not. j. e. si de beneficio. 7 ibi quid iur. de beneficio devoluto ad collationem epi per negligentiam capituli. dubium facit vtrum 11 ad epm dicto casu devoluatur electio an provisio. nam primo casu non veniret sub gratia in secundo sic vt hic. dic vt ibi in glo. coniunge ꝛc. 7 qõ no. dixi. §. eo. c. cum in illis. li. vj. ¶No no. q; litere hic concernebant dignitatẽ quam duceret acceptandam in certa ecclesia. quãdoq; gratia cũ beneficio acceptandi est magis generalis 7 vaga. q; se extendit ad totã provinciam vel diocesim. de qua. §. de concess. preben. c. j. 7. c. ne captande. 7. c. executor. lib. vj. 7 ibi vide in nou. l. 7. j. titu. j. cle. j. vbi de spacio mensis ad acceptandum quod apponitur in literis quid importet 7 quot dierum debeat esse iste mẽsis. vide §. de elec. q; sit. lib. vj. 7 per Pau. de leaz. in. c. nulla. de concess. preben. in cõmento. ¶Decimo no. in versi. inhibentes. formã huius clausule que vtrum habeat vim decreti. videtur q; nõ. vt dixi. §. de preben. c. si beneficia. 7 etiam ibi quid iur. in sola reseruatione. in. ij. no. 7 vtrum decretum apponi valeat a legato de latere. vide in. c. si apostolice. §. eo. li. vj. 7 de effectu decreti apostolici plene in. d. c. j. 7 quod ibi no. 7 multe clausule apponi consueuerunt in literis apostolicis. de quibus vide aliquas in. c. duobus. de rescrip. lib. vj. vbi de clausula nõ obstãtibus. que q̃cq; validat: quandoq; ampliat: quãdoq; validat 7 ampliat: quãdoq; neutrum facit. 7 ibi de clausula motu p̃prio 7 clausula anteferri. ¶Undecimo no.[b] quod modus ele b 12 ctionis nisi in literis exprimat non venit: lz aliqui fuerint modi expressi subiuncta clausula generali. cõtrarium videbatur per. c. qui ad agendum. §. de procur. lib. vj. 7. l. sed 7 si quis. §. quesitũ. si quis cautio. Sed solue vt in glo. istud verbũ Buli. dicit q; contraria loquuntur in his que sunt eiusdem generis 7 conditionis non alterius separati 7 diuersi maxime si in se maiora 7 grauiora existant. §. de rescript. sedes. nam illa que sunt eiusdem generis sunt eiusdem iuris. secus autẽ illa que sunt diuersa. vt leg. 7 not. xcv. dist. illud. 7. §. de offic. vica. cum

13 generali. lib. vj. ¶Sed querunt hic docto. que est ratio quare oportet de modo electionis fieri expressam mentionem. nam ita est dignitas illa cui prouidetur per collationem vel simplicem prouisionem sicut si per electionem: 7 quandoq; maior: si forte est maiorum prouentuum forte quatuor milium libraru. 7 illa cui p electionẽ quatuor miliũ solidor. Sol. hic duas tales refert Lau. qui soluendo dicit q; in eligẽdo sunt plures q; in conferendo. vnde non est ita verisimile q; papa voluerit grauare plures sicut vnum. Item in pluribus est maior maturitas consilij q; in vno. vt. c. prudentiam. de offi. dele. 7 ideo factum plurium difficilius impeditur q; vnius. Idem Zen. 7 Steph. qui dicit q; hac rõne restringitur super talibus potestas legati. vt. §. de offi. leg. c. de liberatione. li. vj. Infert predicta q; qualitercũq; ad plures spectet electio habeat locum quod hic dicit de expressione modi electionis. sed Laud. dicit hic q; quo ad hunc casum dignitas dicetur eligibilis in qua seruari debet forma. c. qr propter. §. de elec. licet nõ habeat necessario fieri electio intra tres menses. iurta. c. ne pro defectu. §. de elec. 7 sic vt dicit excludo illas formas. de quibus. §. de re iudi. cum olim. in fi. 7 de preben. cum in ecclesijs. lib. vj. 7 de cõcess. preben. postulasti. ex cuius dicto infero q; predicta eorum ratio de maiori maturitate consilij non concludit. Jo. mo. in preallega. c. cum in illis. dicit q; est ratio: qr non est verisimile q; papa voluerit vniuersitatem grauare que vertitur iure cõmuni vel saltem plus accedit ad ius commune quod non dat electionem vni persone etiam episcopo in ecclesia collegiata. vt. §. de elect. cum ecclesia. sub isto igitur generali sermone cuiuscũq; vel quorũ cũq; non includitur collegium. hec ratio infert q; si collatio dignitatum vel personatuũ pertinet ad vniuersitatem siue collegium sub ista generalitate quorumcunq; non venirent. quod Jo. an. ibi reprobat in nouel. 7 vide quod ibi de hoc dixi. 7 quid iuris si nullus modus exprimitur: sed simpliciter prouideri mandatur. 7 de significatu istius verbi dispositionem. de quibus etiam hic in glos. istud verbum ꝛc.

14 ¶Duodecimo nota q; in vna ecclesia possunt esse plures dignitates. ad quos autem spectet creatio vel suppressio dignitatum in ecclesia. vide. §. de constitu. c. cum accessissent. 7 an cũ eis prouidetur per electionem fit seruanda forma. c. quia propter. de elec. dic vt ibi. c. ne pro defectu. eo. tit. ¶Uenio ad examinationem lec. istius cle. quas glo. plene examinat que incipit si intelligas secunde ꝛc. 7 ipsam ingredior apponendo sic

15 dicitur in tex. † q; impetrans non solum tenetur exprimere curam dignitatis quam de nouo impetrat: sed etiã dignitatis obtente. Sed contra hoc opp. 7 videtur q; beneficiatus impetrãs literas ad aliud beneficium teneatur solum exprimere q; obtinet simpliciter 7 in genere: non autem cum suis qualitati
c bus. [c]puta cure ordinis annexi quantitatis redituum. 7 si. vt c. non potest. §. eo. lib. vj. vbi patet q; expressio de beneficio qõ quis tenet generaliter facta excludit subreptionis vitium. Itẽ iura simpliciter dicunt q; impetrans teneatur facere mentionem beneficiorum que obtinet non autem qualitates ipsorũ. vt. c. si proponente. §. de rescript. nam iura que de expressione cure vel aliarum qualitatum loquuntur solum statuunt quo ad beneficia impetranda de nouo non autem quo ad beneficia iam obtenta. vt patet in. c. cum in illis. §. e. cum si. Ista autem cle. innuit contrariũ ergo male. So. glo. timore istius ꝛñ ponit hic tres lectu. siue intellectus ad hunc text. Prima est q; ista cle. debet intelligi quod iste impetrans non expressit curã dignitatis impetrate 7 per hoc reddit gratia subreptitia per prealleg. c. cum in illis. curam autem dignitatis quam impetrans obtinebat nõ tenebatur exprimere: nec talis suppressio vitiasset gratiam ad aliam dignitatem impetratã si ipsius curam expressisset. sed qr non expressit gratia reddit subreptitia. vt in tex. non ob. tex. dum dicit illis vel alteri ꝛc. qr debet intelligi. s. secunde de nouo impetrate. ex quo infert q; si obtinens archidiaconatũ curatũ ipetrat boñ. nõ curatũ vel curatũ cũ expressione cure licet simpliciter absq; expressione cure mutinẽsis expresserit valet impetratio 7 omisso mutinensi bononien. poterit obtinere per iura 7 rõnes de quibus. §. ¶Secũda lec.

16 est q; ista cle. hic de nouo inducta qõ impetrãs[d] non solũ de be
d neficijs que obtinet sed de cura ipsorũ teneatur facere mentionem alĩs impetratio ad aliud beneficium sit cẽsenda subreptitia. vt hic patet. pro qua alle. primo hunc tex. dum dicit gratia nullius penitus est momẽti. secundo alle. q; hoc sit de his que potuissent mouere principẽ ad gratiam denegandã si expressisset. tertio alleg. c. ij. de offi. or. lib. vj. Tertia lec. est q; mirtura dispensationis 7 gratie prouisionis in eadem litera concessarum vitiet vtrãq; quasi segregate essent valeret prouisionis gratia. vt in prima lect. dictum est. banc. iij. reprobat 7 firmat primam. Rñdens ad iura que faciunt pro. ij. lec. sed istã. ij. cle. scilicet qõ

c ¶Cũ suis q̃litatibus. Adde que tradit feli. ĩ. c. ad aures. in. j. col. extra de rescrip.

d ¶Qõ impetrãs. Adde qõ ẽt dz exprimi nomen dignitat; bñficij qõ qs obtiet ita no. panor. p illũ tex. ĩ. c. ad aures. ĩ. ij. notabili.

17 s.qd de cura ⁊ aliis qualitatibus beneficij iam obtēti debeat fieri mētio in impetratione alterius. tenet zen. qui dicit quod nedum de qualitate obtinende dignitatis. sed etiā de qualitate prius obtente sit mentio faciēda. nā hoc ꝓbat iste tex. dū dicit cura que illis vel alteri earū iminet non habita mentione nam verbū alteri non magis de sui natura ad secundam quā primam referri pōt. ⁊ ideo expositio quā facit glo. alteri. s. secūde impropriā ⁊ violentam expositionē inducit cōtra. l. non aliter. §. fi. de leg. iij. pro hoc inducitur igitur ista cle. de nouo quod nedum de qualitate obtinēdi beneficij sed etiam prius obtēti sit mētio faciēda. Scđo hoc ꝓbat qr i istis literis nihil subijciendum est quod possit mouere principem ad gratiam denegandā. ar. š. de rescrip. super literis alias gratia est subreptitia. C. qui mi. pos. vel non. l. v. lib. xij. ⁊ de cōtrahen. emp. l. qđ sepe. §. vlti. expressio aūt de cura primi beneficij potuisset mouere principē ad negandam gratiam pro alio obtinendo ꝓpter residentiam ad quam curatus tenetur ⁊ ꝓpter vinculū quo astringitur rōne cuius in primo beneficio inuitus poterat detineri. vt no. xxj. q. ij. si quis iam translatus. Tertio pro hoc facit ratio. c. quēadmodum. de iureiur. qđ eñi impedit ꝯhendū multo magis impedit resolutionē vinculi iam contracti. vt. l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui vel alie. iu. sed suppressio cure impedit vinculum spūale ꝯhi in beneficio obtinēdo. vt. d. c. cū in illis. multo magis impedit solutionē vinculi iam ꝯtracti in beneficio iam obtento. ad hoc de cog. spi. c. per cathecismū. cum si. lib. vj. quarto pro hoc alle. in ar. C. de offi. ma. offic. l. nemo. ⁊ š. eo. is cui. ij. rñ. lib. vj. vbi gratia alias de se fauorabilis ob tacitam curam caret effectu. ad idem. j. eod. si romanus. vbi facta ꝓuisio ꝓprio motu pape valet. lꝫ qualitas vel numerus prius obtentoꝝ beneficioꝝ non sint expressa innuens a ꝯrio si non motu ꝓprio facta esset subreptitia cēsek ob qualitatem tacitam vel ob tacitū numerū primitus obtentorum. sicut expresse videtur sentire Host. š. de rescrip. in nostra. ⁊ Compo. eo. ti. c. capitulum. circa fin. glo. vlti. non ob. c. non potest. §. cum vero. vbi innuit tex. quod sufficiat in impetratione expressio generalis beneficij iam obtenti dum dicit non obstante quod aliud beneficium ⁊c. debet enim intelligi aliud. s. certum ⁊ qualificatiue specificatum. Et sic presupponit ibi iurislator specificationem solennem ⁊ ea presupposita decidere intendit aliud dubium. s. vtrum talis specificatio cum debitis qualitatibus induceret dispensationem. ⁊ dicit quod non: sed solum ꝙ surreptitia nō censetur: quinimo per hoc quod ibi querebatur de dispēsatione necessario oportet intelligi quod intercesserit expressio qualitatum quibus tacitis frustra esset quesitum de dispensatione que exigit cause cognitionem ⁊ ea premissa non tenet. vt no. in. c. de multa. š. eo. ⁊ per Inno. ⁊ Hostien. de fil. presby. veniēs. ⁊ per Bertrā. de schisma. fraternitati. ⁊ quod in. d. c. nō pōt interuenire expressio probat ibi pape responsio cum dicit predicta operatur expressio ⁊c. per hoc eniꝫ presupponit quod expressio facta erat alia ꝙ narrata in prin. illius. c. ibi non obstante quod ad beneficium ⁊c. nam sic generaliter ⁊ confuse dicendo exprimere non videtur. vt. l. ita fidei. ff. de iure fisci. et. l. item apud. §. hoc edictum. ff. de iniur. xxiij. distincti. quāꝙ. ad hoc etiam vide quod dixi in. c. duobus. š. de rescrip. lib. vj. vel potest intelligi quod fuerit expressio generalis. vt sonat litera. sed erat beneficium sine cura ⁊ sine alia notabili qualitate. concludit igiꝛ zen. pro. ij. lec. huius glo. quod nedum de qualitate obtinēdi beneficij: sed etiam iam obtenti est mentio facienda: ⁊ hoc de nouo inducat ista cle. vt sic tanquam lex nouiter edita trahaꝛ ad pinguiorem intellectum ⁊ secundum quem maiorem effectum importare potest. vt. l. j. §. fina. ff. ad munici. ⁊ hunc intellectum dicit tutiorem ⁊ sic vt refert interlocutus est clemens quartus vt dicit Hostiē. de rescrip. postulasti. ego dico quod duo sunt casus. primus est cum queritur vtrum non beneficiatus impetrans literas ad beneficium teneatur exprimere qualitates ⁊ quas. ⁊ dic vt. š. eod. c. cum in illis. secundus casus est quando beneficiatus impetrat literas ad aliud. ⁊ tūc aut queritur vtrum teneatur exprimere qualitates beneficij obtinendi. ⁊ tenet vt in ista cle. aut vtrum teneatur exprimere qualitates in dicta impetratione beneficij iam obtenti: ⁊ tūc aut queris vtrum teneatur exprimere ad effectum ipsum retinendi cum aliquod de nouo impetrat. aut ad effectum prouisionis de alio roborande. primo casu tenetur exprimere ⁊ alś retinere non potest: nec de iure communi si erat compassibile cum secundo: nec vigore dispensationis quam super retentione habuisset. Et ita etiam potest intelligi iste tex. ⁊ quod not. in. c. postulasti. š. de rescrip. Secundo casu cum queritur an teneatur exprimere ad effectum prouisionis de alio roborande ita quod sit inualida prouisio de alio nisi expresserit qualitates beneficij quod tenebat. ⁊ glo. ista tenet quod nō vt in prima lec. zen. contra vt vidistis credo quod si noua prouisio sit admixta cum dispensatione retinēdi beneficiū iam obtentum. tunc sicut propter tacitas qualitates est nulla dispensatio. ita etiam ⁊ ꝓuisio ⁊ iste est casus huius cle. vbi suppressio cure imminens vni vel alteri reddit gratiā subreptitiam dū dicit gratia nullius penitus est momēti. ⁊ loquitur de gratia prouisionis ⁊ dispositionis ita quod suppressio cure alterius reddit totā gratiā vitiosam. nec facit vim ista clausula quātū ad vitium subreptionis vtrū cura tacita imineat illi vel alteri. vnde cū clare loquaꝛ scđm zen. nō est violāda vel impropriā da. nō ob. rō gl. dum reprobat hāc tertiā lec. que sumitur ex regula vtile per inutile de reg. iu. lib. vj. nam dispēsatio est vna dispositio. vnde si propter defectū forme omisse non valet vt dispensatio quo ad vtrūꝙ non debet valere vt prouisio quo ad alterum tantū. ar. l. an inutil. ff. de excep. ⁊ quod ibi no. nō ob. qđ si papa voluit facere gratiam de vtroꝙ ergo ⁊ de altero tm̄. ⁊ sic in eo valeat in quo pōt. vt. l. j. §. si stipulanti. ff. de ver. ob. nā dico quod illud arg. non hꝫ locū in beneficijs. vt. c. cui de nō. š. e. lib. vj. ⁊ no. in si. in. d. c. postulasti. Itē cū vtrūꝙ beneficiū habeat onus cure ⁊ etiā alia que incumbunt. sequeretur qđ si dispēsatio esset valida posset esse qđ primum super cuius retentione solēniter dispensatum est libere relaxaret et vltimū retineret. qđ non credo. ar. l. si duobus. de le. ij. non eñi fuit intētio pape simpliciter prouidere de vltimo sed etiā de retentione primi ⁊ super vtroꝙ vnam gratiā facere: nō debet ergo fieri diuisio voluntatis. vt. l. eum qui. §. j. ff. de his qui. vt indi. teneo ergo hanc tertiam lec. similiter ⁊ primā nō referendo eā ad tex. dum de dispensatione loquitur sed referendo eā
18 ad simpl'r impetrāteꝫ ꝓuisionē de aliq̄ dignitate siue bñficio. dico eñi qđ suppressio qualitatū bñficij qđ obtinet nō reddit prouisionē subreptitiā qr vt dicit glo. nullo iure caueꝛ qđ impetrās teneatur exprimere qualitatē beneficij iam obtēti nec rōnes zen. facte in cōtrariū multū vrgent ⁊ dum dicit qđ ista cle. ad hunc intellectū trahi debet velnti pinguiorem. dico qđ ista cle. non loquitur de gratia simplicis ꝓuisionis sed dispēsatiōis que est magis odiosa. ideo cura tacita que iminet vni vel alteri in totū ipsam inficit vt predixi ⁊ hanc teneo solum qñ per adeptionē secundi teneꝛ dimittere primum: quia forte nō cōpatitur se cū eo. sꝫ si esset cōpassibile vel de iure vel de cōsuetudine. vt no. in. c. gratia. š. de rescrip. lib. vj. tunc dico qđ in gratia noue prouisionis tenebitur exprimere qualitates primi. nam sic prima retentio cū alio obtinendo pōt dici notabilis qualitas ⁊ que posset mouere principem ad gratiā denegandam si circūstantie primi beneficij cōpassibilis cū scđo fuissent expresse. ar. eorū que no. in. d. c. postulasti. ⁊ ita in ista materia que paucos habet tex. sentio ad supportationē cuiuś libet melius sentientis.

1 Sub literis generalibus super prouisione clericorū non includuntur hospitalia.
2 Beneficium quomodo diffiniatur.
3 Feudum dicitur beneficium.
4 Hospitalibus ⁊ alijs pijs locis possunt accedere ecclesie: capelle: decime: ⁊ alia iura spiritualia.
5 Hospitalia ad hoc vt possint conferri per literas apostolicas oportet quod ipsis literis fiat mentio ⁊ expressio specialis.
6 Xenodochium quid sit.
7 Hospitalia: xenodochia ⁊ talia loca similia quare nō possunt clericis in beneficium assignari. Et vtrum rectores taliū gaudeant priuilegio clericali.
9 Hospitalia si ledantur in suis contractibus an restituantur sicut ecclesie.
10 Ecclesia que cadit in gratia si habet annexum hospitale vtrū de tali ecclesia poterit prouideri impetranti.

D Ex literas.

1 No. qđ sub literis generalibus super prouisione clericorum directa non includuntur hospitalia ⁊ alia loca de quibus in text. Sed dicas
a cum ap. beneficij [a] sit generalis videtur quod indefinite ꝓlatum oīa includat. vt. xviij. di. si
2 romanorum. sol. appellatio beneficij generalis est ⁊ vnde dif-
b finitur beneficium [b] est beniuola actio gaudium tribuens capienti. vt in li. feu. qui. ca. feu. mit. §. in primis cōtinet aūt sub
3 se multas species vt ibi. vnde feudum seculare beneficium appellatur. š. de prescrip. ad audientiam. in fi. ⁊ de pe. ad aures. et. ff. de constitu. princi. l. beneficum. ⁊ patet multis rubricis in. x. col. quod feu. beneficium appellatur. vt patet in rubrica de beneficio fratris ⁊c. et de benefi. feu. cum simi. cum autem illud verbum refertur ad clericos debet intelligi de beneficio ecclesiastico: non de beneficio seculari vel secularibus con-

a Appellatio beneficij. adde que scribit Fel. in rubrica de rescri. in pe. col. ⁊ in. c. ad audiētiā. in ꝑnc. eo. ti.

b Beneficiū. ad de Abb. in. c. nō nulli. §. sunt ⁊ alibi in gl. in verbo restringēde. ⁊ in c. ad audiētiā. el. ij. in princ. de rescriptis.

snetto dari: vt sic sermo multiplex ad personam certã relatus
intelligatur secundum conditionem sue persone. vt dixi. s. cũ
de beneficio. lib. vj. ⁊ per hoc dico quod iura que dicũt quod
clerici impetrantes beneficia debent facere mẽtionem de quo
cunq minimo beneficio quod obtinent debent intelligi de
beneficiis ecclesiasticis: sed de feudis ⁊ aliis beneficiis que te
nerent ab ecclesia non debent facere mentionẽ: nec suppressio
a talium vitiaret impetrationem[a]. qd tenet Jo. cal. s. de rescrip.
c. in nostra. in cõmento. in prin. ⁊ ibi in pe. co. declarat quod
dicatur beneficium ecclesiasticum. de quo iura volunt qd im
petrans teneatur facere mentionem. nam ex quatuor cogno
scitur. ex persona prouidentis: ex qualitate eius cui prouide
tur: ex qualitate ipsius beneficii ⁊ modo in prouisione seruan
do. de primo quod non nisi per epm vel prelatum ecclesiasti
cum põt fieri prouisio: ⁊ si qñq fiat presentatio per laicum pa
tronum. de iure pa. c. ii. ⁊ quasi per totum. nisi prouisio specta
ret ad laicum ex priuilegio papali. alius eñ qp papa tale pri
uilegium concedere non posset. sic intelligitur de preben. dile
ctus. iii. de conces. preben. c. vlti. ⁊ qd no. xvj. q. vii. in fine sum
me. ⁊ x. distin. imperium. ⁊ xcvj. dist. bene quidem. ⁊ de elect.
b sacrosancta. ⁊ c. massana. Item qp ille qui habet [b] prouidere
illud sibi retinere non possit. de insti. c. fi. ⁊ quod no. de prebẽ.
ca. relatum. de secundo qr de ipso non põt prouideri nisi cleri
co. s. de rescript. cum adeo. de transa. ex literis. de insti. c. ii. de
reli. do. cle. quia contingit. §. vt autem. in prin. de tertio puta
quia habet aliquid spũalitatis annexum vel cui annectitur:
vnde propter diuinum officium datur ecclesiasticũ beneficiũ
s. de rescrip. c. vlt. lib. vj. lxxxj. dist. si quis sacerdotũ. Item qr
perpetuũ est quãtum ad eum cui confertur hoc est pprium be
neficiorum ecclesiasticorum. lv. dist. precepta. ⁊ lxx. dist. sancto
rũ. facit. s. de rescrip. postulasti. ⁊ ista no. Jo. cal. in. c. in nostra
de rescrip. in cõmento. in prin. ⁊ in. iii. q. quibus adde quod
dixi post Jo. an. s. eo. c. ii. ⁊ c. qr sepe. vbi oĩno videas. ¶ †Se
cũdo no. qd ecclesie capelle decime ⁊ alia iura spũalia possunt
accedere hospitalibus ⁊ aliis locis piis de quib⁹ in tex. ⁊ hoc
casu regulãtur ista spũalia secundũ naturã suor principaliũ
lz sint minus digna: et sic dignitas accessorii non attẽditur de
quo dixi. s. eo. c. super eo. facit. l. ⁊ si non sunt. ff. de auro ⁊ arg.
leg. in fi. ibi hec spectamus q res cui rei ordinande causa fuit
adhibita: non que fuit preciosior. Et per hoc infert lau. quod
cum vnus ⁊ idem possit tenere duo vel tria hospitalia si talia
habeãt ecclesias curatas sibi annexas poterit iste talis omnes
illas ecclesias possidere. ⁊ hoc operatur: quia accessoria sequũ
tur naturam suorum principalium lz haberent naturã aliã
si principaliter per se starent. vt. d. c. super eo. ⁊ c. si super gra
tia. de offic. delega. ⁊ sic dicit de facto seruari in pictauia vbi
5 vnus tenet plures tales. ¶ †Tertio no. qp ad hoc vt ista ho
spitalia possint cõferri per literas apostolicas requiritur qp
in ipsis literis fiat mentio ⁊ expressio specialis: non ergo suffi
cit generalis. vt in glo. fi. idem zen. Item per hoc videtur qd
non sufficeret probare per testes de intentione pape. quod te
net glo. pen. zen. contra. arg. j. de sepul. cle. dudum. §. huiusmo
di. ⁊ ver. nos etenim. ⁊ per ea que no. Gul. in proe. vj. lib. Sed
ideo dicit in apostolicis literis: quia de eis questio facta erat
secundum eum. glo. v. querit ⁊ remittit de variis nominibus
istorum locor que deputantur ad opera pietatis. Steph. sin
9 gula exponit. dicit eñ qp xenodochiũ dr in quo pegrini susci
piunt. vel est locus senũ ⁊ debiliũ: qd etiã verbũ sonat. ar. xlii.
di. oratoriũ. ⁊ insti. de dona. §. est ⁊ aliud. orphanotrophium
dr locus in quo pueri vtroq parẽte orbati educantur referto
bibium in quo pauperes pascũtur nesedditoccũ vbi egroti cu
rantur ⁊ tenentur de his. j. q. vii. si quis oẽs. circa fi. C. de epi.
⁊ cle. orfanotrophos. ⁊ l. oĩa priuilegia. xxiii. q. viii. tributum.
§. quãuis. ante fi. ⁊ in aut. de reb. ec. non alie. §. j. col. ix. hec aũt
oĩa sunt in ptãte epi ⁊ per eius solicitudinẽ gubernãda sunt
in aut. de san. epi. §. si quis per edificationẽ. ⁊ s. de reli. do. c. de
xenodochiis. cũ. c. se. ⁊ C. de epi. ⁊ cleri. l. si quis ad declinãdũ.
7 §. licentia. ¶ Secundo quero quare ista loca nõ possunt cleri
cis in beneficiũ assignari. ratio qr non sunt ad hũc finẽ depu
tata. sed ad alios vt predixi. ideo pie volũtates disponentiũ
non sunt in vsum alium cõmutande sine alterande sine pape
licẽtia. ipse aũt posset vt hic in fi. ⁊ est tex. in cle. qr cõtingit. de
relig. do. vbi dicã. ⁊ ex ista rõne sequitur qd si absq loco certo
essent ad hos vel alios vsus pios aliqua officia adhuc depu
tata. vt in glo. in multis locis ⁊c. idem esset ⁊ ponit exemplũ
in fabricis. qd declarat Steph. dicit enim qd in quibusdã lo
cis ⁊ ecclesiis deputantur certi redditus ad fabricam ecclesie
vel pontis ⁊ preficiuntur aliqui qui appellãtur operarii. nũ
quid officiũ huius operarii poterit conferri per huiusmodi
literas videt qd non rõne predicta. qr dispositio testatoris est

a ¶ Impetrationez. adde qp etiã taciturnitas beneficii ecclesiastici non vitiat rescriptũ qñ beneficiuz est inutile. vt no. tradit bal. in. l. j. colũ. pe. C. cõia de leg. ⁊ per tex. in. c. ex parte v. de fo. cõpetẽti.

b ¶ Item qp ille q habet. adde tex. no. i. l. si tibi mãdauero. §. si tibi centum. ff. man. Ro. in cõsi. ccxviii. in. iiii. colũ. Pau. de ca. in. l. si is q circa prin. C. de fur. vide tñ Feli. in. c. ceterũ. in pe. col. extra d offi. ordi. vbi qd obligatus facere eleemosinam noĩe alieno põt eaz sibi retinere.

c ¶ Et dixi qp sic. Adde facere qd dicit in. l. omnia C. de epis. ⁊ cleri. alex. in cõsil. cxx. in. ii. col. ver. posset etiam rñderi in. j. vo. in consi. ix. i. j. col. i. ii. vo. ⁊ Car. i cle. qr cõtingit. d reli. do.

pro lege seruanda vt in aut. de nup. §. disponet. ⁊ eadem ratio
est in istis que est in locis de quibus in tex. ergo idem ius. leg.
illud. ad. l. aquil. ⁊ c. translato. de consti. ⁊ hoc tenet glo. steph
contra. nam sicut redditus predicti deputati sunt ad fabricã
ita omnes redditus ecclesiarum sunt pauperum. xvj. q. j. quo
niam quicquid vnde sicut alii redditus cadũt sub gratia ita
isti: nam ista constitutio non facit de talibus mentionem nec
cle. quia contingit ⁊ dicit sic de facto seruari. opi. Jo. an. est ve
rior nec est bona similitudo de redditib⁹ beneficior ad istos.
nam illi deputantur accessorie ad vsum pauperum sed princi
paliter ad diuinum cultum ⁊ officium quod cõnexũ est bene
ficio. vt. c. fi. s. de rescrip. lib. vj. ⁊ ca. cum sm apostolum. s. eo.
Isti vero redditus nõ principaliter ad diuinum cultum: sed
vsum pauperum vel fabrice deputantur: vnde vnaqueq res
sm principalem statum non accessorium iudicãda est. vt hic
in glo. que incipit in multis locis ⁊c. ⁊ obseruantia facti de
qua loquitur Steph. procederet de iure quando esset annexũ
tale officium dignitati vel rectorie: puta prepositus vel deca
nus talia gubernaret: tunc tali dignitate collata veniret illud
officium non principaliter: sed in consequentiam ⁊ accessorie
8 quod etiam glo. concedit. ¶ Tertio quero post Lau. de recto
ribus istorum hospitalium vtrum gaudeant priuilegio cleri
cali in persona vel rebus: ⁊ pone quod vtuntur cõiugio: por
tant tamen aliqua signa scilicet sculptam crucem: vel imagi
nem beate Marie. vel aliud credit quod sic in rebus deputa
tis illi hospitali vel loco pro cuius administratione gerũt. C.
de episco. ⁊ cle. orphanotrophos: sed in suis bonis separatis
vel personalibus credit quod non: quia nõ sunt clerici nec ve
re conuersi cum non nouerint tria substãtialia religionis. de
quibus in. c. cum ad monasteriũ. in fi. de statu mona. nec sunt
religati alicui de religionibus approbatis. s. de relig. domi.
c. ne nimia. ⁊ c. religionum diuersitas. lib. vj. Idem dicit de
heremitis. licet glo. decreti dicat eos gaudere priuilegio cleri
corum ⁊ subesse episcopo. vt notatur. xvj. q. j. quidam. ⁊ xciii.
distinctione. capitulo nulla. quod non credit. Et idem dicit
in bigamis coniugatis: sed non tonsuratis leprosis vel simili
bus: omnes enim tales de vtero matris sue egressi sunt laici ⁊
subditi seculari potestati. da ergo mihi modum per quẽ sint
sublati: modus autem eximendi eos est duplex tantũ: vel per
ordinationem: vel per conuersionem factam alicui de religio
nibus approbatis: quod est necesse ad hoc vt gaudeant perso
nali priuilegio. vt probatur decimaseptima questione quar
ta. si quis suadente. de sententia excommunicationis. non du
bium. ⁊ capitulo monachi. idem hic zen. dicit enim nec talia
loca regentes persone ecclesiastice reputantur cum non sint cõ
uersi nec religiosi: nec clerici sunt ⁊ nati fuerunt laici. argumẽ
tum duodecima questione prima. duo sunt. secundum Gul.
Tan. tamen notat supra de ecclesiis edificandis. capitulo se
cundo. quod leprosi erant religiosi. quod non credit Lau. vt
plene notat Hostiensis in dicto capitulo secundo. Ego que
siui in capitulo auditis. supra de restitutione in integrum.
9 in vndecimo notabili. vtrum hospitalia si ledantur in eorum
contractibus possint restitui sicut ecclesie. vt capitulo primo.
c de restitutione in integum. Et dixi[c] quod sic in hospitalibus
fundatis autoritate episcopi: sed in hospitalibus que habent
mobiles Senis in quibus Episcopi non habent institutio
nem vel destitutionem: nec aliquid dixi post dominum meũ
Baldum quod nõ habent priuilegia pie domus postquam
non sunt episcopi autoritate fundata. allega. preal. capi. qui
dam. Et clemen. quia contingit: ⁊ presidentes talibus hospi
talibus non gaudeant priuilegio clericorum. vt notatur in
Specul. de ista mona. §. xxxvj. nõ obstat. l. orphanotrophos.
quia debet intelligi legitime constructo. quid de rebus frater
nitatum que sunt licite ⁊ capaces. vt no. xj. q. j. si qui clericorũ
dic quod licet sit pium collegium: non tamẽ habet priuilegiũ
⁊ ita no. d. meus Bald. in aut. hoc ius porrectum. C. de sacro
10 sanct. eccle. ¶ †Quarto quero pone quod ecclesia que cadit
in gratia habet annexum hospitale. vtrum de tali ecclesia po
terit puideri impetranti. videtur quod non. ne vna via con
cedatur quod alia prohibetur vt in. c. cum quid vna. de reg.
iur. lib. vj. contrarium tenet glo. non obst. ista cle. quia loqui
tur cum hospitale est principale ⁊ ecclesia accessoria sz questio
illa loquitur econuerso ⁊ multoties aliquid conceditur in cõ
sequentiam quod principaliter phibetur. quod dic vt. d. c. cũ
quid. ⁊ l. j. ff. de auto. tuto. idem dicit in regula accessorium. in
iii. col. sed incidenter querit glo. quid in dubio si extat hospi
tale ⁊ ecclesia: ⁊ nescit quod sit principale ⁊ qd accessoriũ. sol.
vt in glo. quã no. do. meus Bal. consuluit in. q. tali. impetra
uit quis prioratũ ecclesie sancti Jacobi cũ hospitali sibi anne
xo. vtrũ cõsequat suũ intentum si ecõuerso hospitale est prin
cipale

cipale ⁊ ecclesia est annexa. videtur q̄ sic. nam lege cauetur qđ si testator ita dicit păphilus seruus meus peculiū suū cū libertate habeat vel sit liber. pinde est ac si dixisset libertatē habeat cum peculio. ⁊ sic non refert vtrū principale ponat in vim p̄n cipalis vel in vim accessorii prepostorando ordinem. ⁊ subditur ratio: quia in coniunctionibus dictionum orationū ⁊ locutionū substantiā veritatis cōsideramus. ⁊ nō verba minus congrue prolata. vnde dicit glo. verba transposita idē significant. iste est text. ⁊ glo. ff. de pecu. le. l. quidā testamento. Item alia. l. cauetur q̄ si testator ita dicit stichus liber esto. ⁊ si liber erit heres esto. qđ non attenditur ordo loquendi sed modus essendi cum nō possit esse prius liber q̄ heres: sed simul libertatem hereditatemq; consequatur. iste est text. ff. de here. instit. l. talem. in prin. Item alia. l. cauetur q̄ si patronus ita stipulatur a liberto si. x. operas non dabis. xx. dare spondes. nō stamus ei quod verbum sonat sed debentur opere ⁊ nō pecunia quia libertas per pecunie prestationem oneranda non est. et sic conuertitur conditio ad dispositionem: ⁊ illa stipulatio est interpretanda secundum id qđ est possibile de iure nō attēta conceptione verborū. iste est text. in. l. si ita stipulatus. de operli. ergo idem dicemus in casu nostro vt preualeat illud quod est in veritate. preterea dictio cum ponitur pro ⁊ quando ponitur inter pariter copulanda: vel primo exprimitur accessorium postea principale. ff. de lega. j. l. titie textores. §. nihil differt. ⁊ insti. de le. §. sed si quis ancillas. vnde posito q̄ hospitale sit principale ⁊ non connexum sed etiam sit ei annexa perinde est ac si papa dixisset cōfero tibi hoc ⁊ illud quo casu minime videtur dubitandum collationem valere in cōtrarium videtur. nam. l. cauetur quod multum refert vtrum aliqd ponatur principaliter in dispositione an in consequentiam dispositionis. nam quando ponitur in consequentiam si non tenet principale nec accessorium. de pecu. le. l. ſſ. ⁊ ff. qui. mo. vsuamit. l. quid tamen. in prin. Item alio modo regitur ecclesia annexa. alio modo ecclesia principalis. de preben. extirpande §. quia vero. x. e. ti. c. super eo. lib. vj. ⁊ ideo huiusmodi reserpta in quibus principale ponitur in consequentiam ⁊ econuerso non sunt eiusdem forme ⁊ nature. ⁊ hanc partē firmat ⁊ subiūgit quid si dubitatur vtrum ecclesia sit annexa hospitali vel econtra hospitale ecclesie concor. cum ista glo. per alia tamen verba. dicit enim quod impetrans debet p̄bare statū ecclesie quem intentat cum sit de substantia sue impetrationis. vnusquisq; enim agens debet docere casu existente se innitatum. primo per regulam generalez quia ea que sunt fundamenta intentionis debent probari per intentantem. C. de proba. l. actor. ⁊ plene not. per Inno. de eo qui fur. or. su. c. innotuit. ¶ Secundo quia quoties quis nititur ex casu vel statu debet illum p̄bare si probabiliter negetur per aduersariū vt no. de reb. du. l. qui duos. in fi. ⁊ ibi in glo. j. superuixisse. ⁊ ita concludit cui adde quod dixi post glo. in cle. literas. de rescrip. ⁊ de istis p̄positionibus ⁊: et cū. dixi in. c. quia sepe. §. e. lib. vj. vbi videas vtrum dicendo ecclesiam cum hospitali vel hospitale cum ecclesia vel hospitale ⁊ ecclesiam videatur deducere ambo accessorie vel principaliter vel qualr. dic vt ibi.

1 ¶ Possessio secundi beneficij quando dicatur adepta vt vacet primum.

2 Executoris officium post adeptam possessionem secundi pacifice vel non pacifice quo tempore finiatur.

¶ Plures. Omnes moderniores hscribentes dicunt idē in effectu quod in glo. tangitur excepto Guliel. de monte lau. qui vltra querit quando dicatur adepta possessio secundi beneficij pacifice vt sic vacet primum ⁊ ex quo tempore executoris officium post adeptam possessionem beneficij secūdi pacifice vel non pacifice finiatur recito glo. magnā succincte. ¶ Et primo op. q̄ istud. c. sit superfluum. p. c. nō potest. §. eo. lib. vj. So. vt in glos. ¶ Secundo ad idem extra glo. op. de. c. de multa. §. eo. vbi vacatio primi inducitur per adeptam positionem secūdi. So. ibi loquit cum habebat vnū tm̄ ⁊ de iure cōi qđ ipso iure vacat poc̄ alterum incompassibile est adeptus. hic vero loquitur cū habebat plures ex dispēsatione q̄ omnia an vacarēt per adeptionē tertii nō erat ibi prouisum sed hic decidit q̄ sic: sed videt q̄ nō bene q: difficilius rūpi debent plura vincula q̄ vnicum tantū: vt. c. j. §. de treu. ⁊ pa. itē si nō oia prima que ex dispensatione tenet cū vltimo obtinere debeat nō vr̄ q̄ in eodē numero remanere debeat ⁊ principis sit electio q̄ ex eis primo retineat cū vltimo: vt. ff. de excusa. tu. l. si duas. So. ad primū dic q̄ nō est magis fauēdum possidenti plura ex dispēsatione quā habēti vnū de iure cōi nā isti ius cōe assistit illi resistit. si ergo ille perdit qui possidet secundum ius cōe. fortius iste qui possidet ꝺ ius cōmune ⁊ ex priuilegio: quia fortius est ius cōmune q̄ priuilegiū: vt. l. sed ⁊ milites post p̄ncipium. ff. de excu. tut. ⁊. l. eius militis. §. militia. ff. de testa. mili. vbi facilius dissoluit qđ ex p̄uilegio conceditur q̄ illud qđ de iure cōmuni. l. qui duos. etiā non ob. qz loquit in pluribus cōpassibilibus in quibus cessat cōcursus ⁊ ingressus in vno alterius operatur egressum. si. §. de elec. c. vt quis duas. lib. vj. ⁊ cle. gratie de rescriptis. ¶ Tertio op. ⁊ videt q̄ alia ratione non vacent prima qz vltimi collatio nullius penitus est momēti: vt. c. ordinarij. in fi. de offi. ordi. vbi habenti pluralitatem cum dispēsatione facta collatio de alio ipso iure non valet nisi illa prius resignauerit. si ergo vltimi collatio est nulla non videtur inducere vacationē p̄orū: qz nō prestat impedimentū ⁊c. vt in. c. non prestat. de reg. iur. lib. vj. ⁊. c. si beneficia. §. e. lib. vj. vbi recuperat quis primum beneficium si p̄uisio sibi facta de alio dep̄bēdat inualida. So. glos. magna hic in v̄. sed remanet. dubiū monet istud dubiū vtrū scz collatio huius vltimi tenuerit hic. ⁊ tenet q̄ nō si collatio facta fuit p̄mis p̄us nō dimissis p̄ allegatū. c. ordinarij. in fi. ⁊ tamen licet non teneat collatio vltimi: vacant tamen p̄ora post app̄bensam possessionem huius nouiter collati: sed tūc stant cōtraria de illa regula nō prestat. ⁊. c. si beneficia. sed responde p. c. eum qui. §. eo. lib. vj. qđ tenet archi. in allega. c. non potest: sed dices cum ista vacatio p̄oris beneficij per iniustam possessionē alterius esset inducta per allega. c. cum qui videtur ista cle. superflua cum loquatur de collatione inualida sed dic qđ ibi loquitur solum de illo qui vi occupat. ista autē cle. loquitur de illo qui non vi occupauit: sed iudicis autoritate qui contulit: sed iterum tunc instabis q̄ autoritas ordinarij excuset eum a pena temeritatis: vt. l. furti. §. qui iussu. ff. de bis qui no. infa. ad quod dic quod factum iudicis non excusat dolosum vel aliter transgredientem iuris terminos. §. de clā. de. c. cum inhibitio. §. pari modo. ⁊ in. l. meminerint. C. vnde vi. ⁊ q̄ ista clem̄. sic debet intelligi. s. q̄ collatio vltimi non tenuerit. p̄bo dupliciter. primo qz ad decisionem huius dubij. s. an p̄ora vacēt. p̄mittit per modum thematis verba illius. c. scz sup dispensatione legitime non obtenta. ⁊ sic tacite p̄supponit quod collatio vltimi non tenuerit per. d. c. ordinarij. secundo p̄ boc facit iste text. dum subdit ipso facto vacare censemus. expono enim ipso facto id est p̄pter ipsum factum illicito p̄sumptum ⁊ per ista clarius ītelliges medullā istius cle. ad cuius etiam clariorem intellectum querit glos. magna dicitur in textu quod p̄ app̄bensionem pacifice possessionis huius vltimi vacant p̄ma. Sed nunquid similiter hec prima vacabunt si per eum steterit quo minus ipsam apprehenderit. videtur quod sic: quia ista sunt paria in hac vacatione p̄morum scilicet vltimum apprehendere vel p̄ eum stare: vt. c. commissa. §. de elec. libro. vj. ⁊ capitulo licet episcopus de preben. eo. lib. p̄terea ista cle. equiparat vacationem de qua logtur illi vacationi in versi. sicut contrarium tenet gloss. dicit enim quod vacatio de qua loquitur ista clemen. quando scilicet vltimi collatio est nulla solum inducitur cum deuentuz est ad possessionem pacificam. secus est autem si ab ista apprehensione se abstineat qua si possit penitere per. c. si quis libellos cum alīs que alleg. idem Pan. dicit enim caute facit non recipiendo possessionem vltimi: qz cum non valeat collatio non potest illud retinere. ⁊ p̄ receptionem possessionis vacāt p̄ma ⁊ sic remanebit sine beneficio. §. idem zen. dicit enim sano vtitur consilio impetrans possessionem tertii non apprehendat. ⁊ si dicas sufficit q̄ p̄ eum stet: vt. c. cōmissa. ⁊. c. licet canō. §. de ele. lib. vj. verū est vbi collatio vltimi tenere possit. alias non qz de iure non cauetur ⁊ quia penale ergo restringēdum ⁊ subdit vtinam sup hoc clarius hec decre. aliquid exp̄ssisset: lapus sentit contrarium. dicit enim ego dico qđ eo casu quādo scilicet non tenet collatio si antequam adeptus fuerit possessionem pacificam vel adipisci possit si velit. ita q̄ non stat nisi p̄ eum quominus eā adipiscatur non renunciauerit tali collationi minus legitime sibi facte p̄ora beneficia vacabunt ⁊ neutrū beneficium talis habebit ad qđ. e. ti. c. cū qui. lib. vj. ⁊. c. si bñficia. ⁊. c. lz eps. eo. ti. ⁊ li. ⁊ 2stō. execrabilis. Jo. ⁊ apex ſſ. §. qui vero. in hoc videt varius a p̄dictis qz requirit ad euitationē p̄uationis p̄orū renunciationē nō morosam vltimi iniuste collati: primi aūt sentiūt q̄ ad dictam penā vitandam sufficit abstinere ab apprehensione possessionis vltimi ⁊ satis videt p̄babile dictum lapi. s. qđ renunciare teneatur vt sic ipse corrigat q̄ p̄sumpsit illicite: vt. c. qualiter ⁊ quādo. el. j. de accu. ⁊ ne illa collatio sic de facto p̄sumpta possit aliaz legitimam impedire. nam etiam que de facto attentata sunt nocent ⁊ debēt contrario facto tolli: vt clemen. pastoralis. ad fi. de re iudi. ⁊. l. si minor. de cuic. ⁊ de actio. emp. l. exempto. §.

si quis virginem.⁊.§.seq.durum tñ est sentire cum Lapo qđ
sola mora in renunciãdo huic male collato postq̄ potuit ha-
bere eius possessionẽ inducat vacationẽ priorũ. ⁊ ideo teneo
dictũ suum cũ contenderet sup hoc ⁊ requisitus per ordina-
rium renunciare excusaret.arg.c.de multa.s̄.eo.al's his non
interuenientibus credo qđ predicti dicunt.pro quibus alle-
go.l.vulgaris.§.qui furti.ff.de fur.vbi ad penam ciuilem nõ
3 sufficit delictũ attentatũ nisi facto sit cõsummatum. ¶Que-
a rit [a] Guli.Lau.qñ dicatur adeptus pacificã possessionem [b] vt
b sic vacent priora beneficia.non plene tangit. ⁊ ideo dic vt.s̄.
de elec.cum in cunctis.⁊ de ele.licet canon.⁊.c.cõmissa.lib.vj.
4 ¶Secundo querit de potestate executoris ad prouidendum
vel cõpellendũ quanto tempore duret.dicit q̄ post obtentam
possessionem beneficij pacifice expirat cum moderatiõe tamẽ
capi.querenti.de offi.delega.vult vt credo dicere qđ si obten-
ta possessione pacifica infra annum sibi questio moueatur ⁊
molestet adhuc executoris potestas sicut si in lumine posses-
sionis aliquis contradictor appareret.quod an sit verũ.dixi
in dicto.c.querenti.⁊.s̄.de prebẽ.si cui.libro sexto.si vero post
annum talis questio moueatur non potest executor se intro-
mittere:vt.d.c.querenti.Sed querit quid iuris si infra annũ
moueatur sibi questio nõ super titulo vel institutione sed su-
per aliqua fructuum portione que dicitur pertinere ad aliud
beneficium vel ex concessione predecessoris quis eam sibi vin
dicare contendit.dicit quod de questionibus que titulum be
neficij non concernunt:sed iura ipsius beneficij non videtur
quod possit executor se intromittere:sed via ordinaria agen-
dum sit.iuxta no.per Innocen.in.c.in literis.de offi.dele. fa-
cit.l.a diuo pio.§.si super rebus.ff.de re iudi.vbi text. ad hoc
no.Ultimo circa hoc querit si executor tulit sententiam excõ-
municationis contra rebelles ⁊ turbantes possessionẽ benefi
cij assignatam vtrum duret effectus huius sententie post an-
num ⁊ sic vltra tempus sue potestatis.refert opi.⁊ tenet quod
non duret sed expiret.de quo dixi plenius in.d.c.si cui.⁊.c. p
illorum.de preben.in nouel.

1 ☞ Proprius motus pape firmat gratiam ɔtra vitiũ subre
ptionis.
2 Dignitates plures potest quis cum dispensatione possidere.
3 Impetrans tacuit suã intrusionẽ in canonia quã asserit ca-
nonice possidere ⁊ cui erat paratus credere vtrum ex hac taci
turnitate litere reddant surreptitie.

1 **Si Romanus.** Nota q̄ proprius [c] mo-
c tus pape firmat gratiã
contra vitium surreptionis:taciturnitas enim cu
iuscũq; minimi reddit gratiam surreptitiã cũ ad
postulationem conceditur:sed si motu proprio pape non vi-
tiat suppressio etiam plurimorum:vt hic.sic ⁊ alibi multum
refert vtrum princeps aliquid concedat motu proprio vel ad
preces alterius:vt.l.iij.in prin.ff.quod quisq; iur.⁊ non intel
ligitur facere motu proprio nisi hoc exprimat:vt in gloss.iiij.
2 ¶Secundo no.quod ista cle.innuit quod quis possit plures
dignitates vel beneficia possidere:quod intellige ex dispensa
tione non de iure:vt plene leg.⁊ not.in.c.cum iam dudum.s̄.
eodem.⁊.c.de multa.⁊ ibi plene quis possit super ista plurali
tate dispensare.⁊.c.gratia.s̄.de rescrip.lib.vj.⁊.c.j.de consne-
tu.eo.lib.⁊.c.literas.de conces.prebẽ.¶Oppo.ista cle. innuit
quod valeat gratia facta motu proprio illi qui habet plurali
tatem beneficiorum ⁊ dignitatum in numero quãtumcunq;
⁊ hoc operatur motus pprius vt videt:sed contra istud op-
põ.talis pluralitas dignitatũ ⁊ beneficiorum reddit quẽ in-
habilem etiã ad minora:vt.s̄.de elec.dudum. el.ij. ⁊ patet ex-
pressius in constitutione execrabilis de qua.s̄.in.c.primo.in
glo.si.ergo videtur qđ per proprium motum pape ad hoc nõ
reddatur habilis.So.glo.que incipit quo ad vitium ⁊c. tan
git istud contrarium ⁊ soluit.Sed latius Lau.dicit enim qđ
licet impedimentũ pluralitatis beneficiorũ per illam clausu
lã motu pprio sit sublatum:nõ tamẽ illa inhabilitas seu irre
gularitas que prius ex illa pluralitate contracta erat videtur
sublata.Idem dicit in quocunq; alio impedimẽto in tali im
petrante existente ex defectu forsitan sic proueniente sicut ille-
gitimatio crimen:puta furtum:homicidium vel simile. Sed
contra hoc iterum opp.⁊ videtur q̄ postquã princeps alicui
gratiam proprio motu fecit sacrilegiũ sit disputare de illius
humilitate quem princeps elegit an sit dignus necne.xvij.q.
iiij.§.qui autem.in fi.⁊.l.j.C.de cri.fal.Sol.hoc verum quan
do papa hoc intenderet:nam tunc promouendo inhabilẽ vi-
detur contra omnem eius inhabilitatem dispensare:vt.l.qui
dam consulebat.ff.de re iudi.sicut eius psentia supplet oẽm
defectũ omisse solẽnitatis:vt.l.omnium.C.de testamentis.sed
eius motus proprius reddit solũ literam non subreptitiam
que alias esset ppter non factam expressionem beneficiorum
que obtinet iste pro quo proprio motu scribitur non autem
habilitat vel iustificat insufficiẽtem personam quia papa ad
hoc non motus.ar.s̄.eo.c.j.hic enim sunt duo impedimenta
vnum subreptionis propter tacitam pluralitatem in literis
exprimendam.vt.c.si motu proprio.s̄.eo. lib.vj. alterũ ppter
persone inhabilitatẽ ex pluralitate ɔtractã:licet ergo motus
proprius tollat vnũ.s.subreptionẽ.tñ remaneat aliud ex inha
bilitate pueniens qđ non tollit.nã ⁊ alibi de duabus seruitu
tibus:vna sublata remanet alia:vt.c.ex tuarum.de aut.⁊ vsu-
pal.⁊.l.si domus.de serui.vr.pre.ad hoc.l.si non lex.ff.de her.
insti.vbi quoties interueniũt plura impedimẽta etiã ex vno
remanẽte impedit actus efficacia.Lau.hic late psequitur de
ptãte pape dicẽs q̄ papa est oĩum artifex oẽm habens virtutẽ
omnia pspiciẽs vt hic.⁊.s̄.de cõces.pbẽ.pposuit ⁊ psequitur
de eius latissima ptãte in mr̃imonijs carnalibus ⁊ spirituali-
bus de quo vide.s̄.de cõuer.coniu.ex publico. ⁊ de statu mo.
c.cum ad monasteriũ.in fi.⁊ nedũ in corporeis ⁊ mundanis
imo ⁊ in meris spiritualibus suã ptãtẽ exercet.ponit etiã qđ
quedã nõ põt vt factũ nõ sit factũ:vt.l.in bello.§.facte.de cap.
hic vide per eũ ⁊ qđ no.Inno.s̄.de foro ɔpe.c. lȝ ex suscepto.
3 ¶Ultra docto.hic quero de tali qõne impetrãs tacuit suam
intrusionem in canonia quẽ asserit canonice possidere ⁊ cui
erat paratus cedere.vtrum ex hac taciturnitate litere reddan
tur subreptitie.videt qđ nõ per.c.si gratiose.s̄.de rescri.li. vj.
in fi.vbi patet qđ iniusta ⁊ minus canonica detẽtio plurium
beneficiorũ nõ infecit illã gratiã dispensationis licet ad illa se
talis dispensatio extẽdat.in cõtrariũ facit qđ no.in.c.eũ q.s̄.
eo.lib.vj.in glo.eadem rõne vbi si ille qui supprimit bñficiũ
quod tenebat de facto occupatum ⁊ impetrat aliud nõ valet
impetratio:⁊ si dicatur q̄ hic facta fuit mentio de possessione
canonicatus.Respondeo hoc nõ sufficit:q2 fuit suppssa qua-
litas possessionis.vnde quoties requirit intimatio debet in-
timari factũ cum sua qualitate.alias occultasse videtur:vnde
nõ sufficit notificare factum nisi notificetur qualitas facti: vt
ff.de peri.⁊ cõmo.rei ven.l.si vina que in dolijs.versi.plane.⁊
de actio.emp.l.j.in fi.⁊.l.si in qualitate fundi.⁊ arg.de rescri.
c.ceterum.⁊ qđ vi aut clam.l.aut qui aliter.in princ.culpabi-
lior est enim sermo versutus q̄ precisum silentiũ.d.me9 Bal.
cuius est predicta questio sic distinguit:aut impetrans ex cer-
ta scientia tacet qualitatem possessionis ⁊ indignus est com-
modo literarum:⁊ ita loquitur glos.in.c. eum qui.aut iustis
rationibus motus erat in qualitate possessionis: ⁊ tunc non
caret cõmodo literarũ.⁊ ita loquitur.c.si gratiose. nam inter
probabilem errorem ⁊ dolum multum interest.ff. de ambi.l.
prima.in fi.⁊.C.ad legem fal.de pla.l.plagij.⁊.l.igitur.de lib.
causa.non ob.de rescri.c.super literis.versi.inter alios.nã ibi
loquitur quando est tacita veritas super eo super quo impe-
tratur:sed hic loquitur quãdo sup quodã extrinseco quod ex
sui natura non est de substantia impetrationis:q2 inter vitiũ
intrinsecum ⁊ extrinsecum talis differẽtia est:quoniam vitiũ
intrinsecum magis afficit quam vitium extrinsecum: quia
magis inheret medullis ⁊ ipsius rei substãtie.C.de edicto di-
ui adri.tol.l.fina.de falsis.l.si quis legatum.cũ sua materia si
vero dubitatur vtrum ex certa scientia vel ignorantia.distin-
guendum est factum proprium ab alieno vt in proprio presu
matur scientia:in alieno ignorantia:vt.ff.p suo.l.fina.⁊ de re
scrip.ab excommunicato.ita dicit ipse in quodã consilio qđ
incipit in christi nomine amen plura dubia ⁊c.ego dico qđ li
cet iste possit expelli tanq̄ criminosus:p talem tamẽ suppssio
nem nõ credo literas subiacere vitio surreptionis ita q̄ tanq̄
surreptitie sint nulle ipso iure.iuxta illa que dixi.s̄.c.j.in.iiij.
no.nec hoc suppressionis siue taciturnitatis vitiũ adeo infi-
cit impetrationem qđ ex literis non conferat titulus in bene-
ficio:quia etiam homicide confertur:vt in.c. cum nostris. de
conces.pben.p Innocen.sed tanq̄ criminosus non dico tanq̄
tituli non capax posset per viam exceptionis repelli ante ade
ptum beneficiũ:post non nisi per viam ordinarij iudicij:vt.c.
constitutis.de app.facit quod not.in.c.si.de temp.ordi. ⁊ sal-
ua veritate non credo hanc qualitatem beneficij iam obtenti
iuste.s.an iniuste ipsum impetrans possideat exprimendam
nisi esset intrusus p potentiam laicalem:quia tũc cum sit in-
habilis ad alia beneficia ipso iure requireretur singularis ex
pressio ad habilitatem psone:vt.c.quisquis.de elec.similiter inha-
bilitatus p extrauag.execrabilis vel p alia iura. alias autem
facere mentionẽ de iniusticia possessionis bñficij nõ credo de
substãtia impetratiõis ad vitiũ surreptiõis vitandũ.facit qđ
no.doc.in fi.s̄.de rescri.sup lr̃is.vbi in lr̃is ad lit.ad instar effi
caciã non est necessaria expssio exceptionũ p quas posset elidi
intẽtio impetrãtis.ita ergo in lr̃is ad beneficia dicẽdũ credo.

Beneficia

a ¶Querit. Adde que dicit Archi. i.d.c. cõmissa.i.j. col.circa finẽ. de elec.lib.vj.

b ¶Possessionẽ. Adde qđ non solum requirit qđ habeat pacificã possessionẽ exercitij cure: imo qđ habeat possessionem fructuũ vel maioris partis: vt no.glos.in.c.si tibi cõcesso.s̄.de preben.libro.vj.

c ¶Nota qđ proprius. Adde Feli.in.c.ad aures.in.iiij.co.ver.sed difficillimũ.ex d rescrip.⁊ in co. sequen.Feli.plene in.c.causam que.el.ij.in col.ij.vsq; ad fi.c.extra de testi.Jas.plene i.l.iij.in.j.⁊.ij.col.ff.quod quisq; iur.⁊ i.l.qui aũt.quã legit cum.l.preci.ff.si quis can.

1 ☞Beneficia quorũcunq; episcopor̃ potest per literas suas conferre papa ꝛ mandare conferri.
2 Reſcriptum pape de beneficio qõ pertinet ad collationẽ eꝑi non põt adimpleri ſi collatio eꝑi ſit ad aliũ devolu'a. ꝛ nu. 6.
3 Per negligentiã epiſcopi devoluit collatio beneficiũ ad capitulum. Et vtrum ſicut negligentiam epiſcopi ſupplet capitulum ita capitula ꝛ cõuentus inferiorũ eccleſiarum ſuppleant negligentiam ſuorum prelatorum.
5 Devolutio que fit propter negligentiam prelatorum derivat ſucceſſive vſq; ad papam.
7 Impetranti beneficium ad collationem epiſcopi ſpectãs põt prouideri de beneficio per ipſius epiſcopi negligentiam ad papam devoluto. ꝛ nu. 8.
9 Impetrans talis an debeat ꝓbare negligentiã epiſcopi.
10 Executor cui ſcribit ꝙ prouideat de beneficio ſpectãte ad collationẽ epiſcopi: qõ tempus ſufficit ꝙ collatio ſpectat ad epiſcopum vt ſic poſſit executor conferre.
11 Executor an poterit prouidere de beneficio ſi eligens vel preſentans donat epiſcopo ius qõ habet in tali beneficio.
12 Executoris negligentia in conferendo infra terminum iuris de quo in. c. ii. de conceſ. ꝓben. an noceat impetranti.
13 Tempus ſemeſtre ad beneficia conferenda an currat legato apoſtolice ſedis.
14 Devolui an poſſit collatio quam negligentes non habeant.
15 Jus electionis tranſit in nouam perſonam habẽtem in eadẽ re ius proprium.
16 Clauſula: qõ infra mẽſem durerit acceptandũ: ſi ponatur in gratia facta de beneficio ad collationẽ eꝑi: an dicto caſu poterit prouideri de beneficio devoluto ad epiſcopũ ex negligẽtia epiſcopi vel alterius.
17 Tempus trimeſtre vel ſemeſtre qõ datur electoribus vel collatoribus an habeat locum in his qui ex ſpeciali priuilegio habent eligere vel conferre.
18 Papa ſuperiorẽ nõ habet ꝙ eius negligẽtiã ſupplere poſſit.

1 **De beneficio.** ☞No. quod papa per literas ſuas põt cõferre beneficia quorũcunq; eꝓrũ ꝛ mãdare cõferri vt hic fecit: ratio colligit ex
a c. ii. ſ. eo. li. vj. eſt enim gubernator[a] vniverſi ꝛ põt auferre vni ꝛ dare alii maxime ex cauſa ſicut impator: vt. l. bene a zen. C. de quadri. pſcri. ꝛ maxime in materia iſta beneficiali in qua alii ſunt vocati in ptem ſolicitudinis nõ in plenitudinẽ ptãtis: vt. c. mãdata. de ꝓſump. facit. ſ. eo. dudũ. lib. vj. Et aduerte ꝙ ſuper iſtis beneficiis conferendis ſcribũt romani põtifices ſub diverſis formis ꝛ ex varietate formarũ reſultat varietas effectus: vt colligit ex no. in c. ſi ſoli. ꝛ c. ſi capitulo. de cõceſ. ꝓben. li. vj. ꝛ iſta multiplex ſcribendi diverſitas reddit hanc materiã cõfuſam ſicut olim varietas formarũ in electionibus ꝛ poſtulationib⁹ hodie repꝛobata ꝛ reſtricta in. c. ꝙ ꝓpter. ſ. de elec. ꝛ c. j. de poſtu. ꝓla. li. vj. Item aduerte ad id quod dicit glo. ñ. ꝙ ſub nomine eꝑi intendit iſta conſtitutio inducere archieꝓos ꝛ ſupiores. non enim intelligas ꝙ mãdato facto de ꝓuidendo ad collationẽ eꝓrũ veniãt beneficia que ſpectarẽt ad collationẽ archieꝓorũ ꝛ ſuperiorũ hoc enim eſſet falſum p. c. ꝙnis. ℣. j. ſ. e. lib. vj. ſed hoc voluit gl. qõ ſi ſub iſta forma de qua in ter. ſcriberet archieꝑis ꝛ ſuperioribus ꝛ facti accidentia ſequeret: vt hic ꝛ in ter. haberet locũ iſta ꝓuiſio vt ſic dicit de eꝑis ſit dictũ gratia exẽpli. aptet aũt ad oẽs in qbus poſſent cõtingere iſti caſus hic deciſi vt in ſimili dicit. l. ff. de excu. tu. l. ſcire opz. ℣. qui non inſte.
2 ☞Scõo not. ꝙ cũ papa ſcribit de beneficio ad collationẽ eꝑi adimpleri nõ põt hoc mãdatum ſi collatio que ſpectabat ad eꝑm ſit ad aliũ devoluta ſicut non debet legatũ factũ vxori ſi deſiit eſſe vxor ꝛ factuz cognatis ſi deſierint eſſe cognati: vt. l. vxori. l. ſe. ꝛ ſe. de au. ꝛ ar. le. ꝛ. l. ſi cognatis. de re. du. ꝛ hic opatur qualitas iuncta verbo vt debeat adeſſe alias ceſſatio qualitatis facit deficere diſpoſitionẽ: vt. l. titius. ff. de mi. te. ꝛ dixi ℣. de reſcri. c. ſtatutũ. in prin. li. vj. ꝙ aũt tempus debet inſpici vtrũ tps date an tps faciende collatiõis ꝙ beneficiũ ſit in eꝑi
3 ptãte dicã. j. ☞Tertio no. ꝙ ꝓpter negligentiã eꝑi devoluit collatio beneficii ad capitulũ. cõcor. lxxxix. diſt. volum⁹ ꝛ ibi no. ix. q. iii. cum ſcimus vbi de hoc ꝛ ſic negligentia ꝓlati ſuppletur per ſubditos: vt ꝓal. c. volumus. ꝛ c. cũ ſcimus. ꝛ c. cũ in cunctis. in fi. de elec. ꝛ. ñ. q. vj. placuit. ꝛ hoc intelligas verũ ſolum in caſibus exꝑſſis in iure. regulariter vero inferior nõ ſupplet negligentiã ſuperioris: ſed econtra bene ꝛ hoc voluit glo. c. cũ in cũctis. in fi. ꝛ vide qõ no. ſ. de elec. ꝙꝙ. li. vj. ☞Sz
4 iuxta ꝓdicta quero vtrũ ſicut negligentiã eꝑi ſupplet capitulũ ſuũ ita capitula ꝛ conuentus inferiorũ eccleſiarũ ſuppleãt negligentiã ſuorũ ꝓlatorum ſi forte ex cõſuetudine vel ſtatuto ad ipſos ſolos ꝓlatos pertinebat beneficior collatio. zen. qõ non fit devolutio de vno ad aliũ ſed ſtatim ad eꝑm vel alium ſuperiorẽ devoluet. remittit ad no. ꝓ ſe in cle. quia regulares. de ſup. neg. pre. vbi dicit ꝙ decre. cum in cũctis. ꝛ decre. nulla. de conceſ. ꝓben. loquũtur tantũ in eꝑis ꝛ capitulis iter quos eſt maior cõio ꝙꝙ in aliis ſupradictis: vt. c. requiſiſti. de teſt. et iura etiã faciũt differentiã inter iſtos prelatos ꝛ eor capitula ab epiſcopo ꝛ capitulo ſuo: vt ꝓalle. c. ꝙꝙ. ſed glo. in. d. cle. qr regulares. videtur tenere cõtrarium in. iñ. glo. ꝛ alle. hanc cle. idem ibi ℣Pau. ꝓ iſtis videtur caſus in cle. ne in agro. ℣. porro de ſta. mona. vbi de abbate devolvitur collatio. ad priorez clauſtralem cum conſilio ꝛ aſſenſu conventus. dñs Gaſpar de cal. canonice ſcientie hodie luminare magnum qui hanc cle. ſolenniter commentauit. dicit quod ſi ex priuilegio preſcriptione conſuetudine vel ſtatuto fiat iſta devolutio de prelato ad capitulum vel conuentum ſtandum eſt ipſis. de conſue. cũ dilectus. de preſcrip. anditis. c. veniens. ꝛ c. cum. olim intelligit enim de ſtatuto ſuperioris. nam ſtatuta inferiorum ſuper hoc non valerent in preiudicium ſuperiorum iuxta no. de cõſti. cum omnes. ꝛ de iureiur. veniens. ſi vero loquamur de iure cõi: tunc dicit qõ ſi ad prelatũ ſolum ſpectabat fiat tunc devolutio ad epiſcopum non autẽ ad capitulũ vel ꝙuentũ. ꝛ ſic procedit opi. zen. ꝛ Hul. p. c. inferior. xxj. di. ꝛ. c. cũ inferior. de maio. ꝛ obe. nõ ob. c. ne in agro. ℣. porro. nam illud verũ in caſu delicti vel verius ibi devolutio locum habet qr ſic eſt in iure expreſſum vnde ſi nõ haberemus illum tex. qui hãc ptãtem concederet priori clauſtrali ꝛ cõuentui ad ſuperiorem diceremus devolutionem fieri: vt. d. c. ꝙꝙ. ſ. de elec. lib. vj. Si autez ad cõuentum ſolum vel capitulũ ſpectabat collatio tunc putat qõ aut ille prelatus aliquod miniſterium adhibeat. puta cõfirmationem vel inſtitutionem qr capitulum ſibi forte preſentabat electum tunc ad ipſum fiet devolutio ne ipſe priuetur iure vel honore ſuo ſine culpa ſua. lvj. diſtin. ſatis peruerſum. ꝛ ſic intelligit opi. glo. ℣Pau. ꝛ hoc voluit gloſ. in. d. cle. qr regulares. ꝛ videt ꝓbari per. c. j. ne ſe. vacan. lib. vj. vbi propter cõionem de vno ad aliũ fit devolutio faciliter. Si autem nullum miniſteriũ adhibeat hic maius dubiũ tñ putat ſaluo ſaniori iudicio ad eꝑm fieri devolutionez qñ devolutio que fit de inferiori ad ſuperiorem fit ratione iuriſditionis correctionis ꝛ ſuperioritatis. Et iſta. ſ. iuriſditio correctio ꝛ ſuperioritas reſpectu huius collationis non eſt in abbate vel inferiori prelato ſed in eꝓo qui eſt iudex ordinarius totius dioc. x. q. j. regẽda. xvj. q. vij. oẽs baſilice. ꝛ qui lz ſit mediatus tamẽ eſt etiã imediatus ꝛ ꝓximus ſuperior ipſorũ de cõuentu et capitulo faciũt no. de offi. ord. quãto. ꝛ xj. q. j. de perſona. Itẽ non eſt expreſſum hoc caſu devolutionem fieri ad ipſum prelatum. ergo ad epiſcopũ fiat devolutio ad hoc quod no. ℣Inno. de conceſ. preben. qr diverſitatem ꝛ dicta dec. quãꝙꝙ in fi. de elec. lib. vj. que innuit de inferioribus generaliter devolutionem fieri ad epiſcopũ. ꝛ quod ibi no. ad cõfirmationẽ huius deciſionis annectit. q. diſputatam in iſtis terminis ad prelatum inferiorem eꝓo ſpectabat ius inſtituendi ad ꝓſentationẽ patroni de conſuetudine vel priuilegio ſpeciali. patronus deficit vel infra tps debitũ ꝓſentare negligit. querit ꝓ quẽ dicta eccleſia debeat ordinari. aliqne rationes faciũt ꝓ eꝓo alique pro prelato illo ꝛ demũ ſoluendo dicit quod pro vtraq; parte facit magna equitas. tamen qr equitates ſi ſunt ſcripte dicit qõ quia priuilegiuz vel cõſuetudo iuri cõi aduerſantur tanꝙꝙ odioſa reſtringenda ſunt de deci. ex parte el. iii. ꝛ c. cum contingat. Item quia priuilegium vel cõſuetuto indu. ſuper certa ſpecie aliam non cõꝓhendũt. vt no. de cõſuetudine archiepi ꝛ Mediolanenſis. de preben. cum in eccleſia lib. vj. ideo cõcludit ꝙ in caſu quo patronus deficiat debebit eccleſia per eꝑm ordinari: in caſu vero quo patronus eſt negligẽs tenet ꝙ inferior prelatus ordinabit eccleſiam ad preſentationem eꝑi. quia hoc caſu eꝑs ſupplet negligentiã patroni per. c. cum ꝓpter ꝛ. c. eam te de iure patrona. ꝛ hoc etiam videtur voluiſſe Sepba. in cle. vnica de ſup. ne prela. ꝛ in hoc reſidet. ☞Quarto collige quod quandocq; ad ſolum eꝑm qñcq; ad ſolum eius capitulum pertinet collatio beneficiorũ ad idem. ſ. de reſcrip. c. eam te. ꝛ de bis que fiunt a pre. c. ea noſcitur. ꝛ. xvj. q. vlti. c. in noua. ꝛ de elec. cum eccleſia vlterana. ꝛ de elec. ſciant cuncti
5 lib. vj. ꝛ per archi. de appel. a collatione. eo. li. ☞Quinto no. quod devolutio que fit ꝓpter negligentiam prelatorũ derivatur ſucceſſive vſq; ad papam. revocant hic quidam in dubium vtrum patriarcha faciat in hoc gradũ vt prius ad ipm quam ad papam prouiſio devoluatur. quidam quod nonimo ſtatim de archiepiſcopo trãſit in papã. ſ. de ſup. neg. prelato. c. licet alleg. lj. diſt. c. finali. xxiiij. q. j. pudenda. dominus

a ☞Eſt em̃ gubernator Adde an poſſit quẽ ꝓuare bñficijs ſine cã q̃ tradit Feli. in. c. q̃ in eccl̃iarũ i. rubr. col. extra de ꝓſti. vbi pulchre ꝛ elegãter de ptãte pape circa bñficia.

Haspar contra. dicit enim q. c. licet. aperte facit in cõtrarium qz ter. ibi dicit cũ pro eo qõ archiepiscopus Eboracẽsis aliũ superiorem nõ habet: extũc fuerit ad nos donatio deuoluta ergo a contrario sensu si alium habuisset superiorem nõ fuisset ad ipsum papam facta ibi deuolutio. ¶ Oppo. de. c. vlti. §. eo. li. vj. vbi non obstante deuolutione beneficij de persona granata in alium poterit executor prouidere. Solu. vt in. iiij. glo. nam in. d. c. fi. ille canonicus conferebat vice capituli z nõ iure suo. Sed iuxta hoc queritur: pone q abbas sancti Proculi post creationem ex priuilegio potest conferre vnum beneficium de bis que spectant ad collationem episcopi. vtrũ hoc casu executor gratie impetrãtis ad collationem epi poterit illud conferre. videtur q non: qz in ipsius collatione etiam abbas sancti Proculi habet ius. ergo non venit in gratia postq̃ non ad solum epm: sed etiã ad aliũ collatio pertinet: vt. c. cũ in illis. §. eo. lib. vj. Sol. dic q aut abbas confert vice epi z potest executor conferre: vt. d. c. vlti. §. eo. lib. vj. qñq; confert iure proprio: z tunc aut spectat ista collatio illius beneficij ad abbatem ita q non ad epm z non poterit executor cõferre. vt hic aut potest etiam pertinere ad epm sicut ad abbatem: qz forte habet locũ preuentio inter eos: z tunc sicut epo preueniẽte abbatem eius collatio censet valida. ita etiã si preueniet executor licet enim per preuentionẽ abbatis possit eps collatione priuari: ante tñ preuẽtionem facti apparet ipsum habere etiam conferẽdi ptãtem. ergo collatio executoris valida. facit quod no. Jo. an. post Jnno. §. de elec. qz propter. z. l. non ideo. ff. de
6 rei ven. ¶ Secundo oppo. ista cle. innuit q si post gratiam facta in forma de qua in ter. de episcopo in capitulum deuolnatur collatio non possit de illo vigore gratia prouideri. sed contra in rescriptis beneficialibus stamus date. vt. c. eam te. §. de rescrip. z eo. ti. c. si eo tempore. li. vj. licet ergo post datam collatio deuoluatur in alium videtur nihilominus debitum impetranti. preterea communiter in literis ad beneficia apponitur decretum quod afficit ignorantes. vt. c. qz cunctis. de cõcess. preben. lib. vj. Si ergo tempore date beneficium spectabat ad collationem episcopi non videtur q possit collatio deuolui in alium. qz vigore decreti adeo est debitum impetranti q alteri facta collatio non teneret: vt. c. tibi qui. de rescrip. li. vj. z. d. c. qz cunctis. Sol. Steph. fatetur ꝟrium. z dicit q si papa in concessione huius gratie decernat irritum z inane &c. vel reseruet tunc manus episcopi sunt ligate quo ad dictum beneficium z deuolutio ipsius in capitulum impeditur: quia impedimentum iuris vel facti impedit deuolutionem: vt. c. qz diuersitatem. de cõcess. preben. debet ergo intelligi ista cle. vbi in literis pape si fuit reseruatio vel decretum tunc episcopus talibus literis non obstantibus possit conferre. merito sibi tempus debet currere. z hoc dicit Steph. verum etiam qñ esset decretum interpositum conditionaliter. vt in casib9 cle. prime. §. eod. Jdem reperio in quibusdam scriptis sentire bie do. Fede. de senis. querit enim si executor non contulit: sed seruauit z processus fecit ita q beneficium est affectum: nunquid hoc casu deuoluitur ad capitulum. videt q nõ: qz eps nõ fuit negligens: qz conferre nõ potuisset reseruatione obstante. qõ ergo dicit glo. z illius tps est elapsum dz intelligi qñ non obstante datione executoris eps potest conferre. super quo recur read no. in. c. si soli. de concess. preben. li. vj. Jdem Pau. in additione super verbo negligentia. Nam dicit q tunc procedit hoc. c. qñ manus epi nõ sunt ligate. qõ esse potest. vt. d. c. si soli. hoc etiam videt sentire in ver. sed qõ dicitur secundo casu &c.
7 ¶ Tertio opp. dicitur in ter. q impetranti beneficium ad collationem epi spectans põt prouideri de beneficio per ipsius epi negligentiam deuoluto ad papam ꝟ formam mandati est exacta diligentia obseruanda: vt. c. cum dilecta. §. de rescrip. z l. diligenter. ff. mand. sed gratia siue rescriptũ beneficiale non debet extendi ad aliũ casum q̃ expressum in eo sicut nec rescriptum ad lites. vt. c. licet. z. c. p. z. g. de offi. deleg. z in literis ad beneficia patet hic vt granato epo alius non veniat. z in. c. cũ in illis. §. eo. lib. vj. Sed hic dicitur q conferre poterit beneficium deuolutum ad papam nõ grauatũ nec nominatũ in rescripto: ergo male. Sol. glo. antepe. in ver. scias autem tangit istud contrarium z soluit q ex quo collatio de persona granata nominatim vel generaliter deriuat in papã põt de ipso fieri collatio sicut si cõferendi ptãs cõsisteret penes ipsum a principio per literas grauatum vt sic lz iste litere veluti ambitiose sint als restringende ne alios q̃ illos ꝟ quos diriguntur afficiant: vt. d. c. cum in illis. tñ cõtra ipsum cõcedentẽ sunt latius interpretande vt eũ afficiant illo casu quo de granato in ipm collatio deriuatur. ad hoc. §. de donatio. c. cum dilectus. z de verbo. significa. cum olim. intelligit tamen glos. antepen. hoc verum quando ad grauatum ab ipso principio spectabat collatio talis beneficij z per eius negligentiam z aliorum postea successiue ad papam est collatio deuoluta. si autem collatio talis beneficij a principio non pertinebat ad epm grauatum: sed ad alium: puta archidiaconum vel decanum: tũc licet medio tempore collatio deuoluta fuerit ad episcopum z deinde ad papam non poterit de illo prouideri tanquã de beneficio spectante ad collationem epi. z ita dicit gloss. pe. z probatur etiam per hunc ter. dum dicit ex negligentia ipsius epi et aliorum in hoc eidem succedentium &c. per hoc enim dat intelligere qõ tunc demum de beneficio deuoluto ad papã illo casu poterit prouideri quãdo originaliter traxit ortũ z principium talis deuolutio ab epo vt sic a primordio tituli posterior formetur euentus: vt. l. j. C. de impo. lucra. descri. libro. x. media aũt tempora in quibus collatio ex accidenti ad ipsum pertinuit non curantur: sicut in simili considerat lex extremitates temporum. i. principium z finem z nõ media. in. l. si alienum. §. in extraneis. de here. insti. cum enim a pricipio fuit collatio in manibus episcopi licet eius manus effugerit: tamen dicit. l. quod naturalis causa est attendenda z consuetudo nõ tam accidentalis sicut est cum ad ipsum ab alijs negligentib9 collatio descendit. vt. l. si quis posthumos. in prin. ff. de lib. et posthu. z alibi dicit lex quod non in totũ potest videri falsum quod veritas primordio adinuatur. vt. l. cuz filius. §. heres. ff. de leg. ij. vbi primordialis causa debiti licet in aliã obligationẽ trãsfusa attenditur ad valorẽ legati. ita hic ad valorẽ gratie Jo. tamen de lig. contrariũ hic firmat z dicit quod sufficit collationem beneficij deuoluti ad papain fuisse etiã modio tẽpore penes ipsum grauatum. vt sicut in episcopo sufficit quocũq; tempore vel date vel prouisionis fiende habere potestatem cõferendi vt in glo. super verbo extitit. ita sufficiat in papa vt sic in ipso sicut in episcopo consideremus prouisionis temp9 z collationem beneficij ad grauatuz pertinuisse etiam medio tempore. ego teneo gloss. quam nullus impugnat eo excepto pro qua facit ter. z etiam rationes z iura superius per me allega. pro ea. Et ex predictis habes vtrum executor pape ad prouidendum possit prouidere de beneficijs deuolutis ad papã: nam potest si collatio a principio deuolutionis pertinuit ad grauatum specialiter vel in genere per tales literas apostolicas. secus autem si nunq̃ vel etiam medio tempore pertinuit ad grauatum z non a principio vt predixi. delegato autem an talia deuoluta conferre possit. glo. antepen. remissiue tangit.
8 ¶ Quarto opp. z videtur q impetranti ad collationem episcopi prouideri nõ possit de beneficio per ipsius episcopi negligẽtiam deuoluto ad papam. nam cum beneficium esset in manibus epi impetrans non petendo ipsum sibi cõferri fuit in notabili negligentia. ergo ipsum postea petere non potest. vt in. c. tibi qui gratiam. in fi. de rescrip. lib. vj. z. c. clericus. §. eo. lib. vj. preterea pone impetrans habet mensis spacium ad acceptandum iuxta formam cle. cum ei quem. §. tit. proximo. certum est q post mensem computatum vt ibi non poterit executor conferre: vt ibi no. in glo. iste terminus. ex quo infertur q propter negligentiã eius gratia est extincta z potestas executoris. ergo non debet reuiuiscere licet eius collatio per multorum negligentiam deuoluatur ad papam. de consecra. distiij. queris. rursus etiam videtur ridiculum dicere q de beneficio deuoluto ad papam per episcopi z aliorum sibi succedẽtium negligentiam prouideri possit: cum enim deuolutio de vno in alium non contingat nisi propter negligentiam collatorum: vt. c. qz diuersitatẽ. de cõcess. prebẽ. z ad negligentiã conuincendã requirit pbatio scie vacationis z ptãs cõferẽdi qũo poterit impetrãs tot collatorũ negligentiã probare: qõ facere tenet cum sit cã sue intẽtionis. iuxta no. in si. in. l. nõ solũ. §. sed vt probari. de ope. no. nun. z. c. super his. de accu. per Jnnoc. seruiet ergo ista cle. impetrantibus de vento cũ eis tribuat qõ probare nõ poterunt z per consequẽs nec habere vt dixi. solu. glo. fi. sensit istud cõtrariũ ibi z semper intelligas: que intelligit hunc ter. cum ptãs executoris tpe quo ad papã deuoluta est collatio adhuc durat: secus igit si extincta per lapsum mensis. z idem si per notabilẽ negligentiam de qua in preall. c. tibi qui. z. c. si clericus. d. Haspar cuius sunt ista ꝟria dicit ita. aut in impetratione nõ est adiectũ tps: aut est. pmo casu semp poterit executor cõferre q̃diu est in manib9 epi vel pape. nã prio casu nõ currit tps executori. z ita voluit ista glo. si aũt est adiectum tps: tũc aut data rescripti precessit vacationẽ bñficij aut est secuta: si pcessit habẽt locũ ꝟria z finis vlt. glo. s. q infra mẽsem dz fieri acceptatio a die vacationis si va est opi. de qua in d. cle. cũ ei quẽ. in gl. iste terminus. q ipm tps statuak ptãti executoris: z tũc postea eo ad papã deuoluto nõ fiet per executorem collatio ppter expirationẽ ptãtis sue: si autẽ est vera alia opi. q termin9 statuak acceptatiõi z q etiã post mẽsem possit

fieri

fieri acceptatio de vacante si alii nō sit ius quesitum tunc dico quod semp durante potestate conferendi episcopi vel ea finita ⁊ devoluta ad papam poterit executor ⁊ ita intelligitur casus huius de. Si autē data est secuta vacatione beneficij tunc si adhuc est de tempore episcopi licet sint elapsi. iij. vel. iiij. mēses poterit impetrans acceptare ⁊ secundum primam opiñ. curret tūc tempus a data literarum in forma gratie quia impossibile esset mensēs cōputari a die vacationis. vt modo tangebā. Jn forma autē pauperū a die conditionū purificatarū vt in. d. cle. cū ei quē ꝑm vero aliā opinio. etiā post mēsem dūmodo sit in manibus episcopi vel pape poterit executor prouidere. ⁊ hic etiam est casus huius cle. ita hic dicit ad literam cuius dicta relata ad formam cle. j. j. titu. j. credo vera quia in acceptādo hoc vel illud nō habet terminū quo ad durationē gratie licet quo ad beneficiū vacans sic. vt tibi. Si vero simpliciter scriptū fit pro beneficio spectante ad collationem episcopi vel alterius. tunc si collatione existente in manibus episcopi vel alterius grauati impetranti possit notabilis negligentia imputari: tunc de tali beneficio devoluto ad papā non videt ꝙ possit ei puideri vt ꝑal. c. tibi qui. ⁊. c. si clericus. habet ergo locū finis huius cle. qñ ante devolutionē ad papā impe
9 tranti non potest negligentia imputari. Quo ad aliud vez quod oporteat impetrantē ꝓbare negligentiam epi et succedentiū in collatione facile erit ꝓbato cursu semestris temporis pro quolibet collatore. sciētia autem vacationis in eis presumitur ꝓpter officium visitandi quod ei incumbit. nā in talibus qui debēt adhibere diligentiam in agendis scientia presumitur: vt. c. innotuit. de elec. xviij. q. ij. visitandi. ⁊ decē. c. vl. lib. vj. circa tamen istam scientiā ꝓsumptā vacationis beneficiorū vide qō dixi post Joā. an. in. c. ex parte astensis. ad fi. de
10 concess. ꝓben. Venio ad. q. primo quero cū scribitur executori quod puideat de beneficio spectante ad collationem epi quo tempore sufficit quod spectet collatio ad ep̄m vt sic possit executor cōferre. videt qō tpe date: vt. j. de rescri. c. eā te. Jn cōtrarium videtur ꝙ tpe imminētis puisionis vt hic nam ista cle. debet intelligi cū post datā collatio devoluta est de episcopo in capitulū vel econtra. Jtē patet ex fi. huius. c. vbi sufficit qō spectat ad papā collatio etiā post datā: vt hic sentit gl. sup verbo exīstit que per hoc colligit qō potestas huius executoris ex tēpore variat. nam licet a prin. id est tpe date ꝙferre possit si erat in epi potestate. tñ si episcopi manus effugit ista potestas etiam cessabunt partes executoris ⁊ ecōuerso si ad ep̄m per alicuius negligentiā devoluta fuit collatio confert executor. cessat igitur quandoqz eius officiū ⁊ qñqz vires resumit. sic in si. C. de cur. fur. l. fi. ⁊. l. sed ⁊ si quis. ℊ. si operas. ff. de vsufru. Et circa hoc distingue post Lapum aut collatio beneficij de quo prouideri mandat ꝑm formā istius. c. spectat tpe date literarū ⁊ collationis ipsius beneficij ad ep̄m aut tēpore date tantū aut tēpore collatiōis tñ aut nec tēpore date nec tpe collationis ad ep̄m spectat. primo casu pōt per executorē conferri. secundo casu quādo tpe date tantū dicit ꝙ idē qñ ex epi negligentia ⁊ alioz in hoc sibi succedētiū est ad papā devoluta collatio alʒ nō. hoc intellige verū quādo in literis pape non fuit reseruatio vel decretum vel nulla inhibitio p executorem ēpo facta fuit. alʒ in ꝓdictis cessaret devolutio de episcopo in aliū cum cessaret negligentia epi cuius manus essent reseruatione decreto ⁊ inhibitione ligate vt dixi. ℊ. in. ij. op. tertio casu quando tpe puisionis tñ si ad illum a quo ad ep̄m puenit spectabat collatio ⁊ idem vt sez prouideri possit de tali: secus si electio vel ꝓsentatio scōm Lau. sub dubio sed ꝑm Pau. firmiter. ⁊ ratio huius est qz collatio est creata de nouo post datam literarū isto casu ⁊ sic ad eā litere non extenduntur. ar. ℊ. de rescrip. cle. literas. subdit tamē lapus ꝙ in isto tertio casu
a melius est dicere ꝙ nō possit executor cōferre cū in literis a debeat attēdi tps date: vt. d. c. eam te. ⁊. c. si eo tpe. e. ti. lib. vj. alʒ etiā de ꝓuilegijs cū capella. ⁊ quod ibi no. ⁊ de cen. cle. cum sit ego dico quod in talibus debet attēdi tēpus puisionis ⁊ collationis ⁊ non date vt dixi. ℊ. in prin. huius. q. ⁊ no. in cle. lite
11 ras de rescri. Sed iurta ꝓdicta quero post Pau. quid si eligens vel ꝓsentans ius suum post datam donat episcopo nunquid poterit executor de tali beneficio puidere. dicit se disputasse quod non sine eps habeat primo eligere ⁊ postea confirmare. ⁊ hoc est planum: siue habeat conferre quia talis collatio est de nouo creata ad quam rescriptum non extenditur sicut nec ad id quod est de nouo creatum: vt dicta clementi. literas. ⁊ quia primus modus puisionis confirmare debet qui erat per viam electionis. facit. ℊ. eodem. c. j. ad fi. ibi ad quem cōsueuit quis p electionē assumi. Sed quid si episcopus vnā de ecclesijs sue collationis post datam donat alij. in eadē questione tenuit quod executor possit de tali prouidere quia rescriptum ⁊ executoris factum affecit beneficium anteqz vacaret. ℊ. de rescrip. si eo tempore ⁊. c. tibi qui. ⁊ de concess. preben. executor cum duobus. c. se. lib. vj. vnde tale beneficium transiuit in donatarium cum sua causa ⁊ onere. quod intelligit durante tēpore quo eps conferre potuisset vt sic rescriptum impediat donationem collationis non ꝓprietatis. facit de relido. qz monasteriū. vbi ergo collatio transit cum ꝓprietate in alium nō quero tps vacationis: sed si per se p̄ncipaliter fit qz persona episcopi est grauata non alienatur ⁊ ideo executor potest tale beneficium conferre donec p episcopū possit cōferri siue prima collatio spectat ad eum siue non. vnde si ad inferiorem spectat collatio differat executor donec ad episcopum
12 devoluat ⁊ tūc poterit illud cōferre executor ꝑm ꝓau. Secundo principaliter quero post glo. vtrum negligentia executoris in conferendo. j. iur. terminum. de quo in. c. ij. de concess. preben. noceat impetranti. dic vt in glo. incipit: sed nunquid que tenet ꝙ nō si nō restringitur ad beneficia certe psone. tūc enim restringitur ad illud tēpus quo cōcessum est illi. si vero scribitur ad cuiuscunqz collationem ⁊c. non arctatur tūc tempore eius potestas quia fungitur vice pape. ita dicit glossa. lapus tamen limitat primū dictum cū executor ⁊ ille p quo scribitur sunt negligentes. secus si executor tantum negligens sit
13 de rescrip. tibi qui ad fi. ⁊ de p̄ben. si clericus lib. vj. Sed querit lapus nunquid legato apostolice sedis currat tempus semestre. c. ij. dicit quod sic cū sit ordinarius. de offi. lega. lib. vj. poterit tamē conferre quousqz cōferre pōt ꝓlatus sue legationis iure ꝓprio vel devoluto sed postqz devoluta est collatio ad ꝓlatum extra suam legationem ex sua vel alterius negligē tia tunc quousqz fit ad papam devoluta collatio tale beneficium devolutum conferre non poterit legatus vt satis ꝓbat istud. c. Tertio quero quid si ad capitulum spectabat electio beneficij sed per ipsius negligentiam devolutū ad ep̄m nunquid impetranti ad collationem epi poterit prouideri de illo glo. que incipit coniunge dicit quod dubium. q. cōsistit: vtrū eps illud beneficium debeat ordinare p viam electionis an puisionis. nam primo casu nō deberetur p. c. cū in ill. ⁊. c. j. ℊ. co. vbi beneficium electionis non venit in gratia idem posito ꝙ puisio devoluatur: tamen quia fuit a p̄ncipio electiuum etiā non videtur quod possit de ipso puideri p clemen. j. ℊ. eodez ibi ad quam quis consueuit p electionem assumi ⁊c. ⁊ sic videtur considerare consuetudinem ⁊ naturalem causam beneficij non accidentalem que ex devolutione contingit vt ꝓbāt iura alle. ℊ. in. iij. op. ⁊ in istam opi. licet non clare videt glos. magis inclinare sup ista. q. moderniores etiā varie loquūtur lapus dicit ꝙ si ad ep̄m spectabat confirmatio ⁊ ad capitulū electio poterit executor de illo puidere. si aūt cōfirmatio spectaret ad aliū ⁊ eps solum deberet supplere negligentiā capituli tūc secus. ratio qz in primo casu cōfert eps. in secundo vero eligit. ⁊ in primo censetur ⁊ facit iure collationis. in scō iure electionis facit de iurepa. c. vno. ℊ. verum. lib. vj. sen. dicit qō solus huius. q. multum pendet ab illa. vtrum si p' negligentiam electorū fiat devolutio ad ep̄m: vtrū devoluatur electio an puisio de qua plene in noue. ℊ. de elec. ne p defectu vbi arguit primo ꝙ electio devoluatur. nam poterat capitulū teneri ad alicuius obseruantiam ad quam tenebitur eps ad quā est facta devolutio tanqz succedat in iure capituli ⁊ sic cum sua causa ⁊ oneribus devolutio fiat sup quo remittit ad. q. quaz ponit in regula cōtra eū. de reg. iur. lib. vj. in mercu. Jtem p hac pte qō devoluat electio faciunt multa iura. ℊ. de sup. neg. p. c. vlt. ibi archiepiscopi ad quem eligēdi potestas erat devoluta ad
a boc. c. qq̄. de elec. lib. vj. qō etiam facit ꝙra ibi puisionem facta p eum ad quem eligendi potestas erat devoluta. ad idē ℊ. de concess. p̄ben. dilectus. vbi de Archi. loquēs dicit ad quē eligendi erat autoritas devoluta. in contrarium alle. c. si compromissarius. de elec. lib. vj. ꝙ vtik verbo puisionis. idē ꝓbat dec. ne p defectu. que vtitur verbo ordinationis. qō verbū sonat in puisionem seu collationem. ar. de iurepa. c. iij. ⁊. c. cum ꝓpter. hanc opi. sequit Hosti. in. d. c. ne p defectu. ⁊ compo. e. ti. cum inter canonicos. Jnno. ⁊ bostiē. e. ti. cū dilecti. pe. placuit p̄ma opi. ⁊ Joan. an. in. d. c. ne p defectu dum dicit forte primum verius. sed fatetur quod secūda seruatur ⁊ subdit ꝙ talis ad quem est devolutum ius poterit vti vtraqz via qz iura de vtraqz via faciunt mentionem. Fede. de se. pro ista opiñ. qō puisio devoluat alle. p casu de. exiui. ℊ. certum. circa fi. il-
14 lius. ℊ. de ver. sig. cōtra qō tamē obijcit qō non possit devolui collatio quā negligentes nō habebāt vt in regula nemo pōt. de reg. iur. lib. vj. ad qō respondet qō devoluitur ius eligēdi sed ius eligendi cum iure cōfirmandi inducit ius conferendi siue puidēdi sicut quando eps habet ex commissione ius eligendi tunc eligit vt compromissarius ⁊ confirmat vt eps: vt

a Cū in lris. ade ad istaz mām pulcre ⁊ elegan ter Feli. in. d. c. eā te. in añpe. col. v. tēpus date. extra de rescrip.

ſ. de elec. cū inter canonicos. do. meus Gaſpar etiā iſtam opi-
ſequit: ſcz qō per viā collationis vel prouiſionis ordinē eccle
ſia. ⁊ reſpōdet ad iura contraria alleg. ſuperius: qz inquantū
dicūt qō poteſtas eligēdi deuoluit cōcernūt ptātem que erat
penes primos electores que poſtea cum eſt penes ſuperiorem
efficit poteſtas prouiſionis. ⁊ hoc aperte probat preal. decre.
ſi poſtq̄ inductavt diri ſuperius. adducit etiam iſtam cle. in-
quantū loquit de deuolutione propter negligentiam capitu-
li in epiſcopū. certū eſt enim qō regulariter ⁊ cōiter capitulū
ordinat beneficia per viā electionis. ad ea aūt que cōiter ſolēt
fieri iura adaptant: vt. l. nam ad ea. ff. de leg. cum ergo de tali
beneficio deuoluto de capitulo ad epiſcopū debeat prouideri
vt in iſto capitulo neceſſario eſt dicendum q̄ deuoluta ſit col-
latio: non electio: nam ſic electio nō veniret ſub illa gratia ſci-
licet ad collationē epiſcopi ⁊c. vt. ſ. cle. j. Ego idem ſentio. cer
tum eſt enim q̄ eps iure ſuo non capituli vtit in beneficio de-
noluto iure hoc ſibi tribuēte: vt. d. c. ne pro defectu. ⁊. c. ñ. ſ. de
conceſ. preb. ſed cū epiſcopus ſit vnus in vno nō cadit electio
niſi capitulū repreſentet: vt. c. j. ⁊. c. cū terra. ſ. de elec. cuz ergo
verbum electio vni non conueniat ſi ius collegii in ipſum cō
fluatiure ſuo vtens alteratur natura rei mutatione perſone
⁊ qualitate alia ſuccedentis ⁊ eius cui ſucceditur: vt. c. j. de in-
repa. lib. vj. ⁊. l. ſi pupillus. in fine. ff. de acquirē. here. ibi quia
caſtrenſia eſſe mutatione perſone deſierunt. ⁊. l. ſeruus. §. qui
fideicommiſſam. de heredi. inſti. ibi non vt deſinat heres eſſe:
ſed vt ius in eo mutetur ſucceſſionis. Item vt dictuz eſt ſupra
15 ius electionis tranſit in nouam perſonam habentem in eadē
re ius proprium ⁊ non minus potens: ſed magis ſcilicet ius
confirmandi qō adminiſtratio tribuit: quādo aūt iura talia
in perſonam eandem concurrunt attendit magis potens: vt
l. queritur. de ſta. bo. vel reſultat quoddam mixtū habens na
turam propriā de per ſe. ad hoc. l. vim paſſam. §. p̄ſcriptione.
ff. de adul. vbi mixtū ex duobus ſimplicibus aſſumit ſibi no-
uam naturam a ſimplicibus. ad idem. l. qui patri. ff. de acqui.
heredi. vbi ſubſtitutio pupillaris iuncta cuz iure accreſcendi
eſt alterius nature q̄ ipſa ſubſtitutio ſtans per ſe. ⁊ ſunt iſta
bona ſimilia in hoc caſu in quo iura diuerſa incompaſſibilia
conſolidant ex poſtfacto in eadem perſona. facit optime. l. ge
16 neraliter. ff. de fideiuſ. ¶ †Quarto quero pone q̄ in gratia fa
cta de beneficio ad collationē epiſcopi eſt clauſula q̄ infra men
ſem duxerit acceptandū: vt. j. titu. j. cle. j. nunquid dicto caſu
poterit prouideri de beneficio deuoluto ad ep̄m ex negligen-
tia capituli vel alterius videtur q̄ non: qz menſis ille incipit
a die note vacationis in eccleſia: vt in. d. cle. j. in fine. certum eſt
aūt qō capitulū habet ſemeſtre: vt. c. ñ. ſ. de cōceſ. preb. ex quo
ſequitur quod antequam beneficium exeat de manibus capi
tuli eſt decurſum ſpacium menſis impetranti cōceſſum: ⁊ per
conſequens de ipſo poſtea deuoluto ad epiſcopum non pote
rit prouideri: vt in. d. clemen. ſoluit dominus meus Gaſpar.
qō fateri poſſet in caſu quo eſt dicta clauſula in literis nō eſſe
locum huic. c. ſed cum hodie ſemper dicta clauſula in literis
apponatur iſta clementina remanebit inutilis. vel aliter poſ-
ſet dici quod etiam poſt lapſum menſis poſſet de dicto benefi
cio prouideri ſi beneficium non reperitur alī collatū. de quo
in dicta clementina plenius. vel tertio poteſt dici quod cum
deuoluitur ad epiſcopum collatio per lapſum ſemeſtris tem
poris ius fingit nouam vacationem reſpectu ipſius epiſcopi
vt dicto. c. ſecundo. ⁊ eſt ſimile. ſ. de electio. ſi electio. libro. vj.
⁊ ideo vt ſic vacās modo poterit impetrans acceptare. j. men
ſem a die deuolutionis ad epiſcopum. illa igitur clemē. dum
dicit quod currit mēſis a die note vacationis debet intelligi
cum tunc impetrans potuiſſet ipſum acceptare: ſed illi qui
non potuit non currit: qz nulla debet currere p̄ſcriptio impe
dito: vt. l. j. in fine. C. de annali exceptione. ⁊ de officio ordina-
rī. paſtoralis. ⁊. l. finali. §. donec. C. de iure delib. ⁊. l. finali. C.
qui bonis cedere poſſunt. in caſu ergo huius capituli dū eſt
collatio penes capitulum quantūcunq̄ nota ſit vacatio im-
petranti non currit ſibi tempus: quia capitulum non eſt gra
uatum: ſed tunc incipit menſis cum ad epiſcopum grauatuz
17 eſt collatio deuoluta. ¶ †Quinto quero in materia deuolu-
tionis de qua tex. loquitur vtrum trimeſtre vel ſemeſtre tem-
pus quod datur electoribus vel collatoribus habeat locum
in his qui ex ſpeciali priuilegio habent eligere vel conferre. vi
detur quod ſic: quia ratio dicto. c. ne pro defectu. ⁊. c. ñ. de con
ceſ. preben. adaptatur ad omnes cum ſit conſtitutio genera-
lis. ergo omnes ligat ⁊ in oībus caſibus locū habet in q̄bus
ratio adaptatur. vt. c. j. ſ. de conſtitutio. ⁊. l. adigere. §. quam-
nis. de iure patronatus. preterea papa priuilegium concedē-
do non videtur iura ſolennia relaxare: vt. l. ſi quādo. C. de in-
officioſo teſtamento. facit quod nota. ſeptima queſtione pri-

a C Nō enim abſo
luta. Adde bene
facere quod not.
decidit Pau. de
caſt. in. l. gallus.
§. ⁊ quid ſi tantū
ff. de lib. ⁊ poſth.
et ibi ſequuntur
are. ⁊ Soci. ī. vj.
col. ⁊. d. iaſ. ī. xiij.
col. ver. iij. nota-
biliter limita. vbi
adducit alios plu-
res autoritates.

ma. petiſti. ⁊ octaua queſtione prima. licet: ⁊ vtrobiq̄ Archi.
notat quod licet papa det alicui licentiam vel priuilegiū ali-
quibus eligendi prelatum: hoc non faciet ſine conſenſu cano
nicorum. ad idem tertia queſtione ſexta. hec quippe. ⁊ ſecūda
queſtione ſexta. ſi quis epiſcopus. vbi ſi papa committit cau-
ſam criminalem epiſcopi delegatus debet ſibi adhibere duo-
decim epiſcopos. ⁊ idem not. tertia queſtione octaua. in fine
ſumme. ad idem de verborum ſignificatione. dilectio. ⁊ quod
ibi nota. in contrarium facit natura priuilegii quia priuat le
gem. tertia diſtinctione. priuilegia. Item beneficia ſunt latiſſi
me interpretanda ⁊ verba generaliter prolata ſunt generali-
ter intelligenda iura ſunt vulgaria. Item iſte gerit vices pa-
pe cui non currit tempus nec eius executori: vt dictum eſt. ſo-
lu. aut papa hoc priuilegium cōceſſit illi ad quem alias iure
ordinario ſpectabat collatio vel electio. Sed forte impedito
propter ſui negligentiam vel ſuſpenſionem: vel alium modū:
aut alteri. primo caſu aut expreſſit quod eligeret vel conferret
autoritate apoſtolica: aut non: ſi exp̄ſſit ſibi non nocet lapſus
temporis per clementinā primā. ſ. de ſupplenda negligentia
prelatorum. Si aūt non expreſſit tunc currit ſibi tempus. pro-
batur hec diſtinctio per. c. cū aliqbus. de reſcriptts. libro. vj. ⁊
per ea que notat Joan. an. eodem lib. c. ſi electio. de electio. in
quarta glo. ⁊. c. cū olim. de maioritate ⁊ obedientia. in nouel.
Si autem priuilegiū eſt conceſſum ei qui iure ordinario non
habebat prius conferre vel eligere: tūc non currit tempus cū
in hoc talis gerat vices pape: vt dicto. c. cū aliqbus. ⁊ hoc di-
cit dominus Gaſpar verū niſi papa in priuilegio tēpus ex-
preſſiſſet: ⁊ tunc non dubiū: vt in. c. porro. de priuile. ego dico
quod ſi iure ꝓprietatis per priuilegiū pape in aliquem puta
capitulū vel prelatū ſit tranſlata poteſtas eligendi vel confe-
rendi aliquam eccleſiam: id eſt perpetuo quandocūq̄ vacaue
rit qō talis conceſſio intelligitur eſſe facta p papam cū omni
canonica obſeruātia in alīs electionibus ⁊ collationibus: qz
talia priuilegia veſtiunt a iure communi ſicut ſtatuta ⁊ cōſue
tudines: vt. c. cū dilectus. de conſue. ⁊ ca. ex literis. de conſtitu.
⁊. l. ſi. C. de noxalibus. nam qō papa nō habeat limitatū tem-
pus eſt vel ex abſoluta poteſtate nō ordinaria: vt. l. dignavor.
C. de legibus. vel quia ſuperiorem non habet ad quem ꝓpie
18 ſpectat † ſupplere negligentiā vt p̄dixi in tertio notabili. que
rationes ceſſant in illo cui priuilegiuz eſt conceſſum: nō enim
a abſoluta a poteſtas videtur ſibi conceſſa: ſed ordinaria: vt. c.
ſup eo. de offi. delegati. ⁊ poteſt eius negligentiam ipſe papa
ſupplere. imo quandoq̄ ordinarius eam ſupplet: vt. c. ſignifi-
cauit. de officio ordinarī. ⁊ forte idem eſſet dicendum ſi ex
gratia papa conceſſiſſet alicui poteſtatem conferendi aliquaz
vacantem eccleſiam cui vellet: vt etiam iſte habeat limitatum
tempus a iure p̄fixum vt ſic conceſſio intelligatur ſemper fa-
cta ſecundum ius commune: non ꝓter vel contra. facit. l. que-
ro. §. inter locatorem. ff. locati. ⁊. ſ. de iureiurādo. quemadmo
dum. ⁊ ca. ad noſtram. cum ſi. ⁊ licet predicti habeāt cauſam
ſiue titulum a papa. non tamen ſequitur. ergo ſuccedunt in
eodem iure: imo ſecundum conditionem none perſone res in
ipſam tranſlata ſuſcipit ſubſtantiam ſiue formam. vt dixi. ſ.
in. iij. q. faciunt no. p Ly. ⁊ do. menm Bal. in aut. quas actio-
nes. C. de ſacroſan. eccle. in illa. q. de non priuilegiato ſuccedē
te priuilegiato vel econuerſo. vbi vero papa non tranſfert ius
ſuum in alterum: ſed executorem ad conferendum vel prouī-
dendum conſtituit. tenent doc. qō huic non currit tēpus: qz
repreſentat vices pape: vt in glo. ſed nunquid negligentia ⁊c.
ſed certe ſi alij delegati tenentur ad obſeruantiam canonum
quibus tamen papa non conſtringitur: vt. l. princeps. ff. de le
gi. non occurrit ratio quare iſte executor non ſimiliter aſtrin
gatur. in dubio tamen credo potius tot partibus q̄ mihi.

1 ¶ †Prebendas duas non poteſt qs habere in vna ⁊ eadem
eccleſia: ſed duo curata: vnum vt principale: alterum vt depē
dens poteſt obtinere.
2 Dignitatem cum p̄benda annexa obtinens ſi poſtea vacat p̄
benda an poſſit ipſam conſequi ⁊ retinere dignitatem: primo
queſitam cum ſua p̄benda.
3 Coniunctio cum an coniungat p̄ncipaliter ſicut dictio ⁊.

¶ Iurta. Duas habet lecturas vt in gloſſ.
ſecunda. pro cuius latiori intel-
ligentia premitto pro fundamento quod et in ea-
1 dem eccleſia non poteſt quis habere † duas p̄ben-
das. intantum eſt hoc prohibitum quod etiam ſi altera ex
ipſis ſit annexa ſiue acceſſoria dignitati vel officio habet lo-
cum prohibitio: vt hic ⁊. c. literas. ſ. de conceſſio. preben. licet
duo curata: vnum vt principale: alterū vt dependens poſſit
quis

quis obtinere. licet principaliter hoc non posset. vt. s. e. super eo. lib. vj. coniuncto. c. de multa. s. eo. ꝛ no. hic in glo. fi. hoc ergo premisso dic qd quandoq; habenti prebendā ab ordinario cōfertur sibi dignitas in eadem ecclesia habens prebendā annexā. ꝛ tunc per adoptionē talis dignitatis cū prebenda vacat prima cum eadem sit ratio. de qua. s. ꝛ hoc sentit. j. glos. generaliter loquens secūdū Hed. quandoq; habens prebendam ab ordinario cōsequitur dignitatē habentem prebendam annexaʒ per literas apostolicas. ꝛ ideʒ scilicet quod vacat prima. vt in gl. ij. in prin. que alle. eo. ti. c. antepe. li. vj. quandoq; habēs prebēdā ꝛ canonicatū in vna ecclesia. ꝛ postea recipit in eadem ecclesia alias literas. ꝛ tunc aut super canonicatu ꝛ prebenda aut sup dignitate ꝛ prebenda aut super dignitate tantum. primo casu si ille canonicatus ꝛ prebēda essent annexi alicui dignitati nō crederem deberi: quia cum dignitatem talis gratia non includat ergo nec prebendam ꝛ canonicatum dependentes ab ea: vt. d. c. quia sepe. s. eo. lib. vj. ꝛ hoc casu non tractanduʒ de vacatione prioris. si vero canonicatus ille ꝛ prebēda stant per se tunc per eorū apprehensionē etiam vacat prima: vt. d. c. literas secūdo casu qn̄ secūde litere sunt concesse super dignitate ꝛ p̄benda tunc per eas obtinendo dignitatem cum prebenda annexa similiter vacat prima. idē dicto casu credo si solum prebēdam acceptaret vigore harum secundarum literarum vt vacaret prima. secus si dignitatem non habentem prebendam annexam tunc enim retinet primā quia cessat prohibitio. credo tamen quod vigore dictarū literarū possit acceptare prebēdā postea vacantē quod si fecerit vacat prima. tertio casu quādoq; habenti prebendā ꝛ canonicatū cōceduntur litere super dignitate in eadē ecclesia an tunc possit cōsequi dignitatē habentem annexā prebendā glo. ij. dubitat ꝛ egeret declaratione. tamen idē sentit quod possit eaʒ cōsequi ꝛ vacet prima vt in tex. Et hec membra procedunt cum habens canonicatum ꝛ prebēdam ꝛ a papa per alias literas vult in eadē ecclesia cōsequi alterum ex predictis vt dixi. si vero habens literas vnicas super dignitate ꝛ prebenda: ꝛ tunc aut est dubiuʒ. vtrū possit ipsas separatim consequi si sic contingat vacatio dignitatis tantum vel prebende tantū. ꝛ hoc casu si vacat primo prebenda ꝛ potest vt colligitur ex. c. quia sepe preallег. ꝛ tunc si vacat postea dignitas cum prebenda annexa per eius acquisitionem vacabit prima ꝛ ita loquitur iste tex. cum scilicet ex eisdē literis cōsequutus primo prebendā postea obtinuit dignitatē cū prebē-
2 da annexa. Sʒ hic occurrit dubiū quid ecōuerso si primo obtinuit dignitatē cū prebenda annexa postea vacat prebenda an possit ipsam ꝯsequi ꝛ retinere dignitatē primo quesitā cū sua prebēda. Solu. aut illa prebenda secundo loco vacans est annexa alicui dignitati. ꝛ tunc quantūcunq; velit dimittere dignitatem adeptā non potest ratione p̄bende sibi debite cōsequi hāc annexā dignitati cū ipsa dignitate. nā cum iam sit dignitatem cōsequutus aliam principalē cōsequi non potest. ꝛ licet reseruetur sibi gratia in p̄benda quam nondum habuit debet itelligi de p̄benda stante principaliter de per se non de illa que a dignitate dependet nā illius non est quis capax nisi sit capax etiā dignitatis: vt. d. c. quia sepe. si vero talis p̄benda vacans est principalis cum suo canonicatu tunc adeptus dignitatem cū p̄benda sibi annexa an possit ipsam cōsequi. dico quod sic si vult dimittere dignitatē illā cū sua p̄bēda sed si vult illā retinere tunc est dubiuʒ. nam attento tenore gratie videtur quod non vacet illa dignitas cōsequendo hanc prebendā: quia fuit intentio pape vt haberet vtrāq; nec debet accessoriū scilicet p̄benda annexa dignitati corrumpe suum principale sed ipsuʒ comitari s'm intētionē pape. arg. c. si super gratia. de offi dele. li. vj. ꝛ. c. j. de conse. ec. vel alta. eo. li. Item minus dignū nō trahit ad se magis dignū sed potius econtra. vt probatur. s. e. c. antepe. li. vj. In ꝯtrariū facit quod dictū est quod duas p̄bendas quis in eadē ecclesia obtinere non potest etiā si dependēs fuerit altera ex eis vt hic. ꝛ. d. c. literas. propter quod cōcludit Do. Hede. qd nisi hanc dignitatē primo obtentam velit dimittere hanc prebendā secundo vacantē cōsequi non possit propter impedimentū illius prebende dignitati annexe. Ex his videtis quomodo hec materia habet multos casus p me p clariori intelligētia recollectos simul ꝛ procedūt cū scriptū est p dignitate ꝛ p̄bēda qd si p dignitate cū p̄bēda. an ista cōiunctio
3 cū cōiungat principaliter sicut copula ꝛ dixi in. d. c. quia sepe. ¶ Sed cōtra primā op. ꝛ videt q postq per literas apostolicas cōcessas sup dignitate ꝛ p̄benda cōsequutus est semel prebendā nō possit aliā cōsequi quantūcunq; velit istā primo quesitam dimittere. nam per consequutionē semel factā gratia expirauit quo ad prebendā: vt. c. nō potest. s. eo. li. vj. cum ibi not. ꝛ. l. hones. §. hoc sermone. de ver. sig. ꝛ. l. stipulatio. de iur. do. ꝛ do. ꝛ de leg. ij. cū pater. §. pater. ꝛ. s. de fil. presby. c. j. §. fin. li. vj. Solu. vt in glo. ij. nam vt dicit operatur pendentia gratie sup parte principaliori. quia nondum erat sortita effectum. vnde facilius mutatio ꝛ reformatio conceditur q in casu quo in totum dispositio adimpleta esset: vt. l. heredes palam. §. si quid post. ff. de testa. ꝛ. l. iuregentium. §. adeo. ꝛ. l. ab emptione. ff. de pac. Lau. dicit hoc contingere non solum ex eo quod dispositio non in totum adimpleta hoc operatur. sed etiam ex eo qd duplicitas superueniens scilicet dignitatis ꝛ prebende potētius agit q prebenda sola. naʒ in iuribus incompassibilibus regulariter pars potentior aliam magis debilem ad se trahit ꝛ confundit vt patet cum fideiussor debitori succedit vel creditor debitori. fideiussoria enim primo exemplo ꝛ debiti in secūdo confunditur. quia fortius vinculuʒ superuenit: vt. l. heres a debitore. ꝛ. l. generaliter. ff. de fideiussori. vnde dicit Lau. clauus clauo concutitur. ꝛ duo vincula rumpunt vnum: vt. c. j. s. de treu. ꝛ pa. similiter due rationes vnam. vt. l. cum in adoptiuis. C. de adop. ¶ Ultimo not. post Lau. quod beneficia q de se erant incompassibilia si propter locum in quo sunt quia in eadem ecclesia vnum ipso iure repellit aliud ꝛ ipsum eoipso facit vacare ac si alias incompassibilia essent. ꝛ idem credit si de consuetudine vel statuto essent de se incompassibilia. iuxta ea que no. de cle. non resi. c. si. tu dic vt not. in. c. de multa. s. eo. ꝛ quod ibi circa hoc dixi in. j. op. ver. sed hic incidenter querit Lau. ꝛ plene prosequitur quid est canonicatus ꝛ quid prebenda: dicam. j. clem. proxi. Querit etiam Pau. si acceptationi adijcitur tempus. an poterit post terminum acceptare de qua. q. plenius. j. c. proxi. in glo. iste terminus. ꝛ ibi melius applicatur. ideo hic omitto.

¶ De concessione p̄bende. Rubrica.

1 ¶ Prebenda quid sit.
2 Prebenda sine canonia esse non potest.
3 Canonia quid sit ꝛ vnde dicatur.

a ¶ Super ista rubrica queri potest quid est prebenda[a] ꝛ vnde
1 dicatur. † Item quid est canonia. respon. dicit Lau. s. titu. j. c. fin. quod prebenda est ius spirituale recipiendi certos prouētus pro meritis in ecclesia competentes percipiendos ex diuino officio cui insistit. ꝛ nascitur ex canonia tanq filia a matre c. relatum. c. dilectus. de preben. xij. q. j. §. de rebus. ꝛ. j. q. iij. in summa. vel dic qd prebenda est ius spirituale quo ad ea que spectant ad perceptionem ecclesiastici beneficij exercetur sicut colligere decimas primitias obligationes ꝛ si. de deci. quoniam quis. j. q. iij. in summa. dicitur autem a precio quod quis recepit pro
2 labore suo. Item sciendum quod prebenda vt superius diffinitur est coniuncta cum canonia. ꝛ sine ea esse non potest. hinc est quod dixit cōpost. quod si prebenda vacās que instituta est pro canonico alicui conferatur vel de ipsa inuestiatur per hoc ipsa canonia intelligitur esse collata. fatetur tamen quod securius ꝛ decentius faciet prouisor si dicat confero tibi prebēdaʒ cum plenitudine iuris canonici. de conces. preben. c. proposuit. ꝛ hoc no. Joan. an. s. de consti. c. cum. M. super glos. vnde eis largius etiam sumitur prout in mera temporalitate consistit ab omni spiritualitate abstracta. ꝛ ista potest assignari etiam
b laico[b] in stipendiū vt cle. ne i agro. de statu reg. ꝛ de magistris. c. quia nonnullis. ꝛ. xvj. qd. j. c. positiones. ꝛ not. in. dicto. c. cū.
3 M. ferra. Canonia vero est quoddam ius spirituale quo ea que sunt diuini ꝛ ecclesiastici officij exercētur. vel dic quod canonia est ius quod ex electione vel institutione ꝛ receptiōe alicuius in canonicum ꝛ in fratrem oritur siue acquiritur. Et di-
c citur canonia a canon[c] grece quod est regula latine. super quo vide quod not. in. c. j. de elec. libro. vj. super verbo canonijs. in nouel. Qualiter autem canonia ꝛ prebenda creentur siue in eē producantur ꝛ qualiter durent siue conseruentur. de canonia dic vt supra de prebend. dilecto. ꝛ de prebenda dic vt. s. de preben. c. vacante ꝛ. c. maioribus. Aduertenduʒ tamen quod numerus canonicorum potest excedere numerum prebendarum ꝛ isti supernumerarij appellantur: ꝛ quod ius isti tales habeant in ecclesia. vtrum vocem in capitulo ꝛ vtrum in communibus tractatibus ꝛ alijs. plene vide in dicto. c. cuʒ. M. ferra. in nouel. post gloss. ꝛ. c. dilectus. supra de prebend. in nouel. et plenius per Lau. in cle. fin. s. titu. j. vbi; querit quare possunt canonie ita de facili creari vltra numerum prebendarum. ꝛ sic multiplicari voces. et non ita possunt prebende de facili diuidi. dic vt ibi per eum. qui etiam querit ad quantum numeruʒ possunt isti supernumerarij ascendere vtrum ad numeruʒ infinitum. de hoc dic vt supra de prebend. dilectus. in nouel. vbi etiam de iure supernumerariorum in perceptione quotidianarum distributionum ꝛ aliorum in nouella. ¶ Summam

a ¶ Quid est p̄bēda. Adde gl. no. l. c. cū. M. ferrarie. in v̄si. recepe-rūt. extra de consti. vbi qd sit p̄bēda ꝛ qd canōia. ꝛ ibidem docto.

b ¶ Laico. Adde car. flor. in cle. si. s. de p̄bē. col. iiij.

c ¶ A canon. Adde eūdem car. s. d. cle. si. in. ij. col. ꝛ qd sit canonia. vide host. i sum. de prebē. §. j. ver. canonia.

omniū dicendorū in ista repetitione clemen. cum ei quē. de cō cess. preben. premittere vtile putaui vt per hoc lector facilius scire possit vtrū id quod querit in ipsius prosequutione tractetur. primo igitur super rubrica examino quid sit prebenda et quid ius canonie ꝛ de alijs circa ipsas. ¶Secundo premisso breui euidentiali elicio. xij. notabilia. ꝛ in primo quid est sciētia ꝛ que scientia requiratur in promouēdis ꝛ de numero approbatorum. Jn secundo qualiter estimentur beneficia ꝛ alia. Jn tertio quādo exequtor deputatus super exequtiōe gratie conditionalis incipit habere exercitium iurisditionis. Jn quarto de dictione ex nunc. Jn quinto cū papa scribit sub cōditione de beneficio conferendo quomodo potest esse quod ordinarius collator vel alius possit interim disponere. nam quedam iura videntur obstare. Jn. x. tracto vtrū sicut petitio vel collatio beneficij habet vim acceptationis ita traditio exequtoris inducat collationē sicut ipsam inducit inuestitura. Jn alijs etiam no. dico illa que tendunt ad declarationem. ter. ¶Tertio principaliter formo. x. oppositiones contra clemen. ¶Jn quarū prima prosequor quia multiplex idoneitas requritur in promouendis que idoneitas presumatur. ꝛ que non vt sic vni vel alteri onus probationis incumbat. ¶Jn secunda plene vtrum semel approbatus ad vnum officium vel beneficiū si promoueatur ad aliud debeat iterū examinari vel semel facta tanꝯ sententia faciat semper ius ꝛ presumptionem pro eo. ¶Jn tertia quando illa verba in literis apposita si cōstiterit eum idoneum faciant conditionē ꝛ generaliter an illa que tacite insunt si exprimantur aliquid operetur expressio. ¶Jn quarta quomodo hic quod beneficia hic mandat pecunia estimari cum estimationē nō recipiant. ¶Jn quinta vtrū si conceditur quod plus est videatur concessum quod minus est ꝛ an in priuilegijs ꝛ statutis arguendum sit de maiori ad minus. ꝛ de no. in. c. cui de non sacerdotali. de prebend. lib. vj. ¶Jn sexta quod litere beneficiales in quacunꝫ conditione ꝛcepte conditiōe postea existēte nō habēt tractū retro. ꝛ iō secundus impetrans pure prefertur primo impetranti sub conditione in beneficio vacaturo post purifica. conditionis. et in hoc reprobo glo. j. magnam in quolibet suo dicto. ¶Jn septima plene de virtute decreti apostolici vel alterius cuiuscunꝫ iudicis vel priuati an irritet gesta in contrariū. ¶Jn octaua que dicatur gratia proprie generalis ꝛ quid si duo habēt gratiam cū beneficio acceptandi sub eadē data. nūquid habebūt duos menses. ꝛ quis eorū alteri preferatur. ¶Jn noua quare in. §. secus tempus certum non suspenditur in euentum condi. sicut effectus gratie conditionalis. ¶Jn decima quando notitia presumatur in impetrāte ꝛ quare iste rigor notitie de quo in capitulo. ¶Quarto formo principaliter sex questiōes Jn quarum prima plene examino secundam gloss. magnam vtrum scilicet post mensem possit acceptare beneficium adhuc vacans quod infra mensem a die notitie non acceptauit ꝛ hic pulchram distinctionem quando dies adꝺicitur dispositioni an post diem lapsum debeat quis admitti. ¶Jn secunda plenissime prosequor. q. disputatam per do. Jo. cal. vtrū scilicet acceptatio ꝛ collatio facta secundo infra mensem quo primus poterat acceptare valeat vel conualescat primo postea negligente. ¶Jn tertia similiter plene examino. vtrū plures impetrantes cum spatio mensis ꝛ decreto habeant omnes vnuꝫ mensem vel gradatim quilibet habeat suū. teneo cōtra Zen. ꝛ ante habitas literas non currit mensis. ¶Jn quarta. q. plenissime si impetratur beneficium certi valoris cuius temporis habeatur consideratio ad valorem. vtrum date an vacationis et quid si valor refertur ad taxationem decime que non erat tibi. an per hoc gratia vitietur ꝛ plene etiaꝫ de. q. disputata si mutetur qualitas beneficij puta impetrauit curatum an si tempore date erat curatum sed non tempore vacationis vel econuerso debeatur vel non. ¶Jn quinta vtrum cum impetratur beneficium certi valoris in valore computentur distributiones. Jtem mortuaria et anniuersaria. ¶Jn sexta ꝛ vltima si quis impetrat beneficium vsqꝫ ad certam summā turonensium paruorum qui ibi non sunt vel sunt cuius loci consideretur estimatio ꝛ an consideretur bonitas intrinseca vel extrinseca.

1 ☞Scientia quid est ꝛ que scientia requiratur in promouendis ꝛ qūo examinari debeant.
2 Beneficia ꝑm quantitatem valoris ꝛ qualitatem personaruꝫ conferenda sunt.
3 Rescriptum pape super prouisione alicuius cum datiōe exequtoris ad prouidendum qualiter iste exequtor se debeat habere ꝛ an exceptiōes admittere ꝛ procedere teneatur seruato iuris ordine.
4 Sponsalia sub conditione contracta non inducunt publicebonestatis iustitiam.
5 Maior quantitas vtrum insit in minori.
6 Decretum pape appositum iuxta gratiam conditionalem nō prius afficit ꝙ sequatur conditio.
7 Collatio beneficij facta in voluntate illius cui est prouisio facienda est conditionalis.
8 Non omne mandatum pape super beneficij collatione impedit potestatem ordinarij.
9 Dispositio conditionalis subsequens suspendit dispositionem puram que precesserat super eodem.
10 Gratia cum decreto ꝛ beneficio acceptandi non ligat manus ordinarij ante acceptationem.
11 Mensis datus ad acceptandum non currit nisi a die notitie.
12 Acceptare beneficium videtur qui illud petit vel oblatum suscipit.
13 Vacatio si nota sit in loco vel ecclesia beneficij presumitur nota impetranti.
14 Idoneitas que requiratur in promouendis.
15 Examinari an debeat iterum qui semel fuit approbatus ad aliquod beneficium si ad aliud promoueatur.
16 Verba ista si repertus fuerit vite laudabilis ꝛ conuersatiōis an faciant conditionem.
17 Clausula ista si tibi constiterit vel si idoneus est an regrat causе cognitionem.
18 Estimationem non recipiunt spiritualia vel spiritualibus annexa.
19 Minor summa an ꝛ quando insit in maiori.
20 Et vtrum consuetudo vel statutum quando profertur negatiue poterit trahi ad maiora vel minora quando profertur affirmatiue.
21 Impetrantibus duobus sub conditione cum decreto in beneficio vacante postꝙ extitit conditio vtriusꝫ ille prefertur qui potior est in data: licet conditio secundi prius euenerit.
22 Decretum apostolicum ligat manus cuiuscūꝫ.
23 Et vtrum idem sit in alijs ꝙ in papa: vt si in suis actibus iterponant decreta ꝛ decernant irritum ꝛ inane quicquid ꝛc. reddant irrita ipso iure que geruntur in contrarium.
24 Gratie generales que dicantur.
25 Gratiam habent duo sub eadem data cum beneficio acceptādi infra mensem nunquid habebunt duos menses: ꝛ quis eorum alteri preferatur.
26 Scientia presumitur si non probetur ignorantia.
27 Acceptare beneficiū adhuc vacans an possit quis si infra mēsem a die notitie non impetrauit.
28 Tempus si adijcitur potestati acceptandi lapso illo tempore non poterit impetrare.
29 Et quomodo cognoscetur vtrū in dispositione sit appositum tps causa limitande obligationis vel differende solutionis.
31 Impetrauerunt duo prebendā a papa successiue in eadē ecclesia quam prebendā duxerint acceptandam post vacationem cum clausula inhibitionis ꝛ decreti: vacauit prebenda quam secundus infra mensem acceptauit: primus autez infra dictū mensem non acceptauit: an acceptatio ꝛ collatio secundi sibi facta valeant.
32 Impetrantes plures cum beneficio ꝛ decreto impetrandi infra mensem an omnes habeant vnum mensem tantū. 33. ꝛ 34.
35 Impetrauit quidam primum beneficium vacaturum in tali dioceſi valens centum libras tempore date. vacat vnum quod excedebat dictam summam: sed tempore vacationis non excedebat: an debeat inspici tempus date vel vacationis. 36. ꝛ 38.
37 Legatario queritur plenum ius per mortem testatoris.
39 Impetrat. o facta est de beneficio cum clausula ꝙ eius fructꝰ ꝛ redditus non excedant summā. xxx. librarum: an in tali summa includantur quotidiane distributiones. 40. 41. 42.
43 Actus cuius expeditio confertur in certum locuꝫ intelligitur celebratus in illo loco.

Ad eiquem. In christi nomie eiusqꝫ matris virginis gloriose ꝛ beati Antonij amen. Repeti turus hāc no. ꝛ famosam cle. ordinē alias cōsuetū in talibus obseruabo vt inferius appebit. Et. gl. j. summat ꝛ diuidit cle. vt in ea patet. ego etiā sic summo. Conditio q̄ suspendit effectū gratie suspendit etiā decreti efficaciā ꝛ sic interim non ligantur manus alterius potestatē habentis super illo beneficio disponendi. hoc primo. Decretū apostolicū super incerto beneficio ꝙ quis duxerit acceptandū cū appositione tpis limitati statim afficit hoc secundo. Qui ab executore suo petit beneficium vel ab eo collatum suscipit. hoc ipso intelligitur acceptare hoc tertio. Impetranti beneficium quod a die notitie infra mensem duxerit

rerit acceptãdũ presumitur statim nota vacatio cũ in ecclesia sine beneficio qõ petitur vel in loco ipsius beneficij nota erit. boc quarto ꝛ vltimo. Premitte ad euidentiã qõ olim romani pontifices nõ solebãt literas suas super beneficijs cõferendis cõcedere. vnde in volumine decretoꝝ de literis impetratis ad beneficia non habetur tractatus. procedente vero tẽpore inceperunt illas cõcedere curialiter tamẽ. s. rogando primo ꝛ deinde ꝑcipiendo ꝛ exequutorẽ dando nec facile eynus papa grauasset vnã ecclesiã vel collatorẽ nisi de vno recipiẽdo dũtaxat. ꝛ ideo ponebant clausulã in literis suis si pro alio nõ scripsimus vel equipollentẽ. patẽt ista. s. de rescri. constitutus. et c. caplm. ꝛ c. ex insinuatione. crescente importunitate ꝛ ambitione impetrantiũ vltra postea est progressuz qz gratie ab ipso principio datis exequtoribus de curia emanarunt vt patet. s. de preben. pro illoꝝ. ꝛ. s. eo. proposuit. demũ tẽpore Innoc. iij. dabatur impetranti beneficiũ acceptãdi. s. eo. qz cũctis. li. vj. Nouissime ad hoc confirmandũ addita est postea clausula mensis cũ inhibitione ꝛ decreto. vt ibi not. in. j. gl. ꝛ in ista de. vbi de ipsius clausule effectu ꝛ qñ incipit ille mensis' currere bic habetur hoc no. Jo. an. in addi. spe. c. ti. in prin. ꝛ. s. de rescrip. duobus. in nouel. ad fi. li. vj. cui esset addẽdũ quomodo post predicta tpa romani pontifices sub diuersis formis literas suas concipiunt. quarũ quedã cõcernũt ipsius pape autoritatẽ quedã exequtoꝝ iurisditionẽ ꝛ potestatẽ quedã impetrantiũ idoneitatẽ quedã personarũ que per literas grauãtur super beneficijs pro quib⁹ scribitur cõferẽdi potestatẽ. quedã ipsarũ literarũ validitatẽ quedã beneficiorũ qualitatẽ qnedã impetrationis ꝛ concessionis multiplicẽ formarũ varietatem quedã pluriũ impetrantiũ prioritatẽ vel posteriozitatẽ ex quibus ꝛ multis alijs sed presertim propter diuersas formas literarũ redditur bec materia difficilis ꝛ confusa qõ ex eo contingit quia paucos habet tex. ꝛ melius dubia super ipsis formis ꝛ clausulis decidũtur. ar. legalibus ꝙ canonicis cõstitutionibus vt patebit. j. maxime in. q. ¶ Not. ꝙ de scientia promouendi fit examinatio in curia ꝛ de vita ꝛ conuersatione ipsi⁹ extra curiã subaudi in loco vbi conuersatus est: vt. c. postꝙ. s. de electi. ꝛ sumit princ. examinatio a scientia qz potest de ipsa facile constare per examinationẽ cui debet subijci et ex respõsionibus apparebit quid habeat reconditum in borreo cordis sui: vt nota. in. c. si forte. s. de elec. li. vj. ꝛ vt ibi dicit bec examinatio dat principiũ aut finẽ cause. principiũ si reperiatur in scientia idoneus qz ad alia procedetur: vt hic. finẽ si appareat idiota. per quos aũt debeat fieri ista examinatio. dicit Zen. p examinatores qui consueuerunt dari in forma cõi. ar. s. de elecũ dilectus. ꝛ de pur. ca. cum dilectus. in numero aduocatorũ in curia prefecti pretorio quomodo in examinatione procedẽdum sit. est tex. in. l. nemini. C. de aduo. di. iu. vbi iurare debẽt etiã magistri sui eũ peritia iuris instructuz: vnde qz episcopi debẽt esse doc. sacroꝝ canonũ: vt. j. q. vij. conuenientibus. veritem constantinus. in examinatione ꝛ approbatione eoꝝ dñt esse. vij. doc. sicut in legibus. C. de profes. ꝛ me. l. si qui. li. r. ꝛ no. eo. tit. l. magistros. ꝛ. s. de cele. mis. c. j. ꝛ ibi in nouel. facit de cõsan. ꝛ affi. c. j. Circa boc incidenter declarandũ est breuiter: qd est scientia. ad quod dic quod est quidã habit⁹ virtuosus humani animi ex frequenti ꝛ continuo exercitio acquisitus. vnde sicut virtutib⁹ cardinalib⁹ ex frequẽtia actuũ gñatur scientia nõ habit⁹ quidã in alia in qua a principio nibil erat depictũ sed erat tanꝙ tabula rasa. s. de renũ. post translationẽ vltra mediũ. ꝛ ideo dicitur de pe. di. j. verbũ. ꝙ scientia intrãs animam sapientis ignorãtiam tollit. ꝛ dicitur scientia a scire qõ est rẽ per cãs cognoscere. xxiij. q. vij. occidit. ꝛ vide de boc plenius per Guil. lau. s. in probe. buius cõpila. in. j. ꝛ. ij. col. ꝛ que scientia[a] arequirat in clericis. dic ꝑm gradus i episcopo requiritur scientia noui ꝛ veteris testamẽti. xxiij. di. q eps. xi. q. j. de psona ꝛ etiã canonice sciẽtie. de cõsan. ꝛ affi. c. j. In presbytero reqrit ꝙ sciat cano. penitentiales. xxxvij. di. que ipsis. archidiaconi vero ꝛ alij qui de causis cognoscũt: iura: alias verecundũ esset eis. ff. de orig. iur. l. ij. ꝛ. j. q. vij. conuenienttb⁹. Jtẽ cantor debz scire cãtũ. ꝛ sic de alijs put ad officiũ cuiuslibet pertinet. xxiij. di. per totũ. ꝛ de bis ꝛ alijs circa boc vide in. c. cuz in cũctis. s. de elec. ꝛ per Lau. in cle. cũ ecclesie. de eta. ꝛ quali. vbi plenius ex quib⁹ habes qualiter siue super quibus debeat examinari ꝓmouendus ad ordines siue ad bñficiũ. ¶ Scõo no. ꝙ super puisione alicui de bñficio faciẽda cõsiderat quãtitatẽ valoris bñficij ꝛ recte nã ꝑm personarũ qualitatẽ sunt bñficia cõferenda ꝛ maiores psone[b] maioꝝ bñficijs honorãde. vt. c. de multa. in fi. de prebẽ. ꝛ. s. de maio. ꝛ obe. statuimus. vbi de boc. naz ꝛ in militibus armate militie est babenda ista cõsideratio vt stipendiorũ modus dignitatũ gradus premiorũ bonor ꝑ personarũ qualitatibus ꝛ laboribus equa fiat distributio siue diuisio: vt in. c. ins militare. j. di. ꝛ. C. de sta. ꝛ ima. l. ꝛ virtutũ premia bodie vt Salusti⁹ ait: oia vitatis premia ambitio possidet ꝛ venerãda dei tẽpla pecunijs expugnantur cõtra. l. si quẽꝙ. C. de epis. ꝛ cle. ꝛ. j. q. j. per totũ valor autẽ beneficij qualiter consideretur an ex beneficij qualitate ad reddituum quantitatem. lex dicit quod res estimaꝛ ꝑm quãtitatẽ redditũ. C. de rescin. ven. l. si quos. ꝛ. l. si fundus. de reb. eo. alibi dicit ꝙ estimatur ꝙtũ vendi potest alibi ꝑm affectionẽ alibi taxatur pretiuz ꝑm quantitatem redditũ qui percipi poterunt quinquaginta annis. alibi in. xx. annis de quibus omnibus vide. ll. quas. alleg. glo. s. de testi. c. cũ cã. sed illa iura loquũtur cũ tractatur de estimatione proprietatis rei. beneficiũ aũt cum sit spirituale non potest per pecuniaz estimari: vt. c. ad questiones. de permu. cũ si. debet ergo intelligi iste de valore redditũ nõ attenta estimatione beneficij vel pretiositate rerum ad beneficiũ pertinentiũ puta babet castrum magni valoris. sed paucoruz redditũ. ad hos eñ habetur consideratio illo casu. s. cuz queritur de sustentatione clericoꝝ qui habentes victũ ꝛ vestitum debent esse contenti. vt. c. cũ ꝑm. de ꝑben. ꝛ est tex. de boc no. in l. is qui. ff. de cessi. bo. ꝛ vide quod dixi. s. de prebend. c. cui de nõ sacerdotali. li. vj. ¶ Tertio not. quod papa scribit super alicuius prouisione cum datione exequtoris ad prouidẽdũ qualiter autem iste se debeat habere ꝛ an exceptiones admittere ꝛ ꝓcedere teneatur seruato iuris ordine. vide plene in cle. j. de offi. dele. ꝛ. c. fi. de presum. in nouel. post Inno. Et aduerte qz potestas buius exequtoris tota videtur habere dependentiã ab existentia cõditionis qõ patet duz dicit anteꝙ exterꝛc. ex quo infero qõ licet interim inceperit de psone idoneitate inquirere ꝛ interiz ordinario inbibere ne cõferat si cõditione alicuius vel aliter cognitio protrabatur poterit ordinari⁹ predictis nõ obstantib⁹ cõferre beneficiuz vacãs nec rescindeꝛ eius collatio licet ille postea idoneus declareꝛ. naz cum gratia sit conditionalis ꝛ pendeat ex euẽtu declarationis conditione pendente impetrans non habet aliqõ ius firmũ. ff. de ver. si. l. cedere diẽ. ꝛ de cõdi. ꝛ demon. l. legata. ꝛ. l. qui beredi. §. vlti. et ideo nõ videtur posse interim collationẽ ordinarij impedire. ar. bonũ de rescrip. si pro te. li. vj. ꝛ per sponsalia sub cõditione contracta nõ inducitur publice honestatis iustitia. de spõ. c. j. li. vj. ꝛ nullũ impedimentũ matrimonio contrabendo prestatur. presertim cũ conditio certũ tẽpus per existentiã conditionis in gratiã deducende nõ respicit: vt. l. potior. §. si colon⁹. ff. qui po. in pig. ba. nec per prouisionẽ que fit pendẽte conditione gratia impetrantis extinguitur qz tũc ꝓpter spem in debitum rei etiã cõditionalis creditor admitteretur conditione pendente nõ quidem ad petendũ gratiã debere sortiri effectũ. ff. qui. ex cau. in pos. ea. l. fulcinius. §. sed si in diẽ. ꝛ. l. pe. sed vt in estimatione gratie nibil fieret. ar. e. ti. l. in possessionez. ꝛ ibi no. ꝛ de separatio. l. creditoribus. in casu autẽ nostro a gratia solũ beneficiũ certũ eximitur in alijs post purificationẽ remanente valida. vt. ff. de duo. reis. l. vltra ꝛ de adi. leg. l. qui bominem. ꝛ ita tenet Old. q. clxxiij. quod verum credo. ar. c. presenti s. de offi. le. li. vj. vt sicut ibi processus inbibitio in alia que attentat exequtor non afficiunt post iurisditionem finitaz. ita bic non afficiant ante gratiam purificatam. arg. l. vranius. ff. de fideiuss. ꝛ man. ꝛ iurisditio ante tempus in actũ deduci nõ potest vt valeat quod agitur nisi ex tpe quo potuit efficaciter exercere. l. obseruari. de offi. procon. ꝛ le. ꝛ de triplici genere exequtorum literarũ ad beneficia ꝛ varietate formarum quib⁹ conceduntur vide per Jo. an. in. c. si soli. s. eo. lib. vj. vbi plene dixi. ꝛ. j. tangam. ¶ Quarto no.[c] qõ licet regulariter in maiori quantitate insit minor: vt. l. j. §. stipulati. de. v. obl. tñ in literis ad beneficia nõ videꝛ ꝙ litere super certa summa includãt aliã ꝙtumcunqz minorẽ nisi fuerit dictũ ꝛ sic quod fauore impetrantis exprimitur redundat ad incommoduz dum nõ potest minoris valoris beneficiuz acceptare. contra. l. quod fauore. C. de legi. dicã. j. in. v. op. ꝛ dixi in. d. c. cui de non sacerdotali. ¶ Quinto no. in ver. ac ex tunc. quod decretũ pape ꝓpositum iuxta gratiam conditionalẽ non prius afficit ꝙ existat conditio sub qua gratia facta fuit. nam conditio que suspendit effectum gratie suspendit effectũ decreti tanꝙ accessorij ad gratiam ꝛ ipsius naturam sequitur. argu. s. de offic. delega. c. si super gratia. libro. vj. videbatur contrarium propter istam dictionem extunc quasi a tempore date incipiat afficere ꝑm intentionem cõcedẽtis que primũ locũ obtinet in dispositionibus sub conditiõe cõceptis: vt. l. in cõditionibus primũ locuz ff. de cõdi. ꝛ demõ. ſz expone extũc quasi exñte cõditiõe afficiat ꝛ non prius: vt no. Jo. an. post Inno. ꝛ doc. s. de ap. preterea. ꝛ non prius: vt no. Jo. an. in nouel. super verbo nõ satisfeceris. ꝛ. c. licet de voto. ꝛ rõ buius sumit ex. c. qz cũctis. s. e. li. vj. vbi decretũ sup incerto bñficio nõ opatur effectũ sicut nec in certa sententia: vt. l. j. ꝛ. ij. C. de

a Et q̃ scientia. adde qõ pulcbre ꝛ eleganter dicit Jnno. in. c. cũ in cunctis. extra de elec.

b Et maiores ꝑ sone. Adde ꝙ beneficia debẽt magis ꝛferri nobilibus ꝙ rusticis et magis diuitib⁹ ꝙ pauperib⁹. vt per fel. i. c. ad nostrã. i. j. col. extra de rescrip.

c Quarto not. Adde Jas. i. d. l. j. §. si stipulati. ff. de ver. ob. ꝛ fel. i c. trãslato. in vlt. col. extra de ꝛst.

7 sen. que sine cer. quāti. ¶ †Sexto no. qd collatio beneficii col-
lati in voluntate illius cui est puisio facienda est conditiona
lis. sicut legatū relictū alicui sub illa conditione si volet est cō-
ditionale: vt. l. si ita legatum. §. illi si volet. de leg. j. Et tamen
hec expressio si voluerit: licet insit tacite reddit gratiam cōditio-
nalē vt hic. & ibi per Bart. videas qn̄ hoc sit verū. nam alibi
dicit Inno. q illa v̄ba in literis apposita si est idoneus nō so
nāt inj cōditionē ex eo qd tacite insunt: vt. c. si. de p̄sum. dicā.
j. In declaratione aūt hmōi voluntatis de qua text. loquitur
vtrū requirat presentia exequutoris vel alterius. dicit qd nō.
qd intellige ad solennitatē: sed ad probationē voluntatis he
ne requirunt testes. & circa hoc vide qd no. in. l. pompo. scri-
bit. de nego. gest. & Bart. in. l. theopompus. de dote prele. & l.
8 vnū ex familia. de leg. ij. & hic in glo. lz petitio. ¶ †Septimo
no. qd nō omne mādatum pape super beneficii collatione im
pedit ptātem ordinarii nec ligat eius manus super illo bene
ficio cōferendo. sed tūc demū cum eius mandatum est purū
decreto vallatū: vt. c. tibi qui. s. de rescrip. lib. vj. simplex ergo
mandatū pape etiā presentatū nō afficit: vt. c. dilectus. j. s. de
prebē. nec etiā cōditionale vt hic. & circa hoc vide qd no. in. c.
studuisti. s. de offi. le. vbi spālis puisio & ptās data vni dero-
gat gnāli ptāti alterius sup illo actu ne possit se de illo intro
mittere quoquo modo. quod videtur cōtra id quod hic dicitur.
9 †Item dispositio conditionalis subsequens suspendit purā
que precesserat super eodē: vt. l. pecuniā. ff. si cer. pe. ergo & hoc
decretū sub conditione interpositū super vno beneficio de-
beret suspendere ptātem ordinarii tanq̄ sub cōtraria conditione
reseruata nō pure: vt dicit tex. in si. qd legatum pure datum si
sub cōditione adimat sub cōtraria cōditione datum videt. & sic
efficit conditionale: vt. l. si legatū. & l. legata inutiliter. de adi.
le. qd vr etiā cōtra illū tex. in quantum decretū sub conditione in
terpositū non suspendit potestatē ordinarii sub conditione
contraria. credo qd cū quis disponeret de re sua habēt locū
predicta sed cū disponit de re ad aliū pertinente in casu quo
ptvt papa de beneficiis oim platorū: vt. c. ij. s. e. li. vj. cessant di
cte cōsiderationes intantum qd nisi expresse de eius intētiōe
appeat p appositionē decreti vel aliter non ligantur interim
manus alterius in illo beneficio ius habentis: vt. d. c. dilect°.
10 cū multis si. ¶ †Octauo no. in. §. secus aūt. q licet gratia cū
decreto & beneficio acceptandi ante acceptationē nō liget ma-
nus ordinarii. vt. c. qr cunctis. e. ti. li. vj. tamen spacium tpis
acceptationi additū interim ligat eius manus vt sic adiectio
certi tpis aliquid operetur. vt in tex. & c. si papa. de priuile. li.
vj. & l. si quando. de lega. j. & vide quod dicam. j. in. vj. oppo.
11 ¶ †Nono no.[a] q mensis iste ad acceptandum nō currit nisi
a a die notitie. qd est regulare vbicunq; tractatur de incōmodo
ignorantis. secus autē si de eius commodo: qr tunc tps currit
cū. s. est vtile ignoranti q currat. super quo oīno vide quod
12 scripsi. s. de p̄ben. statutū. li. vj. ¶ Decimo no. in v̄. quē etiam
q eoipso qd quis petit beneficiū vel oblatum suscipit ab ha
bente ptātem videt acceptare. licet eī acceptatio debeat prece
dere petitionē & collationem. tū qui sentit in consequenti vi-
det velle etiā antecedens p quod ad illud consequens deueni
tur & sic vnus actus hz in seruitutem plurium: vt. l. iij. §. sed si
debitorem. ff. de dona. inter vi. & vx. & l. illud. de acq. her. vbi
qui vult vnum videt velle eius preambulū remotiue. s. cum
non cōpatit se cum actu quem gerit. hic vero loquit cū vult
eius preambulū positiue: qr sine eo non valeret eius petitio
vel collatio. ideo non refert vtrum verbis an factis & rebus
sua intentio declaretur: vt. l. de quibus. ff. de legi. & multa si.
hic in gl. summe vtilia &c. ¶ Sed hic incidenter quero vtrū
sola traditio exequutoris inducat collationem. videt qd sic p
ea que notat Compost. s. de elec. transmissam. vbi tenet quod
inuestitura facta ab eo ad quem pertinet collatio inducit col
lationem. cōtrarium tenet Old. q. cxj. alias. cxlj. per. l. si quis hac.
§. indiciū. ff. de oper. li. vbi petitio operarum non inducit in
dictionem earundē nisi prius indicte fuerunt. non obstat di
ctū Compo. qr illi duo act°. s. inuestitura & collatio sunt mul
tū si. & in re ius tribuunt. & ideo faciliorem functionem reci-
piunt. i. facilius vnus alterius vice fungitur. qr in eodem ge
nere sunt: vt. ff. si cert. pe. l. ij. & de bo. pos. l. sed cum patrono.
hinc est q vna bonorū possessio interdū in alterā sibi opposi
tam conuertitur: qr in eodē genere sunt. ff. de bo. pos. ſm tab.
l. ij. §. si sub conditione. & de colla. do. l. filius emancipatus. et
tū petitio bo. pos. non operat aditionē que fit etiam solo ani
mo eo qd nō est eiusdē generis cū aditione: vt nota. C. de iur.
deli. l. puberem. sic possessio cum sit facti & in rei proprietate
ius non tribuat non est sub eodem genere cum collatiōe. & id
eā sicut inuestitura opari non pōt. & vide qd no. s. de cō sti. c.
13 cum. M. ferr. in nouel. super glossa. vnde eis. ¶ Undecimo

a ¶ Nono no. ad hoc qd dicit alex. cōsi. lxxviij. circa fi. in v. vo. textū et ibi doc. i. c. qr diuersitatē ad fi. extra de cōcess. preben.

b ¶ Qn̄. s. p̄sumat. Adde qd dicūt d. Abb. & doct. i. c. qr diuersitatē ad fi. extra de cōces. preben.

c ¶ Excusat. an & qn̄ ignorātia excuset. vide abb. i. c. ab excōicato. de rescri. & an ignorātia aliq̄ mō excuset i literis gratiosis vide eūdē abb. i. c. sup lrīs.

d ¶ Qd qlibet sit bon°. adde q dicit fel. i. d. c. si. in iij. col. extra de p̄sum. & ibi plenius in. v. col.

no in. §. ceterum quod vacatio impetranti nota esse presumit
eoipso quod in loco vel ecclesia beneficii nota erit. & extūc inci
piat sibi iste mensis & est iste magnus rigor presumere. s. noti-
tiam in illo qui est forte absens a loco vel ecclesia vbi vacatio
publice nota est. nam in tali absente talis notitia non presu-
mitur: vt. c. cum in tuam. qui ma. acc. pos. per Bar. in. l. is, po-
test. ff. de acqui. here. ver. nunc videamus qualiter illa scientia
&c. vbi omnino videas. In hoc ergo casu est speciale nec exten
di debet ad alios vt in glo. pe. cui adde quod no. in. c. ex parte
b astēsis. de cōces. prebē. & qd ibi dixi in. ij. op. qn̄. s. presumitur[b]
vacatio nota collatori vt sic currat sibi tps semestre. ¶ Duode
c cimo no. quod ignorantia non excusat[c] illum qui tenetur di-
ligentiam adhibere vt per se vel alium factum sciat vnde in eli
gente presumitur scientia inhabilitatis electi quia tenetur de
ipso iquirere anq̄ eligat vt. c. innotuit. s. de ele. & vide qd not.
14 in. c. presumitur. de re. iu. li. vj. ¶ †Venio ad op. & primo op.
mādat hic inquiri de vita & cōuersatione istius cui mādat de
beneficio prouideri. Sed cōtra iuris presumptio & nature est
q qlibet sit bonus: vt. c. si. s. de presum. & l. cū pater. §. rogo. de
d le. ij. vnde si ab origine & naturaliter quilibet nascitur bon°[d]
quod naturaliter inest imutabile est: vt insti. de iur. natu. gen.
& ciuili. §. sed naturalia. & v. di. in prin. frustra ergo inquisitio
nem hic papa cōmittit super his que insunt homini a natura
& sic superuacuis probationibus grauat partes cōtra. c. cū cō-
tingat. s. de offi. dele. & l. ad probationem. C. de proba. facit. l.
stipulatio. §. diuus. vt le. no. caue. so. quedā insunt in homine
ex instinctu nature & ista sunt imutabilia nec aliter probanda
vt in palleg. iurib°. quedā vero insunt homini p̄sumptiue vt
bonitas. & de istis qr possunt mutari propter prauitatē natu-
re que prona est ad malum & imitatrix vitiorū: vt in. c. omnis
etas. xij. q. j. & per Ber. s. in. j. cōsti. Grego. super verbo prodi-
ga. ideo de his cum de aliquo promouendo queritur inquirē
dum est vt hic. Sed possetis dicere qd ista bonitas causata ex
presumptione nature possit cū etate mutari tamen non presu
mitur. vt. d. c. si. de presump. stante ergo presumptione nature
videtur q absq; alia inqsitione debuerit huic mādare q pui-
deret. Solu. licet regulariter standū sit presumptioni nature
tamen cum de promouendis ad ordines & honores tractatur
presumptio nature non sufficit nisi aliter fiat fides: vt no. ij. q.
vij. querendū. ideo hic papa inquisitionem committit. Et dic
breuiter q quedā insunt in homine ſm naturā vt etatis icre-
mentum & libertas persone: vt. ff. de mino. l. minor. xxv. annis
addito preside ex aspectu. & l. j. C. de testa. quedā contra vt ser-
uitus: vt. ff. de li. cau. l. si cui. §. licet. quedam preter naturā vt
dignitas & vtilitas: vt. ff. de offic. pre. l. barbari° & quod no. in
c. cum super abbatia. de offi. dele. per Inno. Item scientia or-
do legitimitas & similia: quia ergo in promouendis ad ordi-
nes beneficia & honores. de omnibus istis inquirendum est.
esset hic videndum cui incumbat onus ista probandi & quali-
ter probent de probatione etatis & legitimitatis cui incūbat
onus probandi an neganti an affirmanti. vide per Io. andr.
in. c. infamibus. de reg. iur. in mercu. Item qualiter probetur
per Bar. in. l. de etate. ff. de minori. quo ad ordines vero si ne-
getur aliquem ordinatum esse an neganti an affirmanti incū-
bat probatio: vide in. c. innotuit. j. de eo qui fur. or. su. & omni
no vide quod no. in. c. si forte. s. de ele. lib. vj. & per Dy. in. c. se-
mel malus. de regu. iur. lib. vj. vbi in omnibus tradit regulā
quod ſm presentē statum debemus quēlibet iudicare & qua-
si possessio trāsferat onus probandi contrariū in aduersariū
vt. c. si iudex. de sent. excom. lib. vj. de quo tamen vide plenius
per Bart. in. l. si priusq̄. de oper. no. nun. & quod dixi post In
no. in. c. veniens. de ver. sig. li. vj. & c. illud. de presum. in nouel.
post Inno. & vide etiam quod not. in. l. si vero. §. qui pro rei q̄
litate. ff. qui satis. cog. vbi de probatione diuitiarum & paup-
tatis cui incumbat. & vide quod no. in. d. c. querendum. & per
Cy. in. l. si solennibus. C. de fi. instru. ex istis remissionibus ple
ne instrui poteris quis probare debeat qualitates itrinsecas
vel extrinsecas que adesse debent ad substantiā actus de quo
agitur hic non prosequor qr longum & principale propositū.
15 c. non attingunt. ¶ †Secundo op. & videtur q clerico debeat
de beneficio prouideri absq; alia examinatiōe postq̄ cū quis
dignus apparuit ordinari. ergo & ad beneficiū debet idone°
reputari propter connexitatem: vt. c. accepimus. de eta. & qua-
lita. ordo enim & titulus in beneficio sunt connexi. nec vnū si-
ne altero quis habere debet: vt. c. cum secūdū. de preben. Sol.
in illo qui ordines cōtulit standū est cōtrario. sed in papa vel
alio dicendum est qd nō cogitur nec tenetur stare examinatio-
ni facte tēpore ordinationis. sed potest & debet iterum de ido-
neitate inquirere. vt hic patet. & no. in. d. c. accepimus. in glos.
intelligo &c. Alibi reuocat Inno. in dubium si admisi aliquē
ad vnum

ad vnum officium. nunquid possum ipsum repellere ab alio officio ad ipsum forsan mihi presentetur. dicit q si aliud officium tale sit in quo persone consimiles admittuntur non possum ipsum repellere. si aūt persone dissimiles requirunt tunc secus. ex quo infertur quod si impetraui aliquem in iudicem qui potest esse criminosus. ⁊ idem in testem contra me inducatur. bene possum eū repellere a testimonio pretextu criminis. sed nō pretextu infamie ciuilis. rō differētie est. q criminosus bene potest esse iudex sed nō testis. vnde nō sequitur si approbaui eum in iudicē. ergo in testem video approbasse. sed cum infamia vtrūq repellat eum quē non reputaui infamē ad iudicandū nō credo reputare infamē ad testificandū: vt hic colligi possunt. ff. de adul. l. si vxor. §. fi. ⁊. c. nulli. de accu. ⁊. dicto. c. accepimus. ⁊ ita no. Jn. an. de exc. cū venerabilis vbi tamen dicit q ppter inhabilitatē superuenientē post examinationē primā repelli poterit. idem dicit etiā ⁊ si non de nouo postq̄ modo ad seruiendū non est habilis. ⁊ credo hoc bene dictuz. nam examinatio vel admissio promouendi siue approbatio non habet vim sententie diffinitiue. sed appellatur magis decretū admissoriū vel reprobatoriū: vt. ff. qñ ap. sit. l. j. §. solēt. ⁊ C. de tē. ap. l. bi qui ad ciuilia. ⁊ patet hic qō in ea pcedit sine iuris ordine qō nō esset si approbatio vel reprobatio haberet vim diffinitiue: vt. l. prolatā. C. de sen. facit quod no. Jnno. de ap. cōstitutis. in glo. sed quare non potius horū gratia subiicio. q. Old. in ordine. xviij. vtruz admissus ad duas parochiales ecclesias successiue per ordinariū possit si vocet ad tertiā et subiectus examinationi inueniatur quasi totaliter idiota repelli. ⁊ videtur primo q nō. q. quē approbauit reprobare nō potest: vt. ff. de adul. l. si vxor. §. vlti. ⁊. l. si quis testibus. C. de testi. ⁊. c. cum olim. de cen. ⁊. d. c. cum venerabilis. non enim opinari potest ad vnū dignū ⁊ ad alterū per omnia indignū fi'e est. j. q. j. sicut christus. ⁊. d. c. accepim⁹. ⁊. iij. q. vj. hec qppe. Sz contrariū videtur dicendū. est eñ speciale in medico vt semel approbatus possit postea reprobari. ⁊ hoc propter periculuz qō vertit in exercitio artis sue: vt. ff. de mu. ⁊ ho. l. vt gradatim §. reprobari. ⁊. C. de profes. ⁊ medi. l. ij. li. x. ⁊ de excu. tu. l. sed reprobari. in prin. constat autē q maius periculū vertitur imperitia medici animarū q̄ imperitia medici corporū. de eta. ⁊ q̄li. c. cū sit ars artiū. sic videmus in eo qui preponitur colligendis ⁊ obseruandis pecunijs ciuitatū deputato ad officia. vel frumēta q̄ eligitur per epm pceres ⁊ primates ciuitatis. ⁊ tñ si inefficax. i. inutilis inuenitur postea reprobat. in aut. de collato. §. iubemus. colla. ix. nā aut nō fuit primo examinat⁹ aut perfunctorie nec fuit pronunciatū tunc eū esse idoneū licet fuerit vt idoneus admissus. ⁊ ideo iterum reprobari potest: vt. ff. de bo. li. l. si filius. §. cum filius. et ver. plane. si contra eū. et de leg. prestā. l. filiū. §. si qs cōtra tab. ⁊. C. quo. bo. l. j. ⁊ ibi not. et hec fuit snia Jnn. in. d. c. accepimus. et q pmouet aliquem criminosum pōt eū denunciare de crimine nec poterit ptextu facti sui a denūciatione excludi vt. c. quēadmodū. de iureiu. et hoc no. Jnn. in. c. diuersis fallacijs. de cler. cōiu. Ad cōtraria vero breuiter ptz rñsio q oīa loquunt de cōsequētibus ac primis coherētibus et cōneris hic aūt nō est sic. ar. p hoc. ff. quo.
17 leg. l. j. §. si due. ¶† Tertio opp. innuit iste ter. q ista verba si repertus fuerit vite laudabilis et conuersationis faciant conditionem. sed hoc non videtur vez duplici rōne. prima q dicta verba cum tacite insint non videntur facere conditionem si exprimantur per illam regulam qua cauetur quod expressio eorum q̄ tacite insunt nihil operatur: vt. l. hec verba. ff. de legatis. j. ⁊. l. muto. §. si sub conditione. ff. de tute. tacite enim inest cum puisio demandat q ille sit idone⁹ p quo papa scribit: vt not. in. c. cuz a deo. de rescri. ⁊. c. cām que de elec. ⁊ confirmat hoc Jnnoc. qui dicit q ista clausula idoneitatis sonat in monitionem ⁊ ad instructionem exequutoris apponitur vt sciat qualis debeat esse is cui prouisio fieri debet vt ipse no. s. de presum. c. fi. preterea alia rōne videt q cōditio circa idoneitatē nō sit proprie cōditio nec habeat effectū suspensiuum dispositionis q est de presenti. nam aut tēpore date est idoneus aut nō. ⁊ sic non suspendit effectum gratie ergo p̄sequēs nec decreti: vt. l. cuz ad presens. ⁊. l. itaq. ff. si cer. pe. hic aūt dicit q faciunt cōditionē in cuius euentū gratia sortitur effectū ⁊ nō aliter. ergo male. sol. Stepha. tāgit hic ista duo cōtraria. ⁊ solūēdo primū dicit q multū refert. vtrum dicatur puideas tali si est idoneus vel per verba similia ⁊ hec non faciunt cōditionem sed admonitionem vt dictū est. ⁊ ita not. Jnn. in. d. c. fi. in gl. hec verba ⁊c. an dicatur si tibi constiterit vel repertus fuerit vel silia verba. ⁊ tunc faciunt conditionē vt hic. nā oportet pmittere cognitionem super his. Ad scōm cōtrariū rñdendo
17 dicit q in isto. c. nō est apposita cōditio si est idoneus sed si exe
a quutor[a] cōstiterit ipsum esse talem. †potest enim esse idoneus ⁊ non constat executori vnde ista cognitio seu inquisitio est de futuro non de presenti sm eū. Old. etiā. q. xxxix. hoc confirmat ponens differentiā inter clausulā si eum vite laudabilis repereris et clausulam si esset vite laudabilis. dicit enim quod prima ad futurū refertur. secunda vero ad presens ⁊ omnino prima verba conditionē faciunt. secunda vero non: vt. ff. de lega. j. l. stichum qui meus erit. non enim inest prouisioni que mandatur fieri autoritate apostolica conditio examinationis siue inquisitionis ⁊ idoneitatis propter inquisitionē inuente. vnde talis prouisor nō debet de idoneitate persone inquirere nec obijcientes audire. ar. C. de exe. rei iudic. l. si vt proponis ⁊ per Jnnocen. in. c. proposuit. de concess. prebend. ⁊ de re iudica. c. decetero. ⁊ per Lompo. de elec. cum inter canonicos. in gloss. sed pone circa fi. sed cum mādatur quod de idoneitate persone solenniter inquirat et si eum idoneum repererit prouideat ⁊c. necesse habet ante prouisionem inquirere. ar. ff. de transac. l. cum hi. §. si pretor. ⁊ de rebus eorū. l. magis puto. §. si es alienum. ⁊ hoc propter formam mandati que est exacta diligentia obseruanda. ff. man. l. diligenter. ⁊ de rescrip. cum dilecta. ⁊ sic prima verba factum hominis declarantis requirunt: secunda non sed solam existentiaz idoneitatis de presenti exposcunt que in rerum natura certa est licet apud nos incerta. et ideo conditionem non faciunt. arg. ff. de iudi. l. sed si restituatur. §. vlti. ⁊ de condi. insti. l. institutio talis. ista sunt eius verba per que patet solutio ad secundum contrarium prout etiā soluit Stepha. nam non exprimuntur illa verba p modū qui tacite insit. nā cum tacite nō teneā inquirere cum expresse necessario teneā vt dixi. Ut tñ plenius instruaris cū querit. vtrum expssio eius quod inest tacite aliquid operetur. dic post Bar. q̄ qñq illud tacitū exprimitur per moduz conditionis. qñq per modum dispositionis. primo casu aut exprimitur per euz modum qui tacite inest ⁊ nihil operatur: vt. l. hec verba. de le. j. cum si. dico aūt tacite inesse qñ dispositio non potest sortiri effectum aliter ex dispositione illa: licet aliter posset sortiri effectum nō tamen ex dispositione testatoris vel alterius disponentis. si vero exprimitur per alium modum tunc operatur: vt. l. si ita legatum. §. illi si volet. de lega. j. ⁊. l. iij. §. filius. de lib. ⁊ posthu. secūdo casu qñ inest tacite per modū dispositionis tunc aut inest tacite ex necessitate cōtra voluntatem exprimentis aut preter voluntatem aut ꝑ m voluntatem licet tacitā. primo casu si exprimatur nihil operatur in preiudicium eius in cuius fauorem tacite inerat: vt. l. si arrogator. ff. de adop. sed in eius fauorem sic: vt. l. titia. ad. l. fal. sic potest intelligi. l. iij. §. si quis condemnatus. de re iudi. scōo casu qñ inest tacite ꝑter voluntatem: tunc operat vt amodo illud tacitum cesset: vt l. talis scriptura. ff. de lega. j. tertio casu illud expressum nihil operatur: vt. l. cum quid. si cer. peta. ⁊. l. que dubitationis. de regu. iur. hec vera nisi exprimatur per alium modum quā tacite insit. ⁊ istam distinctionem ponit Bart. in. d. l. hec verba. de lega. j: qō absq exemplis nō pōt perfecte capere canonista merus. exemplum vnum quādo exprimitur per modum dispositionis collige ex no. in. c. j. s̄. de consti. lib. vj. qñ. s. constitutio epi idē cōtinet qō ius cōe an sit statutum vel ius cōe. ⁊ ibi tetigi de iudice ⁊ arbitro cōcedente dilationem legalem an sit legalis dilatio vel iudicialis vel si prefigit terminum de quo in. c. j. s̄. de elec. lib. vj. sit recessum ab illa constitutione: q ibi plene tetigi hic omitto. ⁊ remitto ad not. per Barto. in. l. j. ff. de condi. ⁊ demon. vbi ple. quid est cōditio ⁊ an noīa: pronomina: verba: prepositiones: aduerbia: coniunctiones: gerundia ⁊ participia faciant conditionem dic vt tibi. ¶† Quarto
18 op. papa hic mandat prouideri de beneficio certi valoris ⁊ sic beneficium pecunia estimatur sed contra spiritualia vel spūalibus annexa estimationem non recipiunt: vt. c. ad questiōes. de re. permu. ⁊ insti. de re. di. §. nullus. Sol. ipsum beneficiuz prout sonat in ius ⁊ in titulū non estimatur pecunia sed tpalia que ex beneficio percipiunt vt puentus pecunia ⁊ similia. ista bene estimationem recipiunt et vendi possunt: vt in capi. q̄uis. s̄. de deci. ⁊ quod ibi no. ⁊. c. j. ⁊. ij. ne prela. vic. suas. ⁊. c. a fin. ⁊ de valore temporalium debet intelligi iste ter. vt sic verba literarum intelligantur vt dispositio teneat etiam impropprie vt. l. sed si possessori. §. item si iurauero. ff. de iureiur. ⁊ no. in. c.
9 intelligentia. de ver sign. ¶† Quinto oppo. dicitur hic quod possit sibi de minori valore si voluerit prouidere. sed videtur quod superflue hoc dictum fuerit. quia in summa maiori tacite veniebat minor: quia in maiori summa minor inest: vt. l. j. §. stipulati. de ver. ob. ⁊ cui cōceditur qō plus est videtur cōcedi quod minus est. c. ex parte. de deci. Solu. glo. super verbo adūcientes fatetur contrarium quia hoc non addito non potuisset prouideri de prebēda minoris valoris sed tunc stant cōtraria que ꝑmisi. Sed solue vt dixi. s̄. de preben. c. cui de nō sa-

a ¶ Sz si exequutori. An ista cla si tibi cōstiterit vel si idoneus est requirat cognitionez. vide alex. in consili. cxxviij. in. ij. volu. Fer. in c. duduz. in. viij. colū. extra de presump. ⁊ in. c. cām in. iiij. colum. de re iudi.

ter dotali. li. vj. nam hic de quantitate fit mentio per relationē ad spēm. i. ad certū beneficiū qđ patet qr nō posset mandatum impleri in pensione: vt. s. de ꝑben. ꝙuis. lib. vj. cum autem fit mētio ꝙtitatis respectu certe speciei idē qđ de specie iudicam⁹ vt in. l. in naue saufeli alias sampbeni. ff. loc. ꝛ. l. ticie textores. Ş. fi. de le. j. cū ergo mādatū directū super vna specie sine re nō possit impleri in alia etiā maiori: vt. l. diligenter. ff. mand. fil'r nec in specie alteri⁹ quātitatis ꝙ species in rescripto deducta ex quo vt ibi dixi sequitur ꝙ si mandaret prouideri in pēsiōe simpl'r nō per relationē ad speciē posset prouideri etiā in mīori si vellet: vt no. in. d. c. ꝙuis. Sed dices cōtra. nam semp qui plus facit videt idē facere: vt. l. is cui. ff. quēad. ser. amit. cū con cor. ibi no. Sed rñde: vt. s. qr illud verū qñ super re incerta cōtingeret illud plus. secus si circa diuersam speciem: vt. d. l. diligenter ibi. nā qui excessit aliud quidem facere videtur. ñ. q. vj. Ş. diffinitiua ver. item cū certa. ista induxi ad qō. in. d. c. cui de nō. vbi plenius videas. ꝛ hic adde ꝙ quandoqꝫ id qđ minus est includitur necessario ꝛ cōsequutiue sub maiori expresso. et tūc illud minus venit in cōsequentiā ad cōcessuz vt si papa cū illegitimo dispensat qđ possit ꝓmoueri ad episcopatū. tūc em qr officiū pontificale siue sacerdotale explicari nō potest: vt. c. ex literis. s. de excess. ꝑla. ꝛ quod dixi. s. in. x. no. poterit vigore dispensationis ad oēs ordines promoueri. quādoqꝫ illud minus nō venit nec includit necessario sub maiori sed contingen ter vt cura quo ad dignitatē. ꝛ tūc cōcessa dignitate licet cura se habeat in minus tamē nō veniet: vt. c. cū in illis. s. de ꝑbē. li. vj. qñqꝫ illud minus nō venit necessario nec cōtingenter ad id qđ maius est sed est penitus separatū ꝛ diuersum. ꝛ tunc nūq̄ sub maiori venit minus: vt. d. l. diligenter. ꝛ quod no. Lyn. in l. qđ fauore. C. de leg. ꝛ hoc est quod dixit Jo. an. qđ in priuilegīs ꝛ dispensationibus expressio de maiori nō refert ad simile vel minus. de priuil'. c. sane qđ intelligas nisi cōsequutiue se habeat ad maius vt dixi. arg. l. ad rem mobilē. ꝛ. l. ad legatuz. de procu. ꝛ. l. ñ. de iur. om. iu. ꝛ dixi. s. de rescrip. postulasti. facit. l. cui pacto. ff. de ser. expor. Pau. hic dicit quod qñ plus et minus se habēt vt pars ꝛ totū nō vt species ab inuicē separate ꝛ vnū nō includit reliquū. imo vno concesso videtur alterum denegatū: vt patet. ff. de iudi. l. solemus. Ş. latrūculator. ꝛ arg. C. de pcu. l. marit⁹. sed in beneficijs qualitas valoris facit beneficia differre spē. sicut ꝛ modus prouisionis. ideo vnius expssio aliū nō includit. c. susceptū. de reseri. lib. vj. ꝛ. c. cui de nō
20 preall'. ¶ Jurta predicta quero post Ly. vtruz cōsuetudo siue statutū poterit trahi ad maiora quando negatiue pfertur vel ad minora qñ profert affirmatiue verbigratia dictat consuetudo vel statutū loci ꝙ filia dotata nō succedat patri ab intestato ertātibus masculis. nunquid videt idē inepte. Jtem si cōsuetudo vel statutum dictat ꝙ liceat impune occidere exbānitum nunquid liceat vulnerare quod minus est. videtur qđ sic. C. ad mace. l. si filius tuus. ꝛ. ff. de sena. l. qui indignus. ꝛ. d. l. cui petitio. ecōtra videtur ꝙ nō. qr ista que sunt stricti iuris. vt rescripta priuilegia ꝛ statuta non debent extendi ad similia vel maiora siue minora ratione similitudinis maxime in casibus in quibus est legis ordinatio cōtraria vel diuersa. vt in ꝑdictis exēplis. ꝛ. d. l. qđ fauore. p Ly. ipse dicit post Ric. de ma. ꝙ vbi est sola similitudinis rō vel qr est maius id qđ est pmissum. vel qr est minus id qđ est ꝓbibitū non credit quod in tali casu producatur consuetudo vel statutum. pone exemplum cōsuetudo vel statutū dictat ꝙ pena homicidij que fm leges ē psonalis sit pecuniaria non propterea est dicendū idē in alio crimine minori. puta falsi vel violentie. sed si verba cōsuetudinis vel statuti possent ad istos casus adaptari non trahendo ipsum ad cōsequentiam sed seruando mentē ꝛ volūtatē vt est in exēplis ꝓpositis qr sub verbo occisionis satis pōt cōprehēdi vulneratio. ar. l. illud. ad fi. ad. l. aql. ꝛ etiā sub v̄bo filij pōt cōtineri nepos: vt. d. l. si filius. ꝛ. l. liberoꝝ. de v̄. si. ꝛ tūc dz trahi ad istos casus quos includit legis mens quam colligimus ex v̄bis etiā impropie sumptis ꝛ vim etiā faciendo ipsis post ꝙ rō ꝛ mēs cōsuetudinis ꝛ statuti possunt ad tales casus trahi. vt. l. benignius. ff. de legi. ꝛ hoc ipse no. in. l. j. C. que sit lon. consue. que tene menti. ꝛ adde que dixi de mente ꝛ ratiōe. l. in c. si postꝙ. s. de elec. ꝛ. c. j. de tem. ordi. lib. vj. vbi gloss. not. ꝛ qđ no. Bar. in. l. de quibus. ff. de legi. ꝛ ibi aliquantulum doctor meus Pau. de hoc tangit hic super verbo certi valoris vbi q̄
21 rit. ¶ Sexto op. dicitur hic quod valet collatio ordinarij vel secundi exequtoris. si facta fuerit anteꝙ extet altera ex conditionibus gratie facte in forma de qua in prin. cle. a contrario ergo sensu innuit ꝙ post purificatā conditionē collatio predictorū nō teneret. Sed cōtra hoc op. de. c. si pro. s. de rescri. li. vj. Sol. glo. que incipit si enim ꝛc. format istud contrarium. ꝛ cōclusio eius est ꝙ duob⁹ sub cōditiōe impetrantib⁹ cuz decreto in beneficio vacante postꝙ extitit conditio vtriusꝙ ille ꝓfertur qui potior est in data. lz cōditio scōi prius euenerit. idē si secūda gratia cū decreto sit pura si ante collationez sibi factā primi cōditio extiterit. s. vt eidē scōo sit in dicto beneficio preferendus. hec vera si ex rei existentia vel ex facto impetrantis pendebat conditionis euentus sed si ex facto grauati semp impetrans pure prefertur impetranti sub conditione quasi hoc casu conditio non habeat tractuz retro sed in primis sic. Et ex hoc infert ꝙ qñqꝫ scōs bñs purā gratiam cum decreto reddit collationē ordinarij nullam. ꝛ tamen nō sibi sed alteri locum facit puta primo cuius conditio extitit postꝙ ordinarius cōtulit ante factā collationē scōo habēti vt dixi gratiam cum decreto. ꝛ sic alteri nocet ꝛ sibi non ꝓdest. ꝛ est sil'e. s. eo. c. autoritate li. vj. hoc etiā tenet Pau. sup verbo ordinarium iste est effectus glo. que in literis ad beneficia impetratis sub conditione nunc purificata ꝙtum ad ius priozitatis in beneficio nondū scōo collato ponderat solū tps existentis conditionis si conditio pendebat ex facto grauati. secus si ex rei existentia vel ex facto impetrantis. Cuius opi. an de iure procedat videamus ꝛ pro glo. facit iste ter. a contrario sensu vt dixi in prin. huius ttj. Jtem facit ratio. l. qui balneum. ꝛ. l. potior. ff. qui potio. in pign. hab. vbi quo ad ius priozitatis solum consideratur vtrum conditio obligationis prius cōtracte pendeat ex voluntate debitoris. ꝛ tunc non habeat tractū retro. alias sic: vt. l. necessario. Ş. qđ sub conditione alias est. l. qđ si pendente. ff. de peri. ꝛ com. rei ven. ꝛ preal. l. potior ꝛ. d. c. si pro te. Pro ista etiā parte faciant in si. no. per Jo. an. in. c. cū sint iura. de reg. iur. lib. vj. in mercu. nā vt ibi dicit in sentē tps conditionalibus inspicimus tps conditionis appositē nō tps existentie. ñ. q. vj. biduū. Jdem in manumissionibus. C. de test. ma. l. liber. Jtē in pignoribus non inspicit tps quo venit conditio. sed quo fuit apposita: vt. d. l. potior. Ş. j. Jtē si filiusfa. stip. sub cōditione. ꝛ postea emācipatur ꝛ deinde eueniat condicit. l. ꝙ patri querit vt sic non tps conditionis sed stipulationis ponderemus. hanc opi. glos. tenet Pau. p hec verba quid si mandatur mihi prouideri in forma pauperuz in ecclesia sancte Marie si volnero ꝛ tibi pure et gratiose in eadē ꝛ ante euentū conditionis es receptus demū ertat cōditio ꝛ posteavacat prebenda cui debetur puto qđ mihi primo impetranti. ad hoc. s. de rescrip. tibi qui. lib. vj. nec ob. eo. ti. si ꝓ te. qr ibi pendet conditio ex voluntate tertij hic ex mea q̄ sufficit si declaretur ante vacationem ita dicit ad literaz. Jdē tenet Steph. dicit em ꝙ regulariter ille debet preferri qui potior est in data: vt. d. c. tibi qui. ꝛ. eo. ti. duobus nec ob. c. si pro te. qr ibi tota gratia erat in voluntate ꝛ consensu epi ꝛ capituli vnde nullū ius erat acquisitum primo quonsoꝫ voluntas ꝛ capituli ꝛ epi accessisset. In nostra aūt. q. non sic imo erat talis conditio que nō pendebat ex alterius volūtate. sed ex euētu inquisitionis faciēde ꝛ rei existentia ꝛ fortuna si reperiret idoneus. ꝛ sic refert se vidisse pronūciari p coadiutores suos in palatio lz in ttjum fuisset subtiliter allegatum fm eū. Latenet ttjum. alle. hanc cle. in. Ş. secus. vbi spacium mensis facit primū preferri secundo in beneficio postvacante. vbi ergo non est spacium tpis appositum gratia primi ex euentu conditionis sortitur effectum vt dicit ter. in ver. qr decretum vbi multū pondero dictionē dūtaxat quasi per hoc innuat ꝙ effectus cōditiōis ertātis nō trahat retro. cōcludit ergo ꝙ in cōcursu beneficij vacātis secūdus habēs gratiā purā cū decreto et maxime cū canonicatu prefert primo habēti gratiā conditionalē lz eius cōditio iā euenerit nisi gratia ista primi haberet spaciū mensis qui nondū lapsus esset ꝛ in hoc resi det lapsus idē Oldr. qui ad literā ita dicit credo de iure impetrantē in forma gratie spālis ꝛ canonicū effectū ante purificatas cōditiones gratie pauperis in prebenda postea vacāte preferendum de iure qm̄ in ptāte illius cuius facto ius pauperis fundabat erat ante purificatas cōditiones obligatiōem impediri: vt. ff. qui po. in pig. ba. l. qui balneū. in. ñ. respōso. ꝛ. l. potior. in prin. ꝛ hic est casus extra de rescri. c. si pro te. li. vj. verū qr ttj hoc plures ſnie late sunt in palatio apostolico huic adherere non audeo ita dicit. ¶ Quid dicendum in ista dubitabili. q. nam alios non reperi qui vltra dicerent. ꝛ do. Jo. de lign. predictos inuolute recitans ꝛ corrupte marime Lapū more suo solito sic pertransit. Ego saluo iudicio cuiuscūq̄ melius sentientis de iure teneo cū Oldra. ꝛ Lap. Moueor primo qr ante purificatam conditionem gratie huius primi nullum ius vel act. habebat in beneficio vacante vt dicit iste ter. ꝛ. l. cedere diem. de verbo. sig. conditio igitur postea existens nō videt tollere ius quesitū scōo in dicto beneficio iam affecto vigore decreti. ar. s. de elec. c. ab eo. lib. vj. ꝛ clemē. constitutionē vt circa. eo. ti. Ş. insuper. ꝛ. l. insulā. Ş. fi. ff. solu. ma.

ꝛ. l. stipulatio

ꝛ.l.stipulatio.ff.de iure do. ¶Secundo hoc probo ex verbis
a huius glo.que fatetur ꝙ qñ implementū[a] conditionis pẽdet ex potestate tertij non fingat retro per.c.si pro te.sed ista conditio si repertus fuerit vite laudabilis ꝛc.non pendet ex rei existentia.prout glo.dicit ꝛ male.sed dico ꝙ pendet ex potestate executoris cuius declaratio in hoc plus attendit ad purificãdam gratiam ꝙ idoneitas.vnde si non idoneũ pnunciat idoneum ꝛ ecõtra statur sue declarationi cõtra veritatẽ.vt not.in si.in.c.prudentiam.de offi.deleg.in nouel.super glo.ij.ante si. Itẽ reuocatio huius gratie cõditionalis pẽdet ex ptãte pape. ꝛ hoc sufficit vt secundus cum decreto impetrans preferatur primo in beneficio vacante post euentum conditionis. ꝛ hoc dixit glo.in.d.c.si pro te.in solutione illarũ legum qui balneũ ꝛ.l.potior. ¶Tertio probat.nam ꝙ iste primus preferat secũdo pure habenti gratiã cum decreto nõ põt aliunde cõtingere nisi ꝙ existẽs ꝛditio fingat retro ad tps date.sed si hoc esset ergo collatio ordinarij vel alterius executoris facta cõditione pendente deberet reuocari conditione postea existente.sicut reuocatur alienatio rei sub conditione legate si postea sit purificata conditio.vt aut.res que.C.cõmunia de lega.ꝛ hoc est falsum per istum ter.vbi patet ꝙ collatio predictorum interim facta tenet nec est dare rationem quare magis existens conditio perimat ius quesitũ secundo impetranti in beneficio iam pro eo affecto ꝛ ꝙ non adnocet collatio ordinarij vel alterius ¶Quarto probo ratione similitudinis quam habet ista materia beneficialis cum vltimis voluntatibus.qꝛ ter.arguit de illa ad istam in.c.quia cunctis.ẽ.eo.lib.vj.ꝛ quia in ista materia ꝛ illa prohibetur variatio.ꝛ etiã qꝛ sine traditione dominium in vtraqꝫ queritur vt hic patet.ꝛ ex no.ẽ.de rescrip.gratia.lib.vj.eo.lib.de prebẽ.si tibi absenti.sed in vltimis voluntatibus existens conditio non trahitur retro.vt.l.j.ℌ. serui.ff. ad sil.ergo similiter nec in ista materia. ¶Quinto probo certum est vt dixi ꝙ ante conditionis euentum nihil debetur impetranti.ꝛ tunc incipit deberi ꝛ affectum esse beneficium cum extat conditio.vt expresse hic dicitur ꝙ autem ista existẽtia habeat tractum retro ad tempus date oportet fateri hoc esse ex fictione iuris sicut in multis iur.articulis iura fingunt contra veritatẽ.vt tetigi in.d.c.si pro te. Hus aũt fictiones istas introduxit suadẽte aliqua equitate nõ alle.vt no.Bar.in.l.si is qui pro emptore.in.ij.ꝛ.iij.oppo.ff.de vsuca.sed in literis ad bñficia nulla subest equitas inducẽdi fictiones.imo sunt iuribus odiose ꝛ ambitiose.vt.c.ꝙ sit.ẽ.de preben.lib.vj.stricte igitur intelligi debent ꝛ earũ effectũ metiri ex tpe cessionis diei non retro.ꝛ sic teneo ℌ glos. in hoc.ꝛ per ꝓñs in alio quod dicit ꝙ ex duobus impetrantibus cum decreto ꝛ sub cõditione post existentiam vtriusqꝫ in concursu beneficij vacantis ille preferatur qui potior est in data.nam ego dico ꝙ ille qui primo ad conditionem peruenit per cuius euẽtum beneficium iam affectum est pro eo.ex quibus etiam consequenter infertur quod etiam in glos.illatio in versi.sed fingas hunc casum ꝛc.non fit bona ad.c.tibi qui.facilis est responsio.loquitur enim cũ ambe gratie sunt pure.sed si prima est cõditionalis anteꝙ existat conditio non habet ius prioritatis.quia quod est in cõditione non est in obligatione.vt.l. si quis sub cõditione.ff. si quis omis.cau.testa. Ad istum text.qui a contrario sensu innuit ꝙ postꝙ extat conditio primi non tenet collatio alterius executoris.loquitur de executore alio ad prouidendum simpliciter deputato.vt dicit ter.ad prouidendum ꝛc.non quãdo ad prouidendum de certo interposito vel collato canonicatu. vt in casu nostro.vel potest dici ꝙ cessat argumẽtum a cõtrario sensu quando ex eo resultaret absonus intellectus ꝛ contra iura vt esset in casu nostro per ea que superius dicta sunt. ¶Septi
22 mo oppo.ꝛ videtur ꝙ licet gratia primi fuerit cum decreto et pura.tamen teneat collatio eius ad quem spectat etiam post gratiam pape sibi presentatam.vt.c. dilectus.j.ẽ. de prebend. Solu.ibi mandatum Pape directum capitulo fuit simpler.
b hic autem decreto vallatum.virtus ergo decreti[b] apostolici ligat manus cuiuscunqꝫ sicut decretum canonis. vt not.c.ẽ. de preben.lib.vj.Sed dices illud non videtur verum. nam simplex inhibitio non impedit translationem dominij rei sue in alterum.vnde nec iudex vel arbiter nec expressa partium conuentio operari hoc possunt vt per traditionẽ dñs rei sue non transferat dñium in alium nec etiã inhibitio testatoris.vt probatur in.l.ea lege.C.de condi.ob cãm.ꝛ.l.cum filius.ℌ.diui de leg.j.ꝛ.ẽ.de testa.raynaldus.vbi de pbibitione arbi.que non impedit translationẽ dñij vt predixi in traditionibus eñ dicit ter.non nudis pactionibus dñia acquiruntur.vt.l. traditionibus.C.de pact.Et hinc est ꝙ posterior emptor cui primo res tradita est prefertur primo emptori qui traditionem non meruit.vt.l.quoties.C.de rei vẽ.ita ergo hic debet preferri ille cui ordinarius vel secundus executor prius cõtulit ꝛ tradidit.
c cuius contrarium hic dicit text.So.dic ꝙ in istis[c] beneficialibus ꝛ spiritualibus queritur ius in re absq; traditiõe.vt no. Inno.in.c.inter cetera.ẽ.de preben.nõ mirum ergo si ille qui est potior tempore est potior in iure.vt.c.cum cui.ẽ.de preben. lib.vj.in profanis autem absq; traditione non queritur vt in ll.ℨñs ꝛ no.hec.ẽ.de preben.c.si tibi absenti.li.vj. Sed p hoc non est solutũ ℨñi.de preal.c.dilectus.vbi lꝫ papa prius scripserit tamen valet collatio bñficij alteri facta postea.soluitio.vt a
dixi virtus decreti ligat manus ordinarij vt hic non simplex
23 mandatũ vt tibi. ¶Sed hic queritur vtrum idẽ sit in aliis ꝙ in papa vt si in suis actibus interponant decreta ꝛ decernant irritũ ꝛ inane quicquid ꝛc.reddant irrita ipso iure que gerũtur in ℨrium.So.Innoc.ꝛ idẽ Hosti.contra vt refert Jo.an. in.c.qꝛ cunctis.ẽ.eo.in nouel.in glo.mag.in ver. si dicas quare non est idẽ ꝛc.Et de decreto legati dic vt.ẽ.de preben.si apo b
stolice.lib.vj.ꝛ no.in.d.c.qꝛ cunctis.vbi videas in nouel.quare plus operatur decretum pape ꝙ eius inhibitio que ignorãtes non afficit decretum sic vt tibi.alibi Joan.an. plenius hoc examinat.vtrum.s. prohibitio aliorum impediat translationem dominij ꝛ in prohibitiõe.l.certũ est ꝙ sic.vt.ff.de fun.do. c
per totũ ꝛ in prohibitione rei ecclesiastice nõ seruata solennitate:vt.l.iubemus.C.de sac.san.ecc. Idem in prohibitione testatoris si cũ causa phibuerit qꝛ eius voluntas est pro lege seruanda vt in aut.de nup.ℌ.disponat ꝛ ratio est in istis qꝛ sola volũtate sine traditione ex eorũ dispositionibus querit dñiũ sine traditione:vt.l.a titio.de fur.ꝛ.l.vt inter diuinũ de sacro san.ecc.ꝛ.c.ij.de dona.sicut ergo de leui ꝛ sine traditione trãsferunt ita ꝛ translationem impedire de facili pñt sed in iudice arbitro ꝛ ℌbentibus sicut ex eorũ dispositionibus nõ secuta traditione dñium non querit ita per ipsorũ prohibitionẽ translationẽ dñij nõ impediũt fiendã a vero dño.vt.d.l.ea lege.ꝛ.ff.de ver.ob.l.si qs ita promiserit.ℌ.ea lege.vtrũ aũt fit remedium per qõ si trado tibi dñiũ rei mee possim te per pactũ impedire ne alienes.vide per Bar.in.l.qui absenti.ff.de acq.pos.ꝛ hec vera in veris dñis ꝛ qui non pñt impediri cõuentionibus ꝛ decretis iudicũ quominus dñiũ trãsferant. In prelatis vero secus.per suos eñ superiores impediri pñt vnde collatio beneficij facta a phibito vel suspenso nõ valet.ẽ. de consue.cum dilectus.quod dic vt tibi.ꝛ.ẽ.c.qꝛ diuersitatem.ꝛ.c.j.ꝛ c.si soli.ℌ.eo.lib.vj.ꝛ de inrepa.cũ dilectus. Idẽ vꝫ si prelatus prohibeat alienare vt.s.alienatio postea ab eo facta non teneat etiã in casibus a iure permissis.ẽ.de accu.c.si.ꝛ de do.ꝛ cõtu.c. veritatis.ꝛ est ratio in istis: qꝛ nõ sunt dñij rerũ ecclesiasticarũ sicut laici rerũ patrimonialiũ sed sunt procuratores.de donac.fraternitatem.ꝛ ideo per illos qui dant ipsos administratores pñt facilius impediri ꝙ alij quo ad res ꝓprias in quibus bñt plenius ꝛ pinguius ius ad hoc.C.de indeis.l. nemo.ꝛ.C. man.l.in re mãdata.facit qõ legi.ꝛ no.ẽ.de spon.du.c.si.ꝛ hoc no.Jo.an.in.c.Raynal.ẽ.de testa.in nouel.ꝛ plene etiam per
24 Bar.in.d.ℌ.ea lege.ꝛ.l.is cui bonis.de ver.ob. ¶Octauo opdicit hic ꝙ intra mẽsem in quo quis hꝫ beneficium acceptãdi alius executor ad prouidendũ de illo bñficio intromittere se nõ põt sed cõtra gratiã huius qui hꝫ gratiã cũ beneficio acceptandi est gñalis qꝛ ita põt acceptare vigesimũ sicut primum.ergo secundus executor super illo beneficio deputatus videtur preferendus in collatione qꝛ generi per speciẽ derogatur vt.c.dudũ.ꝛ.c.ℚuis.de preben.lib.vj. So.dicit Pau.pro prie generalitas est que diuersas spẽs infert ꝛ includit.ẽ.de rescri. pastoralis.sed gratia super incerto beneficio qõ duxerit acceptandum non est generalis:qꝛ non complectitur nisi vnum tantum sed põt magis ꝓprie dici incerta ante acceptationem vnde in casu huius.c.inter primam ꝛ secundã non est dñia sicut est inter genus ꝛ speciẽ sed sicut inter certũ ꝛ incertũ vnde hic in primo responso huius de.non hoc ꝙ secunda sit spãlis operatur istam prelationem sẽbi primo sed cõditio non restricta ad tps que postea ptãtem non impedit conferẽdi in decr. dudũ gratia erat gñalis cui derogat per speciẽ que ab ea eximitur.xxv.q.j.ℌ.fi.ꝛ de reg.iur.c.generi dec.qu ãuis loquitur de generalitate certificata ad certum numerũ restricta cui etiã species derogat donec durat ipsa generalitas. vnde ibi est generalitas potestatis ꝛ iurisditionis cui derogatur per speciẽ hic generalitas priuilegij cui non derogatur per speciẽ.vt no. xxv.qõ.ij.in summa.ꝛ si aliud diceremus posset euenire ꝙ in loco essent tam pauce ecclesie ꝛ tot impetrantes ꝙ iste qui habet generales nunꝙ haberet beneficium. hoc ergo decretum afficit omne beneficium licet non omne debeat si.C.qui po.in pigno.habe.l.si generaliter.ꝛ.ff.eo.l. qui generaliter. ita dicit Pau.cui addequod no.Joan.andr.ẽ.eod.executor in nouel. vbi dicit ꝙ vno modo dicitur generale quod vagat per ciui-

a ¶Qõ qñ implemẽtũ. adde bar. in.d.l. potior. ff. qui po.in pig. et Alex.in ℨsil.xxv. in.ij.col. ad fi. in iij.vol.

¶Decreti. Adde ter.in.c.tibi q.de rescri.li.vj.ꝛ Ol. in cõsi.cccxix.ti.ó concef.preben.

¶Solu.dic ꝙ in istis. Adde i terminis Jas.in.d.l.quoties. in.iij. col.versicu.ex hoc ego infero.

tatem vel prouinciam. ⁊ proprie loquendo quo ad materiam literarū beneficialiū iste dicunt̄ pro tanto spāles qz restringūtur ad primū qđ vacabit nec ad aliud pñt extendi. facit quod no. de rescrip. c. j. in fi. vltime glo. ⁊ de offic. deleg. ex parte. lo. j. in vlt. gl. ⁊ hic locus esset prioritati in data saltem ex quo ante presentationem primarū collata non esset: vt. d. c. tibi qui. si vero iuxta morem oēs haberēt beneficiū acceptandi hic proprie est generalitas: qz ꝫ vagari ⁊ admittere ita cētesimū sicut primum ⁊ tunc aut lr̄a primi hꝫ spatiū mēsis ⁊ cum decreto. ⁊ j. mensis spatiū prefertur primus vt hic. aut hñt beneficiū acceptandi sine spatio mēsis ita q̄ est locus. c. j. ꝫ. eo. li. vj. ⁊ tunc sicut valeret collatio ordinarij facta ante acceptationē primi sic ⁊ facta per alium executorē secundi ipso secundo. ⁊ hoc ꝓbat
25 ista de. j. respō. sed quid ſi duo hñt gratiā sub eadē data cū beneficio acceptādi intra mēsem. nunqd habebūt duos menses ⁊ quis eorū alteri preferaṫ. dicit Pau. q̄ primum rescriptum non impedit scōm cum versari possint circa diuersa. sed ſi idē beneficiū ambo petant forte debeṫ primo acceptāti. ⁊ vbi esset
a paritas[a] in oībus posset collator gratificari alteri. iuxta formā c. duobus. de rescrip. lib. vj. ⁊ fm hoc putat q̄ ambo habeant vnum mēsem tantum. ar. c. vlt. de cōsue. lib. vj. ⁊ hoc verum vt diri qñ habent gratiam sub eadē data. ſi vero sub diuersa an omnes habeāt vnum mensem ad acceptandum a die note vacationis in ecclesia sub iudice lis est vt. j. patebit. ¶ Nono oppo. dicitur in ver. secus autē q̄ spatiū mensis appositū gratie cū decreto ⁊ hñficio acceptandi. facit vt collatio ordinarij vel alterius intra illum mēsem facta non teneat. Sed contra hoc opp. ⁊ vr̄ q̄ conditio que suspendit effectū gratie ⁊ decreti suspendat etiā terminū mēsis quasi sub eadē conditione repetitum. ita q̄ tota gratia ante acceptationē sit ꝯditionalis. ⁊ per consequens non impediat manus alterius collatoris. vt. c. qz cunctis. ꝫ. eo. lib. vj. hꝫ enim obligatio sub cōditione concepta habeat diem certā. nō per hoc tū reddiṫ pura sed dr̄ obligatio sub cōditione ⁊ in diē concepta. vt. l. in illa stipulatione ſi kalendis. ⁊ l. in hoc iure. ff. de ver. obl. preterea ſpatiū tpis venit ad diminutionē ⁊ modificationē gratie: qz eo non appositio posset vltra mensem beneficiū acceptare qđ nunc non poterit vt in glo. iste terminus. regula aūt iuris est q̄ illa que posita sunt ad minuendū nō debēt operari ꝫria effectū. scz augmentum. vt. c. j. ꝫ. ti. j. ⁊ l. legata inutiliter. de leg. j. sed hic operatur contrariū quo ad hoc qz auget effectū gratie que de se tanquā conditionalis manus alterius non ligabat. vt in. j. responso. ⁊ sic affert impetranti cōmodum cum sit apposita ad onus. i. ad gratiā limitandā. ergo operaṫ duos cōtrarios effectus cōtra. l. qui hominē. ff. ſi. ff. de ſol. Sol. dicit Zen. q̄ istud ꝫrium ſoluit ter. in ver. vt appositio mēsis ⁊c. quasi dicat verba rescripti non debent esse ſine effectu: imo debent aliquid operari. de priui. c. ſi papa. lib. vj. ⁊ ar. xix. diſt. ſi romanorum. ⁊ de leg. j. ſi quādo. idē Lau. per hoc tū non sunt soluta ꝫria facta. vt. ꝫ. nā ſatis operaṫ ſi facultatē acceptatiōis ad certum tempus limitat ⁊ restringit. pro nunc nō occurrit mihi ſolutio multū grata cum nō videā rationē quare dies certa apposita iuxta gratiā cōditionalē producat effectū gratie facte pure. Et aduertē dum qz nō ſolū cū gr̄a hꝫ istā cōditionē quā durerit acceptandum. de qua in ver. secus. ſed etiā ſub quacūq; alia cōditione
b cōcepta cum tps certū ibi apponiṫ ligate ſint interim manus ordinarij collatoris. ⁊ hoc tenet Lap. dicit enim q̄ ſiue gratia ſit pura ſiue conditionalis qñ mēsis apponiṫ decretum intra mensem afficit ante etiā purificationē gratie ſicut afficit ante acceptationē qñ pure ſcribiṫ q̄ infra mēsem durerit acceptandum. idē sentit Paul. refert enim q̄ quidā istū versiculū ſiue ¶. secus autē intelligunt in forma pauperum. de qua presumit ipſemet tꝫ q̄ idē ſi gratioſe: non eñ curet ſiue prime litere ſint in forma pauperum cōditionaliter conceſſe. ⁊ ſecunde gratioſe. vel prime ⁊ ſecunde ſint eiuſdē forme cum hec litera loquatur generaliter. ſolum ergo est curandum an decreto tps adñciatur vel non vt a dictio tēporis aliquid operetur fm eum.
26 ¶ Decimo op. ⁊ vr̄ q̄ illud qđ hic dicit̄ de notitia presumpta ⁊ qđ extunc per lapſum mēsis repellaṫ impetrans ſub hac forma nō procedāt de iure. nam lege cauet̄ q̄ presumit̄ ignorantia ſi ſcientia nō probaṫ. vt. l. verius. ff. de pba. Item aliter q̄ per lapſum vnius mensis videtur negligentia pōderanda. vt ꝫ. de prebē. ſi clericus. lib. vj. ⁊ ibi no. So. quo ad primū dic q̄ in illo qui aliquid indagare tenet̄ presumit̄ ſciētia: vt. c. innotuit. ꝫ. de elec. ⁊ contra hanc presumptionem fm Pau. nō admittitur probatio in contrarium. facit de spō. is qui ⁊ quod ibi no. niſi vellet pbare tale impedimētū q̄ excluderet omnē possibilitatem ſcientie: quia tunc ceſſat ratio que sequitur fm Pau. q̄ etiam tenet glo. pe. in fi. que etiam respondet ad contrarium. d. c. ſi clericus vt in ea patet. idem Pau. dicit enim q̄ iſti caſus ſunt penitus diuerſi. nam hic tempus mensis adñcitur in rescripto acceptationi qui terminus quando incipiat hic ſtatuit. In cōtrario nullum tempus adñcitur. ideo aliter negligentia eſtimaṫ. Item hic per lapſum termini gratia non perīt in alīs beneficijs que poterit acceptare ibi per negligētiam perditur virtus rescripti etiā quo ad alia. ⁊ ſic iſti caſus ſunt in facto penitus diuerſi ⁊ ſic etiam in effectu iuris pro tāto dicit hic tex. hoc caſu ⁊c. quaſi in alīs non ſit ita. ¶ Venio
27 ad queſtiones ⁊ capio. q. glo. que incipit iſte terminus ⁊ post eam quero ſi iuxta formam huius. ¶. secus: mandatur beneficium conferri q̄ intra mensem a die notitie durerit acceptandum. ſi intra dictum mensem nō acceptauit. vtrum poterit eū postea acceptare re integra. quia adhuc vacat. Archi. q̄ ſic. vt ipſe no. in. c. dudum. ꝫ. de prebē. cuius opi. accedit hic Steph. qui alleg. pro eo. c. ſi tibi abſenti. ꝫ. de prebend. lib. vj. vbi post terminum quis acceptat beneficium adhuc vacans. alle. etiā l. is qui bonis. ¶. ff. de ceſ. bo. vbi cedens bonis ipſa recuperat ſi nondum a creditoribus ſunt diſtracta. ad idem facit. l. ſi quis ſuus. ff. de iure delibe. ⁊ C. de repu. here. l. fi. in princi. ⁊ l. quod minor. ¶. sceuola. de mino. in quibus dicitur q̄ ſuus bereditatem paternam postq̄ abſtinuit per penitētiam recuperat ſi nondum bona ſunt alīs adiudicata. ad idem. l. mācipio rum. ff. de op. leg. vbi post terminum a iudice optioni prefixū potest quis optare re integra ac breuiter multa iura videntur velle q̄ quis post terminū admittatur re integra: vt. c. potuit. de loc. ⁊ l. ⁊ ſi post tres. ſi quis cau. ad idem facit quod no. per Jo. an. in. c. qz propter. ꝫ. de ele. in nouel. post Inno. vbi tenet q̄ ſi propter omiſſam formam ſit ius eligendi ad alium devolutum ſi canonici qui peccauerunt illum talem in eligēdo preuenerint tenet eorum electio. ita hic teneat acceptatio facta ab eo qui neglexit postq̄ ordinarium vel alium ad quem erat collatio devoluta preuenit maxime qz minus peccauit. est enim minus delictum omiſſionis ⁊ negligētie q̄ eligere contra formam conſilij qz iſte contemnit canones negligens autem ius ius ſuum tātummodo ad hoc quod no. in. l. ſi ſeruum. de ver. ob. ⁊ l. ſi mora. ff. ſo. ma. pro hoc facit. c. cum dilecti. de do. ⁊ cōtu. ⁊ l. ſi mandato titꝫ. ¶. ñ. ff. man. in quibus dicitur qđ illud qđ debebat certo tpe explicari ſi factum non fuerit in termino fiet post ex iſtis iuribus videtur opi. Arch. vera glo. hic tenet cōtrarium qñ terminus est cōtiguus ⁊ cōiunctus acceptationi reſeruationi ⁊ ptāti executoris. secus aūt ſi remotus vt in ea videas que declarat ſeipſam per exēpla. Idē tenet Zen. dicit enim q̄ opi. Archi. pōt esse vera vbi ptās acceptādi nō est tpe limitata: nec ſibi certū tempus adiectū ſi poteſtati ordinarij
28 adñcitur ne conferat ſed vbi tps adñcitur ptāti acceptandi vt erat in caſu huius. c. tunc lapſo tpe illud etiā re integra nō poterit acceptare. alleg. Zen. l. magnam. C. de contrahē. ⁊ cōmit. ſtipu. ⁊ l. celſus. de arb. ⁊ l. traiectitie. ¶. de illo. de act. ⁊ obl. in
b quibus patet q̄ quis post terminū [b] non admittiṫ purgando moraṫ ⁊ maxime cū per more purgationē vult querere actionē vt in qōne nostra vt est caſus in. l. thais. ¶. intra. ff. de fideicō. lib. ad boc. l. ſtatu liberum. ¶. j. de leg. ij. vbi permiſſum ad tps post tps videṫ esse phibitū. ſicut qđ de vno affirmatur de alio negatur. ꝫ. de preſump. nōne. ⁊ l. cū ptor. ff. de iud. postq̄ enim ſuperior ad certū tps ſe retulit nō videṫ voluntatē eius alio tēpore expediri poſſe. ar. l. ex facto. ¶. itē quero. ff. de vul. ⁊ pu. nō ita est in rebus ⁊ perſonis vt in expreſſis nō in alīs mandatū apoſtolicum impleatur. c. qñ abbas. ⁊ c. p. ⁊ g. de offi. deleg. ſimiliter est in tpe vt diſpoſitio limitata ad tempus certum nō poſſit post tempus expediri. vt. l. cū nō eo die. C. quan. prono. non est neceſ. ⁊ c. de cauſis. de offi. dele. Istam opi. Joā. and. ⁊ Zen. teneo. ſed restat rñdere ad ꝫria que prima facie multum vrgent. Et primo non ob. c. ſi tibi abſenti vt gloſ. hic respōdet nam ibi ex collatione illa facta abſenti deſierat beneficiū esse liberū vnde ordinatio in eadē voluntate perſeuerante nō mirum ſi ille post terminū admittitur ad hoc. ꝫ. de pcur. hꝫ. li. vj. ⁊ durare preſumitur voluntas postq̄ verbo vel facto contrario non apparet mutata. vt. c. maiores. de bapt. Preterea ibi loquiṫ cum collatio a principio fuit pura ⁊ postea per ordinarium fuit tempus acceptationi prefixum hic vero a principio fuit ꝫcta ſub conditione ⁊ in diē certum: nam hec verba q̄ durerit acceptandum cōditionem faciunt. vt. l. ſtichū qui meus erit. de leg. j. conditio igitur adimplenda certo die non potest impleri postea: vt. d. l. thais. ¶. intra. non ob. l. is qui. ⁊ l. ſi gs ſuus. ⁊ l. ſi. ⁊. ¶. sceuola. prealleg. ibi enim post excluſionem gs re integra admittitur vt in rebus proprijs dānum euitet. hic autem re integra post lapſuꝫ tempus a lucro repellitur. ⁊ hec non ſunt paria lucra non capere ⁊ vitare damnum: vt. l. ſi. C. de cōdi. nō ob. l. mācipior. nā ⁊ ibi a principio diſpoſitio fuit pura ſed ex cā postea per iudicē limitata ad tēpus. nō mirum ergo ſi

a ¶ Et vbi esset paritas. Adde glo. in. c. venerabilē. de elec. Panor. ⁊ a doc. in. c. cū autē. extra de iure pa.

b ¶ Nō quis post terminū. adde Feli. ī. c. pastoralis. in. ij. ⁊ in. iij. col. extra de exce. vbi an post terminū ſtatutum ad acceptandum beneficiū possit adhuc acceptari.

ergo si re integra pōt quis purgare morā ad conseruationem dispositionis pure a principio non in diem. ar. l. si ita quis. §. seia canit. de ver. obl. ⁊ eodem modo rñdet ad. c. potuit. de loca. vbi per admissionē post terminū conseruat ius antiquum non ius nouum. queritur vt in casu nostro ad no. per Inno. in. c. qr propter. rñdetur q locū hñt cū quis non excludit ipso iure a iure suo sed per sniam est priuandus quo casu qō interim facit valet: vt no. in si. in. l. is pñr. ff. fami. ercis. ⁊. l. post cōtractum. de dona. sed hic per lapsum mensis ipso iure priuatur iure acceptationis ⁊ in aliū transfundit. nō mirum ergo si qō agit postea ipso iure non valet: vt. c. licet. §. de sup. neglipręla. Restat vltimo rñdere ad. c. cū dilecti. ⁊. l. si mādato titū. §. ff. ad hoc dico q in illis iuribus fuit tps cā differende solu-
3 tionis hic vero causa limitande obligationis. ¶ Sed hic inciderit querit qñō hoc cognoscam. vtrum in dispōne sit appositum tps causa limitāde obligationis vel causa differēde solutionis. ad hoc Bar. not. ita dicit. qñq dies apponit conditioni. qñq dispositioni. primo casu aut apponit conditioni affirmatiue. ⁊ tunc vt appositū causa limitāde obligationis vt cōditio veniēs intra tps faciat cōmitti obligationē. secus si veniat post tps. vt. l. damni. §. sabini. de dam. infec. aut apponitur conditioni negatiue. ⁊ tunc vtrum videat adiectum cā limitande vel differende obligationis. no. in. l. in illa stipulatione si kalēdis. ⁊. l. hoc de iure. de ver. ob. scōo casu qñ tps apponitur dispositioni: ⁊ tūc aut apponit dispōni per hanc dictionē ex: vt ex die kalēdarū. ⁊ tūc vt appositū cā differēde solutionis: vt. l. obligationū fere. §. j. de ac. ⁊ obl. aut apponitur per dictionem ad: vel quoad: vel quousq ⁊ similia. ⁊ tunc aut precedit obligatio in qua adiectū est tps causa multiplicāde obligationis. ⁊ tunc cā limitāde obligationis vt appositū vt promittis dare. x. annua quoad vinā. vt. l. eum qui ita. §. qui ita stipulatus. de ver. ob. aut precedit obligatio simpliciter. et tunc aut obligatio cōtinet aliquid qō habet cām successiuam vt pati. ⁊ videt appositum causa limitāde obligationis. vt in prealleg. §. j. vlti. rū. ⁊. l. iiī. ff. de serui. aut continet aliquid qō habet cām momentaneā. ⁊ tunc cā differēde solutionis vt appositū nisi appareat aliud voluisse ꝫbentes: vt. l. obligationū fere. §. j. ñ. rū. ⁊ ibi no. de acti. ⁊ oblig. ⁊. d. l. si mandato titū. §. paulus rñdet. ff. man. ⁊. d. l. eum qui ita. §. qui ita. ⁊. l. ad diē. e. ti. ⁊. d. l. magna. de ꝫben. ⁊ cōmit. stip. Et ita distinguit ipse in d. l. eum qui ita. ex qua distinctione habetur veritas eius qō ś. tenui post glo. ⁊ Zen. cōtra Archi. nā in gratia. de qua terloquitur in. §. secus autem tps certum apponitur conditioni affirmatiue. nam idē est dicere q intra mensem durerit acceptandum. ac si diceret si acceptauerit intra mensem. nam relatiū quis vel qui iunctū verbo futuri tēporis facit cōditionē vt. l. stichum qui meus erit. de lega. j. sed vt dictū est. ś. qñ tempus adīcit cōditioni affirmatiue in dubio videt appositum causa limitāde obligationis: vt. d. l. damni. §. sabini. de dam. infec. ⁊ ita teneo. ¶ Secundo quero de questione alias disputata originaliter per. d. Jo. cal. in his terminis duo clerici successiue in eadem ecclesia impetrarunt a papa prebendam quā post vacationem durerint acceptandam cum clausula inhibitionis ⁊ decreti scōs prebendam que postea vacauit ⁊ vacatio in ecclesia vel loco fuit intra mensem acceptauit. primus antē intra dictū mensem non acceptauit. queritur an acceptatio et secundi collatio sibi facta de iure valeant vel non. videtur qō non pluribus rationibus. ¶ Prima qr attētata ꝫ decretū appositū in lītis primi cum spatio mēsis. ergo est inualida ipso iure propter virtutē ⁊ efficaciā decreti. §. eo. qr cunctis. lib. vj. ⁊ de prebē. c. ñ. c. si postq. ⁊. c. dudū. eo. li. ¶ Secunda qr facta de prebenda alteri debita. s. primo cui erat debita rōne prioritatis in tēpore ⁊ rōne decreti. vt. d. c. si postq. nam intra men-
a sem sibi cōcessum ad deliberandū nō vī collatio per quēcūq facta valida tanq facta de beneficio nō libero. vt dicit tert. in si. in. c. si tibi absenti. de preben. lib. vj. nam ⁊ in simili non tenet quod fit pēdente dilatione: vt. l. siue pars. v. de dila. ⁊. c. significante. de app. sic etiam sequens in gradu nō admittitur donec prior deliberet vtrum velit vel nō. vt. l. q diu. de acquirere. nam sicut ibi dicitur in substitutis q nō debent admitti nisi excluso herede instituto nec ante diem primo prestitū pōt sequens adire vel pro herede gerere. vt ibi ita dicendum est in pluribus impetrantibus successiue: vt gradatim admittātur ⁊ donec est locus primo sequenti non deferatur. ⁊ sic collatio ⁊ acceptatio nulla. Item ⁊ alibi donec est possibile siue dubiū quod alicui deferatur ius successionis sequens in gradu non admittitur sed expectat: vt. l. cum quidam. §. quod dicitur. ff. de acqui. here. ⁊. l. ñ. §. expectandi. de bo. pos. secun. ta. ¶ Tertia potestas ⁊ iurisditio executorum gratiarum est delegata. quod patet qr de eis tractatur in tit. de offi. dele. §. eo. ⁊ lib. vj.

c. si super gratia. eod. ti. sed ita est q cum deuolutione iurisditionis de vno in alium facienda tractatur requirit q sequēti constet q prior nolit vel non possit vti alīs non potest sibi exercitium vsurpare vt probatur de rescriptis scisitatus in verbo constiterit. de offi. dele. si contra vnum. lib. vj. vbi de impedimento propter suspitionē debet liquere vt ibi habet similr de iustitia appellationis dz liquere anteq iudex ap. inhibeat vel procedat in causa. vt. c. romana. de ap. lib. vj. oportet enim semper constare liquereq prętori de his que agit in tantū q si iuste ageret sed facto ⁊ absq iudicio rationis non tenent vt. l. hic autem. ff. quib. ex cau. in pos. ea. ⁊. l. multum. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ vtrobiq per Barto. ⁊. l. quero. ff. de eo qui pro tu. ⁊ qō no. per Jo. and. in. c. cum ex officiī. de prescrip. in nouel. ad propositum igit cum secundo executori nō liqueat nec liquet prior negligit vel recusset patet q interim perperam ⁊ inepte re posset iurisdi. ⁊ potestatē conferendi sibi competere donec processit per iura prealleg. ¶ Quarta qr si diceremus contrarium sequeretur absurdū. pone enim q post talē collatio secundo factā intra mēsem primus acceptat ⁊ collatio sibi facta est. certum est illum scōm excludi ⁊ sic acceptatio ⁊ collatio sibi facta pendebat ex futuro euentu ⁊ alterius ptāte si vti volerit vel non vti gratia sua prima per qō absurda sequūtur. nam ⁊ venalē poterit eam exponere iste primus ⁊ gratificari secundo cōtra. l. filium. de contrata. Item collatio talis recipiet diem ⁊ conditionē cum vtrum debeat remanere valida necne pendebit ex arbitrio primi impetrantis cōtra regulam actus legitimi. de reg. iur. li. vj. ⁊. l. receptum. cōia ꝑdio. aut enim debet dicere collationem huic secundo factā statim validam aut inualidam quam in suspenso stare non patit beneficiorū natura que pure non sub cōditione vel ad tps cōferenda sunt. vt c. ñ. de elec. lib. vj. ⁊. c. pastoralis. vñ. q. j. ¶ Quinta si hec acceptatio ⁊ collatio facta huic secundo impetranti potest aliqua rōne defendi est illa potissima q firmata sit propter subsequē tem exclusionem primi qr. j. mēsem sua gratia non est vsus: qr per submotionem medii obstaculi vitiantis collationē istam secundi videat hec collatio confirmari. sed hoc nō videt posse dici postq a principio fuit nulla propter decretū primi ⁊ mēsis spatium quo ligate sunt manus ordinarii ⁊ cuiuscūq alterius executoris. vt expresse dicit in illo. §. secus autem ⁊ in. j. glo. sua si ergo a principio fuit nulla non videtur conualescere ex postfacto. vt in regula qō ab initio. ff. de reg. iur. ⁊. l. ceteram. de leg. j. nam semper id quod agitur fm suum principium iudicatur. ff. de penis. l. j. c. pe. de fo. compe. nec conualescit qō inutiliter gestum est licet perueniat ad casum a quo posset incipere. insti. de inuti. stip. §. j. ⁊ de verb. obli. l. inter stipu. §. sacram. hinc est q dicit canon q ex infecta radice fructus nō producit nec bono peragunt exitu que malo sunt inchoata principio. j. q. j. vulnerato. ⁊. c. principatus. alia similia habes per Jo. cald. in. q. que incip. impetrauit. clericus in qnto argumēto prime partis ibi qr existēs in peccato. ¶ Sexto vī pro ista pte casus expressus in. c. quoddā. §. de pbē. lib. vj. vbi ptz q si gra cū decreto annullat ex postfacto nō p hoc cōualescit collatio ⁊ executio alterius gratie medio tpe facta alteri ppter vim decreti

a ¶ Vbi dicit tert. adde. d. Abb. in c. accedēs. in. j. colū. extra de pben. in. c. cū. m. fer. in viū. col. in princ. extra de consti.

ipsius gratie reuocare precedentis ipsam. ita hic nō debet cō-
nalescere collatio facta huic secundo licet primus negligentia
vel aliter sit exclusus. arg. ad hoc. l. si filius qui in potestate. de
lib. ꝛ posth. vbi licet filius preteritus viuo patre decedat testa
mentū tamen in quo fuit preteritus non conualescit. Optime
ꝛ pro hac parte facit qđ no. Jo. an. s̄. de preben. c. iij. in nouel.
li. vj. vbi dicit ꝙ si ordinarius cōtulit intra mensem intra quē
collatio spectabat ad papā. licet papa postea non contulerit.
non per hoc tū talis ordinarij collatio conualescit ꝑpter vim
decreti quo decernitur irrita collatio cuiuscūq; intra mensem
illum pape limitatum: vt. c. ij. in fi. eo. ti. ꝛ idem ibi subiungit
in collatione alterius executoris attentata ꝫ literas cum decre
to alicuius impetrantis. nam licet talis impetrans post dictā
ordinarij collationē renunciet gratie sue non per hoc proui-
sus est tutus sine nona collatione. ar. c. pe. eo. ti. ꝛ idem dicit si
impetrans cum decreto neglexit ꝓsequi ius suū. nam alteri fa
cta collatio ante illā negligētiā nō cōualescit vī enim ꝑmatu-
re ꝛ nimis prospere iste sequēs occurrere ante tps. ꝛ sic alium
supplantare que supplantatio non prodest. vt. ff. de iure fisc. l.
edicto. §. cum ante. ꝛ ad tertul. l. ij. §. si mater. ꝛ. c. oblate. de ap-
pel. ꝛ hoc tenet in. c. si clericus. de preben. lib. vj. vbi dicit ꝙ col
lationem alteri faciendā debet precedere negligentia impetrā
tis. hanc partem tenet hic glo. j. in. §. secus. exponens enim il-
lud verbum secus antem. dicit in hoc. s. in casu isto nō valeret
collatio ordinarij vel alterius executoris intra mensem facta:
licet ante acceptationem. nam iste. §. secus autem aduersatur
precedentibus vbi dictum est ꝙ collatio ordinarij vel alterius
executoris anteꝯ extet conditio gratie cōditionalis appositū
est spatium mēsis. natura enim huius aduersatiue autem est
aduersari precedentibus in iure. vt. ff. ne quis eum qui in ius
voc. est. vi erimat. l. ij. ꝛ. l. j. C. de filiofami. mi. ꝛ. l. mariti lenoci
nium. §. fi. ff. de adulte. ꝛ quod ibi no. quidam tamen respon-
dendo huic. §. dicunt ꝙ debet intelligi cum post talē collatio-
nem secundo factam subsequitur acceptatio ꝛ collatio primi:
sed non videtur bona responsio. nam si papa sic intellexisset
non statueret hic ꝙ statim collatio facta secundo esset innali-
da. sed in suspenso ꝛ in pendenti. nam ꝛ in similibus cū actus
efficacia pendet ex futuro euentu non decernit eum irritū. sed
reliquit in suspenso vt patet in. c. ij. in fi. de resti. in inte. ꝛ. c. fra
ternitatis. in fi. de frigi. cum ergo hic statuat secus esse ꝯ in ca-
su precedenti expresse dat intelligere ꝙ intra illum mensem al
teri facta collatio statim sit nullius valoris. Pau. etiam hanc
partem tenet in antiqua glos. dicit enim quid si non acceptet
infra mensem ꝛ ordinarius conferat infra eundem mensē di
cit ꝙ non valet collatio. quia facta tempore quo non potuit.
vnde noua collatione opus est argu. de ele. bone. ij. ꝛ. c. pennl.
ita dicit ad literam. sed in additio. quam habeo super eo fir
mat contrarium vt statim in argumentis pro alia parte sub-
dam ad que venio. ¶ Et in contrariū alias rationes adduco
ꝙ collatio ꝛ acceptatio infra mensē facta huic scō teneat ac
firma maneat si primus postea tacuit infra illum mensem. et
primo sic. omnia que ordinantur ad certum finē secūdū ipsuꝫ
finem iudicantur ꝛ intelliguntur. vt si finis deficit similiter ꝛ
illa deficiant. vt patet in. c. presenti. de offi. le. li. vj. vbi extincta
gratia processus inhibitio ꝛ decretum similiter extinguntur.
sed hic gratia huiꝰ primi per lapsum termini est extincta quo
ad illud beneficium in termino non acceptatum. vt dixi. s̄. er-
go non debet impedire secundum nec collationem sibi factā.
nam in simili illi qui obtinent primum locū si deficiunt negli
gunt vel aliter excludantur non obstant sequentibus. vt. l. si
ue. §. fina. ff. de iurepa. ꝛ. l. etiam si ex modica. §. si filius. de bo.
li. Item non minus afficit suitas hereditatis patris quo ad
filium ꝙ decretum pape quo ad beneficiuꝫ imo magis: qꝛ ve-
lit nolit est heres de iure ciuili. vt. l. si filius qui patri. de vulg.
ꝛ pupilla. ꝛ tamen si excluditur ab hereditate vel beneficio ꝑ
toris se abstinet non obstat sequentibus. vt. ff. ad tertul. l. ij. §.
liberi. ver. sed si fiat. pro hoc optime qđ no. Jo. an. in. c. penult
ti. de preben. li. vj. vbi dicat post archi. ꝙ si retinens primuꝫ lo
cum in assecutione prebende excluditur propter crimen. talis
prebenda vacans debebitur secundo nō obstante clausula p̄-
cedentis ipsum postꝯ non est sortita effectum. vt. c. non ꝑstat.
de reg. iur. lib. v. cum simi. nam vt dicit clausula apposita est
in fauorem impetrantis ꝛ hoc respectu impedit alium si ergo
tali fauore non vtitur sublatum est impedimentum ex eius
persona proueniens. vt. d. c. ij. cum alīs superius allegatis.
¶ Secundo sic qñ actus siue dispositio est nulla vel annullan
da in fauorem alicuius debet intelligi hoc verū si ille hoc vti
voluerit nō si tacuerit vel neglexerit beneficio suo vti. hoc pa-
tet in filio preterito cuius fauore lex irritat testāmētū patris
ipsum filiū ꝑtereuntis. nā si filius tacuerit conualescit testm

a ¶ Et propter ℞. Adde bñ facere qđ dicit. d. Jas. i l. si. in fin. col. C. q admit. post Sal. ibi ꝛ Jo. and. in additio. Spe. in ti. de concess. preb. en. super rubri.

b ¶ Et ꝓz in testō. Adde Feli. i. c. cū dilecta in. vñ. co. in vers. ꝛ facit ex tra de rescri. Feli. in. c. qñ frequen ter. in. iiij. col. circa prin. extra vt li te nō cōte. in. c. si gnificauerūt. in pe. col. de testi. in c. cū dilectus. i. j. col. circa fi. ō acc.

c ¶ Testō. adō an gel. in dispu. sua incip. astēsis mi les. ꝛ qđ no. bal. in. l. j. C. ō sa. san ecc. in repe. ꝛ bal. in. l. vniuersa. in princ. C. de preci. imper. of. ꝛ qđ si vsurarius ꝑstitit cautionē ꝛ facto testō cōtinuauit vitium vsure sed nō manifeste. nū qđ valeat testm. vide Feder. de senis cōsil. vñ. inci. quidā vsurarius manifestus.

illud. vt. l. filio preterito de ininsto testa. patet etiā in minore qui beneficio restitutionis pōt cōtractum rescindere si sit lesꝰ nam intelligit si bocvelit nō aliter. vt. l. si iudex circūuento. de mino. ꝓz in decepto dolo ꝫbentis qui pōt ꝫctuz rescindere. ita demū si velit. vt. l. eleganter. de dolo ꝓz in cōtēpto. s̄. de ele. ꝙ sicut. ꝛ in dño qui potest empbiteotam expellere propter ca nonē non solutū ꝙ si non fecerit: contractus durat. vt not. in. c. potuit. de loca. cū ergo primus non acceptauerit infra tēpus collatio facta secundo debet valida remanere sicut dispositio nes predicte rate manent si ille q eas poterat irritare tacuit vī assensit. ad hoc optime qđ no. Jo. an. in. c. qꝛ cunctis. s̄. eo. lib. vj. in glo. sua magna que incipit hoc intelligunt quidam in fin. vbi dicit ꝙ clausule inhibitionis ꝛ decreti tunc habent ef-
a fectum qñ impetrans voluerit vti illa gratia: ꝛ propter hoc tenet Jo. mona. ꝙ collatio ordinarij medio tempore facta al-teri rata manet si talis impetrans cū decreto neglexerit vti ta li gra sua in. c. statutū. de preben. l. vj. qđ etiā hic firmat Pau. in additione quā facit corrigendo se in eo ꝙ tenuit primā par tem: vt dixi. s̄. in. vj. ratione ad finem facit qđ no. Jo. and. post Jnno. s̄. de rescrip. mandatuz in nouel. circa prin. ¶ Tertio sic cum plures admittuntur ad aliqd ordine successiuo valet qđ facit sequens in ordine ēt anteꝯ constet de negligentia pre cedentis dum tñ illius prioris negligentia subsequatur. hoc ꝓz in parte ꝛ marito inter quos est ordo in accusatione adul terij in qua maritus preferꝛ: ꝛ tamen anteꝯ preoccupet valet iudicium agitatū cū patre: lz si infra tempora maritus occur-rat iudicium patris sileat. vt. l. ij. §. si simul. ꝛ. l. iiij. §. si aūt ex-traneus. ff. de adul. ita hic debet valere acceptatio ꝛ collatio se cundi postꝯ primus ꝓsequi ius suum neglexerit. nā talis negli gentia retro fingit vt nō videatur pro eo scriptū q nō prosequ-tur. sed ꝫtiū facit vt no. in. d. c. mādatū. in nouel. facit. l. proin-de. ff. si cer. pe. ꝛ qđ dicit de legatario qui si acceptat legatum a principio videt fingere dñiuz pertinere ad ipsum si repudiat vel tēporis lapsu excludit nunꝯ eius fuisse vī. vt. l. si tibi ho-mo. §. cū seruus. de le. j. Interim ergo vt ibi dicit in suspenso oia sunt. s. acceptatio ꝛ collatio huic secundo facta interim dū primus pōt acceptare sic ꝛ alibi dispositio in suspenso manet ꝛ ex aliquo futuro euentu est valida vel nulla vt in. c. fraterni tis de frigi. ꝛ quod no. in. c. vt debitus. in glo. pe. s̄. de appel. ꝛ l. illa institutio. §. is qui. de hered. institu. ibi iura ciuitatis in persona eius in suspenso retinentur non obrumpuntur.

¶ Quarto sic si qua ratione acceptatio ꝛ collatio non valent ex eo procedit ꝙ ꝓcesserunt tpe incongruo ꝛ in quo decretum primi ligabat manus huius secundi executoris ꝛ alterius cu-iuscūq; vnde licet cessauerit illud obstaculū ex postfacto non tñ dz cōualescere vt in iuribus alleg. s̄. in quinta rōne pro alia parte sed certe imo videt cōualescere postꝯ impedimentū de medio est subductum vt patet in testamento rupto posthumi agnatione quod eo mortuo reassumit vires: vt. l. posthumus. de iniust. testa. peruenit enim res ad casum a quo poterat effi car habere principiū. ergo valet. vt. c. placet de conner. cōin. et ff. de ritu nup. l. minorē. ꝛ. l. si quis tutor. §. quid ergo ꝛ multa sunt iura que volunt ꝙ cum propter aliqđ impedimētū actꝰ vitiat impedimento sublato cōualescat ꝛ fingat retro: vt. l. iij. §. fi. ff. de adimen. leg. ꝛ instī. qui. mo. testa. infir. §. non tamen. ꝛ. C. de dona. inter vi. ꝛ vro. l. donationes ꝛ patet in testamen
b to ᵇ vsurarij manifesti irrito ꝓpter non prestitā cautionem. nā ea postea prestita confirmat. vt no. ꝛ dixi in. c. ꝙꝯ. de vsur. lib. vj. ꝛ Bar. in. l. filio preterito. de inju. testa. quod tenuit dispu-tando do. Nicol. de mata. ¶ Quinto pro ista parte facit opi. Zꝯ. qui tenet hic ꝙ si sint plures impetrātes in forma. de qua in ter. oēs habeant vnū mensem per. c. vlti. s̄. de consue. lib. vj. coniuncta glo. nam vt ibi patet canonicis successiue ꝛ grada-tim tanꝯ singulis ꝛ pro iure suo singulari dabatur optio in prebendis vacantibus in ecclesia sua ꝛ tamen ibi oībus quot cunqz sunt idem terminus ad optandū prefigit. Jdē ergo hic pluribus impetrantibus vnus mensis detur. ꝛ si ista opin. est vera cessant plures rationes facte in contrarium que fundan tur sup eo qđ scōi acceptatio fuerit ꝑmature facta. i. ante tem-pus ꝛ per consequens nulla. nam imo tenuit ꝑm istā opi. que vtrum sit vera dicam plenius. j. priori. q. ¶ Sexto sic quando iura disponunt super aliquo certo facto anteꝯ de concomitā-tiis illius facti queramus oportet illud esse in esse productuz vnde frustra queramus de solennitate actus anteꝯ de perso-na actum gerente: vt. l. quidam referunt. de iure co. ꝛ. l. si que-
c ramus. de testa. sic ꝛ lex que disponit de testamento ᶜ sententia contractu. ꝛ si vult primo inquiri an sint testamenta sententie vel contractus anteꝯ de clausulis ꝛ alīs ipsa cōcernentibus disputemus. vt not. Bart. in. l. j. ff. quod vi aut clam. ꝛ. l. ij. al's §. §. item illud. ff. ad filleia. ꝛ quod notat. in. c. cupientes. §. ad

hec. s̄.

bec. s. de elec. li. vj. ad propositum ergo cum spatium mensis inhibitio ꝛ decretū referant ad acceptationē ea non secuta de dictis cōcomitantijs non videt tractandū sicut secunde tabule signate septē testiū signis si vacue deprehendant superius testamentū non rumpunt. vt. l. si bine. de iniu. testa. sic ꝛ postbumus qui ad lucē non peruenit sed abortiuit nō rumpit testamētū. vt. l. j. C. de post. heredi. instit. nam vt dictum est. s. ista verba ꝙ durerit acceptandū sunt conditionalia. i. si acceptauerit. vt. l. sticbum qui mens erit de leg. j. vnde si non acceptat deficit cōditio. ꝛ per ꝓs gratia decretū ꝛ inhibitio ista enim ab ista acceptatione regulantur. vnde dicit lex ꝙ que accessionum locum obtinent extinguunt cum principales res perempte fuerint: vt. l. ij. de pecu. lega. latius ꝛ per alia iura hoc probat. d. Jo. Lald. in sua disputatione. in. v. rōne. pro hac parte quam finaliter tenet principaliter per not. in. d. decre. q̄ cunctis. in glo. magna. ad fin. vt retuli. s. in. ij. rōne huius partis. Idem in additione sua reperio Pau. tenuisse. nā post gl. suā in qua tenet collationem ꝛ acceptationez infra mēsem primi non tenere subdit in additiōe. Sed Jnno. in. c. q̄ cunctis. de concef. prebē. in fi. glo. magne. ꝛ Jo. mo. in. c. statutum. de preben. li. vj. vident velle cōtrariū. ꝛ credo ꝙ bene ꝓ rōnes quas allegat. ꝛ confirmantur per. l. filio preterito. cum sua glos. de iniust. testa. nam primus impetrans pōt si vult nullam facere acceptationē secūdi infra mensem ipsius primi. vez si ipse primus acceptasset intra mēsem. ꝛ si non acceptat facit illam valere. Jta dicit ad literam ꝛ alle. etiam. l. si optio. de opt. lega. vbi manumissio serui facta ante acceptationē illius qui optare eum poterat ꝛ rescindere manumissionem conualescit si postea non optetur. ad idem quod no. Jo. an. de consue. c. vl. in glo. pe. li. vj. ꝛ C. de suc. edi. sup rubrica. banc partem etiam disputādo tenuit dñs ꝛ pater meus dominus gaspar de cal. decretoruz doctor excellentissimus re ꝛ fama motus quasi ijsdem rationibus quibus patet nouissime cum hec questio occurrisset de facto in ecclesia Ferrarien. collegium paduanum consuluit contrarium. ꝛ ꝙ secūdi acceptatio ꝛ collatio sibi facta esset inualida infra mensem primi licet primus postea negligeret ius suum ꝓsequi intra dictum mensem. ꝛ qō plures decretorū doctores eximij ꝛ famosi huius ciuitatis se illi consilio subscripserunt. ꝛ ego ēt aliam tunc nō habens notitiam de predictis disputationibus. ꝛ licet eas postea diligenter viderim tamen iudicio meo semper cum debita supportatione ꝛ reuerētia tantorum dñorū loquendo vident mihi rationes ꝛ autoritas prime partis magis vigere. nec posse rūderi ad istū. §. secus aūt vbi ꝓpter spatiū mensis ligant interim manus cuiuscunq; alterius executoris vt conferre non valeat ꝛ sic intelligit glo. j. non ob. prima ratio ꝙ exclusio primi subsequēs ꝓpter lapsum mēsis reddat hāc collationē scōo factā efficacem. sicut in casibus similibus hoc contingit in dicta prima ratione notatis. nam ibi tpe suo sequens admittitur post primi exclusionē. non autem anteq̄ de tali exclusione liqueat est admittendus: vt. l. j. §. expectandi. ꝛ. l. q̄diu. ꝛ alijs iuribus alleg. s. in. ij. ratione pro prima parte. ꝛ ita esset bic. nam ꝛ secundus veniret postq̄ de primi exclusione liqueret. similiter respondeo ad secundam rationem. fateor enim ꝙ clausule inhibitionis ꝛ decreti operant effectum suum. si impetrans voluerit vti alias sequentē non impediunt. intelligo cū hoc verum postq̄ cōstiterit de non vsu nam anteq̄ de hoc liqueat ligate sunt manus secundi. nā alias in incertū laboraret ꝛ fato qō non debet iudex agere: vt dixi in. ij. rōne prime ptis. ꝛ hoc expresse dicit in casu nostro Jo. and. in. c. ij. de preben. lib. vj. in nouel. super verbo post mensem. non obst. tertia ratio que fundatur super certis iuribus que volunt ꝙ valeat id quod facit sequens in gradu si prior negligit postea iure suo vti: vt l. ij. §. si simul. ꝛ. l. iij. §. si autem extraneus. de adulter. nam loquuntur in illis qui etiam tunc possunt admitti lz in concursu maritus preferatur tanq̄ magis idoneus sient in publicis iudicijs ꝛ popularibus actionibus hoc contingit vt plures admitti possint. licet magis idoneus in concursu preferatur: vt. l. si plures. ff. de accu. ꝛ. l. ij. de popu. ac. ex quo patet ꝙ in iure concurrunt eodē tēpore. sed in casu nostro non est possibilis iste concursus. vt in eodem tpe beneficium sit affectum pro duobus. sed habet locum successoriū edictū: vt sic dixerim. ita ꝙ q̄diu prior in gradu admitti potest sequēti ius nullū interim deferatur: vt. d. l. cum quidā. §. qō dicitur. de acquir. bere. alia iura in dicta tertia ratione adducta ꝙ collatio interim secundo facta sit in suspēso. ꝛ quod primo postea excluso fingat retro in alijs casibus loquantur in quibus equitas fictionis subest. in ista autem materia beneficiali veluti odiosa ꝛ ambitiosa cessat omnis equitas ꝛ per cōsequens fictiones que sunt in equitate fundate: vt dixi. s. in sexta ratione ver. v. probatur non obst. quarta ratio. ꝙ per submotionem obstaculi validatur actus vt probant iura ibi allegata. nam hec regula habet multa iura contraria de quibus supra in quinta ratione pro alia parte. nam firmatur ex aliquo iure superueniente ex causa que retro fingat. vt. l. si rem. §. fi. ff. de pignora. actio. vel iure excep. contra gerentem illum actum inutiliter a principio: vt l. si optio. de opti. leg. ꝛ. l. si quis alienam. de actio. empt. vel ex reiteratione illius actus intra tēpora debita. alꝫs post lapsum non potest reintegrari. vt. l. accusaturus. ff. de adult. cum autē est nullus a principio ꝛ nulla causa extrinseca cōfirmationis accedit nunq̄ firmatur vt in regula non firmatur. de reg. iur. li. vj. Non obstat quinta ratio que fundatur super opi. Zen. qui tenuit ꝙ plures expectantes cum decreto ꝛ beneficio acceptandi intra mensem nam si esset vera multū vigeret pro ista parte ꝙ interim acceptatio secundi ꝛ collatio sibi facta tenuisset: vt. d. l. ij. ꝛ. l. iiij. de adul. prealleg. sed istam opinionē non sequar. sed Jo. and. Pau. ꝛ Oldr. qui contrarium tenuerunt vt dicam infra prox. q. Non obstat sexta ratio que fundatur super defectu principalis dispositi. quo deficiente deficiunt eius appendices ꝛ concomitantie. nam fateor ꝙ omnis deficiunt prout ibi dixi. Sed per hoc non sequitur ꝙ firmentur interim attentata. Jn contrarium prout hoc clare colligitur ꝛ probatur in. c. quoddam. s. de preben. lib. vj. ꝛ eo. ti. c. ij. per Jo. an. vbi expresse tenet ꝙ interim. i. pēdente tpe primi collatio facta per alium nō firmetur lz primus neglexerit ex post facto iure suo vti ꝛ patet in simili de secundo testamēto in quo est institutus aliquis sub conditione vel pure. nam licet conditio deficiat vel pura institutio sit effecta caduca. tamē postq̄ potentialiter potuit ex eo aliquis heres existere ruptū est primum nec conualescit licet scōm ad irritū deciderit: vt instituq̄b. mo. testa. infir. §. ideoq; ibi a posteriore ꝛ. l. cum in secundo. de iniust. testa. potentia ergo rumpendi idē operatur quo ad annullationem alterius actus incompassibilis quod operatur nullitas ꝛ ruptura ab ipso principio sicut idem operatur appellatio in potentia qō appellatio in actu: vt. c. non solum. de app. li. vj. ꝛ nocendi potentia ꝙ nocere de presenti: vt c. pisanis. de resti. spo. ꝛ. ff. de statu liber. l. labeo. ꝛ vt dicit text. multa referantur ad aptitudinem non ad aptum: vt in. c. maiores. §. ceterum. de bapti. non ob. l. filio preterito. vbi filio tacente cuius fauore testamentum est nullum recōnaluit. illud enim est verum de equitate pretoria non de iuris rigore vt ibi dicit text. equitas ergo scripta in suo casu seruet in alijs ꝛ presertim in materia odiosa de qua loquimur iuris rigor seruetur iurta no. in. l. j. C. de legi. ꝛ. c. fi. §. de transa. ꝛ in hoc refideo maxime per rationes ꝛ iura de quibus. s. in. vi. ratione ꝓ hac parte quam tenet Oldra. q. cxxxiij. in principio salno semper iudicio cuiuscunq; melius sentientis. ꝛ presertim domi. Bas. cuius correctioni ꝛ suppletioni in hoc ꝛ omnibus me submitto. ¶ Tertio principaliter quero vtrum si sint plures impetrantes iurta formam istius. §. secus. s. cum beneficio acceptādi intra mensis spatium ꝛ decreto omnes habeant vnum mēsem. Zen. ꝙ sic pluribus rationibus. prima per istum ter. inquantum occurrere intendit diuturnis vacationibus cuius contrarium eueniret si singuli impetrantes haberēt mensem ordine successiuo. scilicet vnus post alterū. nam si essent. x. vel xij. vacaret beneficium. xij. mensibus contra mentem huius. c. ꝛ. c. nulla. §. eo. tit. Secundo ista de. hoc probat ꝛ aliter in literis cuiuslibet impetrantis in predicta forma datur mensis a die noticie vacationis in ecclesia de qua agitur vel in loco vt hic dicitur. Sed si quilibet habet mensem iam non a die note vacationis sed a die exclusionis prioris in gradu computaretur contra formam huius constitutionis a qua non videtur recedendum. vt. l. constitutionibus. ff. ad muni. debemus cū verbis legis in dubio deseruire. vt. l. j. §. si is qui nauem. ff. de exerci. ꝛ contra formam mandati fieret impetrati collatio vltra mensem a die note vacationis contra. c. cum dilecta. de rescrip. ꝛ. l. generaliter. ff. mand. ¶ Tertio hoc probatur per casus similes in quibus plures qui admittunt ad actum ordine successiuo hñt eūdē terminū simul pz in pluribus hñtib⁹ ius optandi prebēdas vacātes in ecclesia: vt. c. fi. de cōsue. li. vj. ptz in viro ꝛ patre qui admittunt ad accusationē adulterij ordine successiuo donec tū vnus ꝓoccupat ambob⁹ currit terminꝰ vt in. l. ij. ꝛ. l. si marit⁹. de adul. ptz etiā in plurib⁹ q tenent sub pena petere tutorē pupillo. nam lz sic ordo charitatis ꝛ successionis quo ad pupillū cū oibus dat ann⁹ vt. l. sciāt. C. de le. he. ¶ Quarto qz dz quis de facili admitti ad id qō sibi prodest ꝛ nemini nocet. vt. l. prima: §. deniq;. ff. de aqua plu. arcen. sed acceptatio huius secundi intra mensem nemini est nociua. non enim nocebit priori in data. nam in euentum acceptationis ipsius aliorum acceptationes cariture sunt effectu ipsis etiam

32

33

34

acceptantibus non nocent. q2 ex quo effectū sortite non sunt non tollunt ius iterum acceptandi aliud beneficium vacaturum. ar. ff. de op. leg. l. ij. in fi. ⁊ l. iiij. ⁊ l. optione. Itē si fiat prodesse pñt scdo in data in defectū acceptationis primi ⁊ tertio in defectū acceptationis secūdi. ⁊ sic de vlterioribus. ⁊ in hoc residet Zen. dicēs per illa cessare ea que in contrariū sunt inducta. do. Oldr. subtilius intuens mentē iuris tenet ɜrium ⁊ ꝙ vnusquisq₃ habeat suū mensem integrū. Et primo probat sic quoties sunt aliqui ad aliquid ſm ordinē ⁊ successionem vocati cum temporis limitatione incursu temporis non concurrunt sed vnusquisq₃ propriū tempus habet siue illud tempus sit prefixum a lege siue ab homine prefigendū. de primo probatur. ff. de bo. pos. l. si plures gradus ⁊ melius. ff. de acq. here. l. ꝙdiu. §. fi. Sed sic est in proposito. q2 plures successiue impetrantes ſm ordinem sunt vocati ergo ⁊c. Secundo probat sic. ad actū exercendum tp̄s non currit nisi cum pōt actus libere exerceri. C. de an. excep. l. j. §. fi. ⁊ de iure deli. l. fi. §. donec ⁊ de stipu. seruo. l. si seruus hereditarius. ⁊ ff. de iudi. l. ij. §. in omnibus. sed intra mensem datum primo non admittitur secundus sicut nec sequens in gradu ante exclusionem prioris. ff. de bo. lib. l. si filius. §. cum filius. Tertio qui contrariū sentiunt ⁊ omnibus expectantibus eundē mensem cedere dicunt secundum ⁊ tertium impetrantes ac vlteriores ad actū nugatorium ⁊ oīno superuacuum cogunt ɜ. l. ij. ff. mand. ij. rñso. ⁊ de pac. l. iur. gentium. §. dolo. ⁊ de leg. j. l. si quis a filio. in. ij. et iij. respɜ. ꝙ añt acceptatio facta per secūdū infra mēsez primi sit nugatoria inutilis ⁊ superuacua. probat sic. aut acceptauit simpliciter: aut sub conditione. si simpliciter ⁊ non tenet quia acceptauit beneficium alteri debitum. C. de edi. di. adria. tol. l. j. ⁊ de lega. ij. l. si quis seruum. §. certam. ⁊ de ven. inspi. l. j. §. pe. secundo casu similiter est inutilis q2 acceptatio conditio. actum suspendentem nō recipit. sic nec optio secundi. c. actus legitimi. de reg. iur. ⁊ de elec. c. in electionibus. lib. vj. ⁊ tangit Inno. de rescrip. in nostra. ñ sic habeo propositum. s. qd secundo impetranti tempus nō currit. nō ob. huic dicto vltima rō Zen. ꝙ ita demum secundi acceptatio erit valida si primus non acceptet. nam hoc non potest stare propter ineptitudinē forme acceptationis. vt probatum est. sed dato ꝙ forte verum esset. tamen adhuc non curreret scdo tp̄s ad eam acceptationē faciendam eius efficacia ex alieno penderet arbitrio ⁊ hic est casus. ff. qs or. in bo. pos. ser. l. vl. §. j. Quarto sic: papa pro scdo impetrante reseruauit beneficium nulli aliī de iure debitum ⁊ acceptationi huius beneficii alteri de iure non debiti mensis adiecit sed pendente mense primi impetrantis non potest secundus impetrans dicere beneficium liberum vacans. ⁊ alteri de iure nō debitū: vt. s. de p̄ben. c. si tibi absenti. li. vj. ergo pendente mense primi scdo tp̄s non currit ne prius dicat prescriptum ꝙ debitū cōtra. l. ff. de vsuca. l. iusto. §. si cū apud hostes. quinto videt expressum in matre ⁊ aliīs ad successionem filij abintestato venientibus quibus datur annus ad tutorē petendū. vt non excludatur a successione impuberis decedentis. vt. C. de leg. here. l. sciant. ⁊ tamen non videtur quod illud tempus pariter omnibus currat sed ſm capita. vt prius matri. deinde etiam alteri capiti. puta agnatis. ⁊ ideo in iure scribitur ꝙ exclusa matre propter tutorē intra tp̄s debitum non petitum agnati vocantur. quod non esset si tp̄s pariter omnibus cederet: vt. ff. ad tertul. l. ij. §. vlt. nec mirum: q2 mater etiā eos qui sunt in eodem gradu. sed nō ordine vt auus ⁊ nepos in successione filij qui sunt habito respectu ad defunctum in eodem gradu q2 in primo: sed non ordine: q2 auus in ordine ascendentium pendente causa filiorum patris intentio adhuc pendet ei. ff. de inoffi. testa. l. pater filium. si pendet ei tempus currere non potest: q2 qd pendet nullū est quasi sit. vt. l. is dānum dat. §. quod pendet. ff. de regu. iur. Ad ɜria patet rñsio. ⁊ primo ad primū quod fundatur in periculo diutine vacationis: quia non est verisimile ꝙ tot sint impetrantes ꝙ vacatio possit vltra semestre tp̄s extendi qd est tp̄s canonice vacationis. c. nulla. de cōcel. preben. q2 nō est verisimile ꝙ papa ꝑ tot expectantibus grauet ecclesias. de rescrip. mandatum. ⁊ c. abbatem. ⁊ ad ea que frequenter accidunt iura medentur vt in aut vt ma. de. ⁊ cre. in prin. ⁊ l. nam ad ea. de legi. Preterea cōtra hoc inuentum est remedium commende. vt. s. de elec. c. nemo deinceps. ⁊ quod superior possit de fructibus ecclesie interim sibi facere deseruiri. de appel. c. peruenit. Ad contrarium de. l. si maritus respondetur quod inter patrem ⁊ maritum non est ordo vocationis sed prelationis. non enim sunt vocati ſm ordinem. vt prius vnus dicatur vocatus ꝙ alter sed oēs pariter vocati sunt quasi ad executionem criminis publici. et ideo omnibus negligentibus currit tempus. est tamen inter eos prelationis ordo quia si ad accusationem concurrunt: alter puta maritus prefertur alteri ex maiori cōiunctione ⁊ minori fraude presumpta. ff. de accu. l. si plures. ⁊ de collu. dete. l. vlti. §. vlti. Ad tertium de. c. cum in tua. respondetur ꝙ ibi loquitur de eodem tempore eadē. l. pluribus statuto vt vni: puta toti capitulo ꝙ vnum tantum corpus representat: vt. ff. de fideius. ⁊ man. l. mortuo. hic autem loquitur de diuersis temporibus diuersis impetrantibus vt omnino diuersis ⁊ per diuersas concessiones prefixis. Ego respondens etiam aliter dico ꝙ ibi loquitur de mera optione facti ⁊ ius non tribuit de nouo in beneficio acceptato sed illud consequitur ex antiquo titulo quem habebat in priori beneficio hic loquitur de acceptatione que nouum ius tribuit ⁊ ſm. l. facilius conceditur ante tempus quod in facto consistit ꝙ qd in iure vt patet in bo. pos. ſm tab. que facilius conceditur primo casu ꝙ secundo vt no. in. l. si quis instituatur. de he. insti. Ad aliud contrariū de ista clem. respondetur ꝙ hic statuitur mensis ei cui currit a quo tempore incipiat. s. a tēpore note vacationis vere vel presumpte sed nequaquā dicit ꝙ quilibet cui est nota currat. Ad aliud contra. de. l. sciant respondetur ꝙ illa ad propositum nihil facit q2 licet dicat ꝙ omnibus ad successionem abintestato venturis datus est annus ad petendum tutorem non dicit ꝙ omnibus vnus. vel dic secundo predictum est ad. l. si maritus ꝙ in tali facultate petendi tutorē non est ordo vacationis sed prelationis dūtaxat. vt. ff. ad tertul. l. ij. §. sed si forte. ⁊ ideo ad propositum nō accedit. In hoc ergo videtur veritas remanere vt vnusquisq₃ expectantium habeat suum mēsem ista sunt verba Old. cuius opi. licet vt dubia preelegit Io. an. in addi. spe. hoc. co. ti. vt vnum non omittas ꝙ tempus acceptationis non currit anteꝙ quis habeat literas. vt tenet Old. q. cxxxiiij. dicit enim ꝙ non debet impetranti negligētia imputari si nō acceptauit cum propter defectū probationis acceptatio fuisset infructuosa. ar. ff. quis ordo in bo. pos. serue. l. fi. ⁊ de elec. vt circa ad fi. li. vj. nam noticia de qua tex. loquitur debet intelligi de tali noticia que potuerit in actum deduci per acceptationem efficacem ꝙ non potest cōtingere ante habitas literas ſm eum. ¶ Sed quero incidenter post Io. and. vbi. s. si sunt duo primi habentes eandē datam nec apparet quis prior inter eos dixit indigere[a] declaratione sed ante ipsam credit ꝙ videretur seruanda distinctio decre. si pluribus. de preben. lib. vj. an alteri tantum papa proprio motu prouiderit. an vtriq₃ vel neutri. primo casu sufficeret acceptare illum qui habet proprium motum pape in secundo ⁊ tertio casu consuluit ꝙ vterq₃ acceptet intra mensem sub protestatione. ⁊ demum casum dubium diffiniat electio collatoris grauati ar. dec. duobus in fi. de rescrip. lib. vj. ⁊ si sunt plures vel pariter discordant vel negligunt. dic vt ibi no. ¶ Quarto[b] quero quidam impetra-

35 uit primum beneficium quod vacabit in tali diocesi valēs. c. lib. tempore huius date erat vnum beneficium quod excedebat dictam summam sed tempore vacationis nō excedit. queritur an debeatur impetranti. ⁊ videtur primo quod debeat inspici tp̄s date ⁊ non tp̄s vacationis nam ⁊ in legatis inspicimus tempus testamēti ⁊ ideo si marmora iniuncta edibus legaui non valet legatum etiam si desierint esse iniuncta. vt. ff. de lega. j. l. cetera. ⁊ hoc vult regula catoniana vt legatum a principio nullum propter naturā rei non debeat. ff. de reg. ca. l. j. beneficium ergo a prin. non inclusum sub grā l3 mutet conditionē: nō vr̄ includi ⁊ bonum est ar. de legato ad beneficiū quia vtrūq₃ est donatio quedam: vt. l. legatum. de leg. ij. ⁊ c. q2 diuersitatē. de conces. preben. ⁊ c. illa. ne se. vac. Itē in istis spiritualibus inspicimus initium: vt. c. si eo tēpore. de rescrip. li. vj. ⁊ de. lr̄as. eo. ti. Preterea certū est ꝙ istud beneficiū non includebatur sub gratia tp̄e date ꝑpter excessum. l3 ergo deuenerit ad casum qui si fuisset ab initio fuisset inclusum non d3 venire sub grā. nam ⁊ in simili libertas inutiliter data seruo forte a nō dn̄o nō conualescit. licet ille dn̄s sit effectus. vt. ff. qui ⁊ a quibus. l. si seruo. p3 etiā in testamēto serui vel filijfa. vel furiosi in quorū personis habilitas superueniēs non confirmat ipsorum testamenta facta tp̄e quo testari non poterant. vt. ff. de testa. l. si filius. ⁊ ff. de leg. iij. l. j. Idē in testamento deportati vel capti ab hostibus vt non firmetur licet redierint. ff. de testa. l. eius qui nec clericum iuuat ordo legitimatio vel alia habilitas superueniens. vt probat de ele. dudū. ⁊ c. innotuit. eo. ti. in nouel. super. iiij. glos. ex quibus ⁊ multis aliīs similibus videtur probabiliter posse dici beneficiū qd non venit in gratia a principio ꝑpter excessum summe nō includi ex superuenienti

36 casu. In ɜrium ꝙ debeat. † ⁊ ꝙ non tempus impetrationis sed vacationis debeat attendi. primo quia tunc plenum ius sibi per collationem acquiritur. de conces. preben. c. fi. li. vj. nā si legatur vxori liberis vel cognatis. sufficit si tempore mortis inueniantur tales. vt. ff. de leg. prestand. l. interuenit. ⁊ l. sed si

pro dote

a ¶ Indigere. Adde ꝙ si non appereret de motu proprio pape seruāda esset forma. c. si a sede ap̄lica. de preben. lib. vj.

b ¶ Quarto quero. Adde q̄ scribit do. Feli. in. c. ad aures. in. iij. col. extra de rescri.

37 pro dote. ꝛ de re. du. l. si cognatis. ꝛ est ratio qꝛ per mortē plenum ius queritur legatario. ff. de fur. l. a titio. ꝛ cum queritur an legatarius sit capax tp̄s mortis inspicitur. ff. de dona. cau sa mor. l. in mortis. ꝛ de iure fi. l. nō intelligitur. ℈. qñ. Jtē quā titatem ꝛ estimationē rei attendimus que est tpe mortis. vt. ff. ad. l. falcidiam. l. in lege falci. ꝛ. l. in quantitate. hāc partē firmat Oldr. q. lviij. ꝛ tenet qō tale beneficiū debeatur impetrāti. nam cum res deducitur ad eum casum a quo nō potest habere initium a quo potuit incipere: distinguimus: aut actus erat consummatus: ꝛ tunc non vitiatur: ꝛ sic verificatur regula actus legitimi. de regu. iur. libro. vj. aut non erat consummatus. ꝛ tunc vitiatur. ꝛ sic loquunt cōtraria. ita soluit glos. ff. de serui. l. pro parte. sic si etiā ante consummationem venit ad eum casum a quo potuit incipere confirmabitur vt cōtra riorū eadē sit disciplina. vt. l. j. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ꝛ sic certe est in casu nostro. nam antequā iste ius plenum consequeretur in re qō consequitur per vacationem ꝛ collationem. vt. d. c. fi. de concessio. preben. lib. vj. beneficium est redactum ad eam summaꝫ in qua potuit habere initium: et sic dicatur qꝫ cessante causa prohibitionis cessat prohibitio. vt l. adigere. ℈. quāuis. de iure patro. ꝛ qꝫ tempus vacationis debeat attendi satis videtur casus de preben. ei cui. lib. vj. non obst. l. cetera. ꝛ regula catboniana: qꝛ locum habent in re pure legata: nos loquimur de re que non pure. imo sub conditione: vel saltem de incerto debetur in quibus regula non vēdicat sibi locum. vt in prealle. l. apparet imo attendimus tēpus existentis cōditionis vel diei. ff. de leg. prest. l. interuenit: ꝛ nō solum attendimus tempus quando cedit dies quātum ad rem: sed etiam quantum ad estimationeꝫ. vt. l. quoties in diem de verbo. obliga. ꝛ si cert. peta. l. vinum. non obst. c. si eo tempore: qꝛ persona erat inhabilis: ꝛ sic cum gratia sit surreptitia: per consequens ex superuenienti casu confirmari nō potuit. vt in regula non firmatur. de regu. iur. lib. vj. nam circa habilitatem persone respicimus initium. vt. c. oudum de elec. non obst. cle. literas qꝛ speciale est. vt ibi no. Joan. andr. in addi. Spe. hoc titu. formatistam questionem in istis terminis. papa scribit pro titio de beneficio ad collationem alicuius spectante qꝫ nō excedat annuam summam centum florenos ad tarationem decime. Ex hoc themate primo querit quid si in loco non est taratio decimarum. secundo quid si in eo loco quo non est taratio decime in suo valore stante floreno diminuti vel aucti sunt redditus tempore vacatiōis. in prima dicit quod in forma pauperum que hodie est, talis videlicet qō per illam non prouideatur in ecclesia cathedrali: nec de beneficio siue cura quod excedat valorem annuuꝫ. xxx. flore. vel curato quod excedat summam. l. ꝛ subditur. valorem autem baberi volumus estimatum prout do illis secundū taxationem: vel alias est amplius pro decima persolutum. ℈m autem istā formam que est pauperū vt dixi questio non est dubia: in forma ergo gratie non sic clara concepta simpliciter vt predixi questio est dubia. dicit tamen qꝫ interpretatio curie nō babet per hoc. ſ. qꝫ non sit ibi taratio decime gratiam impediens. facit. ff. de vsufru. leg. l. legatum. ꝛ de his qui no. infa. l. liberorum. ℈. j. sed tunc stat questio postquā non potest fieri estimatio per relationem ad decimam que nō extat qualiter estimatio fiat: ibi refert opi. ꝛ approbat primam que est quod vere estimationis habeatur ratio. facit. ff. de edil. edic. l. si plura. in fine. ꝛ de condi. ꝛ demon. l. in testamento. vbi monumentum mandatum construi ad exemplar alterius si illud aliud non apparet tñ cōstrui debet ℈m substantiā ꝛ dignitatē defuncti. facit de vita ꝛ bone. cleri. c. quoniā. ꝛ de cens. c. cū apostolus. per. l. ꝑalleg. hoc tenet Old. qō. ccxxxij. ꝛ addit qꝫ si ecclesie vnite dicto beneficio non tarato babeant singule separatam ꝛ distinctam tarationem decime quātum ad indicandum de tarratione decime capelle vnite retinent cām suā. i. naturā ꝛ qualitatem. ff. de vsuca. l. rerum mixtura. in fi. quātū vero ad estimationem veram cōputantur cum beneficio cui accedunt: qꝛ per adiunctionem ceperunt esse partes illius. ff. de rei vendi. l. in rē actio. ℈. item quecunqꝫ. esse autem earum estimatur vt quoddam totum ex partibus collectū. nō autē estimant singule partes. imo nec totū habito respectu ad partes: sed quātum quelibet pars per se considerata valeret. C. cōmuni divi. l. prima. ꝛ de leg. iij. meuius. ℈. in fundo. ita dicit aduertēdum tamen ad id qō subdit Jo. an. in hac estimatione fienda. dicit enim qō sicut de decima papali ad quam tarationes literarū referuntur fiunt multe deductiones. de quibus in clem. si beneficiorum. de deci. ita in beneficijs impetratis in quibus taratio decime non babetur in estimatione facienda fient dicte deductiones ita qō si factis dictis deductionibus si valet vltra quā expressum sit in gratia non debeatur. alias sic. Jsta videtur mibi ipsius mens in ista prima questione. Jn secunda questione que fuit quid iuris si post datam sunt redditus
38 beneficij aucti ita qō excedūt summā. c. flor. vel sunt diminuti an tp̄s impetrationis vel vacationis debeat inspici. vidistis supra post Old. qꝫ debeat cōsiderari estimatio que est tempore vacationis non impetrationis: ita qō si tēpore vacationis sub data includit debeat: alias nō. Joā. an. vltra alle. per Old. vt. ℈. alleg. ad idē cle. si de beneficio. de preb. vbi licet tpe date non pertinuerit collatio ad grauatū satis est qꝫ vacationis tempore pertineat ꝛ impetranti debeat: ita in ꝓposito cōcludit qō ois taratio summe in literis beneficialibus non determinata respiciat tp̄s vacationis: ꝛ tunc estimatio valoris fieret vt predictū est in precedenti questiōe. Et hoc dicit verū nisi qñ estimatio in literis declarata referret ad estimationeꝫ decime ordinarie si ibi extat. vt dixi. ℈. in forma pauperū. stabitur enim tūc precise tarationi nō attento valeat nunc plus vel minus. ꝛ predicta dicta sint quādo mutat qualitas valoris siue estimationis vt tempus vacationis non impetrationis sit inspiciēdū. quid ergo si mutet qualitas cure qō tp̄s ex predictis cōsiderari. pone impetrauit clericus beneficiū curatū vacaturū in dioceſi bononien si. Beneficiū curatū factū est non curatū: vel qō erat nō curatū factū est curatū qō postea vacauit. querit an debeat in primo casu vel secūdo: vel in neutro. d. Joā. cal. disputauit istā. q. in terminis predictis. ꝛ primo arguit. vñ. medijs qō primo casu debeat impetranti ꝛ non in secundo. deinde in cōtrariū arguit. v. medijs. ꝛ vltimo soluit premittendo qꝫ questio debet intelligi in casu quo predicta mutatio de iure teneat: puta per episcopū vel ipsius auctoritate seruata solennitate canonica. alias nō teneret. vt no. ꝛ o. an. de cleri. non resi. qꝛ nonnulli. alias si nō curatū de facto cepit babere curā vel ꝛtra curatū desijt babere perinde est acsi facta nō sit: ꝛ ideo hac mutatione nō attenta ℈m statū primū debem⁹ cōsiderare vtrū includat sub gratia necne. vt in c. non prestat. de reg. iur. lib. vj. Supposito igitur qꝫ dicta mutatio status beneficij de quo queritur de iure tenuerit. soluendo dicit qꝫ si impetratio fuit facta de beneficio certo ꝛ notato. pone exemplū in. c. ex parte. de offi. deleg. ꝛ de rescrip. c. suscepta. lib. vj. talis mutatio nō nocet. ꝛ sic impetrans beneficiū babebit qō erat curatū licet factū sit nō curatū: ratio qꝛ exp̄ſſio qualitatis expressa fuit ad euitandā surreptionē rescripti que ex tēpore date colligit. ℈. de rescrip. c. si eo tēpore. lib. vj. cum re eñ qualitas impedit impetrantē etiā capacem si non exprimat. de preben. c. cū in illis. lib. vj. ꝛ no. Jo. an. eo. tit. dilectus scō. Jtē illa falsa demōstratio superueniēs nō vitiat ius ad rem iam acquisitā impetrāti ex quo de certo beneficio sic constat. ff. de cōdi. ꝛ demō. l. demonstratio falsa. ꝛ. c. cōstitutus de rescrip. vbi mutatio superueniēs. ſ. numeri vel iuramenti nō ꝑdit ꝑpetrātē quātū ad certū ꝛ exp̄ſſum. Jtē ex tali expreſſiōe certi beneficij acquisitū est ius determinatū ad ipsum qō ius propter mutationē procedentē ex facto alterius nō perdit ex quo nil est qō impetrāti valeat imputari. ad hoc de resti. spoaudita ꝛ de elec. c. ab eo. lib. vj. dec. autē cū in illis. ℈. de prebē. intelligit quādo certū ꝛ determinatū beneficiū nō fuit in literis specificatū vel cū nulla fuit mutatio de qua mutatione nō videt illud. c. somniasse. Si autē sub incerto impetratū fuit. ſ. primū beneficiū vacaturū ꝛ beneficij de quo queritur facta fuit mutatio in fraudē impetrantis. ꝛ idem qō in precedenti casu. vt. ſ. nō nocet talis mutatio impetranti aliquos modos exprimit presumēdi fraudem quos omitto. si vero bec mutatio nō fuit facta in fraudē. tūc si beneficiū erat affectū quouis modo scōm plene no. de cōcef. preben. c. si soli. lib. vj. ꝛ nō nocet mutatio impetrāti. qꝛ ligate fuerūt manus cuiuscunqꝫ ad faciendū id per qō directe vel indirecte impediret collatio. ℈. eo. qꝛ cunctis. ℈. ex parte. lib. vj. Si vero non erat affectū. vt in casu. c. dilectus. ij. ℈. de preben. vel quādo est clausula acceptādi. ꝛ nōdū est acceptatū. vel quādo sunt in rescripto sunt cōditiones appositenondū extātes. vt in primo respōso huius cle. Et tūc credit tp̄s vacationis ꝛ collationis inspiciēdū. vt si dicto tpe sit curatū effectū post datā debeat in terminis. q. no stre. Si vero curatū sit effectū non curatum nō debeat. ꝛ dicit in hoc sequi opi. d. ꝛ patris sui in. d. cle. literas per cle. de beneficio. de preben. ꝛ eo. ti. eum cui lib. vj. Cōfirmat hoc rationibus ꝛ respōdet ad cōtraria. vt in illa disputatiōe videas q̄ incipit impetrauit clericus ꝛc. Et ex bis babes quid iuris si beneficiū impetret cū expressione valoris vel cū expressione cure. ꝛ post datā cōtingit mutatio in valore vel cura. Est ꝛ alia questio si impetret beneficiū spectans ad collationem decani. vtrū debeat bñficiū qꝫ post datā incipit pertinere ad eius collationem vel ecōtra. desinit pertinere. de quibus dixi in dicta cle. si de beneficio legiste tangunt alibi de simili materia cum

tẽpore cepti iudicij estimatio rei petite cadebat sub iurisdi-
iudi.sed pendente iudicio tantum creuit qõ excedit nõ vide
tur nocere nec tale augmentũ considerari.vt.l.ampliorem in
fi.C.de app.facit.l.j.ff.de in lit.iur.in speciebus etiam debitis
vel in quantitate frumenti:vini vel olei si sit cõdẽnatio faciẽ-
da in estimatione cuius temporis ⁊ cuius loci habeatur con
sideratio.dic vt.l.vinum.ff.si cer.peta.⁊.l.iij.§.in hac.ff.com-
39 mo. ¶Quinto principaliter quero[a] post Old.impetratio fa-
a cta est de beneficio cũ clausula ꝙ eius fructus redditus ⁊ pro
uentus.xxx.lib.summã non excedãt prouisum est sibi in eccle-
a ¶Quinto prin cipaliter. Adde Bal.in.l.j.in.iij. col.C. de fruct.⁊ lit.expẽ.⁊.d.Jaso.in.l.fructus.ĩ pe.col.ver.ij.am plia.ff.sol.matr. vbi allegat plures autoritates.
sia in qua canonicorũ ⁊ prebendarũ est certus numerus. Jtẽ
certi redditus in cõmuni ex quibus singulis horis prestãtur
quotidiane distributiones quas nullus percipit nisi preben
datus:⁊ vnusquisq; prebendatus soluit decimam ⁊ capitulũ
de cõmuni.Et si decima vniuscuiusq; prebende per se attenda
tur est infra quantitatem comprehensam in literis gratiosis:
si vero fiat coniunctio quotidianarum distributionum que
vnumquẽq; canonicũ contingunt cum prebendis cuiuslibet
excederet vnaquecq; summã in literis comprehensam.Est er-
go in questione vtrũ debeat fieri ista coniunctio ⁊ coacerua-
tio propter quã impetrãs repellat an cuiuscũq; diuisim ⁊ de
per se consideratio sit habenda:⁊sic impetrans admittit.Ea-
dem est questio in mortuarijs ⁊ anniuersarijs an computent
in tali estimatione.Jo.an.istas.q.Oldr.reassumpsit in addi.
Spe.hoc eo.tit.licet de Old.nullam faciat mentionem:ei[o] tñ
rões ⁊ iura referens arguit ꝙ nõ fiat coniunctio quia perci
piuntur diuerso iure:nã distributiones non augent preben-
dam.sed propter opera persone prebent:nec aliter debentur.
de cle.non resi.c.vno.lib.vj.⁊ pro so.l.cũ duobus.§.ij.ibi pre-
tium enim opere ⁊c.⁊ de serui.rusti.predi.l.pecoris.⁊ qõ ibi
no.nõ est ergo diuersorũ cõiunctio facienda.ff.si mes.fal.mo.
di.l.j.§.respõso.sicut nec in simili ad impediendũ iurisditio
nem fit cõiunctio diuersarũ summarũ.vt.l.si idẽ.de iur.om.
iud.nec ad impediẽdũ donationẽ ꝓpter omissaz insinuatio
nem.vt.l.sancimus.§.pe.C.de dona.nã ⁊ alibi qui veniũt di-
uerso iure etiã ad eandẽ hereditatẽ:tamen non habẽt ius ac-
crescẽdi.vt.l.sed cũ patrono.ff.de bo.pos.cõtratab.Cũ igitur
isti sint diuersi generis ⁊ nature vnũ alterũ non excludit.C.de
dona.inter vir.⁊ vxo.l.si maritus.facit de cle.non resi.decete-
ro.nã quãdocq; percipit quis quotidianas distributiones ⁊
caret prebenda.vt supernumerarius.de quo.§.de consti.cum
40 Mo.fer. ¶Secũdo probat qz aptitudo acquisitionis nõ au-
get pretiũ rei.vt.ff.ad.l.fal.Et est ratio:qz multa possent acci
dere que acquisitionẽ impediunt ⁊ sic aptitudinẽ non seque-
tur actus.vt de vulneratẽ famã dicimus non ex hoc sibi quesi
tam ratione predicta.ff.de acqui.re.do.l.naturalem.§.j.Cum
ergo multa possint accidere propter que quis horis singulis
interesse nõ potest diuinis:⁊ sic quotidianas distributiones
quis non percipit nõ debent coniungi cũ corpore beneficij cu
ius redditus certi sunt:sed iste incerte ⁊ sunt pretiũ sicut mer
41 ces opere vt predixi. ¶Tertio[b] probat:qz illi redditus qui
b ¶Tertio pbat Adde bene face re que dicit.d.fe li.in.c.cum acces sissent.ĩ.ix.co.v. ⁊ vnũ addit hic Jmo.extra de te stibus.
percipiuntur de cõmuni dicunt pertinere ad vniuersitatẽ nõ
ad singulos licet inde singuli emolumentũ percipiant.vt.l.ci
uitatibus.de leg.j.⁊ dixi in.q.indulgentie in.c.postulasti.de
foro cõpe.qõ ergo recipit vniuersitas nõ est singulorũ:nec qõ
ipsa debet singuli debent.vt.l.sicut.ff.qõ cuiusq; vni.no.Cũ
ergo isti redditus non pertineant ad beneficia singulorũ:sed
ad vniuersitatẽ principaliter non videtur in bonis singulorũ
beneficiorũ cõputãdũ:nec ex eo qõ possunt ipsos querere pro
pter interessentiã diuinorũ possunt dici in bonis ipsorum.ff.
de bis que in frau.credi.l.qui autẽ.in prin.⁊ aliud est ius in
re quã ius ad rem.vt.§.eo.c.vlti.lib.vj.Et predicta in quoti-
dianis distributionibus dicta sint quod non cõputentur in
redditibus beneficij certe summe.ꝙ etiam tenuit Old.consi-
alle.q.cxxvj.Multo fortius dicit ipse Joã.an.in mortuarijs
habent locũ que adhuc fortius sunt incerta ⁊ fortune submis
sa si loquamur de mortuarijs que cum mortuis offeruntur:
si autem accipimus mortuaria anniuersaria videtur distin-
guendum an sint voluntaria.⁊ tũc dic vt.§.de offi.preto.l.so-
lent.in fi.⁊ de annu.leg.l.scio.§.j.aut ab inuito exigi possunt
forte in testamento relicta:qz inter viuos ordinata:⁊ hic plus
dubij:qz vident esse in bonis.ff.de acqui.re.do.l.statuas.et.l.
rẽ in bonis.determinat tamẽ idẽ qõ supra:qz licet sint in bo-
nis ecclesie:nõ tamẽ in bonis singulorum.ergo ⁊c.vt predixi.
42 Jtem ex eo qõ pro anniuersario recipitur plus vel minus p
numero presentiũ nõ videtur computandũ in taxatione im-
petrãtis:sicut qñ cõmensurant facultates ecclesie propter nu-
merũ statuendũ iuxta formã.c.qñ vt ait.de vita ⁊ ho.cle.cum
simi.non deberet haberi consideratio ad aliquod incertuz de
futuro sicut ⁊ falcidia de talibus non detrahit:sed aliter pro-
uidetur.ff.ad.l.fal.l.in.l.falcidia non habe
tur.⁊.l.cum titio.vbi de hoc.Jta dicit in addi.Spe.hoc cod.
tit.Sed aduerte ad hoc vltimũ verbum dum dicit qõ incerta
non cõputent inter facultates beneficij siue ecclesie cũ tractat
de numero statuendo.nã credo contrariũ si illa incerta cõmu
niter rediguntur ad summã certã.pone exemplum hic in ec-
clesia sancte Marie a monte que de oblationibus candelarũ
annuatim percipit vltra ducentos ducatos.Jtem multa lo-
ca sicut mona.sancti Antonij nõ habent certos redditus:sed
incertos quos questus appellãt:mittunt enim questores per
prouincias deputatos ad tales questus:⁊ percipiũt magnas
summas.vt scio de illo sancti Antonij de vienna qui percipit
vltra quincq centum duca.dicere qõ talia incerta non compu
tentur in estimatione beneficij non videt bene dictũ:nã ⁊ ven
di possunt sicut qñq; etiã vendit iactus rhetis ⁊ redditus ex
iurisdi.prouenient.vt.l.si iactũ.ff.de act.empt.⁊.c.j.⁊.ij.cum
43 ibi not.ne prela.vices suas. ¶Sexto quero principaliter etiã
post Old.si aliquis impetrat beneficium vsq; ad certam sum-
mam turon.paruorũ cuius loci considerctur estimatio:et an
consideret bonitas intrinseca vel extrinseca.⁊ quid iuris si in
loco qui debet considerari non sit cursus vel vsus turonensiũ
Jn prima qõne dicit cõsiderari locũ vbi est beneficiũ de quo
prouidetur.ff.si cer.peta.l.vinũ.in fi.⁊.ff.de tritica.l.vlti.⁊.ff.
de fideius.l.si vt proponit.⁊ est ratio qz actus cuius expeditio
in certũ locũ confertur iuris fictione in illo loco intelligitur
celebratus.vt.ff.de bo.auto.iud.pos.l.iij.⁊ de act.⁊ oblig.l.cõ
traxisse.Jn secunda questione dicit ꝙ si Turonen.sunt in lo
co beneficij:vel vicina regione ad quã etiam est habenda con
sideratio.vt.c.cum olim.de consue.debet attendi bonitas ex-
trinseca.i.ſm rationem ⁊ vsualem cursum regionis:talis cñ
vsus omni regule ⁊ omni cõstitutioni solus derogat.vt.ff.de
regu.iur.l.semper in stipu.⁊ de spon.c.ex literis.cõis autem
vsus cũ quis vult rem aliquã per pecuniã estimare non diri-
git consideration ad intrinsecũ valorẽ pecunie:sed ad vsua-
lem.arg.ff.de verb.sig.l.prope modũ.⁊ hoc est qõ dicit.l.ff.de
cõtraben.emp.l.j.circa prin.ibi vsum dñmq;.nõ taz ex substã
tia prebet ꝙ ex ꝙtitate.Jn tertia questione qua querit quid
iuris si ibi nõ est cursus vel vsus turon.dic per hoc gratiã nõ
exinaniri.arg.ff.de condi.⁊ demon.l.in testamento.facit qõ
dixi supra in.iij.questiõe principali de beneficio ad taxatio-
nem decime que nõ extat:sed tũc stat questio qualiter fiet esti-
matio postquã in loco beneficij vel circũposita regione non
viget cursus turon.ad quos papa se retulit.dic ꝙ non bene
occurrit qualiter estimatio fieri possit:nisi ad illam monetaz
que ibi currit:⁊ illius fiet postea comparatio ad turon.habi-
to respectu vtriusq; monete ad bonitatem intrinsecam.ar.de
cen.c.olim.⁊ de iureiur.quanto.⁊ eorũ que ibi no. Jnnocẽ.⁊
Host.ita dicit cõsi.alias.q.clxvj.⁊ idem Joã.an.in addi.hoc
eo.tit. Per predicta varijs locis tacta multa videtis hic vti-
lia recollecta ĩ materia impetrationũ.Essent per modũ sum
me illa que de materia dici possunt declaranda per ordinem
vt premisi in euidentiali circa principiũ.s.que sint forme que
concernant pape autoritatẽ executorũ potestatẽ impetrãtiũ
idoneitatẽ ⁊c. Prout ibi tetigi:qz ex illis membris fieret vna
alia solennis repetitio:ideo hic omitto facturus ipsam:alias
deo duce qui est in secula benedictus.Amẽ.

¶Repetita p me Pet.de anchorano vtriusq; iuris doctorẽ
Bonon.in cursu lectionũ.Mo.cccxcij.in vigilia beati Tho-
me apostoli glorios.de mense decembris.

¶De rebus ecclesie non alienandis. Rubrica.

1 ¶Religiosus qui preest ecclesie seculari regulariter vt secu
laris rector debet reputari.
2 Per locationem ad longum tempus transfertur ius in re.
3 Mobiliumvel immobilium appellatione nõ veniunt actus
⁊ iura:sed est tertiũ genus de per se.
4 Bona ecclesie non potest prelatus regularis concedere ad vi-
tam vel ad certum tempus.
5 Alienatio facta per ecclesiam an ⁊ quando valeat.
6 Bonauit aliquis aliquid alicui pro meritis ⁊ bonis seruit-
tijs habitis ⁊ receptis ab eo:si quidem ista donatio fit ab eo
qui posset libere donare nullis precedentibus meritis:tunc
ista verba inducunt probationem inter eosdem partes.sed si
requirerentur merita alias donare nõ posset:tunc illa verba
non probarent merita precessisse.
7 Agere non debet prelatus sine consensu capituli:nec etiã cõ-
trabere.
8 Pena concedentis iura redditus ⁊ possessiones aliter quã

hac cle.caueatur:que sit:ꝛ an prelatus qui attentauit:nondū tamen perfecit incurrat hanc penam.

9 Et si suspendatur quis ab officio:de quo officio debeat intelligi.

Et vtrum ex tali concessione aliter facta queratur ius ita qō emptor possit repetere pretium quod soluit ex hac emptiōe. numero.13.

10 Suspensus ab officio an sit suspensus a beneficio.

11 Et quis possit ab ista suspensione absoluere.

12 Absoluere pōt inferior a papa si propter contumaciā suspensionis pena:vel excōicatiōis aut iterdicti a canone imponat.

14 Locare ꝛ fructus siue redditus ad tempus vendere differūt.

15 Sterilitate aduenīente fit diminutio pensionis in locatione: ꝛ quid in emptione fructuum:reddituum vel pedagiorum.

16 Concessio possessionis iurīū aut reddītus monasterīī ad vitam vel ad certum tempus an valeat si fit facta cum solennitate de qua hic.s.per prelatum cum consensu capituli siue cōuētus:alias cum consensu superioris.

17 Prelatus si vendit fructus ad non modicum tempus ꝛ statim recipit pecuniam.an talis contractus valeat.ꝛ quod dicatur tempus non modicum.18.

19 Prelatus si constituit alicui tanquā benemerito pensionem ad vitam:vtrum successor poterit reuocare.

20 Prelati donare non possunt iura siue res pelature.

21 Consensus quando ad substantiā alicuius cōtractus a principio requiritur ratibabitio superueniens ex postfacto non trabitur retro:nec dat robur rei agēde:nec facit valere quod actum est.

22 In alienationibus rerum ecclesie ꝛ alīs concessionibus sufficit seruare solennitatem consuetudine inductam.

Monasteriorum. ¶Nota premiuz ex quo patet qō ista constitutio prouidere intendit monasterijs ꝛ administratoribus regularibus.ꝛ sic locis ꝛ non personis.Ex quo infer as post Pau.qō si ex dispēsatione secularis preesset monasterio siue administrationi regulari haberet locū ista constitutio in eo licet de religioso loquatur:ꝛ hoc ideo qꝛ regulariter sic debet esse vt.c.inter quatuor de relig.domi. non enim persona administratoris ex dispensatione attendi tur:sed ꝙ communiter fieri debet argu.l.iij.ff.de fideicō.lib. Ex quo infero post glo.prin.zen.ꝛ alios ꝙ non habet locum ista prohibitio in religioso qui preesset ecclesie seculari.quod esse potest.xvj.qō.j.ne pro cuiuslibet.ꝛ de statu regu.qō dei timorem.talis enim religiosus qui preest ecclesie seculari regulariter vt secularis rector debet reputari.in quo.s.seculari clerico ista constitutio non vendicat sibi locū scōm alia iura de quibus in glo.iij.cum qua omnes concordant.facit qō not. ē.de elec.quorūdam.lib.vj.ꝛ hic Buli.Laud.dicit enim ꝙ talis religiosus assumptus ad regimen ecclesie secularis censet secularis propter institutionem autorizabilem ꝛ curā animarum quā ab episcopo assumpsit de cap.mona.c.p̄sbiteri.lib. vj.Sed quero que est ratio quare ista constitutio emanauit magis in religiosis quā in clericis secularib⁹. Laud.dicit qꝛ ipsi non habēt ita plenam administrationem rerum ecclesiasticarum sicut alij seculares.quod patet:qꝛ facilius remouentur ab illis.de accusa.qualiter ꝛ quādo.in fi.ꝛ de simo.c.licet beli.ꝛ qꝛ non ita de rebus ecclesiasticis libere disponunt vt seculares.de dona.c.ceterum.ꝛ.c.ij.de testa.vnde cum per locationes ad longū tempus transferatur ius in re.vt.ff.de superfi.l.j.ꝛ si ager vecti.vel emphi.pet.l.j.nō possent isti regulares plus iuris in alios transferre quam habeāt.ē.de dona.inter vir.ꝛ vxo.c.nuper.Sed tunc vltra quid est quod plus liceat seculari administrationem habenti quā religioso.Sol.dicit zen.regularis prelatus temporalem concessionem nisi prout hic dicitur facere non potest.secularis autem potest.de his q̄ si.a prela.continebatur.xvj.qō.j.possessiones.ij.q.vj.illud.ꝛ C.de sacrosan.eccle.l.inbemus.ij.ꝛ ibi no.Et non solum clerico.sed etiam laico benemerenti potest fieri dicta cessio temporalis per prelatū secularē.vt in prealle.iuribus.non obst.c.ea noscit.ē.de bis que fi.a prela.qꝛ loquitur in cōcessione spiritualiū in quibus requiritur maior examinatio.vt notat Buliel.in.c.dudū.ē.eo. ¶Secūdo[a] no.ꝙ iura reddītus ꝛ possessiones ponunt hic vt diuersa.Ex quo argue ꝙ actꝰ ꝛ iura nō continent appellatione mobiliū vel immobiliū:sed est tertiū genus de per se.ꝛ sic si per statutū debēt bona mobilia ꝛ immobilia publicari nō venīēt nota.ad hoc de leg.iij.l.vxorem. ℌ.cōcubine.ꝛ de leg.ij.gaius.ꝛ de pecu.quā tuberonis.ℌ.hoc amplius.Et facit qō no.in Spec.de fructi.ꝛ interesse.ℌ.prio. versicu.ij.ꝛ hoc tangit hic Paul.de quo plenius dixi in.d.c.ij.ē.eo.lib.vj.Itē per hoc ꝙ dicit iura reddītus ꝛc.infert paulus qō ista prohibitio cessat in beneficijs ꝛ eorū collationib⁹ si spectāt ad solū plātū:ꝛ is cui cōcedit cōferre habeat nomie cōcedentis cū hic loquat de his que prelat⁹ noīe concedentis ecclie dz retinere:ſz bñficia nō pōt retinere.de instī.ca.fi.vnde prelat⁹ solus posset cōferre si hoc bz cōsuetudo:ꝛ als cōferendo sine cōsensu tali nō credit hanc penā locū habere. ¶Tertio no.ꝙ regularis prelatus nō potest concedere ad vitā:neq̄ ad certū tp̄s.ꝛ intellige tp̄s certū non modicū.alias secus.vt in fi.cle.scōm zen.Item intelligo extraneis.monachis enim suis posset certā partē bonorū mense sue ēt ad tp̄s non modicum cōcedere ꝛ imponere.Si certā pensionē annalem super illis bonis quā inde ꝛ nō aliūde soluāt scōm Inn.sed Host. dicit etiā aliūde.vt ipse no.ē.de statu regu.c.monachi.ℌ.j.nā in tales nō est proprie alienatio sicut nec de fratre in sororem. C.de fideius.l.voluntatis.preterea quidquid acquireret iste monachus de tali concessione quereret monasterio.de priuilegiū olim.xvij.q.j.c.j.vnde assumptū non videt qō in corpore p̄monij retinetur.vt.ff.de lega.ij.l.imperator.ℌ.fi.cum.l.seq. Ista enim concessio est similis illi quā facit dñs seruo.vt habeat in peculio super quo seruo cū dño cōtrahente orit obligatio.ꝛ habenda est ratio eius qō debetur dño sicut aliorum vt.ff.de tribu.ac.per totum.ꝛ.ff.de pecu.le.l.si peculiū.ℌ.sicut ꝛ.l.sticbus.de pecu.le.cū si.predicta sunt vera qñ concedūtur possessiones iura vel reddītus temporales vt dixi.secus autē in prioratib⁹ habentibus ius spūale sibi annexum ꝛ bona distincta a bona monasterij que nō possent noua pensione onerari.ē.eo.de sup.neg.pre.qꝛ regulares.ꝛ no.in.d.c.monachi. ꝛ hoc tenet hic Lau.super verbo prelati proprij.Idē zen.sup dicto verbo. ¶Quarto no.ꝙ vbi necessitas aut vtilitas monasterij versatur cū consensu cōuentus[b] vel prelati proprij si cōuentū non habeat videt illa cōcessa.alias prohibita tolerari.de hac autez vtilitate vel necessitate dicit notabiliter Lau. Et idem zen.qō debet euidenter apparere aliter ℌ per publicam scripturā hec cōtinentē ꝛ qō ostēdat versum qō dicit versum[c] aliter ℌ per cōfessionē prelati cui non statur licet asserat in instrō de tali necessitate vel vtilitate.ar.de sacrosan.ecc.l.iubemus.ij.ꝛ.l.ij.ℌ.sed si sit.de in rē verso.ꝛ in cor.de ali.ꝛ emphi.ℌ.si vero quis.coll.ix.Sed dices imo vt stādū ꝛ credēdū talibus verbis enūciatiuis inter ipsos cōtrahētes.C.de ℑbē. ꝛ cō.stip.l.j.ꝛ.l.optimā.So.illud verū.qñ verba enūciatiua emanāt sup eo in quo possent partes libere renunciare ꝛ sibi preiudicare.alias illis verbis enunciatiuis nō statur nisi aliter de ipsis fiat fides vt dixi.ꝛ per hoc dico post Laud.qō si p̄latus qui bñ merito pōt de bonis ecclesie cōcedere ad vitā vt xvj.q.j.possessiones ꝛ superi⁹ dixi.det tanꝙ bene merito pro beneficio iā impenso qō niſi cōstet de meritis aliter ℌ per ei⁹ cōfessionē nō valeret cōcessio.sepe em vt dicit lex.talia exprimunt ad vicissitudinē bñficij colorati vl gratie referēde.vt.d. l.iubemus.ℌ.scientes.Ad hoc allego qō no.Bar.in.l.si forte de cast.pecu.Dicit enim si aliquis donauit aliqd alicui p meritis ꝛ bonis seruitijs habitis ꝛ receptis ab eo si quidem ista donatio fit ab eo qui posset donare libere nullis precedētib⁹ meritis.tūc ista verba[d] enūciatiua inducūt probationē inter easdē partes.sed si quidē de necessitate requirerent merita et alias donare posset tūc illa verba nō probarēt merita precessisse.vt.d.l.si forte ꝛ no.C.de collatio.l.si donatione.ꝛ per hoc infert ꝙ si in instrō vēditionis facte a capitulo alicuius ecclesie cōtinent precedētibus legitimis tractatib⁹ ꝛc.Ista verba inter easdē personas nō probāt.vt.d.l.si forte vbi no.ita dicit. Idē dicerē si prelat⁹ cōfiteret se pecuniā recepisse.ſ.qō per talem cōfessionē nō ꝓbaret numeratio.si de ipa alr nō cōstaret. nā talis cōfessio volūtaria haberet vim cuiusdā donationis. vt no.Ly.in.l.j.C.de cōfes.in.xv.q.facit qō no.bar.in.l.a diuo pio.ℌ.sed si emptor.ff.de re iud.vbi oīno videas ꝛ.l.ſi ꝓcur.de iur.fi.ꝛ vide qō no.in autē.hoc ius porrectū.C.de sacrosan.ecc cle. ¶Quinto no.post laud.qō sicut nō licet prelato sine consensu sui capituli agere.vt.ē.de ꝓcur.c.j.ꝛ de iudi.cām.ec.j.sic nec ℑbere.vtrobiq̄ em̄ versat quasi q̄dā alienatio.vt ptz p no. ibidē.Et colligit ēt hic.ꝙ in autoritate seu cōsensu prestādis primior est ꝓprius cōuētus.ꝙ sit superior ꝓlatus.Idē est in negligētia supplenda.vt.ē.de cō.prebē.c.ij.ꝛ prestat.ar.ꝙ cōuētus suppleat in bñficijs cōferēdis alīs negligētiā sui prelati.sicut facit capitulū negligētiā sui epi.qō dic vt le.ꝛ no.ē.de elec.c.cū in cūctis.Et per laud.cle.qꝛ regulares.de supple.negli.prela.Quis aūt dicat proprius prelat⁹.an ille qui bz ecclesiā pleno iure subiectā.dic vt in gl.cui cōcor.lau.qui circa hoc querit quid iuris si talis prioratus cuius iura reddit⁹ ꝛ possessiones conceduntur in casu premisso non subest abbati pleno iure imo episcopo in spiritualibus propter curam.vel alias

[a] ¶Secūdo nota Adde do.Jaso. in.l.stipulatio ꝑ modo conceptā. ff.de verb.oblig. practicam papi. in forma.j.libel. in ver.veris aclegitimis.i.xij.colum.Fel.in proemio decre.in.iij. col.Fel.in.c.oēs leges.in.vj.colū. do.Alex.in cōsi. xly.in.iij.co.ꝛ in consi.lij.in.ij.co. in.j.volumine.

[b] ¶Conuentus. Quando alienatio facta p ecclesiam valeat.vide tex.in.c.ferulas. ꝛ in cap.fine exceptiōe.xij.q.ij.qō intellige ꝛ seruata forma autē.ꝑ ius porrectum.ꝛ vide tex.ꝛ doct.i c.fi.de reb.ec.nō alie.ꝛ vide textū ponentez certos casus in quibus permittitur alienatio.in.c.aurū bz ecclia.xij.q.ij.

[c] ¶Qō dicit versum. Adō bar.i aut.boc ius porrectū.ad fi.C.de sacrosan.ecc.docto.maxime moder.in.l.ciuitas. ff.ſi cer.petatur.

[d] ¶Tunc illa verba. Adde qō dicit Alex.in consilio.xliij.in.j.co.l iij.vol.Pau.de cast.in.l.aquili⁹. ff.de dona.Feli.i c.sicut.in.xiij.colū.de re iud.Ja. in.l.j.in.xiij.coff.de off.eius cui mand.est iurisd.

iuxta.c.cū venerabilis.s.de censi.monasteriū tamē est in vna diocesi.⁊ prioratus in vna alia.cuius diocesani consensus requiratur.Inno.dicit ꝙ illius cuius est prioratus.per.c.xvij.q.iiij.in vēditiōib⁹.⁊ sic nō attendit dioce.vbi situm est mona.principale.sed vbi situm est membrū siue prioratus de cuius iuriū concessione tractet.secus s̄m eum si tractet de concessione iuriū vel possessione ipsi⁹ monasterij.Nā licet extra diocesim monasterij illa iura vel possessiones sint site.tamē episcopus vbi situm est mona.consensuz accōmodare debebit.vt.d.c.in venditionibus.cū seq.⁊ precedenti.Pau.plenius hunc passum examinat ⁊ tenet opi.Inn.⁊ Host.qui dixerūt ꝙ quo ad solennitatē ꝯtract⁹ nō debet attendi diocesis siue locus rei de cuius alienatione tractat.Sed dioces.vbi situm est monasteriū siue ecclesia cuius prelatus illam rem distrahere intendit.⁊ sic cōcor.cū Lau.de quo per Inno.s.de priuile.pastoralis.⁊ per Cy.in.l.si prediū.C.de predijs mi.Aliud ergo statuit in ecclesia siue membro.aliud in possessionibus:nā dioc.possessionū nō attendit.sed monasterij vel ecclesie cuius sunt.in prioratu vero vel ecclesia subiecta monasterio alterius dio.attendim⁹ quo ad autoritatē accōmodādā epm ipsius membri non mona.principaliter.per qd etiā infert Pau.ꝙ in suppletione negligentie si conferens beneficiū est vnius dio.⁊ ipsum beneficiū in alia eps beneficij supplebit cuius interest ꝙ beneficiū ordinet ⁊ cui subest ratione ipsius.arg.de re.do.c.ij.⁊ probat.s.de sup.neg.prela.cle.qr regulares.in prin.ibi diocesani loco
8 rum ⁊c.s.sic vacantiū.¶Sexto no.in.§.si quis autē pena aliter cōcedenti iura redditus ⁊ possessiones mona.quā ꝑdictū sit.Circa hoc querit zen.vtrū incurrat dictā penā qui attentauit cōcedere nec perficit.arguit ex quibusdā iuribus qd attentans delinquere nō punit si nō perficit.Alia sunt iura cōtraria per que punit affectus etiā si non sequatur effectus.⁊ dicit ꝙ est longa materia.⁊ verū dicit.de qua plene dixi in.c.ꝑ humani.de homi.lib.vj.¶Quantū ad.q.propositā dici pōt ꝙ attentans ⁊ non perficiens nō punitur:qr pena suspensionis de qua hic imponitur ipso iure:quo casu talem penā nō incurrit qui attētauit delinquere nec perfecit.vt no.Jo.an.in c.in penis.de re.iur.lib.vj.in mercu.¶Septio no.penā sus-
9 pensiōis ab officio.⁊ de q̄ officio debeat intelligi.dicvt in cle.j.de deci.super verbo officijs.Circa hanc penā tria hic mouētur dubia per scribentes.primū cū dicit de officio an in conse
10 quentiā sit suspensus a beneficio.¶Secundū quanto tempore duret ista pena cū sine prefinitione temporis suspendatur.
a Tertiū quis possit absoluere.Circa primū[a] videtur ꝙ suspēsus ab officio sit suspensus a bñficio:qr vbi vnū propter alterum ⁊c.lxxxvj.di.eos.j.q.iij.si quis.Et hoc verū in suspēsiōe hoīs.Secus in suspensione iuris.vt no.host.s.de re ind.cum eterni lib.vj.⁊ no.de cle.ex.mi.latores.s̄m zen.⁊ idem Steph.De scōo.s.q̄to tpe duret hec suspēsio.dicit Pau.qd ꝑpetuo.qr infligitur propter crimen sine limitatiōe tēporis.ergo perpetua.lj.di.c.j.⁊ hoc verū vt dixi quādo imponitur pro delicto simpliciter.Idē si pro pacto ⁊ cōtumacia.xj.q.iij.rursus.⁊.c.quicūq.de eta.⁊ qua.cū bone.⁊.c.vlt.secus si pena imponitur pro cōtumacia tantū qr tūc cessante cōtumacia cessat pe
11 na.s.de cōsti.ex literis.de hoc.ff.de postu.l.puto.§.j.⁊.C.eod.
b tit.l.j.Quo ad tertiū.s.quis possit[b] absoluere ab ista suspensione.Archi.dicit qd a suspensione canonis solus papa absoluit.Ita no.in.c.j.in fi.de elec.lib.vj.⁊ in.c.beneficiū de regu.eo.lib.Cōtrariū tenet Hosti.in.d.c.j.pro quo facit.c.graue.in fi.de prebē.⁊.c.nuper.de sen.excō.⁊ qd no.l.di.accedēs.
12 Pau.dicit qd si pena suspensionis excōicationis vel interdicti infligatur a canone ꝑpter cōtumaciā poterit absoluere inferior a papa.vt.d.c.nuper.per qd idem tenet vin.hug.gof.et Inn.de solu.c.ij.⁊.Ber.de sen.ex.quāuis.in fi.vlti.glo.⁊ Jo.xj.q.iij.si inimicus.Idem si cōstitutionē inferioris papa approbat ⁊ cōfirmat.de insti.c.ex frequentibus.⁊ ibi no.Idem dicit de cōstitutione ꝓuinciali cuius sniam excōicationis potest quilibet suffraganeus relaxare cū nō sit maioris efficacie quā ius cōe.⁊ sic intelligit.d.c.graue.hec vera nisi alij reseruaretur absolutio:vt ibi.Si vero pena imponit per sniam tunc ligans debet absoluere nō inferior.de offi.ordi.cū ab ecclesiarum.saluo casu decre.pastoralis.eo.tit.⁊ hoc tenet Guli.ti.ij.§.nunc ostendendū.ver.xxv.⁊ ita hic Pau.qui subdit vtruz suspensio perpetua habeat vim priuationis vt sic post dispensationē noua collatio requiratur:tenet ꝙ nō in casu huius.c.
13 de hoc in Spec.de accu.§.scōo loco.ver.itē querit.¶Octano no.in.§.si quis.ꝙ ex cōcessione facta aliter ꝙ̄ hic dicat nulluz
c ius querit.Sed post Lau.quero vtrū emptor[c] possit repetere pretiū qd soluit pro tali emptione.videt ꝙ nō cum presumat ⁊ malefidei postquā cōtra iura mercat.⁊ hanc tenet Acc.in.l.vniuersa.C.ne rei domi.vel temp.qui alibi super hoc dicit ꝙ illud pretium cedit lucro ecclesie.vt ipse no.in.l.iubemus.§.sane.C.sacrosan.eccle.Jo.x.q.ij.hoc ius.tenet ꝙ agit cōtra vēditorē ad pretiū.⁊ hāc sequit Host.sed primā.s.ꝙ nō agat tenet h lau.maxie si sit psona cui nō sit licitū ignorare iura.xvj.q.iij.§.pōt.secus autē si fuisset bone fidei:qr tūc recuperat.xij.q.ij.vulterane.in aut.de non alie.aut permu.re.eccle.§.si qs.colla.ij.idem zen.Pau.recitādo pertransit ⁊ dicit qd Joā.et Lau.no.de hoc.xij.q.ij.vulterane.Vin.Gof.Inno.⁊ Ber.s.eo.ad audientiā.qui tenent ꝙ agi possit de euictione ad pretiū.licet Jo.⁊ Hug.not.cōtrariū in.d.c.hoc ius.⁊ Hosti.in d.c.ad audientiā.Et ita hic Pau.qui querit nūquid talis cōcessio det cām prescribēdi.dicvt hic per eū.subdit tamen lau.qd ante istā decre.illi qui emebant ista iura redditus ⁊ possessiones absq ista solennitate poterant dici bone fidei.qr licet illud qd hic statuit alias esset cautū in iure:tamen erat inusitatū ⁊ dubiū:⁊ per vmbratā cōsuetudinē offuscatū:⁊ tale ius nō afficit ignorātes siue sit positiuū.vt.s.de postu.prela.c.ꝑpetuo.lib.vj.⁊ etiā si sit naturale.de spō.du.c.fi.in verbo decetero.⁊.xcv.dist.peruenit.⁊ tene menti ista verba.nā pridie habui de facto.denūciauerat eñ eepiscopus Vrbinatus per sententiā suā in camera lata oēs clericos excōicatos qui nō soluerant certas pensiones ecclesie sue debitas.⁊ hoc vigore cuiusdam cōstitutiōis antique inusitate.dicebat probaliter ignorantē ⁊ etiam tunc absentē dicta snia nō ligari:qr ignorantia erat probabilis.arg.s.de consti.c.j.libro.vj.erat questio ex eo ꝙ post dictā denūciationē ⁊ excōicationē etiā occultā omnib⁹ papa vni contulit quandā plebē ⁊ dicebat collatio nulla:qr facta excōicato.replicabat qd erat occulta impetranti ⁊ alijs:⁊ lata vigore cuiusdā cōstitutionis inusitate ⁊ offuscate:⁊ per cōsequens nō ligabat nec inficiebat collationē maxime subsecuta absolutione.argu.not.in.c.apostolice.de cle.excō.mini.
14 ¶Nono no.in fi.qd locare ⁊ fructus siue redditus ad tpͣs vēdere sunt diuersa:qr hic ponunt inter alternatiua.circa ꝙ vide qd no.Bar.in.l.cotē ferro.§.qui maximos.ff.de pub.⁊ in sua disputatione que incipit publicanus.vbi plene vtrum si
15 cut in locatione propter sterilitatem sit diminutio pensiōis.vt.c.si propter.de loca.ita in emptione reddituū siue fructuū vel pedagiorū.dic pulchre vt in preelleg.locis per ipsum.
16 ¶Quero primo vtrū cōcessio possessionis iuriū:aut reddit⁹ mona.ad vitā:vel ad certū tempus valeat facta cū solennitate de qua hic.s.per prelatū cum consensu cōuentus si habeat:alias consensu superioris.videt qd sic per.§.si quis autē.vbi irritat attentatū aliter quā hic dicat.Steph.dicit qd etiā requiritur cōsensus episcopi.xij.q.ij.abbatibus.xvij.q.iiij.in venditionibus.Pau.circa hoc querit si prelatus vēdidit fruct⁹
17 ad nō modicū tempus ⁊ statim recipit pecuniā nunquid valeat cōtractus sine solēnitate.videt qd sic.qr ista cōstitutio soli religioso ꝓhibet sic vendere vel cōcedere sine solennitate.ergo alijs videt cōcedere.de presum.nōne.de his que fi.a prela.cū apostolica.Preterea annuatim locare pōt:⁊ pensiones sic similiter recipere.vt in fi.c.vtilius est simul pluriū annorum pensionē recipere ꝙ̄ singulis annis:qr particulares solutiones incōmodum plerūq afferūt.vt.l.plane.ff.fami.ercis.⁊.c.ex literis.de pigno.Arguit in cōtrariū ⁊ deinde soluitur qd qñq prelatus vendit ius percipiēdi ad magnū tempus vel loca:qñq vēdit fructus percipiēdos per ipm prelatū ⁊ tradēdos.¶Primo casu putat necessariā solennitatem in seculari ⁊ quocunq.s.eo.hoc cōsultissimo.lib.vj.Idem si concedat posses.non obst.hec decre.qr licet ad euadendā penā sufficiat licentia superioris vel consensus capituli:non tamen quo ad validandū cōtractū.Scōo casu quādo vendit fructus ꝑ ipm prelatum tradendos:tūc in ipso religioso sufficit forma huius cle.in non religioso autē alienante fructus pertinētes ad ipsum ⁊ valet in sui preiudiciū:sed in preiudiciū successoris dic vt no.in.c.fi.s.ne prela.vic.suas.¶Sed dic declarādū esset quare Pau.facit differentiā vtrū vendat ius percipiēdi vel fructus ipsos tradēdos per prelatū.Ad hoc dico:qr prīo casu videt vendere vsumfructū qui est pars dñij:sed vendendo fructus simplr tradēdos:tūc secus.qd dic vt plenius per Bar.in.d.§.qui maximos distingue ꝙ aut querimus de alienatiōe rei ecclesiastice.⁊ dic vt.s.de reb.ecc.nō alie.c.j.ij.⁊.iij.⁊ per totū ⁊.s.eo.c.j.lib.vj.Qñq de alienatiōe reddituū siue fructuū:tunc aut ad modicū tpͣs.dic vt in fi.huius clemē.aut ad tempus longū:⁊ tunc subdistingue vt.s.post pau.aut tractamus de locatione rei ecclesiastice.⁊ tūc similiter subdistingue:qr aut ad tpͣs modicū:aut longū:⁊ si longum:aut perpetuo vel vsq in tertiam generationem ⁊ erit emphiteosis.aut ad tpͣs certū:puta vsq ad.x.vel.xv.annos.vel ad vitam.⁊ dic
18 vt.s.de preca.c.j.⁊.ij.¶Secundo quero qd dicat in ista materia tempus modicū.glo.fi.ponit opi.⁊ primo illā Accursij

quod dicat

a ¶Circa primū. Adde gl.⁊ Cardi.in cle.cupientes.de pe.⁊ i clemē.j.§.pe.de priuile.Fel.in.c.pastoralis.§.fi.i.j.col.de off.deleg.⁊ in.c.pe.ad fi.de senten.excō.

b ¶Quis possit Adde do.Feli.i c.preterea i.j.co.extra de off.ord.⁊ i.c.super.in.j.col.de sent.excō.

c ¶Quero vtruz ēptor.Addō bar.in.l.iubemus.§.sane.in.j.op.C.de sacrosan.ecc.fel.in.c.cū cā.in.iij.col.circa fi.de off.deleg.⁊ pulchre i c.cū cā.i.vj.⁊.vij.co.extra de re iu.

quod dicat modicū ad arbitriū iudicis.ꝛ dicit eā equā ꝓpter conditionē regionū.refert aliā eiusdem Eccur.qđ infra decennium dicatur modicū tps:ponitqꝫ aliā opi.qđ dicatur triginta dierū.aliā qđ quinquēniū.aliā qđ septenniū.primā qđ tps illud sit arbitrariū putat Pau.verā nisi ꝙsuetudo vel synodalis cōstitutio aliud declaret.Idem zen.qui dicit etiam qđ hec opin.probabilior est.Idē laudē.qui dicit qđ iudex debet hoc arbitrari ex cōsuetudine regionis.Nā vt refert in castello nō possent ꝓuentus ecclesiastici vendi ad minus tēpus octo annorū vel.x.cōmode.bāc etiā opi.videt sequi car.s.eo.hic cōsultissimo.lib.vj.ꝛ videt etiā mihi equa.nā de facto vidi cardinalē habentē monasterium sancti petri de perusio in cōmendam ꝓ biennio tantū vendidisse fructus siue locasse poss.moñ.in quinquenniū.ꝛ totū pretiū recepisse.ꝛ quis nō dixerit hoc iniquū ꝛcōtra iura.arg.l.si tutele.ff.de admi.tu.ꝛ l.nemo plus iuris.ꝛ.l.eū qui.§.fin.de iurisd.om.iudi.nā vt de facto videmus prelati ambitiosi nō aliud quā de trāslationibus ad pinguiora beneficia cogitātes vt plurimū suis cōsanguineis ꝛ amicis faciūt istas locationes ꝛ ꝓ triennio ꝛ quadriēnio[a] ꝛ sic interim trāslati successores litigia patiuntur et saltem de facto si nō de iure fructibus ꝓ tempore illo carēt. vt vidi venetiis in ēpatu cernotēsi ꝛ moñ.sancti gregoriī.ꝛ licet de iure successor nō teneatur stare tali cōtractui ꝑ futuro. nisi appareat in vtilitate ecclesie pecuniā illā versam.vt.c.fin. §.ne prela.vi.suas tamen ꝓpter molestias facti bonum esset statuere qđ nulla locatio vel fructuū venditio duraret vltra tps prelati sic cōtrahentis.nā cū sit fructuarius siue vsurari⁹. iuxta no.in.c.presenti de offi.ordi.lib.vj.sicut mortuo vsufructuario soluitur omnis eius cōtract⁹ super illa re inhibitus pōt imputare cōductor expensas.Si quasi toto tempore finiturus fecit.vt.l.si quis domū.§.hic subiungi pōt.ff.loca.ꝛ.l. lex vectigali.de pig.ꝛ.c.nuper de dona inter vi.ꝛ vx.Ita debent resolui cōtractus talis locationis vel venditionis mortuo vel trāslato prelato locatore ꝛ fraus de facili presumenda est in locatiōe oīum possessionū.siue venditione oīum redditū ecclesie siue monasteriī vl maioris partis.vt.l.oēs.§.luci⁹ ff.de bis que in frau.cre.ꝛ vide qđ de istis locationib⁹ ad mo
19 dicum tps no.fre.cōsi.cxviij.¶Tertio quero prelatus constituit alicui tanqꝫ bñmerito pēsionē ad vitā.vtrū successor poterit revocare.Lau.qꝫ nō si apparet merita precessisse per modum de quo dixi.s.in.iiij.no.Aduerte Oldr.format questionem talem.Quidam episcopus cuius mense episcopalis redditus summā quatuor milium librarum annuatim nō excedunt ꝓ pensione.iij.lib.donationē ꝛ concessionem fecit cuidam nobili ad vitā suā.que cōcessio post quinqꝫ menses fuit per capitulum approbata.ꝛ expressum fuit qꝫ tanqꝫ benemerito ꝛ ecclesiā defendenti:ꝛ qui in futurū promisit defendere. Querit an talis donatio valeat in preiudiciū successoris.arguit qđ sic pluribus medīis.ꝛ concludit cōtrariū plurib⁹ ra-
20 tionibus.Et ꝓ hō qꝫ prelati iura siue res prelature donare nō possunt:qꝫ non sunt dñi sed procuratores.xij.q.j.c.fin.ꝛ.§.de dona.fraternitatē.sicut ꝛ tutores dicunt dñi cū bene administrant:non cum pupillum spoliant.vt.ff.ꝓ emp.l.qui fundum.§.si tutor.ꝛ de fur.l.interdū.§.qui tutelam.ꝛ licet ēpi dicātur habere liberā administrationē.vt.§.de elec.cum nobis olim tamē sub libera donatiōe nō continet.vt.ff.de pac.l.contra iuris ciuilis.§.fi.ꝛ de sol.l.si is.§.fi.Licet ergo possint donare ob certā cā tñ:puta ꝓpter meritum:tamen illud meritū non est in occasione sumendum.argu.ff.ad.l.iul.ma.l.famosi §.hoc tñ crimē.sed vere precedere oportet.C.de sacrosan.eccle. l.iubemus.iij.circa prin.ꝛ ibi sciēte nulla sibi occasione vel tēpore ad vicissitudinē bñficij colorati.vel gratie referēde donādi.vel certe volentibus emere alienandi aliqua facultate permissa ꝛc.Et in talibus sui natura prohibitis sed in casu permissis non statur simplici assertioni exercentiū actū illū ꝓhibitum.sed debet subesse causa que permissionē inducit.ff.de proba.l.qui testm.ꝛ de leg.iij.l.cū quis decedens.§.titia.vnde dicunt doct.qđ donatio nō dicit celebrata vt in benemeritum.quānis donans donatarium vt benemeritum appellauerit.qꝫ veritatē expectamus nō qđ quis fingit.de castren.pecu.l.si forte.ꝛ no.C.de colla.l.donatiōe.cū igitur in ista donatione nō appareat donatarij merita precessisse.cōstat manifeste eā nullius existere firmitatis.Scō vbi donatio esset ꝓmissa ex parte cause.adhuc tamen non teneret eo qꝫ effusa nimis fuit.Circa qđ duo sunt cōsideranda.Primo qđ oīs actus ex persona permissus dz cōmēsurari cause in quātitate ꝛ tpe.vñ si merita sunt causa cōcedende donationis in prelato.ergo vt ostensum est supra dz donatio cōmensurari meritis.de testa. c.relatuz.§.licet.de re.eorū que sub tut.vel cur. l.magis puto.
b §.item pretor[b].ibi ne ꝓpter es alienum magna possessio dis-

trahatur.Et sicut debet esse in quātitate mensura:similiter ꝛ in tempore.vnde finita cā permissiōis finita est permissio ꝛ actus permissus.ff.de ope.lib.l.plane.ꝛ de adul.l.diē.§.fin.ꝛ ff.de excu.tut.l.geometer.in fi.ꝛ ob hoc iura in casu meritorū donationē permittentia semper dicunt qꝫ licet aliqñ donare. hic autē dictio aliquid arctat significatū orationis ad rē modicā.ff.de cōtrahē.emp.l.hac lege.ꝛ arg.ff.de bo.dam.l.diuꝰ. cū igitur hec donatio nō sit cōmensurata ad quātitatē meritorum que vel nulla vel modica precesserūt.ꝛ ipsa etiā de se sit magna manifeste cōcludit ipsam nullius esse momenti:qꝫ etiam talis excessus ar.fraudis in moderatione adducit.ff.de dona.l.cū hi.§.modus.ff.de bis que in frau.cre.omnes.§.lucius.ꝛ.C.man.l.per diuersas.¶Tertio donatio ista magna est quātitate.necessariū ergo fuit superioris decretum.xvij.q. iij.in venditionibus.nec obst.si dicat qꝫ tpalis est:qꝫ nihilominus ex quo est magna quātitas decretū requirebat.arg.ff. de impen.in reb.do.fac.l.iij.§.nos generaliter.ꝛ.C.de dona.l. sancimus.in fi.ꝛ no.per Inn.ꝛ Host.de bis que fi.a prela.sine cōsen.cap.c.ij.qđ si non interuenit epūs iure nulla fuit.C.de sacrosan.eccle.l.iubemus.ꝛ aut.hoc ius porrectū.ꝛ.ff.de trāsact.l.cū hi.§.si pretor.ꝛ in hoc residet.ꝛ ad cōtraria respōdet. q.ccxxv.ꝛ cōfirmat hec decisio per illa que dixi.s.in.iij.nota-
21 bili.¶Quarto quero post Steph.dicit hic qđ consensus cōuentus vel prelati ꝓprij debet antecedere cōtractū.Sz vtrū sufficiat qñcunqꝫ interueniat vel debeat tpe cōtractus ꝛ sic in cōtinenti nō ex interuallo habeo scripta eius corrupta.ꝛ Jo. de lig.etiā ipsum truncat.ego habeo consiliū Jaco.de bel.in simili in.q.tali.statuto cauetur qđ non valeat cōtractus fact⁹ a filiofamilias nisi cōtrarerit cū expressa licētia patris.pater tēpore cōtractus filij nō consensu:sed ex interuallo ipm ratificauit ꝛ approbauit.Querit an det robur cōtractui.tz qꝫ nō
b dicit enim qđ quoties ad substantiā alicuius cōtract⁹ requiritur a principio consensus:tunc ratificatio superueniens ex postfacto nō trahitur retro:nec dat robur rei agende:nec facit valere qđ actum est.vt.ff.de acqui.here.l.si quis mihi bona.§.iussum.ꝛ de offi.procō.l.obseruare.§.fi.Et ad idem de auto.tut.l.obligari.§.tutor.ꝛ.l.iiij.Preterea quoties requiritur consensus ad solennitatē rei agende ex postfacto ratificatio interueniens nihil operat.ff.de reg.iur.l.qđ ab initio.ꝛ
c de app.si expressim.ꝛ.C.de sen.ex peri.reci.l.ij.ꝛ qđ no.Inno. de offi.deleg.c.prudentiam.Item quoties requiritur consensus alicui⁹ in aliquo actu:ꝛ lex vltra progreditur si cōsensus omittatur.s.annullando qđ geratur ratibabitio subsequens non confirmat actum contra talem nullitatem:quia nihil reperit quod confirmet.vt probant iura preal.facit quod not. §.de bis que fiunt a prela.sine consen.cap.c.iij.ꝛ quod dixi post doc.§.c.dudum.non obst.l.fi.C.ad macedo.quia ibi nō requirit consensus ad substantialia actus.ꝛ vide quod dixi. §.de fo.compe.cle.j.vnum no.quod dicit hic paul. quod vbi subest summa necessitas ꝛ tantam cleritatem requirit qꝫ licētiam vel consensum petere vel petitā obtinere nō potest:non putat hanc penam locum habere.facit qđ not. Joā.xij.qđ.ij. placuit.qđ placet Joan.an.ꝛ Azo.ff.de peti.here.l.diuus.et ff.de admi.tut.l.tutor qui repertoriū.ista iura que alleg.bene faciunt.Ego tibi allego.ff.solu.mat.l.ij.§.deniqꝫ.coniuncto. §.fina.ꝛ.l.si cum dotem.§.si pater.eo.tit.et.l.si longius.ff.de
22 iud.¶Quinto quero de iure cōi in alienationibus rerum ecclesie ꝛ aliis concessionibus de quibus hic et alibi multa solennia requiruntur de quibus in.c.dudum.§.eo.libro.sexto
c vtrum ergo cōsuetudo regionis possit aliter disponere.gof. ꝛ Inno.§.c.nulli.dicunt qđ sufficit in alienationibus seruare solennitatem inductam per consuetudinem.sic intelligunt xvij.q.iij.in venditionibus.Idē Hug.sed Host.tenet cōtrarium per decre.dudū.preal.ꝛ idem tenet in summa eius.tit.§. iij.versi.in rebus.sed quo ad hoc dic qđ si hec consuetudo est onerosa tunc non valet.arg.de consue.c.j.ꝛ dicitur onerosa q̄ minuit solennitatem iuris.qꝫ forte vult qꝫ solus prelatus possit alienare rem cum vno vel duobus de capitulo omisso tractatu vel sine licentia superioris.Si vero non est onerosa:qꝫ formā arguat:puta qđ fiat tractatus penes metropolitanum vel epos prouincie.vel epm alterius loci.de ꝙsue.cū dilectus. ꝛ de verb.signi.abbate.vel alia similis.tunc valeret.argu.de consan.ꝛ affi.qđ super.ꝛ ita dicit.

1 ☞Uniri potest ecclesia vna vnius diocesis alteri ecclesie alterius diocesis.

2 Unio ecclesiarum spectat ad epos:nec possunt abbates vnire ecclesias sibi pleno iure subiectas.Et an inferiores episcopo possint prescribere in vniendi ecclesias.

3 Unio debet fieri per episcopum cum consensu sui capituli.

4 Donare potest episcopus ecclesiam loco religioso etiā viuēte

a ¶Quadriēnio. Aduerte qꝫ bñficia nō ꝑñt locari seu arrendari spacio.iij.annorum.ꝛ hoc per extrauag.vni.que fuit pau.ij.i cōbus tit.de reb.ecc cle.nō alienan.

¶§.Item ꝓtor. Adde ad istō dictum que tradit d.Jas.in.l.si donatione.in.iij.colū.ad fi.ibi ꝛ nota diligenter.C. de collationib⁹.

¶Utrū ergo cōsuetudo.Adde ad hanc materiā an consuetudo possit diminuere solēnitates req̄sitas i alienatiōe rei ecclesiastice feli.plene i.c.cum cā.i.iij.col.extra de re iudi.

rectore:non autem conferre.ꝛ nu.8.

5 Unire ecclesiam ꝛ donare pōt eps absq; consensu rectoris vel defensoris.nu.9.ꝛ.10.ꝛ an requiratur consensus patroni vel prelati ad quem spectat ecclesia.nu.12.

6 Autorari non potest eps in facto proprio:nec similiter capitulum ad propriam vtilitatem accommodare consensum.11.

7 Administrator ecclesie an possit sibūpsi soluere si ecclesia est sibi debitrix.

13 Donare an possit eps bona mense sue capitulo indigenti:ꝛ econtra.

Super una. Pauca vltra gloss.alīs hic scribunt quorum dicta vltra vel plenius referā recitādo gloss.per ordinē vt cū eis illorū dicta coniungā. ¶Nota q; ecclesia qlīcq; vnīt alteri eccle 1
sie eiusdē vel alterius diocesis:quo casu nō preiudicatur diocesano.vt dicit gloss.ī.Jdē pau.qui de multiplici vnione remittit ad no.s.de elec.c.j.de quo etiā in.c.j.ne sede vacante ꝛ 2
vide qō no.Bar.in.l.j.ff.de leg.j. ¶Secūdo not.qō dicit per a
a ēpm vniat ꝛc.per hoc enim datur intelligi q; ad episcopos spectat vnio ecclesiarū.ex quo infert glo.iīj.q; abbates ecclesias sibi etiam pleno iure subiectas nō possunt vnire.An autem hic possint prescribere.remittit ad no.in cle.ne in agro.ℊ.ad hec.de sta.mo.vbi tenet qō sic cum titulo vel sine titulo si tanti tpis alleget prescriptio cuius cōtrariū ꝛc.vt.c.fi.de prescrip.lib.vj.Et est ratio:q; vnire non est ordinis:sed dignitatis ꝛ iurisdi.ergo prescriptibilē ꝑm eū ibi.Jdē sentit lau.Sz Steph.hic tenet cōtrariū ꝛ credit q; nulla cōsuetudine quātūcunq; prescripta possit induci vt abbas ecclesias aut prioratus possit vnire cū hoc ad ēpm tm̄ pertineat de iure.vt no.xvj.q.j.ꝛ tēporis qualitas.nā de iure cōi q̄libet ecclesia dz habere ppriū sacerdotē ꝛ rectorē.de preb.c.cū nō ignores.nisi ppter paupertatē vel aliā iustā cām vniat.ꝛ de eta.ꝛ qua.eaz te.quasi dispensatiue.que dispensatio ēpis permittit.vt.c.sicut vnire.de excess.prela.alīs iuribus ꝛ rōnib⁹ hoc probat.vt hic per eū videas.cōtra cuius opi.iunuit vrgens ratio.Joān.qō ista vnio spectat ad ēpos rōne ēpalis iurisdi.vel dignitatis ēpalis:que iura prescribi pñt per inferiores prelatos vt dixi. ¶Tertio b no.q; vnio debet fieri per ēpm cū cōsensu sui b
capituli.ꝛ est regulare vt oībus negocīs ecclesie prelatus requirat sui capituli consensum.qō dic vt no.in.c.j.de procu.ꝛ c.cū causam.de iudi.ꝛ.c.edoceri.de rescri.Quid autē si consensus iste non potest accōmodari vel ecōtra.Et negocio ecclesie imminente prelat⁹ interesse nō valet:vtrū tunc de vno in aliū devolvet potestas gerendi qō incūbit.vide.s.ne sede vac.c.j.lib.vj.facit.l.si longius.de iud.Jtem vtrū in ipso negocio debeat adhiberi:vel vtrū possit etiā ex interuallo.dixi.s.c.prori.in.iīj.q.facit qō no.d.meus Bal.in.l.īj.ℊ.fi.ff.sol.mat.ꝛ.c. 3
dudū.s.co.lib.vj. ¶Quarto no.qō episcopus potest donare 4
ecclesiā loco religioso etiā viuente rectore:nō autē conferre.vt c.j.s.de cōces.preben.quare autē magis sit prohibita collatio in titulū quā donatio in proprietate.dixi in.c.consultationi bus.de dona.ꝛ.c.cū venissent.de restitutio.spo.per talē autē donationē qō ius videat ēps contulisse in tales religiosos.vide.s.de dona.c.pastoralis ꝛ vide.s.de bis que fiunt a prela.c. 5
pastoralis. ¶Quinto no.qō absq; cōsensu rectoris vel defensoris vacante ecclesia pōt ēps vnire ecclesiā ꝛ donare.ꝛ sic statum beneficij alterare.Utrū autē tūc iura possessiones ꝛ priuilegia ecclesie sic vnite transeāt in maiorē ecclesiā subiicitur.dic vt subtiliter per Jnno.in.c.pastoralis.de priuile.ꝛ no.qō ecclesia vacante non debet aliquid agi super bonis ipsius ecclesie non constituto sibi legitimo defensore.vt.d.c.dudū.als dicitur indefensa.vt ibi.ꝛ queritur hic cum habeat tunc episcopum ꝛ patronū ꝛ capitulū si est collegiata:vide circa hoc qō dixi post glo.in cle.j.s.de rescrip. ¶Sexto no.c in ver.q; si c
eps.qō ēps nō potest proprio autorari nec similiter capitulū 6
ad propriam vtilitatē accōmodare consensum.super quo vide qō no.in simili in.l.j.ff.de auto.tuto.ꝛ vide si.in glo.vt dicebat Joā.Et quid iuris in administratore duarum ecclesiarum inuicem litigantium.vide in.l.accipiētis.ff.de auto.tut.vtrum autez si ecclesia est debitrix sui administratores possit 7
administrator solvere sibūpsi:vel si est debitor possit soluere ecclesie.vide in.l.quoties.ff.de admini.tuto.ꝛ.l.fistulas. Jtē si autorat̄ super re in qua aliq; ius pretendit.vtrum sibi generetur preiudicium.vide in.l.cum quedam.C.de admi.tut.ꝛ.l.tutor.ff.de his qui.vt indig.facit qō no.in.c.edoceri.de rescrip.ꝛ in.c.cum dilecta.de confir.vti.vbi quid iuris quando prelatus habet litē cū capitulo suo qualiter tūc cōsensus capituli ꝛ autoritas ēpi poterit adhiberi.dic vt ibi. ¶Septio no.in ſi.q; damnat hic cōsuetudo q; autoritatē quis prebeat in facto proprio ſi.vt in glo.ſi.Et aduerte ad glo.pe.que nota

biliter dicit qō si preterita consuetudo damnatur per nouam constitutionē ista noua constitutio habet tractū retro ꝛ irritat preterita retro gesta.zen.cōtra.vt infra dicā. ¶Op.ꝛ dicit 8
hic qō episcopus sine cōsensu capituli nō potest donare loco religioso.cōtra istud opponit ꝛ vide q; ad sustentationē ministrorū donare possit.s.de dona.c.consultationibus.exercet enim in hoc suū officiū:nec posset capitulū cōtra dicere.qō ergo inuito aliquo geri pōt:multomagis eo absente ꝛ irrequisito.vt.l.qō pōt.ff.de reg.iur.de iniur.l.sed ꝛ si vnius.ℊ.filiofamilias.ꝛ.C.de decur.l.notationū.lib.vj.So.per ista cōtraria tenebat Host.cōtrariū eius q; hic decidit.vt in glo.nō est iste casus ꝛc.cuius opi.reprobat per hunc text.vt dicit gl.que tamen ad predicta contraria nō respondet.ideo dic qō cōtraria locū non habent qñ nō requiritur in actu cause cognitio: puta q; clericus non residet in beneficio potest enim tunc eps suum officiū exequi etiam non requisito capitulo.vt dixi in c.conquerente.de cle.non resi.In casu nostro requiritur cause cognitio vtrū subsit causa donandi loco religioso.s.vtrum indigeat vel nō.ergo debet in ista cognitiōe adhiberi consensus capituli.sicut cum eo alia negocia sunt tractanda.vt.c.no 9
uit.ꝛ.c.quanto.s.de his que fi.a prela.cū si. ¶Secūdo opponitur de.c.j.s.ne sede vacā.vbi sede vacante prohibetur dissolutio vnionis.ergo ꝛ vnio videt prohibita:q; spiritualia cōsueuerunt difficilius destrui quā construi.vt.c.inter corpora lia.de transla.ꝛ cōtrariorū eadē debet esse disciplina.vnde illa que requirunt ad cōstructionē act⁹ requirunt in ipsius destructione ꝛ resolutione.vt.l.si vt proponis.C.de nup.ꝛ autē.cōtra.C.de dinor.Sol.vt in glos.que incipit approbat.quod no.ꝛc.pau.etiā idem tenet super verbo vacante.ꝛ plenius declarat maxime primā sol.huius glos.s.qō ibi loquat in ecclesia cathedrali:ꝛ aliud in inferioribus pro quibus dū vacant ēps agit ꝛ defendit.vt.c.fi.de suc.abinte.Sed ēpali sede vacāte nec capitulum nec alius admittitur ad agendum nisi daretur ei visitator.de elec.cui.lib.vj.ꝛ de sup.neg.prela.co.lib.c.vlt.ꝛ hoc tenet Jnno.in.d.c.j.dicens q; ille ter.nō habet locū in minoribus ecclesijs.vt eccle.benefi.c.vno.qō potis facit cōtra.ꝛ patet eo.ti.c.dudum.lib.vj.ꝑm Host.zen.etiam primo ponit sol.glo.ꝛ deinde solvit aliter.ꝛ sic qō aliud fit in dissolutione vnionis facte vt ibi.ꝛ aliud in ipsa facienda.vt hic nā ex quo certa scientia reperit vnio semel facta expedit ecclesie habere defensorem.vt in renocatione iuris vniti ex causa ecclesiam defendat:ꝛ q; per eam agitur de subtractione iuris per vnionem quesiti:sed istam rationē reprobat:qꝛ ꝛ vnio fieri debet cū cause cognitione.vt.s.de preben.c.vacante.ꝛ.c.exposuisti.sicut ergo vacante ecclesia de cuius vnione tractatur potest ista cause cognitio adhiberi ꝛ fieri.vt hic.ita a similiv
d deretur qō posset vnio d iam facta adhibita tali cause cognitione dissolui.sicut ꝛ iura causa legitima superueniente tollūtur ꝛ construuntur.xxix.dist.sciendū.ꝛ de consan.ꝛaffi.nō de 10
bet.tenet ergo secundā solutionem huius glo. ¶Tertio oppo.ꝛ videtur qō ecclesia vacans non constituto sibi legitimo defensore non possit donari alteri vel vniri.vt.c.dudum.s.colib.vj.nā ibi prohibētur sine tali defensore res ipsius ecclesie alienari.multomagis ipsa ecclesia.vt in aut.multomagis.C.de sacrosan.eccle.Unio enim vel donatio vnius ecclesie facta alteri videt quedā alienatio:q; mutat statum ꝛ subiicitur alterius potestati sicut per adoptionē emācipationē ꝛ arrogationem persone cōtingit.vt.l.si adoptauero.ff.de precario.cū simi.Jtem minus est alienare vnam vel duas possessiones ecclesie quā ipsam ecclesiaz.Sed illud prohibetur.ergo ꝛ istud.vnde bene dicit lex qō qui indignus est inferiori ordine:indignus est superiori.vt.l.qui indignus.ff.de senatoribus.cum ibi concor.Sol.vt in glo.que incipit videbatur ꝛc.in prin.et in ver.qui potest ꝛc.cui concor.Paul.ꝛ zen.qui dicit qō per vnionem nulla fit alienatio:quia cum vna fit ecclesia in plura membra dispersa.vñ. questione.j.nouatianus. nil dicitur alienari si vna ecclesia singularis in aliam transferatur.argumentum.C.de fideicommissis.l.voluntas.ꝛ.l.vnum ex familia.ℊ.secundo.ꝛ.l.peto.ℊ.fratre.de legatis secundo ꝛ notatur de bis que fiunt a prela.c.cum apostolica.ꝛ inducit glo.istam ad questionem vtrum episcopus ꝛ capitulum poterunt aliquid statuere super beneficio vacante:ꝛ electus illud seruare teneatur.dic vt in ea.ꝛ idem Paul.

11 ¶Quarto opponitur post Paulum videtur ꝛ quod episcopus possit autoritatē prestare in vnione alicuius ecclesie mense sue quia potest in causa ecclesie iudicare ꝛ cognoscere.s.de foro cōpetenti.clem.quamuis.ꝛ de male.capitulo primo.vigesimamateria questione quarta.si is qui.vbi de hoc.ꝛ de verb.significatione.ex parte.So.aliud est in iudicando ꝛ aliud in interpositōe autoritatis que est suspecta in facto ecclesie cum

de sua

de sua propria vtilitate tractatur. Itez cū cognoscit vt iudex non deest remediū appellandi. Quero dicit hic in fi. ꝯtraria &c. vtrū ista ꝯstitutio dānet preteritas vniones. que facte sūt per epm mense sue. vel sui capituli. glo. pe. dicit ꝙ sic ⁊ rōnez ponit. quaz no. quā zen. primo corroborat ⁊ deinde eā reprobat dicens ꝙ ista cōstitutio solū ad futuras vniones non ad factas ante istam constitutionē extendit. allegat primo naturam cōstitutionis que est futura respicere. c. fi. de consti. ⁊ l. leges. C. de le. Item iniquū videt reuocatas intelligi per hanc decre. ꝑteritas vniones cū haberent pro se opinionē doctora
a lem licet erroneā in iure que quidem doctoralis[a] opinio excusat a pena iuris. s. a cōdēnatione expensarū vt not. Pe. de sanso. s. de ap. c. vt debitus. pro quo facit. s. de transla. c. inter §. fi. ibi malorū errorez secutus &c. ⁊ de diuor. gaudemus. qd enim peccauit antiquitas si huius iuris inscia pristinā secuta est obseruationem. certe nihil vt. l. iubemus in fin. C. de testa. ad idem. c. de decu. l. pe. li. x. ⁊ c. cognoscentes. de cōsti. nō ob. rō glo. ꝙ ex eo qđ reprobatur hic cōsuetudo videtur trahi ad preterita. qꝛ debet intelligi cōsuetudo reprobata. s. pro futuro tempore obseruanda. non antē ꝙ gesta eius pretextu in preteritū retractentur. dato ꝙ esset vel esse posset rō ad preterita trahēda vt pꝫ subtiliter intuēti in. c. tuas de spō. duo. ⁊ de cōse. eccle. vel alta. c. aqua. nō ob. ꝙ rō huius prohibitionis est antiqua quia per hoc non sequitur ꝙ illa que cōi opi. doctorum recte gesta videbant debeant retractari. vt colligitur de postu. pre. c. j. li. vj. Hanc etiam tz Pau. dicit enim ꝙ dānat effectum ꝯsuetudinis circa futura. ⁊ ipsam cōsuetudi
12 nem de nouo inducendā. Idē hic tz lapus. Sed quero dicit in textu ꝙ in ista vnione nō requiritur cōsensus rectoris vel defensoris sed nunquid requiratur consensus patroni vel ꝑlati ad quez als spectat ecclesia pau. ꝙ sic. de sta. reg. cle. ne in agro. §. ad hec ⁊ de patrono. idem tz Hosti. in summa de his que fi. a pre. §. j. ver. sed nec aliquid. facit. xvj. q. vij. filijs ac nepotibus. lapus etiam dicit ꝙ qñ vnitur ecclesia collegiata requiritur cōsensus capituli. qꝛ per hoc eius ius leditur. quod habet intelligendo prelatum. qđ non potest auferri ab inuito xvj. q. fi. c. monasterium ⁊ c. rōnis. Nam vt dicit pau. ꝑ vnionem ecclesia patitur quandam capitis diminutionē. ij. q. vij. econtra interest ergo predictorum ne vergat in deteriorez statum. Nam patronus ius alimentorum ⁊ processionis nō ita de facili consequet ab ecclesia cui fit vnio sibi incognita vt a sua. ⁊ hinc est ꝙ creditor non cogitur nouare. i. vnum debitorem pro alio recipere. sicut nec debitor promittere si hoc ei nocet. vt. l. ij. ff. so. ma. nec vasallus alium dominum inuitus su
b scipere. vt. l. inuitus[b]. ff. de fidei. li. facit. l. solutionem ⁊ iudiciū. ff. de sol. ⁊ vide qđ no. Io. an. xij. q. ij. si eps vbi querit an inuitis clericis ecclesie secularis possit eps cum capitulo eam facere regularem vel loco religioso donare tenet ꝙ sic. Gofre. Vin. ⁊ Ber. cōtra. s. e. possessiones. ⁊ no. Inno. s. vt ec. bene.
13 c. j. alia que tanguntur in glo. vtrum. s. eps ⁊ capitulū possint vnire ecclesiā prebende vel dignitati ecclesie sue lz non possit vnire sibi vel capitulo vel vtrum possessiones vel bona mēse sue possit donare capitulo indigenti. vel capitulum eius sibi dic vt in eis cū quibus cōcor. Pau. qui remissiue tāgit quis dicatur prelatus ecclesie vnite. dic vt. s. de preben. exposuisti. zen. tñ tenet contrarium in eo qđ glo. dicit epum posse donare rem mense sue capitulo suo indigenti. nam ꝫm eum qualitas rerum vniendarum sint sue vel aliene non est causa vnionis impediende. Sed solum ꝓhibita prestatio auctoritatis vel consensus in facto proprio. vt no. Ber. de exces. prela. sicut vnire ⁊ Io. xvij. q. iiij. §. etiam. vnde inopia capituli istā prohibitionem nō excludit ꝫm eum qui dicit qđ host. tz contrarium de his que fi. a prela. c. nouit. qđ credo verius. nō obstat qđ in facto proprio nō possit accōmodari auctoritas vel consensus. nam qñqꝫ debitū necessario est soluendum. vt in casu nostro quo eps tenetur prouidere suo capitulo indigenti sicut alijs pauperibus pōt hoc ipse expedire sicut tutor sibi ipsi soluere. quod pupillus debet sibi vel ipse pupillo. vt. l. quotiens. de aut. tu. ⁊ l. fistulas. §. qui fundum. de ꝯtrahen. emp. non enim potest dici ꝓprie liberalitas necessaria erogatio. vt. l. vnum ex fa. §. j. ff. de leg. ij. ⁊ potuisset capitulūz inops ꝯ epm abundanter agere ⁊ pro tali subuentione. ergo si sponte persoluit ad quod soluendum vrgeri poterat nullum videtur beneficiuz contulisse. vt. l. si seruo fideicōmissaria. ff. de here. insti. facit. de adimen. leg. l. rem legatam.

¶ De rerum permutatione. Rubrica.

1 ☞ Penam non meretur qui facit lege permittente nec debet quis decipi autoritate iuris.

2 In permutatione beneficiorum requiritur auctoritas superioris: sed in permutatione prebendarum tm̄ inter canonicos eiusdem ecclesie non est necessaria.

3 Resignationis beneficij causa an debeat exprimi.

4 Beneficiū resignatū causa permutationis non potest alij cōferri ꝙ̄ illi qui simili de causa suum resignauit.

5 Cogi an possit quis ad resignandum qui cōuenit ⁊ pepigit cum alio permutare.

7 Permutatio fieri debet cū cause cognitione: ⁊ per quem debet adhiberi ista cause cognitio.

8 Permutationi ꝯsentire an debeāt oēs si sint plures ad quos spectat collatio electio vel ꝑsentatio: vel sufficiat maior pars.

9 Resignatione causa ꝑmutationis facta: nō est infra sex menses subsecuta collatio vtrū ad aliū sit collatio deuoluta.

10 Papa an possit prohibere matrimonium contrahendum inter duos aptos ad matrimonium: ⁊ quid de alijs sacramētis sc. baptismo ⁊ eucharistia.

c De concessione.[c] Ho. quod nō dz quis decipi iuris auctoritate. concor. l. j. C. de his qui veta. impe. hinc dicitur ꝙ qui facit lege ꝑmittente non meretur penā. vt. l. gracchus. C. de adul. oriretur enim tunc iniuria. vnde iura nascuntur. vt in. l. meminerint. C. vnde vi. iuris autem beneficio non dz quis abuti. ⁊ habere ludibrio. vt. c. commissa. s. de elect. lib. vj. ⁊ cum non solum. §. sin autem. C. de bo. que lib. fa
2 cit. s. de postu. bone. ij. §. ij. ⁊ de renun. quidam. ¶ Secundo no. ꝙ tex. loquitur de permutatione beneficiorum quo casu requiritur superioris autoritas prout. j. dicā in permutatione aūt prebendarū tm̄ inter canonicos eiusdē ecclesie non vr necessaria superioris auctoritas sicut nec cū vnū tpale cū alio ꝑmutatur. nam prebenda in tpalitate consistit canonia vero in spūalitate. iuxta no. s. de cōsti. c. cū. M. ⁊ de preben. c. relatū. ⁊ c. dilecto. nec isto casu dicit alienatio inter cōiunctos de eadē familia. ⁊ in corpore ecclesie retinet. vt. l. peto. §. fratre. ⁊ l. vnum ex fa. de le. ij. ⁊ s. de proba. c. ex literis. ⁊ hoc tenet Inno. s. e. quesitum. vbi dicit hosti. tutius esse ꝙ hoc fiat autoritate iudicis cum prebenda sit annexa rei spūali. s. canonia. ⁊
3 de cōnexis. Idē est iudiciuz. s. de consti. translato. ¶ Tertio no. ꝙ pōt quis exprimere causaz resignationis beneficij. ⁊ lz tūc nō exprimat tñ satis est si pōt de ea qualitercūqꝫ cōstare.
4 vt in gl. Idē lan. ⁊ zen. ¶ Quarto no. ꝙ beneficium ꝑmutationis causa resignatū nō pōt conferri alteri ꝙ̄ illi qui suū simili de causa resignauit. ⁊ aduerte qꝛ tex. iste vult ꝙ non possit alteri cōferri ꝙ̄ ipsis volentibus ꝑmutare. sed nō dicit qd iuris si post resignationē vnius alius resignare recusat vtrū ille qui resignauit recuperet bñficiū resignatuz vel ille alius resignare cogatur. si sic inuicē cōuenerūt primo de ꝑmutādo Steph. hic sentit ꝙ resignans recuperat bñficiū suū. qꝛ videtur resignasse sub modo vel sub ꝯditione. si ꝑmutatio sortiat effectū. vnde deficiente ꝯditione vel modo resignatio non tenuit. sicut in stipulatione dotis. que hꝫ tacitā cōditionem si matrimoniū sequatur. vt. ff. de iure do. l. stipu. nā ⁊ possessio sub cōditione vel modo trāslata nō ꝑditur nisi modus ⁊ cōditio fuerint adimpleti. vt. ff. de acqui. pos. l. qui abñti. §. qui possessionē. similiter nō ꝑdit dñium nisi alteri acquirat. vt. l. nec vtilē. ff. ex qui. cau. ma. dixi plenius de ista questione in. c. cū vniuersorū. s. e. In rebus ꝓphanis qñ aliquid tradit ob cām. causa non secuta agit ad repetitionē soluti. de quo plene. ff. de ꝯdi. ob cām. l. j. ⁊ l. si pecuniā. ⁊ l. si quis accepto tulerit cum si. ⁊ s. de elec. cuz inter. R. vbi plene in gl. magna. Et
5 ex his sentit Steph. ꝙ nō possit cogi ad resignādū qui cōuenit ⁊ pepigit cum alio permutare. ⁊ sic hꝫ locum penitentia re integra in hoc cōtractu. qđ dic vt plene no. in. d. l. si pecuniā ar. ꝯ. s. de renū. cle. j. vbi aūt ex altera parte non potest perfici permutatio. puta qꝛ beneficium non spectat ad illum qui voluit permutare vel post perfectā deficit. qꝛ cōstat ex postfacto ad permutantem beneficiū nō pertinuisse. dixi plene. s. e. c. j.
6 li. vj. ⁊ plenius. s. e. c. ij. ¶ Opp. iste tex. innuit ꝙ beneficium possit resignari cum causa. sed cōtra quia renunciatio dz esse
d pura[d] ⁊ libera sicut collatio absqꝫ omni conuentione conditione vel modo. j. q. ij. ꝙ̄ pro. ⁊ de pac. cū pridem. ⁊ c. pactiones. So. quia permutatio ex causa a iure concedit. vt. c. quesitum. s. e. ergo eius expressio in resignatione a iure permittit absqꝫ vitio simonie sicut quedam alia licita tpe imminentis collationis licite deducuntur in pactuz. vt. c. significasti. s. de elec. ⁊ ꝑben. significatū. ex quo infero post zen. ꝙ inter volentes ꝑmutare pōt interuenire tractatus lz ipsa ꝑmutatio iudicis autoritate expediat: vt. s. eo. ꝗsitū. ⁊ c. cū vniuersorū: ⁊ vt credo si ꝑcessit tractat⁹ ⁊ deliberatio de ꝑmutādo subsequēs

a ¶ Que qdem doctoralis. addō fulgo. i. l. iuris ignorantia. in vl. col. C. q admit. fel. in c. cū ꝯtigat. i. iij. col. extra d' rescri. ⁊ in. c. ꝑ tuas. in pri. extra d' simo. ⁊ i. c. sup his circa fi. extra d' simo.

b ¶ Inuit⁹. adde qđ dicit bart. i. l. si is. ad fin. ff. de pig. alex. in cōsil. xxv. in pe. col. in v. not. d. ias. in. §. item seruiana. in xj. char. isti. de acti. fel. in. c. ex pte i ij. col. extra d' acc.

c ¶ He concessione Adde ad idem de. gemi. in cōsil. l. in pe. col.

d ¶ Dz esse pura. adde qđ dicit gemi. in ꝯs. xcvij. in ij. col. circa fi.

resignatio quãtũcũq; pura ⁊ simplex refertur ad precedentez tractatum ⁊ permutationis cã resignatio intelligitur esse facta. arg. l. titia. §. idem respondit. ff. de verb. obli. ⁊. l. itẽ q̃. ff. de pac. maxime q̃ non est verisimile q̃ sine cã. velit quis bñficio renunciare. s̃. de renũ. c. veniens. ⁊. c. sane. ⁊. c. super boc. ¶ Quero in bñficijs vacantibus potest q̃s habere ius diuersimode. nam q̃nq; debent expectantibus q̃nq; papa reseruat vacantia sue collationi q̃nq; primi anni fructus vacantis bñficij alteri debentur q̃nq; in eis cõpetit ius optandi ⁊ hoc p ordinẽ probatur in. c. j. s̃. e. li. vj. ⁊ cle. j. s̃. ti. ñ. ⁊. c. si ppter. s̃. de rescrip. li. vj. ⁊. c. fi. s̃. de ꝙsue. eo. li. mõ. querit. vtrũ ista media vacatio. que emergit in ipsa resignatione facta cã pmutationis aperiet viã supradictis ius predictũ pretendẽtibus altero ex predictis modis vt sic possit ipsa cõsequi q̃ p̃dicta sunt. laud. mouet dubium cum regi vel alteri debentur fruct⁹ bñficij cũ vacat ⁊ tz q̃ ex illa vacatione q̃ contingit in bñficijs resignatis pmutationis cã non queritur sibi in ipsis fructibus. Nã durũ esset quod priuaret fructib⁹ bñficij sui resignati ⁊ alteri⁹ sibi collati cessabit ergo talis gratia hoc casu. Joan. in. c. si propter. s̃. de rescrip. li. vj. sentit ꝙtrariũ. nam spãle est in. c. j. s̃. e. li. vj. q̃ impetrãtibus nõ debeant beneficia hoc modo vacantia. ⁊ de rigore est in alijs ꝙriũ. put ibi dicit tex. Ex quo sequit q̃ hec vacatio viam aperit ac locũ facit cuilibet alij cui p vacationez aliquid exp̃dictis iuribus querit ⁊ sic in predictis casibus beneficium sic vacans poterit optari. Itez fructus tales haberi. Circa hoc vide plene q̃ dixi in. c. exhibita. s̃. e. in. iij. q. principali. vbi ẽt dixi quid iuris sit p vacationem dz bñficiũ sic vacãs vniri vel in casu vacationis dz extingui siue supprimi vel numerus canonicorũ restringi cis cedẽtibus vel decedentibus an tunc poterunt pmutare. Iau. hoc vltimũ subtiliter arguẽdo ꝓsequitur ⁊ concludit quod permutatio hoc casu non potest sequi. q; per illaz vacationẽ alij est aperta via. s. restrigendi ⁊ supprimendi numerũ multum ergo debent aduertere permutantes ne per ipsam vacationem. per resignationem inductam possint litem pati i aliquo exp̃dictis casibus. Pau. in optatione tz quod tale beneficium vacans ex cã permutationis optari non possit. vt hic per eũ videas qui respondet ad. c. fi. s̃. de consue. ¶ Secundo quero de practica permutationis q̃liter fieri dz[a]. dic q̃ cum cause cognitione que consistit principaliter. vtrũ ipsis ecclesijs sit vtilis ista permutatio nec ne. fit etiam q̃nq; cõsiderata vtilitate permutantium. de quo. s̃. de rerum permu. quesitũ. per quẽ aũt dz adhiberi ista cognitio cause. videt q̃ p illum[b] ad quẽ spectat taliũ beneficiorũ collatio ordinatio ⁊ dispositio. vt in regula nihil tam naturale. ff. de regu. iur. ⁊. c. oĩs res s̃. de reg. iur. gl. magna tenet hic q̃ ad eũm spectat ista cãe cognitio ⁊ autoritatis interpositio. Alij vero ad quos spectabat talis beneficij. collatio debent pmutationi consentire. ⁊ hoc tenet etiã hic Pau. q̃ refert idẽ tenere Hostiẽ. in summa e. ti. §. quid põt. ver. sed nunquid. ⁊ Archi. s̃. eo. c. j. li. vj. Adhibita ergo cause cognitione consensu conferentium ⁊ autoritate epi acquirit ius permutantibus in ipsis beneficijs permutatis. vt no. Inno. s̃. de preben. c. inter cetera. Dicit tamẽ Pau. q̃ de facto seruat q̃ superior confert. ⁊ credit hoc verius. posset tñ de iure defendi q̃ consensus illius ad quẽ spectat beneficij collatio ꝙiuncta autoritate epi habeat vim collationis. arg. eorũ que no. Jo. an. in. c. transmissam. s̃. de ele. ⁊ quod dixi in repe. cle. cũ ei quẽ. de ꝙcess. preben. in. x. nota. nec hz rationẽ q̃ eps post accõmodatã autoritatem conferat beneficium. cuius collatio spectat ad alium nec autoritatis interpositio sibi specialiter. hoc casu concessa dz extendi ad collationem. arg. l. in agris limitatis. ff. de acqui. re. do. Probabilius ergo posset dici q̃ potius consensus illius ad quẽ spectat collatio habeat vim collationis q̃ autoritas episcopi.

8 ¶ Tertio quero hic incidenter post pau. vtrum si sunt plures ad quos spectat collatio electio vel presentatio omnes debeant pmutationi cõsentire vel sufficiat maior ps. Dicit post Host. q̃ aut fit pmutatio intuitu ecclesiarũ: aut intuitu personarũ permutare volentiũ. Primo casu sufficit ꝙsensus maioris partis. Secundo casu. s. q̃ intuitu psonarũ requiratur consensus oĩm ad quos spectat collatio vel p̃natio. ⁊ subdit q̃ talis consensus põt prestari ante renunciationẽ ⁊ post. Et sic fuit disputatum ⁊ determinatum Bononie. Et incipit q̃stio. queritur nũquid eps.

9 ¶ Quarto quero post resignationem factam permutationis cã non est collatio subsecuta ifra sex menses qui dantur ad conferendũ beneficia vacantia. vt in. c. ñ. de concess. preben. vtrum sit devoluta collatio ad aliuz prout ibidicit. dicit pau. q̃ illud. c. non hz locum in ista vacatione permutationis cã. põt tñ eps q̃cunq; per superiorem ad hoc cõpelli. arg. s̃. de elec. publicato. ⁊ de iurepa. c. nullus. ita dicit. Et ego plenius in. d. c. exhibita. i. vj. q. vbi aliter alij sentiũt prout ibi scripsi. ¶ Quinto quero papa hic dicit in fine nullius esse volum⁹ firmitatis: ⁊ sic spirituale matrimonium contrahenduz impedit ipso iure. Sed querit Iau. vtrũ sit idẽ in carnali. vt si duobus aptis ad matrimoniũ contrahendũ ꝙtradicit interdicit ⁊ pronunciat nullum si fuerit contrafactum an sit nullum matrimoniũ subsecutũ ꝙtra inhibitionẽ ⁊ decretum pape. remittit ad no. p doc. de despon. impu. c. ad dissoluendũ. vbi tenent q̃ non teneat tale matrimoniũ: siue p viam legis: siue oretenus viua voce. siue aliqua cõstitutione hoc prohibeat. secus credit Iau. in sacramẽtis in q̃bus materia non spectat imediate ad dispositionem pape. sicut aqua in baptismo: panis ⁊ vinuz in eucharistia ⁊ similibus: quia in illis voluntas pape q̃tũcunq; expressa sacramẽti nõ posset impedire debita materia ⁊ forma cum intentione concurrentibus. de hoc leg. xxviij. distĩ. nullum. ⁊. s̃. de consue. c. q̃to. ⁊ adde quod dixi. s̃. de concess. preben. cle. j. in. vij. oppo. ¶ Ultimo scias q̃ Jo. de lig. super ista cle. ponit tractatum permutationum dicta do. Sed. de senis referens nimis inordinate. Ego partem posui in prealle. c exhibita. ⁊ partem in c. j. s̃. eodem libro. vj. vbi videas.

¶ De testamentis ⁊ vltimis voluntatibus. Rubrica.

1 Executores vltimarũ voluntatum p̃nt esse religiosi: acceptare tñ non potest religiosus illud officium sine licentia superioris ⁊ obtenta officium quidem huiusmodi voluntarium est: nec anteq̃ suscipiat põt cogi. Prelatus autẽ cũ testamentarius executor esse possit: an officiũ tale transeat ad successorem in tali prelatione. ⁊ nu. 2. 3. ⁊ 4.

5 Conueniri debent religiosi coram ordinario de suscepta executione de qua eis tenentur reddere rationem.

6 Priuilegium clericale non iuuat clericos quominus in locis quorũ administrationes gesserunt rõnẽ reddere teneant.

7 Executores tenentur reddere rationem: ⁊ q̃: qualiter: cui: et vtrũ testator possit remittere illud onus reddende rationis. numero. 8. 9. 10. ⁊. 11.

12 Executor testamenti an in casibus in quibus bz actiones habeat illas nomine suo.

13 Executor nudus nullo modo habet actionem nisi in relictis ad pias causas.

14 Executor testamenti an debeat cauere ⁊ quid de legitimo.

15 Heres soluens executori legata alijs debita an sit ab illis liberatus.

16 Executor testamenti deputatus ad distribuendum bona inter pauperes an possit dispõere q̃ aliquid sibi remaneat vel propinquo.

17 Executor ⁊ quilibet administrator potest bona venalia que administrat pro exequenda voluntate defuncti bonafide sibi emere si palam exponantur venalia: clam vero nõ potest.

18 Et an possit disponere vt ps aliqua veniat ĩ spuriũ defuncti.

Religiosus. No. q̃ religiosi p̃nt esse executores vltimarum voluntatũ. olim de hoc erant opi. de quibus in spe. de instrumedi. §. nunc aliqua. ver. sepe querit. cũ seq. ⁊ de quibusdã dubitat an possint esse executores. de quibus dixi. s̃. e. c. fi. lib. vj. in. j. not. Et quare clericis istud offĩm sit permissuz ⁊ nõ alia. de quibus ne cle. vel mona. p totũ. dixi. s̃. in. c. fi. i. j. opi. ⁊ ibi dixi de noĩbus istorũ executorũ ⁊ q̃bus equiparent.

2 ¶ Scõ no.[c] q̃ religiosus istud offĩm executoris non potest
c acceptare nisi a suo superiore petita licentia ⁊ obtenta. q̃d ergo si suscipit. puta cõmissa sibi erat electio pauperuz ⁊ nominauit vnũ ⁊ deinde decessit. an noĩatio ⁊ electio talis valeat facta absq; licẽtia de qua hic. credo q̃ nõ sicut nec aditio filij sine iussu patris. vt. l. si quis mihi bona. §. iussum. ff. de acquirere. ⁊ per hoc q̃ dicit obtẽta pondera q̃ nõ sufficit petere. Sed ꝙtra de. c. lz. s̃. de regu. vbi videt sufficere si petat lz non obtineat. ⁊. xix. q. ij. due. Sol. vbi tractat de augmẽto pfectionis ipsi⁹ ambitionis p̃sumptione cessante sufficit petere. vt in ꝙriis: sed vbi timet ambitio: vt in p̃latura habenda dz obtinere. de testa. c. religiosus. lib. vj. ⁊ vbi offĩm aliquod exercet.

3 vt hic. ¶ Tertio no. q̃ dicit vtiq; non p̃nt ⁊c. naz innuit q̃ istud offĩm sit voluntariũ ne inuitus suscipere cogat. q̃ est verum ante susceptũ offĩm. post susceptũ vero tacite vel expresse cogitur exequi. sic Inno. ⁊ Host. ⁊ Bui. in Spec. de instru. edi. §. cõpendiose. ver. hic etiã querit. Idem refert hic Pau. tenere Jac. de are. Ego dixi plene in. c. religiosus. s̃. eod. lib.

4 vj. in. iij. notabili. ⁊. s̃. e. c. fin. in fi. in. iij. q. ¶ Quarto nota quod dicit etiam si prelationis ⁊c. q̃ prelati p̃nt esse executores testamentorũ. vtruz aũt tunc tale offĩm transeat ad successorem in

a ¶ Dz. Vide formã quam tradit Jo. an. in. c. per ĩ qstionẽ. bic alle.

b ¶ Videt q̃ p illũ adde gemi. ĩ ꝙsl. in pe. columna.

c ¶ Scõ no. adde pau. de ca. in ꝙsi. exlvj.

forē in tali ꝑlatione. vide in spe. de instru. edi. §. nūc vero. v. i
sup querenau. ⁊ no. Bart. in. l. qui liberis. §. hec verba. ff. de
5 vulg. ⁊ pup. ⁊ qđ dixi in. c. si gratiose. de rescri. li. vj. ¶ Quito
no. ꝙ exemptio non defendit religiosos quominus coraꝫ or
dinariis rñdere debeant de executione suscepta de qua eis te
nentur reddere rationem. ⁊ puniri si reperti fuerint deliquis
se. Sed ꝯtra de. c. frater. xvj. q. j. ⁊ de sup. neg. pre. c. sicut. nam
⁊ ꝓconsul qui maior est post principem non intromittit se de
causis fiscalibus. ff. de offi. ꝓcon. l. nec quicꝙ. §. j. sed ista non
obstant. nam res non exēpta circa quā delinquunt trahit exe
cutionem ad se ⁊ eius vires vincit. simile de priuile. volētes.
li. vj. Nam priuilegiū clericale non iuuat clericos quominus
in locis quorū administrationes gesserunt rationeꝫ reddere
teneantur. ꝫ. de obli. ad ra. c. vno. ⁊ ne cle. vel mo. c. sacerdoti
bus. ratio ergo huius. c. fundatur super delicto vel ꝯtractu
inito per exemptū in loco nō exempto quo casu exemptio nō
6 defendit tales. vt. d. c. volentes. Sed querit lau. quid iuris si
aliqui religiosi sint priuilegiati contra illam constitutioneꝫ.
vt. s. ratione cōtractus vel delicti ꝯmissi in loco nō exēptio nō
possint etiam conueniri. vtrū tunc poterunt ꝯueniri in casu
huius. c. dicit zen. ꝙ sic. qꝛ reatus oēm honorem excludit. vt
C. vbi sena. vel cla. l. j. Et ideo notanter hic dicit text. priuile
7 gio non dicit exemptione. de qua in. d. c. volentes. ¶ Sexto
a no. ꝙ executores tenentur reddere rōnem. Circa hoc[a] occur
runt plura dubia. Primo quādo. Secūdo qualiter. Tertio
an testator possit sibi remittere illud onus rationis reddēde.
8 Quarto cui. ¶ Quo ad primum qñ teneaᵗ reddere rationeꝫ
videᵗ ꝙ finito officio ⁊ nō añ sicut i tutore dicimus in. l. ij. C.
de admi. tuto. Et glo. generaliter loquens de administrato
re. dicit qđ non pōt nō finito officio conueniri. ff. de procu. l.
qui procur. §. si. cum. l. seq. Jo. an. tꝫ ꝯtrariū in addi. spe. i. d.
§. nūc vero aliqua charta tertia. siue quarta. vbi etiam querit
cum executori teneaᵗ reddere rationeꝫ tꝫ ꝙ non in iudicio ꝫ
extra iudicium potest vnus. ab alio petere rōnem siue com
putū. nā debent sibi cōicare actus. ⁊ qui nō cōicat vel nō ex fi
de gerit potest deferri vt suspectus. ad hoc. ff. de admi. tuto. l.
actus. ⁊ vide qđ not. Bar. in. l. pupillo. §. si quis ipsi pretori.
9 de oper. no. nun. ¶ Quo ad scđm. s. qualiter teneaᵗ reddere
rōnem. collige ex. l. cum seruus. ff. de condi. ⁊ demō. ⁊. l. siquis
rōnes. e. ti. ⁊ vtruꝫ erogationē ⁊ distributionē debeat proba
re per testes ⁊ instrumenta vel sufficiat solum per iuramentū
10 dixi in. d. c. religiosus in. xj. q. ¶ De tertio dubio. vtrum. s. te
stator possit sibi remittere istud onus ratiōis reddende. dixi
ꝫ. e. c. si. in. v. q. ⁊ glo. etiam remittit ad ibi no. cui adde quod
no. in spe. de instru. edi. §. nunc vero aliqua in addi. q̄rit eniꝫ
ꝙ hodie testatores dicunt lego. c. dispēsanda per tales prout
eis secreto cōmisi volens alios ab ipsis conscios esse debere.
Dicit eniꝫ ꝙ tunc staretur dicto talium sed non ita si dixisset
lego centum dispensanda per tales ꝫm conscientias ipsorū.
Nam qꝛ hoc casu distributio non videᵗ esse secreta habebunt
executores cū illā reddunt exprimere: ꝫ sit cuꝫ minori rigore
in his ꝙ in aliis exigenda ꝫm eum. Et circa hoc vide quod
no. bar. in. l. theopōpus. ff. de dote prele. ⁊ plenius hic vide p
Pau. super verbo reddere. Ipse etiam tangit de quarto du
bio cui. s. rō sit reddenda. ⁊ dicit ꝙ ordinariis habētibꝰ iuris
ditionem in loco etiaꝫ inferioribus episcopis quod esse pōt
de priui. c. ab[b]ates li. vj. Et no. circa hoc ꝫm eum ꝙ aliud est
compellere executorē susceptū offm̄ exequi quod potest quili
bet superior. ff. de tu. ⁊ cura. da. ab his. l. diuus. Aliud cōpel
lere ad rōnem reddere qđ pōt quilibet ordinarius vt predi
xi. ⁊ quid iuris si alius est iudex domicilij testatoris. aliꝰ exe
cutoris dixi. ꝫ. e. in. q. Aliud est legitime executoris officium
exercere. de quo vide in spe. in. d. §. nunc aliqua ⁊. xj. col. versi.
sed nunquid. Ultra illa que dixi plene de ista materia in pre
al. c. religiosos. ⁊. c. si. ꝫ. e. quero breuiter de quibusdaꝫ. q. Et
qꝛ in. d. c. si. in. ij. q. plene dixi. vtrum executor possit agere cō
tra heredes quero in casibus in quibus non potest. vtrū po
terit ex vi verborū quibus datur potestas agendi vendendi
petendi ⁊c. videᵗ ꝙ ex vi istorū verboꝝ possit in casibus in q
bus alias nō posset qꝛ ita videᵗ volūtas testatoris q̄ i oībus
dñatur vt in auᵗ. de nupt. §. disponat. nā ⁊ tutor cui est alias
interdicta alienatio rei pupillaris hoc poterit ex iudicio de
functi. vt. l. pe. C. qñ decre. opus non est. ⁊ qđ ibi no. ⁊. l. alio.
de ali. ⁊ ci. le. facit. C. de inter. ma. iter tuto. ⁊ pu. l. j. talis ergo
dispositio testatoris cuius etiam post mortem confertur effe
ctus tenet: vt. l. si vero non remunerandi. §. fi. ff. man. tꝫ Joā.
an. post gui. de cu. ꝙ ex tali potestate non possit agere in casi
bus nō ꝓmissis. alias nec possit vendere inuito herede. Re
stringitur ergo potestas ad casus ꝓmissos vt agat nā ꝫm euꝫ
executor in exercitio actionū caret iuris adminiculo. nec sibi
aliquid debetur sed legatariis pro quibus agere intēdit. mā
datum igitur testatoris super re aliꝭ iam quesita p eius mor
tem nō videᵗ validū qꝛ nudū ⁊ iuris adminiculo nō vallatū
ergo non sequendū. vt. l. nemo pōt de leg. j. ⁊. l. filiusfa. §. diui
e. ti. tunc ergo agatur cum iuris auctoritate fulcitur vt in reli
ctis ad pias causas. all. l. iure nostro. de testa. tu. ⁊ ad trebel. l.
lucius. §. menia tutores autem ad curatores agunt qꝛ habent
iuris adminiculum. vt. ff. de admi. tu. l. j. ⁊ p totū. ⁊ in hoc re
11 sidet. Cui adde quod plenius post laud. dixi. ꝫ. e. c. tua nobis
in. iij. q. principali. ⁊ in. iiij. q. vbi etiam dixi in casu quo hñt
a testatore licentiam vendendi debeant requirere heredē taꝫ
in electione rerū quas intendūt vendere ꝙ in taxatione pre
ciꝭ ⁊ quid iuris si heres in dicto casu requisitus vult īpedire
istā venditionē. vtrum possit. ibi vide in ver. quid dices si he
res ibi etiam dixi in. j. q. cuius cōmodo cedant legata caduca
an heredis an executoris ⁊ dixi ꝙ heredis vbi fuerit merus
executor. secus si legatarius. ⁊ qñō hoc cognoscaᵗ si vtricꝫ sit
iniunctuꝫ onus distributionis ibi dixi ver. sed dicas ⁊ in ad
12 di. Spec. in. d. §. nunc vero aliqua. ¶ Secundo quero in casi
bus in quibus executor habet actiones. vtrum habeat illas
suo nomine. an nomine illorum in quos distributio fieri de
bet. Jo. an. in addi. vbi. ꝫ. arguit primo ꝙ nomine illorū ad
similitudinē tutorū ⁊ curatorū quibus equiparatur vt in. l.
orphanotrophos. C. de epi. ⁊ cleri. ⁊ in autē. de ec. ti. §. fin. In
cōtrariū qđ nomine suo allegat. l. si quis ad declinandam. C.
de epi. ⁊ cler. ibi si enim ⁊c. Et hoc placet Ja. ⁊ Nico. de mat.
vt sicut olim illas habebat quādo sibi retinebat. vt. l. si lega
tarius. ⁊ de le. ij. ⁊. l. īperator. e. ti. sic hodie habeat in relictis
ad pias causas. dato ꝙ nihil retineat ⁊ lucruꝫ est in eo quod
pie agit. in auten. de here. ⁊ falc. §. si vero expressim. Sed Ja.
de ra. dicit ꝙ executor nudus non hꝫ actionē vllo modo nisi
13 in relictis ad pias causas. ⁊ hoc casu agit actione nō sibi sed
domino competente. Et si dicas quis effectus ex quo hꝫ quo
iure habeat. Rñdit in dando procuratorem quem nō dabit
nudus minister ante lit. cōte. ff. de iureiur. l. sed si vnius. §. ait
pretor. sicut nec tutor vel curator. C. de procur. l. necꝫ. sed non
nudus sit tanꝙ dominus. De hoc vltimo dic vt in. d. §. nunc
14 vero aliqua. ver. xxv. ⁊ ita ibi dicit Jo. an. qui etiā querit an
executor testamenti debeat cauere. de quo. in. l. diuus. ff. si cui
plus ꝙ per. l. fal. ⁊ de adi. lega. l. liberto. §. largius. ipse tenet
ꝙ executor legitimus non teneᵗ satisdare. in testamētario di
cit idem nisi post fuerit mutata eius conditio in deterius. vt
l. si cuꝫ cornelius. ff. de sol. ⁊ qđ dixi in. c. nulli. ꝫ. de elect. li. vj.
Et ex istis infert ꝙ religiosus ꝯmissarius de quo loquit istō
c. non satisdat. quia testatori eius conditio erat nota. s. ꝙ ca
rebat propriis. facit quod no. Bart. in simili in. l. creditores
15 ff. de his q̄ fiunt in frau. credi. Huic vicina est alia q̄stio. vtrū
heres soluens executori legata aliis debita sit ab illis libera
tus. dicit Jo. an. post. Ja. de ra. ꝙ si executor erat nudus sibi
sine satisdatione soluere non debuit. ⁊ sic non est liberatus.
ff. de conditio. ⁊ demonstra. l. quibus ad fin. ⁊ de leg. iij. l. si ti
bi. si non fuit nudus vt datus a testatore. ⁊ tunc vtitur distin
ctione. de qua. ꝫ. an sit vel non sit mutata in peius conditio.
nam si non est mutata nō tenetur satisdare. ⁊ sic nec heres de
buit satisdationem exigere. Si mutata subdistingue. aut de
diuitiis ad inopiam. ⁊ tunc debuit satisdationem exigere. vt
d. §. largius. aut mutatus est status ad malos mores. ⁊ tunc
etiam cū satisdatione que frangibilis est non debuit sibi sol
16 ui. insti. de suspe. tu. in fi. ¶ Tertio quero[b] post Jo. an. in ad
b di. pal. §. in vlti. charta. vtrum executor deputatus ad distri
buendum bona inter pauperes possit disponere ꝙ aliquid
remaneat sibi vel propinquo suo videtur ꝙ sic. ff. de lega. j. l.
ab omnibus. §. itē si iussus. ⁊ de colla. bo. l. j. §. fi. ⁊. C. de sa. ec.
autē. si qua mulier. ⁊ in auten. de san. epi. §. diaconissam. In
contrarium facit. C. de sac. san. ec. auten. quibuscunꝙ modis
⁊. ff. man. l. si mandauero. §. is cuius. naꝫ in persona propria
collatio beneficiꝭ ⁊ distributio est suspecta ergo prohibita. vt
l. si quis legatum. ⁊. l. vxori. ff. de fal. Soluendo distinguit an
sit solus an sit sociatus. Primo casu sibi dare non potest nec
forte sibi valde coniuncto. lxxxix. dist. decenter. x. q. ij. hocius
in si. ⁊. d. §. is cuius. ⁊ auten. quibuscunꝙ modis. nisi forte il
le coniunctus esset summe pauper. ar. ff. de in diem adiec. l. ꝙ
si vno. ⁊ de arbi. l. quid tamen. lxxxvj. di. pasce. Secundo casu
posset per. d. l. ꝙ si vno. ⁊. ff. ꝙ cuiuscꝫ vni. no. l. nulli. ⁊. l. pla
ne. ⁊. ff. de adop. l. si pater. §. qui duos. Sed vtrum rem vena
lem pro exequenda voluntate potest pro se emere. videtur ꝙ
non: nec etiam pro filiis ⁊ cognatis. vt. d. auten. quibuscunꝙ
modis. ⁊. ff. de cōtrahen. emp. l. si in emptione. §. fi. ⁊. l. non li
cet refert Ja. de are. tenere. quod executor ⁊ quilibet admini
strator bōa fide ⁊ palā potest sibi emere bōa q̄ administrat. si

a ¶ Circa hoc addō qđ dicit bal. i. l. fi. C. ō his q sub ma. vbi qđ execu tor pōt cōueniri vt caneat de rōe reddenda.

b ¶ Tertio quero Adde ro. in ꝯsi. cccxviij. i. iiij. co. pan. de ca. in. l. si is qui circa pric. C. de fur. feli. i. c. ceterū. in pe. col. extra de of. ordi. vbi an q est obli gatꝰ facere elee mosinam nomi ne alieno possit sibi retinere.

venalia exponantur. ff. de admi. tuto. l. tutor clam vel mala fi
de nō potest. vt in ꝙtrarijs. Circa hoc etiā ibi querit post Jo-
18 and. an cōmissarius disponere possit vt pars aliqua veniat i
spurium defuncti. tenet Jac. ꝙ non. cum nec alio mediāte ca-
pere possit. C. de bere. instī. l. neq; ne veniatur ad id quod lex
voluit. ff. de transac. l. cum hi. §. si cum lis. ꝛ. ff. de tuto. ꝛ cura-
da. ab his. l. scire. Item ſm ius ꝛ nō ꝙtra ius dari arbitrium
dz disponēdi. ff. de ritu nup. l. q̄q̄. ꝛ de admi. tuto. l. lucius.
Jo. and. dicit ibi hoc dictū verum in quota aliqua iure filia
tionis: sibi autē vt pauperi si nō demeruit putat ꝙ possit de
eleemosinis dispensare. Ad hoc facit. c. cuz haberet. §. de eo q
d uxit in matri. quam pol. per adul. ꝛ quod ibi no. in fi. vlti-
me glo. ꝛ in Spe. qui filij sint leg. ver. qd de natis. plura alia
videas vtilia in ista materia in. d. §. nunc vero aliqua. Ex q̄-
bus ꝛ alijs que dixi in. c. religiosus. ꝛ. c. fi. §. eo.
babetis istam materiam multuz plene.

Clemen. De sepulturis. Rubrica.

1 Masculinum vtrum in materia penali concipiat femi-
ninum.
2 Juris error vtrum ꝛ quando excuset a dolo.
3 Delinquere vel transgredi in contemptum quando quis di
catur.
Et ibi quid sit contemptus.
4 Sepeliens in cimiterijs prohibitos in cle. ista qua pena pu-
niatur.
Et ibi quid sit cimiterium. Et vtrum talibus funeralib⁹ par
ticipantes. s. portantes ad funus: comitantes: clerici portan-
tes cruces ꝛ similes sint excōicati. ibi. nu. 10.
5 Sepultura vtrum tempore interdicti fit aliquando permis
sa presertim quatuor festiuitatibus anni q̄bus alta voce pos-
sunt publice diuina celebrari.
6 Sepeliens in cimiterio publice excommunicatum quam pe
nam incurrat.
Et ibi quis dicatur publice excommunicatus.
7 Interdictos nominatim in cimiterio sepeliēs qua pena pu
niatur. Et qui dicantur nominatim interdicti.
8 Usurarium manifestum in cimiterio sepeliens vtruz ꝛ quā-
do sit ipso iure excōicatus.
9 Testamentum confectum ab eo qui nonduz erat vsurarius
manifestus: vtrum eo postmodum effecto manifesto vsura-
rio sit validum.
Et ibi quis dicatur manifestus vsurarius.
11 Sepeliens in loco interdicto nominatim interdictum publi
ce excōmunicatum: manifestum vsurarium vtrū sit quatuor
excōicationibus innodatus.

Clemen. Hos qui. No. ꝙ ista constitutio gene-
raliter dicit eos qui ꝛc. ligat
ergo cuiuscunq; pfessionis viros religiosos
clericos seculares ꝛ laicos ſm glo. nā temeri-
tas q hic punit adaptat ad oēs ēt feminas:
put dicit glo. Idē Lau. q latius tangit vtruz
a masculinū ꝙcipiat⁹ femininū in materia penali. ꝛ dicit ꝙ fic
si pferr̄ in cōstitutione iuris cōis. Idē si in statutis ꝛ cōstitu-
tionibus prelatoz: sed in statutis secularium comprehendit in
materia fauorabili nō in odiosa: rōnem differentie reddit: q̄
constitutiones generales ꝛ locales edite a prelatis presumū-
tur semper eque ꝛ nil iniquū continere. constitutiones autez
secularium plerunq; ex odio ꝓmulgantur ſm euz: que ratio est
vniuersalis nec iure probatur. ꝛ ideo de materia dic latius
vt no. in. c. generali. §. de elect. lib. vj. vbi plene dixi post glos.

a Clemen. Utrū masculi
nū. adde ad ista
materiam q̄ late
scribit. d. Jas. i. l.
si quis id qō. ff.
de iur. om. iudi.

2 Secundo no. ꝙ ista pena ligantur qui temerarie in hoc de
linquunt. Ignorans igitur ius vel factū ꝙtra faciens nō icur
rit istā penā. nā ſm ꝛen. iuris error excusat a dolo. ff. vi bono-
rum rap. l. ij. §. si publicanus. ꝛ de ambi. l. j. Laud. intelligit
hoc verū in illo cui est licitū ignorare ius. talis cū ꝛueniens
nō videt reus: nec ligat ista pena. ij. q. iij. §. notandū. el. ij. in fi
ne. pro ꝛ ꝙtra de sen. exc. cū illoz. pro hoc dicto Lau. alle. tex.
cōiuncta glo. ff. de his qui no. infa. l. liberoz. §. notat. vbi ēt
dz ꝙ ignorare ius est lata culpa non dolus: ꝛ in penis vtrum
ista sint paria lata culpa ꝛ dolus. ibi glossa singularis. ꝛ in. l.
3 actionibus. ff. de in lit. iur. Tertio no. qō hic dz de contem
ptu clauiū. circa qō Steph. bñ tangit qs dicat delinquere in
contēptum clauiū. ꝑmittit autē ſm papiā ꝙ ꝙtēptus est aſper
rima nō curare. ad hoc. xj. q. ij. q diuinis ꝛ humanis. xj. q. iij.
excellentissimus. hoc premisso dicit ꝙ tunc quis cōmittit vel
trāsgredit ex cōtēptu qñ voluntas eius renuit subīci ordina
tioni legis vel canonis. ꝛ ex hoc procedit ad faciendū contra
leges vel canones: qñ autē propter particularē cāz vel passio
nē. puta ꝙcupiscentiā vel irā inducit ad aliqd faciendū ꝛ legē
vel ꝙtra canonē non dz ex cōtēptu peccare: lz ex alia cā ēt si tre
quēter ex eadē cā vel alia filij iteraret delictū. sic etiā dicit au-
gust. in lib. de natura ꝛ gra ꝙ lz nō oia peccata cōmittant ex
contēptu superbie: frequētia tñ peccati inducit ad contēptuz.
iuxta illud ꝓuerbiū. peccatoz cū venerit in ꝓfundū maloruz
ꝙtēnit ſm Tho. facit. xvij. dis. nec licuit. no. de hoc. ꝓ. dist. in. c.
qs aūt. ij. q. vij. metropolitanū. vñ ſm stilū cācellarie vel peni
tentarie curie romane nō facile dispēsat cū illo qui transgre
ditur ex ꝙtemptu. ꝛ ideo semp in literis ꝙsueuit apponi clau
sula si p ignorantiā ꝛ nō in cōtēptu cla
uiū. ad hoc. §. de cleri. excō. mini. c. ij. ver. ꝛ ipse. ꝛ. c. illō. §. pe.
ꝛ. c. postulasti. §. si. ꝛ. c. fi. ꝛ no. per Hostien. eod. titu. c. clerici.
4 Quarto no. ꝙ ille incidit in istā penā q̄ sepelit hic ꝓhibi-
tos in cimiterijs. Idē dicit Pau. si sepeliat in ecclesia. xiij. q.
ij. nullus. Istā sepultura ecclesiastica christiana ꝛ cimiterium
ponit ꝓ eodē. vt no. Arch. de bereti. c. j. lib. vj. dz autē cimi-
terium locus per epm rite ꝛ solēniter benedictus ad vsum se-
pulture de quo loquunt iura. de ꝙse. di. j. nemo. in aut. de ecc.
ti. §. si qs de fabrica. ꝛ de mo. §. illud. de cuius circuitu habet
xvij. q. iij. sicut antiquitus. ꝛ p archi. xiij. q. j. c. j. ꝛ lz possit eē
ecclesie ꝙtiguum ꝛ remotū. de ꝙse. eccle. vel alta. c. vno. j. ñ so-
li. vj. non tñ alicui loco etiaz religioso potest accedere nisi ba
beat ecclesiā. ꝛ vide qō no. xiij. q. ij. in ecclesiastico. vbi habes i
quo differant locus sacer ꝛ religiosus. Sed hic q̄ro vtruz in-
cidat in istā penam qui non sepelit in cimiterio benedicto: lz
in loco sibi ꝙtiguo ꝛ ꝙnexo. glo. iij. hic ꝙ non. Idem ꝛen. sub
dens hoc verum etiam si talis locus sit extensus pro sepultu-
ra sine ꝙsensu epi. ar. in aut. de mona. §. illud. coll. j. ꝛ de eccle.
ti. §. si quis edificatur. coll. ix. Laud. plenius hic tractat ꝛ po-
nit. q. in claustro ꝙstructo p religiosos i loco vbi erāt domus
priuate vel habebant claustrū paruū prius p epm dedicatuz
qō amplianerunt sine alio facto epi. vtrum ergo si in talibus
claustris qui sepelit tales de quibus hic incidat in banc pe-
nam. videtur ꝙ sic postq̄ est ad istuz vsum per religiosos de
stinatum. arg. eius qō dicimus de basilica nondum consecra
ta que gaudet eisdem immunitatibus sicut ꝙsecrata. s. de immu.
eccle. c. j. ꝛ de conse. eccle. vel alta. c. fi. ecclesia enim ꝛ cimiterū
pari passu ambulant. de conse. eccle. c. ꝙsuluisti. contrarium
tenet ipse: qr in talibus non sufficit auctoritas ꝛ cōsensus epi:
sed requiritur magna solēnitas ꝛ ritus. vt in preal. iuribus.
non obst. si. de ecclesia non consecrata qr intelligitur si ibi fue
runt diuina iam celebrata: alias non. vt no. in. d. c. fi. ad hoc allē.
qō leg. ꝛ no. xlviij. distin. c. j. cum sequentibus. In predictis
autē exemplis de claustro nouiter constructo vel ampliato
presupponitur nullum rituz nec benedictionē epi quinimo
nec consensum interuenisse. vnde non potest dici cimiterium:
ꝛ per consequens sepelientes ibi puniendi nō sunt: sicut nec
si in fossatis vel sterquilinio sepelissent: nā cū sint loca penit⁹
separata lz ꝙtigua nō cadit cōmixtio vel ꝙfusio: sicut i lignis
vel locis tūctis edibus: vel in aqua nō bñdicta cōmixta bene-
dicte. vt. c. ligneis. ꝛ. c. qō in dubijs. de ꝙse. ec. vel alta. ꝛ. l. rerū
mixtura. de vsuc. ꝛ in hoc residet Lau. Steph. tenet cōtrariuz
ꝛ dicit ꝙ si tales sepeliant in claustro ecclesie vel moñ. cui de
iure cōi vel priuilegio ius cōpetit sepulture: vel in alio loco
deputato ad sepulturā fideliuz: lz talis locus non fit benedi-
ctus p epm. nihilominus bz locū ista cōstitutio: alioquin se-
queret ꝙ in multis locis religiosoruz deputatis ad sepultu-
ras q̄ non sunt p epm benedicte possent impune tpe interdi-
cti vel pſone hic ꝓhibite sepeliri. qō non dz esse. alle. qō not.
Host. §. eo. c. abolende. in glo. sepultura. alleg. qō dictū est de
ecclesia nō ꝙsecrata. ꝛ. c. sacris. §. eo. ꝛ. c. ꝙsuluisti. de ꝙse. eccle.
vel alta. p ista opi. allego. l. nō tm. §. ilicensibus. ff. de excu. tut.
ibi ꝓpter coniunctionem originis romane ꝛc. ꝛ. l. etiam. de
iure do. vbi idem iuris est in augmento quod in principali.
ad hoc. l. insule. de iudi. facit quod dixi in. c. fi. §. si autem. de
concess. preben. credo tamen in q̄stione proposita veriorem
opi. Lau. glo. Pau. ꝛ ꝛen. Nam cimiterium forma ꝛ ritu so-
litis benedictum vsq; ad certos limites ꝛ circuituz nō videt
illud augmentum recipere ipso facto maxime illius qui nō
posset de nouo ad talem vsum illud claustrum dedicare. Cō
traria locū habent vbi id quod protendit nō habebat talem
5 formaz. facit. l. in agris limitatis. de acqui. re. do. Quinto
no. ꝙ non licet mortuos sepelire i cimiterio tpe interdicti. cō
cor. §. de pe. ꝛ remiss. quod in te. ꝛ de priuile. cum ꝛ plantare.
Sed querit glo. vtrum ista ꝓhibitio sepulture tpe interdicti
generalis cesset in quatuor festiuitatibus anni in quibus al-
ta voce possunt publice celebrari diuina. gl. quinta nō putat
quod dicto tpe possent in cimiterio mortui sepeliri. Idē lz p
eadē iura. Idem ꝛen. nec obst. ꝙ dictis diēb⁹ permittat par-
ticipatio

ticipatio diuinorũ.qz p hoc non sequit̃ q̄ pmittatur pticipatio sacramentorũ.ergo nec eadez ratione participatio sepulture.itẽ quia in casu sepulture cessat ratio illius cõcessionis s.spes reconciliationis.que rõ in iam mortuis cadere nõ põt Jtẽ qz tẽpore generalis interdicti oĩa sacramenta prohibentur realiter.vt in princi.c.alma.a dicta ergo generalitate non debent excipi nisi casus in iure expressi. de quibus in.d.c.alma.de quibus iste non est.ergo remanet sub regula generali prohibitiua.ar.de fun.instru.l.quesituz.§.idẽ respõdit.ꝛ in auten.de non ali.aut permu.re.ec.§.vt aũt.coll.ij.ꝛ in eis nostet ergo ius expressum in ꝙtrariũ.s.q̄ tali tpe interdicti sit p hibita sepultura.vt in.c. cum ꝛ plantare.§.q̄ si templarij.de priuileg.qõ enim non mutatur ꝛc.l.pcipimus in fi.C. de ap.

6 ¶Sexto no.q̄ sepelienꝭ in cimiterio publice excõmunicatũ
a ipso facto est excõicatus.ꝛ quis dicatur[a] excõicatus publice. glo.que incipit de boc.de re iudi.ad probandum ꝛc. notabiliter loquitur.ideo eam signa.Naz declarat quis dicatur publice excõicatus.nam quantum ad cõmissionez huius pene non sufficit q̄ sit lata in publico sed oporteat cõcurrere. vt in ea patet.non enim sequitur sententia est lata in publico.ergo nullus põt de ipsa pretendere probabilem ignorantiam.naz imo põt vt in ea habes.Et aduerte qz banc penaz non incurrit qui sepelit excõicatum maiori.nisi publice excõicatus sit. Sed nunquid incurrat minorẽ sepeliens excõicatũ maiori. Iz non publice.ista gl.remittit ad no.de priuile.c.ad boc. vbi glos.tenet q̄ sic.quia cui non cõicamus viuenti nec mortuo. s.e.sacris.lau.tenet hic q̄ non.ꝛ dicit q̄ ita tenet host. cũ homo mortuus non sit homo.de cele.mis.in quadam. Idẽ zen. pau.tenet opi.ber.ala.ꝛ phi.de qua in.d.c.ad boc.nã ꝑm euz post mortẽ durat excõicatio.vt hic de sen.excom.c. a nobis.ꝛ corpus sententia ligatur.Iz anima soluatur.e.ti. cum medicinalis.libro.vj.Et Iz nõ sit.cõio ex parte mortui. est tamen ex parte agentis.qõ sufficit alꝭ participans dormiẽti amẽti seu furioso excõicato non esset excõicatus.cõsensus enim excõicati in isto participio non videtur attẽdi.alꝭ si loquerer excõicato nõ rñdenti nõ essem excõicatus.banc opi.etiã tz Stephb. nisi forsan de huiusmodi excõicatione constaret illi soli qui sepeliret.tunc enim non deberet vitare in publico.de sen.exc.
7 cũ non ab hoĩe.de boc per archi.de priuileg.c.eporuz.li.vj.in gl.super verbo publice. ¶†Septimo no.q̄ sepeliens ĩ cimiterio nominatim interdictos est excõicatus. Jntellige autez boc casu de interdicto ad minus ꝛ participatione sacramentorũ.Nam tales sepultura priuantur.vt no.Jnno.ꝛ Hostiẽ. s.eo.sacris.secus in interdictis ab aliquo tpali vel spirituali exercitio iurisdi.ministerij.vel officij qz tales non sunt priuati alijs diuinis:ergo nec sepultura ꝓz Paul.qui remissiue tãgit qui dicantur nominatim interdicti.lau.dicit q̄ nominatim interdicti sunt qui in snia sine denunciatiõe nominatim ꝛ spãliter sunt expressi.vt no.Jnno.s.de preben.c.in lateran. Sed querit quid iuris.si notoriũ est de fautoribus qui occasionẽ dederũt interdicto p episcopũ imo nõ tñ sunt nominatim in ipsa snia interdicti que in scriptis ferenda est vt.s. de sen.excõ.cum medicinal.lib.vj. Nunquid sepeliẽtes hos fautores banc penaz incurrent licet sint interdicti in genere qz dictũ est in snia interdicimus A.cum fautoribus suis. Credit ipse q̄ non quantũcũq̄ sint notorij.ar.de cle.ex.mini. propo suit.cũ bec ꝙstitutio sit penalis.ꝛ ideo restringenda. de elect. statutũ lib.vj. Et aduerte qz p illũ tex.qui prohibet noĩatim interdictos in cimiterio sepeliri videt a cõtrario sensu q̄ interdicti non noĩatim possint sepeliri.qõ tz gl.vbi locus interdictus non fit.Secus dicit istã opi.verã nisi qñ pro certo sciretur eos tale quid feciss̃e vel cõmisisse ꝓpter quod erant interdicti.tales enim lz non sint nominatim interdicti nõ debent sepeliri in cimiterio.ar.eorum que not.Jnno.s.e.sacris ꝛ est tex.de sentẽ.excõ.is cui.§.j.lib.vj. Vbi vero non sint certi vt predicitur hz locũ glo.ꝛm eum.pro glos. tamen facit qõ dixi.
8 s.post laud.vt.s.nõ sufficiat facti notoriuz nisi adsit ista qualitas nominatim per modũ de quo.s.Jtem no.qõ dicit zen. banc penam accumulari cõtra tales ad penã decre. episcoporũ de priui.li.vj. ¶†Octauo no.q̄ sepeliens scienter in cimiterio vsurarium manifestum ipso iure est excõicatus. quod glo.intelligit fore verũ nisi in vita cautionẽ pstitisset de vsuris restituendis iuxta formã.c.quãꝙ.s.e.lib.vj. plus dicit q̄ sufficit quo ad sepulturam prestitaz post mortem si iussit eaz in vita prestari.ꝛ boc dicit verũ.s.q̄ dicto casu quo iussit sufficit prestatio post mortẽ quo ad sepulturã. Sed quo ad valorem testamẽti sufficit prestari post mortẽ.Paul. dicit plus.s. q̄ sufficit prestatio cautionis post mortem si in vita apparuerunt signa pnie quo ad sepulturam ꝛ sic non requirit̃ iussus sicut glos.dicit sed contrario tñ in vita quo ad boc. sed quo ad validandũ testm̃.tenet q̄ non sufficit prestatio post mortem.Jn vita ergo sentiunt ambo quo ad validãdũ testm̃ vsurarij manifesti sufficiat qñcũq̄ prestari etiã post testm̃ vt dixi
b in.d.c.q̄ ꝙ.vbi etiã no.q̄[b] si vsurarius manifestus ꝙstituit p curatorẽ ad pstandũ istã cautionẽ etiã post mortẽ suã. vtrum ea sic prestita conualescat de qua etiam dixi in.c. si eo tẽpore.
9 de rescrip.li.vi.pau.† hic dicit q̄ si tempore quo non erat vsurarius manifestus fecit testamentũ si postea efficitur rũpitur testm̃ illud insti.qui.mo.testa.infir.in prin.ꝛ.§.boc autẽ mutat enim statum suuz in deterius ꝛ sic rũpitur testm̃.vt.l.j.§. exegit.ꝛ qõ ibi no.ff.de se.tab.vide etiam.q.d.fre. de senis de illo qui cautionem prestitit postea condito testõ cõtinuauit occulte vitium vsurarũ an testm̃ rumpat̃ de qua dixi in.d.c.
10 q̄ ꝙ vbi no.qui dicantur vsurarij manifesti.de quo no.etiaz in.d.c.j. ¶†Mono no.q̄ ista ꝙstitutio punit illos qui sciẽter ausi fuerunt sepelire illos de qbus in tex. Glo. magna dubitat sup boc.quid de portantibus ad funus.qd de comitantibus.quid de aperiẽtibus sepulcrũ.ꝛ quid de clericis vel laycis portantibus cruces ꝛ similia.an isti etiã sint excõicati.Arguit primo q̄ non deinde in ꝙtrarium nec cõcludit Steph. nõ videt questio dubitabilis oẽs enim predicti participant sepelientibus in crie.ꝛ ideo eadẽ snia ligantur de sent. excõi. nuper.§.in secunda.ꝛc.si concubine.ꝛ idez dicit in rectoribꝰ
11 ꝛ prelatis ecclesiarũ qui id fieri patiuntur cum ꝓhibere possint de senten.excõmu.c.quante cum ibi notatis. ¶†Querit glo.vtrum ille qui sepelit in loco interdicto nominatim interdictũ publice excõicatuz vsurariũ manifestũ ꝛ sic similes in quatuor prohibitis hic deliquit̃ fit.iij. excõmunicationi bus ligatus.glo.remittit.ad.q. gualterij quam vide vt in.c. delictum de regu.iur.li.vj.ꝛ Bar. istã materiam plenius examinat in.l.nũquã plura.de prina.delic.ꝛ vide.l. si adulteriũ cum incestu.ff.de adul.cum alijs de quibus hic per glos. oẽs cõcordãt.ꝛ pau.vltra querit vtrũ sufficiat in dispositionibꝰ generalis clausula derogatoria ad tollendum obstantia. textus iste facit q̄ sic ꝛ.j.c.priori.all.iura pro ꝛ contra deinde dicit q̄ quandoq̄ verba generalia sunt derogatoria seu confirmatoria actuũ precedentiũ quãdoq̄ sequentium.ꝛ omni casu intelligit de prolatis ab eo qui spãliter potuit confirmare ꝛ derogare.primo casu sufficiunt generalia sicapta q̄ inuãt voluntatẽ confirmantis vel derogantis esse talem.siue volũtas sit prolata per vniuersale cõfirmatiuum.vt in.c.alma.de sentẽn.excõ.lib.vj.siue negatiuum vt hic.ꝛ boc obtinet in cõtractibus priuilegĩs rescriptis ꝛ ꝙstitutionibus derogantibus ꝙsuetudinibus priuilegĩs ꝛ statutis.ꝛ idẽ dicit in testamentis licet quidã cõtra vt hic per eũ.si vero sunt derogatoria cõfirmatoria vel cõcessoria actuũ sequẽtiũ.tunc sub generali ꝙcludunt̃ ea q̃ verisimiliter concessurus fuisset in specie. vt in.c.generali de reg.iur.lib.vj.Ego planius post Jo.an.ꝛ Bar.de boc dixi in repetitione.c.si ꝓpter de rescrip.li.vj.

1 ¶ Papa cum ius correctũ vult innouare debet de eo specialem mentionem facere ꝛ eius tenorem exprimere.

2 Clericus vtruz ꝛ quando participet cũ sacerdote in oblationibus ꝛ funeralibus.

3 Fratres minores ꝛ predicatores vtruz ꝛ in quibus locis possint absq̄ cuiusq̄ contradictione vel licentia ꝑdicare.
Et de limitata licentia eis a papa concessa ibidẽ.nu.4.
Et qui in predicationis concursu ꝑferantur: an ꝓlati an isti fratres.ibi.nu.5.

7 Fratres minores ꝛ ꝑdicatores vtrum ꝛ quãdo in ecclesijs parochialibus predicare possint.

8 Archiepus quam iurisditionez habeat in ecclesijs ꝛ locis suorum inferiorum prelatorum.

9 Studia generalia que dicantur.

10 Disputare aut predicare de fide vtruz ꝛ quibus liceat.

11 Fratres ꝑdicatores ꝛ minores ad boc vt possint audire confessiones ꝛ absolutiones impendere in diocesibus vbi morã trabunt que obseruare debeant.
Et quid si denegetur eis licentia audiendi confessiones ꝛ absoluendi.ibi.nu.17.

12 Prelatorum nomine qui intelligentur in casu quo predicatores ꝛ minores ad boc vt possint in alienis parochijs predicare vel confessiones audire:licentiam petere debent a prelatis ipsarum parochiarum.

14 Humilitas quomodo diffiniatur.

15 Aduocatus ad boc vt iudicem in partem suaz trahat qbus verbis eum cõmendare debeat.

19 Fratres predicatores ꝛ minores quibus data est licentia cõfessiones audire in alienis parochijs an possint dici ordinarij vel delegati.
Et vtrum dici possint curati.ibi.nu.20.

a ¶Et qs dicaꝭ Adde dicta p felꝭ.i.c.exceptionẽ. in.xv.col. ad fi.ꝛ col.seq. extra de excep.

b ¶Vbi ẽt no.adde fel.in.c.ad bec in.j.col.ad fi. extra de rescrip.ꝛ ĩ c.cũ dilecta.ĩ.vij. col.e.ti.fel.ĩ.c.qñ frequẽter in.iiij. col.extra vt li.nõ ꝙte.in.c.significauerunt in pe.col. de testi. in.c.cum dilectus.in.j.col. de accu.

21 Fratres minores ⁊ predicatores quibus concessum est a prelatis ꝙfessiones audire in suis diocesibus ⁊ ciuitatibus vtrū possint audire extraneos ad eos venientes qui non sint de eadem ciuitate vel diocesi. vel exēptos. ⁊ nu. 25.
Et quid si in eadem ciuitate vel diocesi sunt plura loca predicatorum ⁊ minorum quibus limitati sunt certi fines: vtrum conuentuales vnius possint audire confessiones hominū alterius. ibidē nu. 22.

23 Ep̄s vtrū possit fratribus minoribus ⁊ predicatoribus quibus concessus est audire confessiones adimere potestatem in certis casibus ⁊ sibi reseruare.

24 Casus ep̄is reseruati de iure qui sint.

25 Confessus ⁊ absolutus ab eo qui nō habebat potestatē vtrū habeatur pro confesso ⁊ absoluto si putabat eū habere potestatez hoc faciendi.
Et vtrū teneatur iterū cōfiteri proprio sacerdoti. ibi. nu. 26.

28 Sepultura eligit quis apud minores vel predicatores nunquid ipsi fratres possint inuito rectore tollere funus de domo cū solēnitate ⁊ processionaliter.

29 Fratres minores ⁊ predicatores tenentur ad quartā de funeralibus ⁊ obuentibus ad eos prouenientibus ecclesie parrochiali vbi habitant.
Et ibi de variis ⁊ perplexis dubijs ad materiaz facientibus. ⁊ numero. 31. ⁊ seq.

30 Funeraliū appellatione quid veniat.

39 Priuilegia seu gratie a sede apostolica concesse eiusdez sunt roboris sine scriptura ac si scripto haberētur modo aliter p̄bari possint. rationē inferius assignat. numero. 40.

a ¶ Budū. an aūt dispō hui⁹ clebēat locū i legato fcō fratribus aū istaz cle. vide fel. in. c. fi. in. xiij col. de ꝙsti. an āt bēat locū i legato fcō vni fratri singulari. ponit plene Hemi. in consi. xlvj.

a 1 2 Dubium. Mo. q papa innouans ius correctū facit de eo mentionē specificam cū expressione tenoris per hunc modū cum. s. tenor priuilegiorū inseritur in confirmatione dicitur confirmatio emanare ex certa sciētia principis. de quo. s. de confir. vti. vel inuti. cū venerabilis. ⁊ vide qō no. ⁊ dixi. s. de testi. c. albericus. ⁊ c. significauit. credit tū iurisdictori si i legis promulgatione faciat mentionē de alia lz de ipsa non cōstet. vt. l. admonendi. ff. de iureiur. Ad materiam facit autē. si quis in aliquo documento. cuz ibi no. ⁊ in. l. in testō. de condi. ⁊ demon. ff. ¶ Scōo not. qō qō erat inter rectores sacerdotes ⁊ clericos ex vna parte ⁊ istos fratres ex altera. Ex hoc colligit pau. qō nedū sacerdos sz clericus habeat partē oblationū ⁊ funeraliū. ad hoc de fil. presbi. c. proposuit. ⁊. c. ex parte. qō satis videt vex secūdū eū nisi cōsuetudo vl statutuz aliud inducat. de ver. sig. cū inter. In hiū tū facit litera. ſ. in ver. verum ibi sacerdotibus ⁊ earū rectoribus ⁊c. Soluit qō illud non excludit portionē clerici si est in ecclesia cā iuuandi sacerdotē qui sine clerico celebrare ⁊ alia similia facere nō potest. de conse. dist. j. iubemus. ⁊ de vi. ⁊ ho. cle. vt quisq. ¶ Tertio no. in ver. ab olim si quidē. qō ista constitutio solū loquit de fratribus minoribus ⁊ p̄dicatoribus. de alijs aūt mēdicantibus nihil dicit. ⁊ ideo ad eos nō extendit qō tz gl. in. ℈. huius modi. Idē lan. ⁊ pau. lapus dicit qō bonifacius voluit istaz ꝙstitutionē extendi ad eremitas sancti aug. ⁊ Jo. pap. xxij. ēt quo ad oīa in ea contenta extendit ad carmelitas. ⁊ ita refert sub bulla eiusdē Jo. p eius assertionē se vidisse. ⁊ ita Joā. de regula. ꝙstitutionū. sup gl. ij. li. vj. ¶ Quarto no. in ver. vt dictorū ordinū fratres ⁊c. qō in ecclesijs ⁊ locis ipsorū ⁊ in plateis cōibus libere p̄t isti fratres predicare. ⁊ expone libere. i. absq cuiusq ꝺdictione ⁊ absq cuiusq licētia ex pmissione huius. c. simile verbū ⁊ similis expositio de preben. si beneficia. lib. vj. facit. ff. de acqui. re. do. l. iij. cū ibi not. Mō indigent ergo fratres licentia aliqua in locis proprijs vel plateis publicis. Et est rō qz in primo casu exēpti sunt: ⁊ sic in eo nō subsunt ordinarijs: in secundo vero platee cōes sunt ⁊ iuris publici. ⁊ ideo princeps vniuersalis. i. papa pōt de eis disponere prout vult nulli preiudicium faciendo. argu. ff. quēad. seramit. l. sicut locus. ℈. vlt. ſm Lau. Quidā tū ſm zen. exponunt plateis cōibus. ſ. locorū in quibus morantur. non enim videtur q in alijs arg. p̄cedentis litere que de ecclesijs ⁊ locis suis tm̄ loquitur. ergo quod sequitur ac plateis cōibus debet itelligi. ſ. ipsorū vt sic virtus copule qualitatē in precedentibus repetat in sequenti. arg. ff. de vino tri. ⁊ oleo lega. l. si. ℈. j. ⁊. ff. de fun. instru. scie. ℈. gaio. Contrariū tenet ipse: qz ſm hoc ista verba plateis cōibus intelligerentur de suis: nihil adderet ad precedentia vbi dixit ⁊ locis eorūz ⁊c. Ad hoc ergo vt aliquid addat dz intelligi plateis cōibus ciuitatis vel loci. In priuatis igitur secus esset dicenduz ſm eū. Juxta hoc querit Lau. nunquid in locis que habent longe a domibus suis lz non sint platee cōes poterunt predicare. ⁊ videtur q̄ sic. ff. de procur. l. presens. maxime cū hic indefinite dicat de bonis ipsorūz. i. ad vsus suos deputatis. Ego credo istud verūz si illa loca a domibus remota sint intra septa loci in quo degunt ⁊ infra eorū clausurā: tantum enim se extendit exemptio eis concessa ⁊ non plus: ⁊ sic intelligitur locus ipsorum exemptus. ſ. de priuileg. volentes. ℈. j. ibi dummodo sit in loco exempto ⁊c. Et sic credo questionez intellexisse laudē. qui querit vtrū extra illum locum subditi religiosi suorūz prelatorūz sententijs ligentur ⁊ eis obedire teneantur: videtur q̄ non. de sententi. excommunica. cuz illorūz. ℈. si vero claustralis. vbi hoc tenet Hostien. licet aliqui dicant quod tales potius sunt prelati ⁊ iudices personarū ꝙ territorij seu districtus: ⁊ ideo totus mundus est eis pro territorio: quare vbicunq; est persona subiecta vel potius religata illic se extendit potestas ipsorum ſm Vin. ita dicit hic Lau. ⁊ remittit ad not. per ipsuz de re iudi. cle. pastoralis. ⁊ tene menti hoc dictum. ⁊ adde quod
4 not. ℈. de offic. delega. cuz contingat. in nouel. ¶ Quinto no. q̄ papa istis fratribus limitatam licentiam predicandi concedit in locis suis ⁊ plateis communibus. et dic post Paul. q̄ quandoq; licet predicare ratione ordinis: ⁊ tunc competit solis sacerdotibus. Quandoq; ratione prelatiōis: ⁊ tunc cōpetit subdiacono qui prelatus esse potest. de etate ⁊ qualita. preterea. ⁊ doctori in theologia approbato per euz ad quem pertinet. de hereti. cum ex iniuncto. ⁊. xxj. questione secunda. adūcimus. vbi de hoc. Quandoq; licet ratione priuilegij vt hic. ⁊ de iude. sicut. quandoq; ex speciali concessione quam facere potest quilibet habens curam animarum persone note: vt magistro in theologia ⁊ cōpetenti predicatori secundum Innocen. quod intelligit Hostien. in transitu ⁊ similiter. Sz generalē licentiā per totā diocesim concedit solus episcopus. de officio ordinarij. inter cetera. facit quod not. Hostien. de hereticis. excōmunicamus. ℈. quia vero. vbi dicit quod episcopus semper ⁊ vbiq; admitti debet ad predicanduz nisi probibeatur ab eo cuius est diocesis. ⁊ predicta sunt vera de predicatione verbali que fit populo concitato sed predicare dando bonū exēpluz cuilibet licet. vt no. de consecratione. distinctione quinta. nouissime. ⁊ de hoc no. vj. q. iij. c. j. subdit pau. de acquisitis per falsos predicatores an teneantur ad restitutionem. Jo. xvj. q. j. c. adūcimus. arguit pro et contra. sed ibi Lauden. tenet quod sic. pro quo facit. ff. de legatis primo. l. si seruus pluriū. ℈. primo. ¶ Sexto nota in versi. hora illa duntaxat ⁊c. quod in concursu predicationis preferuntur prelati istis fratribus. habent enim prelati in hoc ius potentius vtpote ordinarium ⁊ ius cōmune: fratres autez extraordinarium ⁊ priuilegiuz. Sed in concursu taliuz fortius est ius cōmune ꝙ singulare ⁊ ordinariuz auxiliuz ꝙ extraordinariuz. vt. l. eius militis. ℈. militia. ff. de testamēto militari. ⁊. l. in causa. ff. de minoribus. ℈. causa. ⁊ potentior est causa naturalis ꝙ accidentalis. l. iiij. ff. de tutelis. ⁊. l. libertus. ℈. prescriptio. ff. ad municipa. Qualiter autez hic accipitur prelatus. zen. accipit pro episcopis qui proprie dicuntur prelati omnium locorum dioce. Alij non sic. ⁊ sic ſm cuz stricte hic sumitur sicut ē. de tempo. ordina. c. cuz nullus. libro sexto. large vero prelati dicuntur ſm Stepha. qui sunt electi a collegio vel vniuersitate. ē. de electio. c. j. vel qui preficiuntur collegio vel vniuersitati ab eo qui habet administrationem cum iurisditione. vt not. per Ber. ē. de offic. ordina. cuz ab ecclesiaruz. subdit q̄ in illo. c. prelati dicuntur siue de iure vt episcopi: siue de consuetudine. vt decanus. Idem cum glos. putat Paul. in vicario episcopi cuz per aliuz possit episcopus talia expedire. ē. de offic. ordina. inter. ⁊ eodem titu. si episcopus. libro sexto. quod intelligit verum si vult predicare vt vicarius: non vt alius prelatus cui competit ex officio. secus si vult facere coram se predicare: quia in hoc representat personam episcopi. Item pondera quod dicit tex. Illa hora excepta qua voluerit predicare non dicit diuinum officium celebrare. per quod infert Laud. q̄ si prelatus vellet totam matutinalem horam tenere tam pro missa ꝙ pro sermone ⁊ sic fratres impedire. videtur q̄ non posset cum textus illa hora dicat non horis in plurali ⁊ de illa qua predicat: non de alia maxime cum favor sit pro multiplicatione predicantiuz ⁊ sermonum. vigesimaprima distinctione. in nouo. in fin. pondera etiam quod dicit solenniter. Secus enim si vellet prelatus predicare occulte: quia
9 tunc per concursum fratrum in eadem hora non derogatur sue dignitati: ⁊ ideo possent. ¶ Septimo not. in. ℈. in studijs autem generalibus ⁊c. quod in istis tribus casibus: scilicet in funeribus defunctorum. in festis peculiaribus eorundem fratrum: ⁊ in generalibus studijs cum fit sermo possunt fratres libere predicare. quod intelligit zen. verum etiam extra ecclesias ⁊ loca ipsorum ⁊ plateas cōmunes. als iste. ℈. nihil adderet ad precedentia. Nec aliquid, specialitatis induceret

quod

quod esse dz eũ verba debeant aliquid operari. de verb. sign. abbate. ꝛ forte dicto tempore scilicet funeris ꝛ festiuitatum suarum peculiarium predicare possunt ꝛ concurrere cuz epo solenniter predicãte. qõ ꝓbat dictio aũt que precedentibus aduersaꝛ in iure ꝛ in facto: ꝛ Zen. dicit ꝙ dictis duobus casibus poterunt etiam si prelatus clerum duxerit illa hora cõgregandum solum enim tunc prohibet iste tex. sermonem ad
7 clerum ergo alia duo videꝫ permittere vt vult glo. ¶ Octauo no. in §. in ecclesijs quod fratres isti in ecclesijs parochialibus non possunt predicare nisi inuitati ab ipsarum rectoribus. ꝛ intellige hoc verum etiam in casibus exceptis. s. proximo. iij. §. in studijs. ꝛ non solum in ecclesijs prohibentur sed etiam in omni alio non permisso eis expresse vt hic dicit gl. cuz qua omnes concordant. Et collige ex hoc text. qõ sacerdotes curati possunt dare licentiam predicãdi pro quo facit. xvj. q. j. adjicimus. ꝛ per Inn. de here. excõmunicamus. §. qz vero. ꝛ per sacerdotes curatos intellige vicarios perpetuos cum ꝛ ipsi curam habeant. de offi. vica. c. fi. Et idem in tpalibus datis in casibus licitis super quo vide qõ not. de offi. vica. clc. j. ꝑm Zen. Idẽ Pau. ¶ Nono no. in ver. nisi eps vel plat⁹ ꝛc. ꝙ eps ꝛ plat⁹ superior potest concedere fratribus: vt predicent in ecclesijs parochialibus. quod intelligit Pau. presentibus vel absentibus ipsis epis vel prelatis mandantibus: ꝛ etiam si vocati vel inuitati non fuerint ab ipsis sacerdotib⁹ ꝛ contra beneplacitum ipsorum ꝛ nulla petita vel obtenta licentia ab eis. quia ex officio episcopus ꝛ alter prelatus ipsi⁹ sacerdotis gerit curam in ipsis ecclesijs maiorem ꝙ sacerdotes. ad hoc de pe. ꝛ re. eps. lib. vj. vnde eius sola licentia sufficit scõm Pau. item per prelatum superiorem. de quo tex. lo-
8 quitur Laud. ꝛ Zen. intelligunt archiepm. ¶ Ex quo colligit Laud. archiepm habere mandatum ꝛ dispositionem plenariam in ecclesijs ꝛ locis suorũ inferiorũ prelatorum. ar. s. de offi. ordi. cum ab ecclesiarũ ꝛ ordinare de predicationibus faciendis ipsis mittendi questores exhortatores vel similes. s. de pe. ꝛ re. cum ex eo. de offi. or. si eps. lib. vj. Indicendi festiuitates nouas ꝛ v teres. s. de fer. cõquestus. ꝛ exequendi generales. ꝛ antiquos canones. ꝛ nouos episcopales condendi prout sibi visum fuerit expedire. xvij. dist. c. j. ꝛ s. de maio. ꝛ
9 obe. c. ij. ¶ Ultimo super ista prima parte de predicationibus fratruz quero post Pau. que dicantur studia generalia. Dicit quod relinquitur arbitrio iudicis: vt videat si generaliter sacra pagina iura ꝛ artes ibi docentur. vt no. Hostiẽ. de cleri. non resi. c. tue. loca vero in quibus iura docentur debẽt esse insignia: vt in proemio. ff. §. hec autem tria. ꝛ talia quib⁹
a competit ex priuilegio speciali vel de iure cõi. vt. c. ij. s. de priuile. lib. vj. vel de antiqua consuetudine[a] cuius ꝛij memoria non existit. hanc enim equiparamus priuile. de verb. signi. c. super quibusdam. et. l. hoc iure. §. ductus aque. de aqua quoti. ꝛ esti. Et aduerte ꝑm eum. nam quedam sunt studia generalia actu ꝛ priuilegiata. de quibus. j. de magi. cle. j. Quedaz generalia sed non priuilegiata. quedam priuilegiata sed nõ actu generalia. quedã particularia sed non priuilegiata. In primis duob⁹ nõ vf dubiũ quin habeat locũ hec decr. in tertio ꝛ quarto nõ alleg. prealleg. c. tue. ꝛ litera que dicit generalibus. ꝛ hec dicit vera esse etiã quo ad cõcessa existenti in studio: sed quo ad licentiã docendi vbiqz solum hz locum in studio priuilegiato ꝑm modũ ꝑmissum nã cum talis licẽtia oẽs respiciat oportet ꝙ cõcedatur ab eo vel eius autoritate qui est iudex omnium: vt est princeps. ix. q. iij. cũcta. sic dicim⁹ de canonizatione sanctoz. de re. ꝛ ve. san. c. j. ꝛ ij. ꝛ de priuilegio predicandi. de here. excõicamus. §. qz vero. ꝛ in cõcessione tabellionatus de quo not. in spe. de instru. edi. §. restat. ver. sed quis põt. ꝛ versi. seq. Subiungit quid iuris de nouello studio ciuitatis senaz. dicit ꝙ idem ꝙ de generali hz modũ premissum cũ sit in regia ciuitate cõstitutum sentit per hoc pau. ꝙ suo tpe illud studiũ erat generale actu. sed non multo tempore sic durauit actu. Demum meo tpe. s. cccl xxxvij. ciues reformauerunt ipsum ꝛ cum essem Venetijs illius magnifice ꝛ illustris ducalis dominatiõis consultor. inter alios conduxerunt me ad lecturam decretalium. ꝛ sic triennio ibi legi.
10 ¶ Ultimo Lau. hic plene distinguit. an sit licitum predica-
b re aut disputare de fide dicit enim ꝙ aut loqueris[b] de laicis aut clericis. Primo casu nullo modo pñt publice nec priuate. ꝛ si fecerint sunt excõmunicandi. de hereti. sicut in vno. et c. quicũqz. §. inhibemus. eo. tit. lib. vj. nisi hoc faciãt aliq prudẽtes viri rogãtibus clericis. Similiter de clericis distingue: qz aut queris de prelatis ecclesie. aut de alijs clericis. primo casu aut de papa: ꝛ tunc planum est ꝙ põt vbiqz pdicare. xix. distin. in memoriã ꝛ cuilibet cõmittere. de offi. deleg. qñ apostolica. sed eius commissarij subdelegare non possunt: vt ibi.

Sed si de inferioribus: aut queris de epis ꝛ distingue qz aut queris vtrum possint predicare vbiqz in propria persona: et possunt nisi per eos in quorum diocesibus predicare voluerint prohibeantur quia p vniuersum orbem quantum ad hoc a domino priuilegium habent. Matth. vlti. vbi dicitur. Ite per vniuersum orbem predicate euangelium omni creature. xxj. dist. in nouo. Aut queris vtrum possint alijs autoritatẽ dare ꝛ dic qõ non. nisi in propijs diocesibus. xvj. qõ. vij. nullus oĩno. Aut queris de minoribus prelatis: ꝛ tunc si queris an possint predicare. dic qõ sic. subditis sibi commissis. xvj. qõ. j. adjicimus. aut alijs committere forte alicui approbato: ꝛ tunc põt prelatus habẽs curam quo ad suas oues causaliter ꝛ in transitu: ꝛ ideo sacerdotes quotidie cõmittunt istis predicatoribus ꝛ minoribus ꝛ similibus qui habent priuilegium generale predicandi: alꝫ nõ liceret in publico. de here. excõmunicamus. §. sane. Si vero loqueris de alijs cleris non prelatis non habentibus curas. distingue quia aut volũt disputare publice turba coadunata: ꝛ tunc licet tm magistris in theologia: qz super hoc sunt priuilegiati tanqua doctores fidei. s. de hereti. sicut. Si autem queris de alijs literatis tunc aut queris publice concitando turbam ꝛ tunc non licet: vt dicto. c. excõicamus. §. clerici. aut alias secrete ꝛ tunc aut queris an possit cum inimicis fidei aut cũ alijs. Primo casu dic qõ nõ hz maxime de secretis fidei. xxiij. q. ij. cũ aliquib⁹. nisi
a forte heretici tales minus prouocent tunc debent prudenter per aliqua verba eos ducere nec esset propter astãtes vtile nihil eis respondere qz forte astãtes presumerent sic obmutescẽtes responsione carere. xliij. dist. in mandatis. Aut qrisvtrũ inter alios fideles turba non cõcitata possint predicare. quidam ꝙ non. alij qõ sic: qz officium predicãdi non consistit in
b contentiosa iurisditione: nec refert quis predicet. xix. distinc. secundum vtibi no. in glo. ꝛ per Inn. ꝛ Host. de here. c. excõmunicamus. Petrus de ancha.

¶ Cõsuetudine. Adde Bar. in. j. qstõne. ff. vete. in §. fina. vbi refert Jac. de arc.

¶ Aut loqris de laicis. adõ q̃ dicit fel. ĩ. c. 5cernim⁹. ĩ iij. col. ad fi. ꝛ col. seq. extra de iud.

Statuimus. Sicut dicit glosſ. j. hic. s. tractauit iurista de prio articulo. l. de predicationibus fratribus istis certis casibus prohibitis ꝛ permissis. hic incipit tractare de scõo articulo. scz de confessio-
11 nibus circa quas prouidetur. put hic. j. glosſ. dicit ¶ Nono formam obseruãdam vt fratres predicatores ꝛ minores audire valeãt cõfessiones ꝛ absolutiones impẽdere in diocesibus et ciuitatibus vbi morantur. debent eĩ superiores ꝓdictorum ordinũ: vt in tex. dicit se cõferre ad presentiam prelatorum. Scõo ab eis petere licentiã eligendi cõfessores de suis fratribus. Tertio post petitam licentiã idoneos eligere omni idoneitate. Quarto sic electos per se vel per alios personaliꝫ presentare ipsis prelatis. Quinto de officio ꝛ potestate electorũ super confessionibus absolutionibus ꝛ penitentijs iniũgendis. Sexto quid iuris si prelati ad officium huiusmodi per ipsos electos admittere recusauerint vel licentiam hmõi noluerint impartiri. ¶ Circa primum qz dixi ꝙ debẽt se con-
12 ferre ad presentiam prelatorum. quero qui intelligi debeant quo ad hoc prelati. Glo. ꝙ epi ꝛ superiores. Idem Zenze. et Stepha. qui hoc casu sub nomine prelatorum non intelligit inferiores plãtos sed eos ad quos spectat cõcessio huius licentie non ad inferiores. xvj. q. j. c. puenit. ꝛ c. interdicimus. ꝛ hoc probat per tex. qui dicit in eorum ciuitatibus ꝛ diocesibus. Ex quo patet quod loquitur de episcopis in quib⁹ episcopi deputantur. xxv. distin. perlectis. ꝛ lxxx. dist. episcopi. et de priui. c. j. Joan. mona. intelligit per prelatos eos ꝛ alios qui de consuetudine vel priuilegio habent prelationem. arg. de consang. ꝛ affini. c. j. ꝛ hoc placet Pau. si tales sunt prelati qui in loco habeãt quasi episcopalem iurisditionem ita ꝙ nulli subsint diocesano ipsi ꝛ eorũ subditi. s. de priuile. abbates. libro. vj. in fine. Nam quo ad tales non sufficeret licentia diocesani vt probat littera sequens ibi subditorum suorum alias a diocesano tantum esset licentia petenda ꝑm eum. qui querit nunquid hec licentia possit peti a prelatis extra suum territorium: ꝛ nunquid a capitulo sede vacante. ꝛ quid si prelati non potest haberi copia. ꝛ quid si est excommunicatus suspẽsus vel interdictus. De primo dicit ꝙ poterit etiam extra territorium istam licentiam impartiri. cum sit voluntarie iurisdi. facit qõ no. s. de offi. le. nouit. De sco dicit quod sede vacante petetur a capitulo de ma. ꝛ obed. cum olim. De tertio. s. si non potest haberi copia prelati petetur a suo vicario in spualibus si hz ar. de tempo. or. cum nullus. §. j. lib. vj. Si non hz vel malitiose hoc facit forte possent eligere sine licentia. tñ tutius est adire papam vel superiorẽ qui eius negligentiam debet supplere. ix. qõ. ij. cum scimus. ꝛ facit de iure pat. nullus. In vltimo vero dubio cum est excõmunicat⁹ vel suspẽsus similiter debet adiri supior qui habet supplere ne-

K

gligentiam ⁊ defectum inferioris:vt.c.quia diuersitatem.de
ↄces.preb.⁊.d.c.cū scimus.posset etiā dubitari cū isti magi-
stri ꝓuinciales ⁊ ministri ordinū p̄sint ꝓuinciis.Quare non
se ita ↄferūt ad p̄sentiā archiepoꝝ sup istis ↄfessorib⁹ deputā
dis sicut ad p̄sentiā epoꝝ pro quib⁹ singul'r adeūdis opꝫ eos
totā ꝓuinciā pagrare nō sine sumptib⁹ ⁊ labore ⁊ equi⁹ vide
rent p̄sidētes ꝓuincie ordinib⁹ p̄dicatoꝝ fratrū regrere presi
dentes ꝓuinciis.s.archiepos requirere tenerentur. Solu. vt
dicit lr̄a nā isti per ciuitates ⁊ dioce.nō per ꝓuincias deputā
tur.Cum ergo in locis epis immediate subiectis ⁊ inter ipso
rum subditos ptāte cōfes.suscipiāt nō mirū si eorum licentia
requirat.Nam ſm Zen.nō sic est immediatus ⁊ verus spon
sus prouincie.archiepiscopus sicut eps est sue dioce.argu.de

a ¶Ex q̄ inferas.ad s gl.no.i cle.j.§.pñtatos ⁊ ibi car.in iñ.notabili de.excess.pla.⁊.fel.in.c.cām mr̄inonñ.in v.col.circa pr̄l.extra de offic.dele.]

13 offi.ord.c.duo simul.¶†Scd̄o quero dixi qd̄ debent dici su
periores per se vel per fratres petere istam licentiam a prela-
tis eligendi confessores ⁊c.Ex quo colligit Pau.ꝙ p se per-
sonaliter vel per fratres petere debēt ⁊ sic non per literas vel
per nūcios ⁊ intelligit fratres sui ordinis.nā hoc casu predi-
cator nō posset petere pro minoribus nec ecōuerso.ar.xvj.q.
j.monachi.ſm eum qui tangit propter id ad qd̄ tex.dicit hu
14 militer de humilitate† ⁊ est humilitas scd̄m Augu.ex ɔtuitu
ꝓprie cōditionis ⁊ sui cōditoris volūtaria mentis iclinatio
de qua Seneca in epistolis loquens dicit qd̄ hoies de aliis li
bentissime faciunt de te.apud te.male estima. id aūt maxime
tenētes.qd̄ in te esse infirmissimū senties.etiam alibi Ber.in
lib.de cōsideratione dicit.In alto non alte sapere:sed humi-
bus cōsentire nihil deo carius.apud hoies hanc humilitatē
semp ⁊ vbiq; debemus hr̄e maxime corā superioribus quos
nō debem⁹ exasperare.vñ ecclesiastici.vj. verbū dulce multi-
plicat amicos ⁊ mitigat inimicos. Prodest enī habere iudi-
cem gratiosum maxime in arbitrariis.de offi.dele.consuluit
15 ⁊ de iudi.nō quicquid.¶†Quib⁹ aūt verbis debeat aduoca
tus iudicem cōmendare:vt trahat eum in partē suā not. spe.
16 de aduoca.§.hoc dicēdū.versi.demū.¶†Tertio quero dicit
hic ꝙ post petitam licētiā debēt idoneos eligere omnis ido-
neitate.que ergo idoneitas requiritur in electis ad confessio
nem.Gl.dicit quod iste tex.enumerat sex qualitates q̄ exigū
tur in eis.Primo sufficientia que consideratur ex sollicitudine
persone ⁊ scientia.Secundo requiritur qd̄ sit idoneus ⁊ ſm
Hug.idoneus est irreprehensibilis actus vtilis ⁊ conueniēs
quasi ↄformis cuilibet.Tertio requiritur quod sit vite pro
bate al's bonā vitā ⁊ modestiam suadere non posset.xxvj.di.
vna tantum.⁊.xlvj.dist.§.necesse.vnde Ber.ad Eug.ꝓbatos
oportet eligi non ꝓbandos cuius enī vita despicitur:necesse
est vt eius predicatio contemnatur.iij.q.vij.§.porro. in fine.
Quarto requiritur qd̄ sit persona discreta: vt.s.sciat soluere
⁊ ligare ⁊ misericordiā cum rigore miscere.xlv.dist. discipli-
na.⁊ cauta in querendo circūstantias.de pe.⁊ re.oīs.§. sacer-
dos aūt.Quinto dꝫ esse modestus que modestia consistit in
pudore ⁊ tēperātia cibi ⁊ potus.xxxvj.dist.§.j.Sexto requiri
tur ꝙ sit perita. vt sciat discernere inter morbum ⁊ morbum
lepram ⁊ lepram.de pe.di.vj.consideret ista sex requiruntur
in personis ad tam salubre offiñ eligēdis.Nam est ars artiū
vt.s.de eta.⁊ quali.c.pe.Item aduerte ꝙ istoꝝ electio solum
spectat ad istos superiores hic expressos.nō ergo ad ipsorum
vicarios generales.licet ipsi vicarii possint petere licentiam
eligendi:vt patet ibi:aut eorum vicarii ⁊c.tñ ipsi non p̄nt eli
gere:sꝫ p̄dicti supiores:vt in ver.ac deinde.⁊ est rō ſm Pau.
super verbo vicarii quia grauius est eligere fratres ad mini
sterium audiendi confes.⁊ penitentias iniūgēdi. super quo
multa discretio requiritur circa plura superi⁹ dicta q̄ ad pe-
17 tendū licētiā in gn̄e de qua in principio huius.§.¶†Quar-
to quero circa electos ab istis superioribus.nam hic dicūt ꝙ
debēt sic electi p̄latis p̄sentari.sed vtrum erit ista presentatio
sic electi personalis vel sufficiat per literas.Glo.tenet ꝙ per-
sonalis.idem Pau.Nam ſm eū verbū rep̄sentēt denotat p̄so
nalem p̄sentationē respectu electorū.concor.de iure patr.no-
bis.⁊.c.vlti.cum enī in sic electis requirātur premisse qualita
tes que ex affectu q̄nq; dep̄henduntur.Qūo sciri possen tali-
ter.certe nullo modo nec inesse credunt cum sint qualitates
extrinsece.ad hoc.xxiiij.dist.quante.⁊ quod not.s. de elect.si
forte.lib.vj.⁊ lꝫ al's presumat pro religioso ꝙ sit bone cōscien
tie.de oper.no.nun.cum ex iniūcto.⁊.xij.q.j. expedit.non tñ
presumitur literatus.naꝫ pōt esse bonus ⁊ illiteratus; vt no.
xvj.q.i.legi epistolā. Et ideo de p̄dictis qualitatibus putat
quod prelati possint se instruere an electi eas habeant.ne p̄fi
ciant ignotos ⁊ non probatos.lxx.distin.quid est maius cito
hoc ꝓbat ethimologia verbi p̄sentare.nā p̄sens dicit quasi p̄
sensibus positum.i.ante sensum.vel p̄ sensibus sicut oculo vel
alicuius sensui.i.coram oculo ſm papiā.facit qd̄ no.iij.q.iij.

testes in gl.sub eorum presentia.⁊.ij.q.j.in primis.in gl.⁊ in-
a telligente.Ex quo inferas[a] qd̄ patronus presentare non po-
test aliquē absentē ad eccles̄ā vacātē licet possit ipse p̄sentas
per literas presentare:vt.s.de his que fi.a prela.c.ea noscitur.
⁊ de exces.prela.cle.frequēs.ver.presentatos.vbi dicit Lapus
ꝙ si presentās eligit in presentandū nec ipsum electum repre
sentat supiori presentatus tñ adit superiorē ⁊ portat instru-
mentum sue p̄sentationis per patronū facte de ipso:nūquid
hoc sufficiat sibi ⁊ presentatori.dicit sibi respōdisse Jo.an.ꝙ
sic dūmodo hoc faciat infra tp̄s indultū p̄sentatori ⁊ p̄sentās
non variet:⁊ ſm hoc pōt electus in p̄sentando esse nunci⁹ in
re propria:⁊ seipsum cum literis p̄sentare:vt.l.eum qui.§.si
18 ep̄la.ff.de fur.⁊.l.iuste.de acq.pos.per Bar.¶†Quinto que
ro circa ptātem ⁊ offiñ istorū electorū super istis confessioni-
bus de quibusdam dubiis.Et primo quā ptātem ⁊ iurisdi-
tionē recipiāt sup ipsis.⁊ vr̄ ꝙ cū istā curā fori penitentialis
suscipiant a p̄latis censeant in hoc eorum vicarii vel delegati
ad vniuersitatē causarū:⁊ sic est potius eorum iurisditio ep̄a
lis q̄ extraordinaria vel papalis.ar.s.de offi.or.cis quibus.
Ex quo sequit:ꝙ ipsi non habebunt ptātem absoluendi ex-
emptos religiosos vel alios similes cum epi a quibus iuris-
ditionem hāc recipiūt hoc nō possent vt in regula nemo pōt
plus iuris.de reg.iu.lib.vj.⁊.j.q.vij.daibertum.Pro hoc fa
cit ista litera dum eqparat istos fratres electos rectorib⁹ pa-
rochialibus.quib⁹ ep̄s pōt limitare ptātem a iure cōcessam
vt hic.ergo per ↄñs ⁊ istis vt tenet glo.Ex quo satis videtur
cōcludendum ꝙ eoꝝ iurisditio depēdeat ab epo.In ↄtriū ar-
guit ꝙ potius sint papales siue apostolici tanquam vtentes
ptāte eis per hanc ↄstitutionē cōcessa nec magnū videtur bñ-
ficiū ab episcopo suscipere cum necesse habeat eis dare alias
aliunde habēt.s.ab ista ↄstitutiōe.ar.optimū.ff.de here.insti.
l.si seruo fideicōmissaria.⁊.l.vnū ex familia.de leg.ij.⁊ hoc tꝫ
⁊ dicit ꝙ sunt censendi ordinarii ⁊ perpetui ad instar legati.
de offi.leg.c.legatos.lib.vj.ad instar inquisitorū heretice pra
19 uitatis.de here.c.ne aliq.lib.vj.Subdit ꝙ isti nō p̄nt dici ꝓ-
prie ordinarii nec delegati cum in eis non cadat aliqua prela
tio.⁊ per ↄñs nulla est ex parte cōfitētium eis subiectio sꝫ est
quedā gratiosa ordinatio a papa in fauorē aīarum introdu
cta ⁊ poterāt isti dici nudi ministri qd̄ ministerium nō pote
runt aliis cōmittere.s.de offi.dele.c.ij.Idē tꝫ Zen. qui dicit
ꝙ nec ꝓprie ordinarii nec ꝓprie delegati sunt cēsendi sed sim
plices ministrales habētes certū ministeriū in volentes ⁊ al-
20 teri hoc cōmittere nō valētes.vt.d.c.ij.†Secundo dubitatur
vtrum isti sint curati.vr̄ ꝙ sic.qr ad ↄfes. recipiūt ⁊ absoluūt
⁊ penitētias iniūgunt.Glo.tenet ꝙ isti nō sunt cēsendi cura
ti.Idē Pau.⁊ Zen.ꝓ hoc argue ꝙ si p̄uilegiū ↄcedit alicui
beneficio simplici ꝙ institutus in eo possit ministrare eccle-
siastica sacra parochianis certe parochie non adimendo tñ
ptātem rectori ipsius ecclesie parochialis ꝙ propter tale pri
uilegium dictū bñficiū nō dicatur hr̄e curā aīaruꝫ.cū ad hoc
ex necessitate nō astrīgatur.Ex quo duo īferas ꝙ non vaca-
bit tale bñficiū per acquisitionem secundi per c.de multa.de
preben.nec ꝓmotus ad ipsum tenebit necessario promoueri
21 infra annū per.c.lꝫ cañ.de ele.li.vj.¶†Tertio dubitat super
eo qd̄ hic dr̄ simpliciter istos posse audire cōfessiones sibi vo-
lentium cōfiteri dū tñ non audiant extra ciuitatem.⁊ dio.in
quibus fuerint deputati nunquid ergo audiētes extraneos
accedētes ad eos qui nō sint de illa ciuitate ⁊ dyocesi.Item
nūquid cōfessiones exēptorū vr̄ ꝙ non possint qr eorū pote-
stas restringitur ad subditos p̄latorū dātium eis licentiā cō-
fitendi vt dicit tex.cōfessiones subditorū suorū ⁊c. Et idē dic
de exēptis.s.qd̄ nō possint qd̄ tenet hic Laud.qui circa ƙ que
rit.quid faciēt scd̄m hoc religiosi scholares exempti qui de li
centia suorū existētes in scholis volūt penitētie recipere sacra
mentum.dicit qd̄ si sunt prelati inferiores epis et immediate
subiecti pape a iure habēt licentiā per.c.ne pro dilatione.de
pe. Secus autem si habent alium superiorem immediatum
sicut plures abbates ⁊ priores qui subsunt cistertiēsibus ab-
batibus cluniacensibus ⁊ similibus qr tales ⁊ alii penit⁹ non
exempti nisi sint licentiati a suo superiore: vt scilicet possint
sibi idoneum eligere cōfessorē vel a penitētiario pape sicut fit
quotidie de his non est dubium quoniam a talibus possint
absolui.de pe.⁊ re.oīs.Circa tñ scholares subdit ꝙ concessa
generaliter licētia studendi per ↄñs vident cōcessa oīa sine q̄
bus commode in studio esse non p̄nt.arg.no.ff.de iudi.l.si lō
gius.⁊ de offi.dele.Preterea per istud verbum volentium
quod his in tex.repetitur potest dici ꝙ religiosi ciuitatis et
diocesis non possent istos audire super confessionibus quia
non habent velle vel nolle sine superioris licentia . vt supra
de ele.si religiosus lib.vj.Quod tenet hic Zenze.⁊ hoc de ex-
traneis

traneis ⁊ exemptis. ⁊ vide quod dixi. §. de temp. or. c. cū nullus. lib. vj. Sed de illis de ciuitate ⁊ dioceſi dubitatur. vtruz de peccatis vbicūq; cōmiſſis poterūt ad cōfeſſionem recipere et abſoluere. dicit Lau. q; ſic in caſibus in qb⁹ poſſent parochiales rectores dūtūmodo intra ciuitatem et dio. audiant. extra eā nō poſſent audire vt in ver. extra ciuitatē ⁊c. Et ī boc iſti differunt a rectoribus parochialibus qui confeſſiones parochianoruz poſſent extra terminos parochie ſue et in q̄libet dioceſi audire ⁊ abſoluere in caſib⁹ alias ſibi permiſſis nō ob. q; iuriſditio etiam circa ſubditos non poſſit extra territoriū exerceri. vt. c. fi. extra de cōſti. lib. vj. et. l. extra territoriuz. de iuriſdi. om. iud. quia loquitur in cōtentioſa iuriſditiōe vel volūtaria q̄ cū ſtrepitu exerceť hoc eſt p viā iudiciī. cōfeſſio vero abſolutio ⁊ pñie ipoſitio expediūť cū ſilētio et ſine ſtrepitu: ⁊ nullus per hoc ledit. ar. eoz que not. de offi. leg. c. pe. ⁊ fi. Et dicit hoc verū in oībus ordinariis quo ad ſuos ſubditos. ⁊ per ordinarios ītellige papā eēm legatū pape ar
22 chiepiſcopū ⁊ rectorē parochialē ⁊ eorum vicarios. Ego de hoc dixi in repetitiōe. c. poſtulaſti. de ſo. cōpe. ¶ Sed querit iurta p̄dicta P̄aul. quid ſi in eadem ciuitate ⁊ dioceſi ſunt plura loca predicatorū ⁊ minorū habētia determinatos confines iurta eorū determinationē. nūquid cōuentuales vnius loci pñt audire cōfeſſionē infra terminos aliorū putat qō ſic cum hic deputenť per terminos dioceſum ⁊ ciuitatū nō per terminos cōuētuū ⁊ cuſtodiaz ſm eum. facit ad hoc. l. iter tu
23 tores. ff. de admi. tu. ⁊. l. titiū ⁊ meniū. eo. tit. ¶ Ulterius dubitať ſuper eo qō dicit in ver. per huiuſmodi. qō iſti fratres ſuper cōfeſſionib⁹ non maiorē habent ptātem q̄ curati in abſoluēdo. nūquid ergo ſicut pōt eos curatis adimere ptātem in certis caſib⁹ ⁊ ſibi eos reſeruare. ita etiā poſſit iſtis reſtringere poteſtatē iſtā. ⁊ adimere caſus alias ad curatos pertinētes. Glo. tenet q; ſic: ſed ſm hoc poterit abſorberi fructⁿ iſtius conſtitutionis: ſed prelatus hodie reſeruabit ſibi vnum caſum cras aliū: ⁊ ſic de ſingulis cōtra mentē bui⁹ cōſtitutiōis ⁊ c. quāto. §. de priuile. Solu. ſuſtinendo glo. dic poſt Laud. qō ꝓpter ptātē iſtis cōceſſam in audiēdo cōfeſ. nō oz itelligi diminutū ius ordinarii quo ad ipſos. ſicut nec quo ad alios q ſunt curati. nam epi in re ſua pñt facere id qō eis placet licet alīs noceat ſi hoc faciāt non ad iniuriā: ſed vt cōſulāt aliabuz ſibi commiſſis: vt. l. j. §. deniq;. ff. de aqua plu. arc. nemini eīm facit iniuriā qui iure ſuo vtitur. §. de elec. cum eccleſia vultera
24 na. ¶ Idem tenet Steph. ⁊ Zen. ſuper verbo curatis. qui tāgit remiſſiue qui ſint caſus eēis reſeruati de iure Laud. enumerat faciendo verſus iſtos.

Qui facit inceſtum: defloraņs: aut homicida.
Sacrilegus: patris percuſſor. vel ſodomita.
Tranſgreſſor voti: periurus ſortileguſq;.
Et mentita fides: faciens incendia: vel qui
Expreſſor: blaſphemus. hereticus omnis adulter.
Pontificem ſuper his ſemper detentus adibit.

Et vide de iſtis caſibus eēpalibus plene in Spe. de diſpenſa. eorum. ⁊ in repertorio ti. de pen. de caſibus reſeruatis pape vide per Hoſti. in ſum. de pe. §. cui confitendum. in fi. ij. colū. ¶ Quero vlterius. pone quod iſti fratres ad confeſſio. recipiunt ⁊ abſoluunt extra dioce. ⁊ ciuitatē in quib⁹ ſunt deputati: illo tū qui confitetur hoc ignorante ⁊ credente eos poſſe vtrū erit abſolutus. Zen. ⁊ P̄au. dicūt qō tutus eſt quo ad deum: vt. §. de elec. oudum. el. ij. oz tamē de cōſilio licet nō de neceſſitate iterū cōfiteri: vt ibi per Hoſti. Steph a. diſtinguit vtrū ille qui ſic cōfeſſus fuit habeat iuris peritiā. ⁊ nihil prodeſt ei talis abſolutio: imo iterato oz confiteri ꝓprio ſacerdoti vt. c. oīs. de pe. ⁊ re. aut erat ſimplex ⁊ iuris ignar⁹: ⁊ tūc habet locum qō ſupra dictū eſt poſt Zen. P̄au. ⁊ Hoſt. pro
26 hoc alle. de ſen. excō. c. cū illoz. ¶ Quero etiā vtrum illi qui ſunt confeſſi iſtis fratribus teneanť iterum cōfiteri ꝓprio ſacerdoti ſm formā. c. oīs. de pe. ⁊ re. vī qō non: qz illa prouiſio veluti ſpālis in iſtis fratribus derogat illi generali: vt in c. generi. de reg. iur. lib. vj. ⁊. l. fi. de pac. conuen. Item abſolutus ſemel a peccato deſinit eſſe id quod fuit. l. diſt. ferrū. ergo mentiretur in ſecūda cōfeſſione ſi ſe aſſereret peccatorem preterea fieret iniuria ſacramento ſi ſine cauſa iteraret. §. de apoſta. c. ij. Item confeſſus ſemel penitentiarius pape non tenet eadem numero alīj confiteri ſm ſtilum curie. argu. §. de ſen. excom. c. eos. preterea in tali iteratione onus penitētie cumulabiť. xxvj. q. vlt. alligant. Item iſti fratres a iure ſunt ſuper confeſſionibus deputati ſicut curati. ſed inter tales habet locum preuentio nec vnus in eo qō alius preuenit: poteſt ſe impedii e: vt. l. j. de offi. ꝓcon. In contrarium pluribus rationibus ⁊ iurib⁹ arguit ⁊ oſtendit Jo. mo. qō licet quis ſit cōfeſſus p̄dicatori vel minori habēti licētiā iuxta formā bui⁹. c. nihilominus debeat iterum cōfiteri ꝓprio ſacerdoti. alīs incidit in penā. c. oīs. de pe. ⁊ re. ſua motiua refert hic P̄aulus qui tenet Ziū per rōnes ⁊ iura p̄alleg. nam ſm eum hec lra dicat eos abſolutos. ⁊ q; poſſint confiteri libere ⁊ licite exceptis caſibus eēo reſeruatis. ⁊ hic reſeruat totum ius dioceſani: quare videť obmittere cui fiat cōmixtio non ipſam cōfeſſionem ad quā de neceſſitate tenenť peccatores: nō tamen per hoc dicit deciſ. oīs. eſſe correctā ſed qō ibi dicit tm̄ de rectore parochiali. hic etiam additur de fratribus predicatorib⁹ et minoribus ad hoc deputatis. glo. ſic referendo opi. pertranſit. Steph. etiā idem tenet qō P̄aul. ⁊ dicit q; Jo. papa. xxij. opi. eorum qui dicunt q; teneať iterum confiteri determiī uit ⁊ declarauit erroneam. ⁊ incipit vas electiōis. Idē tei t Lau. ⁊ de rigore iſti fratres in hoc caſo debeāt reputari ꝓprii ſacerdotes: ſed qz vere contritis ⁊ confeſſis eſt exhibendū corpus chriſti per ꝓprium preſbyterum ⁊ non alium: ⁊ iſti preſbyteri non pñt bene eſſe certi de hoc: vt. §. de pe. qō in te. Jccirco ſm eum equum eſt ⁊ vtile per hoc q; cōfeſſio ꝓprii ſacerdotis minime omittatur ⁊ vere tutum hoc puto. alīs poſſet ſequi abſurdū ſi parochianus vnius cōfeſſus eſt p̄dicatori vel minori qui alio migrauit: ⁊ iſte moritur ⁊ neſcitur an ⁊ cui confeſſus fuerit illo anno. ⁊ ſic rector parochie denegabit ſibi ſepulturam tanquam confeſſus non fuerit vel habebit eum pro excōicato minori poſtquā ſibi non pōt facere fidē de
27 confeſſione p preall e. c. oīs. ¶ Sexto principaliter quero qd iuris ſi prelati denegauerunt iſtis ſuperioribus licētiam eligendi vel electos poſt licentiā ſibi p̄ſentatos admittere. Lau tenet qō ſi in prima aditione ſuperior non concedat licentiā eligendi nihilominus fratres poterūt eligere: ⁊ ſine alia preſentatione cōfeſſiōes audire. qz in incertis non certis ⁊c. vt. l. continuus. §. cum ita. de verbo. obli. nec refert an pri⁹ vel poſterius hoc denegent. ar. de reg. iur. c. nihil. Juxta hoc quero dicitur hic in tex. qō ſi prelatus quēq; recuſauerit oz alius ⁊c. ſed quid dices. Si omnes recuſauerit vel plures. P̄au. dicit quod idem: nam numerus ſingularis verificatur etiā in pluribus cum a iure profertur: vt. ff. de nego. geſt. l. j. §. j. ⁊. l. ij. §. hoīes. ff. vi bo. rapto. alīs ſi nō poſſet recuſare oēs preſentatoſ ſed aliquos tm̄. fieret fraus huic conſtitutioni que in oībus electis a fratribus exigit multa: vt dixi ſupra in. iij. q. Idem tenet Zenz. ⁊ Steph. qui etiam querit. nunquid poterit fieri pluries hec ſubrogatio. videtur qō non. ff. de arb. l. q; duo. §. ſemel. ⁊ de leg. iij. l. fideicōmiſſa. §. ſi quis decem. ſed illa iura loquunť vbi res effectū habuit. alīs ſec⁹: ⁊ ideo dicit q; aut recuſat ordinarius admittere preſentatos cum cā ꝓpter defectum idoneitatis que requiriť in tali ⁊ imputent ſibi fratres qui male elegerunt. ff. de neg. geſt. l. nam ⁊ ſeruius. in fi. aut recuſat ſine cauſa ⁊ tunc ſuccedit licētia bui⁹ cōſtitutionis: aut dubitatur ⁊ preſumiť p ſuperiore recurrendū tm̄ vī ad arbitrium ſuperioris ſicut qñ inter prelatū ⁊ ſuperiores ordinuz cōtēdiť de numero eligēdoz ad dictū offm̄ vt dicit gl. P̄et.

Huiuſmodi. Dictum eſt ſupra de officio predicādi fratribus conceſſo. Item ⁊ cōfeſſiones audiendi de iure funerandi proſequitur ſuper quo: qz de lana ⁊ lacte queritur. plura dubia inter ipſos fratres ⁊ curatos naſcunť vt dicit glo. ¶ No. primo q; iſti fratres predicatores ⁊ minores habēt liberā ſepulturam quo ad recipiēdum oēs qui in eorum eccleſiis ſiue locis elegerunt ſepeliri.
28 ¶ Sed hic quero pone q; parochianus iſti⁹ parochie ſancti Andree elegit ſepulturam apud predicatores. nunqd fratres poterunt venire cū ſolēnitate ⁊ pceſſionaliter ad tollēdū funus de domo ꝓhibente rectore parochiali. videtur qō nō qz inuito rectore nō licet parochiam eius ingredi vel trāſire ſicut nec per predia aliena. ff. de ſer. ru. pre. l. ductus. Cōtrariū tenui poſt Oldr. §. eo. c. cū liberū. in. ij. q. nā vt ibi dixi ille cui concediť finis cōceſſa videnť ea per que pueniť ad finez: vt. l. ad rem mobilē. ⁊. l. ad legatū. ff. de pcu. ⁊ cui cōcediť hauſtus ad fontē cōcediť ſilr ⁊ iter ad ipm̄. ff. de ſer. ruſt. pre. l. iiij. §. fi. ⁊ cui relictum eſt horreū ad qō per domū tranſitus erat: relictus videť ⁊ tranſitus per domū. ff. de ſer. vrb. pre. l. olimpico vbi etiā tetigi id qō tangit hic glo. q̄ incipit ita q; non diminuet: vbi glo. approbat cōſuetudinē differendi primo funus ad eccleſiā parochialem. Ego ibi dixi poſt Oldra. qō de iure nō oz prius funus deferri ad eccleſiam p miſſa ſolēni vt dicit hic glo. qz in illo. §. dicitur liberam habeant ſepulturam ⁊c. verbum aūt libera denotat quādam prerogatiuā abſolutaz ⁊ dñium ſup actum cui adjiciť. ff. de pcur. l. pcura. cui libera. ⁊ de elec. cum nobis olim. in fi. Conſtat aūt q; non oz dñium ſuper actum qui quotieſcunq; illum exercere vult ſemper aliqualiter impeditur. omnis eīm prohibitio ſiue perpetua ſiue ad tempus contradicit libertati ſimpliciter conſiderate. ff. de

sta.ho.l.libertas. Item populus liber dicit qui nullius alterius ptati subiectus est: vt.ff.de cap.l.non dubito.§.liber aūt populus: sic ꝛ illa sola sepultura dicitur libera que nullius est potestati supposita: sed si haberet necesse ad locum alterū declinare videretur aliqualiter alterius ditioni supposita. ergo ꝛc. preterea certum est quod illud funus arctetur in itinere: ergo prohibetur libera sepultura iuxta tex.l.dicētis ꝓhiberi inferri in sepultura siue in locum inferri ꝓhibeatur: siue in itinere arceatur.ff.de mor.infe.l.j.§.ꝓhiberi.alias ratiōes
29 Oldra.ibi retuli qui ita scribit.q.cclix. ¶ †Secundo not. qd fratres ordinum predicatorum tenentur ad quartam de omnibus funeralibus ꝛ obuētionibus in morte vel in vita tempore infirmitatis de qua decesserint ꝛc. Circa istud notabile occurrunt multa dubia que tanguntur per gl. ꝛ doc. que per qōnes expediam. Primo quero quid si non recta via relinquitur fratribus sed per mediā personam: puta frater relinquitur executor super distributione certe summe quā distribuit inter fratres suos vel extraneus executor distribuit in ipsos fratres. Glo. super verbo obuentionibus dicit qd idē ac si expressim ipsis fratribus relinquatur. idem tenet Pau. qui alleg.ff.de here.insti.l.si seruo. ꝛ de lega.ij.vnum ex familia: ad idem allego.l.cum dotem.ff.ad.l.fal. ibi in plerisq; obseruatur vt remota interposita capientis persona spectetur. Idem tenet Steph. ꝛ etiā Zenz. ꝛ no. istā glo. per hoc em̄ qd dicit qd executor deputatus ad distribuendum bona pōt dare fratribus. vr̄ per hoc posse auferre canonicā portionē epo vel ecclesie parochiali. Itē no. qd dicit qd frater executor pōt distribuere sue ecclesie vel personis sui collegij: qd tz Pau.s. titu.j.c.j. ¶ Secundo quero etiam circa fratres quid iuris si nō relinquitur fratrib⁹ in cōi sed in singulari: puta relinquitur certa summa ad emptiōes librorum vel vestiū. Glo. que incipit hac rōne ꝛc. tenet q ēt de talibus debeat quarta ecclesie parochiali: ꝛ rn̄det ad.c.requisisti.ad fi. qd facit in cōtrariū Old. de relictis factis singularibus fratribus affectione sanguinis amicitie vel meriti tenuit ꝯrium scilz q de eis quarta ista non debeatur. Ad cuius intelligentiam premittit quod quidam sunt actus qui ita conueniunt singulis: vt singuli sunt: qd nullo modo vniuersitati. vt audire diuina ꝛ percipere sacra. de sen.excō.c.si sentētia.lib.vj. Quidā sunt actus qui ita cōueniunt vniuersitati qd nō singulis: vt singuli sunt: vt creatio syndici ꝛ similia.ff.de mu. ꝛ ho.l.vlti.§.defensores. et de elec.c in genesi. Sed recipere ad sepulturam ꝛ funeralia in cōsequentiam percipere cōcernit fratres: vt collegialiter non vt singulariter. vt.ff.de re.du.l.ciuibus. ꝛ.l.cū senatus. ꝛ ideo ista cōstitutio dū de sepultura ꝛ obuētionib⁹ loquit quo ad fratres dz intelligi de fratribus vt collegio non vt singulis. talia nāq; legata dantur causa sepulture cause autem relictorum inutant ꝛ faciunt ſm ipsarum varietatem legatū ipsuz asscribi. nūc paganico peculio. nūc castrēsi.ff.de castren.pec.l.si forte. ꝛ.l.si vxor. ꝛ.l.castrense. ꝛ.l.tale legatū ob talem caz relictum. non tā dr lucrū q debitū. ꝛ ideo in societatem lucri et questus non venit.ff.pro socio.l.nec adiecit. ꝛ.l.se. ꝛ istis sub liberalitatis appellatione debitum nature persoluitur. C.de impo.lu.descri.l.j.lib.x. ꝛ.l.si vero non remunerandi.§.idem papi.ff.man. Non ob. ista cōstitutio. dū dicit distincte vel indistincte ad certos ꝛ determinatos vsus ꝛc. q2 hec verba res legatas respiciunt ꝛ modos legandi: nō autem ampliant legatariorum personas: quia semper referuntur ad relicta fratribus. vt collegio. ar.ff.de ali. ꝛ cib.leg.l.a filio.§.vlti. ꝛ de le.iij.l.qsitū.§.j.in.iij.rn̄so. Et calūniosa est argumētatio p quā transit de quali ad qd.ff.de le.ij.l.debitor.§.seruo. Non obst. q relictū singulari persone relinquitur cōuētui q2 cōuentus siue moñ. nō est cā huius quarte sed sepultura que cum in singulari fratre locum nō habeat legatū sibi relictum in aliquo nō minuit nec defalcat. sicut dicitur in patre dato tutore qui si a tutela se excusat legato sibi in testamēto priuatur. ꝛ tñ filius in eius ptāte manēs legatum sibi capit in eodē testamēto relictum: vt.ff.de test.tut.l.qui tutelam.in.ij.responso. ꝛ de excusatione tutorum.l.tutor petitus.§.j. ita dicit Oldra.qd. cclix. ꝛ Stepha. hic referens eius verba ad literam exaltat vocem suam reprehendendo glos. Nec de ipso mentionem facit plenius de ista.q.dixi in.c.in nostra.s.eo.in.vij.opp.ver. sed
30 iuxta predicta querit. ¶ †Tertio q̄ro dr hic qd dicti fratres tenentur soluere istam quartā de funeralib⁹ ꝛ quibuscunq;
obuentionibus ꝛc. Circa funeralia[a] querit glo. que sint funeralia. dicit q illa que cū funere deferūtur ēt de candelis q̄ dātur ad manus ꝛ illa que legantur pro missis dicendis. Item dicit Zen. de equis ꝛ armis qui de more ante funus vel post ob honorē funeris ducuntur ꝛ portantur ſm Zen. qui dicit quod funeralia dicuntur omnia que occasione funeris dant ꝛ recipiūtur nedum antequā corpus sepeliat sed etiā post: vt ff.de reli.l.funeris. ꝛ de verb.sig.cū inter. Lau. circa hoc querit per quātū tp̄s durabūt ista funeralia. an per solā illaz horam qua corpus traditur sepulture an per totā illā diē vel p totū annū quo certis dieb⁹ fit aliqua oblatio per parentes. arguit primo q tp̄s id qd portatur per.l.funeris. Secundo q donec sit officium sepulture cōsummatū: de elec.cōmissa.in princi.lib.vj. Tertio quod tota illa die qua corpus est traditum sepulture.ar.s.de offic.deleg.consuluit. Alij dicūt qd sepulture causa etiam debent intelligi anniuersalia.de verbo. signi.cū inter. Sed hic ego quero vtrū vestimēta cum quib⁹ mortuus funeratur funeralia sint censenda. ita qd curatis de huiusmodi debeatur quarta. videtur q sic q2 funeris cā sumptus factus esse videtur quicquid corporis causa erogatum est etiam si non immineat necessitas faciendi velut vnguentorū ꝛ si qua vestiaria apposita sunt: vt.d.l.funeris. Itē constitutio benedicti dicit funeralia sunt que cū funere deferuntur. Propter qd sciēdū est q fun⁹ large sumit p solēnitate funerali que etiā exequie debētur ꝛ in multis cōsistunt ꝛ h mō appellāt leges dum loquuntur de expensis factis in funus: vt.ff.de re. ꝛ sum.fu. quasi per totum. ꝛ ad.l.fal.l.j.§.fi. ibi vt sit funus ac sepultura ꝛ in aut. vt defun.seu fu.§.j. ꝛ in ista significatione cōstat vestimenta cum ipso funere esse portata. i. cum ipso corpore in solēnitate ꝛ pductione exequiali. Alio modo dicitur funus ipsum corp⁹ quod portatur ꝛ sic potest intelligi. de lati.lib.tol.l.§.sed qui in dñi funus. Et Ouidius in epistolis. Et nondum nati funeris autor eris. Et hoc etiā modo vestimēta possunt dici portata cum funere sicut homine cōmodato. vestis dicit cum hoīe cōmodata: vt.ff.cōmo.l.si vt certo.§ vsq; adeo. ꝛ.§.si me rogaueris. ꝛ qui surripit pecuniam cū sacco. etiā de sacco furtū cōmittit.ff.de furt.l.qui sacco. sunt enim vestimēta ad hoīem quasi accessoria ꝛ cuiusdaz sequele loco censentur vt sicut illud funus ita ꝛ ista funeralia ar.ff.de pec.leg.l.aliter atq; ꝛ ibi no. Sed dices istud ar. facit qd non debeat de his quarta q2 sicut ipsuz funus nō diuidit nec estimatur. ita nec per consequens vestimenta funeri coherentia ꝛ accessoria diuidenda sint: vt sic naturam sequatur sui principalis vt in.c.si sup gr̄a.de offi.deleg.lib.vj. Rn̄deo istud ar. pcedit qñ est eadē rō ꝛ cōditio principalis ꝛ accessorij. si aūt est diuersa vt in casu nr̄o. tūc sec⁹: vt.ff.q.mo.pig.vel hyp.sol.l.j. ꝛ ibi no. Nā hec rō est diuersa q2 vestimēta cū maspilis aureis ꝛ vario ꝛ zona argentea ꝛ anuli ꝛ alia ornamenta quibus funus tegitur ꝛ ornatur ſm cōsuetudinē certaruz regionum nō reconduntur in sepulchro: sed fratres auferunt imo lex vituperat si cum funere sepeliantur. Dicit enim simpliciores hoc faciunt ꝛ inepte sunt voluntates defunctorum mandantium talia: vt.l.si quis.§.funeris.ff.de relig. ꝛ sump. fune.in fi. ꝛ de leg.j.l.seruo alieno.§.vlt. ꝛ pro hac parte reperi sic de facto cōsultum q de istis etiā debeatur quarta ꝛ incipit questio an posito de vestimentis ꝛc. ¶ Quarto quero circa hoc quod dicit de obuentionibus ꝛ relictis quid iuris si eis aliquid relinquatur pro cōstruenda capella vel alia re sacra. Dicunt quidam q de talibus non debetur quarta: quia rei sacre seruitus non potest imponi.ff.de serui.l.seruitutes. §.sacri. ꝛ intelligunt istum tex. de relictis ad vsum personalē pro victu ꝛ vestitu pro quib⁹ facit litera ibi fratrib⁹ ipsis ꝛc. q̄si de relictis factis fratrib⁹ ꝛ nō loco fratrū detrahenda sit quarta. Cōtrariū tz Pau. qui etiā idē dicit de relictis factis pro anniuersario ab ipso testatore secus si amici vel alij volētes prestare suffragium anime testatoris facerent hoc de suo xiij.q.ij.non estimemus. quia videntur data a viuis in sanitate: subdit tñ q lr̄a obuētionib⁹ oīb⁹ vr̄ ꝯdicere ex quo sentit idē Pau. q si cōsanguinei vel amici vellēt pauperē nobilem sumptibus suis honorifice tumulari in loco fratruz vbi sepulturam elegit fratres tenebunt de dictis funeralibus dare istā quartā. Nam a quocūq; soluant funeralia sunt censenda. Aduerte tñ ad id qd.s.dixi.in prin.q. q de relicto p construenda capella quarta ista debeatur. debet intelligi nisi per detractionem talis quarte impediret cōstructio dicti operis. nam tūc nō videt dicta quarta soluēda exēplo pecunie alicui legate pro seruo emendo non enim de hoc legato falcidia detrahitur si per hoc serui emptio impediatur.ff.de fideicom. lib.l.decem. ꝛ ad.l.fal.l.si seruus. verba igitur istius constitutionis distincte vel indistincte ad certos vsus ꝛc. vident intelligenda in casu quo illa quarte deductio nō impediat talem vsum quasi in dubio magis sit fauēda illi pio vsui q quarte:
31 ꝛ tangit hoc dubiū Oldra. in.q.predicta. ¶ †Quinto quero iste tex. equiparat relicta post mortē ꝛ donata vel data in vita tpe infirmitatis de qua decesserunt. Circa quod querit glos. quid iuris si talia relicta infirmus soluit in vita sua glo. que incipit

[a] ¶ Que sint funeralia. adde Pet. de peru. in trac. d cano. epi. in. vij. c. prin. in vlt. char.

incipit declarat predicta cõmissio ⁊c. Dicit q̃ idẽ q̃ tale pcipitur vt legatum ⁊ talis solutio facta in vita defuncti nõ excludit detractionem falcidie quam gl. bene no. ⁊ alle. bonas ll. ⁊ idẽ Pau. ⁊ Lenz. sed aduerte q̃ ista cõstitutio loquitur de donatis in infirmitate de qua decesserint de quibus dicit eos teneri ad quartam. quid ergo de datis in sanitate. videt qõ de talibus nõ debeatur vt est expressum in simili. ff. de adi. ⁊ trãsfe. le. l. alũne. §. vlt. cum gl. ibi signata. Item datorum in vita dñium statim trãsit in donatariũ: vt. l. talis scriptura. de leg. j. ⁊ l. sequẽs questio. de leg. ij. Itẽ ista cõstitutio non iubet nisi quartam deberi de relictis cuius verbi significatio ea sola cõplectit que post mortẽ habẽt effectũ. ff. de tab. exhi. l. j. §. vlt. ⁊ no. insti. ex qui. cau. ma. non li. §. vlti. idem ⁊ de donatis in infirmitate. vnde a verbis cõstitutionis non est recedẽdũ. ff. de exerci. l. j. §. si is qui nauem. ⁊ de leg. iij. l. ille aut ille. §. cũ in verbis. hoc expresse indicant verba huius constitutionis. dũ infra dicit: seu q̃ in morte vel ab infirmis huiusmodi ⁊c. vbi pbibet ne fratres pcurent sibi dari vel donari in sanitate qõ erat in donantiũ infirmitate donãdũ. si em̃ vtercz act9 scz donatio in sanitate ⁊ in infirmitate eodem modo subiacerent quarte supernacua fuisset pbibitio talis fraudis: ⁊ est expressum. §. de sepult. c. de bis. ⁊ hoc in donatis vel datis in infirmitate vel sanitate siue vita: in legatis vero relictis ⁊ vltima voluntate solutis in vita vel nõ solutis: nõ videtur predicta consideratio facienda. an in sanitate vel infirmitate relinquant vel soluãtur. Sed indistincte post mortem de talib9 debeatur quarta. quia verba infirmitate de qua decesserit, ⁊c. apponuntur hic solum ad data vel donata. de relictis vero iubet simpliciter quartã dari: ratio est q̃ omnis vltima volũtas videt quodãmodo condi tpe mortis. ff. de ma. vin. l. lege fauia. ⁊ de test. tu. l. tutorib9 ita datis. ⁊ no. C. de te. tu. l. si a patre. ⁊ hoc est qõ dicitur testamẽtum morte cõfirmari. ff. de te-
32 sta. l. j. ⁊ c. cum marthe. de cele. mis. ⁊ ita Oldr. vbi. §. ¶ Sexto9 quero vtrum de relictis factis istis fratrib9 per illos qui
a apud eos nõ elegerint sepulturam teneantur fratres ad istã quartam. glo. que incipit quero. refert opi. ⁊ tz q̃ nõ debeat. Idẽ Old. em̃ q̃ tũc cessat rõ qstõnis. s. electio sepulture: vt. ff. de iure patr. l. adigere. §. quãuis. ⁊ ff. de pac. l. quod dictum. Preterea illa regula est qõ ille solum ad collationẽ alteri faciendam vrgeatur per cuius qcursum alteri iniuria irrogat. vt. ff. de bo. pos. ꝯ tab. l. filium. §. ⁊ hoc sit cõsequẽs. ⁊ de collato. l. si filia fuerit sed fratres nullam iniuriã irrogant rectoribus: q̃ apud eos non est electa sepultura. ergo ⁊c. ⁊ sicut Jomo. fortunatus esset curat9 si haberet subditũ qui summã. c. marcharum legasset vnde hec interpretatio esset admodum captiosa: ⁊ vt dicit ista erat cõis opi. ante istã constitutionẽ. s. quod de legatis relictis alĩs ecclesĩs nulla quarta debetur sed de relictis solum illi ecclesie apud quam elegit sepeliri. vt
33 c. j. §. eo. ⁊ in. c. in nostra. eo. ti. per Jnnoc. ⁊ Host. ¶ Septimo iuxta predicta quero pone quod elegit quis sepulturam apud predicatores: ⁊ legauit eis mille. demuz mortuus est in bello vel in peregrinatione: ⁊ sic apud eos non fuit sepultus an parochialis ecclesia petent canonicam de hoc legato videtur qõ non: q̃ apud eã nõ est sepultus. vnde illud relictum capit ecclesia nõ vt relictum pro sepultura. Contrarium sentit Jnn. in. d. c. in nostra. §. eo. scz q̃ debeat. ex quo vt ibi dixi colligę q̃ relictum causa sepulture debẽt etiã si sepultus ibi non sit cũ per ecclesiã nõ stet quominus cũ ad sepulturaz recipiat ⁊ hoc qñ ppter causam ibi nõ sepelit vel sua culpa: q̃ interdictus vel excõicatus vel laqueo se suspendit: vt no. By. in. l. miles. §. si. de adul. Et idem ibi Bar. si aũt q̃ mutauit voluntatem: ⁊ alibi sepulturã elegit nõ facta mẽtione illius legati. an videat ademptum ⁊ trãslatum in scõm ar. qõ sic. ff. de adi. le. l. alũne. §. scia. d. Sed. cõsuluit: q̃ postquã apud ecclesiam vbi sepulturam elegit sepultus nõ fuit de legatis ibi relictis nõ
34 debeat illa canonica. quarto cõsilio p eaz. ¶ Octauo quero post Pau. si testator erat viator vel vagabũdus dicũt quidã quartam dandã in ẽpo in cui9 parochia. i. dioc. morit. ar. xiij. q. ij. vbicũqz. ⁊ de offi. archipb. by. offm̃. facit qõ no. Jnnocẽ. et Hostiẽ. §. e. nos instituta. vbi dicunt q̃ tales debent in ecclesia cathedrali sepeliri. Idẽ Bof. in sum. e. ti. alĩ dicunt quod parochiali ecclesie in qua decessit quia in ea debẽt sepeliri si decederent non electa sepultura. xiij. q. j. ecclesias. fm Ray. et idẽ Hug. xvj. q. j. c. j. in fi. ⁊ hec vltima opi. fm eũ põt esse vera in vagabundo non habente parochiam. ar. ff. ad muni. l. labeo. sed de viatore non credit. Et dicit quarta m dandã sue parochiali ecclesie vbi domicilium habet. §. eo. titu. c. is qui. lib. vj. ⁊ mittetur expensis ipsius quarte ⁊ si non sufficit vel alio modo mitti non possit deponatur vel pauperibus erogetur. arg. xvj. qõ. j. c. fi. ⁊ hoc intellige nisi tanto tempore steti-
tisset in parochia qõ ibi sortitus esset domicilium. de paro. c fina. vnde dicit Jnn. de pe. ⁊ re. ois. q̃ scholares ⁊ alĩ incole annuales ⁊ mercẽnarĩ debẽt confiteri sacerdoti in cuius parochia habitãt p annũ. ar. xvj. q. j. questi. Alĩ dicunt idem si non traxerint morã per annũ. ar. de deci. c. apostolice. fatetur tñ tutius q̃ viatores ⁊ siles semp a pprio sacerdote habeant licentiã spãlem. ⁊ de hoc p Host. in sum. de pe. ⁊ re. §. cui confitendum. sub. §. fi. Ego plenius dixi de pdicta materia post do. Sed. de senis. §. eod. c. de vxore. ver. sed extra quero de tali qõne ⁊c. vbi quid iuris de infante pone bui9 parochie sancti Andree translato per matrẽ eius tutricẽ vel non tutricem ad habitandum in parochia sancti Proculi si ibi decedit et sepelit in sancto Dñico in sepulchro maiorũ cui ecclesie expredictis debebit ista quarta parochialis ⁊ ibi qd iuris devia-
35 tutoribus de familiaribus ⁊ alĩs dic vt ibi dixi. ¶ Nono quero dz hic q̃ fratres dictis parochialib9 rectoribus quartaz partẽ largiri tenent. Sed nunqd istam quartã debẽt curati recipere in manibus fratrum vel heredis ita q̃ heres possit ipsam retinere p curato ⁊ eam fratribus nõ soluere. glo. que incipit pro hoc dicebant tenet qõ ad petitionẽ curati possit heres nõ soluere eam fratrib9. Pau. plenius hoc psequit referendo opi. Hrias. Jnno. ⁊ Hosti. §. c. de bis. ibi tñ nõ loquũtur de ista quarta detrahenda a fratribus istis tm̃ sed gñaliter ab oĩbus qui recipiunt alienũ parochianũ ad sepulturã apud eos electã. Certuz est em̃ q̃ curatus dz de relictis ibi habere quartam similiter ⁊ eps aliam quartam si ecclesia sepulture electe est sibi subiecta vt dixi i. d. c. de bis. in. iij. no. Nunquid ergo eps ⁊ curatus petent istam quartã funeraliũ ⁊ relictoꝝ in testõ ab heredibus vel ab ecclesia sepulture. Ego ibi in scõa qõne retuli tres opi. Prima est qõ eps ⁊ curatus possint dictas quartas petere nõ solum ab ecclesia sepulture: sed etiã heredib9 actiõe ex testõ: sed hic quero cũ non sint in testõ nominati solue vt ibi. Scõa opinio est qõ pdicti agere etiam cõtra heredes possint nõ actiõe ex testõ sed cõditione ex cano ne pontifices. xij. q. iij. ⁊ de testa. requisisti. Tertia est opinio Jnno. q̃ cõtra heredes solũ actio competit ecclesie sepulture. Verum si agere neglexerit tunc ageret eps ⁊ curatus ad suas a quartas cessa eis actiõe. Hosti. tenet q̃ istis subtilitatibus rectis agere pñt eps ⁊ curatus. nam postquã eis debet ⁊ est penes heredẽ: nã vt dicit lex si pecunia mea ad te peruenit equũ est vt eã mihi reddas: vt. ff. si cer. pe. l. si me ⁊ titium. ⁊ Pau. tenet hic q̃ si in casu huius cle. heredes soluunt ecclesie parochiali quartam suam videntur liberati a fratrib9 saltim ope exceptionis. ff. de bonis liber. sub conditione. §. si titius. ⁊ de doli excep. l. si opera. ⁊ ibi nota. Oldra. in. q. vbi supra tenuit opi. Jnno. scilicet quod debent curati recipere istam quartã de manibus fratrũ. ar. de leg. ij. l. si quis seruũ. §. si qs certam ⁊ ad treb. l. filtã fratribus. ⁊ de solutione cõtrarĩ. de. l. fundi trebatiani. de vsufru. leg. ad. l. si ita quis. ff. de vsufr. ⁊ ibi no. Ego in. d. c. de bis. ad finem tenui q̃ si heredes soluãt ecclesie sepulture integre legata non retenta quarta qõ sint liberati ab eõ ⁊ curato. concurrentibus vero simul equa videt opi. Hosti. qõ curatus in portione ista per canones sibi debita pferatur fratribus qui sibi essent ipsam reddituri ⁊ eoipso qõ contra voluntatem curati se ingerunt in exactione sunt suspecti. facit regula dolo facis. de reg. iur. cũ si. Zen. etiã sentit maxime sicut dicit glo. qñ curatus bz fratres suspectos ⁊ ptestatur heredi ne quartam suam eis soluat. ar. ff. ad treb. l. imperator. ⁊ qõ dicit tex. hic largiri ⁊c. debet itelligi cũ relictũ siue
36 legatũ peruenit ad eos integrũ fm eum. ¶ Decimo quero in casu quo ad eos peruenit integrũ legatũ vtrũ possint conueniri ⁊ cõpelli p epm ad solutionẽ huius quarte. glo. que incipit innuit dicit q̃ verbũ coerceri qõ ponit in tex. innuit q̃ cõpelli possint sed ppter exemptiões nõ põt clericis iusticiã cõtra eos cõsequi. ⁊ per hoc sentit q̃ epi nõ possent eos ad solutionẽ istã coercere. Pau. primo arguit q̃ compelli possint nõ obstãte aliquo priuilegio exẽptiõis cũ oĩa ꝓuilegia sunt reuocata q̃ in aliquo huic qstitutioni sunt Hria: ergo sua ꝓuilegia nõ tuent eos a iurisditiõe ordinaria quo ad istam quartam. Ad hoc adducit q̃ hic dz vez necz ad id a quoꝯ ⁊c. ergo quo ad istã quartã vr̃ diocesanis pmissa coercio postꝯ ipam pbibet in excessu. ar. c. nonne. de presump. preterea ista est iuris dispositio. ergo ordinarius est eius executor postquã ali9 nõ est datus: al's parum esset iura cõdere nisi essent qui ea exequerentur. §. de elec. vbi periculum. §. preterea. lib. vj. ⁊ l. ij. ff. de orig. iuris. Contrarium tenet Pau. s. q̃ compelli non possint per diocesanum obstante exemptione ipsoruz: ⁊ sic tenet cum glo. nonobstante q̃ hic tollantur priuilegia exemptionum per istam cle. quia licet tollantur priuilegia impediẽtia solutionem quarte nõ sequi tur ergo ⁊ priuilegia exemptio-

a ¶ Sexto qro. ad de Bal. in. l. si qs ad declinãdã. §. l oĩb9. C. de epis. et cle. Jnn. i. c. i nra. in gl. in ver. relin quit. de sepul.

nis cum obligatio possit esse durāte exemptione sed coertio
fiet per suum iudicem.s.papam vel legatum nisi aliud conce
deretur ordinarijs sicut fit in multis casib⁹ vt in.d.§.ꝑterea.
ꝛ de sta.re.cle.attēdētes.ꝛ de re.do.q2 cōtingit.ꝛ de supplen.
neg.prela.q2 regulares.alia iura loquūtur de nō exēptis.nō
ob.qd̄ ista sit iuris dispositio ꝛ notoria ergo per ordinariuꝫ
exequenda q2 illa non est bona conscientia. alias sequeretur
ꝙ omnem iuris obligationem possent ordinarij exequi con
tra exemptos qd̄ est falsum ꝑm eū.Lau.tꝫ ꝯtrium scꝫ ꝙ cōpelli
possint per ordinarium q2 si non soluunt notorie delinquūt
ꝛ in re non exempta ergo exemptionis priuilegium nō tuet̄
eos.nam cessat iuris ordo in talibus notorijs delictis.s̄.de
fil.presby.qm̄ allegat in effectu que supra dixi post Pau.pro
hac parte. Zen.ēt hic tꝫ cū Laud.sed opi.glo.ꝛ Pau.vior
mihi vr̄.¶ †Undecimo quero post Oldr. vbi supra testator
37 electa sepultura apud minores legauit ecclesie sue parochia
li centum animo compēsandi cū quarta a fratribus detrahē
da. vtruꝫ hoc impediat deductionē quarte.Dicit ꝙ sic ad si
militudinē eius cui testor dedit in vita quātū ad falcidiam
sufficit q2 ammodo aliā falcidiā nō petet.ff.ad.l.fal.l.cū quo
de peculio.§.vlti. Et patri a filio emancipato petēti cui con
tra tab.denegat̄.si filius viuus in eū quātum satis est cōtulit
ff.si a parē.quis fue.ma.l.j.§.si parēs.secus si nō esset expresse
dictū.vt insti.de inoffi.testa.§.vlti.ꝛ.C.de inoffi.testa.l.si qñ.
§.fin. Aduerte ergo in.c.officijs.de testa.formo.q.in quarta
epali.si testator reliquit aliquid epo.nec expressit in legato qd̄
debeat sibi illud in quartam canonicam imputare:an pote
rit vtrūq3 petere.s.legatum et quartam de relictis ecclesijs et
pijs locis.Et primo ar.ꝙ legatuꝫ tale videatur factū animo
compensandi.ꝛ sic debeat sibi in quartam imputare sicut im
putat filius in quartam iuris nature.qd̄ capit ex iudicio pa
tris sui:vt.l.qm̄ nouella.C.de inoff.test.ꝛ.l.etiam si debita.de
bo.lib.ad hoc.l.si cum dotem.§.si pater.ff.solu.matri.vbi le
gatum factum creditori necessario videtur factum animo cō
pensandi.facit aut̄.preterea.C.vnde vir ꝛ vxor.In contrariū
facit.C.de rei vxo.act.l.vnica.§.sciendum.vbi vxor repetit do
tem ꝛ legatum ab heredibus viri nec debet legatum sibi fa
ctum in dotem imputare.ad idem.l.creditorem.ff.de lega.ij.
vbi creditor cui debitor centum legat potest petere debitum
ꝛ legatum illud.Et breuiter cōcludendo distinguo inter de
bitum a principio ꝛ voluntarie contractum:ꝛ tū tale legatū
non imputatur sed vtrūq3 petitur ꝛ legatum necessarium fit
legitima filij:ꝛ in tali debito quicquid de bonis debitoris:
puta patris capitur imputatur in casu ergo ꝛ.q.nostra quia
canonica episcopalis ꝛ parochialis habent a principio cau
sam voluntariam:quia detrahitur de legatis sponte factis si
aliquid aliunde ex iudicio defuncti episcopus vel curat⁹ per
cipit non debet sibi in dubio imputari in quartam ꝛ ita sen
38 tit in.d.§.si pater.d.me⁹ Bal.¶ †Duodecimo ꝛ vltimo que
ro dr̄ hic ꝙ isti fratres tenent̄ soluere istā quartā etiā de reli
ctis de quibus quarta al's de iure exigi nō cōsueuit. Sed tūc
quero vtrū curatus recipiēs de talibus istā quartā tenebitur
ad canonicā epalē.de talibus vr̄ ꝙ nō:q2 eps percipit quar
tam suam de legatis factis ecclesijs:ꝛ pijs locis a defuncto:vt
d.c.officij.ꝛ.c.requisisti.ꝛ de verb.signi.c.ex parte.sed ecclesia
parochialis non recipit istam quartam ex voluntate imo cō
tra:ꝛ est similis falcidie que cōtra dispositionē testatoris de
trahitur.vt in.c.raynaldus.s̄.de testa. Preterea res priuile
giata semper durat priuilegiata.de priuile.c.fin. sed ista lega
ta sunt priuilegiata quo ad quartam episcopi. non ergo ex
persona ecclesie parochialis debet cōsequi qd̄ nō pōt ex per
sona propria ne qd̄ vna via ꝓhibet̄ alia cōcedi videat̄.de pro
cura.c.tue.Preterea illa quarta descendit a relicto exempto
ab onere episcopali.ergo sine onere de manib⁹ fratrū dꝫ trā
sire ad ecclesiā parochialeꝫ.facit de deci.c.dilecti.ibi cōsueue
runt decimas ꝛc.ꝛ cle.j.de censi.ibi ante soluebatur ꝛc.In cō
trarium videtur q2 non solum de legatis debitis ꝑm volun
tatē defuncti sed de mortuarijs debitis preter voluntatē de
functi ecclesie obuenientibus eps habet quartam.s̄.de offic.
ordi.conquerente.Preterea priuilegium non debet egredi
a personam [a] priuilegiatam.de priuil.sane.sed si episcop⁹ non
posset petere quartaꝫ iam ecclesia parochialis frueretur pri
uilegio sibi non concesso.pone exemplū testator reliquit fra
tribus octuaginta si fratres non essent priuilegiati ab epo
eps haberet.xx.et de.lx.que restant ecclesia parrochialis ha
beret.xv.sed q2 eps a fratrib⁹ nihil exegit ecclesia parrochia
lis habebit.xx.ꝛ sic vltra ꝙ iure suo eēt habitura.si nō essent
fratres exempti ab epo.et istā partē tenet.d.Fe.de senis consi
lio.vj.dicit eñ ꝙ rōne mutationis personaruꝫ alteratur na
tura rei.de iure pa.c.j.lib.vj.et de prebē.cle.pe.vbi ptās col
latoris variat̄ secūdū tpa.ꝛ istā etiā opi.videt̄ tenere Jo.an.
s̄.e.certificari.vbi innuit ꝙ eps petit quartā q̄rte quā eccle
sia parochialis ꝑcipit ab illo a quo eps nil ꝑcipere potuis
set.ad hoc facit qd̄ no.Gui.in spe.de imu.ec.in fi.Ex hoc cō
cludit ipse et aliud.s.ꝙ si ecclesia parochialis consequitur
quartam de mortuarijs ab ecclesia sepulture site in alia dio
cesi de tali quarta eps exigit quartā.licet de alijs q̄ restāt eccle
siastice sepulture nihil hr̄e debeat.ꝑ his dictis adduco.ff.de
le.ij.l.cū patron⁹.vbi res priuilegiata cōsistens penes vnum
si in alium deriuatur illud priuilegiū nō habebit.ad idē.ff.
de col.bo.l.j.§.antep.ꝛ ita quasi ad literā scripsi.s̄.e.c.relatū.

Vos etenim. Scdm̄ Pau.hic cassat et irritat
indulgentias priuilegia et grās
verbo vel scripto cōcessas ac cōsuetudines pacta et conuen
b tiones [b] que premissis in aliquo sunt aduersa.¶ †Not.pri
39 mo post gl.ꝙ priuilegiū et grā apostolica vꝫ etiā si scriptura
non fuerat inde cōfecta si tū aliter ꝓbari possit sine scripto
etiam committit̄ iurisditio a quolibet ordinario.vt not.in
40 Spe.de proba.§.videndū.ver.quid de auditorib⁹ † et regu
lariter scriptura nō est de substātia dispositionis sed adhibe
tur ad ꝓbationem.fallit in casibus enumeratis.s̄.de cē.c.j.
lib.vj.¶ Secundo no.ꝙ papa hic irritat priuilegia et gra
tias ꝑdecessorū sub quacūq3 forma conceptas.clausule igit̄
derogatorie priuilegiorū ꝛ gratiaꝝ taliū nō tuerentur ipos
cōtra talē reuocationē super quo vide qd̄ plene dixi.s̄.de re
scr.c.si propter.lib.vj.et.c.li.c.j.de cōsti.Unū circa hoc no.ꝙ
postq̄ ad articulū de q̄ hic sentit priuilegia reuocata si post
istam cōstitutionē reuocatoriā predictorū superueniret gene
ralis confirmatio priuilegiorū cōcessorū fratrib⁹ ante istam
cōstitutionē nō extenderet̄ cōfirmatio ad arti.huius quarte
a fratribus non soluēde postq̄ quo ad ipsum priuilegium
erat cassatū per istā cōstitutionē.erat eñ extinctū priuilegiū
quo ad istū articulū hic cassatū.ergo quo ad ipsum cōfirma
tio nihil ꝓdest q2 qd̄ nō est confirmari nō pōt.ar.de despon.
impu.c.ad dissoluēdū.ꝛ.ff.de iniusto tes.l.nā etsi nec ꝑ talem
cōfirmationē aliqd noui dari videt̄.de cōfir.vti.vel inuti.cū
dilecta.ꝛ de priuile.c.ex ꝑte secūdū zen.qd̄ verū credo.ar.ei⁹
qd̄ le.ꝛ no.in.l.si qs priore.ff.ad treb.vbi generalis cōfirma
tio nō extēdit̄ ad id qd̄ spāliter erat cassatū.¶ Tertio nota
ꝙ papa irritat hic pacta et cōuētiōes inita inter partes per
suaꝫ cōstitutionē et gl.hic restringit ad pacta simplicia inita
sup tali sepultura añ istā cōstitutionē.sec⁹ dicit in pactis cō
firmatiōe vel snīa roboratis.qd̄ ꝓbat vt in ea ptꝫ.Idē pau.
nā scdm̄ eū ista cōstitutio in hoc exorbitat a iure cōi.ideo qd̄
exꝑsse nō tollit stare dꝫ vt.l.precipimus in fi.C.de appe.nec se
quitur.tollit pactū simpliciter:ergo et pactū confirmatione
apostolica vel snīa roboratū:nā plus pōt pactū qualificatuꝫ
q̄ simplex.ar.s̄.de pac.c.q̄uis lib.vj.et de iureiur.lꝫ.eo.li.et
de fo.cōpe.c.vlt.et qd̄ no.in aut̄.vt cū de ap.cog.in prīci.vbi
dicit̄ legē nouā nō referri ad casum snīa decisum lꝫ ipa lex ad
ꝑterita referat̄ secūdū pau.post Jo.mo.Sꝫ obijcies ad ꝑdi
cta.nā vr̄ ꝙ ēt simplex pactū nō possit papa irritare ꝑ suum
ius positiuū qd̄ nō pōt tollere pactuꝫ ex quo tollit̄ natura
lis obligatio.vt.ff.de solu.l.stichū.§.naturalis.et isti.de iure
na.gē.ꝛ ci.§.ꝫ naturalia.So.illō verū nisi pacta cōcernant
spiritualia vel ānexa spūalib⁹ ꝓut erāt ista.talia eñ sunt in
ꝑtāte pape ex plenitudine ꝑtātis.qd̄ dic vt le.ꝛ no.s̄.de pre
bē.c.significatū in nouel.vbi etiā de hoc dixi. Pe.de anc.

a ¶ Egredi ꝑsonā. adō qd̄ hr̄ i.c.mo rē.c.di.ꝛ i.c.peti sti.vij.q.j.T̄n vni ꝯcessū extēdit̄ ad alios.c.ad eū vo. v.di.Itē ꝙ ꝑma tib⁹ ꝯcedit̄ vr̄ cō cessum ꝛ illis qui subsunt eis vt.C. d aduo.di.in.l.re stituēde.itē lꝫ ꝑso nalia iura nō ex tēdāt̄ ad alios tñ qñq3 concedi ꝑnt alijs nā minor ce dit alijs bñficiuꝫ restōnis vt.ff.d mi no.l.qd̄ si minor. in prin.

b ¶ Pacta ꝛ ꝯuen tiones. Ad istum tex.vide Fel.in.c. q̄i ecclīarū i.xvj. co.v.q̄rta dclara tio.d ꝯsti. vbi di cit istū tex.sing.ꝛ alex.i ꝯsi.lxij.i cō sil.xij.in pen.col. circa med.i.j.vol.

¶ De decimis. Rubrica.

1 Familiarium et pastorum res non gaudent immunita
te reali dñorū suorum:et vtrum gaudeant personali.
2 Mixta vtrum ꝛ quando sortiātur naturam rerum quibus
imcentur.
Merces illicitas licitis admixtas si quis in salma deferat an
3 oīa veniant publicanda vel illicita tantum.
Et ibi quid iuris de aīali super quo illicita deferunt̄.
4 Religiosi vtrum ꝛ qñ teneantur soluere decimas de terris
quas alijs excolendas tradiderunt.
5 Colonorum genera quot sint.Et vtrū coloni partiarij vel cē
suales priuilegiatorum teneant̄ soluere decimas.
7 Clericus ecclesiam suam locās vel fructus vēdens nō gaudet
ipsius ecclesie priuilegio.
8 Priuilegia super decimis aliquarum possessionū nō soluen
dis concessa vtrum extendantur ad possessiones post priuile
gia acquisitas.
9 Religiosi decimas ecclesijs debitas soluere prohibentes
aut sibi eas appropriantes vel vsurpantes qua pena mul
ctandi sint.

ctandi sint.
Et ad euitandam talem penam que requirantur. 13. 7. 15.
10 Decime quibus ecclesijs sint soluēde an baptismalibus aut parochialibus.
11 Religiosi non soluentes decimas ecclesijs debitas vtrum ligē tur penis de quibus in de. religiosi.
Et que requirantur ad dictarum penarum commissionem.
16 ℣Donasterio oblatorum bona ea gaudent immunitate qua gaudent bona per ipsum monasterium detenta.
17 Donare seipsum quomodo quis possit 7 quomodo intelligatur illud seipsum.

Religiosi. Nota q̄ ista constitutio arctat solū religiosos ista p̄hibita cōmittentes. non ergo clericos secula res. rōnem differentie assignat prima gl. cui concor. pau. Zen. Stepha. qui tangunt etiā vtrū cōprehendat religiosuz translatū ad ecclesiā secularem. gl. q̄ sic ꝓpter verbum vniuersale quicunq; idē Paul. Stepha. sic distinguit aut ecclia ad quam transiatus est est ep̄alis 7 tunc clarū est q̄ nō incurrat istā penā religiosus factus ep̄s: vt. s. de sen. excō. c. q̄ periculosum. lib. vj. aut est alia parochialis ecclesia ad cuius regimen est assumptus iurta. c. qō dei timorē. de ista. mo. 7 tūc videtur cōtineri. Dicit tñ sicut gl. 7 Pau. q̄ nō videt hoc fuisse de intentione conditoris includere nisi religiosos in suis religionibus permanentes q7 tales sepius in his excedebant. ar. ff. de legi. l. nā ad ea. 7 hoc etiā innuit lr̄a huius. c. si bñ inspiciat scōm eum.
1 ¶ Scōo no. qō res familiariū 7 pastorū non augent immunitate qua res dn̄oru. personali vo immunitate dn̄orum an familiares participēt: dic vt no. 7 dixi. s. de priuil. c. licet li. vj. de ver. sig. c. fi. vbi videas. facit qō not. in auth. habita. C. ne fil. pro pa. 7 quod nota. in. c. j. de loc. 7 in salutatione libri sexti.
2 ¶ Tertio not. q̄ priuilegiū cōcessum religiosis de decimis suorū animaliū nō soluendis nō extendit ad animalia alioꝝ que essent illis admixta 7 sic admixtū non sortitur naturam eius cui misceat. arg. ff. de conse. ec. vel alta. c. qō in dubijs. sed hic pōt istud admixtuz ab alio separari. ibi secus. accessione enim 7 immixtione tali fit fraus legi. vt. l. athletas. §. ait prētor. ff. de bis qui no. infa. 7 de ista mixtura rerum 7 personarum separabilium 7 inseparabilium vide per glos. in fi. ff. de
3 dona. inter vir. 7 vx. l. fi sponsus. §. generaliter. † 7 facit ad. q. si aliquis deferebat merces licitas 7 illicitas in salma an debeant omnia publicari vel illicita tñ. 7 videtur qō solum illa illicite delata: vt no. bar. ff. de publica. l. cotem ferro. §. dn̄s 7 ibi quid iuris de animali super quo illicita deferuntur. an
4 publicabitur. dic vt ibi. ¶ Quarto no. quod religiosi de terris quas tradunt alijs excolendas tenentur soluere decimas 7 hoc verū qñ habent priuilegium de nō soluendis decimis laborū suorū. sed si sunt priuilegiati super decimis simpliciter nō soluēdis. vtrum tenebunt tunc soluere de terris quas tradunt alijs ad colendū. 7 an eorū coloni teneantur soluere
5 de ipsorū portione. dic vt in glo. in priuilegio eñ 7c. ¶ Ex quo collige q̄ reperiuntur coloni triplicis generis quidam sunt censuariī. qdā partiariī qui recipiunt partem fructuuz. Quidaz sunt qui colunt nūmis. quidā in alia materia q̄ in nummis soluūt puta. x. corbes frumenti in anno. lz nihil percipiant 7 inter istos est magna differētia: vt no. bar. ff. de furt. l. si apes. Utruz igitur cle. ista habeat locū in omnibus. in. generibus. dicit gl. q̄ in partiariīs 7 cēsuariīs locū bz in illis q faciunt coli nūmis vel p certa alia re vt dixi. tunc dicūtur coli proprijs sumptibus 7 in eis competet priuilegium nō solu
6 nēdi. † Sed querit vtrū coloni partiariī vel censuales priuilegiatorū teneant soluere decimas. distinguit vtrū per priuilegiū estimant psone. aut res vt in ea ptz. idē Stepha. p oia. 7 Pau. q̄ dicit hoc bononie disputatū fuisse. qō si religiosis cōcessuz est priuilegium de non solnēdis decimis possessionum quas suis sumptibus colūt vel alijs colen as tradunt q̄ colonus partiari? de sua parte tenebit soluere cum tale priuilegiū nō possessioni sed ordini loco 7 psonis intelligat cōcessū. ideo ad alios nō extēdit. ff. sol. ma. l. maritus. 7. vñ. q. j. nō autē. 7. c. petisti. Si vo sunt coloni censuales de illo non tenent soluere decimas religiosi cum census succedat loco fructuum imo posset euenire q̄ solueret decimas. 7 nil peciperet de fructibus predij propter sterilitatem 7 eadē ratione colonus pē sionarius non tenet de illa pensione decimas prediales soluere q7 etiā illud recipit a priuilegiatis bz Pau. d. Fede. de señ. querit an rustici 7 coloni ecclīarū q colūt predia ecclesiarū ad mediū vel ad affictum teneant soluere gabellas de parte fructuū eis cōtigentiū. 7 alia onera q̄ imponuntur p dn̄m tpalē videt q̄ nō per. l. ñ. de epi. 7 cle. lxxxix. dist. iudicatū. 7. xvj. q. ñ. ecclesiarū seruos. sed ꝓtium est verū. nā pars cōtingens colonos in nullo est priuilegiata. nā rusticus tpali dño de sua pte 7 ecclīa ecclesiastico dño rñdebit de sua parte. Sepatorū eñ sepata est rō 7 ꝓtia loquunt in seruis et perpetua familia ecclesiarum: vt not. in. d. c. ecclesiarū. 7. c. iudicatum. non autem in seruientibus conductitijs: vt no. Archid. post Aug. xj. q. j. c.
7 clericum cuiuslibet. imo † si clericus affictat ecclesiam suā vel vendit fructus non gaudet priuilegio ecclesie. imo si transferat fructus ad ciuitatem vel alio. soluet ad portas ciuitatis gabellam. sicut de bonis proprijs. ad hoc optime facit. ff. de pub. l. licitatio. §. vlti. 7 no. Archi. de cen. c. pe. lib. vj. verūtamen dñs tpalis videns q̄ non pōt grauare ecclesiam directe 7 expresse grauat indirecte grauando. s. nimis rusticos suos ita qō ecclesia non inuenit qui velit laborare suas possessiōes in illo casu. hoc non debet tolerare ep̄s sicut in simili puidēt iura. de deci. c. in aliquibus: 7 de immu. eccle. c. vlti. lib. vj. ita
8 scribit Fed. cōsil. cvj. ¶ † Quinto no. qō iste tex. innuit priuilegiatos super decimis non soluendis de possessionibus nō teneri ad solutionem de possessionibus post priuilegiū acqsitis. nā hic ideo soluunt q7 in fraudem emebant. 7 penes venditores res venditas dimittebant. ex quo insurgit quedam fraudis presumptio: vt. l. sicut. §. superuacuum. ff. qui. mod-
9 pig. vel hypo. solu. 7. l. si is qui bonis. de acqui. bere. ¶ † Sexto no. penam ꝺ religiosos qui prohibent vel non sinunt soluere decimas ecclesijs debitas vel ipsas sibi appropriant vel vsurpant. Et aduerte q7 hec pena habet locū cum tales decime sunt debite ecclesijs. secus ergo si priuatis q7 tunc ista pe-
10 na cessat. vt in gl. idem Zen. Pau. plene tangit † quibus ec-
a clesijs decime sunt soluende de iure communi. Quidā q̄ baptismalibus alij q̄ parochialibus. dic vt no. Archi. xiij. q. j. in sūma. Paul. hic inclinat qō si parochialis ecclesia habeat suū territoriū limitatum 7 distinctum sibi debeat solui alias baptismali. qualiter aūt sit agendum ꝺ eum qui impedit ne illi qui mihi tenentur soluere decimas mihi soluāt dicit no. a
in si. de ap. dilectis. 7 de iureiu. sicut 7 tetigi. s. e. dudum. in. j.
11 nota. vbi de verbali 7 reali impedimento. † Sz hic quero post gl. vtrum religiosi non soluentes decimas incurrant has penas. Glo. qō non. que incipit verbo. nam aliud est vsurpare vel sibi appropriare. aliud sibi non soluere. Steph. cōtra dicit eñ religiosos non soluentes decimas quas debent hac pena ligari. quod probat verbum retinere. naz si referretur ad appropriata vel vsurpata: vt dicit glo. iam esset superfluum. Item de iure cōi nō refert decimas vsurpare an indebite retinere. xvj. q. j. decime. ad hoc. xlvñ. di. sicut. 7. q. ñ. indigne. ita dicit Steph. Pau. tenet gl. q7 ꝑm eum differentia est inter dolosum alienum vsurpare 7 sibi appropriare volentem 7 negligentem in soluendo quod debet. argu. C. de suspe. tu. l. vlt. tñ quo ad periculū aīe non multū differant auferre 7 iniuste detinere 7 auferre 7 non dare: vt. s. de rest. spo. c. sepe. vbi de hoc in vl. glo. nō est tamen omnimoda similitudo inter predicta Idem tenet Zen. nam vt dicit de non soluente ista constitutio nihil dicit. Item quia laici decimas non soluētes nō sunt de iure communi excommunicati sed excommunicādi: vt. s. c. tua. et. c. de terris. Et si diceres quod in casu huius decre. religiosi vel seculares clerici statim penam incurrerent huius. c. sic essent deterioris conditionis q̄ laici quod esset absurdū cum omnes ex eodem debito decimas soluere teneantur. s. e. parochianos. 7. d. cap. tua. Nō obstat verbum retinere quod est in tex. quia refertur ad decimas vsurpatas vel appropriatas. banc opin. credo veriorem. Nam verbum retinere adiicitur huic termino solutionis fiende de decimis vsurpatis vel appropriatis. non autem ampliat supradicta vt ex litera patet. 7 patet quod maius est delictum vsurpare vel appropriare q̄ debitum non soluere. Nam contra primos prodite sunt penales actiones: vt. l. inuasor. 7. l. fi. C. vnde vi. nō autem contra non soluētem qui enim sibi alienum appropriat vel vsurpat delinquit faciendo 7 committendo. non soluere autez est delictum omissionis. 7 certum est quod est maius delictum quod committitur faciendo q̄ quod omittendo: vt. l. si seruū de verbo. obliga. 7. l. si mora. sol. ma. cum si.

¶ Quibꝰ ecclīs ℣dō ter. i. c. cuz ꝓtigat. 7 i. c. apostolꝰ. 7 extra. c. qd aūt si qs habeat domū in ꝓfinio duarū ecclesiarū parochialiū ponit Fel. in. c. oēs. de maio. 7 obe.

12 ¶ † Septimo nota. quod ad commissionem harum penaruz suspensionis 7 excommunicationis requiritur quod precedat requisitio eius cuius interest. 7 post requisitionem labātur termini de quibus hic. 7 secundum gloss. sufficit vna requisitio. Idem Paulus per text. qui loquitur in singulari requisitione 7c. 7 Bartol. plenius hoc examinat in. l. qui rome. §. seia cauit. ff. de verb. ob. 7 tenet qō ad contrahendaz moraz realiter sufficit vna interpellatio siue requisitio. vt est glossa. in. l. mora. post prin. ff. de vsur. in glossa paruula. et. l.

titia feia. §. vsuras. ff. de le. ij. ꝛ. l. iij. §. j. ff. qd vi aut clā. fallit i
l. si ꝯuenerit. de pig. ac. non ob. l. q rome. §. coheres. pal. vbi
dicit sepius quia notat facti accidentiā. Ad alia iura que vi-
dentur ꝯtra rn̄de vt ibi ꝑ eū. Circa ꝓdicta tāgit Laud. qs est
ille cuius interfit ꝛ sic illā reqsitionem facere possit. dicit qd
patronus ꝛ eius filij. xvj. q. vij. filijs. Item quilibet de plebe.
lxiij. dis. plebs. ꝛ de tes. ex parte ade. Item rector illius ecclesie
ꝛ quilibet eius supior ꝑ ea que no. Inn. s. de iudi. c. cū depu-
tati. ꝛ de rescri. edoceri. Omnes enī isti ꝓ rebus ecclesie male
alienatis vel occupatis pn̄t agere ꝛ ēt clerici ecclesie. quod
dic vt le. ꝛ no. s. de tes. c. olim. ꝛ de re. ec. nō alie. c. si quis ꝑsbi-
13 terorum. facit ēt qd no. in cle. j. de rescri. ¶ †Octauo no. quod i
illo q non permittit vel ꝓhibet sufficit cessatio infra mensem
ad euitationem pene hui⁹ cle. sꝫ in vsurpāte ꝛ appropriāte re
quiritur emenda infra duos menses. longius ergo tp̄s cōce-
ditur ad restōnem quam ad cessationē. Ratio qr ista solū in
voluntate cōsistit ꝛ sic facilius fieri pōt. Illa aūt. s. restō factū
exigit qd non de facili expediri potest. breuior ergo terminus
conceditur vbi exequtio facilior reperit. facit qd no. i. c. que
renti. in gl. impersonali. s. de offi. deleg. Dicit tn̄ Pau. qd ad
damnū contingens ecclesijs ꝓpter ꝓhibitionem religiosorū
vel non permissam solutionē agi pōt ꝯ obligatū qr submoto
impedimento ꝛ obstacło religiosorum ecclīa suas decimas ꝯseq
pt. si tn̄ factus esset non soluendo q ad decimas tenebat post
talem ꝓhibitionem poterit ecclesia agere ꝯ ipsos impedien-
tes q fuerunt cā dāni: vt. ff. de eo ꝑ quē fac. erit. l. vl. ꝛ d dolo. l.
ꝛ eleganter. §. si dolo. ꝛ. l. si dolo. ꝛ. l. si te. ꝛ ꝙ no. xviij. di. qm̄.
ꝛ de resti. in inte. c. ex literis. de ꝑscri. auditis. Subdit quid
iuris si etiam isti religiosi de vsurpatis non possunt satisface
re qr sunt non soluendo. dicit ꝙ nō incurrūt penā de qua seq
tur. quia ad impossibile ex ꝓcepto iuris nō obligant. iiij. dis.
erit aūt lex. ꝛ de pac. c. si. Sed dices cum religiosi ꝓpriū non
habeāt: vt. c. non dicatis. xij. q. j. ꝛ delictū ipsorū si admistra-
tionem habeāt non debeat in damnū ecclie redūdare: vt in. c.
delictū. de re. iu. li. vj. non videt in casu quo decimas vsurpa-
tas vl appropriatas ꝯsumpserunt ista restō fieri possit. ꝛ per
consequens pena cesset. ꝛ sic magis delinquēs. s. vsurpās ꝛ cō
sumens sit tutus cōtra mentem hui⁹ iuris. sꝫ dic penā tūc in
aliā commutari postq̄ ordinaria adaptari nō potest: vt. l. ser-
uos. ff. de accu. Pau. sup verbo satifactionē. plenius hoc pro
sequitur. s. de qua satisfactione iste tex. circa fin. c. loquit ꝛ ar-
guit primo quod de penitētiali. qr aliā facere nō possunt cuꝫ
ꝓpriū nō habeāt: vt. d. c. nō dicatis. vnde ꝓpter inopiā vidē-
tur excusari a satisfactione fienda damnificatis. de resti. spol.
olim. ij. ꝛ de vsu. cum tu. Scdo arguit qd iste tex. loquat de sa
tisfactiōe fienda ecclesie lese. quia hec excōicatio succedit loco
suspensionis ꝓcedentis. ꝛ ꝓ eodem delicto. ergo in absolutio
ne debet esse satisfactio. pro cuius effectu consequendo vterq̄
profertur. ar. xviij. q. ij. eleuterius. ꝛ. c. cuꝫ quis in ius. de reg.
iur. li. vj. facit. c. translato. s. de consti. nam monachus ex deli-
cto conuenitur suo noīe. xj. q. j. de persona. ꝛ ibi no. ꝛ ꝑ Inn.
de pro. cuꝫ dilecta. ꝛ in Spec. de reo. §. sed an monachus. ideꝫ
Ja. de are. in delicto commisso ante monachatum. C. de epis.
ꝛ cleri. auten. cā que soluendo dicit quod si religiosi ꝓhibent
vel non permittunt satisfactio erit desistere a ꝓmissis. ꝛ hanc
possunt facere cum consistat in facto ꝓprio: vt insti. de stipul.
ser. §. sed cum factum. ꝛ. l. quibus diebus. §. domin⁹. de cōdi.
et demon. si vero vsurpāt vel sibi appropriāt. tunc si talia ha-
beant penes se etiam auferunt. ꝛ satisfacere ipsi debent ꝛ con
ueniuntur ad talia suo noīe ratione detentationis que pro-
uenit ex delicto suo. ff. de rei vendi. l. qui restituere. ꝛ tenet
Vin. s. de offi. or. c. conquerente. si auteꝫ occupata religiosus
non haberet. tunc si hꝫ prebendā ammodo de illa fiet satisfa-
ctio nec deperit aliquid monasterio. si monachus iste parci⁹
viuet ꝛ miserius. facit quod no. Inn. de rep. dilectus. ij. ꝛ ea-
dem rōne si habēt administrationē vel beneficia de eorum red-
ditibus possunt satisfacere dānificatis. facit ꝙ no. Hostiē. de
preben. c. de multa. ad idem de resti. spol. olim. ij. Si religiosi
satisfacere non possunt modis ꝓdictis tunc pena cōmutabit
ꝛ fiet satisfactio non dānificatis sꝫ d excessu. ꝛ absoluentur de
ap. rephēsibilis. §. si autem. ꝛ de do. ꝛ ꝯtu. finē. qr ꝯtumax nō
est qui obedire non pōt. ff. de reg. iu. l. impossibiliū. ꝛ de re iu-
di. l. ꝯtumacia. ꝛ nullus excōicatur nisi ꝓ ꝯtumacia. xj. q. iij.
14 nemo eporum ſm Pau. ¶ †Nono no. penam suspensionis ab
officijs administrationibus ꝛ beneficijs vbi habeant admi-
nistrationes ꝛ beneficia alias imminet pena excōicationis:
vt in tex. ptꝫ. sed gl. dubitat circa istā suspensionē ab officijs.
de quibus officijs intelligatur. an diuinis vel tpalibus sicut
est officium sacriste celarij camerarij. ꝛ silibus: vt in glo. ar-
guit primo quod verbū officij qd est hic dꝫ intelligi in dubio
de istis tpalibus per regulam in penis. Secundo arguit qd
etiam de diuinis ꝛ non firmat. Zen. tenet istā. s. ꝙ intelligat
de diuinis: qr tex. indiffinite dicit officijs. nā vt dicit officia
tpalia includuntur sub verbis sequentibus. ꝛ tutius est te-
nere hic ſm eum. Steph. silr dicit ꝙ debet intelligi de officijs
tam diuinis q̄ alijs. si enim de alijs tm̄ intelligeretur seque-
retur quod illi qui nō habent administratiōes vel beneficia
grauius punirentur quia excōicantur: vt. s. ptꝫ. ꝛ sic punient
spiritualiter. quod est mai⁹. xxiij. q. iij. corripiātur. ꝛ isti cor-
poraliter tm̄ quod esse non debet. ar. xl. dist. c. homo xpian⁹.
Paul. etiam ꝓmo arguit quod intelligat tex. d officijs diui
nis. scdo quod de tpalibus. tertio ꝙ de vtrisq̄ qn̄ in eadē per
sona concurrunt officia diuina ꝛ alia. alias si diuina tm̄. tunc
ab illis videtur suspensus: vt vitetur maior pena. s. excōica-
tionis qua nulla maior in ecclesia. xxiij. q. j. non afferamus.
ꝛ. d. c. corripiātur. Subdit qd satis est equa hec lec. tn̄ litera se
quens obstat que simplr excōicat non habentes administra-
tiones vel beneficia. ꝛ sic sentit quod etiaꝫ a diuinis officijs
15 debeat ista suspensio intelligi. ¶ †Decimo no. formā istius
suspensionis donec destiterint vel satisfecerint. vtrum ergo
statim postq̄ ꝓdicta fecerint intelligatur suspensio relaxata
a ꝛ silr excōicatio [a]. de qua in v. quod si religiosi. Sol. vt in gl.
que incipit sic suspensi ꝛc. Nam si suspensio ad certum tēpus
finito tpe cessat suspensio sed in suspenso donec satisfaciat ne
cessaria est specialis absolutio qr dubitari potest de satisfa-
ctione. ꝛ hoc no. Inno. de eta. ꝛ quali. cum bone. Contrariuꝫ
videtur tenere. de coha. cle. ꝛ mu. sicut ꝛ de ma. cōtra con. in
ter. eccl. c. vlt. Dicit Pau. ꝙ in interdicto ꝛ in suspēso donec
satisfacerit satisfactione facta non est necessaria absolutio.
sed in excōicatione sic. vnde ſm hoc non videtur hic necessa-
ria absolutio sed sufficit quod index declaret satisfactū esse.
vl dic melius ſm eum. qn̄q̄ tempus vel factum adijcitur ab-
solutioni fiende. quandoq̄ durationi sn̄ie. primo casu semp
est absolutio necessaria. de sen. excom. parochianos. ꝛ. c. con-
questi. ꝛ de offi. or. c. significauit. Secundo casu non est neces
saria absolutio. sed sufficit declaratio. de immu. eccle. aduer-
sus. in fi. de spon. c. non est vobis. nā absolutio videtur tūc fa
cta in diē vel condi. suspen. vel excōmunicationis admittēde
sicut excōicatio fertur in diē vel condi. constituentem. de ap.
preterea. ij. ꝛ. ff. de condi. ꝛ demō. l. qui heredi. §. fi. ꝛ. l. cū sub
hac cōiter tn̄ in excōicatione tp̄s vel factum adijcitur absolu
tiōi quia in ea requiritur satisfactio proximi que potest esse
certa. Item ꝛ satisfactio quo ad eum pro peccato que est arbi
traria. de pe. dist. j. mensuram. ꝛ. xxvj. q. vlt. tempora. ꝛ iō de
ea posset dubitari. nā peccator non habet iā arbitrari. Et pre
dicta Pau. inducit ad. q. vtrum pereat instantia per lapsuꝫ
termini statuti a lege municipali vel hoīe. ꝛ distinguit vtruꝫ
terminus apponatur instantie seu liti an iudici. vt primo ca
su expiret. Secundo non plenius de hoc dixi. s. de resti. in in
teg. clem̄. j. Inducunt etiam ad. q. vtrum delegatus datus in
diem post diem sn̄iam ante latam possit exequi. Joā. Hugo.
Archidi. quod non. xxvij. q. j. si custos nam exequutio debet
fieri per eum qui habet iurisditionem. sed iste non habet la-
pso termino. de offi. deleg. de causis. vbi idem tenet Rof. sed.
T. da. ꝛ Ber. tenent contrarium. pro quibus facit. de app. c.
pastoralis distinguit quod qn̄q̄ tempus adijcitur diffinitio
ni. qn̄q̄ iurisditioni. qn̄q̄ prefigitur parti. qn̄q̄ actioni. et
hoc casu qn̄q̄ respicit petitionis substantiam. qn̄q̄ instan-
tiam iudicialem ꝛc. non prosequor quia dixi in cle. j. vbi me-
6 lius applicatur. ¶ †Undecimo no. quod illa que tenēt obla-
ti monasterio illam consequuntur immunitatem quā habēt
illa que ꝑ ipsum monasteriū detinent. ꝛ hoc verū qn̄ dederūt
b se ꝛ sua tunc enī ſm Laud. dicuntur oblati [b] qn̄ non mutata
veste dederunt se ꝛ sua alicui de religionibus approbatis. cō
uersi autem dicuntur laici illi qui nondum sicut dictum est
dederunt se sꝫ etiam habitum mutauerunt. ꝛ de istis loquun
tur iura. de sen. ex. non dubium. de elec. ex eo. in fin. lib. vj. de
oblatis loquuntur. s. de regu. consulti. xvij. q. j. qui bona. et
aduerte quia vt habeāt oblati illud priuilegium requiritur
coniunctim quod obtulerint se ꝛ sua ꝛ tunc dicuntur plene
oblati. alias appellantur cōfratres. de quibus. s. de priuileg.
c. vt priuilegia. ꝛ de istis oblatis secularium ꝛ regularium ec-
clesiarum an possint habere proprium ꝛ matrimonium con-
trahere no. xxvij. q. j. vt lex continentie. Reuocat Pau. in du-
bium qn̄o hoc potest esse quod quis possit donare seipsum
cū nemo sit dn̄s mēbrorum suorum: vt. l. liber hō. ad. l. aql. ꝛ. lv. dis.
si quis absciderit. dicit quod non donat personam suam: sed
velle ꝛ arbitrium suum quod est in eius potestate. xij. q. j. nō
dicatis. et. s. de testamen. c. ij. libro. vj. et sic potest quis sibi
mortem inferre ciuileꝫ. xvj. q. j. placuit. non tamē naturalem.
xxiij. q.

a ¶ Et silr excōicatio. Adde hī facere que dicit fel. in. c. ad reprimendā. in. ij. co. extra de of. or. ꝛ i. c. ad aures. vs. ij. no. de simo. et in. c. si qs. in. ij. not. eo. ti.

b ¶ Dicunt oblati. adde card. in cle. j. §. j. de exces. pla. ꝛ fely. in. c. i presentia. in. ij. col. extra de pba.

xxiij.q.v.si nõ licet.ratio est qꝛ se occidere est ꝛ naturalẽ inclinationem ⁊ charitatem qua quilibet naturaliter se nititur cõseruare. Item quia iniuriatur communitati cuius quilibet homo est pars vt patet.v.ethyc. Item quia vita est quoddaz donum homini attributum non debet etiam quis sibi iniuriam facere.de sen.excom.c.contingit.⁊.xxv.q.ij.qõ vero ⁊ita dicit.Ego dico quod etiam voluntatem suam non potest qs cogere nec sibi imperare nec legem dare a qua non liceat recedere nec se in seruitute constituere:vt.l.pe.ff.de arbi.⁊.l.ille a quo.§.tempestinum.ff.ad trebel.⁊.l.si quis.in prin.de legatiij.⁊.l.nec si volens.C.de lib.cau.hec autem iura debent intelligi cum quis non mutat statum sed retinet libertatem propriam.secus si mutat se in deterius quia vendidit se ad precium participandum.⁊ sic secundum se cõstituit eo modo de quo in.l.⁊ seruoꝛuz.de sta.ho.sed in melius dedicando se bene potest quis se priuare libero arbitrio ⁊ sic ciuilem mortez inferre vt dicit Pau.

1 Leuite qui sint ⁊ quomodo differant a sacerdotibus.
2 Decime beneficiorum exigi debent secundum tarationem cõsuetudinis approbatam.
3 Decime in pecunia solui debent de qua pecunia intelligendum sit.
Et quid iuris si in loco vbi decime solui debent sit variꝰ monetarum vsus.4.6.7.⁊.8.
5 Decimarum exactores seu collectores vtrum ⁊ que ecclesiarũ bona capere possint pro ipsis decimis non solutis.

1 **Si beneficiorum.** †Dicit stepb.q hic tractat de secunda specie decimarum quas leuite idest inferiorum ministrorum gradus dabant sacerdotibus.i.superioꝛibus loco quarũ sunt decime que de fructibus beneficiorũ dantur hodie domino pape vel alicui pꝛincipi ex cõcessiõe ecclesie de his.ẽ.eo.c.j.§.rursus.vl'passagio vltramarino de iud.ad liberandũ. ¶†Not.quod decima beneficioruz
2 est exigenda ꝑm tarationem consuetam:⁊ loquitur vt dixi de cima quadam extraoꝛdinaria non de illa que de iure diuino ⁊ can.debetur.de quo.ẽ.eod.per totum.illa enim soluitur de fructibus ⁊ lucris.⁊ sic de ipsis rebus:nec res vel industria estimatur:sicut hic decima soluitur per respectum tarationis beneficiorum ⁊ soluitur non ipsis rebus sed in pecunia sicut census ⁊ tributa que soluuntur iuxta redditauum quantitatem.⁊fructuum onera sunt vt diminutis ructibus diminuatur tributum siue census:vt.l.forma.§.illã.ff.de cen.⁊.l.neqz.C.de impen.in re.do.fac.⁊.l.quero.de vsufru.leg.⁊.l.bacten⁹.de vsufru. In istis tamẽ decimis quandoqz exoꝛdinatiõe pape:quandoqz ex consuetudine aliud obseruatur:vt in glo.in
3 quibusdam ⁊ plenius per laud. ¶†Secundo no.quod decima q̃ debetur in pecunia debet solui de pecunia cõsueta ⁊ currẽte ĩ loco cẽsuali:ergo ⁊ de curribili moneta est solutio faciẽda etiã si hoc dictũ non fuisset:vt no.ẽ.de male.c.ij.facit.ff.de
4 reg.iur.l.semper in stip. †Incidenter tangit Ꝛen.quid iuris
a si in loco vbi debet fieri solutioa sunt inꝟu due monete diuersi valoꝛis.Dicit qõ fiet solutio de magis vsitata si autem vniformiter quelibet est in vsu erit electio soluentis.de pe.dist.j.§.pene.et vide per By.in.c.inspicimus.de reg. iur.libꝛo.vj.
5 ¶†Tertio no.quod exactoꝛes siue collectoꝛes nõ possunt capere libꝛos:calices:⁊ ornamenta ad ecclesiasticum vsum deputata:secus ergo in non deputatis vt in glo.pe.⁊ est hoc introductum in fauoꝛem diuini cultus:nec mirum quia ⁊ in alijs in quibus non est tantus fauoꝛ idem reperitur.C. de execut. rei iudi.l.stipendia.⁊.ff.de re iudi.l.commodis.⁊.C. que res pig.ob.pos.aut.agricultoꝛes.⁊.l.spem eoꝝ premioꝝ se
6 cundũ Ꝛen.⁊ Pau.qui querit ⁊ late prosequitur †quid iuris si tpe tarationis decime vel concessi priuilegij super ea sit moneta mutata ⁊ minoꝛata:videtur quod noua debeat solui cum illa sit in obligatione ratiõe currentie:vt hic dicit.bartuit enim antiqua moneta suam currentiam:⁊ noua similiter nunc suam.⁊sic quelibet seruitus suo tempoꝛe iudicari debet ꝑm illud.xxvij.q.iiij.quis ignoꝛet.⁊ in casu de quo loquitur de.hic tenet.ſ.qꝛ solutio fieri debeat de moneta noua.licet minoꝛata si fiat solutio ante moꝛam.quia ista constitutio apte vult considerari currentiã tpe solutionis non obligatiõis vel date.sed in alia obligatione cum post obligationem contractã mutat valoꝛ ⁊ moneta vtrũ debeat fieri solutio de antiqua vel de noua.ponit opi.⁊ primo ponit opi.Spec.in ti. de solu.§.nunc aliqua.in fi.vbi dixit qꝛ salaria ⁊ condemnationes solui debent de moneta mutata ad cuius mutationẽ statim doꝛ intelligi omne mutatum. C.qui admit.ad bo.pos.
l.pe.in fi.si aũt debeat exꝛctu mutata soluetur scõm estimatio
7 nem pꝛioꝛis:vt.c.cũ olim.de cen. ¶†Secũdo ponit opinio. Host.de qua in.c.quãto.ẽ.de iureiu.Tertio ponit opꝛionem qui dicũt qꝛ etiã in ꝛctu solui debet que nũc currit nõ illa que currebat tẽpoꝛe ꝛctus qꝛ in pecunia cõsideraꝝ bonitas respectu vsus nõ respectu materie.⁊ in hoc differt ab alijs rebus.⁊ de ista opinione vide per Ly.in.l.minoꝛ.C.in quib.cau.in integ.restĩ.nõ est necessa.Quarto refert opi.pe.qui dixit qꝛ aut
b moneta est mutata vel repꝛobata post moꝛam b debitoꝛis aut ante.Primo casu fiet solutio ad estimatiõem antique.ff. si certum petatur.l.vinum.Secundo casu soluendo monetã quã accepit liberatur:vt.l.cum quid.eo.ti.hic cũ videtur eadem ratio que est in obligatione speciei qua perempta vel diminuta sine culpa debitoꝛ liberaꝝ igiꝝ cũ bonitas sit diminuta sine culpa debitoꝛis intãtum liberatur.⁊ si in totum esset sublata in totum liberaꝝ.ff.de verbo.obli.l.si exꝛlegati causanam licet genus generalissimum perire non possit. Et ideo perempta specie non perimatur obligatio: vt.l.incẽdium.C. si certũ.pet.tamen genus subalternum perire potest:vt.ff.ad l.fal.l.in ratione.§.incerte.Jaco.de are.distinguit.vtrum sola estimatio sit diminuta ante moꝛam. Et tunc talem reddet quia soluerat augmentatam.ar.C.de sol.l.pe.post moꝛam vero supplere debet quanti pluris fuit:vt.d.l.vinum.si vero põdus sit diminutum vel mutatum.tunc nõ liberatur debitoꝛ dando diminutam.arg.d.l.cum quid.⁊.l.j.de contraben.ẽp.⁊ sic dabit antiquam vel estimationem.⁊ hoc Lyno videtur verum quando pondus variatur remanente foꝛma ⁊ qualitate.alias videtuꝛ veꝛioꝛ opinio Petri. His opin.sic relatis.
a Pau.videtur melius quo ad obligationem ex contractu qõ solutio fieri debeat ad antiquam tm̃ si pꝛescriptio aliud non inducat.per.l.is qui vsumfructum.cum sua glos.que incipit sed an habeat.ff.qui.mo.vsufr.amit.moneta enim pꝛesupponit certum pondus formã ⁊ materiam:vt.l.j. ff.de contrabẽ. emp.sed vbi conuentio aliquid continet tacite vel expꝛesse secũdũ id quod cõmittitur obligatio ⁊ sequitur exactio. ff. de verbo.obliga.l.inter stipulantem.§.sacram.⁊.C.de serui.⁊ aqua.l.per agrum. ergo non licet soluere aliam pondere foꝛma vel materia. Item noua moneta ⁊ antiqua non habent omnimodam similitudinem.imo differunt per augmentum ⁊ diminutionem.⁊ ideo vna pro alia non soluitur.⁊ sic non ob.ff.si cer.peta.l.ĩ.§.mutui.⁊ de contraben.emp.l.j.vbi dicitur quod vna moneta potest solui pro aliquo quia propter omnimodam similitudinem non videtur alia sed eadẽ. Item a pꝛincip.obligationis videtur tacite actum inter partes de pecunia tunc currente:vt.d.l.cum quid.pecunie ergo mutatio non potest alterare obligationem et solutionem que habent in suo pꝛincipio certam metam et naturam determinatam ⁊ intrinsecam.⁊ in hoc resident in obligatione consistente in pecunia.si vero in speciebus vino grano ⁊ similibus.dicit
8 dicta lege vinum. ¶† Ex predictis c collige tres casus in
c obligatione pecunie debite ex contractu. nam quãdoqz post contractum est dicta pecunia in totum repꝛobata quandoqz est aucta vel minuta in bonitate intrinseca.puta in ponderе in materia vel in foꝛma.quandoqz est aucta vel minuta in bonitate extrinseca.puta in estimatione. ¶Primo casu distingue:vt.ẽ.videlicet quia aut repꝛobatio cõtingit ante moram debitoꝛis ⁊ est periculum creditoꝛis quia cogetur recipere illam monetam repꝛobatam ant post ⁊ est periculuz debitoꝛis quia tenebitur ad estimationem antique:vt capitu. olim causam.⁊ in.c.cum canonicis.de cen.⁊ hoc secũdũ Pe. ¶Idem si non est in totum repꝛobata sed habet cursum simul cum noua alterius estimationis vel qualitatis intrinsece. Nam tunc similiter fiet solutio de antiqua secundum tempus contracte obligationis. Secundo casu quando est aucta vel minuta in bonitate intrinseca puta in pondere vel materia forte magis vel minus. argentea vel ferrea.⁊ tunc si antique cursus durat ante moram de illa antiqua soluendo debitoꝛ liberatur. ¶Idem dico etiam post moram.et sic credo Paul.intelleꝛisse dum sic precise ad tempus obligationis se retulit.Si vero cursus antique est repꝛobatus. tunc aut ante moram.⁊ est periculum creditoꝛis. aut post moꝛaz ⁊ tunc debitoꝛis quia tenebitur ad estimationem antique vt dixi.Tertio casu quando mutatio non contingit in bonitate intrinseca sed extrinseca.puta in estimatione pone de facto in ciuitate esculi in quo consuluit doctoꝛ meus dati fuerunt in dotez.cc. floꝛeni boni auri iam sunt.xxx.anni tunc tpis valebat esculi floꝛ.tres lib.cũ dimidia.nũc est in casu restituẽde dotis moꝛte viri ⁊ valet floꝛ.iiij.libꝛas.⁊.xv.sol. modo q̃rit nunqd heredes viri cogant restituere ĩ floꝛ.ad rõnez triũ libꝛaz.⁊.x.sol.vt tũc valebat.an ꝺ iure possit dicti here-

a ¶Dz fieri sol.ad ꝺ facere q̃ tradit alex.ĩ.l.elegãter.§.q repꝛobus.ff. de pig.ac.⁊ alex.ĩ ꝛſ.ciuĩ.ĩ.j.⁊.ij.co. in.j.vol.

b ¶Post moꝛã ad de pꝛacti.papiẽ. ĩ forma li ĩ ac.by po.ĩ gl.pe.ap.fi.

c ¶Exꝑdictis ad de bar.ĩ.l.paul⁹ ff.ꝺ sol.⁊ alex.in ꝺ.ꝛſ.ciuĩ.ĩ.j. vo. ⁊ Cur.ĩ trac.suo de moneta.

des soluere flor. ad rationem. iiij. librarum. ꝛ. xv. sol. vt nunc valet flo. vel etiam volūt soluere monetā in bol. ad rationem iij. lib. cum dimidia ꝑ florено vt tunc valebit florenus ꝑ supposita ibi cōsuetudine super hoc ꝙ vna moneta possit solui pro alia prout etiam quidam tenēt de iure: vt. j. dicam tenuit ipse ꝙ dos debet restitui in flor. qz ipsi flo. sunt in obligatione ꝛ ipsa moneta in bonitate intrinseca nō est mutata sed in extrinseca ꝛ in estimatione ꝛ valore ipsius. ff. si cer. pet. l. cum quid. ꝛ. l. vnum. ꝛ de solutio. l. paulus. sic est in frumento vino ꝛ alijs speciebꝰ cuius estimatio creuit. sed si esset mutata ipsa spēs monete tūc inspiceretur tps ℨctus: vt no. hic ſm eū qui subdit hec vera nisi tpe ℨctus flor. fuisset datus ad rōnez librax nō florenox: qz illa estimatio debet reddi ꝛ nō maior sicut dicitur in qualibet re data in dotem estimata vā estimatione: vt. l. si estimatis. ff. sol. ma. ſm eū. Et videt hec habuisse a Bar. in. d. l. paulus. qui idem tenet vbi bonitate intrinseca non mutata non curet de augmento extrinseco. ſ. estimationis. qō dicit verum ante moꝝ. ſz post moꝝ tenet ꝙ ista diminutio extrinseca grossioris monete puta flor. fit periculo debitoris. monete vero minute diminutio per respectuz ad flore. vel aliā grossiorem. ꝑbat subtiliter quod nō dz cōsiderari vt tibi videas. Guil. etiam plene tāgit cū florени mutātur vel in dotē dantur ad rōnez libre. puta mutuo vel in dotē do centum libras in florenis. Nā ista verba vt dicit important istos florenos do tibi in solutione ꝑ. c. lib. sicut si aliqua res esset data in dotem ꝑ estimata. ꝛ ideo non possunt peti nisi centū lib. vt. l. si. quis stipulatus fuerit. ꝛ. in melle. de solu. sic nō res sed estimatio petitur cū ꝑdicto modo res in dotē dant: vt. l. cū dotem. C. de iur. do. damnū ergo ꝛ augmentū ꝙtingēs hoc casu pertinet ad eū qui recipit. idē dicit si deponerē apud te. c. lib. in flor. naz videor illos florenos vendere ꝑ illis. c. libr. ꝛ ipsas apud te deponere: vt. l. certi. cōdictio. §. fin. ꝛ. l. seq. ff. si cer. pet. Preterea habēt locum cuz solutio pecunie de futuro respicit obligationem ꝑteritā ex cōtractu vt dixi. ſz in delictis ꝛ salarijs pone statuto cauetur ꝙ quicūꝗ tale qd cōmiserit soluat. ꝛ. li. vl talis officialis bēat tot li. ꝑ salario si post statutum moneta mutetur. tenet spec. de ꝑsenti moneta solui debere salaria ꝛ penas delictorū. Et credo bñ dictum si post mutationem monete dictū cōmittitur vel officiū incobatur qz hic nulla obligatio de ꝑterito repitur. sed oīa post mutationem monete ortū habēt. ſ. officiū ꝛ dlictū. ſz si ponas salariū vl penā de bitā ex officio añ gesto. vl delicto cōmisso ante dictā mutationem monete. tunc forte de veteri esset solutio facienda: quia non debet obligatio iam contracta mutari ex mutatiōe monete: quia eadē est in eis rō que in ℨctibus: vt. l. oēm. ff. de iud. ꝛ sic intelligo istud dictū Spe. ꝙ ipse ponit in ti. de solu. ad finem restat tñ in dubiū circa penas legales pecuniarias.

a Nā lex tarat lib. auri. vt. lxxj. faciāt vnam libraꝫ. a ꝛ dicit quod semp cuz in iure fit mentio de solidis siue aureis debet fieri relatio ad predictaz estimationem: vt. l. quoties. C. de suscep. ꝛ arch. lib. x. Cum ergo hodie plures flor. ꝙ. lxxij. faciant libraz ſm dictum Spec. habebatur consideratio ad flor. currentes non ſm estimationem legalem per considerationem ad dictā lib. lxxij. cuius contrarium innuit illa. l. pro dicto tamen suo facit. c. ij. de male. coniuncta gl. idem esset ꝛc. d. Old. iuxta predicta respōdit in. q. facti vtrum consideretur cōsideratio monete que erat tēpore late ſnie. an que erat tpe solutionis. Ponit casum qualiter arbitri estimauerunt bereditatē ad certā summā turoñ. parnorū habito in hac taratione respectu qō turoneñ. grossus valet. xv. vel. xvj. turoñ. paruos. sicut mos loquendi tunc seruabat in prima. ꝛ tali taratione habita vni adiudicauerunt totam bereditatem. ꝛ eundem condemnauerunt alteri ad prestandum. xij. lib. turoñ. paruorum. modo vult debitor soluere turoñ. grossos. sed in tanta quantitate quod habito respectu ad valorem turoñ grossox. pro. xv. vel. xvj. paruis turoñ. computand. vt tunc fiebat. ſ. tpe lati arbitrij integra fiet solutio. Creditor vero vult turoñ. paruos bodie currentes ex quibus turoneñ. grossus non valet nisi. xij. queritur quid iuris. Dicit solutionem fieri debere habito respectu ad consuetudinem que vigebat tempore lati arbitrij per tex. ff. de leg. iij. l. prorem. §. testamento. ꝛ de contraben. emp. l. imperatores. ꝛ de cens. olim. ꝛ ibi not. verisimile enim est quod arbitri de talibus turoñ. senserunt. quia talis debz esse deductio qualis fuit in ipsa origine ex qua deducitur: vt not. ff. de fun. instruc. l. iij. ꝛ. ff. de ser. prb. predi. l. qui predia. ij. ꝛ in talibus verisimilitudo pro lege habetur. ff. de regu. iur. l. semper in stipl'. ꝛ cessante etiaz tali similitudine adhuc quod minimuz est sequemur: vt. l. minimis. de lega. iij. ꝛ hanc interpretationem aperte probat. ff. de bered. instit. l. qui non militabat. §. lucio. ita dicit. q. xiij. ¶ Ultimo quero si mutuani tibi centum lib. in bol. argenteis. an possis mihi reddere in paruulis vel in florenis siue ducatis. et

b quid econtra. Bar. ponit b in. d. l. paulus. ꝛ tenet quod si moneta est eadē in materia siue liga. licet sit diuersa forma. tamē poterit solui. vnde hic bononie pro ducatis mutatis possent reddi bononini auri. licet sint diuerse forme: quia sunt eiusdē materie siue lige. Et idem pro bol. de bonoñ. possent solui bol. de ferraria. quia sunt tales. vt dixi. sed si esset diuersa materia. puta pro ducatis monetam de argento vel econuerso non posset inuito creditore. licet in multis ciuitatibus de consuetudine obseruetur contrariuz: vt nota. in. l. si quis argentuz. C. de dona.

¶ De regu. ꝛ trāseun. ad religiones. Rubrica

1 ℳendicantiū appellatione qui fratres veniant.
2 Ambitio quot ꝛ que mala generet.
3 ℳendicantes ad nō mendicantiū religionē transeūtes quibus penis plecti debeant.
4 ℳendicantiuz ordo vtruz sit arctior omnibus alijs ordinibus.
5 Excōmunicatus licet a tractatibus monasterij repellatur nō tñ ab oneribus.
6 Vicariatus officiū dicitur esse curatuz ꝛ ordinariuz.
7 Capituluz alicuius ecclesie veniens contra suaz constitutionē quā iuramēto vallauerat vtrū dicatur periurū.

1 ¶ Professores. † Pau. istam declarat. no. ipse primo ter. dum dicit pauper tatis ordinis ꝛc. per hoc enim dicit quod debet intelligi ista constitutio de mendicantibus ex institutione fundatione siue regula. sicut sunt predicatores minores eremite ꝛ carmelite. ſ. de elequorundam. libro. vj. Illi ergo qui non ratione sue institutionis siue regule sed ipso facto mendicant in totum quia nihil habent vel in parte non ligantur ista constitutione. Idem si sunt mendicantes ex suis constitutionibus tantum non aprobatis per papam. de religio. domi. c. vno. libro. vj. ibi professio siue regula ꝛc. Nam tales constitutiones non impediunt eos habere proprium in communi. ff. de pac. l. penul. de lega. iij. l. si quis. in princip. et sic non sunt mendicantes omnimoda habitudine ꝛ marime quia possunt contra constitutionem suam venire etiam iuramento firmatam: vt notat Jo. xj. dist. in bis. ꝛ sic sua potestate potest euenire quod erunt non mendicantes. ꝛ hoc sufficit: vt. ſ. de restitu. spolia. pisanis. ꝛ. l. labeo. de sta. lib. ¶ Sed hic quero post Lap. vtrum istud. c. habeat locū in ordine monianliū. Guil. de monteland. dixit hic quod in statu ordinis si mendicantium sunt mulieres indistincte et etiam viri exceptis. iij. de quibus. ſ. sed Lapus dicit quod de ordine mendicantium sunt etiam femine. vt patet in sororibus predicatorum et minorum que sunt mendicantes licet habeant priuilegia quod possint habere possessiones. et quod non teneantur ad col-

2 lectas. ¶ † Secundo not. quod ambitio parit siue producit discordias ꝛ schismata ideo reprimenda ambitio. si enim cupiunt alijs preesse et talibus dicit canon locus regionis denegandus est ꝛ fugientibus offerendus. viij. q. j. in scripturis. C. de episco. et cleri. l. si quenꝙ. si tamen desiderarent vt prodessent non esset malum. viij. q. j. qui episcopatum. sed vt

3 dicit † Pau. experientia docet quod mendicantes transeuntes ad non mendicantes semper seminant discordias ꝛ scandala ꝛ facinnt partialitates. volunt enī quodammodo omnibus dominari. quia sapientiores se credunt. et ideo volunt se ꝛ alios regere suo sensu. contra. c. ne inniteris. de consti. vnde Prouerbiorum. xxvj. Vidisti hominem sapientem sibi videri magis illo spem habebit insipiens. ꝛ hoc causatur a superbia propter quam sunt indomiti. contra quos scribit gregorius. superba mens ad ea que non appetit nullis exhortationibus flectitur ad ea vo que appetit spōte cogi querit. Ego vidi episcopos quanplures de ordine mendicantium omnes iuristas coram eis pro causis comparentes inimicos et exosos habere. vituperant enim iura que penitus ignorant. ꝛ vt dicit Pau. suo sensu volunt causas expedire ꝛ nesciunt aduocatos ꝛ procuratores exosos habent propter quod eorum curias ꝛ iudicia fugiunt ꝙtum possunt sicꝙ silent eorum tribunalia ꝛ rediguntur ad instar domorum priuatorum. vitam etiaz vt priuati ducunt quasi de pristinis cellulis suis memores mendicitate. equum igitur ac sanctum fuit eos reprimere vt persistāt in sua vocatione, put dicit litera. Paps

tera. Papa Jo.xxij.etiā stat it ꝯ mēdicātes ꝙ professus or-
dinē mendicātiuꝫ ad aliquā ecclīam vel mona.postulari non
4 possit.⁊ extrauagās que incipit dispendijs. ¶ †Tertio no.ꝙ
ista constitutio solū hꝫ locū qn̄ mendicās transit ad ordinem
non mendicantiū.secus ergo si ad ordinem aliorū mendicā-
tiū vel non mendicans ad ordinē mendicātiū.vel non mēdi-
cans ad ordinē nō mēdicantiū.ſm Pau.qui hic no. ordinē
nō mēdicantiū posse esse arctiorē ordine mendicātium.alias
nō licet transire.s.e.lꝫ.hec aūt arctatio pōt cōsiderari ex pri-
meua regule institutiōe.⁊ ſm hoc frater predicator pōt transi
re ad monachos sancti bn̄dicti.qꝛ regula predicatorū est fun
data in regula augustini que est laxior.de sta.mo.c. qđ dei ti-
morē.pōt ēt esse ex cōstitutionibus supaditis.e.ti.sane.⁊ ſm
hoc p̄dicator non pōt esse monachus qꝛ regula p̄dicatorū est
arctior respectu ꝯstitutionū suaꝝ ꝙ regula benedicti oīno tn̄
vide circa hoc qđ scripsi post Joā.an.in.d.c.sane. ¶ Quarto
no.quod solus transitus mendicantis ad ordinem non men
dicātium hac pena punitur ex quo infert Pau.quod si trāsi
uerunt ⁊ redierunt eandem penam incurrunt in suo ordi-
ne mendicantium.facit.xix.q.iij.mandamus.⁊ de eta.⁊ qua.
intelleximus.Lap.dicit hoc verum si professionem fecerunt
in ordine vtriusqꝫ alias secus. ¶ Querit Pau.quid si episco
pus mendicantium renunciat ⁊ transit ad non mendicantes
putat hanc penam locum habere per literam quoslibet ⁊c.q̄
5 nemineꝫ excludit.de ma.⁊ obe.c.solite.xxxiij.q.j. quodcunqꝫ.
Idē lap.qui alleg.qđ not.s.de ele.quorūdā.lib.vj. ¶ †Quin
to no.ꝙ isti mendicantes ad ordinē non mendicantiū trāseū
tes non hn̄t vocē aut locū in caplo.⁊ qualr hoc capitulum su
mat.dicā.j.in.ij.q.post Paul.qui etiā dicit qđ ista duo sunt
diuersa nā qn̄qꝫ quis hꝫ locū in capitulo.sed non vocē ꝙ cō
tingit in his qui sunt de numero collegij ratione iuris cano-
nicalis monachalis vel alterius:sed ratione cuiuslibet impe
dimenti vocē ad tp̄s non habent.⁊ vbi loca sunt distincta lo-
cus talis non vacat in totum quo ad hoc vt alius subrogetur
quandoqꝫ nec habet locū neqꝫ vocem ⁊ tunc quādo loca capi
tuli sunt distincta respectu numeri talis:respectu illius dici-
tur vere vacare.ad hoc.ij.q.j.nomen.⁊ de hoc.s.de elec.cle.qđ
circa.⁊ no.hanc theoricam Zen. intelligit hic locum intelli
gi pro his que sunt honoris.puta in electionibus tractatibꝫ
⁊ alijs sic accipitur verbum locus.de renun.cum inter.p.se-
cus in his que sunt oneris.puta in disciplinis ⁊ correctioni-
bus sic accipitur verbuꝫ locus.s.de appel.c.reprehensibilis.
in fi.alias sequeret̄ ꝙ ex eodem facto quis sentiret commodū
vel incommodum.⁊ pena prestaret immunitatem contra iu-
ra.xvj.q.j.legi.⁊.l.siue hereditaria.de neg.gest.⁊ de interdic.⁊
relega.l.relegatorū.§.fi.hinc est qđ excōicatus a tractatibus
capituli repellitur.de consue.cuꝫ dilectꝰ.cum similibus.Ab
a oneribus[a] autem non est immunis.puta ab horis canonicis
saltem secrete dicendis.vt not.xxviij.dist.presbyterum.nec a
iuramento oneris prestando.vt no.de iur.cal.c.ceterum.sic ⁊
infamis.de p̄sumpt.c.literas.vbi de hoc per pe.de suꝫ. ¶ Ve
nio ad.§.ad prioratus.in quo p̄uidet circa tales non promo
uendos in posterum in quo no.vj.ꝙ isti mendicantes ad or-
dines non mendicantiū transeuntes non possunt assumi ad
officia de quibus in tex.⁊ in glos.ergo non poterunt que du-
bitando loquitur vtrum debeat intelligi solū de officijs sub
iectis ecclesiastice regule.vel etiā de alijs.Pau.itelligit de om
nibus officijs iurisditionalibus ⁊ non iurisditionalibus q-
bus aliqua prerogatiua vel preeminentia competit speciali-
ter que alijs officium illud non gerentibus nō competit. illa
aūt que cōpeterent ratione ordinis non p̄hibentur.alias ta-
les non possent diuina officia celebrare:nec alios actus exer-
cere cū officia ponantur pro actibus qn̄qꝫ.xxviij.q.j.iā nunc.
⁊ de significatione istius verbi officij plenius hic per Steph.
⁊ dixi.s.de offi.deleg.sup rub.sed nunquid tales poterunt p̄
dicare.glo.hic qđ nō idem Steph.pau.dicit hoc verū de solē
ni predicatione que fit ex cōmissione ⁊ populo conuocato.se
cus dicit de priuata instructiua que non est respuenda ab ali
quo.argu.xxiiij.q.iij.si habes.⁊ sic debet intelligi quod dicit
apl's.ij.ad Thim.ij.ꝙ verbū dei non dꝫ esse alligatum.⁊ ad
Phil.j.siue per occasionē siue p̄ veritatem xp̄o annuncietur
in hoc gaudeo ⁊ gaudebo.Querit etiā Pau.vtruꝫ possit do
cere si est theologus canonista vel in alijs artibus peritus.di
cit qđ ad talia officia nō debent assumi nec licentiari in eis.sꝫ
si esset aliquis licentiatus ante putat eum officio commisso
per talem statum superuenientem priuari. ¶ Septimo not.
ꝙ talis mendicans transiens prout hic dicitur non potest es
se vicarius nec locum tenens alterius.A contrario ergo sen-
su innuit ista cle.qđ alius religiosus possit esse vicarius ⁊ offi
cialis.hic enim ista prohibētur istis transeuntibus.ergo al's
videtur permissum.alias non esset prouisio specialis.ad idē.
6 ij.q.vij.cum pastoris.⁊ quod ibi nota.†Item tale officiuꝫ est
curatum ⁊ ordinarium.vt cle.⁊ si principalis.de rescrip.⁊.c.
ex frequentibus.de insti.⁊ no.de of.vic.licet lib.vj.Sed con-
tra religiosi non debent exire claustrum tanqꝫ dediti contem
plationi.xvj.q.j.placuit secundo.Prima opi.placet Pau.⁊
dicit sic seruari non ob.contemplationis obiecto quia tolli-
tur ex maiori vtilitate.ij.q.vij.sancta.⁊.xvj.q.j.cum pro vtili
tale.lv.dist.priscis.tangit etiam vtrum religiosus possit esse
coadiutor.⁊ dicit quod sic in illis officijs in quibus posset p̄
fici.⁊ eo casu quo sui prelati requireretur consensus in prela-
tura.requireretur etiā in tali officio.⁊ sic poterit esse coadiu-
tor sui prelati ⁊ aliorum ministrorum ⁊ episcopi cuꝫ ad talia
possit p̄moueri.s.de elec.cle.cuꝫ rationi. ¶ Octauo no.quod
attentata ꝯ istam constitutionem sunt irrita ipso iure qđ gl.
intelligit de illis que sunt retractabilia.vt in ea patet.idem
Zen.⁊ Pau.qui querit quid si ignoratur status istius.⁊ pu
tetur non fuisse de ordine mendicantium.nunquid valent q̄
gessit.puta sn̄ie ⁊ processus collationes beneficiorum et simi-
lia antequā soluat plene tractat an veritas preferatur opinio-
ni vel opinio veritati.vt hic per eum plene videas.⁊ in que-
stione proposita dicas quod si talis religiosus agat ea que
spectant ad publicum officium ⁊ competunt ratione publi-
ci officij vt exercere iurisditionalia tanqꝫ vicarius episcopi vel
alterius.⁊ ista valēt.sed si quid agat nomie suo aut illud sibi
competit ratiōe sui iuris sicut esset eligere:vt.s.de ele.ꝙ sicut
§.si aūt.⁊ eo.ti.c.perpetue.lib.vj.⁊ illud non putat valere cū
hic priuetur voce capituli titulo ⁊ possessione ratione cuius
valet quod alias valere non posset:vt notat Hostien.de resti.
in integ.c.ij.vnde licet esset in possessione eligendi ⁊ alijs tra-
ctatibus capituli interessendi adhuc nō prodesset cum talia
non possit possidere.de prescrip.causam.de resti.spo.ad decu-
mas.lib.vj.Querit Pau.si qui sunt mēdicantes ex suis con-
stitutionibus iuramento firmatis an includantur sub ista cō
stitutione vt transeuntes ad alium non mendicantium ordi
nem arctentur ad illa de quibus in tex.Pau.tenet quod nō
quia possunt venire contra talem constitutionem iuramēto
firmatam:vt no.Joan.xj.dist.in his.⁊ dixi.s.in primo nota.
7 †Sed hic latius dicta sua referens probo quod capitulū ali-
cuius ecclesie potest venire contra suam cōstitutionem iuratā
absqꝫ metu periurij.Primo quia omnis constitutio de sui
natura est tractabilis ⁊ mutabilis ſm tempus ⁊ conditionis
mutationem quibus debet confirmari.de consan.⁊ affi. non
debet.de sum.trini.c.j.§.hec sancta.Item mutatur etiam vo
luntate condentis.xij.q.j.certe.nam pars est ius ligādi et sol a
uendi.de pe.dist.j.c.verbum.facit de hereti.c.cum ex iniun-
8 cto.in fi.†Iuramentum autem constitutioni adiunctum du
rabilitate sequi debet constitutionis naturaꝫ tanqꝫ principa
lis nec debet durare vltra tempus cōstitutionis.de constitu.
ex literis.de elec.venerabilem.in fi.nec de tali tempore vide-
tur cogitatum.⁊ ideo non extenditur ad incognita de iureiu
rand.quintaualis.⁊.capitu.clericus.sicut etiam cessante re
cessat priuilegium.de eccl.edifi.c.ad audientiam.⁊.xvj.q.vij.
⁊ hoc diximus.sicut nec ad ius de nouo acquisitum extendi-
tur de cen.cum inter.de regu.ad nostram.ij.cum igitur pos-
sint tollere constitutionem ergo ⁊ iuramentum.⁊ quod pos-
sint eam tollere tacite ⁊ expresse probatur de consti.c.cuꝫ oēs b
in fine.⁊.c.cum accessissent.⁊.c.cum.M. Item dicendo con-
trarium sequeretur absurdum quod ad legem factaꝫ impos
sibilem vel iniquaꝫ ex causa superuenienti quis obligaretur
⁊ quod vtilitate publica suadente mutari non posset iaꝫ sta
tutum quod est contra mentem iuris.de his que fi.a prela.c.
j.⁊.j.q.vij.qđ pro remedio.cuꝫ si.⁊ in hoc residet.sed opponit
de.c.si vero.de iureiur.⁊ de eo qđ not.archi.xxij.q.j.omne qđ
⁊ de rescrip.duobus.⁊ de preben.si a sede.lib.vj. qđ receptio
facta sponte a capitulo vltra numerum iuratū est nulla ipso
iure per dictum.c.dilecto de preben.vbi idem tenet Inno. et
Hostiē.tn̄ Pe.⁊ ego contra.p̄ quibus facit qđ no.Inno.de
rescri.constitutus.In hoc tn̄ dubio Jo.and.dicit receptionē
valere.sed fatetur recipientes periuros ⁊ siue opi .predictaꝫ
Arch.Inno.⁊ Hosti.teneas qđ sit nulla.siue hanc.s.quod te
neat sed recipiētes sint periuri.videtur in supradicto dubio.
An veniri possit ꝯ cōstitutionem iuratā.dicendum ꝙ veniri
non possit.vel licet possit quo ad actus efficaciam tn̄ periu-
rium non vitatur.pro hoc al'.si in matrimonio carnali quod
tenet ꝯctum ꝯ iuramentum.lꝫ cōtrahens sit periurus.de spō.
9 sicut.†Itē si qs iurat[b] non mutare testm̄ mutando vꝫ scđꝫ te
b stamentū.tn̄ mutās est piurus.vt in.c.qđ semel.de re.in.lib.
vj.in mercu.⁊ in spe.de instr.edi.§.cōpendiose.v.si quis in-
rauit.Ex quibus infert ꝙ collegiati facientes ꝯ constitutio-

a ¶ Ab oneribꝰ autē. Addō q̄ tradit do.Fel.i.c.itelleximꝰ.i.ij.col.extra de iudi.

b ¶ Itē si qs iurat Addō bar.in.l.si qs.i pri.testamēti.in.j.col.de leg.iij.

a Cñō obligantur. Addeq̄ dicit Fely. in. c. cū sit gñale. in. vij. col. in princi. extra de fo. cōpet.

b Cde significatione. Adō que scribūt doc. maxime Fely. in. c. capitulum sancte crucis. in. j. col. extra de rescrip.

nec iurata puta recipiendo aliquē vltra numerū sunt p iuri Pau. tenet cōtrariuz. ⁊ dicit q̄ si omnes collegialiter ⁊ communiter recipiūt aliquem vltra numerum iuratum non fūt periuri. quia talis receptio operatur constitutionis destructionem: vt. d. c. cuz omnes. ⁊. c. cum. Ad. ⁊. c. cum accessissent. ergo eius effectum operari non potest. nam ex eodem facto non sequitur eiusdem rei effectus ⁊ destructio eodē tempore propter incōpassibilitatem. de bap. maiores. §. sed adhuc. in fi. ⁊ no. lvij. dist. c. j. in glos. ij. Preterea aduertendum quod eadem persona dupliciter consideratur. primo vt singulariter ⁊ tunc simpliciter veniendo contra iuramentum vt singularis est periurus. quia iurās seruare videtur iurare effectum ⁊ non contrafacere. ⁊ ita debet intelligi quod dictum est de matrimonio ⁊ de testamento alio modo consideratur vt pars collegij. iurando autez iurauit vt singularis. ideo veniendo collegialiter contra statutum tollit illud sed si veniret vt singularis non tolleret ⁊ esset periurus. ⁊ sic statuti factio spectat ad collegium. sed iuramenti prestatio ad singulares. argumē. xij. q. ij. qui manumittitur. si hoc non teneamus oportet fateri quod statutum iuratum nō possit tolli expresse. quia idem est seruare quod non tollere vel mutare. sed tolli potest expresse ⁊ tacite. vt probatum est. §. ergo vtriusq̄ remotionis. Idem est effectus. secus dicit in penali stipulatiōe promissa a collegio que bene committeretur contraueniendo cum tolli non possit sine voluntate alterius. Ita dicit Pau. Hanc opi. non tenet Jo. de ligna. dicit enim quod licz collegialiter recipiendo vltra numerum iuratum tollatur statutum. ⁊ eodem instanti quo tollunt statutum ⁊ iuramentum. tamen pro tunc inueniunt iuramentum. ergo tunc trāsgrediendo incidūt in periuriū. alias si non inueniunt nō tollerent. de despons. impube. c. ad dissoluendum. fingit enim ipse quod post in puncto concurrunt peremptio iuramenti constitutionis per receptionem ipsis iuramento ⁊ constitutioni contrariam videatur prius deierare quam constitutionem tollere quasi penetrabilior sit actus spiritualis quam tēporalis: vt not. Innocen. in simili. §. de ap. c. j. ⁊ per hoc sentit cum Jo. and. quod licet constitutio iurata de nō recipiendo aliquem vtra numerum tollatur per actum cōtrarium tamen qui hoc facunt sunt periuri ratio tamen Pau. Primum tenentis est multum fortis scilicet quod nō possit idem actus numero sicut est receptio obligare ad periurium ex statuto proueniens ⁊ statutum tollere. Nam secundum hoc operatur contrarios effectus scilicet liberationem ⁊ obligationem contra. l. qui hominem. §. vlti. ff. de solu. nec videtur probabile dictum Jo. de ligna. q̄ videātur in isto concursu siue puncto prius illi de collegio deierare ⁊ postea statutum tollere. Nam cum vtrunq̄ pendeat ex libero arbitrio gerentium actum quod tales videantur prius velle incidere in periuriuz quam statutuz tollere omni ratione caret. nec in penis debet assumi talis ordo intellectus: vt ipse videatur prius delinquere. ⁊ postea actum ex quo periuriū causatur velle gerere imo econtra: vt. l. interpretatione. de penis. ⁊. l. merito. ff. pro socio. alia igitur ratione videtur non bene dicere Pau. in hoc casu receptionis vltra numeruz iuratum. dū dicit quod non sunt periuri quando collegialiter recipiunt vltra numerum: quia vt vniuersi. ⁊ vt collegium non ligantur iuramento: sed vt singuli fm eum. nam in casu isto scz receptionis nō potest statutum disponere de eis vt de singulis. quia ad singulos iste actus receptionis non pertinet. sed vt ad collegiū. vt nota. de con. pre. c. quia diuersitatem. ⁊. c. postulastis. sed quia collegium vt persona ficta et inanimata ad periurium obligari non potest sicut nec ad penaz excommunicationis: vt. j. de sen. excom. romana. §. in vniuersitatem. ideo dicendum est quod iuramentum et pena periurij licet in actibus spectantibus ad collegium concernat eos vt singulos. ideo veniendo contra etiam collegialiter sunt censendi periuri. ⁊ sic teneo cum Jo. and. ⁊ fm banc constitutionem iuratam nō videtur capitulum posse tollere sine metu periurij singulorum de collegio. quod etiam est durum dicere ⁊ pridie fuit cōsultum contrarium per dominos ⁊ pres meos. d. Gaspar. de cal. ⁊ do. Lau. de pinu. ⁊ me in questione facti collegium eniz iuristarum habet constitutionem iuratam quod nullus qui non studuerit. vij. annis debeat ad examen admitti. volebāt domini illi de collegio vnum admittere qui non studuerat tanto tempore sed timebant periurium. consultum fuit per nos quod prius constitutionem illam tollerent ⁊ deinde admitterent ⁊ sic vitarent periurium nec in hoc cōtradicit Joā. an. quia admissio in hoc casu reperit constitutionem sublatam ⁊ extinctam. nam collegiati non iurauerunt tollere: sed non admittere illum qui non studuit. vij. annis. Procedunt ergo opi. predictorum in concursu. s. cum eodem puncto cōtra statutum recipitur ⁊ per consequens tunc statutum tollitur. secus cum statutum prius per constitutionem contrariam aboletur. vt dixi. ⁊ vide quod not. Jo. an. §. de bis que fi. a maio. par. ca. c. j. vbi confirmat quod dixi scilicet quod post sublatum statutum possunt licite qui iurarūt illius obseruantiam facere contrarium. vt faciunt dicit ipse scholares qui iurant seruare statuta edita. nam si postea illa tollunt non obligantur ad periurium non seruantes. idem in aliis vniuersitatibus fm eum qui tradit ibi cautelam tenēdam: vt facilius obligentur ⁊ etiam fortius ne tollere ipm absq̄ periurio possint dic vt ibi. quando autem iurassent statutuz non tollere nec venire contra. tunc licet tollere ⁊ mutare possent. tamen essent periuri quia vt dixi ad iuramenti obseruantiam obligantur vt singuli. quia vt collegium vel vt vniuersitas pena periurij adaptari non potest ergo ⁊c. vt. d. c. romana. de sen. excom. libro. vj. Fatetur Joā. de ligna. quod canonici ⁊ collegiati successores non obligantur a ad obseruantiam iuramenti pstiti a defunctis. quia iuramentum ex pte iurantis est psonale: vt. l. generaliter in prin. C. de iureiuran. ⁊ per Innocen. de do. ⁊ contu. c. veritatis. C † Secūdo quero text. iste dicit quod illi qui hactenus transierunt quamuis nunc obtineant administrationes vel officia siue regimen quodcunq̄ inibi vocem aut locum in capitulo non habere ⁊c. quomodo intelligatur iste text. vtrum de loco ⁊ voce capituli que obtinent existentes in dicto ordine non mendicantium. an etiam si extra dictos ordines obtinent non officia prioratus vel alia regimina videt ex generalitate huius litere regimē quodcunq̄ ⁊c. ⁊ ex verbis administrationes vel officia aut curam animarum ⁊c. quod iste tex. debeat generaliter intelligi. ⁊ sic isti qui hactenus transiuerunt non talia obtinentes si sint prelati seculares curam animarum habentes. tamen in suis capitulis non habent locum nec vocem. et secundun hoc ante verbum inibi debet punctari litera. et illud inibi continuari cum verbo vocem aut locum ⁊c. Alia punctatio est vt verbum inibi punctetur ante verbum vocem aut locum ⁊c. Et dicatur obtineant inibi idest in dictis ordinibus non mendicantium ⁊ fm istum intellectum iste text. non loquitur de principali prelato. sed de habētibus prioratus administrationes et similia officia sub principali prelato monasterij ⁊ etiam vocem ⁊ locum in capitulo. nam hac voce ⁊ loco priuati sunt per istam constitutionem qui ad dictum ordinem hactenus transiuerunt de ordine mendicantium. ⁊ quod iste tex. non loquatur de principalibus officijs sed secundarijs: patet: quia non exprimitur de abbate. ⁊ licet exprimat de prioratibus qui quandoq̄ habēt abbatē. non tū de talibus intellexit ⁊ istū scōm intellectū sequtur glo. Idem Aen. ⁊ Paul. Nā fm eos satis esset absurduz q̄ isti qui hactenus trāsiuerunt haberent tempore huius cōstitutionis principales prelaturas ⁊ carerent voce ⁊ loco in capitulo quod esset fm primum intellectum. sed nō est adeo absurdum si sub prelato obtinebant talia officia administrationes ⁊ regimina priuasse eos inibi loco ⁊ voce fm istum secundum intellectum quem predicti sequuntur. Vel si vis intelligere de talibus iam assumptis tempore huius constitutiōis ad officia regimina ⁊ prioratus principales intelligas de priuatione vocis ⁊ loci capituli prouincialis non sue prelature officij vel regiminis quod gerit vt dicit gl. planior tamen ⁊ equior est secundus intellectus vt dixi. Et hinc sumpta occasione Paul. subtiliter hic tractat de significatione b huius verbi capitulum. dicit enim quod quandoq̄ sumitur pro personis collegij. de preben. c. relatum. ⁊. c. dilecto. ⁊ patet de vtroq̄. de concess. preben. quia diuersitatez. ⁊ de bis que fi. a prela. c. j. ⁊ fin. ⁊ inquantum sumitur pro loco videtur principalem prelatum includere qui locum primū in eo obtinet vt not. Hostien. de concess. preben. c. postulasti. capitulum aūt personarum fm strictā significationem vocabuli sumitur pro membris non pro capite. vnde de esse collegij nō est quod ibi sit prelatus: vt no. Innoc. de preben. c. cum non ignores. potest ergo quis habere vocem vt prelatus ⁊ habere iure collegij. ⁊ hec sunt diuersa. de concess. preben. c. postulastis ⁊ de ap. c. a collatione lib. vj. vbi not. quomodo hoc cognoscatur. priuatur ergo iste mendicans qui trāsiuit vt hic dicitur voce quam habere posset in capitilo iure collegij nō prelati. negari enim nō potest q̄ aliud est prelatus aliud capitulum. licet in larga significatione prelatus in capitulo esse dicat tam q̄ caput de bis que fi. a prela. nouit. ⁊ quod no. in. c. post electionem de concess. preben. Ad ppositum igitur cum iste tex. priuet talem loco ⁊ voce capituli. debet intelligi de loco ⁊ voce iure collegij non prelati. nam de voce et loco prelati hic nō exprimitur

non exprimitur. ⁊ de loco ⁊ voce capitulari debet intelligi in
dubio vt sic in penis ⁊ in iuribus correctis fiat stricta iterpel
latio: vt. c. in penis. ⁊. c. odia. de reg. iu. lib. vi. facit qd no. s. de
11 eta. ⁊ quali. in cle. vt hi qui. in glo. cathedralibus. ¶ Tertio
quero quidam religiosus mendicans ⁊ ibi professus trāsiuit
licito modo ad ordinem beati benedicti. modo querit. vtrū
extra administrationem monasterii ꝓprii ⁊ ordinis per epm
possit assumi ad regimen ⁊ curam cuiusdā parochialis eccle
sie. videt qd non: qr iste. §. ad prioratus quoque ⁊c. vt istis non
omne regimen interdicere etiā curatum dū dicit quodcunque
animarū regimē. ⁊ sic cū loquat indistincte ⁊ simplr sic debet
intelligi. xix. di. si romanor. Contrarium cōsuluit Fed. de se
nis stimulatus ab amico consulere. sic tñ de iure credidit cōsi
lio. clvi. dicēs qd iste. §. ad prioratus. debet intelligi de admi
nistrationibus ꝓprii ordinis qd patet ex pluribus. Primo
qr cessat rō finalis huius constitutionis in tali assumptione.
nam hic in prin. c. exprimunt due constōnes. vna īpulsiua: sc
vt religiosi remaneāt libētius in ordine suo. alia finalis. s. qd
in ordinibus ad quos trāseunt quietius studeāt permanere.
ista cessante cessat ⁊ constō facit qd no. de renū. c. post transla
tionem cum sua materia. in glo. ar. hic. Secundo ad hoc ad
ducit verbum inibi hic positum. nam si non inibi ergo alibi
secus. facit ad hec regula punctatio. de qua. s. dixi que est in
prima glos. magna cōiter approbata: vt dixi in precedenti. q.
facit ad hoc optime constō benedicti. xii. de mona. c. xxv. non
obst. quod. §. iste ad prioratus. loquatur generaliter qr debet
intelligi vt dixi. s. de administrationib9 ꝓprii ordinis. qd de
monstrat dictio quoque que est continuatiua ad p̄cedentia: vt
dicit Jo. mo. ⁊ archi. de elec. quorundā. lib. vi. ad fi. ⁊ sic totū
istud. c. in prin. ⁊ in fi. intelligitur de prioratibus administra
tionibus ⁊ curā animarū in eodem ordine vt sic totū capitu
lū sit vniforme. facit de bap. maiores. §. ceterum. Preterea ista
constō est penalis ⁊ exorbitans a iure cōi antiquo. ergo non
extendemus eam. de pen. di. i. §. pene. ⁊ de elec. statutum. li. vi.
Non ob. si dicatur in suo monasterio talia obtinere non pos
sent in quo debent esse fauorabiliores ergo nec alibi. nā mo
nachi non debent claustrum exire nec curam animarū gerere
sed semper psalmodie ⁊ operibus manualibus insistere. xvi.
q. i. monachus. ⁊. c. si cupis. ⁊. c. alia. ⁊. c. placuit. ⁊ de conse. di.
v. nunq̄. Respondetur quod illis. c. derogatur. per. c. doctos.
ea. causa ⁊. q. ⁊ per id qd ibi no. lap. in apostillis sup dicto cō
silio negat istam constōnem esse penalem: qr non priuat iure
iam quesito. scdm ea que no. Jo. an. de elec. c. vlti. sup glo. ii. li.
vi. in nouel. Et dicit qd bene fecisset. d. Fede. recusare. ⁊ nō ita
consulere qr prestat occasionem mali ⁊ fraudibus: ⁊ qr cōiter
creditur contrarium ⁊ loquendum est vt plures. ⁊ seqnēdum
est vt pauci. narrat Marchus philosophus in multis cōtra
sapere desipere est. Petrus.

1 ☞ Professionis tempus a quo tempore incipere debeat tā in masculo q̄ in femina.
2 Discretionis etas tam in masculis q̄ in feminis qñ incipiat Et ibi de multis generibus etatum.
3 Habitus nouiciorum alius est a professorum habitu: ⁊ quomodo inuicem cognoscantur isti habitus: ⁊ vtrum ⁊ infra qd tempus obligent. 4.
5 Protestatio contra substantiam regule facta vtrum ⁊ quando vitiet professionem: ⁊ vtrum ea reiecta sit ipsa protestatio valida.

Eos qui. Nota quod professio iudicatur
per delationem habitus. de quo
1 hic requiritur quod ille qui detulit sit in annis di
scretionis ⁊ sic annus pfessionis incipit post. xiiii.
annum in masculo ⁊. xii. in femina. xx. q. i. ca. primo. ⁊ secun
do ⁊. s. eodem. c. significasti. ⁊. c. sequen. cum enim annus pro
bationis detur ad deliberandum ante dictum tempus nō ca
dit deliberatio in īpubere: quia talis etas neque scire neque de
cernere potest non magis quam furiosus: vt. l. pupillū. ff. de
acqui. he. ⁊ dixi in. c. ex eo. s. de elec. lib. vi. ⁊ in pfessione deus
querit deliberationem non principium. xxvii. q. i. nuptiarum.
2 ¶ Secundo collige quod etas discretionis est in anno. xiiii.
in masculo ⁊. xii. in femina qñque tñ discretio anticipat dictum
tps. ⁊ tunc dicit malicia supplere etatem quod vtrum sit sem
per verum vel qñ. dic vt de despon. impu. c. puberes vbi dixi.
a Et aduerte a qr circa etatē variis modis loqmur. Nā qñque lo
quimur de etate viri ⁊ hoc quādo dicat. dic vt. l. i. ff. de mino.
Qñque de etate perfecta ⁊ de ista in. l. fi. C. de his qui ve. eta. im
petra. Qñque de etate plena. ⁊ de illa in. c. i. de sen. excō. Quan
doque de etate discreta ⁊ de ista hic ⁊. c. oīs. s. de pe. ⁊ re. qñque de
etate tenera. ⁊ de illa in. l. non tm̄. in prin. C. de decu. li. x. qñque
de etate legitima. ⁊ de hac in. l. aurelius. §. gaius. ⁊ de lib. leg.
Qñque de etate robusta ⁊ de illa in. l. si maritus. §. lex iulia. C.
de adul. qñque de etate vsque ad statū suum. ⁊ de hac in. l. cū pat.
§. curatoris. de lega. ii. Et adde quod de etatibus no. in. l. i. §.
3 pueritiam. de postu. ¶ Tertio no. qd alius est habitus noui
ciorum alius professorum ⁊ cognoscūtur inuicē isti habitus
ex distinctione latenti. de qua in glo. ii. ⁊ patenti altero de tri
bus modis hic expressis in tex. ex latenti aūt distinctione faci
lius inducit tacita pfessio q̄ ex patenti. sic in alia materia vi
tiū vel defectus quod patenter se exhibet oculis non curatur
in cōtractibus. secus si vitiū sit occultum ⁊ latens: vt. l. ea. §. ff.
de ꝯtrahē. emp. ⁊ facit. c. nulli. s. de elec. lib. vi. ⁊ collige ex glo.
ii. ⁊ ex glo. licet ergo. quod aut habitus est distinctus aut idi
stinctus. si distinctus aut pfessorū aut nouitiorū. si pfessorum
siue sit latens distinctio siue patens obligat post triduū: vt in
glo. ii. ver. ideo aūt dixi. si nouitiorū differt patens distinctio
a latenti. dic vt in tex. ⁊ in gl. licet enim. Et hoc qñ habit9 sunt
distincti. Si vero habitus est indifferens inter nouitios ⁊ ꝓ
fessos tunc aut loquimur in habitu indistincto aut indistin
ctissimo. habitus indistinctus obligat post annum continuū
⁊ interpolatum scdm quosdam: vt dixi. s. eo. c. ii. lib. vi. Si ve
ro loquimur in habitu distinctissimo: tunc talis habitus as
sumptus ab impubere non obligat per lapsum anni post tpa
pubertatis sed assumptus a pubere obligat: vt in gl. lz enim
tres ergo sunt habitus religiosorū: quidam distinctus: qdam
indistinctus: quidā indistinctissimus. distinctus subdiuidit
in patentem ⁊ latentem distinctionem. ⁊ citius obligat latēs
quā patens distinctio: vt in tex. in glo. Indistinctus obligat
post annum similiter indistinctissimus a pubere assumptus
4 secus si ab impubere: vt p̄dixi. ¶ Aduertendum tñ qd quan
doque susceptio habitus indistincti obligat statim non expe
ctato annali cursu. puta quando emisit quis votum intrādi
aliquā religionem ⁊ postea per interuallum suscepit habitū
ab illo qui habet potestatē aggregādi illi ordini: vt no. Inn.
supra de frigi. fraternitatis. in principio. super verbo solen
ni. Quādoque non obligat etiā post annū. puta si protestatio
precessit: vt. s. qd me. cā. c. i. ⁊. c. ex parte. per Hostiē. Protesta
tio enim cōtraria actui impedit ipsius actus efficaciā. de hoc
in spec. de statu regu. §. lxiiii. Sed videt qd ꝑ pactum protesta
tione recessum: vt. c. cū. M. de consti. ⁊. c. solicitudinē. de app.
nam idem est in matrimonio carnali in quo per actū protesta
tionis ꝯtrariū ꝓtestatio tollitur ⁊ mr̄imonium est firmū: vt
no. de spō. c. tua. So. dicit pau. ꝓtestatio qua quis declarat q
per lapsum anni non intendit obligari religioni nō est ꝯtria
ꝓfessioni tacite que per lapsum anni inducit. imo bene se cō
patit. Nam post annū pōt qs etiā manere in religione. facit.
5 xvi. q. i. si quis incognitus. Sed querit pau. quid iuris. si ꝓte
statio est contra substantiam regule: an vitiet professionē vel
reiecta tali conditione contra substantiam monachatus ap
posita remaneat professio valida. Pau. refert opi. multorum
primo illam Ber. qui tenuit quod non teneat monachatus:
qr conditio contra substantiā monachatus apposita ipsam
vitiat. ita no. de statu mona. c. ii. ⁊ de condi. app. c. fi. idē Bar.
brix. in. v. q. Secunda opi. est Jaco. ⁊ Jo. xxxii. q. ii. c. solet. ad
fi. qui tenent contrarium. ⁊ alleg. c. insinuante. qui cle. vel vo
uen. Idem Gof. Vin. Inno. ⁊ Hosti. ⁊ Gui. naso. pro quib9
facit. ff. de hered. insti. l. hereditas. ⁊ de serui. rusti. predi. l. iiii.
§. qui habet. xxviii. q. v. quod deo. ⁊ idē tenet Accur. C. de epi.
⁊ cle. aut. ingressi. facit. ff. si vsufru. pet. l. i. §. i. Tertia est opi.
Jo. distinguentis vtrum pactum incontinenti fiat ⁊ vitiat in
gressus: an ex interuallo ⁊ tunc vitiat illa conditio siue pactū
⁊ ita no. ff. de vsufru. ⁊ habi. l. per seruum. §. denique. facit. ff. de
precario. l. cum precario. ⁊ de regu. iur. l. vbi repugnantia. et
de elec. c. officii. Spec. in titu. de sta. mo. ver. xlix. recitat opiñ.
Nic. approbans Jac. de are. ⁊ Pet. de bella. tenent opi. Jac.
Jo. Gof. Vin. Inno. ⁊ Hostien. de qua. s. nam scdm eos repu
gnantia adiecta in substantialibus non tollit id qd est forti9
⁊ principalius: sed habetur pro non adiecta. ⁊ hanc opiñ. vt
dicit hic Pau. tenet Joan. an. obst. c. fina. de cōdi. apposi. vbi
talis conditio siue pactum vitiat matrimonium: qr in matri
monio quis obligatur homini cui est imputandum si tali cō
ditioni consensit. Sed in monachatu obligatur deo cui nil
potest imputari licet recipiens ad professionem admittat ta
lem conditionem. facit de conuer. coniu. dudum. quod etiam
facit contra pau. placet prima opiñ. ⁊ dicit idem in monacha
tu qd in matrimonio. nam de matrimonio spirituali ad car
nale ⁊ econuerso validum est ar. in iure. xii. q. i. sicut de trāsla.
c. i. ii. ⁊. iii. Item in hoc casu est similitudo inter ipsa: quia per
vtrumque obligatur quis deo intantum quod communi cōsen
su non potest dissolui ista obligatio de matrimonio. patet. s.
eo. veniens. Idem in monachatu. eo. ti. c. vlti. In vtroque etiā

a ¶ Et aduerte. ad de gloss. not. in. l. hereditatum. ff. ad. l. fal. Cy. ⁊ docto. i. l. si infanti. C. de iure delibe.

obligatio respicit hominem ⁊ fit per hominem. eo. titu. c. ad apostolicam. vnde licet profiteretur quis ordinem Cistertiensium non esset monachus illius ordinis nisi plenissime reciperetur ab eo qui posset ordini incorporare. facit quod notat Inno. ⁊ Hosti. eo. ti. porrectū. nec videt rōnem quare abbas qui pōt professum recipere pure ⁊ ante tempus ꝓbationis nō possit eum recipere taliter ꝙ vitietur cum monachus ei obligetur sicut vxor viro. imo fortius: qz nō habet velle. xxj. q. j. non dicatis.

De statu monachorum. Rubrica.

1 Monachorum religio cur dicatur.
2 Statui hominis necessaria que sint.
3 Clerici quibus vestibus vti debeant. ⁊ quibus vnusquisq;.
4 Capitulum ab habitu superiori separatum gestantes quam penam incurrant.
5 Monachi quoties in anno confiteri debeant et quoties laici.
Et quibus confiteri debeant si sunt extra monasterium.
6 Et quoties communicare debeant.
7 Corpus christi dubitans in conscientia sumere consilium cuius sequi debeat: an sui superioris: an penitentiarij.
8 Regula monachorum debet monachis iuuenibus ⁊ idiotis vulgariter exponi.
9 Testibus qui rōnabiliter non intelligunt debent vulgariter capitula legi ⁊ de verbo ad verbum exponi.
10 Grammaticam ignorans potest ordinari in monachum: nō tamen in episcopum: ⁊ nunquid in canonicum.
11 Monachis non licet canes aut canes venaticos tenere etiam si eis non vtantur: alios autem non prohibentur.
12 Dominis si aliquid interdicatur illud ⁊ familiaribus interdictum videtur.
13 Fundi fructus interdum in venatione seu piscatione ꝓfistūt.
14 Monachi non debent presentialiter interesse venationibus licet quandoq; fructus reddituum suorum in venatione consistant.
15 Temerarius quis dicatur.
16 Disciplina regularis in quibus consistat.
17 Monachi quales sotulares gestare debent.
Et de pena abbatis vel prioris non habentis abbatem qui non gerunt sotulares vel caputia prout hic traditur. nu. 18.
Et quis monachorum grauius peccet: vel venationi clamose intendens: vel gerens sotulares non corrigiatos: aut caputia habitui superiori non affixa. nu. 20.
19 Monachorum alborum seu hospitalariorum cellule capellule seu oratoria in grangijs eorum irreligiosis existentia nihi habent religionis.
21 Episcopatus non venit beneficiorum appellatione.
22 Beneficiorum collatio ad superiorem claustralem devoluit cum consensu tamen ⁊ consilio conuentus si prelatus regularis delinquat.
23 Prelatus ad quem de iure communi spectat beneficiorū collatio vtrum computetur ⁊ habeat vocem in numero eligentium.
24 Obligatio ad obseruantiam regularem ⁊ si in principio cū magno animi labore toleret: postea tamen dicit iugū suaue.
25 Monachi non habentes administrationem per curias principium discurrere non debent.
26 Monachus claustralis si extra claustrum vagatur quomodo ⁊ quo iure illuc reuocari debet.
27 Monachi contra abbatem conspirantes vel secreta eius ꝓdentes grauissime peccant.
27 Proditor quis dicatur.
29 Monachi qui intra septa monasterij absq; licētia abbatis arma tenent quam penam incurrant.
Et quomodo intelligatur illud verbum tenentes. nu. 31.
30 Armorum appellatione quid veniat.
31 Monachi vtrum possint in suis prioratibus ⁊ administrationibus soli habitare. ⁊ de quibus intelligatur.
33 Monachi quibus prioratus seu administrationes nō sufficiunt ad sustentationem vite quomodo quibus ⁊ per quos veniri debent.
Et quid post vnionem de eis fieri debeat. nu. 34.
35 Monachus ad regimen alicuius prioratus aspirans cuius etatis esse debeat. Et vtrum episcopus possit cum talibus in minori etate constitutis dispensare.
36 Tempus a canone prefixum interpellat pro homine.
37 Prioratus administratio vtrum ⁊ quando committi possit monacho nondum monachalem ordinem professo.
38 Prioratum vel administrationem extra monasterium habētes debent ibidem ⁊ non alibi residentiam facere.
39 Abbati etiā grauia impetranti modo non impossibilia aut damnosa semper obediendum est: quia omnia que in monasterio agenda sunt in eius dispositione consistunt.
40 Magistrum idoneum retinere debent monachi in monasterio vbi facultates suppetunt.
41 Monachi de consensu abbatis aliquid sibi retinere possunt possidendum nomine ipsius abbatis ⁊ in suos vsus conuertendum.

a Cibis. ⁊ adde illud apost. ij. ad Tbi. c. ibi bis quibus ⁊c.
b Sordidis. vide ea que scripsi in addi. in cle. ij. j. de vi. ⁊ bo. de.
c Debet vnusquisq;. Adde bene facere ter. no. in l. itē apud labeonē. §. j. ver. sed qō adijcitur. ibi aduersꝰ bonos mores huius ciuitatis. ff. de iurijs

1 **In agro.** No. ꝑm zen. qō religio monachor ager dñic appellat: qz in ea vita cōtemplatiua ducit in qua spiritualia seminant vt fructum reddāt centuplum. de renū. c. nisi cū pridem. ver. nec putes. ⁊ cle. crini. de ver. sig. ⁊ l. dist. ⁊ purgabit. mortuus enim monachus mundo sicut semen mortificatū in agro tēporali plurimū fructū affert. arg. de deci. cū non sit. ⁊ collige ꝑm Pau. ꝙ deus habet agrū ⁊ vineā. ⁊ cōcor. cū glo. ij. Secundo no. ꝙ principium constitutionis solū loquit de religione monachorum nigrorū. In alijs igit monachis hec constitutio inquantum ponit ius nouum non vendicat sibi locum. rationem reddit gloss. iij. cum qua concord.
2 Pau. Idem Steph. ⁊ zen. Tertio not. ꝙ status hominis consistit in cibis[a] ⁊ vestibus: vt. ff. de ver. sig. l. verbo victus. In vestibus phibetur monachis ornatus exquisitus ⁊ fictancias ⁊ voluptatem prohibet: non ornatum decentem: vt in glo. hoc soluit. Item Pau. qui etiam addit ꝙ verus ornatus non est auri vel vestis pompa: sed boni mores. de consedist. v. fucare. quibus autem vestibus clerici vti debeant. dic
3 ꝙ nec fulgidis nec sordidis[b]: vt. C. de vesti. olo. ⁊ aura. lib. xj. per totum. facit quod no. Spec. de vestibus aduoca. per totū ⁊ vide Senecam. v. epistola ad Lucillum. Et breuiter in vestibus debet vnusquisq;[c] se moribus patrie conformare. xxx. dist. si quis virorum. vbi de hoc. facit. xij. di. illa. Et licet regula dicat quod de grossitudine non debeant monachi gaueri: non tamen debent portare vestes fractas. xlj. distin. parsimoniam. prohibet etiam hic excessum in cibo ⁊ potu. Nam talis excessus facile despumat in libidinē. xxxv. dist. §. j. ⁊ omne bonum opus dissolvit. xliij. di. §. j. facit aut. de nup. §. iocundum. col. iij. ⁊ iij. dist. denicq;. temperate igitur sunt sumendi cibus ⁊ potus. Nam vt dicit canon: nihil sic sensuum acumen operatur ⁊ egritudinem fugat sicut moderata refectio de consec. distin. vj. nihil. ⁊ in regula beati Benedicti. c. xxxix. ⁊ xl. Sobrietas enim ꝑm Anastasium est nutrix continentie. Et Seneca dicit in epistolis. Multos morbos multa fercula fecerūt. Et Gregorius in moralibus. Si a carne hoc quod habet abscindimus mox in spiritu quod delectat inuenim⁹ mediocritas igitur in omnibus est tenēda: in vestibus: cibis potibus: ⁊ alijs quibuscunq; qō dic vt. §. de cust. re. Tertio no. Pau. qō dicit de caputijs scissis. dicit enim ꝙ caputiū debet esse connexum cum habitu. quod dictum inducit contra portantes habitum superiorem scissum a caputio qui nō excusat a pena: ⁊ forte sunt apostate ⁊ excommunicati ex tali dimiss. habitus. ne cle. vel mona. c. vt periculosa. lib. vj. scōm eum hic vltra glos. nil recitatur vtile per doc. vsq; ad. §. sane. vbi est tertia pars. vbi de monachorum conscientijs et alijs eorum reformandis moribus subiungitur.

4 **Sane.** No. ꝙ isti monachi debent singulis mensibus confiteri. laici vero singulis annis. rationē differentie reddit glo. arctantur ⁊c. Et dubitat an ista constitutio quo ad istam confessionem loquatur de alijs monachis quā de nigris. ⁊ dicit honestum ꝙ sic. non tamen arctātur de iure ꝑm Steph. tangit Zen. qualiter accipitur hic mensis. dicit ꝙ ꝑm communem ⁊ vulgarem modū loquendi vt sic. iij. ebdomade faciant vnum mensem. remittit ad no. per Hosti. §. de sup. neg. prela. licet. ⁊ plenius dixi. §. de elec. cū sit. lib. vj. ⁊ colligit Lau. quod tempus confitendi est mutabile ⁊ pēdet a potestate romani potificis vt non solum in isto sacramento penitentie: sed etiam in alijs idem dicit. vide tamen quod circa hoc leg. ⁊ no. de peni. distin. v. in summa. ⁊. §. de regu. porrectum. per Inno. ⁊. c. ex publico. de conuer. coniu. ⁊. c. quanto. de consue.
5 Secundo no. qō siue monachi sint in monasterio: sine extra tenentur semel in mense confiteri: ⁊ quando sunt extra possunt confiteri prelatis in quorum parochia degunt vel alijs religiosis ad hoc deputatis per diocesanū. ad hoc. xxj. q. j. c. j. ⁊. §. de sepul. cle. duduum. possunt etiam confiteri ēpo inuito prelato: vt no. Arch. xj. q. iij. qui resistit. ⁊ aduerte: qz lz existentes extra debeant semel in mense confiteri. non tamen sic cōicare tenentur extra: sed in monasterijs suis tantum vt

tum: vt dicit litera. Ratio differentie est secundũ zen. q2 plus
necessaria est confessio que est pars penitentie ⁊ sacramẽtum
necessitatis ob pronitatem peccati q̃ sit communio: cum sine
illa possit esse saluus. de hoc no. ĩ. de transactio. cap. veniens.
¶ Tertio nota qđ dicit omnes ⁊ singuli. si enim dixisset oẽs
potuissent callide interpretãtes dicere sub illo vniuersali vo-
cabulo singulos non includi: q2 aliud est ius vniuersitatis:
aliud est ius singulorum. xii. q. ii. qui manumittit: sed de men
te vt dicit Pan. idem esset si dixisset tãtum omnes. qđ verum
credo: q2 materia de qua constitutio ista loquitur non potest
comprehendere monachos vt vniuersos sed vt singulos: sci-
licet penitentia ⁊ communio que non cadunt in collegiũ: vt
personam fictam ⁊ representatam. ergo verba etiã vniuersali
ter prolata intelliguntur vt de singulis: ⁊ est casus no. in ca. si
6 ciuitas. de sen. excõ. lib. vj. ¶ Quarto not. ꝙ prima dominica
cuiuslibet mensis debent monachi communicare. quod glos.
intelligit etiam si solenne occurrat festum. puta Natiuitatis
domini: paschatis: vel peculiare ipsius monasterii. nam quã-
to maior est solennitas tanto studiosius disciplina regularis
est obseruanda: vt. c. cum ad monasterium. §. in refectorio. eo.
7 titu. ẜm Pan. ⁊ zen. ¶ Quinto no. ꝙ duobus in conscientia
an sumat corpus domini necne debet in hac dubietate seq iu-
dicium sui superioris aut penitẽtiarii. cõcor. ĩ. de pe. ⁊ re. oĩs
ver. nisi forte. ⁊ sufficit in hoc iudiciũ alterius predictorũ pro-
pter alternatiuã aut ẜm pan. ¶ Sexto no. ĩ ver. regula quoq
8 quod ꝓpter iuniores. ⁊ rudes est regula vulgariter exponen-
a da cum enim ad finẽ [a] intelligentie exponat oportet qđ eorũ
capacitati recitans se cõformet. xliii. di. §. vl. ⁊. viii. q. i. oportet
9 ad hoc. ff. de insti. actio. l. sed ⁊ si pupillus. §. proscribere. ⁊ fa-
cit hoc ẜm Pan. ad examinationẽ testiũ quibus capitula de-
bent legi vulgariter si non intelligũt literaliter. ⁊ debẽt eis ex-
poni de verbo ad verbum: vt no. in spec. de testi. §. nũc tractã-
10 dum. in prin. ¶ Septimo colligit Stepha. ar. text. dum dicit
rudes. quod ignorantia grammatice non repellit quẽa mo-
nachatu ad hoc. ĩ. de eta. ⁊ quali. cum contingat licet repellat
ab epatu. ⁊ deiiciat. ĩ. de elec. cũ in cunctis. ⁊ de eta. ⁊ qua. c. si.
credit etiã qđ talis defectus sciẽtie obstaret ne qs admitteret
in canonicũ eccl'ie cathedralis. tales enĩ debẽt habere vtriusq
iuris peritiã. ar. xxiiii. di. qñ. ⁊ ideo possunt esse iudices dele-
gati. ĩ. de rep. statutum. §. i. lib. vj. ⁊ ibi de hoc ⁊. eo. titu. c. si eo
tpe per Guli. qđ intelligit verũ nisi papa ex certa sciẽtia scribe-
ret pro tali. ar. ĩ. de sen. excõ. lib. vj. Venio ad. §. porro ⁊c.

Porro. Ibi tertia est pars in qua de venationibus ⁊ aucupationib9 eis ꝓhibitis ꝓsequit. In quo
not. viii. qđ prohibetur hic monachis aucupari ⁊ venari. pis-
cationem aũt non ꝓhibet. ⁊ que sit ratio no. lxxxvj. di. esau. ⁊
p ho. in summa. de cle. ve. §. que ⁊ quibus ver. item cã vtilita-
tis. ⁊ ver. se. ex illa gñali ꝓhibitione nõ videt qđ monachi nõ
possint ponere laqueũ vel rete etiã sine clamore ⁊ canibus li-
cet de clericis no. contrariũ. Jo. lxxxvj. di. qui venationibus.
penam tamẽ per hoc nõ incurrunt: vt patet. ĩ. ver. si qui vero.
11 ẜm Pan. ¶ Nono no. ꝙ ꝓhibentur monachi retinere canes
aut aues venaticos qđ intelligit verũ pan. etiã qñ eis nõ vtũ-
tur concor. de cẽ. c. cum apostolus. ⁊ per hoc quod ꝓhibet so-
lum venaticos. infert Pan. quod paruulos canes ⁊ aues can
tantes ⁊ alios non venaticos non prohibet eos tenere. ad cu-
stodiam ergo gregis vel domus ⁊ huiusmodi canes poterũt
tenere. ⁊ habetur si. de cler. vena. c. i. ⁊. ii. Idem zen. ⁊ Stepha.
12 ¶ Decimo no. quod illud a quo prohibet dñs familiaribus
etiã interdictũ videt vt sic p familiam ostendat dñorum ho-
nestas ⁊ ex eorũ persona non consequant dñi. quod per se nõ
possunt. sic ⁊ alibi punitur familia ex facto dñi. xvii. q. iiii. mi
nor. ⁊ de spon. nõ est vobis. sic in si. dicit lex ꝙ capacitas vel in
capacitas seruoꝝ considerat ex ꝑsona dñi vt qđ dñi p seipsos
capere non possunt nõ capiãt ex persona seruorũ siue aliorũ:
vt. l. neq per se. C. de here. insti. ⁊. l. ⁊ si maxime. de serui. le. Itẽ
circa hoc colligit laud. no. ꝯ illos qui puersam familiã tenẽt:
b vt si quid [b] mali per ipsam perpetretur excusari nequeant si
ignorantiam pretẽdant. poterant enim cogitare ex tali fami-
lia illud euenire posse. de iureiur. c. fina. ii. q. vii. negligere licet
beli. de simo. in prin. cui adde qđ no. de resti. spo. cũ ad sedem
⁊. i. q. iiii. quia presulatus ⁊. l. i. §. familie. ff. de pub. per Bart.
13 ¶ Undecimo no. quod qñq fructus fundi in venatiõe ⁊ pis-
catione cõsistit. cõcor. ff. de vsuf. l. vsufructuari9 venari. i. rñso.
⁊. §. i. vbi ẽt fit mentio de viuariis. ad hoc. C. de fun. rei pu. in
rubrica. lib. xi. ⁊. eo. li. de sal. rei do. in rubro ⁊ nigro. facit etiã.
ff. de vsur. l. venationem. de vsuf. l. item. §. aucupationũ. ⁊. d. l.
14 vsufructuarius venari. ¶ Duodecimo no. ꝙ lz monachi ha-
beant redditus qui in venatione cõsistant tñ nõ debent vena
tioni exhibere penitentiã corporalem sicut ⁊ in certis aliis eis
non congruentibus interesse non debent vt ludis ostentatio-
nibus duellis executionibus damnatorum ad mortẽ clãdesti
nis matrimoniis seu aliis voluptuosis seu inhumanis actib9
laicoꝝ: vt. C. de epi. ⁊ cle. aut. interdicimus. ⁊. ĩ. ne cle. vel mo.
sñiam p talẽ p̃ntiã solũmõ exhibitã supradictis ꝓhibitis nõ
inducit irregularitas: vt. d. c. sñia. ẜm zen. ⁊ lau. Et aduerte q2
p istũ. §. reprobat opi. eius qui dixit qđ clerici habẽtes reddi-
tus consistentes in venationibus poterant per seipsos vena-
ri. que opiñ. reprobatur hic quo ad monachos: sed põt dicta
opi. esse vera quo ad clericos seculares. ẜm zen. Quid ergo de
monachis istis nigris factis epis. an vt clerici seculares vena
ri poterunt vel tenentur ad obseruantiam huius cõstitutio-
nis quo ad vestes venationes esum carniũ. ⁊ quo ad alia. hãc
decr. seruare remittit lau. ad no. i. de censi. c. ad nostram venio
ad. §. si quis.

15 **Si quis.** Ibi de penis inferendis transgressoribus premissoꝝ subinfertur. ¶ In quo not. xiii.
qđ ille punit qui temerarie supradicta transgredit. Et ille di
cit temerarius q scienter sine cã facit ꝓhibita vel precepta ad
implere negligit. ar. ĩ. de sen. excõ. quante secundũ Lau. ⁊ zen.
16 ¶ Decimoquarto no. qđ qñq vltra regularẽ disciplinã mo-
nachis delinquentibus. alia pena imponit ꝑ excessu. regula-
ris aũt disciplina in quibus cõsistat. dicit hic Pan. post Ho.
qđ in. vii. in secreta monitione. in publica correctione simpli-
ci seu minori excõicatione ieiunii aflictione flagellorum vapu
latione. ⁊ in monachoꝝ expulsione vt patet ex. xxiii. ⁊ duob9
17 sequentibus. ⁊. xxviii. capitulis regule beati benedicti. ¶ De
cimoquinto no. qđ sotulares monachorũ debent esse corrigia
ti ⁊ alti. alteꝝ ergo nõ sufficit ꝓpter naturam copule que req-
rit concursum copulatoꝝ. ff. de condi. insti. l. si heredi plures.
⁊. ĩ. de rescrip. c. ii. ⁊ inducit istũ tex. Pan. ꝯ illos q corrigias
ponunt solũ ad apparentiã ⁊ cum hotonibus vel fibulis eos a
ligant. nam tales faciũt ꝯ mẽtem huius constõnis que repro
bat oẽm supfluitatem in monachis. esset autem supfluitas li-
gare sotulares cũ hotonib9 ⁊ fibulis ⁊ portare ligaturas ĩ eis
18 nõ necessarias. ¶ Decimosexto no. ꝙ abbas vel prior nõ ha-
bens abbatẽ nõ deferẽs sotulares ⁊ caputia ꝓut hic traditur
priuant collatione beneficioꝝ per annum. alii administratio-
nes habentes dicto tempore ab eadem suspendũtur. ⁊ aduer- b
te quia priuat tales collatione non perceptione. per quod in-
fert zen. quod beneficiis suis interim gaudere poterunt: sed
beneficia interim non conferent. Item quod dicit de admini
stratione intelligit de temporali consistente in temporali fru-
ctuum perceptione: vt sic hec pena intelligatur iuxta precedẽ
tem ⁊ sequentem. non autem dicas administrationem spi-
ritualem iuxta officium suum. quis enim interim officia-
ret loco eius. facit quod no. ĩ. de elec. cum in cunctis. §. clerici.
vnde interim prouidebitur sibi vnde viuat: quia aliter offi-
ciare non posset: vt ibi per Ber. ⁊ Compo. ⁊ de app. pastora-
lis si enim voluisset idem de spirituali administratione hoc
expressisset sicut in. c. si quorundam. de solu. ⁊ quia pene sunt
restringende. de pe. dist. i. §. pene. ⁊. ĩ. de elec. statutum. lib. vj.
19 idem dicit Lau. ¶ Decimoseptimo not. qđ aliud est admini-
stratio. aliud beneficium ecclesiasticum in istis religionibus.
quod optime vendicat sibi locum in monachis albis ⁊ hospi
talariis ⁊ similibus qui habent in locis suis grãgias in qui-
bus nihil est spiritualitatis. Sed in omni temporalitate con
sistẽtes: ⁊ licet ibi aliquas cellulas capellulas vel oratoria ha-
beant in quibus audiunt diuina: non tamen per hoc accedit
ibi aliquid spiritualitatis cum sint ibi per modum accessorii
⁊ cum vniuersitate possint vendi. supra de censi. c. autoritate.
⁊ de iurepa. c. ex literis. scdm Gui. Subdit tamen ⁊ post eum
Steph. quod iste administrationes monachales sicut ⁊ prio-
ratus beneficia appellantur. quod est verum large sumpto vo
cabulo beneficii. sed stricte sumpto vocabulo non dicũtur be-
neficia ecclesiastica: nec conferuntur vt in titula: sed potius vt
commendata. ĩ. de sta. mo. c. cũ ad monasteriũ. §. tales. ⁊ de pri
uile. volentes. §. in eo. lib. vj. Nam possunt amoueri pro volun
tate superioris vt ibi. ⁊ propterea non confirmantur. de cõfir.
inuti. ad nostram. ⁊. c. porrecta. quod nõ est in aliis beneficiis
a quibus non amouetur quis sine causa. vt legi. ⁊ no. de resti.
spo. conquerente. Sed iuxta predicta queritur nunqd si infra
illum annum suspensionis conferret esset irregularis qui be-
neficium conferret zen. quod non q2 illa pena irregularitatis
hoc casu non reperitur in iure expressa ergo ⁊c. vt. c. is. qui. de
sen. excõ. lib. vj. ⁊ no. per Inno. ĩ. de renunc. c. nisi cũ pridẽ. cir-
ca finẽ. idẽ dicit lau. in ver. qđ si nullam. s. quod si quis accipe-
ret bñficium infra annũ quo redditur inhabilis nõ esset irre-
gularis cum ista inhibitio non ꝓcedat a claue. sed collatio nõ
teneret nec talis faceret fruct9 suos. posset tamẽ tãq iuris trãs

a ¶ Cum enim ad finem. Adde bene facere tex. not. in. l. sed ⁊ si pupillus. §. proscribere. ibi claris literis. ĩ. de insti.

b ¶ Ut si qd mali. Adde bene facere text. in. §. si. ibi aliquaten9 culpe reus est. insti. de obl. que ex quasi delic. nascuntur.

greſſor puniri.ar.de cleri.excõ.c.poſtulaſti.⁊ de elec. commiſ-
20 ſa.lib.vj.idem zen. ¶ Decimooctauo no.in verſi.ſi qui vero
qđ plus delinquũt monachi intẽdentes venationi aut aucu-
pationi clamoſe ꝙ non deferentes ſotulares corrigiatos vel
caputia non affixa.nã iſti ſuſpenduntur anno illi bienio cõ-
trariũ faciẽtes.grauior ergo pena ĩfert maioritatẽ culpe.xx-
iiij.q.j.nõ afferamus.⁊ pondera qđ hic punit venatio ⁊ au-
cupatio clamoſa.non clamoſa igitur puta cum rethe vel ton
ſura non videt prohibita.no.de cle.vena.c.j.⁊.ij. Item intelli-
ge clamoſam prohibitam ex propoſito:vt dicit litera ſec⁹ ergo
ſi non ex propoſito.puta ſequendo dominum temporalẽ pro
negociis eccleſie ſue.quem reperit in venatione nõ enim põt
illo caſu cenſeri temerarius ⁊ p conſequens nec dignus pena:
vt.ſ.in not.xij.facit de ſen.excõ.c.j.⁊.ff.ad.l.aquil.ſi putator.
requirit ergo ad hãc penam qđ venatio ſit clamoſa.ſ. cum ca
nibus ⁊ auibus.⁊ qđ ex propoſito.facit de ſen.excõ.cũ volun
tate cum ſimilibus.Querit iuxta pđicta Pau.nunqd inha-
21 bilitas de qua hic debet intelligi etiã de epatu:vr qđ non: qr
noie beneficiorum nõ cõprehendunt ep̃atus.de cõ.preben.dilect⁹.
Eſt enim dignitatũ culmẽ.de prebẽ.venerabilis.⁊.c.cũ olim.
Cõtrarium putat qr ſi indignus eſt minori fortius maiori.de
elec.cum in cunctis ⁊ eo.lib.ſcriptũ.⁊.xij.di.nos conſuetudi-
nem.⁊ de fi.preſby.c.j.lib.vj.Querit etiã vtrũ cũ talibus poſſit
eps diſpenſare.Putat qđ ſic.cum iſta ſint minus adulterio
in quo diſpẽſat epiſcopus niſi expreſſe prohibeat:vt no.Hoſti.
de iud.c.at ſi clerici.ſ.de adulteriis.⁊ in ſpe.titu.ij.§.nunc de
eporum ver.vero in tãta.Querit vlterius hic puniunt habẽ-
tes adminiſtrationẽ vel beneficium pena ſuſpenſionis nõ ha
bẽtes vero pena inhabilitatis:ſed pone qđ tẽpore quo delin-
quit habeat adminiſtrationem vel beneficiũ:ſed infra annũ
fuit ad clauſtrũ reuocatus.an pena inhabilitatis habeat lo-
cum ſaltem vſq ad finem anni dicit quod non.imo ſufficit ꝙ
ab initio fuit capax ſuſpenſionis.qđ bene innuit verbũ obti-
22 net.ſ.tpe talis delicti. ¶ Decimonono no.in.§.abbate autez.
qđ propter culpam prelati regularis ad priorẽ clauſtralem cuz
conſilio ⁊ conſenſu cõuentus deuoluitur collatio beneficiorum.
Et ſic collige qđ cum a ſuperiore ad inferiorẽ deuoluit colla-
tio fieri debet de aſſenſu aliorũ.ſecus eſt ſi ab inferiore ad ſu-
periorẽ deuoluat:qr tunc non eſt de neceſſitate aliorum aſſen
ſus:ſed tãtum de honeſtate ſm Ber.ſ.de elec.ne pro defectu:
ſed Hoſti.aliter intelligit:ſcʒ ꝙ ſit de neceſſitate:ſed pro Ber.
facit de.quia regulares.de ſup.neg.prela.vbi de aliorum con
ſilio nihil dicit ſm zen.qui querit vtrum ſi propter culpã ſit
deuolutio ad inferiores:vt in tex.Ita ſit etiam dicendum in
caſu negligentie.tenet ꝙ non per dictã cle.qr regulares. Idez
Laud.qui dicit qđ prouiſio huius.c.eſt ſpãlis.nec eſt ad alia
extendenda.ſ.de priuile.ſane.nec eſt bona argumentatio de
ſuſpenſo ad negligentẽ.ſ.de conceſ.preben.qr diuerſitatẽ:vel
ſi vis dicere ꝙ illud ſit verũ regulariter in oi caſu.Reſpõdeo
ad decre.qr regulares:qr ibi ſpectabat beneficiorum collatio ad
prelatũ ⁊ conuentũ ſimul.⁊ ideo ad dioceſanũ fit deuolutio.
ſ.de conceſ.prebẽ.poſtulaſtis.Eſt ergo ſpeciale in hoc caſu vt
fiat deuolutio de abbate ad conuentum.ſubdit ꝙ idem mor-
tuo prelato.ſ.ꝙ tota adminiſtratio tpalis ⁊ ſpiritualis trãſit
in conuentum.ad hoc.ſ.de conſue.cum dilectus.in prin.et de
reg.c.non ſolum.lib.vj.ſicut ſeruatur de facto exceptis certis
caſibus ſpecialibus qui vacante monaſterio exerceri ſunt pro-
hibiti ſicut alienare litigare beneficia que ad ſe non ſpectant
conferre ⁊ ſimilia.ſ.ne ſede vacã.per totum.Idem tenet zen.
23 ¶ Ultimo inducit Pau.iſtum.§.pro opi.Compo.not.ſ. de
elec.cum eccleſia vulterana.vbi dicit quod collatio ſpectat de
iure cõi ad prelatũ cum conſenſu capituli.⁊ ſic ſi ſunt.xx.cano
nici in capitulo preter prelatũ non ſufficit ꝙ.x.conſentiãt pre
lato qr non ſunt maior pars de.xx.⁊ hoc preciſe putat verum in
caſu iſto.in aliis ſit vera opi.Joan.no.xxj.diſt.§.j.⁊ Uin.phi.
Hoſ.⁊ Ber.in.d.c.cum eccleſia.⁊.c.ſi.de ſup.neg.prel.ſ.qđ col-
latio beneficiorũ cõiter ſpectat ad prelatuʒ ⁊ capitulũ.ad hoc
de fideiuſ.qđ quibuſdã.⁊ de magi.qr nõnulli.⁊ ſic ſm iſtoruz
opi.vox prelati cõputatur in numero qđ nõ fieret ſm opi.cõ-
po.de qua.ſ.ſm Pau.qui querit vtrũ ſicut deuoluit ad cõuẽ
tum ⁊ priorem collatio in hoc caſu:ita etiã deuoluit reuoca-
tio ad clauſtrũ ſi talis eſt cõditio beneficiorum collatorũ.dicit qđ
ſic:qr non ſoluʒ deuoluitur in ea vacatione:ſed tempore anni
vel bieñij.facit qđ no.de renũ.c.vlt.i gl.ij.venio ad.§.qr vo ⁊c.

Quia vero. Ibi eſt ſexta pars in qua de vagantib⁹ per curias principũ ⁊ armoruʒ abuſib⁹
24 ſubiungit. ¶ No.vigeſimo ꝙ obligatio ad obſeruantiam re-
gulareʒ dicit ſuaue iugũ.vnde matth.xj.Jugum enim meum
ſuaue eſt.⁊.xxviij.de his.et hoc intellige ex poſtfacto: ſed ab
initio graue:qr difficilis eſt vite mutatio ⁊ cuʒ magno animi
ſit labore:vt in aut.de mona.§.ſancimus.colla.j.xix.diſt.mo-
25 naſteriis. ¶ Uigeſimoprimo not.ꝙ prohibet diſcurſus mo-
nachis non habẽtibus adminiſtrationẽ per curias principũ:
habentes ergo adminiſtrationem pro negociis dicte admini
ſtrationis non prohibent diſcurrere in negociis ⁊ iudiciis:vt
ſ.de iud.cum deputati.⁊ de fideiuſſo.c.quod quibuſdã.mo-
nachi autem clauſtrales non debent diſcurrere ⁊ diſcurrẽtes
debent ad clauſtrũ reuocari:vt.ſ.de offi.ordi.c.quanto.⁊ de
regula.c.ne religioſi.nam extra clauſtrũ ſunt ſicut piſces ſine
aqua.xvj.q.j.ſi cupis.⁊.c.placuit. ¶ Uigeſimoſecundo no.ꝙ
ad hoc vt monachi hanc penã excõmunicationis incurrat re
quirit ꝙ ſe conferant ad curiam ſecularem ⁊ ꝙ animo nocẽdi
alterum ergo nõ ſufficit ſm glo.⁊ Pau.qui etiã poſt gl.dicit
ꝙ etiã ſi non ſequit effectus ſufficit ꝙ intret eo animo.ſ.nocẽ-
di.Et videt cõtra theoricã Jo.an.quã ponit in.c.in penis.de
reg.iur.lib.vj.vbi dicit ꝙ qñ pena infligit ipſo iure p.l.requi
ritur delictũ cõſummatũ.nec ſufficit incohatum.⁊ hic ſufficit
attentaſſe per animũ ⁊ ingreſſum curie vt ſit locus huic pene
a excõicationis. Sed põt dici [a] ꝙ ex ſolo iſto conatu ⁊ attenta-
tione poteſt dici delictũ conſummatũ ſicut in ſilibus.ſ.de ho
mi.c.pro humani.li.vj.⁊ ad.l.iul.maie.l.qſquis.ſm zen.qui
26 de reuocatione monachi ad clauſtrum querit quo iure fiet il-
la reuocatio:⁊ vtrũ ſufficit probare quaſi poſſeſſionẽ mona-
chatus.Quo ad primum dicit ꝙ cõpetit rei ven.adiecta cau-
ſa de iure quiritum:vt.l.j.§.per hanc.ff.de rei vendi.Ad ſecũ
dum dicit ꝙ ſi ageretur poſſeſſorio iudicio nõ ſufficeret proba
re ſolam poſſeſſionem in hoĩe al's libero niſi conſtaret de pro-
prietate:vt in cã vxoris dicit.de reſti.ſpo.ex tranſmiſſa.al's ex
27 parte. ¶ Uigeſimotertio no.ꝙ monachi qñq conſpirãt ꝯtra
abbatẽ:qñq faciunt proditionem.vtrunq eſt grauiſſimũ cri
28 men.Eſt aũt proditor qui ſecreta ſibi cõmiſſa reuelat.de pe.
diſt.vj.ſacerdos.⁊ de pe.⁊ remiſ.c.omnes.⁊ qui prelatorum cul-
pam publicãt.ij.q.vij.§.de his.alij modi no.xlvj.di.clericus.
facit.ff.de capti.⁊ poſtli.reuer.l.poſtliminium.§.trãſfuga.l.ſi
quis aliquid.§.j.⁊ de re mili.l.omne delictũ.§.exploratores.
⁊.l.proditores.de cõſpira.dic plene vt.ſ.de ver.ſig.c.conſtitu
29 tionem.lib.vj. ¶ Uigeſimoquarto no.in verſi.prefate quoq
ſentẽtie.ꝙ monachi tenentes arma intra ſepta monaſteriorũ
abſq abbatis licentia ipſo iure ſunt excõicati.⁊ p hoc qđ iſta
prohibitio ſolum dirigitur ad monachos nõ videt includere
canonicos regulares nec alios religioſos.qđ tenet zen.Pau.
contra dicit enim ꝙ cum iſta conſtitutio generaliter loquitur
videtur includere omnes monachos albos ⁊ nigros etiam ſi
vocentur iuxta vulgare fratres.arg.ſ.de pac.cũ pridẽ. ¶ Cir
30 ca hoc querunt ſcribentes quid cõtineat appellatione armo
b rum.lex dicit [b] ꝙ armorum appellatio ſignificat nõ ſolum ſcuta
gladios ⁊ galeas:ſed ⁊ fuſtes ⁊ lapides.ff.de verbo.ſigni.l.ar
morum.⁊ ita late dicit Pau.debet iſte tex.intelligi ſi teneant
ad vſum pugne.al's ſi in camera vel in ſepta monaſterij ha-
beãt lapides ad aliũ certũ vſum vel cultelluʒ ad coquinã:vel
qđ ſimile non credit qđ ſit de mente huius ꝯſtitutionis talia
prohibere.al's ſic.quid enim ſi iuxta feneſtram ſupra ianuam
habent aceruum lapidũ ad impugnandum vel offendendũ
venientes certe tunc includunt.idem de arcu ferro ligno ⁊ ſi-
milibus.vnde oportet videre ſi ex forma modo ⁊ aliis circun
ſtantiis ea teneant:vt arma offendibilia vel defendibilia vel
vt alia vtenſilia:tales tamẽ coniecture nõ ſunt neceſſarie i no-
tis ⁊ maioribus armis:vt lanceis:gladiis:loricis:ſcutis:bali
ſtis ⁊ ſi.ſm Pau.zen.credit ꝙ papa intellexerit hic de illis ar
mis que cõiter ad offendendũ vel defendendum arma dicun
tur quaſi ad cõem vſum loquendi ſe retulerit iuriſlator.ar.ff.
de verb.ſig.l.vtalfenus.⁊.l.auunculus.tutius tñ dicit ab oi-
bus abſtinere.⁊ ego dico conſideratione Pau.probabilem ⁊
33 equam. ¶ Uigeſimoquinto no.qđ monachi tenentes arma
hanc penam incurrunt.Iſtud aũt verbũ tenere tpis cõtinua-
tionẽ denotat.⁊ ſic tenere ſit cũ effectu.ar.ff.de verbo.ſig.no-
men.§.habere.⁊ de cle.non reſi.c.relatũ.Unde ſi ingrediendo
ſepta monaſterij arma inducant non animo tenẽdi:ſed bre-
uiter dimittendi non incurrunt hanc penã.ar.eorum q̃ ipſe no.
in ſimili.ſ.de vita ⁊ ho.cle.qm̃.⁊ ſubdit per id quod dicit ab-
batum ſuorum licentia.ꝙ iſta cõſtitutio debet intelligi cũ arma
tenent in proprio monaſterio:nã in alieno non poſſet abbas
ſuus dare ſibi iſtã licentiã.arg.ſ.de conſti.c.ſi.lib.vj.⁊.l.extra
territorium.de iur.om.ind.ex quo infert ꝙ ſi in alio monaſte
rio tenerent arma non ſunt ipſo iure excõicati per iſtã conſti-
tutionem que vt dixi loquitur cum tenent in proprio ſm eũ.

32 **Ad hec.** Ibi eſt ſeptima pars in qua de monachoruʒ prioratibus gubernandis. ¶ In quo.xxvj.
no.ꝙ monachi non debent in ſuis prioratibus ⁊ adminiſtra
tionibus habitare ſoli:ſed debent eſſe ad minus duo.ſ.pror et
ſocius

a ¶ Sed põt dici. Adde que dicũt doc. in.l.ſi quis non dicam rape-re.C.de epi.⁊ cle-bar.in.l.j.§.diu⁹ ff.de ſica.feli.i.c. j.in.ij.notabili.ð preſump.⁊ late i ſuo trac.de cona. Fel.in.c.conſule-re.ad ſi.de ſimo. ⁊ doc.in.l.iij.C.ð ſer.fugi.

b ¶ Lex dicit.ad-de do.Jaſ.l.§.ex maleficiis.in an-tepe.char.iſti.de ac.fel.i.c.ita quo-rũdam.in.j.col. extra de iudeis.

socius:vt glo.sup verbo duobus.idem Pau.qui dicit qđ iura que dicunt quod monachi non debēt esse soli in capellis ⁊ administrationibus. loquūtur in claustralibus ⁊ obediētia rūm in ppetuo vero institutis nō habēt locū:qr tales nihil iuris habēt in monasterijs.nec abbates habēt prelationē in eis sed subsunt ep̄o.xvj.q.j.ne pro cuiuslibet qūo ergo abbas daret sociū non suo monacho.⁊ quo iure.Preterea ppetuo institutus tenetur dare officium clericorum secularium ⁊ illius ecclesie ad quam transiuit.de prescript.cum olim ⁊ no.xvj.q.j.c.iij.per Hos.eo.titu.ver.sed nunquid:sed cum ad dicēdum illud officium debeat habere clericū sociū sine quo non debet celebrare.de cōse.di.j.hoc quoq;.ad quid haberet alium monachum imo tunc inconueniens sequerek:qr socius vellet dare officium monachale ⁊ institutus officium ecclesie sue. ⁊ sic esset inter eos disparitas.Concludit igitur quod iura que loquūtur de socio sui ordinis debent intelligi de claustralibus vt sic cum socio seruent aliqualē claustri stabilitatem. ⁊ idem intelligit in canonico regulari.eo.titu.qđ dei.⁊ sic seruat consuetudo.Ex quo no.casuz in quo monachus solus extra suū monasterium pōt tenere beneficium.Alius casus est cum efficitur ep̄s alicuius ecclesie secularis:vt.s. de renū.c. fina. circa fi.Steph.tenet cōtrariū:vt hic plene cū glo.tū ꝛcor. cū Pau. ⁊ similiter zen. ¶Vigesimoseptimo no.q̄ si prioratus vel ad
33 ministrationes monachis nō sufficiūt ad sustentationē sunt alijs vniendi put hic dicit.s.p ordinarios cū cōsensu abbatis alijs vicinioribus locis ptinētibus ad eadem monasteria vel officijs predictorum.Ad id qđ dicit requiri cōsensum abbaopi.Pau.pbatur in cle.si vna.de re.ec.non alie.vbi ep̄s vnit irrequisito ꝛsensu inferioris vel defensoris deputato.So. ibi loquitur de ecclesia que rōne proprietatis non spectat ad aliquem inferiorem hic de ea que spectat sine cuius assensu statū non potest mutare.facit quod not.de iure pa.nobis.⁊ p hoc etiam infert quod episcopus irrequisito patrono non posset ecclesiam vnire qr p hoc ei parak preiudicium in iure suo ⁊ eo inuito non potest statū mutare.xvj.q.vij. monasterium ⁊.c.si quis.Itē licet hic dicat solū de cōsensu abbatis.putat Paulus requirendū etiā consensum capituli ecclesie cathedralis. Idem dicit glos.que etiā querit vtrū abbates possint prescri-
a bere[a] istud ius vniendi prioratus ⁊ administrationes. tenet qđ sic saltem prioratus simplices manuales non habentes curam.Pau.idem putat de alijs:qr talia non sunt ordinis episcopalis:sed dignitatis ⁊ iurisditionis tantum.allegat quod no.de prescrip.auditis.in.iij.glo.quod intelligit vt hic glos.scz cū titulo vel tanto tpe cuius ꝛij memoria non existat.⁊ sic non obstat.de prescrip.si diligenti.⁊ eo.titu.c.j.lib.vj.idem te
34 net Laud.¶Vigesimooctauo not.q̄ post vnionem prioratus vel administrationis debent monachi ibidem seruientes ad claustrū reuocari.⁊ hoc ideo qr non habēt firmum ius cū de facili possint amoueri:vt.s.eo.cum ad monasteriū.§.tales. secus in clericis secularibus qui ppter vnionem que fit de ecclesijs in quibus sunt instituti non debent remoueri:vt.s.de re
35 sti.spo.c.cum venisset.⁊ de dona.c.consultationibus.¶Sequitur.§.ceterum in quo.⁊ in.§.seq.tractat.de etate ⁊ quali. preficiendoz prioratibus monachoz ⁊ ad regimen prioratus conuentualis sufficit attigisse.xxv.annum. Sed ad regimē prioratus non conuentualis etiā curati sufficit peregisse.xx.si cura per aliū exercek.secus si per se.vt in glo.proxi.q̄uis.⁊ patet per istum.§.differentia inter istos prioratus cōuentuales monachorum in quibus tenek promotus ad ipsum se facere promoueri infra annum ad sacerdotium abiq; alia monitione-
sec[a] in alijs:vt.s.de ele.statutum.li.vj.⁊ ita hic in gl.vel illos. Idem pau.qui querit vtrū possit ep̄s dispensare cum istis in minori etate.dicit q̄ nō:vt.s.de eta.⁊ quali.c.j.lib.vj.Et per hoc quod hic dicit ad hos prioratus curatos non conuētuales posse promoueri monachos in.xx.anno.colligit zen.tales prioratus non conuentuales nō reputari dignitates vel personatus.alias esset necessaria dispēsatio episcopi:vt.s. de etate ⁊ quali.c.permittimus.lib.vj.Nec etiam reputant beneficia curata quo ad istos religiosos.alis exigeret etas.xxv.annvt.s.de elec.cum in cunctis.§.inferiora.⁊ eodem titu. licet ca-
36 non.libro sexto.¶Vigesimonono nota in ver.quod si cessante.quod tempus prefixum a canone interpellat pro homine de quo vide quod dixi in dicto capitulo licet canon. referēdo doctrinam Innocen.quā tradit in.c.extirpande.de preben.⁊
37 tangit hic Stepha.¶Trigesimo no.in.§.sane.quod prioratus vel administratio non committitur non expresse professo ordinem monachalem.quod intellige de illis qui consueuerunt gubernari per regulares.argu.s.de sup.neg.prela.capi.qui regulares.alias ecclesia parochialis ita posset committi non expresse professo sicut professo.argu.s.de elec.clemen.j.in fi.Et aduerte qr in.c.nullus.s.de elec.lib.sexto tantummodo erat prouisum quod professi tacite non possent eligi ad abbatias.a Hio ergo sensu videtur qđ temporales administrationes monasterij quas tenent ad nutum abbatis committi possint non professis ⁊ etiam laicis.quod tenuit Egi.s. de elec. cum in magistrum:sed eius opi.non est vera per hūc textum vnde decre.nullus.prealle.extēditur ad hunc casum.⁊ hoc te-
38 net glo.¶Trigesimoprimo no.q̄ obtinentes prioratum vel administrationē extra mona.debent ibi residere ⁊ nō in mona.principali.⁊ in hoc equiparantur prioratus conuentuales mannales perpetuis:sicut in tpe lateran.concilij in fructibus vacationis tpe non occupandis:ipsoū pluralitate vitāda etate ordine professione residentia ⁊ in censu non imponēdo vel augendo:vt dicta clemen.qr regulares.⁊ an tales sint vocandi ad elec.maioris abbatis.glo.remittit ad no.in capi.primo.s.de priuil.lib.vj.in fine.vbi Inno.⁊ Hosti.dicūt eos vocandos si hoc habeat consuetudo:alis non.Idē ibi Archi.⁊ Jo.an.⁊ banc consuetudinē putat Pau.non tolli per istaz constitutionem que solum consuetudinem cōtrariam residētie damnat:etiam est speciale quod non valeat cōsuetudo super residentia non facienda.Regulariter enim secus vt not. de consti.c.cum oēs.in glo.vlti.⁊ de elec.dudū.ij.in glo.pe.secundū Pau.qui dicit etiā quod causa studioū posset ep̄s cū
39 istis dispēsare ex eadē cā.de qua.s.de ele.cū ex eo.li.vj. ¶Trigesimosecundo no.quod monachi ad monitionem abbatis debent ad oēs ordines promoueri.similiter ad eius monitionem ab hoc abstinere.nam secūdū lau.oīa que agēda sunt in monasterio in abbatis dispōne consistunt ⁊ obediendum est ei cuius grauia impet.dummodo non sit notorie impossibile vel damnosum.quod dic vt le.⁊ no.s.de tē.or.c.ad aures.poterat tamē monachus iniuste per abbatē oppressus adire superiorē per viā querele ad instar serui de seuitia dñi conquerētis.ff.de bis qui sunt sui vel alie.iur.l.j.§.pe.⁊ de offi.prefec. vr.l.j.§.j.facit quod no.Inno.s.qui cle. vel vo.c. insinuante.
40 ẽm zen.¶Trigesimotertio no.in.§.rursus.quod vbi suppe
b tunt facultates [b] debet in monasterio retineri magister idoneus qui monachos instruat in sciētijs p̄mitinis.de quibus. xxxviij.di.c.si qs grāmaticam.⁊.c.de qbusdā.⁊ ad hoc posset abbas compelli per ep̄m ad cuius spectat officiū exeq statuta canonica.s.de eta.⁊ qua.cle.j.optaret zen.idem statui p sedē apostolicam de doctoribus in iure canonico in monasterio retinendis ad instructionē monachorū:sed vt dicit Lau. abbates potius volunt habere secū cecos vel luscos monachos q̄ prudētes ⁊ acute intuētes ⁊ semp dicunt facultates nō sufficere.sufficiūt tū bene ad equos retinendos pinguissimos.⁊
41 alia que tacere honestius est q̄ verecūde dicere.¶Trigesimo quarto no.in.§.p̄missa.illa ad que monachi sunt astricti ⁊ abstinere debēt ⁊ inter cetera de abdicatione pprietatis aliquid hic tāgūt lau.⁊ zen.dicit em̄ zen.qđ sciēte ⁊ p̄mittente abbate potest monachus sibi aliquid retinere nomine abbatis possidendum vel in suos necessarios vsus conuertendum.⁊ iura que dicunt eum non posse cum monacho dispensare sup proprietate.s.eodem cum ad mona.§.vlti.debent intelligi i alijs casibus.nam ⁊ administratio potest cōmitti monacho extra mona.vt.s.in.§.sane.subdit q̄ licet hoc equitas suaderet. tamen statuta canonica licet rigorosa seruanda sunt ẽm Hulicui tanquam experto in talibus fauendum videtur secūdum Zen.Lau.inclinat q̄ de p̄missione abbatis possit monachus retinere aliquid penes se abbatis nomine possidēdū ⁊ iuxta eius imperium dimittendum:secus quando fingit se tenere nomine abbatis ⁊ vbi etiam abbas esset in extrema necessitate non daret sibi bucellam.animus ergo ⁊ propositum distinguunt licitū ab illicito hoc casu sicut in maleficijs:vt.l.diuus. ff.de fica.

a ¶Possint prescribere. Adde Lard.in cle.fi. in vj.q.de reb. eccle. non alie.d.Abb. in ca. sicut vnire. extra d exces. pla.

b ¶Facultates.cuius expensis monachi instrui debent ab initio.vi de Abb.in consi. lxxxviij. incipiē. iesu christi saluatoris.⁊ an monachus existens in studio possit obligare monasterium propter necessitates suas.vi de eundem Abba.in.d.cōsi.alle.

1 ☞ Monasteriorum status quot sint ⁊ quibus subijciātur.
2 Visitatio de qua in ista cle.fieri debet singulis annis:⁊ vtrum sufficiat q̄ fiat in fine anni ⁊ principio sequētis: ⁊ sic p duobus annis sufficiat.
3 Regularium statum pōt papa constitutionibus suis ⁊ stringere ⁊ laxare vltra ⁊ preter ea que in eorum regula continent.
4 Abbatisse vbi solutum est eas benedici debent infra annum benedictionis munus suscipere.
5 Visitatores quot personas introducere debeant in visitationibus quas faciunt.

ATtendentes. Nota quod vbi disciplina contēnitur religio naufragatur.concor.xlv.dist.c.salomon. Nā facilitas venie incentiuum prebet delinquendi.s.de vita ⁊ bone.cle.c.vt clericoz.⁊ Jo.criso.dicit. vbi nō timetur

reprehensio securus accedit tentatoꝛ. ꝛ Brego. in moralibus. Contra conditoꝛem superbire est precepta eius peccādo trā-scendere: quia quasi a se nigrū dominationis eius excutit cui per obedientiam subesse contemnit. ita dicit ℙau. ¶ Secun do no. post ℣en. regularem honestatem dici gloriam. intelli ge per dispositionez. status enim regularis seruatus vt decet disponit quem ad gloriam sicut ꝛ cetera bona. s̄. de sum. trinitate firmiter. simile quod dicit Apostolus ad Corin. xv. Doꝛoꝛ propter gloriam vestram fratres. ꝛ alibi. Gloria patris est filiꝰ sapiēs. ℙrouer. xvñ. ꝛ xcv. di. esto subiectus. ꝛ in auten. constitutio que de digni. ℌ. generalem. cum ibi no. col. serta. ¶ Tertio no. in versi. hoc igitur sacro. tres status monasteriorum. Nam aliqua sunt subiecta pape immediate: alia mediate: alia ordinarīs siue diocesanis immediate subiecta visitant diocesani autoꝛitate apostolica. mediata vero nō visitant ip si sed superiores ipsoꝛum. Dicit ergo ℙau. quod sunt quedam monasteria que non recognoscunt alium nisi papā: ꝛ ista autoꝛitate apostolica per ordinarios visitant. sunt alia exempta rōne medii exempti cui plene subsunt excluso ordinario. ꝛ de talibus loquit hic. s̄. quod non debēt per ordinarios visitari: sed per illos prelatos quibus subsunt: sed si tales superiores essent abbatisse ita quod nō possunt exire claustrum quō visitabunt. dic vt in glo. istoꝛū ergo monasteriorū cum qua concoꝛdant Stepha. ꝛ Lau. qui querit quid de monasteriis immediate subiectis sedi apostolice que cōsueneruṅ per visitatoꝛes prouincialium capituloꝛū singulis annis visitari: sicut est mona. sancti ℙetri puellarum barchinon. ꝛ similia: nunquid per ordinarios visitabunt: videtur quod nō subsunt prouinciali capitulo. cōtrarium tenet ipse: qꝛ illa generalis visitatio non excludit istam specialem: sicut nec visitatio que fit annis singulis. de qua in. c. in singulis. s̄. eodem. et c. seq. secus credit de monasteriis monialium albarū que consueuerunt visitari p abbates Cistercienſ. nam cuꝫ dictus abbas sit eoꝝ superioꝛ per ipsum visitabunt. ¶ Quarto nota ꝙ visitatio de qua hic dicit debet fieri singulis annis. Sed q̄rit glo. an sufficiat fieri in fine vnius anni ꝛ in principio secūdi vt sic pro duobus annis videatur facta visitatio. videtur qō sic: qꝛ pro preterito anno sufficit ꝙ in fine fiat ꝛ pro sequēti videtur ꝙ sufficiat in principio vt sic pro duobus annis visitatio videatur facta. glo. remittit ad no. in nouel. s̄. e. in singula. ℙau. hic dicit ꝙ non sufficit. Idem ℣en. dicit enim ꝙ visitatio fit [a] ad finē correctionis ꝛ reformationis: sed si i fine anni correcta sunt oīa per visitationē tūc factam: iteratio que fieret in ingressu anni sequentis esset superflua: qꝛ reperit per proximā precedentem visitationem oīa reformata: nec alia q̄ nondum sunt commissa possunt venire in visitationē. arg. ff. de vsur. l. j. ℌ. j. Item ter. dicit annis singulis debeant visitari. Sed si secundi anni visitatio coniungat cum visitatione precedentis non distaret vna ab alia per annum: sed bienniū: qꝛ visitatio facta a principio sufficit pro illo ꝛ pro sequēti anno fiet in fine. ꝛ sic per biennium visitationes distabunt contra mentem huius. c. que est vt distent equaliter. arg. s̄. de consan. ꝛ affi. quod dilectio. tangit etiam glo. nunquid hec visitatio poterit iterari. tenet ꝙ sic. Idem ℙau. ꝛ Stepha. Quero in isto principio qꝛ ter. dicit istas per ordinarios visitādos: qui dicuntur hic ordinarii. ℙau. dicit ꝙ ordinarius est qui iurisditionē suo iure non alieno beneficio habet. ff. de iur. om. iu. l. more. remittit pro exemplis ad Spec. de offi. ordi. in princi. hic ergo ſm eum appellat ordinarius qui alꝰ habet in loco visitare cessante exemptiōe. de cēsi. cū apostolus. lap. post lau. exponit ordinarios id est diocesanos. ad hoc de sta. mo. c. vno ℌ. fi. in princi. lib. vj. Et subdit ꝙ quo ad exempta monasteria hanc visitationem alteri delegare non poterūt cum ipsi sint delegati. iuxta no. per Joā. an. post Ber. s̄. de offi. ordi. c. eis quibus. nec in ista visitatione quo ad monasteria exēpta succedet capitulum sede vacante. ꝛ refert ꝙ Joan. an. interrogatus ab eo an capitulum sede vacante posset visitare monasteria exempta. rescripsit sibi quod nō. ꝛ dicit ꝙ fuit de facto inter capitulum ℌlor. ꝛ mona. de montagnano ℌlorentine dioce. ¶ Quinto no. in versi. visitatoꝛes aūt. de officio visitatoꝛ. quod inter cetera versatur compulsione monialium ab illecebris ꝛ mundanis actionibus de quibus in ter. Ex quo colligunt Lau. ꝛ ℣en. ꝙ papa per suas cōstitutiones pōt restringere ꝛ laxare statū regulariū vltra ꝛ preter illa que in regula continentur: nam illa que hic prohibentur non sunt in regula Benedicti noīatim interdicta stantibus ergo bis que sunt de substantia regule. de quibus. s̄. e. cum de monasterio. in fine. solennitates voti ex constitutione ecclesie processerunt. s̄. de voto. c. j. libro. vj. ꝛ ideo super illis papa habet liberam dispositionē. ar. s̄. de consan. ꝛ affi. nō debet. eadēr rōne pōt laxare ꝛ restringere in his que sunt de bonis fortune ex quo quis per votum se submisit iugo illius qui vicem Christi gerit in terris. s̄. de elec. quorundam. lib. vj. ꝛ. c. si religiosus. in bonis autem nature hoc non pōt. de re iud. pastoralis. nec in bonis gratie siue glorie. j. q. j. eos. ꝛ vide quod no. s̄. eo. c. vno. lib. vj. ꝛ in de. vt hi qui. s̄. de eta. ꝛ quali. Querit circa hoc ℙau. nūquid isti ordinarii poterunt exemptos remouere. videt ꝙ nō qꝛ hic dicit ꝙ compellant: sed remouere non esset compulsio: sed perpetua priuatio: vt not. Inno. de etate ꝛ quali. queris. ad hoc quod not. Innocē. s̄. de rescrip. dilectus filius abbas. vbi dicit qō generales visitatoꝛes non possunt aliquos amouere. alle. eo. titu. in singulis. ꝛ. c. seq. quod intelligit Hostien. nisi sint dele. alle. de re iu. c. cū. J. ꝛ. A. ꝛ de accu. qualiter. el. j. ꝛ. c. sepe. ꝛ Abb. dicunt ꝙ visitatoꝛ datus a papa pōt amouere: aliter nō: vt. d. c. in singulis. ꝛ. c. seq. ℙaul. hic dicit formaz mandati inspiciendam: ꝛ si ibi continet inquiras ꝛ corrigas: tunc possunt amouere ab administratione. Nam forte correctio aliter fieri non potest. ar. de accu. c. ad petitionem. Nam verbū correctionis depositionē continet: vt no. de verbo. sig. querenti. in prin. prime glo. sed si dicatur inquiras ꝛ aliqd cō seruare cōpellas: tunc non posset amouere ppetuo: quia non esset correctio: vt dixit Innocē. ad hoc. de appel. c. pastoralis. Stepha. etiam hic tangit ꝛ concludit qō generalis visitatoꝛ destituere ꝛ amouere nō possit. spālis sic: vt. d. c. dilectus. lap. prosequit latius istam. q. ꝛ refert qūo Jo. an. ꝛ ℙau. hec scripserunt ꝙ abbatisse monasterioꝝ exemptoꝝ per visitatoꝛes ordinarios non possunt destitui. ipse vero lapus post multa concludit quod visitatoꝛes dati a iure de quibus in isto capitulo exemptos pro preteritis delictis priuare non possunt: et idem in datis a capitulo generali: aliter tñ punire poterūt: vt dicto. c. ea que. s̄. e. secus dicit si sint contumaces ꝛ rebelles: vt tunc propter odium inobediētie maxime notorie possint etiā beneficiis priuare. l. dist. contumaces. lxxxi. dist. si qui presbyteri sunt. xviij. q. ij. eleutherius. bene facit de offi. dele. preterea. Si vero sint dati ab hoīe vt a papa vel ipsius legato a latere: tunc poterunt etiam pro ꝓteritis cōmissis ꝺtra exēptos: siue sint generales: siue speciales: vt. d. c. cum dilectus. ꝛ. d. c. cum. J. ꝛ. A. ꝛ de accu. c. qualiter. j. ꝛ. c. cum dilecti. facit de datis a legato. s̄. de elec. si abbatem. lib. vj. ꝛ de offi. le. c. j. ꝛ. ñ. ꝛ de verbo. signi. c. j. eo. lib. Et hoc maxime si dicat in commissione corrigatis. per ea que no. in. d. c. querenti. in. j. glo. ꝛ idem si dentur ab inferioꝛe qui priuare possit circa suos subiectos. nec obst. de offi. vic. c. pe. lib. vj. qꝛ ibi loquitur in vicario epi simplici si est dicta clausula corriges ꝛc. Ita dicit: et vltimo querit si qs cuius interest coram visitatoꝛibus denūciet abbatissam ꝛ moniales quod non habeant canonicum ingressum: ꝛ est paratus etiam hoc incontinenti probare. an de hoc isti visitatoꝛes cognoscere poterunt: ꝛ si possunt ꝛ ita inuenerint vel alias sit notoꝛium an poterunt declarare eas iustum titulum non habere: ipsasq̄ remouēdas esse: ꝛ sicut de facto sunt ingresse: ita etiam de facto remouere. videtur ꝙ predicta oīa possint ꝛ etiā si hoc sit notoꝛium ita declarare. de app. solicitudinē. versi. si vero notoꝛium. ibi declarare. ꝛ in glo. sed nunquid. ꝛ qō scripsit Jo. an. super ea post ℌostiē. de offi. vic. c. j. in glo. hec litera. lib. vj. sed in ℣trarium quod ibi scripsit in nouel. post Inno. ꝛ ℌostiē. ꝛ de offi. dele. sup eo. ꝛ de re iud. decetero. breuiter dicit ꝙ isti visitatoꝛes dati a capitulo generali cognoscere poterunt non ad finem sententiandi: sed ad superioꝛē referendi. si aūt sit notoꝛium ita ꝙ negari non possit nec indigeat cognitione iudiciali: tunc poterunt eas declarare iniustum ingressum habere aut remouēdas esse: ac etiam remouere de facto vt de facto tenent. ar. xxiij. q. vlti. ecce. ꝛ qō ibi no. ꝛ de fil. presby. qm̄. ꝛ qō no. de pe. ꝛ remiſ. clem. ñ. ¶ Sexto nota in. ℌ. statuimus. ꝙ qñq̄ abbatisse sunt solite benedici. ꝛ tunc infra annū debent munus benedictionis suscipere: alꝰ sunt priuate. ꝛ de bñdictionis effectu abbatis ꝛ abbatisse. vide hic glos. no. que incipit vt scripsi. cū qua ℣coꝛ. ℙau. ꝛ plenius Land. ¶ Septimo no. in. ℌ. ipsos aūt numerū psonarum quas visitatoꝛes debent habere in visitatione. ꝛ caue qꝛ ter. iste non loquitur de numero quē secum ducit cū declinat ad locū visitādum. ille enim numerus est maioꝛ: vt. c. cū apostolus. s̄. de cen si. iste vero ter. loquit de numero adhibendo in ipsa inqsitione qō denotāt verba hic posita in ea inqsitione ꝛc. ſm ℙau. q circa hoc q̄rit qd iuris si visitatoꝛes vellent vltra numerum hic prefixum introducere vtrū efficient oēs vel illos tantū qui sunt vltra numerum concessum. arguit primo quod superfluos tantum per id quod no. ñ. q. vj. diffinitiua. ver. cū certa. ꝛ. xñ. q. ñ. si quos de seruis. ꝛ. l. j. ℌ. trebatius. ff. de aqua quo. ꝛ esti. nam vtile per inutile ꝛc. vt in regula vtile. de regulis iuris. lib. vj. quod intelligit ℣in. si superfluum pōt separari a debito

a ¶ Visitatio fit ad finē. An autē visitatoꝛ possit remouere prelatum vide Feli. in. c. cū J. ꝛ. A. in princ. extra de re iudic.

1 2 3 4 5

debito alʒ posset eſſici etiã prelatus. hanc autẽ inseparabilitatem intellige respectu facti nõ iuris. vt puta qz ꝑlatus nõ vult visitare nec procurare nisi oẽs interſint. alʒ homo ab homine separabilis est sicut animalia. vt. d. ℌ. trebatius. secũdo arguit quod oẽs possunt reiici ꝓpter impotẽtiam separationis causatam ab ignorantia ignorãt. enim quos eps velit esse in numero debito. ⁊ quos vltra numerũ. ⁊ sic nil est ibi inutile propter alʒum excedentis ꝑlati. facit preal. ℌ. item querit. ⁊ de offi. dele. cũ super. ⁊ istam partẽ tenet in hoc casu qñ. s. eps non eligit ex pluribus quos duxit vltra numerũ. vel intra numerũ quos velit secum esse. alʒs si eos separat dñt admitti quos de numero elegit. vltra hoc plene illud brocardũ examinat. vtrũ vtile per inutile vitiet. referens primo distin. Dy. de qua in dicta regula vtile. deinde Ja. de are. dicẽtis qd aut vtile causatur ab inutili ⁊ tunc vitiatur. de ver. obl. l. j. ℌ. si quis de fideinſ. ⁊ mã. l. cum ler. ⁊. C. de legi. l. nõ dubiũ. facit qõ no. de offi. dele. significantibus de preca. c. ñ. de cen. c. grauis. Fallit qñ primũ est inutile respectu vinculi ciuilis ſz vtile respectu vinculi naturalis. C. de contraben. ſtip. l. nuda. facit qõ no. Jnn. ⁊ cõpo. de elec. quod sicut. aut inutile causatur ab vtili. ⁊ tunc inutile 3
trahitur ad vtile. de contraben. emp. l. fundum. ⁊ sic potest intelligi de do. inter vi. ⁊ vxo. l. ſi ſponſus. ℌ. generaliter. non obde elec. ſi confirmationẽ. li. vj. qz ibi cõfirmatio ad electionem accedit ⁊ ei accumulatur. ⁊ non causaʒ ab ea. aut vnum alteri vice mutua causa est. ⁊ tunc vitiaʒ vtrunqz vt. ff. de arbi. l. pedius ⁊. ff. fa. here. l. in hoc iudicio. ⁊ de offi. deleg. cum ſup aut neutrũ alterius causa est. ⁊ tunc ſi vnum põt separari ab alio vtile non vitiatur. aut non põt separari ⁊ tunc vitiatur dum modo culpa huic agenti non possit aſcribi. vt dicto. ℌ. itẽ queritur. ⁊ de boc. xvj. di. c. j. ⁊ ibi etiam concor. ¶ Octauo not. in ver. ſi qui vero. qd iſtam monitionem debet precedere impedimentũ qõ tenet gl. pe. qd intelligit ſtephb. niſi periculũ immineret in expectatione. quo caſu esſet locus monitioni nõ expectato impedimẽto. facit qõ no. Jnno. s. de prebẽ. c. p illorũ circa medium gl. ver. ſed ſi dicas quare nõ expectat turbationẽ. zẽ. ſimpliciter tenet gl. q ẽt querit. nũquid debeat fieri monitio nominatiz an ſufficiat generaʒ. nõ ſoluit. pau. dicit qd ſufficit generalis. ar. s. de prebẽ. c. pñti. ℌ. loca. li. vj. Jdem zen. tamen qz iſte ter. no. expoſcit eã faciẽdã nominatim vel ſigillatim: tũ qz in certis caſibus iura expoſcũt ipſam ſpãliter faciendã. de ſen. excõ. cõſtitutionẽ. lib. vj. ⁊ de vi. ⁊ bo. cleri. cle. j. ⁊ maxime boc est verũ qz possibile est viſitatores ignorare noĩa prestantium impedimentũ ⁊ ſic de facili nõ possent nominatim moneri ⁊ per hoc posſet buius. c. puniſio plus debito differre. qõ est vitandum ne ſe. va. c. j. lib. vj. Subdit pau. qd vna monitio ſufficit cũ ter. loquaʒ in ſingulari. s. de deci. c. j. ⁊ intelligit monitionẽ fiendã ab ipſo viſitante. ſingularis enim perſone vel alterius nõ ſufficeret monitio ſicut nec in alio caſu. de vi. ⁊ bone. cleri. c. ſi. de ſen. excõ. c. in audientia ⁊. c. cõtingit ſm Pau.

¶ De religiosis domibus. Rubrica.

1 ☞ Beguinalem ſtatum ſectantes aut que de nouo beguine fiunt: religioſi quoqz qui eis auxilium cõſiliũ vel fauorẽ prestant quam penam incurrant.
Et quid ſi tales beguine adhereant aliquibus religioſis an eis proderit ibi. nu. 3.
2 Beguinalem ſtatum cur papa reprobare videatur.
4 Epi vel alĩ religioſi ſeculares beguinis fauentes auxilio vel conſilium prestantes. an ſint ipſo iure excommunicati.
Et an epiſcopus ſic excõmunicatus poſſit alĩ poteſtatem dare vt eum abſoluat. ibi. nu. ℌ.

1 ¶ Am de quibuſdã. † Mulieres ſtatũ beguinalem ſectantes ⁊ de nouo aſſumentes ac religioſi in hoc dantes auxilium cõſilium vel fauorem ſunt ipſo facto excõmunicati ſtatus tamen penitentialis nõ interdicit eiſdem ⁊ iſtarum ſtatum vituperat hic glo. Jdẽ pau. poſt host. laud. etiã cõtra ipſas dicit ſe nouiſſe quaſdam ex eis qdum mariti earũ per tres dies incõmoda iurta ritũ ipſarũ abſtinebant a thoro illis diebus bigamatum cũ ſuis amatoribus duplicabant nõnulle antẽ apoſtaſiam ⁊ receſſum aliquorum religioſorum mendicãtibus procurabãt que recedẽtes cũ ipſis plus
2 qm expediret iurta literã q ſequit adherebant eiſdem. ¶ † Noqõ papa hic ideo ſtatum earum videt reprobare qz nõ ꝓmittunt obedientiam. Jdem tamen dicã etiam ſi promittant per id qõ ſequitur nec renuncient proprijs ꝛc. Ad quod facit extrauagans que incipit ſancta romana vbi reprobatur ſtatus quorundam qui vulgariter appellantur fraticelli ſeu fratres de paupere vita aut bigochĩ ſeu bigini vel alĩs nominibus aſſumentiũ noue religionis habitũ ſuperiores ſibi eligentiũ ⁊ cõgregationes ⁊ conuenticulas ſibi facientium. talis enim viuendi modus eis non est cõceſſus. vnde videtur noua religio preter autoritatem ſedis apoſtolice inſtituta. vnde idem esſet ſi renunciarẽt proprijs ex quo nõ profitenʒ regulam per ſedem apoſtolicam approbatã eo. ti. c. j. li. vj. ⁊ de voto. eo. tit. c. j. ſm Pau. qui tangit. vtrum ex pmiſſione obedientie ſolẽnizetur votũ. Jnno. ⁊ hoſt. qd non. s. qui cleri. vel vo. cõſuluit niſi promittaʒ obedientia monachalis qz tunc omni ſue voluntati videtur renũciare ⁊ omnia cõmittere in manu abbatis. xxj. q. j. nõ dicatis. nam ⁊ clerici ſeculares promittũt obedientiã ⁊ tñ non profitentur. de ma. ⁊ obe. c. iij. ⁊. iiij. bene eñ potest esſe obedientia ſine alĩs ſubſtantialibus monachatus vt patet in fratribus militie virginis glorioſe qui lz promittant obedientiam tñ vtuntur matrimonio ⁊ proprio quorũ religio est approbata per ſedẽ apoſtolicam vt dicit ſe vidiſſe cum vera bulla papali. Jdem hic glo. de fratribus ⁊ ſororibꝫ tertij ordinis ſancti franciſci. Jdem zen. qui dicit dictũ ordinem approbatum per nicolaum tertium. Jdem laud. ¶ † Secundo no. quod licet iſte mulieres adhererent aliquibus religioſis non proderat eis. ⁊ ſic adherentes nõ ſunt eiuſdem cõditionis ⁊ ſtatus cum bis quibus adherent. contra. de poſtupre. c. j. de accu. olim. de elec. vt circa. lib. vj. So. quedã est adherentia aſſumens eandem vel ſimilem conditionem per modum aggregationis. ⁊ talis est eiuſdem cõditionis cum ipſa cui adheret. ſine ſit fauorabilis. vt in multis concor. ⁊. e. tit. recolentes. cum concor. ⁊. C. de rei vxo. ac. l. vna. ⁊ cõia de leg. l. j. ſine odioſa. vt. d. c. j. Jdem est in adherentia acceſſoria ⁊ depẽdenti. de conſe. ec. vel al. c. vno. lib. vj. ⁊ de ſenten. excommu. ſi ciuitas. eo. li. est ⁊ alia adherentia quo ad partem vel ad tempus vel ad tuitionem tantũ. ⁊ de tali loquitur hic ⁊ de priuilegiatorum. ⁊ talis nõ aſſumit naturaz eius cui adheret quia ad
4 boc non intendit. ¶ † Tertio not. in. ℌ. predictis. religioſos iſtis fauentes in bis que hic dicuntur excommunicatos ipſo iure. ſed nunqnid epiſcopus vel alĩ ſeculares ſi faueãt vel inducant banc penam incurrant. Sul. de monte lau. de epiſcopo credit qd ſic. eo quod religioſior ceteris ſue dioce. reputaʒ ar. s. de elec. c. ex eod. in ſi. lib. vj. q. j. viliſſimus. de alĩs credit qõ non incurrant banc penam. nam ſi de alĩs idem voluiſſet boc expreſſiſſet. s. de deci. ad audientiam ⁊ quia alia ſunt iura illorum qm iſtorum. xvj. q. j. alia ⁊ quia penalis ⁊ ſic reſtringenda. s. de elec. ſtatutum. lib. vj. ſicut pena illius. c. s. de clandeſpon. cum inhibitio non extenditur ad laicos. ⁊ qz expreſſe dixit de religioſis. videtur denegaſſe de alĩs. ar. C. de procur. maritus. aliter tamen credit eos puniendos penis a iure introductis. ar. ñ. q. j. negligere. quero poſt Sul. vtrum excommunicatos iſta ratiõe poſſit epiſcopus abſoluere. dicit quod ſic ex quo papa ſibi vel alteri non reſeruat abſolutionem. de ſenten. excommuni. c. nuper. idem lau. qui querit vtrum ſi iſti excommunicati ante abſolutionem beneficia recipiant poſſit cum eis epiſcopus diſpenſare. dicit qd ſic. s. de cleri. excõ. mi. c. poſtulaſtis. per glo. ⁊ no. Jnno. de temp. ordi. c. dilectus. ⁊ in ſpe. ti. de diſpen. ⁊ dicit boc verũ etiam ſi titulũ habuerit a papa cum defectus nõ interueniat ibi ex parte tituli ex quo collatio poſſit dici nulla. ſed potius ex parte inhabilitatis perſone cuius diſpoſitio ſine iudicando ſeu diſpẽſando vel alʒs epiſcopo relinquitur. vt. s. de ma. ⁊ obe. c. per tuas. nam ex quo papa diſpenſationem nõ retinuit iſto caſu videtur epiſcopo conceſſiſſe. ſolet enim quando boc intendit prohibere diſpenſationem epiſcopis ſicut fecit in epis quo ad ordines recipiẽtibus. vt. s. de ſenten. excom. c. cum illorum. ⁊ in ſimoniacis. j. q. j. erga ſimoniacos. vel ĩ alĩs que impediũt executionẽ poſt paratam penitentiam de quibus. s. de renũ. niſi cum pridem ℌ. propter. Et bec vera ſm eum in bis que motu proprio ipſe vel ordinarius excommunicato conferunt. ſecus autem ſi per reſcripta vel literas impetrantur ab ipſis maxime vacatura quia ſi talis taciturnitas vitiat literas ad lites. vt. s. de reſcri. ſuper literis. ⁊. c. j. lib. vj. ipſo iure. multofortius ad gratiam. eodem titu. c. ad audientiam. ⁊ ſubdit quod in omni caſu tãgente inferiores diſpenſabit epiſcopus regulariter niſi inueniatur prohibitus expreſſe a iure. vt. s. de ſen. excom. c. nuper ⁊ abſoluet tam exemptos qm alios ex quo in ſuo territorio deliquerunt. quia ex boc ſortiti ſunt forum ſuum. s. de priuilenolentes. li. vj. qd etiã idẽ credit de bis qui cõtra decre. nolentes ſunt priuilegiati. ſ. qd a proprijs dioceſanis poſſint abſolui in iſto caſu ne priuilegium eorũ ſit eis damnoſum. ¶ † Ultimo quero poſt ipſum. pone qd eps dioceſanus inciderit in banc ſententiã. queritur an ſic excõicatus exñs poſſit dare alĩ ptãtem abſoluendi ſeipm. videtur qd ſic. s. de ſen. excõ. c. duo-

bus. ⁊ per ea que no. de offi. deleg. c. sane. nam vt ibi dicit pōt ligari ab eo cui peccata sua confitentur. contrarium credit et
a dicit quod excōicatus[a] quantūcunq; occultus non pōt alium excōicare per se vel alium. vt no. glo. xxiiij. q. j. in summa. et de epō qui re. epi. c. ij. nam cum ipse sit p̄cisus ab ecclesia ⁊ ca-
rens exercitio sue iu. ..ditionis non pōt in aliū transferre. qō nō habet. de offi. vi. romana. li. vj. xxxj. di. ante trienniū in fi. ⁊ j. q. vij. daybertum ⁊ s. de iu. pa. quod autem cum si.

a ¶Quod excōicatus. adde que ponit. d. Hel. in c. ij vere. in fi. col. extra de sen. exc.

1 ¶Hospitalium rectorū officium circa que versari debeat.
2 Relicta ad aliquem pium vsum vtrum ⁊ quando possint in alium vsum conuerti.
Et quid si legatarius aut legataria quibus testator reliquit centum p̄o anima sua moriatur. an tale legatum possit conuerti in alium pium vsum. ȝ.
4 Legatarius de latere vtrum relicta ad vnum pium vsum in alium commutare possit.
5 Panni sericei vel aurei super defunctorum corpora oblati statuto ecclesie certo vsui deputantur: testator eos alteri vsui deputauit vtra harum dispositionum p̄referetur.
9 Testatoris dispositio in dispositione eorum que ab ipso p̄o ficiscūtur p̄refertur dispositioni a lege inducte.
7 Hospitalium seu aliorum consimilium locorū rectores vtrū ⁊ per quos compelli possint ad ipsorum locorum reformationem ⁊ in statum p̄distinum reductionem.
8 Diocesani vtrum ⁊ quando se intromittant de iurisditione minorum p̄elatorum.
9 ¶Miserabilium personarum numerus debet recipi in hospitalibus secundum facultates ⁊ redditus ipsorum.
10 Hospitalia ⁊ alia huiusmodi loca vtrum ⁊ qñ possint clericis secularibus in beneficium assignari.
11 Hospitale cum fundatur potest apponi pactum quod clerico conferatur.
12 Hospitalium regimen an possit laicis cōmitti ⁊ vtrū vxoratis ⁊ habentibus filios.
13 ¶Mulieres vtrum possint assumi ad regimen hospitalium.
14 Hospitalium rectores anteq̄ ad eorū regimē admittātur debent inuentarium conficere ⁊ alia que tutores ⁊ curatores ante quam incipiāt agere ⁊ administrare. ⁊ nu. 20.
15 Hospitalarij vtrum teneantur rationem reddere singulis annis aut in fine officij sicut tutores. ⁊ nu. 20.
16 Et vtrum debeant se offerre ad rationem reddendā an expectare quod sint requisiti.
17 Fori penitentialis cura p̄escribi potest sicut ea que sunt fori contentiosi.
18 Hospitalia possunt habere administrationem sacramentorū ecclesiasticorum ⁊ altaria.
19 Tutorum genera quot sint ⁊ qō ipsorum alteri p̄referatur.
21 Tutor ad hoc vt accedere possit ad administrationē quot requirantur.
22 Decretum iudicis quod tutor non possit administrationem suscipere an extendatur ad res sitas in alio territorio.
23 Actor a tutore datus an teneatur facere inuentarium.
Et ibi multas ⁊ valde vtiles inserit questiones de inuentarij confectione vsq; ad finem capituli.

Alia contingit. No. q̄ officiū istor rectorū hospitalitū versatur principaliter circa duo. Primo in bonor dictor hospaliū conseruatione ⁊ vigili cura ne bona que possidēt dissipentur. vel ruinis edificia deformentē. Item vt male occupata ⁊ detenta ab aliis recuperentē. Secūdo principaliter consistit in receptione pauperum ⁊ eorum sustentatione. de redditibus p̄dictor locor quorum sunt vsibus deputata. vt in tex. ⁊ sunt in bis similes tutoribus qui ad ista et alia quā plura tenentē. ⁊ dñi loco habentē cū bene administrāt nō cū spoliāt. vt. ff. p empto. l. qui fundū. §. si tutor ⁊. ff. de admi. tu. l. tutor q reptorū. §. cōpetit cū. §. se. ⁊. l. sine herede cum multis similibus. eo. ti. Itē sunt similes plati qui fructus p̄cipiunt bñficior. ⁊ vltra victū ⁊ vestitum nō debent sibi aliqd retinere de bonis eccle. de quo dic vt no. s. de offi. ordi. c. p̄ntibus. vj. tenentē etiā isti reseruare non solum cōseruare q̄sita ⁊ perdita recuperare. sed etiā si possunt de nouo acquirere. alⁱs eis
2 imputatur. xij. q. iij. quicunq; ⁊. C. arbit. tute. l. qcqd. ¶Secundo no. quod relicta ad aliquem vsum pium non debēt cōuerti ad alium vsum sine autoritate pape. concordat. l. legatā ff. de admi. re. ad ciui. pti. Sed contra. de. l. legatū. ff. de vsufr. lega. Sol. distingue q̄q; aliquid relinquitur ad vsum illicitū qui non pōt ibi celebrare ⁊ tunc p̄eses vel partes possunt conuertere in alium vsum. vt. d. l. legatam. q̄q; relinquitur ad aliquē vsum qui ibi pōt celebrari ſz illa pecunia nō sufficit

b ¶Secundo nota. adde Ro. in sin. suo. xlvij. ici. pien. legatum. ⁊ Hel. in. c. cum accessissent. i. vij. colū. extra de cōsti.

⁊ idē q; pōt cōuerti in alium vsum. q̄q; pecunia est sufficiēs ad illum vsum licitum tunc ad alium vsum cōuerti non pōt sine autoritate p̄incipis. vt est casus no. hic ⁊. d. l. legatam qō intelligi nisi testator expresse dixerit quod illo nō facto reuertatur ad heredem. vt. l. quidam. ff. de vsufru. le. ⁊. l. liberto. §. lucius. de an. le. inducit Bar. ista ibi ad. q. si testator reliquit centum p̄o missis dicendis que misse nō possunt cantari ibi p̄opter interdictum debet conuerti in alium vsum. Item si testator reliquit podere vt ibi vnum monasterium construat quod tū de iure ibi cōstrui non ſz certe debet conuerti in aliū piū vsum. vt. d. l. legatū de vsufru. le. vbi etiā circa hoc subdit quod q̄n fit ista mutatio debent requiri heredes ⁊ legatarij ⁊
3 alⁱs non valeret. quod tene menti. ¶†Sed hic quero pone qō testator reliquit titio pauperi vel berte virgini p̄o dote centum p̄o anima sua. iste titius vel berta moritur an debeat cōuerti in alium pium vsum. videt quod non: sed tanq̄ caducū remaneat penes heredem. vt. l. j. §. in primo. C. de cadu. tol. In contrarium facit. d. l. legatū. ⁊. c. nos quidē. de testa. ⁊ ibi videtur hic no. Sol. dic q̄ q̄q; testator p̄incipaliter respexit causam: qō est q̄n nulli persone relinquit. ſz relinquit in aliquem pium vsum: et tunc talia legata nunq̄ efficiuntur caduca: sed in alium vsum pium conuertuntur si ille impleri non potest vt. d. l. legatum. ⁊. c. nos quidē. Idem si reliquit certe persone p̄o aīa relicturus alij si ille non esset: nā tunc illa persona defuncta dabit alⁱs pauperibus. vt p̄alle. iurib⁹. q̄q; relict vni persone vel collegio magis cōtemplatione persone q̄ cause: ⁊ tunc efficit caducū ⁊ remanet penes grauatū. vt. l. pater filium. §. tusculanus. de leg. iij. aut dubitat an respexerit magis cām q̄ personā: ⁊ tunc si cā nō est expressa videt magis cōtemplatione persone. vt. d. §. tusculanus. sed si est expressa causa ⁊ etiam persona: tunc in dubio magis p̄esentat Bar. respexisse cām fauore religionis. vt. l. sunt persone. ff. de reli. ⁊ sumpti. fune. ⁊ ita no. in. d. §. tusculanus. ¶†Querit Lap. vtrum
4 legatus de latere possit facere istā cōmutationē in aliū vsum glo. que incipit. no. per hanc literā. sentit q̄ non dum dicit solum papam hoc posse. In ſrium facit quod ipse no. de elec. si abbatem. lib. vj. vbi dicit q̄ aliud est dicere apostolice sedis. aliud romani pontificis vt in primo possit apostolice sedis legatus. in secundo nō possit ad idem qō ipse scripsit de offi. leg. c. quod translationē. vnde hic ⁊ ibi videtur excludere legatum. sed in. c. si abbatē. ⁊. c. autoritate. de p̄biui. lib. vj. nō excludit legatum a posse facere qō fiendum erat a sede apostolica. posset dici scōm eum q̄ hic agitur de eo qō est disponere contra legē qō soli p̄incipi licet. nam dispositio testatoris facta ad certū vsum debet p̄o lege seruari. xiij. q. ij. vltima volūtas. ⁊ ideo nomine sedis apostolice solus papa intelligit ⁊ non legatus. alⁱs secus ſm lap. pau. circa vsum rei nō alterandū: sed vtendum ad quē destinata est. dicit hoc regulare ⁊ non posse mutari per alium q̄ per papā. ⁊ est simile. C. de rei vxo. acti. l. j. ⁊. xxxj. q. v. epi. de consec. dist. ij. re vera. ⁊ inducit hoc ad. qō. vtrum si suspitio est notoria possit ea nō allegata nec ꝓposita appellari. ⁊ videt quod non. nā appellatio est remediū iuris adinuentū ad submotionē grauaminis non suspitionis. ad illam enim tollendā est inuentum remediū recusationis. allegari ergo debet suspitio ⁊ p̄oponi. nā notorietas excusat ⁊ releuat a probatione non a p̄opositione. vt no. in cle. appellanti de app. contrarium no. Ber. ⁊ Host. in. c. ij. §. vt lite non cōte. ⁊ Archi. ij. q. vj. quoties epi. refert pau. q̄ ista opi. est vera in assignatione loci non tuti vt non sit expediēs hoc allegare vel p̄oponere: sed simpliciter appellare. de ap. ex parte. nam talem locum assignando grauat. ergo pōt appellari. eo. titu. c. vt debitus. nec obst. si dicatur forte iudex assignando locum non tutum non grauauit ex mēte: licet forte re ipsa: sed respō detur quod ad institiam appellationis non consideratur intentio iudicis: sed ipsum gravamē. ⁊ hoc est qō iustificat appellationem. de offi. deleg. significantibus. ⁊ de excep. c. dilecte ⁊. c. significauerunt. cum vero suspitio non concernit locum ſz personam iudicis: tunc debet recusatio allegari ⁊ ꝓponi: nō autem appellari. non enim isto casu potest dici grauare licet citet nisi recusatio opponatur. nā ⁊ pater potest esse iudex in causa filij si non recusetur. vt no. iij. q. v. accusatores. Ita tenet Pau. qui declarat intellectum. c. dilecto. de app. vbi licet iudex p̄ecipiendo grauaret re ipsa: tamen necesse fuit p̄opter exceptionem p̄opositam ⁊ nō admissam appellari. dic vt hic
5 per eum. ¶†Tertio nota in ver. nos in curiā quod ista quatuor equiparantur. ius commune primenum statutum: consuetudo p̄escripta et p̄iuilegium sedis apostolice. Episcopi autem p̄iuilegium nō sufficeret: quia iurisditionem de qua hic loquitur. s. in visitādo ⁊ corrigendo nō posset a se abdicare. vt in glossa. hoc dicit ⁊c. Idem Paulus. et zen. qui circa

hoc querit

hoc querit. quid iuris si de statuto ecclesie panni aurei vel serici super defunctorū corpora oblati ad aliquē certū vsū sunt applicandi ⁊ testator aliquis ordinauit qđ panni qui supra corpus suū vel sepulturā ponētur alteri vsui applicent̄. prefertur nec testatoris dispositio ordinationi precedēti ex statuto. dicit aliquib⁹ videri ꝙ sic. ⁊ est opi. lau. per hūc tex. ibi ad illū vsum non ad aliū ⁊c. Preterea ex quo papa sibi solū reseruat ptātem disponēdi de talibus vt in ver. salua quidē videt̄ per ꝯ̄ns als denegare. ar. huius. c. ⁊. xxv. di. qualis. In contrariū allegat in. c. requisisti. ꝭ. de testa. ⁊ ꝙ ordinatio epi ⁊ capituli sit lex in talibus ꝓbatur. x. q. iij. vnio. ⁊. xij. q. ij. vulterane. primum tñ dicit verius. idem tenet zen. nam vt dicit in his que testator de suo ad certū vsum destinauit in ipsis eius dispositio est seruāda. ar. ff. de admi. re. ad ci. p. l. decuriones. §. j. con-
6 iuncta. l. vlt. de ope. pu. †Ex quibus colligitur ꝙ priuata dispositio testatoris prefert̄ dispositioni inducte a lege in distributiōe eius ꝙ ab ipso ꝓficisci ne als sua liberalitas retrahat̄ C. de ho. que li. l. ij. ⁊ de op. pu. l. ij. sed in alijs que nō a testatore ꝓuenit hoc dicere esset absurdum cū per statutū ius ecclesie sit quesitū ꝙ per testatorē sibi auferri nō pōt. ar. ad hoc. ꝭ. de elec. de. cōstitutionē. §. insuper. ⁊ eoꝝ que no. cōpo. in fi. de elec. ꝙ sicut. §. itē pone ꝙ dat⁹. ⁊ de testa. officij. ⁊ qꝛ nō debet
7 alteri per alterū ⁊c. de reg. iu. c. non dꝫ. ¶ †Quarto no. ꝙ illi ad quos pertinēt ista loca debent cōpellere rectorē dictorum locorum ad illa que hic dicunt̄. s. in reformando ⁊ in statum pristinum reducendo occupata deperdita ⁊ alienata. ⁊ ad receptionem ⁊ sustentationem debitam miserabilium personarū. sed circa hoc querit lau. vnde ꝓuenit ista potestas talibus fundatoribus. ⁊ alijs quibus competūt ista loca de cōsuetudine priuilegio vel aliter nō soluit aliter nisi qꝛ reuocat ī dubiū vtrum talia hospitalia siue loca possint fundari taliter quod eps nō habeat visitationē vel iura epalia vel ꝙ als non possit se intromittere de eisdem. Credit ꝙ sic. dum tamē nō sit principaliter edificatū ad missam celebrandā. seu ad alia ecclesiastica sacramenta ibi ministranda. nec constitutus ibi sit perpetu⁹ vicarius. sed domus ibi assignata pro eo. lꝫ sit ibi altare ⁊ de licentia epi celebretur ibidem. non tñ in magnis festiuitatibus. ⁊ est dūtaxat edificatum pro oratorio. vel pauperibus leprosis vel alijs supportandis. nihil enim pōt sibi eps vendicare donec viuit fundator. nec etiā post mortem nisi inquātū pōt de alijs pijs legatis pro aīa fundatoris relictis. hec probātur. de conse. di. j. vnicuiqꝫ. ⁊. c. si quis etiam extra parochias.
a ⁊ de testa. c. si heredes. cum ibi no. nec talis locus[a] cum non sit vere religiosus gaudebit libertate ecclesiastica ſm Host. licet Gof. contra. vt no. ꝭ. de cen. c. autoritate. ⁊ degentes ibi accipient sacramenta ab illis ecclesijs infra quarū parochias fundata sunt loca. de ec. edi. c. ad audientiam. ⁊ de pe. ⁊ re. c. fi. ita dicit lau. ¶ Sed ad primū quesitum. vtrum ista potestas cōpulsionis cōpetat istis ad quos spectāt loca de quibus in tex. zen. arguit primo qđ eis non competat autoritate huius constitutionis. nam alio iure nō cauetur ꝙ illi ad quos talia spectant ex causis hic expressis habeāt ex hoc iurisditionē cōpellendi rectorem locorū ad illa de quibus hic nisi aliter habeāt iurisditionem. exponit ergo verbum compellere. i. compelli facere: si. ff. de his qui no. infa. l. furti. §. mandati. ⁊ si pars he. pe. l. cum multi in fi. ⁊ de admi. tu. l. ij. ⁊. C. de suspec. tu. l. pietatis. alias posset sequi absurdum si talia loca spectarent ad laicum ⁊ clericus esset ibi rector. nam in clericum ibi exerceret iste laicus cōpulsionē cōtra iura. xcvj. di. bene quidē. ⁊. xj. q. j. inolita. ⁊. ꝭ. de fo. compe. nullus. nec iste reperitur de cēsibus etiam quibus laicus habeat in clericum coertionem qui not. xxiij. q. v. principes. ita dicit ipse ⁊ vere durum est sentire qꝛ lꝫ ratione iuris ꝓprietatis aliqui sibi vendicent ista loca ex hoc tantum ad eos spectet cōpulsio rectorū ipsorum locorū ⁊ non ad epm super his de quibus in tex. ex quo tamen colligitur cōtrarium cū succedāt in ista executione negligentibus supradictis dñis ipsorum locorum. lapus sentit ꝙ istud ius cōpellendi istos rectores cōpetebat istis ex priuilegio vel prescripta cō-
8 suetudine. ¶ †Quinto no. post lapum. ar. ꝙ de iurisditione minorum prelatoꝝ se diocesani non intromittūt nisi in casu negligentie eorūdem. vt no. Jo. an. in cle. graui de cele. mis. qđ intelligit verū vbi inferiores iurisditionem talem habeant ex priuilegio apostolice sedis. vel ex cōsuetudine prescripta. que ita tribuat iurisditionem prelatis ipsis inferiorib⁹ qđ cū eis eps nō cōcurrat als lꝫ inferiores plati habeāt iurisdi. nihilominus ⁊ eodē tpe epi etiā iurisditionē habēt ita ꝙ erit locus preuentioni inter eos ⁊ potior cōditio ꝓuenientis iuxta no. p Jo. an. de offi. ordi. pastoralis. ⁊. e. tit. c. cum eps. lib. vj. in nouella. facit de offi. archi. c. j. ⁊. c. cum satis. ⁊. c. dilecto. ⁊ de offi. archi. c. fi. ⁊ quod nota. Inno. ⁊ Hostien. de preben. in lateranensi. ⁊ de cap. mo. c. iij. ⁊ de cen. cuꝫ venerabilis. super glo. ij.
6 ¶ †Sexto no.[b] quod numer⁹ miserabiliū personarū dꝫ se re-
b cipi in istis locis iuxta facultates ⁊ redditus eorūdē ⁊ p istā copulā ⁊ hoc possit si inter facultates ⁊ redditus arguit pau. quod in anno sterilitatis ad minus teneant̄ ꝙ̄ anno fertilitatis vt sicut plures ⁊ pauciores sunt prouentus ita plures et pauciores teneantur recipere hoc tamen non habet locuꝫ in leprosarijs qui ibi sunt continue ⁊ ideo anno sterilitatis nō debēt eijci: ab initio vero debuerunt tot recipi quot ibidē potuissent congrue sustētari vt hic dicit sic in ecclesijs ⁊ ꝓcuratōibus cōsiderantur facultates ⁊ redditus ecclesiarū. ꝭ. de insti. c. j. ⁊ de cē. sopite. cū cōcor. ibi no. Sed cōtra. xij. q. ij. aurū vbi dicitur ꝙ immobilia etiā ecclesiarum possint vendi propter alimoniā pauperū. Solutio ibi loquitur de summe egētibus quos nō pascere esset occidere. lxxxvj. di. pasce. ⁊ hoc nō negatur. Ex hac ergo cōstōne videt̄ ꝙ bona taliū locorū teneātur ad sustentandū rectorē. tñ ergo ad alia iura nō tenentur maxime cū hoc non habetur in iure expssum ⁊ sic non tenentur ad cathedraticū nec ad ꝓcuratōeꝫ ⁊ similia nec dos videtur ipsis pro talibus iuribus ab initio assignata fuisse si- a
cut ecclesijs licet ergo dyosesanus possit visitare ecclesias habentes spūales ⁊ intitulatos. alias non. de cē. c. fi. non tamen hospitalia inquirere tamen potest. si rectores sunt negligentes vt hic ſm pan. ¶ Septimo no. in ꝟ. cōtradictores qđ impedientes epos in hac cōpulsiōe possunt iuris remedijs coerceri. que autē sint ista iuris remedia tangit pau. qui concor. cū gl. ⁊ alijs qđ inter alia remedia est inuocatio auxilij brachij secularis ꝙ est verū ſm steph. vbi procedit ꝯtra suos subditos nō priuilegiatos qꝛ tunc procedit autoritate ordinaria. sed vbi procedit ꝯtra exēptos seu alias priuilegiatos tunc autoritate apostolica ꝓcedit ⁊ cēsetur delegat⁹. de here. ad abolendā ad fi. hoc ergo casu ſm illos qui dicūt ꝙ delegatus nō potest inuocare auxiliū brachij secularis non esset vera opi. predictorum. alij tñ tenent cōtrarium. qđ dic vt no. archi. ꝭ. de here. c. vt officium. li. vj. ⁊. xxiij. q. v. administratores
10 vbi etiam per eum. ¶ †Octauo no. in. §. vt autē premissa qđ ista loca non possunt clericis secularibus in beneficium assignari regulariter nisi in duobus casibus exceptis hic. Religiosis autē vtrum possint. Dicit glo. similiter quod nō. Idez laud. ⁊ zen. Idē pau. qui dicit hoc verum nisi hospitale esset alicuius religionis vel haberet ecclesiam curatam quia tunc ista loca veluit accessoria sequerentur naturaꝫ sui principalis non propriam vt ar. ꝭ. de preben. c. super eo. li. vj. ⁊ qđ no. in
11 cle. p literas. de preben. ¶ †Nono no. quod in fundatiōe hospitalis potest apponi pactū ꝙ clerico ꝯferatur ⁊ dicūt laud. ⁊ zen. frequenter contingere qđ aliquis in vita vel in morte disponit ꝙ quādiu aliquis clericus secularis de suo genere reperiret̄ ydoneus poneret̄ ibi qui quotidie pro defūcto missaꝫ celebraret ⁊ curā paupꝫrū gereret iuxta decre. significatur. b
ꝭ. de preben. ⁊ tūc ex quo esset ibi perpetua vicaria sic dotata eps hēt ibi visitationem. ⁊ per ꝯ̄ns procuratōem. vt no. ꝭ. de cēsi. c. autoritate. Circa modum ꝓuisionis p electionē querit steph. nūquid in electionibus huiusmodi hospitaliū debeat seruari forma concilij generalis. tenet qđ non qꝛ p talem vacatōem nō dicit̄ ecclesia viduata. ꝓ quo facit qđ no. car. archid. Jo. mo. ꝭ. de elec. cupientes. ⁊ ad huius electionē posset laici
12 cū clericis admitti. vt no. Jo. mo. ꝭ. de elec. ex eo. li. vj. ¶ †Decimo no. in ꝟ. sed eorū gubernatio. quales deāt esset rectores istorum locorum quia debent esse ꝓuidi ydonei ⁊ boni testimonij qui sciant velint ⁊ valeant regere ⁊ ꝓuentus fideliter dispēsare. Circa tāgit pau. post gl. vtrū possint assumi layci ad istorum regimē. dicit ꝙ sic. Idē zen. nam ſm eū isti equiparantur tutoribus qui dantur etiā layci. Itē vt plurimum layci exercitati forte curiosius talia loca ministrare ⁊ regere pñt ꝙ̄ clerici. probatur. xviij. q. ij. quidam vbi dicit̄ ꝙ monasterijs martirijs hospitalibus possunt prefici monachi clerici ⁊ layci ⁊ illud verbum layci non pōt referri ad monasteria vel martiria. i. ecclesias seculares in honorē martirum cōstructas quare necessario sequitur vt referatur ad hospitalia que regulariter in temporalitater consistunt ⁊ ita de consuetudīe layci preficiuntur. sed nunquid vxorati ⁊ habentes filios. dic vt in gl. ⁊ videtur quod tales non possint prefici: quia solet p tales substātia ecclesiastica deperire. xxviij. di. de siracusane ⁊ hoc tenet Steph. s. quod tales non possint pfici licet quidā contra. scilicet ꝙ possint cum satisdatione propter huiusmo-
13 di suspectionē. ¶ †Querit Pau. vtrum ad regimen taliū mulieres possint pfici. dicit ꝙ sic. nam hoc non est ita virile offm quod mulier non sit capax. qꝛ ⁊ monasterio preesse potest de ma. ⁊ obe. dilecta. de elec. indemnitatib⁹. li. vj. ⁊ hoc maxīe ꝓcedit ī hospitalib⁹ deputatis femineo sexui. Tāgit glo. vtrū

a ¶ Nec talis locus. Adde gl. in c. quidā. xviij. q. ij. car. in cle. ij. de pbē. alex. in ꝯsi. lxxi. l. iiij. volu. hal. in autē. hoc ius porrectuꝫ. i. ij. co. C. de sa. san. ec. ⁊ in. l. orphanotrofos. i prin. ⁊ in fi. C. de epi. ⁊ cleri.

b ¶ Sexto no. ad de bal. in. l. sancimus. §. sed ⁊ si qs. C. de lat. lib. tol. ⁊ card. hic.

isti rectores debeāt esse ꝑpetui vel tꝑales arguit qꝺ tēporales
ad similitudinem tutorum ⁊ curatorum ⁊ aliorum officialiū
ciuitatum. vt vrbis rome. Item qꝛ text. dicitur non conferri
beneficium sed cōmitti quod sonat ad tēpus. lꝫ beneficia per
petuo. vt in glo. si intelligeretur ⁊c. que tenet quod consuetu-
do se habet in cōtrarium subdit tñ Steph. quod lꝫ isti debeāt
amoueri sine cā ne per hoc detur supioribus occasio malignā
di. xj. q. iij. illa prepositor. ⁊ qꝺ no. Inno. q cle. vel vo. insinuā
te. tñ ex leniori cā amouebunt ꝙ alij beneficiati sicut dr in reli
gio. ẜ. de simo. c. per tuas. ad hoc. ẜ. de offi. cust. c. j. ad fi. vel da
bitur sibi coadiutor. ar. lxxxix. di. volumus. Item per hoc qꝺ
dicit boni testimonij. collige post pau. qꝺ possent repelli pro-
pter infamiam. Et aduerte quod de etate taliū nihil statuit.
⁊ pro tanto dicit ipse hoc relinquendum arbitrio iudicis. ar.
ẜ. de offi. dele. de causis. probabiliter dici pōt qꝺ non possunt
esse rectores nisi habeant. xxv. annum ad similitudinem tuto-
rum ⁊ curatorum nam cum ante dictam etatem non possint
administrare proprium patrimonium. absurdum est quod
possint administrare patrimoniū pauperum. vt. l. fi. C. de leg.
tu. de consilio enim ⁊ iudicio minorum nō cōfidit lex imo di-
cit esse fragile ⁊ multis captionibꝰ expositum. vt. l. j. ff. de mi-
no. Item cura taliū non consistit principaliter in spūalitate
sicut cura beneficiorum. sed in tꝑalitate mera. vt dixi hoc dico
nec ob. c. si annū. de iudi. lib. vj. idē ẓē. pōderat ista verba sciāt
velint ⁊ valeant. nam scđm eū officiū siue ministeriū cōmittē
dum est scienti volenti ⁊ potenti illud fideliter adimplere qꝛ
graue est in exptos ⁊c. xix. q. iij. monasterijs. xxxvij. di. qui de
mensa. de elec. cū in magistrum. Itē volenti fit cōmissio. qꝛ ta
li nihil difficile. C. de excu. artifi. l. j. lib. x. vnde volūtariū xp̄s
diligit. xv. q. j. non est. xxiij. q. vj. §. ex his. fit etiam potenti. qꝛ
ptās scie ⁊ voluntati plurimum suffragatur. de sup. neg. pre-
14 gradi. in cor. de defen. ci. §. j. col. iij. ¶ †Undecimo no. in ver.
illi ēt. quod ad ista duo. s. ad iuramentū prestādū. ⁊ inuētariū
cōficiendū tenētur isti hospitalarij sicut tutores ⁊ curatores.
ex quo argue quod sicut tutores ⁊ curatores non possunt age
a re vel administrare anteꝙ conficiant inuentarium[a]. vt. l. fi. C.
arbi. tu. ita nec isti gubernatores. quod tenet hic Pau. ⁊ dñs
meus Bal. in. d. l. orphanotrophos. vbi dicit se vidisse ꝓnun
tiare ꝯ hospitalarium agentē eo ꝙ nō docebat de inuētario.
tu dic vt de inuētario tutoris no. Bar. i. l. tutor q reptoriū. ff.
de admi. tu. vbi p eū. vtrū opponēti ꝯ tutorē qꝺ nō fecerit inuē-
tariū debeat fieri copia. ⁊ qualr collige. ⁊ aliud ex p̄dicta simi-
tudine qꝺ in alienatione rerū taliū locor requirit solēnitas
decreti sicut in alienatione rerū minor. qꝺ dic vt. l. lex que tu-
tores. C. de admi. tu. quod tenet pau. Sequitur etiam aliud. s.
qꝺ si ledat hospitale in contractu vel aliter pōt eius noīe pe-
ti in integrum resti. qꝛ equiparatur minori. quod tenet idem
d. meus. in. d. l. orphanotrophos. quod intellige verū in ho-
spitali legitime constructo ⁊ fundato autoritate epi. als si est
hospitale priuatū. vt aliqua sunt senis certarum domorū mo
bilium que non sunt fundata autoritate epi nec ibidem se in-
tromittit. talia eñ nō habēt priuilegia pie domus. xviij. q. ij.
quidam. ⁊ hoc no. in spe. de sta. mo. versi. xxxvj. ⁊ credit. d. m.
Bal. quod relicta facta tali hospitali nō applicētur sibi cum
ista domus sit prorsus secularis et non priuilegiata. tñ quia
illud legatū est factum cōtemplatione pauperum eps capiet
⁊ distribuet inter pauperes habito respectu ad personas nō
ad locum. ar. C. de epi. ⁊ cle. l. si quis ad declinādā. ⁊ ita not. in
auten. hoc ius porrectū. C. de sa. san. ec. collige etiā argumentū
ex ista equiparatione istor gubernatorum ad tutores ⁊ cura-
tores quod sicut isti non pñt ante lite. conte. facere procur. ad
iudicia sed debent ꝯstituere actorez autoritate superioris. vt
C. de procu. l. neqꝫ tutores. sed. d. m. tenet ꝯtrium in. d. l. orpha
notrophos. naꝫ isti non sunt nudi ministri sed sunt rectores
illius loci. ⁊ ideo sunt alendi sicut rectores ecclesie. vnde equi
parant vsuarijs. ⁊ sic ante lit. cōt. pñt constituere ꝓcuratorē
sicut vsuarij. ⁊ patet. vt. l. j. C. de bo. ma. ⁊ quod ibi per Cyn.
15 ¶ Duodecimo no. quod isti hospitalarij debent reddere rō-
nem singulis annis. sed alibi dicit lex quod finito officio tu-
tores ad hoc tenent ⁊ nō ante. vt. l. ij. C. de admi. tu. cū si. ergo
⁊ isti similiter nō videtur ad hoc āte finē officij posse cōpelli
cum ad instar eorū teneātur vt dicit litera. So. administratio
istorum non hꝫ tp̄s limitatū cū sint ꝑpetui sed tutorū officiū
est ad tp̄s certū ideo illi durante officio cōueniuntur sed nō
tutores. vt. l. nisi finita. §. cum furiosi. ff. de tu. et ra. dis. ⁊ vide
quod dixi in cle. ⁊ si principalis. de rescrip. ⁊ per bartol. in. l.
de pupillo. §. si quis ipsi pretori. ff. de oper. nota. nun. Item
b pondera[b] ter. dum dicit quod tenentur reddere rationē or-
dinarijs seu alijs quibus subsunt. non ergo ipsis pauperibꝰ
sicut pater nō tenet reddere rationē filio. vt. l. cū nō solū. C. de
ho. q̄ lib. ⁊ hoc tenent hic glo. ⁊ oēs ⁊ idem dñs meus Bal. in
d. l. orphanotrophos. nam scđm eum cū debeant facere inuen
tarium ⁊ iurare sicut tutores. vt hic. frustra hoc fieret nisi tene
rentur reddere rationē. prelati autem ecclesiarū non tenentur
docere de inuentario nec reddere rōnē epo eo mō quo tenent
16 hospitalarij qꝛ non est lege cautum scđm eū. ¶ †Querit glos.
vtrū vltro debeāt se offerre ad rōnem reddendā annis singu-
lis. glo. dicit qꝺ sufficit vt hoc faciāt requisiti. Pau. arguit ꝙ
debeāt se offerre vltro. primo qꝛ tp̄s hic a lege prefixum inter-
pellat pro hoīe. vt. c. potuit. de loca. secundo qꝛ ista tria. s. iura
re inuentarium facere ⁊ rōnem reddere cōiungunt hic simul
per copulā ⁊. ⁊ ꝫ cōstat quod in primis duobus monitio non
requirit. ergo nec in tertio. vt. ff. de le. cōmi. l. fundo ad finem.
⁊ in li. feu. quo tpe mi. inuesti. pe. debeat. l. sancimus. ⁊. xij. q. ij.
longinquitate. ad hoc. l. iam hoc iure. ff. de vul. ⁊ pu. tene tñ
17 cū glo. Idē ẓen lꝫ steph. ꝯ. ¶ †Decimotertio no. in ver. ceterū
post pau. quod cura fori pn̄ialis pōt prescribi sicut illa q̄ sunt
fori contentiosi. de exces. prela. c. accedētibus. ⁊ in collo talium
sacramētor videt includi pn̄ia. ex quo infert quod locus non
hñs parochiā pōt ꝓscribere ea que spectāt ⁊ sunt de iure paro
chie ⁊ ꝙ tali pōt quis cōfiteri lꝫ consuetudo nō possit induce
re quod quis sua autoritate possit cōfessorē eligere. de peni. ⁊
18 re. c. vlt. lib. vj. ¶ †Decimoquarto no. ꝙ hospitali pñt accede
re altaria ⁊ iura spūalia vt ecclesiasticor sacramentorū mini-
stratio. ⁊ est ratio. qꝛ sunt loca religiosa quibus talia pñt acce
dere. vt cle. per literas. ẜ. de ꝓben. qꝺ intelligit steph. verū cum
sunt fundata autoritate epi. als nō possent. Querit lapꝰ quā-
tum tp̄s debet intelligi ab antiquo. dicit ꝙ tp̄s cuius ꝯrij nō
extet memoria. vel saltē spacio. xl. annor cū si. ad hoc. de elect.
generali. lib. vj. ⁊ ꝙ ibi no. cursus eñ tāti tpis habet loco pri-
uilegij. vñ sicut per priuilegiū talia pñt acquiri ita ⁊ tpe lon-
ginquo. vt. c. super quibusdā. de ver. sig. ⁊. l. hoc iure. §. ductꝰ
19 aque. de aqua quo. ⁊ esti. ¶ †Ultimo qꝛ iste text.[c] dicit qꝺ isti
c hospitalarij debent cōficere inuētaria ad similitudinē tutorū
sumpta hinc occasione. pau. querit quot sint genera tutorum.
ad hoc dic quod regulariter sunt tria. s. testamētarij legitimi
d ⁊ datiui. vt plene no. in. l. j. C. de te. tu. ⁊ ibi plene[d] quis alter
alteri preferatur. Sed hic quero quid de tutore cōfirmato per
iudicem quia forte datus fuit minus legitime vel ex persona
dantis vel eius cui dantur vel ex modo dandi vt per exempla
videas in. l. j. ff. de confir. tu. vbi Bar. arguit quod tutor con-
firmatus debeat dici datiuus quia qui cōfirmat dat. vt. l. ob-
uenire. de verb. sig. ⁊ in aut. de defen. ciui. §. sed interim. ꝓ hoc
videtur tex. in iure nostro. de testa. tu. ⁊. C. eo. l. si vt proponis
vbi tex. dicit datus a iudice. In contrarium quod sit testamē-
tarius videtur quia non satisdat. vt de confir. tu. l. iij. ⁊ fi. Dy.
dicit quod est datiuus tamen sapit naturam testamentarij in
hoc quod non satisdat ⁊ quod preferetur legitimo. Et istam
opi. firmat ibi Bar. qui all. preal. l. iij. vbi assimilat tutorem
confirmatū ei q datus est in testamento si simile. ergo nō idē.
vt not. in. l. quod nerua. ff. depo. illud etiam quod dixi tutorē
confirmatum preferri legitimo reuocat ibi in dubium. ⁊ glo.
tenet quod legitimus preferatur. insti. de tute. circa fin. ⁊ tan-
git in. l. neqꝫ. C. de confir. tu. sed in contrarium videtur tex. in
d. l. iure nostro in fi. ⁊ lega. se. mar. fil. tenuit disputādo quod
talis confirmatus preferatur legitimo quod probat ex ordi-
ne titulorum. nam in. ff. ⁊. C. posuit primo de tutela testamen-
taria: postea de confirmando tutore. tertio de legitima vt ostē
deret tutorem confirmatum preferri. Item probatur institu.
de tuto. §. finali. vbi dicitur quod omnino debet confirmari.
pro hoc. l. qui a patre. de confirmatione tutorum. vbi assimi-
latur dato in testamento. ⁊ istam opinionem communiter te
20 nent doctores vt notat Bartolus in dicta. l. prima. ¶ †Secū-
do quero post Pau. vtrum ante factum inuentarium et iura
mentum prestitum possint isti administratores agere vel ad-
ministrare. putat quod non sicut nec tutor vel curator. C. arbi
trium tutele. l. finali. ⁊ dixi supra in proximo notabili. vt ta-
mē super ista materia plenius instruaris. dic ad hoc vt tutor
21 possit accedere ad administrationem debet quinqꝫ facere. pri
mum quod res accipiat per decretum iudicis. secundum qꝺ
faciat inuentariū. ⁊ hec duo probantur in dicta. l. finali. Ter
tium quod iuret. vt in aut. vt hi qui obli. se res habe. per. mi.
§. finali. Quartum quod satisdet. Quintum quod expresse ꝓ-
mittat defensionem pro pupillo suscipere. vt. l. fin. §. defensio-
nem. C. de admi. tuto. quo iure autem fuerit introductum de
decreto iudicis. dicit Barto. quod de iure fforū. quo iure nō
poterat administrare tutor nisi decerneretur sibi administra
tio. vt. l. iiij. de auto. tut. licet gl. aliter ibi exponat. pro hoc. l.
cui eorum. ⁊ ibi no. ff. de postu. ⁊ habet locum hoc quod dixi
de decreto etiam in tutore testamentario nisi testator ipse

decreuerit

a ¶ Inuentariū. adde ꝙ possunt administrare si est cōsuetudo de nō cōficiēdo inuētariū per tutorem. valet eñ talis ꝯsuetudo. ar. l. de quibꝰ. ff. de legi. ⁊ vide abb. in. c. ex parte. el. ij. de appella.

b ¶ Item pondera. adde Bal. in aut. licētiam. C. de epis. ⁊ cle.

c ¶ Ultimo quia iste tex. adde bartol. in. l. orphanotrophos. C. de episco. ⁊ cle. Spe. in tit. de instr. edi. §. si. ver. sunt ēt.

d ¶ Plene. adde Abba. in. d. c. ex parte. el. ij. ꝺ ap. col. prima.

decreuerit quia posset sua autoritate administrare. arg. l. fi. C. arbi. tu. nam in simili potest testator concedere licentiam legatario vt apprehendat possessionem ppria autoritate rei sibi legate. vt no. in. l. titia. §. illud. de leg. ñ. interponere autē hoc decretum est ponere tutorem in quasi possessione administra-
22 tionis. †Sed iuxta predicta querit Bart. vtrum illud decretum interpositum ab vno iudice porrigat effectū suū ad res alterius territorii. videtur q̄ nō. vt. l. cum vnus. §. is qui. ff. de bo. aut. iudi. pos. ipse tenet cōtrariū. ⁊ pro clariori sol. qōnis premittit que sit forma huius decreti. ad qō dicit qō non est alia nisi q̄ iudex decreuit sibi administrationem dicte tutele siue licentiā administrandi. ⁊ ita vtunt. ad quē vsum se refert d. l. fi. ar. tu. ⁊ probatur in. l. legitimos. de legi. tu. vbi ter. dicit decerni tutelam. ⁊ glo. exponit. i. administrationem tutele. nō est ergo necesse q̄ iudex ponat eum in possessione de facto. sed data licentia ipse tutor potest res accipere. ⁊ hoc est qō dicit ter. in. d. l. fi. ⁊ glo. in. d. l. legitimos. dum dicit res accipiat pro decreto. id est precedēte decreto. nunc ad propositum decretū quod interponitur in aliquo actu voluntario nec habet coertionem in alium potest interponi a iudice qui habet personā in potestate. ⁊ res sint extra territoriū. ff. de reb. eo. l. magis puto. §. illud queri pōt. ⁊ no. per doct. in. l. si prediū. C. de predi. mi. ex hoc infert q̄ iudex sub quo pupillus est interponere pōt illud decretū qō extendet ad bona vbicūq; posita si cōtradictorē nō hz. sed si cōtradictor esset ita q̄ haberet necesse poni in illa quasi possessione per ministros iudi. tūc nō sufficeret licētia illius iudicis. sed deberet scribi iudici sub cuius territorio res est. vt. d. l. cum vnus. §. j. ista no. Bar. in. d. l. legitimos. vbi querit an quādo interponitur illud decretum debeant citari alii qui sunt vel esse possunt tutores. distingue vt ibi per eum. ⁊ aduerte q̄ illud decretū dz esse vltimū in ordine. nam debet primo fecisse inuētariū. itē prestitisse satisdationem ⁊ iurasse ⁊ defensionē promisisse. vt. §. tetigi. ⁊ plenius de ista satisdatione iuramēto ⁊ pmissione per eū ibi. de inuētario aūt tutoris ipse prosequitur plene in. l. tutor qui repertorium. ff. de admi. tu. similiter ⁊ de inuentario curatorum vide C. de cu. fu. l. fi. ⁊. l. de creationibus. C. de epi. audi. ⁊ de multis spēbus inuentariī hic glo. remittit succincte. tū mihi vtile visum est referre qō de inuētario no. Bar. in ꝑdicta. l. tutor qui
23 repertorium †vbi primo querit an actor qui datur a tutore teneatur facere inuentariū. dicit q̄ non q̄ cōstituit periculo tutorum. vt. l. solet. de tu. ⁊. l. decreto. ff. de admi. tu. sufficit eñ inuentarium esse cōfectum a tutore qui gerit per aliū. s. per actorem. vt. l. ita autem. §. gessisse. de admi. tu. Secundo querit an tutor onerarius vel datus causa notitie teneatur facere inuentarium. ⁊ dicit quod sic propter generalitatem. d. l. tutor. nam ⁊ pōt eis solui ⁊ habēt cōionem in tutela. Tertio querit vtrū datus ad vnum articulū puta ad adeundū hereditatē teneat facere inuentarium. refert Ja. de are. tenere q̄ non. vt. l. impuberi. ff. de tu. ⁊ cu. da. ab his. idem tenet ipse. nam inuentariū debet fieri solum de corporibus que inueniūtur in bonis pupilli. vt. d. l. fi. ar. tu. ⁊ de admi. tu. l. tutor. ꝛ ante aditā hereditatem nullum tale reperit ergo ⁊c. ¶Quarto querit vtrū curator datus ad litem teneat facere inuentarium. dicit qō nō. vt. d. l. de creationibus. ¶Quinto querit qñ debet fieri inuētarium. ter. in. d. l. tutores. dicit q̄ mor q̄ creati fuerint. ⁊ oēs doc. intelligūt mor. i. quā primum poterit. vt. ff. de condi. ⁊ demon. l. hec cōditio. quod si nō fecerit dolo fecisse videt vt hic. ¶Sexto querit qd si neglexerit facere per plura tpa ⁊ postea inuentarium faciat an admittat ad agendū. spe. sentit q̄ nō dum dicit q̄ pōt obiici cōtra inuentariū q̄ nō fuit factū mor. cōtrariū tenet hic. nam lz ex illa tarditate possit remoueri vt suspectus ⁊ carcerari. vt. l. iij. §. tutores. ff. de suspec. tu. interim tamen est tutor. ¶Septimo querit qualiter debeat fieri inuētarium ter. in. d. l. tutores. dicit q̄ in presentia publicarū personarum. glo. tamen ibi intelligit qō sufficit vnus notarius ⁊ ita cōiter seruat. ¶Octauo querit vtrū debeat fieri coram iudice gl. ibi videt tenere q̄ sic. ⁊ in. l. chirographis de admi. tu. doc. dicunt quod quantum ad tutorē sufficit fieri extra iudicium. sed quantū ad hoc vt inuentarium faciat fidem cōtra debitores quorum nomina in inuentario scribuntur requiritur q̄ coram iudice fiat in. d. l. chirographis. ¶Nono querit que res debeat poni in inuētario. ter. in. d. l. tutores. dicit qō debet fieri inuentariū rerū oīum ⁊ instrōr ⁊ intelligit rerum omniū. s. corporaliū ⁊ instrōrum. i. iurium incorporalium de quibus apparent instrā sen. pbationes in bonis pupilli. ⁊ ex hoc infert duo primo q̄ debita a pupillo alīs non tenetur tutor ponere in inuentario qñ illud ius non est res pupilli sed est res creditoris ipsius. pro hoc ter. in. l. fi. C. de ali. pu. prestā. non tamen negat quin possit ponere si vult. Secundo infert qō si sunt debita aliqua pupillo de quibus in bonis suis nō reperiantur instrumenta q̄ tutor nō tenet ponere in inuentario anteq̄ erigat. nam inuentarium dicit q̄ inuenta ⁊ reperta in bonis pupilli ibi describuntur. vt no. in. d. l. tutor qui repertoriū sed reperiri proprie dicit illud qō manibus apprehendit. vt insti. de re. di. §. itē lapilli ⁊ C. de fide inst. ⁊ māda. l. si barsatorā. ⁊ no. p doc. C. de acqui. pos. l. licet sed talia debita non reperiunt nec manibus capi pñt. ergo non possunt scribi in inuentario. postq̄ vero erunt illa debita exacta poterūt in inuentario poni velut res de nouo obuenientes. vt. l. fin. §. tali. C. de cura. furio. ¶Decimo querit qualr debent iste res ascribi in inuentario dicit taliter qō tutor ex illo inuentario possit conueniri. vt. l. fi. in prin. C. arbi. tu. Ex hoc infert q̄ oēs res debēt scribi per signa ⁊ per latera ⁊ cōfinia sicut in libello ponerētur vt dicitur in. l. si in rem. ff. de rei vē. ⁊. l. in actione de fur. ⁊ subdit qō sufficit in inuentario qō dicat tutor talem possessionem siue talem rem se inuenisse in bonis pupilli non aūt tenetur exprimere de dominio ipsius rei cum dñium non subiaciatur inuentioni ppie nec de facili. ¶Undecimo querit quid iuris si non posuit in inuentario omnes res dicit qō dolo facere videtur cū oēs res debeat ponere. vt. d. l. tutores. C. eo. nō tamen ppter hoc repelleretur ab agēdo cōtra debitores nisi prius remouerēt vt suspectus vt dictū est. ꝛ. in eo qui non fecit mor inuentarium. predicta vera nisi aliqua subesset causa ppter quā non posuit. puta q̄ iste res erant sibi occulte vt. d. l. tutor qui repertorium ꝛ ibi nisi aliqua necessaria ⁊c. facit ff. qō vi aut clam. l. semp. §. hoc interdictū. ¶Decimo secūdo querit an instrumenta in quibus cōtinent nomina debitorū debeant poni per extensum in inuentario. videt q̄ sic. vt. d. l. chirographis. qō videt tenere spe. in ti. de instru. edit. §. dicto vbi dicit qō cōtra inuentariū opponit q̄ infra non sunt scripta per extensum. bar. dicit q̄ si quis vellet q̄ inuentariū probaret cōtra debitores deberet scribi totū instrumentū. vt. d. l. chirographis. ⁊ deberet inuentariū esse cōfectū coram iudice presentibus debitoribus vel citatis legitime ad hoc alīs inuētarium nō faceret fidem vt in aut. si quis in aliquo. C. de edē. ⁊ qō diri citari. ad hoc intellige clare. s. q̄ cōpareat coram iudice ad videndum confectionē inuentarii in quo exemplatur tale instrumētum debiti. debet enim esse clara citatio. vt. ff. qō vi aut clam. l. aut qui aliter. in princi. ⁊ de adul. l. denunciasse in prin. sed quātum ad tutorem volentē gerere sufficit quod summa siue sententia instrumenti ponat in inuentario lz nō totus tenor exēsus. arg. l. scire leges. ff. de legi. ⁊ ita obseruat. ¶Decimotertio quero si tutor agit contra aliquem an illi petenti debeat copia inuentarii. videt quod sic alīs illi aduersario nō esset cautū q̄ agat cum legitima persone qō debet esse sicut si ageret cum principali. vt. l. ñ. §. recte defendi. ff. ex quicau. in pos. ea. In oriū q̄ nō debeat edi q̄ facultates pupilli non debēt manifestari alīs. vt. l. fi. de ali. pu. prestan. ⁊. l. ñ. C. qñ ⁊ qui. quarta pars heredi. de. lib. ⁊. ipse soluendo dicit qō inuentarii copia debet fieri per rationem de qua. §. non tamē ponent in copia oēs res posite in inuentario sed solū dabit parti aduerse tñ qō sibi sufficiat ⁊ possit pbare tutorē habere legitimā personā standi in iudicio p iura secūdo loco allega. Sed hic querit quid iuris si aduersarius petit copiā totius inuentarii q̄ intendit tutorē accusare de suspecto eo qō oēs res non posuit. an audiet. videtur q̄ sic. sicut qñ petit sibi fieri copiam cum die ⁊ consule q̄ vult redarguere de falso circa diem ⁊ consulem. vt. l. ñ. §. editiones. ⁊ qō ibi no. ff. de eden. dicit q̄ forte cōtrariū est verius. nā in. d. §. editiones quis petit copiam accusando de falso ⁊ psequendo suam iniuriam: q̄ ꝺ eum est pductum instrumentū. hic vero petit copiam totius vt accuset de suspecto ad vtilitatē pupilli nō ad suā ⁊ illa recōuentio de crimine qñ quis suā iniuriā nō psequit nō permittitur. vt. l. neganda. C. q accu. nō pos. ⁊. l. is qui reus. de pu. iudi. ad hoc allego no. per eum in. l. in illa stipulatione si literis de ver. ob. ⁊ in. c. sup his. de accu. per Inn. predicta que de cōfectione inuētarii ⁊ ante ipsius cōfectionem administratione pbibita dicta sunt sint vera regl̄r. nā qñq; cōficere nō tenetur puta qñ testator illud onus sibi remisit. vt. l. fi. in fi. arbi. tut. qō intellige nisi ex causa iudiciali aliud videret. vt in. l. in confirmando. ⁊. l. vtilitatis de confir tu. Idē si esset cōsuetudo qō tutores nō cōficerēt inuētariū. vt. C. q̄ fit lon. cōsue. p totū. ⁊. l. de quibus. de legi. ⁊ hoc tangit spe. in pal. §. Idē credit q̄ etiā iudex ex causa possit remittere cōfectionem inuētarii sicut qñ expedit pupillo non hr̄e tutorem vel vtilitatem patrimonii sui nō manifestari. vt. l. ñ. §. tractari ad tertu. ⁊. C. de ali. pu. p̄stan. l. vlt. ⁊. l. ñ. qñ ⁊ qui. quar. pars debe. similiter potest aliquando administrare ante inuentarii confectionem. vt ipse notat in. d. l. tutor qui repertorium. vbi ponit que dicta sunt.

¶ De iure patronatus. Rubrica.

1 ☞ Religiosi ad quos pleno iure ecclesie spectant hoc non obstante debent in dictis ecclesijs vicarium siue rectorem retinere.

2 Et vtri ipsorum dicantur prelati talium ecclesiarum: an ipsi religiosi: an vero ipsi vicarij ab ipsis presentati.

3 Ecclesie subiecte maiori monasterio si in diuersis diocesibus sint site cum quo clero debeant conferre: an cum clero sui principalis monasterij: an vero cum clero vbi consistunt.

4 Religiosi debent presentatis portionem congruã assignare: als diocesani cum admittere non debẽt. Et quid si talẽ admiserint non facta assignatione.

5 Et de quib⁹ bonis debeat ipsis presentatis portio assignari.

6 Alimenta si cui debeantur an debeant dari ipse species expresse: puta vinum: frumentum et similia: an vero earum estimatio.

7 Presentato per personam ecclesiasticam queritur ius etiam anteq̃ ipsa presentatio fuerit admissa: nec presentantium negligentia aut factũ episcopi eum admittere recusantis ei nocere possunt.

a ¶ Assignet. adde tex. in. c. suscepti regiminis. & ibi per doc. de preb. lib. vj.

8 Presentato an prius assignanda sit portio q̃ admittatur vel econuerso: vel referat vtrum ipsorum precedat aut sequatur.

b ¶ Et q̃ habes. adde Panor. in c. ex parte in fin. col. de cõsti. vbi dicit gl. esse sing. & ibi Feli. in. iij. col. et seq. ponit ser declaratiões ad banc gl.

9 Portio presentatis assignanda vtrum sit cõgrua vel ne: relinquitur episcopi conscientie.

10 Ecclesiarum onera qui supportare debeant: an religiosi quibus ipse ecclesie subijciuntur: an vero vicarij in ipsis ministrãtes.

12 Et quis ipsos religiosos aut patronos compellere debet ad hec obseruanda. Et vtrum seruabitur iuris ordo in ipsa cõpulsione.

13 Jura episcopalia que dicantur.

¶ Nt constitutio. Premisso exordio in quo ponitur cõstitutionis cã que est expedictia antiquor iuriũ ponit cõstitutionẽ que tria facit. primo ponit cõstitutionẽ circa assignationẽ faciẽdã pñtatis p patronos ecclesiasticos. scõa ibi sane. circa patronos q cõsueuerũt predicta onera supportare. tertia ibi ad que oĩa dat potestatẽ epis circa executionẽ cõstitutionis & tollit obstantia. & scõm pau. ista cõstitutio loquitur de ecclesijs que sunt religior quo ad tpalia in quibus sibi pñt oĩa appropriare reseruata sustentatiõe presbytero. nõ enim põt intelligi q̃ habent nudum patronatũ. nec etiã q̃ habe nt plenũ ius instituẽdi & quo iure possint pretendere tales subiectiones in ecclesijs isti religiosi. vide qõ post ber. dixi in. c. de monach. de pb. & e. ti. c. j. li. vj. ad quor iuriũ corrobo-

1 rationẽ venit principaliter ista cle. ¶† Not. qõ lz ecclesie spectent ad religiosos pleno iure tñ debent ibi retinere vicariũ siue rectorem de cuius officio dixi in. c. j. de cap. mo. lib. vj. & in c. cum & plantare. §. in ecclesijs. de prinile. & patet hic qõ de iure cõi iste vicarius tenetur oĩa onera incumbentia supporta-

2 re que sunt multa. de quibus in. d. c. de monachis. & c. j. preal. circa hoc querit zen. qui dicank prelati taliũ ecclesiarũ. vtrum ipsi religiosi. an isti vicarij pñtati ab eis. tenet qõ ipsi religiosi cum de rebus ecclesiarũ assignationem & dispositionẽ habeãt vt hic. & de temporalibus est eis respondendum. vt. d. c. cum & plantare. & c. in lateranẽsi. de preben. & de excep. c. cum venerabilis. §. fi. ex quo infert quod super primitijs & alijs iuribus ecclesiasticis fundant intentionem suam de iure cõi non antẽ ipsi vicarij cum certa portione debeant esse cõtenti. vt. d. c. j. de preben. lib. vj. adde ad pdicta qõ ibi dixi. & d. c. j. de cap. mo. lib. vj. & c. g. perpetuus. de fi. instru. cura aũt aliarum videk cõsistere penes ipsos vicarios perpetuos. qõ est verũ quo ad exercitia. sed quo ad titulum siue pprietatẽ videk cõsistere penes ipsos religios. facit quod no. in. c. cũ non ignores. §. de prebẽ.

3 per inn. & in extranagãti execrabilis. ad fi. ¶ Predicta faciũt ad. q. in qua als consului si maius monasterium habet sub se ecclesias subiectas in diuersis dioceſibus cũ quo clero debeãt conferre iste ecclesie sic subiecte. vtrum cum clero sui moñ. principalis: an cũ clero vbi cõsistunt. videk q cum clero vbi consistunt q̃ spales rectores supportant ista onera. qñ vero principales rectores supportãt. vt in. §. sane. tunc fm pau. hec in fi. maius moñ. soluit collectas & pcurationis nũcior aplice sedis p se & suis membris. & talia loca non pñt ad id cõpelli lz habeãt spales rectores. qõ est verũ q̃ maius moñ. consueuit oẽs puentus bñe & oĩa supportare. & sic loquit. j. tit. pri. c. j. lz boc casu si eps visitat talẽ locũ vere exẽptũ qs ei pcurabit. dixit q pñoni clerici. q bñt talia onera subire. & sic ẽ casus ĩ quo vnus p alio solvit pcurationẽ & aliter nõ põt cõpelli. als per pactũ nõ piudicaret supiori. de cen. c. cũ instãtia. fm pan. qui subdit qd iuris si ecclia sita in vna dioce. bz reddit⁹. & possessiones in alia: nungd solueret pcurationes & decimas papales in dioceſi vbi est sita: vel vbi sunt possessiones. rñdit q vbi est sita: qr possessiones ad talia onera nõ sunt obligate: lz ecclesia. vt. j. c. pri. talia cm̃ onera ĩponunk ecclesijs fm facultates & non imponunk nisi subditis. ad hoc. C. de incol. l. est verũ. & l. cũ nec. & l. si in prima. & de mu. & bo. l. rescriptũ. §. vlt. & bona tanq̃ accessoria sequãtur suũ principale. de reg. in. c. accessoriũ lib. vj. aliud in oneribus realibus & rebus annexis que debẽt solui in loco vbi sunt possessiones. de paroch. c. vlt. C. si sine cẽsu vel reli. l. oĉs. & C. de epi. & cle. l. de bis. oĩno vide quod dixi post Jo. an. §. de imu. ec. c. j. lib. vj. ¶ Scõo no. q executio huius cõstitutionis spectat ad diocesanos & sic nõ ad alios ordinarios inquãtum cõstituit nouũ ius. Et circa hoc no. gl. q̃ incipit qd de iferioribus &c. nã p diocesanis intelligunk epi nõ iferiores plati. lz qñ ĩ iure fit mẽtio de ordinarijs quo ad ea q̃ eis tali iure ordinario cõpetũt includunk sub legis ordinatione. secus cũ in iure fit mentio de diocesanis vt dixi. & hoc vult glo. Jdẽ pan. & Steph. q querũt qualiter puidebik inferioribus prelatis lz religiosos negligentes facere quod hic dicitur

4 concor. cum glo. ¶† Tertio no. in ver. districtius inhibentes qõ diocesani nõ debent admittere pñtatum nisi prius per re-

a ligiosos cõgrua portio assignet⁸. circa hoc querit gl. quid iuris si talem admiserint assignatione non facta. arguit primo q valeat & deinde in ẽ & fortius. deinde in ver. puto q &c.

b solvit notabiliter. ex qua habes⁹ q q̃ nova cõstitutio concedit iurisditionem certo modo & forma: & tunc quod agitur tali modo & forma non seruatis nõ valet. vt. §. de deci. c. j. de rescrip. cum dilecta. quod loquitur in delegato & c. prouida. de elec. lib. vj. quod loquitur in ordinario: q̃ cõstitutio iurisditionem concessam modificat limitat & restringit: & tunc factũ modificatione non seruata valet lz cõtrafaciens sit puniẽdus. de concess. preben. c. si soli. li. vj. de iude. c. sicut. in fi. de preben. c. dilectus. Sol. hoc fallit q̃ decretum apponitur. de preben. inter cetera. & de elec. c. fi. lib. vj. & de immu. ecc. eo. lib. Atẽ q̃ ius alteri est quesitum. eo. tit. cũ dilectus. & d. c. si soli. Atẽ & q̃ prohibitũ habet proprie perpetuam causam phibitionis. C. de legi. l. non dubium. ista autẽ phibitio de qua in ter. non habet perpetuam prohibitionis cãm: q assignatio facta post institutionẽ bene valet. & ita hic glo. Jdẽ pan. & Steph. & tetigi in. c. statutũ. in fi. §. de rescrip. lib. vj. vbi allegaui istã

5 glo. tanq̃ singularem. ¶† Quarto nota q pñtato ad regimẽ ecclesie vel ad curã populi debet de prouentibus ecclesie congrua portio assignari. & dicit pau. quod assignabik in quota redditnum vel quãtitate positionũ. ad hoc de donatio. apostolice. & fit assignatio istius portionis: sicut q̃ ecclesie edificã

6 tur. de cõse. di. j. nemo. & de eccle. edifi. c. vl. alibi querũt legiste cum debenk alicui alimẽta vtrum debeant tradi ipse species: puta vinum: frumentũ: carnes: ligna & similia. an vero ipsarũ estimatio. dic vt no. Bar. in. l. j. ff. de ali. & cib. leg. vbi dicit qõ si ista que pro alimentis solvunk breui tempore corrumpunk: vt carnes aqua & similia. & debet solui estimatio non ipse species. vt. l. mella. in fi. de ali. & ciba. leg. quedã sunt que nõ corrũpunk. vt frumentum vinum & similia. et tunc debent solui de mense in mensem ipse species nõ estimatio. vt. l. j. & l. iul. C. de ero. mili. ann. lib. xij. in casu ergo huius. c. p quanto tempore fiet ista solutio huic rectori. & videk qõ fit per modum quote fiat taxatio pro toto tpe vite sue si sit vicarius perpetuus. vt. c. extirpande. §. qr vero. de preb. & forte intentio huius iuris est quod assignetur sibi certa portio possessionũ ecclesie nõ ãnni redditus. quod sentit hic glo. que incipit non dicit &c. nam cũ sint perpetui & curati. vt de. j. de offic. vica. in ipsis possessionibus beneficij cui deseruiunt & residere tenentur est portio assignanda. ar. c. quãuis. §. de prebendis. lib. vj. & xvj. qõ. j. possessiones. & d. §. qr vero. ¶† Quinto no. in ver. ne factũ eor &c.

7 qõ pñtato per personam ecclesiasticam queritur ius etiã anteq̃ pñtatio fuerit admissa nec negligentia presentantiũ sup eo qõ post pñtationẽ facere tenentur sibi nocet. similiter nec factum epi sine cã recusantis eum admittere. ad hoc. c. cum bertoldus. de re indi. ex quo inferas quod lapso termino assignationis non posset diocesanus alium instituere ex quo ille est idoneus. si quod no. vin. Compo. Pet. & Abb. §. de elect. publicato. vbi dicunt qõ si illi de collegio nominatum in scrutinio compulsi volunt eligere superiorẽ ad quem devoluitur tenetur de illo prouidere cum per publicationem in eũ trãseat potestas limitata. arg. ff. de iure fisc. l. nõ intelligitur. §. si posteriori. & de supplen. negli. prelato. cle. j. & quod ibi notak. ex potis em̃ publicatis manet electo ius salvũ sicut hic remanet

presentato

preſentato ex p̄ſentatione lʒ id qđ fieri dʒ poſtea omittatur. facit qđ no. in. l. vniuerſa. C. de p̄ci. impe. offer. ꝛ qđ not. Bar. in. l. cũ lex. de fideiuſ. Ius enim queſitũ mihi ex ꝑſona tua nõ potes mihi facto ꝯtrario auferre: vt. l. in inſulã. §. fi. ff. ſo. ma. ꝛ. c. ꝙuis. ē. de reſcri. li. vj. ꝛ intellige hoc verũ qñ preſentatio facta fuit illi cui debuit. ſi aũt corã alio lʒ a vero patrono. ꝛ de idoneo tñ nulluʒ ex ea ius querit: vt patet ex deciſione. q. quã hic formãt Lau. ꝛ Zen. querũt em̃ ſi patronus clericus q variare nõ põt aliquẽ idoneuʒ p̄ſentat vicario epi qui ius admittẽdi p̄ſentatũ nõ hʒ poſtea p̄ñtat aliũ epo ꝛ ꝑ eum admittit. querit qs p̄fert. qdã dicunt ꝙ primus qꝛ p̄ñtatio clerici hʒ vim electionis: vt no. Inno. ē. e. cũ aũt. ꝛ hãc opi. tenet Lau. In ꝯriuʒ facit qꝛ prima p̄ſentatio nõ tenuit qꝛ facta illi cui nõ potuit quare iterũ ius p̄ñtandi nõ ademit ſicut de optione dr̃ in. l. ij. de op. leg. nec inepta p̄ñtatio vr̃ aliqua operari ſicut nec inepta aditio iudicis vel ꝓpoſitio actionis: vt. C. ne de ſta. defun. l. ſi pater. ꝛ. c. examinata. de iudi. ꝛ quod not. in. c. vt debitus. de app. ꝛ hanc tenet Zen. ꝛ vt credo verius.

8 ¶ † Sexto no. in ver. ſtatuimus. qđ extunc officiuʒ dioceſani poſt lapſum termini p̄fixi p̄ſentatũ admittet. ꝛ ſibi portionẽ cõgruã aſſignabit. dʒ enim p̄ſentatum admittere ꝛ aſſignare portionẽ iſtã. Circa hoc querit gl. qꝛ in tex. p̄cedit ꝙ admittat ꝛ poſtea aſſignet. an iſte ſit ordo neceſſitatis. dicit ꝙ nõ qꝛ circa iſta duo. ſ. aſſignationẽ portionis. ꝛ admiſſionis nõ ſtatuitur hic ordo neceſſarius. Nam ꝛ ante inſtitutionẽ poſſet aſſignare ſicut religioſi anteꝙ eps inſtituat portionem aſſignare tenent: vt hic ptʒ. in hoc tamẽ non eſt vis ſm glo. Paul. ꝛ Steph. q all. l. nec enim. ff. de ſol. vbi non dʒ attendi ordo ſcripture. ſed ex iure potius ſumit id qđ agi videt. facit qđ not. ē. de reſcri. cũ dilecta. in gl. no. ꝛ. l. ij. §. prius aũt. ff. de vulg. ꝛ

9 pu. ꝛ qđ ibi ꝑ Bar. ¶ † Septimo no. in ver. ipſorũqꝫ cõſcientias oneramus ꝛc. ꝙ que ſit cenſenda cõgrua portio necne relinquit ꝯſcientie epi. ſed vtrũ poſſit ſibi referri queſtio ꝑ religioſos de exceſſu vel per p̄ſbyterum de incõgruitate ſiue modicitate. gloſ. dicit ꝙ non. nec appellationi hac de cã tenetur deferre poſtꝙ eius cõſcientie ius cõmittit. ad hoc. ē. de fo. cõpe. c. ꝙuis. ꝛ de vot. ꝛ voti redem. c. fi. ꝛ. c. mulieri. de iureiu

a ran. ꝛ dixi. ē. de reſcri. c. ſtatutum. §. aſſeſſoreʒ.[a] lib. vj. fatet tñ gl. ꝛ poſt eam Pau. ꝛ Steph. ꝙ ſi ſuperior inuenerit taxationem imoderatam eam poterit moderari: vt. l. ſi ſocietateʒ. §. arbitrorũ. ff. ꝓ ſoci. ꝛ. l. ſi libertus. de oper. li. de app. paſtoralis. ſufficientiã aũt portionis collige ex no. ꝑ Hoſtien. ē. de re

10 ſcri. cum adeo. ꝛ dixi in. c. j. ē. de p̄ben. lib. vj. ¶ † Octauo no. in. §. ſane. ꝙ quandoqꝫ religioſi ꝛ alij eccleſias ſubiectas habentes ſupportãt oĩa onera p̄dictarũ eccleſiarũ. ꝛ hoc de conſuetudine. nã de iure debẽt ſupportare vicarij. ꝛ hoc probat hoc verbũ ꝯſueuerũt. Ex quo collige ꝙ de iure iura ꝛ actiões eccleſie ſubiecte nõ ꝯfundunt cuʒ iuribus monaſterij cui ſub ſunt: ſed habent cãm ſeparatã ꝛ diuiſam ꝙtumcunqꝫ ſint cõceſſe in ꝓprios vſus. qđ dic vt no. Inno. in. c. paſtoralis. ē. de priuile. ꝛ ibi in nouel. Querit circa hoc glo. quid iuris ſi aliqua onera ſubeant hi patroni aliqua preſbyteri iſtituti dic vt in ea que primo arguit ꝙ aſſignatio fiat ſufficiens ꝓ his oneribus que tenetur preſbyter ſupportare. Nam ſm diuiſionem onerũ diuidunt emolumenta. ar. l. plautius. de aur. ꝛ ar. leg. ꝛ. l. ſeio. in prin. ff. de an. leg. ſubdit tñ gl. ꝙ mens litere eſt ꝙ aut oĩa onera ſubeant hi patroni aut oĩa inſtituti idẽ tenet Pau. per eadẽ iura. ꝛ Steph. lʒ Lau. tenet vt predi

11 xi. ꝛ cũ eo Zen. ſ. vt fiat diuiſio de qua. ē. ¶ † Nonono. in ver. ad que oĩa. cuius ĩtellectũ ponit Pau. ꝛ dicit ꝙ refertur ad prime dicta ſicut de oneribus ſupportandis ſi hoc hʒ cõſuetudo ꝛ de ſuſtentatione p̄ſbyteris aſſignanda quam nõ poterunt minuere cũ teneantur ad obſeruationem. ē. de p̄ben. auaricie. ver. aũt qui ſequit ꝛ nihilominus reſpicit primũ dictum in caſu quo patroni clerici nõ ſubeant onera ſed ipſi rectores vel vicarij. vult ergo diſtinguere cõſtitutio ꝙ aut ſacerdotes debent onera ſupportare. ꝛ tunc hʒ locum primum dictum qꝛ ſi ꝯgruam portionem infra terminũ nõ aſſignẽt dioceſanus dʒ eã aſſignare: aut patroni debent onera ſupportare ꝛ nõ compellunt ad portionem ſacerdoti aſſignandã. ſed ad ipſa onera ſupportanda ꝛ ſacerdotẽ decenter tractandũ

12 ac neceſſaria ꝯgrue miniſtranda ſm Pau. ¶ † Decimo not. ꝙ iſti religioſi ꝛ alij patroni cõpelluntur ad ea que proxime dicta ſunt per dioceſanos non obſtante aliquo priuilegio. Sed querit Zen. vtrum in iſta compulſione ſeruabitur iuris ordo. dicit ꝙ nõ. ſi agatur de decenti tractatione ꝛ vite ſuſtentatione. nam cũ iſta reſpiciant alimenta perſone in tali cã ꝓceditur ſine figura iudicij: vt. l. iij. §. cum patronus. de offic. p̄fec. vr. ꝛ. ff. de libe. agno. l. ſi quis a liberis. ꝛ. ff. de his q ſunt ſui vel alie. iur. l. j. ꝛ. l. ſi iudex. in quib9 dicitur ꝙ queſtio alimentorũ expedit iudicis officio. ergo nõ exigit obligationeʒ libelli nec aliam iuris ſolẽnitatem. vt no. ff. de inter. act. in rubrica. ꝛ de bo. poſ. l. iij. §. ſi cauſa. Si autem inter patronuʒ ꝛ preſbyterũ eſſet queſtio de incongruitate portionis. tunc magis dubitat. ſed tandem concludit ꝙ idẽ iuris eſſe credit. ſ. ꝙ ſine figura iudicij procedat qꝛ loco beneficij aſſignatur talis portio. ergo ſicut in bñficio ſic in ea eſt ſine figura iudicij ꝓcedendum: vt in cle. diſpendioſam. de iudi. Querit Paul. hic

13 dr̃. iiij. iura epalia ꝛc. † que ſunt iſta iura[b] epalia dicit ꝙ ꝓcu

b ratio cathedraticũ ꝛ charitatiuum ſubſidiũ. ſed vtruʒ quod debet ex pacto vel conſuetudine veniat in petitiõe iuris epalis. Inno. ꝛ Ber. ꝙ ſic. ſicut venit illud qđ debet de iure cõi. ꝛ ita no. de reli. do. ꝯſtitutus. in vlti. glo. Contrarium not. de offi. or. c. cõquerente. in fi. prime gl. Pau. dicit primũ verũ qñ id qđ debet pacto vel cõſuetudine ſuccedit loco alterius iuris epalis remiſſi. Scđa glo. vera qñ nullo iure remiſſo additũ eſt aliud cõſuetudine ſiue pacto. Tangit etiã vtrũ charitatiuũ ſubſidiũ ꝛ cathedraticũ poſſint tolli preſcriptiõe vel pacto remitti. refert Jo. dicere. xvj. q. vij. c. quicunqꝫ ꝙ in cathedratico non currit p̄ſcriptio in toto ſed in quãtitate ꝛ idem Guil. na. ꝑ decre. paſtoralis. de dona. Contrariuʒ vero notãt Gof. ꝛ Hug. xiij. q. ij. in prin. Hoſt. de cen. c. cum venerabilis dicit qđ cathedraticũ ꝛ charitatiuuʒ ſubſidium remitti non põt: qꝛ cũ charitas nunꝙ excidat remitti nõ poteſt. de pe. di. ij. querendũ. ſed Archi. de preben. c. j. li. vj. dicit qđ in generali remiſſione non intelligit cathedraticũ remiſſum ſed in ſpeciali. ſic facit qđ Lau. Vin. ꝛ Ber. ē. de tranſac. c. preterea. de iſta procuratione ꝛ cathedratico vide. x. q. iij. cauenduʒ. ꝛ. c. illud.

Pet. de ancha.

1 ¶ Plures heredes vnius pro vno reputantur.
2 Succeſſio plurium venientium ex linea deſcendẽti an fiat in capita vel in ſtirpes.
3 Fidelitatis ſacramentum an ſufficiat ab vno heredũ p̄ſtari an vero ſinguli illud preſtare debeant.
4 Defuncti necẽ vindicandi aut remittẽdi ius vtrum ſit inſolidum penes quẽlibet heredum vbi ſunt plures.
5 In iure patronatus ſuccedentes an debeant eſſe heredes defuncti.
6 Et an ſi filia fuit inſtituta in re certa ꝛ fratres eius in vniuerſo an ipſa ſuccedet in iure patronatus.
7 Ius patronatus tranſit ad heredes extraneos.
8 Emphiteoſim retinere an poſſit filius qui renunciauit hereditati paterne.
9 Ius patronatus an tranſeat in eum in quem tranſit hereditas alio iure ꝙ hereditario. ꝛ nu. 12.
10 Impubes preſentare non poteſt ſine tutore nec in iudicio intereſſe.
11 Ius patronatus an tranſeat in heredem extraneum.
12 Patroni poſſunt inter ſe conuenire qđ alternatim p̄ſentent ꝛ vtrum iſta conuentio poſſit fieri eccleſia nõ vacante.
14 Et quid ſi diſcordent.

1 PLures. † Not. ꝙ p̄les heredes vni9 ꝓ vno reputant in iure p̄ſentandi ꝛ lex dicit i ſili cũ plures ſuccedãt vni q tenebat ꝯditionẽ implere ꝙ ex illo accidẽti ſcindi ꝯditio non dʒ. ſʒ oĩs numerus eorũ q in locũ ſubſtituũtur ꝓ ſingulari ꝑſona habẽdus eſt: vt. l. cui fundus. ff. de cõdi. ꝛ demon. in fi. Ad hoc c. lʒ ex quadã. de teſti. ꝛ. ē. de reſcri. c. paſtoralis. nec ex ꝑſona heredum cõditio obligationis mutat. l. ij. §. ex his. ff. de ver.

2 ob. all. ẽt gl. magna in prin. † ſĩle de ſucceſſione pluriũ veniẽtiũ ex linea deſcẽdẽti nam veniunt in ſtirpes non in capita vt in ea vide. ¶ In ꝯtrarium gl. arguit multis medijs ꝛ ꝓbat ꝙ fuiſſet expediẽtius ſtatuere ꝙ ſuccederent ſemꝑ in capita nõ in ſtirpes. q opi. multis placebat ꝛ ſibi etiã ante iſtã cõſtitutionẽ que approbat opi. ꝯtrariã. ſ. ꝙ in ſtirpes ſuccedat in iſto iure preſentãdi. In alijs vero iuribus patronatus vt in iure ꝓceſſionis alimẽtorũ defenſionis ꝛ ſĩlibus de quibus ē. eo. c. nobis ſuccedunt in capita ꝛ equaliter. lʒ inequaliter ſint heredes vt in glo. magna. ꝛ eſt ſimile in ſucceſſione hereditaria in qua in heredes quãqꝫ deſcẽdit obligatio actiue in ſolidum. alij pro parte de quo plene leg. ꝛ not. in. l. eadem. §. cato. ff. de ver. ob. regula enim eſt ꝙ indiuidua ideſt quorum effectus in partes diuidi non põt tranſeunt inſolidũ. Diui

3 dua vero tranſeunt ꝓ parte † vnde ſacramẽtuʒ fidelitatis a ſingulis heredibus eſt preſtandum qꝛ fidelitas inſoliduʒ debetur: vt no. in. l. ſi vſufructus. ff. de vſufru. facit quod not. in l. ij. C. de lib. ꝛ eoꝝ liber. vbi ſi libertus offendit vnuʒ ex pluribus patronis reuocatur in ſeruitutem etiam inuitis alijs nõ offenſis. Iuxta p̄dicta quero. ſtatuto cauet ꝙ q occiderit.

a ¶ §. aſſeſſorẽ. adde alex. in ꝯſ. ij. in. j. col. circa fi. in. j. vo. ꝛ in ꝯſ. ccxviij. in fi. col. in. ij. vol. fel. i. c. ſup his. i. v. col. ver. iiij. limita. de accu. ꝛ in. c. ſignificaſti. in. ij. col. de homi.

b ¶ Que ſint iſta iura. adde car. in cle. j. in. v. notabili. de cẽſi. vbi an appellatiõe iuriũ epaliũ veniãt ꝓcurationes legatoruʒ ꝛ archiepõrum.

aliquem debeat decapitari nisi habuerit pacē ab herede oc
cisi. Contingit q quidam fuit occisus qui habuerit plures
heredes occidens habuit pacem ab vno herede tm̄. queritur
an debeat decapitari. quidam q sic: quia illud ab herede de-
bet intelligi ab omnib⁹ heredibus. ff. de leg. ij. l. si pluribus.
4 Oldra. dicit fuisse hic bononie determinatum contrarium. †
nā ius vindicādi necem defuncti est insolidum penes quēli-
bet heredum. ergo ⁊ ius remittendi qđ est eius contrariū ⁊
sic sufficiat vnius remissio: vt. d. §. cato. ⁊. l. heredes. §. an ea.
fa. her. Preterea sufficit autoritas vnius ex pluribus tutori-
bus: vt. l. iij. de admi. tuto. Et ratio est q: ius tutele est ius in
diuiduum: vt. l. inter tutores. e. ti. In contrarium facit. l. per
fundum. ⁊. l. fi. de ser. rusti. predi. vbi vnus ex pluribus domi
nis non potest remittere seruitutem: sed ibi loquitur in iure
quod competit corpori hereditario quod nō potest vnus re-
mittere sine alio: sed ius vindicandi ⁊ remittendi non venit
ad eos vt corpus hereditarium: ⁊ in hoc residet Oldra. vt re-
fert Bar. in. d. §. cato. vbi tenet contrarium ⁊ respondet istis
rationibus. Et deinde dicit q in. d. q. credit standum maio-
ri parti heredum vt sic remissio prosit homicide ⁊ intelligit
maiorem partem pro numero vnciarum sed si sint pares in
vncijs tunc maiorem partem intelligit respectu numeri: sed
si in eodē numero concurrant: tunc statur dignioribus: qđ si
etiā in hoc sint equales tunc stetur remittentibus: vt. ff. de pa
ctis. l. ⁊ suū heredem. §. fi. ⁊. l. maiorem. in prin. ⁊. C. qui bo. ce.
pos. l. fi. Si enim hoc inducit fauor liberatiōis ab obligatio-
ne pecuniaria: vt in dictis. ll. multomagis dz hoc iducere fa-
uor liberationis a pena capitali. de qua loquitur questio in
qua liberatio facilius permittitur: vt. l. transigere. C. de tran-
sact. ⁊ de bo. eorum qui mor. sibi consci. l. j. Et ista opi. vt ipse
dicit est magis veritati consona. Sed precedēs Old. ab equi-
tate discrepat: quid enim si ex pluribus heredibus vn⁹ esset
quidam ribaldus qui mortem defuncti forte patris modica
pecunia remitteret certe iniquum esset hoc sibi concedit ⁊ cō
5 tra. l. sed si vnius. §. filio. vbi interdum de iniurijs. ¶ † Secū
do no. quod dicit relicti heredes. exigit enim iste tex. q vt q̄s
succedat in iurepatronatus debet esse heres defuncti. Sed de
filijs potest dubitari: vtrum hoc sit verum in ipsis. s. vt sit ne
cesse eos heredes esse patris: vt sic succedant ī illo iurepatro-
natus. videtur primo q dictum ius ad eos transeat etiam si
non instituantur heredes quasi iure sanguinis deriuetur in
eos: vt no. xvj. q. j. constitutum etiam si abstinuerint se a he
reditate paterna: vt no. ea. causa ⁊. q. vij. considerandum. Cō
trarium consuluit Fed. consi. cxvj. Nam ſm ius patronatus
transit de persona in personam multis modis inter quos est
successio hereditaria vt no. s. eo. cum seculum. ⁊. c. iij. Et illa
iura innuunt quod ita demum succedat filius si est heres: alš
non. Et tenendo opi. contrariam sequeretur q patronus do-
nando vel cum vniuersitate vendendo nō transferret ius pa-
tronatus: sed transiret ad filios etiam non heredes. sed hoc
est falsum: nam dictis modis ita se abdicat dictum ius quod
nec sibi nec filijs aliquid remanet. vt colligitur. de testi. signi-
ficauit. ⁊. s. e. c. j. lib. vj. ⁊ ibi no. Arch. pro ista parte. ⁊ ita di-
cit quod seruat consuetudo ſm quam refert se vidisse in plu
ribus ciuitatibus q mulieres maritate a iure municipali ex
cluse ab hereditate paterna non admittuntur cū fratribus
ad eligendum rectorē illa de causa. s. quia non sunt heredes.
6 ¶ † Sed quid dices si vt fieri solet filia fuit instituta in re cer
ta ⁊ fratres eius in vniuerso: an ipsa succedet in iure patro-
natus: videtur q non: quia dicto casu ipsa habetur loco lega
tarij: vt. l. quoties. C. de here. insti. Contrarium consuluit: q:
iura non distinguunt in filijs qualiter succedant: vtrum in
quota: an in re certa. alleg. quod not. Innocen. s. eo. in rubri
ca. ibi dum dicit tam ad suos si instituūtur heredes vel alio
modo succedant q̄ ad extraneos. ⁊ sic non videt curare quo
iure succedat. Et ita no. consi. ccxix. vbi subiungit quod con
trarium not. Jo. an. in. d. c. cum seculum. Et post consilium
suum ponit verba abbatis respondentis contrariū ⁊ dicen-
tis: ita credo q ius patronatus sine vniuersitate per nullum
titulum specialem siue inter viuos siue in vltima voluntate
transeat sine consensu epi in priuatam psonam. ⁊ sic dicit iam
7 fuisse consultum. ¶ † Collige ex predictis aliud. s. q ius pa-
tronatus transit etiam ad heredes extraneos. quod tz Pau.
de leaz. disputando: vt refert in. c. nobis. s. eo. do. Barto. for-
8 mat. q. in emphiteosi. † vtrum filius qui renunciauit heredi
tati paterne possit emphiteosim retinere: videtur quod sic.
q: non habent vt heredes: sed vt filij: vt. l. iurisiurandi. §. si li
beri. ff. de ope. lib. ⁊ no. Spe. in titu. de loca. §. nūc aliqua. q.
clvij. vbi tenet q non possit. q: ex quo repudiauit hereditatē
ergo ⁊ emphiteosim. directe. in ɔtrium videt casus in rub. an
agna. vel filius defun. repu. here. ⁊c. ⁊. c. j. sed ibi loquit de iu
re consuetudinario in feudis. aliud de iure cōmuni qđ serua
remus in emphiteosi. Predicta vera quādo quis accepit p
se suisq heredibus legitimis masculis. vel pro se suisq filijs
⁊ heredibus masculis. requirit enim q sint filij ⁊ heredes. vt
in aut. de non ali. §. emphiteosim vero. ⁊ vide plenius de pre
dicta materia p eum in. d. §. si liberi. vbi quid iuris de femi-
na instituta in re certa ⁊ iussa esse tacitam ⁊ contētam an suc
cedat in emphiteosim quando pater stipulatus est ipsam pro
9 se ⁊ filijs suis. dic vt ibi. ¶ † Secundo potest principaliter du
bitari. vtrum si in aliquem transit hereditas alio titulo q̄ he-
reditario transeat in eum ius patronatus pone exemplum.
vendo tibi hereditatem mihi delatam in qua est ius patrona
tus. Pau. hic dicit q lz ius patronatus transeat cū vniuer
sitate cum qua transeunt singula sine ipsarum expressiōe: vt no.
Inno. ⁊ Host. s. e. c. ex literis. non tamen cum vniuersitate in
qua rex singularium specialis traditio est necessaria sicut est
in terminis propositis. quod intelligit rex nisi in heredita-
te esset castrum vel villa ratione cuius competeret q: tunc trā
siret ius patronatus ecclesie site ibi. Item intelligit hec vera
nisi hereditas donaret ecclesie cui potest donari ius patrona
tus sine consensu tertij. ⁊ cuius specialis traditio fieri nō po
test. cum rei sacre non censeat dominium vel quasi sicut iuris
10 patronatus. † Aduerte circa hoc Paul. disputauit. q. ī istis
terminis. titius patronus ecclesie sancti Jacobi vniuersalem
heredem instituit puellam impuberem viripotentem ⁊ extra
neam. Ista puella nupsit martino infra pupillarem etatem
cui legitime dedit omnia bona sua in dotem. postea vacante
dicta ecclesia mulier presentauit vnum in rectorem episcopo
vir p̄sentat alium. querit an neuter vel alter ex p̄sentatis sit in
stituēdus ⁊ quis arguit primo q repellat p̄sentatus ab ista
a muliere ratione etatis. non enim impubes[a] p̄sentare posset si
ne tutore sicut ⁊ alia negocia gerere. nec in iudicio īteresse q:
talis etas qđ videt ignorat ⁊ prona est ad malum. ij. q. vij. tria
⁊ de re iudi. l. ɔ pupillum. xij. q. ij. c. j. Preterea infra pupilla
rem etatem clericus non eligit. ergo nec patronus presentat
q: potentius est ius clerici in eligendo q̄ patroni in p̄sentan
do. c. ex eo quod de elec. li. vj. ad hoc quod no. Inno. de oper.
no. nun. c. ij. in fi. vlt. gl. Item in spūalibus ⁊ dependētibus
ab eisdem impubes nō agit nec excipit nec potest in iudicio
comparere sine administratore. de iud. c. si annum. li. vj. ergo
nec p̄sentare. Itē videt casus in aut. de san. epis. §. si quis ora-
11 torij domum. † Preterea videt alia ratione talē p̄sentationē
non valere. s. q: mulier extranea. nam ius patronatus nō vi-
det transire ad heredē extraneum in hoc se multum extendit
b sed non insisto q: ɔtrium[b]. s. dixi. sed alia ratione videt q hec
mulier p̄sentare non possit ex eo. s. q: dedit in dotem omnia
bona sua. ⁊ sic etiam hereditatē titij predicti sibi delatam nā
ille qui dat omnia bona sua. dat spem etiam future actionis.
C. de dona. l. iij. ⁊ ius succedēdi: vt no. xviij. q. j. c. j. in vlti. glo.
multomagis videt dedisse dictam hereditatē iam habitam ⁊
delatā. Si ergo ista hereditas venit in dicta datiōe dotis cū
hereditas sit quid vniuersale: vt. C. de euicti. l. j. ergo cū ipsa
velut cum vniuersitate transiuit ius patronatus: vt. d. c. ex li
teris. ⁊ de ɔhen. emp. l. ⁊ in modicis cū si. ibi no. Preterea ad
maritū spectant oēs fructus rerū dotaliū ⁊ ipsarū censet dn̄s
constante matrimonio: vt. l. dotis fructus. ff. de iur. dot. ⁊. l.
doce ancillam. C. de rei ven. sed p̄sentare est quidā fructus. vt
no. in. c. cōsultationibus. s. e. ergo spectat ad virū cui mulier
est subiecta velut capiti. xxxiij. q. v. cum caput. ⁊. c. qđ deo. vñ
nō videt habere velle vel nolle postq̄ alium posuit supra ca-
put suū. xij. q. j. nolo. ⁊ de testa. c. vlti. li. vj. Itē sine viro coram
epo loquēdi potestatē nō hz. xxxiij. q. v. mulier p̄sentatio aūt
fit epo. de here. cū ex iniūcto. ergo ɔcludit q sine viro coram
epo p̄sentare nō potuit ⁊ ista in effectu sunt argumēta p hac
patre. Deinde arguit in ɔtrium ⁊ soluēdo. dicit primo q cū
ista impubere viri potente fuit matrimonium infra pupilla
rem etatē. de despon. impu. c. impuberes etiā si non sit cogni
ta. ⁊ hoc tenet Ala. Hof. ⁊ Inno. ⁊ idem Jo. xxx. q. ij. in sum.
⁊ dn̄s suus ⁊ leges dicentes ɔtrium sunt correcte que non de-
dignantur ⁊c. de secun. nup. c. p. ⁊ fi. q etiam ius patronatus
transeat in heredē extraneū tenet Jo. Hug. ⁊ Ala. xvj. q. j. cō
stitutū. ⁊. j. q. vij. filijs. ⁊. c. cōsiderandū. ⁊ Inno. s. e. ī rub. nam
si ad emptorem ville cum alijs iuribus ville defertur multo-
fortius ab heredem cū alijs iuribus hereditatis. Item iura
ista loquuntur simpliciter q transit ad heredem. Nomē aūt
heredis comprehendit oēs successores. ff. de verb. signi. l. here
dis. Quo ad aliud dubiū. vtrum mulier vel vir potuerit pre-
sentare in predicto casu distinguit. ita aut mulier ista adiuit
hereditatē titij aut nō. si nō adiuit nō trāsiuit hereditas per
talem

a ¶ Nō em̄ ī pubes adde fed. de sen. in ɔs. xvij. archi. in. c. decernimus xvj. q. vij. panor. in. c. j. in. j. col. de iurepa.

b ¶ Quia ɔtriū. adde gl. in. l. si operā. ff. de oper. lib. bal. in. c. si decedēti. in. ij. col. q feu. da. pos. i. l. venia. §. de in ius voc.

talem dationē oīum bonorū qr ante aditionem non censetur esse in bonis ꝛ per cōsequēs nec ius patronatus in hereditate cōsistens. Ad hoc facit qđ no. Innoc. de proba. c. in presentia. in glo. cōtra hos. Itē ante aditionē non pōt dicta mulier dici dña nec etiam possidere bona hereditaria: vt. l. cū heredes. de acqui. pos. in tali igit datione nō videt dedisse nec tradidisse qđ nondum erat in eius persona quesitum: vt. l. traditio. ff. de acqui. re. do. ꝛ. c. dalbertū. Alio vero casu cū. ſ. tpe cōstitute dotis in oībus bonis adiuerat hereditatē tunc est magis dubiū an transeat ius patronatus cum tali vel sine generali datione ꝛ videtur ꝙ sic per. d. c. ex literis. Contrariū tenet Paul. ꝛ di-
12 cit ꝙ illud. c. ꝛ similia iura que dicūt ius patronatus trāsire cum vniuersitate debent intelligi de vniuersitate que sine exp̄ssione rerū sonet in vniuersitate ꝛ ea vniuersaliter acqsita trāseat rerū dñium sine alia apprehēsione singulariū rerum vt est cum heres institutus adit hereditatē: vt. d. l. cū heredes. sed in questione nostra cum hereditas vendit vel donat vel in dotē dat siue alio titulo singulari in alterū trāsfertur nō trāsiuit in donatariū vel emptorē dñium sine apprehensione ꝛ traditione rerū singulariū. vt ipse dicit sed nō probat. ego pro hoc allego glo. notab. ff. pro dote. l. j. ꝛ ibi etiam no. Bar. si ita est ꝙ ex talibus titulis hereditate in alterū trāslata nō querat dñium sine traditione singulariū rerū ꝛ ius patronatus singulariter trāsire nō possit in laicū sine cōsensu ep̄i. vt in. c. cōsultationibus. de dona. ſ. eo. qđ aūt. ꝛ. c. nullus. Ergo cum ista datione oīum bonorū in dotē nō trāsiuit istud ius patronatus. Et in hoc residet. ꝛ rñdet ad rōnes Jo. an. qui tenet ꝫriū in prealle. c. ex literis. vbi dicit ꝙ si quis vendit hereditatē ius patronatus trāsit in emptorē. nā p̄m eum cōstat hereditatē esse signum vniuersale. Itē cōstat emptorē habere vtilē sine cessione: vt. C. de here. vel actio. ven. l. emptori nominis. nō ob. ꝙ cū vendit hereditas requirat traditio singulariū rer̄. Nam eodē modo requirit in emptione castri vel ville cū quibus nullus negat trāsire ius patronatus. Itē cōstat ꝙ venditor hereditatis tradere tenet id qđ pōt alīs persecutionē cedere: vt. l. ij. ſ. peruenit se. eo. ti. ꝛ prout ibi dicit in prin. inter emptorem ꝛ vēditorem hoc captū videtur vt neq; amplius neq; minus iuris emptor habeat q̄ apud heredē futurū esset cuius ꝫrium esset p̄m p̄dictam opi. ¶ Tertio not. ꝙ iste ter. loquit in presentatione rectoris que spectat ad patronos. Querit Paul. an ad eos spectet presentatio clerici quē debet rector p̄tatus habere secum vt. ſ. de vi. ꝛ bo. cle. c. iij. refert opi. Joā. Hug. Ber. ꝛ Bos. qui tenent ꝙ patronus presentat solū rectorē. Ipse tñ Jo. Ber. et Inno. tenent ꝫrium in. c. postulasti. ſ. eo. Ipse dicit ꝙ aut loq mur de presentatione ad clericatū. aut de presentatiōe que sit ad titulū ipsius ecclesie. Primo casu spectat ad rectorē excluso patrono: qr de illius solius preiudicio agit cum teneat presentato per eū ad ordines p̄uidere per. c. cū p̄m ap̄lm. ſ. de prebend. Scōo casu spectat presentatio clerici ad patronum sicut principalis rectoris. ꝛ sic intelligit aliam opi. ad hoc. xvj. qō. vij. si quis epor. Hec vera qñ p̄tatio spectet ad aliquē ex via iuris patronatus. secus si iure cōsuetudinario: qr tunc prescripta p̄tatione vnius nō querit presentatio alterius. arg. ſ. de deci. cū ꝙtingat. ꝛ de prescri. auditis. Et circa hoc vide qđ no. Jo. an. in. c. cum dilectus. de ca. mo. in nouel. post Inno. ꝛ per Bar. in. l. j. ff. de iti. actuq; priua. ꝛ. l. prius. de aqua plu. arcen.
13 ¶ Quarto not. in ver. ꝛ vt facilius. ꝙ patroni possunt inter se cōuenire. vt vnus presentet in vna vacatione alius in alia. ꝛ sic successiue. rōnem vide in glo. j. fine superioris ver. itē vt ibi no. ꝛc. cū qua cōcor. Pau. etiā in eo qđ dicit patroni plurium ecclesiarum possunt inter se diuidere vt vnus presentet in vna alius in alia. Sed querit Pau. vtrū conuentio de qua loquit de. poterit fieri ecclesia nō vacante. dicit ꝙ sic. ad hoc. ſ. de dona. c. cōsultationibus. ꝛ cle. si vna. de re. ec. nō alie. ꝛ probat litera que dicit alternis vicibus. nam ista alterna vicissitudo esse non pōt in prima vacatione. qr necessaria esset duplex vacatio qđ est impossibile. ¶ Sed cōtra hoc op. ꝛ videt ꝙ ecclesia non vacante illud ius p̄tandi nō sit trāsmissibile in alterū: vt. ſ. de cōces. preb. c. fi. Sol. ibi fiebat donatio vel cōcessio presentationis ecclesia nō vacante non patrono in fraudē vacaturarū hic cōpatrono ad facilioꝛē expeditionē. illud ergo prohibet. vt ibi istud cōcedit vt hic. Sed ꝫ text. in eo qđ hic dicit de presentatione alternis vicibus ex cōuentione glo. j. si est superiorum ꝛc. op. ff. fa. er. l. quedā. de ali. ꝛ cib. leg. l. iij. ꝛ de iure pa. l. fi. vbi dicit ꝙ libertorū nulla est diuisio. Sol. vt in glos. idem Pau. ꝛ Zen. qui dicit ꝙ fortius est ius patronatus in libertū q̄ patroni ecclesiastici in ecclesia. illud em̄ per aliquā remissionē tolli nō pōt. C. de bo. li. l. iij. ꝛ no. de cen. c. cū venerabilis. istud sic. vt. ſ. eo. c. illud. ꝛ eo. tit. c. j. lib. vj. item qr illud transit in suos etiā non heredes. vt. ff. de iure patr. l. filij. istud non: vt nō. Inno. ſ. c. cum seculū. Item vt ibi no. ius patronatus permutari pōt cum iure pat. ergo ꝛ ius presentādi qr qđ iuris est in toto ꝛ in eius parte. ff. de rei ven. l. que de tota. ꝛ. ſ. de offic.
14 dele. pastoralis. ¶. j. cum simi. p̄m Stepha. ¶ Ultimo not. qđ ter. loquit cum patroni cōcordant in p̄tando alternis vicibus. Sed querit Pau. quid iuris. si nullo modo p̄t cōcorda re qr iura variāt. vt p̄z in. c. ij. ꝛ iij. ꝛ. c. eam te. ꝛ. c. si plures. xvj. q. vij. Pro ip̄sorū ꝙcordātia sic distingue. aut est questio inter patronos ꝛ ep̄m. ꝛ tunc serua qđ le. ꝛ no. de off. or. cū vos. vt. ſ. diocesanus ponat ibi economū nō aūt ordinet ecclesiā: aut inter ipsos qui asserūt se patronos. ꝛ tūc aut constat eos esse patronos: aut cōstat nō esse aut dubitat. Primo casu aut est questio de presentatione facta aut de fienda. si de facta statur maiori parti. eod. ti. quoniā. si vero est parilitas distinguat merita vel est locus gratificationi. ar. ſ. de rescrip. c. pe. lib. vj. ꝛ hoc si potest. si vero non potest sine scandalo magno vel mortis periculo. tunc recurrat ad remedia de quibus in prealleg. c. ij. et iij. ſ. eo. Secundo casu quādo cōstat eos nō esse patronos libere ꝛ statim potest ordinare ecclesiā non obstante eorum cōtradictione. ar. eo. ti. cōsultationibus. Tertio casu quādo dubitatur. iterū subdistingue aut litigant de iure vel possessione iuris patronatus aut de electione. primo casu expectet diocesanus laicos per quatuor menses ꝛ clericos etiā cum laicis litigātes per sex intra quos debet causa finiri. alīs eis elapsis ordinet ecclesiā sine preiudicio euincentis. eo. tit. c. si vero. ꝛ. c. eā te. ꝛ est specialis casus in quo impedito currit tempus contra c. qr diuersitatem. de cōcess. prebē. Secundo casu quādo litigāt de electione. aut de ea litigāt ex vi iuris presentādi. ꝛ tunc idē quod in alio mēbro scilicet ꝙ expectabuntur vsq; ad quatuor vel sex menses p̄m ꝙ sunt clerici vel laici. aut de ea litigāt rōne prerogatiue seu ex vi vel forma ipsius presentationis. ꝛ tunc lapsu temporum non paratur eis preiudicium qr non est od eis imputetur. vnde sine culpa non debent puniri. ad hoc de re iudi. cum bertoldus. Nam tempus quatuor mensium dat ad presentandum non ad instituendum. alīs si vltima die termini fieret presentatio admitti non posset cum citatio p̄m formam. c. fi. ſ. de elec. lib. vj. non posset habere locum quod non est dicendum. facit quod no. ſ. de re iudi. cum bertoldus. Ista est distinctio quam hic ponit Pau.

¶ De censibus. Rubrica.

1 ☞ Onus legato annexum transfertur si legatum transferatur.
2 Onera tenentur soluere religiosi que incumbunt ecclesijs que ad eos deueniunt quocūq; titulo. puta donationis: permutationis: vnionis seu prescriptionis.
3 Prescribi an possit procuratio.
4 Priuilegia ꝛ exemptiones cōcesse monasterio ꝛ ecclesijs suis non extenduntur ad ecclesias post exemptionem acquisitas.
5 Clericus factus post delictum commissum an eximat ipsum a foro seculari.

Am sit nature. Not. probemiū sumptū vt dicit glo. ij. ex. l. p̄m naturam. de reg. iur. et C. de fur. l. manifestissimi. ¶. pe. ꝛ de prescrip. accedentes. ꝛ xij. q. ij. charitatem. Regula ecō uerso tradit in. c. cum p̄m apostolū. vbi qui ad onus eligitur non debet repelli a mercede. simile dicit lex
1 in legato ꝙ si de vno in alium transferatur. ¶ similiter ꝛ onus legato annexum translatum videt in. l. gaio. de ali. ꝛ cib. le. similiter ademptio onere videtur ademptum emolumētum: vt l. alumne. ¶. seia. de adi. lega. ꝛ vide hic per Pau. qui remittit ad regulam qui sentit. de reg. iur. ꝛ. c. rationi. eo. tit. lib. vj. vbi per By. plene vbi legata ab instituto videātur repetita a substituto cum eodem onere. ¶ Secundo not. ꝙ religiosi tenentur soluere onera que incumbūt ecclesijs que ad eos deueniūt
2 quocūq; titulo: puta donationis permutationis: vnionis: p̄scriptionis. vt in glo. iij. cum qua alij concordant. Sed dices cum in istis ecclesijs debeant religiosi deseruire per vicarios: vt. c. j. ſ. de preben. lib. vj. videtur q; non ipsi sed vicarij debeāt ista onera subire: vt. d. c. j. Solu. dic vt ibi. hic enim non tractatur. vtrum ad vicariū vel ad eos spectet subire ista onera. Sed vtrum cum ipsas de nouo acquirāt altero ex predictis titulis talis acquisitio habeat onus annexum. ꝛ dicit hic ꝙ sic qr res transit cum onere suo ad quēlibet possessorem. ſ. de deci. pastoralis. ꝛ de pig. c. ex literis. ꝛ. ff. de cōtraben. emp. l. alienatio. et intelligit Zen. non solum de oneribus in futurum solnēdis. sed etiam de hactenus non solutis in preteritum: vt. ff. de cē. l.

cum possessor. ꝛ. l. apud iul. §. heres. de leg. j. vbi de hoc dubito vtrũ iura epalia ꝛ procurationes legatorũ in preteritũ non soluta solui debeãt per religiosos in quos ecclesia que ad ista tenebat͂ deuenit ꝓprietatis. nam videntur ista onera cõcernere veteres possessores. Nam est onus fructuũ qui cum percepti sint a veteri possessore ipsum debet sequi obligatio nõ ecclesiã: vt ff. de impen. l. neqꝫ stipendium. d. Sede. de señ. format. q. in decimis in preteritum non solutis de aliquo predio an ipsas teneatur soluere nouus possessor. ꝛ videtur ꝙ nõ qꝛ est onus fructuum nõ rei vel predij. tñ ipse tenet ꝯtriũ. nam lꝫ sit onus fructuum tñ nouus possessor illud soluere tenet͂. Nam ꝛ fructuarius tenet͂ soluere tributũ. ꝛ tñ si nõ soluit tenet͂ possessor pro preterito tpe: vt. l. imperator. ff. de publ. Nam onus decime est reale vt colligit͂ ex dictis omniũ glo. de censi. c. pe. ꝛ de deci. tua nobis. fatet͂ tñ ꝙ etiam antiquus possessor poterit conueniri. vtrũ ergo idem sit in iuribus epalibus ꝛ procurationibus in preteritum nõ solutis cum ꝛ ista sint onera realia ꝛ sequãtur rem vt in isto. c. nõ decido. lꝫ Zen. sentiat ꝙ sic vt dixi ꝛ est cõ-
3 silium Sede. lxxiiij. ¶†Tertio no. ꝙ ab istis oneribus procurationum põt aliquis se tueri exẽptiõe ꝛ alia legitima cã. que autẽ alia possit esse legitima dic vt in gl. super verbo legitima Lau. tangit vtrũ procuratio possit prescribi. distinguit inter procuratiõẽ que debet͂ rõne consuetudinis vel institutionis ꝛ illam que debetur rõne visitationis. vt in prima possit. s. de prescrip. accedentes. in vltima glo. s. que debet͂ rõne visitationis. distinguit. Nam aut quis vult prescribere ꝯ illum qui eũ non obtinet de iure cõi. puta ꝯ abbatem vel archidiaconum. ꝛ tunc valet: vt. s. de prescri. c. cũ ex officij. in glo. quid si abbas aut ꝯ illum qui obtinet de iure cõi. ꝛ tunc aut allegat͂ prescriptio ab illo qui ad procuratiõẽ tenetur ne ipsam soluere teneatur. ꝛ non põt qꝛ procuratio est annexa visitationi. visitatio autẽ correctio procuratio ꝛ cathedraticum cum sint iuris publici autoritate ꝛ vtilitate non potest ab istis subditus sese subtrahere nec etiã eps a se abdicare: vt not. Hostiẽ. in sum. de of. ordi. §. quid pertinet. sicut enim ius publicũ nõ potest pactis tolli. ita nec prescriptione. ff. de pac. l. si vnus. §. illud. qñqꝫ prescriptio non allegat͂ ad liberationem illius qui ad procurationem tenet͂. sed alius in eo ꝯ epm prescriptionem alle. puta archidiaconus vel alius. ꝛ hoc potest. sic intelligunt quidã
4 c. dilecto. de offi. archi. ꝛ ita hic Lau. ¶†Quarto no. ꝙ priui-
a legia ꝛ exemptiones[a] cõcesse monasterio ꝛ ecclesijs suis nõ extenduntur ad ecclesias post exemptionem acquisitas similiter nec rescripta beneficialia vel ad lites: vt. s. de rescrip. cleñ. literas. ꝛ eo. ti. c. fi. ꝛ plura similia vide in. l. damni infecti stipulatio. §. si is qui. ff. de dam. infec. ꝛ ibi per Bart. Sed quo ad casum huius cle. dices hãc prouisionẽ superfluã qꝛ iure cauetur ꝙ exemptio non includit ecclesias postmodum acquisitas: vt s. de priuile. cum capella. Sol. dicit Pau. ꝙ in priuilegijs de quibus in illo. c. fiebat mentio de ecclesijs acquirẽdis que priuilegia ista cle. modificat vsqꝫ ad tempus huius cõcilij vienẽ. vt quesite vsqꝫ tunc gaudeant priuilegio nõ querende in posterũ. qñ ergo cognoscam vtrum sint quesite ante vel post cõcilium. glo. que incipit intelligo. dicit recurrendum ad principium concilij ꝛ ad finem eius. vt quesite ante gaudeant priuilegio. non quesite postea. Sed hoc potest tolerari quando cõstat de principio acquisitionis ecclesie. sed si de hoc non cõstat cui incumbat onus probãdi. an monasterio qđ quesiuerit ante. an epo quod quesiuerit postea. dic vt no. in simili in cle. literas. de rescrip. ꝛ. l. non solũ. §. sed vt probari. de ope. no. nunc.
5 per Bar. ¶†Ultimo Lau. ꝛ Zen. inducunt istum tex. ad. q. de laico qui post delictũ cõmissum factus est clericus ꝙ iste clericatus superueniens post obligationẽ ꝯctã non eximat ipm a foro seculari. sicut hic superueniens priuilegiũ ecclesie nõ eximit ipsam ab onere ad qđ tenebat͂ ante. ad hoc. l. incola. ff. ad muni. in ꝯtrium arguit ꝙ per alterationẽ status persone mutauit forum intãtũ ꝙ nec principaliter nec incidẽter quoquo modo per iudicẽ secularẽ astringi corporaliter põt. s. de cleri. cõiu. c. j. lib. vj. ꝛ hanc partẽ tenet Lau. Zen. tenet ꝯtriũ in casu quo iudex secularis preuenisset in processu. de fo. compe. c. proposuisti. ꝛ. ff. de iudi. l. si quis postea. Tu dic plenius vt no. ꝛ dixi. s. de oblig. ad rõci. c. vno. ꝛ. l. j. ff. de pe. per Bart. ¶Ulti-
b mo hic bene[b] caderet vtrum ecclesie de possessiõibus quas acquirunt ꝛ que erant al's obligate pro solutione gabellarum ꝛ datiorum communis teneantur soluere dicta onera sicut laici tenebantur. dic vt dixi. de immu. ec. c. j. lib. vj. ꝛ per Bart. in l. rescripto. ff. de mu. ꝛ ho.

a ¶Exemptiões. Adde Barb. in c. nec ꝓposuisti. de fo. cõpe. ꝛ Albe. in aut. cã que fit cũ. C. de episc. ꝛ cler.

b ¶Ultimo h̃ bene. Adde Arch. in. c. j. de immu. ec. Feli. in. c. ecclesia sancte marie. in. xxiiij. col. ver. v. quero. de cõsti. Alex. i ꝯs. cxxxvj. in. iiij. col. i. ij. vo. ꝛ ꝯs. cxlv. eo. vo. Feli. in. c. verum. circa fi. ꝛ in. c. postulasti. i. iiij. col. versi. iij. declaratio. de fo. compe.

c ¶Septimo not. Adde Cardi. in cle. j. in. xv. qđ. de cele. mis.

1 ☞ Prelati ad monasteria accedentes debent cibis regularibus esse contenti.
2 Procuratio si non prestetur illi cui debetur nõ potest ipsam violenter auferre.
3 Prelati visitantes non debent petere pecuniam pro ferramẽtis equorum.
4 Coqui ꝛ familiares visitantium prelatorum vllas pecunias extorquere non debent.
5 Compositio an et in quibus procurationibus interuenire possit.
6 Procurationes ꝛ regulariter omnes sumptus debẽt pro modo facultatum ministrari illis quibus alimenta debentur. et vt semper aliquid supersit.
7 Procurationes plures vna die recipere visitantibus non licet etiam si plures visitẽt ecclesias ad procurationem integrã sigillatim sufficientes.
8 Exempti tenentur ad procurationes sicut alij ꝛ debent inter se equaliter diuidere dicta onera.
9 Papa exemit ab onere legatorum vel nunciorũ suorum vnã ecclesiam: vtrum portio quam dicta ecclesia subire debebat accrescat alijs.
10 Religiosi debent ad ordinationem oneris qđ cum alijs subire debent vocari: rationem reddit.
11 Prelati si quid a subditis suis petunt qđ non sit iure vel alio modo permissum potest id quod petitur licite denegari.
12 Obligatus ad aliquid faciendum strictius tenetur ꝙ̃ sponte oblatus.
13 Fragmenta que de episcoporum ꝛ suorum familiarium mensa colliguntur. vtrum ꝛ que sint eroganda pauperibus.
14 Fragmenta illa sunt ibidem pauperibus eroganda.
15 Episcopi visitantes si petant licita puta hospitium victus et similia vtrum eis denegentur.
16 Possessionem habere an dicatur quis in re in qua habet seruitutem itineris: vsusfructus: ius hospitandi: vel ius pensionis: eligendi: decimandi: excommunicandi ꝛ similia.
17 Monachus factus episcopus an sit regule sue obligatus.

AD nostrum. Not. ꝙ prelati ad monasteria accedentes qñqꝫ recipiuntur ex debito. puta cum causa visitationis accedunt. qñqꝫ charitatiue hospitalitatis cã. ꝛ isti
1 cibis regularibus debẽt esse cõtenti. de quibus cibis in regula benedicti. c. xxxix. ꝛ de stat. mo. c. cum ad monasteriũ. ꝛ facit s. eo. ti. ne in agro. in fi. ꝛ duplex est ratio. primo qꝛ morẽ eorũ seruare debemus cum quibus cõuersamur etiã ad tempus in cibis ꝛ alijs licitis. xlj. quisquis. ꝛ. xij. dist. illa. ꝛ. c. dist. contra morem. vnde in euãgelio. omne qđ apponitur vobis comedite. Luce. x. ꝛ. xj. q. iij. ad mensam. Scđa ratio est qꝛ isti q ex charitate recipiuntur quo ad eos gratia siue donũ talis receptio dici potest. ꝛ ideo iuxta vulgare prouerbium non debẽt respicere dentem equi donati: vt. l. ad res donatas. ff. de edil. edic. ꝛ
2 ita glo. idem Steph. †Secũdo no. ꝙ si illi cui debet͂ ꝓcuratio non prestet͂ non põt ipsam violenter auferre. neqꝫ ostia frãgere istud enim inter grauamina hic numerat͂ ꝙ qño verũ sit h̃
3 plene per Pau. ꝛ. j. dicã. †Tertio no. ꝙ isti prelati sic ad moñ. accedẽtes non possunt ei petere pecuniã pro ferramẽtis equorum. qđ est verũ si nõ egent. sed si egent possunt cum visitãt ex debito officij. ꝛ sic habẽt procurationẽ ꝺm Paul. qui dicit ita
4 no. Inno. ꝛ Hosti. Car. ꝛ. d. suũ. s. eo. exigit. lib. vj. ¶†Quarto no. ꝙ coqui prelatorũ visitantiũ non debent extorquere aliquam pecuniam. hoc enim prohibitũ est oĩbus ipsorum familiaribus: vt. d. c. exigit. ꝛ. c. j. s. eo. lib. vj. ꝛ vident͂ teneri prelati
5 ex delicto talium: vt. l. j. §. familie. de pub. per Bar. ¶†Quinto not. in ver. nec cõpositiones. post Pau. ꝙ in procurationibus põt interuenire cõpositio sicut ꝛ in decimis. de deci. c. ex multiplici. sic ꝛ prescribi: vt. c. cum ex officij. s. de prescrip. hec vera in procuratione que nõ debet͂ de iure cõi. al's vtrum illa sint vera cum. s. de iure cõi procuratio rõne visitationis debet͂ hic not. glo. que incipit cõpositio. cum qua cõcor. Pan. ꝛ ple-
6 nius per Laud. s. c. proxi. ¶†Sexto no. ꝙ qñqꝫ longi tpis victum breuis hora cõsumit cõtra. c. cum apostolus. s. e. ꝛ hic in glo. cõtra id ꝛc. Nam pro modo facultatũ debẽt ꝓcurationes ꝛ regulariter oẽs sumptus ministrari illi cui alimẽta debẽtur ꝛ semp aliquid superesse: vt. l. ius alimentorũ. §. modũ. ff. vbi
7 pupil. edu. debe. ꝛ. s. eo. cum apostolus. ¶†Septimo not.[c] ꝙ
c nõ dꝫ visitans plures ꝓcurationes recipere vno die. etiã si visitaret plures ecclesias ꝛ quelibet per se ad integrã procurationem sufficeret: vt in gl. cum enim ista procuratio sit annexa visitationi debet sibi cõmensurari ꝛ causa alimẽtorũ non debet excedere. nec ꝑt vltra ꝙ̃ natura indigeat: ideo in eis cessat ius accrescẽdi: vt no. in. l. dñs. in fi. ff. de vsufruc. Uisitatio igit͂ siue onus vnius diei premiũ mereat͂ quid onere diuiso in plures ꝛ emolumentum debet intelligi diuisum: vt. l. seio. de ann. leg. ꝛ facit quod plene legi. ꝛ no. in. l. plantius. ff. de cõdi. ꝛ demõ. sicut ergo non visitanti personaliter procuratio non debetur

s. eo.

ẓ.eo.pcurationes.d.c.exigit.eo.ti.lib.vj.ita nõ tota die in visitatione vnius ecclesie laboranti non nisi pro parte procuratio debeat ꝛ non absurdum esset dicere ꝙ in vno die plus in visitatione vnius ecclesie ꝙ alterius laborauerit plꝰ ab illa exigat.arg.prealleg.iurium. ¶ Octauo not.ª in ver.sunt ꝛ nonnulli ꝙ ad procurationes nunciorũ apostolice sedis ꝛ ad alia onera extraordinaria tenentur exempti sicut alĩ ꝛ debent dictum onus equaliter diuidere inter se vt pro modo possibilitatis mensura seruetur:vt.ẓ.eod. cum instantia vt ibi dixi.an nuncius vel legatus pape possit integram procurationem exigere ab vna ecclesia:vt sic illa insolidũ exacta ab alĩs repetat. prout tangit ipsas pro rata:videtur in tert.ꝙ sic vt ibi dixi in vj.not.† ꝛ quid iur.si papa ab illo onere nunciorum vel legatorũ eximat vnam ecclesiã.vtrũ portio oneris qõ deberet subire accrescat alĩs no.in si.in Specu.de censi.§. nunc dicendum ver.quid si vniuersitas.facit.l.ab oĩbus.in princ.ꝛ qõ ibi per Bar.de leg.j. ¶ † Nono no.ꝙ religiosi sunt vocãdi ad ordinationem oneris de quo debẽt cum alĩs participare:vt.c. quod omnes.de reg.iur.lib.vj.vbi ꝙ oẽs tangit debet ab oĩbus cõprobari.facit.l.fi.C.de aut.prestan.ꝛ.l. in cõcedendo. de aqua plu.arc.ꝛ.lxvj.dist.c.j. ¶ † Decimo no.in ver.in multis ibi insolidis post Pau.ꝙ prelati nil possunt a subditis petere maxime tpale nisi ꝙ reperitur in iure permissum vel alio iure est legitime debitum ꝙ ipsi habent probare ꝛ ostendere. alꝰ potest eis denegari id quod petitur.eo.ti. cum apostolus. ꝛ.x.q. iĩj.qꝛ cognouimus.ꝛ.xĩj.q.j.nulli eorum. ꝛ vtrobiqꝫ de boc. ¶ † Undecimo not.in ver.nos igitur differentiam inter illud quod petitur ex gratia.ꝛ illud quod petitur ex iur.debiti. fortior enim est obligatio debita ꝙ fit vt sic dixerim gratiosa.qui enim iure familiaritatis suscipitur nunꝙ potest illud prescribere nec possel.querere.secus cum iure debiti aliquid soluitur quod dic vt no.Inno.in.c.bone.ĩj.de postu.ꝛ.l.j.ff. de iti. act. prima.per Bar.Sed dices semper illud quod petit cum charitate est debitum ab ecclesia a qua petitur:qꝛ ad hospitalitatem tenetur:vt.c.j.de emp.ꝛ vend. Sol.dic ꝙ quandoqꝫ quis necessario ad aliquid astringitur sed non tibi vel illi.si ergo te vel illum preelegerit gratiam facere intelligitur:vt.c.significatum.de preben.facit.l.vnum ex fa.in prin.de lega.ĩj. ¶ † Duodecimo no.in ver.nec incõueniens ꝙ fragmenta que de mensa episcoporum ꝛ suorum familiarium colliguntur sant per eorum eleemosynarios pauperibus eroganda.ꝛ intelligit glo. antepe.de fragmentis illorum qui procurantur ex debito: et hoc clarum. Item et illorum qui procurant ex gratia quasi etiam fragmẽta videantur eis largita.ita dicit glo.idẽ Pau. Zen.contra.nam iste.§.differentiam facit inter receptos iure debiti causa visitatiõis ꝛ receptos causa hospitalitatis ꝛ charitatiue.quod ergo hic dicitur de fragmentis erogandis. debet ꝑm eum intelligi cum suscipiunt ex debito quasi plus inris isti habeant in sumptibus ministratis ꝙ illi quibus ministrantur gratiose.idem tenet Stepha.de rigore.xlĩj. dist. non oportet.licet de vbanitate dissimulandum sit.ar.de dona.c.j. facit ad predicta.l.agri.ff.de vsufruc.vbi arboribus subrogatis arbores mortue pertinent ad fructuarium quando illorũ loco sunt alie subrogate. ¶ † Decimotertio no.ꝙ ista fragmẽta ibidem sunt pauperibus eroganda.ad alium ergo locum mittere non posset illis inuitis.facit ad no.in.c.j.ꝛ.c.fi.de test. vbi dixi de vsuris extortis extra domicilium an possit episcopus domicilĩj suis pauperibus erogare.arg.est hic ꝙ nõ.dic vt ibi. ¶ † Quero post Pau.de no.q.dicitur hic ꝙ si istis episcopis visitantibus non ministrentur victualia prout volũt auferunt violenter ꝛ frangunt quandoqꝫ ostia ecclesiarum et loquitur text. cum illicita petunt. quid ergo si petant licita ꝛ que eis debentur vtrum si negentur:puta hospitium victus ꝛ simi.poterunt violenter auferre.eadem est.q.si canonico clauduntur ostia ecclesie vbi est intitulatus vel ostia loci vbi cum alĩs vult adesse in capitulo congregato pro aliquo negocio. vtrum ergo isti possint ostia frãgere. Pau.dicit in illo cui debetur procuratio ꝛ negatur ꝙ ratiõe iuris sibi debiti nulli licet rumpere domos ecclesie: qꝛ gaudent eadem immunitate qua gaudent ipse ecclesie.xvj.q.j.similiter.ꝛ.xvĩj.q.iiĩj.id constituimus.ista autem sunt sancta sanctorum ꝛ in nullius bonis.vnde qui in eis violentiam facit sacrilegium cõmittit.xĩj. q.ĩj.nulli liceat.ꝛ.c.quicunqꝫ. Item nulla domus vel aliqua res ad illa specialiter obligata.sed ecclesia cõtra quã competit actio pſonalis non realis quinimo ꝛ si essent ad illas res ecclesie obligate.tamen non est violentia vtendum sed actionibus experiendum:vt.l.extat.ff.qõ met.can.ꝛ de priuileg. credi.l. si creditores.Subdit tñ ꝙ ille qui habet iurisdit. in loco posset violenter intrare ecclesiam ꝛ expellere eum qui inique intrasset.ꝛ sic intelligitur de resti.spo.olim.el.j.Idem in non habente iurisdi.sed alꝰ habente ius in ecclesia vt prelatus.ad hoc.de sen.excom.dilecto.lib.vj.secus in canonico qui ex iure canonicali nõ habet pos.ecclesie vel domorũ ipsius. vnde nõ ꝫ ei sibi ius dicere.arg.l.is qui in tantã.C.vnde vi.nisi pro sua habitatione esset ei certa domus deputata:qꝛ tunc si quis illam intꝛa ret posset eum incontinenti violenter eĩcere ꝛ possessionẽ suã defendere:vt patet in predictis iuribus.ꝛ qõ dictum est in canonico ꝙ non possit rõne iuris canonicalis ecclesiam violenter intrare siue fores frangere. Idẽ intelligit in abbate ꝛ alio prelato cui esset subiecta capella quo ad tpalia tm̃. argu.ff. ad l.aquil.l.sed ꝛ si quecũqꝫ.ꝛ.l. quẽadmodũ.§.j.ꝛ.ĩj. per ꝑmissa tñ nõ negat abbati canonico vel alteri clerico per violentiam expellere eũ qui ei se opponeret vel violenter resisteret ne iure suo vteretur qꝛ talem repellẽdo vtiꝫ sua possessione: vt vim vi repellit qõ ei ẓ.de homic.c. significasti.ꝛ de sen.excom.si vero. §.ĩj.Sed violenter rumpendo ostia murũ sepẽ vel quid simile dicit sibi ius qõ ei non licet nisi in casibus no.C.qñ li. vni.se fine iu.l.j.ꝛ per Hosti.in sum.de re iud.sub rub.de sen.excõ.§. quis dz sniam sub.§.proprius ordinarius versu. Itẽ rõne rei ꝛ seq.idem subdit in rebus secularibus. vnde si quis dicat se habere seruitutem in fundo alterius.ꝛ sic in possessione sed alter facit murum vel sepem.vt impediat eum vti illa seruitute. non tamen potest murum illũ rumpere ẓ impediẽtes ipsum vti seruitute posset repellere.non ob.ff. de vsufru.l. iĩj. vbi dicitur ꝙ legatarius inducitur pro vsufruc.in pos.fundi cuius vsusfr.est ei relictus.vndevidet ꝙ sicut dñs si posset rumpere murũ qui fieret in suo solo sit vsusfructuarius. nam aliud est in dño ꝙ in vsufructuario qꝛ edificiũ cedit solo.ꝛ sic nõ rumpit dñs murũ alienũ sed suũ.insti.de re.di.§. cum in solo suo. ꝛ de rei vendi.sed vsusfructuarius non est dominus soli.ff. de vsufruc.l.si cuius.§.vsusfructuarius.alꝰ est.l.ꝛ incipit equissimum.posset tñ vsusfructuarius ꝛ qlibet habẽs ius in re agere vt murus vel aliud impedimentum remoueat.ff.si serui. vendi.l.si eo loco.ꝛ.l.ei.ꝑm boc.ergo licet hec procuratio esset debita. ostia non possunt rumpere isti prelati. nec aliquid violenter auferre ẓ penali iudicio ꝛ per censurã ecclesiasticã possint suã possessionẽ defendere:vt no.Inno.ꝛ Hosti.s.eo.venerabili.ꝛ ideo bec litera loquit etiã de prelatis quibus procuratio debetur ex necessitate.ita quasi ad literam dicit Pau.post Inn. qui ita scripsit.s.de immu.ecc.c.j.vbi quasi ad literam ponit ista. dixi ꝙ in cõtrarium faciunt multa iura per que istis habentibus ius in re aliena est prouisum.vt si expellantur inde possint restitui ad possessionẽ:vt pꝫ in.c.cum ecclesia sutrina. de can.pos.ꝛ proprie.ꝛ de elec.querelã.ꝛ in vsufructuario qui etiã in re aliena hꝫ ius vtendi fruendi est expressum ꝙ habeat interdictũ vnde vi.ff.de vi ꝛ vi ar.l.iĩj.§.vnde vi.vbi glo.dicit idem in vsuario. Istius autem interdicti natura est.vt incontinenti possit propria autoritate recuperare:vt.l.iĩj.§.cum igitur.eo.titu.ad boc.l.aquilius.de dona.vbi ter. dicit expulsus de habitatione ꝛc.item pro istis cõpetit interdictum vti pos. propter quasi possessionem quam habet ille cui competunt vt patet in eo qõ le.ꝛ no.s.de indi.c.examinata.si igitur ꝑ recuperanda ꝛ retinenda sunt prodita interdicta possessoria quare non cõpetat beneficiũ propulsandi iniuriã illatã per appositionem obstaculi sepis vel clausure nõ video. presertim cum ꝑm Inno.ꝛ doc.in.d.c.j.licitum sit propulsare aduersus personam vti prohibentem.quare ergo non ita sit licitum remouere obstacula a persona imposita violenter non video rationem imo magis videtur permittendum remouere impedimenta itineris ꝛ vsus debiti in re sine resistentia alicuius quã vbi est in re illa alius qui resistat cum hic sit maius periculum ꝙ ibi.ar.no.per Bar.in.l.iuste.ff.de acquir.pos.ꝛ.l.iĩj.de pig. non obstat ꝙ pro illo iure sit prodita actio personalis tantũ. vel etiam si realis non sit licitum inuadere propria autoritate vt.d.l.extat.qꝛ hypothecaria licet sit realis tamẽ est accessoria personali ꝛ sine ea nõ subsistit.facit.l.si tibi.§. de pignore.ff.de pac.sed nos loquimur in iure mere reali in re constituto vt in habitatione vsufruc.itinere ꝛ si.ꝛ que iura dicitur ille qui hꝫ possidere:vt.d.c.querelam.ꝛ.c.examinata.sed non hypothecariam.ꝛ per ista non esset forte male dictum ꝙ si ille qui hꝫ ius hospitandi in domo alicuius vel ius seruitutis si reperit domum clausam vel sepem factã vel aliud qõ impediat vsum rei possit illud remouere ꝓpria autoritate protestãdo ꝙ per talẽ remotionẽ obstaculi vel ingressum non intendit preiudicare dño soli:vt no.in si.in.l.si quis in tantam.C.vnde vi. in.iĩj.qõ. prin.ꝛ vide qõ not. Bar.in.l.iĩj.§.vnde vi.ff.de vi ꝛ vi ar.vbi plene tangit an deiectus a quasi possessione iurisdi.habeat interdictum vnde vi.ꝛ ita scripsi in.d.c.j.de immu.ecc.nec videtur hic considerandum dominiũ soli vbi aliquid attentat in preiudicium aliqõ ius habentis ibi.prout cõsiderant Inno.

¶ Octauo no.ad de que dicit Feli. in.c. accedentes. in.ĩj.col. extra de ꝑscrip.vbi ponit multa alia ĩ hac materia procurationis.

a ¶ Sed est considerandum. Adde de bene facere q̄ dicuntur p̄ Joā fab. ⁊ d. Jas. i. §. eque. inst. de act.

a Hosti. ⁊ Pan. sed est considerandum⁹ vtrum habentes seruitutem itineris vsufruc. ius hospitandi. vel ius pensionis eligendi decimandi: excōmunicandi ⁊ si. dicant habere in re illa possessionem ⁊ talem in qua cadat violentia expulsiua. nā ratione possessionis potius q̄ dominū ad resistendum ⁊ recuperandum illa possessoria ⁊ remedia sunt prodita. vt p̄z in singulis ti. lib. de interdictis. ff. ⁊ C. super hoc recurrendum esset ad no. per Innoc. in si. in. c. olim. iñ. de resti. spo. ⁊ c. in literis. eo. ti. vbi ista iura quandoq̄ adherēt rebus corporalibus. vt seruitus itineris habitatio vsufru. decima pensio ⁊ si. quandoq̄ nulli rei corporali adherent vt ius eligendi excōmunicandi ⁊ si. vt retuli in. c. ad decimas. §. de resti. spo. li. vj. item vbi adherent quandoq̄ habens talia iura in re habet ipsius rei possessionem naturalem vt fructuarius vsuarius emphiteota ⁊ si. ⁊ isti habent ius vt credo resistendi ⁊ omnem vim propulsandi quandoq̄ habentes tale ius non habēt ipsius rei aliquā possessionem. vt sunt habentes ius decimandi eligendi hospitandi quandoq̄ excōmunicandi ius seruitutis. ⁊ in istis non cadit vera spoliatio respectu ipsius rei sed bñ respectu iuris eis competentis. ⁊ q̄ isti non habēt pos. facti nō possunt de facto resistere: ⁊ si negentur eis talia iura q̄ nō est dare quasi pos. in quam possint manus iniscere. ⁊ in istis dictū Inno. ⁊ doc. potest sustineri. ad hoc. ff. de vsuc. l. sequitur. §. si viam ibi de via non quis mero iure detrudit. ⁊ vide qō ibi no. Bart. possunt ergo isti talibus iuribus spoliati agere possessorio: vt. c. quereb ¶ Hic antē primo. Adde plura que scribunt per Feli. in. c. ecclesia sancte marie. in iiñ. colū. extra de consti.

lam. ⁊ c. cum ecclesia sutrina. prealleg. resistere vero de facto si non admittantur vel negentur eis iura debita. tenent isti patres canonum vt vidistis q̄ possint de facto resistere cōtra impedientes sed non obstacula remouere contra quod dictū facium que prediri. ¶ †Secundo ⁊ vlt. quero post Lau. dicitur hic q̄ isti ducebant secum canes venaticos. querit ergo vtrum monachus factus episcopus incurreret penam illius. c. ne in agro. §. porro. de sta. reg. arguit primo q̄ sic q̄ tales non liberantur nisi ab illis sine quibus solicitudo ⁊ vita actiua cōmode exerceri non potest sicut est silentium claustri residētia obedientia proprium ⁊ similia. In aliis igitur videtur sue regule obligatus. als frustra portaret habitum. ar. de vi. ⁊ ho. cleri. c. clerici officia. xviij. q. j. c. j. vnde cum continentia ⁊ humilitas que exportatione habitus in eis factis episcopis permaneat sequitur q̄ omnia sine quibus ista esse nō possunt debeant in eis persistere. ar. de offi. dele. c. preterea. sed planum est q̄ō cum delicatis cibariis fulgidis vestibus ⁊ voluptuosis venationibus premissa. s. castitas ⁊ humilitas bene conseruari non possunt. xxxv. distinc. ecclesie principes. xxxij. distinc. hospitiolum ergo ad illa tenebuntur. ⁊ si non virtute regule virtute tamen iuris cui non est dubium eos subiacere. de elec. significasti. de transla. episco. c. inter corporalia. In contrarium arguit q̄ ratione secularium ⁊ laicorum cum quibus habet quotidie participare quedam sibi licēt propter scandalum euitandum ex quo potest sine peccato mortali vitari. ar. de oper. no. nunci. c. cum ex iniuncto. ⁊ de sen. excom. c. si vero. xlj. distin. per totum. ⁊ hanc partem tenet quo ad penam suspensionis de qua in. d. cle. ne in agro. sed quo ad alias penas primam partem credit veriorem. ⁊ ideo penam illius. c. vt periculosa. ne cler. vel mo. libro. vj. putat ipsum incurrere. ⁊ in aliis in quibus non sunt a sua regula liberati. ar. §. de vita ⁊ bone. cler. c. clerici. xviij. q. j. c. j. vbi de hoc tangit de esu carnium. Aug. tenet q̄ tales non debent carnes comedere. de conse. distin. v. carnem. sed contrarium no. glo. xvj. q. j. de monachis. Lau. dicit q̄ in tot opinionibus relinquant sue conscientie maxime mendicantes plus. Et aduerte q̄ per illa sentit Lau. q̄ in delictis communibus isti episcopi de ordine monachorum vel mendicantiū puniantur. vt monachi ⁊ mendicantes ſm eorum regulam non ſm q̄ clerici vel alii seculares episcopi. q̄ certum est in talibus non erimi eos propter episcopalem dignitatem quod dubito an sit bene dictum.

17

1 ¶ Priuilegio rerum ecclesiasticarum gaudēt res clericorū.
2 A pedagiorum solutione immunes sunt clerici de omnibus rebus propriis quas deferunt non negociationis causa.
3 A pedagiorum solutione immunes an debeant intimare publicano ⁊ petere apodissam.
4 Sententias excommunicationis ⁊ interdicti debet ordinarius pronunciare postq̄ sibi de hoc constiterit.
5 Excommunicatus non debet tanq̄ excōmunicatus vitari donec constet ipsum in sententiā canonis vel hominis incidisse.
6 Uectigalia exigentes vel extorquentes a clericis vel ecclesiis pro suis rebus incidunt in sententiam excommunicationis.
7 Exigere est ab inuito extorquere.
8 Extortio dicitur si precedat petitio: q̄uis sequatur spontanea solutio.
9 Absolui non debet excōmunicatus nisi ablata restituat et de transgressione satisfaciat.
10 Uectigalia seu pedagia quis possit instituere.
11 Imperium non est prescriptibile q̄ non subsit pape.
12 Ciuitas aliqua tenetur quolibet anno principi in certa quantitate pecunie: si princeps dedit immunitatē aliquibus vtrū ciuitas illa debeat releuari pro rata.
13 Comitatenses si tenentur soluere salarium potestati si postea eximatur aliqua villa ceteri tenentur ad salarium integrum.
14 Et vtrum preses prouincie: dux: marchio: cōmunitas vel aliq̄ dominus tēporalis possit alicui habitatori ciuitatis sibi subiecte concedere immunitatem ne teneatur cum aliis cōtribuere in collectis ⁊ exactionibus.

1 b ¶ Presenti. Super isto. c. adaptari possunt omnia que dixi in. c. q̄q̄. §. eo. li. vj. vbi videas. ¶ †Hic autē primo b no. post Pan. q̄ res clericorum gaudent eodem priuilegio quo res ecclesiarum. de vita ⁊ bone. cleri. c. fi. ⁊ xij. q. ij. ecclesiarum seruos. ratio est: q̄ bona non habentia onus annexum sequūtur personam tanq̄ accessoria. ⁊ ideo gaudent priuilegio persone quo ad forum. vnde domini temporales pro talibus rebus clericis collectas imponere non possunt. de immu. ecc. c. j. lib. vj. ⁊ vide quod ibi dixi. ⁊ c. j. de iurepa. eo. li. vbi mutatione persone mutatur ⁊ alteratur conditio ⁊ natura rei in alterum translate. ad idem. l. paulus. ff. de acquir. here. ⁊ circa hoc vide quod dixi in. d. c. q̄q̄. quid iuris de illis qui emūt a persona exēpta ab illo onere vectigalis. an pro rebus emptis ipse similiter sit exemptus. de qua per Bar. in. l. licitatio. §. mercatores. ff. de publi. 2 ¶ †Secundo no. q̄ clerici de omnibus rebs proprijs quas deferunt non negociationis causa sunt immunes a solutione pedagiorum. tangit glo. quid si inter deferentem ⁊ leuantem pedagium fit questio de clericatu vel sup hoc scz vtrum portet negociationis causa vel non. dic vt in ea cui concor. Pan. ⁊ alii. ⁊ dixi in. d. c. q̄q̄. ¶ †Sed hic vltra quero q̄ de multis rebus non soluuntur pedagia ⁊ similiter vltra clericos quidam alij sunt exempti ab isto onere. vt scholares pro libris ⁊ aliis que deferunt sui vsus causa: vt no. in auth. habita. C. ne filius pro patre. Similiter ⁊ rectores terrarum pro rebus quas secum deferunt. ⁊ generaliter oēs pro rebus quas deferūt sui vsus causa. Item fiscus ⁊ ēplures alij de quibus vide in. l. si publicanus. §. j. ff. de publi. Sed tunc quero vtrum quando quis defert talia de quibus vectigal soluere non tenetur. Utrum saltem debet proferre hoc est publicano intimare ⁊ petere apodissam. tex. videtur q̄ sic. als incidit in cōmissum: vt. l. fi. §. diuus quoq̄. ff. de pub. vnde dicit ibi Bar. q̄ scholaris qui non tenetur soluere gabellā de libris si eos deferat sine apodissa incidit in commissum. ⁊ hoc verum in rebus de quibus non est omnino certum vtrum solui debeat vel non: vt q̄n est dubiū deferat sui vsus causa vel non. in talibus enim omissa professio nocet deferēti. secus si sint res prorsus exempte ab onere vectigalis. q̄ de talibus omissa professio non videtur nocere. Et inducit ista ibi Bar. ad. q. sindicus communitatis vel comitatus tenetur ex forma statuti denunciare maleficia sicut ⁊ testes synodales: vt. c. preterea. de test. cogen. vtrum tenebitur denunciare maleficium impunibile. puta cōmissum contra exbannitum. videtur q̄ sic. sicut dixi q̄ debent denunciari res de quibus pedagium non est soluendum. Et ita fuit hic disputatum. vt ibi refert contra determinationem. alleg. l. si quis in graui. §. si maritus. ff. ad sil. Solu. quandoq̄ denunciatio fit ad cognitionem vtrum scilicet aliquid sit punibile vel non. ⁊ debet fieri per iudicem non per illum qui tenetur denunciare. nam censetur merus exequutor ⁊ per consequens hec cognitio non spectat ad eum: vt. l. si vt proponis. C. de exe. rei iudica. sed in. §. si maritus. defensio fiebat ad impedicēdum maleficium. ideo huius rei cognitio non est ad iudicem deferenda sed per illum cui lex committit exequendum: vt pleni⁹ probat in. d. §. diuus. Hic etiam queritur vtrum publicanus debeat instruere ⁊ monere transeuntem vt soluat. ⁊ vtrum remissio publicani excuset a pena. Ad primum dic q̄ non tenetur monere. vt. d. l. fi. §. diui. Ad secundum dic q̄ excusat. vt eadem. l. §. si quis professus. ⁊ in. §. quoties. eadem. l. not. quod postq̄ quis soluit semel vectigal. non tenetur amplius soluere pro illa re. ex quo infert q̄ si dominus locauit fundum pro pecunia si ex forma statuti quo cauetur q̄ de omnibus reditibus teneatur quis soluere gabellam. ⁊ colonus soluit de fructibus non tenebitur dominus soluere de pecunia que recipitur contemplatione fructuum sicut res semel decimata nō debet amplius decimari. quod dic vt no. in. c. fi. de deci. 4 ¶ †Tertio no. q̄ snias excommunicationis ⁊ interdicti debet ordinarius

rius publicare postꝙ sibi de hoc cõstiterit. ꝛ intellige cõstiterit parte contra quam debet fieri publicatio ad hoc vocata secũdũ glo. lau. pau. et alios. nã non diceret de hoc alias posse cõstare cum causarũ merita partium assertione pandũtur. de resti. in inte. c. cum ex literis. in fi. ꝛ C. si per vim vel alio modo. l. fi. Item per hoc verbũ constiterit colligit zen. quem tanꝙ excõicatum non fore vitandũ donec constet ipsum in sentẽtiam hominis vel canonis incidisse. ad hoc. s. de homi. capi. j. lib. vj. et ibi dixi. et est hoc verũ etiã si per passum damnũ diceretur notoriũ cũ multa dicantur notoria que non sunt. s. de
a ap. consuluit. et in omni[a] notorio necessaria est citatio ꝛ sñie prolatio. vt no. de iureiur. c. ad nostram. ꝛ idẽ credit lau. faciẽdum in quocunqꝫ casu in quo ordinarius habet exequi sententiam iuris. argu. s. de preben. c. licet eps. ꝛ de here. c. cũ ſm leges lib. vj. ꝛ qõ ibi dixi. ꝛ c. cupientes. ℌ. insuper. in glo. sup verbo privatos de ele. c. li. vbi etiã dixi. ¶Quarto not. post glos. paul. lau. et oẽs ꝙ ista constitutio iniungit ordinarijs istã publicationez. ꝛ sic nemine cõquerente poterit sup hoc inquirere. nam licet sup iuribus singulariũ psonarũ agendũ sit intentatis actiõibus ordine iudiciario nõ inquirẽdo. vt no. Inno. de iureiur. c ad nfam. tñ hoc poterit p rõnes de quib[9]
6 in glo. parte vocata ꝛc. cũ qua oẽs cõcordant. ¶†Quinto no. ꝙ in istis sententijs censure incidunt qui exigũt vel extorquẽt
7 et sic ab inuitis quia exigere est ab inuito extorquere lege fidei commissa. ℌ. si rem. ff. de le. iij. secus si aliquid reciperent a spõte soluente quia tunc non esset locus istis penis. ff. de simo. dilectus. et quod not. Hostien. de penis constitutus. dicit tamẽ
8 Pau. ꝙ satis videtur extorsio si precedat petitio ꝙuis sequat spontanea solutio non coacta si. quod no. Host. de iure pa. c.
9 preterea. quod verbũ no. ¶†Sexto no. ꝙ ante absolutionez debet excõicatus ablata restituere ꝛ satisfacere de transgressione sola enim ablati restitutio non liberat aliquem a peccato nisi sequatur satisfactio iurie irrogate homini et deo. xiij. q. vj. si res. et de iudi. capi j. et de homi. sicut dignum. ℌ. eos in super. ratio autem quare restitutio et satisfactio debent precedere absolutionem est quia sententie sunt prelate pro manifesta offensa. de verb. signi. ca. ex parte. de quo satis in Spe. de contu. ℌ. nunc dicamus. ver. sed nunquid excommunicatus
10 secundũ Pau. ¶Quero post[b] pau. qui possint noua vectiga
b lia vel pedagia istituere dicit ꝙ de nouo non possunt imponi nisi per reges ꝛ principes. quod intelligit Hostiẽ. de regibus Romanorum qui sunt domini mundi. vt. l. de preca. ff. ad. l. ro. de iac. alij autem reges hoc non possunt vt. C. nona vecti. insti. nõ pos. l. solent. et. ff. de publ. l. vectigalia. et ita no. Host. in ca. super quibusdam. de ver. sig. ex quo infert pau. ꝙ ciuitates hodie non possint talia imponere quod intelligit verum exceptis illis que sunt in pace constantie quibus concessum fuit merum imperium et illis qui hoc prescribunt cõtra imperium. et hoc secũ dũ eum est prescriptibile qõ quis non
11 subsit imperio licet non fit †prescriptibile quod non subsit pape vt in extraua. vnam sanctam. ratio primi dicti est quia imperator iurisdi. habuit ꝛ habet a populo et exercitu. xcij. distin. legimus. Item non a deo immediate sed ab ecclesia cuius fidelis est de iureiur. clemẽ. Romani et habet eam absqꝫ preiudicio eorum qui ei non subsunt sicut est rex francie qui fil. sint legi. per venerabilem et aliorum similium qui quasi iur. exemptionis remanẽt rõne superioritatis sub ptãte pape ad hoc de priui. cũ persone. li. vj. Si iurisditionis exercitiũ in omnib[9] est penes eos in suo territorio si hoc non dicamus erit dare ꝙ multi peãt ꝛ damnent qui talia faciũt quotidie ꝛ iurisdi. meri imperij exercẽt. ita dicit Pau. qui inquantũ dicit posse prescribi ꝙ quis non subsit imperio nõ vr verũ dicere put no. Ly. in. l. compit. C. de prescrip. xxx. anno. nã si cõtra obediẽtiã que debet inferioribus platis non lz prescribere: vt ca. cũ non liceat de prescrip. multominus ẽtra suprem̃ imperiũ iperatoris quẽ deus ẽstituit vt pesset nocti. i. tpalib[9]. vt. c. solite. de ma. et obe. nec videt pbabile qõ dicit Pau. ꝙ qui se subtrabũt ab obedientia iperatoris subsint pape iur. exẽptionis. cũ enim iste due ptãtes debeãt se mutuo adiuuare ẽtra rebelles vt. c. j. de op. no. nun. et. c. dilecto. de sen. exc. sicut ẽtra illos qui se subtrabũt a fidelitate ecclesie debet iperator auxiliari. vt. d. cle. romani. ita vsq; vice ecclia tenet pbere auxiliũ ipatori ℌ rebelles sibi ꝛ nõ ipsos sub sua iurisd. suscipere inr. exemptionis vt sentit pau. et non in dicio meo. qr tũc inter ecclesiã ꝛ iperiũ eẽt societas leonina ppter dictã iequalitatẽ. vt. l. si nõ fuerit. ℌ. fi. ff. p socio. et vide qõ no. ꝛ dixi in. c. lz ex suscepto. de fo. cõpe. post old. de eo ꝙ dicit vtrũ merum imperium ꝛ solo vectigalis possit pscribi de mero imperio no. Ly. in. l. j. C. de emã. lib. ꝛ ca. contingat. de fo. compe. et per dñm meum in. q. que incipit apoluß. de vectigali. not. bar. in. l. fi publicanus ℌ. in oĩb[9] de vectigalibus. ff. de publi. vbi plene per eũ. ¶Secundo quero post Bal. vniuersitas tiburtina tenetur quolibet anno in certa quantitate pecunie Romanis: ñdem romani aliquibus de illa vniuersitate immunitatem cõcesserũt ꝙ nõ teneant cũ alijs cõtribuere in collectis. querit vtrũ vniuersitas debeat releuari pro rata pro qua illi sic exempti contribuere debuissent in solutione dicte pecunie. vel teneatur ad integrã solutionẽ. ꝛ videt ꝙ ad integrã. vt. l. vacuatis. C. de decu. lib. x. Itẽ priuilegium vni concessum non extenditur ad vniuersitatem. ff. de re. diui. l. in tñ sicut nec pactũ sñia vel alia dispositio inter duos inita extẽditur ad tertiũ. vt. l. si vnus. ℌ. ante omnia. ff. de pac. ꝛ C. res inter alios acta per totũ. ꝛ c. cuz super. de re iudi. spec. tz ẽtrariũ ꝛ ꝙ p portiõe que tãgeret istũ exẽptũ debeat vniuersitas releuari. vt. C. de pac. l. si creditores ꝛ. l. fi. C. si cõtra ius vel vti. pub. et ita no. in. ti. de cen. ℌ. nunc dicẽdũ. ver. quid si vniuersitas. ar. cõtra. ff. de leg. j. l. ab oĩbus in prin. vbi si testator vnum ex heredibus exemit ab onere ceteri ad onus itegrũ tenebunt. ꝛ ibi dicit bar. ꝙ si comitatẽses
13 tenent soluere salariũ potestati et postea eximit aliqua villa ꝙ ceteri tenentur ad salariũ integrũ ſm eũ ibi post Joan. de are. in ẽtractibus etiã ibi tangit si libero vnũ de plurib[9] obligatis vtrũ ceteri tenebuntur insolidũ. dicit ꝙ sic si ad illud debi
a tum insolidũ tenebantur. vt. l. pe. de duo reis. ꝛ. l. si sic stipulatus esses. ℌ. fi. de fideius. sed qñ tenebant in viriles nõ potest liberari vn[9] in ꝓiudiciũ aliorũ. vt. l. pacto successorũz. C. de pa.
14 Aduerte Jo. an. alibi qritvtrũ pses puincie dux marchio cõitas vel ali[9] dñs tpalis possit alicui habitatori ciuitatis castri vel ville sibi subiecte cõcedere libertatẽ seu immunitatem ne teneatur cũ alijs cõtribuere in collectis ꝛ exactionibus et tenet qõ possint si ipsis lz ĩponere collectas et talleas ꝛ de cõsuetudine vel priuilegio nã regulariter hoc nõ lz. Subdit tñ ꝙ p tales exẽptiões nõ dz vniuersitas aggrauari. de qua. q. ꝛ alijs dixi post eũ plene in. c. puenit. s. de imu. eccle. ꝛ vide plures. q. circa hoc in spec. de censibus: per Jo. an. in additionibus.

¶De celebratione missarum. Rubrica.

1 Modestia maior requiritur in clericis ꝙ in alijs.
2 Officiũ dicere an teneant clerici non beneficiati.
3 Horas dicere debet clericus cum animi puritate alias peccat graviter.
4 Labijs horas dicens ꝛ corde ad alia diuertẽs an peccet.
5 Horas canonicas debent dicere clerici debito modo nõ syncopando: transcurrendo et vana colloquia immiscendo.
6 Horas canonicas non potest totas clericus simul dicere sed tantum horis deputatis.
b ¶Quero post Adde. bar. i. l. vectigalia. ff. ꝺ̃ public. aler. in cõsil. xviij. in. ij. volu.
7 Soluere potest debitor ante diem prefixum.
8 Horas beate marie ꝛ vigilias mortuorum omittens sine cã an possit stipendio priuari ꝛ excõicari.
9 Tarde venientibus ad officiũ ꝛ citius exeuntibus ante finitũ officiũ non debentur quotidiane distributiões.
10 Recõciliatio ecclesiaruz que ex insolentijs ꝛ dissolutionibus violant cuius expensis fieri debeat.
11 Jurisditiõi iferiorꝫ platorum nõ debẽt se immiscere diocesani

Raui. Not. ꝙ negligentia prelatorum in punitione subditorum delinquentium tribuit ipsis delinquentibus quãdam spem impunitatis que quidem spes nutrit pestilentiam in subiectis. vnde dicit canõ ꝙ impunitas delicti vnius ad graniora quez impellere consuenit. xxxv. q. ix. loci. ꝛ supra de vita ꝛ ho. cle. c. vt clericorum. et alibi homini ad maliciam dedito omnia mala prompta sunt vt in auth. vt hi qui ob. ℌ. j. col. vj. sicut ergo correctio delictorum aufert audaciã delinquendo sic impunitatem promittit negligentia. vt. d. capitu. clericorum secundum Paul. et sicut pena vnius solet esse metus multorum ita impunitas audacia plurimorum. ¶Secundo not. quod
1 clerici non debent abñcere modestiam ordinis clericalis. exigitur enim maior modestia in eis quam in alijs. argumẽ. iij. distin. deniqꝫ. et. C. de epi. et cleri. lege interdicimus. et. l. eum qui. vnde ad phil. iij. modestia vestra nota sit omnibus hominibus. et consistit in cibo potu ꝛ incessu vestibus et alijs. xlj. distin. ℌ. fina. et supra in prohemio grego. circa princi. vnde eccles. xix. amictus corporis et risus dentium et ingressus hominis enunciant de illo. ꝛ Grego. in pastorali qui statum mentis perdidit foris in inconstantiam motiõis fluit atqꝫ exteriore mobilitate indicat ꝙ nulla interius radice subsistat.
2 ¶Tertio not. ꝙ ministri ecclesie debent offerre deo sacrificium laudis horis canonicis cũ cõscie puritate et animi deuotione. ꝛ per hoc qõ dicit ter. minister ecclesie arguit gl. ꝙ non

beneficiati nō teneantur dicere offm̄.de quo remittit ad not.
per ipsum supra.e.c.j.super glo.fi.dixi in.ij.q.de hoc dixi.nā
scdm host.clerici in sacris siue beneficiati siue non tenentur
ratione ordinis.clerici etiam in minoribus similiter tenenē
si sint beneficiati excusantur tm̄ ex probabili cā.puta studio
rum si in ecclesia faciāt illud dici per substitutos. vide etiam
quod ibi dixi.in.iij.q.vtrū clerici impediti teneantur dicere
offm̄ et distinxi triplex impedimētum.quoddā qd puenit p
pter administrationē tēporaliū.quoddā ppter infirmitatē
qddā ppter studiū.dic vt ibi vbi in.iiij.q. dixi si ppter neces
sariū impedimentū clericus nō dicit offm̄.vtrū illud teneaē
reassumere.ꝛ quid iuris si aliquid omisit puta psalmū. vtrū
3 teneatur dicere a capite. ¶ †Quarto not.ꝙ dicit cum conscie
puritate ꝛc.nā videē ꝙ si clericus nō dicat horas cū animi pu
ritate grauiter peccet.ex quo infert Lau.ꝙ si sit i peccato mor
tali nihil agit.quia nō eo modo quo deberet dicit.ꝛ ideo scri
bitur in libro psalmorū.peccatori autē dixit deus. quare tu
enarras iustitias ꝛc.ꝛ ecclesiastici.xv.non est speciosa laus in
ore peccatoris.ꝛ Sene.tam turpe tibi sit laudari in turpibus
ꝙ si lauderis ob turpia.videē ergo melius agere si taceat quā
si dicat cōtrariū tm̄ tenet ipse.ꝛ dicit ꝙ debet offm̄ dicere sicut
facere alia bona pnīalia.ad hoc vt deus eius mētē illuminet
ar.de pen.ꝛ re.ꝙ quidā.al's si p hoc excusaretur reportaret cō
modū de malitia sua cōtra.l.relegatorū.ad fi.ff.de iter.ꝛ rele.
et.c.intelleximus.de iudi.in modū ergo priuati suffragij ad
instar laici teneē dicere horas suas sine dn̄s vobiscū. sicut dr
de excōicato deposito ꝛ fi.vt.s.de cle.excō. si quis pſbyter. et
per Host i.in sum.de sen.excō.§.vlti.tamē ligatus minori po
terit dicere publice cū alijs:vt ipse no.eod.§.ver.sed nunquid
ligatus.ꝛ in Spec.prima parte ti.de dispen.§. iuxta. v. quid
4 si excōicatus. ¶ †Quinto no. ꝙ subijcit de animi deuotione
ꝛc.querūt enī per hoc Lau.ꝛ Pau.nunquid peccat clericus
qui labijs dicit horas:sed corde diuertit ad alia tēporalia vel
spiritualia.videē ꝙ sic.ait enī Augu.quid pdest strepitus la
biorū si mutū est cor ꝛ attentio.de reli.et vene.san.cle.j.ꝛ btūs
Greg.deus illam orationē nō audit cui orans nō attendit. et
beatus Cypri.in lib.de oratiōe dn̄ica quō audiri a deo postu
las cū te ipsum nō audias.et canon dicit ꝙ plus corde ꝙ ore
psallendū est.xcij.di.c.j.ꝛ.ij.ꝛ.iij.ꝛ scribiē Hier.clviij.maledi
ctus homo qui facit opus dn̄i desidiose.ꝯtēplando igitur de
bent dici.xxxj.di.ca.fi.ꝛ.xcj.di.c.j.et p totū.pau.refert Inno.
et Host.de hoc no.s.eod.dolentes.ꝛ dicūt hoc verū.s. ꝙ cleri
cus dicens horas nō debet cor ad alia diuertere nisi necessitas
vel vtilitas que dilationē nō capiat cogat ipsum de alijs co
gitare.arg.s.de re.in.ca.qd nō est licitū.nā scdz Ber.cor hoīs
vagum est et mobilius omni mobili nec semp adeo fortis est
homo ꝙ has possit cogitatiōes euitare.vñ non semp in alijs
cogitādo peccat mortaliter s venialiter si hoc facit pter ppositum:qr rapitur ꝛ diuertit ad alia pter intentionem.primi.n.
motus hoīs nō sunt in eius ptāte scdm phm.hinc est ꝙ cogi
tatiōis penā nemo mereē.ff.de pe.l.cogitatiōis.et hoc verū vt
dixi nisi talem cogitationem pcederet culpa sua vel volunta
rie ꝛ desidiose ad alia raperetur.tunc enī hn̄t locū primo alle.
ꝛ vide qd de pollutione no.in.c.j.vj.di.§.sed est in eadem.ꝛ.c.
5 non est peccatū. ¶ Sexto no.ꝙ clerici debēt dicere horas cano
nicas debito modo nō sincopando transcurrendo et extra
nea et vana colloquia immiscendo.et in simili dicit lex ꝙ ille
qui tenetur rationē reddere nō dz reddere pfunctorie:vt.l. cū
seruus.ff.de condi.et demon. In alia tamen materia extra
nea intermixta non vitiant actū nec omissio syllabe:vt.l. que
extrinsecus.de verbo.ob.ꝛ.l.quidā habebat.ff.de manu.te.et
non mutat substantiā rerū non necessaria verborū multiplica
tio.vt.l.pediculis.§.labeo.ff.de auro ꝛ.ar.le.et.C.de testa.l. te
stamenta.sed dic ꝙ in actibus qui debent agi vno contextu
vt est diuinū officiū nō debent extranea immisceri:vt.l. here
6 des palam.§.fi.ff.de testa.Redarguit etiam iste tex. illos qui
tarde veniunt ꝛ qui ante finem officij sine cā exeunt. et ex hoc
argue ꝙ non pōt clericus simul dicere omnes horas canoni
cas sed tm̄modo horis deputatis.sed dices imo videtur pos
se:qr videtur plus facere qui soluit debitum ante tps:vt.s.de
7 plus peti.c.j.hinc est ꝙ debitor pōt in soluendo preuenire dié
solutioni prefixum.iuxta plene nota.in.l.qui rome.in princi.
de verbo. obliga. So. illud verum nisi dilatio sit apposita
gratia creditoris quia tunc non potest debitor soluere ante
tempus.vt.l.eum qui.al's incipit iabolenus.ff.de an.le.ꝛ.l.in
fideicommissi.§.cum pollidius.de vsur.et ita hic ista horarū
diuisio est facta in fauorem dei vt horis singulis laudetur vt
in psalmo septies in die ꝛc.nō potest ergo debitor idest cleri
cus soluere illud debitum simul et semel.et vide historiam il
lius eremite monachi qui quandoꝙ tardius quandoꝙ citius
dicebat officium cui angelus deferebat pro cibo. qñꝙ vuas
acerbas qñꝙ marcidas.vt no.in.c.j.s.e.in nouel.vbi etiā de
istis horis canonicis vltra quas querit laud.hic nūquid ma
tutine beate Marie ꝛ vigilie mortuorum debeāt necessario
dici ita ꝙ ipsas omittēs sine cā possit stipendio priuari ꝛ ex
cōicari.iuxta no.in.c.clericus victū in fi. xcj.di.arguit quod
sic si in ecclesia est de consuetudine qd dicanē.nā dz quilibet
conformare se moribus illorū inter quos viuit alias dissidio
sus aut intemperās est.xlj. di.c.j.ꝛ.c.proxi.in cōtrarium vi
deē qr.vij.hore canonice reperiunē in pcepto ꝛ nō alie.vt in.
d.c.j.ex quo ergo p iura non arctaē amplius licet aliqui plus
gratis impendāt alij nō teneneē.ar.eorū que no.in.c.cum oēs
de consti.vbi in actibus volūtarijs non tenetur vnus de capi
tulo voluntatē aliorū sequi soluendo dicit qd ex quo vno ꝛ
eodem modo illius ecclesie seruitores consueuerunt oīa pre
missa pro horis ꝛ loco horarū dicere ꝙ ad hoc quilibet tenea
tur ar.de cen.c.ex parte.secus aūt si aliqui dicerent etiam plu
res sed alij non:qd intelligit verum in residentibus et in offi
ciantibus ecclesiā.secus aūt in illis qui causa studij vl'alia rō
9 nabili habent extrauagari.ar.j.c. proxi. ¶ Contra illos qui
tarde veniunt ad ecclesiam ꝛ citius exeunt.i.ante finitum of
ficium.dicit zen.ꝙ talibus nō debenē quotidiane distributio
nes.de cle.non resi.c.j.li.vj.vnde etiam per statutum non po
test eas integre lucrari qui vni hore vel duab⁹ interest de quo
remittit ad no.per eū.s.de eta.ꝛ qua.cle.vt hi qui non decla
rat zen.nec etiā laud.vtrum perdat distributiones integras
vel pro parte tm̄ q venit tardius ad ecclesiam vel exiuit citius
ꝛ videtur ꝙ perdat in totum.qr vt dicit hic laud.totius diei
vnum ꝛ idem est officium quod post completorium finitur.
vt.s.eo.presbyter.vnde ille qui non interest vt debet facit par
tem indiuidui ꝛ per consequens nil egisse videtur.vt. C. ad
sil.l.pe.ꝛ credo hoc verū pro illa hora ad quā non venit debi
to tpe vel recessit añ.secus pro alia hora sequēti ꝛ pro alijs in
quibus negligētiā non cōmisit qr labor ꝛ pecunia diuisiōez
recipiunt dicit tex.in.l.seyo.ff.de an.le.facit ad materiam offi
cialis vel alterius qui locat operas suas qui seruiuit pro par
te tpis an pro rata debeaē sibi pensio vel salarium. dic vt.l.si
vno.§.itē cū quidā.ff.loca.ꝛ.l.iiij.de an.le.ꝛ.l.menia.eo.tit.p
bar.ꝛ plenius per eū in.l.prima.§.diuus.ff.de va.ꝛ extraor.
cog. ¶ Et inducit zen.istū tex.cōtra scholares tarde ad scho
las venientes ꝛ ante finē lectionis exeuntes qui non perfun
ctorie sed diligenti continuato studio debent duas lectiones
audire ꝛ auditas recordari.vt in auē.de questo.§.pe.colla.vj.
10 ¶ Septimo no.qd ex dissolutionibus ꝛ insolentijs que in ec
clesijs cōmittuntur oriuntur quandoꝙ violationes ipsarū ꝛ
cimiteriorū.Querit laud.cuius expensis fiet ista reconcilia
tio dicit quod illius qui damnū dedit.ar.s.de iniur.ꝛ dam
da.c.fi.ꝙ si nō constet quis ille fuerit vel alias nō sit soluēdo
videtur ꝙ expensis rectoris illius ecclesie per.c.regenda.x.q.
j.ꝛ hoc verū si sacerdos sit soluendo alias eps̄ tenebiē gratis
reconciliare.arg.ij.q.j.placuit.ꝛ in auē.de man.prin.§.id tm̄.
Sed hic querit vtrū in procuratione habebiē rō expensarum
itineris in eundo ꝛ redeundo si forte eps̄ ab illa ecclesia dista
bat per plures dietas videē qd sic ad instar testium venientiū
de longinquo:vt.c.statutū.§.proferendo.de rescri.li.vj. Hnuz
tenet ꝛ dicit quod pro vno actu cōsecrationis nō debetur nisi
vna procuratio per quot dietas vadat:vt.s.de symo.c.cū sit
romana.ꝛ.x.q.j.decreuimus.ꝛ.c.epm̄.ꝛ.c. placuit expensas
ergo itineris faciet de redditibus epatus qui ppter hoc sunt
sibi deputati vt discurrat p dyo.ꝛ onera necessaria episcopa
tus supportet.s.de vi.ꝛ ho.cle.c.cū ab omni.hoc credo verū
qñ procuratio exigiē a rectore.qr ille qui violauit non appa
rebat vel erat nō soluendo.si autem est soluēdo licite vt cre
do exiget eps̄ expensas itineris in eundo ꝛ redeundo vt sic ex
delicto vel culpa sua potius teneaē ministrare istos sumptus
ꝙ eps̄ in quo culpa nulla est.ad hoc.l.eum quē temere.ff.de
iudi.vbi tractus ad locum temere consequi debet viatica ab
11 illo qui temere ipsum traxit. ¶ Octauo not.in ver. ne igitur
post glo.qd de iurisdi.inferiorū prelatorum dyocesani se nō
debent intromittere:nisi in casu negligentie.de quo remittit
ad not.in.c.que in ecclesiarū.s.de consti.qd intelligit verum
Paul.qñ ad inferiorem tm̄ spectat de iure cōi priuilegio vel
consuetudine.de offi.archi.dilecto.ꝛ de of.or.c.irrefragabili.
§.j.ꝛ in auē.de defen.ciuita.§.interim.in fi.secus si est actus q
ad plures simul pertinet:quia tunc locus est preuentioni. de
appel.c.vt debitus.ꝛ de offi.archipres.c.iij.ꝛ si dubitatur qs
preuenerit maiori est deferendum.argu. de preben.c. si a sede
lib.vj.ꝛ hoc verum nisi minor iurisdi.haberet a maiore:quia
tunc maior potest prohibere minorem.ff.de iudi.l.iudicium
de hoc per Innocen.in prealle.c.dilecto. Lau. plene hic tra
ctat de

erat de iurisdi. istorum inferiorum prelatorũ ꝛ enumerat aliqua que de iure cõi spectant ad eos vt minora disponere ꝛ ordinare scilicet de pulsandis campanis ꝛ de horis dicẽdis certo loco ꝛ tempore de puniendis ꝛ corrigẽdis clericis circa diuinum offiũ negligentibus ꝛ similibus tãgentib⁹ statũ ipsi⁹ collegii obseruantias regulares. ꝛ post confirmationem poterunt exercere censuram in suos collegiatos. ℣. de offi ordi. ca. cum ab ecclesiarũ. per Inno. ꝛ absoluere suos collegiatos excommunicatos pro manuũ iniectione. de quo tñ dic vt no. ℣. de vi. ꝛ bo. cle. c. qm̃ vt ait. in fi. subdit. nũquid possint dare licentiam illis de collegio super absentia causa studii vel peregrinationis vel alia causa necessaria. arguit primo ꝙ ista dispensatio spectet ad epm. vt no. s̃. de const. c. cum omnes. ꝛ de cõse. di. v. non oportet in contrarium facit. s̃. de cle. non resi. c. cum dilectus. vbi soli canonici fecerunt statutum super residẽtia soluẽdo dicit ꝙ talis plat⁹ nõ posset statuere de residentia super vniuersos. sed bene aliquos licẽtiare ex causa rõnabili. dũtamen ex hoc ecclesia nõ nimis destituatur ministris alias ℌ. vt. s̃. de cle. nõ residẽ. c. pe. ꝛ i hoc resident ꝛ subiũgit sup vbo exercere pertineat plenã di. qui prelati possint exercere iurisdi. temporalem ꝛ spũalẽ. de quo in. d. c. cũ ab ecclesiar.

1 ☞ Cardinales romane ecclesie vel episcopi qui ante ipsorũ promotionẽ erant monachi habentes singulare officium an teneantur post talem promotionẽ illud dicere.

2 Cõformare se dz quis moribꝰ eorũ cũ quibꝰ cõuersatur.

3 Comedere carnes debent monachi cõmensales pontificum vel cardinalium.

Ignum. Ad euidentiam premitte ꝙ officiorũ aliud est gregorianum aliud ambrosianum. aliud monachale vt in glos. sit gregorianum. clerici igitur ꝛ quicunq; religiosi domestici cõmensales cardinalium ꝛ quorũcũq; pontificũ debent seipsos in diuinis officijs coaptare per gl. vel moderniores non reperio hic tactũ vtrum cardinales romane ecclesie vel episcopi qui ante ipsorum promotionem erant monachi mendicantes. vel de alia specie religiosorum habentium singulare officium teneantur post talem promotionẽ illud dicere vel simpliciter seculare. de assumptis enim ad regimem parochialis ecclesie. glos. pe. tenet ꝙ debent dicere offiũ seculare ex eo ꝙ sunt perpetuo translati ad ecclesiã cuius status est secularis. sed status ecclesie Romane cuiuslibet cathedralis est communis omnibus clericis secularibus ꝛ religiosis ergo videtur ꝙ post talem promotionem teneantur ad illud officium ad quod prius ꝙ innuit ista cle. dz clericis ꝛ religiosis commensalibus domesticis indulget dictis pontificibus coaptari cogita an hoc sit verum. ¶ Not. primo post lau. qõ debet quis conformare se moribus illorum cum quibus conuersatur. concor. xij. di. illa. in fi. ꝛ xl. di. cap. j. ex hoc arguit ꝙ licet catalani in sua patria possint comedere carnes die sabbati ex consuetudine p. ca. de conse. di. v. quia dies. tñ existentes in studio Tolosano peccant comedendo per prealle. ca. illa sicut econuerso non peccarent tolosani existentes in catalonia si comederent dicto die vt sic consuetudo loci nulla peregrini libidine violetur. vt dicit tex. viij. dist. que contra morem. Secundo not. ꝙ ista constitutio istã mutationem indulget clericis ꝛ religiosis cõmensalibus pontificum. qõ exponẽ eorum ꝛ superiorum. tales enim debẽt hãre cubicularios. ij. q. vij. cum pastoralis. ꝛ ex hoc qõ dicit pontificũ. colligit glo. ꝙ ista indulgentia non includit electos confirmatos nondũ cõsecratos. cũ tales non sint episcopi. de transla. c. ij. idẽ ℙau. Ste. cõtra. per preal. ca. ij. vbi dr̃ ꝙ statutũ erat de epõ. intelligitur etiam de electo confirmato ꝓpter similitudinẽ ratiõis ℥ quo ad ea que officium consecrationis exposcunt intelligatur ecclesia vacare. Ad hoc adducit qꝫ priuilegium quod datur vroꝛi datur etiam sponso. et idem iuris est in vtraq; ff. de iure dot. l. si sponsa ꝛ C. de bon. que lib. l. non sine. et hoc credit verius. et dicit idem posse intelligi in priuilegijs concessis epis. s̃. de priuile. ꝙ nonnullis. et de pe. et re. c. fi. ꝛ qõ not. per Host. et Hui de offi. ord. romana. ℌ. fi. lib. vj. ꝛ de excessi. prelato. accedentibus per Host. ¶ Tertio no. ꝙ ista indulgentia locum habet quo ad diuinum officium vt se possint coaptare. dicit glo. ꝙ placuisset monachis indulgeri sibi etiam hoc de cibis. sed videtur ꝙ idem i ip sis perca. quisquis. xlj. dist. et quod ibi not. in. j. glos. Sed ℙau. dicit post Hug. et Lau. ꝙ ibi intelligitur de illis qui speciali voto abstinentie vel regula non tenentur. tales enim contra votum vel regulam se non possunt alij coaptare vel confirmare in cibis. et ideo concludit quod isti monachi commensales pontificum vel cardinalium non comedent carnes. de conse. dist. v. carnem. ꝛ de sta. mo. ca. cum ad moũ. ℌ. in refectorio. et quod no. xvj. q. j. ca. tij. de obseruan. ca. vlt. ¶ Quarto ponderat glo. quod dicit possint per hoc enim dat eligere quod ad istam conformitatem necessario non tenentur. vt. ff. de iudi. l. nõ qcquid. et de officio dele. ca. consuluit. ꝛ est si. s̃. de rescrip. cle. auditor. Itez intellige verum quod hic dicitur de ista commutatione officij nisi ex voto ad aliud speciale teneretur. puta si vouit dicere singulis diebus vel certis officium beate ℳarie vel alio vltra illud ad quod tenetur rationẽ sui ordinis vel ecclesie. nam a tali non absoluitur per istam clemen. que intendit istos domesticos comensales absouere ab obligatione que descendit ex receptione ordinis vel beneficij. xciij. dist. ca. vlti. non ab illa que descendit ex speciali conuentione siue voto. argu. de deci. c. ex multiplici ꝛ. capi. j. de consti. lib. vj. hic non sunt alia.

¶ De baptismo ꝛ eius effectu Rubrica.

1 ☞ Diaconus in necessitatis casu potest baptizare et cõfessiones audire nõ tñ absoluere.
2 Baptismi sacramentũ põt a quocũq; in necessitate cõferri.
3 Baptizari debent homines in ecclesijs in quibus sunt fontes baptismales. non in domibꝰ priuatis. et que sunt ille ecclesie.
4 Baptizari possunt liberi regum et principũ in suis domibꝰ.
5 Necessitate pmittit aliquid qõ alias prohibetur.
6 Actui a iure ꝓhibito nullus debet presentiam suã exhibere.
7 Liberorum appellatione an veniant nepotes.
8 Et an verbum filij quando profertur a lege vtrum porrigatur ad nepotes.
9 Filiorum appellatione in rescripto principis an contineantur nepotes.
10 Filij appellatio si profertur a contrahentibus debet interpretari contra eum pro quo ꝓfertur.
11 Et qõ dicitur ꝙ filiorum appellatione contineãtur nepotes an hoc sit ex propria significatione vel ex interpretatione.
12 Filia dotata decessit filio masculo relicto. an iste nepos excludatur a filio.
13 Succedere an debeant nepotes in capita vel in stirpes cũ succedunt loco patris.
14 Filiorum appellatione an contineantur naturales tãtũ.

Presenti. No. ꝙ generalis est ista prohibitio cum in tex. dicatur. ne quis complectitur enim omnes nedum presbyteros ꝛc. vt in glos. ij. que dicit quod diaconus in necessitate baptizare potest simiiter etiam in necessitate potest confessionem audire. non tamen absoluere. de fur. capitu. ij. ꝛ ibi no. Host. subdit ℙaul. ꝙ iste text. includit etiam laicos cum istud sacramẽtum batismi possit a quocunq; in necessitate conferri. xxxij. di. ℌ. verum. de conse. di. iij. a quodam. et de suma trini. capitu. j. ℌ. sacramentum vero baptismi. non ob. fi. huius. ca. vbi episcopo reseruatur castigatio quasi per hoc de laycis cõ trafacientibus ista constitutio non intelligat. nam cum illud delictum committatur circa sacramenta ecclesie laicus efficitur de foro ecclesie sicut cũ delinquid circa alia sacramenta ꝛ res ecclesiasticas. de fo. compe. cũ sit. ꝛ c. conquestus.

a ¶ Cũ tales non sint. Addõ. ad ista q̃ tradũtur ꝓ fe. eã te. in. j. col. extra de rescrip.

¶ Secundo no. ꝙ non in domibus priuatorũ sed in ecclesijs in quibus sunt fontes baptismales debent homines baptizari similiter nec missa debet in talibus priuatis domibus celebrari nisi in necessitate. de cõse. dist. j. concedimus. et. ca. vnicuiq;. et optime in aut. vt in priuatis domibus sacra. mi. non fiant. in rubro ꝛ nigro col. v. ¶ Sed querit pau. que sint ille ecclesie in quibus ad baptismum sint fontes spiritualiter deputati. dicit ꝙ sunt baptismales siue matrices qꝫ in eis per baptisma renascimur. de transac. ca. preterea. ij. ꝛ consueuerũt tales fontes esse in plebibus. xiij. q. j. ℌ. iij. ver. item leo. xvj. q. j. de deci. subiungit ℙau. vtrum per actum baptizandi quis intelligatur habere curam. no. Host. de cle. non resi. quia nonnulli. ꝛ videtur ꝙ per talem actũ quis dicatur curatus qꝫ baptizãdũ adultũ debet baptizãs instruere in fide et hoc pertinet ad presbiterũ curatũ. de vi. ꝛ bo. cleri. vt quisq; ℥ cõtra. le actus licite exercetur per laicũ vt dictũ est. s̃. et. xxx. q. j. limina. et omni casu si baptizat cũ debita materia et forma et intentione valet ergo nõ est de cura pniali vel iudiciali cui⁹ laicus sicut nec mulier nõ est capax. de pe. ꝛ re. ca. nona. ꝛ. ca. omnis. de ma. et obe. c. dilecta. et hoc dicit ℙaul. verius esse. addit no. per ipsum supra de offic. vi. cle. que in ecclesijs. ¶ Tertio not. quod regibus ꝛ principibus deferri potest vt possint liberos in suis domibus facere baptizari glos. plene prosequitur qui dicantur principes. ꝛ licet latissime pateat illud nomen. vt in ipsa patet. tñ vt subdit hic sumitur pro notabili

potẽtatu merito ꝯparãdo regie dignitati. Idẽ Pau. qui dicit qḋ principatus est dignitas secularis maior aliis post regem ꝛ Steph. exemplificat in comite flandrie ꝛ duce britãnie idẽ ꝛ no. dicã de duce venetiarũ cuius notabili potentatu custoditur mare tutũ ab infidelibus ꝛ piratis quibus plenum esset mare ꝓcipue adriaticum nisi ꝙ per galeas suas adminus .x. numero. ꝛ quãq; a pluribus iuxta exigentiã cõtinue custodiꝛ quarum timore nõ audẽt cũ suis piraticis navigiis navigare. nã dephensis nulla est spes redemptionis q2 subito submerguntur. ꝛ sic terre maritime ab eorũ incursibus tute sunt que alias se tueri non possent. Subdit glo. quod liberi tyranorũ non gaudent isto priuilegio. Idem Pau. ꝛ Stepha. ex istis collige qḋ deferendum est nobilitati. de offi. dele. c. pastoralis. ꝛ de prebẽ. c. de multa. in fi. ꝛ vide per Bart. in. l.
5 j. C. de digni. li. xij. in repe. ¶ Quarto no. ꝙ propter necessitatẽ aliquid permittitur quod alias prohibetur. s. extra ecclesiam baptizari. similiter aliis personis. puta laicis imminente necessitate similiter ꝛ in tempore prohibito propter necessitatem aliqua indulgentur. vt. s. de feriis. c. l3. hinc dr̃ ꝙ necessitas nõ habet legẽ. vt. s. de consue. c. quãto. ꝛ vide quod not.
a in. c. si ꝓpter[a] necessitatem. s. de fur. ꝛ intellige necessitatem ex parte pueri baptizandi. Item ex parte deferentium vt in gl.
6 forte idẽ pau. ꝛ Stepha. ¶ Quinto no. ꝙ actui a iure prohibito nullus debet suam p̃ntiam exhibere. ꝛ cum multipliciter possit quis suam accõmodare p̃ntiam coopando associãdo ꝛ aliis modis de quibus in. c. sicut dignum. de homi. per pau. in. cle. j. de pe. de qua presentia debeat hic intelligi dicit ꝙ de deliberatiua cooperatiua associatiua ꝛ vicina ꝛ arguit ad. q. de illo q exhibet p̃ntiam suã sepulture publice excommunicati cõtra formã cle. eos qui. s. de sepul. an sit excõicatus ꝛ arguit ꝙ non q2 ibi puniuntur sepelientes nõ presentes nõ firmat sed dubitando ptrãsit sicut facit glo. in. d. cle. eos sup
7 verbo sepelire cum qua Pau. concordare videtur. ¶ Querit glo. hic dr̃ de liberis regum ꝛ principũ quibus est deferẽdũ vt in tex. qui contineãtur appellatione liberorum. dicit ꝙ nõ solum filii sed etiã nepotes. appellatione aũt filiorum dicit ꝙ nõ ꝯtinẽtur filii regulariter casualiter s3. vt in ea patet. ¶ Aduerte gl. mouet istud dubiũ. s. de fi. presby. c. ad extirpandas vtrũ ꝓhibitio illius ti. qui loquiꝛ de filiis presbyterorũ vendicet sibi locũ in nepotibus ꝛ ceteris descendentibus gl. ibi ꝙ sic. Idẽ Ioã. viij. q. j. apostolica. al' opi. retuli in. d. c. ad extirpandas. ꝛ remisi ad no. plene p Barto. in. l. libertorum de ver. sig. vbi primo querit qñ verbũ filiorũ ꝓfertur a testatore an coprehẽdat nepotes sup quo distinguit q2 aut testator disponit circa filios eos onerando siue eis ꝓuidendo aut eos grauando: aut non ꝓuidet nec disponit eis ꝛ circa eos sed de eis circa alios: aut nõ disponit de eis circa eos nec de eis circa alios sed appellatio filiorum ponitur in dispositione per modũ cuiusdã cõditiõis vel cause primo casu aut eis ꝓuidet
b tutorẽ dãdo ꝛ appellatio filiorũ nõ porrigitur ad neoptes.[b] vt. l. ꝙ si nepotes. de testa. tu. ꝛ rõ q2 l3 ex parte filii sit fauor. tñ ex parte tutoris dati est onus ꝛ licet nepotibus tutor nõ intelligaꝛ datus est eis modicũ ꝓiudiciũ qm̃ superest eis ꝓuisio legis ꝛ iudi. dantis tutorẽ legitimum vel datiuum aut eis ꝓuidet eos instituendo vel al'r relinquendo ꝛ tunc instõ vel alia ꝓuisio facta de filio extẽditur ad nepotes. vt. l. lucius. §. fin. ꝛ de here. insti. vbi testator fratrẽ suũ substituit sub conditione si decesserit sine filiis. ꝛ hoc facit volens filiis fratris prouidere ꝛ constat ibi ꝙ filiorum appellatione continentur omnes liberi vt ibi p3. nõ ob. l. gallus. de libe. ꝛ post. vbi appellatio filiorum non includit nepotes vel ꝓnepotes nisi de ipsis fiat ꝓuisio spãlis quia tota. l. gallus loquitur qñ quis instituit filium certum ꝛ nominatum quo casu appellatio filii ad aliũ nõ porrigiꝛ sine dubio. vt not. in. l. si quis ita. de testa. tut. sed qḋ. s. pri. dictũ est h3 locũ qñ quis instituit filios simpliciter Scḋo casu qñ testator grauat. puta exheredando tunc appellatione filiorũ non continentur nepotes. vt no. in. l. filii. de v. sig. ꝛ pro hoc q2 pro ea equitate qua masculinum continet femininum ea equitate appellatio filiorum porrigitur ad nepotes. vt. l. iusta. de ver. sig. Sed in istis odiosis masculinum nõ continet femininũ. vt. l. j. §. qḋ dr̃. de ven. inspi. ergo. ꝛc. Tertio casu quando testator non disponit circa eos. sed de eis circa alios. vt puta si legat ancillã cũ filiis vel filios ancille tunc si fieret dura separatio ꝛ appellatio filii porrigitur ad nepotes. vt. l. liberorũ. ver. sed ꝛ papirius de verb. sign. alias secus vt ibi no. ꝛ. l. vxorem. §. cõcubine. de le. iij. quarto casu qñ appellatio filii poniꝛ in dispositione per modum cuiusdam cõditiõis vel cause. tũc aut illa cõditio vel cã respicit fauorem filiorum. ꝛ tunc filiorũ appellatione cõtinentur nepotes. al's secus. q2 cõditio d3 impleri in forma specifica prout iacet. vt. l.

a ¶ No. in ca. si ꝓpter necessitatẽ. adde que pulcre ꝛ elegãter ponũtur p do. ias. in. l. fi. in pe. col. C. de testa. vide etiã. d. ab. in. c. significãte. de pi. vbi qḋ si seruãs iuramẽtũ ꝓpter necessitatẽ nõ incidit in periuriũ ꝛ quod nõ seruãs preceptũ factum sub pena excõis q2 nõ põt non incidit in excõicationẽ. ꝛ dicit fel. in. c. cum accessissent i. ix. co. de cõsti. ꝙ necessitas excusat a piurio ꝛ a ieiunio et ab aliis preceptis vide felin. i. c. q̃relã. i fi. col. d iureiurã. fel. in c. ii. i fi. col. d spõ. i. c. cã3 mr̃imonii i pe. col. ad fi. de of. de leg.

b ¶ Nepotes. Adde alex. i ꝯs. lxj. i j. vol. et Lu. ro. i ꝯs. cxxix. incip. l3 magna apḋ me fuerit dubitatio ꝛ barb. i rep. l. cũ acutissimi. C. de fideicõ. i. xx. col.

c ¶ Scḋo q̃rit adḋ alex. i ꝯsi. lxiij. in ii. col. i. ii. vo. ꝛ in ꝯs. liij. i. ii. co. ꝛ ii ii. vo. ꝛ i ꝯs. lxvj. i v. volu.

8 qui heredi. in fi. ꝛ. l. meuius. de condi. ꝛ demon. ¶ Secũdo
c queritᶜ qñ verbũ filii ꝓfertur a lege vtrum porrigaꝛ ad nepotes circa qḋ dicit ꝓcedendũ esse quasi per eadem membra que supra dicta sunt. nam aut legis dispositio continet fauorem filiorũ circa tutele dationem ꝛ non porrigiꝛ ad nepotes: vt. l. sed ꝛ milites. §. j. de excu. tu. rõnem supra dixi: aut cõtinet prouisionem filiorũ circa alia ꝛ porrigiꝛ ad nepotes siue dispositio fuit facta in fauorẽ filiorũ principaliter. siue in odiũ alterius tñ redundat in fauorem filiorũ principaliter: vt in auꝛ. vt exac. istã. do. § ii. col. vii. ꝛ. ff. ad mace. l. filium habeo. aut continet odium filiorũ principaliter ꝛ non porrigitur ad nepotes. vt. l. patri. ff. de adul. ꝛ. l. lege iul. §. hic capiꝛ. de ritu nup. si vero ꝯtinet odium filii ꝯsequenter tunc extendiꝛ ad nepotes: vt. l. senatoris. de ritu nup. rõ quia saltem ibi fauor respectu pupille. nec ob. predictis quod not. Cy. in. l. quisquis. ad l. iul. ma. q2 ibi appellatio filii extenditur ad nepotes ex vigore cõstõnis Federici ibi relate per eum: que loquitur de liberis: aut de filiis nihil disponit principaliter: sed appellatio filiorum poniꝛ in dispositiõe casualiter vel cõditionaliter Et tũc aut illa cõditio respicit ꝓncipaliter fauorẽ filii: vt puta dicit lex si mater tutorem filiis non petierit ius vendicandorum bonorum non habeat. certe tũc porrigiꝛ ad nepotes: vt. ff. ad tertul. l. ii. §. si matri. in prin. ꝛ. §. filiis autem aut non continet fauorem filiorum principaliter: puta si pater habuerit tot filios habeat excusationẽ a tutela. ꝛ tunc non extenditur ad nepotes nisi lex vteretur vocabulo liberorum. vt. l. ii. §. j. ff. de excu. tu. rõ quia verba cõditionũ debenꝛ impleri in forma specifica vt dictum est. vbicũq; autem dixi filii appellatone porrigi ad nepotes. itellige nisi lex aliter restringaꝛ ꝛ limitetur: vt. l. in hemus. C. ad treb. item predicta vera qñ lex disponit aliqd circa filios ea cõtemplatione: q2 filius. Si vero disponeret respectu alterius qualitatis coherentis filio: tunc non porrigitur ad nepotes ad quos nõ porrigitur dicta qualitas vt in casu l. fi. C. de natu. lib. vbi. l. disponit circa filium: q2 nõ filius simpliciter sed q2 filius spurius. l3 enim illa dispositio non fit ꝓpter odium filii: quia in nullo deliquit: vt. l. spurii. in prin. ad muni. tñ non porrigiꝛ ad nepotes: q2 ad eos non transit illa qualitas ꝙ sint spurii testatoris. ¶ Tertio quero quid in rescripto principis: an appellatio filiorum porrigatur ad nepotes. rñdeo aut rescriptum continet beneficium vt si imperator concedit castrum alicui ꝛ filiis suis. ꝛ tunc intelligitur etiam de nepotibus: q2 largissime est interpretandum: vt. l. fi. de consti. prin. si vero cõtinet priuilegiũ aliquod cõtra ius cõe. tũc q2 priuilegia sunt stricte interpretanda: vt. l. si opi. in prin. C. de inoffi. te. ꝛ debet intelligi stricte. ꝛ sic põt intelligi. l. sed ꝛ milites. §. j de excu. tu. pro hoc facit q2 si priuilegium loquitur de liberis seu posteris restringiꝛ ad descendentes per lineam masculinã: vt. l. j. ff. de iur. immu. ¶ Quarto quero quid si appellatio filii profertur a cõtrahẽtibꝰ. dicit ꝙ d3 interpretari s3 eũ pro quo ꝓferꝛ secũdũ materiã. l. veteribus. ff. de pac. ¶ S3 iuxta oĩa ꝓdicta membra queriꝛ in casibus in quibus dictũ est ꝙ filiorũ appellatone cõtinenꝛ nepotes: an hoc fit ex ꝓpria significatione: vel ex interpretatione extensiua. glo. tenet ꝙ fit ex propria significatione. insti. qui da. tu. pos. §. fi. ꝛ in auꝛ. de non eli. scḋo nu. §. cum igitur. in glo. que incipit hac appellatione. idem tenet Ia. bu. in quadam sua disputatiõe pro hoc d. l. libero. §. sed ꝛ papirius. vbi dicit nepotem contineri non dicit extendi. Dy. tenet ꝙ filiorũ appellatione ꝯtineanꝛ nepotes ex interpretatiõe extensiua. idem no. in. l. iuxta. de ver. sig. vbi dicit tex. iuxta interpretationem. Item ibi dicitur ꝙ appellatio filii porrigitur ad nepotes ea interpretatiõe qua masculinũ porrigit ad femininum. sed hoc est ex interpretatione extensiua. vt no. in. l. j. ff. de ver. sig. Preterea propria significatio verbi sumitur de diffinitione ꝛ allusione vocabuli. et quando diffinitio repugnat allusioni vocabuli: stamus diffinitioni: vt no. bar. in. l. j. ff. de testa. sed filius diffinitur ille qui ex viro ꝛ vxore eius natus est: vt. l. filium. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. diffinitio autem illa non porrigiꝛ ad nepotem: cum enim dictio ex denotet cãm proximam ꝛ imediatã: vt. l. eo tempore. in fi. de pecu. ꝛ. l. non dubium. de legi. ꝯstat ꝙ nepos non est natus ex auo ꝛ eius vxore: imediate ergo diffinitio non congruit nepoti respectu aui vt dicatur filiꝰ aliis etiam rationibus Bar. hic firmat in. d. l. liberorũ vbi predicta inducit ad aliquas. q. facti. prima est statuto cauetur ꝙ filia femina non succedat extantibus filiis masculis. sed sit contenta dote. contingit ꝙ aliquis decessit relicta filia et nepote ex filio masculo: an ille nepos succedat in totum et filia excludatur: videtur ꝙ non per ea que dicta sunt ꝙ appellatione filii includit nepotes ex interpretatione extensiua: nam talis interpretatio nõ h3 locũ in statutis: vt. l. quicq̃d astrin

gende

gende. de ver. ob. ⁊ no. bar. in. l. oēs populi. de iusti. ⁊ iur. con
trariū tenet ipse primo q̄ licet appellatio filij nō includat ne
potes nisi ex interpretatione tamen ad beneficiū datum filio
per statutum porrigatur ad nepotes vel nō nihil disponitur
per statutum. remanet ergo in hoc ius cōmune quo iure cer
tum est q̄ beneficium datū filio priuilegium ⁊ honor transit
regulariter ad nepotes. vt. C. de q̄stio. l. milites. ⁊ l. diuo mar
co. ⁊ C. de pe. l. decurionum. ⁊ de sena. l. emancipatum. ⁊ C. de
priuil. do. l. j. ergo priuilegiū siue beneficiū a statuto cōcessuz
filio ex dispositione iuris cōis trāsibit ad nepotem. scōo hoc
probatur nepos filio sublato de medio locū filij incipit obti
nere insti. de exhere. li. §. postbumorū. ⁊ de bered. q̄ abinte. de
§. cū filius. ⁊ l. gallus. §. videndū. de lib. ⁊ postbu. sed si filius
bñficio statuti hic priuilegiū habebat q̄ p̄ferret filie ergo ne
pos eius succedēs. ad hoc facit q̄ dicitur subrogatum sapere
naturā eius cuius loco subrogat. l. j. §. hec verba. ff. si quis te
li. esse ius. fu. ⁊ in hoc residet Bar. ⁊ rōnem aliam subdit sicut
enim nepos succedit in locū patris sui ⁊ incipit tenere ex per
sona patris primū gradū licet in veritate sit in secūdo gradu
ergo eadē ratione assumit priuilegiū patris sui licet ex perso
na sua hoc sibi nō cōpetat nō igitur ex interpretatione extēsi
na sed passiua ex predicta rōne insurgente statutū tale nepo
tes includit. ¶ Secūdo predicta inducit ad aliā. q. decessit fi
lius superstite filia ex eo deinde auus ea superstite ⁊ filia femi
na. an predicta neptis excludat ex persona patris dictā filiaz
seminā videt q̄ sic rōne predicta q̄ tenet locū patris sui qui
filiā excludebat. ⁊ contrariū tenet per ea que dicta sunt nā tūc ap
pellatio filij porrigit ad nepotes. de iure cōi q̄. p̄ferr simpli
citer sub ea appellatiōe q̄ filius. secus si respectu alteri⁹ qua
litatis vt. d. l. fi. de natu. li. sed hic filius nō excludit filiam nisi
1 ppter illā qualitatem q̄ masculus. Sed illa qualitas mascu
2 lina nō transit in neptē. ergo in eā nō transit legis dispositio
a ⁊ sic nō potest assumere locū patris. Tertio ad idē[a] querit si
filia dotata decessit relicto filio masculo. an iste nepos exclu
ditur a filio. videtur q̄ non q̄ in eo cessat dicta qualitas ex
clusiua. s. femini sexus ergo ⁊c. vt predictū est contrariū tenet
per ea que dicta sunt nepos enim iste ex persona sua. q̄ est in
scōo gradu. excludit a filio ex persona autē matris venire nō
potest q̄ ipsam eius frater masculꝰ excludebat. vnde sicut ma
ter excludebat ita ⁊ ipse cuius gradum obtinet ⁊ ipsius loco
subrogatur ⁊ loco eius succedat. ar. l. illā. C. de colla. ⁊ l. pom
3 ponius. §. cū quis. ff. de acqui. pos. ¶ Quarto querit quid iu
ris retento eodē statuto si qs decessit relicto nepote ex filio et
alio nepote ex filia an nepos ex filia excludatur ista. q. incidit
in aliā. q. glossatorū. vtrū. s. cū nepotes simul succedunt succe
dant loco patris eorū in stirpes an in capita. de qua. q. p glo.
in autē. cessante. C. de legi. here. idem Bar. tenet q̄ in loco pa
tris eorū vt plene ipse no. in. l. ij. §. j. de suis ⁊ le. Jn. q. ergo p
posita dicit q̄ in casu quo filius excluditur. vtrū nepos siue
neptis admittatur distinguit. q. quādoq̄ filia excludit mor
te vel repudiatione. tunc succedit nepos ex ea ex sua persona
vt iura vulgaria dicunt. ratio q̄ affectio que erat filia transit
in nepotē. Jtē cessat id q̄ obstabat nepoti. quandoq̄ filia ex
cludit ppter eius delictū ⁊ ingratitudinem. idē q̄ nō nocet
nepoti. q̄ illa ingratitudo in nepote cessat. vt. l. si quis filiuz.
C. de iniusto testa. ⁊ l. ij. §. cū emācipatus. ff. de cōtra ta. q̄ñq̄
filia excludit ppter fauorē decedētis vel alterius ⁊ tūc si exclu
debat filia. ita nepos seu neptis. ratio q̄ ille fauor durat mor
tua filia. sicut ea viua. de fauore decedentis ponit exemplū in
statuto eugubij quo cauet q̄ filia dotata nō possit venire ⁊tra
testamentū patris. certe idē erit de nepte ex ea. alle. p̄o casu. l.
qui iure cū. l. se. ff. de testa. mi. de fauore alteri⁹ pone exemplū
in themate supradicte. q̄. cū. s. filia excludit ppter fauorē filij
masculi. certe filia defuncta adhuc durat fauor filij. ⁊ sic exclu
14 dit etiā neptē. ¶ Ultimo hic tractādū esset plen⁹ de alia qō
b ne q̄ glo. tāgit. vtrū. s. filiorū appellatiōe cōtineant nāles[b] tā
tū ⁊ q̄ de illa. q̄. dixi in. c. vbicūq̄. de pe. li. vj. ió hic omitto.

¶ De reliquijs ⁊ veneratione sanctorum. Rubrica.

1 ¶ Dominus an possit agere de molestia siue iniuria facta familie.
2 In sacramento altaris tria requiruntur scilicet panis: vinuz ⁊ aqua.
3 Sacramentum altaris an possit confici in pane fermentato.
4 Sacramentum altaris an possit confici si panis misceatur cū aqua rosata vel alia artificiali.
5 Vouens magis meretur circa idem opus quam non vouens
6 Indulgentiam consequuntur qui stant in semitibus extra muroꝝ ambitum si propter nimiam turbam intrare non possunt.
7 Indulgentie quibus prosunt.
8 In indulgentijs consequendis iste tres hore scilicet vespere missa ⁊ matutinū sunt equales Et si ad istas indulgentias cō sequendas pro singulis horis habetur certa indulgentia: sed per alios singulos dies octaue oportet interesse omnibus ho ris diei vt habeatur indulgentia vtrū qui adimplet pro par te debeat consequi partem premij.

¶ Dominum. Summa ⁊ diui de cle. vt in glos. prima. ¶ No. q̄ laudari dz dñs deus in san ctis suis. vt in psalmo vltimo. laudate domi num in sanctis eius. ⁊ in psalmo exultate iu sti ibi rectos decet collaudatio. ⁊ secundum zen. est arg. q̄ laus familie redundat in honorem ⁊ laudem domini probatur. ij. q. iij. c. habet hoc proprium sicut ecōtra in blasfemia familie dicitur dñs deshonestari. ⁊ propter istā con iunctionem ad dominū eodē gaudēt priuilegio familia quo ⁊ dominus. C. de epis. ⁊ cler. l. j. ⁊ in autē. habita. C. ne fi. p pa ⁊ dixi in. c. licet. de priui. ⁊ est arg. q̄ de molestatione familie pōt dñs 2queri. de quo remittit zen. ad no. per Jnn. s. de ap pellectus. ⁊ per Host. de ma. ⁊ obe. dilecti. ⁊ clare per eū. de pro ba. c. licet. in fi. lau. de hoc latius hic tangit. vtruz. s. dño com
1 petit actio pro molestia ꝛ siue iniuria sue familie irrogata. vi detur q̄ sic vt. d. c. licet in fi. Jn contrariū videtur de priui. c. autoritate. lib. vj. soluendo dicit q̄ si ex grauamine illato fa milie impeditur vtilitas ipsius dñi siue in seruitio personali siue reali per familiā dño impēdēdo pōt agere dñs cōtra mo lestantes saltem actione de dolo cū alia deficiat. ff. ad. muni. l. de iure. ij. respon. ⁊ de decu. l. generali. lib. xj. nō ob. c. autorita te q̄ ibi illi exempti constituebant sevt actores principales in causis suorū bonum vt cōditionem aduersariorū suorum face rent durior volentes suam exemptionē extendere ad eosdem q̄ nō licet vt ibi. ¶ Secundo not. q̄ si debemus impendere a honorē sanctis multomagis deo. q̄ propter vnū quodq̄ tale ⁊ illud magis vt dicit glo. fi. lxxxj. di. eos qui. ⁊ de cele. mis. cū marte. §. fi. tūc igit. ⁊ est arg. per locū a minori. de quo gloss. re mittit ad. c. cuz in cunctis. de elect. ⁊ sumitur affirmatiue vt si de quo minus videt inesse inest ergo de quo magis. si. xxxvij. di. si in laicis. ¶ Tertio not. finem pro quo christus instituit
2 sacramētū altaris corporis ⁊ sanguinis sui tractat hic Pau. b que requirantur in illo sacramento dicit q̄ tria. s. panis. vi num. ⁊ aqua. de cōse. di. ij. nō debet. ⁊ no. ea. di. in summa pa nis debet esse frumēti. nec debet alia materia immisceri ⁊ ad mixta nō trāsubstātiat ꝑm Jo. ⁊ Pe. sed theologi dicūt hoc verū si possibile esset q̄ vtrūq̄ permixtorū in actualitate ⁊ es sentia ꝓprie nature manerēt q̄ dic vt hic per eū qui etiā que rit vtrū possit cōfici in pane fermentato. tenet q̄ sic. ꝑm the ologos q̄ fermentatio ⁊ azimatio nō distinguit panem sub stantialiter cū sint accidētia panis. idē tenet Anselmus licet fieri nō debeat. q̄ mica facili⁹ cadit de fermentato quā de azi mo. ⁊ q̄ credere debemus christū hoc fecisse in azimis cum in domibus iudeorum non esset fermentatio. subdit quid si pa
4 nis est de aqua rosata vel alia aqua artificali. dicunt quidam q̄ confici potest. q̄ aqua non remanet in pane. alij contra. ⁊ probabilius secundum theologos q̄ partes principales pa nis qui est substantia huius sacramenti est aqua naturalis et farina frumēti. in quo autem sacramentum illud fit mirabi
5 le plene in gloss. ⁊ idem Pau. ¶ Quarto not. q̄ prodiga est largitas cum quis donat se ipsum ex quo gloss. arguit quod idem opus est magis meritorium in vouente quā in alio idē Paul. sed contra hoc op. Stepha. illa namq̄ sunt in nostris officijs gratiora que cum liceret nobis etiam non impende re tamen causa dilectionis impendimus. xxviij. questione prima iam nunc. ⁊ xxxiij. q̄. v. qui sitit. ⁊ ff. de adi. le. l. rem le gatam. Sed respondet ⁊ dicit quod quedam est necessitas coactionis ⁊ illa contrariatur voluntati. vt. §. de spon. c. cum locum. ⁊ ideo ista necessitas diminuit de laude actus virtuosi quia voluntarium militem ⁊c. xv. q̄. j. non est. ⁊ de tali neces sitate loquuntur iura in contrarium alle. est ⁊ alia necessitas ex interiori inclinatione precedens vt est habitus in actibus virtuosis qui quasi ex quadam inclinatione propter consue tudinem necessitantur bene agere vt est videre maxime in bea tis qui necessitantur in bona voluntate. adeo etiam quod pec care non possunt. ⁊ ista necessitas non minuit de laude vir tutis sed potius auget. est et alia necessitas ex fine vt si volo transfretare necesse habeo habere nauem et ista etiam non diminuit de merito actus virtuosi imo quanto nobilior est finis. tanto laudabilior est actus. sic et in proposito. necessi tas enim obseruandi que quis vouit non est coactionis

¶ Tertio ad idem. Adde q̄ pulcre dicit ale xan. in q̄. vj. ad fi. i. ij. vo. dū al leg. l. si vina ma tre. C. de bo. ma.

¶ Naturales an appellatiōe liberorū veniāt bastardi. vid gl. ⁊ docto. in. c. rai naldus. de testa. ⁊ an filij bastar di nobiliū dicā tur de domo no biliū. vide bar. in. l. fi. C. de ver sig. ⁊ per eundē in. l. pnūciatiō ff. eo. ⁊ in. l. filiū diffinim⁹. ff. de bis qui sunt sui vel alie. iu. ⁊ q̄t sint genera ba stardorꝝ vide an ge. in cōsil. xxx. i cip. dña frācisca

nec ex inclinatiõe interiori.sed ex ordine ad finem qui est impletio voti.est ergo necesse fieri actum si quis vult votum implere.¶Quinto no.in ver.nos enim q̃ donis ꝛ gratijs inuitur quis ad bonũ alibi blandimentis ꝛ muneribus.xlv.di.qui sincera de boc.j.q.ij.quã pio mentis.xxiij.q.iiij.minimũ ꝛ.c.se.ꝛ.q.v.non vos.qõ intellige.vt no.xlv.distin.ꝛ qui emẽdat facit.l.j.ff.de iusti.ꝛ iur.ibi bonos non solum metu penarum.verũ etiam proemiorũ exhortatione efficere cupientes.

6 ¶Sexto no.qõ dicit in ecclesia ꝛc.qõ ad istã negligentiã consequendã non sufficit audire extra ecclesiã qõ intelligit verũ glo etiã si dicanꝫ in priuato oratorio.idẽ ℙau.qui putat indulgentiã cõsecuturos etiã illos qui stant in semitibus extra ambitũ murorũ si ꝓpter nimiã turbam intrare nõ possunt.vt sic volũtas sufficiat intrandi.ꝛ qõ per eos non stat eis nõ imputetur.ad boc.xlv.di.due.ꝛ de reg.iur.c.imputari.lib.vj.Et aduerte quia per boc patet q̃ ecclesia bic accipitur ꝓ ambitu murorꝫ.Alibi aliter sumiꝫ.vt plene no.vij.q.j.scire.ꝛ.§.ne prela.vices suas.c.fi.de verb.sign.c.cũ clerici.ꝛ qõ bic dicit de ecclesia.idẽ intelligit pau.de basilica in qua celebraꝫ.de immu.ec.c.pe.idẽ.dicit si ex necessitate celebretur sub tentorio.de conse.di.j.cõcedimus.boc vltimũ non firmat licet dictũ satis probabile postquã deuote interest diuinis.in loco vbi licite celebrantur.ꝛ ista constitutio prouidit in casu qui cõiter accidit vt in ecclesia audiuntur diuina.casus ergo qui rato cõtingit debet decidi per simile.vt.l.nã ad ea.ꝛ.l.nõ possunt.ff.de

7 leg.¶Septio no.quibus prosint indulgentie vere penitentibus.ꝛ cõfessis[a].ꝛ de boc.s.qb[9] pſint.ꝛ ad qd pſint:ꝛ vñ origi

a ¶Et cõfessis.ad de gl.i hoc.v.cõfessis.vide fel.in sermone suo de i 8 dulgẽtia plena.in.v.col.circa fi.

b ¶Per q̃ infert glo.Udõ qõ istã gl.allegat ꝓ notabili ℙanor.i c.q̃ in ecclesiarũ l.iiij.notabili de cõsti.ꝛ istã glo.dicit feli.in.c.fi.l iiij.col.extra de cõsti.q̃ statutuꝫ dicẽs qõ oĩa gesta habeãt ꝓ infectis extẽdit ad ꝓterita ꝛ decisa.

c ¶Ex [b] no.infinitã potẽtiã.ade q̃ istã glo.ad boc dicit singul.fe.i.c.si alqñ circa prin.de sen.excõmunicationis.

nẽ habuerint.ꝛ q̃ sint necessaria ad ipsas cõsequẽdas not.de pe.ꝛ re.c.q̃ autẽ per ber.ꝛ Jnn.ꝛ an prosint in purgatorio ex istẽtib[9] no.eo.ti.qõ in te.per Jnn.¶Octauo no.q̃ iste tres bore.s.vespere ꝛ matutinum ꝛ missa sunt equales in indulgẽtijs cõsequendis.sic etiã dicit glos.in distributionibus interessentibus diuinis.ꝛ aduerte q̃ vt dicit ℙau festum incipit in vesperis primis ꝛ desinit in secundis.ꝛ faci ad no.de sen.ex com.c.alma lib.Ponderat etiam istũ ter.qõ ad istam indulgentiam cõsequendã in ipso festo ꝓ singulis horis habetur certa indulgentia sed per alios singulos dies octaue oportet interesse omnibus horis diei vt habeatur indulgẽtia.in alijs autem dispositionibus.vtrum ille qui adimplet ꝓ parte debeat consequi partem premij longa est materia ꝛ discurrit in locationibus operarum in implemento conditionem.ꝛ si.de quo plene.in.l.queritur.§.item cũ quidã.ff.loca.ꝛ.l.si seruus.§.si pluriũ.ff.si quis cau.ꝛ.l.cui fundus.ff.de condi.ꝛ demõstra.facit optime.l.ij.de an.le.que materia etiam applicari posset bic in indulgentijs ꝛ distributionibus quotidianis.vtrum ille qui interest vni bore ꝛ non alteri vel parti vnius bore tantum debeat saltem partem premij habere:videtur q̃ sic:quia onus ꝛ pecunia diuisionem recipiunt.ff.de an.leg.l.seio.Jn cõtrarium facit quia nibil videtur actum ꝛc.l.pe.C. de bis qui.vt indi.text.iste distinguit inter onus diuisuꝫ per dies ꝛ onus diuisum per boras.vt primo casu omnibus boris diei non istis vel illis debeat interesse:secundo casu sufficiat singulis interesse secundum ℙaul.prout.§.patet.quedã alia in ista cle.possent colligi notabilia:que omitto:quia leuia ꝛ fundata magis in theologia quam canonica facultate: not.tamen gloss.notabilem quam ponit Joã.an.de oratiõe.

¶De iunitate ecclesiarum. Rubrica.

1 ☞Scandali vitandi causa nõ sunt omittenda que sine peccato mortali ommitti non possunt vt baptizare:dicere boras penitentiam accipere.

2 Scandali vitandi causa cõmittenda nõ sunt que sine peccato mortali committi non possunt:vt committere bomicidia.

3 Pro scandalo vitando potest quis cõmittere ea que sine peccato committi possunt:sicut portere babitum suo ordini nõ conuenientem.

4 Legitimari potest quis per papã taliter qõ ex tunc babeatur pro legitimo etiam quo ad bonores seculares.

1 ¶Ioniam.†No.qõ pro scãdalo vitãdo papa reuocat bic suam constitutionem.que autẽ ꝓpter scandalum sint vitanda ℍuli.de monte Lau.bic tractat tradẽdo aliquas regulas.ℙrima est qõ pro vitãdo scandalo omittenda non sunt que sine peccato mortali omitti nõ possunt.vt baptizare dicere boras accipere penitentiã.vt.c.cũ ex iniuncto.de oper.no-

2 nun.†Secũda est qõ pro vitando scandalo committenda nõ sunt que sine peccato mortali cõmitti nõ possunt:vt cõmittere bomicidium:adulterium.ꝛ si.xxiij.qõ.v.cum bomo.xiiij.di.c.j.ꝛ seq.Tertia regula est q̃ pro vitanndo scandalo põt quis committere ea que sine peccato mortali possunt cõmitti

3 sicut portare babitũ alias suo ordini nõ conuenientẽ.de vi.ꝛ bo.cleri.clerici officia.ꝛ.c.deus qui.xxxiij.q.v.qõ deo.Quarta est qõ ꝓvitando scandalo dimittere quis potest ea que sine peccato mortali possunt omitti:vt correctionem ꝓpter multitudinẽ.§.de cle.non resi.c.cum olim.Jtem est quedã veritas iusticie que spectat ad iudicem.ꝛ est triplex.nam quedã est veritas iusticie iuris naturalis:vt illa que in lege ꝛ euangelio continetur ꝛ ista ꝓpter vitandum scandalũ etiã dimittenda non est.Est ꝛ alia.s.veritas iuris positiui.ꝛ istaꝫ latoꝛ legis potest deserere pro vitando scandalo.ꝛ ex causa temperare ꝛ cõtrariũ statuere.§.de voto.c.j.ꝛ bec ꝓpter scandalũ dimittitur.Jtem primam nõ tollit cõsuetudo:banc bene tollit.§.de cõsue.c.vlti.qõ intellige ex causa.alias non.§.de re iudi.c.cum eterni.lib.vj.ꝛ de accu.qualiter.el.j.ꝛ maxime in iure indispensabili.ꝛ per cuius dispensationem ius tertij violaretur.de regu.iur.c.qui scandalizauerit.vbi de boc.Est et tertia veritas discipline.i.correctionis ꝛ doctrine.ꝛ bec pertinet ad prelatum.ꝛ potest omitti ꝓpter scandalum.puta quã do multitudo est in causa.de renun.c.nisi cum pridem.§.pro

4 graui.ꝛ.l.dist.vt constitueretur.vbi de boc.qõ intellige quando multitudo tale factum autoritate non defendit:alias secus.xliij di.commessationes.de boc etiam in.d.c.qui scandalizauerit.ꝛ vide etiam qõ no.§.de trãsact.statuimus.ꝛ de tẽp. ord.c.ij.¶Scõo not.q̃ debent haberi ꝓ infectis quecunq̃

b retro gesta vigore cõstitutiõis postea reuocate:per qõ[b] infert glo.qõ excommunicati vigore illius constitutionis reuocate per istam nõ egeant absolutione.ꝛ boc ideo qõ latoꝛ canonis vult effectum buius noue cõstitutionis extendi ad preterita.dum bic ipsa statuit haberi ꝓ infectis.sec[9] si simpliciter reuocasset illã cõstitutionẽ:qꝛ tunc excõmunicati per ipsam in-

c digerent absolutionem fm ℙau.qui post glo.ex boc no.[c] infinitam potentiã pape qui facit ius positiuum haberi retro

4 extũc ꝓ infecto.Ex quo ifert qõ potest quis legitimari per papam taliter qõ extunc habetur ꝓ legitimo etiam quo ad bonoꝛem secularem.de quo per Jo.an.§.qui fil.sint legi.per venerabilem.si enim papalis cõstitutio induxit impedimentum nõ mirum si papa potest illud tollere quo ad omnẽ eius effectum.ꝛ qõ talis constitutio habeaꝫ ꝓ infecta etiam quo ad preterita retro gesta.ꝛ vide in Spe.tit.ij.§.nunc ostendendum.ver.lxxxix.Et aduerte quod dixi quo ad effectum:nam quo ad veritatem non potest facere factũ haberi ꝓ infecto vt.l.in bello.§.facte.de capti.

¶De consanguinitate ꝛ affinitate. Rubrica.

1 ☞Cõtrabẽtes scienter in gradu cõsanguinitatis ꝛ affinitatis qua pena puniantꝫ.ꝛ quid iuris si alter contrabentiũ scit impedimentũ alter non.nu.2.ꝛ vtruꝫ presumantꝫ sciuisse vel ignorasse impedimentũ.nu.3.ꝛ an illa ignorantia dicaꝫ ignorantia iuris naturalis vel iuris positiui.nu.4.

5 Et quid iuris si cõtrabentes ignoranter in gradibus prohibitis postmodum sciunt ꝛ cohabitant.

6 Contraxi matrimonium cum ista quã credebam consanguineam vel affinem:vel monialem cum re vera non esset an sim excommunicatus.

7 Et quid si contraxi tantum sponsalia ꝛ non matrimoniũ an incidam in penam.

8 Et vtrum sic cõtrabentes per metum cum personis prohibitis an habeat locum pena ista.ibi.nu.8.

9 Contrabentes cum religiosis incidunt in penam buius constitutionis:qõ intellige de professis.

¶Os.¶Nota qõ ista cõstitutio adñcit nonam penam istis bic expressis cõtrabentibus matrimonia contra iura ꝛ cum sit penalis ad alia impedimenta non extenditur:nec ligat contrabentes matrimonia contra iura in alijs casibus quã expressis in text.vt in prima glo.que alia impedimenta prosequitur de quib[9] plenius insti.de nup.ad finem.Contra istam glos.ℙau.opnam in alijs impedimentis est eadem ratio que in istis ergo similis ratio prohibitionis debet inducere similem penã.ff.de adul.l.si postulauerit.§.ratio.ꝛ de similibus simile est iudicium.de trãsla.inter corporalia.tacite enim cautum videtur vbi omnimoda ratio reperitur.C.de reuo.dona.l.bis solis.ꝛ qõ not.in.c.j.de temp.or.lib.vj.ꝛ qõ not.de postu.c.ij.in fi.in vlt.glo.bis tamen non obstantibus ℙau.stat cum glos.quia penalia ꝛ odiosa cũ exorbitent a iure cõmuni non debent ad

alios

alios casus extēdi. de sen. excō. canonica. ⁊ quod ibi no. in vlt.
glo. ⁊ de re. iur. que a iure. ⁊ c. quod alicui. ⁊ in hoc residet per
c. in penis. eo. ti. contraria locū habent in extensione legis que
penam in vno casu statutam extēdit ad alium in casu nostro.
pena ista suis finibus sit contenta. ⁊ in aliis standum est iuri-
bus antiquis que cōtra interdicta legum matrimonia contra
hentes aliter puniunt vt in iuribus alle. in glo. fi. Steph. etiā
1 idem tenet: idē Zen. ¶ Scdo no. ꝙ ista cōstitutio punit illos
qui ꝯtraxerunt scienter in gradu consangui: ⁊ affini. ꝙ glo. intel-
a ligit[a] de ignorantia facti probabili. secus ergo si esset ignoran
tia facti affectata vel ignorātia iur. vt. ṡ. de reg. iur. c. ignoran-
2 tia. lib. vj. ⁊. j. q. iiij. §. notandum. quid si alter scit impedimen
tum alter ignorat. dicit vt in glos. idē Accur. in. l. si adulteriū
cum incestu. ⁊. l. qui contra. j. alleg. ⁊ ibi aliter Cy. idem etiam
hic Pau. Zen. ⁊ Steph. qui tñ in eo qđ predicti dicunt facti
probabilis ignorantiam excusare dicit verum vbi matrimo-
nium est contractū in facie ecclesie. i. bannis premissis. si enim
clandestine nullus excusaretur propter ignorantiā. ṡ. de clan.
de. cum inhibitio. §. si quis vero. ⁊. ff. de ritu nup. l. fi. Iuli. de
monte lau. aliquantulū attingit latius hunc passum. ⁊ tenet
quod predicti in ignorātia facti probabilis excusentur nisi ex
aduerso probet scientia vel affectata ignorātia que pro sciētia
reputatur: vt. ṡ. de cler. exc. mi. c. apostolice. ⁊. c. eos. de tempo.
3 ordi. lib. vj. ¶ Sed incidenter circa hoc querit vtrū presumat
sciuisse vel ignorasse. vř presumenda scia qꝛ non lꝫ alicui igno
rare condi. eius cum quo ꝯhit. vt. l. qui cum alio. ff. de reg. iur.
in contrariū videt qꝛ quilibet presumit ignorans nisi probet
sciens. vt. l. verius. ff. de proba. ⁊ hoc dicit verū. regulariter fal
lit in his in quibus tenet quis pretextu officij adhibere dili-
gentiam. sicut in facto beneficiorum subditorum. ⁊ ecclesiasti-
carum electionum. vt. ṡ. de elec. innotuit. ibi nec probare cogi-
mus ignorantiam. ⁊c. ⁊ de cōces. prebē. de. j. in fi. idem dic vbi
manet periculū anime. maxime in arduis. ⁊ indissolubilibus
sine maxima difficultate sicut sunt matrimonia carnalia que
cum magna solēnitate sunt ꝯhenda. vt. d. c. j. de clā. de. in casu
quo tenet quis probare ignorantiā. vtrū probabit per solum
iuramentū. tenet quod sic. tu dic vt dixi. ṡ. de elec. c. vt circa. ⁊
c. j. lib. vj. ⁊. c. presumitur. de regn. iur. lib. vj. ⁊ hec sint dicta de
ignorantia facti. circa ignorantiā autē iuris predicti tenent ꝙ
non excuset ꝯhentes matrimonia ꝓhibita. Lau. dicit hoc ve-
rum regulariter per. c. fraternitatis. xxxv. q. x. ⁊. c. placuit. xvj.
q. j. fallit. in. iiij. personis. s. in muliere milite rustico ⁊ minore
quibus ignorare licet ius positiuum si certent de dāno vitan-
do. vt. d. §. notandum. j. q. iiij. secus in iure naturali qđ etiam
talibus ignorare non licet. vt. l. venia. C. de in ius voc. ⁊. l. regu
la. de iur. ⁊ fac. igno. nisi sit tale qđ de facto esset per cōtrarium
abusum vel desuetudinem obumbratum vel obscuratum: qꝛ
tunc predictas personas excusaret. vt leg. ⁊ nota. per Hosti. de
4 spon. duo. c. fin. super verbo decetero. ¶ Sed querit vtrum in
casibus huius cle. dicetur ignorātia iuris naturalis vel iuris
positiui vt sic sciamus an predicte persone cōtrahentes in ca-
sibus hic prohibitis excusentur a pena. dicit ꝙ licet matrimo
nium sit de iure naturali. vt. ṡ. de voto. c. j. lib. vj. taxatio tamē
graduum vltra primum ⁊ secūdum est de iure positiuo: nam
dicti duo sunt tantum lege diuina prohibiti. de resti. spo. lite-
ras. idem de ordinibus ⁊ religione quibus continentia ēst an
nexa de iure positiuo. vt. d. c. j. ⁊ no. in. c. cum olim. de cleri. con
iug. ⁊ ideo videtur potius iuris positiui ꝙ̄ naturalis. ita hoc
dicit ⁊ non plus ⁊ videtur per hoc sentire ꝙ dicta quatuor ge
nera personarum contrahentes contra istam constitutionem
non incurrant istam penam excōmunicationis quasi ista im-
pedimenta introducta a iure positiuo eis liceat ignorare. Ad
uerte. d. Bar. in ista materia plenius loquitur. dicit enim pri
mo ꝙ illa matrimonia dicuntur de iure gentium illicita que
sunt prohibita ratione consanguinitatis. ⁊ ita intelligit Azo
in summa de ince. nup. ⁊ in summa de interd. ma. in prin. hoc
premisso dicit ꝙ qñqꝫ coitus fit sine colore matrimonij ⁊ illo
casu punitur indistincte talis coitus ꝭm quod erit in in veri-
tate non ꝭm quod putabat. vnde si erat consanguinea punie-
tur de incestu si nupta punietur de adulterio. ⁊ hoc ideo quia
dabat operam rei illicite. ⁊ erat in dolo. arg. ṡ. de fur. l. vulga
ris. §. si quis es. ⁊ de iniur. l. eū qui. §. si iniuria. qñqꝫ talis coi-
tus fit sub figura matrimonij. ⁊ hic aduertēdū. aut tu queris
vtrum puniat. l. iul. de adul. de stupro ⁊ incestu. aut tu queris
vtrum puniat ex cōstōnibus que puniūt cōtrahētes nuptias.
primo casu aut ipsi sciuerunt ius ⁊ factū ⁊ puniuntur. vt. l. si
adulteriū cū incestu. ff. de adul. ibi cōtumacia iuris ⁊ sanguis
aut ignorauerūt vtrūqꝫ ⁊ sunt excusati. vt. l. qui ꝯ. C. de incest.
nup. aut ecōtra sciebat factū. ⁊ ignorabat ius. ⁊ isto casu si qui
dē est mulier ⁊ est excusata. vt. d. l. si adulteriū. §. q̄re mulier. ⁊
ver. fratres si erat masculus aut minor: ⁊ tunc aut statim cum
cognouit penituit que pnīa ostendit per diuortiū vel per sup
plicationē ⁊ ei parcit sicut mulieri. vt in prealleg. l. ver. impera
tor. ⁊ ver. idem pollioni. aut statim nō penituit. ⁊ tunc punit
sed mitius. vt ibi in ver. nōnunꝗ̄. aut dubitat vtrum sciuerit
vel ignorauerit. ⁊ tunc aut matrimoniū est ꝯctum clam ⁊ pre-
sumitur scientia. vt. l. fi. ff. de ritu nup. ⁊. l. j. C. de interd. matr.
aut fecit palam ⁊ tunc presumitur ignorātia. vt. d. l. fi. que ma
xime presumitur in muliere ⁊ in minore ⁊ in eo quem statim
penitet facto diuortio vel supplicatiōe porrecta. vt. d. l. si adul
terium cū incestu. Si vero queris qualiter puniatur illis con
stitutionibus que puniunt incestas nuptias. est aduertēdum
ꝙ hec est triplex pena. vna est ꝙ matrimonium non valeat ⁊
illa indistincte habet locum nec excusatur ignorantia vel eta-
te. vt. l. j. C. de inter. matri. ⁊. d. versi. fratres. vbi omnino preci-
piunt coniunctionem distrahi. alia est pena per quam amitti
tur lucrū siue a lucro repellitur. ⁊ in hac distinguitur. aut fuit
sciens ⁊ habet locum illa pena: aut ignorans: ⁊ tunc aut fuit
ignorantia iusta ⁊ a pena excusatur: aut iniusta ⁊ non excusa-
tur. vt. l. qui contra. de ince. nup. tertia est pena per quā punit
in persona ⁊ in bonis. ⁊ illa pena non habet locum nisi tales
nuptias contraxerit dolose ⁊ scienter. ⁊ ideo quelibet ignorā-
tia ab illa pena excusat. ⁊ ita loquitur aut. incestas. C. de ince.
nup. ⁊ in aut. de incest. nup. §. j. ⁊ quod ibi not. super his que
dicta sunt. vide aliam distinc. Cy. in. d. l. qui contra. sed prece-
5 dens est Barto. in. d. l. si adulterium cum incestu. ¶ Ulterius
b querit[b] glo. ter. iste punit illos qui sciēter in gradibus hic pro
hibitis contraxerunt. quid ergo si quis contraxit ignorans
postmodum sciuit ⁊ cohabitauit. dicit ꝙ non dꝫ hac pena pu
niri: qꝛ ista constitutio punit ꝯhentem non cohabitantē. scien
tia ergo superueniens post contractum nō sufficit quo ad pe-
nam istam que requirit scientiam a principio: qđ bene probat
idem Zen. ⁊ Steph. nam ꝭm eum si ꝓpter superuenientē sciē
tiam puniret: similiter puniret ille qui ante istā cōstitutionē
cōtraxisset ⁊ postea cohabitasset: ⁊ sic ista constitutio traheret
ad ꝑterita matrimonia ꝯ. l. leges. C. de legi. ⁊. c. fi. de cōsti. pau.
dicit ꝙ si ei cohabitat affectu maritali incurrit hāc penā cum
videat de nouo cum ea ꝯhere. vt in. c. ij. de cōiu. ser. cū concor. si
vero cohabitat ex primo nō per iura alia que alleg. Aduerte
qꝛ predicta faciunt ad. q. in qua cōsului. statutū est hic Bono.
ꝙ si habens vxorē cum alia ꝯxerit ⁊ carnali copula cōsumma
uerit capite puniat. alio statuto cauetur ꝙ ptās post quinquē
niū a die cōmissi criminis non possit vltra cognoscere de deli
cto aliquo. modo contingit ꝙ Clodius Florentinus habens
vxorē cū alia ꝯxit ⁊ carnali copula consummauerat iam erant
decē anni: ptās ꝯ ipsum ꝓcessit ⁊ cōfessus fuit quō ꝯxerat iam
erant. x. anni: ⁊ quō cognouerat ipsam pluries proximis tem
poribus ⁊ intra bieniū a tpe incohati processus. querit quid
iuris. ⁊ certe si prescriptio incipit a tpe ꝯctus non poterit pro-
cedere. si vero incipit ab vltima copula carnali poterit. cōiter
tenebant omnes ꝙ ex illa reiteratione oriat nouum delictum
⁊ per consequēs cursus prescriptionis incipit a die quo vlti-
mo reiterauit. ⁊ sic veniat puniendus per gl. in. l. mariti leno-
cinium. §. quinquēniū. de adul. ⁊ qđ no. in. l. vulgaris. de fur.
vbi ex iteratione delicti orit noua actio. Itē videt absurdum
propter cōtinuationē delicti fieri meliorē eius conditionē. vt
l. inficiando. §. infans. de fur. qꝛ diuturnitas ⁊c. de eo qui dux.
in ma. c. cum haberet. ꝯrium consului ⁊ obtentū fuit. nam sta-
tutum punit pena capitis ꝯhentem ⁊ consummantē: consum
mari aūt matrimoniū dicit cum carnalis copula subsequitur
sed per sponsalia initiari. §. sed sciendū. ⁊. c. cū initiat. xxvij. q.
ij. preterea sicut statutū tollit ius accusandi siue ꝓducēdi per
lapsum quinquēnij: ita iusiur. tollit ptātem agendi ei qui de-
tulit tale iusiurandū: vt. l. nam postea. §. iureiur. ff. de ireiu.
sed in iureiurādo delato super facto cōtinuato habemus glo.
no. ꝙ pro ea cōtinuatione post delatū iusiur. nō pōt agi. ergo
nec similiter pro continuatione post prescriptionem. vt no. in
l. eum qui. §. in popularibus. ff. de iureiur. que glos. loquēs in
appenso dicit ꝙ ante ⁊ post iusiurandum est vna appensio: ⁊
subdit ibi: nec dicas ꝙ possit conueniri ex presenti delicto: qꝛ
modo suspensum habet: nam ꝭm hoc idem diceretur in fure
qui iurat se furtum non fecisse: sed tamen nō tenetur. ff. de fur.
l. si quis vxo. §. si iurauerit. ⁊ hoc ibi firmat. idem in matrimo
nio continuato post prescriptionem completam. dicamus ꝙ
non possit agi: ⁊ videtur ibi illa questio decisa per Bart. scili-
cet in. d. §. in popularibus. vbi dicit ꝙ si statutū punit magis
factum ꝙ̄ animum: tunc licet tale factum sit continuatum pro
pter talem continuationē non pōt agi vltra tp̄s statuti: sed in
questione nostra statutum punit factum. scilꝫ contractū spon
saliorum. item ⁊ eorum consummationem quod de prima in-

a ¶ Quod glo. intelligit. Adde q̄ dicit Feli. in. c. a nobis. in. ij. col. extra de excep.

b ¶ Ulterius q̄rit glos. Adde Feli. in. c. qm̄. i. §. porro. in fi. col. extra vt lit. nō ꝯte. Fel. in. c. examinata. i iiij. col. ver. pena imposita. de iud.

telligitur. vt. d. c. cum initiatur. ⁊. §. sed sciendum. Item ⁊ si dicas animum hic plus considerari q̄ factum: scz contractum ⁊ cōsummatum. tñ alibi ipse dicit q̄ in his in quibus animus multum pōt pro toto tpe est vnum maleficium lz continuatū vt ipse no. in. d. l. infans. Tertio pro hoc facit ista glo. que cōsiderat quid constitutio puniat. an contractū an cohabitationem. alleg. l. quid ergo. in prin. ff. de his qui no. infa. que optime facit ibi prętor enim ad initium nuptiarum se retulit. Itē omnis copula subsequēs post contractum venit accessorie ad matrimonium iam dudū de facto presumptum. nam sine illo contractu isti cōcubitus cēserent simplices fornicationes sine adulteria. sed lege cauetur quod in accessorio considerat prescriptio ex tpe principalis dispositionis cōtracte. vnde si iam diu fuit ꝯctus initus ⁊ habito respectu ad principium est prescriptum. intelligitur similiter prescriptum in accessorio. licet dudum postea oriatur. vt. l. eos. C. de vsur. ⁊ in simili ex cōtractu precedenti oriť actio non ex sequenti implemēto. vt no. in l. ex placito. C. de rerū permu. ad idem. c. presenti. de offi. legati. lib. vj. vbi extincto principali per lapsum termini alia subsequentia similiter debent intelligi extincta. ita hic postq̄ a tpe contractus ⁊ cōsummationis matrimonij sic presumpti lapsi sunt. x. anni. Et sic prescriptio iam cōpleta quelibet carnalis copula subsecuta debet esse impunibilis vigore dicti statuti. vt sic a primordio tituli posterior formetur euentus. vt. C. de impo. lu. descr. l. j. lib. x. vbi ergo dicit q̄ ex origine cuiuslibet contractus ⁊ cause quid statuendum sit distinguitur. nō obcontraria q̄ loquuntur in adulterijs ⁊ alijs criminibus reiterabilibus vbi toties pena cōmittitur quoties delinquitur. vt l. nunq̄ plura. de priua. delic. nam talis iteratio non habet relationem ad aliquem titulum precedentem retro sed in. q. nostra matrimonium in secundo loco de facto presumptū habet relationem ad titulū precedentē ⁊ omnis copula subsecuta referenda est ad illum sicut omnis vsus possessionis refertur ad ti. preambulū. vt. l. quedam mulier. ff. de rei ven. oīs etiam sequēs carnalis copula in casu nostro refertur ad veterem consensum qui presumit pdurare etiā cum est nullus. vt dicit gl. in. c. fi. de cōiu. ser. ⁊ in matrimonio est hoc clarum q̄ ad eius substantiam requirunť verba. vt. c. tue. de spon. vnde verba semel facta ad omne tps subsequēs referunť ⁊ sine ipsis nudus concubitus tali pena non puniret ⁊ absurdum esset dicere q̄ ex quolibet cōcubitu diceretur quis cōtrahere ⁊ oriretur vnū matrimoniū cōtra. l. que dicit nuptias non concubitus sed cōsensus. facit vt. l. nuptias. ff. de reg. iur. ad hoc facit. c. j. de eo q du. in ma. alijs rōnibus hoc probaui vt in dicto ꝯsilio pleni? cui tñ obstat. prealle. c. ij. de cōiu. ser. ⁊ qō no. in. c. nō dz. de cōsan. ⁊ affi. sed loquuntur in diuerso casu ⁊ alia ibi posset rō diuersitatis assignari qō non prosequor. ¶ Venio ad alia que
6 tanguntur per glo. ⁊ doct. que breuiter per qōnes expediam. ¶ Primo quero contrari cum ista quā credebam consanguineam vel affinem vel monialē cum in rei veritate non sic esset. remittit ad no. de sen. excō. c. si vero. ij. ⁊. c. in audiētia. ⁊ in. d. c. si vero. in fi. tenet q̄ nō sit excōicatus. do. Fe. de senis disputauit. q. de illo qui percussit laicum quē credebat clericū qui incedebat in habitu ⁊ tonsura an sit excōicatus. ⁊ qd iuris si postea immiscuit se diuinis cū crederet se excōicatū. an ex hoc sit irregularis ⁊ est qō. xiij. in ordine cōsilioꝝ ⁊ cōcludit idē. s. qō nō sit excōicatus nec irregularis ꝓpter cōtemptū tñ reputat ipsum indignū que indignitas repelleret eū a ꝓmotione sed nō dz excōicatus vel irregularis cēseri ⁊ sic in delictis plus attendiť veritas q̄ opinio delinquētis. regulariter vero in maleficijs voluntas cōsiderať nō exitus. vt. l. diuus. ff. de sic. ⁊ ibi plene per Bar. ⁊ dixi. §. de big. c. nuper. ¶ Scdo quero[a] ter. lo
7 quitur cū isti cōtrahunt matrimoniū qd si ꝓrerunt tm̄ sponsalia. glo. arguit qō incurrāt penā per. l. oratio. de spons. Ꝺnium tenet idē Pau. ⁊ Steph. negari em̄ non pōt matrimoniū esse diuersum a spōsalibus q̄ per spōsalia matrimoniū initiať vt dictū est. pena ergo imposita ꝓpter delictū cōsummatū nō dz extēdi ad delictū initiatū ad qō tñ vide no. in. l. fi qs non dicā rapere. de epi. ⁊ cle. per Ly. ⁊ dixi. §. de bomi. c. pro humani. li. vj. Et faciunt ista ad. q. statuti quo cauetur q̄ filia nupta siue maritata nō veniat ad ſuccessionē patris existētibꝰ masculis. vtrū vēdicet sibi locū in filia desponsata. vide per Ly. in. l. non sine. C. de bo. que lib. ⁊ dixi in. c. publico. de cōuer. cōiug. Pro decisione predicte. q. s. qō pena per sola spōsalia in casu huius c. non debeat intelligi cōmissa. allego qō no. Ꝺo. an. in. c. in penis. de reg. iu. in mercu. vbi dicit q̄ ad cōmissionem pene que infligitur ipso iure per legem debet delictū esse cōsummatum non initiatū per. c. perpetue. de elec. lib. vj. sed ista est huiusmodi ergo ꝛc. ¶ Tertio quero contractum in gradibus vel cum
8 personis hic prohibitis aliqua ratione non tenet. vtrum habeat locum ista pena. glo. ponit exemplū cum matrimonium est ꝺctum per metū qui potuit cadere in constantē. Pau. etiā ponit exemplū cum taliter ꝺbens patiť defectū cōsensus. vt q̄ est impubes vel furiosus. ⁊ tenet q̄ cessat ista pena: q̄ mťimonium ab impubere ꝺctum habet vim sponsaliorū. vt. c. j. de despon. impub. in princi. lib. vj. Aduerte longa est materia cū. s. actus qui geritur non valet: vtrū habeat locū pena imposita illi actui prohibito. dic per Bar. in. l. si quis legatū. ff. de fal. ⁊ per Ꝺo. an. in. c. nō est sine culpa. de reg. iur. lib. vj. ¶ Quarto
9 quero ter. loquitur de religiosis ⁊ ꝺbentibus cum eis. vtrū intelligať solū de religiosis professis ⁊ de qua ꝓfessione. dicit q̄ de professis tacite vel expresse certe religioni. Idē de obligatis ad professionē in genere. vt in glo. idē Lau. nam indissolubiliter sunt deo copulati. xxvij. qō. j. c. j. ⁊. ij. ⁊ poterunt cōpelli ad assumendū certū habitū. arg. de test. c. j. fm eum qui etiā circa hoc querit quid iuris de illa que in seculo remanēs permisit maritū suū ad sacros ordines pmoueri. deinde eo mortuo cōtrahit: nunqd ipsa ⁊ qui cū ea scienter cōtraxit incurrant istā penā. videť q̄ sic. xxvij. dist. seriatim. Istā enim spūalē actionem mariti sicut alꝭ participat maritꝰ vxori qui sunt vna caro. §. de cog. spir. c. martinus. In ꝺnium: q̄ si papa hic intellexisset de vouentibus sine mutatione status qō dixit de monialibus expressisset de vouentibus. §. de deci. ad audientiam. ⁊ hoc credit verius cum ista constitutio sit penalis. §. de voto. c. j. lib. vj. lz alꝭ vt transgressor voti puniať. §. de cōuer. coniuquidam. ⁊. c. prorogatus. ⁊ vide hic plenius per eū qui dubitat de predicta eius opi. de tali vxore promoti. ⁊ vide qō no. Ꝺoan. post Inno. §. de cōuer. cōiu. dudū. ⁊ qō dixi in. d. c. j. de voto. lib. vj. ¶ Quinto quero cum ista cōstitutio liget cōtrahētē
10 cum monialibus quare specialiter punit ipsas etiam ꝺbentes cum ex participatione in crimine cū his qui secū ꝺbunt sint ligate. Sol. vt in glos. que incipit q̄ supra. Pau. etiam dicit qō illa iura que loquunť de participatione in crimine qō ligať eadē ſnia loquunť cum participant post latā ſniam. vt. c. si cōcubine. de sen. excō. sed hic non participat post sed in ipso pro quo ligať: ⁊ est sol. gl. ⁊ colligit Pau. per hoc qō hic exprimit de religiosis ⁊ monialibus q̄ masculinū qualificatū in iure expressum non cōprehendit femininū eiusdē qualificationis in penalibus: alꝭ sufficiebat dicere religiosos nec expediebat addere de monialibus. si enim qualificationis expressio non patitur extēsionē etiā in eodem sexu vbi mutať sola qualitas. de sen. excō. c. si ſnia. in princ. lib. vj. fortius vbi mutať sexus. ⁊ sic subiectū seu substantia nō fiet extensio. ⁊ maxime est hoc verum: q̄ in vtroq̄ sexu non est eadē obseruantia: sed oino dissimilis: ⁊ diuersa iura edita in vtrisq̄. xx. q. j. §. velamē. ⁊. c. seq. de reg. c. vidua. ⁊ de sta. reg. c. vno. lib. vj. ⁊ hoc dicit. Pau. maxime verum in casu illo in quo tractamus de materia odiosa ⁊ penali. ff. de ven. in pos. mit. l. j. §. queritur. ⁊. ff. de ver. obli. l. qui rome. §. flauius. vbi manumissio restricta ad certum modum ⁊ qualitatem non extenditur ad alium.

¶ De magistris. Rubrica.

1 ¶ Magistri docere debent ⁊ proferre que ab auditoribus possunt intelligi.
2 Magistri deputari debent ad alios instruendos: ⁊ in eadem scientia ⁊ vno studio doctores plures esse debēt quibus in stipendijs est prouidendum ab eis qui eos eligunt. 4.
2 Studium Parisiense cepit florere regnante Carolo magno.
3 Abstinere debemus a cibarijs inimicorum fidei: libris tamen eorum vti possumus.
5 Doctor an possit recipere pecuniā pro salario lecture: vel pro consilio.
8 Onera extraordinaria solui debent fm facultates.
10 Notarius latinus quomodo conficiet instrumētū inter duos theutonicos.

¶ Inter sollicitudines. Homo debet diligēti studio vigilare in bono opere ⁊ frequenter ⁊ talibus diuina misericordia ⁊ gratia cooperatur: non autē dormiētibus siue pigris. vnde dicit Stepha. q̄ deus dat omne bonū: sed non per cornua taurum. vnde Proner. xxiij. Per agrū boꝭ pigri trāsini ⁊ ecce totum repleuerūt vrtice ꝛc. ⁊ est fm Laud. ꝺ scholares desides ⁊ lascinos qui floridam etatē adolescentie sue nō in studio sapientie cōterunt sed in luxuria ⁊ alijs illecebris contra quos dici potest illud prophēticum. Venerunt ad hauriendum aquam ⁊ vasa sua reportauerunt. Erigāt igitur principaliter spem ad deum sine quo nihil agere possumus in esse nostro subsistere vel durare.

Secundo

[a] ¶ Secundo q̄ro. Adde que dicit do. Jas. in. l. quo minus. in vl. no. extra de sponsal.

1 ¶Secundo not. quod frustra ⁊ inaniter loquit̃ cuius sermo non percipit̃ siue intelligit̃. proferẽda enim sunt que ab auditoribus pñt intelligi ⁊ non alia. xliij. di. §. pariter. ⁊. ṡ. de offi. ordi. q̃m in plerisq;. vnde Apl's. j. ad Corin. c. xiiij. si incertam vocem det tuba quis parabit se ad bellum. ita ⁊ vos per linguam nisi manifestũ sermonẽ dederitis quõ scietur id quod dicit̃: eritis enim in aere loquentes. nã multa sunt genera linguarum ⁊ nihil sine voce est. si ergo nesciero virtutẽ vocis ero ei cui loquar barbarus ⁊ hic qui loquetur mihi barbarus. ⁊
2 ibi alia circa hoc. ¶Tertio not. ꝙ magistri debent deputari ad alios instruendos non igitur per seipsum ⁊ sine magistro potest quis aliqua scientia erudiri quod est cõtra multos fatuos qui sine doctore opinãtur omnia posse scire. cõtra quos ait beatus Hierony. neq; teipsum doceas: neq; absq; doctore viam ingrediaris quam nunq̃ ingressus es. xvj. q. j. si clericatus. in fi. ⁊ alibi legitur qui ad semetipsos recurrunt magistri erroris existunt q2 veritatis discipuli primitus non fuerunt. xxiiij. q. iij. quid autem iniquius. sensus enim auditus aptior est ad percipiendum ⁊ memorie tradendũ ꝙ verbaliter traditur in scriptura q̃ visus vel aliquis sensus. xliij. dist. sit rector. ¶Quarto no. Pau. ꝙ in eadẽ sciẽtia in vno studio debẽt esse plures doctores non solitudo ne si vnus cadat alter non sit q eum subleuet. de statu reg. c. ij. in prin. ne etiã superbia negligẽ
2 tia vel minus recta doctrina profectum impediat scholariũ. ¶Quinto no. ꝙ hic enumerant̃ studia generalia de quorum priuilegijs vide qδ dixi post Pau. in cle. dudum. de sepult. ⁊ c. cum de diuersis. ṡ. de priuile. lib. vj. ⁊ no. glo. de priuil. studij Bononieñ. de Parisieñ. dicit Steph. ꝙ florere cepit regnante Carolo magno ⁊ Alquinus transtulit studiũ de Roma pisis cuius studij fundatores fuerunt Rabanus Alqnus Clau
3 dius ⁊ Hestorus latins instat sup hec. ¶Sexto no. post Lan. ꝙ licet a cibarijs inimicorum fidei debeamus abstinere nõ tamen ab eorum libris siue scientijs. vt. c. turbat. xxxvij. dist. ⁊. c. qui de mensa. vbi de hoc facit quod no. xxxvij. di. si quid veri.
4 ¶Septimo no. ꝙ doctoribus siue magistris est in stipendijs prouidendum. spe enim premiorũ ⁊ honorificentie sunt ad talia inuitandi. C. de asses. l. j. ⁊. C. de profes. ⁊ med. l. j. ⁊ debet eis solui iuxta sciẽtiã ⁊ facundiã prout etiã aduocatis. ff. de va. ⁊ extraor. co. l. j. §. in honorarijs. facit. l. aquilius. ff. de don. Lan. s. c. prori. hoc reuocat in dubiũ. s. vtrum doctor possit recipere
a pecuniam[a] pro salario lecture vel pro consilio a scholaribus
5 vel clericis suis. Bar. ꝙ sic indistincte. Jo. ita demũ si sue non suppetant facultates. vt no. xxxvij. dist. de quibusdã. Hosti. in summa huius ti. §. vtrũ a scholaribus. dicit ꝙ si gratis offeratur dato ꝙ al's abundet põt accipere sed exigere nõ dz: q2 quedam honeste dant̃ que non honeste petunt̃. de simo. ⁊ si qñes xviij. dist. de eulogijs. ⁊ hanc tenet Lan. de aduocato. dic ꝙ licite põt petere. xiiij. q. v. non sane. ⁊ vide qδ de hoc no. ṡ. eo. q2 nonnullis. ¶Octauo no. ꝙ prelatis diuersarũ nationũ incũ
6 bit onus soluendi stipendia istis doctoribus legẽtibus in studio nationis sue vt prelati Italie doctoribus Bononie docẽtibus ⁊ prelati regni Francie doctoribus istis Parisius docẽtibus. ⁊ sic de singulis: vt in text. ¶Sed querit Pau. p quos
7 debent eligi isti magistri siue doctores. videt̃ ꝙ per illos q debent eis in stipẽdijs prouidere. ar. ṡ. eo. c. j. ⁊ fi. ⁊ de iurepatr. c. nobis. alij dicunt ꝙ debent eligi per illos ad quos spectat electio aliorũ magistrorũ in eodẽ studio ne eadẽ res in vno loco censeat̃ diuerso iure. de deci. cũ in tua. cum ꝯcor. hoc non tenet Pau. quando aliorũ magistrorum electio spectat ad aliquos de cõsuetudine vel ex pacto. q2 talia nõ trahuntur ad nõ extantia tpe pacti vel statuti. ar. cleñ. literas. de rescrip. ⁊ qδ ibi per eum. sic ⁊ prescriptio nõ includit non prescripta. ṡ. de prescrip. auditis. Idẽ si habeãt ex priuilegio. q2 in preiudiciũ tertij nõ extendit̃ ad non expressa. de priuile. c. pastoralis. Residet ergo Paul. in. j. opi. ꝙ tales magistri debent eligi ab istis prelatis qui habent eis de salario prouidere. ad hoc. eo. ti. c. pe. ver. verum. ⁊. ff. de reg. iur. l. ꝟm naturã. ⁊ eo. ti. qui sentit. lib. vj. sic ⁊ aduocati eligent̃ a re publica a qua salariũ percipiũt ⁊ reprobantur. ff. de excusa. tuto. l. sed ⁊ reprobari. in prin. ⁊ de mune. ⁊ ho. l. vt gradatim. §. reprobati. ꝙ autẽ habeant salarium de publico patet. C. de postu. l. prouidendũ. ⁊ de aduoc. di. iud. l. fori. in quibus not. ꝙ aduocati eligent̃ a republica qδ tamen audientes habeant eligere. facit. ff. de decre. ab ordi. fac. l. j. qδ autem dixit de priuilegio intelligit nisi generaliter doctorũ ⁊ magistrorũ electio esset in loco cõcessa. de priuileg. q2 circa. ista sunt verba Pau. mihi parũ clara: q2 non firmat vtrũ ad prelatos an ad audiẽtes vel ad illos qui alios eligunt in studio spectet electio. Ego credo hoc vltimũ. s. ꝙ ad illos qui alios eligunt in eodem studio siue cõsuetudine siue priuilegio. siue pacto spectet electio. primo q2 de iure communi hoc officium eligendi doctores in studio nõ est alicui spãliter deputatum: ideo si deficit ius scriptũ standũ est cõsuetudini velut iuri scripto. vt. l. de quibus. ff. de legi. vel posset dici ꝙ de iure cõi taliũ electio pertineat ad rectores ciuitatis vbi viget studiũ. q2 ad decus ⁊ ornatũ illius ciuitatis hoc dicit̃ ptinere. vt. l. ciuitatibus. ff. de leg. j. facit. l. municipibus. de cõdi. ⁊ demõ. nec videtur verum cõsuetudinẽ nõ extendi ad casum qui postea suboritur. q2 imo trahit̃. vt. c. cum olim. de cõsue. ⁊ qδ no. Inno. in c. si. de of. arch. ⁊ per hoc non videt̃ bene dictũ ꝙ Jo. an. pau. ⁊ oẽs alij hic scribunt. s. ꝙ ista cõstitutio careat executore. nam probabiliter dici põt ꝙ tuitio ⁊ executio sit cõmissa dictis p̃sidentibus ciuitatis illius studij vbi solutio talibus doctorib' fieri dz ⁊ si sint laici cũ coactio prelatorũ nõ spectet ad eos. vt c. nullus iudi. de fo. cõpe. agere poterũt corã papa vt ista constitutio obseruet̃ per prelatos in eorũ studijs tanq̃ ad ornatũ sue ciuitatis hoc pertineat. vt. d. l. in ciuitatibus. q2 vero particulares solutiones oĩum prelatorũ Italie Francie ⁊ si. afferret incõmoda ⁊ ad nihilum ꝑpter inimicitias deuenirent. vt dicit tex. in. c. ex literis. de pigno. ⁊. l. plane. fami. ercis. debebit papa diuidere per prouincias Italie dictũ onus vt vna vno anno: alia alio soluat ista stipendia. Idẽ in Francia ⁊ simlib' arg. l. solent. ff. de ali. ⁊ cib. leg. pro hac opi. s. ꝙ ad papam spectet. facit quod in Frãcia: in Hispania: in Anglia: Italia nõ est vnus prelatus omniũ: sed in quolibet loco predictor̃ sunt plures quorũ vnus alteri non subest: non reperitur ergo qui constitutionẽ istam circa istam distributionẽ ⁊ exactionẽ exequatur ⁊ par in parem ⁊c. c. innotuit. de elec. Ad instantiam igitur p̃dictorũ presidentiũ dictis studijs est per papã exequẽ
8 da p ea que dicta sunt. ¶Nono no. ꝙ iuxta facultates dz fieri cõtributio in oneribus extraordinarijs. ad idẽ. ṡ. de censi. c. cũ instantia. ⁊. c. sopite. de mu. ⁊ ho. l. rescripto. §. vlti. ⁊. C. de im
6 mu. ne. cõce. l. prohibitũ. lib. x. ꝟm Zen. ¶Quero vltra doct. q2 tex. loquit̃ in magistris qui debẽt illa docere que auditores intelligant. quid dices in alijs dispositionibus ineundis inter illos qui sunt diuersarum linguarum. quorũ alter linguã alterius non intelligit. tex. dicit ꝙ debẽt tales contrahentes se intelligere siue per se. siue per interpretẽ in. l. j. in fi. de ver. ob.
10 vbi Bar. querit circa hoc qualiter notarius latinus conficiet instrumentum inter duos theutonicos. respõdet qδ faciet instrumentum more solito. ⁊ postea dicet in fine ⁊ dictas partes voluisse ⁊ fecisse. licet ipsi verbis theutonicis loquerentur cõstat mihi notario ex ipsorũ verbis interpretatis ⁊ declaratis ibidem per talem interpretem ad hoc sumptum a dictis partibus in presentia mei notarij vel si vnus esset theutonicus alter latinus. dicat notarius et predicta dictus theutonicus dixit ⁊ declarauit dicto latino secum ꝯhenti ⁊ mihi notario per talẽ interpretẽ ⁊c. Si vero producatur theutonicus in testem coram iudice ⁊ notario latinis adhibeantur duo interpretes si haberi possunt alias sufficit vnus. in aut. de non alie. §. qδ autem. ⁊. C. de fi. instru. cõparationes. ⁊ tunc notarius in scribẽdo dicet testis iuratus ⁊ examinatus super dictis articulis sibi lectis ⁊ vulgarizatis per talem interpretem siue tales interpretes. qui respõdit in sermone theutonico declarato ⁊ interpretato per tales interpretes dicto iudici ⁊ mihi notario. si vero notarius sciret illam linguam nõ esset necessarius interpres sicut sibi soli creditur cum exponit vulgariter idiotis capitula que literali sermone in iudicio producuntur. vt. l. si qs decurio. C. de fal. ⁊ iuxta predicta vide qδ dixi in. c. cum apud de spon. vbi post Bar. plene dixi ꝙ notarius rogatus de contractu matrimonij aditione hereditatis vel similis actus celebrati a muto exprimet signa in instrumento indicantia eius velle vel nolle ⁊ qualiter eius velle vel nolle probet̃ per testes ibi dixi ad fi. ver. sed pro declaratione omnium predictorũ ⁊c. per Bar. in. l. mutum. ff. de acqui. here.

a ¶Pecuniã. adδ quod iuuenes incipiẽtes nouiter legere nõ debent facere collectam distingue tñ vt p Abb. in. c. q2 nõnullis. de magi.

1 ☞ Insignijs illicitis vtens tenetur pena falsi.
2 Expensarũ q̃titas in collatione doctorat' vel magisterij q̃ sit.
3 In doctorando quot ⁊ qualia requiruntur.
4 Doctor debet consulere in scriptis ⁊ cum sigillo.
5 Doctores quot priuilegijs de iure gaudere debeãt ⁊ quot nominibus nuncupentur.

Cum sit nimis. Ro. absurdum esse aliquẽ cũ imperitia ⁊ vanitate ascendere ad honorẽ peritie literarũ. Ascẽsus enim dz esse ꝟm gradus virtutũ nõ vitiorũ. de pe. di. ij. cũ sanctam. in fi. ⁊ querit̃ Tullius ⁊ deplorat fere interitũ sciẽ lr̃arũ ⁊ eloquentie vidẽs quibus extinctis oratoribus q̃ in paucis spes q̃to in paucioribus facultas q̃ in multis sit audacia. ⁊ si suo tpe ita erat: multomagis nostro in quo vt Salustius ait. Omnis virtutis premia ambitio possidet. gloriam namq; honorem ⁊ imperiũ bonus ⁊ ignarus eque sibi exoptãt: sed ille

vera via vtit: hinc q2 bone artes desunt dolis atq3 fallaciis cō
tēdit. Seneca etiam cōqueritur de luxu sui tpis in prohemio
declamationum. ait enim. torpent ingenia desidiose iuuentu-
tutis: nec in vni⁹ honeste rei labore vigilat somnus languorq3
ac somno ⁊ languore turpior malarū rerum industria inuasit
animos: ⁊ post pauca. Quis est qui nūc memoria studeat qs
est qui suis nitat viribus snias a disertissimis viris factas in
tanta hominū desidia pro suis dicūt: ⁊ sic acerrimā eloquen-
tiam quā prestare non pūt violare non desinunt: tales igitur
istos dico qui vanitate ⁊ imperitia ⁊c. vt in tex. vnde bñ dicit
Zen. multi sunt doctores noīe: sed pauci re: sicut etiā sacerdo-
1 tes. xl. dist. multi. ¶ Scdo no. q certa sunt insignia deputata
honori doctoratus per que doctor ab aliis distinguitur sicut
clerici ⁊ certi alii. de quibus in. c. si iudex laicus. de sen. excom.
a lib. vj. ⁊ qui illicitis[a] insignibus vtit pena falsi tenet. vt. l. eos.
§. qui se p milite. ff. ad. l. cor. de fal. ⁊ colligit ibi Bar. ar. cōtra
eum qui appellat se doctorē cū non sit doctor. ¶ Tertio nota
q modus expensarū debet considerari: ⁊ qualiter docet tex. in
aut. vt deter. sit nume. cle. ante fi. ibi non enim op3 ad mēsurā
expensarū qrere possessiones. hoc enim simul ad auaritiā im-
pietatēq3 perducit: sed ex his que sunt expēsas quoq3 metiri. ⁊
glo. ibi dicit q qui hoc seruaret pauper nō esset: ⁊ multomin⁹
qui seruaret. l. ius alimētorū. §. modū. ff. vbi pup. edu. deb. ibi
non vniuersum redditū patrimonii in alimēta decernat: sed
2 semp sit vt aliqd ex reditu supsit. ¶ Quarto no. qntitatē expen
sarum in collatione hmōi doctoratus vel magisterii. s. tria mi
lia turon. ⁊c. s3 querit Zen. quid sit doctoratū vel magisteriū
quis habeat suscipere in regione in qua talis moneta non est
in vsu. dicit q de currenti in illa iuxta estimationem monete
turon. debeat iuramentum recipi vel taxatio fieri. ar. s. de cen
si. c. olim. ⁊. c. cum canonicis. posset tamen taxare minorem si
regionis fertilitas ad minus taxādum induceret qui taxare
deberet. sed an ecōtra si regionis sterilitas in caristia talem in
duceret ad taxandum maiorem poterit hoc facere: dicit q nō
attēta causa vanitatis ⁊ grauaminis que est causa huius mo-
derationis: subdit tñ q qnq3 in maiori taxatione cessarēt iste
cause ⁊ illa etiā q alii qui nolunt vel non pñt se retraherent.
pone enim q rex vel eius filius vel comitis vel alteri⁹ magna
tis vult ad talē honorē puehi. in ipsis em̄ excessus huius sum
me nō est reprehensibilis: nec vacui remanerēt: nec ad tales ha
benda est cōparatio aliorū. ar. ff. de dona. l. filius. ⁊ de iudic. l.
sed si susceperit. ⁊ de simo. c. ⁊ si qōnes. ⁊ de pben. c. de multa cō
cludit q super hoc esset vtilis declaratio. ponderat etiā Zen.
qd tex. dicit q suscipiētes hmōi honorē vltra non expēdant. si
ergo eorū cōsanguinei ⁊ amici expenderēt de proprio in predi
cta festiuitate non tenerent ipsi suscipiētes: q2 cessat cā finalis
huius cōstitutionis: sed certe nō cessat tūc vanitas ⁊ aliorum
retractio ad honorē hmōi: ⁊ presumunt cōsanguinei ⁊ amici
de eius cōscientia predicta agere. j. q. iiii. q2 presulatus. ⁊. s. de
testa. cōstitu tis. vnde qui nō phibet cōsentire videt: ⁊ sepe fie-
ret tali modo fraus huic cōstitutioni cui claudi d3 via nō ape
riri. de diuor. qto. Aduerte etiā q ista moderatio expēsarum
solū respicit illas que fiunt in collatione doctoratus: ⁊ q sint
ille. dicit Pau. q ille q fiunt in cibariis vestibus pro se ⁊ aliis
pnta doctoribus bidellis ⁊ si. Itē ⁊ salariū qd hic Bononie
dat vniuersitati doctoribus archidiacono bidellis bucinato-
ribus ⁊ similibus. in talibus quidā excedebant modū vt im-
perfectū scire suppleret perfectio expensarū ad instar eius qd
dicitur de renun. c. nisi cū pridē. §. pro defectu. Ex istis inferas
quod expense facte in libris ⁊ aliis ante solēnitatem ⁊ ille que
fierent postea nō venirēt in ista taxatione quod intelligo nisi
facte ante vel post fuissent de solēnitate ⁊ pparatoria ⁊ seque-
la festi. Idem enim de talibus iudicat quod de ipso principa
li. vt. l. ad rem mobilem. ⁊. l. ad legatū. ff. de procu. cum glo. pe.
2 ⁊ fi. alii concordant ideo aliter non recito. Sed post Zen. que
ro primo quot ⁊ qualia exiguntur in doctorando dicit proba
biliter dici posse quod. x. Primo etas saltem. xvii. an. ar. ff. de
postu. l. j. §. pueritiā. licet enim in iure de multiplici etate fiat
mentio ⁊ assumendo ad honorem non videt aliam etatem sic
aptabilem ad propositum sicut illam que exigitur in habente
prodire in publicū pro patrocinando. vt. d. §. pueritiam. Se-
cundo requiritur q ad minus. v. ann. iura audiuerit vel saltē
didicerit. vt ar. in prohe. fforū. §. sed q2. non enim repente nec
temere psilire quis d3 ad munus doctoratus. C. de pfes. ⁊ me.
l. magistros. lib. x. ⁊ ar. xvj. q. j. sic viue. nam nemo repente fit
summus. de pe. di. ii. §. hec que de charitate. Tertio qd illa au
diuerit in locis approbatis nō particularibus cū in illis pre-
sumat adulterina scia docere vt in. d. prohe. fforū. §. hec aūt q
hoc est intelligendū nisi ex persona legētis ⁊ audiētis in loco
particulari aliud inducat. ar. de ele. nō resi. c. tue cū ibi no. per

a ¶ Et q illicitis. Adde q pulchre ⁊ elegāter tradū-tur per Feli. in. c. primo. in fi. colū. extra de magistr.

b ¶ Secūdo qrit. Addo que plenissime ponit Ang. in. l. j. in. ii. ⁊. iii. col. C. de digni. li. xii.

sti. Quarto q alios precedat in moribus. vt. d. l. magistros.
Quinto q habeat docēdi facundiā. Sexto q habeat interpre
tandi subtilitatē. C. de profes. qui in vrb. l. j. li. xii. Septimo q
sit examinatus. vt. d. l. magistros. ⁊ hoc vr intelligendum nisi
noticia euidētis sciētie examinādi aliud inducat. s. de iurein.
cle. romani. §. nos itaq3. Octauo q saltem sint septem docto-
res examinantes. C. de profes. ⁊ me. l. si quis in ar. ⁊ notatur in
d. l. magistros. Nono qd illi iurati deponāt examinatum fore
sufficientē. ar. ad hoc. C. de aduo. di. iu. l. nemini. ⁊. C. de prep.
sa. scri. l. vnicuiq3. li. xii. Decimo q sit legitime natus. ff. de mu.
⁊ ho. l. j. §. in honoribus. Nō igit passim pōt quis ppria auto
ritate hunc honorē assumere. nā vt dicit. l. ii. ad fi. ff. de iusti. et
iu. diuus augustus vt maior iuris autoritas haberet cōstituit
vt autoritate eius rñderēt ⁊ ex illo tpe peti hoc pro bñficio ce-
pit ante vero nō a principibus dabat sed qui fiduciā studior
suorū habebāt cōsulētibus rñdebāt nec rñsa vtiq3 signata da-
4 bāt ⁊c. ex quo tex. p3 q doctor d3 cōsulere in scriptis ⁊ cū sigil-
lo. tullius etiā. li. ii. de offi. c. pe. dicit iuris ciuilis summo sem
per in honore fuit cognitio atq3 interpretatio quā quidē ante
hanc cōfusionē tēporū in possessione sua principes retinuerūt
nūc vt honores vt oīs dignitatis gradus sit hui⁹ scīe splēdor
delectus est idq3 eo dignius q eo tpe hoc cōtigit cū is esset qui
oēs superiores quibus honore par esset scia facile vicisset. Est
enim res sanctissima ciuilis sapientia ⁊c. vt. l. j. ff. de var. ⁊ ex-
b traor. cog. ¶ Secundo querit[b] quot de iure gaudeant priuile-
5 giis. pōt dici q decē primo: q2 tā a muneribus etiā realibus q
oneribus excusant. vt. d. l. medicos. fm Accur. qui hoc ibi no.
⁊ plenius per Oldr. de mu. pat. l. j. lib. x. scdo q ad iudiciū in-
uitus trahi vel exhiberi nō d3 in casu etiā vbi alius traheret:
vt. d. l. medicos. tertio q h3 iurisdi. inter scholares suos saltē
nō clericos ⁊ volentes. vt. d. aut. habita. C. ne fil. pro patr. ⁊ in
prohe. fforū. §. si. quarto q cū ei p presides scribit nō frater sed
pater vocandus est. als pena arbitraria incurrit. C. de offi. di-
uer. iudi. l. ii. quinto q ei ingredienti curiā principis non d3
negari ingressus: sed admitti etiā ad secreta iudicii. vt in eod.
ti. l. si. sexto q2 eius solius testimonio credit sup peritia disci-
puli. C. de aduoc. di. iudic. l. nemini. ⁊ etiam super vita. xii. q.
j. c. j. ⁊ ibi no. septimo q2 vehiculis pōt vti i vrbe in qua est im
perator vbi alius nō posset. C. de hono. vehi. l. j. lib. xii. octauo
q2 ex quo per. xx. an. legit equiparat duci ⁊ comiti. C. de comi.
⁊ archa. l. j. de pfes. qui in vrbe. l. j. lib. xii. nono q2 cōtra ludos
norios exercentes est executor. vt in prohe. fforū. decimo quia
eius interpretatio est pbabilis ⁊ ei statur nisi inquātum iuri
obuiaret. no. s. de postu. prela. c. j. ⁊. C. de legi. l. j. ⁊. ff. de legi. l.
si de interpretatione. non igit cōgrue dici pōt q ille honor do
ctoratus sit sine fructu ⁊ effectu prout aliqui dicūt. ¶ Tertio
6 querit Zen. doctor creatus concurrentibus que dicta sunt in
prima. q. quot nominibus nuncupat. dicit q. x. prīo vocat an
teces. vt in prin. R. ff. secūdo magister. vt in prohe. fforū. §. his
igitur. ff. de arbi. qualem. §. dicere. tertio dicit doctor. vt hic. ⁊
s. in prohemio decretal. lib. vj. quarto dicit professor. C. ne fil.
pro pat. aut. habita. quinto dicit professor dñs iuris. vt in ca.
aut. in fi. sexto dicit preceptor. ff. de dam. infec. l. si in edibus. se
ptimo dicit sacerdos. ff. de inst. ⁊ iu. l. j. octauo dicit iurisperi-
tus. C. de profes. qui in vrb. l. j. li. xii. nono dicitur pater iuris.
C. de excu. arti. l. j. lib. x. xcvj. dist. in scripturis. decimo dicitur
celsior. C. de offi. di. iud. l. ii.

¶ De iudeis. Rubrica.

1 ☞ Iudei ⁊ saraceni quandoq3 habitant permixtim cū chri-
stianis.
2 Iudei ⁊ saraceni degentes in terris christianorum sunt de fo-
ro ⁊ iurisditione iudicis secularis non ecclesiastici.

1 CEdit quidem. No. q iudei ⁊ sa
raceni quādoq3
habitant permixtim cū christianis: quo casu
dicit lex q ipsis quiete degentibus nihil ten-
tantibus turbulentū legibusq3 ɔtriū nullus
audeat manus inferre ⁊ punit ɔfacientes. vt
l. christianis. C. de paga. sunt etiā capaces dñiorū iuriū ⁊ actio
nū ⁊ iudiciorū. vt. l. iudei. C. de iude. Aliquid aūt attētare in
contemptū xpiane legis phibent. vt. l. iudeos. C. eo. ti. ⁊ plene
vide per Innoc. in. c. qd super his. de voto. ¶ Scdo not. q iu-
2 dei ⁊ saraceni degētes in terris xpianorū sunt de foro ⁊ iuris-
di. iudicis secularis nō ecclesiastici. ⁊ dicit tex. q cōstitutioni-
bus canonicis nō arctantur. in. c. gaudemus. de diuor. de quo
in. d. c. quod super his. hic non sunt alia.

¶ De hereticis. Rubrica.

Heretici

1 Heretici contra se plures habent iudices: ⁊ habent potestatem insolidum contra tales preterq̃ in tribus que non potest vnus sine altero. s. duro carceri mancipare: torquere ⁊ sententiam contra eos ferre.

8 Quid autem in testibus si sit causa torquendi eos an alter solus poterit torquere.

9 Et si in dicto casu episcopus sine inquisitore vel solus inquisitor faciat aliquem torqueri pro crimine heresis ⁊ iste confiteatur crimen. nunquid ista confessio sibi preiudicabit.

2 Et cum plures habent iurisditionem insolidum quilibet potest ꝓcedere: nec in illo casu videt̃ habere locū preoccupatio.

3 Et ponuntur huiusmodi rei criminis quandoq̃ non solū in carceribus: sed in cōpedibus ⁊ manicis. Nec valet intra octo dies a die requisitiōis vnus sine altero procedere ad aliquod ex istis tribus hic prohibitis: poterit autem postea. An autē vnus ex eis sine altero diffinire ⁊ absoluere valebit. 4. 6.

5 Consensus quando requiritur non refert vtrum interueniat ante vel post.

7 Uisitare an possit capitulum sede episcopali vacante.

1 Multorum. Uo. plures h̃ iudices deputari contra hereticos. nam episcopus ⁊ inquisitor habent potestatē insolidum cōtra tales. vt. s. c. per hoc. li. vj. qđ c. per istam cle. restrigitur quo ad ista tria que non potest vnus sine altero. s. duro carceri mācipare tormentare ⁊ sententiam contra eos ferre. Ista enī tria debent sibi cōicare etiam cum alter sine altero processit ad qđ non tenebatur dicto casu per. c. per hoc prealleg. ⁊ ita glo. que incipit tertius. idem Step. sup verbo ad sniam alibi ēt discussio ⁊ examinatio cause cōmittitur. sed nō sentētie prolatio. vt aut. ad hec. C. de iudi. ⁊ quod no. in. l. j. in prin. ff. de offic. eius cui man. est iuris. Ista enim tria sunt grauiora in quibus magnum versatur periculum. ideo cautius est agendum. ⁊ hoc contingit cum plures cognoscunt. vt. c. prudentiā. de off. dele.
2 ad hoc. l. hac consultissima. ad fi. C. qui testa. fa. pos. ibi tot oculis spectata tota insinuata sensibus ⁊c. ¶ Secundo no. q͞ cum plures habent iurisdi. insolidum quilibet potest ꝓcedere nec in casu illo videt̃ habere locum preoccupatio regulariter vero cōtra. vt. c. cū plures. de offi. dele. li. vj. ⁊. l. j. ff. de offic. consul. ⁊ vide quod not. Bar. in. l. ij. de sepul. vio. ⁊ Innoc. c. cum. Mo.
3 Fer. de consti. ⁊. c. si duobus. de appel. ¶ Tertio not. q͞ rei huiusmodi criminis q̃nq̃ ponuntur non solū in carceribus: sed in compedibus ⁊ manicis ferreis hoc autē q̃n sit verum ⁊ q̃n sint fideiussoribus relaxandi dic vt dixi. s. de penis. c. quāuis. li. vj. q̃n autem dicatur durus siue arctus carcer. vel non vt sic sciamus vtrum vnus sine altero hoc possit. dicit Paul. q͞ relinquitur arbitrio boni viri considerata qualitate cause tpis ⁊ conditione persone ex quo in iure nō exprimitur ad hoc. de offi. dele. de causis circa tormenta tangit illud quod glos. vtrū ieiunia inducta ad veritatem eruendam sint tormēta. dicit q͞
4 sic similiter ⁊ nuditas ꝺm eum. ¶ Quarto not. q͞ intra octo dies a die requisitionis alter sine altero procedere non valebit ad aliquod ex istis tribus hic prohibitis postea ergo posset. ar. l. statuliberum. §. j. ff. de le. ij. ⁊. l. cum pretor. de iud. sufficiet autē isto casu vna requisitio. vt in glo. ⁊. xviij. dis. si eps. cū ibi no. Idem Zen. Stepha. ⁊ Pau. qui dicit q͞ par requirit parē: licet non possit citare de hoc. de offi. dele. cū causa. in pn. sic in electionibus par requirit parem. s. de elec. cum inter. R. ⁊. c. seq. vbi de hoc ⁊ ibi dicunt Moder. q͞ sufficit vna monitio ⁊ est. si. lxv. dist. c. si. ⁊. ff. de euic. l. si rem. §. vlti. ⁊. l. si dictum. §. si pūte. Sed nūquid post octauam diem requisitus debeat admitti ad causam si voluerit interesse. dicit Pau. q͞ sic re integra. ff. de op. leg. l. mancipiorū. ⁊. s. de preben. c. si tibi abūti. lib. vj. ¶ Quinto not. q͞ eps ⁊ capl̃m sede vacāte vel cōmittūt vel consentiunt inquisitori quod possit solus procedere ⁊ ecōtra delegatus aūt epi vel capituli potest secundū. s. consentire non primum. s. cōmittere. vt. l. a iudice. C. de iudic. ⁊ differunt ista inter se. nam si alter cōmittit alteri procedit duplici autoritate. si vero consentit ꝓcedit autoritate ꝓpria ille cui cōsentitur. si. dicit Pau. in diocesano de cuius consensu alter eius subditum non trahit inuitum sed ex eius commissione ⁊ delegatione sic no. de indi. c. ij. ⁊ de fo. cōpe. c. si quis ꝯ clericum. et c. significasti. ⁊ quod ibi no. in fi. vl. glo. Itē canonicus existēs in loco vnde dꝫ vocari potest cōmittere vices suas alteri sꝫ nō pōt per literas suum consensum exprimere. de elec. si quis iusto. §. vlt. lib. vj. sed nunquid sufficit ꝯsensum post factū interuenire. videt̃ q͞ sic per ea que no. Inno. in. c. cum consuetudi-
5 nis. s. de cōsue. vbi dicit q͞ quādo cōsensus requiritur non re-
a fert vtrum interueniat ante vel post. secus[a] q̃n requirit̃ autoritas. ad hoc de his que fi. a prela. cum nos. vbi de hoc cōtrariū tenet Pau. qꝛ hic ab initio snia est nulla ipso iure vt patet in ver. ⁊ si secus. ⁊ sic intellexit etiā Inno. in. d. c. cum consuetudinis. facit de reg. iur. c. non firmatur. lib. vj. Et aduerte qꝛ glos. super verbo cōsensu intelligit de cōsensu accōmodato vt sine ipso ꝓcedat ⁊ sic ille ꝓcedat iure ꝓprie iurisdi. non autem vt gerentis vices ipsius consentientis sic facere q̃n committeret vices suas vt dixi. s. ⁊ vr̃ mirum q͞ si iurisdi. est insolidum penes vnum ex duobus iudicibus qđ vnus ex eis possit procedere etiam vt delegatus alterius sed non quando iurisdi. exercitium est cōe non cuiuslibet insolidum: vt in ver. duro. tñ ad h̃ quod no. s. de offi. dele. c. prudentiā. posset etiam iste text. sane intelligi de cōsilio ⁊ cōsensu exprimendo per literas in ferendo sententiā condēnatoriā vel absolutoriam vel ad tormenta siue ad durum carcerē procedere vel non. preambulam enī cognitionem que in istis requiritur non videt̃ iste text. ꝓhibere alteri ex eis sicut nec reliquū ꝓcessum sed ipsum actū carcerationis tormentorum ⁊ snie bene ꝓhibet nisi nolit aut nequeat interesse ⁊ tūc vel cōmittat vices vel exprimat motū animi sui per literas super altero ex predictis esset tñ sic intelligēdo spāle: qꝛ motus animi in ꝓlatione snie vnus alteri non cōmittit etiam certum sed requirit̃ pñtia. vt. c. pe. de re iud. ⁊ ar. c. quia
6 propter. de elec. ¶ Quero d̃ hic q͞ vnus sine altero non procedit ad alterum ex his tribus cōtra eos ⁊c. sed nunquid ꝓ eis posset vnus ex eis diffinire ⁊ absoluere. arguit glos. q͞ sic cum solus processit qꝛ iste tex. prohibet ista tria cum cōtra eos exercent̃. si ergo pro eis nihil dicit. ergo veteri iuri standū q͞ alteri concedit iurisdi. insolidum super tota causa cum processit solus. vt. c. per hoc. s. eo. li. vj. ⁊ hoc tenet glos. idem Pau. q subdit penam per sniam impositam vnus sine alio mitigare non posset sicut nec ab initio imponere. vt. c. vt cōmissi. s. eo. li. vj. vbi no. Archi. vtrū in reū reuersum sit ferenda snia. Stepha. tñ in predicta. q. tenet cōtra glo. ⁊ Pau. ⁊ reprobat gl. in. c. preceptis. xij. dist. que facit pro eis: nam ꝺm eum si iste text. prohibet vni ex pluribus condemnatis ergo ⁊ absolutis qꝛ par est potestas ⁊c. xxj. di. inferior cum ibi no. ⁊ de pe. di. j. verbū. ⁊ vt dicit maioris periculi esset absoluere ꝓpter ꝯtagionē hui⁹ pestis pro ista opi. facit. l. fi. ff. de accep. vbi in correlatiuis statutum in vno extēdit̃ ad reliquū qđ an sit verū q̃n tractamus de correctione iuris antiqui dubito cum nec identitas rationis noue. l. sufficiat ad correctionem iuris veteris: vt aut. quas ac. C. de sac. sanc. ec. facit qđ no. in aut. qui semel. C. q̄uo ⁊ quā. in. ⁊. l. marcellus. ff. ad treb. ꝑ Bar. ⁊ forte per no. in. d. c. inferior. ⁊. d. l. marcellus. opin. Stepha. posset magis sustineri de iure. nam regula iuris antiqui est q͞ qui non potest condēnare nō potest absoluere prohibita iure nouo condemnatione vni videtur etiam prohibita absolutio in eodem casu: licet ius antiquum sibi concederet. per quam regulam iuris antiqui Bar. infert ad correctionem treb. ius nouum quod statutum est in
7 falcidia in relictis ad pias causas. vt ibi per eum. ¶ Secūdo[b]
b queritglo. vtrum capitulum sede epali vacante[c] possit visita-
c re. Archi. q͞ sic. Jo. mo. contra opi. Archi. tenet glo. in speciali visitatore. sed in generali tenet illam Jo. mo. vt in ea patet. idem Pau. qui subiungit vtrum capitulum sede vacāte possit beneficia permutare. dicit q͞ non si talia sunt vel eorum altera q͞ episcopus solus habeat conferre vel eligere: quia istud non deuoluitur ad capitulum. s. ne sede vacan. c. ij. ⁊ ideo alia via non potest illud quod vna ei prohibetur. de reg. iur. cum quid. lib. vj. secus si collatio spectet ad episcopum ⁊ capitulū: qꝛ cum tunc. s. sede vacante possit capitulum conferre. vt. s. ne sede vacan. c. j. lib. vj. poterit etiam permutantibus autorizare vt sic conferat vt capitulum ⁊ vt episcopus autorizet. idem si beneficia spectāt ad collationem tertij: qꝛ talis autorizatio cū sit iurisditionis deuoluitur ad capitulum vt hic. literas tamē indulgentiarum epali sede vacante capitulum non concedit vt no. Archi. de pe. ⁊ remis. c. j. lib. vj. an aūt hoc possit electus confirmatus. no. Hosti. de exces. prela. c. accedentibus. ¶ Ter-
8 tio quero post Paul. dicitur in ver. puto tamen q͞ vnus sine altero non potest cōtra tales ꝓcedere ad tormēta. sed nūquid erit idem in testibus si subsit causa torquēdi eos. videt̃ q͞ sic. qꝛ si potest alter solus ꝓcedere in causa. ergo ⁊ testem torquere cum hoc tēdat ad indagationem veritatis sicut ⁊ reliquus processus. vnde cōmissa cognitione cause vni videt̃ etiam hoc posse. vt. l. ij. ff. de iur. om. iud. ⁊. c. preterea. de offic. dele. ⁊ eadē ratione arguit q͞ possit eum extraordinarie punire si falso testimonio aures eius offendit durante iudicio. C. de testi. l. nullum. ⁊ de accusa. super his. ⁊. c. dilectus. Item testes sunt pars negocij. de ver. signi. forus. cui ergo licet totum ⁊ pars. de reg. iur. cui licet. lib. vj. In contrariū arguit q͞ ratio que subest in inquisito subest ⁊ in teste. ergo erit idē ius in vtroq̃. de transla. c. ij. So. dicit primū verū vbi testem vult torquere pro veri-

a ¶ Secus q̃n requirit̃. Adde not. ꝑ Bart. ⁊ doc. i. l. si qs mihi bona. §. iussu. ff. de acq. he.

b ¶ Scđo querit. Adde Jo. de lig. i. c. cū olim. extra de ma. ⁊ obe. Jo. de imo. in. c. j. co. ti. lib. vj.

c ¶ Vacante. vide Abb. i. c. cū olim in. iij. col. de ma. ⁊ obe.

tate habenda cõtra tertiũ delatũ vel eum extraordinarie punire tanq̃ coram eo notorie delinquentem. facit qõ no. de confes. c. ñ. ꝛ de fideiuſ. c. ñ. ꝛ quod ibi no. Inno. ꝛ de iureiur. cum in poſitionibus. lib. vj. ſi vero formet inquiſitionem cõtra eũ propter hoc ita q̃ eſt noua inſtantia cum teſtis nunc ſit principaliter inquiſitus taliter per ſe non poſſet torquere. ꝛ ſic intelligantur iura. ſ. alleg. ſentit ergo Paul. duo primo q̃ contra teſtem qui deponit falſum poſſit procedi ad punitionem extraordinariam ſine aliquo proceſſu. Item ꝛ proceſſus ordinarius cõtra eum formari. ſecundo q̃ ille qui de falſo al's cognoſcere non poſſet vt inquiſitor hereticе prauitatis: tamen poteſt vtraq; via ſi ſuper cauſa ſue iuriſditionis fuerit tale crimen cõmiſſum. Circa primum vide qõ no. Ly. in. d. l. nullum. vbi etiam tangit vtrum per illam extraordinariam punitionem ſublata ſit pena ordinaria inferenda. Circa ſecundũ vide quod not. Bart. in. l. pe. ff. de fal. vbi dicit q̃ de falſitate coram aliquo iudice cõmiſſa ille põt punire qui al's habet autoritatẽ puniendi. al's dz remittere ad maiorem iudicẽ. vt. d. l. pe. ꝛ in aut. de teſti. in. ñ. col. ꝛ quod no. Innoc. de pe. c. pe. ꝛ antepen.

a ¶ Vtrum nota. Adde bene facere quod ſingulariter dicit Aler. l. l. ſi. ff. de cuſt. reorum. vbi q̃ vnus ex cuſtodib⁹ non tenetur de probatione facta per alium.

9 ¶ Quarto quero poſt Steph. ſi eps ſine epõ ſine inquiſitore: vel ſolus inquiſitor facit de facto aliquẽ torqueri pro crimine hereſis iſte tortus confitetur crimen: nunqd iſta confeſſio ſibi preiudicabit. videtur q̃ non per hunc tex. ad hoc de ind. c. atſi clerici. ꝛ hoc tenet quando dicta confeſſio eſt emiſſa in tormẽtis. xv. q. vj. ſi ſacerdotibus. ſi tamen perſeueraret in huiuſmodi confeſſione poſt tormenta. tunc ſibi preiudicaret. vt. l. ſi confeſſus. ff. de cuſto. ꝛ exhi. reo. ꝛ de queſtio. l. j. ſ. diuus. nam iſta ſubſequens ſpontanea confeſſio purgat metum precedentis ſicut omnis actus ſponte ſubſequẽs poſt metum. vt. l. ñ. C. qõ met. can. Item cenſetur facta coram ſuo iudice: qz in recipienda confeſſione criminoſi quilibet de per ſe cenſetur competẽs.

3 vt in prealleg. c. per hoc. nam etiam facta extra iudicium preiudicat. de exceſ. prela. c. q̃ ſit graue. ꝛ. l. capite quinto. de adul. ꝛ. l. quero. de edil. edic. ꝛ quod not. Inno. in. c. per inquiſitionem. de elec. ſm Steph. qui dicit q̃ illa iura que dicunt q̃ epiſcopus ꝛ inquiſitor habent iuriſditionẽ inſolidũ cõtra tales debent intelligi qñ papa dat inquiſitorem generalem in certa prouincia vel dioceſi. ſecus forte ſm eum ſi aliquibus eſſet facta cõmiſſio ſuper hoc ſpecialis contra certas perſonas. tunc enim videretur quo ad commiſſionem huiuſmodi eſſe adempta poteſtas epiſcopis. vt. ſ. de offi. deleg. paſtoralis. ꝛ de offi. leg. ſtuduiſti. ꝛ no. in prealleg. c. per hoc.

1 ☞ Carcer hereticorum debet eſſe communis epiſcopo ꝛ inquiſitori.

2 Carcer debet habere duos principales cuſtodes diſcretos induſtrios ꝛ fideles propter tutiorem cuſtodiam.

3 Carceris cuſtodi hereticorum debet prouidere epiſcopus de reditibus ſuis: non de parte prouentuum deputata officio inquiſitionis.

4 Cuſtodiam eiuſdem loci ſi plures habeant debet quilibet habere ſuam clauem diuerſam vnam ab alia.

5 Clauium traditione an videatur transferri domininm vel cõmitti cuſtodia rerum que ſub clauibus cuſtodiuntur.

6 Cuſtos carcerum poteſt tradere clauem ſuam miniſtro ſuo.

7 Juramentum cuſtodis carcerum coram quo preſtari debeat: ꝛ de modo iurandi: ꝛ ad que teneatur vigore talis iuramẽti.

8 Inquiſitor hereticе prauitatis poteſt dare ſubſtitutum etiam ad cauſas non ceptas.

9 Notarius inquiſitionis iurare debet ſuum officium fideliter exercere q̃uis hoc iurauerit in principio ſue creationis.

10 Celans reuelanda in ſpiritualibus pro aliquo emolumento temporali committit ſimoniam.

11 Accuſator punitur pena talionis et condemnationis expenſarum.

1 **Sane** No. de cuſtodia carcerum hereticalium qui debent eſſe cões epõ ꝛ inquiſitori: ꝛ loquit de carcere deputato ad penam: non autẽ de carcere deputato ad cuſtodiam: qz tali poteſt vti inquiſitor ſine epiſcopo ꝛ econtra. ꝛ de tali loquitur infra in ver. ꝛ qz ſepe. ꝛ no. q̃ eccleſia habet ſuum carcerem. vt no. xvij. q. iij. attendenda. facit de apoſta. c. a nobis. habet etiam carcerem monaſterium. l. diſt. ſi epſs. ꝛ. c.

2 ſi ille. ꝛ vñ. qõ. j. peruenit. ¶ Secundo no. q̃ carcer dz habere duos p̃ncipales cuſtodes diſcretos induſtrios ꝛ fideles. ꝛ hoc propter tutiorem cuſtodiam. vt. ff. de cuſto. reo. l. non facile. in prin. vnde ſi vellent habere vnum tantum non poſſent. ꝛ hoc tenet Paul. idem Zen. qui dicit q̃ idem de miniſtris de quibus ſubdit eadẽ ratione q̃ poteſt intelligi cũ inquiſitor ꝛ epiſcopus volunt prouidere de vno miniſtro ambobus cuſtodibus. ipſi vero cuſtodes non arctantur retinere miniſtrum ſed poſſunt ſi volũt. vt in ver. ꝛ qlibet ibi poterit ꝛc. ar. ff. de iud. l. non quidquid. ꝛ de offi. deleg. c. conſuluit. ꝛ hoc tenet Paul. qui ſubdit q̃ in electione miniſtri non requirit conſenſus diocеſani vel inquiſitoris: quod probat litera ſequens ibi cõmittere vel ſubdelegare ꝛc. Et aduerte qz de culpa vel negligẽtia miniſtrorũ tenent principales cuſtodes niſi iuſta de cauſa excuſentur. vt. C. de cuſto. reo. ad cõmentarienſem. ꝛ no. ff. eo. tit. l. milites. ꝛ vide quod no. ff. de cuſt. reo. l. carceri. vt. l. vlti. ꝛ. C.

a eo. l. per vnum. no.ª q̃ ſi vnus ex cuſtodibus fugit cum perſona cuſtodita q̃ parcitur alteri cuſtodi. vt not. in. l. non facile. ff. de cuſto. ꝛ exhi. reo. ¶ Tertio no. q̃ epſs debet prouidere ſuo cuſtodi. qõ intelligit Paul. de reditibus ſuis nõ de parte prouentuum deputata officio inquiſitionis. vt patet in extranaganti Benedicti ex eo. ſ. verum inquiſitor autem bene prouidebit de parte illorum prouentuum vt patet ibidem ſm eum. ꝛ ratio eſt in inquiſitoribus: qz ſunt religioſi: ꝛ ideo qz nõ habent proprium nõ poſſunt prouidere de ꝓprio ſicut epiſcopꝰ ſm Steph. ex quo ſequitur q̃ ſi deputaret inquiſitor aliꝰ prelatus qõ teneretur de ꝓpr̃is reditibus eccleſie prouidere ſicut epſs quod non habet rõnem vt expẽſe facte pretextu vnius officij aliunde q̃ de bonis inde prouenientibus miniſtrent. diuiſe enim adminiſtrationes nõ debent confundi nec bona vnius alteri attribui. vt. l. titium ꝛ meuium. ſ. tutores. ꝛ. ſ. ff. de admi. tut. ꝛ. l. inter tutores. eo. ti. ꝛ. l. ex facto. ff. de here. inſt. facit qõ no. Inno. in. c. paſtoralis. de prini. ¶ Quarto no. q̃ ſi

4 plures habent cuſtodiam eiuſdem loci quilibet debet habere clauem ſuam. ꝛ colligunt Lau. ꝛ Zen. arg. de pluribus dominis eiuſdem caſtri q̃ quilibet poſſit tenere ſuam clauem in cuſtodia carceris: ꝛ ſi vnus plures partes q̃ alius habeat plures claues tenere poterit. arg. ſ. de ſepul. cle. dudum. ſ. ſtatuimus. idem põt argui de clauibus portarum ipſius caſtri vel alterius rei que ſub clauibus debeat cuſtodiri. vt merces pecunia cõis vel res alia ſub cuſtodia conſeruanda. ſinguli enim ad quos pertinet claues ſuas habebunt diuerſam vnã ab alia ne vnus ſine alio locũ valeat aperire. erunt ergo due ſere quarum quelibet habebit ſuam clanẽ ſm Paul. qui hic colligit q̃ clauis hic datur ad cuſtodiam alibi in ſignum dñij ꝛ poſſeſſionis tradite. ff. de cõtraben. emp. l. clauibus. Sed nunqd in

5 dubio vtrũ per traditionẽ clauiũ videat trãſferre dñium vel cõmitti cuſtodia rerũ que ſub clauibus claudunt. dic q̃ ubi traditionẽ clauiũ precedit titulus habilis ad tranſlationẽ dominij ꝛ in dubio tranſfert tunc dñium: vt. d. l. clauibus. ꝛ. l. j. ff. pro dote. ꝛ. l. dotis fructus. ſ. ſi. cum. l. ſeq. ff. de iure do. ubi non precedit talis titulus. ꝛ tũc in dubio vident tradi claues ad cuſtodiã. vt. l. cũ pater. ſ. pater pluribus. ff. de le. ñ. facit qõ

6 no. in. l. cum quid. ff. ſi cer. pe. ¶ Quinto not. in ver. in quolibet etiam. q̃ principalis cuſtos põt tradere clauem ſuam miniſtro eius: qõ eſt verũ qñ imminet neceſſitas miniſtrandi neceſſaria carceratis quo caſu põt bñficio huius iuris hoc officium miniſtrãdi cõmittere miniſtro: al's nõ poſſet etiã cõmittere claues cũ eius induſtria in hoc videat electa. vt in glo. idẽ Paul. ꝛ oẽs. ad hoc. l. ſi curatorẽ. ſ. ſi tutor. ꝛ. ff. man. ver. nõ

7 ſunt igit excuſati. ¶ Sexto no. in ver. porro. de iuramẽto iſtorum cuſtodum preſtãdo vt hic dicit coram eis vel eorũ ſubſtitutis. Circa modũ preſtandi iuramẽta no. hic gloſ. notabilem ꝛ magiſtrã vtrum. ſ. ſufficiat iurare verbotenus vel requirat tactus: ꝛ vtrũ tunc neceſſario ſuper euãgelia vel ſufficiat ſuper qualibet libro oia plene declarat. cui cõcor. Paul. Stepha. remittit ad no. per Inno. de iureiu. c. ꝛ ſi rps. ver. qõ aũt. ꝛ. rrũ. q. j. in ſumma. ꝛ per Moder. in. c. vt circa. de elect. li. vj. ꝛ in. r. col. de pace iur. fir. l. hac edictali. ſ. itẽ ſacrã. ¶ Septimo no. capitula ad quorũ obſeruantiã aſtringunt cuſtodes vinculo iuramenti. debẽt enim in cuſtodiendo eſſe diligentes ꝛ ſolliciti. al's punient iuxta modũ culpe. vt. l. milites. ꝛ. l. in eos. ff. de cuſto. ꝛ exhi. reo. itẽ q̃ vnus non loquet in ſecreto ſine alio alicui carcerato qõ verbum nõ debet amare intelligi vt in glo. idem Paul. qui intelligit de ſecreta locutione que ſuſpitionem põt inducere ſicut ſi loqueret de proceſſu vel cuſtodia. ſecus ſi loq̃ret de comeſtibilibus vel alĩs nõ ſuſpectis. Itẽ qõ dicit de ordinatione cõi nõ minuenda per cuſtodes dat intelligi q̃ epſs ꝛ inquiſitor põt ordinare qualiter carceratis iſtis neceſſaria miniſtrent. qõ Paul. intelligit verum qñ carceratio fit ad penam. ad hoc eod. ti. vt cõmiſſi. lib. vj. vbi antẽ carceratio fit ad cuſtodiẽ. nõ videt talis ordinatio habere locũ cum carceratꝰ nõ ſit aliqua neceſſaria ſubtrahẽda al's tranſiretur ad penam ſm Paul. Itẽ aduerte qz ter. prohibet cuſtodibus diminutionem eorũ que portant carceratis nõ antẽ inquiſitionẽ ꝛ inſpectionẽ rerũ delatarũ. vñ poterit que deferunt integra. puta panes pullos ꝛ ſimilia frangere ne in eis ferramẽta ad frangendum carceres vel vincula trãſmittant vt ſepe factum audiui.

8 ¶ Octauo no. in. ſ. ꝛ qz ſepe. qõ dicit vel ſubſtitutis ab eis ꝛc.

dicit

dicit em̄ Pau. hic plene probari ꝙ inquisitor potest dare sub
stitutum etiā ad causas nō ceptas cū iurisditionem habeat in
eis saltem habitu virtute cōmissionis. ad hoc de rescrip. pasto
ralis. alias ante habitā iurisditionem cām sibi cōmittendam
nō posset aliquis alius delegare. vt not. in spe. tit. j. §. excipi. v.
quid si cōmittens predicta fortius ꝓcedūt si tenem⁹ ꝙ inqui
sitores habeāt ordinariam vt tenet archi. eo. ti. ne aliqui. li. vj.
sed si tenemus ꝙ sint delegati vt videt̄ probari in. c. per hoc. e.
ti. ꝛ li. tunc substituti nō sunt vicarij nec hn̄t ordinariā sꝫ sunt
subdelegati seu cōmissarij delegati principis habētis iurisdi
tionem non nudum ministerium tm̄. de offi. dele. sane. ꝛ. c. pa
storalis. in prin. ꝛ. c. vlt. sed cōtra. e. ti. c. vt commissi. in prin. li.
vj. ibi permittitur ꝙ cōmittant citationes ꝛ sniarum denūcia
tiones. ergo alia videntur ꝓhiberi. C. de procur. l. marit⁹ et de
transla. c. ij. ꝛ videtur casus de offi. dele. c. vlti. §. vices. li. vj. ele
cta enim videt̄ industria inquisitoris. ergo non dabit substitu
tum. de of. dele. c. vlt. ꝛ. e. ti. c. is cui. li. vj. so. dec. vt cōmissi affir
matiue loquit̄ concedendo ꝙ ista duo possint comittere qꝛ de
illis fuit quesitū. vel de citatione dubitabatur. quia ante eam
nō esset iurisditio perpetuata. ꝛ ideo impediretur ꝯmissio. fa
cit de offi. dele. c. j. li. vj. ꝛ de sententie denūciatione fuit dubiū
quasi sniando esset functus officio suo. eo. ti. in literis dec. vlt.
§. vices. loquitur spāliter in conseruatore. ꝛ sic nō ob. vnde te
ne ꝙ inquisitor potest cōmittere vices suas. vt hic ꝛ in. §. nota
rij. ꝛ in. §. verū. ibi substituēdis ab eis ꝛc. ꝛ ita dicit Pau. con
trariū tenet Jo. an. s. ꝙ habeant delegatā in. d. c. per hoc vbi te
tigi. ꝛ in. c. ne aliqui. e. ti. hoc videt̄ tenere Steph. ī. c. proxi. sub
dit tamen quod tota die inquisitores faciunt suos vicarios.
9 ¶ Nono no. ꝙ notarius inquisitoris iurat suum offm̄ fideli
ter exercere. ꝛ sic facere presumitur. vt. c. ad audientiā. s. de pre
scrip. super quo vide quod no. Cy. C. de fal. l. si quis decurio. ꝛ
Spe. in ti. de instru. edi. §. restat. ver. sed quid. sed dices cū no
tarius iuret tēpore sue creationis offm̄ suum fideliter exercere.
vt in Spe. de instru. edi. §. restat. ver. sed quero. ꝛ. d. c. ad audiē
tiam quare arctatur ad aliud iuramentū per hunc text. so. di
cit Pau. speciale est propter magnitudinem criminis. sicut ꝛ
in alio spāle ē vꝫ ꝙ religiosi cōstituti in sacris possunt esse no
tarij in illo crimine licet regulariter ꝓhibeant̄. vt. c. vt. offm̄. §.
ad cōscribēdas. s. eo. li. vj. cōiuncto. c. sicut. ne cle. vel mo. vbi p
host. de iuramēto notarij quod prestat̄ tempore sue crationis.
10 ¶ Decimo not. in. §. verū. ꝙ delictum in omittendo punitur
sicut delictū in faciēdo. nā nō facere est facere vt dicit gl. in. l. si
mora. ff. sol. matr. sic celare reuelanda in spiritualibus pro ali
quo emolumento temporali est simoniam cōmittere. vt no. de
simo. nemo. vbi de hoc. ꝛ vide ad predicta. l. in fraudeꝫ. cum. l.
se. ff. de his que in frau. cre. ¶ Undecimo no. ꝙ punitur iudex
qui cōtra aliquem per inquisitionem temere ꝛ indiscrete pro
cedit dꝫ enim procedere contra suspectos vel diffamatos ꝛ for
te nō est spāle hic sed in omni crimine in quo permissum est iu
dici inquirere vt puniri debeat si nō probat sicut punitur ac
cusator pena talionis ꝛ cōdemnationis expensarū. vt. c. j. de ca
lum. ꝛ. l. j. §. queri potest. ad turp. quod puto verum vbi mot⁹
fuerit ad procedendum nulla rōne motus. secus si iusta rōne
ꝛ in casibus a iure permissis quos Bar. plene tradit in. l. ij. §.
si publico. ff. de adul. debet ergo cum inquisitionem fundat de
suspitione vel diffamatione de quibus hic in text. cōstare al's
calumnari presumitur qui non probat vt. l. j. C. de aduo. di. iu
di. ꝛ. d. c. j. de calum. hic non sunt alia vltra glo.

1 ¶ Inquisitor heretice prauitatis debet attigisse quadrage
simum annū: in episcopo tamen qui est inquisitor sufficit tri
gesimus.
2 Primum decretum magis afficit ꝙ sequestrum.
3 Rector ecclesie si condemnetur de heresi: non debent bona ip
sius ecclesie confiscari.
4 Cleric⁹ q in empbiteosim tenebat pdiū a dn̄o tpali si condem
netur de heresi vtꝝ tale prediū applicabitur ipsi dn̄o vel epō.
5 Inquisitores heretice prauitatis si pretextu officij eorū extor
quent pecunias ipso iure excōicātur.
6 Remissio que fit vsurarijs ad liberationem nō prodest eis ni
si realiter satisfaciant.
7 Officiales presidentium si ipsum iniuste agere viderint debēt
sibi resistere.
8 Inquisitores in suo officio delinquentes an possint a suo offi
cio per eorum superiores remoueri.
9 Delegatus pape si deliquit in causa sibi commissa: quia forte
iurisditione abutitur extorquendo pecuniam pro ferenda sen
tentia ꝛ similia vtrum possit coram ordinario loci conueniri.
10 Inqsitor ꝛ epūs ꝙtum ad ipm officiū inquisitiōis sunt pares.
11 Inquisitores possunt suis ministris necessarijs concedore lice
tiam deferendi arma.

1 Dolentes. No. ꝙ inquisitor debet atti
gisse quadragesimuꝫ annū
ꝛ tn̄ epūs est inquisitor ī quo sufficit trigesim⁹
ꝛ sic licet quādoqꝫ qd est plus ꝙ illd qd est mi
nus si. s. de re. ec. non alie cle. si vna. ꝛ de trans
2 la. c. vlti. ꝛ est etiam si. in primo decreto qd ma
gis afficit ꝙ sequestrū ꝛ illud ꝓpter cōtumaciā est prohibitū
sed nō illud. s. immissio ex primo decreto. vt. s. de sequestr. pos.
c. j. ꝛ de do. ꝛ contu. c. ij. ꝛ quare epūs qui non est in. xl. anno po
test esse inquisitor ꝛ alius non epūs non pōt. vide hic per zen.
Querit Pau. quid iuris. si istud offm̄ cōmittatur non consti
tuto in illa etate. videtur ꝙ nō valeat commissio qꝛ cōtra ptā
tem datā a lege iuxta no. in. cle. j. de iur. pa. ꝛ sufficiebat legisla
torem actū prohibere quo ad ipsius nullitatē etiā si vltra non
ꝓcedat. vt. l. nō dubiū. C. de legi. ꝛ in. c. que cōtra ius. de regu.
3 iur. li. vj. pro ꝛ cōtra facit de elec. c. lꝫ canon. li. vj. ¶ Secundo
no. ꝙ rectore ecclesie condēnato de heresi non debent bona ip
sius ecclesie confiscari qꝛ delictū persone ꝛc. vt in gl. bona etiā
ipsorū clericorū videtur similiter quod nō debeant cōfiscari sꝫ
applicari ecclesijs a quibus stipēdia habuerunt. vt. s. eo. excō
4 municamus post prin. sm̄ pau. ¶ Sed hic ego quero si cleric⁹
qui tenebat in emphiteosim pdiū a dn̄o tpali cōdēnetur de he
resi. vtꝝ applicabit̄ tale pdiū illi dn̄o tpali an epō vr̄ ꝙ epō qꝛ
bona sequūtur conditionē persone. C. de impo. lucra. descrip.
l. j. li. x. ꝛ in aut. de ec. ti. §. ad hoc. ꝛ de iurepa. c. ij. li. vj. iteꝫ per
sona est dignior quam sint res. vt. l. in pecudum. ff. de vsu. ma
gis ergo dignum debet ad se trahere minus dignū. c. quod in
dubijs. de conce. ec. vel al. ꝛ bona clericorum gaudent priuile
gio ecclesiarum. vij. q. ij. ecclesiarū seruos. fiscus enim ecclesie p
fertur fisco imperij cum bona clericorū confiscantur. vt. l. si qs
psbyter. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ in aut. de ec. ti. §. interdicim⁹. ꝛ in aut.
vt cū de ap. cogno. §. si vero filij. Old. cuius est ista. q. tenet con
trarium ꝛ cōcludit ꝙ dicta bona debent redire ad dominum
tēporalem. Ista enim bona temporalia clericorū possunt dici
eorū peculiūꝫ aduētitiū quorū ratione sunt obnoxij dominis
temporalibus. xj. q. j. cum ergo. §. his ita respondetur quo ca
su dicendū est talia bona ꝓpter delictū possessoris domino tē
porali applicari. C. de an. ꝛ tri. l. indictuꝫ. li. x. pro hoc optime
C. de an. ꝛ tri. l. si. lib. x. item si ille cuius bona debent confiscari
habet bona in diuersis territorijs. quilibet iudex territorij oc
cupauit bona in suo territorio sita vt. c. postulasti de fo. cōpe.
preterea dicit. l. ꝙ bona feudalia cōmittātur dn̄o feudi imme
diato. ergo idē in emphiteoticis pari rōne vt in. x. co. l. de pro
hi. feu. alie. imperialē. §. illud quid plura video idē in casu cō
uerso. nam si vasallus ecclesie laicus committat tale quid pro
pter qd debeat feudo priuari feudū ad ecclesiā reuerti debꝫ de
penis in quibusdā. §. si. ꝛ eo. ti. c. felicis. circa princ. li. vj. Si er
go isto iure vtitur ecclesia pro se sil'r: debet recipere cōtra se. ff.
de cōdi. inde. l. frater a fratre. ꝛ. xix. di. si romanorū nec etiā em
phiteosis ecclesie publicatur delictū emphiteote in aut. de ali.
ꝛ emphi. §. j. alijs ratiōibus hoc cōfirmat quod vltra nō prose
quor. sed pondero ꝙ in themate dicitur ꝙ iste erat dn̄s tēpora
lis in cuius territorio illud prediū erat sitū ꝛ ab ipso ꝓfectuꝫ
qd ergo si clericus cōdēnatus de heresi retinebat rē in emphi
teosim ab aliquo priuato an res illa emphiteotica applicabi
tur fisco ecclesie vel fisco illius dn̄i tēporalis psupposito ꝙ ille
habeat ius cōfiscādorū bonorū iuxta no. per bar. in. l. cunctos
populos. C. de sum. tri. rationes. Old. de qbus. s. ꝛ alie vrgent
a ꝙ fisco illius dn̄i tpalis. Et aduerte[a] qꝛ illa. q. presupponit qd
in cōfiscatione bonoꝝ ita veniāt bona emphiteotica sicut alia
ꝙ vtrum sit verū vide per bar. in. l. si finita. §. si de vectigalib⁹.
ff. de da. infec. ꝛ ego pleni⁹ supradicta examinaui in repetitio
5 ne. c. postulasti. de fo. cōpe. ¶ Tertio no. penā excommunica
tiōis ipso iure infligi inquisitoribus ꝛ commissarijs pecuniā
extorquentib⁹ illicite ptextu eorū officij tenetur etiam talis cri
mine cōcuss. ad quadruplū. vt in glo. ꝛ no. xiiij. q. v. nō sane. sꝫ
hoc nō videtur verū per istā cōstōnem que de extortis tm̄ satis
factionē iniungit: sed istud est verū quantū ad absolutionem
obtinendā ab excōicatione quā dꝫ pcedere restitutio eius qd il
licite est extortū. Residuū vero quadrupli est vera pena ꝓpter
quā eius absolutio nō differtur sꝫ hn̄ pōt exigi qꝛ illa noua pe
na nō tollit aliam que descendit ex. l. veteri. vt. l. qui sepulcra.
C. de sepul. viola. ꝛ. l. j. §. dixerit aliquis. de publ. punitur ergo
idem crimem diuersis legibus licet regulariter pro eodem cri
mine non debeat quis cōteri duplici pena. vt. c. at si clerici. de
iud. sed hoc est propter enormitatem criminis sm̄ lauda. ista
6 etiam sentit steph. ¶ Quarto no. in ver. nullis priuilegijs ꝛc.
casum in quo non idem operatur remissio ꝛ solutio siue satis
factio cum tamen alibi dic. t. l. quod idem est remittere quod
dare. vt. l. si mulier. ff. de condi. ob causam. et idem dare quod

a ¶ Et aduerte. ad
de bal. in. l. j. ff. si
ager vecti. ꝛ ibi
dē alb. ī. v. quero
an iura ēphiteo
tica. bal. ī. c. ī pn̄
tia. ī. vij. co. extra
de pba. bar. ī. l. j.
C. de bo. lib. ꝛ ibi
dē pan. d ca. alex.
ī cōsi. lxxxix. ī pri.
in. iiij. vo. paul. d
ca. in. l. si qs psby
ter. C. de episco.
ꝛ cle.

promissio siue cautio de soluendo. vt. l. fin. C. ad. l. fal. Sol. dic spāle in casu huius. & ꝛ. c. exigit. de cen. li. vj. et. c. statutum. §. si quid autem. de rescrip. eo. li. dicit Paul. idem esse in vsurario vt sibi non prosit remissio ad liberationem nisi realiter satisfaciat. de hoc dixi in. d. c. statutum vbi retuli dicta domini He.
7 de senis. ¶ Quinto no. in. §. notarij. quod familiares ꝛ domestici inquisitorum ꝛ iudicum in officio delinquentium tenentur ipsos iudices secreta monitione corripere si delictū est occultum vel nunciare superiori similiter officiales alicuius presidentis debēt sibi resistere si iniuste viderint ipsum agere alīs puniuntur eadem pena. vt. l. qm̄ indices. C. de ap. ꝛ circa hoc oīno vide quod not. Innoc. s̄. de his que fi. a ma. par. ca. c. j. et
8 c. si quis p̄sbyterorum. de re. ec. nō alie. ¶ Sexto no. quod inquisitores in suo officio delinquētes possunt per suos superiores ab officio remoueri. quod declara vt in gl. licet prelatus. sola enim amotio sicut ꝛ commissio officij a superiore dependet nō autez iurisditio siue officij executio. facit ad no. in. c. fi. s̄. de re-
9 scrip. in illa. q. cū delegatus pape delinquit in cā sibi commissa. qz forte iurisditione abutitur extorquendo pecuniā pro ferendo sniam ꝛ similia: vtrum possit coram ordinario loci conueniri. de qua. q. per Ly. in aut. qua in prouincia. C. vbi de crimi-
10 agi opz. ¶ Septimo no. in ver. p̄latis. q episcopi nō succedūt loco prelatorū negligētiū amouere inquisitores in ipsa amotione: sed in nunciando solum pape ipsorū prelatorū negligētiā. ꝛ est ratio: qz ēptū ad ipsum offm̄ inquisitionis eps ꝛ inquisitor sunt pares. vt. s̄. c. pri. vnde par in parē nō habet imperiū vt. c. innotuit. s̄. de elec. nam vt alibi dicit gl. etiā asinus intumescit cū videt se per cōparē apprehendi. vt no. in. l. per seruū
11 ff. de acquirē. re. do. ¶ Octauo no. q inquisitores p̄t suis ministris necessarijs concedere licentiā deferendi arma regulari ter vero vsus armorū est p̄hibitus laicis ꝛ clericis. C. vt vsus armorum inscio principe interdi. sit. l. j. ꝛ. xxij. q. vlt. c. clerici. ꝛ de vita ꝛ hone. cle. c. ij. contra istud ius cōe inquisitores habent priuilegiū speciale per qō officialibus dant licentiam portandi arma qui debent esse necessarij ꝛ tales qui cuz executoribus sint in executione officij quos poterunt si res exegerit hortari ad arma. xxij. q. viij. hortatu. ꝛ no. per Innocē. de resti. spol. c. olim. ꝛ de iure eiu. sicut. cū enim extirpare hereses ꝛ punire spectet ad forum ecclesie. vt. s̄. eo. c. vt inquisitionis. li. vj. ideo cōcessio armorū spectat isto casu ad forū ecclesie cui oēs principes seculares obedire tenent. vt. preal. c. vt inquisitionis officium cum multis alīs. c. li. vj. Sequens capitulū Jo. an. optime declarat in gloss. cuius materia est tota theologica non canonica vel ciuilis. ideo non prosequor: sed contentus esto glos. que sunt pulcherrime ꝛ notande.

¶ De homicidio. Rubrica.

1 ¶ Irregularitatem non incurrit furiosus vel infans.
2 Furiosus vel infans nullum negocium recte gerunt: non testātur: non baptizant: non contrahunt matrimonium: non profitentur ꝛc.
3 Dormiens si occidit vel mutilat non incurrit irregularitatez.
4 Aggressorem suum occidens vel mutilans excusatur si aliter euadere non potest.
5 Et quomodo probabitur qō aliter non potuerit euadere.
6 Furiosus habens dilucida interualla si mutilat vel occidit et dubitetur an tempore furoris vel sane mētis deliquerit quid in dubio presumendum.
7 Infans minor septennio si occidat de delicto non tenetur: nec etiam maior septennio si non est doli capax: quia si est doli capax tenetur de omni delicto preterēp de delicto carnis.
8 Doli capax quando quis dicatur ꝛ quando non.
9 Necessitas p̄tisa excusat ab irregularitate ꝛ ab omni pena homicidij ꝛ furti: quare autem non excusatur fornicator.

a ¶ No. q furiosꝰ Adde q̄ late ponit do. Jas. in. l. ex facto. in. ꝛ. col. ff. de vulg. ꝛ pup. Jas. i. l. furiosuz. in. iij. col. C. q tes. fac. pos. i. l. p̄fe furioso. in pe. co. ff. 1
de bis q sunt sui a
vel alie. iur. in. l. 2
fin. ver. ex theorica. ff. si ex nox. cā agatur.
b ¶ Circa hoc. adde que tradunt bart. ꝛ doc. i. l. vt vim. ff. de iusti. et iure. 3

¶ Si furiosus. Furiosus infans vel dormiens mutilans vel interficiēs irregularitatem aliquā nō incurrit. nec etiaz occidens aggressorē suū si se aliter defendere nō valebat. hoc. d. ¶ No. quod furiosus[a] vel infans mutilās vel occidens non incurrit irregularitatē. rō redditur in. ij. gl. ꝛ plura similia adducit ex quibus patet q tales nullū negocium recte gerunt: non testant: non matrimoniū ꝛbunt: non profitentur: non baptizant ꝛc. vt in glo. facit. l. in negocijs. ff. de regul. iur. Prium tñ videbatur in cōtrahenda irregularitate quo ad legē promotionis vbi non voluntas sed ipsum factum consideratur. qō tenebat Host. cuius opi. reprobatur hic. vt in gl. iij. certe cū nō possit predicta que sunt fauorabilia sicnō poterit irregularitatē incurrere qō de se est odiosum ꝛ penale ꝛm zen. ¶ Secundo not. q dormiens mutilans vel occidens non incurrit irregularitatē. naturali enim vitio parcendū est. vt. l. ij. §. si nō ꝓpter. ff. si qs cau. qō est verū nisi culpa dormitionē precessisset. puta erat solitus dormiendo arma sumere et p cutere. prout hic dicit Laud. de socio suo anglico q naturaliter dormiens incedens armatus puerum interfecit. talis cū suā sciens consuetudinē nec precauens non excusaretur. vt. l. si seruus seruum. §. si fornacarius. ad. l. aquil. nam sciens sibi hoc occurrere debuit preuidere vt iaceret solus vel non essent arma in camera vel in loco vbi dormiebat. alīs esset in culpa ꝛ pp culpam tenetur sicut putator arboris qui non admonuit transeuntes. vt in. l. si putator. ff. ad. l. aquil. Et hoc not. bart. in. l. pena. ff. ad. l. pomp. de pari. intelligo igitur qō hic dicitur de dormiente verū cū sibi talis culpa nō potest imputari.
4 ¶ Tertio no. in ver. ꝛ idē. q excusat ille q mortē aliter vitare non valens suum interfecit vel mutilat inuasorem. ¶ Circa
5 hoc brenocat in dubium gl. qūo hic probat q aliter non po-
b tuerit euitare mortē. dicit qō qñ ita arctatus et angulatꝰ erat qō nec fugere nec clamare vel aliter se iuuare poterat: et per circunstantias occurrentes oportebit hoc ꝓbari: qz sibi non crederet in foro ꝙtentioso. Aduerte ad id qō dicit de fuga. innuit enim qō ille qui aggredit tenetur fugere si potest. alias non excusaretur. pro hoc facit iste text. dum dicit aliter vitare non valens. vt. l. scientiā. §. qui cum aliter. ad. l. aquil. nam ꝛ dñs fugit in egyptū a facie Herodis. xxiij. q. iij. §. j. ꝛ sic nota. Ber. s̄. eo. suscepimus. sed ꝛm zen. illa glo. potest dici vera in casu illius decre. vel alio simili arbitrarie considerato. puta cum ille qui est aggressus claudendo hostia domus vel se infra illam vel turrim fortē includendo poterat inuasionem et periculū vitare. alīs aūt ꝛm eū probabiliter ꝛrium potest dici: qz fugiendo pōt fugienti periculuz imminere: puta casurey velocioris cursus inimici insequentis q audacior ꝓpter fugā effectus posset de facili fugientē a tergo vulnerare ꝛ pstratum in terram interimere. Idem sentit zen. cū fuga eēt sibi turpe ꝛosa ꝛ ad dedecus: qz sunt paria quē non posse recedere vel non posse sine dedecore. vt. ff. ex qui. cau. ma. l. in cadez. nā conseruatio psone ꝛ fame equiparantur. vt. ff. de mann. vin. l. iusta. ꝛ bonor cuilibet cōmodo pecuniario preferendus est vt. l. iul. ff. si quis omis. cā test. hoc vltimū non credo verū quo ad irregularitatē ꝛhendā de qua in text. vbi necessitas dz esse ineuitabilis. vt in gl. hec litera ꝛc. ad euitationē ergo alteri? pene occidenti vel petenti infligende. verus est quod dicit zen. vt no. Ly. ꝛ post eū do. mens bald. in. l. j. C. vnde vi. in co
autē quod glo. dicit q dz probare defensionē: qz alias sibi nō crederet ꝛc. quero qualiter probat defensio. tangit gl. vt dixi. sed alibi dicunt gl. q ꝓbata aggressura ꝛ insultu si insultatꝰ incontinenti petit semp presumit fecisse ad sui defensionem ita no. in. c. postulasti. de homic. ꝛ. l. si ex plagīs. §. tabernariꝰ ff. ad. l. aquil. Ly. aliter dicit in. d. l. j. vbi dicit quod inspicienda est conditio personarum insultantis ꝛ insultati ꝛ modo ad defensionem: modo ad vltionem ꝛ vindictam presumere debeamus. ꝛ hoc ibi tenet do. mens Bal. ꝛ ista glo. idem sentit dū dicit q p circūstantias occurrentes opz hoc declarari. vbi autem de circunstantiīs non apparet probato insultu cū armis maxime sequuta percussione post insultū quidquid incontinenti durante rixa insultatus egit petiendo aggressorem suum presumit fecisse ad suā defensionē: ꝛ sic credo intelligisse Accur. ꝛ Ber. vbi supra. quod nota. xxiij. q. j. in summa. vbi quid iuris si quis moderamen excedat nō ex ꝓposito dicit enim qō non tenetur. secus ergo si ex proposito. ꝛ tūc credo qō non teneatur nisi in excessu. vt est casus nota. in. c. cū olim
6 s̄. de resti. spol. † ¶ Quero text. loquitur cum furiosus mutilat vel occidit: ꝛ sic loquitur de delicto de quo certum est commissuz esse tempore furoris: sed quia sunt quidā qui habent dilucida interualla. vt. l. cum alīs. C. de cura. fur. si constat a tali delictum esse commissuz et dubitetur vtrum tempore furoris an tempore sane mentis illud commiserit quid in dubio presumendum. Stepha. dicit quod in dubio presumitur quis sane mentis nisi contrariū probetur: quod est verū siue negando siue affirmando proponatur. vt. c. cum dilectus. de succes. ab intestato. ꝛ ibi notatur. nisi constet quod aliquando fuerit furiosus. tunc enim incumberet onus probandi ei qui eū dicit sane mentis. tertia questiōe noua iudicas. et ibi notatur secundum Stephanum. idez tenet Paulus. dicit enim quod allegans furorez debet euz probare. sed probato quod semel fuit semper presumitur durare. ad hoc de regulis iuris semel malus. libro sexto. nam vt ibi dicit Dy. accidens nature contrariū secundū naturā et preter naturā tolli effectum presumptionis ipsius natuī. quod est verum in accidente durabili saltē aptitudine. alias contra naturā ipsius accidētis nō presumit pseueratio. facit qō no. Inno. ꝛ Lōpo.

ꝛ Abbas

et Abb.ſ.de.elec.cū inter canonicos.ita dicit pau.ꝛ hic no.nā habui de facto.quidā em̄ q erat nūc furioſus ꝛ qui poſt ſtatiz ſane mentis verbis ꝛ factis extrinſecis videbatur fecit contra ctū in quo ſe obligauit in mille ꝛ eo mortuo contra dictam p̄missionē heres ſe defendebat rōne furoris.ꝛ probatū fuit qūo habebat dilucida interualla ſz nō fuit de furore tpe obligatio nis limitate probatū:querebatur an p̄ſumeretur facta tēpore furoris vel ſane mētis.ex predictis videl qō tpe furoris poſtq̄
7 ſemel fuit furioſus qō tene menti perpetuo.¶Secundo que poſt zen.ter.loquitur de infante.i.minore ſeptēnio vt.C.de in re deli.l.ſi infanti.quid de maiore ſeptennio ſi mutilet vel occi dat dicit q̄ idē ſi nō eſt doli capax.xv.q.j.illō relatū per eque.ꝛ de delic.pue.c.j.ꝛ.ff.de fur.l.impuberē ſed ex quo eſt doli ca pax de omni delicto tenetur p̄terq̄ de delicto carnis licet fauo re etatis cum eo mitius agatur.vt.d.c.j.ꝛ.l.auriliuz.§.in deli
8 ctis.ff.de mino.¶Sed tunc vltra querit qñ dicitur quis doli capax ꝛ qñ non:dicit q̄ tunc eſt doli capax cū eſt proximus pu bertati.ff.de doli excep.l.apud celſum.§.que in tutore.proxi mus aūt pubertati eſt cuz magis appropinquat etati puberi future q̄ infantie p̄terite quod contingit in maſculo cū habet x.ann.ꝛ dimidiū ꝛ aliquantulū vltra in femina cū hz.ix.an.ꝛ dimidiū ꝛvltra aliquātulū.vt no.inſti.de iuſti.ſtip.§.pupill⁹.
9 ꝛ.ff.de reg.iur.l.pup.ꝛ vide qō no.bar.ff.de noua.l.j.¶Ter tio quero poſt Pau.quare neceſſitas p̄ciſa excuſat ab irregu laritate ꝛ ab omni pena homicidiꝫ ꝛ furti ſi quis propter ne ceſſitatem furetur.xñ.q.ñ.fraternitas.vbi de hoc ꝛ nō excuſat in fornicatione.vt no.ſ.de fur.c.ñ.ſo.fornicatio non extinguit p̄ ſe famē ſed cibaria ſubtracta ſic.item mulier nō eſt in fructu.vt inſti.de re.di.§.in pecudum.ideo nō poteſt venire in cōmu nione carnis ſic intelligitur.xñ.q.j.c.ñ.licet quo ad alia ſeruitia poſſit vt ibi fornicatio etiā fit a volente alias non imputaretur quinimmo debet potius omnia mala pati.ꝛc.xxxñ.q.v.c.j.ꝛ.§.j.ꝛ.c.ita ne.ꝛ.c.ſe.Sed homicidium neceſſariū fit ab in uito reſpectu agētis ſed reſpectu occiſi videtur fieri ab eo vo luntarie ſm eum qui ſubdit q̄ illud qō hic dicitur de irregularitate homicidiꝫ ꝛ mutilationis idem dz intelligi de quoli bet alio actu ꝛ delicto irregularitatem inducente cū ſemp ſub
10 ſit eadē ratio.¶Quarto quero poſt Lau.de irregularitate p̄mo quid eſt irregularitas:ſecundo quo iure fuerit adinuenta.terio qua ō cauſa.quarto quot ſint ſpecies irregularitatis.
a Circa p̄imuz[a] dicit quod irregularitas eſt impedimentū ſeu repulſio executionis diuini officiꝫ que ipſo iure infligitur occi ſori.de tempo.or.c.fin.ad ſecundum dicit quod fuit p̄ordinata in.l.veteri in perſona danid.de conſe.di.j.c.j.fuit tñ introducta ꝛ inſtituta per eccleſiam in nouo teſtamento.j.q.vñ.§.itē daniel.ꝛ ibi no.ad q̄ tertiuz que.ſ.fuerit cauſa inſtitutio nis.dicit quod error ꝛ ſcandalū exinde p̄ueniens.abhomi nabile enim erat vt q intinxerat manum in ſanguinez huma nū intingeret manū in ſanguinē xp̄i ꝛ hoſtiam immaculataz offerre p̄ſumeret vel aliqō xp̄o offm̄ exhiberet.xxiij.q.vlt.§.bis a quibus maxime cū in dei imagine qui eſt homo ita ſeuiſſet.vt.ſ.e.c.ñ.de quarto.ſ.quot ſint eius ſpecies breuiter hic per tranſit.ꝛ vltimo querit.quid ſi quis aliquē non ad mortē vul neraverit tamen p̄opter imperitiā medici vel ob culpā ſuā q̄ male ſe cuſtodiuit a noxiꝫ mortuus eſt an ille ſit irregularis videtur q̄ ſic ex quo fuit cauſa vulneris.ꝛ per q̄ñs mortis.vt ſ.e.Petrus nā ꝛ ſi vulneratū mortifere accelero ad mortē no uo ictu vel aliter homicida ſuz licet ipſe veriſimiliter eſſet mo ritur⁹.vt.l.ita vulneratus.ff.ad.l.aquil.¶Quinto ꝛ vltimo quero poſt glo.ſi quis patrē matrē vel alium coniunctū ſe con tra inuaſorem defendere non valentem interfecit.an ſit irregu laris.glo.quod idem.idem ſtepha.ꝛ lau.qui arguit fortius.q̄ glo.ſ. contrarium ſed cum ea tenet.

¶De vſuris. Rubrica.

1 ¶Statuta edita contra iura diuina ꝛ humana ſunt nulla.
2 Princeps an per reſcriptum poſſit auferre vni ꝛ dare alteri.
3 Statutum permittens vſuras non valet.
4 Mutuum recipiens tenetur ad tantundem remutuare.
5 Statuta ſuper vſuris non repetendis non valent.etiaz ſi ſint iuramento vallata.
6 Vſure an poſſint repeti in foro ſeculari.
7 Statuentes quod vſure ſoluantur excommunicari debent.
8 Vſuraria prauitas in quibus conſiſtit.
6 Vſura in conuentione deducta ꝛ ſoluta debet reſtitui ꝛ qd de vſura mentali.
10 Vſuras ſoluens an peccet.
11 Jurantes inuicem ad aliquid dandum vel faciendum an poſ ſint ſibiꝫ ipſis remittere ꝛ ab obſeruātia illi⁹ iuramēti liberare.

1 ¶In graui. No.quod ſtatuta edita ꝓtra iura diuina ꝛ humana ſunt nulla maxime cuz offenſam dei ꝛ primi reſpi ciunt ꝛ peccatuz nutriunt ſicut erant ſtatuta de quibus in ter.de iſta materia ſuper quib⁹ poſſint per ſtatuta locoruz diſponi plene per Bar.l.omnes populi.de iuſti.ꝛ iu.ꝛ an poſſint auferre dñia ꝛ actiones.glo.tangit ꝛ remittit.ꝛ ego ad illa que dixi in.c.j.de
2 conſti.li.vj.ꝛ.c.ſi p̄opter.de reſcrip.eod.li.in repetitione vbi etiam dixi plene an princeps per reſcriptum ſuum poſſit au
3 ferre vni ꝛ dare alteri.¶Secūdo no.quod ſicut non valet ſta tutum vſuras permittens.ita etiā earūdem repetitionem im pediēs ſuper eo igitur ſuper quo nō poteſt ſtatutū directe diſ ponere non poteſt etiam indirecte.puta obſtacula inducendo ꝛ impedimenta repetitiōi de quibus hic per Paul.concor.ſ. de immu.ec.c.j.ꝛ.c.quanto.de priuil.cum ſi.circa hoc glo.tan git vnum impedimentum ſiue onus cum ſcilicet per ſtatutuz repetens vſuras cogitur remutuare vſurario tantam quanti tatem quantam ab vſurario mutuo ſuſceperit:ꝛ p̄o tanto tē pore tenet quod ſimiliter ſtatutū non valet.vt in ea patet.idē Pau.ꝛ ſtepb.qui querūt an poſſit hoc fieri pacto vt recipiēs pecuniam mutuo teneatur tantūdem remutuare.ꝛ p̄o tanto
4 tempore arguit quod non.quia mutuum ſuſcipiens natura liter ad hoc tenetur.ſ.ad antidotum.ff.de pe.he.l.ſed ſi.l.§.cō ſuluit.ſi ergo banc naturalem deducit in ciuilem ſcilicet ad p̄ ſtandi neceſſitatē plus ſuſcipit ꝛ obligat ratione talis mutui debitorem plus q̄ teneatur.ergo vſura.quia vltra ſortem ali quid recipit.vt no.in.l.rogaſti.ff.ſi cer.pe.alīꝫ vt poſt.cōtra q̄ hic nulla abundantia ſorti accedit ꝛ remutuare quis natu raliter tenetur.vnde ſi deducatur in pactū nō eſt vſura ſicut nec ſimonia.ſ.de elec.ſignificaſti.ꝛ ita no.in ſumma de vſu.§.que pena ver.quid ſi tibi mutuo pecuniam vt alia vice remutues ꝛc.p̄o hac opi.facit.ff.man.l.idemq̄.§.ſi.ſtepha.tenet contra rium.ſ.quod tale pactum de remutuando cenſeatur vſurariū vnde non tenet ſicut nec ſtatutum.ꝛ hoc credo verius q̄ nega ri non poteſt per pactum illud augeri offiū obligatiōis natu ralis qua non cogeretur remutuare ſed per pactuz illud cogi tur.Item regulariter q̄ p̄hibet p̄ ſtatutū ꝛ per pactū q̄ ſtatu tum eſt tacita pactio ſiue ciuiū cōuentio vt.l.de quibus.ff.de legi.ꝛ not.in rubrica de dec.decu.ꝛ ſic ſemel interrogat⁹ rñdi.
5 ¶Tertio no.[b] q̄ ſuper vſuris nō repetendis non valent ſta
b tuta etiam iuramēto vallata.Sed contra hoc op.q̄ valet pa ctum iuramento vallatū adeo q̄ ad ſolutionē cogitur qui iu rauit niſi fuerit iuramentū relaratū vt.ſ.e.debitores ergo de bet ſiꝛ ſeruari tale ſtatutū iuratū p̄opter dictā equiparatio nem ſtatuti ad pactū.So.contrarium loquitur de iuramen to p̄eſtito in p̄eiudicium debitoris iurantis qō ſeruare tenet poſtq̄ poteſt ſine ſalutis interitu.vt.c.ſi vero de iureiur.ſed iu ramentum ſuper obſeruantia ſtatuti p̄ohibentis vſuras re peti cōcernit tertiꝫ p̄eiudiciū nō iurātis ꝛ ſeruari non poteſt ſine peccato.ꝛ ideo nō valet ſicut nec ipſum ſtatutū ſm gl.idē
6 pau.ꝛ ſtepb.¶Quarto no qō dicit vſuras repetentibus im ponunt onera ꝛc.innuit q̄ iſta repetitio vſurarum continge bat in ipſo foro ſeculari.vbi talia onoroſa ſtatuta erant binc ſumpta occaſione pau.reuocat in dubium an vſure poſſint re
c peti in foro ſeculari.[c] hug.ꝛ laud.q̄ ſic.xiiij.q.iij.quid dicam que opi.ſibi placet vbi non refertur.q.an id quod petitur ſit vſura ꝛ ſic non litigat de p̄ohibito ꝛ conceſſo ſed tantum de ſoluto vel non.quod ergo iura dicunt quod illud crimē eſt ec cleſiaſticum ꝛ coram eccleſiaſtico iudice agitandū.debet intel ligi quando dubitatur an id quod petitur ſit tale crimen ſm Pau.in cuius lectura habeo apoſtillam Jo.cal.qui non ap
d probat iſtam diſtin.ꝛ ſubdit ſibi placere q̄ de cauſa vſuraruz cognoſcat iudex eccleſiaſticus vel ſecularis coram quo primo monetur agendo vel excipiendo ita quod ſit locus p̄euētiōi. bene facit quod no.Jo.mo.e.ti ſuper rubri.ꝛ quod iudex ſe cularis poſſit de cauſa vſurarū cognoſcere videtur expreſſum de vſur.poſt miſerabilē.Ego de iſta.q.dixi plenius in de.diſ
d pendioſam.de iudi.ibi videas.¶Quinto no.[d] penam excōi cationis infligi ſtatutariis ꝛ aliis de quib⁹ in ter.qui ſtatuūt q̄ vſure ſoluantur ꝛc.Sed querit glo.quid inris ſi ſtatuūt qō nullus p̄o vſura recipiat vltra duos denarios.dic vt in eadē.
7 idem pau.ꝛ ſtepb.ꝛ lau.qō not.¶Uenio ad ea q̄ hic vltra gl. in iſto principio ſcribūt alii que p̄ qōnes expediā.Et primo q̄ ro iſte ter.dicit vſurariam prauitatē ꝛc.in quibus cōſiſtit iſta prauitas.So.dicit lau.q̄ in multis.primo in paupertate.naz per eā multi ꝛ marie pauperes trucidanꝰ ꝛ depaupanꝰ.xiiij.q.iij.quid dicam.ſecundo ex fame nam deſereretur agricultu ra cum certius lucrum ſit actutius ꝛ pinguius p̄ouenies ex vſura q̄ ex cultu agroꝝ.tertio q̄ affectio ad pecuniā impedit

a ¶Circa primuz Adō car.in cle.j.in.xv.q.de bomi.arch.in.c.j.in pe.co.de re iu.in vj.ꝛ quo iure fue rit inducta vide fel.i.c.fi.i.ij.co.ex tra de ma.ꝛ obe.

b ¶Tertio no.an autē diſpō bui⁹ cle.cōprehendat indeos.vide alerā.in cōſ.lxxv.in ij.colū.in.v.vol.

c ¶Seculari vide bal.di.ſaly.in.l. eoſ.C.de vſur.ꝛ p ab.i.c.cū ſit gene rale de foro ꝛpe.

d ¶Quinto not. Adde gl.hicī v. Adde gl.hicī v. de cetero.vi ō ale rā.i.ꝛſi.vij.in fi. i.iij.vo.d.iaſ.in l.i.eum.circa fin. ff.de iius vo.fel. i.c.eccleſia ſancte marie.i.xxvij.co extra de conſti.

boĩes ad idololatriã dñ ad ipam boĩes cupiditati ⁊ auaricie dediti plus respiciũt ꝙ ad deũ ⁊ charitatẽ.xlvij.di.sicut hi.⁊ §.de preben.auaricie.Quarto qꝛ emolumentuꝫ proueniens ex pecunia mutuata non dño sed vsurario qui a se dñiũ abdicauit acquiritur quod est ꝯ iura vt quis fructum consequat de re aliena p mutuũ iã affecta.vt.l.ij.ff.si cer.pe.Quinto ꝯsistit ista prauitas in abusu rei.nam vti debemus rebus ad vsũ destinatum.xxij.q.ij.is aũt.⁊ no.de ap.personas in pria glos. sed pecunia non est instituta ad germinandum sed tunc ꝓm boetium.preciosa est cum translata in alios vsu possidentiũ desinit possideri ⁊ ad finem de quo in.l.j.ff.de contrah.emp. secundũ lau.cui adde quod no.Jo.an.in.c.peccatuꝫ de regu.
9 iur.in mercu.¶Secũdo q̃ro vtrũ sicut vsura in cõuẽtiõe deducta ⁊ soluta dꝫ restitui ita etiam ⁊ vsura mentalꝭ.Sol.dicit lau.quod talꝭ non põt repeti vt vsura sed vt quasi vsura ⁊ iniuste receptũ.vt no.hosti.§.e.cõsuluit vbi dicit qꝺ vsura mentalꝭ dꝫ restitui.idem ibi Inno.⁊ Ray.in sũma.e.ti.post prin. secus est in acquisito per simoniam mentalẽ.de simo.c.vl.plures rõnes diuersitatis assignat quare aliud in vsura mentali restituenda ꝙ in quesito per simoniam mentalem. illa videt va rõ qꝛ vsura mẽtalꝭ magis opponitur bono charitatis ꝙ simonia qꝛ licet qs astringat ex offõ charitatisꝰ alteri subuẽire qꝛ alter alterius debemus onera portare ad gal.vj.c.l.di.põderet.nõ tñ donare iõ in dono põt aliqd spare non in mutuo itẽ donatarius nõ tenetur ciuilr donũ restituere sed pecuniã mutuatã sic.itẽ in simonia est turpitudo ex vtraqꝫ parte ĩ qua est melior cõditio possidentis.de regu.iu.in pari.lib.vj.⁊ hoc quod dico quod vsura mẽtalꝭ dꝫ restitui est verũ qñ praua creditoris intentio innotescit debitori qualitercunqꝫ puta ex eo quod facere consueuit.facit predicta dec.consuluit ⁊.ff.quod me.cã.l.fin.§.si feneratoꝛ.⁊ de pig.ac.l.vel vniuersorum.⁊ de vsu.l.qui semisses.dicto eñ casu vsura censetur conuentionis pacto tacite intellecto.secus si debitori nõ innotescit talis intentio.tunc eñ sola mens non obligat ad restõnẽ cum non sit ibi pactum vel exactio implicite vel explicite.⁊ sic dans vsꝫ do
10 nare scdm Pau.¶Tertio quero post stepha.vtrũ soluẽs vsuras peccet:her.quod nõ.in.c.debitores.de iureiur.Innocẽ.⁊ Host.ꝯ licet nõ simpliciter sed cum quadã distinctione vt no. per eos.§.eo.super eo.alij dicunt quod aut iste qui recipit ad vsuram dat feneratori cãm fenerandi qꝛ ad hoc ipsum inducit ⁊ peccat:aut non dat sibi cãꝫ sed occasionem qꝛ ille alij mutuaret ⁊ non peccat.ar.xxvij.q.ij.si tu.⁊.xxxj.q.ij.de neptis ⁊ xxij.q.j.monet.⁊.xxiij.q.v.de occidendis.⁊.c.cũ hõ.alij dicũt ꝙ nõ peccat qꝛ accipit pecuniã sub vsuris ab eo qui vsuras exercet.⁊ hoc si faciat propter aliqꝺ bonũ vt subueniat necessitati sue vel alteriꝰ.sicut ẽt lꝫ ei q ĩcidit ĩ latrones manifestat que habet ne ab eis occidatur licet illi recipiendo peccent exẽplo.x.virorum qui dixerunt ad Ismael noli occidere nos.qꝛ habemus ĩ agro ⁊c.Hiere.xlj.et in hac opi.est tho.alij dicũt ꝙ non solũ pro necessitate sed etiam pro vtilitate ad faciẽduꝫ negocia sua hic:sed quã opi.oẽs de facto sequuntur:qꝛ pau
11 ci sunt qui de hoc peccato sibi faciant cõscientiam.¶Quarto quero qñ duo vel plures cũ iuramento se obligant ad aliquid dandũ vel faciendũ.vtrũ possint se inuicem remittere ⁊ liberare ab obseruãtia illius iuramenti ꝯen.remittit ad no. in.c.quintauallis.§.de iureiur.⁊ ad Spe.titu.de lega.§.nunc ostendendũ.ver.hoc quoqꝫ notandũ.cuius Specu.dicta dicit ꝯen.nõ erubescunt aliqui sibi attribuere.hoc dixit vt credo ppter lau.qui refert dicta Spec.nec facit de eo mentionẽ effectus est ꝙ aut illud quod in conuentione iurata deducit concernit commodum ꝯhentium tñ:aut tertij:puta titij:aut dei qui etiam põt dici tertius.primo casu possunt sibi remittere ⁊ etiã terminũ iuramenti vallatum cum eodem vinculo prorogare.vt not.in.c.pterea.de appel.secundo ⁊ tertio casu non possunt ꝓm lau.post Spe.qui ex hoc sentiunt qꝺ si iuro tibi dare Titio mille obligoꝛ illi Titio dare ppter talem pmissionẽ.⁊ tñ lege cauet ꝙ alteri stipulari vel pacisci nemo põt.vt.l.stipulatio ista.§.alteri.de verbo.obli.sed de iure ciuili illud veruꝫ in stipulatione vel promissione als secus de iure canonico.vt no.j.q.vij.c.quoties cordis oculus.secũdo innuunt ꝙ si ex contractu inter duos inito aliquid acquirãtur tertio siue deo non possunt ꝯhentes resilire ab illo cõtractu.quod an sit verũ vide p Bar.ff.de verb.ob.l.qui rome.§. flauius.facit.l.insulam.§.si.ff.sol.matri.

1 ☞Difficultas probationis facit vt testes domestici reputẽtur idonei.
2 Usurarij cogendi sunt ad exhibendos codices rationum qñ de vsuris agitur:sed si ad aliud agatur secus.
3 Editio rationum quo iure fiat.
4 Mercatoꝛ qui conficit codicem rationum ex consuetudine generali an ⁊ quibus casibus edere teneatur.
5 Et que probatio resultet ex istis rationibus editis.
6 Editionem actorum probatoriorum que fiunt in iudicio possunt petere omnes quorum interest.
7 Edere an cogatur quis instrumenta propria aut communia.
8 Edere an teneatur reus actori ad fundandã intentioneꝫ suã.
9 Edere an teneatur actoꝛ reo ad fundandam exceptionem suã

Ceterum. No.cõtra difficultatẽ pbationis que puenit dolo vel malicia cõtrahẽtis p iura remediũ adhiberi etiã ꝯtra iuris regulas in hac materia editionis.vt in gl.vide qꝺ no.⁊c.silr qñqꝫ dicta de cã testes dome
1 stici reputantur idonei.vt.l.cõsensu.C.de repu.⁊.§.de testi.c. veniens.silr contra dolosum cõtra quẽ deficit probatio interesse sufficit iuramentum.vt.l.si qñ.C.vnde vi.⁊.§.quod me. cã.c.si.⁊ qꝛ dicit tex.ꝙ vsurarij occulte ⁊ dolose ⁊c.lau.tangit de istis fraudibus de quibus.§.de emp.⁊ vendi.ad nostrã.⁊ ĩ sum.Host.eo.ti.iudex etiam ex officio inquirit.vt.c.ad nostrã de iureiur.⁊ vide in.d.c.ad nostrã.de empt.⁊ vendi.in nouel. vbi enumerant multas fraudes quas cõmittunt vsurarij ne ꝯuinci possint:⁊ possunt cõmittere quot volũt:qꝛ vt dicit Joã. an.qui mutuum ab eis suscipiunt indigent vsurarij abũdãt. et ideo de facili debitores promittunt quicquid feneratores volunt ⁊ petunt vt pecuniam qua indigent facilius obtinere possint:ideo cõtra vsurarios est de facili presumendũ maxime cum sic presumere nõ sit cõtra eos:sed ipsorũ expediat animabus.vt.§.de spõsa.iuuenis.⁊ de rescind.vendi.rata.⁊ hoc ipse no.§.de pig.c.illo vos.sup glo.vlt.in nouel.¶Secundo not. ꝙ iste tex.vult cogi vsurarios ad exhibendum codices rõnum cum de vsuris agit.secus ergo videt si agatur ad aliud.pone tu scholaris vis cogere vsurarium vt exhibeat librum suum rationum in quo dico apparere quis fuit ille qui vẽdidit vl subpignorauit sibi librũ:nunqd enim cogere possis videtur qꝺ nõ:qꝛ nõ de vsuris agit:sed ad aliud.ergo cessat ista puni
a sio spãlr edita[a] cũ agit de vsuris.ar.l.qꝺ vero.ff.de lega.⁊ hoc verũ cũ ille qui agit librũ repetit:secꝰ si iudex ex offõ vellet ingrere ꝯ illũ q pignorauit:qꝛ librũ subtraxit et nomen ignoratur qꝺ ĩn libro vsurarij est descriptũ.poterit eñ iudex ipsum cogere vt exhibeat codicẽ rationum quarũ semp fit editio in fauorẽ fisci ⁊ reipublice cuius interest vt maleficia puniãtur. vt.l.iij.ff.de iure fis.⁊.c.vt fame.de sen.exc.⁊.l.ita vulneratus. ad.l.aquil.aduerte tñ ⁊ nota ꝙ dicit gl.ꝙ vsurarij ad editionem mandantur cogi p censurã:ergo eo inuito poterit in domo eius ingredi ⁊ arca pscrutari ꝓm glo.steph.dicit ꝙ remediũ cõpulsionis per cẽsurã nõ excludit alia iuris remedia edita ꝯ cõtumaces in exhibendo.de qbꝰ.§.vt lit.ñ ꝯte.tue.⁊ iõ si dephẽdit maliciã ĩ vsurario põt mittere ad domũ suã et pquiri facere arcas eiꝰ.ar.C.de eden.l.is apud quẽ.hinc sũpta occasiõe q̃ro scholaris pdidit libruꝫ:creditqꝫ sit in domo titij: nũqd ad petitionẽ eiꝰ ptãs faciet pscrutari ⁊ apire scrineum videt ꝙ sic.vt.l.requirẽdi.C.de ser.fug.Cy.ibi ꝯ post Jac.de ra.⁊ pe.nã speciale est in seruo ⁊ si.qui ex certa scia se prodũt ⁊ dolũ põt cõmittere:vt in vxore q̃ fugit ad domũ scholaris:sed in alijs rebꝰ q̃ sui dolositate se nõ pdunt secus:qꝛ põpã rei familiaris ⁊c.vt.C.qñ ⁊ qui.quar.pars deb.l.iij.li.x.⁊.C.de metal.⁊ me.l.quosdã.li.vj.vbi hoc pbat ꝓꝫ eũ:qꝺ credit verũ.nisi iusta pͥsumptio iudicem moneat ꝓm Mar.de fano sup isto §.hoc.vltra glo.breuiter in effectu nihil dicũt:sꝫ qꝛ text.loquit de editione rõnũ.ideo glos.hũc articulum tetigit declarando vtrũ iste.§.ponat aliqꝺ nouũ ius.⁊ dicit ꝙ sic vt in ea patet.
3 ¶Pro pleniori declaratione primo q̃ro quo iure fiat editio rõnũ.gl.dicit ꝙ qñqꝫ p spãles actiões:qñqꝫ p offiñ iudi.vt qñ qs eas cõficit rõne publi.offi.tu dic latius cũ queritur quo iure fiat editio instroꝝ vel alioꝝ iuriũ.sic distingue:aut ille q petit pretẽdit ibi interesse rõne dñij:⁊ tũc talis editio petitur fieri p actiões ad exhibendũ.⁊ ita loquitur.l.iij.§.pe.ff.ad exhi. l.iij.ff.quẽad.te.ape.aut qs ptẽdit aliud interesse ꝙ rõne dominij:⁊ tũc aut sunt instra pertinentia ad vltias volũtates:⁊ tũc aut ille a quo petitur exhiberi testm̃ negat se testm̃ hr̃e vel cõfitetur sed allegat cãm q̃re nõ debeat edere:⁊ tũc loquit ti.de ta. exhi.l.j.§.j.aut qs ꝯfitet se hr̃e testm̃ ⁊ nullã cãm allegat quare nõ teneat ipsum exhibere:⁊ tũc hꝫ locũ ti.quẽadmo.te.ape.et ptꝫ in illo ti.l.ij.aut loq̃ris de instris ptinentibꝰ ad ꝯctꝰ vel q̃si:⁊ tũc aut pcessit ꝯctꝰ cui inest administratio:tũc qꝛ pars administrationis est scribere rões fit editio iure actio.vt.l.quẽadmo.ff.de edẽ.⁊.l.cũ seruꝰ.de cõdi.⁊ de.⁊.l.fin.C.arb.tu.⁊ ita loquit hic gl.duꝫ exẽplificat in tutore ⁊ curatore gestore socio ⁊ mãdatario:oẽs eñ isti rõne administratiõis quã hñt tenent cõficere rões.vt.l.j.§.nũc tractemus.⁊.§.offõ.ff.de tute.⁊ rat. di.sed vbi pcedit ꝯctꝰ cui nõ inest administratio sicut est ĩ ꝯctu depositi

a ¶Edita cũ agit. Adde duas ampliatiões ad istũ tex.p Fel.in.c.j.i x.col.v.fallit octauo.extra de pba.

depositi in quo depositari⁹ nō administrat. sed custodit. vt. l. j. ff. deposi. ⁊ tunc non pet'tur editio iure contractus sed offi. iudicis. ⁊ ita potest intelligi. l. j. C. de eden. sed dices. imo nūq̄ potest peti iudicis officiū. naз ad hoc vt fiat editio requiritur ꝙ me mandante vel procuratore meo fuerit rō descripta vt. l. si quis ex argentarijs. §. pertinere. ff. de eden. sʒ interuenit mādatū. ergo debet cōpetere actio mādati nō offm̄ iudicis quod solū cōpetit loco deficientis actionis. vt. l. quint⁹. §. pōp. ff. de an. leg. ⁊ sic ista glo. nō videt̃ vera. Sol. istud cōtra. tangit dn̄s meus bal. in. d. l. j. C. de eden. Eo. dic ꝙ illi qui cōficiunt rōnes ratione publici officij tenētur ad hoc necessario mandatū. igitur quod ad eos dirigitur nō parit actionē mandati que tūc oritur cum mandatuз est gratuitū nō cū necessario adimplere cogitur vt argentarius tabellio. ⁊ si. ad hoc de offi. ordi. c. licet ⁊ qd̄ no. in. c. si. de presump. ⁊ cle. j. de offi. dele. Sed quid dices cum ille cui mando ꝙ scribat in libro suo nō tenetur rōne publici officij tamen mādatū sponte suscipit. pone de dono. c. titio non argētario ⁊ mando ꝙ hoc scribat in libro suo postea peto eū cogi dictū librum exhiberi. queritur vtrum possim et quo iure. videt̃ ꝙ actiōe mādati q: ī opera scribēdi gerit offm̄ gratuitū ⁊ volūtarium. cōtrariū tʒ Bal. qui dicit hic considerandū ꝙ depositū est causa mandati non mandatū causa depositi ⁊ ideo cōtractus incidens non consideratur sed ɔtus principalis informat⁹ ab eo. vt. l. j. §. si te rogauero. ff. deposi.
4 ¶ Circa hoc querit ibi Bar. quid in mercatore qui conficit codicē rōnum ex cōsuetudine generali vtrum teneatur mihi edere. videt̃ ꝙ non q: conficit eū ꝑprio motu nō me mādāte ⁊ spāle est in vsurario qd̄ edere cōpellatur. ⁊ hoc tenet gl. que incipit vide qd̄ no. ibi si igitur vt priuatus ⁊c. Bar. post Ja. bu. tʒ cōtrariū. Nam generał cōsuetudo que hʒ ꝙ isti mercatores conficiant libros rōnum inducit quodāmodo tacitum mandatū vñ ille qui cū eo cōtrahit videt̃ tacite mādare ꝙ in libro rōnū suarū describat ideo orit̃ actio mādati. vt. d. l. titia ⁊. l. j. ff. mandati. sed. d. meus ibi tʒ cū ista glos. ⁊ qd̄ mercatores edere non cogātur suos codices rōnū nisi in casibus quibus cogerent̃ edere instr̃a ꝑut. j. subdā. nam spāle est in vsurarijs vt hic pʒ. ergo in ɔtrarium est ius cōe refert tamen qd̄ bar. ex quadā equitate tʒ opi. Ja. de bu. Et cōcludit post euз in ista materia editiōis rōnuз causas editionis ⁊ remedia generał causa est equitas spālis causa est multiplex contractus. vt. d. l. quedā offm̄. vt ea. l. §. nūmularios successio. vt. e. l. §. is autē delictū. vt in isto. c. cōsuetudo vt in exemplo Ja. ⁊ Bar.
5 vsus. vt. l. ij. §. edēda. ff. de eden. ¶ Subsequēter querit gl. que probatio resultet ex istis probatiōibus editis dicit quod staretur cōtra eos nō pro eis vt in ea patet. d. m. vtitur alijs verbis dicēs ꝙ cōtra edētē insurgit plena probatio. nam omnis qui ꝑducit scripturā videt̃ cōfiteri ꝙ illa scriptura sit vera. vt no. Inno. in. c. cū ven. de exc. ⁊ qd̄ no. bar. in. l. nuda de dona. Sed pro producente refert q: aut est vnum capitulum ⁊ non pōt acceptari pro vna parte quin acceptẽ in totū iuxta not. C. de exce. l. si quidā. nam cū ista productio sit quedā tacita cōfessio nō pōt in eodē. c. pro parte acceptari ⁊ pro parte impugnari. facit. ff. depo. l. publia. §. fi. Sed qn̄ sunt diuersa capitula non contigua tunc cōtra producentē statur. C. de fide instr. aut̃. ad hoc. sed pro producente vel eius successore nō statur. vt. C. de cōueni. fi. debi. l. inter cartulas. li. x. ⁊ istud est verum nisi ea que sunt scripta in codice rōnum sint verisimilia nam tunc eis creditur cū iuramento ꝑducentis. vt. C. de erogatio. mili. an. l. p banc. ⁊. l. pe. li. xij. qd̄ est verum propter difficultatem probationum ⁊ al's non: vt. C. de proba. l. rōnes. ⁊ no. in. l. fi. §. in computatiōe. C. de iure deli. aut loquimur respectu tertij quā fidē faciāt scripture iste. ⁊ dic vt no. in. l. q̄dā. §. nūmularios. ff. de edē. naз regula est qd̄ nulla scriptura facit plenā fidē nisi a tabellione cōfecta. vnde scripture cāpsorū ⁊ mercatorū nō faciūt plenam fidē nisi ɔtrium dictaretur statuto vel cōsuetudine. vt not. in. d. §. nūmularios ⁊ hec. d. sint
6 de editione rōnū. ¶ Secundo principaliter quero de editiōe actorū que fiūt in iudicio. de istis vide p. d. m. bal. post Cyn. bar. ⁊ alios ī. l. is apud quē. C. đ edē. Bar. circa hoc tradit breuem doctrinam dicens ꝙ oīs ille cuius interest potest petere ꝙ sibi fiat copia actorū ꝑbatoriorū. p. d. l. is apud quem que generaliter loquitur. ⁊ p. l. si in fraudē. §. neq̄. ff. de iure fi. vbi est spāle ꝙ pacta cōtra fiscū nō edant̃ sed cōtra oēm aliū edūtur. ꝑpter qd̄ dicit ꝙ si quis est excōicatus in curia epī ad petitionē mei ꝙ copia illius snīe dʒ dari cuicunq̄ cuius interest
7 ar. ad hoc. l. ex ea. ff. de postu. ⁊ qd̄ ibi no. ¶ Tertio quero de editione instr̃orum in quibus dic qd̄ aut loquimur an cogatur quis edere instr̃a cōia aut propria. et si cōmunia aut sunt cōia respectu dn̄ij vt instr̃a hereditaria inter duos coheredes ⁊ debent edi cum die ⁊ consule. vt. C. fa. her. l. si qua. ⁊. l. pomponius. eo. tit. ⁊ intellige vt dixi cū est cōe respectu dn̄ij. secus si non respetu dn̄ij sed vtilitatis tm̄ q: tunc nō teneretur quis edere. verbi gratia tenui instr̃m a notario in quo cōtinebatur q̄no emi a te fundū pro centū que tibi promisi certe lʒ ex tali instrumēto resultet tibi vtilitas ad cōsecutionē ꝑtij. nō tamen teneor tibi edere postq̄ propria pecunia feci ipsum in publicaз formā redigi. vt no. Inn. de ꝑba. c. j. ⁊ no. Bar. in. l. ij. §. editiones. ff. de eden. scd̄o casu cū queritur vtrū quis teneatur edere instr̃a ꝑpria subdistingue. iiij. casus. nam q̄nq̄ queritur vtrū reus teneatur edere actori ad suā intentionē fundandā. quandoq̄ ad suā intentionē coadiuuandā. q̄nq̄ ad suaз replicationeз probandā. q̄nq̄ vtrū ecōuerso actor teneatur edere reo ad exceptionē suā probādam. ⁊ sic sunt tria mēbra ex parte actoris an debeat sibi fieri editio ⁊ vnū tm̄ ex parte rei. Circa primū mēbrum cum actor petit edi instrumētum a reo ad suā intentionē fundandā. ⁊ tunc aut reus est vsurus illo instr̃o ⁊ dʒ fieri editio vt. l. ij. §. edenda. ff. de eden. aut nō est vsurus. ⁊ tūc sunt opi. inter Jo. ⁊ Az. ⁊. d. Bald. arguit multis rationibus ad vtrāq̄ partem in. l. fi. C. de eden. ⁊ finaliter qd̄ reus ad fundandā intentionē actoris nō cogatur edere proprium instr̃m fallit cum editio venit ex natura precedentis contract⁹ vel dispositionis. vt. l. titius. ff. de ac. empt. ⁊. l. si prediorum. C. ad. l. fal. ex quo infert in cōtractu emphiteotico in quo emphteota pretendit causam a proprietario a quo pōt emphiteota petere ꝙ edat instr̃a ex quibus apparebūt confinia. scd̄m mēbrū est qn̄ actor petit edi nō ad originem sue petitionis fundandam sed coadiuuandā. ⁊ tunc ꝑm Gui. de cu. debet fieri editio quia si editur ad replicationem vt infra subdaз. ergo ⁊ ad coadiuuādam petitionē. nam ⁊ replicatio adminiculatur petitioni. ponit dn̄s me⁹. d. Bal. exēpla. primo si actor habet instr̃m quod ꝑmissa sunt sibi centū nec apparet de qua moneta reus nō hʒ instr̃m tunc monete currentis. certe tenetur edere quia hic venit tanq̄ amminiculatiuū facti ad declarandū non tanq̄ substantiale fcm̄ principale ꝑbandū. pone aliud exēplum. ego ꝑducebam instr̃a. reus dicebat ꝙ illa non erat litera illi⁹ tabellionis. ego dico ꝙ reus hʒ penes se quedaз alia prothocolla illius notarij ex quibus poterit fieri comparatio literarum. certe tenebitur edere ꝑm Gui. ecce aliud exemplum ego produco apodissam quam dico tua manu te scripsisse ⁊ proprio sigillo sigillasse. tu negas vtrūq̄. dico ego actor edat sigillum suū si est idē sigillū. item faciatis eū scribere vt appareat an sua ma-
a nu. certe debet[a] ad hoc cōpelli reus ꝑm Gui. facit in autē. de te-
8 sti. §. j. seu in. §. licet ꝑm bal. ¶ Quarto quero vtrū reus teneatur edere actori ad probādum suam replicationem. videt̃ qd̄ nō sicut nō fit editio ad fundandū ordinem sue petitionis. nā replicatio ad eundem effectum tendit ⁊ habet se ad petitionē sicut pars ad totum ergo ratione cōnexitatis debet censeri idē in vno qd̄ in alio. vt. c. translato. ē. de consti. ⁊. l. que tota. ff. de rei ven. contrarium tenent doc. et est ratio ꝑm. d. meum bal. q: actor postq̄ fundauit intentionem suam habet pro se originē veritatis probatam in iudicio vnde equum est quod ista veritas iuuetur ideo lex fauet actori vt ei edatur ad replicandum sed vbi actor nil probauit nulla equitas est pro eo. ⁊ ideo nulla fit editio. sed de domo sua debet sumere quod intendit. vt l. qui accusare. ⁊. l. fin. C. de eden. facit. l. pe. §. fina. ff. ad. l. falc. ⁊
6 hoc no. ipse in. l. j. C. de eden. ¶ Quinto quero post euз ⁊ alios vtrum actor teneatur edere reo ad exceptionem rei fundādaз. videtur quod non. primo quia ista editio respicit probationē decisiuam cause sed certum est quod in medio pariter fauem⁹ actori ⁊ reo. vt no. de restitu. spo. cum ad sedem ⁊. l. de die. ff. q sa. co. sicut ergo non editur actori ad fundandam intentioneз ita nec reo ad fundandam exceptionem. ad hoc faciunt iura que volunt equalitatem in iudicijs seruari vt. l. fin. C. de fruc. ⁊ li. expen. secundo quia reus excipiēdo est actor quo ad onus probandi ergo ⁊c. vt. l. fin. C. de eden. coniuncta. l. in exceptionibus. ff. de proba. tertio propter regulam. l. secundo. §. edenda sunt omnia. ff. de edendo. a contrario sensu. nam si ibi precipitur quod edātur illa quibus quis est vsurus. ergo quibus quis non est vsurus edere non tenetur. quarto quia non tenetur quis aduersarium suum munire vel contra se instruere. ff. de li. agno. l. j. post princip. in contrarium probatur. primo ꝑ l. fina. C. de eden. que si intelligitur in instrumentis est casus. q. secundo probatur per. l. non est nouum. ⁊. l. iustum eo. titul. et si tu dicis aliud in rationibus. aliud in instrumentis. Respōdeo non procedit in proprijs rationibus. sicut ergo rationes proprie eduntur ab actore ita ⁊ instrumenta. tertio probatur quia iudex non debet pati illicitas extorsiones. imo ex officio potest supplere. vt. l. vbi pactum. C. de transac. quarto ꝑbatur q: fauorabilior est causa defensionis q̄ impugnatiōis. vt. ff. de ver. ob. si seruū. §. sequit̃. quinto ꝑbat̃ q: replicatio est q̄dā ex-

a ¶ Certe dʒ. Add. hū facere que dicit fel. in. c. ij. circa fin. extra de fi. instrumen.

teptio. vnde si editur ad replicandum. ergo ad excipiendū. vt d. l. fi. in fi. C. de edē. a contrario sensu. nam si ad originem petitionis non fit editio ergo a contrario sensu fit super excep. fundanda. Quid dicenduz. dominus meus pro solutiōe pmittit qđ vbicūqꝫ editur actori ibi ꝛ reo secūdū oēs sꝫ vbi nō editur actori ad originez petitionis an edatur reo ad originem exceptionis. distinguit aut talis exceptio non excludit equitatem petitionis puta opponitur actori quod est excommunicatus ꝛ petitur quod edatur excōica. cuius instrumentum habet penes se ꝛ non tenetur edere. idem in qualibet exceptione criminosa. vt. l. ij. §. diui de iure fi. aut est talis exc. que respicit equitatē petitionis ꝛ hic refert: aut est mera defensio ꝛ fit editio. et ita intelligit opi. Joan. aut non est mera defensio sꝫ impugnatio vt exceptio cōpensationis ꝛ nō fit editio qꝛ excipiens dicit petere vt. l. amplius. ff. rem ra. ha. ꝛ sic sumus in terminis. l. fi. C. de edē. in verbo originē petitionis. ¶ Sexto et vltimo quero. A. petit reuocari sententiā latā pro. B. super fundo vel propter ipsius sententie nullitatē vel propter iniustitiā qꝛ appellauit ab ea dicit. B. exhibe sententiā dicit. A. nō habeo illā qꝛ iudex noluit eā mihi dare vel dedit sed perdidi. sed tu qui illā habes illā exhibeas. an reus hoc casu teneat illaz exhibere.

a dicitᵃ Jnn. qđ sic per. l. is apud quē. de edē. ꝛ. c. g. ppetuᵘ. de fi. instru. ꝛ si reus nō dicat sniam latā. interrogare tamē pōt an talis snia pro eo lata sit. vt. l. pe. de interro. ac. ꝛ si negauerit cogetur edere vel renūtiare sentētie vel pronunciabit iudex si quā sniam appareret latā non valere. ar. e. ti. l. nō alienum. item et sine tali pronunciatione confessio supradicta. s. qđ nulla fuerit sentētia pro se lata faciet plenā fidē postqꝫ emissa fuit in iudicio. vt. l. proinde. ff. ad legez aquil. obstabit ergo in quocūqꝫ iudicio confitenti. vt. l. iubemus. C. de li. cā. dꝫ ergo. A. in cuiᵘ fauorem tēdit dicta cōfessio ipsam facere publicari. vt. c. albericus. de testi. succurritur tamē sic neganti si pbabiliter deceptᵘ pōt probare cōtrariū re integra. ꝛ ista no. Jo. an post Jnnoc. in. d. c. g. perpetuus. ꝛ posses per istam. q. instrui in omni casu in quo dixi editionē fiendā. quid iur. si ille qui teneretur edere cōtumaciter hoc recuset licet Jo. an. non loquatur in contumace sed negāte. tn̄ probabiliter dici potest qđ contra cōtumacē possit iudex prouidere pnunciādo qđ editio habeatur pro facta ꝛ proinde ac si edidisset cōtra se qui edere tenebatur sup quo tn̄ vide qđ no. bar. in fi. in. l. si prius. ff. de op. no. nun. Et aduerte quia. d. qđ loquitur in editione actorū quo casu etiaz actor tenetur edere reo. vt. d. l. is apud quē. ꝛ sic non obstant q̄ proxime dicta sunt de editione nō fienda actori ad originem sue petitionis fundandam.

a ¶ Dicit Jnn. ad de do. Jas. i. d. l. is apud quē in. ij. col. in. j. glo. C. de eden.

b ¶ Scdo qro. ad de plᵉs pulchras ꝛ elegantissimas qōnes q̄ ponuntur p do. Jas. in hac materia in. l. cūctos populos in. j. lec. in xj. co. ꝛ sequē. C. d sū. tri.

Sane. No. maximam penam infligendā illi qui pertinaciter asserit vsuras non esse peccatum ꝛ quis
1 dicatur pertinax. dic quod ille qui valde vel imprudenter aliquid tꝫ vel affirmat. secus si p iocū vel lubricū lingue hoc assereret. nam tunc non esset hereticᵘ. xxij. q. ij. qđ ait scōm Pau. q circa hoc querit cum iudei affirmēt hoc ptinaciter mutuare. s. sub vsuris xpianis nō esse peccatū. an sint vt heretici puniēdi. tenet per oia idem qđ gl. pe. nituntur aūt iudei sup illa autoritate Deuteronomij. c. xxiij. vbi dicitur nō fenerabis fratri tuo quasi dicat qđ alij poteris: ꝛ scōm hoc fratrē intelligunt omnē de secta sua non alterius. sed certe illa autoritas debet intelligi de omnibᵘ etiā nō eiusdē secte. vt pꝫ Deuteronomij. xxviij. vbi dicit qđ a nullo recipiant vsure etiā ab hostibᵘ sm Host. s. e. salubriter intellige ergo quo ad hoc fratres oēs. qꝛ omnes sumus filij Ade ꝛ p consequens fratres. vt no. Hosti. in sum
2 ma. eo. ti. §. aliquo. ꝛ ita hic zen. ¶ Secundo not. qđ punit vt hereticus qui asserit vsuras exigere nō fore peccatū sed. s. j. rñso fauenti vsurarijs mitior pena imponit ꝛ diuersa etiam ab ista ꝛ ab illa infligitur locatori domox vel permittētibus habitare in terris suis iuxta illa que habētur. s. eo. c. j. lib. vj. Itē alia ipsis vsurarijs. vt in glos. que tangit predictos casus: sed clarius Lan. qui dicit qđ iste de quo in text. ideo punitur grauius qꝫ exercens: qꝛ delictū autoritate defendit: ideo magis punibilis est offensa ꝛc. vt ca. inter dilectos. de exces. prela. in principio aūt huius. c. ꝛ. d. c. j. nō defendunt siue fauent vsurario autoritate: sed facto ideo ex diuersitate auxilij vel fauoris diuersa pena infligitur. vt. c. sicut dignū. de homi. ꝛ qđ not. s. de
3 offi. dele. c. j. ꝛ in cle. j. j. de pe. ¶ Tertio not. qꝫ actus fenerādi siue vsuras exercēdi nō sapit heresim: nec pertinet ad inquisitorem. vt ca. accusatᵘ. §. de questionibus. s. de here. lib. vj. ꝛ tamen pertinaciter asserere hoc non esse peccatum est hereticum. rationem collige ex glos. non soluz. cū qua concor. pau. ex qua collige decisionem eius de quo dubitabatur. quidam enim de istis bizacolis in publicis predicationibus cōcitando turbaz ꝛ seditionem contra clerum vt fertur ꝛ asseruit exhortando qꝫ laici non tenebantur soluere decimas presentibus clericis nec eis confiteri: nec oblationes eis dare. ꝛ quod peccabant contrarium faciendo cum essent omnes clerici mali et de ecclesijs remouendi. querebatur an ista ꝛ alia qꝫ plura essent heretica ꝛ procedi posset contra eum tanquam contra hereticum. et firmatum fuit per omnes sacre theologie doctores qui ibi erant: et doctores etiam vtriusqꝫ iuris quod sic et bene per doctrinā huius gloss. gignebat enim diuersas et falsas opiniones per sacros canones et canonicas sanctiones reprobatas. ergo ꝛc. vt in ea patet. et Paul. clarius loquens dicit quod hereticus est nedum ille qui male sentit vel docet de articulis fidei et sacramentis ecclesie. de heretic. ad abolendam. sed etiam qui falsam vel extortam expositionem in diuinis ponit contra id qđ tenet ecclesia. talis namqꝫ aliter scripturam intelligit quam spiritussanctus flagitet a quo scriptura est inspirata. l. distin. si quis diaconus. ꝛ capitulo si ille. in fine. ꝛ intellige istum tex. secundum laudē. quando simpliciter et precise quis asserit non esse peccatum fenerari: sed quia sunt nōnulli casus in quibus probabiliter dubitatur vtrum in isto vel in illo casu sit vsura vel non: non esset hereticus quod teneret opinio. etiam forte non veram. vt. s. eodem. nauiganti. In multis enim casibus dubitatur an contractus ipse qui geritur sit vsurarius ex effectu licet non ex forma. de quibus dixi in. c. j. s. eodem. libr.
4 vj. ꝛ in disputatione mea. ¶ Quarto nota quod de heresi solum proceditur contra diffamatos vel suspectos. non contra occultos licet ꝛ ipsi sint excommunicati. vt no. xxiiij. qđ. iiij. §. quia vero. de hoc plene. s. de hereti. clem. j. ¶ Querit lau. cum in multis casibus iura permittant vsuras. de quibus. s. codē. c. j. ꝛ. c. conquestus. ꝛ. xiiij. qđ. iij. in summa. vtrum sicut in illis limitat: ita generaliter possit statuere quod in nullo casu vsuras exigere sit peccatum: et sic crimen vtraqꝫ lege damnatuz facere non peccatum. lau. quod non: naz in simili licet papa possit specialiter prohibere certas personas ne contrahant: nō tamen posset vniuersaliter omnes tollendo coniugij sacramentum: alias esset peruertere totum statū fidei que non licet: ali
5 qua ergo licent in specie que nō licent in genere. ꝛ istud est vnū de illis vbi papa potest ius diuinum ꝛ naturale modificare non in totum tollere. vt no. in capitulo que in ecclesiarum. de constitu. per Jnnocen. dixi in repetitione ca. si propter. de rescrip. libro sexto. aduerte tamen: quia predicta questio presupponit quod in casibus in quibus iura concedunt aliquid exigi vltra sortem illud plus sit vsura a iure permissa: sed hoc nō est verum vt plene videas per Joan. andre. in ca. peccatum. de
6 regu. iur. libro sexto. in mercuri. q. iiij. ¶ Secundo querobᵇ et
b post lau. si quis tenetur mihi dare centum certo termino ꝛ nō soluit: vtrum ratione more possim aliquid petere vltra sortez dicit quod sit damnum emergens propter retardataz solutionem: non lucrum cessans. ego credo quod etiam sit lucrum cessans si erat mercator qui cum pecunijs consueuit negociari. secus si persona esset talis que retinuisset ipsam in archa. vt no. Cyn. C. de vsu. aut. ad hec. in. iij. questione. ꝛ vide quod no. xij. questione. ij. c. si quis de clericis. ꝛ in. c. conquestus. s. codē. vbi
7 omnino vide. ¶ Tertio quero post gloss. vtrum facta restitutione vsurarum vsurarius sit omnino liberatus ita quod nō teneatur agere penitentiam de peccato. dic vt in glo. idē pau. qui dicit quod ille qui teneret contrariuz esset hereticus sicut ille de quo in text. nec est si. in commodato mutuo vel deposito. In istis enim contractibus ꝛ simili. contrahens obligatur solum homini. vnde sufficit quod homini satisfiat: sed in furto rapina ꝛ vsura offenditur deus ꝛ proximus. satisfactio ergo proximi nō liberat ab obligatione qua tenetur deo cui debet satisfacere per penitentiā quem offendit per contemptuz. ad hoc de homici. sicut dignum. §. eos. ꝛ de senten. excommunica. c. cum desideres. ꝛ de crimino. falci. c. primo. non ergo bene dicit Dy. in regula peccatum. vbi sentit quod facta restitutione tollitur peccatum de benignitate canonica: licet secus de rigore iuris. hoc enim non est verum vt dixi. quia nedum restitutio non tollit penam temporalem peccatori iniunctam: sed nec penitentia vel baptismus. de diuor. gaudemᵘ. vbi de hoc non obst. quod contractus vsurarius est voluntarius: ꝛ ideo silis ꝯmodato: mutuo ꝛ simi. ꝛ dissimilis a furto ꝛ rapina. nā debitor non potest facere quin vsurarius peccet extorquendo. ꝛ vide quod not. Hostien. in summa de peni. in pen. col. ver. sed nunquid sufficit. ꝛ ver. seq.

¶ De excessibus prelatorum. Rubrica.

1 ☞ Monachorum vita inquietari non debet.
2 Exempti non debent a prelatis capi vel carcerari.
3 Debitor an debeat obedire prelato vel superiori si prohibeat ei ne soluat debitum creditori suo.

Prohibere

4 Prohibere non potest dominus subditis suis ne contrahãt cum certo genere personarum puta cum religiosis.
5 Appellatio recipi debet per iudicẽ alias grauatur appellãs.
6 Prelatus qui carceri mancipat non subditum sine causa est excommunicatus.
7 Carceratur delinquens: appellat. vtrũ pendente appellatione custodiri debeat per iudicem a quo vel per iudicem appellationis.
8 Exempti an & quando teneantur parere ordinariis & si non compareant vt allegent priuilegia sua an teneat sententia cõtra eos lata.
9 Clericus a iudice seculari citatus non tenetur venire allegaturus priuilegium suum: nec valet sententia vel processus cõtra eum absentem factus.
10 Exemptus si submisit se iurisdi. ordinarii ignorantis eũ exẽptum an valeat sententia censure quam tulit contra eum non parentem.
11 Clericus qui cõiter putatur laicus citatus a iudice laico qui si non cõparet excommunicat eum an teneat bannum.
12 Subsidium charitatiuũ moderatum tamẽ potest exigere prelatus ab exemptis & subditis eorundem.
13 Exactiones indebitas & insolitas siue nouos census non debent exigere prelati a subditis suis.
14 Notarii si contra prohibitionem iudicis faciant instrumẽta an valeant.
15 Presentatum per patronos debent instituere prelati: alias non valet institutio.
16 Ecclesia curata non semper habet proprium prelatũ sed põt esse de mensa.
17 Ecclesia an & quando teneatur ex delicto sui prelati.
18 Consanguineis prelatorum non debent concedi res monasterii perpetuo vel ad tempus.
19 Emere an possint prelati bona ecclesie.
20 Consanguineis suis an possit dare prelatus in feudum vel emphiteosim res feudales vel emphiteoticarias.
21 Prohibere debent dñi temporales suos milites vasallos et officiales ne aliox bona occupent: & etiam se opponere: alias consentire videntur.
22 Fructus primi anni beneficiorum vacantium qñcz percipiũt prelati in sua diocesi & extenditur tale priuilegiũ ad beneficia exemptorum existentia infra illam diocesim.
23 Vendere possunt prelati redditus dignitatum suarum & si tẽpore locationis moriantur prelati an successores teneant pro futuro tempore seruare contractum.
24 Iniuria multipliciter infertur.

Requens. Prouidet istud concilium ẜ. xxx. grauamina que prelati religiosis inferebant & eox subditis. Hre. aũt puidit ẜ. xxvij. in. c. nimis. ẜ. eo. que prelati predicatoribus & minoribus inferebant. econuerso aũt cõquerunt epi de religiosis. ẜ. e. accedentibus. de priuile. cum & plantare. & c. tuarũ & c. pastoralis. & c. petistis. & e. tit. eorum. lib. vj. cum concor.

1 ¶ Secundo no. quod vita monachorum non debet inquietari. nam in contemplatione consistit. vt. ẜ. de renũ. c. nisi cum pridẽ in fi. & xvj. q. j. si cupis. & c. placuit. libenter tamen ipsi se retrahunt ad actiuam & mittentes manum ad aratrum retro
2 respiciunt. ẜ. de apo. c. quidã. ¶ Tertio no. quod prelati nõ debent capere vel carcerare exemptos in casibus non cõcessis a iure. & intellige hoc eis concessum in oĩbus casibus in quibus exempti sunt de iurisditione ordinariorũ in quibus casibus poterunt capi sicut alĩ non exempti iurta formã. c. eos. de sen. excõ. lib. vj. In quibus autem casibus exempti subsint ordinariis vide in cle. ij. de pe. in gl. & vide qõ no. ber. & Host.
ẜ. de sen. excõ. c. vniuersitatis vbi tenent quod etiam prelatus
3 inferens violentiam suo clerico sine causa est excõicatus. idem zen. ẜ. de offi. ordi. cum eps lib. vj. ¶ Quarto no. in ver. quidam per grauiũ &c. quod superior qñcz inhibet debitori ne
a solnat debitum creditori suo qñcz hoc nõ prohibet superior sed priuata persona. vtrum ergo tunc debeat parere[a] tali protestationi & per consequens non soluere. Jo. an. post Jnno. videtur precise tenere quod nõ nisi fiat iudicis autoritate. in. c. sane. ẜ. de offi. dele. vbi videas. Bar. dicit quod qñcz istã protestationem facit alius cp creditor cui quis est obligatus. puta protestor tibi ne solnas creditori tuo. Vel ne facias quod debes. & distingue aut fit sine aliqua causa vel cã minus iusta & põt sperni cp nullus est effectus. vt. l. si quis prohibuerit. de publi. & l. vtrum. de consti. pe. & l. fideiussor. ff. de fideiuss. qñcz fit ex aliqua cã iusta non tñ vera necz verisimili. & idem qz nõ est parendũ. vt. l. becaũt. in prin. ff. si cui plus quam per. l. fal-

qñcz causa lz nõ sit vera tñ est verisimilis. & tũc aut protestatio fit ne detur vel fiat debitũ ex vltima voluntate. & tũc illa protestatio habet effectũ quo ad impediendũ ius cõpetens ei cui debebat: vt. l. fin. de pe. he. lz ipse protestãs tenetur ei cui fecit protestationem ad interesse: vt. l. j. ẜ. j. ff. de eo per quẽ fac. erit. qñcz fit ex causa iusta & vera: & tunc si veritas illius cause ostẽditur debitori cui fit protestatio & debet illi protestationi parere
b vt. C. que res pig. ob. pos. l. nomen. & ideo[b] practica est quãdo aliquis denunciat debitori debitoris sui ne soluat cp ei leget instrumẽtum debiti vel copiam dimittat iurta formã cle. cãm de elec. qñcz talis protestatio fit ex causa iusta & vera sed veritas eius non ostendit debitori cui fit talis protestatio: & tunc si quidem fiat autoritate iudicis & dz gs protestationi parere & excusat & ita intelligit. ff. de le. cõmis. l. fi. si vero fiat a priuato: & tunc si quidẽ illud qõ phibeat fieri principaliter respicit protestantem: puta debitor denunciat fideiussori ne soluat: quia ipse tutus est exceptione tunc nõ est necesse cp tpe protestationis veritas illius cause manifestet lz sufficit ita fieri notum cp tempore quo conuenit fideiussor se possit defendere: vt. l. fideiussor. in prin. ff. man. si vero illud qõ phibet non respicit pncipaliter ipm protestantẽ & cãm protestationis notam nõ facit: et non tenet ei parere nec sibi credere: qz requirit certificatio: vt dictum est. & ar. ff. quod fal. tu. auto. l. j. ẜ. fi. & l. se. nisi fieret in defectuz iudicis fm formã. l. de pupillo. ẜ. si quis ipsi pretori. de ope. no. nũ. predicta vera in alĩs nunciationibus cp in nũciatiõe noui operis: vbi an sit necessaria causa dic vt. ff. de no. oper. nũ. l. j. in prin. bancdi. ponit Bar. in. l. nõ solũ. ẜ. fi. versõ principal[r] est videndum &c. de oper. no. nun. quam not.
4 ¶ Quinto no. in ver. neue aliqui. qõ nõ põt dñs prohibere subditis suis ne ẜbant cũ certo genere personarũ. puta cũ religiosis. & hoc verũ sine cã. nã etiã in meo non possum facere aliquid qõ vicino noceat & mihi non profit: vt. l. j. ẜ. denicz. ff. de aqua plu. ar. cũ causa igit videt posse subditis subtrahi cõmerciũ certe gentis: vt. l. fi. C. de decr. ab or. fa. & dixi in. c. j. ẜ. de immu. eccle. lib. vj. ille aũt in cuius pindiciũ tendit talis phibitio põt agere quasi per hoc turbet: vt. l. vim facit. ff. de vi & vi ar. & l. l. qui pendentis. ff. de act. emp. põt etiam intelligi iste ter. in seruitoribus & vasallis nõ ipsox phibẽtiũ sed ipsorũ religiosox & tũc qũo possint ipsi religiosi agere pro veratione suox hominũ. vide in. c. autoritate. ẜ. de priui. lib. vj. vbi dixi post glo. & an isti seruientes gaudeãt priuilegiis dñox dixi in c. lz. eo. ti. & per Host. in. c. dilecto. de offi. archi. & c. tuarum. de priuile. tangunt hic Pau. & Lan. vtrum subditis siue parochianis possint phibere ne accedant ad missas religiosorum ter. dicit cp nõ sine cã cũ cã ergo possent: puta diebus dñicis festiuis quibus debent in suis ecclesiis audire diuina. ẜ. de pa-
5 rochi. c. ij. ¶ Sexto no. in ver. & appellationibus. quod grauatur appellans cũ eius appellatio per iudicẽ nõ recipit. sed
6 de facto carcerat. prelatus aũt qui nõ subditũ sine causa carceri mancipat est excõicatus. videtur enim ex hoc inferre violentiam in personã quã prelatus inferens etiam ppio clerico est excõicatus: vt no. Jnno. & Host. de sen. excõ. vniuersitatis. et ẜ. de offi. or. cũ eps. lib. vj. per zen. qui etiã hic ponit penã contra nõ deferentẽ appellationi. nã in cã capitali tenet lege iul. de vi pub. ff. ad. l. iul. de vi pub. l. lege iul. cuius pena no. ẜ. de or. cog. cũ dilectus. in glo. j. in cã ciuili punit in. xxx. pondo' auri. vt. C. de ap. l. qñ iudices. clericus aũt deponitur. ij. q. vj. de-
7 creto. querit Lan. pone quod iudex carcerauit illum qui dicitur deliquisse. appellauit ab eius interlocutoria grauamine vel diffinitiua vtrum pendẽte appel. debeat custodiri per iudicem a quo. an vero custodiri debeat per iudicẽ appellationis & ad eum remitti: nõ soluit. ego parũ dubito cũ appellat a snia vel grauamine interim. dũ iustitia vel iniustitia appellationis discutit custodiri debet per iudicẽ a quo: qz gesta per ipm ante talem ap. interpositã nõ põt iudex ad quẽ ad suam iurisditionẽ reuocare. ergo nec fit[r] custodiã carcerati: vt. c. nõ solum. de ap. lib. vj. & c. vt debitus. de ap. si vero fuerit appellatum a diffinitiua. tunc cum tota iurisdi. sit in iudicio appellationis transfusa & abdicata a iudice a quo videtur etiã ad
b ipsum deuoluta custodia carcerati: vt credo. nam carceratio est de processu. ergo sibi carceratum tradi põt iudex ad quem petere sicut & reliquum pcessum: vt. l. is apud quẽ. C. de eden. maxime cum ad ipm spectet executio si contingat confirmari snĩam iudicis a quo: vt dixi in. c. Romana. ẜ. de appel. lib. vj.
8 ¶ Septimo no. in. ẜ. nõnulli. cp exempti nisi in certis casib' non tenentur parere ordinariis & in talibus non videtur tenere snĩa excõmunicatiõis suspensionis vel alia vt hic patet. ¶ Sed querit Pau. vtrum istud sit verum si exempti non cõpareant & allegent priuilegia sua. videtur quod ad hoc teneãtur al's teneat sententia ordinarii contra eos. vt. ẜ. de priuile.

a ¶ Parere. adde ter. in. l. si qs cuz auk. ibi posita et ibi per doc. C. de posi. & qõ no. i. l. beres. la. j. ff. ad tre. p ang. & imo. vbi aliqd p bar. & an creditor habeat aliqõ remediũ aduersus dictã protestationez factam debitori suo vide doct. in dictis locis maxime ang. & imo. in. d. l. beres. & p alerã. in. l. de pupillo. ẜ. si is cui. ff. de op. no. nũ. & Jo. an. in. c. significauit. de cẽsi.

b ¶ Et iõ practica Elde de seli. in. c. cum cõtingat. in pe. colũ. extra de rescrip. Alex. in consil. rcv. in pe. col. circa fi. in. ij. volu. & in. consil. lxxiij. in. ij. col. in iij. vo. & in consil. lxxviij. in pe. col. in. v. volu.

cum persone.li.vj.⁊ hoc est verum ſm eum si exẽptio nõ est no
toria.sed si esset notoria non valet qđ agitur tn cõtra eos etiã
si non compareant suum priuilegiũ allegaturi.de hoc.ĩi.qđ.
vj.si eps.⁊ de accu.c.veniens.ex quo infero ꝙ si clericus citaẽ
9 a iudice seculari non tenetur comparere allegaturus priuile
gium suum nec valeret eius sententia vel processus in absen
tem cum clericorum exemptio sit in corpore iuris clausa.⁊ per
consequens notoria.vt.c.nullus iudicum.s.de foro compe.⁊
facit quod no.xxiij.q.viij.conuenior ⁊ in Spec.de cita.§.j.ad
si.ver.sed pone cum laicus.ſm Pau.aduerte Jo.an.in mer
cu.super regula scienti.de reg.iur.li.vj.ponit circa predictas
10 duas.q.prima si exemptus submisit se iurisdi.ordinarij igno
rantis ipsum exemptum an valeat sentẽtia censure quã tulit
11 contra ipsum sibi non parentem.secunda si iudex laicus cita
uit vere clericum qui tamen cõmuni opinione laicus putaba
tur quẽ quia non comparuit exbãniuit.an teneat bãnum.di
cit qđ nõ.⁊ ibi plenissime distinguit quando citatus debeat
12 comparere vel non.¶ Octauo no.in.§.in exigendo.quod iste
tex.prohibet excessum subsidij charitatiui moderatum ergo
videtur qđ possit petere ab exemptis ⁊ subditis eorundẽ.con
trarium tenet Pau.dicens ꝙ nec etiam moderatum possunt
exigere ex quo sunt exẽpti sed a non exemptis possunt si causa
subest.puta itinerationis ad papam.vt no.Inno.de sta.reg.
c.j.⁊ host.de offi.ordi.c.conquerẽte.in fi.lz Jo.no.cõtrariũ.x.
q.iij.vnio.vel ad imperatorem vel si sustinuit magnas expen
sas pro factis ecclesiarũ vel propter litẽ vel alias indiget sine
culpa.ar.de consue.c.pe.⁊.ff.deposi.l.bona fides.de hoc per
hosti.in sum.de cen.§.si.ver.⁊ no.nunquid eps.aduerte tñ qđ
licet iura dicãt quod debeat charitatiue petere.tamẽ si subdi
ti hoc facere recusant.poterunt ad hoc compelli quia vbi non
prodest charitas est adhibenda potestas.xlv.dist.lz ⁊.c.⁊ qui
emendat ad hoc.de offi.ordi.conquerente ad fi.vbi prohibeẽ
diocesano exigere vltra ibi expressa preter moderatum auxi
lium.ergo id potest exigere ⁊ per consequens ab inuito extor
quere.nam verbum exigere hoc importat.vt.l.fideicõmissa.§.
si rem.de leg.iij.⁊ hoc tenet Inno.⁊ host.de cen.cum aposto
lus.vbi etiam dicit Host.quod si subditi referant questionẽ
qđ cã non sit rõnabilis vel ꝙ auxiliũ exigaẽ immoderatũ ab
epo ipsi pñt adire archiepm.de offi.ordi.ad reprimendã.ĩi.q.
vij.metropoli.⁊ si de hoc est qđ inter eos eligant arbitri.xj.q.
j.si quis clericus.⁊ vide qđ no.Joã.an.post Inno.s.de cen.c.
13 venerabili.¶ Nono no.qđ prelati insolitas ⁊ indebitas exa
ctiones exigere prohibentur ⁊ etiam nouos census a suis sub
ditis ⁊ dicit pau.ꝙ sunt indebite eo ipso ꝙ sunt insolite ⁊ in
iure nõ expresse.x.q.iij.qꝛ cognouimus.qd ergo si solite ⁊ con
suete sed in iure nõ expresse.recurre ad no.in.c.puenit.de cen.
⁊ qđ ibi Inn.post Cy.qui de hoc plene no.in.l.si certis annis
C.de pac.dicit ẽt Pau.ꝙ lz eps pro seipso non possit iponere
nouũ censum põt tñ pro alijs.e.ti.c.cũ clerici.facit.s.de re.ec.
14 cle.nõ alie.cle.si vna.¶ Decimo no.in.§.tabellionibus.ꝙ or
dinarij quãdoqꝫ prohibent notarijs ne cõficiant instrumẽta
sed nũquid valent instrumẽta facta cõtra talẽ prohibitionez.
refert Pau.ꝙ istã.q.hic bononie disputauit ⁊ breuiter sic di
stinxit ꝙ aut prohibitio tollit officiũ aut probationẽ.pĩo ca
su aut prohibitio causaẽ a crimine aut a defectu vel alia cã si
a crimine siue crimẽ inducat priuationem ipso iur.vt.s.de he
reti.si aduersus.⁊.c.excõicamus.§.credentes siue nõ inducat
instrumentum talis notarij nõ facit fidem qꝛ lex ⁊ iudex bene
potest eum tali officio priuare.vt patet in si.in exẽpto de pri
uile.c.j.lib.vj.⁊ in priuilegiato.C.vbi de cri.agi oportet auẽ.
qua in prouincia.⁊ de priuile.tuarũ.⁊.C.vbi sena.vel clarissi
mi.l.j.⁊.C.vbi quis decurio vł coartalis.l.ij.vbi miles priuaẽ
priuilegio ꝑpter delictũ licet etiã iuret quedã capitula sicut
notarius.vt no.in auẽ.de mã.prin.in si.scđo casu quãdo cau
satur a defectu vel ab aliqua causa.puta qꝛ tẽdit ad noxam ex
multitudine vel alio modo subdistingue qꝛ aut priuilegiũ est
cõcessum a principe aut a prohibente pari vel minore.primo
casu nõ valet prohibitio qꝛ principis est hoc estimare.ff.de re
gu.iur.l.neratius.nec dicit insufficiẽs quẽ pñceps eligit.xvij.
q.iiij.§.qui aũt.qđ intelligit nisi exercitium officij requireret
iudicis autoritatẽ qꝛ tunc sufficeret sola prohibitio.exẽplũ
s.de fi.instru.c.pe.⁊ vlt.Si vero priuilegiũ est cõcessum a pro
hibente pari vel minore inherendo opi.Hosti.quam tenet in
d.c.pe.⁊ in summa.e.ti.§.quib⁹ instrumẽtis.s.ꝙ cõitates pre
lati ⁊ vniuersitates regẽtes possunt notarios facere in eorum
territorio.ar.in auẽ.de tabel.§.pe.co.iiij.⁊ idez tenuit in sum
ma.e.titu.§.que sunt sub.§.clericis.ver.cum igitur dicit ꝙ ex
causa facta prohibitio in suo territorio valet.sine causa nõ va
let.ar.de reg.iur.decet.lib.vj.⁊ eius qđ no.s.de elec.c.cũ ex eo.
e.lib.qđ intellige si officiũ est cõcessum perpetuo per modum
officij.si eñ cõcessio esset vnius iudicij tm̃ sicut est in duob⁹ vi
ris idoneis elec.ſm formã dec.qm̃.de proba.tunc staremus ꝓ
hibitioni.⁊ hoc etiã intelligiẽ quãdo ad ꝓhibitionez iudicis
ecclesiastici nõ accedit excõicatio:vt sic virtus excõmunicatio
nis nõ reddat instrumentũ inefficax scđm no.de sen.excõ.c.de
cernimus.lib.vj.Si vero ꝓhibitio tollit ꝓbationẽ aut tollit
eã omni mõ:aut cũ qualificatione.primo casu nõ valet ꝓhi
bitio si in priuilegio erat decretũ.⁊ sic sit vera opi.Dy.de leg.
iij.si quis seruos.vbi dixit ꝙ si imperator cõcessit cõmunitati
bus ꝙ possint notarios facere qui habeant potestatẽ instru
menta faciendi nõ obstante aliquo statuto vel cõsuetudine in
dubio statuta obuiantia ⁊ in futurũ facientia videtur remo
uisse.ar.ff.de ser.vr.predi.l.si seruitus.⁊ de lib.⁊ posth.l.pla
cet.⁊ per hoc innuit ꝙ si decretũ non esset appositum valeret
prohibitio.⁊ quo ad defectũ decreti.facit de elec.si eo tempore
et de cõces.preben.c.j.⁊.c.si tibi.lib.vj.cum cõcor.Si aũt tollit
nõ simpliciter sed cum qualificatione:puta ꝙ nõ faciat fidem
nisi sint tres testes inscripti.vel nisi sit ĩ memoriali cõmunis.
vel nisi soluaẽ gabella:vel quid simile fiat.tunc standũ est ꝓhi
bitioni.l.municipalis ⁊ iudicis habẽtis potestatẽ eã cõdẽdi.
ad hoc.xj.q.vj.catholica.iiij.di.leges.ff.de sepul.viola.l.iij.§.
quid tamẽ.ita hic distinguit Pau.qui remittit ad dictã suã
disputationẽ que incipit vsurarius.cui adde ꝙ de ꝓhibitio
ne alienatiõis facta a lege testatore arbitro vel iudice.no.Jo.
and.s.de testa.c.Raynaldus.in nouel.super verbo impedire.
vide etiam qđ not.in.c.ad dissoluendũ.s.de despõ.impu.vbi
quid iur.de matrimonio cõtracto ꝯtra ꝓhibitionẽ pape qui
15 interdixit alicui ne cõtraheret.¶ Undecimo no.in.§.ecclesijs
quoqꝫ.qđ nõ debet superior instituere aliũ q̃ presentatũ per
patronos nec valeret institutio facta de alio sed deberet amo
ueri.xvj.q.vij.decernimus.⁊ de iurepa.c.j.in fi.⁊ per Innoc.
de re iudi.cum bertoldus.⁊ hoc verum cum patronus presen
tat idoneũ.secus si indignũ esset enim tũc priuatus potestate
presentandi.⁊ sic posset superior statim in tali ecclesia aliũ in
stituere:vt no.de offi.ordi.cũ vos.⁊ idem dicit ibi Host.in pa
trono laico.⁊ Inno.de fil.presby.qm̃.qđ est verũ si perseuerat
vsqꝫ ad tẽpus quo potest presentare.nam cũ possit vsqꝫ ad il
lud tẽpus variare quãdo presentauit idoneũ fortius quãdo
16 indignũ ſm Pau.¶ Duodecimo no.in ver.quidã ꝙ ecclesia
curata nõ semper dꝫ habere ꝓpriũ prelatũ sed põt esse de men
sa.⁊ de tali potest intelligi clem.abbates.s.de rescrip.que aũt
ecclesie ꝓprie dicantur de mensa ⁊ qualiter sic subijci possint.
a no.hic gl.magistra.quã tene[a] menti.⁊ collige tres casus.nam
quãdoqꝫ ecclesia curata est principalis ⁊ regitur per propriũ
rectorẽ.quãdoqꝫ regiẽ per vicariũ perpetuũ.⁊ de istis in.c.ex
tirpande.de preben.quãdoqꝫ regiẽ per simplicẽ ministruz vt
quãdo ecclesia est mẽsalis.tales eñ ecclesie ſm Pau.nõ habẽt
aliquid distinctũ ⁊ appropriatũ a bonis moñ.⁊ ecclesie maio
ris.sed sunt de ipsius mẽsa ⁊ immediata gubernatiõe ipsius
prelati.⁊ ideo nõ dicũtur vacare per mortẽ illius qui condu
cit ad firmã ipsam ecclesiã sic mensalẽ:vt in tex.talis enim ſm
Lau.nullũ habet titulũ siue ius ĩ tali ecclesia:nec quo ad pos.
nec quo ad proprietatẽ sed titulus cure animarũ ⁊ omniũ re
sidet in persona prelati cuius dicta ecclesia est mẽsalis:nec est
absurdũ in ecclesijs sic annexis habere pluralitatez cure.s.de
prebẽ.c.super eo.⁊ istã curã in ecclesia sic mensali cõsequiẽ pre
latus eoipso ꝙ assumit curã principalis ꝑlature.s.de reg.iur.
c.accessorium.⁊ qđ Inno.de prebẽ.cũ nõ ignores.⁊ bene not.
ꝙ licet prelatus habeat vnã ecclesiam vt mensalẽ tamen debet
in ea retinere ministrũ ⁊ in bono statu:vt no.Inn.s.de priuil.
17 pastoralis.¶ Decimotertio no.in.§.quidã cum armis ⁊c.ꝙ
prelati quãdoqꝫ cũ armis destruũt exẽptorũ bona tales autẽ
multis legibus obligãtur.iuxta no.in.c.cum dilectus.de or
cog.post Inno.vbi etiã quid iuris si fuerit actum simpłr ſm
quã legẽ debebit iudex condẽnare ⁊ vtrũ ex tali delicto prela
18 ti sua ecclesia teneatur.dic vt ibi per eum plene de his.¶ De
cimoquarto no.in.§.abbates.quod cõsanguineis prelatorũ
non debent abbates concedere res moñ.perpetuo vel ad tps.
⁊ sic vbi aliqs ꝓhibeẽ a ꝯctu celebrando in sua persona videẽ
etiam ꝓhibitus in persona propinquorũ.ad hoc.C.de secũ.
nup.l.hac edictali.in fi.princ.⁊ in auẽ.de nup.§.optime.col.
19 iiij.C.si qua predi.po.l.j.¶ Sed hic queritur cum tutor ⁊ cu
rator possit emere palam ⁊ bona fide rem pupilli sui vel adul
ti:vt.C.de contrahen.emp.l.cum ipse.quare non eodẽ modo
prelati cum ⁊ ipsi sint censendi vt tutor:vt.c.ĩi.de don.Solu.
b aliud[b] in tutore ⁊ curatore qui tenenẽ reddere rationẽ dño.i.
ipsis pupillis ⁊ adultis factis minoribus.Aliud in prelato
qui tenetur reddere rõnem sequenti prelato.⁊ ideo fortior est
prohibitio:qꝛ non presumitur ꝙ ita exacte requirat rõnem
sicut dñs ſm Gul.⁊ oẽs:vt no.d.m.Bal.in auẽ.quibuscunqꝫ
modis

a ¶ Quã tene mẽ
ti.Addõ ꝙ istã gl.
dicit sing.alexã.
in ꝯsil.lxxix.l.iij.
col.l.j.vo.⁊ alex.
in ꝯsil.iiij.in.iij.
col.in.ij.vo.⁊ vi
de etiã Imol.in
cle.j.in pe.col.de
rescrip.Fely.l.c.
veruz.l.ij.col.cir
ca si.extra de fo.
compe.

b ¶ So.aliđ in tu
tore.Addõ que di
cit Alex.in cõsil.
iiij.in si.col.circa
prin.in.iij.vol.

modis.C.de sa.san.eccle.qđ dicit esse no.ꝛ alleg.p ista ratione glo.or.in.l.j.C.de ℨc.indi.Et inducit istam in argu.qđ si sunt tres executores vltime volũtatis nõ cõstituto alio herede nõ possit vnus emere a duobus sed aliquo existẽte herede possit
a palam ꝛ bona fide cum sibi sit reddẽda ratio. Aduerte tñ qꝛ gl.in.d.l.autẽ.videt velle cp valeat plati cõcessio vel locatio facta cõsanguineo ad tps modicũ.in auth.de san.epi.§. si autem ecclesia.sed nõ perpetua.vt.d.auth.quibuscũqꝫ.sed hoc videt ℨ
20 istũ text.ibi in ppetuũ vel ad tps. ¶ Querit ẽt ibi do. menus Bal.quid de rebus feudalibus ꝛ emphiteoticis que cõsueuerunt infeudari ꝛ emphiteoticari.vtrũ prelatus possit cõcedere in feudũ vel emphiteosim suis cõsanguineis.ꝛ glo. que est in vsibus feudorum ti.iñ.qne incipit pñt ergo.dicit quod nõ Ja.de bel.eo.li.ti.j.dicit quod sic.hoc idem no.Archi.ꝛ.q.ñ. eps.qꝛ ex quo ecclesia non leditur qꝛ ille consanguineus recipit equalibus pactis sicut alius cessat ratio phibitiõis ſm archi.qđ ipse verũ credit nisi alia ratio phibeat. puta prelatus concedit consanguineo potentiori.arg.eius qđ not.in.l. si ita quis.§.ea lege.ff.de verb.ob.non ob.dicta autẽ. quibuscunqꝫ modis.qꝛ loquitur vbi de consuetudine non erat aperta via alienationis sed ego loquor in rebus cõsuetis sic alienari ar.
21 de le.ñ.l.cum pater.§.xv. ¶ Decimoquinto no.in.§.frequenter.cp imputat dño tẽporali si eius milites vasalli officiales occupant aliorũ bona.videt enim per hoc tacite cõsentire nisi resistant vnde eis imputatur.lxxxiñ.di.c.j.ꝛ.iñ.cũ concor. nedũ tñ dñi qui possant phibere iniuriã inferẽdã a subditis suis tenent se opponere alꝫ cõsentire videtur vt hic.ꝛ.c.qꝛ presulatus.j.q.iiñ.sed etiam penitus extranei si possunt resistere tenẽtur cum iniuria irrogatur ecclesiasticis personis.vt le.ꝛ no.in c.quante.de sen.excõ.ꝛ quod no.By.in regula culpa caret de reg.iur.in lib.vi.facit.c.constitutis.§.de testi.cum ad sedem et quod ibi no.de testi.spo.ꝛ.§.de homi.petrus diaconus.ꝛ qõ
22 ibi in gl. ¶ Decimosexto no.in.§.preterea.cp prelati quãdocꝫ habent priuilegiũ percipiendi fructus primi anni beneficiorum vacantium in sua dioc.ꝛ videtur tale priuilegium extẽdi ad beneficia exemptorũ existentia intra illam dioc. de quo in glo.ꝛ plenius dixi in repe.c.si propter.de rescrip.lib.vi.hic tñ no.quod ista gratia includit beneficia vacantia per priuationem beneficij factã ab ipso prelato nisi priuaret in fraudẽ.vt dicit ter.ꝛ forte fraus presumitur eoipso cp ex priuatione tali est consecuturus emolumentum ꝛ posset vt suspectus ista de causa recusari vt credo vt.C.ne quis in sua causa.l.j.ꝛ quod no.in.l.de iure.ff.ad muni.ꝛ est si.casus in marito qui debet ex pacto lucrari partẽ dotis vxor premoriẽte.nã si ipsam interficit etiam in casu licito puta deprehensam in adulterio non lucrabitur illo casu:vt.l.si ab hostibus.§.si vir vxorem.ff.sol.matri.facit.l.cum ita legatur in prin.de leg.ñ.in ratione sui.
23 ¶ Decimoseptimo no.in.§.quidã militibus cp prelati possunt laicis vendere ad tps redditus dignitatũ suarum.quid iuris autem sit si.j.tps huiusmodi locationis moriantur ipsi prelati an successores pro futuro tpe teneant seruare cõtractũ no.in.c.si.ne pre.vi.suas.ꝛ per Ly.in.l.emptorẽ.C. loca.ꝛ per d.m.in.l.diuortio.ꝛ.l.si filio.§.si.ff.solu.matri.pondera tamẽ ter.quod ista locatio non videtur posse fieri potentiori9 qui vicinos possint opprimere siue eis de facto nocere. quod alibi reuocatur in dubiũ quod ad illum qui habet aliquod ius in re ad aliũ pertinente. Reuocatur etiã in dubium vtrũ dñs possit talem rem in potentiorem transferre qui iura illi alij debita posset de facto subtrahere ꝛ denegare ter.videtur quod nõ in.c.in aliquibus.de deci.vbi precipitur dominis predio-rum cp illa talibus colonis tradãt a quibus decime quesite persoluant.de hoc vide quod no.i.c.pisanis.de testi.spo.vbi no. Inno.quod sic non licet noua castra facere cum alterius iniuria vel emulatione.vt.C.de oper.pub.l.opus.ita nec incastellare vetera inhabitata.C.de edi.priua.l.iñ.ꝛ de fun.limi.ꝛ ter.ꝛ paludi.ꝛ pascui.libr.xj.l.iiñ.ꝛ.iñ.ꝛ videntur illa specialia.alias de re sua qlibet est moderator ꝛ arbiter.vt.l.in re mãdata.C.man.ad emulationem tamen alterius ꝛ nocentium non vt sibi prosit non vꝫ permissum.qđ dic vt.l.j.ff. de aqua pluarc.facit.ff.de alie.iudi.mu.cã fac.l.j.ꝛ per totum.ꝛ.C.ne lice.
24 po.l.j.cum si. ¶ Decimooctauo.no.in.§.generaliter qđ qñcꝫ infertur iniuria in persona.qñcꝫ in rebus proprijs. qñcꝫ in iuribus spũalibus ꝛ temporalibus.que autem dicatur iniuria in persona.vide plene per Bar.in.l.licitatio.§.cp illicite.ff.de publi. ¶ Decimonono ꝛ vltimo no.ter.dñ dicit decet vt oẽs qui eusdem sunt corporis ꝛc.ꝛ vide ad ephes.iiñ.c.ibi vocati estis cũ omni humilitate ꝛ mansuetudine cum patientia supportãtes inuicẽ in charitate soliciti seruare vnitatem spiritꝰ in vinculo pacis.ꝛ plenius.j.ad corin.c.xñ.ꝛ ad roma.c.xiiij.ꝛ.xv. Ju bis eñ locis de cõseruatiõe vnitatis.ꝛ in.c.xñ.

¶ De priuilegiis. Rubrica.

1 ☞ Religiose ministrantes sacramenta prohibita in de.religiosi.an comprehendãtur sub constitutione istius cle. sicut religiosi eadem sacramenta ministrantes.
2 Parochiano asserenti se habere licentiam a suo presbytero parochiali vt recipiat sacramenta alias prohibita vtrum credendum sit.
3 Clericus peregrinus potest etiam sine literis cõmendaticijs admitti ad secrete celebrandum non publice.
4 Parochialis rector nondũ tamen effectus presbyter an possit dare licentiam suis parochianis vt alibi sacramenta recipiant.
5 Religiosi volentes ministrare tria sacramenta de quibus in clementina religiosi de priui.debent parochialis religiosi specialem licentiam habere:quomodo debeat intelligi illa specialis licentia.
6 Excõicati a canone generali vel a statuto prouinciali aut finodali non possunt absolui a religiosis in casibus a iure vel per priuilegium non concessis.
Et quid de excommunicatis ab homine.
7 Excommunicatum absoluens non ab excõicatione sed a crimine propter quod excommunicationẽ incurrerat per canonem vel constitutionem finodalem vel prouincialem. vtrum alicui mulcte subijciatur.
8 Excommunicatus semel semper excommunicatus presumit nisi de absolutione probabiliter constet.
9 Religiosi qui in suis sermonibus prelatis detrabũt infamie notam non euadunt.
10 Detrabere quis proprie dicatur.
11 Et ad quid teneantur detractores bone fame.
12 Rector ecclesie populus cuius dicto vel facto alterius retrabitur a frequentia ꝛ accessu ecclesie agere potest contra ipsum retrabentem.
13 Testatorem inducens ad sibi relinquendum id quod alijs relinquere volebat ad quid teneatur.
14 Delinquẽs pluries in vno crimine an tot penas incurrat quot delicta cõmisit si statutus dicit quod pro quolibet tali delicto soluatur tantum.
15 Culpa quotuplex sit.
16 Pena quotuplex.
17 Juramentum non firmat laudum contra volum arbitri.
18 Religiosus graniter delinquens quomodo puniri debeat.
19 Monachi dispositio quomodo fienda est.
20 Prelatus non potest absq; manifesta necessitate dispensare in penis per regulam vel statutum religionis inductis.
21 Prelatus ad quem ex illicita acquisitiõe religiosorũ aliquid peruenit illud restituere tenetur.
22 Suspensionis pena vt contra prelatum exerceatur que requirantur.
Et de qua suspensione intelligatur.

a ¶ Aduerte tñ. adde Panor.in cõsi.xlj.in.j.ꝛ.ñ. col.in.j.vol. felin.in.c. ad audientiaz in.j.ꝛ.ñ.col. ꝛ in.c.postulasti in.viij.col.de rescrip.

Religiosi. Nota quod ista constitutio solum punit religiosos qui ministrant clericis aut laicis sacramenta hic prohibita ꝛ complectitur omnes religiosos etiam curam populi habentes secũdũ Panquo ad illos de populo siue cura sibi commissa non procedit hoc dictum nec ita Paulus intellexit. Sed quo ad alios non suos parochianos quibus religiosus animarum cure prefectus ista sacramenta confert.vtrum incidat in banc penam glossa prima tangit ꝛ non soluit sed remittit
1 ad nota.in clementina prima de deci.ꝛ ita Paul. ¶ Sed hic quero vtrum comprehendat religiosas que ista sacramenta ministrant.ꝛen:quod sic.cum in eis sit omnimoda.et maior ratio quam in masculis.ergo idem ius etiam in penalibus vt ff.de adulte.l.si postulauerit.§.idem.ꝛ in auth.vt hi qui ob.p res minor.§.j.columna sexta maius enim debet censeri in eis delictum que talibus eis omnino prohibitis se immiscent et in penalibus masculinum concipit femininũ vt.§.de elec.c. generali.libro sexto. Guliel.de monte laud.tenet contrarium quia ministrare ista sacramenta est virile officium.vt capitulo.noua quedam.de pe.ꝛ re.quod credo verius.cum enim vera ista sacramenta femine ministrare non valeant non videtur iurislator eas includere voluisse postq; rei de qua agitur sunt incapaces.argu.§.de elec. in capitulo. indemnitatibus §.fi.sic ꝛ delictum adulterij non cadit in impubere cum coire non possit.vt.l.auxilium.§.in delictis.ff.de mino.per hoc credo quod nec in laicis si ministrent ista vendicet sibi locum ista pena nec forte in religiosis conuersis carentibus ordine

vt sit non prius rerū ratio quā persona queratur. vt.l. si que-
2 ramus.ff.de testa.ꝛ.l.quidā referunt:de iure co.¶ Secundo
no.ꝙ tria sacramēta sunt religionis ꝓhibita ministrare alie-
nis parochianis sine licentia presbyteri parochialis istis re-
ligiosis vt singulis remissis in glo.sed nūquid ꝛ sequētibus.
circa istā licentiā querūt gl.de quibusdā questionibus quas
repeto vt addā.¶ Primo ergo quero nūquid religiosus cre-
det parochiano asserenti habere licentiā a presbytero suo ar-
guit primo ꝙ nō dʒ credere ꝛ videt̄ firmare cōtrariū dū respō
det ad cōtraria.idē Pau.dicit enī ꝙ ista tria sacramēta dātur
ꝓpter recipientē tm̄ in foro penitētiali.vbi vnicuiqꝫ credit̄ de
homi.significasti.ij.facit qd not.archi.de peni.dist.vj.placuit
stepha.tenet cōtrariū.hic enī nō agit̄ de puniēdo parrochia-
num sed religiosum.vnde nō dʒ nimis esse credulus nisi sibi
de hoc cōstet ar.ff.qd fal.tu.aut.l.ij.ꝛ de eo per quē factū erit.l.
j.nam sm̄ opi.Jo.an.ꝛ Pau.daret̄ materia figmentis.addu
cit qd no.Host.in.c.omnis.de pe.ꝛ re.in gl.non solum.nec est
si.qd no.in.d.c.placuit.ibi enī loquit̄ de sacramento cōfessio-
nis seu penitētie que in secreto fieri cōsuevit nec alie ꝓbatio-
nes cadunt.hic aūt de sacramētis que palā ꝛ publice ministrā
3 tur.Unde nec mirū si maiores probationes requirūtur† ꝛ est
simile in clerico peregrino qui sine literis cōmendaticijs ad-
mittitur ad secrete celebrandū.nō tamē ad celebrandū publi-
ce.de cle.pere.c.tue.Preterea si prelatus velit facere nunciari
istum religiosum excōicatū quomodo ꝓbabit licentiā sibi da-
tam a presbytero parochiano si idē presbyter hoc neget.certe
nō bene poterit hoc ꝓbare.ita dicit Step.qd videt̄ verius.in-
quantum enī de preiudicio presbyteri parochialis hic agitur
cui cura parochiani subtrahit̄.videt̄ qd religiosus assertio-
ni parochiani non teneatur credere in alterius lesionem. ꝛ sic
4 cessat cōtrariū de.c.significasti.¶ Scdo quero text.requirit li
centiam presbyteri parochialis.sed quid dices si cōmissū est
sibi regimen ecclesie nō tamen est adhuc presbyter vt in casib9.
c.licet canon ꝛ.c.cum ex eo.ꝛ.c.statutū.de elec.lib.vj.glo.putat
sufficere licentiā talium.idem de licentia vicarij gerentis cu-
ram.ꝛ de licētia episcopi vel archipresbyteri ciuitatensis.idē
Pau.in ista ergo licentia cōcedenda possunt concurrere pro-
prius sacerdos episcopus ꝛ archipresbyter. nec est hoc absur-
dum curā eiusdem loci ꝛ parochie pluribus insolidū esse cō-
missam.vt no.Inno.de prebē.cū nō ignores. qd not.Host.de
pe.ꝛ re.omnis.vbi dicit ꝙ papa episcopus ꝛ eius vicari9 le-
gatus ꝛ ei9 penitētiarius dicunt̄ ꝓprij inmediati sacerdotes
subdit tamē Pau.tutius esse ꝙ a litera nō recedat̄.ar.de deci.
c.ad audientiam.idem per omnia zen.idem Steph.preter id
qd isti tenent sufficere licentiam rectoris parochialis qui ad-
huc nō sit presbyter.dicit enim ꝙ ab hac litera nō recedit que
dicit presbyteri.ꝛ potest esse ratio in eo quia ipse parochianū
suum audiet in cōfessione.ergo ipse melius scire poterit cum
ab eo petitur licentia.vtrum ipse parochianus possit eucha-
ristiam recipere vel abstinere ꝙ non posset sic cōsulere qui nō
esset presbyter sed rector.facit.s̄.de pe.ꝛ re.c.omnis.circa prin.
in solēnizando matrimonium.ꝛ hoc cōtingit presbyter enim
melius scire debet si est aliquod impedimentū vel nō.ꝛ si sunt
banna premissa quod ad presbyteri curā spectat.vt.s̄.de clā.
de.cū inhibitio.nō sine ergo iuris ministerio tex.dicit presby
teri sm̄ eum credo veriorem opi.Jo.an.Pau.ꝛ zen.per.c.suf
fraganeis.de elec.non obstat ratio ꝙ rector non presbyter nō
possit ita salubriter consulere sicut si esset presbyter quia hoc
discutiet ille cui confessionem et solēnitatem matrimonij cō-
miserit.nam.c.omnis.hic consilium suscipiendi eucharistiā
confessori tribuit nec etiam quicquam repugnat ꝙ rector pa-
rochie non presbyter banna committat ꝛ de consanguinitate
illorum qui matrimonium cōtracturi sunt simpliciter inqui-
rat nō vigent igitur rationes iste contra tantorū patrum au-
5 toritatem.¶ †Tertio quero dicitur in text.ꝙ requiritur pre-
sbyteri parochialis licētia specialis vt religiosi ista tria valeāt
ministrare.sed quero quomodo intelligi debet licentia spe-
cialis.vtrum quo ad parochianos ꝛ religiosos ꝛ quo ad spe-
ciem alterius de istis tribus sacramentis an vero expressio al-
a terius eorū dem tantum.glo.tenet[a] ꝙ sufficit expressio nomi-
natim vel de religioso tantum vel parochiano tm̄ quo ad reli
quum ex eis sufficit generalis expressa tamen semper specie sa
cramenti.vt in glo.hic etiam idem tenet Pau.Ste.plus sen-
tit.s.ꝙ sufficiat exprimere in huiusmodi licentia speciem alte
rius ex istis sacramentis licet nō specificentur persone religio
se cui cōmittitur ꝛ parochiani cui sacramenta huiusmodi cō
feruntur.ad hoc.s̄.de tem.or.c.j.ꝛ.ij.lib.vj.ꝛ de offi.vic.c. vlt.
sufficeret ergo ꝙ daret̄ licentia religiosis vt parochianis pos-
sent ista sacramenta ministrare non specificatis etiam nomi-
nibus parochianorum.zen.etiam idem sentit ꝛ exponit illud

a ¶ Glo.tʒ.Add istā gl.in ver.presbyter ibi puto etiā ꝛc. vide fely.in.c.cū oliʒ.in.ij.col.ad fi.extra de offi.dele.

b ¶ A canone.ad istū tex.vide que dicit panor.in.c.at si clerici.§.de adulterijs.in.vj.col.ad fi.extra de iudi.

verbum speciali sicut exponit Steph.i.expressa quo casu vide
tur sufficere absqꝫ alia expressione sacramentorū vel persona-
rum.ꝛ sic intelligere forte non esset peccatum nam vt dicit sim
plex curatus potest in adiutorium suum ꝛ sui officij cōuoca-
re aliquem religiosum ad ministrandum hec ꝛ alia sacramē-
ta:de quo remittit ad no.per Inno.de cle.peregri.c.tua.ꝛ de
hereti.c.excōmunicamus.§.qꝛ vero. cum enim religiosus est
presbyter nō deficit sibi potestas quā habet in seipso lʒ nō exer
citium in alienū parochianū qd exercitiū suscipit per licentiā
presbyteri curati.vt no.in si.de transla.epi.c.j.lau.etiam idē
tenet ꝛ clarius.dicit enī ꝙ presbyter parochialis creatus quā-
tumcunqꝫ simplex si est cura sibi cōmissa in adiutoriū ipsius
cure poterit sibi assumere ad tēpus presbyterū quātumcunqꝫ
religiosum vel aliū sine cuiusqꝫ superioris licentia qui ipsum
iuuet forsitan in quadragesima pro audiēda confessione suo-
rum subditorū.vel pro administranda eis eucharistia in die
pasce vel missis celebrandis seu alijs vt hic patet etiā in offi-
cio predicandi dū tamen al's sibi cōstet de licētia sic assumpti.
vt no.Inno.de cleri.peregri.c.tua.ꝛ de hereti.c. excōmunica-
mus.§.quia vero.nam ex quo tales sunt rite ordinati ita pos
sunt ista facere sicut alij curati nec eis aliquid deficit nisi mate
ria.i.populus.si ergo ipsam consequitur de mandato veri re-
ctoris pōt ipsam exercere vice alterius ex quo nō potest nomi
ne suo.ar.xvj.q.j.ecce sufficienter.ꝛ.c.adijcimus ita dicit ipse
et remittit ad plene no.per eum in cle.j.de offi.vic. ꝛ ex dictis
istorum redditur dubium qd hic dicit glo.de sacramento pe-
nitentie dicit enim ꝙ de licentia proprij sacerdotis nō posset
recipi a presbytero non habente curā de quo remittit ad no.
de peni.ꝛ re.c.omnis.nam per iam dicta videtur ꝙ imo pos-
sit etiam si nullam curā habeat dūmodo sit sacerdos qꝛ eius
exercitium consequitur de licentia proprij sacerdotis vt dictū
est.ꝛ intelligo sane.vt dicit Laud.ꝙ ex causa ꝛ ad tēpus pos-
sit presbyter parochialis ista sacramenta cōmittere sine causa
vero ꝛ absqꝫ tēporis prefinitione nō videtur ꝙ possit dare ge
neralem licentiā suis parochianis vt recipiāt a quocunqꝫ vo-
luerint ecclesiastica sacramenta.sicut enim non posset in eccle-
sia per aliū deseruire sed per seipsum.vt.c.extirpande.de pre-
ben.ita curā animarū sibi cōmissarū nō videt̄ sic perfunctorie
posse alteri delegare qꝛ electa est industria sua ergo ꝛc. vt.c. si.
de of.dele.ꝛ per hoc recedo a dicto Step.qui talē effusam licē
tiam videtur velle simpliciter ꝙ teneat vt prediri. Pan.circa
hoc vtitur his verbis.sed nūquid in penitētia imponēda suf
ficit licētia sicut in predictis sacramētis.dicit her.de pe.ꝛ re.c.
omnis ꝙ nō nisi curato det̄.hoc puto verū quādo ꝓprius cō-
fessor nō cōmittit ꝛ delegat sed simpliciter cōcedit licentiā. se-
cus si cōmittit vt primo casu videatur suo iure penitentiā in-
iungere qd esse nō pōt nisi per prorogationē iurisditiōis quā
nō habet facit de offi.dele.c.p.ꝛ.g.scdo casu noie alieno tanqꝫ
delegatus ꝛ vices gerens.facit qd dixi.s̄.de here.c.j. super ver
bo cōsensu que opinio est vera nisi dicam9 ꝙ cura per inferio-
rē prelatū nō pōt delegari vt arguēdo dicit archi.in preal.c.
cū ex eo qd nō puto verū in cōmissione spāli certorū casuū vel
ad tp̄s.facit qd no.hosti.de offi.vi.clericos.ita dicit ꝛ sic satis
6 cōcordāt cū eo qd.s̄.dixi anteqꝫ ipsum viderē.¶ †Tertio no.
qd religiosi in casibus nō cōcessis a iure vel per priuilegium
b non pn̄t absoluere excōicatos a canone[b] generali vel a statu-
to ꝓuinciali vel synodali excōicatos igit̄ ab hoīe si absoluāt
non sunt excōicati postqꝫ tex.hoc non exprimit quod tenet gl.
idē tenet zen.ꝛ pōt esse rō sm̄ eum.quia ille qui excōicatū a ca
none vel statuto absoluit legem ꝛ eius autoritatē contēnit.se-
cus in illo qui excōicatum ab hoīe absoluit qui ꝛ si hominē
contēnat vel eius sniam nō tn̄ offendit legē aliquā per quam
sententia lata sit.idē tʒ Pan.dicit enī qd licet a sentētia homi
nis religiosi nō possint absoluere.d offi.ordi.pastoralis.tamē
si absoluāt nō habet locū hec pena cū illud hic non exprimat̄
excōmunicatos aūt per statuta legatorū si isti religiosi absol-
uant.an incurrēt istas penas zen.ꝙ sic.cum nō potuerint ab-
soluere sʒ locorū ordinarij tm̄.vt no.in spec.tit.de leg.§. super-
est ver.pōt etiā.Itē aduerte qꝛ iste tex. dʒ intelligi sm̄ Ste. cū
religiosi presumerēt absoluere excōicatos a canone maiori ex-
cōmunicatiōe.secus si minori.puta ꝓpter participationē cū
excōicato de qua.xj.q.iij.c.cū excōicato.nā qui ligatus est tali
poterit absolui a suo cōfessore.s̄. de sen.ex.nuper.§. in secūdo
ꝛ sic religiosus qui audiet eū in confessione poterit absoluere
huiusmodi minori excōmunicatione sine hac pena lʒ aliqui
7 cōtradicāt sm̄ eū.Hic etiā querit̄ post Lau.†si religiosus non
absoluit ab excōicatione:sed a crimine ꝓpter qd excōicationē
incurrit p canon.vel cōstitutionē synodalē vel ꝓuincialē. nū-
quid erit excōicatus vt hic dicit̄.arguit qd potuit impune.et
ponit exēplū cū quis occidit clericū.ita qd icidit i canonē.c.si
quis

quis suadēte. nam s̄m eum aliud est absoluere a peccato ho-
micidij. aliud penam siue vinculum excōicationis relaxare. τ
qđ sint diuersa patet. qr qñq3 ex cā alterū tollit. puta excōica-
tio alio remanente. vt. s. de test. veniēs sicut remanet irregula-
ritas excōmunicatione sublata. s. de sen. exc. cū illorū. in prin.
Item si illa constitutio intellexisset de absolutione a peccato
hoc expressisset sicut expressit de excōicatione. s. de deci. ca. ad
audientiam tenet ꝙ si sciebat peccatū nō excōicationē latā fo-
re a cōstitutione sinodali vel ꝓuinciali quā poterat ꝓbabilr
religiosus ignorare maxime exemptus τ nō incurrit aliquaz
penā. ſ3 si ignorantia non erat ꝓbabilis. puta canonis a quo
talis excōicatio descendebat τ tūc titubādo pertransit τ dicit
ipm̄ grauiter taliter absoluēdo peccasse. idē tenet zen. ſ. qđ nō
incurrāt istam penā absoluēdo a peccato ꝓpter qđ excōicatio
erat inflicta. l3 eñ a peccato sicut ab excōmunicatiōe que inde
descendit sit prohibita absolutio vt dicit cōstitutio benedicti
pape. xj. que incipit inter cunctas. §. obseruent. de sepul. tamē
religiosi a peccato tali absoluentes excōicationē istam nō in-
currunt licet grauiter peccent decipiendo tam peccatorem ꝙ
seipsos cū illa absolutio non prosit. puniet ergo talis arbitra-
rie si sniam latam sciuit quam scire presumitur vbi est snia ca-
8 nonis. secus si hoīs. ar. C. de legi. l. leges. ¶ Quarto not. text.
ibi donec de absolutione ⁊c. probat enim iste text. quod semel
excōmunicatus semper pro excōicato habendus est donec cō-
a stat ꝙ fuerit absolutus. [a] super quo vide qđ no. Inno. de cle.
excō. c. ꝓposuit. τ host. in sum. e. ti. §. j. pau. refert post Innoc.
quosdā dicere ꝙ presumit absolutio absq3 alia probatione ex
quo habitus est aliquis pro absoluto maxime ab excōicatiōe
qđ placet host. de eqtate nō in facto recēti ſ3 antiquato τ vt ex-
cuset participās nō ipse qui in facto ꝓprio nō habet ꝓbabilē
ignorantiam de rescrip. c. ab excōicato. τ vide qđ no. Inno. in
b c. de illo [b] qui diu gessit se pro clerico vel rectore ecclesie: τ non
potest ꝓbare titulū ordinationis sue vel institutionis. an pre-
sumatur. dic vt ipse no. in. c. innotuit. de eo qui fur. ord. su. fa-
cit. l. qui in aliena. §. sed si non adierit. ff. de acqui. here. τ. l. si fi-
lius. C. de pe. he. τ. l. cum de in rem verso. ff. de vsur.

9 **Quibus.** Quinto no. ꝙ religiosi nō debent detrahe-
re prelatis in suis sermonibus tales enim
detractores infames sunt τ deteriores substantias diripienti-
bus. vj. q. j. deteriores. auferunt enim veras diuitias. de qui-
bus ber. diuitie non sunt opes sed virtutes quas conscientia
parat vt in perpetuum diues fiat. facit. xvij. qđ. j. si clericatus
detrahere ergo est magnum peccatū τ spēs homicidij. de pe.
dist. j. homicidiorum. τ tales deus prosequit. xxiij. q. iiij. nimi-
10 rum. τ. c. qui peccat. † et quis dicatur detrahere. no. in. d. c. ho-
micidiorū. est enim detractor qui falsum imponit vel oīno oc-
cultum publicat. ij. q. vij. accusatio. τ. c. sunt nōnulli. iij. q. iiij.
11 detractores. xj. q. iij. in cunctis. τ. c. inter verba † qualiter autē
tales teneantur satisfacere primo quē leserunt. dicit lau. qđ te-
nentur ad restitutionē bone fame per oīa loca per que detrare-
runt τ per alia per que infamia cōuolauit. nā talia dicta de le-
ui sequitur multitudo. iuxta illud fama repleta malis veloci-
ter euolat. alr̄ fama bona lente euolat inuidia retinēte. de pur.
ca. cū in iuuentute. τ super ista detractione vide etiam qđ hic
12 per glo. ¶ † Sexto no. in ver. aut etiā retrahūt ꝙ potest rector
ecclesie agere si facto vel dicto alterius populus retrahatur a
frequentia a accessu ecclesie sue. videt enim ex hoc in sua posses-
sione turbari. vnde pōt agi contra talem ac si facto turbaret.
super quo vide quod no. Inno. in. c. ij. de resti. in inte. τ Bar.
in. l. j. ff. vti pos. vbi contra infamatorem datur interdictū vti
pos. Item etiam actio iniuriarum. vt. l. itē apud labeonem. §.
13 si quis bona. τ. §. si quis non debitorē. ff. de iniur. ¶ † Septi-
mo no. in ver. ne vc. quod religiosi non debent retrahere testa-
tores a legatis τ debitis relinquēdis matricibus ecclesijs nec
inducere testatorem ad relinquendum sibi vel conuentui in
preiudicium aliorum: quia nō est vnicum alterius damnum
consulendum. xiiij. q. v. deniq3. τ. s. de peniten. c. suam. τ est mi-
c rum [c] quod si procuro mihi relinqui quod testator alij relictu-
rus erat ex hoc teneat. accur. tangit similem. q. in tutore qui in-
duxit testatorem ad legandum sibi equum quem volebat re-
linquere pupillo cuius erat tutor. an per hoc pupillo teneat.
Cy. post glo. allegat iura pro τ contra in. l. quidquid. C. arbi.
tute. τ tandem concludit quod non teneatur non obstante ꝙ
tutor teneatur procurare vtilitatem pupilli quia verum est
quod ad hoc tantum. sed non preferre vtilitati sue proprie qr
omnis charitas ⁊c. vt. l. preses. C. de serui. non ob. ff. de admi.
tu. l. tutor. §. non est ferendus. quia loquitur in casu dubij. sed
vbi constaret quod non posset nisi suam pecuniam collocare
tūc suū cōmodū debet ꝓferre. vt. d. l. quicqd. vbi hoc tenet Cy.
τ dicit sic debere itelligi. qđ no. ff. ad mu. l. titio. cū rome esset.

14 ¶ Octauo no. in. §. si qui vero. ꝙ eadem pena imponit delin-
quenti τ pluries etiam in criminibus non eiusdē spēi vt sunt
ista de quibus in tex. quo ad istos religiosos. quod est contra
id qđ no. vj. q. j. imitare peccatū. τ. l. nunꝙ plura. de pri. deli.
ibi: neq3 enim vnum delictū ob aliud delictū penam minuit
τ inducit Lau. ista in ar. ad. q. vtrū magis peccet qs si pluries
fuerit fornicatus vna nocte cū vna muliere ꝙ si fuerit fornica-
tus cū diuersis pro qualibet tamen semel remittit ad summā
Host. sub rubrica de remis. §. ad quid valeant. Bar. consuluit
in. q. tali. Antonius cōmisit adulterium cum berta pluribus
τ pluribus vicibus. queritur an pena debet imponi pro vno
solo adulterio an pro pluribus ex forma statuti dicētis quod
cōmittens adulterium puniatur in centū libris. glo. in. l. vul-
garis. in prin. ff. de fur. tenet quod vna pena tantū. quidā in-
telligunt in pena capitali que non recipit iterationem. secus
dicūt in pecuniaria: que toties cōmittitur quoties adulteriū
reiteratur: vt. d. l. nunꝙ plura. sed Bar. tenet contrarium. τ di-
cit non reiterari. non ob. l. nunꝙ plura. qr ibi sunt plura deli-
cta τ diuerse spēs delinquendi. vbi aūt sunt eedem persone τ
eadem spēs delinquendi. τ iteratū sit ipsum delictum. si tñ ex
ipsa iteratione delicti non insurgit nouum interesse pecunia-
rum. tūc vna sola pena imponitur: vt. l. inficiando. §. infans.
ff. de fur. τ ita no. Dy. in. d. l. nunꝙ ꝓbat. in. l. ei qui furti. ff. de
fur. vbi furti actio nata ex prima cōtractione esset extincta vel
per exceptionem elisa. tunc ex sequenti ꝯtione daretur actio: a
vt. ff. de fur. l. si qs vxori. §. si qs iurauerit. glo. tñ decreti dixit
quod quot sunt fornicationes tot sunt crimina τ sunt pene:
vt. d. c. imitare. vj. q. j. sed alibi dicit qđ cū adulteriū est cōmis-
sum per vim τ raptum quod plura sunt crimina quo ad accu-
sationē sed quo ad penā est vnum tantum. sed grauius puniē-
dum: vt videtur notari. xxvij. q. j. virginibus. τ videtur ꝓba-
ri de quest. si qs viduam. in dicto consilio. Bar. cū delictū ite-
ratur vel ex vno facto plura crimina oriunt qualr puniatur
distinguit primo post Ja. de are. scdo post Jaco. bu. τ sic aut
sunt plura facta τ plura delicta respicientia diuersas species
delictorum τ habet locum. C. de fur. l. aduersus. idem si respiciat
diuersas personas que idem cōsilium non participauerunt. b
idē etiā si circa diuersas res: vt. l. agraria. ff. de termi. mo. aut
factum vnum. τ delicta plura τ h3 locū. C. de accu. q de crimi-
ne dic vt ibi. aut sunt plura facta τ delictū vnū. τ hoc cōtingit
qñ primo durante scdm sequit iterato circa idem. τ in eadem
specie criminis: tunc vna tñ pena imponit: vt. d. l. ei qui. ff. de
fur. τ ita intelligit. d. glo. in. l. vulgaris. istud est verum scdm
Bar. sil. nisi pena esset soluta ex primo delicto vel saltem lis
cōtest. ante delictū. hoc enim casu iterando nouum adulteriū
iterat pena alr non: vt. ff. de pe. l. si diutino ex quibus conclu-
dit Bar. qđ glo. in. d. l. vulgaris. dicit verū etiam si pena pecu-
niaria imponatur. τ vide qđ de ista. q. ipse no. τ de materia in
rep. e. l. quid ergo. §. pena grauior. ff. de his qui no. infa. τ quā-
do ex vno facto resultant plura crimina vel pluries vnus le-
ditur siue plures: an tenebit vna pena vel pluribus. vide in
q̄ōne gualterij anglici in regula delictum. de reg. iur. lib. vj. in
mercu. et aduerte ad ista verba tex. si qui vero premissa vel ali-
qđ de premissis ⁊c. nā sepe ponunt in ꝯtibus vbi plura sunt
premissa. nā si simplr dictū esset contra premissa ⁊c. non vide-
retur pena cōmitti nisi in oībus esset factum cōtra: ideo subiū-
gitur vel aliqđ premissorum: vt sic ad cōmissionē pene sufficiat
venire cōtra vnum. c. tij. de qua materia vide plene per Bar.
in. l. si is qui ducenta. §. vtrum. de rebus du. τ vide etiā quod
ipse nota. in. l. j. ff. de his qui no. infa. ¶ Nono no. religiosos c
transgressores huius constitutionis puniri penis que per re-
gulam vel statuta illius ordinis consueuerunt pro grauibus
culpis imponi: ergo non pro grauioribus sicut. s. de regula.
15 non solum. lib. vj. ¶ † Est enim culpa triplex lata leuis τ leuis-
16 sima: vt plene no. in. l. quod nerua. ff. depos. silr. ¶ † Et in pe-
nis quedam sunt capitales quedam medie quedam leues si-
cut in criminibus similiter reperiuntur isti tres gradus: vt. l.
j. ff. de publi. indi. τ. ff. de iniur. l. j. hec incidenter tetigi: quia
pendet questio super quodam laudo quod vna partium im-
pugnat ratione enormissime lesionis: cum tamen iurauit nō
venire contra ratione enormis. tenuit enim disputando do.
Joā. cal. qđ isto casu non poterit venire contra ratione enor-
mis damni non ex proposito sed re ipsa: que decisio videtur
vera vt loquitur cum. s. lesio est enormis. sed si enormissima vi-
detur posse. qr de tali nō videt cogitatū: τ talis lesio habet in
se dolum presumptum in arbitratore sic ledente: puta absol-
uit a maxima quātitate de qua apparebant publica instra ꝯ
17 que nihil fuerat obiectū. ¶ † Certū est aūt qđ iuramētum nō
firmat laudū ꝯ dolū arbitri. vt no. Dy. in. c. sciēti. de regu. iur.
li. vj. euidēs eñ est gfa arbitratoris. talr absoluēdo a debito-

a ¶ Absolut[a]. vide gl. τ abb. in. c. cū in iure de off. dele. in fi.

b ¶ De illo q diu. adde feli. in. c. ex pte. el. j. in princ. extra de testi. τ feli. plene l. c. sicut in. xvj. col. τ pluribus seq. extra. de re iudi. in. c. l3 beli. in. iiij. colū. ad fi. de simo. τ i c. nōne. l. iij. col. τ in. c. illud. i. iij. col. τ seq. de presump.

c ¶ Et est mirū. Adde in terminis deci. ang. i. l. nō eū. ff. de ioff. testa. quā refert τ sequit multu3 cōmēdādo ias. i. l. iij. §. quāq3. in pe. col. ff. de condi. ob cau.

sic liquido ꝛ talis gr̃a sicut sordes reddit laudū nullū:vt.c.j.
de sen.ꝛ re iudi.lib.vj.ꝛ.l.si filius.ff.de iudi.ꝛ ita disputando
audio tenuisse dñm Ange.de perusio fratrē dñi mei.d. Bal.
18 ¶†Querit zen.in isto.§.si qui vero.vtrū religiosus grauiter
delinquens debeat de facto dici de mon̄.dicit quod non ƺ in
carceribus debet recludi:ꝛ sic a cōsortio alioꝝ fratrū excludi.
xxvij.q.j.impudicas.ꝛ.c.si custos.ꝛ.c.si quis sacro.ad hoc fa-
19 cit qđ no.Inno.de simo.dilectus filius.in glo.ij.ver.no.†qđ
depositio monachi est quia non recipiet prebendam vt ceteri
sic intelliguntur iura dicentia monachum fore de mon̄.eijciē-
dum.s.a cōsortio cōi aliorum fratrum.s̄.de maio.ꝛ obe.cum
in ecclesijs.ꝛ de sta.reg.c.ea que.nec ob.xlv.di.sed illud quia
20 de seculari debet ītelligi.¶†Decimo no.qđ in pena inducta
per regulam vel statuta religionis absq; manifesta necessita-
te non pōt prelatus dispensare a ɔ̄rio ergo sensu cū.s.subest ne
cessitas videtur dispensatio isto casu sibi permissa licet regu-
lariter ſm zen.solus ep̄s dispensare possit nisi papa sibi dispē
sationem reseruauerit de quo per Inno.de temp.or.dilectus.
ꝛ per Host.de iudi.c.at si clerici.Lau.dicit quod in canōibus
legem seu penam ep̄is ꝛ eorum superioribus imponentibus
solus papa dispensat nisi in eodem canone vel alio dispensa-
tionem inferiori cōcedat:vt.d.c.dilectus.sed in canonibus le-
gem aut penā imponētibus inferioribus prelatis epi possunt
dispēsare iure suo per.c.nuper.de sen.excō.nisi expresse in illo
vel alio canone hoc sibi papa reseruauerit.xvij.q.iiij.si quis
suadente.Sed nullus alius prelatus inferior ep̄o hoc poterit
nisi expresse in illo vel alio canone hoc sit ei concessum vt hic.
ꝛ hec sunt vera vt dicit in foro contentioso.in foro aūt anime
videtur hoc licere cuilibet cōfessori cōmutare.s.penitentias ꝛ
silia facere.lxxxij.di.presbyter.ꝛ.xxvj.q.vlti.tpa plenitudinis.
21 idem in hoc vult zen.¶†Undecimo no.qđ si ex illicita acqui-
sitione religiosi aliqđ peruenit ad prelatū tenet̄ illud restitue
re.hinc sumpta occasione ꝓsequit̄ Lau.vtrū ecclesia teneatur
ex ɔ̄ctu vel delicto administratoris in ɔ̄ctibus.dic vt no.in.c.
qđ quibusdam.de fideius.ꝛ.c.j.de deposi.in delictis.dic vt no.
Inno.s̄.de or.cog.c.cum dilectus.ꝛ per Bart.in.l.j.ff.de pri.

a ¶Qđ loca exempta. adde feli.in c.graue circa pn. et.iij.colū.circa med.extra de of.ordi.

deli.ꝛ.l.iubemus.C.de epis.ꝛ cle.ꝛ per Cy.in.l.j.§.si procu.ff.
si quis ius di.non ob.ꝛ.c.j.vt li.non conte.in nouel.ꝛ hic per
22 Lau.plenissime sed nō apte cadit.¶†Duodecimo no.quod
ad cōmissionē huius suspensionis cōtra prelatum requiritur
interpellatio.Itē post interpellationē etiā lapsus mensis.sed
cum ille qui illicite detinet q̄situm sit in mora ꝛ culpa non
videtur alia requisitio necessaria:vt.l.quod te.ff.si cer.pe.ꝛ.l.
in re furtiua.ff.de cōdi.fur.so.interpellatio hic requiritur ad
cōmissionē cuiusdam pene extrinsece.s.suspensionis.quātum
autem ad res ipsas indebite vsurpatas ꝛ detentas censetur in
mora que operatur oēs eius effectus contra ipsum qui sunt
plures vt.l.mora.ff.de vsur.tractat hic plene Pan.vtrū suspē
sus ab officio videatur suspensus a beneficio.dicam post glo.
s.de penis cle.cupientes.ꝛ quia tex.simpliciter dicit suspensio
nis infam de qua suspensione loquatur.gl.dicit ꝙ ab officio.
idem Pau.idem steph.ex eo q2 est maior ꝙ̄ suspensio a benefi
cio.ar.s̄.de sen.excō.c.si quem.idem zen.ex eo quod sic intelli-
gendo illa pena est vniformis omnibus religiosis mendican-
tibus.¶Decimotertio no.in ver.sane.quod religiosi ex priui
legio possunt personis hic expressis ministrare ecclesiastica sa
cramenta.non autē ex consuetudine que in hoc minus pōt ꝙ̄
priuilegium in clericis aūt secularib⁹ vt ministrent ista sacra
menta degentibus in hospitalibus pōt cōsuetudo operari:
vt in glo.idem Stepha.ꝛ qui dicantur domestici:dic vt.s̄.de
ver.sig.c.si.ꝛ vbi non esset priuilegium vel consuetudo tenerē
tur degentes in hospitalibus recipere sacramenta a rectore in
cuius parochia situm est.

1 ☞Loca exempta cui prouincie subijciantur.
2 Archieps̄ quibus insignis extra ꝓuinciā vti pōt ꝛ quib⁹ nō.
3 Benedictio quotuplex sit:ꝛ vtrū epi transeuntes possint po-
pulo interdicto benedicere.
4 Archieps̄ vtrum possit in locis exemptis per alium sibi cele-
brari facere.
5 Archieps̄ vtrū ꝛ qđ plus possit in sua ꝓuincia ꝙ̄ ep̄s in sua
dioces.ꝛ quātū pl⁹ ordinis vl̄ honoris habeāt archiepi ꝙ̄ epi.
6 Priuilegijs detractum nō intelligitur nisi quatenus reperi-
tur expressum.
7 Ep̄s vtrum extra suam diocesim possit vti pontificalibus.
8 Ep̄s celebrans in ecclesijs exemptis vtrū habere debeat obla
tiones que ibidem fiunt.

Archiepiscopo. Nota quod loca exempta dicuntur esse
1 illius †prouincie vbi cōsistunt.ꝛ ideo dicit zen.qđ
loca exempta sunt in dioces.licet non de dioces si-
cut dicit Lau.de possessionib⁹ ꝛ castris q̄ sunt pro franco allo-
dio licet sint in regno.non tamen de regno vt leg.ꝛ not.s̄.de
iureiuran.nimis in nouel.post.Hostiē.facit quod dixi in re-
petitione.c.si propter.de rescrip.li.vj.vbi plene.vtrum litere
super beneficijs talis dioc.includant beneficia exemptorum.
2 facit qđ no.Jo.an.in.c.vt animarū.de cōsti.e.lib.¶†Secun-
do no.quod ex speciali indulgētia archiepiscopi possunt ista
de quibus hic in locis exemptis sue prouincie.de iure ergo cō
muni non possunt in talibus locis exemptis benedicere po-
pulo nec deferre crucem ante se nec in pontificalibus celebra-
re vel sine eis facere celebrari circa delationē crucis.dicit Ste-
pha.quod archiepiscopi per suas prouincias crucem ante se
consueuerunt facere portari ꝛ quatuor patriarche principa-
les vbiq; preterꝙ̄ in vrbe.aut vbi esset papa vel legatus vtens
insignijs apostolice dignitatis.vt.s̄.de priuile.antiqua insi-
gnia.ergo que sunt deputata alicui dignitati non possunt de-
ferri vltra territorium talis dignitatis.vt dixi.s̄.eodem.c.vt
apostolice.lib.vj.vbi quid iur.de armis ꝛ insignis nobilium
ꝛ mercatorum an possit quilibet sibi assumere ꝛ postꝙ̄ assum
3 pserit prohibere alijs ne vtantur.†circa benedictionem glo.
nil dicit sed remittit.Pau.ꝛ Steph.dicunt quod est benedi-
ctio duplex.nam quedam est solennis quedam simplex solen-
nis cum dicitur sit nomen domini benedictum quam faciūt
presbyteri.xcv.di.ecce.ꝛ.xxvj.q.vj.ministrare.de conse.dist.j.
cum ad celebrandas.ꝛ de tali potest intelligi iste tex.vel potest
intelligi de illa quam itinerando infundūt populo cū signo
crucis quod innuit verbum.s̄.facienti transitū ad hoc de pri
uile.abbates.lib.vj.circa hanc benedictionem querit Paul.
nunquid in loco interdicto possint episcopi hoc modo bene-
dicere.puto tū tamen abstinere maxime si locus est interdict⁹
propter delictum populi.quia tunc persone sic interdicte nō
sunt capaces illius gratie.si tamen ad hoc contra fiat nō esset
faciens irregularis.de senten.excommuni.is qui.ꝛ.c.se.li.vj.
ſm Pau.benedictio autem non solennis est illa que fit post
missarum solēnia.ꝛ hanc potest facere simplex sacerdos.vt.d.
c.cum ad celebrandas.ꝛ.d.c.ecce.cum ibi no.circa vsum pon-
tificalium.tangit gl.vtrum sicut archiepiscopus potest cum
pontificalibus celebrare in locis exemptis ita ꝛ vti palio glo.
quod sic.idem Pau.dicit enim quod palium est pontificale
archiepiscopi de vsu pal.c.nisi dumtamē vtatur cum modifi-
catione de qua.e.ti.c.j.ꝛ.c.ad honorē.idem etiam zen.steph.
tenet contra dicit enim quod licet archieps̄ possit vti pallio
in ecclesijs sue prouincie.vt.d.c.j.hoc debet intelligi in his in
quibus habet iurisditionem.vt.d.c.ad honorē quā nō habet
in exemptis.ꝛ ƺ pallium possit dici pontificale archiepiscopi
nō sequitur qđ q̄cunq; alijs pontificalibus vtitur possit vti
pallio.imo ꝛ sine pallio celebrat in pontificali in aliena pro-
uincia.vt no.Hostien.in.d.c.j.de vsu pal.ꝛ melius in.c.ex tua-
rum.ꝛ de elec.quod sicut.sed Inno.s̄.e.ti.c.si.cogita que opi.
videatur tibi verior pro steph.enim facit si.istius.c.vbi quod
hoc non conceditur istis intelligitur denegatum.sed negari
non potest pallium esse quid diuersum a pontificalibus quo
rum vsus archiepiscopo celebranti conceditur spāli priuile-
gio huius cle.item vt dicit Pau.latius patet vsus pontifica-
lium ꝙ̄ pallij.vt.d.c.ex tuarum.ꝛ.c.j.ꝛ.c.ad honorem.ꝛ patet
4 hic ad si.glo.magne.¶†Tertio no.quod archiepiscopus in
locis exemptis licet possit per se personaliter celebrare cum
pontificalibus.non tamen cum eis poterit per alium sibi fa-
cere celebrari.ꝛ sunt ista diuersa.conueniunt tamen in irregu
laritate cōtrahenda.nam ita cōtrahitur cum facit sibi celebra
ri.sicut cum ipse celebrat.secus si simpliciter ītereſſet diuinis.
vt.s̄.de cleri.excō.mini.illud.§.vlti.ꝛ quod no.hosti.de excep.
5 prela.tanta.¶†Quarto no.post Laud.similitudinem de ar
chiepiscopo ad totam prouinciam sua ꝛ de ep̄o quo ad suam
dioc.ex quo infert quod tantum habet archieps̄ in tota sua
ꝓuincia quantum ep̄s in sua dioc.sed canones videntur vel-
le quod nisi in sua spāli dio.nihil possit in prouincia nisi cū
consilio ꝛ volūtate omnium prouincialium eporum.ix.q.iij.
nullus primas.ꝛ.c.precedenti.in prin.ꝛ alius canon dicit qđ
nihil disponere in prouincia sua potest.nisi quātum sacri ca
nones concedunt vel prisca cōsuetudo eis tribuit ab antiquo
vt eadem.q.conquestus dicit Lau.quod archiepi in ep̄os suf
fraganeos ꝛ eorum officiales inquātum gerunt officium im-
mediatam iurisdi.habēt.vt.s̄.de offi.ordi.pastoralis.in prin.
ꝛ de offi.vi.c.j.xj.q.j.si quis eum.sed in subditos suffrageneo
rum nullam iurisditionem habent regulariter quod fallit in
casibus no.in.d.c.pastoralis ꝛ ideo quicūq; habens querelā
contra ep̄m vel eius officialem potest adire archiep̄m.vt eorū
ordinarium per simplicem querelam.s̄.de sen.excō.c.generali
bus.§.j.lib.vj.sed si duo subditi epi litigant vel episcopus ꝯ
subditū

subditum tunc archiepus nō pōt nisi per appellationē adiri: vt.d.c.venerabilib⁹.saluo notorio q⁹ visitādo reperit de quo loquit.§.de censi.romana.circa medium ⁊ saluis his que legunt.§.de pe.romana.lib.vi.ita dicit Land.qui subdit qñ et qualiter archiepus vel eius officialis possit subditos suos suffraganeorū ab excōicatione absoluere.dic hodie vt in.d.c.ve
6 nerabilibus.de sen.excom.lib.vi.¶†Quinto no.post Paul. in fi.ibi nullūq; exemptioni ⁊c.q⁹ priuilegio nō videt detractū nisi quatenus reperit exp̄ssum:⁊ per hoc non putat q⁹ epi vel archiepi in talibus locis exemptis possint indulgentias cōcedere cū sint iurisditionis ⁊ epalis dignitatis.de pe.⁊ re.c.qō aūt.⁊.c.cum ex eo.⁊ per Jo.an.post Hostiē de excess.pla. accedētibus.simil⁹ iuri cōi nō derogat p priuilegiū nisi quatenus in priuilegio continet:vt.§.de foro compe.cle.j.⁊ p hoc dicit hic Æn.q⁹ per actū hois excitatū de iure cōi non queritur ius in alīs.alle.qō no.Jnno.de cā pos.⁊ ppie.cū eccl̄ia:⁊ de exce.c.cū ven̄.⁊ subtilius in.c.bone.ñ.de postu.per Barto.
7 in.l.j.ff.de iti.actuq; priua.¶†Querit glo.magna vtrū epus
a possit vti pontificalibus extra suā dioce.Jnno.q⁹ non nisi cū licentia illius epi in cuius dioceſi pontificalib⁹ vti vult Hosti.tenet q⁹ iure suo ⁊ sine licentia pōt nisi exp̄sse phibeat⁹ protractq; opi.alle.istū ter.vt in ea patet sed melius facit p Jnno. inquantū ex priuilegio archiepis ⁊ epis vsum pontificalium cōcedit in locis exēptis ex quo dat intelligi q⁹ sine spāli iuris permissiōe nō potuissent:vt diri.§.in.ñ.no.⁊ si nō potuissent in locis exemptis sue prouincie vel dioce.multo minus extra ipsas glos.distingnēdo reducit opi.istas ad cōcor.hoc modo q⁹ aut loquimur de simplici vsu pōtificalium absq; mixtura iurisdi.vel officij.aut cū mixtura iurisdi.vel officij.p̄mo casu sit vera opi.Hostien.vt.s.sine licentia vti possit nisi phibeat⁹. secundo casu qñ.s.cum tali mixtura nō possit nisi cū licētia et
8 exemplifica:vt in ea.idē tenet Pau.†Querit Lau.quantum plus habeāt ordinis vel honoris archiepi vel eox superiores quā epi.dicit q⁹ inquantū ordo epalis respicit suā substātiam
b respectu caracteris tm̄ habet simpl̄r b eps quantū papa.si loqueris de illo ordine inquātum respicit partē exequtionis ⁊ exercitij qz maiorē solicitudinē ⁊ maiorē numerum populi habēt archiepi quā epi maiorē per hoc iurisdi.habēt ⁊ dignitatem nā papa est super oēs patriarchas ⁊ primates qui idē sunt re ⁊ nominibus differunt.xxix.di.§.j.⁊ se.metropolitani ⁊ archiepi idem sunt sed metropolitanus trahit nomē ab ecclesijs ⁊ numero earū a metros qō est mēsura ⁊ polis qō est ciuitas.archiepus trahit nomen ab archos quod est princeps eporum.xxj.distin.cleros.¶Querit.d.Joan.de lig.eps celebrat in ecclesia predictorū que est exempta ibi fiūt oblationes querit an debeant epo vel exemptis in quorū ecclesia celebrat ⁊ videt q⁹ ipsis exēptis qz eps nō plus pōt q̄ ista constitutio hoc ei cōcedat:vt in fi.c.hoc aūt solū eis p̄cedit celebrare.ergo non oblationes recipere que de iure cōmuni spectant ad curatum siue rectorē principalē quarta solum epo reservata in suis ecclesijs.x.q.j.de his.xij.q.ij.quatuor.⁊.x.q.j.decretum.⁊ c.quicunq;.⁊.xij.q.j.precipimus.cum ergo solum celebratio hec concedatur ⁊ de oblationibus nihil dicatur videntur reseruare rectoribus ⁊c.vt.l.scimus.C.de testa.⁊.l.precipimus. in fi.C.de ap.in contrarium ⁊ pro epo allegat qō ipse est curatus totiꝰ dioceſis ⁊ omnes dicunt eius parochiani.de paroc.nullus.xvj.q.iij.licet in regulis.item alij curati nō sunt nisi adiutores ad participationem oneris.de offi.Arch.c.fi. item oblationes veniunt accessorie ad missam: concesso igitur celebrare videtur consequenter concessum vt oblationes percipiant quia accessorium ⁊c.vt.c.accessorium.de regu.iur.li.vi. non plus dicit in effectu.prima pars videt magis equa postquam episcopus celebrat voluntarie ⁊ in transitu in ecclesia sic exempta.secus forte si necessario pro executione officij in casibus permissis declinaret ad talem ecclesiam exemptam et celebraret in pontificalibus exequendo officiū pastorale crismando conficiendo chrisma ordines conferēdo ⁊ si.ista enim est celebratio necessaria cui magis in oblationibus est fauendum quam celebrationi voluntarie.argu.l.fideiusso.§.si necessaria.ff.qui satisda.cog.⁊ absurdum esset dicere quod episcopus celebrando solenniter in diebus festis occurrentibus in suis ecclesijs quod potest facere subtrahent oblationes curatis in illa missa sua solenni.⁊ banc opi.teneo tanquam magis equam vt dixi.

¶De penis. Rubrica.

1 ☞Pontificem offendens in aliquo contentorum in clemē tina si quis suadente.de penis quas penas incurrat.§.⁊.6.
2 Et de quo pontifice debeat intelligi.

Et quid si tota ciuitas tale crimen committat an subjaciatur dictis penis.16.19.
3 Delictum aliquod quot modis committi possit.
4 Pontificis equum quem equitat aut aliquid aliud ei adherens vtrum ⁊ quando subjaciatur penis de quibus in ista clementina.
7 Filij interdum coguntur parentum delicta deflere.
8 Tertia generatio que intelligatur.
11 Territorium dñi sui delicto vtrum ⁊ qñ subjaciat interdicto.
12 Interdictum vtrum ⁊ quo casu expiret post condignam satisfactionem.
Et que requirantur ad relaxationem interdicti.13.
15 Excommunicationis publicatio quam ob causam fiat.
17 Ciuitas quando ex aliquo teneri dicatur.
18 Ciuitas quando aliquid fecisse dicatur.
20 Pena iuris debet secundum delicti grauitatem mensurari.
21 Pena grauior imponitur propter proteruitatem.
22 Absolutus in articulo mortis ab alio quam ab eo a quo debebat absolui:vt a papa in casibus istis debet quamcito potest commode papam adire:alias in primam sententiam re a incidit.

1 Si quis suadente.¶Notanus sacrilegij cum quis cōtra pontificē attēptat illa de qbus in ter.⁊ dat intelligere tert. dum dicit in hoc genus ⁊c. qō sint ⁊ alia gen:ra de quibus ipsorum varijs penis glo.re
2 mittit.idem Paulus ⁊ alij.¶†Secūdo nota.quod iste tert. requirit quod quis ista delicta committat in pontificē quod intellige etiam non suum.Jtem etiam si in illum qui renunciauit episcopatui non autem in electo confirmato non consecrato secundum glo.ista enim constitutio est inducta in fauorem ordinis episcopalis facit litera infra episcopi enim dicuntur ⁊c.electi autem confirmati non consecrati non sunt episcopi vnde papa nō vocat eos fratres.de crimi.fal. quam graui.quo ad illa tamen que sunt iurisdi.confirmatus fingi- b tur episcopus de transla.c.ñ.facit de elec.transmissam. Jtem requiritur etiam nedum quod contra pontificem ista cōmiserit sed quod temere vel iniurioſe.⁊ sic ex circumstantijs aggranatur delictum sicut quandoq; attenuatur:vt.l. respiciendū: §.delinquunt.ff.de penis.vtrum autem si factum cum qualitatibus delictum aggrauantibus deducatur in iudicium nec qualitates probentur sed solū factum sequi debeat condēnatoria vel absolutoria.vide per Bartol.in.l.denunciasse.§.qō tamen.ff.de adulte.⁊.l.senatus.de accusa.⁊.l.quid ergo.§.pe-
3 na grauior.de bis qui no.infa.in repetitiōe.¶†Tertio no. quod delinquitur multis modis precipiendo capiendo banniendo mandando ratum habendo associando faciendo cōsulendo ⁊ defensando glo.hic prosequitur de socio.quis dicatur socius in casu huius capitulo secundo tangit remissiue de consulente.Tertio de fauente ante delictum commissum ⁊ post.Quarto de defendente similiter ante ⁊ post delictum.et de multiplici fauore.ego plenius istam materiam examinaui in capitulo cum quis.de sententia excommunicatio.libro sexto vbi videas vltra alios canonistas.de materia hic p glo. examinata.que glo.est notabilis ⁊ magistra ideo notanda.et dixi etiam.supra de hereticis capitulo secundo.libro sexto. ¶Quarto no.quod in aliquibus ex delictis hic enumeratis per iura vetera non erat quis excommunicatus:sed hodie sic vt hic.⁊ dicit glo.quod casus erat in banniente vel hoc mandante siue ratum habente in percutiente erat indubitatum
4 per capitulū si quis suadente. ¶†Sed querit hic. Lau.nunquid capientes equum quē equitat vel alias vestes siue alias res que episcopo adherēt vel super se portat hanc penam incurrant.dicit quod aut res est talis quam licet propria autoritate accipere de iure aut non.si est talis res: vt quia clericus debebat mihi centum pro domo in qua habitabat et cessauit soluere per triennium ita quod expelli potest:vt capitulo potuit.de locato.⁊ hoc casu non incurro sententiam expellēdo ipsum cum moderamine vel vim vi repellendo de restitutio. spoliato.olim aut non est talis ⁊ tūc subdistinguit: quia aut inducitur clericus per metum ad tradendū rem alicui.⁊ tunc aut metus ille nullam habet violētiam in persona vel rebus ⁊ non incidit in canonem si quis suadente: quia exigit manus iniectionem.aut talis metus habet admixtam violen- c
c tiam circa res ⁊ subdistingue:quia aut in rebus c coherentibus circa personam clerici:vel que ab eo tenētur: aut in alīs rebus a psona clerici separatis.p̄mo casu aut ab eo subtrabo tales res eo nō sentiente.puta dum dormit aufero sibi vestes ⁊ferrabulas caputiū ⁊ similia ⁊ non incurro excōicationem:

¶Utrū eps. adde q̄ dicit Feli. in c.cū inferior.i. ij. col. extra de ma. ⁊ obed.vbi dicit qō eps extra suaz dioceſim dicitur persona priuata.

b ¶Tantū habet simpliciter. Adde glos.no.⁊ magistrā in pe.sexti. in glo.in verſicu. episcopus.

c ¶Quia aut in rebus. Adde que tradit Angel. de are.in trac.maleficiorū.in glos.in ver.per pannos.

qꝛ nulla est violentia que nõ sentit̃ ⁊ in talibus volũtas attẽ-
dit̃:vt.l.verũ.ff.de fur.⁊.l.diuus.de sic.si vero eo sciente: vt qꝛ
violenter equũ arripui de manibus suis vel p frenũ iniurio-
se tenui vel sub eo ipsum occidi vel vestes dilaniaui ⁊ istis casi
bus sum excõicatus ſm Lau.qui dicit ꝙ ista est mẽs Innocẽ.
in.c.nup.de sen.excõ.⁊ per Host.in summa.eo.ti.§.qs possit.
ego mentẽ Inno.plenius declaraui in.d.c.nup. nã Lau. aliqͣ
hic omittit ⁊ ibi etiã post Bar.plene dixi que dicat̃ iniuria in
personã vtrũ cũ tm̃ corpus tãgit̃ an cũ pili an cũ vestes an cũ
alia res a corpe sepata per violentiam p metũ vel clandestine.
5 Bar.posuit in.l.licitatio.§.quod illicite.de pub. ¶ †Quinto
no.in.§.a feudis.ꝙ pdit qs officia beneficia ⁊ feuda que obti
net ab ecclesia si ipsius platũ offẽdit altero ex pdictis modis
qđ est verũ ſm Pau.cũ ipsa possidet suo noĩe sed si noĩe eccl'ie
vel alterius dignitatis nõ videtur talis dignitas vel ecclesia
priuãda propter delictũ persone.xvj.q.vj. si epm̃ platus tamẽ
delinquẽs in vita sua perdit feudum:sed post eius mortẽ re-
uertit̃ ad ecclesiam:vt no.in.x.col.de ca. cor.c. si clericus equa
videt̃ ista cõsideratio etiã in priuatis psonis tenentibus feu-
dũ descendens a pgenitoribus nõ a se vt ppter ipsoꝝ delictũ
cõmissum ꝯtra dñm priuarent̃ in vita sua tm̃:sed postmodũ
reuerteret̃ ad descendẽtes ad quos deuoluit̃ non iure heredi-
tario sed ex puisione progenitoꝝ in qua.q.distingue:vt not.
Bart.in.l.ff.de inter.⁊ re.facit.l.diui fratres.de iurepa.⁊ per
Cy.C.de lib.⁊ eorum lib.j.⁊ pondera quod dicit officiis spi-
ritualibus ⁊ tẽporalibus.nã si simpliciter dixisset officiis de
quibus intelligeret̃.dic vt in cle.j.§.de deci.facit qđ not.§.tit-
6 priori.c.j.ad finem super verbo suspẽsis. ¶ †Sexto no. ꝙ ista
pena priuationis a feudis ⁊ beneficiis infligitur ipso iure.et
sic nõ erit necessaria sñia hoĩs sup tali priuatione.erit tm̃ neces
saria sñia declaratoria delicti cõmissi.§.de here.c. cũ ſm leges
lib.vj.⁊ de iur.fis.l.vlti.lib.x.ſm Zen.qui de hoc remittit ad
seipsum.§.de penis.degradatio.lib.vj.⁊ Steph.idem tenẽs
remittit ad no.per Archi.§.eo.felicis.⁊ ego dixi in.c. cum se-
cundum leges.⁊.c.j.ad fi.de homi.lib.vj.⁊.c.cupiẽtes. de elec.
eo.lib.⁊.c.j.de rescri.vbi etiam plene dixi de effectu q resultat
vtrũ sit sñia legis siue canonis an ministri eius:sc3 iudicis: ⁊
qualiter cognoscatur.dic vt ibi:⁊.l.imperator.ff.de iur. fis. p
7 Barto. ¶ †Septimo no.in.§.ipsius filij.qđ puniuntur quã-
doq3 filij propter delictũ parẽtum ⁊ est speciale sicut in certis
aliis casibus vt in crimine heresis lese maiestatis ⁊ aliis de q-
bus in.c.in quibusdam.§.eo.regulariter filius non portabit
iniquitatẽ patris nec ecõtra:vt.l.sancimus.C.e.⁊.c.quesiuit.
8 de his que fi.a ma.par.ca. ¶ †Octauo no. modum loquendi
vsq3 in secundã tertiam vel quartã generationẽ ⁊c. nã sepe in
condẽnationibus.itẽ etiã in ꝯtibus emphyteoticis apponũ
a tur ista vba q̃ro ergo [a] qualr intelligit̃ tertia gñatio.vt ꝙ reci
piens filius ⁊ nepos.in aut.de nõ alie.§. emphyteota.⁊.§. qꝛ
vero leonis: Bar.consulit distinguendũ esse quia aut instrm
dicit ꝙ concedit ei in tertiam generationẽ ⁊ tũc est verũ qđ dixi
qđ genitor seu stipes computat̃.aut instrm dicit vsq3 in ipsi⁹
tertiam generationẽ ⁊ tunc includit̃ pronepos qꝛ null⁹ gñat
seipsum ſm Bar.sed glo.j.x.col.ti.j.super verbo gradus dicit
qđ idem est dicere in tertiam generationem ⁊ in tertium gra-
dum vnde sicut gradus incipit a stipite ita generatio secũdũ
illam glo.d.m.Bal.dicit ꝙ illa glo.facit p Bar.qꝛ gradus cõ
putat̃ dempto stipite qꝛ semper demit̃ vna persona vñ pater
⁊ filius sunt in vno gradu:vt insti.de gradi.in hac.q. conclu-
dit seruandã cõsuetudinẽ que est optima legũ interpres pre-
sertim in his que habẽt esse ⁊ formã de consuetudine:vt.ff.de
legi.l.si de interpretatiõe.⁊ ita no.in aut.si quas ruinas.C.de
sac.san.ec.vbi etiam dicit ꝙ in generatione nõ includit̃ filius
naturalis in cõcessione emphyteo.super quo vide qđ dixi in
9 de.j.de baptis. ¶ †Nono no.ꝙ filij pdictorum delinquentiũ
redduntur inhabiles ad beneficia ecclesiastica obtinenda in
ciuitate ⁊ dioces.episcopi sic offensi non ergo ad aliã ciuitatẽ
vel dioce.ista inhabilitas se extẽdit ⁊ sic põt quis esse inhabi-
lis in vno loco non in alio.cõcor.§.de elec.cũ in cunctis.⁊.c.p
inquisitionẽ.⁊.e.ti.c.si compromissarius.lib.vj.de fil.pſby.c.
ad abolendã.⁊.c.seq.⁊ facit qđ no.de ap.pastoralis.excõicat⁹
vero in vno loco est vbiq3 excõicatus.iiij.q.v. qsquis. sic ⁊ de
iure ciuili reddit̃ quis inhabilis quo ad quedam nõ quo ad
alia:vt.l.moris est.ff.de pe.facit qđ no.j.e.c.cupientes. in glo.
10 magna. ¶ †Querit glos.vtrũ filij pdictoꝝ qui non priuãtur
beneficiis iam obtentis:sed obtinẽdis poterũt iã obtenta cũ
aliis permutare tenet ꝙ nõ.idem Pau.Zen. nã ſm eum nõ
põt negari ꝙ ex permutatione resultat noua acqsitio ⁊ alte-
rius beneficij q̃ obtenti.Steph.hic dicit verum in permuta-
tione que fieret istis filiis volẽtibus ⁊ ab eorum instãtia. hoc
enim casu est psumptio ambitiõis in talibus:vt.c.j.de cle. nõ

a ¶ Quero ergo. adde Bal.i aut. si quis.in.ij.col. C.de sac.san.ec.et Alex.in ꝯsi.xxv. in.v.vol.

b ¶ Decimo not. Adde fel. plene i c.saue.el.ij.in.ij. col.extra de offi. delega.

c ¶ Et sic potest delinquere.adde que dicit Barto. in.l.aut facta.§. ñ.ff.de penis.

resi.si antẽ superior ex officio vellet eos transferre ad alia be-
neficia tunc credit ꝙ posset fieri ex causa:⁊ ita loquit̃. de re.p.
muta.c.quesitum.alias sequeret̃ ꝙ eps vel superior alius ex
hoc puniret̃ qđ esse nõ debet:aut ꝙ iste etiã priuaret̃ suo bene-
ficio sine culpa qđ fieri nõ debet.lvj.di.satis peruersu3. xvj.q.
vij.inuentũ.iussus ergo sine mãdatum iudicis facit licitũ qđ
aľs non liceret:vt.l.furti.§.qui iussu.ff.de his qui no. infa. et
in simili phibita alienatio nõ extendit̃ ad necessaria3 aliena-
tionem:vt.l.pater.§.filiam.ff.de le.iij.⁊.l.peto.§. fratre. de le.
ij.per cõsequẽs ecõuerso ad necessariã acquisitionẽ que in ta-
li pmutatione cõtingit nõ videt̃ extẽdi vt sic eadem sit natura
ꝯtrarioꝝ.⁊ idẽ operat̃ oppositũ in opposito qđ ppositum in
proposito:vt insti.de his qui sunt sui vel alie.iur.in pn.⁊.l. et
11 si ꝯtra.ff.de vulg.⁊ pu.substi. ¶ †Decimo no. [b] in.§.terra.qđ
b propter delictũ dñi in terra sua subijcit̃ iterdicto.si.§. de spõ.
nõ est vobis.⁊ de sen.excõ.si ciuitas.lib.vj.⁊ intellige suam si
ad ipsius tãtũ iurisditionem pertineat:vt.§. de postu. pla.c.
j.⁊ qđ ibi no.⁊ hic adde etiam qđ no.in.l.ij.ff.de orig.iu. post
prin.si aũt esset sua ⁊ alterius nõ haberet locum pena de qua
hic:vt.§.de pben.c.cũ in illis.ad fi.lib.vj.facit.l.legatis vxori.
12 ff.de lega.ij.⁊ quod ibi per Dyn. ¶ †Undecimo no.quod in-
terdictum durat vsq3 ad condignã satisfactionem ⁊ hoc in ca-
su lesionis altero ex predictis modis.in casu vero capture du
rat donec detentio vt dicit litera sed vtrum vtroq3 casu expi-
ret ipso iure tale interdictũ post satisfactionem.primo casu et
13 post relaxationem. †In secundo credit Stepha.ꝙ post satis-
factionem requiritur relaxatio interdicti quia posset esse du-
bium an plene esset satisfactum ⁊ alter negaret. ad hoc.ij. q.
iij.presbyter.vbi de hoc per Archi.⁊ ita videt̃ velle Inno.§.
de eta.⁊ qua.cũ bone.circa si.prime glo.licet ꝯtrium videat̃ in
c.sicut.de coha.cle.⁊ mu.⁊ no.lxxxvj.di.si quid.⁊ in clem.j. de
deci.in casu aũt quo propter detẽtionem est interdicta credit
qđ si non duret detentio ille locus nõ erit interdictus. per ea
que no.Innocẽ.in.d.c.cum bone.⁊ in.d.c.sicut.secũdum eum
non esset absurdum vt etiã si ipso iure post relaxationem in-
terdictam esset extinctum nihilominus requirat̃ sñia declara
toria vt sic clerici possint agere in suo officio sicut prius. nã si
ante talem sententiam declaratoriam non põt iudex exigere
penam inflictam ipso iure per.l.vt dixi.§.in.v.no. multo ma-
gis simplici clerico videtur phibitum ꝯtra interdictu3 legis
propria autoritate reassumere officium ante dictam declara-
tionis sñiam.nec videtur pbabilis diuersitas quam assignat
Steph.inter satisfactionẽ ⁊ relaxationẽ.nã ista relaxatio põt
esse dubia ⁊ occulta sicut satisfactio ⁊ ipsam possunt aliqui
scire.alij ignorare.alij dubitare. tutius est ergo ꝙ etiam post
relaxationem sñia declaratoria subsequatur sicut post satisfa-
ctionem quantum ad potestatem celebrandi ⁊ occulta satis-
factio ⁊ relaxatio non faceret desinere interdictum:vel si cessa
re faceret non excusaret celebrantem a pena irregularitatis.c.
is qui.de senten.excom.lib.vj.quod an sit verum si post cele-
brationẽ velit probare de tali satisfactione ⁊ relaxatiõe apud
14 alios dubia vel occulta notitiam habuisse dubito. ¶ †Duo-
decimo not.in versi.quod si terra.quod quãdoq3 quis habet
plures terras ⁊ ciuitates ⁊ in vna ex eis habet domiciliũ pn-
cipale quasi ⁊ aliis videatur habere:vt.§.de foro competẽ. ex
parte.b.facit quod no.in.c.omnes principes.de ma.⁊ ob.illa
ergo erit in casu huius.c.interdicta.⁊ alia vbi detinetur ⁊ alie
due magis vicine.⁊ sic no.post Zen.quod ex vicinitate quan
doq3 quis consequitur incommodũ etiã sine culpa.ad idẽ de
pe.dist.j.sed ⁊ continuo de exces.prela.clerici.de priuileg. sup
Spec.quandoq3 etiam cõsequitur quis commodum ex vici-
nitate:vt.l.non tantum.§.iliensibus.de excusa. tuto.facit.l. si
15 cui fundus.de lega.ij. ¶ †Decimotertio no.in.§.⁊ quia. ad
quem finẽ publice denunciat̃ quis excõicatus sit enim ad finẽ
vt sit culpa sua potẽtior:⁊ p cõsequẽs cõfusio maior ⁊ hoc ex-
pedit rei publice.s.peccata nocentium nota esse:vt.l. eum qui
nocentem.ff.de iniur.ex denunciatione ergo amplius non li-
gatur:vt.c.pastoralis.de ap.nam ille qui publicat ⁊ declarat
iam factu3 nihil de nouo facit:vt.c.nouit.de ap.l.heredes pa
lam.§.sed si notam.ff.de testa. ⁊ vide quod nota.in.c. pia. de
exce.lib.vj.vbi no.an denunciatio excõmunicationis probet
16 quem fuisse excommunicatum.dic vt ibi. ¶ †Decimoquarto
no.in.§.ciuitas.quod ciuitas potest committere predicta de-
c licta de quibus in princi.c.⁊ sic potest delinquere [c] quod vide
tur mirum cum sit res inanimata.nam etiã animata rõne ca-
rentia non delinquunt vt bruta animalia furiosi ⁊ si.vt.l.j.§.
j.ff.si qua.pau.fe.di.⁊.§.de homi.cle.j.s3 expone ciuitas id est
homines habitantes in ea.vt sic ponatur continens pro con-
17 tento:vt no.in si.in.c.tanta.de exces.prelato.† ⁊ intellige tunc
demum teneri ciuitatem cũ habitãtes in ea delinquunt tanq̃
vniuersitas

vniuersitas tanꝙ singuli qđ quo cognoscat not. Accur. ff. qđ
cuiusl. vni. no. l. sicut. §. j. ⁊ l. aliud. §. refertur. ij. de reg. iu. facit
qđ no. Inno. s. de or. cog. vbi no. qñ dicat dignitas delinque
18 re. Jo. de lig. in vniuersitate loquēs dicit † ꝙ tūc dicit ciuitas
facere. cū hoies cōicato cōsilio ⁊ tractatu habito hoc faciunt
⁊ sic vt corpus. secus si vt singuli in illo tractatu primo nec cō
municato ꝯsilio: vt. l. qđ aūt. §. si in sepulchro. ff. qđ vi aut clā.
⁊. l. nulli. ⁊ qđ ibi no. ff. qđ cuiusl. vni. no. ⁊ per hoc dicit se ꝯsu
luisse ciuitatē Bononie non interdictam ꝑpter rebellionem
factā a qbusdā vt singulis supposito ꝙ lex interdicat ciuitatē
rebellionem facientem. ⁊ dicit hoc defendisse in curia in pre-
sentia pape ⁊ cardinalium: ⁊ etiā in casu quo omnes de ciui-
tate fecissent vt singuli nō vt corpus. pro ista eius decisiōe fa-
cit qđ no. in. d. l. sicut. §. j. ⁊. d. §. refert. in ꝯtriū facit qđ not. hic
Pau. dicit enim ꝙ tūc ciuitas dicit facere ex qua hoies cōiter
sunt culpabiles facto ꝯsensu vel taciturnitate. xxiij. q. iij. ostē-
dit. secus si aliq ciues cōmitterent ciuitate nō ꝯsentiēte. de he.
ad abolendā. §. statuimus. versi. ciuitas. xxiij. q. ij. dñs noster.
⁊. xxiij. q. v. si audieris. xxv. q. ij. ita nos ⁊ hoc credo verius: vt
scʒ ciuitas dicat facere vel ꝯsentire facto cū delictū seditionis
in populo ꝙ aliqui cōmiserūt nō vlciscit sed sequit qđ enim
diceres si aliqui ciues inuaderent castrum alterius ciuitatis
qđ postea per cōe proprie ciuitatis detinet vel depopularent
alterius territoriū ⁊ sua ciuitas receptaret predas ⁊ captiuos
ex hīs enim ⁊ si liqdo deprehēdit ꝯsensus. etiam si campana
vexillū vel cōe cōsiliū nō ꝓcessit vt in iuribus ꝑalle. per Pau.
nihil enim refert vbis exꝑssis vel tacito ꝯsensu volūtas ciuiū
deprehendat: vt. l. de qbus. ff. de legi. ⁊. l. certū. ff. si cer. peta. fa
cit qđ le. ⁊ no. in. c. quā te. de sen. excom. ⁊ plus est factis ipsis
ꝙ verbis intentionē ⁊ animū declarare: vt. c. dilecti filij ꝑor. s.
19 de ap. ¶ † Decimoquinto no. ꝙ ista cōstitutio supponit ciui-
tatem interdicto cū ꝯtra ꝓpriū epm ista cōmittit. secus forte
ſm Zen. si ꝯtra alienū quo casu in ꝑiudiciū ꝓprij epi videre
tur ciuitas interdicta q intra illā nō posset celebrare nec offi-
cio suo pōtificali vti. v. di. c. tāta. de exces. ꝑla. ⁊. c. is qui. §. j. de
sen. excō. li. vj. grauaret ergo eps ⁊ clerus ꝑpter delictū vnius
qđ esse nō debet: vt. c. nō debet. de re. iur. lib. vj. nec mirū si gra
uat magis ciuitas cū patit ista cōmitti in ꝓpriū epm ꝙ in ex-
traneū. nā ⁊ alibi ciuitas q̄ hīs interfecit epm suū debet ꝑuari
20 epali dignitate. xxv. q. ij. ita nos. ¶ † Decimosexto not. in. §. q̄
oia qđ ſm grauitatē delicti debet pena iuris metiri: vt vbi est
maior offensa ibi maior pena cōcord. in aut. vt fra. fil. col. ix. ⁊
xxiij. q. j. nō afferamus. in fi. ⁊. s. e. c. felicis. in fi. lib. vj. Ex ma
ioritate aūt ꝑsonaꝝ in quas delinquit delictū grauius indicat
vt hic ⁊ lex dicit ꝙ augef crimen dignitate ꝑpositi. ff. de re mi
li. l. omne delictum. §. q manus. ⁊ institu. de iniur. §. atrox. Et
aduerte qꝛ tex. iste mitigat penā que contra taliter delinquen
a tes deberet maior statui vt dicit ibi tex. esse dubiū an index [a]
possit penā legalem augere vel minuere videt ꝙ non qꝛ legis
autoritati hic reseruat: vt. l. j. post prin. ff. ad turp. dic vt plene
de hoc no. in. l. ⁊ si seuerior. C. de his qui no. infa. ⁊ eodem tit.
l. quid ergo. §. pena grauior. ⁊ per Joā. an. post Inno. ⁊. s. de
21 consti. c. j. ¶ † Decimoseptimo no. in ver. ad penas al's ⁊c. ꝙ
propter ꝓteruitatē delinquētis est pena grauior imponenda
proteruitas aūt pōt ꝯsiderari ex iteratione ⁊ assiduitate deli
cti. vt. C. de epis. audiē. l. nemo. vnde q ꝯsueuit sepius furari ꝑ
b statuta ciuitatū furca suspendit ⁊ furta alibi commissa [b] ag-
grauāt furtū qđ solū in aliquo territorio perpetrauit. qđ dic
vt no. Bar. in. l. si cui. §. j. ff. de accu. ⁊. l. si dñium. de fur. aut. sʒ
22 nouo iure. C. de ser. fugi. ¶ † Decimooctano no. in. §. sane. qđ
absolutus in mortis articulo ab alio quam ab eo a quo debe
bat absolui vt a papa in casibus istis debet recuperata sanita
te quācito pōt commode papā adire. al's in primā sniam re-
incidit ipso facto. cōcor. s. de sen. excō. eo. lib. vj. ⁊ qđ ibi dixi
iuris ergo autoritate potest reuiuiscere qđ extinctū est ꝯtra. l.
qui res. §. areā. ff. de sol. ⁊ vide qđ no. in si. in. l. cuʒ mota. ff. de
trāsac. Ponderāt hic glo. ⁊ doc. ꝙcito commode poterit ⁊c.
vtrū super ista incōmoditate stet iuramento suo. arguit glo.
qđ sic ⁊ determinat hoc relinquendum iudicis arbitrio qui
arbitrabit hoc ex varijs circunstantijs. idem Pan. ⁊ alij qui
inquantum. c. significasti. de homici. dicit ꝙ vbi de salute ani
me agitur standum esse cōscientie alicuius debet intelligi in
foro penitentiali ⁊ in delicto occulto: sed in casu huius. c. loq
mur de foro contentioso ⁊ in vinculo scito ideo non sue con-
scientie sed iudicis arbitrio committit vtrum fuerit in mora
adeundi papam vel nō qui ex ꝯiecturis ⁊ eo vocato summa-
ria cognitione premissa debebit hoc estimare ⁊ si morosuʒ re
perit publicare eum rescindisse si. s. de deci. cle. j. ⁊ de ꝓbatio-
ne impedimenti vide qđ in simili no. doc. in. l. fi. ff. de fer.
1 ¶ Capientes viros ecclesiasticos vt renuncient beneficijs:
vel vt citati non vadant ad curiam preter penam excommu-
nicatiōis quam per canones antiquos multas penas incur-
runt ⁊ quas: ⁊ que requirantur ad hoc vt incurrant has pe-
nas. 2. 3. 4. 5. 6.
7 Et ꝙ prelati talia committentes suspēduntur triennio a ꝑce
ptione fructuum.
Et quid de clericis inferioribus. 8.
9 Pena alia imponitur prelatis: alia clericis in eadem specie
delicti.
10 Procurans se capi vel detineri post citationem qualiter pu-
niatur.
11 Resignatio beneficij facta absente prelato resignantis debet
ab eo haberi rata: qđ si non an noceat resignanti.
12 Resignatio fieri debet in manibus eius a quo beneficium ha
betur.

1 **Multorum.** † Not. ſm Stepha. ꝙ vt locū
habeat ista pena requirit qđ
persone sic capte sint ꝑsone ecclīastice ⁊ ꝙ capiātur
vel detineant vt sua resignēt beneficia vel vt citati
ad sedē apostolicā nō vadāt. sitr capiētes vel capi ꝓcurantes
debēt esse ecclesiastici viri: ⁊ per hoc ipse ⁊ Paul. inferunt. vs.
requiri vt habeāt locum iste pene. Primo ꝙ in laicis ⁊ perso
nis ecclesiasticis nō beneficiatis non habet locū pena que seq
tur cum in eis non cadat pena suspensionis ⁊ priuationis. de
qua in tex. nam laici talibus non sunt capaces: vt no. de cōsti.
c. cum. M. ⁊ non beneficiati nō possunt priuari eo qđ nō ha-
2 bent. xxxij. q. ij. qđ vero. † Secundo vt sit locus istis penis re-
quiritur ꝙ capi faciat ad hunc finem. s. resignationis vel im-
pediendi accessum ad sedē apostolicā. ꝓcurās igit capturam
ad alterū istoꝝ duoꝝ incurrit penā sequentē. de rescri. inter. si
ergo ob neutrū istoꝝ capi facit clericum licet sit excōicatus. de
sen. excō. c. vt fame. nō tamē incurrit hāc penā ſm Pan. idem
3 glo. que incipit hic iunge. Tertio requirit ꝙ impediat citatū
ab homine vel a iure apud sedē apostolicā. secus ergo si nō ci-
tatum sed alia rōne ad ipsam sedē aplicam accedentē ⁊ secus
etiam si citatū ab alio iudice vel si ex alia causa caperent aut
detinerent ſm Steph. plus dicit Pan. ꝙ procurans detineri
euntē ad curiā sed nō eo tpe quo debet itinerare nō incurrit
penā. idem si detineret ille q nullo modo ire poterat vel vole-
4 bat cū captio nō sit facta cā nō eūdi ſm eū. † Quarto iste pene
habēt solūmodo locū in ꝓcurātibus faciētibus ergo nouam
5 penā nō imponit ista ꝯstitutio ſm Pan. † Quinto in eo qui
procurat capturā ad finē resignatiōis bñficij. qđ intellige ſm
Zen. resignatiōe sequuta. al's sola detētio ad finē resignatio-
nis ea nō sequuta nō faceret hāc penā cōmitti: qꝛ vbū resigna
tionis dʒ accipi cū effectu non ꝓ conatu: vt. l. j. §. hec verba. ff.
qđ q̄scꝙ iur. ⁊ de cle. nō resi. relatū. ꝓ hoc facit doctrina quam
tradit Jo. an. in. c. in penis. de reg. iur. in mercu. vbi qñ pena
imponit ipso iure reqrit delictū ꝯsummatū ad eius ꝯmissio-
6 nē sed ita est hic ergo ⁊c. ¶ † Sexto requirit ꝙ capi faciat vi-
ros ecclīasticos. vt dicit litera. secus ergo si laicos citatos i cu-
ria ab hoie vel a iure capi ꝓcuraret vt in glo. idē Zen. q que-
rit in ꝓcurātibus capi mulieres regulares. nūqd penis istis
subiacebūt. vr ꝙ nō: qꝛ loquit de capientibus ecclīasticos vi-
ros ergo de mulieribus videt ꝯtriū statuisse. s. de ꝑsum. nōne
⁊. C. de iudi. l. cū pretor. Item ista cōstitutio est odiosa quia pe
nalis ergo restringenda potius ꝙ laxāda: vt in. c. odia. de re.
iur. lib. vj. facit. l. si ꝑses. §. si vo. ff. de penis. ⁊ facit. l. si vo. §. de
viro. ff. so. ma. ꝯtriū tenet ipse ꝑpter oīmodā similitudinem inter
eos quo ad excōicationē canonis. si qs suadēte. ideʒ ergo ius
est censendū in vtrisꝙ etiā in penalibus: vt ipse not. s. ti. j. c. j.
pro hoc facit. §. sequēs. ibi ꝑsonaꝝ ecclesiasticaꝝ nō distinguē-
do masculoꝝ vel feminaꝝ vt denotet in omnibus idē iur. esse
habes igit plura q̄ exigunt: vt sit locus istis penis iur. cōsulti
latius istam materiā ꝓsequuti cū. s. cū quis capit detinet vel
aliter impedit ne citatus in iudicio compareat: vt patet in ti.
specialibus. ff. de eo ꝑ quē fac. erit. l. j. ⁊ per totū. ⁊. ff. ne qs eū q
in ius vocatus est vi eximat ⁊ multi alij ibi decisi possent apte
ad casum huius. c. applicari. ⁊ miror quomodo tot scribētes
hic nō fuerint in glossando memores illoꝝ tituloꝝ vbi latius
7 prouidet damnū passis occasione talis ipedimenti. ¶ † Scdo
no. ꝙ ꝑlati talia cōmittentes a ꝑceptione fructuū sunt suspē-
si per triēnium infra qđ nō poterunt alia beneficia assequi. s.
de elec. per inquisitionem. poterunt tñ sustentationē habere
ne egeāt ⁊ eligere seu bñficia cōferre ⁊ alia hmōi exercere. sup
quo vide quod no. s. de elec. cum vintoneñ. in glo. nota quod
ſm Stepha. ⁊ vide quod no. in. c. pastoralis. s. de appella. ⁊. l.
8 di. studeat. ⁊. c. contumaces. ¶ † Tertio not. quod inferiores
clerici talia committētes eoipso obtentis beneficijs sunt pri-

a ¶ An index. ad de q̄ dicit Feli. in c. qualr. el. ij. §. ad corrigendos i. v. colum. vers. circa quartū. extra de accu. ⁊ duabus colum. seq.

b ¶ Et furta alibi commissa. Adde Ang. de are. i tracta. malefi. in gl. in v. existens florētie. in princi. d. Jas. in. l. si idē cū eodē. in. ij. col. ff. de iur. om. ind. et an prima delicta aggrauent vltimum ponit Feli. in. c. sicut. i. ij. col. extra de test.

uati. vtrum ergo sint censendi inhabiles ad alia obtinenda. Stepha. q̄ sic. nā si priuantur obtentis. multo magis obtinē dis. magis enim fauent iura in retinendo q̄ in acquirēdo: vt l. fi. C. de cōdi. ⁊ multa impediunt cōtrabēda que nō dirimūt iam ꝟtracta: vt. l. patre furioso. ff. de his q̄ sunt sui vel alie. iur. ⁊. c. quemadmodū. de iureiur. ad hoc. C. de bo. pscri. l. deportati. Ȝrium sentit gloss. que incipit in obtinendis. idem Ȝen. Pau. dicit q̄ nō poterunt promoueri nisi sicut possent ꝓpter grauia crimina remoti. ex hocvſ accedere magis opi. Steph.

9 q̄ glo. ⁊ Ȝen. ¶ †Quarto no. p hoc q̄ alia pena imponitur prelatis. alia clericis in eadē specie delicti. ⁊ qō magis puniū tur minores q̄ maiores qō videl ꝟtra iura vbi nō vſ imponē da pena corpalis: vt no. ꝫ. de iureiur. cū quidā. ⁊ de trāsac. c. fi. sed hoc ideo est ſm Steph. q᷑ plati regulr pficiunt p electionē ⁊ ex hoc habēt fortius ius: ⁊ nō sic de facili amouent sicut inferiores: vt ptz. ꝫ. de sta. re. c. ñ. §. recolētes coniūcto. c. cū ad monī. §. tales. eo. ti. alibi dici cōsueuit q̄ minor pena in maio-

10 ri q̄ñz maior reputat: vt no. de cle. vena. c. j. ¶ †Quinto not. in ver. illis penā. qd iuris de illis qui citati ab hoie vel a iure in curia se capi faciunt. talis enim affectata ⁊ ꝓcurata detentio sine captura non excusat eos a penis de quibus in ter. ⁊ ꝓ hoc qō hic spāliter ꝓuidet ꝟtra illos q̄ se capi procurāt. tenet ¶Pau. q̄ pena imposita impediēti partē vel impedimentum procuranti nō ertēdit ad partē se impediri ꝓcurantē nisi hoc in iure exprimat. alʒ hec ertētio fuisset supflua ſm eū ego dico qō etiā vbi nona lex taliter nō ꝓuideret: tñ q᷑ multe leges istā statuunt ꝟtra istos seipsos impediri procurātes sicut ꝯ alios impedientes nona lex ad tales debet extendi: vt ptz hic ⁊. c. pastoralis. ꝫ. de offi. dele. ⁊. l. ñ. in ſ. ff. si quis cau. cū alīs cōcord. ibi ⁊ hoc in glo. que incipit ⁊ tales ꝛc. Seneca li. iij. declamationū ponit legē ⁊ dubium q̄ ex ea orīt lex est q̄ cecus de publico mille denarios accipiat. r. ergo adolescentes cum bona comedissent sortiti sunt vt cuius nomē exisset ex pacto excecaret ⁊ acciperet mille denarios exigit sors cuiusdā excecat petit mille denarios. negant. q̄rit quid iuris. arguit multis medūs primo q̄ nō debeant q᷑ res publica mille denarios nulli dat nisi qui inuitus acceptat at iste voluntarie se cecari ꝓmisit Romanus populus debilitatē cōsolat non emit cōsumptis patrimonīs mēbra cōferūt. vtilius est reipublice vnū cecum repelli q̄ nouē fieri nō solus a nobis petit alimēta: sed primū alā qui ꝓpter debilitatē alit nō alā qui ꝓpter alimenta debilitatur. arguit ad aliā partē in Ȝrium ⁊ non solvit p prima tñ parte facit iste tex. cū cōcor. alle. ꝫ. ⁊ facit iste tex. cōtra appellātes qui se faciūt detineri vt sic tanq̄ impediti in ꝓsequtiōe infra annū habeant scom p. c. ex rōne. de ap. Et aduerte quia pena ꝯ procurantē seipsum capi habet locū cū se capi ꝓcurat a ptāte seculari. secus ergo si se capi ab alio procuraret q᷑ tūc n baberet locū ista pena ſm Pau. qui querit vtrū ptās secularis capiens clericum sic volentē se capi sit excommunicatus dicit q̄ sic licet clerico nō intēdat iniuriari: q᷑ enim in eū manus inīcit ꝯ bonorē sedis apostolice ⁊ ordinē clericalē. de sen. exco. cōtingit ideo est excōicatus nō cōsiderata voluntate cle-

11 rici sic detenti. idē tenet glo. ⁊ Steph. ¶ †Sexto no. in. §. sane qō resignatio beneficī facta absente plato resignātis debet ab eo recipi vel haberi rata alʒ vtrū noceat resignāti. dic vt. ꝫ. de renū. c. qō in dubīs. vbi tenet Ber. q̄ non valet quo ad superiores sed bene quo ad ipsos resignantes: sed Ȝen. hic tenet opi. Innocē. ⁊ Hosti. tenentium q̄ nec quantū ad illos valet per eandē decre. sed q᷑ renūciando deliquerūt talibus beneficīs priuari possunt vt ibi. ista ꝓcedunt cū resignatio est spōtanea sed si extorta per modos de quibus hic ratihabitio prelati vel eius exceptio non cōfirmat ipsam ⁊ est spāle quod resignatio facta per metū de quo hic non valet ipso iure regulr aūt que per metū gesta sunt tenent: q᷑ habent voluntatē licet coactā sed rescindunt per actionem qō metus cā de quo. ꝫ. qō

a ¶ Quod resignatio. adde Lar. in cle. j. in. vij. q. ꝫ. ō a renū. Archi. i. c. fi. de ſ. fi. li. vi. Fel. i c. p. ⁊ g. in. ñ. col. ver. declara b extra de off. dele. ⁊ i c. statuimus. i. ñ. colum. circa fi. de ma. ⁊ obe.

12 met. causa. c. abbas. ⁊. xxij. q. iij. iter cetera. ¶ †Septimo not. Pau. ter. cū dicit ipsoꝝ platis ꝛc. q̄ resignatio a fieri debet in manibus eius a quo habet beneficium non diocesani tantū si ab eo cura ingestitura vel aliud nō recipit vt sic eadem sit potestas ligandi ⁊ soluēdi. de pe. dist. j. verbū. ⁊ facit. ꝫ. de re. iu. c. j. ¶ Octauo no. q̄ locoꝝ ordinarij debent canonum sententias publicare postq̄ eis de delicto constiterit qō glos. intelligit requisita parte ⁊ vt dicit Lan. ad episcopos pertinet exeq canones ⁊ addere penas si opus fuerit ⁊ appositas publicare qō dic vt. ꝫ. de offi. archipresby. c. fi. in nouel.

1 ☞ Mona loca ad habitandum acquirere non possunt religiosi mendicantes nec quesita mutare nec transferre.
2 Et q̄ nouum dicitur multis modis.
3 Decimarum debitores ne solnant hortantes excōmunicant
4 Et qō debēt religiosi de huiusmodi solutione decimarum in suis predicationibus facere mentionem.
Et quod confessores faciant conscientiam confitēti de eis solnendis. 7. 11. ⁊. 12.
5 Transgressores canonum a prelatis suis corrigi debent.
6 Statuta penalia an possint facere prelati in subditos.
8 Suspensio que infligitur propter culpam in omittendo purgata negligentia siue mora cessat.
9 Taciturnitas quando puniatur.
10 Suspensus ab officio predicandi si predicat est ipso facto excommunicatus.

Sapientes ¶ No. ad obseruantiam iurīū hoies virtutum premiīs inuitari. q̄ñz penarū formidine. cōcor. ff. de iusti. ⁊ iur. l. j. ibi bonos non solum metu penaꝝ verū etiā premioꝝ quoqz exhortatione efficere cupientes ⁊ alibi dicit. l. quod bene merentibus sunt prima tribuēda. C. de sta. ⁊ ima. l. ⁊ virtutum. ⁊. xij. q. ij. ecclesiasticis. ⁊ ista constitutio sentit eos premio dignos qui iuribus deseruiunt. vnde. ¶ Ꝫ. beati qui custodiunt iudicium ⁊ faciunt iusticiam in omni tpe. premium

1 aūt virtutis est honor ſm ph̄m. ¶ †Scōo not. quod religiosi mendicantes nō possunt nona loca ad habitandum acquirere nec quesita mutare nec transferre: vt. ꝫ. de excel. prelato. c. j. lib. vj. adñ̄citur autem transgressoribus pena excōmunicationis p istā cle. que tm̄ in mendicātibus habet locū. non ergo in alīs ⁊ in hoc differūt mēdicātes ab alīs: vt in glo. q̄ sint. Ite fratres minores differūt ab alīs mendicātibus. ſ. de sent. exc. cum ex eo. ⁊ de. exiui. de ver. sig. Item predicatores ⁊ minores ab alīs mendicantibus: vt in cle. dudum. de sepul. facit cle. j. de regu. in versi. predicatores. querit ¶Pau. quando dicuntur

2 loca ꝟde nouo recipere premittit q̄ nouū dicit multis modis primo respectu principū qō nunq̄ fuit. vij. q. j. non autē. vij. q. j. nec nouum. ⁊ sic sumitur hic. quandoqz dicitur nouū qō fuit ⁊ postea desīt esse ⁊ nunc renouatur: vt not. xvij. q. ñ. de monachis. ⁊ isto modo non putat istud. c. debere intelligi. si domum que corruit reedificant cum solum continue retineāt ⁊ edificatio nona in suo loco non prohibetur sed solum domus vel loci acquisitio. tamē secus putat si locus desierit esse in eorum dominio ⁊ habitatione ⁊ postea ex nouo iure illum acquirant. ꝫ. de renun. c. cum inter. quādoqz vero dicit nouū qō aliqñ non fuit vt no. xij. dist. preceptis. q̄ñz dicitur nouū qō nō habet annum. xxv. q. vij. de gradibus. ⁊ de consec. di.

3 iij. literis. ¶ †Tertio not. in versicu. illos etiam. qō excōicati sunt religiosi ipso iure qui retrabunt debitores decimarum ab ipsarum solutione fienda eccleſīs. secus ergo si non eccleſīs sed alīs quomodocunqz. Item secus si talia proferūt: nō predicta intentione vt retrabant. secus etiam si proferrent talia coram illis qui non essent ad decimas obligati ſm Pau.

4 ¶ †Quarto no. in. §. ⁊ quia. quod religiosi diebus hic expressis in suis ꝓdicationib⁹ tenentur facere mētionē de solutione decimarum. ⁊ sic secundum Pau. compellitur quis agere ⁊ alteri prodesse. regulariter tamen quis non compellitur ad bonum. xxij. q. v. ad fidem. vnum tamen hic no. quod magis punitur qui in suis sermonibus detrahit ne soluantur q̄ ille qui omittit in predicatione ⁊ confessione populum informare ⁊ inducere ad soluendum. ratio est: quia est maius delictū in committendo q̄ in omittendo: vt. l. qui seruum. de verbo. obli. ⁊. l. si mora. ff. solu. ma. Et pondera etiam quod dicit expresse quasi nō sufficiat: vel sub inuolucro verborum: sed specifice ⁊ taliter quod populus intelligat se ad hoc teneri ⁊ pecare mortaliter nisi soluat: vt. ꝫ. de deci. c. tua. male tamen hoc seruant quia partem nullam consequuntur. alias exclamarēt ⁊ comminarentur penas ⁊ flagella que proueniunt non solventibus. quod dic vt. c. reuertimini. xvj. q. j. ⁊ moderno tempore profecto vtilius esset ecclesīs partem eis cōcedere quam nihil percipere. cōstitutione tamē sedis apostolice hoc dictāte. Item per hoc quod dicit conscientiam facere qō decimas soluere non omittant ꝛc. quero post Lan. ⁊ Ȝen. quid si facta conscientia reperit tales confitentes decimas non soluisse. dicunt quod non debet tales absoluere ex quo sunt in continuo peccato mortali. quod nō dimittitur nisi restituatur ablatum: vt. ꝫ. de regulis iuris. c. peccatum. ⁊ de deci. prohibemus. ⁊ maxime si non habeant animum eas soluendi etiam post absolutionem. ⁊ in hoc multum excedunt mendicantes tum q᷑ cōscientiam soluendi non faciunt: vt dixi. tū q᷑ tales absolnūt ⁊ ad sepulturā recipiūt qō non possunt cum sint in peccato mortali. lxxxvij. di. c. neqz apud fuisset tamē vtile hoc declarari de quibus decimis debeat tex. intelligi vtrū de realibus. an de psonalibus. ⁊ nunqd cōsuetudo que est in Ȝrium

sęz q᷑

scilicet q2 eas hoies nõ soluũt habeat eos excusare. de quo dic
5 vt no. Innocẽ. ⁊ Hosti. s. de deci. c. in aliquibus. ¶ †Quinto
no. in. §. qd si forte. qd prelati debent corrigere subditos suos
transgressores canonũ. xlv. di. cũ beatus. ⁊. xxiij. q. iiij. c. forte.
⁊ pondera qd dicit p superiores eorũ ⁊c. Innuit enim q hec
grauis religiosorum redargutio nõ spectat ad ordinariũ ſm
Zen. qd intellige primo loco: vt dicit glo. ⁊ etiã Pau. qui re-
6 mittit ad no. in. c. q̃to. de offi. or. ¶ †Sexto no. q superiores
religiosorũ delinquẽtiũ debet eos punire ſm statuta sua. ⁊ sic
superiores possunt facere statuta penalia ɔtra suos subditos
Stepha. intelligit de statutis que fiunt per illos qui presunt
cõciliis regularibus de triẽnio in trienniũ celebrãdis: vt. s. de
sta. reg. in singulis. itẽ de statutis que faciunt p̃lati cũ suis col
legiis: vt no. s. de cõsti. cũ oẽs. ⁊. c. cũ accessissent. p Inno. ⁊ Ho
7 stien. ¶ †Septimo no. in. §. q vero penã suspensionis ab offi-
cio p̃dicandi. si in cõfessione scienter religiosus cõfessor omise
rit facere cõfitenti cõscientiã de soluẽdis decimis. ⁊ pondera
qd dicit scienter omiserit. secus enim si ignorãter seu per obli
uionẽ labilis est hoim memoria: vt. l. peregre. ff. de acqui. pos.
8 item intellige post requisitionẽ de qua. s. ¶ †Octauo not. qd
suspensio que infligitur propter culpã in omittẽdo purgata
negligẽtia siue mora cessat. purgatur aũt facto ɔtrario: vt in
glo. no. ɔtraria cessant etiã si cõmode hanc culpã purgare ne-
quiuerit. puta q2 tales quos ɔfessus est recesserunt de loco. vñ
sine vagatione magna non posset eos sequi vel alia incõmo-
ditas superuenit que purgationem impedit talis negligẽtie
sine culpe credo tamẽ q debeat hoc protestari: vt sic appareat
eum velle corrigere qd omisit alias nõ cõstaret. vtrum ex ani-
mo proposito vel propter incõmoditatem omitteret. ad hoc
facit qd no. in. c. si iustus metus. de ap. ⁊. c. plerunq;. de rescri.
excusat ergo incõmoditas sicut difficultas: vt. c. querelam. de
iureiuran. ⁊. c. ij. ⁊ qd ibi no. de testi. cog. ⁊ loquuntur in pene
commissione: sed in pene iam cõmisse purgatione q incõmo-
ditas in purgando faciat cessare interim penam est casus hic
a qd no. ⁊ vide qd plene de purgatione [a] no. in. l. si insulã. ff. de
9 ver. ob. per Bar. ¶ †Nono no. post Stepha. q punitur taci-
turnitas ex quo patet q ille cuius officio ptinet alios instrue
re docere vel arguere tacendo grauiter peccat. quod dic vt le. ⁊
10 no. xxv. di. §. alias. ¶ †Decimo not. quod suspensus ab offi-
cio predicãdi si predicat ipso facto est excommunicatus. qui-
dam dicunt qd etiã est irregularis si durante suspẽsione p̃di-
cet vel immisceat se diuinis. alij cõtra in p̃dicatione ſm Lau.
11 ¶ †Undecimo no. in. §. ad religiosos q omnia ɔtra religio-
sos delinquentes in retrahendo populũ a solutione decima-
rũ. itẽ in omittẽdo facere cõfitentibus cõscientiã de soluendo
⁊ in predicationibus nõ habẽt locũ in istis religiosis qui de-
cimas percipiũt de iure cõi si habẽt populũ. xvj. q. j. modera-
mine vel si nõ habẽt percipiunt ex priuilegio vel ɔsuetudine.
ratio quare in istis talibus cessent ista est ſm Pau. q2 non est
verisimile eos fore culpabiles in retrahendo populũ a solu-
tione nec etiã negligentes in predicationibus ⁊ confessioni-
bus suis facere populo conscientiam de soluendo. Zen. dicit
quod si persuaderẽt populo de soluẽdo in predicatiõe quasi
pro seipsis agerẽt ⁊ viderent suspecti ⁊ contemnibiles redde-
rentur in foro aũt confessionis credit etiam istos arctari non
sub pena ista sed ex sui officij debita per qd informare tenent
animum confitentis ad bonum ⁊ abstinendum a malo scd̃m
eum qui dicit quod hec est duplex litera. nam ſm vnam est in
tex. hec extendi ⁊ sic in plurali ⁊ ſm istã literã ista ɔstitutio nõ
arctat tales religiosos de quibus hic in aliquo dicto suo alia
est litera hoc extendi ⁊ sic in singulari ſm quã iste. §. refert ad
proxi. precedẽs dictũ de informando cõfitẽtes vt soluant glo.
tamẽ sequit p̃cedentẽ lrãm in plurali vt sic ad oĩa referat idẽ
12 pau. ¶ †Duodecimo no. in. §. sane nouã penã ɔtra trãsgres-
sores ɔstõnis illius de qua. s. de sepul. c. j. lib. vj. cuius mẽtem
breuiter ⁊ succincte hic repetit. vltra enim illas penas ista ad-
dit penã excõicationis ipso iure cuius absolutio reseruatur
pape l3 nõ ita absolutio ab excõicatione. de qua in p̃cedẽtib9
§. j. sic illa verba nullatenus absoluẽdos ⁊c. referunt ad hunc
§. sane nõ ad p̃cedẽtes. ⁊ ita tenet gl. idẽ aliĩ. nã ſm Lau. iste. §.
sane est separatus a p̃cedẽtibus. vnde verbũ nullaten9 absol-
uẽdos est ad p̃xima referendũ nõ ad remota penitus diuersa
vt le. ⁊ no. de offi. deleg. p̃terea. ⁊ de ap. c. scdo requiris. ⁊. c. in-
quisitioni. facit qd no. in. l. si idẽ cũ eodẽ. de iur. om. indi. ⁊. l.
talis scriptura. de lega. j. vbi de hoc. Et ex hoc collige qd pena
noue cõstitutionis non tollit penam constitutionis antique:
sed concurrunt ambe in petitione ⁊ exactione. contra. l. sena-
tus. ff. de accusa. sed dic vt leg. ⁊ no. in. l. qui sepulchra. C. de se-
pul. viol. per Cy. ⁊ per Bar. in. l. j. ff. vi bo. rapto. facit. l. quo-
ties. de actio. ⁊ obli. Pet. de ancha.

¶ De penitentiis ⁊ remissionibus. Rubrica.

1 ¶ Damnatis ad mortem non est denegandum sacramentum penitentie.
2 Ad penitentiam quandoq; compellitur aliquis.
3 Damnatus vltimo supplicio an possit facere testamentum.
4 Iudex ecclesiasticus compellit secularem ad obseruantiam iuris canonici.
5 Immunitate ecclesie qui gaudeant vel non.
6 Immunitas ecclesie quid conferat eam tenentibus.
7 Immunitatem ecclesie frangentes qua pena puniri debeant.
8 Clericus homicida immunitate ecclesie gaudens vtrũ possit per epm vel eius officialem inde extrahi ⁊ in monasteriũ detrudi ad agendum penitentiam.
9 Carcere vel fame aut alio quouis tormentorum genere adeo affligens carceratos vt breuiter mori cogantur homicida putatur ⁊ irregularitatem incurrit.
10 Stipulatio post mortem alicuius valitura vtrum valebit si ille occidatur.

1 **Quum secundum.** †Not. qd dãnatis
ad mortẽ negari non debet penitentie sacra-
mentũ. ⁊ hoc verũ si petant vt in tex. aĩs dari
nõ debet. xxiij. q. v. placuit i fi. ⁊. §. se. ⁊. xxiij.
2 q. ij. legat̃ q̃nq; † tamẽ quis compellit̃ ad pe-
nitentiam. de spon. ad audientiam. vbi de hoc quod intelli-
ge: vt no. xiij. q. vij. quicunq; similiter absolutio ab excommu
nicatione non impeditur nisi petatur: vt. c. significasti. s. de eo
qui dux. in ma. quã pol. per adul. intelligit etiam Steph. hoc
verum nisi male ablata restituere aut securitatem de restituẽ-
do dare recusauerint cum hoc possint: vt le. ⁊ not. s. de rapto.
c. super eo. istis ergo precedentibus non negatur eis peniten-
tia vt hic similiter non negatur eucaristia. xiij. q. vlti. c. fi. nec
etiã ecclesiastica sepultura vt ibi ⁊ in furca suspensis ⁊ crema-
tis intellige verũ q autoritate iudicis deponant̃ de furca: vt
in glo. idẽ Pau. subdẽs q ideo eius sñia requirit̃ ne bonum
iusticie videat̃ cõtemni. ⁊ talẽ licentiã petitã iudex non debet
denegare sicut nec Pilat9 denegauit Ioseph corpus Christi
cũ eũ sibi dari iussit. Io. xix. circa fi. q̃buscunq; ergo petentib9
dari debet ad sepeliendũ: vt. l. fi. ff. de cada. pu. sed vtrum dari
debeat medicis ad anathomiã faciendã. dicit ibi Bart. cogi-
tabis vnum no. q si in vita talis suspensus non poterat in ci
uitate morari nõ poterit post mortẽ pro sepeliẽdo in ciuitate
3 reduci: vt dicit Bar. in. l. ij. de ca. pu. ¶ †Quero vtrum dam-
b natus [b] vltimo supplicio possit facere testm̃. videt̃ q nõ quia
efficit̃ seruus pene: vt. l. eius qui. §. si cui. ff. de testa. vbi hoc te-
net do. meus Bal. qñ est cõdemnatus ⁊ detẽtus ita quod fiet
exequutio infallibiliter: vt no. in aut. sed hodie. C. de dona. in
ter vi. ⁊ vxo. ⁊ de penis. l. q vltimo. si vero qs damnat̃ ad mor-
tem in absentia ex forma statutorũ tenet qd non valeat testm̃
quo ad municipales fauores quibus bãniti gaudere nõ de-
bent tanq̃ hostes sue ciuitatis: vt. l. amissione. §. qui deficiũt.
ff. de ca. di. sed ſm iura cõia poterũt testari q2 ipsa nõ perdũt.
quod dic vt ibi per eum. ⁊ qd no. Bar. in illa disputatione lu
cane ciuitatis ⁊c. de predicta. q. plenius no. Bart. ⁊ post eum
Bal. in. l. habeat. C. de sacrosan. ec. ⁊ de bonis istorum dãna-
torum vltimo supplicio quid erit. an fisco an heredibus defe
rantur vide in aut. bona damnato. C. de bo. dam. ⁊. ff. e. tit. l. j.
4 per Bar. ¶ †Ulterius no. post Pau. qd iudex ecclesiasticus
cõpellit secularẽ ad obseruantiã iuris canonici in suo foro in
his in quibus debet seruari. concor. de fo. cõpe. c. ij. lib. vj. ⁊ de
iureiu. licet. ⁊ de excep. cũ quidã. ⁊ de sen. excõ. decernim9. e. li.
ɔpellit etiam eũ seruare iusticiã maxime p̃sonis ecclesiasticis.
xxiij. q. v. administratores. Guliel. de monte lau. applicat hic
quandã materiã que melius caderet sub ti. de immu. ec. nam
confugientes ad ecclesiam habent immunitates. de quibus
C. de his qui ad ec. confu. l. j. ⁊. l. fi. ⁊. c. inter alia. ⁊. c. pe. ⁊ fi. de
immu. eccle. dictã ergo materiã hic prosequens primo querit
quis locus prestet immunitatẽ talibus damnatis vel dãnan-
dis. dicit q ecclesie ẽt nondũ cõsecrate: vt in p̃al. iuribus. ⁊ est
hoc verũ ẽt si dicte ecclesie essent interdicte: vt no. Ho. in p̃al.
c. pe. itẽ cõfugiẽs ad palatiũ epi dato q sit extra septa ecclesie:
5 vt. xvij. q. iiij. id cõstituimus. ¶ †Scdo querit quis crimino-
sus ad ecclesiam cõfugiens talẽ immunitatẽ cõsequitur. dicit
qd quicunq; sit seruus liber ⁊ ẽt iudeus ⁊ ẽt excõicat9. de quo
in. d. ca. inter alia. canon tamen excipit tres personas publi-
cum latronem depopulatorem agrorum. item illum qui in
ecclesia cimiterio vel ibi prope commisit excessum: vt in. c. fin.
lex tamen plures personas excipit: vt no. in. dicto. c. inter alia.
6 ¶ †Tertio querit q̃lis immunitas erit ista. dicit q nihil eis

a ¶ Purgatione. Adde qñ ex pte rei mora possit purgari opi. anti. ant. de pis. pe. ⁊ Cy. i. l. magnã. C. de ɔhen. ⁊ cõstip. ⁊ ibi p Iac. bu. ⁊ qd in actore. vide Bart. i. l. hec cõditio si I capitoliũ. ff. d ɔdi. ⁊ dc. et de materia adde Saly. in l. semel mora. ff. so. ma.

b ¶ Utrũ dãnat9 adde Bar. i aut. s3 hodie. C. de dona. inter vi. ⁊ vx. pau. de ca. in. l. ij. C. q testa. fa. poss. ⁊ ibi Alexã. in fi. col. bar. in. l. q in carcerẽ. in fine. ff. qd met. cã. Ang. de are. in tracta. malefi. in glos. in ver. caput a spatulis.

de vite necessariis debet vetari nec in aliquo vexari postq̄ clanibus dñicis se defendendũ commisit. xvij. q. iiij. diffininit. ⁊ prouidebit sibi interim ecclia in necessariis sicut rector carce-
7 ris captiuis: vt. d. l. fi. ¶ †Quarto querit qualiter puniantur frangētes talem immunitatē dicit ꝙ sicut qui de crimine lese
8 maiestatis reus est: vt. d. l. fina. ⁊. l. ij. de his qui ad eccł. †Alterius querit nunquid eps vel eius officialis poterit clericum homicidam extrahere de ecclesia ⁊ ponere eum in monasterio ad agendā penitentiā. Inno. ꝙ sic: vt. d. c. inter alia. nā canon a sola pena sanguinis defendit eos ⁊ aliter eos punit vt ibi ⁊ hoc credit verũ si non esset arctum nimis. nec esset carcer ppetuus. si vero esset durus carcer in quo hoies paucis dieb⁹ pos
9 sunt viuere nō possent in talibus poni. † imo officiales exponentes homines tali morti reputat homicidas ⁊ irregulares: qꝛ cũ plus protrahit plus affligit. vnde Seneca acerbissima est crudelitas que penam trahit. hic ⁊ misericordie genus est cito occidere. facit de conse. dist. v. nihil enim. ⁊ credo hoc verissimũ etiā cũ de victu quotidiano vel aliis vite necessariis tantũ detrahit ꝙ verisilr debet mori. istud enim occidere est: vt. l. necare. ff. de li. ag. sicut ⁊ mala māsio est species torture: vt mo. in de. i. de here. nec fuit intentio canonũ dũ ad penitentiā peragendā dant panem doloris ⁊ aquā angustie voluisse per hoc homines cito mori: qꝛ sic via indirecta exercerēt clerici iudicium sanguinis ꝯtra oia iura: vt. s. de rap. in archiepatu. et ne cle. vel mo. c. sniam. ⁊ faciũt hec ꝯtra epos ⁊ platos q clericos de atroci crimine dānatos ponunt in gabia vel in loco in quo modico tpe verisimiliter viuere possunt: vt ex hoc homi-
10 cide ⁊ irregulares sint censendi: vt dicit Lau. ¶ †Ultimo formo. q. pillei stipulatus sum a meuio centum cũ titius moriet
a titius non est mortuus sed occisus [a] volo centũ petere. vtrum possim. videť ꝙ sic: qꝛ est rebus humanis exemptus per occisionē sicut si naturaliter decessisset. ergo idē debet statui ius: vt l. illud. ff. ad. l. aql. ⁊ de leg. iij. l. fideicōmissa. §. si cui. nō enim debet inspici qualr sit exēptus: s; an sit exēptus. ff. de edi. edic. l. j. §. cā. itē mortis appellatio interfectionē etiam ꝯtinet. ff. de reb. du. l. q duos. §. j. in ꝯtrariũ ꝙ si possit agi qꝛ inter mortem ⁊ occisionē multũ iterest: vt p; i actiōe. l. aql. ff. ad. l. aql. l. p inde. ⁊. l. ait lex. ⁊. l. q̄ actiōe. p hũc ergo modũ nō extitit ꝯdō stipulationis. ⁊ per cōsequēs agi nō pōt. ff. de ver. ob. l. ex ea. Item cũ multe sint mortis species verbũ mortis ambiguũ ꝯ stipulatorem debemus interptari: vt. ff. de re. iu. l. in ambiguis. videtur ergo actũ de morte naturaliter puenientē: vt sic stricta fiat interpretatio ⁊ quātum minimũ pōt generalitatis: vt. c. quis. de preben. lib. vj. non enim videnť ꝯhentes cogitasse de hac morte que puenit ab aduersa fortuna ⁊ a casu nec collata expresse in hũc casum valuisset: vt. l. inter stipulātem. §. sacrā. de ver. ob. p hac parte facit. ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. l. cũ hic status. §. si maritus. vbi donatio que per mortē cōfirmari debet nō ꝯfirmatur si se maritus occiderit. nō ergo occisio similatur morti. soluendo dicit sine piudicio melioris snīe conditionem stip. extitisse. ⁊ ideo me ad petitionē admitti. C. de cōdi. insti. si mater. ⁊ credo hanc decisionem verā qꝛ mors naturalis dici pōt quoties anima a corpore separatur qō multis modis cōtingit ⁊ omnes de iudicio puenire dicanť vt ē glos. no. insti. de capi. di. in prin. valde enim stricte dispositio collata post mortē alicuius sumereť si ad mortem que senectute vel morbo aliquo prouenit referať ⁊ non ad mortem que puenit ruina naufragio incendio damnatione ⁊ aliis modis multis quos dinumerare difacile esset. hec vera nisi ille in quē dispositio ⁊ effectus cōferť propter mortē alterius morti illius cām prebuisset qꝛ tũc premium consequi non debet puta maritus premoriente vxore dotem lucraturus est si eam occidat. nō lu-
b crabitur [b]: vt. l. si ab hostibus. §. si vir vxorem. ff. solu. ma.

a ¶ Sed occisus. adde illud qō dicit glos. oino isti. de ca. di. i gl. ij. ad fi. quaz glo. dicit sing. in ca. qualr. el. ij. in. iiij. colũ. ad fi. extra de accus. ⁊ in. c. fina. de homi.

b ¶ Nō lucrabiť. Adde que dicit Alex. in. d. l. si ab hostibus. in. iiij. col. ff. solu. ma.

c ¶ Quinimo fallaci. addeq̄ dicit Feli. i. c. ij. i. ij. col. post medi. extra de iudi.

1 ☞ Indulgētiam an ꝯsequanť qui porrigunt manus adiutrices secundum tenorem literarum falsarum.
2 Hebrei fugientes de egypto licite exportauerũt aurũ eorum.
3 Questores eleemosynaꝝ admitti nō debent in diocesi alicui⁹ sine suis literis vel apostolicis.
4 Clericus peregrinus non debet recipi sine literis sui prelati.
5 Questores eleemosynarios potest archiepiscop⁹ mittere pro fabrica matricis ecclesie vtrum tales possint libere cũ talibus literis ire per prouinciam.
6 Et an nedum pro fabrica ecclesie metropolitane pōt archiepiscopus mittere tales questores: sed etiam pro quocunq; alio opere.
8 Indulgentias solennes an possit dare electus ⁊ non ꝯfirmatus ⁊ quid si non sit sacerdos.
Et quibus ⁊ ad quid prosint indulgentie. 14.
8 Questorum abusus multiplices sine excessus
13 Claues ecclesie vtrũ se extendant ad illos de purgatorio.
15 Penam a superiore inflictam non potest inferior tollere.
16 Satisfactio est pars penitentie nec dicitur penitere qui nō satisfacit.
17 Ligandi ⁊ soluendi potestas tradita est ministris ecclesie ad edificationem.

1 **Illusionibus.** †Not. quod falsa predicātes extorquēt aurum a simplicibus de quibus dicitur qō homini aliquid asserenti de facili credunt. xxij. q. iiij. innocens. ⁊ quia text. de talibus loquens dicit decipiant quod talis simplicitas nō prodest eis vt indulgentiā eis falso suggestam cōsequanť ego circa hoc formo. q. quam de facto vidi Venetiis quidam enim illuc accessit cũ quibusdā literis apostolicis falso fabricatis continentibus remissionē culpe ⁊ pene certis diebus in ecclesia constructa ad honorem corporis Christi qbus populo publicatis vniuersus populus cōfluebat illis diebus tandem detecta fuit falsitas literarũ. dubitabať vtrũ illi qui porrexerunt manus adiutrices iuxta tenorē illarũ falsarũ literarũ fuerint indulgentiā ꝯsequuti. videť ꝙ sic qꝛ cōis error idē qō veritas operať: vt. l. barbarius. ff. de offi. pto. ⁊ in multis iuris articulis opinio veritati pferť. de biga. nup cũ iuribus ibi alle. itē deus iudicat nō ex operibus sed ex intentione ⁊ corde. xxij. q. v. qui periurare. in ꝯtrarium facit illud generale ꝙ veritas opinioni preferť. viij. dis. veritate. ⁊. c. cōsuetudo maxime in spiritualibus in quibus veritas opinioni preponiť que est maioris potētie ⁊ virtutis. xxxv. q. ix. his ita. ⁊ no. Archi. de voto. c. j. lib. vj. p hoc videť casus hic ibi deceptiōe multiplici animaꝝ. nā si effectũ assertione indulgētie cōsequerentur non essent decepte. ad hoc. c. dudũ. s. de elec. ibi miserabiliter sunt decepte. Istaz partem tenui post Oldr. s. e. c. qō antē. in. iij. q. vbi efficaciter hoc probo ⁊ ꝯtrariis respōdeo put ibi videas. Sed si isti nō sunt ꝯsequuti indulgētiā. nunqd possint repetere pecuniam suam datā ob cām. cā nō sequuta videť ꝙ sic vt in toto ti. de cōdi. ob cau. C. ⁊. ff. nā penes ipsos deceptores non videtur debere remanere postquam mendaciter ⁊ dolose simplices deceperunt. ⁊ credo ħ verũ si esset talis pecunia sic extorta penes eos. si aũt esset conuersa in vtilitatem ecclesie nec appareret effecta locupletior vel etiam appareret esset maius dubium. vtrum posset. nam dicit tex. quod falsa opiniōe pietatis causa datũ est repeti nō pōt: vt. l. cũ is. §. si mulier. ff.
2 de cōdi. inde. ¶ †Scdo no. ꝙ isti questores subtili quinimo [c]
c fallaci ingenio conantur extorquere pecunias. ista subtilitas commendať cum extorquetur a barbaris: vt. l. ij. C. de cōmer. ⁊ mer. nam ⁊ filii israel fugientes mandato dñi de egypto exportarunt illoꝝ aurũ. Exo. xij. ⁊. xiiij. q. v. dixit ꝯtra infideles igitur iste est bonus dolus: vt in simili. ff. de dolo. l. j. ꝯ simplices aũt ⁊ deuotos hoc non licet vt hic. decipere autē infideles nobiscũ pacifice degentes non videť licitũ nec furto vel aliter improbe aliqd extorquere ab eis. ar. eorũ que no. Innocen. de
3 voto. c. ꝙ super his. ⁊ qō ibi ī nouel. ¶ †Tertio no. quod isti questores eleemosynarũ non sunt per diocesim alicuius sine suis literis vel apostolicis admittendi. ⁊ videť mirũ ꝙ querētes eleemosynas charitatiue debeāt ire cũ literis ⁊ nō possint sine eis. Sol. pōt dici ꝙ sicut mendicantes validi sunt arcēdi ⁊ puniendi si eleemosynas querant: vt. C. de mēdi. vali. l. j. ita aliqui nomine ecclesiarum non debent vt questores eleemosynarum admitti nisi primo discusso. vtrum ecclesia illa eleemosynis indigeat. nam si nō indiget non videť admittēda ad petitionem istaꝝ eleemosynarũ sicut nec validi mendicātes ⁊ illa rōne litere videnť necessarie per quas appareat superioris ordinatio ⁊ puisio ⁊ questorũ destinatio p dioceses p eleemo
4 synis colligendis. ¶ †Quarto no. iuxta predicta quod sine literis apostolicis vel ordinarii nullus debet recipi tanquam questor similiter nec vt nuncius apostolicus vel legat⁹. qō dic vt leg. ⁊ no. s. de offi. delega. c. cum in iure. ⁊. l. j. C. de mā. prin. ⁊. c. nobilissimus. xcvij. di. similr. nec sine lr̄is debet recipi clericus peregrinus. qō dic vt. s. de cle. peregri. p totũ. vnum no. ꝙ si reuoceť in dubiũ. vtrũ ille qui defert literas sit ille qui in literis continetur si ipse hoc asserat alter neget. dic vt. l. si qua per calumniam. C. de epis. ⁊ cleri. Circa istas literas quia tex. non dicit nisi de literis apostolicis vel diocesani epi. querit
5 Laud. qꝛ † archieps potest mittere questores eleemosynarios pro fabrica matricis ecclesie. vtrũ tales possint ire libere p puinciā cum talibus literis archiepi. videť ꝙ sic: vt. c. romana. s. eo. que in hoc casu videť cōcedere ptātem archiepis mittendi literas per dioceses suffraganeoꝝ per se sine literis epoꝝ ibi possunt eosdem subiectos ⁊c. licet alia litera habeat ibi

dicere

dicere qđ lȝ habeat literas ab archiepo super hoc. adhuc tñ te-
netur eas mõstrare episcopo diocesano ꝛ eas facere in literis
epi incorporare sicut de literis pape. ſ. dicitur. Sed nũquid si
episcopus impedit questores archiepiscopi cum veris literis
circuire diocesim suam vel aliter impedietur poterit archieps
eum punire. videtur qđ nõ. qꝛ archieps isto cãu habet exhor-
tari nõ cogere. vt. d. c. romana. cõtrariũ tenet lau. nõ obst. c. ro-
mana. nã lȝ archieps nõ possit cogere sed charitatiue exhorta-
ri elemosinas per questores suos tamen si quis exhortatores
istos impediat possit archieps ius suũ defendere. parũ enim
fuisset concedere archiepiscopo quod possit per prouinciam
questores ad exhortandũ mittere si impedientes eorũ accessuȝ
vel exhortationẽ nõ posset coercere. ar. ſ. de off. deleg. ex literis
ꝛ. c. pastoralis eo. tit. ❡ Querit vlterius nunquid nedum pro
fabrica matricis ecclesie metropolitane imo pro quocũqȝ alio
opere poterit archieps suos questores per totam prouinciam
mittere ꝛ indulgentias concedere. videtur quod non. per. d. c.
romana. quod solum pro fabrica dicte ecclesie videtur hoc con-
cedere. cõtrariũ tenet. ꝛ quod ibi dicitur de fabrica gratia exẽ-
pli debet intelligi aptatur autẽ ad oẽs casus pios. ar. ff. de le-
gi. l. nõ pñt. ꝛ hoc credit verius. ego de hoc dicto dubito. qꝛ in
dio. epi archieps nihil põt nisi quatenus per canoñ. reperitur
ei indultũ. vt. ix. q. iij. per singulas. ꝛ. c. nullus. ꝛ. ſ. de offi. ord.
pastoralis. si ergo illud. c. romana concedit istam exhortatio-
nem per prouinciã pro fabrica ecclesie metropolitane quod
debeat hoc extendi ad omne aliud opus piũ esset concessionẽ
iuri contrariam extendere contra. l. quod vero. ff. de legi. facit.
7 l. in agris limitatis. ff. de acquir. re. do. ❡ Quinto not. qđ isti
de facto indulgentias cõcedebant ꝛ male qꝛ hoc ad solos spe-
ctat epos vel superiores. de exc. prel. c. accedentibus. vbi querit
Joã. an. vtrum electus cõfirmatus non cõsecratus possit dare
has solẽnes indulgentias. quidam quod sic. etiam si nõ sit sa-
cerdos cũ istud sit iurisditionis. ſ. e. quod autẽ. confirmatus
aũt habet iurisd. vt. ſ. de electi. transmissam. refert opi. Franc.
verce. qui tenuit quod cõfirmati in epos etiã si sint presbyteri
indulgentias dare non pñt. nam ꝛ si dubitetur vtrum dare in-
dulgentias sit ordinis epalis tñ negari non põt quin sit ordi-
nis sacerdotalis. sed ex quo sacerdos promotus ad epatum est
confirmatus vt simpliciter sacerdos concedere non potest per
c. qđ sicut. de elec. videret enĩ decrescere. de transla. licet. xciij. di.
legim⁹. ꝛ eadẽ rõne idẽ dicit de bñdictione fontiũ vnctiõe infir-
morum ꝛ si. item vbi papa de indulgentijs mentionem facit
semper loquitur de episcopis. de pen. cũ ex eo. ꝛ. c. se. ꝛ. sic non
de electis. contra istam opi. dicit Joã. an. quod licet de archie-
piscopo non habente pallium habeamus quod impeditur ẽt
in officio episcopali. iuxta no. per eũ in. d. c. licet. de epo vel ab-
bate nõ habemus quod ante consecrationem vel benedictio-
nem impediatur in officio pñbyterali: nec hoc hȝ rationeȝ als
nec eucharistiã conficere possit. facit. lxxiij. di. gesta. ꝛ. c. hono-
ratus ꝛ. C. de dign. l. iij. li. xij. Recitat etiã in pdicta opi. Host.
qui dixit quod confirmatus in epm non sacerdos non potest
dare has solẽnes indulgentias qꝛ sunt epalis ordinis ꝛ proce-
dunt a ptãte clauiũ. ꝛ per eas pnie eneruantur. de peni. cuȝ ex
eo. non videtur igitur posse eas concedere qui caret epali ꝛ sa-
cerdotali ordine sicut nec eps qui renunciauit honori quia ca-
ret iurisdi. ſ. de ordi. ab epo qui re. c. j. si tamen talis eps ad ec-
clesiam huiusmodi confirmati descẽdat poterit de ipsius licẽ-
tia suis subditis indulgentias dare sicut ꝛ illos posset ordina-
re. de hoc. ſ. de elec. suffraganeis. ꝛ sic scdm Hostien. ista indul-
gentia est mixte potestatis qꝛ partim accedit ad ordinem par-
tim ad iurisdi. fatetur tamen quod de consuetudine electi nõ
presbiteri has indulgentias etiã presbyteris faciendas cõmit-
tunt maxime quãdo predicant. ipse tamen dicit qđ in non sa-
cerdote irrationabilis sibi videtur hec consuetudo cum sit fo-
ri sacerdotalis penitentias imponere ꝛ diminuere quod ideȝ
est in effectu quod indulgentias dare. Ex istis infert Jo. and.
qđ capitulũ sede vacante nõ det literas indulgẽtiarũ licet quí-
dã seruent cõtrarium vt refert arch. ſ. de pe. romana. ad mate-
riã vide qđ no. in cle. j. de hereti. in glo. hec litera. dñs me⁹ dñs
gaspar de cal. in quadam sua repetione solenni quã fecit in cu-
ria romana de. c. nostro. ſ. e. refert opi. recolende memorie ge-
nitoris sui domini Jo. qui sequentes opi. Tho. iiij. sñiarum.
xx. di. q. iij. arti. iij. dicit quod effectus clauis iurisditio. est re-
missio que est per indulgentias cum talis remissio non perti-
neat ad dispensationem sacramentorum: sed ad dispensatio-
nem bonorum communium ecclesie ideo legati etiam non sa-
cerdotes indulgentias facere possunt. ꝛ. ea. di. q. iij. ar. ij. dicit
qđ ptãs faciẽdi indulgentias sequitur iurisdi. vel cõmissaȝ si-
cut legati vel ordinariam sicut electi. ideo possunt indulgen-
tias facere lȝ nõ sint sacerdotes q̃uis nõ possent absoluere in
foro pniali qꝛ illud est ordinis. indulgẽtias aũt facere ptinet
ad clauem iurisdi. non ad claueȝ ordinis ex quibus sequitur
quod electus confirmatus non sacerdos huiusmodi literas
concedere poterit. ad predicta facit quod solet dici de abso-
lutione ab excõmunicatione que fit in foro pñiali ꝛ illa nõ ni-
si a sacerdote fieri ꝛ alia que fit rõe iurisdi. ꝛ illa non reqrit
sacerdotem vt solet dici de sen. excõ. a nobis. ij. in alia. q. vtrũ
possit indulgentias istas concedere capitulũ se. vac. vꝫ qđ sic
postq̃ dicis hoc esse iurisdi. nõ ordinis ꝑ etȝ induci pñt. no.
per glo. in cle. j. de hereti. in gl. hec litera. Pau. tenet quod. c.
hoc non possit nec oĩa que sunt iurisdi. in eũ transeunt sicut
est deponere abbatem vl' clericũ sicut no. lxxix. di. si qs ex epis
ꝛ. lxxj. di. fraternitatẽ. hoc tenet idẽ dñs meus gaspar qꝛ hoc
non repitur iure cautũ. ij. q. iiij. cõsuluisti. nã thesaurũ eccle-
sie dispensare non põt nisi is cui repit permissum. subseqnẽ-
ter querit nunqd de consuetudine põt inferioribus prelatis
hoc cõpetere vꝫ quod sic qꝛ consuetudo dat iurisdi. c. cũ ɔtin-
gat de fo. cõpetẽ. sed cõcedere indulgentias est iurisdi. vt dixi
ergo ꝛc. facit ad hoc quod no. in. c. accedentibus in fin. cũ sua
glo. ꝛ hanc partẽ dicit placere dño patri suo dño Jo. cal. naȝ
scdm cõeȝ opi. cõsuetudo dat prelato ptãtẽ excõmunicãdi ea-
dẽ rõe ꝛ istas indulgentias concedendi. ad hoc qđ no. Hosti.
de foro. cõpe. cõquerente vbi de ɔsuetudine que valet in foro
pniali. s. quod talis abbas vel prelatus possit cõfessionẽ audi-
re. dicit enĩ qđ excusat. cõtrariũ tenet ipe dicẽs quod talis cõ-
suetudo videtur carere ratione. Et quod per eam rũperetur
neruus ecclesiastice discipline. de consu. cum inter. item hoc cõ-
petit epo ꝛ non aliũ inferiori. de offi. or. qm̃ in plerisqȝ. nõ ob.
qđ cõsuetudo det iurisditionẽ. qꝛ secundũ Inno. ꝛ Host. in.
d. c. cũ contingat dȝ intelligi de modica non enĩ posset cõcede-
re consuetudo ptãtem deponendi clericos alle. de elec. trans-
missam. de cõsue. quanto. nõ ob. similitudo de excõicatiõe qꝛ
ista põt cõpetere inferioribus pmissione iuris ꝛ hominis. sȝ
hec non hoĩs inferioris a papa expresso vel tacito consensu ꝛ
8 in hoc ipse residet. ❡ †Sexto no. alium excessum istoruȝ que-
storũ qꝛ dispensabant in votis. hoc antẽ ad quem spectat di-
cit gl. quod ad epos. vt. ſ. ð voto. c. j. vbi Jo. an. dicit sup gl. ij.
qđ epis ꝛ supioribus hñ licet commutare vota nisi vltrama-
rinũ. ꝛ sic dicit Hosti. de consuetudine seruari quod epi ꝛ nõ
minores in votis dispensant. ad hoc pal. c. accedentibus. ꝛ de
offi. archip. c. si. si. quod ipse no. de pecu. cleri. inquirenduȝ in
nouel. ꝛ de offi. del. c. j. votorum autẽ redemptio ꝛ cõmutatio
est arbitraria sicut ꝛ pnie impositõ. ſ. e. c. ij. in quo arbitrio
illa tria consideranda sunt que hñtur. ſ. de voto magne. ꝛ ita
no. in. d. c. j. vbi querit vtrũ possit dispensare in voto cõtinen-
tie ppter maius bonũ. puta rex infidelis vult ad fidem cõuer-
ti si possit ducere monialẽ in vxorem alterius regis xpiani fi-
liam. tenet quod sic ꝛ rñdet ad ɔria que vidẽtur vigere ad te-
nendũ oppositũ. cui adde qđ ipse no. ſ. de ɔuer. cõiu. c. ex pu-
blico. ꝛ. c. cũ ad moñ. in fi. de sta. mo. an aũt ille cũ quo per pa-
pã sine cã legitima dispensatur sit tutus quo ad deum no. her.
in. c. non est voti. ſ. de voto. ꝛ Inno. de renun. cũ inter. p. ꝛ de
sta. mo. cum ad moñ. in gl. nisi ex cã. ꝛ in Spe. de dispensatio a
9 ne papali circa fi. ❡ Septimo no. aliũ excessum dñ absoluũt
a pluribus homicidijs ꝛ peccatis. hoc enĩ facere non pñt. sunt
enĩ isti casus reseruati epo ꝛ iõ etiã si haberent ptãtem absol-
uẽdi de istis reseruatis intromittere se non possent. vt. ſ. de se-
pul. cle. dudum. §. si vero. ſ. eodem. c. ij. li. vj. vbi gl. enumerat
10 multos casus reseruatos epis. ❡ †Octauo no. aliuȝ excessuȝ
qꝛ recepta aliqua quantitate remittebãt incerta ꝛ male abla-
ta. sentit Pau. quod talis remissio non valeret etiã fcã ab il-
lo q posset recipere ꝛ dispensare inter pauperes sicut est eps.
vt. ſ. de inde. c. cum sit vbi de hoc et per Host. de testa. c. indi-
cante. ꝛ de homi. sicut dignũ. ꝛ per archy. de testa. religiosus.
li. vj. lȝ enĩ eps possit pro pauperibus ista recipere ꝛ dispensa-
re. non tñ transigere vel cõponere. ad hoc. ſ. de offi. vic. c. vl. li.
vj. nisi forte sup hoc esset priuilegiat⁹ a papa. ita dicit Paul.
quod verum credo vbi quantitas incertorum vel male abla-
torũ esset liquida ꝛ certa. quo casu talis remissio gratuita eẽt
donatio quã dispensator nõ potest facere. vt. l. ɔ iuris ciuilis
§. si. ff. de pac. ꝛ. l. filius. de dona. sed si talis quantitas esset in-
certa rõne dubij posset dispensator bona fide transigere ꝛ cõ-
ponere ad exẽplũ tu. ꝛ cu. vt. l. preses. C. de trãsac. et. C. de pac.
11 l. pactum curatoris. ❡ Nono no. aliũ abusum cũ remittebãt
tertiam vel quartã ptẽ de penitẽtijs. idẽ de quacũqȝ alia quo-
ta ſm gl. quid aũt opeꝛ talis remissio facta ab eo qui hȝ auto-
ritatẽ. no. ſ. eo. c. q aũt. ꝛ. c. cũ ex eo. ꝛ p archi. ſ. e. l. indulgẽtie.
libro. vj. per quas fiunt iste remissiones. quibus prosint. ꝛ an
12 mortuis. nota. Bar. et Innocen. ſ. eo. quod autem. ❡ †Deci-
mo no. in. §. animas. q isti mendaciter asserebant se animas

a ❡ Subsequenter an aũt sacerdos simplex ꝛ abbates possint cõcedere indulgentias. vide fel. ĩ sermo. suo ð indulgẽ. plena. I col.

trahere de purgatorio. tales cñ qui ibi sunt diuino sunt indicio relinquendi. xxv. dist. qualis. vtrum autē indulgētie ⁊ suffragia ecclesie istis prosint qui sunt in purgatorio. Stepha. remittit ad Tho. super quarto libro sniarum. dist. xlv. art. ñ. cū seq. ⁊. xiij. q. ñ. anime. ⁊ Hosti. in sum. de pe. ⁊ remis. §. quibus prosunt. ⁊. §. fi. Lau. latius hic tangit vtruz claues ecclesie siue
13 ptās extendat se ad illos de purgatorio. glos. not. xxiij. q. ñ. legatur. ver. xxxiij. q. ñ. quos deus. ⁊ quidam dicunt q nō cum vocati sint ad māius tribunal ⁊ relicti diuino indicio. xxiij. dist. quorūdā. alij dicūt contrariū per. d. c. qualis. inter quos est Tho. qui tenet q si ad hoc tēdit ille qui potest dare indulgentiaz q nedū ad vinos: sed ad illos qui sunt in purgatorio extendatur: ⁊ q illi quibus concedit nedū pro se: imo etiā pro mortuis prosint faciendo aliqd opus pinz eos lucrari. si vero esset factū alias explicandū per vinos cū mortui hoc facere nō possint non proderit mortuis. facit quod no. Hosti. §. eo. c. qd antē. licet ibi Host. cōtra fm Lau. qui remittit de hoc ad not. per eū. §. de reliqui. si dñm. in fi. zen. dicit qd in purgatorio debent cōpleri penitētie in hoc seculo non cōplete per morientez cōtritum de peccatis mortalibus cōmissis: non cōtrit⁹ autē in talibus peccatis decedēs dānat morte infernali. de peni. dist. vij. nullus expectet. ⁊ dist. j. si peccatum. a pena antez purgatorij dicitur quis liberari quatuor modis. vt legi. ⁊ not. in. d. c.
14 anime defunctorū. Circa istas indulgentias formo vnū cōtrariū ⁊ videt q parū prosint: qr aut intelligunt cōcesse impenitentibus: aut penitentibus: si impenitentibus non videt posse defendi qd indulgentia comitet eos: nā manente culpa impossibile est remitti penā. de consec. dist. iij. baptismi vicē. de pe. dist. iij. sane cauendū. Item impenitēs retinet odium ⁊ sic culpā dei quibus stantibus impossibilis est remissio. de peni. dist. j. §. hoc idē. ⁊. c. voluissent. ⁊ ideo regula iuris est q peccati venia non datur nisi correcto. de reg. iuris. peccati. lib. vj. qō etiam penitentibus nihil prosint probatur: quia penitentib⁹ debet ponī penitētia iuxta qualitatem ⁊ quantitatem culpe siue delicti. xlvij. dist. omnes. ibi sicut exhibuistis membra vestra ⁊c. ⁊ alibi dicit canon. cōto tēpore errasse te nosti tanto humilia teipsum. de peni. di. j. vide benignum. ⁊ Apocali. xviij. cōtū glorificauit se ⁊ in deliciis fuit tantū date ei tormentum ⁊ luctum ⁊ fm cōtitatē delicti erit plagaruz modus. Deuteron. xxv. de peni. dist. j. qr diuinitatis. quinimo innuit alibi canon q productior debet esse penitentia q delictuz. de pe. distin. iij. penitentiam. ⁊. c. productior. sed per istas indulgentias nulla facta satisfactione videtur remitti pena: ergo contra iura diuina ⁊ canones conceduntur ⁊ diuine iustitie nō cōcordāt cui humana debet se conformare. xj. q. iij. tunc vera. Item alibi legitur quod deꝰ nō dimittit dedecus culpe sine decore iustitie. de consecra. dist. iiij. baptismi. ⁊ beatus Aug. dicit q est opus misericordie peccanti peccata dimittere: sed oportet vt iust⁹ misereatur iuste. de peni. dist. j. qnē penitet. Preterea inferior pe-
15 nam a superiore inflictā tollere nō pōt. xxj. dist. inferior. ⁊ clemen. ne romani. de elect. hinc est q de penitentia imposita per papā nō pōt eps minuere nec inferior prelatus de imposita p epm. vt nō. de sortile. c. ñ. ⁊ facit qō no. de accu. cum. P. in glo. fi. sed deus qui est superior penitentem absoluēdo a culpa mediante cordis contritione obligat seu dimittit obligatum ad
16 penam. de peni. dist. j. si peccatū. ⁊. c. sicut primi. Preterea satisfactio est pars penitentie nec dicitur penitere qui non satisfacit. de peni. dist. j. tres sunt. ⁊. c. non sufficit. ⁊. c. qōbrem. vnde qui non satisfacit cum potest non absoluitur a deo. xiij. q. vj. si res aliena. nisi in baptismo. de consecra. dist. iij. sine penitentia. vnde legitur q habemus duas tabulas ad peccata expianda. s. baptisma ⁊ penitentiā. de peni. dist. j. tres sunt antē. Secunda post naufragiū. de sum. tri. c. j. sed de indulgētiis nō habemus expressuz nec in canone biblie: nec in euangelio: nec in epistolis talem fuisse concessam potestatē apostolis vel successoribus legimus: neq beatum Petrū: neq paulū vel alios apostolos concessisse. ergo quod si est sanctorum patruz ⁊c. ñ. q. iij. consulnisti. xxxj. q. j. quod si dormierit. de transla. c. scōo-
17 Preterea potestas ligandi ⁊ soluendi est tradita ministris ecclesie ad edificationem non ad destructionem. de pe. dis. vj. ca. j. facit. xxiij. qō. iij. non in perpetuum. sed indulgentia que est gratuita remissio pene peccatorum tendit ad destructionē qr per eam remanent delicta impunita. contra. c. vt fame. de sent. excom. ⁊ l. ita vulneratus. ad. l. aquil. Item tribuit incentiuū delinquēdi ista facilis venia illa antē que inuitant homines ad delictum sunt de genere malorum ⁊ nulla pactione confirmātur. vt. l. conuenire. de pac. do. facit. c. vt clericoꝝ. cū ibi not. de vi. ⁊ bo. cleri ad idem. l. respiciendū. in prin. ff. de penis. ibi neq enim aut seueritatis aut clementie gloria affectāda est: sz perpenso iudicio prout vnaquęq res postulat statuendū est.

8 Cōceditur vere penitentibus Adde que plene ponuntur p Fel. in sermōe suo de indulgen. plena.

ad hoc. l. j. post prin. ff. ad turp. vbi pena legis autoritati reseruatur non presidētis arbitrio cōmittitur. ex quibus oib⁹ concludēdū videtur q dicte indulgentie sint cōtra iura diuina et ztra sacros canones atq; leges: ⁊ insup ztra bonos mores: qr inuitāt hoies ad delicta dū p eas pena delicto cōdigna gratis remittit: iste sunt pro maiori parte rōnes dñi Hasp. qui postea soluēs dicit q oēs theologi ⁊ canoniste fatentur indulgentias seu literas taliū remissionū valere. vt hic. ⁊. §. c. proximo. ⁊ cle. si dūm. ad fi. de reli. ⁊ vene. san. ⁊ pbatur autoritate Aug. dicentis q quibus sacerdos remittit: remittit deus. de peni. dis. j. quē penitet. ante mediū. Itē hoc seruauit ecclesia a tēpore cui⁹ cōtrarij memoria nō exstitit. ⁊ beatus Grego. qui etiam fuit sanct⁹ seruauit. non est aūt sentiendū totā ecclesiam errasse. nā dictū est petro in personā totius ecclesie. ego pro te ne deficiat fides tua. luc. xxij. de peni. di. ñ. si enim ingt. hoc idem probat per illud priuilegiū datuz petro ⁊ successoribus. quodcūq; ligaueris ⁊c. xx. dist. in prin. xxiij. q. j. quodcūq;. ⁊ per hoc respōdetur ad cōtrariū in quo dixi in istis indulgentiis nullo iure caueri. tacite cñ illud generale priuilegium hoc includit. Item in Exodo. xxj. ⁊ in leuitico. xxv. ca. legitur de remissionib⁹ que fiebant in anno iubileo. vt not. vij. dist. in prin. ⁊ ab illis institutionibus cepit ius cōstitutionis vt ibi dicitur ⁊ de quibus habetur de peni. di. j. qui domū. ad quaz remissionū exemplum fiunt remissiones anni iubilei. vt in extrauag. bonifacij antiquoz potissima etiā rō ei⁹ quare indulgentie iste valeant est vnitas ecclesie corporis mistici in q̄ multi sancti viri opera pietatis ⁊ misericordie super erogauerūt vltra mensuram suorū delictorū dum patienter opprobria cōtumelias ⁊ infinitas passiones ⁊ cruciatus tolerauerūt quas nō merebantur bi nō cessant orare pro nobis: ⁊ ecclesia fundit preces ad eos vt orent deum pro nobis: vt patet in letanijs. ad hoc. xiij. q. ñ. anime. ⁊ beatus pau. pollicetur pro suis sine intermissione orationes ad deū porrigere. xxij. dist. sacrosancta. Item ⁊ bis cessantibus meritum mortis ⁊ passionis ⁊ effusiōnis sanguinis christi remiss. peccatorū operatur. de cōse. dist. ij. qr corpus. ipse enim obtulit se hostiam pro peccato. de conse. dist. ij. non oportet. ⁊ illa pena ⁊ martyriū quod iniuste pertulit: quinimo minima eius gutta sanguinis erat sufficiens ad luitionē nostroz delictoz. vnde Esaie. liij. vere languores nostros ipse tulit ⁊ dolores nostros ipse portauit ⁊ ipse multorum peccata tulit ⁊ pro transgressoribus orauit. sua igitur merita ⁊ sanctorum nobis cōicans ptātem petro ⁊ successoribus eius dedit ligandi ⁊ soluendi. ista igitur indulgentia pe-
a ne p peccatis infligende conceditur vere⁹ penitentibus ⁊ confessis in remunerationem premij sanctorum martirum quasi sufficientes sint debitores pro nobis satisfacere apud deum. ⁊ sic pro nobis satisfaciendo liberent nos a pena. dispensationē aūt istorū meritorū quibus a pena ptōrū possumus liberari xps vt dixi petro cōmisit ⁊ successoribus qui epis in partē buius solicitudinis commiserunt sicut ⁊ alia. vt. c. mandata. de pstum. ad contraria supradicta p ordinē respōdet. ⁊ primo ad id quod dixi q impenitentes nō gaudent indulgentijs: quia venia nō datur ⁊c. hoc fateor. sed penitēti vel pponenti se correre. ⁊ sic iam corde ztrito bñ valent. si tamē hoc habeat forma indulgentie. ad hoc. xvij. q. j. §. si ergo. papa enim qui habet supremā ptātem ⁊ in quo representatur ecclesia indulgendo videtur eis cōicare opa sanctorū ⁊ passiōis xpi. ⁊ sic satisfacere ⁊ soluere penā pro delicto peccatori infligendā. ⁊ per hoc simul iustitia cū misericordia cōseruatur: qr prius est cōtritio que accedit ad iustitiā ⁊ sequitur indulgātia que est ad partez misericordie. ad hoc de pe. dist. j. nullus debite. ⁊ per hoc etiaz soluitur aliud cōtrariū in quo dixi q satisfactio debet p̄cedere vt pena remittatur: ⁊ qui nō facit nō dicitur penitere: nā contritio pro satisfactione habetur: ⁊ alias. i. sanctorū merita que communicat ecclesia peccatoribus satisfacere dicitur. vt in caqui per aliuz. de re. iur. li. vj. Ad aliud cōtrariū in quo dixi qō indulgentie sint ad destructionē nō ad edificationē fidelinz ex eo qō facilitas venie ⁊c. rñdetur q imo prebent remediū cōtra peccatū vitandū tam precedente contritione ad quā disponitur vt eis quis possit gaudere. ⁊ cum hac concurrit gratia gratuz faciēs quā ex gratia quā meretur ex humilitate ⁊ pio opere. caueat tamē sibi ne istam gratiā suscipiat quis praua corde negligendo propter ipsam indulgentiaz bona opera in posterū tales enim licet propter indulgentiā reddant immunes. tñ ex cōtemptu possent ligari. xj. q. iij. §. cū ergo. xxiij. q. iij. notādum vnde dicit canon q negligentia ⁊ supbia parit offensam ⁊ loquitur recte de cōtemnente satisfacere pro delicto. de pen. dist. j. predixerat. non ergo contēni oz penitētia iniūcta vel satisfactio propter indulgentie susceptionem. alijs contrarijs supra factis etiā rñdet. sed per proximā precedentē cōcludit: qr

nesciat

nescit homo an iuste ad indulgentiā vadat non est nimis in his confidendū vt tantū valeant quātū sonāt. ⁊ istū articulū s. an tantū valeant quātū sonant diffuse prosequitur.

De sententia excommunicationis. Rubrica.

1 Interdictum vtrum violetur si interdicti licet nō admittantur in ecclesia: tamen possunt extra ecclesiam stantes audire ⁊ videre intus celebrantes.
Et vtrum tales per fenestram aspicientes peccent.
Et de quo interdicto intelligendum sit. 2.
3 Ordinarius vtrum punire possit religiosos quos cōstitutio istius clemen. ligat.
4 Interdictum vtrum ⁊ qñ seruare teneantur vel non religiosi si appellatio illud precesserit. 7.
5 Prelati singulares licet minores sint cōcilio prouinciali. possunt tñ absoluere a sententia lata p ipsum cōciliū prouinciale sicut possent a sententia canonis.
6 Possent etiam ponere interdictum.
7 Interdictum si ab ecclesia matrice vel cathedrali seruet an religiosi illud seruare teneantur: ⁊ qualiter accipiat hic nomē ecclesie: an pro capitulo tantū: an pro episcopo: an promixtim.
8 Et si sint in vno loco plures matrices ecclesie: et vna seruat interdictum: alia non: quid iuris.
9 Interdicta non seruantes qua pena puniantur.

Ex frequentibus. Probabiliter dici pōt qō istud. c. venit ad interpretationē. c. alma. §. adiicimus. s. eo. li. vj. vbi clericis concedit tēpore interdicti celebratio diuinorū ianuis clausis ⁊ interdictis exclusis. isti igitur religiosi excludebant extra ianuā istos tales claudebant portas ⁊ ipsis perforatis ⁊ fenestris aptis celebrabant. ⁊ sic populus per foramina ⁊ fenestras videre poterant qō ista constitutio prohibet ⁊ recte. non enim videtur quis illū excludere cuz ex publico se videri patit. vt. l. plericq. ad fi. ff. de in ius voc. vbi glos. dicit q multū facit oculorū inspectio. iuris em̄ lator voluit p illud verbū ianuis clausis qō videre non possent clericos celebrantes: ⁊ p verbū submissa voce voluit q nō possent audire. bene ergo dicit pau. q violat interdictū nedū admittendo interdictos intra ecclesiā tpe celebrationis diuinorum: sed etiā non admittendo si stantes exterius intus possunt audire ⁊ respicere. facit qō no. Host. e. ti. nup. sup verbo aut alias. debent igitur diuina, sic secrete tali tpe celebrare vt exteri nō possint videri necq audiri. de pen. ⁊ re. qō inte. secundū Paul. ergo ista cōstitutio quo ad penā excōicationis nō liget nisi religiosos: tñ si clerici seculares tpe interdicti illa hic prohibita attentarent viderentur violare interdictum. de istis sic prospicientibus per fenestras ⁊ foramina vtrū peccēt nihil dicit tex. sed dicendū est q temerarie agunt cum non debeant stare vt audiant diuina. vt no. in. d. c. quod in te. ¶ †Secundo no. qō iste tex. loquit solū de obseruantia interdictorū apostolice sedis. ⁊ hoc intelligitur etiaz de interdictis positis a legato delatere. s. de preb. c. si apostolice. li. vj. Itē depositis ab ordinariis. Item a prouinciali concilio vel eius autoritate. Ex bis infert pau. quod ista constitutio non habet locum in interdicto posito a singulari persona que hoc posset ex speciali consuetudine tribuente ordinariā iurisditionem. aliter tñ videt tenere archi. de priuil. epi. lib. vj. facit de fo. compe. cū cōtingat. talis enim nō facit autoritate apostolica: nec sic ordinarius. idē videt in interdicto posito per delegatum ordinarii: nā et hoc casu non videt positū per ordinariuz quod requirit ista constitutio: non enim est idem auditorium et eadem iurisdi. delegati ⁊ ordinarii. de appel. c. dilecti. ff. quis ra quo. l. j. ⁊ de consue. non putamus. lib. vj. ¶ Tertio not. qō ista constitutio arctat oēs religiosos ⁊ sic exēptos ⁊ non exēptos sm glo. ⁊ pau. qui querit vtrū tales poterunt ordinarii punire. Joā. mo. videtur tenere q sic in. c. eporū. de priuile. li. vj. qz in hoc non possunt priuilegiari ⁊ delinquunt in re non exempta ⁊ in casu quo priuilegiū habere non possunt. e. ti. tuarum. hoc dictum non placet pau. nā sm hoc de omni delicto ordinari? puniret exemptos cum super eo non puniendo nō possit aliquis priuilegiari. in aut. de man. prin. §. quod si delinquētes. et. C. vbi de cri. agi oportet. aut. qua in prouincia. et vbi sena. vel clarissi. l. ij. Item vbi papa vult exemptos puniri per ordinarios hoc expresse statuit. de priuil. tuarū. eo. tit. c. j. li. vj. ⁊ s. de sta. reg. c. j. ⁊ de sepul. eos. ⁊ s. titu. j. abusionibus. cū cōcor. ¶ †Quarto no. q lz app. precedens interdictum reddat nullum ipso iure: tamen religiosi tale interdictum seruare tenentur si viderint vel sciuerint per matricem vel cathedralem ecclesiā obseruari sed cōtra. s. de ap. c. ad hoc qm̄. ⁊ c. dilectis. §. qz vero eo. ti. steph. tangit istud cōtrariū. ꝛen. dicit qō seruādum est interdictū ⁊ eadē rōne vitādus est excōicatus ad mādatū iudicis de quo cōstat lz dicatur appellatū ante q̄ p̄sumptio sit pro facto iudicis. ⁊ sic videt no. ber. in. d. ca. dilectis in gl. vlt. ⁊ Inno. quod est verum vbi est dubium an appellatio teneat. alias si certum esset plus appellationi q̄ sententie esset standū per. d. dec. dilectus in fi. ⁊ sic no. ibi Inno. ⁊ host. ibidē ⁊ in summa de appel. §. qualiter. ver. sed ⁊ si. ⁊ ver. illud in fi. secundū ꝛen. sed steph. dicit quod etiam si sententia interdicti esset nulla si cathedralis ecclesia vel matrix illud seruat religiosi tenētur obseruare alias incurrerent istam penaz. sed non alias penas iuris p̄ditas contra violantes interdictuz de quibus j. dicam. dic ergo post glo. additur ꝛc. quod quandoq religiosi violantes interdictum incurrunt hanc penā ⁊ alias penas iuris cū. s. matrix vel cathedralis ecclesia illud seruat ⁊ interdictum fuit rite latū. qñq incurrūt istā penam et non alias. s. cū interdictū fuit nullū. tamen iste ecclesie illud seruant. quādoq incurrunt alias sed nō istā. puta cū iste ecclesie interdictum nō seruant tamen fuit rite positum. lz enim in obseruātia debeāt religiosi se cum dictis ecclesiis conformare non tamen in non obseruantia. vt in glo. no. qz in non obseruando ꝛc. quā tenet pau. ¶ Quinto no. quod prouinciale cōciliū est maius q̄ singulares prelati licet tamē sit maius. tamē p̄lati p̄nt absoluere a sentētia lata per statutū p̄uinciale sicut possent a snia canonis vt no. pau. s. de re. ec. non alie. monasteriorum. ⁊ archi. rvij. di. in summa. host. tamen distinxit. vtrum statutum sit formatū in p̄sona p̄cilij ⁊ tūc archiep̄s vna cū suffraganeis possit absoluere aut p̄sonā archiep̄i ⁊ tūc ip̄e pōt absoluere. vt ipse not. s. de preb. graue. ¶ Sexto[a] no. qō plurimorū sentētiis ꝛc. concor. s. de offi. dele. prudentiā. §. illa quippe. vbi de hoc in glos. qō em̄ a pluribus. vñ puerb. xiij. erit salus vbi sunt multa cōsilia. ⁊ c. xv. dissipantur cogitationes vbi nō est cōsiliū: vbi vero sunt plures cōsiliarij cōfirmantur. ⁊ thobie. iij p̄silium semp a sapiēte p̄quire. ⁊ Ecclesiastici. vj. Multi pacifici sint tibi et cōsiliarius vnus de mille. ⁊ Seneca ad luci. epistola. iiij. oia cū amico delibera: sed de teipso prius. ¶ Septimo no. quod dicit singulares prelati ꝛc. q singulares prelati possunt ponere interdictum de quo per Inn. in. cap. quesiuit. de bis que fiūt a maio. par. cap. ¶ Quero post glo. que incipit. i. maiorē. dicitur hic q cū cathedralis vel matrix ecclesia seruat interdictum etiam religiosi cessare tenentur: qūo accipitur hic ecclesia an p episcopo tantuz: an pro capitulo vel vtroq mixtim: ⁊ quid si vna pars seruat: alia non: ⁊ partes sunt equales. glo. in omnibus istis casibus tenet q accipitur hic ecclesia prout sonat in facto: vt si seruetur in ea similiter se conformēt religiosi: alias si ibidē de facto non seruetur nec ipsi non seruātes hac pena ligabunt: alij sic si interdictū erat rite latū: religiosi igitur mere factum ecclesie cathedralis debent cōsiderare. i. ipsum actum celebrandi non quid iuris sit in predicta discordia inquirere sicut nec debent inspicere vtrū tale interdictū sit nullū vel aliquod. vt in tex. patet. ⁊ sic fallit illa regula qua cauetur q nō debemus attendere id quod fit: sed quid fit potius faciendum ff. de offi. presi. l. sed licet. ⁊ de elec. c. cuz cā. sed certe ⁊ in multis casibus cōstitutio factū vetat ⁊ punit: nec iuris effectum consi derat. vt. l. quid ergo. §. cū autē. ff. de bis qui not. infa. ⁊ est longa materia vtrū ad cōmissionē pene vel euitationē vel premij consecutionem sufficiat fieri de facto. [b] de quo dic vt. l. quidaz cum filium. de verb. obli. per Bar. ⁊ l. cum mulier. ff. de condi. insti. ⁊ l. ea quidem. C. si man. ita fue. alie. ⁊ s. de biga. nup. ⁊ qō plene leg. ⁊ no. in. c. plerūq. de dona. inter vir. ⁊ vxorem aduerte tū quia vt dicit Pau. si aliqui extranei celebrarent in matrice ecclesia inuito prelato ꝛc. esset locus huic pene contra ipsos religiosos si tunc non cessarent: ne ex alieno dolo ⁊ malitia commodum habeant. de rescrip. sedes. de dolo ⁊ contu. contingit. ⁊ de preben. cum qui lib. vj. satis enim est dicendū matricem ecclesiam seruare ex quo oēs ipsius beneficiati seruant lz extranei violenter vel alīs dolose celebrent in eadem et credo hoc bene dictum. nam lz direrim q hic debet potius cōsiderari factū ipsum q̄ iuris effectus: dz hoc intelligi cū factū illud est persona habili ⁊ legitima non intrusa vel aliter illegitima: qz appellatiōe ecclesie prout ecclesia hic ⁊ alibi quandoq sumit. vt in glo. ad tales non potest referri. facit qō not. in cle. j. ad fi. de seque. pos. ⁊ fru. in rōne sui. ⁊ l. si quera? . de testa. ¶ †Secundo quero quid si sunt plures matrices ecclesie in loco ⁊ vna seruat: alia non. dicit glo. q tunc non est locus huic cōstitutioni. idem Pau. q subdit q si oēs ille seruāt locus est huic pene: qz oēs ille simul iuncte habentur loco vnius sicut de delegatis le. ⁊ not. supra de officio dele. pastoralis

a ¶ Sexto not. ad de tex. no. in. c. ecclesia el. ij. extra de elect. Alex. in cōsi. lv. in pe. coin. iiij. vol. ⁊ Fel. in. c. cū oēs. i. xij. col. ver. primus. extra de consti.

b ¶ De facto. ad de. l. vbi pactuz. et ibi per doct. s. de pact. et. l. continuus. §. cū qs. ff. de ver. obl.

ꝛ ſic quod in ꝑſona vnius recipit reſpectu vni⁹ operationis
dz recipi in pluribus ſicut econuerſo. ff. ſi cert. pet. l. ſingula-
ria. ꝛ de pe. diſt. iñ. adhuc perfidi. ꝛ quod ibi no. in gloſ. lz pro
ceſſus quid ſi interdicta ꝓuincia vel dioc. alique cathedra-
les vel matrices eccleſie illud ſeruant ꝛ alique non. dicit pau-
lus ꝙ in illis in quib⁹ ſeruatur locus erit huic penę ꝛ religio
9 ſos ibidem non ceſſantes. in alīs vero non. ¶ Tertio quero
que ſit pena cōtra non ſeruantes interdicta. dicit lau. ꝙ nō ſer
uās interdictum ſi ſit religioſus excōicationē incurrit. vt bic.
Item eſt ſuſpenſus ipſo iure religioſus vel ſecularis. de ex-
ceſ. prela. tanta. Item ſibi eſt ingreſſus eccleſie interdictus. ſ.
de priuil. epiſcopi. li. vj. item eſt excōicatus ſi nō ſeruat ſepeliē
do interdictum. vt cle. eos. ſ. de ſepul. item eſt irregularis et
ineligibilis actiue ꝛ paſſiue. vt. ſ. e. is cui. lib. vj. Sed bic que-
ritur quare tot penis affligit ꝛ plus ſatis ꝙ trāſgreſſor alia-
rum ſpēz cenſure eccleſiaſtice. puta excōicationis et ſuſpen-
ſionis. ſo. dicunt Lau. ꝛ zen. trāſgreſſio interdicti generat ma
ius ſcandalum ꝙ tranſgreſſio predictarum: qz concernit plu-
res. ſ. populum ꝛ magis publice irrogatur ꝙ alie pene. deli-
ctum ergo ex quo maius ſcandalum naſcitur non mirū ſi gra
uius iudicatur. arg. xl. diſt. homo. ꝛ. ſ. de homi. ex literis.

1 Celebrare in loco interdicto non debent domini temporales
cogere clericos in eccleſia interdicta: ꝛ qui dicantur domini
temporales.

2 Preconis vocatio plus arctat ꝙ campane pulſatio.

3 Campane officium eſt multiplex.

4 Interdicti tempore pulſari nō debent campane.

5 Interdictum populum in loco non interdicto campana vel
voce preconia conuocari faciens an incurrat penas de quib⁹
in iſta clementina.

6 Excommunicati publice vel interdicti ſi moniti eccleſiam re
cuſant exire dum miſſarum ſolennia celebrantur quid facere
debeat ſacerdos celebrans.

7 Et qūo moneri debeant dicti excōicati vel interdicti.

8 Excommunicati ſemel vtrum amplius excōicari poſſint. ꝛ qd
operetur ſecunda excommunicatio.

9 Excōicationibus duabus aut pluribus innodatus abſolu-
tio quarum pertinet ad diuerſos qūo abſolui debeat.

10 Bannitus pluribus bannimentis vtrum poſſit ab vno ab-
ſolui.

GRauis. No. prohibitio iſtius conſtitutio-
nis non extenditur niſi ad domi-
nos temporales excepto vltimo caſu ibi necnon
excommunicatos ꝛc. dominos autem temporales
intellige etiam prelatos habentes temporale dominium in lo-
co. ne cle. vel mo. c. vlt. lib. vj. ꝛ. ſ. de pen. cle. multorū. ita dicit
glo. idem Pau. Steph. ⁊ nam ſm eum iſta conſtitutio edita
fuit ad inſtantiam prelatorum. vt hic in prin. non eſt ergo ve
riſimile ꝙ ſupplicauerit cōtra ſe ꝛ ſtatū ſuū. ar. ff. de mili. te. l.
iīj. ne id quod eorū fauore ꝛc. C. de legi. l. quod fauore. Itē con
tra prelatos talia facientes alibi eſt plene prouiſum. vt. ſ. de
exceſ. prela. c. tanta. Preterea iſta conſtitutio cū ſit penalis nō
debet extendi etiā ad caſum vbi eſſet maior ratio ſtatuēdi. vt
ſ. de elect. ſtatutum. lib. vj. ¶ Scōo no. poſt Lau. ꝙ aliud eſt
celebrare tēpore interdicti excōicatū exiſtentē: aliud ſimplr au
dire diuina: et aliud facere ſibi ea ſolenniter celebrare. vt. ſ.
de cle. excō. mini. illud. ꝛ cle. archiepo. de priuil. vbi dixi poſt
lau. ¶ Tertio no. duos modos conuocandi populum. ſ. per
campanarū pulſationē ꝛ voce preconia. vt. ſ. de elec. in cauſis
ꝛ not. ff. quod cuiuſq; vni. not. l. ſicut. ꝛ. l. aliud. ⁊. refertur.
ff. de reg. iur. dicit tamē pau. ꝙ plus arctat vocatio preconia
ꝙ campane: qz preco cum loquitur exprimit quid precipit et
ex parte cuius: quod non facit campana. vnde licet in mino-
ribus negociis ſufficit ſignum quo ad ptātes tñ quo ad alia
requirit vocatio nuncij vel literatoria. vt not. Inno. ꝛ Ho-
ſtien. de ele. in cauſis. pulſatio tñ campane pluribus innote-
ſcit ꝛ vox preconia paucis. ſ. pñtibus tantum: qz poſſunt audi
re. de liti. ⁊. oēm. ver. iubemus. col. viij. ita dicit pau. aduerte
3 qz vt dicit glo. multiplex eſt offiū campane. ꝛ ideo ſi ex diuer-
ſitate ſonoꝝ percipit diuerſitas gerendorum actuū vt hic bo-
nonie. nam alio modo pulſat cāpana cū generale concilium cō-
uocat. alio cū confalonerij ꝛ maſſarij. alio cū profert ꝛ exequi
tur ſnia corporalis. certe iſta pōt dici vocatio et requiſitio p-
ſonalis quo ad illos quorum intereſt acſi eſſent perſonaliter
citati. idē ſi ad ſingula officia ſint diuerſe campane deputa-
te. de hoc. l. certū. ff. cer. pet. Et ex hoc inferas ꝙ ille qui non
venit ad ſonum campane cū poſſet altero ex predictis modis
vel ſimilibus intelligere ſe citatum pōt dici verus contumax:
ꝛ ſic ⁊ in ciuitate iſta ꝛ multis alīs ferant ſnle cōtra abſen-
tes in criminalibus ꝓmiſſa pulſatione cāpane non cōparētes

4 ¶ Tertio no. ad de Bar. idē no-
tātem in. l. obſer
nare. ver. not. qō
bic dicitur. C. de
decur. lib. x. ꝛ ibi
Alng. ꝛ Aler.

tanq̄ veri ꝛtumaces nō poterūt appellare. iurta not. in cle. ſ.
de do. ꝛ ꝛtu. qō non credo etiā ſi ad hunc actū ſniarum eēt ſo-
nus diſtinctus. nā ſatis eſt maior ꝛtumacia ꝛ contēptus ſpe-
cialiter ꝛ noīatim citati ꝙ citati generaliter. hinc ſolet dici ꝙ
plus timetur quod ſpecialiter precipitur ꝙ quod generaliter
imperat ꝛ ad ſenſum quod nō ita quis quādoq; aduertit ad
pulſationē cāpā e ſicut ſi ſpecialiter citaret ad actuz. Et aduer
te: quia tex. loquitur de illo qui facit conuocare populum vo
ce preconia vel campana. idē dicit zen. ſi voce tubecornu vel ſi-
milī cū ſit eadē rō. ¶ Quarto innuit iſte tex. ꝙ tēpore interdi
4 cti non debent pulſari cāpane. quod eſt verū ad diuina. vt. ſ.
de pe. ꝛ remiſ. c. qō in te. ꝛ. c. alma. ſ. eo. li. vj. Sed nunqd ad ꝑ
dicationem faciendā vel ad tenēdū capitulum poterūt pulſa
ri cāpane tpe interdicti. Steph. ꝙ ſic. ſ. de elec. in cauſis. ver.
capitulum vero. ꝛ de ſent. exc. c. rñſo. ꝛ hoc intellige dūtamen
nō fiat in fraudē ſicut dicit factum audiuiſſe ad Mediolani vbi
religioſi qñ portabant funera ad eorū cimiteria predicare vo
lebant ꝛ ad hoc faciebant pulſari campanas. ¶ Quinto no.
in ver. biſq; duplicem exceſſum iſtorum dñorum. ſ. qz in loco
interdicto ꝛ pplm interdictū cāpana vel voce p̄conia connoc
cari faciebant ſed qd ſi in loco non interdicto pplm interdi-
ctum dictis modis quis faceret euocari. dicit pau. ꝙ nō eſſet
locus iſtis penis: ſed bene eſſet locus ſi populuz non interdi-
ctum conuocari faceret in loco interdicto ꝛ hoc innuit dictio
etiam que eſt implicatiua. Item hoc probatur in ver. ne igit
in locis interdicto ſuppoſitis ꝛc. ꝛ poſſet hoc cōtingere in ca-
ſtris ꝛ locis vicinis ſubiectis eidē dño forte diuerſarum dioc.
quorū dñs altero loco ꝛ pplo interdictis in alio faceret euo-
cari vel non interdictos in loco interdicto. ¶ Sexto not. in
ver. ſeu qui. ꝙ excommunicati publice vel interdicti debent
moneri vt exeant de eccleſia dum miſſarum fit celebratio ꝛ alio
rum diuinorum officiorum: et quid iuris ſi exire recuſant. dic
ꝙ celebrans debet ceſſare a diuino officio etiam incobato. xj.
q. tertia. excommunicatos niſi incepiſſet canonem miſſe. vt in
gloſſa. talis etiam qui ſic turbat diuinū officium capitali ſen
tentia puniendus eſt. vt. C. de epiſc. ꝛ cleric. l. ſi quis in hoc ge
nus nec expellētes tales de eccleſia licet clerici vel religioſi fue
rint etiam cū violenta manus iniectione ſunt excōicati. vt. ſ.
eo. c. veniens. tales enim expellere non eſt vim inferre ſed illa-
tam iniuriam in offenſam dei propulſare ꝛ ideo omnibus cō
petit executio. ar. l. manicheos. C. de heretic. ibi qō in religio-
nem diuinam cōmittitur ī oīm fertur iniuriam. vnde legit.
j. Machabeorum. iij. quod mathathias vidēs indeum iurta
regis imperium ſacrificare idolis ſuper aram dñi doluit ꝛ ac
cenſus eſt furor eius ſecūdū iudicium legis ꝛ inſiliens truci-
dauit eum ꝛ aram deſtruxit. Aduerte tamē qz vt ceſſatio ꝛ ex-
pulſio ꝛ etiam iſta pena locum habeat requiritur quod excōi
catio vel interdictum ſit publicum. nam interdictum vel ex-
communicatum occultum non dz quis in publico euitare ſz
caute agere. vt in gl. occultū eſſe excōicatū ꝛc. ¶ Septimo no.
7 quod quo ad prohibentes exire de eccleſia interdictos vel ex
cōicatos tēpore miſſe ſufficit monitio generalis. puta monet
ſacerdos oēs excōicatos ꝛ interdictos quod exeant eccleſiaz
dominus tpalis p̄cipit quod non exeant ſed quo ad monitos
vt incurrant iſtam penaz requiritur quod nominatim mo-
neantur. vt in v. necnon vbi eſt verbum noīatim quod nō eſt
8 in p̄cedēti. v. ſeu qui ꝛc. ꝛ hoc tenet pan. ¶ † Octauo ꝛ vltio
no. poſt gl. ſi. ꝛ alios quod excōicatus pōt amplius excōmu-
nicari. ꝛ ſi dicas quid opat ſcōa excōicatio cū nō poſſit p̄ſci
de eccleſia iam proiectus. ar. l. qui bis de v. ob. reſpondet lau.
quod ſcōa excōicatio nō plus eū p̄ſcit ſed fortius eū ligat ex-
tra ſic vides in ligato vno vinculo. nam ſi ligetur alio nihil
addit illud ſcōm quia eū reperit iam ligatum. ſed ad hoc qō
fortius ſit ligatus bene ſecunduz vinculum operatur. vt no-
ſ. de iude. ita quorūdam. Sed tunc vltra queritur qūo abſol
uetur ſi ligatus eſt quis duabus excōicationib⁹ quarū abſo-
lutio non eidē cōpetit ſed diuerſis puta ordinario prima ſe-
cunda pape vt in iſto. c. nam ſi ſupprimit vnaz dum petit ab
ſolui ab alia nihil agit. ſi autē exprimit ꝛ ille a quo abſolutio
talis petitur. intelligit ipm ab alio excōicatum non dz abſol
uere. vt le. ꝛ no. ſ. de ſen. excō. c. officij. Sol. dicit laud. cū quis
eſt excōicatus a pluribus hūtibus vnam iuriſditionem valet
abſolutio que fit ab vno ab excōicationibus etiam aliorum.
dūtamen ab eis habeat ptātez. vt. ſ. de off. de le. cām matrimo
nij. ꝛ. c. vno. aut habent iuriſdi. ſeparatā. ꝛ tunc tot erunt ne
ceſſarie abſolutiones quot ſunt excōicationes. vt. d. c. officij.
nec eſt neceſſariū quod oēs in hoc caſu ſint preſentes: ſed ſuf-
ficit quod iſte dicat ordinario. dñe ego ſuz excōicatus a cano
ne et ab alīs: vnde abſoluatis me a veſtra ſentētia et poſtea ab
alīs abſoluat ſucceſſiue. ꝛ ſic debet abſoluere tñ: ſz non denū

ciare

ciare absolutū donec ab oībus fuerit absolutus. ⁊ sic intelligit. d. c. in fi. cum sua materia. qñcz quis est excōicatus ab vno ex pluribus causis: ⁊ subdistingue: qr aut pro oībus fuit semel excōicatus: aut pro qualibet speciali sñia lata fuit. primo casu aut cōstat q pro qualibet intēdebat singulas ferre sñias aut propter omnes insimul vnaz: aut est dubium. primo casu tot erunt necessarie absolutiōes quot sunt cause. in secundo sufficit vna absolutio. quod intellige si omnes cause essent expresse in ea: alʒ non sufficit: ⁊ iterum recurrendū est ad iudicem. vt no. ℨ. eo. cū pro cā. secundo casu quando pluribus sentētijs erat ligatus: tūc plures absolutiones requiruntur vt. l. de pupillo. de ope. no. nunc. ⁊ ita dicit laud. bar. in di. l. de pupillo. ℌ. si plurium. loquens in excōicato ⁊ bānito ligato pluribus excōicationibus siue bannis. dicit q aut quis petijt se absolui a iudice ex mera iustitia propter aliquam cām: ⁊ tunc vna absolutio generalis non porrigeret nisi ad cās expressas in petitione ⁊ prosecutione. vt. l. lz. C. de iudi. ⁊ ff. de arb. l. de rebus. quandoqz petitur absolutio ex mera gratia a principe vel a populo: ⁊ tunc si quidem fuit absolutio generalis sine aliqua partis petitione vel precedenti petitione generali et porrigit ad omnes: qr princeps vel popul⁹ videt hoc fecisse ex certa sñia. vt. C. de generali aboli. l. j. sed si aliquas expressit adiecta clausula generali. tūc aut fuit tacita aliqua causa grauior. ⁊ tunc qr verisimile est superiorem si sciuisset non concessurum erit nulla absolutio super toto. argu. l. prescriptione. C. si contra ius vel vti. pub. ⁊ c. super literis. de referi. facit cle. ij. de procu. ⁊ ita dicit Bart. in. d. ℌ. si pluribus. vbi querit an
10 excbannitus pluribus excbannimentis possit absolui ab vno tm̄. Soluit q si quidē bannū quod remanet est tale quod faciat eum perdere iura ciuitatis: quod quando sit remittit ad no. per eum de penis. quidam. tunc in enm non potest cadere absolutio ab vno: quia absolutio est beneficium ciuitatis. si tamen absolueretur ab alio banno prima absolutio cōfirmabitur. arg. ff. cōia predi. l. fi. sed si bannum quod remanet non facit eum hostem ciuitatis: tunc posset tolli vnū alio remanēte. vt. l. fi. C. q. mo. pig. vel hypo. sol. ⁊ C. de trāsac. l. si quidem.

1 ☞ Fratres minores admittentes ad diuina officia istos tertij ordinis quas penas incurrant.
Et vtrum fratres alterius ordinis q̄ minorum tales admittentes easdem penas incurrant.

2 Fratres tertij ordinis sancti Francisci quo alio noie vocentur

3 Uxor lz secundo nubat vtrum caste viuere dicatur.

4 Fratres tertij ordinis sancti Francisci qui alio nomine dicuntur continentes seu de penitentia vtrum gaudeant clericorum immunitate ne possint cogi ad forum ⁊ onera que laicis imponuntur: ⁊ possint dici persone ecclesiastice.

6 Eremite qui nullius sunt ordinis per ecclesiā approbati vtrū gaudeant priuilegio clerici ali.

☞ Am ex eo. No. q ista prohibitio concernit solū fratres minores ne tē pore interdicti admittant istos tertij ordinis ad diuina. alij ergo si admiserint non ligantur ista pena licet ligentur alīs prohibitis contra illos qui tempore interdicti admittant alios ad diuina officia. ⁊ per hoc dicit paul. q fratres minores admittentes istos ligantur pena demen. j. supra eo. nam secundum eum est de obseruantia interdicti abstinentia a diuinis vel celebratio permissa que est ianuis clausis: quod fit quādo oēs exceptis permissis excluduntur ⁊ interius videre non possunt nō pulsatis cāpanis ⁊c. e o. ti. c. fi. lib. vj. sed hoc casu prohibiti admittuntur. ergo ⁊c. ad hoc de priuile. licet. lib. vj. Itē celebrare tēpore interdicti nō licet nisi quatenus a iure permittitur. eo. tit. eōrum. sed illud a iure nō permittitur. ergo interdictū violatur. adducit no. p eum de rescri. de auditor. et sentit per hoc paul. q si cathedralis vel matrix ecclesia seruat interdictum fratres minores tunc tpis admittentes istos ligentur pena cle. j. ℨ. eo. ⁊ etiā ista. ⁊ sic duplici excōicatione. glo. pe. hic tenet ℨrium per ca. atsi clerici. de iudi. in fi. ⁊ l. senatus. de accu. idē steph. qui alle. l. sanctio legū. ff. de pe. ista enim pena excōicationis est specialiter edita ℨ istos tales admittentes ad diuina tempore interdicti. sed illa cle. j. est edita ℨ oēs religiosos ⁊ specialissimo casu. non debent ergo ambe concurrere. vt di. l. sanctio legum. et. l. doli clausula. de verb. obl. interdictum enim de facto positū si seruatum fuerit vt ibi dicitur ligat religiosos non seruantes vt ibi not. tanquam ergo ius singulare nō dz egredi casum suū. vt. l. qō vero. ff. de leg. alīs tū penis inflictis a iure ℨ violantes interdictum. vt ca. eōr. de priuil. lib. vj. forte ligantur admittendo istos sicut admittendo extraneos. nā ista constitutio quo ad eius penā non videt derogare alīs penis cōibus cōtra tales. ☞gu. l. quoties. ff. de act. ⁊ obli. l. g sepulchra. ⁊ C. de sepul. vio

2 la. ¶ †Secūdo⁹ no. q isti fratres tertij ordinis beati Franci
a sci vocant fratres continentes seu de penitētia. de quibus in glo. iij. ⁊ ppie loquendo sm lau. congruentius nominātur de penitentia q̄ continentes. nam qui non bz ptātem sui corporis non pōt dici ppie ☞tinens. lz canon dicat castitatē nō tū dicit ☞tinentiā cū vxore. xxxj. di. nicena. facit qō no. Bar. de
3 vxore cui maritus decedens reliquit annuatim centuz donec caste vixerit. nā videtur caste viuere nubendo alteri. quod dic
4 per eum in. l. mulier. ℌ. cū ꝓponeret. ad treb. ¶ †Quero vtrū isti fratres continentes siue de penitentia sint psone ecclesiastice ita qō in personis ⁊ bonis gaudeāt immunitatibus cle
b ricorū quo ad forum[b] ⁊ quo ad onera que laicis imponūtur Bul. de monte lau. dicit qō nec in personis nec ī reb⁹ gaudēt priuilegio clericali seu religionis. nam sm eū sunt sine rege sicut locuste: nec sunt mere laici cum sint de ordine vt in tex. nec religiosi cum non habeāt ptātem sui corporis: sed vxores iudicat: ergo ipsos vt nudos oī priuilegio clericali ⁊ quasi de nouo egressos de vtero matris sue ⁊ sic ipsos in oībus ⁊ per omnia iudicaturos ⁊ remuneraturos per curiā secularē nisi sua ostendant priuilegia que non patent secundū eū. Bart. de hoc no. ff. de iure immu. l. semp. ℌ. quibusdā. vbi circa eos querit an habeant immunitatē a muneribus et honoribus. ⁊ ibi dicit q sunt persone ecclesiastice quevocantur deo deoti. vt habet. xij. q. j. duo sunt genera. ⁊ vt dicit milites gaudētes habent de hoc priuilegium expressuz: ⁊ ideo dicit se vidisse cōsilia plurium doc. iuris canonici ⁊ ciuilis q isti sunt exēpti a muneribus secularibus ⁊ a collectis sicut clerici. ⁊ ita ℨ eū consuluerunt multi aduocati de curia romana ⁊ eorū consilia loquuntur de fratribus gaudentibus: sed idē est secūdū eū in dictis fratribus tertij ordinis sancti francisci. quod tū vt dicit ¶Perusij nō seruatur. nā conueniuntur sub iudice seculari et soluūt collectas. soluit tū qō vbi possit apparere illos sumpsisse dictū habitū in fraudē onerum quod eis nō p
5 desset. vt. ℨ. ea. l. ℌ. diuus. ⁊ de mune. ⁊ bono. l. cura. vbi gloss. ¶Postq̄ scripsi inter consilia que habeo reperi vnū cōsiliū dñi Joā. cal. in supradicta. q. ⁊ premittit qō pro fratribus de penitentia intelligit fratres tertij ordinis beati Francisci: qr sic in ista de. nuncupank. vtrū ergo dicantur persone ecclesiastice. dicit ipe qō questio pōt intelligi q̄tū ad hoc vt gaudeāt priuilegio clericali. de quo. xvij. q. iij. si quis suadente. vel fori. de quo. xj. q. j. ⁊ de foro cōpe. per totum vel rerum. de quo. xij. q. ij. ecclesiarū seruos. ⁊ de vi. ⁊ ho. cler. c. fin. ad. q. ergo qō dicti fratres debeant dici persone ecclesiastice. primo facit ista cle. vbi ptz eorū statū per sedem apostolicā approbatum. ⁊ in c. qr quibusdā. de reli. do. Itē arguendo per locum a nominatione vt fit. xxvij. q. j. vt lex continentie. nam appellantur fratres de penitentia. vt hic ptz. penitentes autem sunt persone ecclesiastice. xj. q. j. c. j. Preterea eremita qui non est alicuius
9 ordinis approbati per ecclesiam gaudet priuilegio clericali. vt no. xvj. q. j. qui vere fortius ergo est dicendū de istis q sunt per sedē aplicā approbati. Contrariū tz ⁊ dicit qō dicti frēs non sunt persone ecclesiastice ppie loquendo qr nō sunt clerici. ⁊ hoc est clarum nec religiosi. i. religione p sedē apostolicā approbata nec religati vel pfessi alicuius professionis nō fratrū minorū vt hic pz non alterius ⁊ hoc clarū ⁊ hec rō sumit ex. c. duo sunt. xij. q. j. Itē q eorū ordo nō sit religio pz qr neq; cōtinentiā pmittūt: neq; obediētiā ⁊ vtūk ppio q̄ sunt de substātia religiōis. vt. c. cū ad monasteriū in fi. de sta. mo. bñ facit de voto. c. j. li. vj. nō ob. quod templarij: hospitalarij ⁊ cōuersi sunt persone ecclesiastice ⁊ gaudent priuilegijs clericorū. vt no. in. d. c. duo sunt. nā quo ad cōuersos dz intelligi de pfessis. vt no. in. c. duo. ⁊. c. vt lex. templarij etiā profitētur regulam beati augustini ⁊ hospitalarij. non ob. qō dictuz est de penitentibus qr dz intelligi de solenniter penitentibus de quibus in. c. in capite. l. di. ⁊ no. xj. q. j. aliud. non ob. qō dictū est de denotatione qr denominatio extra iudicialis vel que fit ab eo qui non potest ius cōferre vel cū requiritur titulus vel certa forma in hoc casu non tribuit ius. vt infra capitulo proximo. ⁊ per ista cōcludit quod non debent dici persone ecclesiastice nec priuilegijs iparū gaudent fatetur tū qō si a papa hārent de hoc priuilegium esset eis seruandū ⁊ ita concludit ⁊ dicit quod hec. q. pluries aures pulsauit ⁊ frequenter super ea consultus recusauit consulere cuz scriptura sed propter reuerētiā cōsulētis cessare mō nō potuit cōcor. igit cū lau. et cū consuetudine que seruatur perusij pront dixit Bar.

1 ☞ Papa vtrum aliquem admittendo videatur eū absoluere vel vitando excōicare.

2 Papa participans cum excommunicato vtrū incidat in minorem excommunicationem.
Et ibi de cautela qua vtitur cum excommunicatis vt cū ipsis

a ¶Scdo not. De istis fratrib⁹ tertij ordinis vide plene p do. Feli. in. c. nullus iudicum. in pe. co. extra de foro. cōpe.

b ¶Quo ad forum Adde q̄ dicit feli. in. c. nō dubiā ad fi. extra de sententia excom.

valeat sine scrupulo conscientie tractare et expedire q̄ tractanda seu expedienda sunt.

4 Participare quot modis dicatur quis cum aliquo.

5 Excommunicatio communicans literis vel nuntio minorem excommunicationem incurrit.

6 Verba enunciatiua referentia statum alicuius qui sibi non inerat: tñ erat de substantia dispositionis vtrum ꝛ quando et in quibus inducant dispositionem.

7 Dispensare facto vtrum ꝛ quando quis possit.

6 Eps excommunicatum scienter ordinans vtrum videatur illum absoluere.

I summus. Prima pars venit ad determinationem eorū que no. i iurib⁹ alle. in gl. prima. erat enim opinio inter doc. vtrum papa scienter participando cum excommunicat o videatur ipsuz absoluere. de quo in iuribus alle. in glo. hic autem vt videtis decisum est quod papa participando quocunq; modo non videtur absoluere similiter ecōuerso aliquem vitando non vr̄ euz excōicare. peccant tñ illi qui illum quem papa vel alius prelatus vitauerit ꝑpter sua facinora admittunt in sua familia
2 ritate. vt not. Inno. ꝛ Host. in ca. cuz olim essemus. de priuil. Item no. quod ex tali participatio cū excōicato. papa non icidit in minorem excommunicationem. vt in glo. iij. videbatur. q2 talis vr̄ snia dei. vt patet math. xviij. ibi si peccauerit ꝛc. ꝛ sequitur sit tibi ta nq3 ethnic⁹ ꝛ publicanus. ad idē. j. ad corin. v. ad omne tñ dubiū tollendum vt dicit lau. papa omnes ad ipsum aliqua de cā accedentes ad cautelam absoluit vt agenda ꝛ expedienda cū eo absq3 scrupulo conscīe expedire ꝛ tractare valeant. quo tractatu finito reincidūt in excōicationis sniam ipo facto ad istar testium excōicatorum. de testi. c. veniens. ij. in fi. vbi de hoc per Hosti. de alio q̄ de papa vtrū parti
4 cipans cū excōicato a se incidat in minorem vide no. in. c. cui
5 licet de reg. iur. li. vj. in mercu. ¶ Secūdo no. quod dr̄ qs participare cum aliquo verbo literis ꝛ osculo. scribens ergo excōicato incurrit minorem. vt in gl. ꝛ per archi. s. eo. l. d. elec. c. vbi periculum. idem dicas si mittit nuntiū. nō enim refert an quis per nuntium vel literas seu per loquelam suum exprimat consensum. ff. d cōsti. pe. l. qui aūt. §. ꝛ no. xj. q. iij. q̄m multos orando etiam ꝛ bibendo in 3ctu ineūdo. e. cā. ꝛ qōne sicut apostoli. ꝛ. c. excōicatos secundum steph. idem secundū land. ꝛ zen. nutu ꝛ signo. cū per ista videatur quis in alium consentire. xxiiij. q. j. oīs qui de le. iij. l. nutu. ꝛ. C. de testa. l. iubemus. ꝛ hoc est quod dicit tex. alio quouismō. non enim refert vtruz verbis vel signis vel etiam digito alius declaretur. ff. si cer. pe. l. certuz. ¶ Tertio no. in. §. similiter. quod papa noīando honorando tractando aliquē vt prelatum vel rectorem non videtur per hoc sibi nouum titulum sine ius in tali rectoria vel ꝑ
6 latura cōferre. alibi etiā dicit lex quod verba enunciatiua referentia statū alicuius qui sibi non inerat tñ erat de substantia dispositionis vt libertas in seruo legatario nō inducūt dispōnē in pagano disponēte. secꝰ ita in milite in quo est spāle. vt. l. ex his. C. de testa. mi. ꝛ ibi per. d. meū dñm Bal. plene qñ verba enuntiatiua prolata incidenter vel principaliter. ꝑpter se inducāt dispōnem ꝛ qñ non de quo dixi in cle. j. s. de ꝓba. ideo hic aliter non ꝓsequor nā inquātū hic dr̄ quod status persone non ꝓbatur per epl̄az ad eundem missam vt ad ꝑlatū cum non sit non facit nec probat eum talem cōcor. C. de ꝓba. l. non eplis. ꝛ. l. iubemus. C. de li. cā. ꝛ. d. l. ex his verbis. de testa. mil. s3 vr̄. verbalis noīatio vel per literas prosit illi qui filius nominatur. vt. c. per tuas. de proba. ꝛ. c. transmisse. qui fil. sint legi. vbi de hoc. ꝛ. l. fi. eod. ti. ff. ꝛ auten. item si quis. C. de na. li. vbi ex noīatione facta in instrumento de filio sibi prodest: q2 per hoc efficit legitimus si erat naturalis. Bar. in. d. l. non epistolis dicit ꝙ aut in epistola continentur verba dispositiua: aut enunciatiua: primo casu aut sunt prolata super eo quod poterat per epistolam introduci. vt in contractibus qui contrahuntur consensu: tunc epistola probat ꝛ inducit. vt. l. consensu. ff. de act. ꝛ obli. ꝛ. l. j. in fi. ff. de contrahen. empt. si vero non poterat introduci per epistolaz tunc non probat. vt. l. j. ff. de verbo. obli. si vero epistola continet verba enunciatiua: tunc si quidem sit enuntiatio super eo quod partes facere potuissent: tunc inducit probationem. vt. l. j. C. de contrahen. stipula. si vero super eo quod partes inducere non possent: vt fraternitatem. tunc dicta epistola nihil probat. vt. d. l. non epistolis. adminiculatur tamen. vt. l. fi. ff. de proba. alibi Barto. de hoc tractat vtrum. s. asseueratio vel confessio filiationis sufficiat ad probandum eum filium. dicit enim ꝙ quandoq3 quis confitetur aliquez filium principaliter propter se: ꝛ tunc constituit eum in quasi possessione filiationis donec probetur cōtrarium. vt. d. l. fi. ff. de proba. ꝛ. l. quod senatus. de libe. agnoscen. quādoq3 asserit filium suum incidenter propter aliud. et tūc indistincte dicunt doc. ꝙ in nihil preiudicat. vt. l. non nudis de proba Bar. dicit ꝙ si illud quod asserendo ponitur cōuenit magis filio q̄ extraneo: tunc constituit eū in quasi possessione filiationis. vt si dico bene veniat filius meus quem volo vt res meas teneat. vt. l. quidaz. in prin. ff. de prob. nam tractando aliquem vt filium ponit eum in quasi possessione filiationis donec probetur contrarium. vt. l. j. §. j. ff. de questio. et ita ipse no. in. d. l. quod senatus. de libe. agnos. et vide quod circa hoc no. Cy. in. l. non nudis. C. de proba. ꝛ. l. non epistolis eodem titu. vbi dicit ꝙ si inuicem duo se tractant vt fratres ex hoc constituitur inter eos quasi possessio fraternitatis cui statur donec probetur contrarium. ꝛ sic est reperire possessorium fraternitatis sicut filiationis: l3 quidam contra. sed primum ipse firmat ꝛ Bartol. in. l. j. in fi. ꝛ. l. seq. de libe. agn. ꝛ. l. vbicunq3. de ven. in pos. mit. facit. c. ex ore. s. de his q̄ fiunt a maio. par. capi. vbi ille qui tractat vel honorat aliquem vt prelatum sibi preiudicat in iure suo. quare ergo hic in papa aliud statuitur quod verbo vel literis nominando vel tractādo aliquem vt prelatum non intelligitur per hoc ipsum approbare vel eidem conferre aliquid non iure. collige solutionem ꝛ rationem differentie per teipsum ex not. per me in dicta cle. j. de proba. que etiam contradicit huic ca. inquantum ibi verba pape incidenter directa in alium plene probant illud super quo sunt prolata. hic autem nihil probant. So. dic vt ibi Steph. etiam contra id quod hic dicitur ꝙ noīatio nō probat. alleg. allegata in glo. cōtrarium videbatur ꝛc. ꝛ qd̄ nota. de elec. bone. lo. j. in prin. vbi dicit ꝙ talis noīatio multum operatur. sed vt dicit ibi loquit qñ talis noīatio fit in iudicio ꝛ ex cā ꝛ aīo approbandi vel reprobandi. vt ibi per eum. Itē facit iste tex. contra no. per Inno. ꝛ Host. in. c. cū ab ecclesiarū supra de offi. ord. vbi scribendo aliquibus vt collegio vel vt ciuitati videtur pro tali eā habere ꝛ approbare. Sed steph. hic intelligit illud dictum cum ex certa scientia hoc facit ꝛ exprimit. ad hoc. ff. de excu. tut. l. idem vlpianus. §. fina. ibi et horum alterutrum literis significantis. ille autem qui se gerit pro tali: puta pro prelato: pro doctore. pro milite ꝛ simil. vtrū talis presumatur alio non probato. dic vt ca. si iudex laicus. de senten. excommu. lib. vj. ꝛ. l. si solennibus. C. de fide instru. per Cy. facit. l. berennius. ff. de decur. ¶ Vltimo Pau. ex hoc tex. colligit arg. ꝙ facto quis nō dicitur dispensare. quod tenet Ber. de conces. preb. cap. literas. de scismati. cap. fraternitatis. Circa hoc tamen Ioan. andr. post docto. examinat istā questionem. j. capi. veniens. de filīs presby. vbi refert opini. quorundam dicentium ꝙ ipso facto dispensat que opinio reprobatur per. c. dilectus. eodem titulo. secundo refert opinio. Innocen. qui dixit quod vbicunq3 episcopus scienter facit quod est contra ius si factuz est tale quod dispensare possit intelligitur dispensasse maxime si nullus ex dispensatione leditur. de biga. super eo. Vin. vt dicit refert alios qui videntur secundum Vin. verius dicere ꝛ consulit id fieri quod ad hoc vt videatur dispensare precedat summaria cognitio super casu dispensationis an sit necessitas vel vtilitas vl' alia iusta causa. j. q. vij. §. nisi rigor. ꝛ quod no. Ioan. and. s. de temp. ordi. ca. ex tenore. super fi. ij. glos. plus refert aliquos tenere. s. necessariam super hoc sententiam vel decretum vt scilicet decernat euz idoneum ad ordinem ꝛc. vltimo subdit post Hosti. ꝙ nec ordinando nec confirmando nec alio modo intelligit episcopus dispensare nisi hoc exprimat. Ioan. and. remittit in. d. c. veniens. ad no. per eum in. d. c. fraternitatis. de scismati. vbi breuiter dicit ꝙ ipso facto dispensatur per eum qui hoc potest si premisit super dispensatione facienda vel nō cause cognitionem. ꝛ postea promouit vel ordinauit hoc intendens l3 dispensationis verba non exprimat. ad hoc. s. de app. ad audientiam. si vero cognitione non premissa promouit non intelligitur dispensare imo punire. pro hac distinctione adducit no. in simi. in ca. fi. de coniu. seruo. in glos fi. ꝛ ex predictis patet verum esse quod no. Host. in. d. c. veniens. quod si
3 episcopus excommunicatum scienter ordinat non videtur illum absoluere cum in absolutione excommunicati requiratur certa forma. de senten. excō. cum desideres. similiter non videtur dispensare si recipit a tali procurationem vel audiat ab eo missam licet in hoc peccet. nam in talibus non requiritur inquisitio vel iudicialis examinatio. Item recipiendo procurationem exigit quod suuz est: quod potest facere a quolibet possessore. ad hoc d deci. de terris. ꝛ qd̄ ibi not. et ita hic pau. non tamen ita plene.

a ¶ Tertio nota. Adde Feli. in. c. si aliquādo in. ij. col. extra. e. d sen. exc. Ange. in addi. Bar. in. l. j. in fi. co. C de metro po. beri. libro. xj. Alex. in cōsil. vj. ad fi. in. j. vol. ꝛ i consi. ccxvj. in. v. col. in. ij. vol.

b ¶ Quandoq3 asserit. qualiter autez ꝓbet filiatio an ꝑ vba enūciatiua vel ꝑ epistolā. vid Fli. plenissime i. c. ꝑ tuas i ij. col. vsq3 ad fi. extra de ꝓba.

¶ De verborum sinificatione. Rubrica.

Fratrum

1 ☞Fratrum minorum status arctior est ex canonicis constitutionibus oĩbus aliis statib⁹ qui inter boies deprehĕdunt.
2 Fratribus minoribus relicta vtrum ⁊ quibus casibus valeãt ita ꝙ ipsis fratribus acquirantur.
3 Et ad quos pertineãt bona ipsis fratribus relicta si sunt ipsorum bonorum incapaces.
4 Pauperibus pro eorũ alimentis ⁊ necessitatibus relicta vidĕtur relicta ciuitati cuius interest paupes necessitate nõ affici.
5 Fratrum minorum ecclesia si heres instituatur vtrum talis institutio valeat.
6 Et quid si instituatur frater guardianus vel aliquod altare ipsius ecclesie.
7 Ecclesie romane vtrum ⁊ quando acquiri possit.
8 Fratribus minoribus relicta non iure directo sed fideicõmis. vtrum valeant.
9 Legatum singulariter factum fratribus minoribus vtrum ⁊ quando valeat.
10 Fratribus minoribus si aliquid relinquatur ad certum quid faciendum in quo non requiritur necessario totum illud relictum. quid faciendum est de residuo.
11 Legatum factum fratribus minoribus de re ĩmobili vtrum ⁊ quando valeat.
12 ℣endicantes prohibent nouа loca quererе ad habitãdum.
13 Commutatio de relictis fratribus minoribus que eis tenere non liceat vtrum ⁊ de cuius consensu fieri debeat.
14 Fratribus minoribus si aliquid annuum relinquatur vtrũ ⁊ quando tale legatum valeat.
15 Fratribus minoribus legata que vendi debĕt ⁊ in eorum necessitatibus custodiri qd ab heredib⁹ petere possint ⁊ vĕdere.
16 Legata particularia facta fratribus minoribus ad vsum licitum vtrũ ⁊ qñ valeant ⁊ per quĕ executioni mãdari debeant. Et vtrum ciuitas petere possit tale legatum. 18.
17 Legate rei vsus interdum non exprimitur propter conditionem persone cui legatur. sed tacite debet intelligi.
19 Fratribus minoribus relictum est palatium vt ibi cõstruant ecclesiam quod si non possunt quid fiendũ est de illo palatio.
20 Expense superflue ⁊ que voluntarie fiunt vtrum includantur sub nomine pietatis.
21 Reditus annui vtrũ ⁊ qñ possint legari fratribus minorib⁹.
22 Fratres minores vtrum ⁊ quando exequi possint vltimas voluntates eis relictas.
23 Ultimarum voluntatũ executores qñq; heredũ vice fruunt.
24 Fratres minores vtrum habere possint cognitionĕ sup pauperibus inter quos fiat pecunie distributio.

Circa ista dñs Jo.an.Pau.⁊ alĩ qui scripserunt super cle. ista omiserunt scribere. qr forte credebãt eis prohibitũ per cõstõnĕ Nicol.iĩj. qui hoc sub pena prohibuit sed Jo.xxij. dictã cõstitutionĕ Nico. suspendit. ⁊ ideo dñs Bar. qr multa dubia tpe suo occurrebant super relictis fratribus minoribus de ipsis cõposuit spãlem tractatũ quĕ libr̃ minoricarũ voluit nuncupari quĕ hic Jo. de lig. posuit de verbo ad verbũ modicũ. imo quasi nihil addens nisi qr in duobus siue trib⁹ ab eo discordat: sed. d. Bal. dicta Bar. subtilius intuens in multis a Bar. discordat ⁊ ab eius opi. discedit. quorũ opi. ⁊ motiua sub. cõpĕdio referã de substãtialibus nil omittĕs. ⁊ sicut Bar. diuidit hanc materiã in quatuor partes. ⁊ de qualibet vnũ libũ cõponit. ita ego sequendo eius ordinĕ qr breuius tractaturus sum ipsam expediã per quatuor principales. q. cum alĩs accessoriis. quaꝝ prima erit de bereditatibus que fratribus relinquunt. scõa de relictis singularibus que in vltimis voluntatibus boies fratribus largiunt. tertia de executione vltimarũ que fratribus iniunguñ. quarta de bereditatib⁹ ⁊ bonis que abintestato fr̃ibus deferunt. Et ad euidentiã dicĕdorũ scias ꝙ per cõstõnes canonicas status dictorũ fratrũ est arctior aliquo alio qui inter boies deprehendat. prohibent eĩ habere proprium in cõi ⁊ ⁊ singulari ⁊ maxime pecuniã ⁊ penitus inexperti ab effectu ⁊ desiderio terrenorũ vt in extranag. exĩt qui seminat. ℣. porro. ⁊ in ista cle. ℣. deniq; ex hoc pz ꝙ est in arctissima pauperta te fundatus ꝓpter deũ qui status vt dixi inter boies nõ reperit. nam ⁊ deportati lz perdant que sunt iuris ciuilis. tñ retinĕt que sunt iur. gẽ. ⁊ ex his pñt sibi querere ⁊ actiones bfe. vt ff. de pe. l. quidã. ⁊. l. si tibi mãdauero. ℣. bis cui⁹ bona. ff. mã. ⁊. l. si victũ. ⁊ ibi no. ff. de re iudi. serui etiã pro alimĕtis ⁊ alĩs sibi reseruatis de iure naturali pñt sibi querere ⁊ actiões mouere in iudicio. vt. l. is cui. ⁊. l. si seruos. ff. de ali. ⁊ ci. le. ⁊. l. si in metallũ. ff. de his que pro nõ scrip. ba. isti vero fratres ꝑ nulla re in iudicio esse pñt. vt in ista cle. plus dicũt qdã ꝙ de illo qõ apponit eis ad comedĕdũ ⁊ bibendũ ⁊ induendũ non dicuntur habere dñium sed simplicĕ vsum facti de quo. d. meus Bal. remittit ad constõnem Jo. xxij. que incipit qr quorundã ⁊ preal. c. exĩt. ℣. porro. ipse tñ dicit ꝙ ꝑm traditionĕ legistarũ nõ vĩ possibile ꝙ vsus liberi arbitrij in rebus que vsu consumunt sit absq; ꝓprietate. nec naturalis rõ autoritate senatus quo ad hoc mutari poterit. ff. de vsufru. ea. re. l. j. sed in seruis bene hoc reperit nec est hoc ius naturale vel ius gen. ꝙ vsus facti sit segregatus a ꝓprietate siue loquamur in particulari siue in aliqua collectione siue congregatione siue familia seruorũ vel filiorũ fa. qui hñt vsum facti abstractũ ab omni dñio
2 ⁊ hoc ergo premisso venio ad propositũ. ¶ †Primo igit quero de bereditatib⁹ que fratribus relinquunt. vtrũ valeãt hec relicta ita ꝙ fratrib⁹ acgrent. Ad hoc rñdeo ⁊ ex dictis Bart. distinguo quatuor mẽbra. Primũ est qñ fratribus relinquit bereditas iure instõnis. Scõm est qñ relinquit iure fideicom. vniuersalis. Tertiũ est qñ iure legati. Quartũ qñ instituunt in re certa alio coberede nõ dato. Reuertor ad primũ mẽbrũ qñ fratrib⁹ relinquit bereditas iure instõnis. in q̃ dicit Bar. ꝙ qñq; instituunt simplr̃ qñq; adiecta causa puta ꝙ in eorum necessitatibus cõuertat primo casu. ſ. qñ simpliciter dicit ipsa ꝙ talis instõ est nulla ⁊ penitus pro non scripta qr text. istius
3 cle. dicit ꝙ istius successiõis nullatenus sunt capaces † ad quĕ igit pertinebit dicta bereditas. dicit ipse qõ ad substitutũ vel cõiunctũ si hz alias aduenientes abintestato. vt. ff. de his que pro nõ scrip. ba. l. si in metallũ. ⁊. C. de bere. insti. l. j. ⁊ de cadu. tol. l. j. ℣. j. in prin. Sed circa hoc dubitat Bar. vtrũ tales veniĕtes abintestato substituti vel coberedes poterunt dictã bereditatĕ retinere in foro cõsciẽtie cuius dicta quo ad hoc retuli in repetitione. c. male fidei possessor. de reg. iur. lib. vj. ideo hic decido vbĩ solũ de venientibus abintestato dixi de coberede añt ipsorũ fratrũ vel substituto dicit Bar. ꝙ in foro cõscientie retinere poterunt qr hñt voluntatĕ defuncti que est ꝙ si heres non adeat vel qr nõ vult vel qr nõ põt bereditas ad substitutum deuoluat. C. de bere. insti. l. cũ proponas. ⁊. ff. de he. insti. l. si paterfamilias. ⁊ si quis omni causa te. l. j. ℣. si proponatur.
a Secundo⁹ casu qñ instituunt adiecta causa: puta vt in eorum necessitatibus cõuertatur an valeat: ⁊ videt ꝙ non qr non est persona in qua possit fundari nomen heredis sicut qñ instituitur ille heres qui est iam mortuus. nam babet pro nõ scripto. vt. l. j. ℣. in primo. de cad. tol. contrariũ tenet ipse nam ꝑm eum istis pñs causis sufficit ꝙ in ipsam causam bereditas relinquat puta in redemptionĕ captinorũ vel in constructione ecclesie vel in alimẽtis pauperũ ⁊ si. C. de epi. ⁊ cle. l. si quis ad
a declinandã. ⁊ in aut. de ecc. ti. ℣. si quis etiam pro redẽptione.
4 Itẽ fratres minores sunt in summa paupertate † sed qñ pauperibus in alimentis ⁊ eorum necessitatibus relinquit videt relictũ totum ciuitati cuius interest vt pauperibus alimenta non defint. vt. C. de sac. san. ecc. l. priuilegia. ⁊. l. ciuitatibus. de leg. j. pro hoc alleg. in aut. de ecc. ti. ℣. si quis autem. vbi si instituitur vnus sanctus cuius oratorij vel ecclesia non reperit tñ capit episcopus. non ob. ꝙ hic non sit persona que possit adire. nam persona heredis substinebit episcopus vel res publica. vt. j. dicam. non ob. ꝙ dictum est. s̃. non valere institutionĕ simpliciter factam de fratribus quasi ibi causa licita subintelligat. ſ. pro eorũ necessitatibus. nam vbi hoc testator nõ expres sit est quedam prescriptio verbis nõ expressa nec de necessitate intellecta. ideo illa causa subintellecta non sufficit. qr debet testator illud qõ in institutione ꝛtinetur propria voce exprimere. vt. C. de testa. l. iubemus. sed in casu nostro causam expressit non ob. ℣. si quis autẽ. vbi non expressit ⁊ tamen sufficit quia ibi de necessitate intelligitur relicta bereditas ob reuerentiã ⁊ memoriam sancti. Concludit ergo Bar. ꝙ licet de tali institutione persona fratrũ subducat qr non sunt capaces. tamen remanet causa ꝓpter quã instõ validat ⁊ substãtiatur per ea que dicta sunt. dñs meus Bal. in aut. ingressi. C. de sac. san. ec. tenet ℣riũ. dicit enim ꝙ lz singularia relicta per modũ licitũ. ſ. ad eorũ vsum relicta valeant. vt in dec. exĩt. ℣. ad hoc. tñ secus est in bereditate ⁊ iure vniuersali rõ hec est. qr ius vniuersale cõsistit in quodã iure intellectuali ꝙ postq̃ ei radicatũ nõ põt aduelli. ff. de mino. l. ⁊ si fine. ℣. sed ⁊ qõ pap. vñ non põt istud ius intellectuale cõuerti in aliquĕ materiale vsum. nã lz heres totã bereditatĕ vẽdat vel dissipet semper remanet heres. ff. de pe. her. l. sed si lege. ℣. an aũt. ⁊ ad treb. l. imperator. ⁊. ff. de vul. ⁊ pu. l. ex facto. ℣. fi. vnde fratres minores nõ pñt hoc ius retinere nec illud intellectuale in aliqõ materiale conuertere merito non sunt capaces. secus in secularibus qr possunt precise conuerti. nec dicit verum Bart. dum distinguit inter causam siue modum licite expressum ⁊ tacite intellectum per. l. iubemus. C. de testa. nam in relictis ad pias causas idem operatur tacitum quod expressum. vt. c. cum tibi. de testamẽ. Concludit

a ¶Scõo casu. ad de ꝙ fratrib⁹ minorib⁹ lz relinq̃re gra libroꝝ et vestiũ vt tradit Jmo. in cle. ℣. in xvij. col. s̃. de sep.

ergo ꝙ ex quo institutio est pro non scripta. modus est etiam
pro non scriptus. vt. C. de cad. tol. l. j. §. in primo. non ob. ꝙ di
cit Bar. de epo vel ciuitate que adire poterat. nam ista vniuer
salia iura radicata in persona alicuius nõ psũt euelli ⁊ nõ psũt
oriri nisi in propria persona. vt. l. si mulier. §. ex asse. ff. de iure
do. ⁊ in hoc residet doc. meus ꝯ Bar. ⁊ predicta ꝓcedunt cum
5 quis instituit ipsos fratres minores. Sed quero vtrũ idẽ sit si
instituatur heres ecclesia ipsorum fratrũ minorũ vel eorũ lo
cus. ⁊ videt ꝙ similiter talis institutio sit pro nõ scripta. nam
seruus qui regitur dño nõ est capax eorũ quorũ dñs non est ca
pax. ff. de here. insti. l. non minus. ⁊ de lega. j. l. si mihi ⁊ tibi. §.
regula. eadẽ ratione ecclesia que regit per fratres nõ dꝫ esse ca
pax eorũ quorũ fratres nõ sunt capaces. Preterea cõteplatio
ne fratrum vr ecclesia instituta heres sicut cum quis instituit
semproniũ seruum titij vr cõtemplatione titij institutus. vt. l.
cum aliquis. de iure delib. Item sicut vr instituere ciuitatẽ vel
ciues. vt. l. ciuibus. de reb. du. idẽ ita vr instituere ecclesiã fra
trum minorũ ꝙ instituere ipsos fratres vt sic sumatur conti
nens pro cõtento. Preterea aut sumis ecclesiam pro collegio
fratrum. vt sumit in l. sicut. ff. qd cuiusqꝫ vni. no. ⁊ certum est
quod non valet. vt in ista cle. aut sumis ecclesiam pro parieti
bus circundatã. ⁊ tunc idem. s. quod non valeat. qꝛ heredita
tis aditio requirit animũ. vt. l. pro herede. de acqui. her. sed ec
clesia dicto modo sumpta non hꝫ animũ ergo ⁊c. item ista cle.
innuit ꝙ illius cõditionis sit eorũ ecclesia. s. humilis put sunt
fratres sed isti sunt penitus incapaces ergo ⁊ eorum ecclesia.
Contrarium tenet Bar. s. ꝙ institutio de eorũ ecclesia valeat.
primo probat per. c. exijt qui seminat. vbi dñium ecclesiarũ ⁊
locorũ fratrũ pertinet ad romanã ecclesiam. idem dixit papa
Jo. in sua cõstitutione que incipit ad conditorẽ si sunt ecclesie
romane. ergo ecclesie romane querit. ⁊ sic vꝫ. scdo hoc probat
qꝛ ecclesie sunt iuris publici. ⁊ in eis omniũ versatur vtilitas.
vt. l. j. §. ius publicũ. ff. de insti. ⁊ iu. posito ergo ꝙ non qrerent
romane ecclesie: tñ queritur illi ciuitati vel loco in quo ecclesia
sita est in cuius honorẽ vr factã institutio. vt. l. ciuitatibus. de
leg. j. ⁊ hanc partem firmat. nam sm eum ista cle. ⁊ si. que red
dit fratres incapaces nõ extendit ad eorum ecclesiam. vtar. c.
per exemptionẽ. de priuile. lib. vj. Remanet ergo eorum eccle
sia in iure cõi. quo iure potest capere. vt. l. j. C. de sac. sanc. ec. ⁊
l. generali. ad ꝯria supradicta respõdet. vt ibi per eum in. iiij.
6 dist. primi lib. ⁊ idem ibi tenet in. vj. di. si instituatur guardia
nus ecclesie dictorum fratrum vel aliquod altare. nam dictis
casibus videt ipsa ecclesia instituta. vt. l. annua. §. titia. de an.
le. sed institutio facta de ecclesia vꝫ vt ꝑdixi ergo ⁊ eius guar
diani vel altaris. d. meus Bal. oĩno istã opi. Bar. falsam cre
dit. ⁊ primo sic ostẽdit ingrediens ecclesiam fratrũ minorum
non transferret bona in ecclesiam romanã. ergo nec relinquẽs
nec rõ differentie reddi põt inter collatũ ⁊ relictũ cũ dec. exijt.
ista duo equiparet in permittendo ⁊ prohibendo. Preterea
aut tu sumis ecclesiam pro edificio. ⁊ isto modo ecclesia nõ est
sufficiẽs mediũ ad acquirendum ecclesie romane. qꝛ est quid
insensatum quod quidem nec velle nec capere põt sicut si dico
lego fundum titij non propterea querit titio nisi esset ius pre
diale quod inesset rei. ff. de ser. rust. predio. l. pecoris. ⁊ de ser. l.
vt pomum. aut ponitur ecclesia personaliter ⁊ significatiue.
vt. ff. de fideius. l. mortuo. ⁊ tunc significat quid abstractum a
genere. i. ipsam speciem hoc est collegium fratrum minorum.
7 qꝛ ecclesia ⁊ collegium idem sunt vt ipse not. in rubri. C. de sac.
sanc. ec. ex quo sequitur ꝙ non potest acquiri ecclesie romane.
qꝛ cum debeat acquiri mediante organo ⁊ organum sit inha
bile acquisitio impedit. ff. de acqui. pos. l. j. §. ceterum. ⁊ de act.
⁊ ob. l. quecũqꝫ gerimus. ⁊ no. in cle. religiosus. de procu. ⁊ ma
xime qꝛ impedimentum regule videt esse de iure naturali ⁊ di
uino. Dicit insuper aduertendũ ad duas rõnes ad confundẽ
dum istum errorẽ. prima ratio est ex parte testãtis. nam relin
quere ecclesie romane non est relinquere pauperibus sicut te
stator intellexit. C. de testa. l. non dubium. vnde opi. Bart. est
cõtra mentẽ testantis. alia ratio est qꝛ papa Jo. in. d. c. ad con
ditorem renunciauit acquisitioni dñij per dictos fratres fien
de. ergo eodem modo per ecclesiam cum inter fratres ⁊ eccle
siam sit cõiunctio inseparabilis. ad hoc facit quod no. in. c. qꝛ
ex eo. de pac. lib. vj. in nouel. item qd dixit Bar. de guardiano
alia rõne sibi non placet. qꝛ esset aperta via fraudibus de noie
ad nomẽ in aut. de nup. §. optime ⁊. C. qd met. cau. l. si per im
pressionẽ sꝫ oĩs fraus est ꝓhibita de iure naturali. Et quicqd
rõne fraudis ꝓhibet tanqꝫ ius naturale de si. ad similia exten
dit: vt. l. j. ⁊ vlt. ff. si quid in fraud. pa. ⁊. l. cũ hi. §. si cũ lis. ff. de
trãsac. ⁊ ita dicit se cõsuluisse. Itẽ sm eum in persona vera nõ
valet instõ idẽ in ipsis fratrib⁹. ergo multominus valet in per
sona ficta. vt. d. §. optime. ⁊. l. filio quẽ pater. de lib. ⁊ post. hac

6 ¶ Ubi de relict' singularibus. ad de que dicit Feli. in. c. in presentia in. xxi. col. de probatio. vbi an fratres minores predicatores ⁊ canonici regulares sãcti augustini sint capaces bonorũ et in eo. c. in. xxij. col. ⁊ seq. ponit ⁊ de carmelitanis. de fratribus seruorũ. ⁊ de eremitanis: ⁊ ibidẽ ponit qui dicantur Mendicantes.

opi. sequit Jo. de lig. qui dicit in hoc attendẽdã mentẽ dispo
nẽtis. de reg. iur. in testis. ⁊. l. j. C. de sac. san. ec. ille aũt qui eccle
siam fratrũ instituit videt habuisse consideratione ad fratres
nõ ad ecclesie parietes. ⁊ sic ꝯcludit talẽ institutionẽ ecclesie nõ
valere. subdit tñ illud relictũ nõ simplr inualidũ sꝫ ꝯuertẽdũ
in aliũ vsum diuino cultui deputatũ in hoc. d. meus cõtra. vt
8 s. vidistis. †Secundũ membrũ principale fuit qñ fratrib⁹ re
linquit hereditas nõ iure directo sed iur. fideicõ. ⁊ Bar. tenet
ꝙ etiã hoc iure nõ possit fratribus relinqui qꝛ ista est successio
vniuersalis: ⁊ talis successor heres dicit in effectu. vt. ff. qd cũ
eo. l. si filius. ⁊ insti. de fideicõ. here. §. restituta. porrigit eñi hic
successio ad mobilia ⁊ immobilia ⁊ ad iura. vt. l. j. in prin. ⁊. l.
facta. ff. ad treb. subdit tñ Bar. ꝙ heredes tenentur ad estima
tionẽ dicte hereditatis si non excederet magnã ⁊ notabilem
quantitatem que magis saperet thesaurizationem ꝙ pro ne
cessitatibus susceptũ. ⁊ si ita esset magna ⁊ notabilis possunt
suscipere moderatam: ⁊ ad hoc tenentur heredes. Et in casib⁹
predictis quibus possunt capere moderatam in quem funde
tur dicta obligatio. ⁊ que dicat quantitas moderata: ⁊ quid
fiet de superfluo. infra dicam. ⁊ ipse plenius in secundo libro.
a vbi de relictis singularibus[a] ⁊ legatis eis factis prosequitur.
Sed vt dixi supra post dominum meum dominum Bald. de
iure videtur impossibilis illa conuersio de vniuersali relicto
quod iuris intellectum habet in aliquod materiale. puta esti
matione. penes enim heredes qui fideicommissum vniuersa
le restituunt non deberent remanere commoda vel incommo
da: sed omnia iura ⁊ actiones transeunt in vniuersalem fidei
cõmissarium. vt. l. j. in princ. ad treb. sed si istorũ iuriũ fratres
nullatenus sunt capaces. vt in ista cle. lꝫ estimationẽ parue he
reditatis recipiant prout ipse tenet: vel magne etiam modera
tũ vt dicit istud nomen heredis non cadet in eos ⁊ ꝙ resideat
penes ciuitatem vel episcopum cum penes eos nullum rema
neat cõmodum etiam nõ videt probabiliter dici posse: nec vi
detur fuisse de mente regule beati Francisci: nec etiam cõdito
rum canonũ pro talibus hereditatibus fratribus relictis ci
uitates epos vel alios oneribus hereditarijs implicari: ⁊ per
hanc viam indirectam cõtra mendicitatẽ venire ꝙ esset si pe
nes ciuitates epos vel alios aliquid vltra victũ quotidianum
fratrum eis per alios conseruari diceremus prout Bar. senti
re videtur in oĩbus dictis suis. ⁊ si facta tali distributione in
ter fratres apparent postea creditores vel alie lites ⁊ vexatio
nes emergerẽt ꝙ ciuitas vel eps cogeret eas suscipere. satis vi
detur absurdum: qꝛ omniũ interest sumptibus ⁊ litibus non
vexari. vt. ff. de minori. l. minoribus. maxime ecclesias de facto
episcoporũ rursus sentire ꝙ facta distributione ⁊ cõsumptio
ne estimationis nullus sit qui pro oneribus hereditarijs rñ
deat etiam non videt rationabile. Et per ista etiã dici potest
ipsum non bene dicere in alio. tenet enim ꝙ si in testamẽto in
quo fratres sunt heredes instituti sit clausula codicillaris si
non valet iure testamenti ⁊c. ꝙ vigore huius clausule venien
tes ab intestato tenent ad estimationẽ prout superius dictum
est quando per fideicõ. eis est relicta hereditas dño meo ridi
culum hoc videtur. Primo qꝛ effectus istius clausule est iste
ꝙ cõuertat institutionẽ directam in fideicõ. vniuersale cũ quo
habet symbolũ id est similitudinẽ. sed nõ in fideicõ. particula
re. hoc enim aliqua. l. nõ cauetur: sed ita est ꝙ fideicõmissi vni
uersalis fratres non sunt capaces. ergo nihil operat clausula.
⁊ si dicis ꝙ bona vẽdent ⁊ in eos estimatio erogabitur velut
fideicõ. vniuersale. hoc falsum est: qꝛ cum talis erogatio nõ cõ
prehendat debita ⁊ credita nõ põt dici quid vniuersale. bene
concedit ꝙ vniuersitas vendit sed ille cui estimatio soluit nõ
dicitur consequi ius vniuersale sed particulare: qꝛ cum nõ se
quuntur onera. vt. l. non amplius. §. si. de leg. j. ex quibus sm
eum manifeste patet dictam clausulã nihil operari nec dedu
cere ipsum vniuersale is particulare. Et hec sufficiant quo ad
institutiones directas vel per fideicom. factas de fratribus mi
9 noribus eorum ecclesia vel ministris ipsius. ¶ Tertio princi
paliter quero de relictis singularibus que fratrib⁹ in vltimis
voluntatibus relinquuntur. circa hoc Barto. plura membra
prosequitur: nam quandoqꝫ fratribus relinquitur pecunia:
quandoqꝫ imobilia vel alia que vsu cõsumuntur: quandoqꝫ
relictum annuum. ⁊ in omnibus dubitari potest vtrũ valeat
legatum quo ad primum qñ relinquit pecunia videtur ꝙ nõ
valeat: qꝛ expresse hoc eis regula interdicit. dicit Ny. determi
nasse ꝙ talia legata valeant ⁊ expendi debẽt in fratrum neces
sitatibus prout in eleemosinis que a viuentibus largiuntur.
Idem Ny. expressit. vt. d. c. exijt. §. ceterum. cum in eadem regu
la. ⁊. §. ad hoc. hoc tamen intellige verum si fuerit quantitas
moderata nõ excessiua. vt in ista cle. §. cupientes. ibi nec lꝫ eis
valorem ⁊c. ⁊ in. §. insuper. ⁊. §. ad hoc. vbi solum se restringit

ad ea

ad ea que fratribus pro eorũ necessitatib⁹ sunt necessaria. qs autem arbitrabitur que sit quantitas moderata vel nõ. dicit q̃ ministri ⁊ custodes simul ⁊ separatim in suis administrationibus ⁊ custodijs. Circa hoc etiã tangit si est quãtitas immoderata quid fiet de superfluo. dicit q̃ illud donec necessitas nõ immineat fratres petere nõ poterũt. sed superueniente necessitate fratres petere poterũt p̃ modũ eleemosine extra iudiciũ confidenter nõ aũt in iudicio in quo nullo modo esse possunt. dñs meus aliter hoc intelligit post dñm Feder. de senis. vt. j. versi. †sed nunquid in legato. ⁊ similem qõnẽ subdit
10 cum reliquitur aliquid ob certã causam in qua nõ est necessaria tota pecunia relicta. qd erit de illo residuo. ter. in. d. c. exĩt. videtur velle q̃ ad exhortationẽ fratrũ debeat heres illud cõuertere in alijs necessitatibus fratrũ quo non cõsentiẽte restituatur eidẽ contrariũ tenet Bar. dicit enim q̃ ly ille qui cõcedit dum viuit possit mutare tamẽ hoc heredi nõ permittitur vt. l. iĩj. ff. de ser. expor. ⁊ qui sine manu. ad li. perue. l. iĩj. ℌ. fi. p hoc alle. d. c. exĩt. ℌ. in eo vero casu. ibi non obstante concedentis morte vel heredũ contradictione. cõcludit ergo q̃ si causa propter quã facta est cõcessio sit finita cõmutabit in aliã necessitatem imminentẽ. ⁊ per que fiat illa cõmutatio voluntatis
11 defuncti. j. subficiã. ⁊ hoc quando relinquitur pecunia. †scõm membrum fuit quãdo relinquũtur ĩmobilia vel alia que vsu non consumuntur. ⁊ in hoc dicit q̃ qñcz in tali legato addit modus illicitus repugnãs regule ⁊ eorum statui: puta relinquit fundũ vel vineã ad colendũ vel domũ ad locandũ ⁊ similia ⁊ tunc nõ valet relictũ nec estimatio debeat. vt. d. dec. exĩt. ℌ. ad hoc. qñcz modus est illicitus nõ tamen principaliter regule ⁊ eorũ cõditioni repugnãs. sed repugnãs cõditioni cuius-
12 cũcz ordinis mẽdicantiũ. †puta relinquunt edificia fratrib⁹ vt cõstruatur ibi ecclesia ⁊ ibidẽ morã trahant ⁊ celebrent diuina. hoc enim oĩbus mẽdicantibus interdictũ est. ſ. querere nona loca ad habitandũ. de excess. prela. c. j. lib. vj. ⁊ hoc casu legatũ valet non vt illud quod testator voluit obseruetur. sed vt in aliam causam transferatur vt memoria ⁊ salus defuncti conseruetur. vt. l. legatũ. ff. de vsuf. leg. ⁊ de admi. re. ad ci. per.
13 l. legatã. dñs meus cõtra vt. j. ver. iurta predicta quero. †Sed tunc vltra querit per quẽ fiet ista cõmutatio. ter. videtur velle q̃ autoritate summi põtificis in cle. j. de relig. do. sed prealleg. l. legatum. de vsu. le. innuit q̃ possit fieri de consensu vtriuscz partis. So. dicit ipse aut illud qõ testator fieri mandauit potest fieri de iure ⁊ de facto. ⁊ tunc sine iussu ⁊ autoritate principis non potest cõmutari in alium vsum. vt in. d. cle. quãdocz non potest fieri de iure. ⁊ tũc dz fieri trãsmutatio de consensu vtriuscz partis. vt. d. l. legatũ. de vsufr. leg. qñcz potest fieri de iure sed non de facto. ⁊ tunc idẽ q̃ debet fieri transmutatio de consensu vtriuscz partis. puta si pecunia legata nõ sufficit vt d. l. legatam. ĩj. rñso. de admi. re. ad ci. perti. sed si partes essent in discordia tunc iudex erit medius cuius autoritati parebit: vt. C. de nup. l. j. ⁊. l. in cõiunctiõe. in fi. qui iudex in dubio magis fauebit ei cui relinquit q̃ ei a quo relictũ est. vt. d. l. legatã. ⁊. l. de die. qui satisda. cog. qñcz relinquitur fratribus ob causam vel modũ licitum. puta vt res mobiles vel ĩmobiles vendantur ⁊ in necessitatẽ fratrũ conuertant. ⁊ tunc valet relictũ: non q̃ dominiũ dictarũ rerũ transeat in fratres sicut in alios legatarios. sed cuius sit dñium tangam. j. Item quid inris si vltra modum vel causam licitam de pecunia aliquid supereſt quid fiet de ipsa: de hoc dixi. ℌ. post princi. huius. q. ver. circa hoc etiã tangit ⁊c. idẽ dicit. ſ. q̃ fiet commutatio qñ necessitas ob quam relinquit nõ imminet sed alia. puta reliquit causa induendi fratres ⁊ fratres indumẽtis nõ indigẽt. sed calicib⁹ ⁊ paramẽtis vel ecõuerso. nam etiã in hoc casu fiet cõmutatio. vt. l. fi. de ope. pu. qñcz fratribus relinquit aliquid absq̃ modi vel cause expressione generaliter ⁊ simpliciter. ⁊ in isto dubio sub modo licito fratribus intelligitur esse relictum vt sic nec legans merito. nec fratres effectu legati fraudentur. vt. d. c. exĩt. ℌ. ad hec. qr fratribus intelligit ergo modus expressus qui cõgruat persone legatarij. vt. ff. de vsu ⁊ hab. l. plenum. ℌ. equitij. vendet ergo res sic relicta ⁊ pretium in necessitatibus
14 fratrũ cõuertet ⁊ si quid supererit fiet de eo vt superius dictũ est ſm eum. †Ex predictis ptz[a] solutio tertij mẽbri qñ. ſ. relin-
a quitur fratribus aliquid annuum. vtrũ valeat. ⁊ videt q̃ idẽ sit in eo quod in rebus ĩmobilibus dictũ est. ſ. vt vendat ⁊ pretium vsq̃ ad iminentẽ necessitatẽ in vtilitatẽ fratrũ cõuertat nam talis annuus reditus inter ĩmobilia cõputatur. vt hac cle. exiui de paradiso. ver. cũcz annat qui. ℌ. facit in contrariũ inquantum ibi dicitur q̃ retinere talem annuum reditũ paupertati repugnat ⁊ mendicitati: ideo eorum conditione pensata recipere vel habere non licet. ⁊ hanc partem tenet Bart. nam ſm eum legatum annuum nõ est fratribus interdictum ratione rei legate sed rõne modi a testatore expressi. ſ. q̃ annuatim det qui modus regule ⁊ eorum conditioni repugnat ⁊ sic videt q̃ nullo modo valeat ſm eum per omnia idẽ dicit si relinquat aliquid diurnũ vel menstruũ per aliquas diuisiones tẽporũ vt de triẽnio in triẽnium ⁊ similibus. vt. ff. de transac. l. cum hi. ℌ. si cui. ⁊. ff. de ali. ⁊ ci. leg. l. libertis quos. ⁊. l. diarijs ⁊ de an. le. l. pe. idem etiã dicit si relinquat aliquid annuũ nõ perpetuo sed vsq̃ ad certum tps. debent enim fratres a predicto legato penitus abstinere qr hoc eorũ statui ⁊ mẽdicitati repugnat. non enim viuerent simpliciter in spe dei propter spẽ quam haberẽt in illo legato intra prefinitũ tempus ⁊ sic in eo est eadem ratio que in legato annuo simplici. Dñs mens do. Bar. etiã hic tenet in tali legato annuo. ⁊ refert Bar. aliter dicere quam simpliciter retulerim ⁊ nonvere sed forte ita in suo
15 reperit scriptum: tria tamen exemplaria habui cum hoc scripsi que concordant in eo quod superius recitaui. †Sed iurta predicta quero in casibus in quibus dictum est superius post Bar. q̃ legata valent ⁊ q̃ res eis relicte debẽt vendi ⁊ in necessitatibus fratrũ conuerti quis predicta petet ab herede ⁊ vendet ad euidentiam Bart. premittit apud quẽ dicatur esse dominium rerũ relictarũ fratribus ⁊ diffuse prosequitur distinguendo q̃ res fratribus relicte possunt esse triplicis generis. quarũdam enim fratres habẽt vsum nec cõsumunt per vsum vt librorũ ⁊ ſi. quarundã nõ pñt habere vsum vt ĩmobiliũ ad vtendũ ⁊ fruendũ. quarundã habẽt vsum ⁊ fruitionẽ de facili cõsumptibilem vt comestibilium. de primis dicit q̃ dñium pertinet ad Romanam ecclesiam quarũ vsum fratribus reseruauit. vt. d. c. exĩt. ℌ. ad hoc. de secundis multum dubitat. nam romana ecclesia renunciauit acquisitioni dominij taliũ rerũ vt ptz in cõstitutione Jo. xxij. que incip. ad cõditorẽ. finaliter tñ cõcludit q̃ dñium remanet penes ipsum nec fratribus vel reipublice illius ciuitatis querat q̃ efficaciter ꝓbat vt in. iiij. eius di. lib. ij. plenius videas. Sed quis petet ab heredibus ⁊ quis vendet res fratribus relictas tractat ipse. lib. j. iiij. dist. ⁊ loquens in hereditate relicta ecclesie fratrum minorum dicit q̃ plures ad istam petitionem admittuntur. primo summus põtifex vel sindicus romane ecclesie si sit aliquis ibi sed quia adire papam est difficile ⁊ quandocz nõ apparet aliquis sindicus tenet q̃ episcopus poterit petere. C. de epi. ⁊ cle. l. nulli. ⁊. l. si quis ad declinandam. ⁊ in aut. de eccle. ti. ℌ. si quis in nomine. ⁊ si episcopus esset negligẽs posset ciuitas hoc facere in qua est ecclesia instituta: qr ecclesiam ibi esse pertinet ad bonorem omnium ciuium. vt. l. j. ℌ. ius publicum. ff. de iusti. ⁊ iure. Ex predictis infertur primo q̃ heres poterit vẽdere. ⁊ hoc clarum qr est penes ipsum dominium vt predixi. Item executor testamenti nec requiritur in hoc specialis licẽtia testatoris sicut in alijs. vt. l. alio. ff. de ali. ⁊ cib. leg. ⁊. l. ij. C. quando decreopus nõ est. item hoc potest facere episcopus. item ⁊ iudex secularis ex suo officio. vt in. d. ℌ. ad hoc ibi tam heredes q̃ executores quam prelati ⁊ etiam seculares ex officio suo promptos exibant ad pias voluntates deficientium adimplẽdas. plus dicit Bar. dicto lib. ij. dist. vij. q̃ quilibet de populo poterit hoc petere. vt. l. in prouinciali. ℌ. fi. cum. l. seq. de oper. nouun. forma tamen petitionis predictorum vel alterius ex eis qualiter concipi debet. vide per eum li. j. iiij. di. Iste sunt. q. ⁊ motiua Bart. in effectu. super rebus singularibus fratribus relictis super quibus dominus Bal. aliquid vltra dicit. et in
16 aliquibus a Bar. dissentit ideo quod ipse scribit in. d. aut. ingressi. referam quasi ad literam prout sequitur. ¶ †Venio ad relicta particularia ⁊ premitte ad euidentiam quatuor casus.
b nam interdum[b] aliquid legatur fratribus expresse ad vsum licitum ⁊ tunc valet legatũ vt habeãt actionẽ sed vt officio iudicis executioni mandetur loco deficiẽtis actionis. vt. d. ℌ. ad hoc. ver. ad que. ⁊ est speciale q̃ fundetur ꝓcessus sine petitione ⁊ sumptum est ex verbis. l. ff. de peti. here. l. hereditas. ⁊ de
17 ann. leg. l. quintus. ℌ. pomp. Bar. †dicit q̃ etiam ipsa ciuitas petere potest. per. l. ciuitatibus. de lega. j. quod non est verum qr sacramentum ⁊ publicũ differunt penes administratores eorũ. vt. l. j. ℌ. publicum. de iusti. ⁊ iur. Item si sindicus ciuitatis est legitimus petitor ergo preiudicaret fratribus qõ est ridiculũ dicere. ar. ad hoc. ff. de cõdi. ⁊ demõ. l. titio cẽtũ. in fi. nõ b
ob. l. ciuitatibus. qr ibi legatum erat formatum in persona ciuitatis. modus in persona pauperũ. vt lego ciuitati ad vsum pauperũ sed hic vtrũcz est formatũ in persona pauperũ. vnde ciuitas nõ bz super hoc administrationẽ legitimã nec iure legati cũ in eo non nominet nec in aliquo alio iur. aut relinquitur ad vsum illicitũ: vcz lego fundũ fratribus ad vtendũ ⁊ colendum tunc illud legatum tanq̃ turpe est nullum ⁊ vitiatur vtrũcz tam legatum q̃ eius modus nec videtur duo precepta. quia vnum non venit ad qualificandum alterum. vt. d. ℌ. ad

a ¶Ex p̃dictis ptz so. Adde Semi. in 2ſi. suo. xl. vbi etiã ponit an carmelitani possint habere legata annua.

b ¶Nam interdũ. Adde que dicit Jmol. in cle. ij. in rvij. col. ℌ. de sep.

18 hec. interdum non exprimitur vsus sed tacite intelligitur pro
pter conditionem persone. puta si testator mandat simpl'r ali
quid fieri alicui fratri. nam intelligitur ad necessitatem eius.
qr modus est de substantia ꝛ pōt inesse ꝛ semper intelligitur
tacite. vt in. d. §. ad hec. interdum non exprimitur nec tacite in
est vt si fratri coquo legatur biblia. nam vsus ad quem ordi
natur non cadit in illo legatario. tunc legatum non valet. vt
d. §. ad hec. Cōcludo ꝙ modus psonis attēdendus ꝛ cōfirmā
dus est de vsu ꝛ ha. l. plenum. §. equitiū. ꝛ de oper. li. l. medic⁹.
ꝛ. l. eius artificiū. circa quod quatuor intuere. s. euidentem vel
liquentem necessitatem seu pietatem. secundo in eam cām que
pretendit permissam ptātem. tertio in cām lꝫ necessariam mo
deratam siue proportionatam quantitatem quāto tpis ac lo
ci cōsonantem congruitatem vt hec quatuor probantur. ff. de
exerci. l. fi. ex quibus premissis infertur ad quasdam. q. prima
a est ista relinquitur[a] fratribus aliquid annuū. querit vtrū va
leat. tex. vr dicere ꝙ non in hac cle. ver. cūqꝫ annui. sicut immo
bilia non psīt relinqui nisi relinquerentur ad diuinū cultum
puta pro luminaribus qr per hoc nō releuat mendicitas fra
trum. vnde valet relictū cum nihil applicet fratrib⁹. vt cle. du
dum. §. verum. de sepul. ita tenet. d. Fed. de senis consilio. xxii.

a ¶ Relinquit. ad de que ponit ge. mi. in consi. xl.

19 ¶ Iuxta predicta quero quidā legauit vnum palatiū fratri
bus minoribus vt ibi construant ecclesiā: illud non est possibi
le: qr non possunt construere noua loca. vt. c. j. de exces. prela. li.
vj. modo queritur vtrum illud palatiū debeat vendi ꝛ in elee
mosinis eorū cōuerti. dicit Bar. ꝙ sic per. l. legatum. ff. de vsu
fru. lega. ꝛ. ff. de ope. pub. l. fi. nō obst. §. ad hec. qr ibi ipse vsus
erat illicitus propter regulā hic propter prohibitionem supe
rioris ita ꝙ non offendit regulam qd ego verum nō credo cō
sidero enim ꝙ quedam legata substantiam capiunt ex modo
sicut sunt illa que relinquunt istis fratribus qui non sunt ca
paces ppter se nec ppter monasteriū. modo in istis nunquā
fit conuersio in aliū vsum: sed modus impossibilis coherens
legato vitiat legatū. vt. d. §. ad hec. quedā sunt legata que non
capiunt substantiam ex modo: qr possunt simpl'r fieri isto casu
duo sunt precepta. vnde si modus non tenet dꝫ pcedi de simi
libus ad similia. vt. d. l. legatū. ꝛ cle. qr cōtingit. de relig. do. ꝛ
arg. de condi. ꝛ demō. l. in testō. Iuxta predicta quero ecce fra
tres minores edificant vnū magnū edificium: vtrum intellige
mus ꝙ possit eis legari quidqd expendit in illo edificio tert.
enim vult ꝙ possit eis relinqui moderate: sed loquitur respe
ctu personarū non respectu edificiorū. In hoc videt dicendū
salua veritate ꝙ cū tales edificatores dicant potius animosi
ꝙ pii. vt no. in. l. fi. C. de predi. naui. lib. xj. ꝙ legatum in exces
siua ꝙtitate non valet sed restringat ad moderatā quantitatē
si aūt legaretur pro refectione: tunc oīs quātitas est moderata
20 qr oīs necessaria. ff. de pe. here. l. vtiles superflue aūt expense ꝛ
que voluntarie fiunt non includuntur sub nomine pietatis.
ff. de neg. ge. l. ex duobus. super hoc tū cogitabitis. Secundum ser
uatur de facto. quod relinquitur edificio totū exigitur. Sed
nunquid in legato qd sit persone inspicimus instantē necessi
tatem. an etiam futuram consideramus dicit Bart. ꝙ de tpe
in tpˢ sicut imminet necessitas ita soluitur. ar. ff. qñ di. leg. ce.
l. nec semel. §. si in habitatione. tū. d. Federi. vr hoc restringere
ad modicum tpˢ in dicto eius cōsilio. nam si in perpetuū pro
uideretur necessitas non solum subleuaretur. sed etiam exclu
deretur paupertas quod est ꝫ regulam cui nunq̄ est obuiādū
vt. l. professio. C. de mu. pa. li. x. nec est super paupertate mētiē
dum. vt. C. de cen. ꝛ cēsi. l. quisquis. lib. xj. Concludo tamen ꝙ
in his ꝛ similibus modicus excessus nō vitiat. qr qui parum
transgredit non vituperat. vt. l. quis. ff. de ꝯdi. ꝛ demō. ꝛ hoc
de singularibus relictis sm dnm meum cuius sunt predicta
quasi ad literam in. d. aut. ingressi. ꝛ qr dns meus nimis trun
cate recitat consiliū Fede. super relicto annui reditus ꝛ plura
vtilia continet quo ad hoc ideo ipsum ꝛ aliud sup eadē mate
ria in ordine. lxxv. referam. ꝛ ab illo incipiam. eidē eni. d. Fed.
cōsulenti. d. Io. pagliaresi. de senis maximus legista ꝛ doctor
dni mei respondit vt sequitur in quodam. c. qd incipit exiui.
§. cupientes. quod de mendicantibus non capacibus successio
num sunt ista verba cūqꝫ annui reditus inter immobilia com
21 putentur ꝛc. ꝛ ad istos annuos reditus sunt inhabiles sicut
ad successionem vt ibi. ¶ Nunc queritur qui dicantur annui
reditus. si lego hospitali sancte Marie vnam domum ita qd
singulis annis teneatur dare predicatorib⁹ annua. x. vel vsqꝫ
ad. x. an. vel reliqui filio meo fratri predicatori. x. annua in vi
ta sua. nunquid hec sint prohibita vel aliquid illorum. ad hoc
idem dns Io. do. Fede. respondit ita si legatum interpositum
super annuo reditu pōt perpetuitatem cōtinere vt qr legata
rius non pōt de facili deficere. tunc tale legatum vr impugna
ria vestra dec. sed si persona legatarii potest deficere cum non

b ¶ Longū. adde Alex. in consilio cxxxiiii. ꝛ ꝯsi. vii. ꝛ in consil. xvii. iiii. volu.

c ¶ Quod fratribus minoribus. Adde Bar. in. l. j. in. iii. colū. ff. de leg. ii. in. l. a filio. ff. de adi. le. alex. in cōsi. lvii. in. ii. ꝛ. iii. col. in. ii. volu. vbi etiam ponit an testōr possit disponere qd executor suus distribuat cū consilio Guardiani fratrū minorū.

sit actum esse perpetuū sed de facili pōt finiri. satis videretur
posse cōferri in personis de quibus loquit prefatū capitulū.
vnde si lego domū hospitali sancte Marie vt singulis annis
teneatur dare predicatoribus annua. x. istud legatū non valet
sed si limitatur tpe vt vsqꝫ ad. x. an. istud videt valere. ar. opti
mum. l. si cū prefinitione. ff. qñ di. le. ce. nō possum plus insiste
re propter aliquā medicinam ꝛ in hoc residet cuius ꝯtriū tenet
Ber. etiam in legato annuo tpe limitato. vt vidistis. s. versic.
idem etiam dicit ꝛc. istam qōnem prosequit latius Fede. cōsil.
xij. vbi ponit opi. suā ꝛ deinde duorū doc. ꝛ qr decisio ꝛ moti
ua vltimi doc. magis mihi placent referam formaliter verba
sua. dñe mi charissime salua veritate ꝛ vestra determinatione
dicerē conferendo qd primo talis suo nomine non est capax.
xj. q. j. de persona. xij. q. j. non dicatis. de sta. mo. c. cū ad mon.
cum si. noie vero sui conuentus seu ordinis seu de ipso ordine
vel conuentuum querendo an talis legati sit capax distinguo
aut tales annui reditus relinquuntur ad certum vsum diui
ni cultus puta vinum pro sacrificio: frumētū pro hostiis: oleū
pro lampadibus ꝛ similia crederem conuentum esse capacem
cum eorum mendicitas non tollatur in victu. s. ꝛ vestitu. de se
pul. c. vlti. de exces. prela. nimis. j. circa fi. Si vero tales reditus
deputentur victui vel vestitui vel indistincte relinquātur tūc
aut tales reditus se extendunt ad modicum tēpus ꝛ putarem
conuētū capacē cum potius videatur fingi quedā summa le
gata dilata tū quo ad solutionem vsqꝫ ad certum tpˢ ꝙ redi
tus annui. nec per hoc videtur mēdicitas tolli sed subleuari.
secus autē si tales reditus ad tpˢ non modicum protendātur.
tales enim merito inter imobilia cōputantur vt dictū est sicut
enim alienatio rei imobilis ꝛ locatio in venditio. redituū ei⁹
ad longū tpˢ equipollent. vt in cle. j. de reb. eccl. non alie. cum
enim ibi in vlti. glo. sic a simili receptionem redituum ad lon
gum tpˢ dicamus possessionem rei immobilis equipollere. et
per ꝯns repugnare tali statui paupertatis que equitas de mē
te illius. §. cūqꝫ annui vel recipere tres dena. vsqꝫ ad duos an
nos annui reditus dicerentur ꝛ inter immobilia computarē
tur ꝙ penitus est absurdū ꝛ a cōi ꝯsuetudine alienum. ita ibi
cōcludi ꝛ ad aliqua ꝯtria rñdet vt ibi videas. Ex istis collige.
so. vtrū anniuersaria defunctorū sepultorū apud eos vel non
possint fratribus minorib⁹ certa eleemosina annuatim relin
22 qui. nā ꝙ duret ppetuo nō vr posse sed ad modicū tpˢ possit ꝛ
b qd dicat tpˢ longū[b] vel modicū no. in. d. cle. j. in vl. gl. ¶ Ter
tio principaliter quero de executione vltimar voluntatū que
c fratribus minoribus[c] relinquunt an per eos exerceri valeat.
videt ꝙ nō. vt in ista cle. exiui. §. cūqꝫ dicti ordinis professores
ꝛc. Bar. li. iii. dicto minoricarū. sic distinguit. qñqꝫ executores
23 vltimarū voluntatū vicē heredū sustinent ꝛ ipsi habēt ac. mo
uere ꝛ in iudiciis rñdere qd est qñ paupes vel captiui vel alia
pia cā sunt simpl'r instituti. vt. C. de epi. ꝛ cle. l. si quis ad decli
nandā. ꝛ de testa. c. cū tibi. ꝛ ibi no. per Innoc. ꝛ hoc casu non
est dubiū qd fratribus minoribus est executoris officium in
terdictū tam ex verbis ꝙ ex eo quod dictū est ꝙ hereditatum
non sunt capaces: qñqꝫ tales executores vicē heredū non susti
nent nec aliqd litigiū sperat: ꝛ tunc si quidē aliqua res venit
vendenda in pecunia distribuenda. ꝛ de illo executionis offi
cio non lꝫ se eis intromittere vt clare habet in. d. §. cūqꝫ dicti.
nec ob. ꝙ isti possent has pecunias per alios nominādos ab
eis dispensare. sicut nolare possent aliquos qui dispensent in
ter eos legata pro eleemosinis eis facta: qr illud verū pro eorū
f necessitate tantum: hic vero fieret distributio pro aliis: qd eis
nullo modo licet. vt in ista cle. §. porro. vbi pro aliis causis ꝙ
expressis ibi non lꝫ eis ad alios recurrere. Ex istis infert ꝙ si
relinqueretur pecunia distribuenda in necessitates fratrū ar
bitrio talis fratris minoris ꝙ tale executionis officiū possit
implere spōte herede soluēte: idē dicit si pecunia relinquat dis
tribuenda inter moniales ꝛ sorores moñ. que regunt p ipsos
probat hoc cōstitutio benedicti. c. xii. ꝛ. xxxj. inducēdo vt indu
cit Bart. vbi. s. qñqꝫ cōmittit eis aliqd officiū executionis in
quo nullum litigiū ꝛ nulla pecunie administratio seu distri
butio vertit. verbigratia ꝙ. x. flore. expendantur inter. x. pau
peres. videlicet vnum pro quolibet paupere: qui pauperes eli
gantur per talē fratrē minorem: hic enim nullum litigium fiet
per talem fratrē. Item nulla distributio pecunie: nam testator
ipse distribuit: sed per fratrem fiet sola electio personarum. an
hoc fieri possit per eum. putat ipse ꝙ sic: qr cessant oēs ratiōes
prohibentes. preterea ex hoc fratribus nullum ius queritur.
ista enim nominatio est meri facti: quod patet: quia cadit in
deportatum qui non est capax eorum que sunt iuris ciuilis.
vt lege cum pater. §. hereditatem. de legatis secundo. et lege ex
facto. §. si quis rogatus. ad trebellianum. hoc enim si fideli
ter fiat meritorium est. ipsi enim propter secreta que audiunt
in cōfessione

in confessione melius cognoscūt pauperes verecundos q̄ alīj homines. hoc enim nec malū est nec speciē mali hz. hortat tñ eos p̄m deū ne eligant personas de quibus potest esse sinistra suspitio. mera ergo pauperum electio inter quos fiat pecunie distributio nō videtur eis p̄hibita p̄m Bar. p̄o quo facit q̄ actus simplicis verbi nō repugnat regule. vnde sicut pōt assumi ad p̄hibendū consiliū distributioni vt vult ista cle. ita ꝛ simplici nominationi ꝛ electioni dñs meus Bal. in. d. aut. ingressi. tenet cōtrariū. ꝛ dicit q̄ nullo modo cadit in fratre minore officiū executoris: ideo q̄ de facili hoc officiū posset trahi ad questū pecuniariū multi enim sunt qui eligunt p̄opter pecuniam. vnde si hic esset frater minor non esset abstractus a cognitione tpalium qō est aperte contra mentem regule facit ff. de neg. gest. l. qui sine vsuris. nō ob. q̄ videt in hoc casu cessare ratio. d. §. s. de contractione pecunie que hic cessat. nam litera. d. §. generalior est q̄ ratio. nam ratio est vt plurimū sed dictū ꝛ regula est vt semp. vnde rō non arctat dictū sicut alias habemus q̄ dicū est latius q̄ rō. non ob. q̄ pōt esse cōsiliarius q̄ per hoc nil habet officij vel iuris. Item cōsulere est de officijs vite. sed officium executionis est de iure ciuili qō in mortuum. i. in fratrē minorē non cadit. nō cōcludit igit q̄ fratres minores negocium alienū nō possunt facere suū cura ꝛ sollicitudine. i. officij gestione ꝛ banc opi. credo veriorē. q̄ ter. in. §. verum dicit eum hec igitur sepius absq; ꝛc. nam ex hoc patet q̄ cōtractus pecunie que versat in executione nō est causa fina
24 lis sed impulsiua p̄hibitionis. † Item rō Bar. q̄ possit habere noticiā pauperū p̄pter cōfessiones quas audiūt in paucis fratribus habet locum q̄ non nisi in certis electis ꝛ p̄fatis ep̄o. iuxta formam cle. dudum. de sepul. in alīs igitur qui vacare debēt cōtemplationi ꝛ orationibus ꝛ semoti stare debēt a cōuersatione secularīū cessat eius rō. sed certe etiam in fratribus cōfessoribus non videt tutū sentire q̄ asserenti se pauperem in cōfessione teneatur credere vt in eum distribuat. nam in facto proprio non videt idoneus testis neq; index. vt. l. j. C. ne quis in sua causa. ꝛ. l. nullus. ff. de testi. q̄ igitur in electione pauperum cadit charitas ordinata. vt. c. non satis. lxxvj. dist. ꝛ inquisitio a cōuicinis ꝛ notis vt. l. vbi adhuc. C. de iure do. non videt ista cadere in fratrem minorem cui quicquid expresse non concedit intelligitur denegatū. vt in ista cle. §. porro cum dictus. Item in tali electione pauperū cessat ratio que ibi redditur in cōsilio ex quo quidem circa tpalia nulla iurisditio actio siue dispēsatio tribuat. vt hic. per. verūtñ. ꝛ. c. cum olim. de arbi. ex electione autē ꝛ nominatione fratrū oriretur actio in iudicio pauperi fic electio. q̄ videret electus ab ipso testatore. vt. l. vnum ex fami. in p̄in. de le. ij. per medium ergo non idoneū non videt electio fieri posse. arg. de. religiosus. de p̄cu. ¶ Sed hic incidenter quero post Bar. qñ executor deputatus ad eligendū nō pōt eligere vel nō vult. quid erit de tali relicto. sup hoc post eū notabiliter sic distingue. qñq; relinquitur persone incerte vt pauperibus vel captiuis ꝛ tūc si executor positus nō eligit succedit legitimus puta ep̄s. vt. l. nulli. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ. l. si quis ad declinandā. eo. ti. ꝛ in aut. de ec. ti. §. si autē. qñq; persona est certa sed res que relinquitur est incerta tunc executore nō declarante rē siquidem ipse debeat eligere vnam de certis rebus ꝛ succedit electio ipsius legatarij executore nō eligente. vt. l. si. §. sed ꝛ si quis. C. cōmu. dele. Si vero executor debebat arbitrari simplr quantum sibi videtur tunc succederet arbitrium boni viri hoc est iudicis. vt. l. j. de leg. ij. qñq; cōtingit q̄ res ꝛ persone sunt certe sed qualr inter dictas personas distribuantur dicte res arbitrio executoris cōmittitur tunc executore cessante distribuere nō succedit distributor legitimus sed ita lex res ipsas distribuit vt quilibet equaliter admittat qui venit ad petendum. ff. de lega. ij. l. si quis titio. §. si. ꝛ eo. ti. l. cum quidam. ꝛ. l. vnum ex fa. §. duos. ꝛ ibi per glo.
a ꝛ ista not. ¶ Ulterius in. d. li. iij. querit an in executionibus[a] fratres possint dare consiliū ter. in ista cle. dicit q̄ sic in. §. verū tamen q̄ dicit ipse esse verum nisi deputatus ad distributionem esset ingressurus ordinē ipsorū fratrum minorū vt colligitur p̄m eum in ista cle. §. dubitauerūt. ꝛ hz verba huius. §. videant referri. qñ ingrediens de bonis suis vult distribuere. tamen idē credit si vellet distribuere de bonis alterius qui forte fuisset executor relictus in bonis alterius q̄ rōnes que ponūtur in. d. §. etiā hic locū habent vz vt fratres videant magis habere affectionem ad personam q̄ ad bona tpalia. Preterea cum ingressurus religionē fit in p̄tate ministri ꝛ fratrū eorūz persuasio ꝛ rogamē haberet vim p̄cepti. ideo papa voluit hoc casu a dictis consilijs abstinere. arg. p̄o hoc. ff. de adul. l. si postulauerit. §. rō aūt. ꝛ. l. j. §. que onerande. ff. qua. re. act. nō da. Sed querit vlterius vtrum ille cui executio est cōmissa cū consilio fratrum minorū debeat eorum consilium requirere dicit q̄ tenet de vrbanitate non de necessitate qñ frater talis assumptus ad cōsulendū nō esset de se capax ad offiū executionis. vt l. quidā decedēs. de admi. tu. In casu vero quo esset capax officij executionis tunc tenet eius cōsiliū requiri vt. l. idēq;. §. si quis ea. ff. man. sed certe vt post. d. meū Bal. s. dixi nullo modo est capax huius officij executionis ideo de necessitate eius cōsiliū nō requirit ꝛ per q̄s nec datū cōsiliū necessario est sequēdū vt. c. cum olim. de arbi. ꝛ dixi in. c. j. ne sede vacā. lib. vj.

¶ Quarto quero principaliter de hereditatibus que abintestato fratribus ipsis obueniunt ꝛ primo Bar. iiñ. li. dicto minorice qūerit an frater minor parentibus agnatis ꝛ cognatis abintestato succedat sicut monachi vt dicitur. C. de epi. ꝛ cle. l. deo nobis. §. hoc etiam vbi. Cy. refert multas opinio. que p̄m Bar. hodie nō habent locum per istam cle. §. cupiētes. vbi dicitur q̄ successionū huiusmodi nullatenus sunt capaces ꝛ sic est expressum q̄ fratribus vel ordini non querūt nec legitimā iure nature petere poterūt vel habere q̄ talis legitima est tertia que deberetur abintest. vt in aut. nouissima. C. de inoffi. testa. sed abintestato nihil essent habituri ergo ꝛc. Item ex eo qō dicit eos non capaces apparet q̄ non queritur per eos ecclesie romane. vt. l. si in metallum. ff. de bis qui p̄o non scrip. ba. ꝛ. C. de here. insti. l. j. ꝛ de bo. lib. l. si necem. §. si deportatus. veniat ergo hereditas ad sequentes in gradu. hec vera in fratribus iam professis nouicij vero ante professionē expressam vel tacitam sunt liberi homines. vt p̄z. de reg. c. nō solū. lib. vj. p̄ñt ergo exūtes nouitij tales hereditates eis delatas adire vel repudiare p̄o libito voluntatis q̄ sunt in sua libera voluntate ꝛ retinēt iura sua in habitu ꝛ in actu: vt. c. beneficiū. de reg. lib. vj. si tñ post acquisitionem ꝛ additionem sequeret professio fiet de istis bonis sicut de alīs bonis suis de quibus quid fieri debeat est prouisum in ista cle. §. dubitauerūt. Sed hic queritur si ingressurus religionē fratrū minorū ante professionē fecit testū in quo me instituit suū heredē vtrū professione secuta statim possim eius hereditatem adire vel debeo expectare mortē naturalē. dicit Bar. q̄ hz ingredientibus alīs religionem de hoc consueuerit dubitari. vt in aut. si qua mulier. C. de sac. sanc. eccl. tū de instituto ab eo qui postea profitet regulam minorum nō dubitat q̄ statim professiōe secuta potest adire eius hereditatē q̄ mors ciuilis quo ad abdicationē bonorū ab ipso professo ꝛ suo ordine hz eundē effectū quo ad oia sicut mors naturalis ergo idem iuris. vt. l. deo nobis. in p̄inci. de epi. ꝛ cle. ꝛ. l. ex ea. §. insulam. de ver. ob. in professo ordinē predicatorū habui hic qōnem de facto que adhuc pēdet. nā qdā nepos Martini de filimānis doctoris facundissimi instituit quandam eius sororem ꝛ postea professus est in ordine predicatorum soror eo naturaliter viuente omnia p̄o herede gessit ꝛ demum ante ipsum decessit. dicunt fratres hereditatem dicte sorori non fuisse quesitam quia eo naturaliter viuente non potuit p̄o herede gerere sicq; dictam hereditatem ad eos devolutam q̄ in causam caduci filius vero sororis e conuerso dicit q̄ statim eo professo hereditas fuit delata matri non expectata morte naturali. d. m. dominus Haspar de Cal. tenebat hanc partem ꝛ ostendit mihi quoddam concilium genitoris sui vbi hoc expresse tenebat ego tenebā contrarium sequendo Bar. ꝛ. d. meum Bal. in. l. j. de testa. ꝛ idē sentit Pau. de leaz. in quadam sua dispu. quam vidi cum enim fratres predicatores ex regula q̄ profitētur regulam Augustini canonicorum regularium. vt no. in. c. sane. de regula. in nouel. ꝛ hodie superhabilitate succedendi habeant p̄uilegium vt vidi. patet qō nō sunt si. minoribus qui in cōmuni ꝛ singulari sunt penitus incapaces. vt hic in suis vel in alīs ergo fratribus non idem
b operatur[b] mors ciuilis quod naturalis quia dum naturaliter viuunt alteri querunt. s. monasterio fratrū. expectanda est igitur mors naturalis ad cōfirmationē testamēti taliū q̄ interim heredes instituti p̄ñt mori ideo expectanda est mors talis fratris ar. optimū in. l. statius. §. cornelio. ff. de iure fi. vbi habeo in libro meo apostillam q̄ ita tenuit Dy. ꝛ ita in scholis eū tenere referebat. Old. ita etiā vī tenere Jac. de are. in. d. aut. si qua mulier. s. q̄ expectet mors naturalis ingressi. ꝛ bona interim debent esse penes monasteriū. ꝛ ita etiā tenui in repeti. c. in p̄tia. de p̄ba. qñq; cōtingit q̄ ingrediēs dictā religionē fratrū minorū facit p̄fessionē ꝛ de bonis suis nullo mō disponit. hoc casu dicit Bar. q̄ dicta bona veniēt ad veniētes abintestato sicut si vere mortuus esset. facit ad hoc. C. de bo. dā. autē. bona dānatorū. hz alīj aliter dicāt. vt no. Jo. an. post Inno. §. de p̄oba. c. in p̄tia. in nouel. ꝛ in Spe. in ti. de sta. mona. §. j. ñ. iij. iiij. Sz qrit vtrū post ingressum poterit ista bona dividere inter filios sicut possunt alīj qui alias religiones ingrediuntur. vt in aut. si qua mulier. C. de sacrosanc. eccle. tenet qō non. q̄ post professionem non possunt se impedire de talibus

a ¶ Querit an in executionib⁹. ad de Alex. in cōsil. lvij. in. iij. col. in ñ. volu.

b ¶ Nō idē opat. Adde que dicit Feli. in. c. in presentia. in pe. col. extra de p̄oba.

distributionibus cum boc non faciant ob proprias necessitates sed ob alienas. vlterius queritur si frater minor transit ad eparum vel aliam regulam que põt habere proprīū in cõi. an bona alīs quesita recuperet. videtur q̄ sic ad similitudinem restituti. C. de sen. paſ. l. j. ꝛ. l. fi. Item tenet per no. in. l. gallus §. ꝛ quid si, tñ. de lib. ꝛ posth. ꝛ in. c. q̄uis. de rescrip. li. vj. Sed vtrū recuperet ius succedēdi parētibus ꝛ agnatis. videtur qō sic. vt. d. l j. de sen. paſ. ecōtrà qō nō videt casus. ff. ad tert. l. ñ. §. j. vbi loquitur de filio facto seruo ꝛ postea liberato. ipse sic distinguit aut iste liberatur ab ordine autoritate summi pontificis ꝛ recuperet iūra succedendi. vt. d. l. j. ꝛ. ff. ad tertul. l. j. §. filius. facit. xviij. q. j. statutum. per qō. c. ꝛ multas alias rōnes refert ita fuisse cōclusum in publica disputatione. Si vero alia ratione q̄ per consecutionē beneficij vel dignitatis absolueretur a regula. puta propter eius demerita ei concedit vt transeat ad aliam religionem quo casu ei licet non alias tunc non recuperet ius succedendi. vt. d. l. ñ. §. j. ad tertul. ꝛ. l. filius qui mortis. eo. tit. vbi tex. facit istam distinctionē si bene aduertat

a

ſim eum. ¶ Ultimo queritª aliquis est grauatus restituere hereditatē si decederet sine liberis qui decessit filio fratre minore relicto an talis filius faciat cōditionē deficere. vel pone per Italiam sunt statuta q̄ filie femine nō succedant extantibus masculis. vtrum filius masculus frater minor faciat feminam non admitti ꝛ plura alia prout dicit possent queri quę sint dubia propter statutū fratrū minorū tñ qr eorū cōmodum vel incōmodum non cōcernunt in suo tractatu nō prosequit sed alīs locis sunt tractāda vt dicit. vide in. l. filius. §. cū quis. de leg. j. ꝛ. l. j. §. quidā filiū. de bo. pos. cōtrata. per Bar. cuius minoricam in effectu ꝛ substantia retuli vt vidistis. ℨ.

a ¶ Ultimo q̄rit. Adde ad istā. q. Alex. in cōsi. xiij. in. j. dub. i. iij. vo.

1 ¶ Judicium incipit a citatione post citationem offertur libellus post libellum dātur inducie deliberatorie: postea reus comparet ꝛ quandoq̄ opponit: post sequitur litis cōtestatio deinde fiunt positiones ꝛ articuli ꝛ dat terminus ad probandum: probationibus factis in causa iudex quandoq̄ interrogat: bis peractis concluditur in causa. postremo procedit iudex ad sententiam. nu. 2. 3. 4. 6. 8. 10. 11. 12. ꝛ. 13.

2 Citatio an requiratur in notoriis.

5 Dilationes an possint per iudicem augeri vel minui.

7 De exceptione opposita in personam agentis an cognoscatur in vim dilatorie.

14 Substantialia iudiciorum an de voluntate partium possint omitti.

15 Judiciorum solennitas an sit omnino sublata per ista verba summarie simplr ꝛ de plano ac sine strepitu ꝛ figura iudicij.

16 Summarie cause que sint de iure communi.

b ¶ Substātia. ad de Bald. in auk. offeratur. C. de li. contesta. 17 Sententia lata tribuit ius finale nec potest per aliud iudiciū reparari nisi per appellationem.

18 Summarie vbi agitur causa super qua lata est sententia non parit magnum preiudicium.

19 Exceptiones sunt multiplices.

20 Summarie cognoscere quomodo intelligatur.

21 Et an requiratur ordo in causis summariis.

22 In causis summariis an procedi possit tempore feriarum.

23 Et in bis causis summariis que probationes fieri debeāt. nu. 24. 25. 26. 27.

28 In causa summaria si iudex in sentētia dixit se adbibuisse plenam cause cognitionem an per boc faciat preiudicium in alia causa.

29 De plano quid significet ꝛ que cause agitari debeant de plano: ꝛ que cause cognitio requiratur in causis agitādis de plano. nu. 30. 31.

32 Strepitus quid significet.

33 In causis in quibus debet procedi sine strepitu si pars dicat iudici q̄ prebeat aurem qr vult ei dicere aliquid in occulto: iudex illud debet facere: alīs grauaret partez: in alīs vero causis iudex non cogitur.

34 Figura iudicij que dicatur.

t ¶ Repētine. ad de Host. in sum. in ti. de fer. §. q̄liter distinguātur. in prin. 35 Figura iudicij substantiatur in tribus personis: scilicet iudice actore ꝛ reo: ꝛ an altero eorum deficiente dicatur figura iudicij.

36 Figuram iudicij ꝛ omnem formam inductam de iure gētium seu naturali debet obseruare iudex.

37 Et an sit necesse q̄ pars citetur ꝛ cetera que ad iudicium pertinent. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44.

45 Et quando proceditur sine figura iudicij an actor possit petere a reo q̄ instrumenta sibi edantur: an requiratur conclusio: ꝛ an debeant partes citari ad audiendam sentētiam: ꝛ an quando sic proceditur sine figura requirant solennitates que a iure posite sunt circa sententiam. 46. 47. 48.

49 Verbum expedire videbitur quid importet. Et quid si dictū est q̄ potestas nullam iuris solennitatem teneatur obseruare quid importent ista verba. §o.

51 Verba importantia liberam voluntatem que sint.

52 Facultas contrabendi quando alicui committitur per verba significantia arbitrium boni viri: tunc debet arbitrari suo arbitrio regulato ratione prout vir bonus ꝛ diligens paterfamilias facturus esset: sed si concedatur per verba significantia liberam voluntatem: tunc omnia potest preterq̄ q̄ nō donet ꝛ q̄ dolus malus absit.

53 Facultas eligendi ex causa lucratiua si alicui conceditur per verba significantia arbitrium: debet eligere vt bonus vir: sed si per verba significantia liberam voluntatem: tunc potest facere omnia etiam contra regulas iuris ciuilis: obseruatis tamen regulis iurisgentium.

54 Facultas iudicandi si committitur alicui per verba significātia arbitrium boni viri debet sequi omnes regulas iuris ciuilis: si autem per verba importantia liberam voluntatē obseruare solum tenetur regulas iurisgentium.

55 Causa si fit commissa sine strepitu ꝛ figura iudicij si ordo iudiciarius fuerit seruatus in toto vel in parte an processus reddatur inualidus.

56 Ordinem iuris tenetur arbiter seruare: arbitrator autem nō: ꝛ si compromissum est in aliquem tanq̄ in arbitrū ꝛ arbitratorem si incipit procedere vt arbiter sed procedit inordinate valet laudum suum tanq̄ arbitratoris. Et si acceptauit compromissum vtroq̄ modo factum an possit eligere vnum modum ꝛ renunciare alteri. Et vtrum possit peti reductio ad arbitrium boni viri tanq̄ censeatur laudum arbitratoris: vel vtrum censeri debeat tanq̄ latum ab arbitro.

Spe. Ista cle. est vtilis ꝛ famosa. ꝛ qr text. prosequit de singulis ptibus iudicij ideo Joan. sequens ordinem litere in glossando super qua

1 libet quasi parte aliquid vtiliter tetigit remissiue vel plene. Et qr omne iudiciū incipit a citatione vt no. in. c. ecclesia sancte ẓ Darie. de cōsti. ꝛ. ff. de in ius voc. in rubr. de ipsa an in hac causa vel in alīs requiratur. tangit breuiter super verbo citationem. de qua materia plene scripsi in cle. j. de iud. ꝛ per Inno. in. c. ñ. de dila. de quo etiam vide quod dixi in. c. j. de offi. deleg. vtrum. s. in notoriis requiratur citatio. de quo

2 per Inno. in. c. vestra. de coba. cle. ꝛ mul. ꝛ vide etiam qō no. ꝛ scripsi in cle. fi. vt lite pen. vbi no. an in citatione debeat inseri tenor libelli. facit qō no. Ly. in. l. neminem. C. de custo. ꝛ exhib. reo. ¶ Secundo post citationem offertur libellus de isto glo. super verbo necessario plene prosequitur an in causis ordina

b rijs sit de substantia bita q̄ eius omissio reddat iudicium nullum. de ista. q. ꝛ multis alīs circa materiam libellorū plenissime scripsi in. c. j. §. de lib. obla. ꝛ quidquid. d. Bart. ꝛ. d. meus Bal. in duabus suis repetitionibus quas fecit de. l. edita. C. de eden. ꝛ Ly. etiam ibi posuit. ego breuius reassumpsi referēdo ꝛ immiscendo q̄plura que canoniste in dicta materia vtiliter varijs tū locis scripserunt. ¶ Tertio post oblatum libellum dantur inducie deliberatorie. vt in auk. offeratur. C. de litconte. ꝛ iste vtrum sint de substantia in causis in quibus procedit sine figura iudicij: vel in alīs. vide glos. magistrā super verbo litis cōte. ꝛ plenius per Ly. in. l. j. C. de dila. vbi de istis dilationibus allegatorijs ad deliberandum ꝛ de multis alīs speciebus dilationū. s. de citatorijs: recusatorijs: probatorijs. ꝛ de istis ibi plene. ꝛ. l. fi. ff. de fer. ꝛ. c. ñ. §. de dila. Item tractat de dilationibus allegatorijs: expectatorijs: diffinitorijs: iudicatorijs: ꝛ datis condēnatis ad soluendum ꝛ omnes iste dila-

5 tiones vtrum possint per iudicē augeri vel minui ibi per eum ꝛ per Bar. in. l. ñ. ff. de re iud. ꝛ per Dy. in. c. indultū de re. iur. lib. vj. ꝛ. c. cum sit romana. de app. per Ber. istis dilationū speciebus adde ferias quarū tres sunt species. nam alie solēnes:

c alie rustice: alie repētine. c ꝛ de istis in gl. super verbo ob necessitates quā no. in equiparatione quā facit de ipsis repentinis

6 ad ferias solēnes. ¶ Post citationē libellū ꝛ deliberatorias inducias reus cōparet ꝛ qñq̄ declinatorias vel dilatorias exceptiones opponit ꝛ qñq̄ cōtra iudicē que est in ordine aliarū premittenda. qō dic vt plene leg. ꝛ no. §. de re iudi. c. inter mona. de alīs declinatorijs vt de procuratoria vel cōtra rescriptū vide in. l. j. C. de procura. ꝛ. c. super literis. de rescrip. de mittis que. s. in vim dilatorie vel perēptorie opponi possunt vide. §. de lit. cōte. c. j. li. vj. ꝛ per Bar. in. l. prescriptione. C. si cōtra ius vel vti pub. ꝛ qō ipse ꝛ post ipsum do. meus no. in. l. si quera-

7 mus. ff. de testa. facit etiam qō no. Lōpo. in. c. qō sicut. §. de ele. ꝛ ibi in nouel. vtrū semper de exceptione opposita ẓtra personam agentis cognoscat in vim dilatorie. iste aūt ꝛ similes excep. vtrū in isto iudicio extraordinario admitti debeant. vide in glo. super verbo excep. ꝛ sup verbo dilationes. post ista sub

sequitur

sequitur litis conte. de hac nihil in glo. sed dic vt. s. de lit. cote. per totū. ⁊ C. eo. ti. ⁊ in spec. similr de iuramento calūnie pax glos. loquit. ideo dic vt in titulis spālibus. de iura. calū. post dictum iuramentū siue lit. conte. reus qñqꝫ vult reconuenire
9 actorē ꝙ vtrum possit in cā ordinaria si cā actoris est summaria habes hic glo. no. ⁊ magistrā sup vbo voluerit. ⁊ de ista et aliis qōnibus in materia cōuētionis ⁊ recōuentionis dic vt p Bar. in auc. ⁊ gnr. C. de sen. ⁊. s. de mu. pe. c. j. in nouel. et c. dispēdia. §. reus quoqꝫ. de rescrip. lib. vj. ⁊ ibi scripsi vbi etiā no. vsqꝫ ad qd tps possit fieri reconuētio. de quo hic in gl. sup
10 vbo exordio post pdicta fiūt positiones ⁊ articuli ad clariorē pbationē: vt hic in. §. ⁊ qr. ⁊ de istis ⁊ qd releuet si pars negauit totā intentionē. vide in glo. sup vbo cōfessiones. ⁊ de istis positionibus vide. s. de cōfes. c. j. ⁊ ij. lib. vj. ⁊ per legistas in. l. ij. C. de iura. calū. vbi per Cy. d. Bar. ⁊ do. m. ⁊ per Bart. in. l. marcellus. ff. re. amo. ⁊ in spec. in ti. de positionibus vbi plenissime datis positionibus ⁊ articulis dant termini ad pbādū. ⁊ vtrū iudex possit dare istū terminū reo anteqꝫ actor probet intentionē suā: ⁊ sic cumulare. vide glo. sup vbo post dationē. ⁊ in glo. patet ergo. itē vtrū possit prefigere terminum peremptoriū ad pductionē instrorū. dic vt in glos. sup verbo non obstante. que est no. Post pbationes factas in cā iudex
11 qñqꝫ interrogat de istis interrogationibus fiendis p iudicē vide in. c. cū Joannes. de fi. instru. ⁊ ff. de inter. act. p totum. ⁊
12 spec. de interro. que fiunt a pte. fecit spālem ti. post. d. ti. de positionibus. his peractis cōcludit in cā ⁊ de ista in glo. sup verbo conclusionē. ⁊ in spec. de renū. ⁊ cōclu. ⁊ in cōcor. huiꝰ glo.
13 Post cōclusionē iudex pcedit ad sniam de ista in. §. sententiā vero. ⁊. s. de re iud. c. fi. ⁊ hic in glo. sup vbo non peremptorie ⁊ sup verbo in scriptis ⁊ sup vbo stans vltimo de arbitrio iudicis in his causis in qbus pcedit sine figura iudicij ⁊ inter alias no. glo. sup vbo defensiōes de arbitrio ptāti cōcesso qliter intelligat de qua in. l. iij. ff. de testa. mi. ⁊ per Bar. in extrauagan. ad reprimendam. sup verbo videbit expedire. vbi plenissime cuius dicta referā forte. j. ⁊ qd ipse no. in. l. si filius. ff.
14 de dona. Postremo glo. fi. ⁊ glo. sup vbo partibus tractat generaliter. vtrū de volūtate partiū possint omitti substantialia iudicioꝝ. ⁊ querit si dictū est ꝙ pcedat sine figura iudicij valeat pcessus in quo est seruatus solēnis ordo iudicij. dic vt in glo. fi. ⁊ habes in fi. c. que singlr tene menti. Si quis vellet istā cle. solēniter cōmentare retento ordine. de quo supra posset quātū vellet extendere ex pdictis remissionibus quod nō esset pprie cōmentare sed totā materiā iudiciorū totius scdi libri decretaliū. ⁊ etiā alioꝝ librorū reuoluere. ideo his omissis solū plene psequar de significatione dictoꝝ verborū sum-
15 marie simpliciter ⁊ de plano ac sine strepitu ⁊ figura iudicij ad quoꝝ declarationē papa singulas ptes iudicij psecatꝰ fuit in ista cle. vtrū. s. per pdicta verba ois iudicioꝝ solennitas sit sublata. Joā. and. vltra tex. parū loquitur hic in glo. suis: sed Bar. plenius ⁊ vtilius hoc psequit in dicta extrauagā. ad reprimē. cuius dicta referā hic ordine. j. scripto. ¶ Et pro dicendoꝝ euidētia pmittendū est qd no. hic in glo. nam qñqꝫ in iure vel rescripto delegationis ponunt ista quatuor vba ⁊ hoc quatuor modis. nā qñqꝫ oia quatuor coniungunt p copulā. ⁊ ita hic in tex. qñqꝫ ponunt cum vna copula tm adiuncta vltimo vbo legis vel rescripti. qñqꝫ sine aliqua copula. qñqꝫ nō copulatiue sed disiūctiue ponunt. ⁊ qd iuris in singulis istis mēbris. vide in hac. iiij. glo. qñqꝫ cōtingit ꝙ in lege vel rescripto nō cōiungunt oia ista vba: sed vnū tm vel aliqua ex eis: vt pz in iuribꝰ q alle. glo. ⁊ tunc q iuris solēnitas videat relaxata. glo. nō declarat: sed bene firmat ꝙ ista qstō tūc non vendicat sibi locū in fi. p istud verbū figura iudicij. nā si istud ponit in iure vel cōmissione qd sine figura iudicij pcedat p hoc tollunt oia substātialia iudicij. nā vt dicit glo. que incipit est mens ⁊c. sublata figura iudicij non videtur iudex astrictꝰ ad aliquas formas rutilas vel figuras iudicioꝝ vltra qꝫ in ista qstōne exprimat ⁊ expressa hec magis respiciūt figuram facti negocij vel cause qꝫ iudicij. idē dicit glo. ⁊ plenius super vbo defensione: quā no. ⁊ cū ista glo. inquantū dicit ꝙ p vbū sine figura iudicij sint sublata oia substantialia iudicij: tz Bar. in
a d. extraua. sup vbo figura iudicij. §. aduertendū ⁊c. vt igitur[a] plenius ista materia liqueat diuido istā materiā in. iiij. principales. q. prima erit de significatione huiꝰ verbi summarie. secūda de isto verbo de plano. tertia de verbo absqꝫ strepitu.
16 quarta de verbo sine figura iudicij. ¶ Primo igitur quero
b de isto verbo summarie[b] de duobꝰ principalr. primo q cause sint summarie de iure cōi. scdo de ordine procedendi ⁊ modo pbandi in talibꝰ causis. Circa primū. d. Bar. tradit duas re-
17 gulas post Dy. prima est ꝙ vbicūqꝫ snia lata tribuit ius finale nec pōt per aliud iudiciū reparari nisi per appellationem vel aliud remediū tunc requirit plena cause cognitio regulr vt. l. iudices. C. de iudi. fallit in. l. de submersis. C. de naufra. lib. xj. itē in casu dicte cōstōnis ad reprimē. item in casibus qui ponunt in cle. dispēdiosam. de iudi. itē in casibus in quibus cōtra absentē pōt ferri diffinitiua snia ⁊ negocium liquidari C. quō ⁊ qñ iu. auc. q semel. ⁊ C. vbi de cri. agi opor. auc. qua in puincia. item vbi puenitur ad scdm decretū. nam in istis casibus cū pcedi possit cōtra absentē ideo dicit summarie q iudici nō liquet de iure ipsius absentis. nā si psens fuisset aliud ostēdisset. ideo qr merita causaꝝ partium assertione pādunt vt. l. fi. C. si p vim vel alio modo. ⁊ cū hic nō sit psens nisi vna pars tm iccirco totū qd pbat dicit cōstare summarie hoc est pmarie siue prima facie. ⁊ ideo talia acta vel snia non porrigūt effectus suos ad extraneos sicut facerent si fuisset adhibita cognitio partibus psentibus: vt. l. qui repudiātis. ⁊. l. papinia-
18 nus. §. meminisse. cum si. de inoffi. test. ¶ Secunda regula est qd vbi agit summarie causa super qua lata sentētia nō parit magnū preiudiciū: vel parit tale ꝙ p aliud iudicium pōt reparari absqꝫ appellatione vel restōne vel similibus remediis: tunc pcedendū est summarie illud pbatur in oibus exceptionibus positis in glo. l. iij. §. sciendum. ff. ad exhi. ⁊ in iudiciis possessoriis in quibus adhibet summaria cognitio: qr pnt reparari p iudiciū petitoriuz. ad hoc. C. vnde vi. l. momētanee. ⁊. C. quo. bo. l. j. vbi expresse hoc dicit. Sz dices in nulla. l. antiqua reperit ꝙ cā agat summarie. nā in. d. §. sciendū. dicit ꝙ summatim debet cognosci an actori intersit ⁊ sic tm illū articulum dicit esse examinādū nō totā cām: si in cām alimentoꝝ ⁊ carbon. que summatim examinat an sit filius ⁊ sic vnus solus articulus. ff. de lib. agno. l. si quis a liberis. §. si vel parēs. ⁊ de car. edic. l. j. §. cause. sed dic qd in dictis. ll. illud qd est causa principalis intentionis venit examinādum summarie merito tota cā dicit summaria. huic adde qd ipse no. in. l. solent. ff. de ali. ⁊ ci. le. ⁊. d. cle. dispendiosam. vbi ex natura principalis ꝙ in iudicio deducit pgressus iudicij consideratur prout ibi not. Et ista sunt vera qñ iura statuunt ꝙ de cā summarie cognoscat quo casu qualiter verbū summarie sumat. dicā. j. i ver. sed qñqꝫ cōtingit. qñqꝫ hoc. s. qd cognoscatur summatim adiicit vni articulo cause ⁊ tūc qualiter intelligant. dicit ipse ꝙ si cā principalis est summaria oēs eius articuli erunt sum-
19 marii eadē rōne vt dictū est sup. Sed si cā principalis[c] requi
c rit plenā cause cognitionē tunc de emergentibus ⁊ incidentibus. dicit ipse videamus. nā sm eum quedam sunt emergentes in quibus siue qs vincat siue vincat cā pncipalis propter hoc non pdit ⁊ in his dicit semp summarie cognoscendū exēplum. ff. de peti. here. l. si quis libertatem. §. plane. ff. de inter. act. l. si defensor. §. illud. nec dicit hic vel in aliis emergentibus vel incidentibus agendum summarie respectu ordinis quia in his ordo attēditur respectu cause pncipalis sed dicit summatim cognosci respectu pbationum: quia cum sit res modici cōmodi: sufficit ꝙ ostēdat iudici sic esse prima facie: vt. j. dicam quedam sunt emergētes in quibus ille qui illā emergentem pponit si vincit in ea pter hoc non vincit cām pncipalem sed remanet in dubio. Sed si perdit in illa emergēti perdit cām exemplū actor in prima dilatione nihil pbauit: petit scdam dilationē si obtinet non vincit causaz sed remanet sub dubio pbationis: si vero pderet in illa emergēti absqꝫ dubio periret causa ⁊ in istis si quidē loquimur in pbatione impedimēti fienda ex pte ipsius petētis dilationē ⁊ sufficit summaria ⁊ semiplena pbatio puta per iuramentū. s. de excō. pastoralis. ⁊. ff. de execu. tuto. l. scire oportet. §. sufficit. ⁊ hoc no. spe. in ti. de ap. §. nunc nouiter. ver. qd ergo. qd tenet Guli. de cu. in. l. ij. §. sed ⁊ si qs. ff. si qs cau. ⁊ ratio est quā dixi: qr ille q petit cōsequit ex hoc modicū cōmodū: sed qñ de probatione impedimenti ob aliud nō pter scdam dilationem non sufficit probare ex solo iuramento. Sed si cōsideras istam cām emergentē ex parte resistētis: qr ex denegatione huius dilatiōis cōsequit magnū cōmodū si vult impedire requirit plena cause cognitio hic est tex. in. l. a pcedente. C. de dila. vbi expresse dicitur: ꝙ ideo requirit plena cause cognitio: quia si denegaretur sententiaretur super principali. q. Quedam sunt emergentes que habēt se ecōtra ad pdicta: qr ex parte eius qui illā emergētem pponit si vinceret totū vinceret sz si pderet nō pter hoc perderet cām nec aduersarius vincit exemplū in exceptiōe rei iudi. iurisiur. transac. que opponuntur a reo ante lit. cōte. ad impediendū pcessum. si enim excipiens vinceret vincit totū: sed si perderet non pter hoc pderet: pcederet em ad lit. cōte. ⁊ posset eandem exceptionē repetere in pcessu cause iuxta no. in. c. j. de lit. cōte. lib. vj. ⁊ pter hoc ex parte opponētis requiritur plena cause cognitio que tm potest dici summaria propter breuitatē dilationis. nam si requireret altiorē indaginē

a ¶ Ut igit. ista mā de effectu istoruz verboꝝ simplr d plano sine strepitu ⁊c. vid pulchre p panor. in. c. dilecti. i. j. col. circa fi. extra de iudi.

b ¶ Sūmarie. adde Bal. i. l. pscriptione. C. si cō ius vel vti. pub. ⁊ i. l. j. ff. de pto. stipu. ⁊ Bar. i. l. carbonianuz. in. §. cause. ff. ad carb.

c ¶ Sed si cā pncipalis. adde Bar. in extraua. ad reprimē. in v. summarie. i. iij. col. d. Jas. in rubri. C. q admit. in. ij. colū. anch. in cle. cām i ij. notabili. s. de elec. ⁊ in cle. ij. in vij. notabili. s. de iudi.

differretur eius cognitio post lit. conte. ⁊ sic de ea vt de peremptoria cognosceř: vt. ff. de iureiur. l. nam postea. in prin. text. ⁊ glos. Quedam sunt emergētes vel iur. incidentes perēptorie. ⁊ istarū quedā sunt que a principali intentione non possunt separari vt est omnis exceptio intētiōis: si enim dico ꝙ testm̄ sit nullum quia ruptuz est agnatione posthumi: vel si dicebā actori non competere ius agendi: q2 meus seruus est: vel eum qui agit petitione hereditatis non esse heredem: q2 ego sum heres ⁊ si. nō enim pōt pnunciari de vno qn pnūcieř de alio tunc de hac incidenti cognoscendū est plene qđ patet q2 snīa lata sup principali parit exceptionē rei iu. sup ista incidēti: vt l. j. C. de or. iu. ⁊ l. j. C. de or. cog. ⁊ de exc. rei iu. l. si iter me ⁊ te. qđ intellige si principalis causa reqrit plenā cause cognitionem: vt. d. ll. secus si summariā. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. l. pe. ⁊ de li. agn. l. si qs a liberis. §. si vel parens. Quedam sunt alie incidentes perēptorie que possunt separari a principali vt est omnis exceptio que est vere exceptio. s. actionis exclusio. nā vtrūq3 pōt esse ⁊ pōt de vno cognosci ⁊ aliud dimitti. Et istar3 quedā sunt que nō possunt p se principaľr in alio iudicio separatim agitari vt est exceptio pacti ⁊ si. que sunt alie mere exceptiōes. ⁊ de istis sinē dubio debeat plene cognosci cum ex vtraq3 parte debeat plene discuti: vt. l. indices. C. de iudi. pro quo facit q2 parit plenum preiudiciū ex vtraq3 parte. Quedam sunt excep. que possunt per se examinari in alio iudicio: non tamē ad eundē finem ad quē pponunř in primo exemplo in. l. vendicantē. de exc. cū. l. seq. tunc etiā debet plene probari eadē rōne: tū l3 qs succūbat in modū excep. pōt illud inducere per modū actionis: vt. d. l. vēdicantē. rō est q2 ad diuersum finem agiř. ⁊ sic nō videř eadē res: vt. l. cum querř. ff. de exc. rei iu. ⁊ ita no. Cy. in. l. peremptorias. C. sen. rescin. non pos. ⁊ plenius p Bar. quo ad hoc in. l. q rome. §. duo fratres. de ver. ob. Quedā sunt exc. q̄ possunt per se examinari alio iudicio p modū agendi ad eundē finē vt exceptio compēsationis. sicut enim cū opponiř tendit ad hūc finē vt satisfiat mibi compensando. ita cū ago tendo ad hunc finem vt mibi satisfiat soluēdo. ⁊ ista q2 pōt in alio iudicio reparari habet aliqd summarie cognitionis: q2 si habet altiorē indaginē iudex nō debet eā admittere. C. de cōpen. l. fi. ⁊ ideo si opponiř ꝯpensatio debiti naturalis qđ nō pōt deduci in aliud iudiciū agendo hoc nō haberet locū sed deberet plene examinari sicut alie exceptiones vt dictum est: sed si admittiř ad hoc vt opponēs vincat vel vt reprobeř cōpensatio requireret plenam cause cognitionē cū faciat plenū pindicium: vt. l. qđ in diē. §. si rōnez. ff. de cōpen. ⁊ de neg. gest. l. si aūt. §. j. sed si iudex eam non admitteret nō reprobādo tunc non faceret preiudiciū vt ibi. Et predicta de his que emergūt ante snīam sed post snīam aliqñ occurrūt aliqne emergentes vel incidentes. ⁊ in istis dicit qđ post snīam qñq3 opponitur exceptio ad merita cause non ad sententiam: vt in casu. l. j. C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ tunc idē qđ. s. Quedā opponunř ꝯtra ipsam exequutionē: vt q2 diciř qđ nō debet fieri exequutio q2 snīa nulla vel lata pretextu falsor3 instror3 vel alia silia. ⁊ ista requirūt summariā cognitionē quo ad breuitatē dilationis q2 si reqreret altiorē indaginē nō ipediret exequutio sed exceptio reseruaret prestita cautione de reddendo qđ exigiř: vt. C. de fal. l. ij. ⁊ de or. cog. l. fi. ⁊ de preci. impe. of. anř. que supplicatio. ⁊ de resti. in integ. c. suscitata. s3 si probationes essent in promptu. tunc impediret exequutio ⁊ ille probationes deberēt esse plene. C. si ex fal. instru. l. fi. ibi manifestis probationibus ⁊c. ⁊ idē putat vbi opponereř exceptio ꝙ non deberet mādari exequutioni in totū s3 eatenus quatenus facere pōt vel alia similia: vt. l. ex diuerso. §. fi. ff. so. ma. Quedā exceptiones opponunř nō ꝯtra exequutionē simpliciter sed circa rem in qua fit exequutio. ⁊ iste similř reqrūt summariā cognitionē ⁊ quo ad breuitatē ⁊ quo ad semiplenam pbationē: vt. l. a diuo pio. §. si super rebus. ff. de re iudi. rō q2 ibi vtiř modicū pindiciū. si enim nō mādař exequutioni super illa re mādabiř sup alia. itē de illa etiā cognosci poterit in ordinario iudicio: vt ibi diciř: sed qñ ꝯtendiř. vtrū snīa sit exequutioni mādāda vel nō: tūc est res magni pindiciī. Et hec sunt dicta cū verbū summarie adiicitur vni articulo cause.

20 Sed qñq3 cōtingit ꝙ hoc. s. cognoscere summarie addiř toti cause ⁊ tūc qualř intelligař circa ordinē procedendi verbum summarie dicit ipse ꝙ summarie debet itelligi. i. breuiter. ita tū ꝙ totam substantiā cōprehendat: vt. l. j. ff. de re. iur. ⁊ ideo qui aliquid dicit in summa omnia mēbra principalia ponit vt. ff. de cōdi. inde. l. in summa. ⁊ ex hoc dicit ꝙ in processu nil debet de substātialibꝰ omitti: ⁊ ideo libellus debet esse ita plene formatus sicut cum ordinarie procediř: vt. ff. ad exhi. l. iij. in princi. Item contestatur lis: vt. l. tigni. §. si quis non possidebat. ⁊ idem scribit. l. si quis. ⁊. l. iulianus. §. quantum. ff. ad exhi. item snīa diffinitiua datur: vt. l. iij. §. preterea. e. tit. ⁊. l. in prin. de in litem iur. ff. de li. agno. l. si quis a liberis. §. si quis ex his. glo. tū in. l. ij. C. cōmi. vel epi. sentit ꝙ in his summariis non requiratur ordo qđ sibi nō placet per illa que dicta sunt. Sed dices si in talibus causis summarie agitandis requiritur ordo sicut in aliis quid operatur illud verbum. dicit ipse qđ licet alias non possint dilationes abbreuiari nisi causa cognita. tamen hic ad breuiandum illa sola causa est sufficiens qđ cā debet agitari summarie: vt. ff. de re. iu. l. ij. in fi. nō tamē potest ita litem abbreuiare vt probationes legitime pereant hic enim impediret cause cognitionē qđ non potest: q2 cause cognitio est de substātia iudicii: vt. C. ꝯmi. vel epi. l. iudex. ⁊. l. fi. ⁊ no. C. de sen. l. prolatam. sed ea que sunt de substātia iudicii nō possunt omitti per hoc qđ dicitur summarie: vt dictum est. s. ⁊ probat ista cle. ¶ Sed circa hoc querit vlterius de exceptionibus que opponuntur in hoc iudicio. dicit qđ si requirunt altiorē indaginē si quidem possunt per aliud iudicium examinari per iudicem nō admittunř: sed in alio iudicio reseruabuntur: vt. l. ille a quo. §. si de testō. ff. ad treb. ⁊. d. l. iij. §. ibidem. Si vero in alio iudicio examinari nō possunt in isto examinantur: vt. d. §. ibidem. in fi. ⁊ ita intelligitur glo. dum dicit de exce. quesitis pro possessione retinenda: si. enim posset respuere illa que non possunt alibi examinari lederetur ius partis ⁊ cause cognitio tolleretur qđ nō potest vt dictum est. illa aūt non dicunř habere altiorem indaginem que possunt examinari infra tantum tp̄s infra quātum examinareř principalis pcessus etiam si exceptio nō fuisset opposita: vt. l. si is a quo. ff. vt in pos. le. item in illis causis in quibus ordinarie agiř quis citatur peremptorie ita in istis cum agitur summarie qđ patet in interpositione primi ⁊ secundi decreti qđ summarie fit ⁊ tū oportet ꝙ pcedat peremptoriū: vt. C. de his qui ad ec. confu. l. psenti. §. sed si hec. ⁊. C. qūo ⁊ qñ iud. l. consenta-

22 neum. ⁊ qđ no. de dam. infec. l. si finita. §. inř. ¶ †Querit etiā vtrum in causis summariis possit procedi tpe feriarum. dicit ꝙ non nisi in casibus expressis. ff. de fer. l. j. ⁊. ij. cum aliis seq. nec ob. ista cle. q2 loquiř qñ omnia ista quatuor verba copulatine cōiungunř: vt in prin. huius cle. sed nos loquimur cu3

23 apponiř solum verbum summarie. ¶ †Querit etiam de spe-

a cie [a] probationis in hac summaria cognitione que. s. pbatio requiratur. circa hoc dicit ꝙ plena probatio est iudici facere plenam fidem: vt. C. de eden. l. pcurator. ⁊ de ꝯdi. ob tur. cau. l. j. ⁊ not. ff. de pba. l. quinquaginta. habet aūt hec plena fides suos gradus. nā qñq3 quis incipit suspicari hoc est applicare animum suum ad vnā partem aliqua rōne satis forti. non tū ita qđ nō credat posse esse ꝯtrariū. qñq3 pcedit vltra ⁊ incipit credere ita forti rōne qđ firmiter inheret vni parti. nec de cōtrario aliquo modo dubitat. ista est plena pbatio ⁊ plena fides hoc naturales dicūt ⁊ pbař in. l. j. ff. de qđ. vbi ad tormēta seruorū ita demū veniř cū suspectus est reus ⁊ aliis. ar. ita admoneř vt sola ꝯfessio seruor3 deesse videař. cū em̄ dicit suspectus est reus denotat primū gradū quo qs incipit puenire ad fidem. s. suspitio qđ vero subdit ⁊ aliis argumētis ⁊c. denotat vltimū gradū quo plena fides habeř ⁊ diciř plena pbatio. s3 enim pbatur in. l. iij. §. eiusdē quoq3 pncipis. ff. de testi. ibi qđ aūt credas aut parum opinaris probatum. ⁊ de hoc remittit Bar. ad plenius no. per eum in repeti. l. admonendi. ff. de iu-

24 reiur. vbi de semiplena probatione tractauit. †Nunc ad propositum dicit quod quedam sunt cause summarie modici et

b quasi nullius preiudicii ⁊ in illis probatio [b] fit per iuramentum: vt. ff. de exhi. l. thesaurus. quid enim nocet domino si patitur me cauēte de damno infecto querere thesaurum meum in fundo suo. idem vbicunq3 petitur exhibitio sola: sed si in actione ad exhib. venit possessionis translatio: vt. l. celsus. §. iulianus. ff. ad exhi. vel si aliter per exhibitionem damnificaretur reus: tunc non sufficit probatio per iuramētum: sed requiritur alia vt statim dicam. In his enim vbi tam modi-

25 cum † preiudicium vertitur ex solo iuramento iudex ad suspitionem vel opinionem adducitur quedam sunt cause in quibus aliquale preiudicium fit reo. potest tamen reparari p aliud iudicium tunc alia probatio requiritur quam per iuramentum scilicet per vnum testem vel alia indicia vel verisimilia ita ꝙ in suspitione vel opinione iudex adducatur: vt. l. in lege aquil. si deletum. ff. ad. l. aquil. ibi suspitionem iudicē adducam. ⁊ de car. edi. l. tertia. §. cause ibi vel modicum pro puero. ⁊. ff. de ven. in pos. mit. l. prima. §. si ea. ⁊ ista probatio dicitur facta summarie hoc est primarie quasi ad primū gradum probationis peruenit scilicet suspitionis vel opiū. ⁊ illud est quod dicimus prima facie videtur sic. seu prima fronte: vt. C. de edic. di. adri. tol. l. fin. vel etiam potest dici summarie hoc est breuiter. nam ad plenam probationem hodie approbatam

a ¶ Querit etiam de spē. adde q̄ dicit Bart. in. l. j. in fi. col. C. quo. bo. Jas. in. l. fi. in. ij. col. ff. de fer. alex. in ꝯsi. lxxx. in pe. col. ad fi. l. iiij. vo.

b ¶ Et in illis probatio. Adde fel. i c. q̄ in ecclesiarū. in xvj. col. v. quarta declaratio. extra de cōsti. d. Jas. in §. pterea. i añpen. char. v. qualř aūt pbeř. insti. ð act. ⁊. d. Jas. i. l. ij. §. ꝙ dicimus. in. ij. col. ff. si qs cauř.

probatam per ius canonicum requiritur ꝙ fiant articuli sin
gulariter ⁊ distincte ꝓbent: hic vero sufficit ꝙ summatim ꝓbe-
tur negociū ⁊ narrat: vt. d. l. in lege aquil. ibi summatim expo
sito negocio ⁊ hoc intellige in causis summarijs valde fauora
26 bilibus. s. ne probationes pereāt vt alimētoꝝ ⁊ ventris. † Si
vero nō essent ita fauorabiles lꝫ possent per aliud iudiciū re-
parari. tūc quāqꝫ sint summarie in eis plena ꝓbatio requirit
ex parte agentis dicit autem summaria respectu defendentis:
qꝛ si actorem diceret per calumniā postulare vel aliquam exce
ptionem opponat que requirit altiorē indaginē differt exce-
ptionis ꝓbatio nec impediretur actoris intentio: vt. ff. vt in
pos. leg. l. si is a quo. §. j. ⁊ de preto. stip. l. j. §. pe. ⁊ ad treb. l. il-
le a quo. §. si de testō. ⁊ idem dixit in oībus possessorijs iudi-
cijs que dicit summarie examinari: vt. C. vnde vi. l. momenta
nee. ⁊ l. j. quo. bo. nam in his dicit qđ ex parte agētis requirit
plena ꝓbatio: vt. d. l. j. C. quo. bo. vbi expsse dicit. circa vero ex-
ceptiones ⁊ circa dandas dilationes poterit vsari summaria
cognitio ⁊ dicitur in hoc summarie quasi prima facie hic vi-
27 deat cū iura partiū pfecte non discutiant. † Quedam sunt in
quibꝰ partis versat pīudiciū nec possunt p aliud iudiciū re-
tractari nisi per appellationē vel alijs modis legitimis ⁊ in
his si dicat ꝓcedendū summarie intelligit solū quo ad ordi-
nem sed ab vtraqꝫ parte ꝓbatiōes ⁊ defensiones legitime au-
diētur: vt. C. de nauf. l. de submersis. lib. xj. licet ibi sit plus ꝙ
summarie agi. ad hoc ista cle. nā si in causis in qbus ponunt
omnia ista vba reseruant legitime exceptiōes ⁊ defensiōes vt
hic patet multo magis vbi ponit solum verbū summarie. Et
predicta va vbi ꝯ psentē ꝓcedit. ꝓcessus aūt q fieret ꝯ absen-
tem ex quo posset ꝯtra eū aliqđ decretū interponi vel snīa dif
finitiua ferri semp debet dici summarie agitari. nam cū meri
ta causarū partiū affectione pandant: vt. l. fi. C. si per vim vel
alio modo. si parte absente fit nō pōt dici quod plene liqueat
iudici. forte enim si pars fuisset psens aliud ostendisset. ⁊ ideo
totum quod probatur dicitur constare summarie hoc est pri
marie seu prima facie ⁊ ideo gesta parte absente non ita por-
rigunt effectus suos ad extraneos: vt. l. qui repudiātis. ⁊ l. pa
pinianus. §. meminisse cum si. ff. de inoffi. testam̄. ⁊ sic summa-
tim cognosci dicit glo. C. de bo. aut. iudi. pos. l. cū proponas.
⁊ in aut. ibi posita. ⁊. ff. qui. ex cau. in poss. ea. l. fulcinius. §. j.
vbi glo. dicit ꝙ ad scđm decretum proceditur summaria co-
gnitione ⁊ tamen in eo requiritur probatio per instrumenta
vel per testes idoneos: vt. l. fi. de bo. aut. iud. pos. sed in primo
decreto qꝛ ibi generatur preiudicium modicū ⁊ qđ potest de
facili reparari sufficit probatio per iuramentuꝫ vt probatur
in aut. de exhi. re. §. suscepto. sic etiam dici summatim sentit
28 Spec. in. d. §. postremo circa fi. ¶ † Postremo de isto verbo
a summarie[a] quero post eū si iudex in causa summaria dixit in
sententia se adhibuisse plenam cause cognitionē an per hoc
preiudicium faciat in alia causa. dicit ꝙ nō: qꝛ debet intellige
re plenam secūdū ꝙ natura cause requirit: vt. l. si vno. ff. loca.
⁊ de vsur. l. si stipulatus. ⁊ de dam. infec. l. damni infecti qđā:
⁊ qꝛ cognoscere summarie non est solū in iudice sed etiam in
parte qꝛ forte nō curat producere probationes: ideo quia sic
credit causaꝫ posse reparari in alio iudicio. ⁊ maxime est hoc
verum si pars cōtradicit sententie: vt in ista cle. in fi. licet hic
loquatur de causis que pariunt plenū preiudicium quocūqꝫ
modo agatur: sed si in causa in qua requiritur plena ꝓbatio
diceret se adhibuisse summariam putat sententiam nō valere
qꝛ plene cause cognitio est de substantialibus: vt. C. de senten.
⁊ inter. om. iu. l. ex stipulatione. ⁊ ideo si omittatur vitiat sen
tentia: vt no. in. l. prolatam. eo. ti. Et oīa que dicta sunt de isto
verbo summarie intelligas si diceret ꝙ cā debeat examinari
simpliciter nam debet intelligi simpliciter hoc est sine plica ⁊
sine distinctione ⁊ inuolutione: vt. ff. pro socio. l. coiri. ⁊. ff. de
vulg. ⁊ pup. l. j. ⁊ de verbo. obli. l. j. §. si quis simpliciter. ⁊ hec
sufficiāt de significatione huius verbi summarie ⁊ verbi sim-
29 pliciter. ¶ † Secundo principaliter[b] quero de significatione
b verbi de plano. ⁊ primo quid est dictuꝫ de plano. secūdo que
cause sint de plano examinande. ⁊ que cause cognitio requi-
ratur in talibus causis sic de plano ventilandis. Circa primū
dicit Barto. qđ planum est oppositum alto. Item planū di-
citur rōne loci vel rōne stili. dicimus enim queꝫ vti alto stilo.
Itē de plano fieri oppositū est ei qđ fit velociter. quālibet aūt
istarum significationum potest habere istud verbū de plano
30 vt. i. patebit. † Circa scđm. s. que cause habeāt agitari de pla-
no ⁊ quid importet hic dicit ipse ꝙ si quidē causa est vilis qꝛ
de vili vel leui materia vel vilium personarū tunc debet acci-
pi de plano: vt. C. de sen. ex peri. re. auten. nisi breuiores. et de
offi. procon. l. nec quicquā. §. de plano. ⁊ de accu. l. leuia. ⁊ tūc
de plano importat ꝙ iudice nō sedente pro tribunali. ⁊ sic nō
in loco alto cognoscit. Item qđ nō seruet stilus altus iudicio
rum sed sine libello ⁊ alijs solennitatibus cognoscatur veri-
tas: vt no. in. d. §. de plano. per glos. ⁊ Guli. de cu. ⁊. d. l. leuia.
secundum vnam opi. veram. si vero est causa pōderis grauio
ris tunc regula est ꝙ debet agitari causa plene ⁊ solenniter co
gnita veritate: vt. d. l. iudices. C. de iudi. fallit in quibusdaꝫ q̄
agitantur de plano: vt. l. vnius. §. fi. ff. de questi. ⁊. s. de iudi.
nouit. ⁊ de accu. olim. ⁊ est ratio quia in causis magnis proce
dere ita repente est stilus minus altus. solum enim reges et
principes hoc faciunt sed procedere ordinarie est in his proce
dere de plano. hoc est non frequēter nec cum alto stilo. vides
ergo quod ex diuersitate cause dicitur stilus altus diuersimō
de ⁊ in his semper putat quod non erit necesse iudicem sede-
re alte pro tribunali sed etiam in camera poterit fieri. Et hoc
si de tota causa agenda de plano queratur. Si vero queratur
de aliquo articulo vnius cause que debeat agitari ordinarie:
an articulus aliquis possit agitari de plano. dic quod que-
dam facit quis in iudicio coram iudice solū exhibente presen
tiā suam vbi sufficit presentia iudicis vt producere libellum
coram iudice ⁊ illud semper poterit fieri de plano hoc est iu-
dice non sedente pro tribunali. ⁊ die feriato ob necessitatem
hominū: vt. l. miles. §. sexaginta. ff. de adul. Item in appella-
tione que solū coraꝫ iudice interponitur. vt. C. de ser. l. j. ⁊ per
hoc dicit ꝙ relationes nunciorū que fiunt iudici possunt fie-
ri de plano. ⁊ si aliquis habet terminum ad producendū ali-
quid corā iudice idem est: qꝛ de plano poterit fieri per predi-
ctas. ll. secus si haberet terminū ad probandū: qꝛ per hoc so-
lum qđ exhibeatur corā iudice non sit probatio nisi parti de-
tur copia ⁊ terminus ad opponendum. ⁊ sic quod productū
est approbabitur vel reprobabitur. hoc est ei īponetur fides
vel non vt. C. de fide instru. l. fi. Quidā sunt articuli in quibus
oportet iudicē aliquid facere. ⁊ tunc si quidem illud est modi
ci preiudicij ita quod summaria cognitio requiratur secūdū
quod dicitur. ff. de inter. ac. l. si defensor. §. illud. ⁊ dictum est
s. in pcedenti. q. ⁊ tunc poterit de plano examinari. hoc est in
dice non sedēte pro tribunali ⁊ die feriata ob necessitatem ho
minū: vt. ff. de inter. ac. l. voluit. §. fi. si vero illud potest esse ex
aliqua parte magni preiudicij. tunc nō debet agitari de pla-
no: sed causa plene cognita ⁊ iudice sedēte pro tribunali: vt. l.
a procedente. C. de dila. Et predicta vera in casibus in quibꝰ
venit ferenda sentētia diffinitiua: sed contingit ꝙ corā iudi-
ce quedā aguntur ex quibus nō sperat sententia sed aliquod
decretū. In his dic ꝙ quāqꝫ tale decretū interponitur in his
que sunt mere voluntarie iurisditionis. ⁊ nulla alia cā requi-
ritur nisi partiū volūtas: ⁊ illud de plano interponitur. hoc
est iudice nō sedente pro tribunali: vt insti. de liberti. §. serui.
31 ⁊. ff. de manu. vin. l. nō est omnino. † Quedā vero requirunt
cause cognitionēꝫ. tunc si quidem est cause cognitio leuis sine
summaria: vt in tutore ⁊ curatore qui dantur sine inquisitio-
ne. ⁊ illa similiter possunt fieri de plano. ff. de tutel. l. qui ha-
bet. §. quolibet loco. ⁊ in bono. pos. que non tribuit ius: vt. ff.
quis or. in bo. pos. ser. l. ij. §. dies. quedam sunt que requirunt
cause cognitionē verā ⁊ plenā vt datio tutoris ex inquisitio-
ne ⁊ bonorum posses. que tribuit ius. ⁊ ista non possunt fieri
de plano sed iudice sedente pro tribunali: vt. ff. de confir. tut.
l. naturali. §. fin. ⁊ de bo. pos. l. iij. §. si causa cognita. ⁊. d. l. ij. §.
dies. ff. qs or. in bo. pos. ser. Et aduerte qꝛ in dictis casibus lꝫ
requiratur plena probatio non tamē est cā ordinaria imo nō
sit probatio in figura iudicij imo nulla parte citata: vt no. in
d. §. causa cognita. ⁊. d. l. ij. §. dies. ⁊ isto respectu potest dici nō
plena sm illa que dicta sunt. s. in priori. q. Et per ista patet ꝙ
leges que dicūt de plano cognosci differunt ab his que dicūt
causam summarie agitari. vnde in. d. l. iij. §. si causa cognita.
⁊ in. d. l. ij. §. dies non debuit Dy. sumere regulas in materia
32 summarie cognitionis: vt dictum est in. q. s. pri. ¶ † Tertio
c principaliter[c] quero de verbo sine strepitu. quid importet.
Innocen. de hoc no. in. d. c. olim. de accu. Bar. dicit quod stre
pitus idē est quod rumor. descendit enim a strepo pis. qđ est
rumorē facere sm Vguti. sicut ergo per verbum de plano re-
mouet loci altitudo ⁊ stili vt dictū est ita per hoc verbum stre
pitus remouetur altitudo vocum ⁊ acclamatio. ideo additur
quāqꝫ sine strepitu aduocatoꝝ ⁊ iudicioꝝ: vt. c. fina. in fi. de he-
33 reti. lib. vj. ⁊ per hoc dicit qđ in causis in quibus debet proce-
di sine strepitu. si pars diceret iudici quod preberet se ei qꝛ vo
lebat dicere in occulto ꝙ tūc iudex hoc deberet facere als gra-
uaret partē per predicta iura. in alijs vero causis iudex non
cogitur eū audire nisi palā ante tribunal: vt. C. de epi. ⁊ cle. l.
iubemus. in fi. Item dicit ꝙ lꝫ als detur dilatio ꝓpter aduo-
catos vt. ff. qui. ex cau. ma. l. ab hostibus. §. fina. tn̄ in casu isto
non erit danda: qꝛ ab ea est remotus strepitus aduocatorum.

a ¶ Summarie. de clausula q̄ apponitur in lr̄is. s. ꝙ iudex habeat ꝓcedere sūmarie ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij: vt hic. vide Soci. in ꝯsi. xcvj. incip. dn̄s labia. in. j. col.

b ¶ Secūdo principalr. Adde ad hāc. q. q̄ dicit ale. in ꝯsil. clvij. in. ij. col. in. ij. vo. ⁊ fel. i. c. olim. ī pe. col. circa med. ex̄ đ ac.

c ¶ Tertio principalr. adde que dicit. d. Ias. in. l. fi. i ij. colū. ff. de fer.

pntat etiã qõ boc verbũ ad maiorẽ expressionẽ ponat quãdo esset verbũ de plano in dispositione. nam illud verbũ de plano etiam boc importat. s. respectu loci stili ⁊ vocis ꝑm Bart.

34 ¶†Quarto quero principaliter de verbo sine figura [a] iudicij. ⁊ primo quid est figura iudicij glo. que incipit est mẽs ⁊c. dicit quod figura cuiusq; rei est ipsius apparens forma siue facies in qua rei substantia figurat. ff. de act. ⁊ oblig. l. non figura. iudiciũ ergo cũ substantiet in tribus personis. s. iudice actore ⁊ reo. altero deficiente nõ est ibi proprie figura iudicij sed quasi: vt. C. de lati. li. to. l. j. §. similiq; modo. Barto. dicit boc verũ in figura rei corporalis: vt. C. de edi. diui adri. to. l. fi. ⁊ de verbo. signi. l. quoties aliquis. rei vero incorporalis figura dicitur eius natura. vnde recte dicimus figuram actionis eius naturam. C. de rei vxo. ac. l. vnica. §. cum autẽ ibi rudem figuram. Quedã vero sunt facta ꝑut considerãtur in fieri seu in actu faciendi ⁊ istorũ figura est ipse ordo faciendi. vnde in grãmatica dicitur figure simplicis quia simpliciter profertur quia igitur actus proferendi est simplex ideo dicitur figure simplicis. constitutio autẽ ista loquit de figura iudicij ⁊ iudicium licet habeat multas figuras ⁊ alias significationes hic tamẽ accipitur pro actu examinationis ⁊ decisionis cause figura ergo iudicij est q; partes sint facte ꝑm ordinem debitũ ⁊ debitã propositionẽ ⁊ ex hac figura iudicium accipit suum esse ⁊ suã substantiã. qõ patet: qr si ordo non seruatur iudiciũ nullũ: vt. C. de sen. l. prolatã. vnde per hoc qõ dicitur sine figura tollunt substantialia iudicior vt ipsum verbum importat vt hic no. glo. super verbo figura: sed hoc nõ videt bene dictũ nã sublatis substantialibus nullo modo est iudicium cũ res non possit subsistere perempta eius natura: vt. l. obligationũ substantia. de actio. ⁊ obliga. So. hic in veritate iudicium est licet extraordinariũ. nam tolluntur solũ substantialia iudicij inducta a iure ciuili non autem ea que sunt naturalia de iure naturali seu gentium naturali ratione facta vt ex infra dicendis latius patebit. rursus etiam aduertẽdum ad id quod dicit Joan. an. in hac glo. est mens ⁊c. scz qõ iudex non astringitur hoc casu ad aliquas formas regulas vel figuras iudiciorum nisi quãtum in hoc capitulo exprimit ⁊ ista expressa magis respiciunt figurã facti negocij vel cause q; iudicij. Barto. dicit quod iudex per hec verba releuatur ab omni forma ⁊ figura iudicij inducta a iure ciuili ⁊ tantuz tenetur obseruare omnẽ formam ⁊ figurã iudicij inductã de iure gentiũ seu naturali ⁊ de talibus loquit vt plurimũ istud. c. licet alia addat vt. j. dicã. insuper etiã aduertendum ad id quod dixi. §. post Jo. an. in. ij. col. qõ etiã si ista verba non coniungantur. s. summarie ⁊ de plano ⁊c. sed solum ponatur verbum sine figura iudicij per hoc verbum solũ omnis solẽnitas iudicij est sublata. s. inducta a iure ciuili non iure naturali vel gentium: vt. §. dixi post Bar. quid ergo importet per singulas partes iudicij ipse latius prosequitur quam omnes alij qui scripserunt

37 super ista cle. ideo eius. d. referens quero de pluribus successiue. ⁊ primo an sit necesse quod pars citetur. dicit q; sic vt patet hic ⁊ in extrauag. ad reprimendã ratio qr hoc est de iure naturali. nam primum hominem delinquentẽ citauit deus dicẽs adam vbi es ⁊ probat in clemẽ. pastoralis. de re iudi. vbi fuit reuocata sententia imperatoris ex eo qõ non fuit legitime facta citatio. ¶ Secundo an est necesse quod persone legitimentur. dicit q; sic: vt patet in dicta extrauag. ad repri. alias sequeretur absurdum: scz quod factum alterius non habẽtis a me mandatũ possit mihi preiudicare quod repugnat iuri naturali: vt. C. de inoffi. testa. l. si quis in suo. ⁊ de reg. iur. l. factum. cuiq; suum. ⁊. e. ti. c. nõ debet aliquis. lib. vj. ⁊ hoc non tangit in isto. c. Tertio an requirat petitio. ter. hic dicit q; sic: scz non forma libelli sed simplicis petitionis in scriptis vel in voce actis [b] tamen continuo inferẽda: vt hic dicitur. ⁊ hoc iustum est qr de iure naturali est qõ agens ius suum proponat. nã coram salomone mulier ita dixit. filius meus viuit. filius istius mortuus est: vt no. C. de sen. ex peti. re. l. ij. ⁊ de presumptio. c. afferte. ⁊ habetur tertij Reguz. c. iij. vbi illa petitio latius ponitur. Et est aduertendum quod illa petitio continet solam facti narrationem non conclusionem. Ex quo infert quod licet illa petitio non habeat omnia illa solennia que de iure ciuili requiruntur: vt no. ff. de eden. l. prima. in princip. tamen sufficit si est generalis. arg. C. de anna. excep. l. fina. idem si conclusio non esset legitime facta: vt. l. j. ff. si mes. fal. mod. di. vnde si non petijt condemnari sed petijt eum cogi quod fieri non debet: vt. l. j. C. de execu. rei iudica. tamen in hoc casu quando sine iudicij figura proceditur valebit iudicium. si enim proceditur vbi fit solum narratio facti absq; conclusione. idẽ multo magis si conclusio nõ est bene apta si tñ ex narratione possit comprehendi quid actor velit. arg. C. de rei vxo. act. l. j. §. j. ⁊

boc est quod vult dicere iste ter. dũ dixit iurta petitionis formam. q. d. licet nõ ꝓnũciet in eo qõ est petitũ sufficit qõ ꝓnũcietur iurta illud quod petitum est. aliud enim est iurta petitũ. aliud esse petitũ: vt. ff. iud. sol. l. iam tamen alias. §. in bac. semper tamen intellige qõ non sit tãta ineptitudo qõ auferatur defensio reo: vt. j. dicam. ¶†Quarto dubitatur an poterit opponi exceptio rei iudi. vel finite ad impediendum processum. dicit qõ sic: qr de iure naturali est ne bis iudicetur in idipsum excep. vero que magis differunt ⁊ frustrant causam quã veritatẽ ipsam respiciãt põt repellere vt hic dicit. ille eñ de iure naturali non sunt imo cõtra. †Quinto an possit procedi tẽpore feriato. hic dicit qõ sic. si sunt ferie inducte ob necessitatem hominũ. secus in honorẽ dei. ratio est qr de iure naturali sunt seruande ferie in honorẽ dei. ꝓcepit enim deus coli sabbata ⁊ quasdam festinitates. ¶†Sexto an sit lis contestanda. hic ter. dicit litis contest. non postulet. ratio quia hic est solennitas ciuilis eo tamẽ casu quo cause merita tractari inceperit vt qr legitimis personis ꝓponunt peremptorie vel fiunt petitiones vel positiones. ⁊ articuli habent vim lit. ꝯte. quo ad faciendum procuratorem dñm litis ⁊ quo ad ceteros effectus cõtestationis: vt. C. de procur. l. nullam. ibi post cãm in iudicio agitatã ⁊ post causam inchoatã nõ dicit lit. contes. sufficit ergo qõ quocũq; modo cã incipiat agitari. ⁊ hoc not.

41 C. de procur. l. nihil. ¶†Septimo dubitatur an de calumnia sit iurandũ. hic dicit qõ sic ne veritas occultetur. in cõtrariuz facit q; hec solennitas videt inducta de iure ciuili: vt. C. de iura. calũ. l. ij. sed dic qõ necessariũ est qõ vnum iuramentũ ꝑstetur in tota causa etiã de iure naturali ⁊ diuino. ⁊ hoc patet qr tẽpore moysi ꝓpter incredulitatez aliquis tenebat iurare. de iureiur. c. ⁊ si christus. ⁊ Exod. c. xxij. Si igitur iuretur super quolibet. c. vt fiebat olim. vt. l. j. C. de iura. cal. satis putat sufficere maxime cum tale iuramentum posset omitti: vt. d. l. ij. §.

42 sed quia veremur. ¶†Octauo an debet dari dilatio hic dicit amputet dilationum materiam. non tamen sic litem abbreuiet ⁊c. qõ satis congruit naturali rationi. cum enim ꝓbationes sint fiende oportet qõ fiant in tẽpore. ⁊ putat qõ valeãt ẽt si fiant sine dilatione: vt. ff. de questi. l. vnius. §. cognituruz. et de adul. l. in crimine. ⁊ ibi ipse hoc no. tamen equũ est dilatio nẽ certam dari causa breuiãde litis. ⁊ qõ dicit qõ non sint nimis breues cõgruit naturali equitati. nam auferet parti actoris ius suuz. reo vero aufertur defensio que est ex equitate naturali: vt. l. vt vim. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ est expressum in dicta clemen. pastoralis. de re iudi. ad quid autem dabit ista dilatio. hic dicit qõ primo datur terminus ad faciendum positiones ⁊ articulos simul. postea datur terminus ad producendũ oia que partes volunt. hoc tamen non descendit a iure naturali sed propter vsum quẽ illa ꝯstitutio vult in hoc seruari de iure enim naturali ⁊ ciuili sufficit dari in cãm vnã dilationem

43 ad probandum: vt. ff. de fer. l. fi. ¶†Nono queritur an in talibus causis in quibus proceditur sine figura iudicij. testes debeãt iurare. hoc enim nõ reperitur iure digestor. arg. de dote preleg. l. theopompus. sed videt mera ꝯstitutio imperatoris: vt. C. de testi. l. iureiurandi. putat tamẽ qõ iurare debeãt p ea que dicta sunt. Sed an ꝑsente parte iurabunt dicti testes. putat qõ sic: qr alias auferretur ei copia defensionis quod repugnat naturali equitati: vt dictũ est. Circa vero dicta testiũ. putat q; debeant esse talia quod concludant sicut in causis ordinarijs. arg. eius qõ in Daniele dicit de Susanna. ⁊ qõ not. C.

44 de testi. l. testium. †Sed an requiratur publicatio testiũ. glo. in. l. si quando. C. de testi. dicit q; per danielem inductũ est qõ examinatio fiat in secreto. ⁊ verum dicit vt legitur Dañ. xiij. c. igitur est de iure naturali vel diuino. ex hoc sequitur q; debet fieri publicatio vel auferet parti ius defensionis. si enim non publicarentur non possent impugnari testes ⁊ eorum dicta sed auferre defensionem repugnat iuri naturali vt dictuz est. Sed an in hac causa publicatis attestationibus poterunt testes produci. respõde qõ nõ. cũ hoc fit phibitũ ꝓpter timorez subornationis. ⁊ sic ex quadam naturali equitate que est ne alter alteri insidietur: vt. ff. de iusti. ⁊ iur. l. vt vim vbi hoc est

45 introductum ⁊ positũ inter precepta ciuilia. ¶†Nono dubitari potest: an in hac causa poterit petere actor a reo quod sibi edantur instrumenta. dicit q; nõ: qr hoc est phibitũ nõ solum de iure ciuili: sed etiam naturali equitate: vt. C. de edẽ. l.

46 q accusare. qui ter. hoc ꝓbat expresse. ¶†Decimo an requiratur cõclusio ter. hic dicit quod non: ratio qr hec solennitas est mere iuris ciuilis. statim enim cuz liquet iudici de causa siue alia conclusione. põt sententiare de iure naturali vt patet ibi la snia lata p salomonẽ. iij. Regũ. c. iij. ⁊ eodez exẽplo puto q;

47 non sit necesse dari terminũ ad allegandum. ¶†Undecimo vtrum debent partes citari ad audiendam sentẽtiam. ter. hic dicit

a ¶De verbo sine figura. adde que dicit Alex. in cõsil. xxxij. in. ij. col. ad fi. in. iiij. volu.

b ¶Actis. tñ cõtinuo. Adde alex. in ij. fi. xvj. i fi. col. in. j. volu. vbi notabiliter dicit qõ petitio dz in scriptis ꝓ notarium redigi dato q; sit statutũ q; petitio in scriptis nõ sit necessaria.

dicit q̄ sic:sed vtrū debeat ſpecialiter ⁊ legitime citari ad ſententiam vel ſufficit citari generaliter qō cōpareat coꝝ iudice
text.iſte videt velle q̄ citetur expreſſe ad ſniam dū dicit ad id
in contrariū facit dicta extrauag.ad reprimēdam vbi vigore
citationis generalis qō veniat reſponſurus ſuper tali crimine poteſt ad ſniam ꝓcedi.Bar.ibi ſup verbo crimine dicit q̄
ſi in citatione prima citatus nō ꝓpareat procedit vt in illa extrauag.ſed ſi cōparuerit ſtetit ⁊ proceſſit vſq; ad finē ⁊ tempo
re ſnie nō adeſt debet citari perſonaliter.ad hoc vt in iſto capitulo aduertendū etiā ſcōm eū q̄ in iſtis caſibus in quibus
ſine figura iudicij ꝓceditur ſufficit citatio ad ſniam etiā nō
peremptoriā vt hic dicit.tamē in aliis cauſis vbi vigore generalis citationis iudex vult procedere ad vlteriora requirit q̄
ſit citatio perēptoria vel tres que habeāt vim perēptorie: vt
l.conſentaneū.C.qūo ⁊ qñ iu.⁊ in hoc ſiue fiat ante lit. conteſiue poſt:vt ibi no.Itē dicta citatio particularis ad ſententiā
in aliis cauſis quā in iſtis debet eſſe ſimiliter peremptoria:vt
l.ad peremptoriū.ff.de iudi.alie vero citationes que fierēt in
medio ad certū actū vt ad videndū iurare teſtes ⁊ ſi. ſemp intelligunt peremptorie.de exce.paſtoralis ꝑ Jo.an.ſimilr dilationes ad ꝓbandū intelligunt peremptorie cū non dent niſi
cauſa cognita:vt.l.ſi.ff.de fer.ſimiliter monitiones ⁊ proteſtatiōes que fiunt extra iudiciū intelligunt pemptorie cū ſemel
facte fuerint ſufficit.de leg.ñ.l.titia.§. impator. ⁊ l.q rome.§.
48 flauius.ff.de ver.ob.¶ †Undecimo an hoc caſu [a] cū procedit ſine figura iudicij requirant ſolēnitates que a iure poſite
ſunt circa ſniam.dicit qō non eſt neceſſe q̄ feratur iudice ſedēte pro tribunali vt hic dicitur.eſt enim hec ſolennitas iuris ci
nilis ſed debet ferri in ſcriptis vt hic:⁊ licet iſta ſolennitas ſit
iuris ciuilis tñ qz de eſſe ſnie eſt qō ſit deliberata ⁊ nō ſubita:
vt.l.ñ.C.de ſen.ex peri.re.ideo iſta conſtitutio ſtatuit quod feratur in ſcriptis.in foro aūt ciuili non putat illud eſſe neceſſe
iſto caſu:vt patet in exēplo ſalomonis:ſed ſi in ſentētiādo nō
ſeruaret formā.l.j.C.de ſen.puta cū deberet condēnare ꝓcur.
condēnauit dñm qui in iudicio nunq̄ fuit:tamē valeret ſnia
qz hec eſt ſolēnitas iuris ciuilis nō naturalis vel gentium.qō
patet:qz lz alteri abſenti qs nō poſſit ſtipulari de iure ciuili:
tamē inde oritur obligatio naturalis:vt.l.ſtipulatio iſta.§.alteri.de verb.ob.⁊ ibi no.⁊ idē putat ſi iudex ferret ſniam ꝓ
parte abſente nō citata q̄ valeret ſnia hoc caſu eadem ratiōe
licet ſecus ſit in aliis:vt.l.furioſo.ff.de re iud.⁊ l.ea que.⁊ ibi
no.C.qūo ⁊ qñ iu.Item putat q̄ ſi precedēte cauſe cognitione que requiritur ſm ea que dicta ſunt iudex nulla alia data
ſententia iuberet res capi ⁊ diſtrabi pro debito valeret:lz eñ
illa verba ſint magis executionis q̄ condēnationis.⁊ ſic non
valeret alias.vt.C.de execu.rei iud.l.j.tamen hoc caſu valeret
vt patet exēplo ſnie ſalomonis.illa enim fuerunt verba execu
tionis:⁊ rō eſt qz talia ante ius ciuile manu regia expediebant
49 tur:vt.ff.de ori.iur.l.ñ.¶ †Querit vlterius ſuperverbo videbitur expedire.quid iuris ſi dicatur in ſtatuto q̄ in tali negocio procedat de facto dicit qō hoc debet intelligi eodē modo
ſcz manu regia:vt.d.l.ñ.poſt pn.⁊ ſic omiſſa oīs iuris ciuilis
ſolēnitate.non aūt q̄ iura alterius vllo modo ledant contra
naturalem equitatem.idem per quecūq; verba cōcipiant: nō
enim tunc pōt qs eſſe magis ſolutus legibus quā imperator
cuius liberalitas ad hoc non extēditur.ergo nec alterius cuiuſcunq;.Sed nunquid dictis caſibus iudex poſſit remittere
exceptionem preſcriptionis vel aliud procedens ex mero rigore iuris ciuilis dicit qō in his que ipſe iudex habet facere
non tenet ſequi regulas iuſ.ciuilis:ſed in his que a iure iam
ſunt facta:ita q̄ per hoc ſit queſitum ius alteri vel ablatū iudex non poteſt hoc immutare:ſed debet illud ſequi.caſus eſt
ff. depoſi.l.bona fides.alias eſſet auferre ius alteri⁹ quod eſt
cōtra naturalē equitatem.ita dicit.Et aduertendum qz vt dixi.Barto.ponit iſtam vltimam.q.ſuper predicto verbo expedire videbitur vbi tractat de verbis que important arbitriū
boni viri.⁊ de his que ſignificant liberam voluntatem.ſubñciendo igitur queſtionem predictam ſentit qō per quecunq;
verba concipiatur diſpoſitio ius queſitum de iure naturali
gentium vel ciuili cum iam ſit formatum non poſſit auferre.
50 quod verum credo.alibi querit Barto.quid ſi dictum eſt qō
poteſtas iuris ſolennitatem teneatur obſeruare.quid iſta verba ſignificent.reſpondet ipſe quod tollitur omnis ſolennitas
iuris ciuilis ea vero que ſunt de iure naturali ⁊ diuino.puta
quod in ore duorum vel trium ꝛc.non ſunt ſublata ex quo infert quod ſufficeret cōſtare de maleficio per duos teſtes: vt.ff.
de teſt.mili.l.j.⁊ l.diuus.⁊ l.lucius.⁊ hoc apparet etiam in reſtitutione natalium:quia nil aliud fit niſi q̄ nō obſtat ſolēnitas introducta a iure ciuili ⁊ reducit ad pſtinū ius naturale
vt.ff.de nata.re.l.ñ.⁊ in aut.qui.mod.na.effi.le.§. liceat. Sed
an tunc poterit alicui auferre defenſionem.certe nō.cū defenſio ſit de iure gen.vt.l.vt vim.ff.de iuſti.⁊ iu.⁊ l.pactum inter
heredem.in gloſ.ff.de pac.⁊ eſt expreſſum in.d.cle. paſtoralis.
§.ceterū.item an huius vigore poterit teſtes examinare parte
abſente.dicit q̄ non:qz hoc eſſet auferre copiam defenſionis.
item hoc non licet iure gentium cū dicat decretum nullo iure
parte abſente hoc facere.iñ.q.ix.oīa ⁊ c.abſens.itē an tūc poterit recipere teſtes ſine iuramento vel diebus feriatis in bonorem dei.putat qō ſic:qz be ſolennitates fuerunt inducte a
iure ciuili.ergo ꝛc.vt eſt dictū.preterea iuramētum teſtis pōt
remitti pacto partium:vt no.ff.de fe.l.j.circa pn.glo.⁊ c.tuis.
de teſti.preterea ſolēnitas feriarum inductarū in bonorē dei
pōt tolli:vt.l.prouinciarū.C.de fer.in cōtra.tñ alle.iſtud.c.ſz
hic ſunt alia verba ſm eum.item an vigore iſtorum verborum
poterit admittere in teſtes pſonas a iure reprobatas. reſpondet q̄ quidam ſunt teſtes de qbus ipſa naturalis ratio ſuſpitionē habet ne falſum dicant vt inimicus meus capitalis ⁊ q
cōſpirationē fecit cōtra me.⁊ iſte nonadmittetur.de ſimo.c.p
tuas.el.j.qui ter.hic bene ꝓbat.quidā ſunt qui alia rōne ꝓhibentur ꝓpter conditionem ⁊ ſtatum ipſorū.⁊ hic aduerte aut
eius ſtatus eſt nullus etiam de iure gentium.puta ſerui ⁊ dānati in metallum qui perdunt ea que iuris gentiū ſunt. ⁊ nō
admittuntur:aut pdunt ea q̄ ſunt iuris ciuilis tm̄:vt relegati
in inſulā ⁊ infames:vt.l.cognitionuz.ff.de va.⁊ extraor. cog. a
⁊ iſti poſſunt admitti:vt ꝓbatur.ff.de te.mi.l.neq; enim.§.j.⁊
ñ.coniuncta.l.j.eiuſdem ti.vbi eſt caſus.predicta vera niſi verba ſtatuti aliud dicerent.quid enim ſi diceret.nō obſtat ſolennitas iuris.dum tamen de maleficio conſtet legitime. ex hoc
enim qō dicit legitime in probatiōe requirit ordo iuris licet
in reliquo ꝓceſſu ſecus.iſta ſunt que ponit Bart.in.l.q ſarū.
51 §.filius.ff.de dona.que ſunt no.¶ †Quinto q̄ro [b] principali- b
ter iuxta priori.dicta de.q.glo.ſuper verbo defenſiones legiti
me querit enim ſi datum eſt arbitriū poteſtati.an teneatur iuſticiam partis ſeruare:vel poſſit ipſam cōtra iuſticiam condēnare ⁊ voluntate vti.⁊ dic vt in glo.quā tenet Barto.in dicta
extrauag.ſup dicto verbo videbitur expedire.⁊ prealleg.§.filius.alias eſt lex.dicit enim q̄ per liberū arbitrium nō poteſt
parti facere iniuſticiā:quia hoc eſt contra naturalem equitatem:ſed pōt omittere ſolēnitatem iuris ciuilis. aduertēdum
tamen latius poſt eum.nam quedam verba important liberam voluntatem ita quod poſſit ꝓferre ille cui ſic cōmittitur b
iniquū equo.quedam important voluntatem regulatam iudicio rōnis ⁊ arbitrio boni viri:vt.j.ſubdā. dicit ergo quod
differentia eſt inter voluntatē liberam ⁊ arbitrium boni viri
qō etiam volūtatem includat.⁊ quidem de eſſe voluntatis eſt
qō ſit libera nec pōt cogi neceſſitate preciſa:vt.C.de her.inſti.
l.cum proponas.ſed cogitur quadā neceſſitate conſecutiue vt ſi
quis vult fugere tormenta hoc vult libere ⁊ poteſt hoc nolle
ſed ſi hoc vult.vult illud ſine quo tormenta effugere non pōt
⁊ eſt iſta neceſſitas cōſecutiue.⁊ de hac dicit q̄ coacta volūtas
voluntas eſt:vt.ff.qō me.cauſa.l.ſi mulier.§.ſi metu. volūtas
enim eſt qz libere vult antecedens ⁊ ex illo deducitur ad volēdum cōſequens.Item ſciendū eſt q̄ ſm philoſophos ⁊ theologos voluntas non appetit niſi bonū exiſtens vel apparens
Et licet quādoq; velit aliquid qō cognoſcit eſſe malum illud
vult ratione boni delectabilis ſeu apparentis ipſi volenti in
proposito ergo voluntas alicuius poteſt cōſiderari reſpectu
eius qō ipſe vult tanq̄ ſibi delectabile rōne regulata vel non.
⁊ iſta dicit voluntas libera alio modo put ipſe vult recta ⁊ regulata rōne.⁊ iſtud dicit arbitriuz boni viri qz bonus vir ſic
arbitraretur:vt.ff.iudi.ſol.l.vir bonus.⁊ ff.pro ſoc.l. ſi ſocietatem mecum.§.arbitrorum.cum ſi.Subiūgit que ſint illa ꝓba que important liberam voluntatem.⁊ dicit q̄ eſt verbum
volo:vt.l.cū quidā.de leg.ñ.⁊ l.fideicō.libertas.de fideicom.
liber.Itē verbū libet ſiue libuerit:vt ibidē dicit.Itē vbicūq;
verbum arbitriū vel ſimile reperit cum hac dictione plenum
ſiue liberū:vt.l.fideicōmiſſa.§.quādoq;.de leg.iñ.Itē verbū iudicio tuo ſentit gloſſ.qō importet liberam voluntatem: vt.l.
thays.§.lucius.de fideicō.lib.ſed ter.probat ibi ꝛtrarium ſm
Bar.qui ꝛcludit q̄ exceptis ꝑdictis omnia important arbitrium boni viri vt videbis approbaueris ⁊ ſi.vt in.d.§. q̄q̄.
vel placebit:vt.d.l.thays.§.ſororē.⁊ multa alia que numerat
in.l.ſi ſic.de leg.j.His ꝑmiſſis ſubdit qō ſub predictis verbis
quandoq; cōmittitur facultas cōtrahendi qñq; facultas eligēdi ex cauſa lucratiua quādoq; ex cauſa iudicādi.pro eo caſu
quādo committitur facultas cōtrahendi p verba ſignificātia
52 arbitrium boni viri vel facultas arbitrandi circa cōtractum
tunc ſine dubio debet arbitrari ſuo arbitrio regulato ratiōe
prout bonus vir ⁊ diligens paterfam. facturus eſſet:vt.l.hec
venditio.de cōtraben.emp.⁊ d.§.arbitrorum.⁊ l.ſi libertus.

[a] Undecio an boc caſu. Adde Bar.in extraua. ad repri.in ver.⁊ figura circa fiñ.⁊ do.Jaſ.ſ.l.ſtipulatio iſta.§. ſi ſtipuler.ff.de ỽ.ob.

[b] Quinto q̄ro. adde Bar.⁊ moder.in.l.iuſticia. ff.de iuſti.⁊ iu.

de oper. li. Sed si hec facultas arbitrādi cōcedat per verbum significatiuū libere volūtatis tunc oīa pōt duobus exceptis. primo q̄ nō donet. hoc enim non venit etiā concessione libere volūtatis: vt. l. filiusfa. §. j. ff. de dona. scō qō dol⁹ malus absit oīa alia que dolo carent facere pōt. ff. mā. l. creditor. §. lucius. hoc enim nō repugnat regulis iuſ. gen. ſm quas ls ꝫbētibus se decipere. ar. ff. de mi. l. in cause. §. pomponius quoq;. vides ergo q̄ quantūcunq; cōmittat in voluntatē liberā intelligit libera a regulis iuris ciuilis sed remanet limitata a regula
53 iuſ. gen. vt. j. patebit. ¶ Scō casu qñ concedit facultas eligendi ex causa lucratiua: tūc si per verba significātia arbitriū debet eligere vt bonus vir: vt. l. cū quidā. de le. j. si sic. j. respondo. Si vero p verba significātia liberā voluntatē: tūc pōt facere omnia etiā cōtra regulas iuſ. ciuilis seruatis regulis iuris gen. vt. ff. de testa. mi. l. fi. vbi permittit militi testari qūo vult ⁊ per hoc potest relinquere deportato cuius status est nullus de iure ciuili non autem dānato in metallū q̄ est seruus pene vel seruo ꝑpio cū seruitus sit constitutio iuris gen. vt. l. nec; enim. §. deportati. ⁊. §. sed si seruū pene. ⁊. §. si seruū ꝑpriū. de testa. mi. ⁊ hoc vult dicere. l. cum quidā. de lega. ij. nā ei qui est indignus ꝑpter offensam nō donat sed donatū renocat: vt. l. fi. de reno. do. Ideo bonus vir hoc est iudex nō arbitraretur sibi largiendū: sed ſm naturalē equitatem determinatā p ius diuinū maioris perfectionis est tribuere ei q te offendit q̄ alteri. vnde ille in cuius libera volūtate committit potest indi-
54 gnū eligere. ¶ Tertio casu qñ cōmittit facultas iudicandi si quidē per verba importātia arbitriū boni viri debet sequi omnes regulas iuris ciuilis vt patet i eo qui assumit arbiter l. j. ff. de arbi. si vero per verba significātia liberam volūtatem tunc est liber a regulis iuris ciuilis. debet tñ seruare regulas iuris gē. seu naturalē equitatē que idez est per dicta iura ⁊ est casus in. d. cle. pastoralis. nā imperator solutus est legibus ⁊ ex vigore sue ptātis tulit ibi snīam. tñ q̄ in quibusdam fecit cōtra naturalē equitatē. ideo cassatur similiter qō faceret potestas cōtra regulas iuris gē. quātūcūq; sit sibi cōcessum liberū arbitriū per ea que superius dicta sunt. Et aduerte q̄ ista cle. loquit cū verba sine figura iudicij ⁊c. referunt ad ordinem procedendi nō ad ea que cōcernūt merita ⁊ substātiā cause ſz illa que prime dicta sunt habēt locū cū arbitriū vel libera voluntas referunt ad substantiā dispositionis. ⁊ tñ sine concernant ordinem ⁊ ꝑcessum iudicij sui substātiā negocij nō pōt ille cui predicta vel alterū ex eis committit offendere ius gē. naturalē equitatē sed ius positiuū qñq; pōt: vt ex predictis
55 patet. ¶ Ultimo no. casum no. in si. c. q̄ ls cā sit cōmissa sine strepitu ⁊ figura iudicij nō redditur ꝑcessus innalidus: licet in toto vel in parte fuerit iuris ordo seruatus. cōtrarium videbat q̄ cōtra formā mādati apostolici ꝑcessus habitus ipso iure nō valet: vt. c. cū dilecta. de rescrip. sed dic q̄ specialis prouisio siue cōcessio nō tollit viā iuris cōmunis: sed cōcurrit cū via ordinaria; vt. l. si miles. ff. de testa. milita. ⁊. l. sed ⁊ milites. in prin. ff. de excu. tu. collige ⁊ aliud q̄ ille qui potest ꝑcedere duabus vīs potest pro parte seruare vnā: pro parte reliquā.
56 ⁊ inducit ista. d. meus Bal. ad. q. si compromissum est in aliquem tanq̄ in arbitrū ⁊ arbitratorē. ⁊ incipit ꝑcedere tanq̄ arbiter: sed ꝑcessit inordinate q̄ valeat laudū suum tanq̄ laudū arbitratoris: licet nō valeat tanq̄ laudū arbitri ꝑpter ordinem nō seruatū. nā arbiter tenet seruare iuris ordinē: arbitrator nō. vt not. Inno. in. c. quintauallis. de iureiuran. ⁊ ibi pluresalie differētie inter ipsos in nouel. By. dicit quod via quā elegit hic sibi patet. vnde si elegit vnā viā nō pōt aliā assumere: vt no. ff. de fur. l. si dñium. dīs meus dicit q̄ ex quo acceptauit compromissum vtroq; modo factū non est in potestate sua eligendi vnum: ⁊ renūciare alteri inuitis partibus: vt l. iij. §. fi. ff. de arcbi. ⁊ banc opi. videt tenere Jo. an. in. d. c. quintauallis. post Inno. ⁊ Host. sed tunc vltra querit vtrū possit peti reductio ad arbitrium boni viri tanq̄ tale laudū censeatur arbitratoris. an vero non possit tanq̄ censeri debeat latū ab arbitro. tenet qō possit peti reductio ad arbitrium boni viri si sit iniquū: vt sic talem non arbitrum: sed arbitratorem iudicemus: vt sic in hoc dubio omnis cedat iniqtas: vt. ff. de eo qō cer. lo. l. qō si ephesi. ⁊ litigia restringātur. §. de rescrip. nōnulli. ⁊ res potius valeat q̄ pereat. de verbo. signi. c. abbate. idem tenet dīs meus in. l. si cui. §. j. ff. de lega. j. dicit enim via arbitramēti aperiri viā reductioni: quia est magis equa. ⁊ ideo debet prevalere. facit quod no. in fi. ff. pro dona. l. si vir vxori. dicit tamen q̄ ista. q. procedit de iure ciuili: sed de iure canonico ita pōt peti reductio sententie arbitri sicut arbitratoris: vt no. ij. q. vj. a iudicibus. qō est verū quādo est euidenter iniquum ⁊ infra decē dies fuerit cōtradictū. qō dic vt no. Joan. an. post Hostiē. §. de arbi. c. ij. super glo. vl. predicta locum habent qñ processit vtraq; via vel altera tñ. ⁊ de hoc apparet: sed quid in dubio si de hoc non apparet in laudo vel processu istam. q. in si. ponit glo. in. l. j. ff. de iudi. vbi quando quis potest procedere tanq̄ arbiter ⁊ tanq̄ iudex quid in dubio presumendum ⁊ concludit pro eo modo quo actus melius valere potest: vt. l. quoties. ff. de reb. dub. optime facit. c. nisi essent. de preben. vbi in dubio presumitur elegisse. vtraq; viam secundum q̄ potest pronunciatis applicari qō est no. illa enim que sunt dubia semper benignius interpretāda sunt: ⁊ vt minus obligent q̄ vt magis: vt. §. de verbo. sig. c. ex parte in Christo. Cui decus laus honor ⁊ gloria ac potestas ⁊ imperium in secula seculorum. Amen.

¶ Lectura solēnis super Clemētinis. edita per excellentissimū iuris vtriusq; interpretē. d. Petrū de ancha. Diligētissime correcta. vna cum additiōibus domini Latherini parielis ⁊ aliorum iurisperitissimorum additamentis: felicem hic sortitur finē. Impressa Lugduni per Joannem ⁊Doylin: alʒ de Chambray calcographū. Anno a reparata salute: trigesimo quarto supra sesquimillesimum sexto Kalen. Julias.

¶Index alphabetic⁹ ꝑncipaliū materiarū ꝓspicacissimi iuris vtriusq; iterꝑtis dñi ꝓfi de anchorano i lectura clemētinarū.

Abbati etiā grauia imperanti modo nō impossibilia aut dānosa semper obediēdū est: qr oīa que in monasterio agenda sunt in eius dispositione cōsistunt de statu mo. c. ne in agro. §. ad hec. nu. 39. fol. 63.

Abbates r alīi religiosi possunt sub se habere prioratus r administratiōes speciales administratores habētes. de rescrip. c. abbates. nu. 1. fo. 2.

Abbatisse vbi solitum est eas benedici debent infra annū benedictionis munus suscipere. de sta. mo. c. ad hec. nu. 4. fo. 62.

¶Absoluere pōt inferior a papa si propter contumaciam suspēsionis pena vel excōicatiōis aut interdicti a canone imponat de re. ec. nō alie. c. monasteriorum. nu. 12. fo. 50.

Absoluere pōt papa fideles imperij ab obedientia imperatoris de sen. r re iud. c. pastoralis. nu. 21. fo. 31.

Absolui non debet excōicat⁹ nisi ablata restituat r de trāsgressione satisfaciat. de cens. c. presenti. nu. 9. fol. 70.

Actui a iure prohibito nullus debet presentiam suam exhibere de bap. c. presenti. nu. 6. fo. 71.

Absolutus in articulo mortis ab alio q̄ ab eo a quo debebat absolui vt a papa i casib⁹ istis dz q̄ cito pōt cōmode papā adire alias in primā sniam reincidit de penis. c. si quis nu. 22. fo. 83.

¶Abstinere dēmus a cibaris inimicoꝝ fidei: libris tñ eorū vti possumus. de ma. c. inter solicitudines. nu. 3. fo. 74.

¶Acceptare beneficiū adhuc vacans an possit quis si infra mēsem a die notitie non impetrauit. de concess. preben. c. cum ei quem. nu. 27. fo. 46.

Acceptare beneficium videtur qui illud petit vel oblatum suscipit. de concess. preben. c. cum ei quem. nu. 12. fo. 44.

¶Accusato de aliquo ois defensio datur que ipm dūtaxat tueat non alium grauet. de ele. c. constitutionem. nu. 3. fo. 8.

Accusator punitur pena talionis r condēnationis expensarum de bereti. c. multorum. §. sane. nu. 11. fo. 76.

¶Actor a tutore datus an teneatur facere inuentariū de reli. do mi. c. quia contingit. nu. 23. fol. 66.

Et ibi multas r valde vtiles inserit questiones de inuentarij cōfectione vsq; ad finem capituli.

Actor aliquem temerarie trahens ad iudicium debet in expēsis r interesse condemnari. de rescrip. c. abbates. nu. 7. fol. 2.

Actor pōt reū per literas apostolicas etiā p plures dietas extra domiciliū eius trahere imo q̄ plus est in domicilium ipsius actoris si res quam vendicare intendit est in sua dioceſi. de rescrip. c. abbates. nu. 10. fo. 2.

¶Actus cuius expeditio confert in certū locū intelligit celebratus in illo loco de concess. prebē. c. cum ei quem. nu. 43. fo. 49.

Actus qui debet explicari coram pluribus iudicibus quorum vnus sine altero nihil pōt: an r qñ possit agitari cora altero tantum de appel. c. si a iudicibus. nu. 1. fol. 31.

¶Administrator ecclesie an possit sibīpsi soluere si ecclesia est sibi debitrix de re. eccle. non alie. c. si vna. nu. 7. fo. 51.

Administratores spāles pūt p iurib⁹ locoꝝ q̄rū administrationes gerūt agere r i iudicio expiri. de rescr. c. abbates. n. 4. fo. 2.

¶Aduocatus ad hoc vt iudicē in partem suam trahat quibus verbis eum commendare debeat de sepul. c. dudum. §. statuimus. nu. 15. fol. 55.

¶Agere non debet prelatus sine cōsensu capituli: nec etiā ꝫbere de re. ec. non alie. c. monasteriorum. nu. 7. fo. 50.

¶Aggressorem suum occidens vel mutilans excusatur si aliter euadere non potest de homici. capitulo si furiosus. nume. 4. folio. 76.

Et qūo probabitur q̄ aliter non potuerit euadere. ibi. nume. 5.

¶Alienatio facta per ecclesiam an r quando valeat de re. ec. nō alie. c. monasteriorum. nu. 5. fol. 50.

In alienationibus rerū ecclesie r aliis cōcessionibus sufficit seruare solēnitatem consuetudine inductam de re. ec. non alie. c. monasteriorum. nu. 22. fo. 51.

¶Alimenta si cui debeantur an debeant dari ipse spēs expresse puta vinum frumentum r similia an vero earū estimatio. de iurepa. c. vt constitutio. nu. 6. fo. 66.

¶Ambitio quot r que mala generet. de regu. r transe. ad reli. c. vt professores. nu. 2. fol. 59.

¶Animi duplicitas seu incōstantia r si in oībus in personis tñ ecclesiasticis est detestanda de renun. c. cum illusio. nu. 2. fo. 10.

¶Annus appellationis psequende nō statim currit illato grauamine per sententiam de appel. c. sicut. nu. 1. r. 7. fo. 33.

¶Appellatio iudicialis r extraiudicialis qūo differunt de appel. c. sicut nu. 3. fol. 33.

Appellationis causa debet infra annū incipi r finiri. ibi. nu. 4.

Appellatio friuola manifeste licet appellantem priuet beneficio appellādi a diffinitiua ꝫ eum postmodū lata a iudice a quo non tñ a remedio nullitatis. de dolo r cōtu. c. si añ. nu. 5. fo. 21.

Et que dicatur appellatio friuola manifeste. ibi. nu. 8.

Appellatione deserta inde a quo debet sententiā suam mandare executioni. de appel. c. sicut. nu. 14. fo. 33.

Appellare tertio non licet in vna r eadem causa. de sen. r re iudi. c. vt calūnñs. nu. 3. fo. 29.

Appellationē nō ꝓsequentis pena. de appel. c. sicut. nu. 6. fol. 33.

Appellās si statiz post appellationē differt ꝓseq vtrū appellat⁹ possit istare vt ꝓcedat i cā vt confirmet ꝓdicta snia. ibi. n. 12. f. 33.

Appellatio ab interlocutoria vel grauamine an possit iustificari ex cā notoria non expressa de appel. c. appellanti. nu. 6. fol. 34.

Appellatio interponi potest in absentia aduersarij de appel. c. si a iudicibus. nu. 2. fo. 32.

Appellatio interponi debet coram iudice a quo ibi. nu. 3.

Appellatio ad hoc vt deuolnat causam debet legitime intimari sub scriptura autentica. de elec. c. causam. nu. 8. fo. 6.

Et expensis cuius debeat hec scriptura autētica aduersario porrigi. ibi. nu. 9.

Appellatio extraiudicialis debet interponi presente parte si pōt haberi eius copia. de elec. c. causam. nu. 5. fo. 6.

Appellās parte pñte vel eius speciali ꝓcuratore cām bñficialem deuolnit ad curiam de elec. c. causam. nu. 1. 3. r seq. fo. 6.

Et qd si pars vel ei⁹ spāl̄is ꝓcurator nō ineniant ibi. nu. 10. r. 12.

Appellanti ad curiā quātum tempus constituatur ad iter arripiendum. de elec. c. causam. nu. 16. fol. 7.

Appellatio ab interlocutoria licet sit adeo finita qō nō possit in dubiū reuocari puta qr tres sentētie sunt late appellans tñ poterit adhuc appellare a diffinitiua de ap. c. cū a repulsione. numero. 2. fo. 35.

Appellatio an habeat ꝓ deserta si inde a quo in cā bñficiali assignat terminū ꝫsentiētib⁹ vt dissētiētib⁹ ptib⁹ ad iter arripiēdū vel se presentandū si appellans vel appellat⁹ nihil facit in termino de appel. c. si a iudicibus. nu. 7. fo. 32.

Appellatus volēs appellātē ꝓpter ineptā appellationē repellere dz de ipa appellatione iudici fidem facere causam inferius subñcit. de elec. c. constitutionem. nu. 13. fo. 8.

Appellās qñ dicat agere r qñ defēdere. de ele. c. ꝫstōnē. n. 10. fo. 8.

Appellāti pōt terti⁹ assistere ne colludat. ō ele. c. ꝫstōnē. n. 7. fo. 8.

Appellatio ante diffinitiuā snīam valet de iure canonico cū moderatione tñ. c. vt debitus. r. c. cordi. de ap. de dolo. r contu. c. si ante. nu. 1. fo. 21.

Et ibi vtrum r qñ valeat hec clausula appellatione remota.

Appellatio ab interlocutoria debet iustificari ex causis allegatis r probatis. de appel. c. appellanti. nu. 1. fo. 34.

Et est nominatim inserenda cā in dicta appellatione ab interlocutoria vel grauamine nec sufficit dicere dico interlocutoriā iniustam. vel dico me grauatum ibi. nu. 2.

Appellatus solus pōt appellationē ꝓsequi r petere cōfirmationē sententie ꝓ se late. de appel. c. si appellationē. nu. 2. fol. 35.

Appellat⁹ ipeditus ꝓseq in ꝓio anno an dabit scōs ibi. nu. 4.

Appellās ad instantiā appellati citat⁹ ad ꝓsequēdā appellationē si fuerit ꝫtumax. r appellato ꝓsequēte voluerit purgare cōtumaciā r admitti ad ꝓsecutionē an fit audiēd⁹ ibi. n. 5. fo. 35.

Appellatiōis ꝓsequēde tps si p negligētiā vel cōtumaciā lapsus sit vtrum r quando possit a grauamine vel sententia appellari. de dolo r contu. c. si ante. nu. 12. fol. 22.

Appellationis causa fingitur eadem cum prima rationem assignat. de testi. c. testibus. nu. 6. fol. 26.

Appellatio ita prodest appellato sicut appellāti ad hoc vt in nona capitula nouas assertiones producere possit de can. pos. et pro. c. causa. nu. 3. fo. 21.

Appellatio recipi debet per iudicem alias grauatur appellans de ex ces. prela. c. frequens nu. 5. fo. 75.

Appellans a diffinitiua vtrū videat renunciare appellationi interlocutorie. de dolo r contu. c. si ante. nu. 6. fo. 21.

Appellatio a diffinitiua viua voce geminata vtrū impediat appellātē quin possit in capite decem dierum iterum in scriptis appellare. de dolo r contu. c. si ante. nu. 7. fo. 21.

Appellās legitīa cā exꝑssa i vitate falsa vt⁊ b̄ cōpto r detecto poterit a diffinitiua appellare. de dolo r ꝫtu. c. si añ. nu. 9. fo. 22.

¶Apostoli cuius expensis sunt tradendi de appella. c. quānis. nu. 10. fol. 32.

Apostolos clausos nō tenet recipere appellans. ibi. nu. 11. fol. 33.

¶Aratro subīci an r qñ debeat ciuitas rebellis principi de sen. r re iudi. c. pastoralis. nu. 27. fo. 31.

¶Arbiter si sub pena aliquē compellat ad rem restituendā qnā tamen post iterū occupat r restituere' recusat an incidat in penam. de elec. c. ne romani. §. porro. nu. 1. fo. 6.

¶ Archiepiscopus quam iurisditionem habeat in ecclesijs ⁊ locis suorum inferiorum prelatorum. de sepul. c. oudum. nu. 8. folio. 55.

Archieps quibus insignijs extra prouinciam vti pōt ⁊ quibus non de priui. c. archiepo. nu. 2. fo. 81.

Archiepiscopus vtrum possit in locis exemptis per aliū sibi celebrari facere. de priui. c. archiepiscopo. nu. 4. fo. 81.

Archieps vtrum ⁊ quid plus possit in sua puincia q̄ eps in sua dioces. de priui. c. archiepiscopo. nu. 5. fo. 81.

Et q̄tū pl⁹ ordinis vel bonoris habeāt archiepi q̄ epi ibi. nu. 8.

¶ Armorū appellatione gd veniat de statu mona. c. ne in agro. §. quia vero. nu. 30. fo. 62.

¶ Auditores sacri palatij vtrum habeant iurisditionem ordinariam vel delegatam. de rescrip. ca. auditor. nūmero primo folio. 3.

Autorari nō pōt eps i facto pprio nec silr capitulū ad ppriā vtilitatē accōmodare cōsesuz. de re. ec. ñ ali. c. si vna. n. 6. ⁊. 11. f. 51.

¶ Bannitī ad mortē cū publicatiōe bonorū fm statuta ciuitatis an perdāt ea q̄ iuris ciuilis sunt: vel alterius ciuitatis de sen. ⁊ re iud. c. pastoralis. nu. 26. fo. 31.

¶ Bannitus pluribus bānimentis vtrū possit ab vno absolui de sen. excō. c. granis. nu. 9. fo. 87.

¶ Baptismi sacramentū pōt a quocūq; in necessitate cōferri de baptis. c. presenti. nu. 2. fo. 71.

Baptizari debēt homines in ecclesijs in quibus sunt fontes baptismales. non in domib⁹ priuatis: ⁊ que sunt ille ecclesie ibi. numero. 3.

Baptizari possunt liberi regum ⁊ principum in suis domibus ibi. nu. 4.

¶ Beguinalem statum sectātes aut q̄ de nouo beguine fiunt religiosi q̄z qui eis auxiliū cōsilium vel fauorē prestāt quā penam incurrāt. de reli. do. c. cum de quibusdam. nu. 1. fo. 64.

Et quid si tales begnine adhereant aliquibus religiosis an eis proderit ibi. nu. 3. fo. 64.

Beguinalem statum cur papa reprobare videatur. ibi. nu. 2.

¶ Benedictio quotuplex sit: ⁊ vtrum episcopi transeuntes possint populo interdicto benedicere. de priuile. c. archiepiscopo nu. 3. fo. 81.

¶ Beneficium de quo duo litigant si ad tertium pertineat ⁊ de hoc constiterit iuri suo non preiudicatur. vt lite penden. c. si duobus. nu. 3. fol. 23.

Et ibi quod iuris si de iure tertij non liqueat pape ⁊ mortui sunt litigatores aut alter ipsorum lite pēdēte ⁊ nō discusso alterutter ipsorum ius in eo habeat.

Et quid iuris si alter ex litigatoribus moritur in curia alius extra quis locus inspiciendus erit. ibi. nu. 4.

Beneficium quod mibi vt priori in data erat debitū si alter acceptauit ⁊ sibi collatum occupauit ponendo se violenter in possessione in qua prius corporaliter positus fueram vtri competat intentare possessorium petitorium si ab hoc appello ad curiam de cau. pos. ⁊ pro. c. causa. nu. 2. fo. 20.

Beneficium ecclesie non curate non expirat per consequutionē secunde curate nec promotus ad talē ecclesiam curatā icurrit penam. c. licet canon. si se non facit promoueri infra annum: rationem annectit inferius. de offi. vica. c. que de ecclesijs. numero. 1. fo. 13.

Beneficiū resignatū causa permutationis nō potest alij cōferri quā illi qui simili de causa suum resignauit. de rerum permu. c. ne concessione. nu. 4. fo. 52.

Beneficium deuolutum ad collationem epi per negligentiam capituli vtrum in dicto casu ad epm deuoluatur electio vel prouisio de preben. c. si dignitatem. nu. 11. fo. 38.

Beneficium quō diffiniatur de preben. c. per literas. nu. 2. fo. 39.

Beneficium secundum impetrans nulla de primo beneficio facta mentione reddit collationem pape nullam. ⁊ idem dicendum de delegati pape potestate in beneficijs conferendis. de offi. ordi. c. ⁊ si ab apostolice. nu. 1. fo. 14.

Taciturnitas tamen ipsius beneficij nō vitiat alterius collationem ibi. nu. 3.

Beneficium aliquod impetrans debet de eo mentionem specialem facere nominando eius circunstantias ⁊ conditiones ibi. numero. 2.

Beneficij primi vacatio vbi fieri dicatur si confirmatus in curia possessionem beneficij extra curiam per procuratorem accepe rit vt lite pen. c. si duobus. nu. 6. fo. 23.

Beneficij vnius duo insolidum possessores esse nō possunt sicut nec vnius rei plures insolidum non possunt esse domini vt lite penden. c. si duobus. nu. 1. fo. 22.

Beneficij vacatio incipit a loco vbi beneficiatus moritur non a loco vbi est ipm bñficiū vt lite pendē. c. si duobus. nu. 2. fo. 23.

Bñficij seu officij appellatione vtrū veniāt hospitalarij eleemosynarij ⁊ leprosarij de iudi. c. dispendiosam. nu. 2. fo. 18.

Bñficij vacaturi collatio a papa p lras alicui pcessa vtr moriēte papa ante vacationē talis bñficij vacet de rescri. c. lras. n. 1. f. 4.

Beneficij curati vel dignitatis secunde acquisitione vacat primū ipso iure de rescrip. c. gratie. nu. 6. 10. ⁊. 11. fo. 3.

Et idem dicendum de gratia quam quis babet ad tale beneficiū obtinendum. ibi. fo. 3. ⁊. 4.

Beneficia quorūcunq; eporum potest per literas suas conferre papa ⁊ mandare cōferri. de preben. c. si de bñficio. nu. 1. fol. 41.

Bñficia ecclesiastica bñt interdū ordines annexos q̄s pmot⁹ suscipere dz post ipsorū bñficiorum pacificā adeptā possessionē alias punitur. de eta. ⁊ quali. c. ⁊ hi qui. nu. 7. ⁊. 9. fol. 12.

Et qua pena puniantur isti negligentes ordinarij. ibi. nu. 10.

Beneficia seu ecclesie monachorum rectores suscipiunt non perpetuos sed ad nutū reuocabiles rationem in sequētibus assignat de sup. negli. prela. c. j. §. j. nu. 13. fo. 11.

Beneficia quecunq; cadunt sub gratia dūmodo sint eiusdē generis ⁊ gradus cui⁹ sunt specificata. de sup. ne. prela. c. j. n. 2. f. 11.

Beneficia fm quantitatem valoris ⁊ qualitatem personarū conferenda sunt. de concess. preben. c. cum ei quem. nu. 2. fo. 44.

Beneficia plura non curata an sit licitum de iure communi retinere de preben. c. si dignitatem. nu. 3. fo. 37.

Bñficia simplicia seu ruralia ⁊ sine cura bñtes an teneant ad diuinū ⁊ canonicum officiū. de eta. ⁊ qua. c. ⁊ hi qui nu. 2. fo. 12.

Beneficia seu dignitates collegiorum vel monasteriorum nō debent extraneis conferri. de sup. negli. prela. c. j. nume. §. fol. 11.

Beneficia ad superiorem ab inferiori deuoluta debent dū conferuntur regulari secundum potestatem ipsius inferioris non superioris ibi. nu. 6.

Beneficia que per religiosos gubernari consueuerūt an possint secularibus clericis conferri ibi. nu. 7. fo. 11.

Beneficiorum status prelati mutare non possunt nec mensis siue vsibus suis applicare quantūcunq; pleno iure vel in pprios vsus ad eos spectet de sup. negli. prela. c. j. §. j. nu. 10. fo. 11.

Beneficiorum prioratus seu rectoria interdū per vnū cura vero animarū per aliū administrari solet ⁊ in quibus ecclesijs hoc contingat. de sup. negli. prela. c. j. §. j. nu. 15. fol. 11.

Beneficiorum collatio ad superiorem claustralem deuoluitur cū consensu tamen ⁊ cōsilio conuentus si prelatus regularis delinquat. de statu mona. c. ne in agro. §. si quis. nu. 22. fo. 62.

Beneficiorum petendorum modi qui sunt ⁊ quomodo differāt c. auditor de reseri. nu. 2. fo. 3.

Beneficiatus dicitur dominus ⁊ possessor beneficij ideo habet in eo petitorij tanq̄ dominus ⁊ possessorium tanquam possessor. datur enim possessorium possidenti vel possidere volēti ⁊ petitorium domino. de causa pos. ⁊ proprie. c. causa. nu. 4. folio. 21.

¶ Bona pupilli tanquam tutor administrare non volens an tā quam curator admitti possit. de elec. cap. constitutionem. numero. 11. fo. 8.

Et ibi vtrum prohibitus a successiōe de iure ciuili sit prohibitus de iure pretorio.

Bona obuenientia vacationis tempore ⁊ similiter dimissa successori conseruanda sunt si erant ecclesiastica: secus si patrimonialia ipsius prelati. de elec. c. statutum. nu. 1. fo. 9.

Et ad quem talium custodia spectet remissiue.

Bona ecclesie non pōt prelat⁹ regularis concedere ad vitā vel ad certum tempus de re. ec. non alie. c. monasterior⁹. nu. 4. fol. 50.

¶ Campane officiū est multiplex de sen. excō. c. granis. nu. 3. fo. 86.

¶ Canones editos super correctione clericorū ministrare habent soli epi ⁊ ipsos executioni mandare de vita ⁊ bone. cle. c. diocesanis. nu. 1. fo. 36.

¶ Capitulum eo casu quo mendicantes ad non mendicantium ordinem transeuntes nō habent vocem aut locum in capitulo quomodo sumi debeat. de reg. ⁊ transe. ad reli. c. vt professores. nu. 10. fo. 60.

¶ Capitulum alicuius ecclesie contra suam constitutionē quam iuramento vallauerat vtrum dicat periurium de reg. ⁊ trāse. ad religio. nu. 7. ⁊. 9. fo. 60.

¶ Caputium ab habitu superiori separatū gestantes quā penā incurrant. de sta. mona. c. ne in agro. nu. 4. fo. 61.

¶ Carcer hereticorum debet esse cōis epo ⁊ inquisitori de hereti. c. multorum. §. sane. nu. 1. fol. 75.

Carcer debet habere duos principales custodes discretos industrios ⁊ fideles propter tutiorem custodiam. ibi. nu. 2.

Carceris custodi hereticorum debet prudere eps de redditibus suis nō de parte puētuū deputata officio iquisitiōis. ibi. n. 3.

Carcere vel fame aut alio quouis tormẽtorum genere adeo affligens carceratos vt breuiter mori cogãtur homicida putatur ꝛ irregularitatem incurrit. de penis. c. cum secundum. nu. 9. folio. 84.
Carceratur delinquens: appellat: vtrum pendente appellatione custodiri debeat per iudicem a quo vel per iudicem appellationis. de excess. prela. c. frequens. nu. 7. fo. 79.
¶ Cardinales si omnes exeunt conclaue vel pars ipsorum quid agendum sit in electione pontificis de elec. c. ne romani. §. porro. nu. 3. ꝛ. 4. fo. 6.
¶ Cardinalium potestas ꝛ iurisditio que sit ꝛ ad que extendatur sede vacante. de elec. c. ne romani. numero decimoquarto. ꝛ. 15. fo. 5.
¶ Casus episcopis reseruati de iure qui sint. de sepul. c. dudum. §. statuimus. nu. 24. fo. 36.
¶ Causa si sit commissa sine strepitu ꝛ figura iudicij si ordo iudiciarius fuerit seruatus in toto vel in parte an processus reddatur inualidus. de verb. sig. c. sepe. nu. 55. fo. 53.
Causa grauior etiam vocatur cum quis in personã electi vel eius cui facienda est prouisio crimina vel defectus opponit. de procura. c. non potest. nu. 4. fol. 15.
Causarum genera quot sint. de procura. c. non põt nu. 1. fo. 15.
¶ Celans reuelanda in spiritualibus pro aliquo emolumento temporali cõmittit simoniam. de bereti. c. multorum. §. sane. nu. 10. fo. 76.
¶ Celebrare in loco interdicto non debent domini tẽporales cogere clericos in ecclesia interdicta: ꝛ qui dicantur domini temporales. de sen. excõ. c. grauis. nu. 1. fo. 86.
¶ Christiani vtrum ꝛ quando possint cõtra iudeos testimoniũ ferre ꝛ econuerso. de testibus. c. j. nu. 12. fo. 25.
¶ Circuitus an ꝛ quando vitandus est. de rescrip. c. auditor. numero. 6. fol. 3.
¶ Citatio facta ad locum notorie non tutum non arctat citatũ. de sen. ꝛ re iudi. c. pastoralis. nu. 14. fo. 31.
Citatio facta extra territoriũ citantis nõ arctat citatũ. ibi. nu. 15.
Citatio ad hoc vt sit legitima que requirantur. vt lite penden. c. cum lite. nu. 4. ꝛ. 6. fo. 23. Et quot de causis citatio possit esse nulla. ibi. nu. 8.
Citatus is personaliter dicit ꝛ pro contumace si non venerit habetur: qui impedit quominus ad eũ citatio personaliter perueniat. vt lit. pen. c. cum lite. nu. 5. fo. 23.
Citandus per nuncium cui iudex commisit vt eum personaliter citet si eum inuenerit alis eum citet ad domum sue solite habitationis: vtrum si non comparuit censendus sit verus contumax vel fictus si nuncius retulit se eum citasse ꝛ omnia que in mandatis habuit perfecisse. de dolo ꝛ cõtumacia. c. si ante numero. 13. fo. 22.
Citatus qui propter iustum impedimentum non comparuit an ꝛ quando admittatur ad appellandum ꝛ quãdo restituatur ad totam causam. de dolo ꝛ contu. c. si ante. nu. 11. fo. 22.
Citatus fm formã citationis. de qua in cle. quãuis. de fo. compe. an in singulis actionibus successiue sit citandus: an procedendum sit super tota causa etiam ad sententiam. de foro compe. c. quãuis. nu. 9. fo. 19.
Citatio vtrum explicite continere debeat factum super quo quis citatur: puta circũstantias loci vel temporis vel generaliter ꝙ cõpareat super crimine. de foro cõpe. c. quãuis. nu. 10. fol. 19.
Citatus ad hoc vt non comparendo possit dici contumax: an debeat expresse per verbum peremptorie citari. de foro compe. c. quãuis. nu. 11. fol. 20.
Citatio que post mortẽ iudicis eo tamen mandante facta est vtrũ expiret morte ipsius mandantis. de elec. c. ne romani. §. ceterũ nu. 2. fol. 6.
Citatio pape oẽs comprehendere ꝺr non apposita distinctione vnde sint: rationem assignat. de iudi. c. dudum. nu. 1. fo. 17.
Citatio iudicis specialis ligans subditos intus ꝛ extra suũ territorium: an liget extraneos qui ibidem deliquerunt vel cõtrarexerunt. ibi. nu. 2.
Citandi modus per edicta: proditus per cõstitutionẽ bonifacij: vtrum ꝛ quibus permittebatur. de iudi. c. dudum. nu. 3. fo. 17.
Citationem impedientes ne ad eos perueniat habentur pro personaliter ꝛ peremptorie citatis. de iudi. c. dudum. nu. 4. fo. 17.
Et quid si domestici vel coniuncti citandorum impediãt ipsam citationem nunquid ipsi citandi habebunt pro citatis. ibidẽ.
Citatus per edictum fm ꝯstitutionẽ emissam a bonifacio: vtrũ semper debeat comparere. de iudi. c. dudum. nu. 5. fo. 17.
Et ibi vtrum sufficiat semper citatio ad domum facta.
Citatio an requiratur in notoriis. de verb. sig. c. sepe. nu. 2. fo. 90.
¶ Ciuitas quando ex aliquo teneri dicatur. de penis ca. si quis nu. 17. fo. 82.
Ciuitas quando aliquid fecisse dicatur. ibi. nu. 18. fo. 83.
Ciuitas vtrum appellatione diocesis comprehendatur. de elec. c. ne romani. §. sane. nu. 3. fol. 6.
Et vtrum districtus ꝛ comitatus ligentur statutis ciuitatis. ibidem. nu. 4.
Ciuitas aliqua tenetur quolibet anno principi in certa quantitate pecunie: si princeps dedit immunitatem aliquibus: vtrũ ciuitas illa debeat releuari pro rata. de censi. c. presenti. nu. 12. folio. 70.
¶ Claues ecclesie vtrũ se extendant ad illos de purgatorio. de peni. ꝛ re. c. abusionibus. nu. 13. fo. 85.
Clauium traditione an videatur transferri dominium: vel committi custodia rerum que sub clauibus custodiũtur. de bere. c. multorum. §. sane. nu. 5. fo. 75.
¶ Clausula ista si tibi ꝑstiterit vel si idoneus est an requirat causę cognitionem. de concess. preben. c. cũ ei quem. nu. 17. fo. 45.
Clausula qõ infra mensem durerit acceptãdum si apponatur in gratia facta de beneficio ad collationẽ episcopi: an dicto casu poterit prouideri de beneficio deuoluto ad episcopum ex negligentia epi vel alterius. de pben. c. si de bñficio. nu. 16. fo. 42.
Clausula generalis iuncta his que speciale mandatum requirũt similia complectitur nec extenditur ad maiora ꝛ graniora. de procu. c. non potest. nu. 2. fo. 15.
Et vtrum ꝛ quando clausula generalis maiores causas ꝛ personas includat ꝙ exprimantur. ibi. ꝛ nu. 3.
¶ Clericus vtrum ꝛ quando participet cum sacerdote in oblationibus ꝛ funeralibus. de sepul. c. dudum. nu. 2. fo. 54.
Clericus a iudice seculari citatus non tenet venire allegaturus priuilegium suum: nec valet sententia vel pcessus contra eum absentem factus. de excess. prela. c. frequẽs. nu. 9. fo. 79.
Clericus ecclesiam suam locans vel fructus vendens non gaudet ipsius ecclesie priuilegio. de deci. c. religiosi. nu. 7. fol. 58.
Clericus qui in empbiteosim tenebat prediũ a domino tẽporali si condẽnetur de hereſi vtrum tale predium applicabitur ipsi domino vel episcopo. de bereti. c. nolentes. nu. 4. fo. 76.
Clericus qui cõmuniter putatur laicus citat⁹ a iudice laico qui si non comparet exbannit eum an teneat bãnum. de excess. prela. c. frequens. nu. 11. fol. 79.
Clericus peregrinus potest etiam sine literis cõmendaticijs admitti ad secrete celebrandum nõ publice. de priui. c. religiosi. nu. 3. fol. 80.
Clericus homicida immunitate ecclesie gaudens: vtrum possit per eũm vel eius officialem inde extrabi ꝛ in monasterio detrudi ad agendam penitentiam. de peni. ꝛ remiss. c. cum scõm. nu. 8. fo. 84.
Clericus peregrinus nõ debet recipi sine literis sui prelati. de peni. ꝛ remiss. c. abusionibus. nu. 4. fol. 84.
Clericus factus post delictum cõmissum an eximat ipsum a foro seculari. de censi. c. cum sit nature. nu. 5. fo. 68.
Clericus in sacris nõ cõstitutus nõ ht vocẽ in capło vbi agit de alienatione: electiõe: vel alijs cõibus tractatibus: in alijs vero negocijs que nõ collegialiter ſz vt a singulis expediunt stãdũ est cõsuetudini. de eta. ꝛ qua. c. ꝛ bi qui. nu. 3. ꝛ. 5. fol. 12.
Clerici cõiugati si incedãt vt laici an perdant priuilegiũ. ꝛ vnde traxerit originem clericorum priuilegiũ. de vi. ꝛ ho. cle. c. diocesanis. nu. 6. fo. 36.
Clerici quibus vestibus vti debeant: ꝛ quib⁹ vnusquisq⁹. de stamona. c. ne in agro. nu. 3. fo. 61.
Clerici coniugati oĩno: non cõiugati in rebus ꝛ si incedũt vt laici etiã in personis perdunt priuilegium clericale. de vi. ꝛ ho. cle. c. diocesanis. nu. 8. fol. 36.
Clerici coniugati abstinere debent a negociationibus illicitis. ibi. nu. 9. fo. 37.
Clericus tabernarius vel macellarius monitus non desistens et vt laicus incedens in persona ꝛ rebus perdit priuilegiũ clericale. ibi. nu. 10. fo. 37.
¶ Cogi an possit quis ad resignandũ qui conuenit ꝛ pepigit cũ alio permutare. de rerum permu. c. ne concessione. nu. 5. fo. 53.
¶ Collatio beneficij facta in voluntate illius cui est prouisio facienda est conditionalis. de concess. preben. c. cum ei quem. numero. 7. fol. 44.
¶ Collegium ꝛ singularis persona collegij quare ex aliqua consuetudine vel iure speciali non potest consequi emolumenta ex iurisditione cui sede vacante succedit prouenietia sicut singularis persona ratione sue dignitatis. de elec. c. statutum. numero. 5. fo. 10.
Collegij defectus facit vt prouidendi potestas ad superiorem deuoluatur. secus si sit collegium licet negligens: quia superior negligentiam eius non supplet nisi in casibus a iure expressis de elec. c. in plerisq⁹. nu. 4. fo. 9.

¶ Colonorum genera quot sint. Et vtrum coloni partiarii vel censuales priuilegiatorum teneantur soluere decimas. de decī. capitulo religiosi. numero quinto ⁊ sexto. folio quinquagesimooctauo.

¶ Comedere carnes non debent monachi commensales pontificum vel cardinalium. de celebra. missarum. c. dignum. numero. 3. fo. 71.

¶ Comites palatini imperatoris an poterūt in terris ecclesie legitimare spurios quo ad successiones parentum de iureiur. c. romani. nu. 18. fo. 28.

¶ Comitatenses si tenentur soluere salarium potestati si postea eximatur aliqua villa ceteri tenentur ad salarium. de censi. capitulo presenti. numero. 13. fo. 70.

Et vtrum preses prouincie: dux marchio. communitas vel alius dominus tēporalis possit alicui habitatori ciuitatis sibi subiecte concedere immunitatem ne teneatur cum alijs cōtribuere in collectis ⁊ exactionibus. ibi. nu. 14.

¶ Compositio an ⁊ in quibus procurationibus interuenire possit. de censi. capitulo ad nostrum numero quinto. folio sexagesimooctauo.

Compromissum in prelatum factū sub nomine dignitatis an transeat in futurum prelatuz mortuo primo. de procu. c. procuratorem. nu. 6. folio. 16.

Compromittentium vnus an possit redire ad iudicem appellationis ante finem temporis compromissi. de appel. c. quādiu nu. 8. fo. 34.

¶ Commutatio de relictis fratribus minoribus que eis tenere non licet vtrum ⁊ de cuius consensu fieri debeat. de verbo. sig. c. exiui. nu. 13. fo. 89.

¶ Concessio possessionis iurium aut redditus monasterij ad vitam vel ad certum tempus an valeat si sit facta cum solennitate de qua hic scilicet per prelatum cum consensu capituli siue conuentus alias cum consensu superioris de rebus ecclesie nō alienādis. capitulo monasteriorum. numero decimosexto folio. 50.

¶ Consilij lateranen. tempus vtrum ⁊ quando habeat locum in prioratibus seu beneficijs per prelatum conferendis. de supne. prela. c. j. nu. 3. fo. 11.

¶ Conclusio in causa principali non extenditur ad causam appellationis. de causa possessiōis. ⁊ proprie. c. causa. numero. 6. folio. 21.

Et ibi an ⁊ quomodo differant renunciare ⁊ concludere.

¶ Concursus plurium quoties fit ad eundem actum dignior est preferendus. vt lite pendente capitulo si duobus. numero. 5. folio. 22.

¶ Confessus et absolutus ab eo qui non habebat potestatem vtrum habeatur pro confesso ⁊ absoluto si putabat eum habere potestatem hoc faciendi. de sepul. ca. dudum. §. statuimus. nu. 25. fo. 36.

Et vtrum teneatur iterum confiteri proprio sacerdoti. ibi. numero. 26.

¶ Conformare se debet quis moribus eorum in quibus conuersatur. de celebra. missa. c. dignum. numero secundo ⁊ quarto. folio. 71.

¶ Coniecturis non est locus vbi verba sunt clara. de iureiurā. c. romani. nu. 9. fo. 27.

¶ Consanguineis suis an possit dare prelatus in feudū vel emphiteosim res feudales vel emphiteoticarias de excess. prela. c. sequens. nu. 20. fo. 80.

Consanguineis prelatorum non debent concedi res monasterij perpetuo vel ad tempus de excess. prela. c. frequēs. numero. 18. folio. 79.

¶ Conscientie dicto vel assertioni alicuius si aliquid committatur quando ei standum est. de foro competen. c. quānis. numero. 15. fo. 20.

Et vtrum is cui a papa aliquid committitur cum hac clausula super quo conscientiam tuam oneramus possit alteri subdelegare. ibi. fo. 20.

¶ Consensus expressus partium requiritur vt nō currat annus de appel. c. quādiu. nu. 6. fol. 34.

Consensus quando ad substantiam alicuius contractus a principio requiritur ratihabitio superueniens ex postfacto non trahitur retro: nec dat robur. rei agēde nec facit valere quod actum est de rebus eccle. non alienā. c. monasteriorum. numero. 21. fol. 51.

Consensus expressus partium ⁊ etiam cōpromissum impediunt cursum temporis prosequendi appellationem. de appella. c. quādiu. nu. 2. fo. 33.

Consensus quando requiritur non refert vtrum interueniat ante vel post. de hereti. c. multorum. nu. 5. fo. 75.

¶ Conspirantes in imperatorem incidunt in crimen lese maiestatis de senten. ⁊ re iudicata. capitulo pastoralis. nu. 3. et. 7. folio. 70.

Et priuabitur dignitatibus bonis ⁊ honoribus ibidem. numero. 8.

¶ Constitutio Episcopi vt testium depositio cum fama faciat plenam fidem contra vsurarium vtrum ⁊ quando valeat remissiue de testibus capitulo primo numero quinto folio vigesimoquinto.

Constitutio penalis vbi facit mentionem de trina citatione non sufficit peremptorium de vi. ⁊ ho. cle. c. diocesanis. numero. 4. folio. 36.

Constitutionis verba debent verificari in facto non in iuris effectu. de elec. c. quod circa. nu. 4. fo. 9.

Constitutus in minoribus an promoueri possit ad vicariā curatam sicut eligi posset ad prelaturam. de offi. vica. c. que de ecclesijs. nu. 2. fo. 3.

Et de quibus vicarijs sit intelligendum vide ibi. nu. 4. ⁊ se. vsq; ad finem capituli.

¶ Consuetudo vt qui intersunt certis horis licet non omnibus possint consequi quotidianas distributiones ac si interessent singulis horis an sit ratiōabilis de eta. ⁊ quali. c. ⁊ hi qui. numero. 8. fo. 12.

Consuetudo ea que sunt inualida ⁊ non probant de iure communi validat. de testibus capitulo primo. numero secundo. folio. 25.

¶ Contrahentes scienter in gradu consanguinitatis ⁊ affinitatis qua pena puniantur. Et quid iuris si alter contrahentiū scit impedimentum aliter non ⁊ vtrum presumantur sciuisse vel ignorasse impedimentum. ⁊ an in ignorātia dicatur ignorantia iuris naturalis vel iuris positiui.

De consan. ⁊ affi. c. eos. numero primo secundo tertio ⁊ quarto. folio. 72.

Et quid iuris si contrahentes ignoranter in gradibus pbibitis postmodum sciant ⁊ cohabitant ibi nn. 5.

Contrari matrimonium cū ista quā credebā cōsanguineam vel affinē vel monialē cum re vera non esset an sim excōicatus de consan. ⁊ affi. c. eos. nu. 6. fol. 72.

Et quid si contrari tantum sponsalia ⁊ non matrimonium an incidam in penam ibi. nu. 7.

Et vtrum sic contrahentes per mentum cum personis prohibitis an habeat locum pena ista ibi. nu. 8.

Contrahentes cū religiosis incidūt in penā huius cōstitutionis qō intellige de pfessis. de cōsan. ⁊ affi. c. eos. nu. 9. ⁊ 10. fol. 72.

¶ Contumax vtrum appellare possit a diffinitiua ex quo contumacia precludit sibi aditum iudicij. de dolo ⁊ contu. c. si ante. nu. 4. fo. 21.

Et quis dicatur verus contumax remissiue ibi. nu. 10.

Cōtumax. ad hoc vt iudex possit pcedere ꝑ aliquem vt cōtumacē oportet qō primo cōstet ei qō sit contumax alias non valet quod agit. vt lite pen. c. cum lite. nu. 9. fol. 23.

Contumax fictus is dr qui personalr non fuit citatus versus vero cōtumax quē citatio apprehēdit. vtrū is ad quē nō a principio sed post citatio pervenit censendus sit verus cōtumax ꝓpter supervenientem scientiā an fictus contumax consideratio citationis principio de dolo ⁊ contu. c. si ante. nu. 10. fo. 22.

Et ibi vtrum quilibet vel nullus ipsorum appellare possit.

¶ Conueniri debent religiosi coram ordinario de suscepta executione de qua eis tenentur reddere rationem. de testa. c. religiosus. nu. 5. fo. 53.

¶ Copula ⁊ cadēs inter plures orationes principalr copulatas quid operetur. de elec. c. in plerisq; nu. 7. fo. 9.

¶ Coqui ⁊ familiares visitantium prelatorum villas pecunias extorquere non debent de censi. capi. ad nostrum. numero. 4. folio. 68.

¶ Corpus christi dubitans in conscientia. sumere consiliū cuius sequi debeat an sui superioris an penitētiarij. de statu mona. capitulo ne in agro. §. sane. nu. 7. fol. 62.

¶ Crimen lese maiestatis non potest in principem committere subditus romane ecclesie de senten. et re. iudi. c. pastoralis. numero. 18. fo. 31.

¶ Culpa quotuplex sit de priuile. c. religiosi. §. quibus nume. 15. folio. 81.

¶ Custos carcerum potest tradere clauem suam ministro suo de hereticis capitulo multoz. §. sane. numero sexto folio septuagesimoquinto.

Custodiam eiusdem loci si plures habeant debet quilibet habere suam clauem diuersam vnam ab alia de bere. c. multorum. §. sane. nu. 4. fo. 75.

Damnatus

Damnatus vltimo supplicio an possit facere testamētū de peni. ⁊ remiſ. c. cum ſecūdum. nu. 3. fo. octuageſimo quarto.

Dānatus ad mortez an teneatur vltro ſe offerre. de ſentē. ⁊ re iudi. capitulo paſtoralis. numero. 13. fo. 31.

Damnatis admortem non eſt denegandum ſacramentum penitentie. de peni. ⁊ remiſ. c. cum ſecundum. nu. 1. fo. 84.

Date tps in literis ad beneficia inſpiciendū eſt. de reſcri. c. literas. nu. 3. fo. 4. Et qd de beneficijs poſt literaruz datam creatis. nu. 6. 7. ⁊ 8. fo. 10.

Debitor an debeat obedire prelato vel ſuperiori ſi prohibeat ei ne ſoluat debitum creditori ſuo de exceſ. prela. c. frequens. nu. tertio fo. 79.

Decime quibus eccleſijs ſint ſoluende an baptiſmalibus aut parochialibus. de deci. capitulo religioſi. numero decimo folio quinquageſimooctano.

Decime beneficiorum exigi debent ſecūdum taxationem conſuetudine approbataā de deci. capitulo ſi beneficiorum. nume. 2. folio. 59.

Decime ſi in pecunia ſolui debent de qua pecunia intelligendū ſit de deci. capitulo ſi beneficiorum. nu. 3. fo. 59.

Et quid iuris ſi in loco vbi decime ſolui debent ſit varius monetarum vſus. ibi. nu. 4. 6. 7. ⁊ 8. vſq; ad finem.

Decimarum exactores ſeu collectores vtrum ⁊ que eccleſiarum bona poſſint capere pro ipſis decimis nō ſolutis. de decimis capitulo ſi beneficiorum. numero quinto folio quinquageſimonono.

Decimarum debitores ne ſoluant hortantes excommunicātur. de penis. c. cupientes. numero tertio fo. 83.

Et qō debent religioſi de huiuſmodi ſolutione decimarū in ſuis predicationibus facere mentionem. ibi. nu. 4.

Et quod confeſſores faciant conſcientiam confitenti de eis ſolnē dis. ibi. nu. 7. 11. ⁊ 12.

Decimas non ſoluentes an ⁊ quomodo poſſint per cenſuram eccleſiaſticam coerceri ad illas ſoluendas. Et vtrum eccleſie rector poſſit pro decimis in futurum ſoluendis monitorias ſeu excommunicatorias literas obtinere de iudi. c. diſpendioſam nu. 4. fo. 18.

Declarare proprie quid ſit. de electio. c. conſtitutionē nu. 4. fo. 8.

Decretum pape appoſitum iurta gratiam conditionalem non prius afficit quā ſequatur conditio de conceſ. preben. c. cum ei quem. nu. 6. fo. 44.

Decretum iudicis quod tutor non poſſit adminiſtrationem ſuſcipere an extēdatur ad res ſitas in alio territorio. de reli. do. c. quia contingit. nu. 22. fo. 66.

Primum decretum magis afficit quam ſequeſtrum. de bereti. c. nolentes. nu. 2. fol. 76.

Decretum apoſtolicum ligat manus cuiuſcunq;. de conceſ. preben. c. cum. ei quem nu. 22. fo. 46.

Et vtrum idem ſit in alijs quam in papa: vt ſi in ſuis actibus interponant decreta ⁊ decernant irritum ⁊ inane quicquid ⁊c. reddant irrita ipſo iure que geruntur in contrarium ibi. numero. 23.

Defenſio eſt de iure naturali ⁊ eā nō poteſt tollere imperator de ſen. ⁊ re iudi. c. paſtoralis. numero. 22. fol. 31.

Defenſio ſubditorum pertinet domino de ſenten. ⁊ re iudi. c. paſtoralis. nu. 1. fo. 30.

Defuncti necem vendicandi aut remittendi ius vtrū fit inſolidum penes quemlibet heredū vbi ſunt plures de iurepatrona. capitulo plures. numero. quarto folio. 67.

Delatio appellationis operatur devolutionem totius cauſe de appella. c. cū a repulſione. nu. 6. fo. 36.

Delegatus pape ſi ſua iuriſditione abutitur contra formam. c. ſtatutū. de reſcrip. lib. vj. an ſuper hoc epūs habebit ſe intromittere. de offi. iudi. ordi. c. vt decorum. nu. 3. fo. 14.

Delegatus pape ſi delinquit in cauſa ſibi commiſſa: quia forte iuriſditione abutitur extorquendo pecuniam pro ferēda ſententia. ⁊ ſimilia vtrum poſſit coram ordinario loci conueniri. de bereti. c. nolentes. nu. 9. fo. 76.

Delegatus alterius quam principis vtrum poſſit certum articulum de ſibi cōmiſſis alteri ſubdelegare de offi. ⁊ pote. iudi. de le. c. iudices. nu. 4. fo. 14.

elegatus papevtrum poſſit teſtium receptionem ſuper cauſa criminali alteri ſubdelegare. de offi. ⁊ ptāte. iudi. dele. c. iudices. nu. 5. fo. eodem.

Et quid in ordinario ibidem.

Et quid in delegato principis ibidem.

Delinquere vel tranſgredi in contemptum quando quis dicatur. de ſepu. c. eos qui. nume. 3. folio. 53.

Et ibi quid ſit contemptus.

Delinquens pluries in vno crimine an tot penas incurrat quot delicta cōmiſit ſi ſtatutum dicat quod pro quolibet tali delicto ſoluantur tantū. de priui. c. religioſi. §. quib⁹ nu. 14. fo. 81.

Delictum populi recidit in dominum quando eis fauet in delicto. de ſen. ⁊ re iudi. c. paſtoralis. nu. 5. fo. 30.

Et delictum illud fit notorium ibi. nu. 6.

Delictum aliquod quot modis committi poſſit de penis. c. ſi qs ſuadente. nu. 3. fo. 82.

Deſertionem appellationis inducit lapſus termini prefixi a iudice vel a iure de appel. c. quānis. nu. 7. fo. 32.

Detrahere quis proprie dicatur. de priuile. c. religioſi. §. quibus. nu. 10. fo. 81.

Et ad quid teneantur detractores bone fame. ibi. nu. 11.

Devolui an poſſit collatio quam negligentes nō habebant de prebē. c. ſi de beneficio. nu. 13. fo. 42.

Devolutio que fit propter negligentiam prelatorum derivatur ſucceſſiue vſq; ad papā. de prebē. c. ſi de beneficio. nu. 5. fol. 41.

Diaconus in neceſſitatis caſu poteſt baptizare ⁊ confeſſiones audire non tamen abſoluere de baptiſ. c. preſenti. nu. 1. fo. 71.

Dictio cum an coniungat principaliter ſicut dictio et. de preben. c. ſi iurta. nu. 3. fo. 43.

Dietarum computatio cum agitur reali aut perſonali quomodo aut a quo loco fieri debeat ſcilicet aut a loco rei que petitur aut a domicilio rei conuenti de reſcrip. c. abbates. nu. 9. fo. 2.

Difficultas probationis facit vt teſtes domeſtici reputentur idonei. de vſur. c. ex graui. §. ceterum. nu. 1. fo. 77.

Dignitas quid ſit: ⁊ ad hoc vt ſit cēſenda dignitas qd ſufficiat. de pbē. c. ſi dignitatem. nu. 1. fo. 37.

Dignitates plures eccleſiaſticas poteſt quis per diſpēſationem pape retinere ibi. nu. 2.

Dignitatis verbū ſimpliciter prolatum intelligendū eſt p prius ⁊ non per poſterius. de reſcrip. c. ⁊ ſi principalis. nu. 1. fol. 2.

Dignitatem cum prebenda annexa obtinens: ſi poſtea vacat prebenda an poſſit ipſam conſequi ⁊ retinere dignitatem primo queſitā cum ſua prebēda. de preben. c. ſi iurta. nu. 2. ⁊ 3. fo. 43.

Dignitates plures poſſunt eſſe in vna eccleſia de prebē. c. ſi dignitatem. nu. 14. fo. 38.

Dignitates plures poteſt quis cum diſpenſatione poſſidere de preben. c. ſi romanus. nu. 2. fo. 40.

Dilationes an poſſint per iudicem augeri vel minui. de verbo. ſigni. c. ſepe. nu. 5. fo. 90.

Diocesani vtrum ⁊ quando ſe intromittāt de iuriſditione minorum prelatorum. de reli. domi. c. quia contingit. nu. 8. fo. 65.

Diſciplina regularis in quibus cōſiſtat. de ſta. monac. ne in agro. §. ſi quis aūt. nu. 16. fo. 62.

Diſcretionis etas tam in maſculis quā in feminis quādo incipiat de reg. ⁊ tranſe. ad reli. c. eos qui. nu. 2. fo. 61.

Et ibi de multis generibus etatum.

Diſpenſare facto vtrum ⁊ quādo quis poſſit de ſen. excō. c. ſi ſummus. nu. 7. fo. 87.

¶ Diſpoſitio conditionalis ſubſequens ſuspendit diſpoſitionē puram que preceſſerat ſuper eodem. de cōceſ. preben. c. cum ei quem. nu. 9. fo. 44.

¶ Diſputare aut predicare de fide vtrū ⁊ quibus liceat de ſepul. c. dudum. nu. 10. fo. 55.

Doctor an poſſit recipere pecuniā p ſalario lecture vel p ꝓfilio. de magi. c. iter ſolicitudies. nu. 5. f. 74.

In doctorando quot ⁊ qualia requiruntur. de magi. c. cū ſit nimis. nu. 3. fo. 74.

Doctor debet conſulere in ſcriptis ⁊ cum ſigillo ibi. nu. 4.

Doctores quot priuilegijs de iure gaudere debeāt ⁊ quot nominibus nuncupētur. ibi. nu. 6. fo. 74.

Doctores cū a iure autoritatē habeāt interpretādi cōſtitutiones ⁊ iura eorum opiniones approbantur ⁊ in ſcriptis redigi debent. de elec. c. ne romani. nu. 2. fo. 5.

Doli capax quando quis dicatur ⁊ quando non. de homi. c. ſi furioſus. nu. 8. fo. 77.

Dominus an possit agere de molestia siue iniuria facta familie. de reliq. ꝛ vene. san. ca. si dñm. nu. 1. fo. 72.

Dominium quid sit ꝛ quid possessio. et que actio ad aduocandã possessionẽ dek dño rei ꝛ nõ possessori: quasi dño: ꝛ habẽti vtile dominium. de cau. pos. ꝛ proprie. c. causa. nu. 1. fo. 20.

Et quotifariã eis a iure super tali possessione subueniendũ sit si ea fuerint spoliati vel aliter qũocunq; eam amiserint cum in ea sic adepta defendi debeant. ibidem.

Dominis si aliquid interdicatur illud ꝛ familiaribꝰ interdictũ videtur. de statu mona. c. ne in agro. §. porro. nu. 12. fo. 62.

Donare an possit eps bona mẽse sue capitulo indigẽti ꝛ econtra. de re. ec. nõ alie. c. si vna. nu. 13. fol. 52.

Donare seipsum qũo quis possit ꝛ qũo intelligatur illud seipm de decimis. c. religiosi. nu. 17. fo. 58.

Donare potest episcopus ecclesiam loco religioso etiam viuente rectore: non autem conferre. de reb. ec. nõ alie. c. monasterioꝝ. nu. 4. ꝛ 8. fo. 51.

Donator non tenetur defendere de facto rem quam tradidit. de iureiur. c. romani. nu. 10. fo. 28.

Donauit aliquis aliqd alicui pro meritis ꝛ bonis seruitijs habitis ꝛ receptis ab eo si quidem ista donatio fit ab eo qui posset libere donare nullis precedentibus meritis: tunc ista verba inducunt pbationẽ inter easdem partes: sed si requireretur merita alias donare non posset: tunc illa verba non ꝓbarent merita precessisse. de reb. eccle. nõ alie. c. monasteriorum. nu. 6. fo. 50.

Donatio quam fecit cõstantinus ecclesie an valeat: ita quod nõ possit per successorem reuocari. de iureiurã. c. romani. numero. 15. fo. 28.

Et de cõfirmatione huius donationis. ibi. nu. 16.

Dormiens si occidit vel mutilat nõ incurrit irregularitatez. de homi. c. si furiosus. nu. 3. fo. 76.

Ecclesie sunt immunes ab obsequijs realibus ꝛ personalibus. de vi. ꝛbo. cleri. c. diocesanus. nu. 7. fo. 36.

Ecclesia curata nõ semper hꝫ ꝓprium prelatũ sed põt esse de mensa. de excess. prela. c. frequens. nu. 16. fo. 79.

Ecclesia an ꝛ qñ teneatur ex delicto sui prelati. ibi. nu. 17.

Ecclesie subiecte maiori monasterio si in diuersis diocesibus sint site cum quo clero debeant cõferre an cum clero sui principalis monasterij an vero cum clero vbi cõsistunt. de iurepa. c. vt constitutio. nu. 3. fo. 66.

Ecclesia que cadit in gratia si habet annexum hospitale vtrũ de tali ecclesia poterit prouideri impetranti. de preben. c. per literas. nu. 10. fo. 39.

Ecclesie vel ecclesiastici beneficij in iure communi expressio nõ solum includit in se monasteria sed etiã omnia pia loca presertim vbi de ipsius ecclesie vel beneficij ecclesiastici fauore agit. de iudi. c. dispendiosam. nu. 3. fo. 18.

Ecclesie cathedrali carenti altero cleri ꝛ populi an superior ꝓuidere poterit. de elec. c. in plerisq; nu. 6. fo. 9.

Ecclesiarum onera qui supportare debeant an religiosi quibus ipse ecclesie subijciantur. an vero vicarij in ipsis ministrantes de iure patro. c. vt constitutio. nu. 10. ꝛ seq. fo. 67.

Et qnis ipsos religiosos aut patronos compellere debet ad hec obseruanda. Et vtrum seruabitur iuris ordo in ipsa compulsione ibi. nu. 12.

Ecclesie romane vtrum ꝛ quãdo acquiri possit. de verbo. signi. c. erint. nu. 7. fo. 88.

Ecclesia vel prioratus alicui subiecta dz habere administratorem separatum ꝛ iura sua diuisa a iuribus ecclesie principal. de rescrip. c. abbates. nu. 2. fo. 2.

Ecclesia qualiter ꝛ quibus signis cognoscitur qõ sit collegiata. de eta. ꝛ quali. c. ꝛ hi qui. nu. 1. fo. 12.

Ecclesia cathedralis qñq; caret populo ꝛ clero christiano. Et parochialis interdum caret populo ꝛ tunc dicitur curata habitu sed non actu. de elec. c. in plerisq; nu. 1. ꝛ 2. fo. 9.

Capientes viros ecclesiasticos vt renunciẽt beneficijs: vel vt citati non vadãt ad curiã preter penã excõicatiõis q̃ per canones antiquos multas penas incurrũt ꝛ quas. ꝛ que requirant ad hoc vt incurrãt has penas. de pe. c. multoꝝ. et q̃ plati talia cõmittentes suspendũtur triennio a perceptione fructuũ. et qd de clicis iferioribꝰ. de peñ. c. multoꝝ. nu. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. fo. 83.

Editio rationum quo iure fiat. de vsur. c. ex grauj. §. ceterum. nu. 3. fo. 77.

Editionẽ actoꝝ ꝓbatorioꝝ q̃ fiunt in iudicio possunt petere oẽs quorum interest. de vsur. c. ex grauj. §. ceterũ. nu. 6. fo. 78.

Edere an cogatur quis instrã a propria aut cõmunia. ibi. nu. 7.

Edere an teneat reꝰ actori ad fundandã intẽtionẽ suã. ibi. nu. 8.

Edere an teneat actor reo ad fundandã exceptionẽ suã. ibi. nu. 9.

Eligere bonũ is dr qui dnobus malis cõcurrẽtibus minus malum eligit. de testi. c. testibus. nu. 7. fo. 26.

Electus vtrũ si electioni de se facte cõsensit possit postea eidẽ renunciare. de rescri. c. gratie. nu. 2. fo. 3.

Electis querik plenũ ius: cuius iuris nõ habẽt exercitiũ ante cõfirmationem. de iurein. c. romani. nu. 4. fo. 27.

Electio vocem priuatoꝝ vel de facto in numero cõputatoꝝ ꝯdicentium est nulla lz ipsi electioni ab alijs celebrate impedimentũ prestent. de elec. c. qõ circa. nu. 1. fo. 9.

Emptor agẽti ꝯ venditorẽ ad rei traditionẽ ꝑtio nõ soluto vtr si i libello dicat se paratũ ꝑtiũ soluere cõpetat actionis exercitiũ qõ cõpetit ex reali oblatione pretij. de rescrip. c. gratie. nu. 8. fo. 3.

Emere an possint prelati bona ecclesie. de excessi. prela. c. frequẽs. nu. 19. fo. 79.

Empbiteosim retinere an possit filius q renuncianit hereditati paterne. de iurepa. c. plures. nu. 8. fo. 67.

Episcopi vel alij religiosi seculares beguinis fauentes auxilium vel cõsilium prestantes. an sint ipso iure excõicati. de reli. do. c. cũ de quibusdam. nu. 4. fo. 64.

Et an eps sic excõicatus possit alij potestatem dare vt eum absolnat. ibi. nu. 5. fo. 64.

Eps vtrũ possit fratribus minoribus ꝛ ꝑdicatoribus qbꝰ cõcessum est audire cõfessiones adimere ptãtem in certis casibus ꝛ sibi reseruare. de sepul. c. dudum. §. statuimus. nu. 23. fol. 56.

Episcopis nõ licet in aliena dioceſi iurisditionem exercere. de foro compe. c. quãuis. nu. 1. fo. 19.

Eps cui papa ius suum limitate cõcedit vt negligẽtiã suppleat platoꝝ si infra sex menses cõferre neglexerit an ꝛ ad quẽ fiet deuolutio. de sup. neg. prela. c. j. nu. 8. cum seq. fo. 11.

Epi vtrũ ꝛ qñ possint ex officio ꝓcedere ꝯ clericos in criminibus de offi. ordi. c. vt clericorum. nu. 5. fo. 14.

Epi visitãtes si petãt licita puta hospitiũ victus ꝛ filia vtrũ eis denegentur. de censibus. c. ad nostrum. nu. 15. fol. 69.

Eps excõicatum scienter ordinans vtrũ videat illum absoluere. de sen. excom. c. si summus. nu. 8. fo. 87.

Ꝯ palis dignitas imperitoꝝ iudicio vilescit pauptate ꝛ mẽdicitate: lz quo ad veritatẽ pauptatis humilitas inferiorẽ nõ faciat gradum: nec potentia diuitiarum sublimiorem. de elec. c. in plerisq; nu. 5. fo. 9.

Eps vtrũ extra suã dioceſim possit vti pontificalibus. de priuile. c. archiepo. nu. 7. fo. 82.

Eps vel aliꝰ qcũq; platus an ꝛ qbus insignijs vti possit in aliena dioceſi. de fo. compe. c. quãuis. nu. 3. fo. 19.

Eps qui ꝓpter ignorãtiam assessorem sibi querit an salarium a partibus petere possit. de eta. ꝛ quali. c. j. nu. 3. fo. 12.

Epatus nõ venit beneficioꝝ appellatiõe. de sta. mo. c. ne in agro. §. si quis. nu. 21. fol. 62.

Eps requisitus sup exequutione alicuius snie an illã exeq possit si percipiat illã iniustã aliquod afferre preiudicium. de fo. cõpe. c. quãuis. nu. 16. fo. 20.

Eps vtrum ꝛ qñ sub vna platura possit duo loca diuerse pfessionis simul vnire ita q̃ quilibet statum primũ retineat ꝛ regulam. de elec. c. cum rationi. nu. 3. fo. 4.

Eps celebrãs in ecclesijs exẽptis vtrũ habere debeat oblationes que ibidem fiunt. de priuile. c. archiepo. nu. 9. fo. 82.

Eps an ꝛ quãdo possit de cã vicario suo delegata cognoscere. de rescri. c. ꝛ si principalis. nu. 5. fo. 3.

Epi canones nõ tm̃ obseruare verũetiã a subditis suis obseruari facere debent. de eta. ꝛ quali. c. j. nu. 4. fo. 12.

Et vtr ꝛ qñ canonũ trãsgressores mortaliter peccent. ibidẽ. nu. 5.

Eps vtrũ ꝛ qñ possit ꝓcedere in cã sui subditi q in aliena dioceſi vbi idẽ eps morat deliquit ꝛ dioceſanũ in ꝓcedendo ꝓuenire de fo. compe. c. quãuis. nu. 12. fo. 20.

Et ibidem quis dicatur subditus.

Eps in aliena dioceſi degens quibus cõstitutionibus circa subditos suos vti debeat. ibi. nu. 13.

Eps vtrũ trahere possit subditos suos vltra duas dietas a fine sue dioceſis spãliter a iure cõcessas si ibidem secure morari nõ potest. ibi. nu. 14.

Equitas scripta ꝑferk rigori. de ap. c. quãuis. nu. 2. f. 32. Et quid sit equitas. ibi.

Eremite qui nullius sunt ordinis p ecclesiã approbati. vtrũ gaudeãt priuilegio clericali. de sen. excõ. c. cum ex eo. nu. 6. fo. 87.

Estimationẽ nõ recipiũt spualia vl spualibꝰ ãnexa de ꝛcess. ꝓbẽ. c. cũ ei quẽ. nu. 18. fol. 45.

Exactiones indebitas ꝛ insolitas siue nouos census non debent exigere

exigere prelati a subditis suis. de excess. prelato. c. frequens. nu. 1. fol. 79.

¶ Examinari an debeat iterum qui semel fuit approbatus ad aliquod beneficium si ad aliud promoueatur. de concess. preben. c. cum ei quem. nu. 15. fo. 44.

¶ Exceptio. de exceptione nullitatis sententie ꝛ aliꝰ que opponi possunt contra sniam an possit cognoscere ille cui executio est commissa. de sen. ꝛ re iudi. c. j. nu. 10. fo. 29.

De exceptione opposita in personam agentis an cognoscatur in vim dilatorie. de ver. sig. c. sepe. nu. 7. fo. 90.

Exceptionum plures sunt species. de excep. c. excommunicationis. nu. 1. fo. 28.

Exceptio excõicationis in vim dilatorie potest opponi in qualibet parte litis. de excep. c. excommunicationis. nu. 3. fo. 28.

Exceptio excommunicationis in vim dilatorie potest proponi post terminum peremptorium assignatum dilatoriis proponendis. de excep. c. excommunicationis. nu. 4. fo. 28.

Exceptio nullitatis sententie non impedit executionem quando excipiens habet tres sententias contra se. de sen. ꝛ re iudi. c. vt calumnijs. nu. 4. fo. 29.

Exceptio si repellitur inserẽda est causa in repulsione. ꝛ quid in sententia. de appel. c. cum a repulsione. nu. 3. ver. quinto nota. folio. 35.

Exceptionem peremptoriam an ꝛ quando possit iudex repellere. de app. c. cum a repulsione. nu. 1. fo. 35.

Et quid de dilatoriis ꝛ aliꝰ emergentibus. ibidem.

Exceptio excommunicationis quando opponitur in vim dilatorie ob personam actoris excommunicati potest peti absolutio ad cautelam. de excep. c. excõicationis. nu. 6. fo. 28.

Exceptiones que opponuntur in causis beneficialibus interdũ concernunt ius ecclesie: ꝛ interdum ius opponentis. de elec. c. constitutionem. nu. 1. fo. 7.

Exceptionis inepta propositio ita agentem repellit sicut inepta actionis probatio. de elec. c. constitutionem. nu. 5. fo. 8.

Et ibi vtrum exceptiones criminum ꝛ defectuũ opponi possint post terminum peremptorium assignatum ad peremptorias proponendas. ibidem.

¶ Excommunicationis publicatio quam ob causam fiat. de pe. c. si quis nu. 15. fo. 82.

Excommunicatus non debet tanq̃ excommunicatus vitari donec constet ipsum in sententiam canonis vel hominis incidisse. de censi. c. presenti. nu. 5. fo. 70.

Excommunicatus semel semper excõicatus presumitur nisi de absolutione probabiliter ꝟstet. de priui. c. religiosi. nu. 8. fo. 8.

Excommunicatum absoluens non ab excommunicatione: sed a crimine propter quod excõmunicationem incurrerat per canonem vel constitutionem sinodalem vel prouincialem: vtrũ alicui mulcte subijciatur. de priui. c. religiosi. nu. 7. fo. 80.

Excommunicati a canone generali vel a statuto prouinciali aut sinodali non possunt absolui a religiosis in casibus a iure vel per priuilegium non cõcessis. de priui. c. religiosi. nu. 6. fo. 80.

Et quid de excommunicatis ab homine. ibi.

Excommunicatus licet a tractatibus monasterij repellatur: non tamen ab oneribus. de regu. ꝛ transeun. ad relig. c. vt professores. nu. 5. fo. 60.

Excommunicati publice vel interdicti si moniti ecclesiã recusant exire dum missarum solẽnia celebrãtur quid facere debeat sacerdos celebrans. de sen. excom c. grauis. nu. 6. fo. 86.

Et quomodo moneri debeant dicti excommunicati vel interdicti. ibidem. nu. 7.

Excommunicati semel vtrum amplius excommunicari possint: ꝛ quid operetur secunda excommunicatio. de sentẽ. excom. c. grauis. nu. 8. fo. 86.

Excommunicato cõicans literis vel nuncio minorẽ excõicationem incurrit. de sen. excom. c. si summus. nu. 5. fo. 87.

Excommunicationibus duabus aut pluribus innodatus absolutio quarũ pertinet ad diuersos quomodo absolui debeat. de sen. excom. c. grauis. nu. 9. fo. 86.

¶ Executores vltimarum voluntatum possunt esse religiosi: acceptare tamen non potest religiosus illud officium sine licentia superioris ꝛ obtẽta: officium quidem hmõi voluntarium est: nec anteq̃ suscipiatur potest cogi. ꝟ Prelatus autem cum testamentarius executor esse possit: an officiũ tale transeat ad successorẽ in tali prelatõe. de testa. c. religiosus. nu. 1. 2. 3. ꝛ 4. fo. 53.

Executores tenentur reddere rationẽ: ꝛ quando qualiter ꝛ cui: ꝛ vtrum testator possit remittere illud onus reddẽde rationis. de testa. c. religiosus. nu. 7. 8. 9. 10. 11. fo. 53.

Executio sententie an retardet si contra diffinitiue sententie executionem opponatur exceptio pendẽtie appellationis interlocutorie. de sen. ꝛ re iudi. c. vt calumnijs. nu. 5. fo. 29.

Executor ꝛ quilibet administrator põt bona venalia que administrat pro exequenda voluntate defuncti bona fide sibi emere si palam exponant venalia: clam vero non põt. ibi. nu. 17.

Et an possit disponere vt pars aliqua veniat in spurium defuncti. ibi. nu. 18. fo. 53.

Executoris officium post adeptam possessionem secundi pacifice vel non pacifice quo tempore finiatur. de preben. c. si plures nu. 4. fo. 40.

Executor testamenti an in casibus in quibus habet actiones habeat illas nomine suo. de testa. c. religiosus. nu. 12. fo. 53.

Executor nudus nullo modo habet actionem nisi in relictis ad pias causas. ibidem nu. 13.

Executor testamẽti an debeat cauere: ꝛ qd de legitimo. ibi. nu. 14.

Executor testamenti deputatus ad distribuendũ bona inter pauperes an possit disponere ꝙ aliquid sibi remaneat vel ꝓpinquo. de testa. c. religiosus. nu. 16. fo. 52.

Executor cui scribitur ꝙ prouideat de beneficio spectante ad collationem epi: quod tẽpus sufficit ad hoc ꝙ collatio spectet ad episcopum vt sic possit executor conferre. de preben. c. si de beneficio. nu. 10. fo. 42.

Executor an poterit prouidere de beneficio si eligens vel presentans donat episcopo ius qõ habet in tali beneficio. ibi. nu. 11.

Executoris negligentia in conferendo infra terminum iuris de quo in. c. ij. de cõcess. preben. an noceat impetranti. de preb. c. si de beneficio. nu. 12. fo. 41.

¶ Exempti tenentur ad procurationes sicut alij: ꝛ debent inter se equaliter diuidere dicta onera. de censi. c. ad nostram. nu. 8. folio. 69.

Exempti non debent a prelatis capi vel carcerari. de excess. prela. c. frequens. nu. 2. fo. 79.

Exempti an ꝛ quando teneantur parere ordinarijs. ꝛ si nõ compareant vt allegent priuilegia sua an teneat sententia contra eos lata. de excess. prela. c. frequens. nu. 8. fo. 79.

Exemptus si submisit se iurisditioni ordinarij ignorantis eum exemptum an valeat sententia censure quam tulit cõtra eum non parentem. de excess. prela. c. frequens. nu. 10. fo. 79.

¶ Exigere est ab inuito extorquere. de cẽsi. c. presenti. nu. 7. fo. 70.

¶ Expense rationabiles occurrentes in exercitio iurisditionis debent de emolumentis inde prouenientibus deduci. de elec. c. statutum. nu. 3. fo. 9.

Expense superflue ꝛ que volũtarie fiunt vtrum includantur sub nomine pietatis. de ver. signi. c. erinij. nu. 20. fo. 89.

Expensarum quantitas in collatione doctoratus vel magisterij que sit. de magi. c. cum sit nimis. nu. 1. fo. 74.

¶ Extorsio dicitur si precedat petitio ꝙuis sequatur spontanea solutio. de censi. c. presenti. nu. 8. fo. 70.

Facultas contrabendi quando alicui cõmittitur per verba significantia arbitriũ boni viri: tunc dz arbitrari suo arbitrio regulato rõne prout vir bonus ꝛ diligẽs paterfamilias facturus esset: sed si concedatur per verba significantia liberã voluntatem: tunc omnia potest preterq̃ ꝙ non doncet: ꝛ ꝙ dolus malus absit. de ver. sig. c. sepe. nu. 52. fo. 93.

Facultas eligendi ex causa lucratiua si alicui conceditur per verba significantia arbitriũ debet eligere vt bonus vir: sed si per verba significãtia liberam voluntatem: tunc potest facere oĩa etiam contra regulas iuris ciuilis: obseruatis tamen regulis iurisgentium. ibi. nu. 53. fo. 93.

Facultas iudicandi si committitur alicui per verba significantia arbitrium boni viri: debet sequi omnes regulas iuris ciuilis si autem per verba importãtia liberam voluntatem obseruare solum tenetur regulas iurisgentium. ibi. nu. 54.

¶ Familiarium ꝛ pastorum res non gaudent immunitate reali dominorum suorum: ꝛ vtrum gaudeant personali. de deci. c. religiosi. nu. 1. fo. 58.

¶ Feudum dicitur beneficium. de prebẽ. c. per literas. nu. 3. fo. 39.

¶ Fictio quid sit: ꝛ quot sint eius species: ꝛ in quibus casib⁹ ius fingat. de elec. c. quod circa. nu. 5. fo. 9.

¶ Fides testium ꝛ scripturarum variatur fm varietatem regionum ꝛ locorum remissiue. de testi. c. j. nu. 4. fo. 25.

Fidelitatis sacramentum an sufficiat ab vno heredũ prestari: an vero singuli illud pstare debeãt. de iurepa. c. plures. nu. 3. f. 67.

Fides vbi de magno agitur preiudicio intelligi debet de plena. vbi vero de modico preiudicio agitur de semiplena intelligitur pro qua interdum sufficit iuramentum. de elec. c. constitutionem. nu. 14. fo. 8.

¶ Figura iudicij que dicatur. de verbo. signi. c. sepe. nu. 34. fo. 92.

Figura iudicij substantiatur in tribus personis. s. iudice: actore: ꝛ reo: ꝛ an altero eorum deficiente dicatur figura iudicij. ibidem. nume. 35.

Figuram iudicij ⁊ omnem formam inductam de iure gentiū seu naturali debet obseruare iudex.ibi.nu.36.
Et an sit necesse ꝙ pars citetur ⁊ cetera que ad iudiciū pertinent ibi.nu.37.38.39.40.41.42.43.44.fo.92.
Et quando proceditur sine figura iudicij an actor possit petere a reo ꝙ instrumenta sibi edantur:an requiratur conclusio:⁊ an debeant partes citari ad audiendam sententiam.⁊ quādo sic proceditur sine figura requirantur solēnitates que a iure posite sunt circa sententiam.45.46.47.48.fo.92.93.
Filij interdum coguntur parentum delicta deflere.de penis.c.si quis suadente.nu.7.9.⁊.10.fo.82.
Filiorum appellatione in rescripto principis an contineant nepotes.de bap.c.presenti.nu.9.fo.71.
Filij appellatio si profertur a contrahentibus debet interpretari contra eum pro quo profertur.ibi.nu.10.
Et quod dicitur ꝙ filiorum appellatione contineantur nepotes an hoc sit ex ppria significatiōe vel ex interpretatōe.ibi.nu.11.
Filiorum appellatione an contineantur naturales tantū.de bapti.c.presenti.nu.14.fo.72.
Filia dotata decessit filio masculo relicto: an iste nepos excludat a filio.de bap.c.presenti.nu.12.fo.72.
Foraneus quis dicatur ⁊ qualis sit eius iurisditio an ordinaria vel delegata.de rescrip.c.⁊ si principalis.nu.7.fo.3.
Fori penitentialis cura prescribi pōt sicut ea que sunt fori contentiosi.de relig.do.c.quia contingit.nu.17.fo.65.
Fragmenta que de episcoporum ⁊ suorum familiarium mēsa colliguntur vtrum ⁊ que sint eroganda pauperibus de censi.c.ad nostrum.nu.14.fo.69.
Fragmenta illa sunt pauperibus erogāda.ibi.nu.14.
Fratres predicatores ⁊ minores quibus data est licentia cōfessiōes audire in alienis parochijs an possint dici ordinarij vel delegati.de sepul.c.dudum.§.statuimus.nu.19.fo.55.
Et vtrum dici possint curati.ibi.nu.20.
Fratres minores vtrum ⁊ quando exequi possint vltimas voluntates eis relictas de verbo.signi.c.exiui.nu.22.fo.89.
Fratres minores vtrū cognitionē super pauperibus inter quos fiat pecunie distributio.de ver.signi.c.exiui.nu.24.fo.90.
Fratrum minorum ecclesia si heres instituatur vtrum talis institutio valeat.de sen.excom.c.exiui.nu.5.fo.88.
Et quid si instituat frater guardianus vel aliquod altare ipsius ecclesie.ibi.nu.6.fo.88.
Fratrum minorum status arctior est ex canonicis constitutionibus omnibus alijs stantib⁹ qui inter homines deprehenduntur.de ver.sig.c.exiui.nu.1.fo.88.
Fratribus minoribus relicta vtrum ⁊ quibus casibus valeāt ita ꝙ ipsis fratribus acquirantur.de ver.sig.c.exiui.nu.2.fo.eo.
Et ad quos pertineant bona ipsis fratribus relicta si sint ipsorū bonorum sunt incapaces.ibi.nu.3.
Fratribus minoribus relicta non iure directo sed fideicom. vtrū valeant.de ver.signi.c.exiui.nu.8.fo.88.
Fratribus minoribus si aliquid relinquatur ad certum quid faciendum in quo nō requiritur necessario totum illud relictū quid faciendum est de residuo.de ver.sig.c.exiui.nu.10.fo.89.
Fratribus minoribus relictum est palatium vt ibi construant ecclesiam ꝙ non possunt quid faciendum est de illo palatio.de ver.signi.c.exiui.nu.19.fo.89.
Fratribus minoribus si aliquid annuum relinquatur vtrū ⁊ qñ tale legatum valeat.de ver.sig.c.exiui.nu.14.⁊.21.fo.89.
Fratribus minoribus legata que vendi debent ⁊ in eorum necessitatibus custodiri quis ab heredibus petere possit ⁊ vendere.de ver.signi.c.exiui.no.15.fo.89.
Fratres minores admittentes ad diuina officia istos tertij ordinis quas penas incurrant.de sen.excō.c.cum ex eo.nu.1.fo.87.
Et vtrum fratres alterius ordinis ꝙ minorum tales admittētes easdem penas incurrant.ibi.
Fratres tertij ordinis sancti francisci quo alio nomine vocentur.de sen.excom.c.cum ex eo.nu.2.fo.eo.
Fratres tertij ordinis sancti francisci qui alio nomine dicuntur continentes sen de penitentia vtrum gaudeāt clericorum immunitate ne possint cogi ad forum ⁊ onera que laicis imponuntur.⁊ possint dici persone ecclesiastice de sen.excom.c.cum ex eo.nu.4.⁊ se.fo.87.
Fratres minores ⁊ predicatores quibus concessum est a prelatis confessiones audire in suis diocesibus ⁊ ciuitatibus vtrū possint audire extraneos ad eos venientes qui nō sunt de eadem ciuitate vel diocesi vel exemptos.de sepul.c.dudū.§.statuim⁹.nu.21.⁊.25.fo.56.
Et quid si in eadem ciuitate ⁊ diocesi sunt plura loca predicatorum ⁊ minorum quibus limitati sunt certi fines: vtrum consentuales vnius possint audire confessiones hominum alterius ibi.nu.22.fo.56.
Fratres minores ⁊ predicatores tenentur ad quartā de funeralibus ⁊ obuentibus ad eos prouenientibus ecclesie parochiali vbi habitāt.de sepul.c.dudū.§.hūi.nu.29.fo.56.Et ibi.devarijs ⁊ p pulchris dubijs ad materiā facientib⁹.⁊.31.⁊ seq.vsq; ad finem.§.fo.56.⁊.57.
Fratres minores ⁊ pdicatores vtrū ⁊ i qb⁹ locis possint absq; cu iusq; ꝺditiōe vel licētia pdicare.de sepul.c.dudū.nu.36.f.54.
Et de limitata licētia eis a papa cōcessa ibidē.nu.4.
Et q i pdicatiōis cursu pferant an plati aut isti fratres.ibi.n.5.
Fratres minores ⁊ predicatores vtrū ⁊ qñ in ecclesijs parochialib⁹ predicare possint.ō sepul.c.dudū.nu.7.fo.55.
Fratres pdicatores ⁊ minores ad hoc vt possint audire cōfessiōes ⁊ absolutiōes ipēdere i diocesib⁹ vbi morā trahūt q̄ obseruare debeat.de sepul.c.dudū.§.statuim⁹.nu.11.⁊ se.vsq; i fi.§.f.55.
Et quid si deneget eis licētia audiendi confessiones ⁊ absoluendi.ibi.nu.27.
Fructus primi beneficiorū vacātiū qñq; percipiūt prelati in sua diocesi ⁊ extēdit tale priuilegiū ad beneficia exēptorū existētia infra illā diocesim.de excep.pla.c.frequēs.nu.22.fo.89.
Fundi fructus interdum in venatione seu piscatione cōsistūt de statu.mona.c.ne in agro.§.porro.nu.13.fo.62.
Funeraliuz appellatione quid veniat.de sup.ul.c.dudum.§.huiusmodi.nu.30.fo.56.
Furiosus vel infans nullū negociū recte gerūt:nō testant nō baptizant:non contrahunt matrimoniū:non profitentur ⁊c.de homici.c.si furiosus.nu.2.fo.76.
Furios⁹ babēs dilucida īterualla si mutilat vel occidit ⁊ dubitetur an tpe furoris vel sane mētis deliq̄rit qd in dubio ꝓsumēdū de homici.c.si furiosus.nu.6.fo.76.
Grammaticā ignorās pōt ordinari in monachū nō tñ in eōm ⁊ nunquid in canonicuz.de statu.mona.c.ne.in agro §.sane.nu.10.fo.62.
Gratia cum decreto ⁊ beneficio acceptandi nō ligat manus ordinarij añ acceptationē.de ꝓcef.ꝓbē.c.cū ei quē.nu.10.fo.44.
Gratie generales q̄ dicant.de ꝓcef.ꝓbē.c.cū ei quē.nu.14.fo.46.
Gratiā habēt duo sub eadē data cū beneficio acceptādi infra mēsem nūquid habebūt duos menses:⁊ quis eorum alteri preferat.ibi.nu.25.
Habitum cōgruentē religiōi debet portare religiosus publice nō abscōsuz de vi.⁊ bo.de.c.quoniā.nu.7.fo.37.
Habitus nouicioꝝ alius est a pfessorū habitu ⁊ qūo inuicē cognoscātur iste habitus ⁊ vtrū ⁊ infra qō tēpus obliget.de reg.⁊ transe.ad reli.c.eos qui.nu.3.⁊ se.fo.61.
Hebrei fugientes de egypto licite exportauerunt aurū eoz.de pe ni.⁊ remis.c.abusionibus.nu.2.fo.84.
Heres solues executori legata alijs debita an sit ab illis liberat⁹ de testa.⁊ vlt.vo.c.religiosus.nu.15.fo.53.
Plures brēdes vni⁹ p vno reputāt.ō iure pa.c.plures.n.1.fo.65.
Heretici cōtra se plures ꝛtra se habēt indices ⁊ habēt potestatē i solidū cōtra tales preterq̄ in trib⁹ que nō potest vnus sine altero:scilicet ouro carceri mancipare:torquere:⁊ sententiā cōtra eos ferre.de hereti.c.multo.nu.1.fo.75.
Cū plures habent iurisditionē insolidū quilibet pōt procedere nec in illo casu videtur habere locum preoccupatio.
Et ponuntur huiusmodi rei criminis quandoq; nōsolū in carceribus sed in cōpedibus ⁊ manicis.Nec valet infra octo dies vnus a die requisitionis vnus sine altero procedere ad aliqō ex eis sine altero diffinire ⁊ absoluere valebit de hereti.capit.multorum.nu.1.2.3.4.§.6.fo.76.
Quid autem in testibus si fit causa torquendi eos an alter solus poterit torquere.nu.8.
Et si in dicto casu episcopus sine inquisitore vel solus inquisitor faciat aliquem torquere pro crimine heresis ⁊ iste confiteatur crimē nūquid ista confessio sibi preiudicabit.n.9.fo.75.
De heresi preceditur solum contra diffamatos vel suspectos: nō contra occultos.devsur.c.ex graui.§.sane.nu.4.fo.78.
Horas dicere debet clericus cuz animi puritate:alias peccat graviter.de cele.mis.c.ex graui.nu.3.fo.70.
Horas canonicas debent dicere clerici debito mō non syncopando:⁊ transcurrendo⁊ vana colloquia immiscendo.de celebra.missa.c.graui.numero.§.fo.70.
Horas canonicas non potest totas clericus simul dicere:sed tantum horis deputatis.ibi:nu.6.
Horas beate marie ⁊ vigilias mortuorū omittens sine causa an possit stipēdio priuari et excommunicari.de celebra missarū c.graui.nu.8.folio.70.
Hospitalium regimen an possit laicis committi:⁊ vtrum vro

ratis

ratis ⁊ habentibus filios. de relig. do. c. quia contingit. nu. 12. folio. 65.
Hospitalium seu aliorum consimilium locorum rectores vtrum ⁊ per quos compelli possint ad ipsorum locorum reformationem ⁊ in statum pristinum reductionem. de relig. do. c. qz contingit. nu. 7. fo. 65.
Hospitalia xenodochia ⁊ talia loca similia quarenō possunt clericis in beneficium assignari. Et vtrum rectores talium gaudeant priuilegio clericali. de prebē. c. per literas. nume. 7. ⁊ 8. folio. 39.
Hospitalia si ledantur in suis contractibus an restituātur sicut ecclesie. ibidem nu. 9.
Hospitalia ⁊ alia huiusmodi loca vtrum ⁊ quando possint clericis secularibus in beneficium assignari. de reli. do. c. quia contingit. nu. 10. fo. 65.
Hospitale cum fundatur potest apponi pactum ꝙ clerico conferatur. de relig. do. c. quia contingit. nu. 11. fo. 65.
Hospitalia possunt habere administrationem sacramentorum ecclesiasticorum ⁊ altaria. de relig. do. c. quia contingit. nu. 18. folio. 65.
Hospitalium rectorum officium circa que versari debeat. de reli. domi. c. quia contingit. nu. 1. fo. 64.
Hospitalium rectores anteꝯ ad eorum regimen admittantur debent inuentarium conficere ⁊ alia que tutores ⁊ curatores anteꝯ incipiant agere ⁊ administrare. de relig. do. c. quia contingit. nu. 14. ⁊ 20. fo. 65.
Hospitalibus ⁊ alīs pīs locis possunt accedere ecclesie: capelle: decime: ⁊ alia iura spiritualia. de prebend. c. per literas. nu. 4. folio. 39.
Hospitalia ad hoc vt possint cōferri per literas apostolicas opz ꝙ in ipsis literis fiat mentio ⁊ expressio specialis. ibi. nu. 5.
Hospitalarīj vtrum teneantur rationem reddere singulis annis aut in fine officij sicut tutores. de religio. do. c. quia contingit. nu. 15. fo. 65.
Et vtrum debeant se offerre ad rationem reddēdam: an expectare ꝙ sint requisiti. ibi. nu. 16.
¶ Humilitas quomodo diffiniatur. de sepul. c. dudum. §. statuimus. nu. 14. fo. 55.
Actus retis ⁊ reditus ex iurisditione proueniens vendi possunt. de concess. preben. c. cum ei quem. nu. 43. fo. 49.
¶ Idoneitas que requiratur in promouendis. de cōcess. preben. c. cum ei quem. nu. 14. fo. 44.
¶ Ignorantia iuris positiui an ⁊ in quibus generet mortale. de eta. ⁊ quali. c. j. nu. 2. fo. 12.
¶ Immunitatem ecclesie frangentes qua pena puniri debeant. de peni. ⁊ remis. c. cum secundum. nu. 7. fo. 84.
Immunitas ecclesie quid conferat eam tenentibus. de peni. ⁊ remis. c. cum secundum. nu. 6. fo. 84.
Immunitate ecclesie qui gaudeant vel non. de peni. ⁊ remis. c. cū secundum. nu. 5. fo. 84.
¶ Impedimentum iustum excusat appellantem si causam non fuerit prosecutus. de app. c. sicut. ⁊ de illo impedimento vide nu. 8. 9. 10. 11. ⁊ 14. fo. 33.
¶ Imperator in terris ecclesie non potest iurisditionem aliquā exercere per se nec per alium. de iureiu. c. romani. nu. 17. fo. 28.
Imperium non est prescriptibile quod non subsit pape. de censi. c. presenti. nu. 11. fo. 70.
Imperator est dominus mundi. de sen. ⁊ re iud. c. pastoralis. nu. 24. fo. 31.
Imperium primo fuit orientale Babilonie: secundo imperium medorum ⁊ persarum: tertio grecorum: quarto fuit imperiū romanorum. ibi. nu. 25. fo. 31.
¶ Impetrantes plures cum beneficio ⁊ decreto impetrandi intra mensem an omnes habeant vnum mensem tantum. de cōcess. preben. c. cum ei quem. nu. 31. 33. ⁊ 34. fo. 48.
Impetrauit quidam primum beneficium vacaturum in tali dioces valens centum libras: tempore date vacabat vnum quod excedebat dictam summam: sed tempore vacationis non excedebat: an debeat inspici tempus date vel vacationis. ibi. nu. 35. 36. ⁊ 38.
Impetrans tacuit suam intrusionem in canonia quam asserit canonice possidere ⁊ cui erat paratus cedere. vtrum ex hac taciturnitate litere reddantur surreptitie. de prebē. c. si romanus. nu. 4. fo. 40.
Impetrans non solum tenetur exprimere curam dignitatis quā de nouo impetrat: sed etiam dignitatis obtente. de preben. c. si dignitatem. nu. 15. fo. 38.
Impetrans tenetur facere mentionem non solum de beneficijs que obtinet: sed de cura ipsorum: alis impetratio ad aliud beneficium est surreptitia. ibi. nu. 16. fo. 28.
Impetratio facta est de beneficio cum clausula ꝙ eius fructus et reditus non excedant summam. xxx. librarum: an in tali summa includantur quotidiane distributiones. de concess. prebē. c. cum ei quem. nu. 39. 40. 41. 42. fo. 49.
Impetrantibus duobus sub conditione cum decreto in beneficio vacante postꝯ extitit conditio vtrinsq; ille preferetur qui potior est in data: licet conditio secundi prius euenerit. de cōcess. preben. c. cum ei quem. nu. 21. fo. 45.
Impetranti beneficium ad collationem episcopi spectās potest prouideri de beneficio per ipsius episcopi negligentiā ad papam deuoluto. de preben. c. si de beneficio. nu. 7. ⁊ 8. fo. 41.
Impetrans talis an debeat probare negligentiam episcopi. ibi. nu. 9. fo. 42.
Impetrauerunt duo prebendā a papa successiue in eadem ecclesia: quam prebendam durerint acceptandam post vacationē cum clausula inhibitionis ⁊ decreti: vacauit prebenda quam secundus intra mēsem acceptauit: primus autem intra dictū mensem non acceptauit: an acceptatio ⁊ collatio secundi sibi facta valeant. de concess. preben. c. cum ei quem. nu. 31. fo. 47.
¶ Impubes presentare non potest sine tutore: nec in iudicio interesse. de iurepa. c. plures. nu. 10. fo. 67.
¶ Indulgentiam an consequantur qui porrigunt manus adiutrices ſm tenorem literarum falsarum. de peni. ⁊ remis. c. abusionibus. nu. 1. fo. 84.
Indulgentias solennes an possit dare electus ⁊ non cōfirmatus: ⁊ quid si non fit sacerdos. de peni. ⁊ remis. c. abusionibus. nu. 7. folio. 85.
Et quibus ⁊ ad quid prosint indulgentie. ibidem nu. 14.
Indulgentiam consequuntur qui stant in semitibus extra murorum ambitum si propter nimiam turbam intrare non possunt. de reliq. ⁊ vene. sanc. c. si dominum. nu. 6. fo. 72.
Indulgentie quibus prosunt. ibi. nu. 7.
In indulgentijs consequendis iste tres bore: scilicet vespere: missa: ⁊ matutinum sunt equales. Et si ad istas indulgentias cōsequendas pro singulis boris habetur certa indulgentia: sed per alios singulos dies octaue oportet interesse omnibus horis diei vt habeatur indulgentia. vtrum qui adimplet pro te debeat consequi pro te premiū. ibi. nu. 8. fo. 72.
¶ Infans minor septennio si occidat: de delicto non tenetur. nec etiam maior septennio si non est doli capax ꝙ si est doli capax tenetur de omni delicto preterꝯ de delicto carnis. de homici. c. si furiosus. nu. 7. fo. 77.
¶ Infideles si contra nos delinquant veniunt consortio hominum priuandi. de testi. c. j. nu. 11. fo. 25.
Infidelium cause quare in curijs secularibus christianorum ventilentur. Et vtrum inter eos veram habeāt iurisditionem. de testi. c. ñ. nu. 7. ⁊ 13. fo. 25.
¶ Inferior superioris legem tollere non potest. de elec. c. ne romani. nu. 8. fo. 5.
¶ Inhabilis ad actum gerendum pro seipso non censetur habilis ad illum gerēdum nomine alieno. de eta. ⁊ qua. c. ⁊ bi qui. nu. 4. fo. 12.
Inhabilitatis species quot sint ⁊ vtrum inhabilis sicut non potest constitui procurator ita prohibeatur constitui ad substituendum habilem. de procu. c. religiosus. nu. 2. fo. 16.
¶ Inhibitio inducta per li. conte. plus operatur ꝙ expressa que fieret verbo. de procu. c. procuratorem. nu. 5. fo. 16.
¶ Iniuriam infert mortuo cum vrore sua concumbens ⁊ perdit legatum. de sen. ⁊ re iud. c. pastoralis. nu. 2. fo. 30.
Iniuria multipliciter infert de excess. pla. c. frequēs nu. 24. f. 80.
¶ Inquisitor et eps q̄tū ad ipsum officium ingsitionis sunt pares de hereti. c. nolentes nu. 10. fo. 76.
Inquisitores possunt suis ministris necessarijs cōcedere licentiā deferendi arma ibi. nu. 11.
Inquisitor hereticе prauitatis pōt dare substitutum etiā ad causas non ceptas de hereti. c. 67. sane. nu. 8. fo. 75.
Inquisitores in suo officio delinquentes possunt a suo officio p eorū superiores remoueri de here. c. nolentes. nu. 8. fo. 76.
Inquisitor hereticе prauitatis dz attigisse quadragesimum annum. in ēpo tñi qui est ingsitor sufficit trigesimus de hereticis c. nolentes. nu. 1. fo. 76.
Ingsitores hereticе prauitatis si ꝓtextu officij eorū extorqueant pecunias ipso iure excōicant de here. c. nolentes. nu. 5. fo. 76.
¶ Insignijs illicitis vtens tenetur pena falsi de magi. c. cū sit nimis. nu. 1. fo. 74.
¶ Instantia cause appellationis pōt de cōsensu partiū progari de proba. c. quādiu nu. 4. fo. 33.
Instantia cause principalis de iure canonico non est limitata ad certū tps de appel. c. sicut nu. 2. fo. 33.

¶Instrumentum faciens mentionem de alio sine quo ipsum nullum esset vtrum plenam faciat fidem de tali eo sine quo nō haberet vigorem. de proba. c. i. nu. 6. fo. 25.

¶Interdicti tempore pulsari non debent campane. de sen. excō. c. grauis. nu. 4. fo. 86.

Interdictum populum in loco non interdicto campana vel voce preconia conuocari faciēs an incurrat penas de quibus in clemen. grauis. de sen. excom. ibi. nu. 5. fo. 86.

Interdictum si ab ecclesia matrice vel cathedrali seruetur an religiosi illud seruare teneātur: ꝛ qualiter accipiatur hic nomen ecclesie an pro capitulo tantum an pro episcopo an promiscue mixtim. de sen. excom. c. ex frequentibus. nu. 7. fo. 86.

Et si sint in vno loco plures matrices ecclesie ꝛ vna seruat alia non quid iuris ibi. nu. 8.

Interdicta non seruantes qua pena puniantur. ibi. nu. 9.

Interdictum vtrum violetur si interdicti licet non admittātur in ecclesia tamen possunt extra ecclesiam stantes audire ꝛ videre intus celebrantes. de senten. excom. c. ex frequentibus. nu. 1. folio. 86.

Et vtrum tales per fenestram aspicientes peccent. ibi.

Et de quo interdicto intelligendum sit. ibi. nu. 2.

Interdictum vtrū ꝛ quando seruare teneantur vel non religiosi si appellatio illud precesserit. de sen. excom. c. ex frequentibus. nu. 4. ꝛ 7. fo. 86.

Interdictos nominatim in cemiterio sepeliens qua pena punia tur. de sepul. c. eos qui. nu. 7. fo. 54.

Et qui dicantur nominatim interdicti. ibi.

Interdictum vtrum ꝛ quo casu expiret post condignam satisfactionem. de penis. c. si quis. nu. 12. fo. 81.

Et que requirantur ad relaxationem interdicti. ibi. nu. 13.

¶Interesse propriū prosequutio quare facilius concedatur quā communis. de elec. c. constitutionem. nu. 8. fo. 8.

¶Interpolatio facta infra dilationem legalem illi qui tenetur aliquid facere non cōstituit eum in mora. de appel. c. quānis. nu. 6. fo. 32.

¶Intimatio debet fieri ante domū aduersarij nec debet appellans eo inuito domum eius ingredi. de elect. c. causam. nu. 11. folio. 7.

Et quibus remedijs vtendū est contra illos ad quos citatio peruenire non potest. nu. 23.

¶Irregularitatem non incurrit furiosus vel infans. de homici. c. si furiosus. nu. 1. fo. 76.

¶Iudeo in testem producto quale iuramentum exhibendū sit. de testi. c. i. nu. 14. fo. 25.

Iudei ꝛ saraceni vtrum ꝛ quando possint habere proprium qō ab eis violenter auferri non possit. de testi. c. i. nu. 6. fo. 25.

Iudei ꝛ saraceni quandocz̄ habent permissum non christianis. de iudi. c. cedit. nu. 1. fo. 74.

Iudei ꝛ saraceni degentes in terris christianorum sunt de foro ꝛ iurisditione iudicis secularis non ecclesiastici. ibi. nu. 2.

¶Iudex a quo deferēdo appellationi potest assignare terminū. de appel. c. si a iudicibus. nu. 5. fo. 32.

Iudex locum non tutum assignans si requisitus vsqz̄ ad mensem locum non mutat aut comminatur partibus non consentientibus coram eo litigare ab eo appellari potest. de elec. c. casum nu. 7. fo. 6.

Et vtrum istam delationem possit facere iudex a quo inuito appellato: ꝛ intimari debet appellato dicta delatio: ꝛ habet locum generaliter scilicet vbicūcz̄ a sententia appellatur. ibi.

Iudex eni canonice inhibitū fuit ne in causa tali vlterius vtrū ad vlteriora pcedere possit licet ab eius interlocutoria appellatum sit. de dolo ꝛ contu. c. si ante. nu. 2. fo. 21.

Iudex potest ad diffinitiuam sententiam contra absentem procedere modo constet de causa ꝛ lis contestata fuerit. de do. ꝛ contu. c. si ante. nu. 3. fo. 22.

Iudex coram quo testis secūdo productus super eodem facto sic dicit depono ꝛ testificor per omnia prout deposui alias super isto facto: an possit reīscere banc depositionem. ꝛ si reīsciat qd facere debeat ipse testis. de testi. c. testibus. nu. 13. fo. 27.

Iudex vtrum ex suo officio possit prosequi articulos in quibus non fuerunt circunstantie specificate vel alia ineptitudine vitiosos. de elec. c. constitutionem. nu. 9. fo. 8.

Iudex competens quis dicatur. vt lit. pen. c. cum lite. nu. 7. fol. 25.

Iudex in cognitione quam facit an sit competēs velne in aliqua causa vtrum possit pronunciare super expēsis factis in cognitione illius articuli. de rescrip. c. abbates. nu. 8. fo. 2.

Iudex ecclesiasticus compellit secularem ad obseruantiam iuris canonici. de peni. ꝛ remis. c. cum secundum. nu. 4. fo. 84.

Iudicis officium incipit post legitimam citationem quo ad hoc vt post ipsam nil innouetur. vt li. pen. c. cum lite. nu. 3. fo. 23.

¶Iudicium incipit a citatione post citationē offertur libellus post libellum dantur inducie deliberatorie: postea reus comparet ꝛ quandocz̄ opponit. post sequitur litis contestatio deinde fiunt positiones ꝛ articuli ꝛ datur terminus ad probandum: probationibus factis in causa iudex quandocz̄ interrogat: his peractis concluditur in causa: postremo procedit iudex ad sententiam. de ver. signi. c. sepe. nu. 1. 3. 4. 6. 8. 10. 11. 12. et 13. fo. 90. ꝛ. 91.

Iudiciorum solēnitas an sit omnino sublata per ista verba summarie simpliciter ꝛ de plano ac sine strepitu ꝛ figura iudicij. de ver. sig. c. sepe. nu. 15. fo. 91.

Iurare debet quilibet successor in dignitate imperij. de iureiurā. c. romani. nu. 12. fo. 28.

Iuramento quo constitutio aliqua firmata est tanto tempore viget quanto ipsa constitutio ꝛ non vltra. de regu. ꝛ trāse. ad reli. c. vt professores. nu. 8. fo. 60.

Iuramentum potest per alium ꝛ prestari ꝛ recipi. de iureiurā. c. romani. nu. 7. fo. 27.

Iuramentorū forma. de iureiur. remissiue in. c. roma. nu. 7. fo. 27.

Iuramentum non firmat laudum contra volum arbitri. de priui. c. religiosi. §. quibus. nu. 17. fo. 81.

Iuramentum non coherens contractui nullam parit actionem. de iureiur. c. romani. nu. 10. fo. 27.

Iuramenti antiqua ꝛ diutina prestatio vtrum ꝛ quando inducat probationem in futurū. de iureiur. c. romani. nu. 2. fol. 27.

Iuramentum custodis carcerum coram quo prestari debeat ꝛ de modo iurandi: ꝛ ad que teneatur vigore talis iuramēti. de bereti. c. multorum. §. sane. nu. 7. fo. 75.

Iurantes inuicem ad aliquid dandum vel faciēdum an possint sibīpsis remittere ꝛ ab obseruantia illius iuramenti liberare de vsur. c. ex graui. nu. 11. fo. 77.

¶Iurisditionis exercitium ad eum pertinet qui est possessor loci vel soli etiam si ad eum nō pertineat iurisditionis proprietas sed ad alium. de foro compe. c. quānis. nu. 5. fol. 10.

Iurisditioni inferiorum prelatorū non debent se immiscere diocesani. de cele. mis. c. graui. nu. 11. fo. 70.

¶Iura episcopalia que dicantur. de iurepatro. c. vt constitutio. nu. 13. fo. 67.

¶Juris error vtrum ꝛ quādo excusat a dolo. de sepul. c. eos qui. nu. 2. fo. 53.

Jus patronatus an transeat in heredem extraneum. de iure pat. c. plures. nu. 11. fo. 67.

Jurium incompassibilium vnius acceptatio tacitam alterius renunciationem inducit. de rescrip. c. gratie. nu. 4. fo. 3.

Jura de seruis loquentia extenduntur ad monachos licet ptās in eos sit magis patrie potestati similis qz̄ seruili. de rescrip. c. ꝛ si principalis. nu. 10. fo. 3.

Jus quando queratur electo. de iurein. c romani. nu. 5. fol. 27.

In iure patronatus succedentes an debeant esse heredes defuncti. de iure pa. c. plures. nu. 4. fo. 67.

Et an si filia fuit instituta in re certa ꝛ fratres eius in vniuerso an ipsa succedet in iure patronatus. ibi. nu. 6.

Jus patronatus transit ad heredes extraneos. ibi. nu. 7.

Jus electionis transit in nouam personam habentem in eadem re ius proprium. de preben. c. si de beneficio. nu. 15. fo. 42.

Jus alicui competens postqz̄ semel est extinctum vtrum cessante extinctionis causa reuiuiscat.

Jus persone vel ecclesie opponētis: tunc directe respicere dicitur cum directe ꝛ immediate proponit se ius habere in beneficio vel dignitate de quibus agitur. de elec. c. constitutionem. nu. 2. folio. 8.

Jus positiuum canonicū vel ciuile ius diuinū tollere non potest de elec. c. ne romani. nu. 9. fo. 5.

Jus patronatus an transeat in eum in quem transit hereditas alio iure qz̄ hereditario. de iurepat. c. plures. nu. 9. ꝛ nume. 11. folio. 67.

Labijs boras dicens ꝛ corde ad alia diuertens an peccet. de celeb. mis. c. graui. nume. 4. folio. 70.

¶Laici vtrū ꝛ quibus casibus possint manus in personas ecclesiasticas. de elec. c. ne romani. §. porro. nu. 2. fol. 6.

¶Legatum factum fratribus minoribus de re immobili vtrum ꝛ quando valeat. de verbo. signi. c. exiui. nu. 11. fo. 86.

Legatum singulariter factum fratribus minoribus vtrum ꝛ qñ valeat. de ver. signi. c. exiui. nu. 9. fo. 88.

Legata particularia facta fratribus minoribus ad vsum licitum vtrum ꝛ quando valeant ꝛ per quem executioni mandari debeant. de ver. sig. c. exiui. nu. 16. fo. 89.

Et vtrum ciuitas petere possit tale legatum tanqz̄ fac.

Legate rei vsus interdum non exprimitur propter conditionem persone

persone cui legatur. sed tacite debet intelligi. de ver. sig. c. exiui nu. 17. fo. 89.
¶ Legatarius de latere vtrum relicta ad vnū pium vsum in aliū commutare possit. de relig. do. c. quia contingit. nu. 4. fol. 64.
Legatario queritur plenum ius per mortem testatoris. de cōces. preben. c. cum ei quem. nu. 37. fo. 46.
¶ Legitimari potest quis per papam taliter q̄ ex tūc habeatur pro legitimo etiam quo ad honores seculares. de immu. ecc. c. quoniam. nu. 4. fo. 72.
Legitimatio pape nō extenditur ad temporalia. de iureiur. c. romani. nu. 19. fo.
¶ Leuite qui sint ꝛ quomodo differant a sacerdotibus. de deci. c. si beneficiorum. nu. 1. fo. 59.
¶ Liberorū appellatione an veniant nepotes. de baptis. c. presenti. nu. 7. fo. 71.
Et an verbum filij quādo profertur a lege porrigatur ad nepotes. ibi. nu. 8.
¶ Licentia data clerico seculari vt electioni de se faciende possit consentire an valeat. de elec. c. cum concessa. nu. 1. fo. 10.
¶ Ligandi ꝛ soluendi potestas tradita est ministris ecclesie ad edificationem. de peni. ꝛ remis. c. abusionibus. nu. 17. fo. 85.
¶ Lis coram iudice pendens potest de consensu partium transferri coram arbitris. de appel. c. quādiu. nu. 3. fo. 33.
Lis si oriatur inter episcopum ꝛ imperatorē: papa de hoc cognoscet. de iureiur. c. romani. nu. 11. fo. 28.
Lite pendente siue principaliter siue per appellationem nil innouandum est. vt lite pen. c. cum lite. nu. 1. fo. 23.
Et qualiter intelligendum sit illud lite pendente nil innouetur. ibidem nu. 2.
¶ Litere executorie propter surreptionem nō sunt nulle: sed per exceptionem annullande. de preb. c. si dignitatem. nu. 6. fo. 38.
Literis pape vel aliorum inferiorum a papa an ꝛ quando sit credendum. de proba. c. j. nu. 1. ꝛ seq. vsq; ad fi. vbi pulchras questiones ad materiam facientes interserit. fo. 24. ꝛ 25.
Sub literis generalibus super prouisionem clericorum nō includuntur hospitalia. de preben. c. per literas. nu. 1. fo. 9.
¶ Litigans actui per quem est aduersario ius quesitum renūciare non potest. de elec. c. constitutionem. nu. 12. fo. 8.
Et ibi vtrum impetrās possit renunciare vsui rescripti ab eo impetrati si aduersarius eo vti velit. de elec. c. cōstitutionem. nu. 12. folio. 8.
¶ Loca exempta cui prouincie subiaciantur. de priui. c. archiepiscopo. nu. 1. fo. 81.
¶ Locare ꝛ fructus siue reditus ad tempus vēdere differunt: de re. ec. non alie. c. monasteriorum. nu. 4. fo. 50.
Per locationem ad longum tempus transfertur ius in re. de re. ec. non alie. c. monasteriorum. nu. 2. fo. 50.
Magistrum idoneum retinere debent monachi in monasterio vbi facultates suppetunt. de stat. mo. c. ne in agro. §. ad hec. nu. 40. fo. 63.
Magistri docere debent ꝛ proferre que ab auditoribus possunt intelligi. de magi. c. inter solicitudines. nu. 1. ꝛ 9. fo. 74.
Magistri deputari debent ad alios instruendos: ꝛ in eadem scientia ꝛ vno studio doctores plures esse debent: quibus in stipendijs est prouidendum ab eis qui eos eligunt ibi. nume. 2. 4. 6. ꝛ 7.
¶ Mandans non debet puniri in loco delicti: sed in loco māndati. de sen. ꝛ re iud. c. pastoralis. nu. 17. fo. 31.
Mandatum: non omne mandatum pape super beneficij collatione impedit potestatem ordinarij. de cōces. preben. c. cum ei quem. nu. 8. fo. 44.
Mandatum principis se habere asserens suscipiendus non est nisi pragmaticam formam ostendat. de proba. c. j. nu. 3. fo. 25.
Mandatum vtrum ꝛ quando morte mandantis solui dicatur. de renun. c. cum illusio. nu. 9. fo. 11.
¶ Masculinum vtrum in materia penali concipiat femininum de sepul. c. eos qui. nu. 1. fo. 53.
¶ Matrimonium carnale contractum a procuratore reuocato ꝛ reuocationem ignorante non tenet. de renun. c. cum illusio. nume. 9. fo. 10.
Matrimonialis causa dicenda nō est sed accusatio mixta ad penam imponendam vel separationem thori faciendam cum de matrimonio agatur non de federe. de iud. c. dispēdiosam. nume. 5. fo. 18.
Et quid de sponsalibus. ibi.
Matrimonium cōtraxit quis cum duabus petebatur pena sanguinis plecti negabat tamen accusatus in accusatione contenta. ad quem spectabit ꝛ testium ꝛ probationum receptio an ad iudicem ecclesiasticum an secularem. de iud. c. dispēdiosam nu. 9. fo. 19.
¶ Maior quantitas vtrum insit in minori. de concess. preben. c. cum ei quem. nu. 5. fo. 44.
¶ Mendicans religiosus ꝛ professus si licito modo trāsiuit ad ordinem diui benedicti vtrum assumi possit ad curam ꝛ regimen alicuius ecclesie parochialis. de reg. ꝛ transe. ad relig. c. vt professores. nu. 11. fo. 61.
Mendicantium ordo vtrū sit arctior omnibus alijs ordinibus. de reg. ꝛ transe. ad relig. c. vt professores. nu. 3. fo. 60.
Mendicantes prohibentur noua loca querere ad habitandum. de ver. sig. c. exiui. nu. 12. fo. 89.
Mendicantiū appellatione qui fratres veniant. de regu. ꝛ trāse. ad reli. c. professores. nu. 1. fo. 59.
Mendicantes ad non mendicantium religionem transeuntes quibus penis plecti debeant. ibi. a nu. 2. inclusiue vsq; ad finē c. vbi non ineleganter materiam trutinat. fo. 56.
¶ Mensis datus ad acceptandum non currit nisi a die noticie. de concess. preben. c. cum ei quem nu. 11. fo. 44.
¶ Mentio de cura ꝛ alijs qualitatibus beneficij iam obtenti an debeat fieri in impetratione alterius. de preben. c. si dignitatē nu. 17. ꝛ 18. fo. 39.
¶ Mercator qui conficit codicem rationum ex consuetudine generali an ꝛ quibus casibus edere teneatur. de vsur. c. ex grauj. §. ceterum. nu. 4. fo. 78.
Et que probatio resultat ex istis rationibus editis. ibi. nu. 5.
¶ Merces illicitas licitis admixtas si quis in salma defert an omnia veniāt publicanda vel illicita tantū. de deci. c. religiosi nu. 3. fo. 58.
Et ibi quid iuris de animali super quo illicita deferuntur.
¶ Meretus iustus mortis excusat a cōparitione etiā coram principe. de sen. ꝛ re iu. c. pastoralis. nu. 11. fo. 30.
Meretus aduersarij ꝛ suorum excusat quem ne personaliter coram eo compareat. de elec. c. causam. nu. 14. fo. 7.
¶ Minor si est lesus qr non est prosecutus appellationem petere debet restitui in integrum de qua cognoscet iudex ad quem de appel. c. sicut. nu. 15. fo. 33.
Minor summa an ꝛ quando insit in maiori. de concess. preben. c. cum ei quem. nu. 19. fo. 45.
Et vtrum consuetudo vel statutum quando profertur negatiue poterit trahi ad maiora vel ad minora quādo profertur affirmatiue. ibi. nu. 20.
¶ Miserabilium personarum numerus debet recipi in hospitalibus ꝑm facultates ꝛ reditus ipsorum. de relig. do. c. qr cōtingit. nu. 9. fo. 65.
¶ Mixta vtrum ꝛ quando sortiantur naturam rerum quibus miscentur. de deci. c. religiosi. nu. .fo. 58.
¶ Mobilium vel immobilium appellatione nō veniunt actus ꝛ iura. sed est tertium genus de per se. de re. ecc. non alie. c. monasteriorum. nu. 3. fo. 50.
¶ Modestia maior requiritur in clericis q̄ in alijs. de cele. miss. c. graui. nu. 1. fo. 70.
¶ Modus electionis debet exprimi in literis. de preben. c. si dignitatem. nu. 12. fo. 38.
Et quare de modo debeat fieri mentio. ibi. nu. 13.
¶ Monachi quoties in anno confiteri debeant ꝛ quoties laici. de statu mo. c. ne in agro. §. sane. nu. 4. fol. 61.
Et quibus confiteri debeāt si sunt extra monasterium. ibi. nu. 5.
Et quoties communicare debeant. ibi. nu. 6. fo. 62.
Monachi quales sotulares gestare debent. de stat. mona. c. ne in agro. §. si quis. nu. 17. fo. 62.
Et de pena abbatis vel prioris non habentis abbatem qui non gerunt sotulares vel caputia prout hic traditur. ibi. nu. 18.
Et quis monachorum grauius peccet vel venationi clamose intendens vel gerens sotulares non corrigiatos aut caputia habitui superiori non affixa. ibi. nu. 20.
Monachi contra abbatem conspirantes vel secreta eius prodētes grauissime peccāt. de sta. mona. c. ne in agro. §. qr vero. nu. 27. fo. 62.
Monachi vtrum possint in suis prioratibus ꝛ administrationibus soli habitare: ꝛ de quibus intelligatur. de sta. mo. c. ne in agro. §. ad hec. nu. 32. fo. 62.
Monachis non licet canes venaticos tenere etiam si eis non vtantur alias autem non prohibentur. de sta. mo. c. ne in agro. §. porro. nu. 11. fo. 62.
Monachorum religio cur dicatur ager. de stat. mo. c. ne in agro. nu. 1. fo. 61.
Monachorum alborum seu hospitaliorum cellule capellule seu oratoria in grangijs eorum irreligiosis existentia nihil habēt religionis. de sta. mo. c. ne in agro. §. si quis. nu. 19. fo. 62.
Monachi non debēt presentialiter interesse venationibus licet

quandocꝫ fructus redituum suorum in venatione consistant de sta.mo.c.ne in agro.§.porro.nu.14.fo.62.
Monachi non habētes administrationem per curias principū discurrere non debent.de sta.mona.c.ne in agro.§.si quis.nu.25.fo.62.
Monachi quibus prioratus seu administrationes nō sufficiūt ad sustentationem vite quomodo quibus ꝛ per quos vniri debeant.de sta.mo.c.ne inagro.§.ad hec.nu.33.fo.63.
Et quid post vnionem de eis fieri debeat.ibi.nu.34.
Monachi qui intra septa monasterij absqꝫ licētia abbatis arma tenent.quam penam incurrant.de statu mo.c.ne in agro.§.qꝛ vero.nu.19.fo.62.
Et quomodo intelligatur illud verbum tenentes.ibi.nu.31.
Monachus claustralis si extra claustrum vagatur quomodo et quo iure illuc reuocari debet.de stat.mo.c. ne in agro.§.qꝛ vero.nu.26.fo.62.
Monachus ad regimen alicuius prioratus aspirans cuius etatis esse debeat.Et vtrum episcopus possit cum talibus in minori etate constitutis dispensare.de stat.mo.c. ne in agro.§.ad hec.nu.35.fo.63.
Monachus habitum monachorū portans sub habitu laicali co pertum an sit apostata.de iureiur.c.romani.nu.8.fo.27.
Monachus vtrum procurator effici pōt pro sui vel alterius mo nasterij religiosis: ꝛ vtrum obstet quod in similibus inter collegiatos ꝛ eos qui alterius sunt professionis quedam licent que alʒ non licerent.de procu.c.religiosus.nu.1.fo.15.
Monachus vtrum sine licentia sui abbatis possit esse papa.de elec.c.cum concessa.nu.2.fo.10.
Monachus factus episcopus an sit regule sue obligatus.de censibus.c.ad nostrum.nu.17.fo.69.
Monachi depositio quomodo facienda est.de priui.c.religiosi.§.quibus.nu.10.fo.81.
Monachi de consensu abbatis aliquid sibi retinere possunt possidendum nomine ipsius abbatis ꝛ in suos vsus cōuertendū.de sta.mona.c.ne in agro.nu.41.fo.63.
Monachorū vita inquietari non debet.de excess.prela.c. frequēs nu.1.fo.76.
¶Monasteriorum status quot sint ꝛ quibus subiiciantur. de sta.mo.c.attendentes.nu.1.fo.63.
Monasterio oblatorum bona ea gaudent immunitate qua gaudent bona per ipsum monasterium detenta.de deci.c.religiosi.nu.16.fo.58.
¶Mors ad mortem iniuste inferendam non tenetur quis se vltro offerre: nec redire tenetur etiam si iurauerit.de senten.ꝛ re iudi.c.pastoralis.nu.12.fo.30.
Mulieres vtrum possint assumi ad regimen hospitalium.de relig.domi.c.quia contingit.nu.12.fo.65.
Mutuum recipiens tenetur ad tantūdem remutuare.de vsur.c. ex graui.nu.4.fo.77.
Necessitas precisa excusat ab irregularitate ꝛ ab omni pena homicidij et furti quare autem non excusatur fornicator. de homici. c.si furiosus.nu.8.fo.77.
Necessitate permittitur aliquid quod alʒ prohibetur.de baptis. c.presenti.nu.5.fo.71.
¶Negligentia per negligentiā episcopi devoluitur collatio beneficij ad capitulum.Et vtrum sicut negligentiā episcopi supplet capitulum ita capitula ꝛ conuentus inferiorum ecclesiarum suppleant negligentiam suorum prelatorum. de preben. c.si de beneficio.nu.3.ꝛ.4.fo.41.
¶Notarius latinus quomodo conficiet instrumētū inter duos theutonicos.de magi.c.solicitudines.nu.10.fol.74.
Notarius inquisitionis iurare debet suum officiū fideliter exercere cuꝫ hoc iurauerit in principio sue creationis.de bereti. c.multorum.§.sane.nu.9.fo.76.
Notarij plures possunt rogari super eodem facto.ꝛ testamētum vnum in pluribus instrumentis redigi.de iureiur.c.romani. nu.3.fo.27.
Notarij si contra prohibitionem iudicis faciant instrumenta an valeant.de excess.prela.c.frequens.nu.14.fo.79.
¶Nona loca ad habitandum acquirere non possunt religiosi mendicantes nec quesita mutare nec transferre.de pe.c.cupiētes.nu.1.fo.83.
Et cꝫ nouum dicitur multis modis.nu.2.
Obligatus ad aliquid faciendum strictius tenetur cuꝫ sponte obligatus. de censi.c.ad nostrum.nu.12.fo.69.
Obligatio ad obseruantiam regularem ꝛ si in principio cum magno animi labore toleretur. postea tamē dicitur iugum suaue.de sta.mo.c.ne in agro.nu.24.fo.62.
Obligatio vtrum ꝛ quando impediatur contrabi per protestationem.de procu.c.in instrumento.nu.5.fo.15.
¶Officium dicere an teneantur clerici non beneficiati. de celeb. mis.c.graui.nu.2.fo.70.
Cardinales romane ecclesie vel episcopi qui ante ipsorum promotionem erant monachi habentes singulare officium an teneā tur post talem promotionem illud dicere.de cele.mis.c.dignū. nu.1.fo.71.
¶Officij nomē verificatur etiā ad illa que sine iurisditione exercentur.de vi.ꝛ ho.cle.c.diocesanis.nu.2.fo.36.
¶Officia ꝛ negocia sunt clericis generaliter interdicta: ꝛ maxime vilia ꝛ immunda:que si publice ꝛ personaliter exercēt penas huius cōstitutionis incurrunt monitione diocesani premissa ꝛ de substantia monitionis est qꝫ nominatim fiat: id est nomine expresso vel alio equipollenti.ibi.nu.3.fo.36.
Officiales presidentiū si ipsum iniuste agere viderint debent sibi resistere.de here.c.nolentes.nu.7.fo.76.
¶Onus legato annexum transfertur si legatum transferatur. de censi.c.cum sit nature.nu.1.fo.68.
Onera tenentur soluere religiosi que incumbunt ecclesijs que ad eos deueniunt quocūcꝫ titulo puta donationis permutationis vnionis siue prescriptionis.de censi.c.cum sit nature. nu. 2.folio.68.
Onera extraordinaria solui debent ꝓm facultates.de magi.c. solicitudines.nu.8.fo.74.
¶Opiniones varie doctorum vbi alicuius imminentis negocij expeditionem differunt alteri earum inherere non est temerarium.de elec.c.ne romani.nu.1.fo.5.
Et pro decisione talium opinionum ad quem debeat haberi recursus.ibi.nu.3.
¶Ordinarius vtrum punire possit religiosos quos constitutio cle.ex frequentibus.de sen.excom.ligat.ibi.nu.3.fo.86.
¶Ordinem iuris tenetur arbiter seruare:arbitrator autem non: ꝛ si compromissum est in aliquem tanꝫ in arbitrū ꝛ arbitratorem:si incipit procedere vt arbiter.sed procedit inordinate valet laudum suum tanꝫ arbitratoris.Et si acceptauit compromissum vtrocꝫ modo factum an possit eligere vnum modum ꝛ renunciare alteri.Et vtrum possit peti reductio ad arbitrium boni viri tanꝫ cēseatur laudū arbitratoris: vel vtrū censeri debeat tanꝫ latum ab arbitro.de ver.signi.c.sepe.nu. 56.fo.93.
Omnis clerici vel laici super defunctorū corpora oblati statuto ecclesie certo vsui deputantur testator eos alteri vsui deputauit vtra barū dispositionum prefertur.de relig.do.c.qꝛ cōtingit. nu.5.fo.64.
¶Papa an possit prohibere matrimonium contrahendum inter duos aptos ad matrimonium ꝛ quid de alijs sacramētis scilicet baptismo ꝛ eucharistia.de rerum permu.c.ne cōcessione.nu.10.fo.53.
Papa vtrum aliquem admittendo videatur eum absoluere vel vitando excommunicare.de sen.excō.c.si summus.nu.1.fo.87.
Papa participans cum excommunicato vtrum incidat in minorem excommunicationem.ibi.nu.2.
Et ibi de cautela qua vtitur cum excommunicatis vt cum ipsis valeant sine scrupulo conscientie tractare ꝛ expedire que tractanda seu expedienda sunt.nu.2.fo.87.
Papa cum ius correctum vult innouare debet de eo specialē mētionem facere ꝛ eius tenorem exprimere.de sepul.c.dudū.nu. 1.folio.54.
Papa exemit ab onere legatorum vel nunciorum suorum vnam ecclesiam vtrum portio quā dicta ecclesia subire debeat accrescat alijs.de censi.c.ad nostrum.nu.9.fo.69.
Papa quorum actuum exercitio probatur maior imperatore.de iureiur.c.romani.nu.1.fo.27.
Papa superiorem non habet qui eius negligentiā supplere possit.de preben.c.si de beneficio.nu.18.fo.42.
Papa in discernendis aut separandis bonis seu ecclesie ministris semper ad antiquam se refert consuetudinem.de sup.negli.prela.c.j.§.j.nu.14.fo.11.
Papa qui priuscꝫ eligeretur mulierem quam habebat credebat esse mortuā ꝛ ob id electioni de se facte consensit.an repeti possit ab ipsa muliere si viuere reperiatur.de elec.c. ne romani.§. ceterum.nu.1.fo.6.
Pape electio vbi sit facienda si in vno loco est audientia causarū ꝛ literarū ꝛ in alio papa moritur.de elec.c.romani.§.sane. nu. §.folio.66.
Papa arctare potest cardinales ad certam formam ꝛ obseruantiam super creatione futuri pontificis ꝛ constitutiones facere.de elec.c.ne romani.nu.4.fo.5.

Et vtrum

Et vtrum episcopus tutor ꝛ legatus possint vltra tẽpus sui offi-
cij aliquid disponere. ibi. nu. 5. 6. ꝛ. 7.
Papa vtrum priuilegia constitutionibus suis non derogantia
reuocare possit. Et quid de suis vtrum ꝛ quando ea irritare
valeat. de testi. c. j. nu. 8. fo. 15.
Papa potest ius diuinum ꝛ naturale modificare non tamen in
totum tollere. de vsur. c. ex graui. §. sane. nu. 5. fo. 78.
Pape aut alterius domini exhortatio aut rogatio vtrum ꝛ qua
re vim mandati habeat. de testi. c. j. nu. 9. fo. 25.
Papam eligere debent cardinales sancte romane ecclesie ꝛ non
alij. de elec. c. ne romani. nu. 10. fo. 5.
Et ibi annectit varias ꝛ per pulchras questiones circa pape ele-
ctionem occurrentes. ibi. nu. 11. fo. 12.
¶ Parentelam contrahere nõ debet imperator cum infidelibus
ꝛ inimicis ecclesie. de iureiur. c. romani. nu. 13. fo. 28.
¶ Parochialis rector nondum tamen effectus presbyter an pos
sit dare licentiam suis parochianis vt alibi sacramenta reci-
piant. de priui. c. religiosi. nu. 4. fo. 80.
Parochiano asserenti se habere licentiam a suo presbytero paro
chiali vt recipiat sacramenta alꝫ prohibita vtrum credẽdum
sit. de priui. c. religiosi. nu. 2. fo. 80.
¶ Participare quot modis dicatur quis cum aliquo. de sen. ex-
com. c. si summus. nu. 4. fo. 87.
¶ Pater ꝛ filia vbi in petitione dotis concurrunt vter ipsorum
preferri debeat. de rescri. c. abbates. nu. 12. fo. 2.
¶ Patriarcha primas vel alius quicunq; archiepꝰ si in dioces
alterius epi delinquat an potest per ipsum epm puniri cum
illic censeatur vt priuatus. de fo. compe. c. ꝙuis. nu. 2. fol. 19.
¶ Patroni possunt inter se conuenire ꝙ alternatim presentent:
ꝛ vtrum ista conuentio possit fieri ecclesia non vacante. de iu
re pat. plures. nu. 13. fo. 68. Et quid si discordent. ibi. nu. 14.
¶ Pauperibus pro eorum alimentis a necessitatibus relicta vi-
dentur relicta ciuitati cuius interest pauperes necessitate nõ
affici. de ver. signi. c. exiui. nu. 4. ꝛ. 17. fo. 88.
¶ Pedagia instituere quis possit. de cẽsi. c. presenti. nu. 10. fo. 70.
A pedagiorum solutione immunes an debeant intimare publi
cano ꝛ petere apodissam. de censi. c. presenti. nu. 3. fo. 69.
A pedagiorum solutione immunes sunt clerici de omnibus re-
bus propꝛijs quas deferunt non negociationis causa. de cẽsi.
c. presenti. nu. 2. fo. 69.
¶ Pena concedentis iura reditus ꝛ possessiones aliter ꝙ hac de
mentina caueatur: que sit ꝛ an prelatus qui attentauit nõdũ
tamen perfecit incurrat banc penam. de re. ecc. non alie. c. mo
nasteriorum. nu. 8. fo. 50.
Et si suspendatur quis ab officio de quo officio debeat intelligi.
ibidem nu. 9.
Et vtrum ex tali concessione aliter facta queratur ius: ita ꝙ em-
ptor possit repetere pretium quod soluit ex hac emptione. ibi
dem numero. 13.
Pena capitalis triplex. de sen. ꝛ re iudi. c. pastoralis. nu. 9. fol. 30.
Pena alia imponitur prelatis: alia clericis in eadẽ sepe delicti.
de pe. c. multorum. nu. 9. fo. 83.
Pena iuris debet ꝑm delicti grauitatem mensurari. de penis. c.
si quis. nu. 20. fo. 83.
Pena grauior imponitur propter proteruitatem. de penis. c. si
quis. nu. 21. fo. 83.
Pena quotuplex. de priuil. c. religiosi. §. quibus. nu. 16. fo. 81.
Pena que veniret imponenda quando non cadit in delinquen-
tem commutatur in aliam illi equalem. de vi. ꝛ ho. de. c. quo
niam. nu. 4. fo. 37.
Pena grauiori punitur in dignitate positus: vt religiosus ꝛ sa-
cerdos ꝙ alij inferioris gradus. ibi. nu. 5.
Pena si adijcitur a lege vel alia dispositione si non dicitur cui de
beat applicari an applicabitur parti vel imperatori. de sen. ꝛ
re iudi. c. pastoralis. nu. 19. fo. 31.
Penam a superiore inflictam non potest inferior tollere. de pe. ꝛ
remis. c. abusionibus. nu. 15. fo. 85.
Penam non meretur qui facit lege permittente: nec debet quis
decipi autoritate iuris. de rerum permu. c. ne concessione. nu.
1. folio. 52.
¶ Pendentia litis per cõpromissum impedit cursum anni pre-
fixi ad appellandum. de appel. c. quãdiu. nu. 1. ꝛ. 9. fo. 33.
Pendentia compromissi impedit cursum temporis prosequen-
di appellationem. de appel. c. quãdiu. nu. 7. fo. 34.
¶ Ad penitentiam quandoq; compellitur aliquis. de peni. ꝛ re
mis. c. cum secundum. nu. 2. fo. 84.
¶ Percutiẽs laicum quem putabat clericum quia incedebat in
habitu ꝛ tõsura an sit excõmunicatus. ꝛ quid iuris si postea
immiscuit se diuinis cum crederet se excommunicatum. de cõ
sang. ꝛ affini. c. eos. nu. 6. fo. 73.
¶ Permutatio fieri debet cum cause cognitione: ꝛ per quem de-
bet adhiberi ista cause cognitio. de rerum permu. c. ne cõcessi-
one. nu. 7. fo. 53.
Permutationi consentire an debeant omnes si sunt plures ad
quos spectat collatio: electio vel presentatio: vel sufficiat ma-
ior pars. ibi. nu. 8.
In permutatione beneficiorum requiritur autoritas superioris
sed in permutatione prebendarum tantum inter canonicos
eiusdem ecclesie non est necessaria. de rerum permu. c. ne cõces-
sione. nu. 2. fo. 52.
¶ Pertinax quis dicatur. de vsur. c. ex graui. §. sane. nu. 1. fol. 78.
¶ Petitorium ꝛ possessorium an quando ꝛ quomodo possit in-
tentari. pulchre opponit ꝛ soluit. de cau. possess. ꝛ proprie. nu.
8. 9. 10. ꝛ. 11. fo. 21.
Petitorio suspenso potest quis redire ad possessorium. ꝛ hoc in
odium spoliatoris. de causa possess. ꝛ proprieta. c. causa. nume.
5. folio. 21.
Et quid erit de petitorio prius moto ꝛ postea suspẽso deciso pos
sessorio postea moto. ibidem nu. 7.
¶ De plano quid significet: ꝛ que cause agitari debeant de pla-
no. ꝛ que cause cognitio requirat in causis agitandis de pla-
no. de ver. signi. c. sepe. nu. 29. 30. 31. fo. 91.
¶ Pontificis equus quem equitat aut aliquid aliud ei adhe-
rens vtrum ꝛ quando subijciatur penis de quibus in clemen
tina si quis suadente. de penis. nu. 4. fo. 82.
Pontificem offendens in aliquo contentorum in clementina si
quis suadente. de penis. quas penas incurrat. ibidem nu. 1. §.
ꝛ. 6. fol. 82.
Et de quo pontifice debeat intelligi. ibi. nu. 2.
Et quid si tota ciuitas tale crimen committat an subijciatur di-
ctis penis. ibi. nu. 16. ꝛ. 19.
¶ Portio presentatis assignanda vtrum sit cõgrua velne relin-
quitur episcopi conscientie. de iure patro. c. vt constitutio. nu.
9. folio. 67.
¶ Possessio secundi beneficij quando dicatur adepta vt vacet
primum. de preben. c. si plures. nu. 1. 2. ꝛ. 3. fo. 40.
Possideri non potest beneficium sine institutione canonica: se-
cus in alijs rebus que possunt etiam sine titulo possideri. de
preben. c. si dignitatem. nu. 5. fo. 38.
Possessio magis recens antiquiori succumbit. de sequestra. pos-
sess. ꝛ fruc. c. j. nu. 4. fo. 24.
Possessionem rei corporalis amittens censetur etiam rei incor-
poralis ei adherẽtis possessionem amisisse. ꝛ quid in iure eli-
gendi. de fo. compe. c. quãuis. nu. 4. fo. 18.
Et vtrum expulsus de re corporali in parte perdat totius rei pos
sessionem an partis tãtum occupate. de fo. compe. nu. 6. fo. 19.
Possessionẽ habere an dicatur quis in re in qua habet seruitu-
tem itineris: vsusfructus: ius hospitandi: vel ius pẽsionis eli
gendi: decimandi: excommunicãdi ꝛ similia. de censi. c. ad no
strum. nu. 16. fo. 69.
¶ Prebenda quid sit. de concess. preben. in rubr. nu. 1. fol. 43.
Prebenda sine canonia esse non potest. ibidem nu. 2.
Canonia quid sit ꝛ vnde dicatur. de concess. preben. in rub. nu. 3.
folio. 43.
Prebendas duas non potest quis habere in vna ꝛ eadem eccle-
sia: sed duo curata: vnum vt principale. alterum vt dependẽs
potest obtinere. de preben. c. si iuxta. nu. 1. fo. 42.
Prebẽdas: dignitates: personatus ꝛ officia in ecclesijs cathedra
libus ꝛ collegiatis habentes an ipsis priuari possint: ꝛ vtrum
tales dignitates: prebende ꝛ officia in dictis ecclesijs institui
possint. de eta. ꝛ quali. c. ꝛ bi qui. nu. 6. fo. 12.
¶ Preconis vocatio plus arctat ꝙ campane pulsatio. de sen. ex-
com. c. grauis. nu. 2. fo. 86.
¶ Predicatores minores ꝛ alios huiusmodi exemptos quorũ
notoria delicta dioceſim inquietant possunt episcopi coerce-
re: nec ob id dicuntur violentiam committere: sed quietem. de
offi. ordi. c. vt clericorum. nu. 4. fo. 14.
¶ Prelati si quid a subditis suis petunt ꝙ non sit iure vel alio
modo permissum potest id quod petitur licite denegari. de
censi. c. ad nostrum. nu. 11. fo. 69.
Prelatus ad quem de iure cõmuni spectat beneficij collatio vtrũ
computetur ꝛ habeat vocem in numero eligentium. de statu
mona. c. ne in agro. §. si quis. nu. 23. fo. 62.
Prelati singulares licet minores sint concilio prouinciali: possunt
tamen absoluere a sententia lata per ipsum concilium prouin
ciale sicut possent a sententia canonis. de sentẽ. excom. c. ex fre-
quentibus. nu. 5. fo. 86.
Possunt etiam ponere interdictum. de sentẽ. excom. c. ex frequen
tibus. nu. 6. fo. 86.
Prelatorum nomine qui intelligantur in casu quo predicatores

& minores ad hoc vt possint in alienis parochijs ꝓdicare vel confessiones audire: licentiam petere debent a prelatis ipsarū parochiarum. de sepul. c. dudum. §. statuimus. nume. 12. & 13. numero. 5. fo. 51.

Prelati visitantes non debent petere pecuniam pro ferramētis equorum. de censi. c. ad nostrum. nu. 3. fo. 68.

Prelati ad monasteria accedentes debent cibis regularibus esse contenti. de censi. c. ad nostrum. nu. 1. fo. 68.

Prelatus si vendit fructus ad nō modicum tempus & statim recipit pecuniam an talis cōtractus valeat: & quod dicatur tempus non modicum. de reb. ecc. non alie. c. monasteriorum. nu. 17. & 18. fo. 50.

Prelatus si constituit alicui tanq̄ benemerito pensionem ad vitam vtrum successor poterit revocare. ibi. nu. 19. fo. 51.

Prelati donare non possunt iura sine res prelature. ibi. nu. 20.

Prelatus qui propter metum proprie persone iurisditionē exercere non potest alium delegare vel loco sui ponere tenetur. de fo. compe. c. quānis. nu. 7. fo. 19.

Prelatus vtrum & quando possit cognoscere de iniuria sibi vel dignitati eius: aut dignitatis iuribus illata. de foro compe. c. quānis. nu. 8. fo. 19.

Prelati negligentia regulariter non facit collationem devolui ad conventum: secus est in collegio propter negligentiam cuius collatio devolvitur ad prelatum. de supplen. negli. prela. c. j. nu. 4. fo. 11.

Et quid de prelato inferiore episcopo vtrum eo negligente collatio devoluatur ad conventum. de supplen. negli. prela. c. j. nu. 4. folio. 11.

Prelati regulares habent cognoscere de ordinatione prioratuū & aliorū beneficiorū ad eos varijs (vt inferius aperte declarat) & diuersis respectibus pertinentium. de supplen. negli. prela. c. j. nu. 1. fo. 11.

Prelati novas pensiones imponere vel veteres augere non debent. de sup. neg. prela. c. j. §. j. nu. 11. fo. 11.

Et vtrum sola possessio noui census vel aucti possessorē tueatur. de sup. neg. prela. c. j. §. j. nu. 12. fo. 11.

Prelatus vel alius habēs titulum in beneficio ecclesiastico vtri ante litis contestationem possit in causis sui beneficij cōstituere procuratorem. de procu. c. procuratorem. nu. 1. fo. 16.

Prelatus vtrum sine speciali mandato possit petere restitutionem aduersus contractum vel sententiam si ledatur & aduersus lapsum tempu[illegible]. de resti. in integ. c. ab ecclesia. nu. 1. fol. 16.

Et quanto tempore d[illegible]ret ista causa: & vtrum possit dictum tempus a iure statutum per iudicem abbreuiari. ibidē. nu. 3. & 4. folio. 17.

Prelatus excommunicatus vtrum & quando possit nomine ecclesie petere restitutionem in integrū. c. ab ecclesia. nu. 6. fo. 17.

Prelatus qui carceri mancipat non subditum sine causa est excōmunicatus. de excess. prela. c. frequens. nu. 6. fo. 79.

Prelatus ad quem ex illicita acquisitione religiosorum aliquid peruenit illud restituere tenetur. de priui. c. religiosi. §. quib⁹. nu. 21. fo. 81.

Prelatus non potest absq̄ manifesta necessitate dispensare in penis per regulam vel statutum religionis inductis. de priuile. c. religiosi. §. quibus. nu. 20. fo. 81.

¶ Prescribi an possit procuratio. de censi. c. cum sit nature. nu. 3. folio. 68.

Prescriptio omnis & dilatio in dubio intelligitur continua nisi cautum reperiatur quod sit vtilis. de in integ. resti. c. ab ecclesia. nu. 8. fo. 17.

¶ Presentato per personam ecclesiasticam queritur ius etiā anteq̄ ipsa presentatio fuerit admissa: nec presentantium negligentia aut factum episcopi eum admittere recusantis ei nocere possunt. de iure patro. c. vt constitutio. nu. 7. fo. 66.

Presentato an prius assignanda sit portio q̄ admittatur vel ecōuerso: vel referat vtrum ipsorum precedat aut sequatur. de iure patro. c. vt constitutio. nu. 8. fo. 67.

Presentatum per patronos debent instituere prelati: alis nō valet institutio. de excess. prela. c. frequens. nu. 15. fo. 79.

¶ Princeps an possit per rescriptum auferre vni & dare alteri. remissiue de vsur. c. ex graui. nu. 2. fo. 77.

Principes in suis principatibus debent vsus illicitos prohibere ne delictis fauere videantur & consentire. de testi. c. j. nu. 10. folio. 25.

¶ Principalis is dicitur qui per commissionem officij sibi factam generaliter cōstitutus est in principali curia. de rescrip. c. & si principalis. nu. 2. fo. 2.

Et si episcopus ciuitatis parum habitate ibi vicariū constituat & alium in loco insigniori vbi habitat quis eorum dicendus erit principalis. ibi. nu. 2.

Et quid si duos constituat extra locum sedis vbi forte nullus habitat. ibi. nu. 2.

Prioratum vel administrationem extra monasterium habētes debent ibidem et non alibi residentiam facere. de statu mo. c. ne in agro. §. ad hec. nu. 38. fo. 63.

Prioratus multiplices sunt species seu qualitates. de rescrip. c. etsi principalis. nu. 8. fo. 3.

Prior claustralis quare delegatus esse non possit. de rescrip. c. etsi principalis. nu. 9. fo. 3.

Prioratus administratio an & quando committi possit monacho nondum professo. de sta. mona. c. ne in agro. §. ad hec. nu. 37. folio. 63.

¶ Priuilegia & exemptiones cōcesse monasterio & ecclesijs suis non extenduntur ad ecclesias post exemptionem acquisitas. de censi. c. cum sit nature. nu. 4. fo. 6.

Priuilegia super decimis aliquarum possessionum non solutis concessa vtrum extendantur ad possessiones post priuilegia acquisitas. de decimis. capitulo religiosi. numero octauo. folio. 58.

Priuilegiū clericale non iuuat clericos quo minus in locis quorum administrationes gesserūt rationem reddere teneantur. de testamentis. capitulo religiosus. numero sexto. folio quinquagesimotertio.

Priuilegia seu gratie a sede apostolica concesse eiusdem sunt roboris sine scriptura ac si scripto haberentur modo aliter probari possint. de sepulturis. c. dudum. §. vos etenim. nume. trigesimonono. folio quinquagesimoseptimo. rationem inferi⁹ assignat. nu. 40.

Priuilegium regis vel principis vtrum & quando inhabilitare possit personas habiles ad testificandum. de testi. c. j. numero 1. folio. 25.

Priuilegia ratione personarum tantum concessa citius tollūtur q̄ ea que sunt dignitatis ratione attributa. de electio. c. statutum. nu. 4. fo. 9.

Priuilegium non est concedendum rei que non est vel esse nescitur. de elec. c. cum concessa. nu. 3. fo. 10.

Priuilegium clericale pretextu cuius clerici lenius delinquere dicuntur qualiter limitandum sit. de offi. iudi. ordi. c. vt clericorum. nu. 1. fo. 14.

Priuilegium clericale non perdunt clerici licet enormiter delinquant. sed aliter puniuntur. de offi. iud. ordi. c. vt clericorum. nu. 1. fo. 14.

Priuilegio rerum ecclesiasticarum gaudent res clericorum. de cē si bus. c. presenti. nu. 1. fo. 69.

Priuilegijs detractum non intelligitur nisi quatenus reperitur expressum. de priuilegijs. c. archiepiscopo. numero sexto. folio octuagesimosecundo.

¶ Probatorie solennitates aliter interdum disponuntur a iure canonico & ciuili q̄ a lege diuina ꝑm quam in omni negocio duo testes sufficiunt. de testi. c. j. nu. 3. fo. 25.

Probandi onus cui incumbat si dubitatur vtrum beneficium creatum fit ante vel post datam literarum. de rescrip. c. literas nu. 5. fo. 4.

¶ Procuratio si non prestetur illi cui debetur non potest ipsam violenter auferre. de censi. c. ad nostrum. nu. 2. fo. 68.

Procuratoris constitutio ad actum gerendum interdū pro opere perfecto & consummato habetur. de renun. ca. cum illusio. nu. 3. fo. 10.

Procuratoris reuocatio sibi aut superiori non intimata an impediat actum qui per ipsum geritur. de renun. c. cum illusio. nu. 5. fo. 10.

Procuratoris officium vtrum expiret morte prelati vel rectoris qui eum constituerat etiam quo ad causas iam incohatas et in quibus ipse procurator fuerat litem contestatus. de procu. c. procuratorem. nu. 2. & seq. fo. 16.

Procurator vtrū possit interuenire in causa criminali si ad hoc habuerit speciale mandatum. de procu. c. non potest. nume. 5. folio. 15.

Et ibi quot modis criminaliter agi potest.

Procurator vtrum sola literarum receptione cum sciētia videatur consentire bis que in literis continentur: & quomodo probandum sit q̄ scienter eas receperit. de procu. c. in instrumento. nu. 4. & 7. fo. 15.

Et ibi vtrum & quando patientia sola habeatur pro consensu.

Procuratoris specialis scientia idem operatur q̄ scientia domini quantum ad preiudicium domino imminēs circa causam de qua agitur. de electio. capitulo causam. numero sexto. folio sexto.

Procurator qui mandatum acceptauit an & quando possit compelli precise dominum suum defendere. de procur. c. in instrumento

mento. nu. 6. fo. 15.
Procuratoꝛ vtrū ꝛ qūo possit quis in sui absentia constitui. de procu. c. in instrumento. nu. 1. fo. 15.
Et ibi in quibus possit quis constituere procuratoꝛem ꝛ quotuplex sit cautio. nu. 2. et. 3.
Procurans se capi vel detineri post citationem qualiter punia tur de penis. c. multoꝛū nu. 10. fo. 83.
Procurationes ꝛ regulariter oēs sumptus debent pro modo facultatum ministrari illis quibus aliměta debentur: ꝛ vt semper aliquid supersit. de censi. c. ad nostrū. nu. 6. fo. 68.
Procurationes plures vna die recipere visitantibus non licet etiam si plures visitent ecclesias ad procurationeꝫ integram sigillatim sufficientes. ibi. nu. 7.
¶ Proditoꝛ quis dicatur. de sta. mona. capitu. ne in agro. §. qꝛ vero. nu. 28. fo. 62.
Professionum diuersarum vel habituum homines non debēt simul eadem monasteria colere. rationem assignat de elec. cap. cum rationi. nu. 1. fo. 4.
Professionis tempus a quo tempoꝛe incipere debeat tā in masculo q̄ in femina de reg. ꝛ transe ad reli. c. eos qui. n. 1. fo. 61.
Professiones christianoꝛū quot sint ꝛ de eoꝛū diuisionib⁹ ꝛ sub diuisionibus multiplicibus. de elec. cū rōni. nu. 4. fo. 5.
Prohibitus desistere ab aliquo actu si desiterit an satisfaciat prohibitioni licet illud postea reassumat. de vita ꝛ hon. de. c. dioceſanis. nu. 5. fo. 36.
Prohibere nō pōt dñs subditis suis ne contrabant cum certo genere personarum: puta cum religiosis. de excess. prela. capi. frequens. nu. 4. fo. 79.
Prohibere debēt dñi tēpoꝛales suos milites vasallos ꝛ alios ne aliorū bona occupent: ꝛ etiam se opponere: alias consentire videnť. de excess. prela. c. frequens. nu. 21. fo. 80.
Promouendi ad aliquos oꝛdines siue minoꝛes siue sacros cuius etatis esse debeant. de eta. ꝛ quali. capitu. generalem. numero. 1. fo. 12.
Et ibidem que etas requirať in promouendis ad beneficia siue spiritualia: siue secularia.
Promouendi in quibus non concurrunt ea que requiruntur ad hoc vt qs idoneus reputetur an admittendi seu eligendi sunt si alīs idoneioꝛes non inueniantur. de eta. ꝛ quali. ca. primo. nu. 1. fo. 12.
¶ Propriꝰ motus pape firmat gratiā cōtra vitiū surreptionis de preb. c. si romanus. nu. 1. ꝛ 3. fo. 40.
Prorogatio instantie appellationis potest procedere de consensu partium. prosecutio tamen vtriusq; facta vltra terminum non habet vim talis prorogationis de app. ca. si appellationem. nu. 2. fo. 35.
¶ Protestatio contra substantiam regule facta vtrum ꝛ quādo vitiet pfessionem: ꝛ vtrum ea reiecta sit ipsa protestatio valida. de regu. ꝛ transe. ad reli. c. eos qui nu. 5. fo. 61.
¶ Punctus inter plura positus quādoq; idē operať qō copula de elec. c. in plerisq; nu. 8. fo. 9.
Questione principali in oꝛdine procedendi priuilegiata ꝛ alia similiter ipsam causam tangentia seu ab ea dependentia priuilegiata esse censenť. de iudi. capit. dispendiosam. nu. 6. fo. 18.
Questiones emergentes a cā principali certam naturam habente similem naturam sibi assumunt occasione ipsius. de elec. c. causam. nu. 2. fo. 6.
Questoꝛes eleemosinarum admitti nō debet in dioceſi alicuius sine suis literis vel apostolicis. de peni. ꝛ remiſ. c. abusionib⁹ nu. 3. ꝛ 4. fo. 84.
Questoꝛes eleemosinarios pōt archiepūs mittere p fabrica matricis ecclesie: vtrū tales possint libere cum talibus lr̄is ire per puincā. de peni. ꝛ remiſ. c. abusionib⁹. nu. 5. fo. 84.
Et an nedū p fabrica ecclie metropolitane pōt archiepūs mittere tales q̄stoꝛes: ꝛ etiā p quocūq; alio ope. ibi. nu. 6. fo. 85.
Questoꝛū abusus multiplices siue excessus. de peni. ꝛ re. ca. abusionibus. nu. 8. 9. 10. 11. ꝛ 12. fo. 85.
Rebelles qui dicantur. de sen. ꝛ re iu. ca. pastoralis. nu. 4. fo. 30.
Reconciliatio ecclesiarumque ex insolētijs ꝛ dissolutionib⁹ violanť cuiꝰ expēsis fieri debeat. de cele. miſ. c. graui. nu. 10. fo. 70.
Rectoꝛ ecclesie ppīs cuiꝰ dicto vel facto alteriꝰ retrahiť a frequētia ꝛ accessu ecclesie agere pōtꝫ ipm retrabentē. de priui. c. religiosi. §. quibꝰ. nu. 12. fo. 81.
Rectoꝛ ecclesie si condēnet de bere si non debent bona ipsiꝰ ecclesie ẜfiscari. de bereti. c. nolentes. nu. 3. fo. 76.
¶ Redditus annui vtrum ꝛ quando possint legari fratribꝰ minoꝛibus. de ver. sig. c. exiui. nu. 21. fo. 89.
¶ Regula monachoꝛum debet monachis iuuenibus et idiotis vulgariter exponi. de statu monachoꝛum. capitulo ne in agro §. Sane. numero. 8. fo. 62.
Regularium statum potest papa constitutionibus suis ꝛ stringere ꝛ larare vltra ꝛ preter ea que in eoꝛum regula continentur. de statu monachoꝛum. capitulo ad hec. numero tertio. folio. 63.
Relicta ad aliquem pium vsum vtrum et quando possint in alium vsum conuerti. de religiosis domibus. capi. quia contingit. numero. 2. fo. 64.
Et quid si legatarius aut legataria quis testatoꝛ reliquit centuꝫ pro anima sua: moriantur: an tale legatū possit conuerti in aliū piū vsum. rubrica de religiosis domibus. ca. qꝛ contingit. numero. 3. fo. 64.
Religiosi debent presentatis portionem congruam assignare: alias dioceſani eum admittere non debent de iure patronatus. capitulo vt constitutio. numero. 4. fo. 66.
Et quid si talem admiſerint non facta assignatione. de iurepatronatus. capitulo vt constitutio. numero. 4. fo. 66.
Et de quibus bonis debeat ipsis presentatis portio assignari de iurepatronatus. capitulo vt constitutio. numero quinto. folio. 66.
Religiosi ad quos pleno iure ecclesie spectant hoc non obstante debent in dictis ecclesijs vicariū siue rectoꝛem retinere. de iurepatronatus. capitulo vt cōstitutio. nu. 1. fo. 66.
Et vtri ipsoꝛū dicantur prelati talium ecclesiarū an ipsi religiosi: an vero ipsi vicarij ab ipsis presentati. de iurepatronatus. c. vt constitutio. numero. 2. fo. 66.
Religiosus qui preest ecclesie seculari regulariter vt secularis rectoꝛ debet reputari. de rebꝰ ecclesie nō alienandis. ca. monasterioꝛū. numero. 1. fo. 50.
Religiosi decimas ecclesijs debitas soluere prohibentes. aut sibi eas appropriantes vel vsurpantes qua pena mulctandi sint. de decimis. capitulo religiosi. numero. 9. ꝛ 14. fo. 58.
Et ad euitandam talem penam que requirantur. de decimis. c. religiosi. numero. 13. ꝛ. 15. fo. 58.
Religiosi non soluentes decimas ecclesijs debitas vtrū ligenť pe nis de quibꝰ in clemētina religiosi. de decimis ibi. n. 11. fo. 58.
Et que requirantur ad dictarum penarū oīmissionem. de decimis. capitulo religiosi. numero duodecimo. folio quinquagesimooctauo.
Religiosus dignitatem appetēs an moꝛaliter peccet. de electionibus. dicto capi. in plerisq; nu. 3. fo. 9.
Et ibi quomodo intelligendū sit illud apostoli prime ad thimotheū tertio. Si quis episcopatū desiderat bonū. ꝛc. de electionibus. capitulo in plerisq; nu. 3. fo. 9.
Religioſoꝛū diuersitas quotuplex. de electionib⁹. cap. cū rationi. nu. 2. fo. 4.
Et quod modis ꝛ qb⁹ permissus est transitus. de electionib⁹. c. cū rationi. nu. 5. fo. 5.
Religiosus graniter delinquens qūo puniri debeat. de priuile. c. religiosi. §. quibꝰ. nu. 18. fo. 81.
Religiosi volētes ministrare tria sacramenta de quibus in de. religiosi. de priui. debent parochiales religiosi specialem licentiaꝫ habere: qūo debeat intelligi illa specialis licentia. ibi. nu. 5. fo. 80.
Religiose ministrantes sacramenta prohibita in clemē. religiosi an cōprehendanť sub cōstitutione dicte de. sicut religiosi eadē sacra ministrantes. de priui. c. religiosi. nu. 1. fo. 80.
Religiosi qui in suis sermonib⁹ prelatis detrahūt infamie notā non euadūt. de priuil. c. religiosi. §. quibꝰ. nu. 9. fo. 81.
Religiosi debēt ad oꝛdinationē oneris qō cū alijs subire debent vocari. rōnē reddit de censi. c. ad nostrū. nu. 10. fo. 69.
Religiosi vtrū ꝛ qñ teneāť soluere decimas de terris q̄s alijs ex colendas tradiderūt. de deci. c. religiosi. nu. 4. fo. 58.
¶ Remedia duo que habent eadem tempoꝛa vel diuersa si competant alicui vnum intentando non currit tempus in alio. de appellationib⁹. capitulo quandiu. numero quinto. folio trigesimoquarto.
¶ Remissio habet locum in delictis et vtrum iudex loci ad quē confugit delinquens possit cogi per iudicem delictum ad remittendum ipsum delinquentem. de sententia ꝛ re iudicata. capitulo pastoralis. numero decimosexto. folio trigesimo primo.
Remissio que fit vsurarijs ad liberationem non prodest eis ni si realiter satisfaciant. de bereticis. capitulo nolentes. numero. 6. fo. 76.
¶ Renunciari an possit productioni testiū. de excep. ca. excommunicationis. nu. 5. fo. 28.

Renunciare tenetur quis in foro conscientie beneficio quod per sententiam ininstam obtinuit. de prebendis. capitulo si dignitatem. nu. 7. fo. 38.
Renunciatio facta in manibus nō sui prelati aut nullius an teneat. de renunciationibus. c. cū illusio. nu. 4. fo. 10.
Renunciare vtrum ꝛ quando quis possit iuri qō habet in beneficio ꝛ ad beneficiū. de rescriptis. c. gratie. nu. 1. fo. 2.
Et qualiter renunciatione perdātur alia iura. de rescriptis. cap. gratie. nu. 2. fo. 2.
Rescriptum pape de beneficio quod pertinet ad collationem episcopi non potest adimpleri si collatio episcopi sit ad aliū deuoluta. de prebendis. capitulo si de beneficio. nu. 2. ꝛ numero. 6. fo. 41.
Rescriptum pape super prouisione alicuius cum datione executoris ad prouidendum qualiter iste executor se debeat habere: ꝛ an exceptiones admittere ꝛ pcedere teneatur seruato iuris ordine. de concessione prebende. c. cū ei quē. nu. 2. fo. 44.
Rescripta ad lites quemadmodū non extenduntur ad lites futuras: ita nec rescripta beneficialia ad beneficia post creata. de rescriptis. c. literas. nu. 1. fo. 4.
Et quid de beneficio ab olim creato sed tempore date rescripti suppresso posteavero renouato. de rescriptis. capi. literas. nume. 4. folio. 4.
Resignatio beneficij facta absente prelato resignantis debet ab eo haberi rata: quod si non an noceat resignanti. de penis capitulo multorum. nu. 11. fo. 81.
Resignatio fieri debet in manibus eius a quo beneficium habetur. de penis. capitulo multorum. nu. 12. fo. 81.
Resignationis beneficij causa an debeat exprimi. de rerum permutatione. capitulo ne concessione. numero tertio et sexto. folio. 52.
Resignatione causa permutationis facta non est infra sex menses subsequuta collatio: vtrū ad aliū sit collatio deuoluta. de rerū permutatione. c. ne concessione. nu. . fo. 53.
Reuocatio procuratoris ad negocia: ad iudicia aut ad maleficia quā dominus fecit an ꝛ cui debeat intimari. de renūciationibus. c. cū illusio. nu. 7. folio. 19.
Reuocatio tacita plus operatur si per mortem contingat quam expressa. de procuratoribus. ca. procuratorē. nu. 4. fo. 16.
¶ Reus nō cogitur repellere excommunicatū ab agendo: nec iudex eum repellet si ꝛc interfit ipsum repelli. de exceptio. ca. excommunicationi et. nu. 2. fo. 28.
¶ Rex romanorum pendum imperator vel coronat⁹ priuilegia dare potest ꝛ omnem iurisditionē imperij exercet. de iureiur. c. romani. nu. 14. fo. 28.

Sacramentum altaris

an possit confici in pane fermentato. c. si dūm de reli. ꝛ vene. san. nu. 2. fo. 72.
Sacramentum altaris an possit confici si panis misceatur cuz aqua rosata vel alia artificiali. ibidem. nume. 4.
In sacramento altaris tria requiruntur: scilicet panis: vinum et aqua de reliquijs ꝛ veneratione sanctorum. c. si dominum. numero. 2. fo. 72.
¶ Satisfactio est pars penitentie: nec dicitur penitere qui nō satisfacit. de penitentijs ꝛ remissionibus. capitulo abusionibus nu. 16. fo. 85.
¶ Scandali vitandi causa non sunt omittenda que sine peccato mortali omitti non possunt. vt baptizare: dicere horas: penitentiā accipere. de immunitate ecclesiarum. ca. quoniam. numero. 1. folio. 72.
Scandali vitandi causa committenda non sunt que sine peccato mortali committi nō possunt: vt cōmittere homicidia ꝛc. ibidem nu. 2.
Pro scandalo vitando potest quis committere ea que sine peccato committi possunt: sicut portare habitum suo ordini nō conuenientem: ibi. nu. 3.
¶ Scientia presumitur si non probetur ignorantia. de concessione preben. c. cum ei quem. nu. 26. fo. 46.
Scientia certa ꝛ plena idem operatur quod solennis intimatio de elec. c. causam. nu. 15. fo. 7.
Scientia pape tollit inhabilitatē cum eligit inhabilem ad officium sibi alias interdictum. de preben. cap. si dignitatem. numero. 9. fo. 38.
Scientia simplex pape non sufficit ad purgandum surreptionis vitium: sed requiritur expressio motus proprij. ibidem numero. 10. fo. 38.
Scientia quid est: ꝛ que scientia requiratur in promouendis: et quomodo examinari debeant. de concess. preben. capi. cum ei quē. nu. 1. fo. 44.
¶ Sepulturam elegit quis apud minores vel predicatores: nūquid ipsi fratres possint inuito rectore tollere fun⁹ de domo cū solēnitate ꝛ processionaliter. de sepulturis. capitulo dudū §. huiusmodi. nu. 28. fo. 56.
Sepeliens in loco interdicto nominatim interdictū: publice excōicatū: manifestū vsurarium vtrum sit quatuor excōmunicationibus innodatus. de sepulturis. c. eos qui. numero. 11. folio. 54.
Sepeliens in cimiterio publice excōicatū quā penā incurrat. de sepulturis: ca. eos qui. nu. 6. fo. 54.
Et ibi quis dicatur publice excōicatus. de sepultu. cap. eos qui. nu. 6. fo. 54.
Sepultura ecclesiastica an concedi debeat dānatis vltimo supplicio. de penitentijs ꝛ remissionibus. c. cū scōm. nu. 2. fo. 84.
Sepeliens in cimiterijs prohibitos in clementina eos qui. de sepulturis. qua pena puniatur. ibidē nu. 4. folio quinquagesimotertio.
Et ibi quid sit cimiterium. Et vtrum talibus funeralibus participantes. s. portantes ad funus: comitantes: clerici portātes cruces et similes sint excommunicati. ibi. nu. 10.
Sepultura vtrū tempore interdicti sit aliqñ permissa presertim quatuor festinitatibus anni quibus alta voce possūt publice diuina celebrari. de sepul. c. eos q. nu. 5. fo. 53.
¶ Sepius peti quid dicat. de appel. c. quānis. nu. 1. fo. 32.
¶ Sequestrationem beneficij sup q̄ litigatur impedies aut fructus qua pena puniri debeat. Et vtrū nullitatis exceptio ipediat executionē sue super tali sequestratione fienda. de seq. pos. ꝛ fruc. c. j. nu. 8. 9. ꝛ seq. fo. 24.
Et vtrū per sequestrationē perdat possessio cōis. ibi. nume. vndecimo.
Sequestratio beneficij super quo litigat an ꝛ quo casu sit pmissa ꝛ in quibus rebus ipsius beneficij ꝛ per quē iudicē fieri debeat: ꝛ de officio seqstri. de seque. pos. ꝛ fru. c. j. nu. 1. 2. 5. 6. ꝛ 7. fo. 24.
¶ Sigillum quot et quibus de causis imprimi vel appēdi possit charte: ꝛ quid presumēdū sit vbi nō apparet ex qua causa sit appensum vel impressum. de elec. c. statutum. nu. secundo. fo. 9.
¶ Solennitatibus sine substantialibus iudiciorū potest derogare imperator. de sen. ꝛ re iudi. c. pastoralis. numero. 10. folio. 30.
¶ Solet verbū necessitatem nō importat sicut nec verbū pōt. de iudi. c. dispendiosam. nu. 7. fo. 18.
¶ Soluere pōt debitor creditore inuito ante diē prefixū. de celebra. missa. c. grauī nu. 7. fo. 70.
¶ Sors. Ultra sortem an possim petere aliquid si quis certo termino tenet mihi dare centū ꝛ nō soluit. de vsuris. c. ex grauī. §. sane. nu. 6. fo. 78.
¶ Sponsalia sub conditione contracta nō inducūt publice honestatis iustitiam. de concessione prebende. numero quarto fo. 44.
¶ Statui hominis necessaria que sint. de statu monachorum. c. ne in agro. nu. 2. fo. 61.
¶ Statuto cauetur quod si habēs vxorez aliam superduxerit capite plectatur: alio statuto cauetur quod potestas post quinquennium a die perpetrati criminis non possit vltra cognoscere de delicto: modo contingit qō aliquis habens vxorem cum alia contraxit et carnali copula consummauerat iā erāt decem anni. potestas contra ipsum processit et confessus fuit quod contraxerat iam erant decem anni: ꝛ quomodo cognouerat eam proximis temporibus et infra biennium a tempore inchoati processus. quid iuris. de consan. ꝛ affi. c. eos. nu. 5. fo. 73.
¶ Sententia lata tribuit ius finale: nec potest per aliud iudiciū reparari nisi per appellationem. de verbo. signi. c. sepe. nu. 17. fo. 91.
Sententia interlocutoria pōt ex pluribus causis impugnari et sufficit alterā pbare. de appellationibus. c. appellanti. nu. 3. fo. 34.
Sententia interlocutoria vel grauamē debet impugnari ex his q̄ acta sunt vel exhibita corā iudice a quo. de appellationib⁹. c. appellanti. nu. 4. fo. 34.
Sententia qō sit iniusta in causa appellationis an debeat pbare appellans: vel appellatus qō fuerit recte et rite lata. ibidez nu. 5. fo. 34.
Sententia lata per iudicem appellationis super instātia ipsius cause puta qz appellans nō potuit appellare an sit diffinitiua vel interlocutoria. de appel. c. cum a repulsione. versi. ꝗro vtrū. fo. 36.

Sententia

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

Nº
35